

**VOLAPÜKAGASED
PRO NEDÄNAPÜKANS
SA VÖDEMS DASAMIK VOTIK ANIK**

Sotül telid, efe pemenodöl ä peläfulüköl

Konletan: 'Daniil Morozov'

NINÄDALISED

Fonun.....	21
Fovöds yela: 2020	22
Nüns tefü Volapükagased	23
VOLAPÜKAGASED PRO NEDÄNAPÜKANS. JÄFIDOT VPAKLUBA VALEMİK NEDÄNIK Ä JÄFIDOT BÜFIK DILÄDA VALEMİK FEDA VPAKLUBAS.	
1932 (yelod 1id)	
Vödem redaka	24
Diläd valemik feda Volapükaklubas. Nomükam büfik	25
Volapükaklub valemik Nedänik	25
Volapükaklub valemik Nedänik	25
Nunod dö kobikam teldegbalid	26
Noteds	27
Propagid e reklam	28
Nun (yulul ela 1932)	28
Nuns (gustul ela 1932)	28
Nuns (tobul ela 1932)	29
Nuns (novul ela 1932)	29
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 22id	30
1933 (yelod 2id)	
Pötü yelacen	32
Nuns (yanul ela 1933)	32
Nuns (mäzul ela 1933)	32
Milag jamodas degvel	32
Nuns (mayul ela 1933)	34
Läb (<i>Kapit balid se el "Härmit" fa 'Ebba Pauli'</i>)	34
Nuns (yulul ela 1933)	36
Hüm Volapüka	36
Nuns (setul ela 1933)	37
Ceds e tikods (setul ela 1933)	37
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 23id	37
Nuns (novul ela 1933)	38
Klän lekanana	39
Ceds e tikods (novul ela 1933)	39
1934 (yelod 3id)	
Pötü yelacen	41
Nuns (yanul ela 1934)	41
Lavarans tel	42
Delavoban käfik	42
Büad cifala de 1934, yanul, 1	43
Nuns (mäzul ela 1934)	46
Jimayedat: jireg-mot	46
Levüd	47
Nuns (mayul ela 1934)	47

'Dushmanta'	47
Dalebüd cifala de 1934, prilul, 1, nüm: 1. Cifalam	48
Nuns (yulul ela 1934)	50
Flads tel labü bir	51
Hilöpätal: plin: 'Hendrik'	51
Dalebüd cifala de 1934, mayul, 1, nüm: 2. Statuds tefü Volapükaneft	51
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 24id	53
Pened kobanefe Vpakluba valemik Nedänik	54
Nuns (setul ela 1934)	55
Dalebüd cifala de 1934, yunul, 1, nüm: 3. Statuds ela "Fed Volapükaklubas"	55
Nuns (novul ela 1934)	58

1935 (yelod 4id)

Pötü yelacen.	59
Dalebüd cifala de 1934, tobul, 1, nüm: 4.	59
Nomem konömik Volapükanefta	59
Senätan: 'Oskar Kausch'.	62
Kadäm Volapüka	63
Nuns (yanul ela 1935)	63
Volapükamuf bü tumyel lafik.	64
Levüd ad fönön eli "Volapükaklub valemik Deutänik"	67
Nuns (mäzul ela 1935)	68
Spikäd ela 'Sousa'.	68
Lumesed	68
Gitädäm Frikopik	69
Nuns (mayul ela 1935)	69
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 25id	69
Kadäman: 'Pietro Poletti'.	71
Nuns (yulul ela 1935)	72
Dalebüd cifala de 1935, gustul, 1, nüm: 1.	72
Statuds kadäma volapüka.	72
Nomem konömik kadäma Volapüka.	75
Nuns (setul ela 1935)	77
Konäd svanalesiöra.	78
Nuns (novul ela 1935)	79

1936 (yelod 5id)

Pötü yelacen	80
Jevod	80
'J. A. Adriaanse'†	81
Nuns (yanul ela 1936)	82
Kadäm Volapüka (limans)	83
Pasetalif oma	84
No gelogolöd!	85
Läb (tikods)	86
Nuns (mäzul ela 1936)	86
Vpaklub valemik Nedänik.	86
Diläd valemik feda Vpaklubas.	86
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 26id	87
Pänсион kiltumyelik	88
Miop	88
'Probatum est'	89

Nuns (mayul ela 1936)	89
Klän ela 'Sally'	89
Lerät vönädikün	90
Tuvedot leräta vönädikün	91
Sekü kod kinik-li?	91
Atos no binon nulod	92
Tikods Volapükanas se Hanofän	92
Nun (yulul ela 1936)	92
Kadäm Volapüka	92
Beg pükavanes stimik, kels kompenons põ kobikam tü 1936, gustul, 26 in 'Kjöbenhavn' fa el 'IALA' pebelevüdöl	93
Telkomip in dag	95
Mat	97
Nuns (setul ela 1936)	97
Danüdan lefredik	97
Yeged perefudöl pro propagid Volapüka	98
Nuns (novul ela 1936)	99

1937 (yelod 6id)

Pötü yelacen.	100
Demü cil.	100
Spod.	102
Nuns (yanul ela 1937).	104
Jidipan.	104
Nuns (mäzul ela 1937).	107
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 27id	107
Pro kalkulans.	109
Tuved kalkula jitedanas tel.	109
Baköpahipuls de 'Andernach'	110
Smilans de 'Tyrus'	110
Nun (mayul ela 1937).	110
Kafibötädöp de 'Surat'.	110
'Tata Dios'	113
Nuns (yulul ela 1937).	115
Vpaklub valemik Nedänik.	115
Diläd valemik feda Vpaklubas.	115
Johann Martin Schleyer (pöträt)	115
'Johann Martin Schleyer'	115
Nuns (setul ela 1937).	117
Savan.	118
Tidod därvida.	119
Nuns (novul ela 1937).	121

1938 (yelod 7id)

Pö yelacen	122
Midun fata: 'Bastonnat'	122
Nuns (yanul ela 1938)	124
Ceds e tikods	125
Volapük	125
'Eugène Dubois'	126
Yudakritans	127
Lilamafäg feinik	128

Nuns (mäzul ela 1938)	128
Ge lü Volapük!	129
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 28id	129
Ceds e tikods	131
Nun (mayul ela 1938)	131
Propagid pro Volapük	131
Daved Volapüka	132
Stimadiplom (dalebüd cifala de 1938 mayul 7, nüm: 1)	137
Notets tefü duinods söla: ‘Reynders’ dinü Vp.	137
Nuns (yulul ela 1938)	138
Volapükaklub valemik Nedänik	138
Diläd valemik feda Vpaklubas	138
Jireg: ‘Wilhelmina’	139
Reigayubid foldegyelid jirega: ‘Wilhelmina’	139
Literat vönädik Vpa	139
Nuns (setul ela 1938)	141
Volapükaklub valemik Nedänik	141
Diläd valemik feda Vpaklubas	141
El ‘IBB’ e Volapük	141
Pük menik	142
Ceds e tikods	143
Nuns (novul ela 1938)	143

1939 (yelod 8id)

Pötü yelacen	144
Hieroglifaston di ‘Rosette’ in dältad di ‘Nile’	144
Tüvs	147
Legivots Lifa	148
‘A. A. Moll van Santbergen’ †	148
Nuns (yanul ela 1939)	149
Volapükaklub valemik Nedänik	149
Trubadur	150
Juitagads	152
Nuns (mäzul ela 1939)	152
Volapük dabinon dü yels mäldeg	153
Sikots pegevöl fa cifal pötü dabin mäldegik Vpa.	153
Dalebüd cifala de 1939 mäzul 31, nüm: 1	153
Dalebüd cifala de 1939 mäzul 31, nüm: 2	154
Dalebüd cifala de 1939 mäzul 31, nüm: 3	154
Dalebüd cifala de 1939 mäzul 31, nüm: 4	154
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 29id	154
Bödaflen de ‘Joplin’, ‘Mo’ (Tats pebalöl Nolüda-Meropa)	156
Nuns (mayul ela 1939)	156
Volapükaklub valemik Nedänik	157
Propagidakomitetanef pro Vp.	157
Jenotem brefik Volapüka	157
Dö Mäsiat dobik e pats votik se rujenav relik	162
Stigädam	166
‘J. G. C. P. Peerbolte’: “profesan Volapüka” †	167
Nuns (setul ela 1939)	167
Volapükaklub valemik Nedänik	167
Diläd valemik feda Vpaklubas	167
Volapük e nolav	168

Nuns (novul ela 1939)	168
Volapükaklub valemik Nedänik	168
1940 (yelod 9id)	
Pötü yelacen	169
Yesus Kristus in kuraan slamanas	169
Nuns (yanula ela 1940)	172
Kapit se lekoned: 'Bartje' fa 'Anne De Vries'	173
Nuns (mäzula ela 1940)	177
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 30id	178
Yunöf nen bäldöf e lif nen dead	179
Nuns (mayula ela 1940)	184
Ceds e tikods	184
Pro yunaneft Nedänik. II.	184
Logs gedik	184
Ön mod kinik datuvüloy tifanis	187
Ceds e tikods	187
Nuns (setula ela 1940)	187
Pro yunaneft Nedänik. III.	188
Lif in 'Mekka'	188
Ceds e tikods	189
Nuns (novula ela 1940)	189
Pro yunaneft Nedänik. IV.	190
Vertaling van de 4e opgave	190
1941 (yelod 10id)	
Pötü yelacen	191
Man labü yäk blövik	191
Leigods anik bevü man e vom	195
Nuns (yanula ela 1941)	195
VOOR DE PROPAGANDA VAN HET VOLAPÜK. I.	196
Cogil	196
Nuns (mäzula ela 1941)	197
Volapükaklub valemik Nedänik.	197
Voor de propaganda van het Volapük. II—V.	197
Däsärtalödans pevealöl	197
Net tuaräganans	198
Noubans, slafans e parvenans	198
Matriarkat	198
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 31id	199
Vokanem kata	200
Nuns (mayula ela 1941)	201
Vpaklub valemik Nedänik	201
Ledaut e milanan	201
'N. Schraivesande Sr.' †	203
Nun (yulula ela 1941)	204
El 'fornarino'	204
Nuns (setula ela 1941)	206
Volapükaklub valemik Nedänik	206
Diläd valemik feda Vpaklubas	206
Daut tümagalana	206
Nun (novula ela 1941)	208

1942—1946 (yelod 11id)

Pö yelacen.....	209
Lezäl Seanuänik pö flamotalit.....	209
Lio e kisi mans famik fidoms.....	211
Ceds e tikods.....	212
Nuns (yanula ela 1942).....	212
Läd paelik boatik.....	213
‘Henri’ IV e febodan.....	216
Tikods de ‘Ralph Waldo Trine’.....	217
Nuns (mäzul ela 1942).....	218
Vpaklub valemik Nedänik.....	218
Diläd valemik feda Vpaklubas.....	218
Fino pos tim lunik!.....	218
Nuns (mayul ela 1946).....	219
Dog: ‘Joie’.....	219
Ceds e tikods.....	220
Nuns (yulul ela 1946).....	220
Danüdan lefredik.....	220
Linglänan lekäfik.....	221
‘Ampère’ e blit elana di ‘Paris’.....	222
Pro kalkulans.....	222
Tuvedot ela “Pro kalkulans”.....	222
Böd gretikün e smalikün.....	222
Nuns (setul ela 1946).....	223
Reidanes obsik.....	223
Vom dö voms.....	223
Vöds lunik.....	224
Netahüm ünü lafadüp pejafädöl.....	224
1947 (yelod 12id).....	225
Flenädans.....	225
Tikods tefü püd.....	227
Nuns (yanul ela 1947).....	227
Volapükaklub valemik Nedänik.....	227
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	227
Konäd dö bödanästaklips.....	227
Tikods tefü püd.....	230
Difikos.....	230
Nuns (mäzul ela 1947).....	231
Volapükaklub valemik Nedänik.....	231
Bükapöks.....	231
Krigs.....	231
Tikods tefü püd.....	231
Nuns (mayul ela 1947).....	232
Volapükaklub valemik Nedänik.....	232
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	232
Möleküls gretik: limäd yümöl vü stöf lifik e nenlifik.....	232
Tikods tefü püd.....	233
Cogeds.....	234
Nun (yulul ela 1947).....	234
Kadämal: ‘Jakob Sprenger’.....	235
Bir germanas vönik.....	235

Püks vola	235
Tikods tefü püd	236
Cogeds	236
Nuns (setul ela 1947).....	237
Yufapüks bevünetik e literat onas.....	237
Dalebüd <cifala> de 1942 mayul 24. Nüm: 1.....	240
Dalebüd <cifala> de 1947 yanul 15. Nüm: 1.....	240
Tikods tefü püd	240
Cogeds	241
Nuns (novul ela 1947).....	241
Volapükaklub valemik Nedänik	241
Diläd valemik feda Volapükaklubas	241
1948 (yelod 13id).....	242
Godacödetams	242
Tikav nenspalik.....	243
Spikeds ela 'Saadi'.....	243
Cogeds	244
Nuns (yanul ela 1948).....	244
Kadäm Volapüka	244
Fünan lekreda nulik	244
Spikets Lestiyänik.....	245
Ceds e tikods	245
Coged.....	245
Nuns (mäzul ela 1948).....	246
Volapükaklub valemik Nedänik	246
Diläd valemik feda Volapükaklubas	246
Flutan: 'Ka-i-ko' (fa 'J. De Boer-Van Strien').....	246
Flitamug e radar (fa 'Dr. J. Bijlmer').....	247
Cogeds	247
Nuns (mayul ela 1948).....	248
Kritan gretik: 'Origenes'	248
El 'Piropo'	249
Telkomip de 'Victor Hugo'.....	250
Nuns (yulul ela 1948).....	250
Diläd valemik feda Volapükaklubas	251
Sikots pegevöl fa cifal.....	251
Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 1	251
Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 2	251
Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 3	251
Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 4	251
Dalebüd de 1948 gustul 3, nüm: 5.....	252
Kongred Yuropa.....	253
Slud bolitik	253
Gitäts reigätik	253
Lasam Yuropik.....	254
Dalon gitätas mena	254
Löpacödalef.....	254
Volabalät	254
Slud konömik e sogädik.....	254
Komands sunädik.....	255
Diseins latikum.....	255
Kludod	256
Yegäds nabätikummo studabiks.....	256
Slud kulturik	256

Zänöp kulturik.....	256
Yunanefastid Yuropik.....	257
Gitäts mena	257
Nun yuropanes valik.....	257
Leprom	258
Nuns (setul ela 1948).....	258
Volapükaklub valemik Nedänik	258
Diläd valemik feda Vpaklubas	258
Lifajenäd cifala telid Volapükaneffa.....	259
Pened de cifal: ‘Jakob Sprenger’	262
Nuns (novul ela 1948).....	262
Volapükaklub valemik Nedänik	262
1949 (yelod 14id).....	263
Pened Volapükaneffa de cifal: ‘Jakob Sprenger’	263
Kadäm Volapüka (yanul ela 1949).....	264
Ceds e tikods	264
Nuns (yanul ela 1949).....	264
Volapükaklub valemik Nedänik	264
Volapük	264
Datuvan lümätas.....	265
Ceds e tikods	265
Dalebüd cifala de 1949 prilul 1. Nüm: 1	265
Kardinan: ‘Mezzofanti’. Pükinolan mu süperöl (fa ‘Albert Sleumer’)	265
Ceds e tikods	268
Nuns (mayul ela 1949).....	269
Lifajenäd brefik cifala: ‘Jakob Sprenger’	269
Dalebüd <cifala> de 1949 mayul 1. Nüm: 2.....	271
Nuns (yulul ela 1949).....	271
Dalebüd <cifala> de 1949 gustul 16. Nüm: 3.....	271
Nuns (setul ela 1949).....	272
Kadäm Volapüka	272
Diläd valemik feda Vpaklubas	272
Dalebüd <cifala> de 1949 tobul 14. Nüm: 4	272
Kods smalik, seks gretik.....	272
Ceds e tikods	273
Nuns (novul ela 1949).....	273
Volapükaklub valemik Nedänik	273
1950 (yelod 15id).....	274
LÜ REIDANS LESTÜMIK OBSIK.	274
Lojadabiliet	274
SAPOTS FRANSÄNIK.....	278
NUN.	278
Vpaklub valemik Nedänik.....	278
Fab Suomiyänik.....	278
Coged di ‘Wien’	278
CEDS E TIKODS.	278
NUNS.	278
Diläd valemik feda Vpaklubas.....	278
‘Pontius Pilatus’	279
Reg naütom oki.....	280
CEDS E TIKODS.	281

NUNS.....	281
Dalebüd Vicifala de 1950, Mayul 22, Nüm: 1.....	282
Hormons stigädons lifi obsik.....	282
Yunükamasperimänt balid.....	282
Leodükians lifajenädas obsik.....	282
Nämäd smalikosa.....	283
Votikam go lölik.....	283
DÜK DI 'ALBA'.....	284
NUNS.....	285
Volapükaklub valemik Nedänik.....	285
Dalebüd Vicifala de 1950, Yulul 1, Nüm: 2.....	285
Dalebüd Vicifala de 1950, Yulul 19, Nüm: 3.....	285
LOVEÜKAM CIFALAMA VOLAPÜKANEFÄ.....	286
STUDANALIF TSYINÄNIK.....	287
I.....	287
II.....	288
NUNS.....	288
BÄLDAYELASOAR YELA: MIL.....	288
CEDS E TIKODS.....	290
NUNS.....	290
1951 (yelod 16id).....	292
REIDANES LESTÜMIK OBAS.....	292
FOK.....	292
TIKODS TEFÜ PÜD.....	293
NUNS.....	294
O VOLAPÜKAFLENS LESTÜMIK, FLENS DIGIK!.....	294
Dalebüd Cifala de 1950, Dekul 21, Nüm: 3.....	295
Dalebüd Cifala de 1950, Dekul 21, Nüm: 4.....	295
Dalebüd Vicifala de 1951, Febul 20, Nüm: 1.....	295
Voms kuradik.....	295
NUNS.....	297
Volapükaklub valemik Nedänik.....	298
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	299
LIFANUNOD CIFALA: 'JOHANN SCHMIDT'.....	299
Dalebüd Vicifala de 1951, Prilul 12, Nüm: 2.....	300
NAMAPENÄDS E BUKS BISARIKS.....	300
NUNS.....	301
Kadäm Volapüka.....	301
Volapükaklub valemik Nedänik.....	302
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	302
CEDS E TIKODS.....	302
NUNS.....	302
Volapükaklub valemik Nedänik.....	302
NOTEDS.....	302
NEODOBS BEVÜNĒTAPÜKI TE BALI.....	303
Parab.....	303
DATUVOT.....	304
TABAKAKONOTÜLS.....	305
NUNS.....	306
Volapükaklub valemik Nedänik.....	306
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	306
PENEDAPOT.....	306

NUNS.....	307
Volapükaklub valemik Nedänik.....	307
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	307
NOTEDS.....	308
1952 (yelod 17id).....	309
PÖTÜ YELACEN.....	309
‘JAKOB SPRENGER.’ †.....	309
Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 32id.....	309
CEDS E TIKODS.....	310
NUNS.....	311
Volapükaklub valemik Nedänik.....	311
Diläd valemik feda Vpaklubas.....	311
Volapükaklub valemik Nedänik: Kobikam 33id.....	311
‘Simon von Geldern’.....	311
NUNS.....	314
Volapükaklub valemik Nedänik.....	314
Diläd valemik Volapükaklubas.....	314
ATS BINONS-LI ‘PIA VOTA’?.....	314
NUNS.....	315
Volapükaklub valemik Nedänik.....	315
Dö bäldot tala.....	316
PIRATAN-SANAN.....	316
NUN.....	318
NIMS KONÄDIK.....	318
Tik nulik.....	319
NUNS.....	321
“STEL” E “KLUF” RABINANA: ‘JECHIEL’.....	322
NUNS.....	322
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	322
1953 (yelod 18id).....	324
PÖTÜ YELACEN.....	324
PENOTAMÄT.....	324
Kisi spetob-li, e lanöfo e kulivo, de Yurop pebalöl?.....	324
Vapasfers planetas.....	325
NOTED.....	327
LÖDÖPS LÖPIKÜN TALA.....	327
Sanan e neitatakäd petupöl okik.....	327
CEDS E TIKODS.....	328
NUNS.....	328
Volapükaklub valemik Nedänik.....	328
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	328
NOTED.....	328
Lovelogam gola lifa su tal.....	329
CEDS E TIKODS.....	330
NUNS.....	331
Volapükaklub valemik Nedänik.....	331
‘Henri Becquerel’ (1852-1908).....	331
‘La marchande de bonheur’.....	333
NUN.....	336
NUNS.....	336
PROGED E STAD ATIMIK TÛMÖRAVA SPERIMÄNTIK.....	336

CEDS E TIKODS.	339
NUNS.	339
Volapükaklub valemik Nedänik.	339
Diläd valemik feda Vpaklubas.	339
1954 (yelod 19id)	341
POTÜ YELACEN.	341
REKLAM DUB MIDUNS.	341
COGEDS.	342
NOTED.	343
YUBID VELDEGLULYELIK VOLAPÜKA.	343
NUNS.	345
Volapükaklub valemik Nedänik.	345
Diläd valemik feda Vpaklubas.	345
CIFALAM VPANEFA SIS DAVED VPA.	346
DAIFANS FAMIK.	346
NOATAPENÄT OBSIK.	347
DÖ STUDS	348
NUNS.	349
KADÄM VOLAPÜKA.	349
Cifef.	349
VOM IN LOFÜDÄN ED IN VESÜDÄN	349
CEDS E TIKODS.	350
‘NAPOLEON’ ÄBINOM-LI MALÄDIK TIMÜ LEKOMIP NILÜ ‘WATERLOO’?	351
Lio men vedon-li kriman?	353
‘JEAN DE LA BRUYÈRE’. (1645—1696). Kalads u Kösömots tumyela at. Kapit: XIII. Dö vogäd.	354
VINARÄT.	354
Tuvedot vinaräta.	354
NUNS.	355
Panca sila.	355
1955 (yelod 20id)	357
PÖTÜ YELACEN.	357
Jiel ‘Venus’ blägik	357
CEDS E TIKODS.	360
NUN.	360
Volapükaklub valemik Nedänik.	360
BIENASÜMBOLAV.	361
SPIKEDS SUOMIYÄNIK.	362
NUNS.	362
Volapükaklub valemik Nedänik.	362
JEIKOT PLINAS.	362
Komip se krigavabs	363
EL ‘MANNEKEN PIS’.	363
NUN.	364
‘CAROLUS LINNAEUS’. (1707—1778).	364
Spikäd tü d. 9id novula yela: 1954	366
Vindit lügadramatik jikanitana penoföl	366
Zigans	368
NUNS.	369
Volapükaklub valemik Nedänik.	369
SPOD.	369

NUN VEÜTIK REIDANES VALIK OBSIK.	369
‘RENÉ CAILLÉ’: LETÜVAN ELA ‘TOMBOUCTOU’.....	369
REJIMEN BISARIK.....	370
SPIKEDS DE ‘MUSLIH ED DIN SAADI’ (1189 — 1291).....	371
NUNS.....	371
Volapükaklub valemik Nedänik.....	371
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	371
1956 (yelod 21id).....	372
O REIDANS LESTÜMIK, FLENS DIGIK!	372
FLUMEDABLEIN.	372
PATÖFS VOMÖFIK.....	373
Magäl militik.....	374
NUN.....	375
DALEBÜD DE 1956 FEBUL 11. NÜM: 1.....	375
PASTAN.....	375
Ko dalestüm dutik.....	376
NUNS.....	376
Ledaut su pisäl.....	378
Komipafurmids e püdafurmids.....	378
Munasvietasonat.....	379
Cänaköp-li?	380
Cogeds.....	380
NUNS.....	381
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	381
Telpük binon gudik. Ab lio-li?	381
PLEDAKADS SOLDATA RELÖFIK.....	381
Kalot pipelon.....	382
CEDS E TIKODS.....	383
NUN.....	383
Diläd valemik feda Volapükaklubas.....	383
LESETÜLS DE ‘NAPOLÉON’.....	383
Dö men.....	385
KRODAVÖDARÄT.....	386
Lio atos mögon-li?	386
Kolköm.....	386
NUN.....	386
VOM KIFIK BINOF-LI JÖNIK?.....	386
VERAT.....	387
COGEDS.....	387
NUN.....	388
1957 (yelod 22id).....	389
LIO SPETID E PLAK VOLAPÜKA BINONS-LI?	389
JIPULIL KO SULFINALÜMÄTS.....	389
ZIGAN E LIETUVAN.....	390
BUB E BIV.....	391
Tikod Tsyinänik.....	391
MAN MINILUDÄLIK.....	391
KONOTILS E COGEDS.....	391
Nims riskädik.....	391
Bien e pijun.....	391

KODEDÜ YUBID 25-YELIK ELA “Volapükagased pro Nedänapükans”	391
SURINÄN	393
II. Bos dö pöpagrups e püks läna.	393
III.	394
SEVÄDAN VÖNÄDIK	394
KONOTILS E COGEDS	396
Kat e spär.....	396
Dead svina.....	396
Stork e frogs.	396
Cuk.....	396
Jenot Skotänik.....	396
Men sapon-li?	396
Dog e lievs tel.....	396
NUNS.....	397
Volapükaklub valemik Nedänik.	397
Diläd valemik feda Volapükaklubas.	397
LITERAT VOLAPÜKIK. Mob fa ‘Johann Schmidt’	397
STONICÖPAN YAPÄNIK.....	397
COGEDS	398
Stork e renar.	398
Kis fog binon-li?	398
NUN.	399
Volapükaklub valemik Nedänik.	399
SE VOLAPÜKAJUL.....	399
I.....	399
II. Drim bisarik jítidana yunik.	400
FEY	401
PENED BALID PAOSTOLANA: ‘PAULUS’ ELANES DI ‘KÓRINTHOS’. KAPIT: XIII.....	402
Pened redake dö mob söla: ‘Johann Schmidt’	402
NUN.	402
SONS SENÄTANA.....	403
NUN.	403
Cifal nelaidüpick Vpanefa edeadom — Nu seilonös Redak !	404
SON NESPÁLIK	404
BEATASPIKAMS	405
VÖD EVEDÖL BINÄD MIDIK.....	405
LIFIKAM.....	406
1958 (yelod 23id).....	407
LÜ REIDANS LESTÜMIK OBSIK	407
El ‘Garibaldí’ as piratakäpten	407
KONOTILS E COGEDS	408
Hireg e hidünan.....	408
Dred.....	408
Tikod käfik	409
Skrädans kil.....	409
Dalebüd Cifala de 1958, Febul 8, Nüm: 1	409
Dalebüd Cifala de 1958, Febul 15, Nüm: 2	409
NULODS NITEDIK NOLAVA. I.	410
KONOTILS E COGEDS	410
Jit.....	410
Rat.....	411
In lotidöp	411
Div.	411
Konotüls.	411
1.	411

2.....	411
NUN VEÜTIK	411
Sval yunik	412
Driman prudik	412
Man in mun	412
Luib in sköt di ‘Mainz’	412
POEDOTS	413
Veg in fog	413
Florüp	413
Konfid	413
Rät	414
CEDS DÖ VOLAPÜK	414
NULODS NITEDIK NOLAVA	414
II. Kitopao licinons-li?	414
III. Vom binof nämikum ka man!	414
IV. Dö dugäl kulivik volapöpa	414
V. Nedänans dü livüp	414
VI. Kisi jiklavan zänedik duinof-li?	414
STUD BALID VOLAPÜKA	415
Spiked	415
Nuns	415
NULODS NITEDIK NOLAVA	415
VII. Vifs koapa obsik	415
VIII. Spad vola	415
IX. Luimöf	416
X. Dö kasub	416
XI. Kisi nems mulas sinifons-li?	416
Hüm Volapüka sa el ‘The Volapük Anthem’ (tradutod Linglänapükik)	416
POEDOTS	417
Esepülobs libi	417
Viol	417
RÄTS	417
Feapladamarät fa ‘Johann Schmidt’	417
Ceinarät	417
O Siörs lestimik!	418
NULODS NITEDIK NOLAVA	418
XII. Glans	418
XIII. Lireyans in ‘New York’	418
XIV. Lödöp ela ‘Croesus’ petüvon-li?	418
XV. Fidedakösömots	418
XVI. Tsyinans	418
XVII. Leigod	418
XVIII. Saturn	419
XIX. Kisi nems delas sinifons-li?	419
XX. Bäldots	419
RIMASPIKEDS	419
RÄT	419
Güädiko	419
POEDOTS	420
Trod	420
COGEDS	420
Motalöf	420
Gadan trögik	420
Gespik gudik	420
Spiked	421
Ko tonats ot. (Rät)	421
Si! Täv binon fred mülana	421

1959 (yelod 24id).....	423
PÖTÜ PRIM YELA NULIK	423
SPIKEDS.....	423
Boyad de ‘Malmaison’	423
Bül svidik.....	425
Musigabok bäldik	425
RÄT	425
RÄT	426
SPIKEDS SEVÄDIK.....	426
Man labü klotem blägik	426
Lak drenas	433
Buks sapala	434
Neitalid tevana	434
Lid botitiranas ve el ‘Wolga’	434
RÄT	434
VÖDS SIÄMALIEGIK MANAS FAMIK.....	435
Temül.....	435
Vip jilepula	435
COGEDS	436
***	436
Blam telplänovik	436
RÄT BÄLDIK.....	436
Löpo su bels.....	436
Konsäls gudik.....	437
Hitüpazedel	437
RÄT BÄLDIK.....	437
RÄT	438
RÄT	438
Pöf.....	438
Cek.....	438
Bökit	439
Bisars	439
COGED	439
Excercise.....	440
[Vödemadileds ko leigätods Linglänapükik]	440
***	440
The sportsman.....	440
Spotan	440
***	440
1960 (yelod 25id).....	442
O Vpaflen digik! O reidan digik!	442
RÄTAPAD	442
Setökarät.....	442
Güiko.....	442
Badikos valöpo.	442
Bükacogs me Volapük.	443
Lokamaset Volapükik.....	443
POEDOT. Love brüyäralän	443
Hiel ‘Pedro Serrano’	443
Mijenot zifa: ‘Leiden’.....	444
SEPÜL E MUN	445
Florüp	446

Dom in klerätalusüt.....	446
ENGLISH-VOLAPÜK. Studan pleidülik	457
Stolastag, kolat e bon.....	457
COGEDS	458
Mal saunikama	458
Kof studana	458
Yufans Goda.....	458
Dobükam	458
Hiel ‘Balzac’ e skrädan omik.....	458
El ‘Tolstoy’ e poldan.....	459
Neläb	459
RÄTS	459
Jen bisarik.	459
Pla tonats.	459
Fluküp	459
NULODS NITEDIK NOLAVA.....	460
XXI. Me kis men binädon-li?.....	460
XXII.....	460
XXIII. Rumens ün nutim liföls.	460
XXIV.....	460
RÄT. Böd bisarik.....	460
COGEDS	461
Kaniban plütik.	461
Reklam gudik.	461
Se milekoned.....	461
Säkusadakod.	461
Dinäd veütikün.....	461
POEDOTS.....	461
Löf.	461
Neitalid in fot.....	462
Munaneit.....	462
Neiti gudik! o cil!.....	462
1961 (yelod 26id).....	464
O VPAFLEN DIGIK! O REIDAN DIGIK!	464
Tepaneit.....	464
GOSPUL MA ‘MATTHAEUS’	465
Kapit: I.....	465
Kapit: II.....	465
Jenotem valemapäka ‘Volapük’.....	466
FONUN	466
I. De daved Vpa jü kongred balid in ‘Friedrichshafen’.....	468
II. Dese kongred balid jüi kongred telid in zif ‘München’. (1885 jüesa 1887).....	470
III. Proged fovik. Prim e volf krisida demü Vpakadäm.	473
IV. Dese krisid jü nebenikam jenöfik (1891 jüesa 1893)	478
V. El ‘Volapükaklub valemik’ e krisid telid. (1894 jüesa 1896).....	481
VI. Pos nebenikam e krisids. El ‘Period di ‘Graz’. (1897 jüesa 1900).....	482
VII. Jü fin ela ‘period di ‘Graz’. (1901 jüesa 1906)	483
VIII. Nepub pianik Volapüka. (1907 jüesa 1914).....	484
IX. Period Volapüka nosädik. (1915 jüesa 1929)	485
X. El ‘Schleyer’ — el ‘Kerckhoffs’.....	485
XI. Nuns valemik tefü Volapükamuf.....	486
XII. Volapükamuf nulik.	488
Finasag	490
GOSPUL MA ‘MATTHAEUS’	491
Kapit: III.....	491
Kapit: IV.....	491
Kapit: V (dil primik).....	492
DALEBÜD DE 1961 TOBUL 15.....	493

DAN REDAKANA VPAGASEDA	493
MATIKAM	493
1962 (yelod 27id)	494
O LIMANS DIGIK! O REIDANS DIGIK!	494
Meib	494
Filimagivülan	494
VOLAPÜKAGASED OBAS DABINON SIS YELS: 30.	495
NEITI GUDIK!	495
Legivot	495
KONEDS MAGÄLIK FA ‘EDGAR ALLAN POE’	496
I. TUB KO EL ‘AMONTILLADO’	496
II. MASKAR DEADALANANA REDIK	499
1963 (yelod 28id)	503
Lad trätik	503
Ledit	505
Vomanams	505
Goläd maleditäbas	506
Pöträt nögefomik	506
L Ä Ü K O T S	509
1. NOTODOTS DIFIK SE EL “GRAMAT VOLAPÜKA”	509
2. SETS E VÖDEMS SE TIDABUK FA EL ‘ARIE DE JONG’	520
Sams e bligäds difiks	520
Sevädan vönädik. Kiovamik äbinos, e kiofagik	522
El ‘Garibaldi’ as piratakäpten	523
3. VÖDEMS SE TIDABUK FA EL ‘JOHANN SCHMIDT’ PRO DEUTÄNAPÜKANS	525
Renar	525
Lup e kapar	525
Blümäl	525
Vindit no slipon	525
Monit bisarik	525
Spod	526
4. LIFAJENÄD HIELA ARIE DE JONG	527
5. BIENALAK	529
Hibäldikan	529
Cils	529
In fot	530
Ab cil ästanon fäto	533
Lomo	535
Pened	537
Bienalak	537
Mot oba ivilof	539
‘Elisabeth’	541
Hibäldikan	543
6. SPIKOTAMALÄRNODS PRO SPANYÄNAPÜKANS	544
Nüdugot. [Dil balid]	544
[Dil telid]	544
Lärnod 1^{id}. Famül obik	544
Lärnod 2^{id}. Säks e gespiks	544
Lärnod 3^{id}. Dom obsik	544
Lärnod 4^{id}. Spikotam	545
Lärnod 5^{id}. Lödacem	545
Lärnod 6^{id}. Spikot bevü tidan e tidäb	545
Lärnod 7^{id}. Leigod	545
Lärnod 8^{id}. Spikotil votik	546
Lärnod 9^{id}. Pö visit	546

Lärnod 10 ^{id} . Zälül; soarazälül	546
Lärnod 11 ^{id} . Fidacem	546
Lärnod 12 ^{id} . Len tab.....	547
Lärnod 13 ^{id} . Slipacem.....	547
Lärnod 14 ^{id} . Göd e soar.....	547
Lärnod 15 ^{id} . In lotidöp	547
Lärnod 16 ^{id} . Pö suk lotida	548
Lärnod 17 ^{id} . In staudöp	548
Lärnod 18 ^{id} . Fidäd.....	548
Lärnod 19 ^{id} . Nums, düp, dat	549
Lärnod 20 ^{id} . Nums, düp, dat	549
Lärnod 21 ^{id} . Mon Mäxikänik	549
Lärnod 22 ^{id} . In cänabüsid [ü: monicänabüsid] ed in bank	549
Lärnod 23 ^{id} . Dünotem potik.....	550
Lärnod 24 ^{id} . In telegrafabür ed in potöp	550
Lärnod 25 ^{id} . Tävs.....	550
Lärnod 26 ^{id} . In stajon trenavega.....	551
Lärnod 27 ^{id} . Melatäv e lutatäv	551
Lärnod 28 ^{id} . In stemanaf	551
Lärnod 29 ^{id} . Süt in zif: ‘Méxiko’	551
Lärnod 30 ^{id} . Seivid vega	552
Lärnod 31 ^{id} . Visit zifa: ‘México’	552
Lärnod 32 ^{id} . Dalogam lätik in ‘México’	552
Lärnod 33 ^{id} . Caniselidöps	553
Lärnod 34 ^{id} . Dünetobs [u: Dunobs dünētis anik]	553
Lärnod 35 ^{id} . Lä skrädan e jivogädan.....	553
Lärnod 36 ^{id} . Söl büedom mekön klotemi.....	554
Lärnod 37 ^{id} . Zigariselidöp.....	554
Lärnod 38 ^{id} . Rem zigarülas	554
Lärnod 39 ^{id} . Heremasälun e jönasälun	555
Lärnod 40 ^{id} . Rajan ko heran.....	555
Lärnod 41 ^{id} . Yelasäsuns	555
Lärnod 42 ^{id} . Spots e (tima)muads	556
Lärnod 43 ^{id} . Dil balid: Vaken su länäd	556
Lärnod 43 ^{id} . Dil telid: Feilavobods	556
Lärnod 44 ^{id} . Dil balid: Su melajol sabik [u: Su sabajol mela]	557
Lärnod 44 ^{id} . Dil telid: Vakenadesins	557
Lärnod 45 ^{id} . Dil balid: Motoravab ü tood	557
Lärnod 45 ^{id} . Dil telid: Fikulots pö tood.....	558
Lärnod 46 ^{id} . Dil balid: Ted e dustod	558
Lärnod 46 ^{id} . Dil telid: Konfer dö büsid.....	558
Lärnod 47 ^{id} . Dil balid: Sanan, tutisanan e pötek	559
Lärnod 47 ^{id} . Dil telid: Konsäl	559
Lärnod 48 ^{id} . Dil balid: Radion e televid.....	559
Lärnod 48 ^{id} . Dil telid: Broad programas	559
Lärnod 49 ^{id} . Dil balid: Teat e bioskop	560
Lärnod 49 ^{id} . Dil telid: In teatöp.....	560
Lärnod 50 ^{id} . (a) Vöds anik dö literat Spanyänik	561
Lärnod 50 ^{id} . (b) Vöds anik dö literat Spanyänik	561
7. ‘KURS FÖR SVENSKARE’. Tidodem pro Svedänans	563
1. Famül Svedänik	563
2. Visit	564
3. Cils.....	565
4. Sälun	566
5. Fidacem.....	567
6. Slipacem	568
7. Dom	569
8. Su piad di ‘Gustav Adolf’	570
9. Lotidöp.....	571
10. In staudöp.....	571
11. Trenavegastajon	573
12. Potöp	574
13. Yelasäsuns	575

14. Pled e spot.....	576
15. Vaken su länäd.....	577
16. Len melajol.....	577
17. Visit ela ‘Stockholm’.....	578
18. Melatäv.....	579
19. In caniselidöp.....	581
20. In zigariselidöp.....	582
21. In heremasälun.....	583
22. Sanan e pötekan.....	584
23. Domü skrädan.....	585
24. Jiskrädan e jivogädan.....	586
29. Teatöp.....	587
30. Radion.....	588
REGISTAR.....	590
I. Lautans.....	590
Lautans vödemas rigädik e tradutodas Volapükikas.....	590
Lautans vödemas ini Volapük petradutölas.....	590
II. Rubrigs, yegäds, literatabids.....	595

FONUN.

Ya sis lunüp neodob dokümi leäktronik labü konlet pluuneplu lölöfik vödemas dasamik Volapükik, bi suvo pö tradut ini Volapük u pö laut vödabuka püka ot pro Rusänapükans mutob vestigön vifiko, vio mastans ettimik Volapüka ägebons ömikis vödi u gramatafomi. Fino pos yels anik epreparob vödemikonleti somik, keli nu pübob bevüresodo, bi jinos lü ob, das doküm at ba onitedon i votikanis.

Pads fovik ninädons:

- balido, vödemis Volapükik valik se el “Volapükagased pro Nedänapükans”. Mödadilo balugiko ädütülob materis de fonätadiläd ela ‘Wikipedia’ (niludob, das fonätadiläd bevüresodik sevädik et pifulükon fa hiel ‘Sérgio Meira’: stimakadäman). If püböt seimik Volapükagaseda pemäniotöl ädefon pö el ‘Wikipedia’, tän ädepenob ito lautoti somik. No ägebob depeniani itjäfidik pro nünöms (as sam: el ‘Abby Fine Reader’), bi nünömaprograms sümik kösömo noe depenons dokümi, abi boso breikätons vöde mi rigik. Sekü atos suvo binosöv vifikum ad depenön ito efe nen yuf tuvemik nünöma bosu, kas ad koräkön seki depenama itjäfidik;
- telido, samis se el “Gramat Volapüka”: lebuk fa hiel ‘Arie de Jong’;
- kilido, setis e vödemis se tidabuk fa el ‘Arie de Jong’ (ma püböt bevüresodik fa hiel ‘Hermann Philipps’: cifal < pö Volapükagrup ela ‘Facebook’);
- folido, vödemis se tidabuk fa hiel ‘Johann Schmidt’ pro Deutänapükans (ma püböt bevüresodik fa el ‘Hermann Philipps’ pö el ‘Facebook’);
- lulido, lifajenädi ela ‘Arie de Jong’ fa om it pepenöli;
- märido, eli “Bienalak” (tradutod fa el ‘Johann Schmidt’ ma püböt bevüresodik fa el ‘Hermann Philipps’ pö el ‘Facebook’);
- velido, eli “Spikotamalärnods pro Spanyänapükans” fa hiel ‘Johann Krüger’ (ma püböt bevüresodik fa el ‘Hermann Philipps’ pö el ‘Facebook’).

Pö kopiedam vödemas ekoräkob pökis anik, suvo bai penets (bo fa el ‘Sérgio Meira’) dö pöks pö fönatadiläd ela ‘Wikipedia’. Ye no emoükob pölis (samo gebi vöda “Stralopän” pla “Laustralän”) e sotülis gramatik (as sam, mastans Volapüka suvo no ädeklinoms numavödis). Id evotükob säitamalülis e foginamalülis Nedänapükikis (,, ” , ’) u Deutänapükikis (,, “ , ‘) ad uts Linglänapükik (“ ” ‘ ’). Medü atos ävilob vitön cänidi mögik malülas löpo pemäniotölas ko liunül. Zuo eklülädos, das semikna pö el ‘Wikipedia’ sümbo: , as liunül labon koti di ‘Unicode’ neverätiki (sevabo eli ‘201A’: kot foginamalüla primik ü maifüköla < pla el ‘002C’). Fe logamo atos no binon veütik, ab fikulükon suki tikodayumätas medü nünömaprograms. Pökis somik kodidob jäfide ela ‘Abby Fine Reader’ u programa sümik.

Niludob, das vödemikonlet at labon bükapökis mödik, ab spelob, das igo doküm so döfik oyufon valanis ad dibätükön noli okas tefü Volapük.

‘Yekaterinburg’ (Rusän)

2017, prilula del lulid
Vicifal soga bevünetik Volapüka:
‘Daniil Morozov’

FOVÖDS YELA: 2020.

Bü yels anik epübob bevüresodo konleti gretik vödemas dasamik Volapükik, dat alan kanon dibätükön noli okik datuvota süperik ela ‘Schleyer’. Mutob koefön, das nen doküm pemäniotöl töbo ekanob-la kúpön patis mödik Volapüka, kels binons cedü ob veütiks, ab liedo no päbepenons in vödabuks e gramatibepenot calöfik. Too äsevob, das lautotem veitöfik Volapükik fa ob pipreparöl äbinon boso döfik, bi äninädon pökis e pölis mödikis, ed äspetob, das reidans kúpälik ösedons obe penedis okas labü koräkots pümoböl. Ad stun vemik oba, nos sümik ejenon. Kodidob atosi bundane tuvemik pökas, kel vo kanonöv nenämükön lanäli alik.

Ye jemob, das pöks konleta at okofudükons lunüpo Volapükanefi, so ob it ekoräkob döfis ut, kelis eküpob. No nog examob vödemis valik, ab lecedob osi frutiki ad notükön dokümi boso pegudükumöli. Zuo elenyümob lä retikos tidodis nitedik anik fa el ‘Krüger’ se lölet pro Svedänans id enüpladob ini doküm magodis anik.

Spetob, das onotükob ün fütür lautotemi ot ko menods zesüdik votik ba yufü reidans pudunöls.

‘Ekaterinburg’ (Rusän)

2020, yanula del velid
Vicifal soga bevünetik Volapüka:
‘Daniil Morozov’

Nüns tefü Volapükagased

Nems Volapükagaseda.

Primo: “Volapükagased pro Nedänapükans. Jäfidot Volapükakluba valemik Nedänik ä jäfidot büfik diläda valemik feda Volapükaklubas”.

Sis nüm: 2 yela: 1958: “Volapükagased. Zänagased pro Volapükanef”

Redak.

De yel: 1932 jüesa 1955 redak äbinädon me els ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’

Sis yel: 1956 redakans äbinoms els ‘F. J. Krüger’ e ‘P. H. J. Uittenbogaard’ (latikumo te hiel ‘F. J. Krüger’ pänemom redakan, e hiel ‘P. H. J. Uittenbogaard’ pänemom guvan).

Sis yel: 1958 i pämäniotoms as kevobans laidik söls: ‘Johann Schmidt’, ‘Brian R. Bishop’.

1932 (yelod lid)

[VÖDEM REDAKA.]

Volapükaflenes obsik ed utanes, kels nitedälons in Volapük.

Pos tak in Volapükamuf dü yels mödik künobs dönu ad pübön gasedi nulik, kel okälälön dinis veütik tefü datuvot jönik ela ‘Schleyer’.

Lunüpo äliloy nemödikosi u nosi dö Volapük: kosädamedöm bevünetik ün 1879 fa pädan: ‘J. M. Schleyer’ pedatiköl, kel suniko pos daved oka äkosgolon gloratimi, kel edulon dü yels ti 15.

Kods, kels estöpons Volapükamufi, si! kels jiniko emoükons oni lölöfiko, ebinons mödik, ab veütikün atas äbinon teläl gretik, kel päkodon bevü slopan lanälik Volapüka dub Volapükakongred kilid tö ‘Paris’. Kongred at sevabo pejentikon ta vil ela ‘Schleyer’ e neföro pedasevon fa om.

Posä ‘Schleyer’ ijonom me jafot oka, vio kosädapük bevünetik äkanon pastukön, no äbinos plu fikulik ad datikön me geb stamädas votik e yümotas votik volapükis nulik. Pos Volapük kluo volapüks nulik vemo mödiks epubons, de kels as veütiküns mutons panemön els ‘Esperanto, Nov Esperanto, Ido, Idiom neutral, Mondolingvo, Lingua internacional, Myrana, Nov Latin, Interlingua, Lengua catolica’. Nonik pükas at ye kanon pleidülön dö pluam baluga, kurata u neuda leigodü Volapük ela ‘Schleyer’, de kel patöfs at ebo binons süperods oka. Atose daloy bo kodidön, das Volapük no enepubon, e das nu igo fägon ad süikön dönu pianiko se stad glömäda jinik. Slopan fiedikün ona no eperons löfi oksik pro Volapük, e ven levüd ätonon ad kobikön dis stän ona, mödikans ebalons okis ad primön dönu komipi pro Volapük, ad jelodön gitätis onik ed ad födön paki ona.

Flens vönädik Volapüka etuvons slopanis nulik. Num slopanas nu gretikumon te nevifiko, ab spelobs, das num at suniko ovedon gretikum. Ad stütön e födön mufi at, neodobs tani, kel kobotanon obis. Tan at nog defon; demü kod at esludobs ad pübön gasedili at ad kälälön veütadinis Volapüka ela ‘Schleyer’ ed utis Volapükanas.

Mutobs primön smaliko — gased olabon ün tim balidkömöel te padis fol a nüm — ab spelobs, das Volapükaf lens obsik ostütöns steifi obas, e das ofägükons obes dub slopükam lebonedanas nulik ad gretükümön gasedili obas.

Gasede egivobs tiädi: “Volapükagased pro Nedänapükans”, bi balido muton binön jäfidot ela “Volapükaklub valemik Nedänik”, e telido bi steif obas muton binön, das i in püks votik gaseds somik popübons, kels omutons vedön jäfidots votikas Volapükaklubas valemik netik. Näi gaseds somik in natapüks pübabiks, neodobs i draniko zänagasedi, kel omuton palautön löliko in Volapük. Dü tim ye, das gaseds somik no nog dabinons, gebidükobs gasedi obsik i Volapükanes länas votik. Sekü slud at dil te smalik gaseda polauton in Nedänapük e dil gretikum in Volapük.

Ini gased obsik polasumons, sotefä spad odalon atosi, nunis valik dö Volapük e muf oka in lomän e fuginän, nunodis kobikamas, nemis limanas Volapükakluba valemik Nedänik, nemis pösodas länas valik, kels vipons spodön Volapüko, yegedis in e dö Volapük, spodadilädi, nunädi lebukas Volapükik, e r.

Gased opubon büfiko balna a muls tel. Desinobs ye ad pübön nümis mäl yeloda balid at nog ünü kaledayel at. Suäm leboneda büfiko pelonon pro Nedän ad fl. Ned. 2,— e pro läns votik ad fl. Ned. 2,25 a yelod. Limans kluba getons glato gasedi.

Nüm balid at poseagivon mö num gretik, ab nüm süköl popotons te utanes, kels ulebonedons gasedi at ed utanes, kels binons u vedons limans Volapükakluba valemik Nedänik. Limanamamon suämon fl. Ned. 2,50 a yel.

Spelobs, das gased at pogetedonös fa alan böniäliko, e das odagetonös flenis mödik! Fovo komandobs obes mu vemo lüpotami yegedas smalik e nunas.

Vobädonös gased at i, das Volapük aiplu osevadikon, ed aiplu ovogikon, sodas olabülön dönu pladi, keli ilabon semanaedo, ed ad kel rigao labon gitäti! Täno dial ela ‘Schleyer’ semanaedo

ojenöfikon, sevabo: das odalabobs me Volapük püki, kel valemö pagebon as kosädamedöm bevünetik.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pads: 3—4.

DILÄD VALEMİK FEDA VOLAPÜKAKLUBAS.

Nomükam büfik.

1. Ad fölon vipi Vpanas no-Nedänik anik cifef Vpakluba valemik Nedänik esludon ad fünön Vpaklubi bevünetik valemik labü nem: “Diläd valemik feda Volapükaklubas”.

2. Soäsä nem kluba jonon, desin binon, das klub valemik at obinon latikumo lim feda stidabik Vpaklubas netik.

3. Baiädü bagaf: 2 Vpan alik in läns, kels no labons Vpaklubis valemik netik, kanon vedön liman diläda valemik feda Vpaklubas.

4. Sosus num limanas läna seimik uvedon saidiko gretik ad fomön kobo klubi, limans at diläda valemik okanons seditön de diläd ad stidön Vpaklubi valemik netik.

5. Diläd valemik paguvon büfiko fa cifef Vpakluba valemik Nedänik. Sosus num limanas uvedon so gretik, das okanoy spetön, das sedit mögädik grupa netik seimik no odämükon dabini livätik kluba, guv at poloveükon cifefe fa limans it davälabike.

6. Diläd valemik poguvon büfiko ma mod guva Vpakluba valemik Nedänik. Sosus ye num limanas diläda valemik obinon saidiko gretik, limans it olautons statudis e nomemi konömik fifümikis.

7. Büfiko jäfidot Vpakluba valemik Nedänik obinon i jäfidot diläda valemik feda Vpaklubas. Demü atos, ninäd jäfidota at olabon gretadilo vödemi Vpik.

If ye omögos ad pübön eli “Zänagased Volapüka”, e gased valemik at jenöfiko opubon nomädiko, gased at ovedon pla jäfidot Nedänik jäfidot diläda valemik feda.

Limans ogetons glato jäfidoti.

8. Limanamamon binon fl. Ned. 2,50 a yel. Mon at papelon büo kädane Vpakluba valemik Nedänik, kelan oguvon soelöfiko monis diläda valemik.

Cifef büfik diläda valemik feda Vpaklubas.

Dr. ARIE DE JONG: Presidan.

J. G. M. REIJNDERS: Sekretan-Kädan.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pad: 5.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

Ma bagaf: 2 statudas “Volapükaklub valemik Nedänik” pebligidon pro tüp mö yels 29 sa muls 11 penumöl de del funa oka tü d. 1id yanula yela: 1890.

Pö büad de d. 22id tobula yela: 1906: nüm: 25 klub at ädageton zepi jiregik, kel, ven tüp mö yels 29 sa muls 11 ipaseton, no pelunükumon pö büad jiregik nulik, ko sek, das de d. 1id dekula yela: 1919 klub ifinikon voiko ad dabinön.

Klub ye neai pesädabinükon. Pro atos sekü bagaf: 18 statudas limanakobikam valemik viliko diseinü atos jenükabik ezesüdonöv. Kobikam at ye neai pejenükon, sodas klub äkanon pafövön, if pö kobikam valemik ösludoyöv nog seimikna ad atos. Benö! kobikam valemik at pejenükon tü d. 21id dekula yela: 1931, pö kobikam kelik esludoy, das Volapükaklub valemik Nedänik pofövön. Nunod kobikama at opubon in nüm sököl.

LECIFEF.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pad: 6.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

Demü spadadef no mögos ad lasumön ini nüm at ed in Nedänapük ed in Vp. nunodi dö kobikam 21id; sekü kod at nüseidobs plitü flens fuginänik obsik balido nunodi in vödem Vpik,

du desänobs¹ ad nüseidön vödemi Nedänapükik ini nüm fovik. Nü vödem Nedänapükik pubon pos Vpik, Nedänans kanons steifülön ad tradutön oni ini Nedänapük e täno leigodön tradutodi okas lä nunod in nüm fovik opuböl.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pad: 7.

NUNOD DÖ KOBIKAM TELDEGBALID.

Soäsä ya penunos in nüm balid periodagaseda at, limanakobikam valemik päjenükon patiko demü disein ad lonön gitöfiko, das Volapükaklub valemik Nedänik pöfövon. Pö kobikam at põlonädos i, vio öträitoy dalabotis kluba. Demü kods at program sököl päpoton limanes vönädik kluba:

Program kobikama valemik teldegbalid Volapükakluba valemik Nedänik “Balif mekom valüdi (Baläl jafon nämädi)” tü mudel: d. 21id dekula yela: 1931 domü s.: ‘A. A. Moll van Santbergen’, ‘S-Gravenhage’, ‘Hazelaarstraat’, nüm: 71.

Tü düp: 2 poszedela: kobikam lecifefa,

tü düp: 2 m. 30 poszedela: kobikam valemik.

Dins bejäfabik:

1. maifükam kobikama.
2. reid protoka kobikama büik.
3. nunod dö yels epasetiköl.
4. kal e gidükam dö tüp lätik.
5. mobs lecifefa:
  - a. mob ad fövön klubi.
  - b. gegiv suämas pro püb vödabuka pistüredölas.
  - c. lonäd tefü limanamamons no nog pipelöls.
  - d. lonäd tefü dalabots kluba.
  - e. votükams ini bagafs 2id, 11id e 17id statudas lüblinabiks baibinü mob: a.
    - I. Bagaf: 2. Votükam setema balid ad: “Klub rigiko tü 1890 yanula d. 1id pefünöl dönu pebligidon pro tüp mö yels 29 sa muls 11, tüp kelik pacedon ad eprimön tü 1919 dekula d. 1id.”
    - II. Bagaf: 11. Votükams seta balid ad: “Lecifef binädon nemu me pösods kil.”
    - III. Bagaf: 17. Moäd dila lätik, primöl me vöds: “aso zepami.... (büdakipü....)”.
6. bejäf penädas e mobas nog pügetölas.
7. daväl cifefanas.
8. bespik dö top e tim kobikama fovik.
9. zisäk e färmükam.

CIFEF.

Noet. Pavüdoy flenöfiko ad kömön ini kobikam.

Dono nu nunod brefik sökon dö kobikam pejenüköl, kel älabon benoseki.

1. Kodü dead presidana: s.: ‘F. L. E. Haastert’ vipresidan: s.: ‘A. A. Moll van Santbergen’ älabülom pladi etana, ed ämaifükom kobikami za tü düp lafik pos düp: tel.

2. Sekretan: s.: ‘J. G. M. Reynders’ äloreidom protoki kobikama büik, kel päzepon, e fa presidan pädispenon.

3. Täno sekretan änunodom dö yels, kels sis kobikam valemik tü d. 28id dekula 1910 pejenüköl epasetikons.

Sekü slud kobikama valemik et püb jäfidota kluba: “Nuns blefik (brefik) se Volapükavol” päfinükon. Atos äkodon, das nitedäl limanas änepluikon. Kudadins kluba päkälälons nog mögiko gudiko, ab kosam ko limans ibrekon, e sekü atos Volapükamuf in län obsik ästopon. Poso krig gretik, vali distuköl de 1914 äkömon, kel ädojedon vali, kel äjafon stadis jünü no mögikis, in kels te jenöf, gaen e vuk ävöladons, in kels het ätonodon, e dials pämodränons. Limanamamons

¹ El “desänön” binon värb vönädik, efe Volapüka rigik, pla el “desinön” nutimik.

no plu päpelons sekü nepub jäfidota kluba. Stad at äbleibon dulön so dü yels mödik. Klub äperon dub deadam presidani okik: s.: 'F. L. E. Haastert', e stimapresidani okik: s.: 'Dr. H. Van de Stadt'.

Dub jenot, das zep jiregik statudas äfinikon, äzesüdos ma bagaf: 18 statudas, das põlonädos põ limanakobikam valemik dö laidabin u finid kluba, e mögädiko dö mod, vio öträitoy dalabotis kluba. Dub kods difik kobikam valemik et ai päzögon.

Propagidapenäd fa söls: 'A. A. Moll van Santbergen' e 'J. G. M. Reynders' pilautöl i sekü monidef no pepübön.

Ün dels balid yela: 1931 votikam ädavedon, e sis tim et Volapükamuf eliföfikumon. Ün gölayel de 1931 sevabo põ dabükabüsid sevädik: 'E. J. Brill' in 'Leiden' äpubons in Deutänapük vödabuk gretik Volapüka, ed in Volapük gramat lölöfik püka et. Lautan lebukas tel at äbinom: s.: 'Dr. Arie De Jong', kel ko lobül cifala: s.: 'Prof. Dr. Albert Sleumer' e kadäma Volapüka ipreparom stilo dü tim lunik yelas zül pübi bukas at.

Tü d. 25id yulula yela: 1931 tumyelazäl ela 'Johann Martin Schleyer': fatan Volapüka pämebon lezäliko tö 'Oberlauda': motedöp oma. In gasesds mödik lomänik e fuginäniks yegeds pluuneplu veitöfikis tefü atos äpubons.

4. Pos loreid nunoda kal e gidükam dö tüp lätik päkontrolons, põ kelos päfümükos, das äverätöns. Kal päjöton me suäm flonas Ned. 260, 42.

5. Pos atos mobs lecifefa päbejäfons.

Mob: a päzepon me vögods valodik, sodas klub päfövon.

Mob: b i päzepon. Pö atos pälonos, das fien peprodöl suämü fl. Ned. 85, 97 i põpelon, sodas s.: 'Dr. Arie De Jong' äkanom gegetön de klub suämi mö fl. Ned. 185, 97.

Mob: c. Pälönädos ad duliunön limanamamonis no pipelölis valikis, ed ad flagädön de d. 1id yanula yela: 1932 dönu limanamamoni.

Mob: d. Dalabots valik kluba blebons sekü lonäd põ mob: a pälonöl dalab kluba päfövol.

Mob: e. Votükams ini statuds lüblinabiks päzepons.

6. Bevü penäds inükömöl i pened söla: 'J. D. Van den Eijnde' in 'Santpoort' äbinon ko nun, das no äkanom binön komik, ab das änitädalikom vemo tefü kobikam. Dan kobikama oloveblinon ome.

7. Täno limans nulik lecifefa päcälodoms. Bi lecifef sekü lonäd pälonöl büfiko obinädon me limans kil, päcäloms as

presidan: 'Dr. Arie De Jong' in 'Voorburg',

vipresidan: 'A. A. Moll van Santbergen' in 'Den Haag',

sekretan-kädan: 'J. G. M. Reynders' in 'Delft'.

8. Top e tim kobikama fovik polonons latikumomo fa lecifef.

9. Pos atos Volapükalebukis nulik bofik päbespikons.

Söl: 'Dr. De Jong' änunom, das äjäfom me tidodem Volapükik, põ kel pösods lul äkompenons.

Posä i nog ispikey dö volapükasits: 'Esperanto, Ido, Idiom neutral' e 'Anglic' presidan äfarmükom kobikami ko spikädil kuradüköl pro plöp Volapükamufa nulik.

J. G. M. REYNDERS.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pads: 7—9.

NOTEDS.

Suäm notedas binon: fl. Ned. 0,20 a kedet u dil kedeta. Ad no sädekön gasesdi, noteds omutons palautön fomü nuns. Noted somik kanon pubön te balna in yelod bal. Üf viloyöv ye pübön nuni seimik nogna u pluna in yelod ot, okanoy dunön atosi, if ulautoy alna notedi in mod votik.

Redak büdakipon oke gitäti ad refudön notedis, kels ma ced ona okanonsöv dämükön Vpadini.

Pö dabüköp: 'E. J. Brill' in 'Leiden' epubons:

Dr. Arie De Jong. Wörterbuch der Weltsprache .....fNed. 9.75
 Otan, Gramat Volapüka....., ,, 2.25

Lebuks bofik kanons pasivön medü lautan okas: Voorburg (Nedän), Broekslootkade 5.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1932. Pad: 10.

PROPAGID E REKLAM.

Nen töbidam benoseki nonik. If vilobs dagetön bos, täno mutobs i dunön; si! täno mutobs dedietön obis löliko dine gudik. If te stebedobs, e te küpedobs utosi, kelosi votikans dunons, olemekobs nosi.

Verat at i lonöfon pro Volapük. Obs valik: Volapükans vipobs, das pük obsik osevädikon dönu valemiko, e das igo fütüro pogebon as kösadamedöm bevünetik balik. Ab ad dagetön finaseki jönik ä sublimiki ati, zesüdos vero, das propagidobs e reklamobs pro atos. Kanobs dunön atosi ön mods difik; ab klülos, das plü pösods mödikum okevobons, plü benosek pavipöl podageton sunikumo. Binos demü kod at, das lüvokädobs reidanes valik: yufolsös obis! kevbolsös ad propagidön Vpi! Fägols ad atos, efe ön mods tel:

1 i d o . Steifolsös ad slopükön limanis pro Vpaklub valemik Nedänik, e pro diläd valemik feda Vpaklubas! e

2 i d o . Remolsös Vpamäkis! sukleibolsös Vpamäki bal ini gul nedetalöpik ladeta potadina alik fa ols padesedöla! e slüdolsös valikis flenis e sevädanis olsikis — kels no tameugons tefü Vp. — ad dunön otosi! Vpamäks kanon pasivön tä flonazims Nedänik 50 a samäds 100 pö söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorburg, Broekslootkade 5.’ Prod sela mäkas at pastüredon ini Vpafund.

Stüti nämikün ye gevols Vpamufe, ven ols it plägols ziliko Vpi, e stigädols votikanis ad lärnön Vpi, ed ad vedön limans bala Vpaklubas.

Ad plitükön limanes obsik slopükamavobi at, guvan Vpafunda gebidükom glato Vpamäkis 100 pro liman alik nuliko pulüblinöl.

Pos fin yelafoldila alik, onunobs ini gased at Vpamäks kimödotik ünü tüp et puselons, tefädo: puseagivons demü reklam. Somo reidans it okanons logön seki, keli vob oksik uprodon.

Dono pladobs taibili mödotas Vpamäkas, kels ya peselons, ko mäniot vü kläms mödotas, kels glato (demü reklam, ...) peseagivons.

1930,	foldil	3id	1350 (500).	1931,	foldil	3id	300 (1000).
	„	4id	2950.		„	4id	700.
1931,	„	1id	1900.	1932,	„	1id	600.
	„	2id	700.				

REDAK.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1932. Pads: 12—13.

NUN.

[Nun Nedänapükik: tradutod nuna sököl.]

Kanobs nunön reidanes Nedänapükik obsik, das ünü brefüp popübon pö el ‘Drukkerij “Repko” ’ tidabuk Vpa tiädü ‘Leerboek der Wereldtaal’.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1932. Pad: 16.

NUNS.

Pecälom me büad dätü 1910, dekula d. 3id fa cifal balid ä datikan Volapüka: ‘Johann Martin Schleyer’ as fovan oka: ‘Dr. Albert Sleumer’ in ‘Godesberg’ len ‘Rhein’ (Deutän).

Edagetom ün 1929 de cifal: ‘Dr. Alb. Sleumer’ diplomi kadämana Vpa: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Eschen’ (Ligtänstän), ettimo in ‘Wienacht’ (Jveizän).

Edagetom ün 1930 de cifal diplomi lecifa pro Nedän: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorburg’ (Nedän).

Edagetom ün 1931 de cifal diplomi Vpitudana: ‘Salah Eddine Kemal’ in ‘Bern’ (Jveizän), ettimo in ‘Horboden’ (Jveizän).

Evedons limans diläda valemik feda Vpaklubas:

söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän),

söl: ‘Dr. Albert Sleumer’ in ‘Godesberg’ (Deutän),

söl: ‘Salah Eddine Kemal’ in ‘Bern’ (Jveizän),

vomül: ‘Maria Willebrand’ in ‘Warendorf’ (Deutän),

söl: ‘Hanns Martin Schleyer’ in ‘Gernsbach’ in ‘Murgtal’ (Deutän).

Epubon pö el ‘Drukkerij “Repko”’: “Leerboek der Wereldtaal” fa ‘Dr. Arie De Jong’ tä suäm mö fl. Ned. 1.—.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1932 Vpamäks 900.

Söl: ‘J. G. M. Reynders’, sekretan-kädan büfik ela “Diläd valemik feda Volapükaklubas” efealotädöm de ‘Delft, Koningsplein 79’ lü ‘Den Haag, Goudsbloemlaan 120’. Potakalanüm: 199061.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pads: 17—18.

NUNS.

Ün zädel: 1932, tobul, 22 poszedelo tü düp 2id kobikam valemik Vpakluba valemik Nedänik pojenükon in el ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘S-Gravenhage, Spui’ nüm: 10.

As dins veütikün pobejäfons in kobikam at

- a. statuds nulik e nomem konömik nulik Vpakluba valemik Nedänik,
- b. jäfidot kluba at,
- c. Vpafund,
- d. diläd valemik feda Vpaklubas.

Ün tobul söl: ‘Dr. Arie De Jong’ oprimom in ‘Voorburg’ tidodemi Volapüka.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pad: 22.

NUNS.

Edagetom ün 1930 de cifal: ‘Dr. Alb. Sleumer’ diplomi stimalimana: ‘Prof. Francisco V. Lorenz’ in ‘São Feliciano’ (Brasilän).

Edagetom ün 1930 de cifal diplomi lecifa pro Jveizän: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Eschen’ (Ligtänstän), ettimo in ‘Wienacht’ (Jveizän).

Edagetom ün 1930 de cifal diplomi sekretana: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Eschen’ (Ligtänstän), ettimo in ‘Wienacht’ (Jveizän).

Edagetoms ün 1931 de cifal diplomi julana: hipul: ‘Jakob Imobersteg’ in ‘Vorder-Mähningen’ (Jveizän),

ed ün 1932:

söl: ‘E. Werffeli’: malädanikalan in el ‘Sanatorium Kilchberg’ nilü ‘Zürich’ (Jveizän).

söl: ‘Omar Bey Souissry’ in ‘Bonvillars’ (Jveizän).

Evedom liman diläda valemik feda Vpaklubas: söl: ‘S. M. Selegen’ in ‘Trostyanez’ (Rusän).

Binons limans Vpakluba valemik Nedänik
in Nedän:

söl: 'H. Bakker' in 'Ginneken',
söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Voorburg',
läd: 'L. De Jong—Van Dissel' in 'Voorburg',
söl: 'J. Doorenbos' in 'Den Haag',
söl: 'M. M. Moll van Santbergen' in 'Den Haag',
söl: 'J. G. M. Reynders' in 'Den Haag',
vomül: 'Sophie Sanders' in 'Eindhoven',
söl: 'L. C. A. Smeulders' in 'Breda',
vomül: 'Jacq. Stok' in 'Den Haag',

in Lofüda-Lindän Nedänik:

läd: 'A. C. J. Conijn—Bremmer' in 'Soerabaja' (Yafeän),
söl: 'Arie De Jong, W. Pzn' in 'Soerabaja' (Yafeän),
nelaidüpiko in Lamerikän:
söl: 'Ir. A. F. H. Blaauw' in 'New York',
läd: 'M. E. S. Blaauw—Van Dissel' in 'New York'.

Söl: 'Tassilo Schultheiss': 'Doctor philosophiae', 'Studienrat', gümndatidal in 'Berlin' (Deutän) spikom pükis 140, bevü kels binons: püks germik 10, romeniks 11, slaviks 14, lofüda-Lindäna-Germäniks 12, vesüda-Lindäna-Germäniks 4, suomiya-macariks 11, Siyopiks 14, Lindäniks 15, semitik 14, Frikopiks 18, Seanuäniks 6, Meropiks 4, bask e mekavapüks bofik: 'Esperanto' e Volapük.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1932 Vpamäks 600.

Krüt delagaseda: 'De Maasbode' dö el 'Leerboek der Wereldtaal' fa 'Dr. Arie De Jong'.

Pos pub ela "Wörterbuch der Weltsprache" sublimik ed ela "Grammat Volapüka" veitöfik fa 'Dr. Arie De Jong' nu de lautan ot i tidabuk balugik volapüka letälenu pedatiköla ela 'Schleyer' epubon.

'Dr. De Jong' eblöfom dönu kleiliko, dub binod patik tidabuka at, das jenöfo te Volapük, güamo leigodü mekavapüks votik, dalon flagön oke gitäti ad labön kaladi lölöfiko neudiki, e das de mekavapüks valik te Volapük binon pötöfik pro tradut verätik vödas e notodotas püka lifik alik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1932. Pads: 33—34.

[Volapükaklub valemik Nedänik. Nunod dö kobikam 22id]

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

Tü tobul: 22 ayela Vpaklub valemik Nedänik "Baläl jafon nämädi" ejenükon kobikami valemik teldegtelid oka in bal lecemas ela 'Café-Restaurant "De Kroon"', in 'Den Haag, Spui' nüm: 10.

Kobikam at pämaifükon fa presidan: söl: 'Dr. Arie De Jong', kel änebom, das kobikam büik pato pijenükon ad koedön laidabinön klubi, du kobikam at pato ädiseinon ad revidön statudis e nomemi konömik.

Poso sekretan äloreidom protoki kobikama büik, kel, baibinik pästetöl, pädispenon fa presidan.

Kal dö 1931 päjoton me jötasuäm gönetik mö fl. N. 71,66.

Nunod dö yel epasetiköl äninädon brefiko sökölösi. Kobikam valemik büik äjenon tü d. 21id dekula yela: 1931 in 'Den Haag', in kobikam kelik äsludoy me vögods valemik ad laidabinükön klubi. Lecifef nulik esteifon mögiküno ad kälälön demädis kluba. De mätzul: 31 ayela Vpagased nulik pubon tiädü: "Volapükagased pro Nedänapükans". Gased at papübon frädü Vpafund,

paredakon fa söls: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders’ e papoton glato limanes kluba. Ünü 1932 nūms 5 ya epubons. Gased obinon büfiko timapenäd telmulik. Pö neod klülädöl opubon pluna. Gased i paseagivon mödiko demü propagid Vpa.

Söl: ‘De Jong’ egivom ün yel pasetik tidodemi Vpa, e spelom ad givön dönu tidodemi ünü nifüp at. Neodü tid elautom tidabuki Vpa, kel brefobüo epubon pö fiam: ‘Drukkerij “Repko” ’ in ‘Voorburg’. Suäm buka at binon fl. N. 1,—.

Klub kibon laidiko kosami ko Vpans fuginänik. Cifal Vpanefa binom söl: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ in ‘Godesberg’ len ‘Rhein’, kel pejonidükom fa läxpädan büätik: ‘J. M. Schleyer’: datikan Vpa nog timü lif oka as fovan oka. Söl: ‘Prof. Dr. Sleumer’ binom sekü cifalacal oka leigüpo dilekan kadäma Vpa (ä presidan feda mögädik Vpaklubas. Küpet redaka.)

Pos loreid nunoda disins statudas e nomema konömik, kels komädons in nüm: 5 jäfidota, pädunidükons. Posä votükams smalik tefü laut pilasumons ini disins bofik, e bagaf: 16 nomema konömik piplädon fa votiko peprafadöl, disins bofik me vögods valemik päzepons e pälusumons, sodas de kobikam at statuds e nomem konömik nuliks lonöfons pla statuds e nomem könömik jü timül et lonöfiks. Bi lecifef büfiko bleibon binädön me limans kil, vögodam limanas nulik no äjenon. Lecifef Vpakluba valemik Nedänik nu binädön me ‘Dr. Arie De Jong’: presidan in ‘Voorburg’, ‘A. A. Moll van Santbergen’: vipresidan in ‘Den Haag’ e ‘J. G. M. Reynders’: sekretan-kädan in ‘Den Haag, Goudsbloemlaan’ 120.

Poso presidan änünom Vpafundi. Fund at jonidon ad dabükön lebukis e penädis votik dö ud in Vp. Fund at nu binon fund privatik, ab poceinon latikumo ad kompenät nenfiamik. Utans, kels stüredons moni ini fund, pacedons as kreditans, ab klüliko ovedons latikumo dilodans Vpafunda at. Disein binon ad fomön katädi mö flons Nedänik 100.000, binädöli me dilods 1000 a flons Ned. 100. Fund at ya ekudon dabükis elas “Wörterbuch der Weltsprache”, “Gramat Volapüka”, “Leerboek der Wereldtaal”, Volapükamäks, ed ela “Volapükagased pro Nedänapükans”.

Volapükagased pro Nedänapükans binon calöfagased Vpakluba valemik Nedänik. Limans kluba getons glato gasedi, ab klub pelon Vpafunde alyeliko a liman floni N. 1,50. Gased at i paseagivon glato demü propagid Vpa. Utans, kels no binons limans kluba, kanons sivön gasedi at medamü lecifef kluba tä fl. N. 2,— a yel.

Näi klub Nedänik i klub Vpanas dabimon, kel penemon fa fünans okik: “Diläd valemik feda Vpaklubas”. Vpan alik: no-Nedänan kanon vedön liman kluba at. Pro atos muton nunädön oki limane lecifefa Vpakluba valemik Nedänik. Limans diläda valemik at getons, leigoäsä limans kluba Nedänik, ön stips ot glato jäfidoti diläda valemik, sevabo büfiko: Vpagased pro Nedänapükans. Disein binon, das in läns alik pofünons Vpaklubs valemik netik, kels obalons okis ad fed nämädik bal Vpaklubas. Utans, kels ufomons klubi netik, osötöns klüliko seditön de diläd valemik feda Vpaklubas.

Fa cifal: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ in ‘Godesberg’ len ‘Rhein’ e fa söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weisskirchen am Taunus’ benovips päsedons pro kobikam valemik. Söls at podanoms demü atos.

Top e tim kobikama fovik polonons latikumo.

Pos atos presidan äfärmükom kobikami ko spikädil kuradüköl, ko vip, das ologobsös dönu odis pötü kobikam valemik fovik, e ko vöds: “Volapük lifonös!”

J. G. M. REYNDERS.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1932. Pads: 34—36.

1933 (yelod 2id)

PÖTÜ YELACEN.

Volapükaflenes obsik.

Pötü yelacen lofobs reidanes obsik, e pato limanes Vpakluba valemik Nedänik et utanes diläda valemik feda Vpaklubas vipis gudikün obas, e sagobs dani ladöfik Vpaflenes fiedik obas demü yuf e stüt, kelis egevons ün eyel dine gudik obas.

Jäfidot obsik primon me nüm at yelodi telid oka. Ma prom nüms mäl epubons in yelod balid, ed eläükobs lä nüm lätik tiädabledi pro utans, kels vipons ad kipedön timapenädi. I dü ayel spelobs ad fövön ön mod ot pübi, e kludo gased at ai opubon dönu tü mul telid alik. No nog kanobs votükön nomükami at, pläsif limans mödikum uslopikons Vpaklubi valemik Nedänik e dilädi valemik feda, e pösods mödikum ulebonedons gasedi obsik. Te dub atos omögos lü obs ad gretükumön jäfidoti, ad mödükumön veüti ona, e ba ad pübön oni ön naeds mödikum.

Ad rivön zeili at limans klubas bofik e reidans retik gaseda at kanons kevobön mödiko. Ek steifonös in züäd oka ad sevädükön plu Volapüki ela ‘Schleyer’, ed ad slüdön famülanis, flenis e sevädanis oka ad vedön limans klubas u lebonedans jäfidota obsik! Obinobs demü atos danöfiks kol ons, bi din gudik pofödonöv vemiküno dub kevob onsik. Propagidobsös obs valik Volapüki: tikamedöm balugik, neudik, tikaviko pestuköl ä fasiliko lärnovik, dub kel mens okanons lelilön e suemön gudikumo odis, ed as svists pokoboblinons lü ods.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 2.

NUNS.

In nüm sököl opubon konotil tiädü: Milag jamodas degvel.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 5.

NUNS.

Söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ elautom in Deutänapük tidabuki Vpa. Koteno kanobs nunön reidanes obsik, das buk at opubon suniko.

Söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ begom limanes ut diläda valemik feda Volapükaklubas, kels no nog epelons limanamamoni okas pro yel: 1933, ad potön ati ome bü d. Iid prilula balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120, Potakal: 199061 (Nedän).

Evedof jiliman diläda valemik feda Volapükaklubas: läd: ‘A. Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän).

Evedof jiliman Vpakluba valemik Nedänik: läd: ‘A. Cramer-Van Dissel’ in ‘Doorn’ (Nedän).

Söl e läd ‘Blaauw—Van Dissel’ egekömons de Lamerikän, e lödons dönu in ‘Oss’ (Nedän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1932 Vpamäks 700, e peseagivons demü reklam 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1933. Pads: 7—8.

MILAG JAMODAS DEGVEL.

Ven hiel ‘Ali Muhammad’ irivom fini lifa okik, ed ilovegiovom oki brades molik hurifas sülik, lied sonas kil oma vo äbinon vemo gretik. Ab ven fino ivätäloms vali, ämutoms kludön, das man deadik äbinom man deadik, e das drens nonik äkanons geblinön omi. E, vö! jamods lifik äbinons

jamods lifik, sevabo nims, kels äbinons leigo jöniks ä nobiks, äsä äbinons jerabiks. Klu, du sons ela ‘Muhammad’ älügoms demü dead oma, äbinoms leigüpo desiriks ad dalabikön jamodis omik.

El ‘Ali Muhammad’ igeridom sones kil oka jepi jamodas degvel, ed in tästum okik ibüdom, das ösötoms dilön jepi ma mod sököl: son bäldikün ögetom lafi jepa, son telid kildili bal jepa, e son kilid züldili bal jepa.

Larabänans yunik kil ädugoms jepi jamodas ini yad, ed äprimoms ad numön. Ekö! jamods valiko degvel ästanons us.

“Benö!” blod bäldikün äprimom, “jamodis liomödotik obs alik¹ getobs-li?”

Äprimoms ad kalkulön, e pos timil älogedom jekölo odis. Blod bäldikün älülogom votikanis bofik, ed äsagom: “If no evedob-la lienetik, laf degvela binon jöl e laf. No kanobs dukötön jamodi.”

“Atos binon nog neveütik, ” blod telid äsagom, “ibä kildil bal degvela binon lul e kildils tel, e binos nog fikulik ad dilön jamodi ad dils kil ka ad dils tel.”

E blod kilid äsagom bosì, kel igo no kanon pabükön, ibä vo züldil bal degvela äbinon hajet.

“Nek kanom frutidön jamodi lafik,” blod bäldikün äsagom. “Dilod obik suämon jamodis jöl e lafiki. If ols nu vilolsöv givön obe i lafi votik et, kludo jamodis zül, atos binonöv te gidik. Täno kanols dilön ode reti.”

“Gidik-li? Nemol-li atosi gidiki?” blods votik äprotestoms. “Veratos, das no balan obas valik frutidom jamodi lafik, ab ol ya ga getol dili gretikün. Klu sumolöd jamodis jöl olik, e klemolöd jamodi lafik et neodü obs!”

“Sekü kod kinik dunoböv-li atosi? Vilob te lobedön fati löfik obas, kel ägeridom obe lafi jepa lölik,” bäldikünan äsagom. Feit ävedon aiplu vemikum, ed äfinikon ti ad punakomip. Ab blod bäldikün äbetikom gididi oka as cif famüla, ed äsagom seväriko:

“No gidöfos pro obs ad feitön, o blods! Golobsös lü hiel ‘Mullah Ibrahim’. Binom man relöfik, ed ‘Allah’ löfon omi. Loseidobsös ome säkädi obsik, e dunobsös bai lonäd omik!”

Blods äbaivögoms sunädo tefü atos, ibä el ‘Mullah Ibrahim’ äbinom jenöfo man gidik ä relöfik, e sagäd ädabinon, das älabom täleni somnambula, e das idunom milagis difik dü lif okik. Kludo ävegoms lü el ‘Mullah’, ed äkonoms ome fikuli.

El ‘Mullah’ äbleibom ninälön dü timil me medit seilik. Tän äsmililom, ed äröbülom balibi oka, ed äsagom: “O cils! vero no desinob ad cödön fati edeadiköl olsik, ab binos jenöfot, das binos nemögik ad dilön jepi jamodas degvel ad dils leigik tel. Binob man pöfik, dalabob jamodi te bali, ab ogivob oles jamodi balik oba, e me jamods degjöl no obinos fikulik ad dunön ma büads fata olsik.”

Primo mans yunik äprotestoms, ab el ‘Mullah’ bäldik äbleibom flagön, das ösumoms jamodi omik.

“Völadi kinik jamod labon-li?” äsagom. “Klülös, das jamod et binon vemo frutik pro ob, ab jamod obik no kanonöv jonülön obe dünoti gretikum, ka me nätükam püda bevü nilädans obik. Klu sumolsöd jamodi obik, e no jäfikolsöd fovo me ob! ‘Allah’ binon gidik, e pötatimo ogegivon obe jamodi obik, if atos binon vil Ona.”

Boso jemiko e mu danöfiko Larabänans yunik kil äsumoms jamodi ela ‘Mullah’, ed ävegoms lomio. E nu no plu älaboms fikuli ad dilön jepi mö jamods degjöl ma vil fata oksik.

Blod bäldikün äsumom lafi, sevabo: jamods zül. Telidan, kel ögetom kildili jepa, äsumom jamodis mäl, e yunikünan äsumom züldili ü jamodis tel. Blods äbinoms susläbiks, ab jemiks, das ilüsumoms legivoti mana pöfik, ed alan äblinom seilölo jamodis okik lü lecek lönik oka.

Süpiko blod bäldikün äbleibom stanön, ed ävokädom: “O milag kion!”

Blods votik ägüflekoms okis pö vokäd et, ed älogoms lestunölo jamodi ela ‘Mullah Ibrahim’ zänodü yad ästanöli.

“Kim eglömom-li ad kesumön jamodi at?” bäldikünan äsäkom.

“Ob labob jamodis obik tel”, yunikünan äsagom.

---

¹ Gudikumo: “obs valik”, u: “alikan obas getom-li?”

“Ed ob obikis mäl”, telidan äsagom.

“Ed ob obikis zül”, bäldikünan äsagom, “klu alan obas labom jamodis okik, e ga jamod ela ‘Mullah Ibrahim’ reton”.

Blods äprimoms ad numön. Änumoms, ed änumoms dönu, äreidoms alna dönu tästumi fata oksik. Jep ämuton padilön ad laf, ad kildil bal, ed ad züldil bal. Laf degjöla äbinon zül, kildil bal degjöla äbinon mäl, züldil bal degjöla äbinon tel. Dot no ädabinon: alan omas igetom dilodi gitöfik oka, e ga jamod ela ‘Mullah’ äretön. Äbinos klülabik: milag ijenon!

Blods äspidoms ad golön ko jamod lü el ‘Mullah’. Atan äjinom go no stunik, ven älogom omis. Te äsmililom, ed ärobülom balibi oka, ed äsäkom:

“Benö! o cils oba! ekanols-li dilön jepi ad kontenükam olas?”

“Si!” blods äsagoms, “e vö! milag ejenon! Alan obas egetom dilodi gitöfik okik, ab jamod olik, o ‘Ibrahim’! äretön.”

“Lelobobsös eli ‘Allah’, o cils oba!” el ‘Mullah Ibrahim’ äsagom, “e binonös atos lejonod pro ols! Ägivob oles jamodi lätik oba ad nätükön püdi bevü ols. Ab i esagob, das ‘Allah’ binon gidik, e das ögegivon pötatimo obe jamodi obik, if atos binon vil Ona. E soäsä logols: ‘Allah’ gegivon obe jamodi obik, nendas desumon oles bos, kelos lejonon oles, das neföro daloy dodön ad blinön sakrifoti neodü kemen okik.”

Blods bluvik ägegoloms lomio, ed änunoms plaki küpädik oksik valikes fenes e sevädanes okas. Ed atans, pö turn okas, äkonons oni dönu fagikumio, e piano, vol lölik älelilon dö el ‘Mullah Ibrahim’ gretik e dö milag, keli idunom me jep jamodas degvel.

E fam ela ‘Mullah Ibrahim’ äläidulon nen nemödikam dü tumyels, jüs hikalkulavan dotimik äsumom stibi e papüri, ed äduinom kalkuli klänöfik. Täno äsagom lukofiko: “Ekö-la! milag jönik!”

Diled et papüra ye emoikon, sodas nu alan, kel ba doton-la tefü fäg ela ‘Mullah Ibrahim’ ad dunön milagis, muton duinön oke it kalkulis tefü din at.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1933. Pads: 8—10.

NUNS.

Dil balid tidabuka söla: ‘Johann Schmidt’ epubon. Tiäd ona binon: “Lehrbuch der Weltsprache Volapük für Deutschland und die deutschsprachigen Länder.” Dil balid at lebuka kanon pasivön de söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorburg’ (Nedän) tä fl. Ned. 0,35 a samäd.

Yümü nun in nüm: 2 Vpagaseda tefü pel limanamamona diläda valemik feda Vpaklubas nunobs utanes, kels no dalabons yelodi balid gaseda, das limanamamon at suämon: fl. Ned. 2,50 a yel.

Peselons ünü foldil lid yela: 1933 Vpamäks 900, e peseagivons demü reklam 100.

Söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän) ‘Bahnhofstrasse’ 20 vipom ad spodön ko Volapükans anik, i ko primans.

In nüm: 6 yeloda: 1 gaseda obsik elasumobs nuni dö söl: ‘Tassilo Schultheiss’ in ‘Berlin’, kel fägom ad spikön pükis 140. Bü brefüp söl: ‘Salah Eddine Kemal’, kel ipotom obes nuni et, epotom obes dönu nuni tefü pükaleskilan. Söl: ‘Dr. Harald Schütz’ in ‘Frankfurt am Main’ sevabo nolom e kanom reidön pükis 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pads: 11—12.

LÄB.

(Kapit balid se el “Härmit” fa ‘Ebba Pauli’.)

Bü tim lunik, vemo lunik, kü mens äbinons nog relöfikums ka nu, e kü relöfans nog äbinons sons e dauts relöfiks glüga, utos äjenon, kelos pokonon in buk at.

In lekev zänodü soalöf fota hihärmit älödom. Äbinom bäldik dub lifadels mödik, kibäldotik äbinom voiko nek äsevon; ed ilödom us dü lunüp, kilunüpiko i no äsevoy. Dü nifüp e dü hitüp äblijom us, e vö! äjinos, äsva no äsevom lifamodi votik. Ninü lekev bed pimökon me peinaledem grünik e musk; us tab binü boad grobiko picöpöl ästanon, e diled bimastama jonidon ad stul. Zuo us cafed äbinon, kel älagon sus ston plenöfik, kel pägebon as filatop. Vataluflad e skals taimik anik äbinons in spadül. Reto nos ädabinon us.

Steböp ätopon su bel geilik, e härmit ämutom vegön ve veg lunik ä dilo no pikulöl, ven änexänom anna de bel ad ramenön nulüdoti pöfädik oka. Äbinos nog töbikum ad rivön lekevi de fälid; lödöps valik pöpa ätopons speariko in fälid, in vilagüls ömik. Ab mens se topäd et ilasumons, to veg töbiko begolovik, kösömi ad visitön härmiti, if ästadons in lanaditret, if pädefons dub kuds e dot, ed if ladäl oksik ävesetikon dub ledesir lü utos, keli lif no ägevon ones.

Seimna vom yunik äbegrämof vegi lü lekev. Skin ofa äbinon flifädik, e herem dofik äfremon bundanöfiko e vefiko logodi ofik. “O fat!” äsagof, “lan obik vesetikon dub ledesir lü läb. Binob yunik ä nämik, e sevob, das läb gretik dabinon pro ob. Ab ai mofugon de ob, e lif vedon tu miserabik, tu pöfädik. Logob äsvo in fag läbi oba, e sevob, das, if kanoböv te rivön oni, val ovotikonöv sunädiko. Lif pöfädik täno ovedonöv gretik, liegik ä jönik. O fat! eplekob Jivirgale: of, kel ga binof vom, ad lilidön ledesiri ladäla obik, ab no dunof osi. E nu ledesir obik binon so gretik, das vesetükon nämis oba. O fat! kisi odunob-li ad dagetön läbi?”

Härmit ägespikom: “Utos, kelos binonöv läb pro ol, ol kanol te dagetön dub dunön negiti. Ab utos, kelos padageton me negit, no vedon läb. Sekü kod at, mutol klemön utosi, dö kelos sevol, das obinosöv läb ola.”

Vom ägespikof: “No kanob klemön, läb obik plu völadon pro ob, ka lif.”

Ed ägüflekof spidikoko oki, ed ägegolof vifiko lü plen pibelödöl.

* * *

Pos yel bal ästanof dönu lä lekev härmita. “O fat!” äsagof, “ägidetol. Läb obik äkanon te padagetön me dun negita. E nu negit et ejenon, ed utosi, kelos öbinonöv läb obik, nu dalabob. Ab binos bisarik, das ägidetol i dö atos, das nu no plu binos läb.”

Bäldan änutom seiliko ä glumiko, ab no äspikom.

“O fat!” vom äfövofof, “läb veratik üfo no dabinon-li pro ob?”

I nu man bäldik no ägespikom me vöd bal. Älemufom te kapi gedik oka ed älogom ini fag, äsva äsukom us gespiki ad säk voma. Täno älemufom dönu kapi, e vom äsuemof omi.

“Tän kluo no völadon ad lailifön”, äsagof, e ton vöga yunöfik ofik äbinon, äsva ikräkon. Süpo äsümedof vom bäldik. Ävilof mogolön, ab härmit ämalom ofe ad blibön.

“Bos dabinon, kel plu völadon ka läb,” äsagom nevifiko, “edefugob de voläd e de mens ad dagetön osi. Utosi, kel neföro nosikon: püd.”

“Püd,” vom ädönuof, ed atos äsümäton lü of äs givulot pöfädik pla läb, lü kel ön ledesir susmafik lan ofa idesiron. Ab ven äkolkömfog logedi ninälik, kel äkosstralon ofi se logod fronik visü of, äsuemof, das is ätefos bos, kela gret nog äbinon klänik pö of.

“Püd,” ädönuof nog balna ti nentikiko, ed äläükof lü atos: “Sagolös obe, o fat! lio dagetoy-li püdi?”

“Balan muton duinön sakrifoti gretik,” bäldan ägespikom, “votan muton komipön me komip töbik, e kilidan muton polön fledi vetik. Obs valik mutobs sufodön ma vögot Mulöpala in ninäl obas.”

Älülogof omi, änutof seiliko ed änexänof dönu de bel lü fälid.

* * *

Ven nog yel bal ipasetikon, ästanof dönu fo lekev härmita.

“O fat!” äsagof, “dönu ägidetol. Eduinob sakrifoti, ed edalilob vögoti Mulöpala in ninäl oba. Läbi no plu sukob, ab etuvob püdi.”

NUNS.

Ya nu vilobs nunön reidanes obsik, das lecifef Vpakluba valemik Nedänik desinon ad lonön limanakobikami valemik balidkömööl ün laf telid setula. Ad atos kanobs läükön ko fred gretik nuni, das vomül: ‘Jacq. Stok’ klienof ad dastudön ko lädakor oka “Hümi Volapüka”, ed ad koedön lilön oni pö kobikam valemik et.

Hüm at Vpa rigiko pepoedon fa ‘Franz Zorell’ e penoatädon fa ‘J. M. Schleyer’. Vödem ye pevotilükon boso, ad baiädükön oni ko stad, kel klülo edavedon dub deadam datikana Vpa. Vödem pevotilüköl polasumon dono.

Evedom liman diläda valemik feda Vpaklubas:
söl: ‘P. Albert Kruse’ in ‘Santarém’ (Brasilän).

Ladets nulik (Vpaklub valemik Nedänik)
söl: ‘H. Bakker’: ‘Voorburg (Z.H.)’ (Nedän) ‘Laan van Leeuwensteyn’ 86.

(Diläd valemik feda Vpaklubas)
söl: ‘Salah Eddine Kemal’: ‘Bern’ (Jveizän) Matte-Postfach 1.
söl: ‘Hannsmartin Schleyer’: ‘Heidelberg’ (Deutän) ‘Anlage’ 20. (Potakal: ‘Karlsruhe’ 23 476).

Redak dönuon begi dranik oka, das liman alik Vpakluba valemik Nedänik e diläda valemik feda Vpaklubas kevobonös ad dagetön limanis nulik pro klubs bofik. Ad plitükön slopükamavobi at guvan Vpafunda olegivom limane alik klubas bofik, kel ulüblinon limanis nulik, Vpamäkis 100 a liman nulik alik.

Söl: ‘J. Schmidt’ klienom ad legivön limane nulik alik, kel uvedon nog ünü yel at liman bala klubas bofik samädi bal tidabuka süperik oka. Sevoy, das tiäd lebuka at tonon: “Lehrbuch der Weltsprache Volapük für Deutschland und d)ie deutschsprachigen Länder.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pads: 17—18.

HÜM VOLAPÜKA.

Sumobsöd svistama stäni!
Neflenami obs hetobs.
Dakipobsöd ga baläli!
Volapüki beyubobs.
Vokädotsöd ko cifal:
“Menefe bal, püki bal!”
* * *

Kis okanon-li plu svistön
lölika vola menis?
Kis plu ogudükumon-li
ka pük bal onas stadis?
Klu vokädotsöd bu val:
“Menefe bal, püki bal!”
* * *

Cifal püka ga lifomös!
Lifonsös slopan onä!
Volapük ai floronös,
e spiked jönik onä!
Klu tonosös love tal:
“Menefe bal, püki bal!”
* * *

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 18.

NUNS.

Ün mudel: 1933, setul, 25 soaro tü düp jölid kobikam valemik Volapükakluba valemik Nedänik pojenükon in el 'Café "De Groothertogin"', "S-Gravenhage, Groothertoginnelaan' nüm: 204.

In kobikam at hüm Volapüka pokaniton fa lädakor dilekü vomül: 'Jacq. Stok'.

Dü kobikam at i pübots anik Vpa pudajonädons.

Vödem hüma Volapükik kanon pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong'. Suäm: flonazims 5 a samäd 1, flonazims 25 a samäds 10, flon 1 a samäds 50.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1933 Vpamäks 400.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pads: 21—22.

CEDS E TIKODS.

Kel säkuradikon dub dods, kel flegon kapi dredü tep, utan olemekon nemödi. Ab kel labon vili ad vikodön, utan ai oplöpon.

John Hunter.

* * *

Binos mödo nobikum ad primön komipi pro din gudik, üf sek igo obinonöv negönik, ka stebedön nenduniko e geyilön fikuli alik dredü säspetikam.

George Eliot.

* * *

Sufäl no plödakipon komipi.

L. Jourdan.

* * *

Neai binolöd in mod seimik bapälük, ni dobälük, ni kruälük! If vitol döfädis kil at, gidetoy ad spetön de ol gudikünosi.

Charles Dickens.

* * *

Blig saludikum no dabinon ka blig, keli ebligädoy oke it.

Jules Lermina.

* * *

Del, kü onoloyöv vali, obinonöv del lügik pro nolaneff; ibä fred nolavipläga no binälon in nolam, ab in vestig nolama.

Vernon Kellog.

* * *

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 24.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.**Nunod dö kobikam 23id**

Ün soar mudela: d. 25id setula ayelik Vpaklub valemik Nedänik ejenükon kobikami valemik teldegkilid oka in bal lecemas löpik ela 'Café "De Groothertogin"' in "S-Gravenhage, Groothertoginnelaan', nüm: 204.

Kobikam pämaifükon tü düp: 8 minuts 15 fa presidan: söl: 'Dr. Arie De Jong', kel älüspikom komanis me benokömaglid, ed änumom ones nuni fredüköl, das kor lädas dilekü vomül: 'Jacq. Stok' äbinon so flenöfik ad okanitön dü kobikam lidis anik, bevü kels hüm Vpa de 'Franz Zorell' binon, hüm kelik penoatädon fa 'J. M. Schleyer'. Poso äloreidom penädi söla: 'L. C. A. Smeulders' in 'Breda', kel pineletom ad kömön pö kobikam, ed änumom, das su bal tabas pimeikon dajonäd smalik Vpalebukas ün yels mu lätiks ipubölas, e konleta smalik spodotema, delagasedas,... in e dö Vp.

Pos atos ävüdom vomüli: 'Stok' ko lädakor ofik ad kanitön diseinü nüdüg kobikama Vpahümi. Sekü atos lädakor mö pösods 18 äkoedon lilön hümi Vpa, pö kelos söl: 'De Jong' ädügedom kaniti len pianod. Hüm atonon magifiko, e kor äklopon plodi sio meritiki.

Poso ptotok kobikama valemik büik päloreidon fa sekretan, e pos zep kobanefa pädispenon blöfö baibin fa presidan.

Poso sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl. Nunod at äninädon brefiko sökölösi. Lecifef kluba esteifon mögiküno me meds valik, kelis äkanon dagebön, ad gevön Vpe e klube sevädi mödikum. Kobikama valemik büik päjenükon tü 1932, tobul, 22 in el ‘Café-restaurant “De Kroon”’, in ‘Den Haag’. Pö kobikama at päzepons statuds nulik e nomem konömik nulik, kels sunädo älonöfons. Nunod dö kobikama at päsedon delagasedes gretik anik. De 1932, mätzul, 31 Vpagased pro Nedänapükans päpübön fa e frädü Vpafund, kel ya epübön Vpalebukis anik. De gased at ün 1932 nüms mäl epubons. Gased bleibon pubön i büfiko nog aipos muls tel. Limans kluba getons glatiko gasedi. El ‘Leerboek der Wereldtaal’ fa ‘Dr. Arie De Jong’ pelautöl pedabükon fa el ‘Drukkerij “Repko”’ in ‘Voorburg’. Binon geidabuk gudik ad lärnön Vpi, e kanon pasivön medü bukated tä suäm flona Ned. bal a samäd. Ün dil lätik yela is statuds nulik e nomem konömik nulik pebukölo epubons. Söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ älautom eli ‘Lehrbuch der Weltsprache Volapük für Deutschland und die deutschsprachigen Länder’, kel epubon pö fiam: ‘Brönner’s Druckerei’ in ‘Frankfurt am Main’. Demü propagid Vpafund selidükon Vpamäkis, kels pasukleibons in gul nedetalöpik potadinas. Mäks at binons sivoviks pö guvan funda tä fl. Ned. 0,50 a samäds 100. Tefü mäks at remiäl gretik dabinon, kelos klülädon sekü sel. Ünü 1930 sevabo samäds 4'300 päselons, ünü 1931 samäds 3'600, ünü 1932 samäds 2'800, ed ünü muls balido 9 yela: 1933 samäds 2'300. Söl: ‘De Jong’, leigoäsä ün äyel, egebidükom oki i ün ayel ad gevön tidodemi Vpa. Diläd valemik Vpaklubas primon ad dagetön pianiko limanis mödikum. Fa cifal: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ ünü yel epasetiköl diploms anik julana päseagivons.

Pos loreid nunoda presidan äcälom lädi: ‘L. De Jong—Van Dissel’ e sölis: ‘H. Bakker’ e ‘Dr. J. Doorenbos’ limanis komiteta diseinü xam kala e gidükama dö 1932. Kal, kel päjötön me jötasuäm gönetik mö fl. Ned. 31,47, pädispenon blöfö baibin fa komitetanef.

Dü xam kala Vpadajonäd pädalagon fa komanans.

Pos atos lädakor äkaniton lidis tel: el ‘Wildzang’ fa ‘J. Duim’, ed el ‘Zandmannetje’ (melod Deutänik).

Poso presidan äloreidom dili se pened cifala e penädi de söl: ‘Johann Schmidt’ pegetöli, me kels bofikans äsedoms glidis ladöfikün kobanefe, ed älüvipoms one benoseki.

Mobs no pigetons.

As top e tim kobikama valemik fovik pälonons büfiko el ‘Den Haag’ e mul: yulul.

Diseinü finükam hüm Vpa dönu päkaniton fa lädakor.

Pos atos presidan äfärmükom kobikami me vöds dana gretik vomüle: ‘Stok’ e kore ofik, kels me kevob onsik ejönükons so vemo kobikami. Poso änotodom speli, das komanans valik otöbidonsös mögiküno ad slopükön limanis nulik ed ad gevön sevädi mödikum püke bevünetik plagöfik neudik obsik: Volapük.

J. G. M. REYNDERS, Sr.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1933. Pads: 27—28.

NUNS.

Edagetom de cifal diplomi tidana Vpa:

söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän), ‘Bahnhofstrasse’ 20.

Ko lied gretik mutobs nunön, das keliman obsik: läd: ‘A. C. J. Conijn—Bremmer’, kel ikömof se Lindän ini Nedän ad sukön saunikami, edeadof tü d. 14id tobula. Takädofös in püd!

Evedom liman diläda valemik feda Vpaklubas:

söl: ‘Prof. Francisco V. Lorenz’ in ‘São Feliciano’ (Rio Grande do Sul) (Brasilän).

Ladets nulik (Vpaklub valemik Nedänik):

söl: ‘Dr. J. Doorenbos’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Van Hoornbeekstraat’ 36.

söl: ‘Arie De Jong, W.P.zn.’, 4e Off. K.P.M. Ladetü “Hoofdkantoor K.P.M.” in ‘Batavia C.’ (Yafeän).

(Diläd valemik feda Vpaklubas, demü votükam nema):

söl: ‘Zaloach Aldin Kemal’, in ‘Bern’ (Jveizän), Matte, Postfach 1.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1933 Vpamäks 1000.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 29.

KLÄN LEKANANA.

(Se els “Drims” fa ‘Olive Schreiner’).

Seimna lekanan ädabinom, ed äpänom pänoti. Lekanans votik ädalaboms kölinis liegöfikum ä seledikumis, ed äpänom pänotis veütikum. Om äpänom in köl bal, glut redik milagik äbinon in at; e mens ägolons usio ed isio, du äsagons: “Plidobs pänoti, plidobs gluti at.”

Lekanans votik äkömoms ed äsagoms: “De kiöp sivom-li kölini oka?” Äsäkoms osi ome; ed om äsmilom ed äsagom: “No kanob sagön ole osi”; ed älaivobom ko kap pädoblegüköl.

E balan ävegom lü lofüdän fagik, ed äremom kölinis jerik, ed ämököm kölini seledik ed äpänom, ab pos tim anik pänot äperilon köli. Votikan äreidom in buks vönädik, ed ämököm kölini liegöfik e selediki, ab ven iblinom oni ini pänot, köl äbinon deadik.

Ab lekanan älaivobom. Aiplu vobot ävedon redikum ed airedikum, e lekanan ävedom skilikum ed aiskilikum. Fino ün del seimik ätuvoy omi deadiki fo pänot okik, ed älasumoy omi ad sepülön omi. Mens votik ädalogons in gefs e smeitagefs valiks, ab ätuvons nosi uta, keli no ädalabons.

E ven äsäklotoy omi ad klotön omi me deadanaklotem oka, ätuvoy in blöt nedetik oka skari vuna — äbinon vun vönädik, vemo vönädik, kel fūmo ebinon us dü lif lölik oka, bi siems äbinons bäldiks ä düfiks; ab Deadalanan, kel finükon dinis valik, ikobiotiron siemis, ed ifärmükon oni.

Ed äsepüloy omi. Ed ainog mens äzigolons in topäd ed äsagons: “Kiöpo ituvom-li kölini oka?”

Ed äjenos, das pos tim semik lekanan piglömom — ab vobot omik älifon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pads: 29—30.

CEDS E TIKODS.

No cödolöd ninedi doma, if te sevol selagaplatädi!

Viläl binon lan kalada gretik alik.

Pö dugäl cila val sekidon de prim gudik.

No binolöd tu dälälük kol cils ola, e lejonolöd ones ya dü yunöf balid onas ad lobedön! No proibolöd tu mödiko! ab if eproibolöv bos, laidükolöd i täno proibi! Cils neodons dugi fūmik.

Löf no kanon dabinön nen giv, nen blin laidulik viktimotas.

Vödis biedälük lepidobs suviko, ab seili nesuviko, e vödis sofik neai.

Sufäd binon vaf, kel ti ai vikodon.

No dredolöd! igo üf omutolöv vegön ve veg dagik. Gödared spela oklilükon pianiko vegi olik: finotü veg pubevegöl lit fulik stebedon oli.

Sukolöd me vil fūmik uti, keli sukol! e suk ola no obinon nensekik.

No utan binon jenöfiko süperik, kel te konsälon püdi, flenami e gidi, ab utan kel gevon timi e skili oka ad födön tugis at, kels sublimükons sogädi, kels rafinükons tati, e kels süükons in votikans desiri ad dunön otosi.

If binobsöv löliko koteniks dö atim, stopedobsöv ad steifön e vobön demü otim.

Men, kel pö dins pülikün labon naudi ta cüt ed igo ta simul, stadon ya teiko dub atos fagiko de döfäds mödikün, äd evedon fägöfik pro tug alik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1933. Pad: 30.

1934 (yelod 3id)

PÖTÜ YELACEN.

Volapükaflenes obsik.

Pö prim yela nulik lofobs vipis gudikün obas reidanes gaseda obsik, e pato limanes Volapükakluba valemik Nedänik e diläda valemik feda Volapükaklubas. Spelobs ladöfo, das tims fikulik, kelis nu lifädobs töbiko, poplaädonsös suniko dub tims gudikum!

Dönu ädalobs dagetön ün yel epasetiköl de ömans stüti, jonülis nitedäla e digidi mödikis, ab mutobs pido i nunön, das no binobs löliko koteniks. Ikanoyös sevabo duinön mödikumosi! Propagid ibinonös gretikum! Sekü kod at spelobs, das yelod kilid gaseda obsik omäniotonös aidönu medü nuns okik liföfi gretikum Volapükamufa e jäfedi mödikum Volapükanas! Töbidobs ai mögo ad födön nämiküno medü gased obsik paki Volapüka. Diseinü atos gased pasedon glato difikes bukemöpes niverik, reidöpes notidik, studanaklubes, si! igo netafede. Atos ye no saidon. I ols, o Volapükaflenes lestümik! kanols e mutols yufön obis. Steifolsös ad süükön in kosädanef lomanas e flenas olsikas nitedäli pro Volapük obsik, e steifolsös ad slüdön onis ad lüyumön lü obs ed ad vedön limans feda obsik. Plü olabobsöv limanis, plü okanobsöv duinön gönü Volapük. Gased obsik te kanon glofön e vedön nitedikum dub num gretikum limanas. O ols valik! töbidolsös! Lüpololsös ols: alans stonili pro bumot sublimik, keli jäfobs ad lebumön! Volapük de 'Schleyer' digädon atosi, bi nog ai mekavapük balugik so tikaviko pestuköl at binon gudikün utas, kelis sevobs, e stadon, äsä pük votik monik, so neudiko kol natapüks dabini. Kluö! kevobolsös ko obs ad pakön valemo Volapüki! Volapük obsik lifonös!

REDAK.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1934. Pad: 2.

NUNS.

Eseditons de Vpaklub valemik Nedänik:

söl: 'Ir. A. F. H. Blaauw' in 'Oss'.

läd: 'M. E. S. Blaauw—Van Dissel' in 'Oss'.

Evedof jiliman diläda valemik feda Vpaklubas:

läd: 'Agnes Haub—Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän), 'Bahnhofstrasse': 20.

Kanons pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong, Voorburg' (Nedän), 'Broekslootkade': 5. Potakal: 107174:

'Wörterbuch der Weltsprache' fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. Ned.	9,75
Gramat Vpa fa otan	,, ,,	2,25
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	,, ,,	1,00
Yelod: 1934 Vpagaseda pro Nedänapükans.....	,, ,,	2,00
Yelods büik gaseda at		
pro no-limans feda a yelod	,, ,,	1,50
pro limans feda a yelod.....	,, ,,	1,00
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1.....	,, ,,	0,05
a samäds 10.....	,, ,,	0,25
a samäds 50.....	,, ,,	1,00
Vpamäks a samäds 100	,, ,,	0,50

Kanons pasivön de söl: 'J. G. M. Reynders, Sr., Den Haag' (Nedän), 'Goudsbloemlaan': 120. Potakal: 199061:

'Statuten en Huishoudelijk Reglement der Algemeene

Nederlandsche Wereldtaalvereniging' (vödem Nedänapükik)..... fl. Ned. 0,25

Kanon pabonedön pö söl: ‘Johann Schmidt, Weiskirchen am Taunus’ (Deutän),
 ‘Bahnhofstrasse’: 20:
 ‘Lehrbuch der Weltsprache Volapük für Deutschland
 und die Deutschsprachigen Länder’
 fa ‘Johann Schmidt’ .....m. Deut. 1,20
 Pads 24 buka at ya pebukons e kanons pasivön tä ..... ,, ,, 0,80

Pö redak lised gretik balid vödas nulik (lafabiko peleodölas) dabimon. De lised pepenöl at
 Vpans anik ya dalabons kopiedis. If Vpans votik i desirons ad kopiedön lisedi at, okanons loenön
 oni de redak; omutons ye promön ad ogesedön oni ünü mul bal pos dät, tü kel ugetons oni, dat
 votikans no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedu liseda. Nems utanas, kels vilons loenön lisedi,
 poregistarons, e lised posedon ones ma sökaleod, in kel begs ad lüsed pugetons.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1934. Pads: 2—3.

LAVARANS TEL.

Tidodil dö späl.

In ‘Kufa’ hilavaran älödom, kel älecedom, das nek nemögiko äkanon binön späliälikum ka
 om. Ven kluo älelilom ma sagäd, das in ‘Bassorah’ ek älödom, kel ba äbinom nog späliälikum ka
 om, äsludom sunädo ad vestigön it, va bo ituvom us dinü späl mastani okik.

Klu ätävom futo ve veg lunik lü ‘Bassorah’ ad lärnön de kemeugan oka lekani späla.

“Odajonob ole, vio mutoy dunön ma cödots menas it diseinü lifön späliko”, atan ätidom. E bi
 votan no äsuemom diseini omik, äbegom ome te ad sökön omi pö zigols oka in zif.

Balido änügoloms ini dom bodela.

“Selol-li bodi gudik?” lavaran se ‘Bassorah’ äsäkom.

“Lesi!” bodel ägespikom, “bod obik binon leigo müdik ä svidik äs bör...”

Ab lavaran ya ädabinom se selidöp nes eremön bosi.

“Elilol-li osi?” äsäkom votane. “Klu no remolöd böri, ven sevol, das bod nejerik binon leigo
 gudik!”

Poso äsäkom su maket suämi e kalieti böra.

“Suäm binon pülik, o söls oba!” jiselan äsagof, “e garanob ole, das bör obik labon smeli leigik
 ä binon leigo benosmelik äs learaleül jerikün...”

“Elilol osi”, lavaran äsagom flenädane okik. “Klu neai remolöd learaleüli, bi kanoy gebön
 leigo gudiko jipaböri nejerik!”

Boso fagikummo ärivoms magadis tedana leülas feinik.

“Flagols-li learaleüli? o söls oba!” tedan äsagom ad säk omsik. “Labob gudiküni, kel dabimon.
 Logolsös te! binon leigo lämpik ä rafinik äs vat...”

Ab lavaran ya ideflekom oki. Flenädane äsagom:

“Gö! golobsös lomio! Binol adelo daifidäb oba. Labob blümo böketi pefulüköl me fonavat
 lämpikün. Kini neodobsöv-li plu ka ati? elilol ga, das binon leigo gudik äs dins valiko votiks, e
 — binon nejerikum.”

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1934. Pads: 3—4.

DELAVOBAN KÄFIK.

“Prüdö! flaniö!” ävokädom delahivoban, kel äpolöl lodoti gretik älükömom. Hiyunan gütöfik
 yunik, kel no ädemom atosi, älaigolom lindifiko, e sekü kod at mäned magifik oka pädfefon dub
 lodot ed äsleaton.

“Atosi omibläfob ole, das ol ekodol atosi”, hiyunan ävokädom. “Opelolöd obe sunädiko kloti
 obik!”

Delavoban ye äseilom.

“Opelol sunädo, votä okegolol lü cödal”.

I nu delavoban äseilom, e sek äbinon, das hiyunan äkedugom omi lü cödal.

Cödal äsäkom delavobane utosi, kelosi äkanom blametön tefü kused et. Delavoban i nu dönu äseilom.

“Binol-li bo müätik?” cödal äsäkom.

“Om binomöv-li müätik?” hiyunan ävokädom glötiko. “Om leno binom müätik. Ven ägolom su veg, ävokädom äs diabäb: “He! ekö! prüdö! gololöd flanio!” ”

“If atos binon soik”, cödal ägespikom, “kikodo, diabö! no egolol-li üfo flanio?”

E kludöfö atos cödäd leigo ifinikon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 4.

BÜAD CIFALA DE 1934, YANUL, 1.

Volapükanes valik.

Nü dub zil lobabik Volapükanas anik Volapükamuf pos tak lunik dönu primon ad liföfikön, cedob, das timül ekömon

(a) ad lovelogön stadi nuik,

(ä) ad xamön utosi se tims pasetik licinöli, kelosi pluuneplu näтики kanobs lovesumön,

(b) ad fümükön jenöfotis Volapükik anik, dat alan sevonös kleiliko cedi obik e pö bespikam dina alseimik okanonös demön ati! e

(c) ad vätälön säkädi: kis de statuds vönädik kanon pakipedön e kis de ats muton papladulön dub votiks, u brefo

ad leodükön dinädis valik Volapüki e Volapükaneфи tefölis.

Klülos, das pö bejäf dinas at obs valik nen pläam labobs bligi ad demön ai cedis e meugi ela ‘Johann Martin Schleyer’: mastal obsik in dinäds Volapükik, e das te dalobs delüodikön de ceds e meug ats, if süadobs, das delüodikam somik binon veriko zesüdik pro ben Volapüka.

If tikädobs dinis löpo pemäniotölis, oküpobs sunädo, das dins at gretadilo seköfons ko ods, sodas no okanobsöv bejäfön soelöfiko dinis at, nes sagön dönuamiko otosi. Ad vitön atosi no obejäfob dinädis Volapükik ma leod löpik, ab ma mod, keli demü bejäf kleilik cedob gudikumi.

Demölo atosi obejäfob balposvotiko:

1ido cifalami,

2ido Volapükaneфи,

3ido kadämi Volapüka,

4ido fedi Volapükanas, e

5ido jenöfotis Volapüki tefölis.

I. Cifalam.

Sio nek onoodon, das el ‘Johann Martin Schleyer’ as datikan Volapüka äbinom klülo cifal Volapükaneфи, e das älabom gitäti fulikün ad flagön, das Volapükans valik ädasevons omi as cifal löpikün in dins valik Volapüki e Volapükaneфи teföls. Dinitü at ko gitäts e gitods valik, kels seköfons ko dinit at el ‘Schleyer’ elovepolom ad ob me dalebüd oka dätü d. 3id dekula yela: 1910. Sekü at kluo ivedob fovan ela ‘Schleyer’, e pos deadam oma tü d. 16id gustula yela: 1912 ecalikob as cifal Volapükaneфи.

Stid cifalama binon veriko zesüdik. Te medü dabin stida somik kanoy spetön, das balät Volapüka e baläl in Volapükaneфи podakipons. Sekü kod at desinob ad lonön me dalebüd patik stidi cifalama, gitätis e gitodis, kels seköfons ko dinit at, e modi, ma kel cifal fovik omuton pacälön ü padavälön.

II. Volapükaneфи.

Büan gretik oba ädistidom in Volapükavol calis e dinitis no läs 39. De ats calis e dinitis 17 tefons Volapükaklubis, pö kelos ye demoyös, das dinitis löpikün calas e dinitas atas verätikumom plu tefons guveri Volapükamufa ka klubis it. Votikas dinitis 5 binons dinitis kadämik, 5 dinitis nolavik no kadämiks, e 12 dinitis patik.

Pö numäd calas e dinitas atas in leod löpik lised sököl davedon.

Cals e dinitis klubis teföls.

1. Klubadünan,

2. “kopanal (kluba sembal)” = liman kluba,

3. “kluban klubuma konstanzik” = liman kluba veitätik di ‘Konstanz’,
4. “kluban konstanzik kluba nabikum” = liman di ‘Konstanz’ kluba topik,
5. “cifakopanal” = liman cifefa ü cifefan,
6. “läsiedan cifa” — presidaniyufan,
7. kädan,
8. “bukal (bukikonletel)” = bukeman,
9. “penädan” = sekretan,
10. sekretan cifa,
11. “blacif” = vipresidan,
12. “cif” = presidan,
13. “cif stükafetanoga” = presidan feda ziläkaklubas.

Dinits guverik.

14. “blacifel” = vipresidan klubas valik läna u reigäna,
15. “cifel” = presidan klubas valik läna u reigäna,
16. “lecif” = presidan klubas valik reigäna gretik,
17. “lecifel” = presidan klubas valik taledadila.

Dinits kadämik.

18. “kademan” = kadäman,
19. “kademal” = kadämal,
20. “bladilekal kadema” = vidilekan kadäma,
21. senätan,
22. “ocifal ä dilekel kadema” = fovan fütürik cifala ä dilekana kadäma.

Dinits nolavik no kadämiks.

23. julan,
24. “tidel” = tidan Volapüka ü Volapükitidan,
25. “löpitidel” = tidal Volapüka ü Volapükitidal,
26. “plofed” = profäsoran Volapüka,
27. “xamel” = xaman.

Dinits patik.

28. lekanan,
29. “klubapäanal” = klubapänan,
30. “zälileodan” = zälileodükan,
31. “musigan” = musigal,
32. “spodel” = spodan,
33. “pükal” = spikädan,
34. spodal,
35. poedan,
36. “stimakopanal” = stimaliman,
37. “lovepolel” = tradutan,
38. poedal,
39. “menodel” = menodan.

In lised löpik nems di ‘Schleyer’, kels pluuneplu distons de lotograf nuik, u kels pagebons in siäm boso de sinif nuik distik, pepladons vü saitamalüls.

Gev diplomas pro mödiks calas e dinitas atas te fa cifal nendoto kanon pafinidön nes dämükön Volapüki, du cälod calas e dinitas votikas i nen däm pro Volapük kanon paleodükön votiko. Demölo atosi e vipölo ad leodükön dinis valik Volapüki tefölis sui stab balugikum, olonob Volapükaneffe me dalebüd patik nomemi nulik.

III. Kadäm Volapüka.

Kadäm dabinek Volapüka binon fovot kadäma, kel pestidon pötü Volapükakongred telid in ‘München’ de d. 6id jüesa d. 9id gustula yela: 1887 pijenüköl.

Ya bü ed i pötü Volapükakongred kilid in ‘Paris’ de d. 19id jüesa d. 21id gustula yela: 1889 pijenüköl, e sekü slud pö kongred at pilonülöl, limans ömik Volapükakadäma isäslopoms mastali obsik, ed ifövoms Volapükakadämi nes demön omi.

Volapükakongred kilid at pijenükon nen zep büana obik, e kludo i sluds onik neföro pezepons, ni fa om ni fa ob. Pos fätots difik Volapükakadäm säslöpik fino eficenon ini stid löliko de Volapük distik, efe ini “Academia pro Interlingua”.

Kobü limans fiedik mastal obsik äfövom kadämi Volapüka, e statuds ona pädönunoganükons löliko. Säslöp limanas votik kadäma e jenots valik, kels äseköfons ko at, ye edämükons sevädiko vemiko dini sublimik Volapüka. Ab nu mutobs dönu progedön. Statuds kadäma mutons dönu parevidön, dat okanobs frutiko vobön pro ben Volapüka. Disin statudas nulik poloseidons pötatimo limanes kadäma; e ven statuds at pubekonsälons e pulonons fifümiko fa kadäm, pozepons e popübons fa ob me dalebüd patik. Diseinü vit misuema alseimik lecedob zesüdiki ad fümükön kazeto ya büo, das vobods valik kadäma sötöns jenön baiodü ob as dilekan kadäma, e das lonams ona no polecedons fifümiko pulonöls, if ob as dilekan ona no ulobülob onis.

IV. Fed Volapükanas.

Ko plid gretikün e ko lobül ladöfik eplakob, das Volapükaklub valemik Nedänik, kel pefünon tü d. 1id yanula yela: 1890, ejonon dönu pos tak lunik malis lifa. Sis d. 21id dekula yela: 1931, tü del kelik limans vönädik anik kluba at esludons pö kobikam valemik ad fövön klubi, Volapükaklub valemik Nedänik eprimon dönu ad födön nämiko Volapükamufi. Ziläk, in kel klub at plägon vobi oka züon topädi Nedäna in Yurop ed utis in Siyop e Merop. Ad födön ye Volapükamufi i plödü reigän Nedänik lecifef Volapükakluba valemik Nedänik efünon klubi bevünetik, lü kel Volapükans valik pläamü utans, kels labons Volapükaklubis valemik netik lönik, kanons lüyumön. Klube bevünetik at lecifef pemäniotöl egivon nemi: “Diläd valemik feda Volapükaklubas”. Me nem at “diläd valemik” at cedon oki limiani feda mögädiko fünabika Volapükklubas. Klub bevünetik at binon somo cärm, se kel fed nämädik Volapükaklubas kanon daglofön. Ad stütön steifis gretamafädik at lecifefa zilik kluba Nedänik desinob ad lonön me dalebüd patik statudis pro fed at Volapükaklubas.

V. Jenöfots Volapüki teföls.

Ad nünön Volapükanes jenöfotis veütikün, kels tefons Volapüki, onumädob onis is dono in sökaleod timavik. Ini numäd at olasumob i jenöfotis veütik tel tefü palet, kel esäslopon Volapüki gitöfik. Sekü jenöfots tel at Volapükans okanons küpön, das palet et elüvon löliko Volapüki, e dub atos no plu kanon riskädükön püki jönik di ‘Schleyer’.

1831. VII, 18 ‘Johann Martin Schleyer’ pamotom in ‘Oberlauda’ (Badän) as son hiela ‘Johann Philipp Schleyer’ e jiela ‘Katharina Elisabeth Veith’.
- 1879, III, 31 ‘Johann Martin Schleyer’ datikom Volapüki.
- 1879, III, 31 — 1912, VIII, 16 ‘Johann Martin Schleyer’: cifal balid Volapükaneffa.
- 1884, VIII, 25—28 Volapükakongred balid in ‘Friedrichshafen’ (Vürtän).
- 1887, VIII, 6—9 Volapükakongred telid in ‘München’ (Bayän). Fün kadäma Volapüka. ‘Johann Martin Schleyer’: dilekan kadäma.
- 1889, VIII, 19—21 Volapükakongred kilid in ‘Paris’ (Fransän), neföro pezepon fa cifal: ‘Johann Martin Schleyer’. Slit Volapükaneffa. Limans säslöpik kadäma fövoms oni nen zep cifala as “Kadäm bevünetik Volapüka” näi kadäm gitöfik cifali slopöl.
- 1893—1898 Kadäm säslöpik Volapüka propagidon dü dilekam ela ‘V. Rosenberger’ in ‘Petrograd’ (Rusän) eli ‘Idiom neutral’ e cenon ad “Akademi internasional de Lingu universal”.
- 1910, VII, 18 Kadäm, säslöpik: “Akademi internasional de Lingu universal” cenon ad “Academia pro Interlingua” e propagidon eli ‘Latino sine flexione’.
- 1910, XII, 3 ‘Johann Martin Schleyer’ cälom eli ‘Albert Sleumer’: ‘philosophiae et theologiae doctor’ ä ‘Studiendirektor’ ela ‘Hildegardislyzeum’ in ‘Bochum’ (Preusän) fovani oka.
- 1912, VIII, 16 ‘Johann Martin Schleyer’ deadom in dom len ‘Schottenstrasse’ 32 in ‘Konstanz’ (Badän), kö elödom de yel: 1889 jü deadam oka.

- 1914, IV, 23 Cifal: ‘Albert Sleumer’ sävilupom mebastoni maboinik penümasonöl len föfafasad deadamadoma ela ‘Johann Martin Schleyer’. Mebaston at pefünon fa Volapükaf lens se läns difik deg tela.
- 1931, VII, 26 Mebalezäl pötü motedayelam tumid ela ‘Johann Martin Schleyer’ fo motedadom omik in ‘Oberlauda’ (Badän).

Fino vilob küpetön is, das Volapük calöfik nuik edavedon ko kesev e zep oba sekü revid fefik ä staböfik fa kadäman: ‘Arie De Jong’: ‘*medicinae universae doctor*’ in ‘Voorburg’ (Nedän). Do pidob, das votükams, kels pelüblinons Volapüke, evedons mödikums, ka¹ ispetob, elogob nitedälo e lobülo revidi at, bi me Volapük perevidöl at omögos ad lifükön dönu Volapükamufi, ed ad koedön dönu florön Volapüki. Sekü kod at notodob is **kazetiko**, das **ezepob** èd eli “Gramat Volapüka” ed eli “Wörterbuch der Weltsprache” pelautölis fa kadäman: ‘Dr. Arie De Jong’ ä pebükölis in buköp kompenäta nenfiamik: ‘Boekhandel en drukkerij voorheen E. J. Brill, Leiden’ (Nedän) 1931, èd eli “Lehrbuch der Weltsprache Volapük” pelautöl fa Volapükitudan: ‘Johann Schmidt’ ä pebüköli in el ‘Brönner’s Druckerei, Frankfurt am Main’ (Deutän) 1933, buk lätik kelik pestabon su buks bofik balido pemäniotöls, e das **edasevob** lebukis kil et as geidamedöms gudik pro stud e pak Volapüka jerabik obas. In spet gidik, das vobod obsik olabon fino benoseki fümik, levüdob Volapükanis valik ad vobön ziliko ko ob, ed ad propagidön nenfeniko Volapüki, dat pük bevünetik süperik at mastala obsik olabonös suniko pladi, fluni e nämäti, kels dutons lü on!

‘Bad Godesberg’ l<en>. ‘Rhein’, 1934, yanul, 1.

Cifal Volapükaneffa:
Prof. Dr. ALBERT SLEUMER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 7—12.

NUNS.

No kanobs nedunön ad nunön is, das elasumobs ko fred vemo gretik büadi cifala ini nüm at gaseda obsik. Spelobs ladöfo, das büad at no oblebon balik, ab das dalobs plakön notiko plu nitedäli gretik cifala pro Volapük e Volapükans.

Klülos, das büad at sötönöv palasumön ini “Zänagased Vpa”, ab bi monameds no nog dälons ad dabükön gasedi somik, zesüdos ad notükön büfiko penädi veütik at ini gased at.

Nüm at gaseda popoton i limanes kadäma Volapüka, kels no nog elüyumons ad fed Vpaklubas.

Söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr’, begom limanes ut diläda valemik feda Volapükaklubas, kels no nog epelons limanamamoni okas pro yel: 1934 (e mögädo i uti yela: 1933), ad potön ati ome bü d. lid prilula balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Söl: ‘Dr. Arie De Jong’ enotedom in nüm de 1934, febul, 2 ela ‘Nieuwe Voorburgsche Courant’, das öjenükom tidodemi gölayelik Vpa.

Peselons ünü foldil 4id yela: 1933 Vpamäks 100, e peseagivons demü reklam 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 12—13.

JIMAYEDAL: JIREG-MOT.

Ün göd tudela: d. 20id mätzula nun lügik äspearikon, das jimayedal: jireg-mot ideadof pos maläd delas te anikas.

¹ Pöl pla el “kas”.

Jireg: ‘Emma’ äbinof vom löpameugik, vemo täläktik ä lekanälik. Älabof ladäli löfaliegik kesenälik, ed in mafäd gretik tödi, sapi, menisevi e bligiföläli, kels äzesüdons demü föl bligäda fikulik ofa.

Pos deadam himatala regik ofik: ‘Willem’ IIIid, of as jiguveran¹ regäna ämutof ibo cifön reiganefi, e zuo preparön dauti regik ofik pro bligäd, keli jiatan ämutof fölon as jireg pö nentütikam ofa.

Kiosamiko jireg-mot efölof atosi, obs valik sevobs. Nedänan ti nonik kluo dabinon, kel no edigidon ofi me dalestüm e löf lölöfik. Notods dalestüma e löfa atas pöpa Nedänik kluo äbinons fäkükölo mödikis pö deadam ofa, ed obleibof lailifön dü tim valik in ladäl obas: Nedänans.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 16.

LEVÜD.

O Volapükans! o reidans!

Volapük binon mekavapük tikavikün, fasilikün, jönikün ä neudikün; toä num Volapükanas nog ai binon smalik. Volapük gudik obas nog ai binon nesaidiko sevädik, sodas töbo riskobs ad pübön bukis Volapükik nulik. I gased obsik nog ai no kanon pagretükumön, bi num reidanas oka no nog evedon saidiko gretik pro atos.

O Volapükans e reidans löfiks! Mutobs votükön stadi at. Volapükän alik muton kevobön me näm valik oka ad propagidön püki obas, ed ad slopükön limanis nulik. Steif Volapükana alik binonöd ad vedön Volapükän zilik, gudik ä fiedik. Lio obs valik kanobs-li dunön atosi?

Propagid oplöpon gudiküno dub lüpotam yegedas dö Volapük delagasedes topik. I noteds smalik oblinons benoseki. Dub duns somik Volapük ovedon sevädikum.

Slopükam limanas no binon fikulik. Men alik labon röletanis, labon soni u blodi, labon matani u söri,... In famüls obas, in röletanefs, in sevädanefs obas plad dabinon, kö Volapük obas muton glofön; ed us pö gebäd mudöfik püka obsik obs e Volapükans nulik obinobs suno Volapükans gudik. Volapükän alik kludo kanon lüblinön limanis nulik, if te labon vili ad yufön Volapüki.

Yufameds veütik ad vedön Volapükans gudik reid Volapükävödemas e spod in Volapük binons. Literat Volapükik fe binon nog pülik, ab Volapükans anik ya elautons ed etradutons konedis gretik, e märis, fabis e konotülis mödikis. Penäds at ye nog binons namapenädiks; öms onas ya pexamons e popübons pötatimo, ab ya nu spodan alik labon pöti ad kopiedön literati pepenöl at. Kludo alan kanon saidiko plägön Volapüki, if no plafon ad spodön Volapüko ed ad begön lüsedü penädas at. Somo frut spada kanon vedön vemo gretik.

Süadob, das alutan, kel onolon gudiko Volapüki, i olöfon oni, ed oyufon pö propagid e slopükam. Klu ols valik kevobolsös! e fümiko orivobs zeili. Volapük lifonös!

‘Weiskirchen’.

JOHANN SCHMIDT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 16—17.

NUNS.

Evedof jiliman Vpakluba valemik Nedänik:

vomül: ‘Mieke Sack’ in ‘Apeldoorn’ (Nedän), ‘Deventerstraat’ 3.

Peselons ünü foldil lid yela: 1934 Vpamäks 400.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 17.

‘DUSHMANTA’.

(Konot Lindänik fa ‘Krummacher’, petradutöl se Nedänapük.)

El ‘Dushmanta’: reg liegikün de regs valik Lindäna, ibinom dü tim lunik fat pro pöp oka. Fino ye, du divs okik ai nog stunükölo ämödikumons ün yel alik, ävedom pleidik demü lieg oka. Nu

¹ Pöl pla el jiguveral.

äprimom ko käläl e ladäl lindifiks ad zedön löliko läbi reigäbas oka; denu älifom te pro ok it ä pro cädans flätöl, kels äzüoms omi.

Kultän baldik di ‘Brahma’, kel vönädo ibinom tidamastan ela ‘Dushmanta’, älelilom atosi, e lüg oma äbinom mu gretik. Älövom soali, ini kel ifeaplodom oki sis tim vemo lunik, ad spidön lü kurazif. Us äjedülo zenapuini sui kapasömit gedik oka, ed äpladom oki nilü bal leyanas magifik ledoma regik, ko disein ad paküpön fa reg.

No ädulos lunüpo, e reg älogom, das äbinom us, ed äbüedom vokön omi lü ok. “Sekü kod kinik, o bäldan!” so el ‘Dushmanta’ äspikom, “komikol-li isio lo ob, ko mals lüga so vemika?”

“Lio mögosöv-li, das stadoböv votiko? o reg!” bäldan äsagom, “Ven älüvob ori, äbinor liegikün regas valik, kels de tims mu vönädiküns ai eseadoms su tron orik. El ‘Brahma’ ibenedom ori bundaniko me beneds gudikün. Pöp ästimon äd älöfon ori as fat okik. Sekü kod at älüvob domi söla ä rega obika ko fred gretik. Ab nu, liedö! lelilob, das reg oba stadom in pöp levemikün.”

Smilölo ä stunölo reg älülogom tidamastani vönädik oka. “Kim binom-li fopan,” äsäkom, “kel ekredidom ole lugi at? Lelogolöd ledomi glorik at oba, ed usio juitagadis magifik obik ko num stunüköl dünanas e slafanas,... e sagolöd, va ats binons mals pöfa!”

Kultätan gudik äseifom, ed ädönuom kazeto utosi, kelosi ya isagom balna.

“Kim ga täno binom-li temunan olik?” reg ädönusagom, “jinol kredön plu omi ka obi it.”

Täno bäldan älaodükom vögi oka, ed ädrenom. “Sol, o reg!” äspikom, “sol: sümbol verata donü tron ela ‘Brahma’, reinalefogs löpü kaps obsik, e flukabim, kel binon fo ludom soalik obik, ons valik notükons obe pöfi rega obik.”

‘Dushmanta’ ämüätikom; ab bäldan äfövom so: “Das ‘Brahma’ ebegevom regi sila me bundan laidüpick lita e vama, atosi strals ona jonons obe, kels denidons de logod ona sui grenastag alik, e leigo e sui ludoms pöfanas e ledoms cädanas. Lefogs, ven binons fuliks, sedons benedi okas donio, e drienons länis soafik e belemi. Flukabim oba blegükon tuigis liegöfiko pefledölis oka ä tal. So nat lölik notükon valöpio, das ‘Brahma’ benedom oni me lieg. Ab or, o reg oba! Kisi or dunor-li as klüläd bundana, demü kel pleidülör?... Besäkoröd drenis pöpa orik, e pleidülöröd täno, if kanor atosi, lo ‘Brahma’ demü lieg ora!”

Härmit ägegolom, ed äzedom regi ad medits lönik oka. El ‘Dushmanta’ äleceenom, ed ävedom dönu bened pro pöp okik.

Tü del semik äsegolom, ed ävisitom tidamastani vönädik oka, ävokom omi se ludom omik, ed äsagom: “Nu künob dönu ad komikön ini strals solalita, ed ad lelogön nen jemikam bimi me fluks pefledöli ola. Ab din bal, o flen yunüpa obik! nog defon pöp ob.”

“Kis kanon-li defön pöp reg,” kultätan ägespikom, “kel binom benodan pöpa lölik oka?” “Sap”, el ‘Dushmanta’ äsagom, “ad jonülön pötiko danöfi obik kol ‘Brahma’, kel egedugom obi dub ol sui benoveg fa ob pilüvöl, e kel elejonom obe, das logod fredik pöpa binon lieg veratik rega okik.”

Bofikans ädrenoms, ed äbenedoms ed äbradoms odi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 17—18.

DALEBÜD CIFALA DE 1934, PRILUL, 1, NÜM: 1.

Lecedölo zesüdiki, das stid cifalama palonon fümiko, e vipölo ad fölön desini me büad obik de 1934, yanul, 1 penotüköli, lonob me penäd at statudis sököl tefü cifalam.

Dalebüd at ponotükon büo in “Volapükagased pro Nedänapükans”, e pötatimo i in “zänagased Volapüka”, ven gased lätik at podabükon.

CIFALAM.

I. Tiäd.

§ 1. Cifal binom cif löpikün Volapükaneffa.

II. Topät.

§ 2. Sovüo jüs cifal baiodü stids fa om pedasevöls: guveranef Volapükaneffa, kadäm Volapüka,... ulonom topi patik as topät oma, lödöp labana dinita at obinon i topät calöfik cifala.

III. Primadät.

§ 3. Dät datika Volapüka fa ‘Johann Martin Schleyer’, sevabo: d. 31id mązula yela: 1879 palecedon i as primadät cifalama.

IV. Gitöf.

§ 4. (1). El ‘Johann Martin Schleyer’ ebinom sekü jenot teik datika Volapüka klülo ä gitöfo cifal Volapükaneffa.

(2) Ob: ‘Albert Sleumer’ binob gitöfo cifal Volapükaneffa sekü dalebüd de cifal balid: ‘Johann Martin Schleyer’ de 1910, dekul, 3, medü dalebüd kelik ecälom obi ad fovan oka ko gitäts e gitods valiks, kels seköfons ko dinit at.

(3) Fovans oba obinoms gitöfo cifals Volapükaneffa, if udagetoms diniti at ma mod, kel palonon in statuds at.

V. Blig.

§ 5. Cifal labom bligi

1ido ad dakipön baläti Volapüka,

2ido ad dakipön baläli bevü Volapükans valik tala,

3ido ad steifön, das Volapük vedon, näi netapüks, kosädamedöm bevünetik valemik vola.

VI. Gitäts e gitods.

§ 6. Cifal labom gitäti e gitodi ad lonülön mesüls valik, kelis lecedom zesüdikis pro ben Volapüka, stipä mesüls at no taons ta mesüls, kels pelonons baiodü om fa stids fa om pedasevöls, e sotefä mesüls at no tefons gitodis, kelis egividom pro tim pluuneplu lunik stides, u klubes, u pösodes patik.

VII. Tef ad stids seköfik.

§ 7. Cifal binom sekü cal oka dilekan ela “kadäm Volapüka” ä presidan ela “fed Volapükaklubas”.

VIII. Calüp.

§ 8. Būdakupü jenet in § 12 padiseinöl calüp cifala dulon jü fin lifüpa okik.

IX. Vicifal.

§ 9. Cifal cälom se limans kadäma Volapüka u lecifs Volapükanas hibalani ad vicifal.

(2) Dinit vicifala palabon lifüpio pläsif finikon

1ido sekü beg penamik lönik calilabana, u

2ido sekü säcäl demü kods veütik.

(3) Säcäl vicifala pagevon fa cifal.

(4) Pos säcäl vicifala cifal okudom, das ünü mul bal vicifal nulik pacälom, efe ma mod ot, kel pelonon in setem: (1) bagafa at.

(5) Dü tim, das vicifal nonom, hiliman kadäma, kel labom dünayelis mödikün, obitom zesüdo as vicifal.

(6) Vicifal pladulom cifali in jenets valik, das atan kodü kod alseimik: maläd, nekom lunüpick,... no fägom ad duinön cali oka.

(7) I pö non cifala, sekü deadam calilabana u säcäl oma kodü jenet in § 12 padiseinöl vicifal obitom as cifal, jüs cifal nulik pudavälom ma mod in statuds at palonöl.

X. Cäl fovana.

§ 10. Cifal cälom nog dü lifüp oka se limans kadäma Volapüka u lecifs Volapükanas hibalani ad fovan oka.

XI. Daväl cifala.

§ 11. (1) Üf cifal mögädo deadomöv, nes ecälodön fovani oka, limans kadäma Volapüka e lecifs Volapükanas odavälons se dinitilabans at hibalani ad cifal Volapükaneffa.

(2) Utan, kel udagetom pö vögodam balid pluamanumi verik vögodas lonöfik davälagitodanas valik, obinom cifal Volapükaneffa.

(3) If pö vögodam balid nek udagetom pluamanumi verik vögodas lonöfik, vicifal ovüdom davälagitodanis ad davälön cifali se utans tel, kels udagetoms vögodis mödikün pö vögodam balid.

(4) Utan, kel udagetom, pö vögodam telid pluamanumi vögodas lonöfik pugevöl, obinom cifal Volapükanefa.

(5) If pö vögodam telid bofikans udagetomsöv numis leigik vögodas, du vicifal obinomöv balan bofikanas et, täno vicifal polecedom as cifal pudavälöl. If vicifal ye no obinomöv balan bofikanas et, täno kanom stetön balani bofikanas cifali. If no vilom gebädön ünü dels kil gitodi at, täno hiutan limanas kadäma u lecifas, kel bofikanas olabom dünayelis mödikün, polecedom as cifal pudavälöl.

(6) Pösod balatik alik (klu utan, kel binon leigüpo ä liman kadäma ä lecif) gitodon ad gevön vögodi te bali.

(7) Vögodam demü daväl cifala jenon penamiko ä kläniko.

XII. Säcäl.

§ 12. Limans kadäma Volapüka e lecifs Volapükanas labons gitodi ad säcälön cifali, if klülädos sekü zöt lonöfik sanana skilik, das binom nesanoviko lienetik.

XIII. Zänabür.

§ 13. Bür cifala binon zänabür Volapüka.

XIV. Siämamäk Volapüka.

§ 14. Siämamäk Volapüka binädön me talaglöp diametü zimmet bal su feled sirköfik klilagedik, kela diamet suämon zimmetis tel. In feled klilagedik sus talaglöp vöd: “Volapük” binon, e dis at spiked Volapüka: “Menefe bal, püki bal”. Tonats e däsinot talaglöpä blägons, e mels in talaglöp vietons.

XV. Siämamäk zänabüra.

§ 15. Siämamäk zänabüra binädön me siämamäk Volapüka, sus kel vöds: “Zänabür Volapüka” binons, e dis kel su tanod in latin spiked Volapüka: “Unam unui generi humano linguam.” binon.

XVI. Nomem konömik.

§ 16. In nomem konömik plu kuratiko utos valik palonon, kelos zesüdon demü nomäd gudik dinas.

XVII. Votükam statudas.

§ 17. Demü dakip baläla in Volapükनावол cifal no olonülom votükamis statudas at, büä ubekonsälom oki tefü ats ko limans kadäma Volapüka e lecifs Volapükanas.

So pelonöl tö Bad-Godesberg,

tü d. 1id prilul yela: 1934.

Cifal Volapükanefa:

Prof. Dr. Albert SLEUMER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 19—21.

NUNS.

Ün zädel: 1934, yulul, 28 poszedelo tü düp: 2 minuts 30 kobikam valemik Volapükakluba valemik Nedänik pojenükon in el ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘s-Gravenhage, Spui’ nüm: 10.

Epubon vödem Vpik statudas e nomema konömik Vpakluba valemik Nedänik. Bukil at kanon pasivön de söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ e söl: ‘J. G. M. Reynders Sr’ in ‘Den Haag’ tä fl. Ned. 0,25 a samäd.

Demü lecen ad rel kritik söl: ‘Zaloach Aldin Kemal’ elasumom nemi: ‘Walter Henri Schuetz’.

Ladets nulik (Vpaklub valemik Nedänik):

söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ (Nedän), ‘Verlengde Slotlaan’ 157.

(Diläd valemik feda Vpaklubas)

söl: ‘Walter Henri Schuetz’ (büikumo: ‘Zaloach Aldin Kemal’) in ‘Bern’ 2 (Jveizän), Postfach: 17 ‘Beundenfeld’.

In nüm lulid jäfidota obsik opubon niludo dalebüd cifala de 1934, mayul, 1, nüm: 2 ninädöl elis “Statuds tefü Volapükaneft”.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 22.

FLADS TEL LABÜ BIR.

(Doküm küpädik).

In staudöp: “Krokodil” tö ‘Neurenberg’ debükot doküma küpädik lagon. Ninädon jenotemi caniseda Deutänik balid medü tren. Tü 1836 yulul 11 cif biröpa: “Lederer” tö ‘Neurenberg’ ädagetom de cif feba trenavegik Deutänik balid, kel äcifom febi ela ‘Ludwigsbahn’ vü ‘Neurenberg’ e ‘Fürth’, däli ad sedön fladis tel labü bir lotidöpane lotidöpa: “Zur Eisenbahn” tö ‘Fürth’. Pro atos kruzars 6 ämutons papelön, e zuo getan ämutom bligidön ad deramenön fladis tel et sunädo pos lüköm trenä. Cif feba äspelom, das “prim smalik at caniveiga oplöpon, e latikumo bo ovedon gretikum”. In magod lä doküm peläüköl logoy veigi fladas tel. Seatons su skafül boadik, kel pepladon sui vab smalik nemediko po lemüf sököl. Ve trenaveg nulälükans stanons ad lülogön veigi fledacana at.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 22—23.

HILÖPÄTAL: PLIN: ‘HENDRIK’.

Ünü tim vemo brefik pos deadam jimayedala: jireg-mot mijenot dönuik edrefon dafamüli regik e neti Nedänik.

Tü yulul, 3 i plin: ‘Hendrik’ edeadom.

Staned sogädik plin-himatala no äbinon fasilik; too ai evälom ko töd feinik pladi verätik, kel äduton lü om.

Äsenälom patiko klieni ad jäfikön me jäfots ut, kels äkanons läsükön ditretis kemenas oka. Somo ästütom ed äfödom in län obas savafebädi, ed äjäfom nefeniko as presidan lecifefa ela “krod redik” Nedänik.

Edagetom dub balug gretik oka, jovial ladöfik oka, gud stedälük oka pöpedi pöpa Nedänik.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 26.

DALEBÜD CIFALA DE 1934, MAYUL, 1, NÜM: 2.

Fölölo desini in büad obik de 1934, yanul, 1 pemäniotöli,

lonob me penäd at statudis sököl tefü Volapükaneft.

Statuds at plaikons nomemis büik valik.

Dalebüd at ponotükon büo in “Volapükagased pro Nedänapükans”, e pötatimo i in “Zänagased Volapüka”, ven gased lätik podabükon.

STATUDS TEFÜ VOLAPÜKANEFT.

I. Dil valemik.

§ 1. Volapükän alik labon bligi

1ido ad dasevön cifali as cif löpikün Volapükanefta, e bai atos

2ido ad dasevön i stidis Volapükik, kels padasevons fa cifal.

§ 2. Sekü § 1 statudas at Volapükän alik bligidon

1ido ad gebön Volapüki, soäsä at baiodü cifal pelonon fa kadäm Volapüka, e

2ido ad födön ma mafäd nämä okik sevädi, paki e gebi Volapüka.

§ 3. Ad riv diseina in § 2 statudas at pemäniotöla binos vipabik, das Volapükän alik

1ido lebonedon eli “Zänagased Volapüka”, e

2ido lüyumon ad bal Volapükaklubas netik ud ad “Diläd valemik feda Volapükaklubas”.

§ 4. Ad dakip balāta bevū Volapükans it, e leigo ad pladul cifala lo cifods notik in reigāns difik, zesūdos ad labön klubādi patik pösodas, kels bitons as guverans Volapükik.

§ 5. Födū balāt Volapūka zesūdos ad labön plödū kadām Volapūka klubādi pösodas, kels bitons as Volapūkinolans.

§ 6. Cifal Volapūkanefa būdakipom oke gitāti teik

1ido ad givön diplomis alseimik Volapūki tefōlis,

2ido ad gividön demū kod alseimik dili gitāta at oka klube, u stide votik, u pösode patik alseimikes, e

3ido ad gesumön mögādo demū kod veütik gitāti at fa om pegividōli.

II. Dil guverik.

§ 7. Cifū Volapükans reigāna cif binon, kel labon tiādi: lecif, if reigān tefik labon lödanis plu balion, e tiādi: cif, if reigān tefik labon lödanis lās balion. Cifs Volapūkanas reigānas labū lödans lās balion ponemons in statuds at: cifs calik.

§ 8. Zilāks reigānas gretik, kels laabons pluuneplu reigis livätik, kanons palecedön mögādo, sevabo if atos binon vipabik, as reigāns, in kels cifs calik kanons pacālodön labū tiād: lecif.

§ 9. Lecifs e cifs calik komulons Volapūkanis zilākas oksik lo cifal, e pladulons cifali lo Volapükans zilākas oksik.

§ 10. Lecifs e cifs calik pacālodons nemediko fa cifal. Mutons dalabön diplomi profāsorana Volapūka.

§ 11. Reigān alik, in kel lecif dabinon, kanon padilön ma neod ad zilāks smalikum, in kels Volapükans pacifons fa cifs. Cifs at binons sumätöfū lecif

§ 12. Cifs sumätöfik pacālodons fa cifal sekū mob lecifas löpū ons binōlas. Mutons dalabön diplomi tidala Volapūka.

§ 13. Pos fin kaledayela cifs sedons lecife löpū ons binōle nunodis dö stad Volapūka in zilāks oksik.

§ 14. Lecifs e cifs calik sedons cifale mögikūno suno pos fin kaledayela nunodis dö stad Volapūka in zilāks oksik.

§ 15. Cifal kanom sácälön cifs e lecifs Volapūkanas

1ido sekū beg lōnik onas,

2ido sekū mob Volapūkanas zilākas onsik, e

3ido demū kods veütik.

III. Dil nolavik.

§ 16. Volapūkan alik, kel fölon flagis e stipis pro gredāt nolik alik pelonülōlis, kanon dagetön sökaleodiko diplomis sököl:

I. diplom tidana Volapūka,

II. diplom tidala Volapūka,

III. diplom profāsorana Volapūka,

IV. diplom xamana Volapūka.

§ 17. Diploms in § 16 pemāniotōls teiko pagivons fa cifal.

§ 18. Lisitan diplomas nolik no kanon dagetön diplomi gredāta löpikum, büä udageton diplomi u diplomis būikumis.

IV. Siks.

§ 19. (1) Cifal būdakipom oke gitāti ad sikön utanis, kels ebenodistükons okis mu patikūno tefū Volapük, medū sikots sököl:

I. Diploms sikik pro meritabs patik, sevabo:

a) stimadiplom tradutana,

ä) stimadiplom lautana,

b) stimadiplom spikādana,

c) stimadiplom musigala,

d) stimadiplom poedana,

e) stimadiplom kadāmala,

f) stimadiplom senātana.

II. Cäl ad stimaliman Volapükanefa.

III. Legiv köna di ‘Schleyer’.

(2) Stimadiplom kadämala kanon te padagetön fa liman süperik kadäma Volapüka, du sikots votik valik kanons padagetön fa Volapükan alik, kel ebenodistükon patiküno oki.

V. Volapükabürs.

§ 20. Bürs lecifas e cifas Volapükanas binons leigo Volapükabürs.

VI. Zänagased Volapüka.

§ 21. Ad käläl demädas Volapükik el “Zänagased Volapüka” papübon.

§ 22. Zänagased Volapüka binon jäfidot valemik

1ido cifala,

2ido Volapükanefa,

3ido feda Volapükaklubas, e pato diläda valemik oka,

4ido kadäma Volapüka

5ido Volapükafunda, e mögädo,

6ido stidas bevünetik votik.

VII. Nomem konömik.

§ 23. (1) In nomem konömik ma neod plu kuratiko utos valik palonon u paleodükon, kelos pelonon te valemio in statuds at, e fovo utos valik, kelos zesüdon demü nomäd gudik dinas. In nomem at i suäms pro diploms balatik pelabiks palonons. Mons at papelons Volapükafunde ya dabinole, jüs mögädo tefü ons büad votik pulonülön.

(2) Pato in nomem at palonons u paleodükons:

a. zänagased Volapüka,

ä. Volapükagaseds calöfik votik,

b. püb penäda, u penädas votikas,

c. bligs, gitäts e gitods lecifas e cifas Volapükanas. Stips, kelis mutoy fölon demü cäl ad dinitis at. Säcäl dinitas at.

d. if zesüdos, e ma neod dilädäm taleda ini ziläks,

e. mögädo nunods calöfik lecifas e cifas,

f. Volapükabürs,

g. stips ad daget diplomas nolik Volapüka,

h. fom diplomas,

i. fom sikotas, stips ad daget onas e mod, ön kel pagevons,

j. monadins,

k. dins votik Volapüki teföls.

VIII. Votükam statudas.

§ 24. Votükams mögädo zesüdiks statudas at polonülöns ön vätäl ko lecifs e cifs calik Volapükanas.

So pelonöl tö ‘Bad Godesberg’

tü d. lid mayula yela: 1934.

Cifal Volapükanefa:

Prof. Dr. ALBERT SLEUMER.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1934. Pads: 26—29.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

[Nunod dö kobikam 24id.]

Ün poszedel zädela: d. 28id yulula yela: 1934 Vpaklub valemik Nedänik ejenükon kobikami valemik 24id oka in bal lecemas löpik ela ‘Café-Restaurant “De Kroon” ’, ‘Spui’ 10 in ‘Den Haag’.

Presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ ämaifükom tü düp: 2 minuts 30 ko vöds benokömik anik kobikami, ed änunom me plän brefik kodi, sekü kel kobikam at päjenükon ün yulul. Demü klubayel, kel baibinon kaledayel, lecifef sevabo steifon ad lonülön äs nom kobikami valemik ün

prim yela. Ad rivön zeili at nu kobikam valemik pajenükon ün yel fovik alik tü timül mö muls tel gölikum ka tü ut kobikama büik.

Protok kobikama valemik büik päloreidon, e pädispenon blöfü baibin.

Pos atos sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl. Nunod at äninädon brefiko sökölosi. Lecifef ai esteifon mögiküno ad kälälön demädis Vpa. Kobikam valemik büik pajenükon tü 1933, setul, 25 in el ‘Café “De Groothertogin”’, in ‘Den Haag’. Pö pöt at i Vpa-literat e Vpa-spodotem pidajonädons.

El “Vpagased pro Nedänapükans”: jäfidot calöfik kluba, kel eprimon tü d. lid yanula ayela yelodi kilid oka, dageton piano nitedäli mödikum. In nüms lätik yegeds veütik fa cifal obsik: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ pelasumons. Diseinü propagid Vpa gased at pasedon ladetes mödik in lomän e foginän.

Sis kobikam büik i Vpavödem statudas e nomema konömik nulikas epubon in bukafom. Al vödemas Nedänapükik e Vpika binon sivovik de sekretan kluba tä suäm flonazimas 25 a samäd.

Vpamäks, kels binons sivoviks de guvan Vpafunda: Dr. ‘Arie De Jong’ tä suäm flona lafik a samäds 100, juitons nitedäli mödikanas. De propagidamed süperik at samäds 2400 peselons ün 1933. Ad stigädön slopükami liman alik Vpakluba ogeton glato samädis 100 mäkas at pro keliman alik, keli ulüblinon.

I ün yel et, efe ed ün göloyel¹ ed ün latayel Vpatidodems pänotedons in el “Nieuwe Voorburgsche Courant”.

In Deutän pato söl: ‘Johann Schmidt’: musigal in ‘Weiskirchen im Taunus’, lezilom gönü demäds Vpa. Etradutom ya lautotis ömik ini Vp., e spelom ad pübön atis ünü fütür nilik. Volapükane zilik at ün yel epasetiköl diplom tidana Vpa pegevon fa cifal.

Pos loreid nunoda kal e gidükam dö 1933 päxamons fa komitetanef binü pösods, tel, e pädispenons fa on blöfü baibin. Kal päjoton me jötasuäm gönetik mö fl. Ned. 47,48.

Pos atos presidan änunom, das söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’ enotodom demü per logamafäga oka vipi ad säcalikön as vipresidan lecifefa. Kobanef älelilon ko lied gretik atosi. Kodedü säcalikam at presidan äskätom veitöfikö meritabis söla: ‘Moll van Santbergen’ demü val, keli eduinom valemo pro Vp. e patiko pro klub obsik, ed ämobom kobanefe ad cälön omi stimalimani kluba obas. Mob at päzepon me vögods valodik.

Pla söl: ‘Moll van Santbergen’ söl: ‘H. Bakker’ in ‘Voorburg’ pädavälom lelobülo fa kobanef ad vipresidan.

Pos atos päloreidon penäd söla: ‘Johann Schmidt’, kel äninädon vipis gudikün pro kobikam. (Pened at polasumon ini Vpa-gazed. Redak.)

Zuo päloreidons penäds anik de el ‘The philological Society’, kele presidan ilüsedom lebukis tel dö Vp.

Dü kobikam pidajonädons lebuks Vpik, kels epubons ünü yels lätik.

Ze tü düp: fol minuts 30 presidan äfärmükom kobikami me vöds anik dana demü nitedäl pijonülöl.

Lecifef nu binädon me: ‘Dr. Arie De Jong’: presidan; ‘H. Bakker’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders, Sr.’: sekretan-kädan.

J. G. M. REYNDERS, Sr.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1934. Pads: 31—32.

PENED KOBANEFE VPAKLUBA VALEMİK NEDÄNIK

Nüm: 26.

Weisskirchen i. Ts’ (Deutän), 1934, yulula d. 22id.

O Volapükakflens palestümöl!

Kodedü kobikam ela “Volapükaklub valemik Nedänik” tü del 28 id yulula, Volapükans fol vilaga: ‘Weisskirchen im Taunus’ potons oles glidis ladöfikün e vipons kobanefe benoseki gudikün. Ünü dels anik tidabuk Volapükik pro Deutänans opubon, e spelobs das suno olabobs Volapükaklubi Deutänik ad yufön olis pö propagid e slopükam pro pük jönik obas. Ols valik

¹ Gudikumo: gölayel

bonedolsös tidabuki at as blöf flenama, dat ofägobs ad pübön bukis nulik! Bu valikos binolsös nefeniks pö slopükam limanas nulik! Volapük obas muton kömön ini län alik, ini zif alik, ini vilagül smalikün. Komipolsöd pro din dialik obas!

Ko lestüm

ds. d. o.

nemü ons: 'JOHANN SCHMIDT'.

'Weisskirchen im Taunus'.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1934. Pad: 32.

NUNS.

Fredo nunobs is, das tidabuk Vpa pro Deutänapükans ("Lehrbuch der Weltsprache Volapük") fa 'Johann Schmidt' nu blümon. Ninädon bevü votikos konotis e fabis anikis in Vp. Kanobs komandön Volapükane alik remi buka at, e spelobs ladöfo, das i Vpans no-Deutänik osivons lebuki at.

Buk at kanon pasivön de lautan (in 'Weiskirchen im Taunus') tä m. Deut. 1,20 a samäd 1; tä m. Deut. 3,30 a samäds 3; tä m. Deut. 5,10 a samäds 5, e de 'Dr. Arie De Jong' (in 'Zeist') tä fl. Ned. 0,80 a samäd.

Pö kobikam valemik Vpakluba valemik Nedänik pecälom as stimaliman:

söl: 'A. A. Moll v. Santbergen' in 'Den Haag, Hazelaarstraat' 71,

e pedavälom as vipresidan pla söl: 'A. A. Moll van Santbergen', kel eseditom se lecifef:

söl: 'H. Bakker' in 'Voorburg, Laan van Leeuwensteijn' 86.

Evedons limans Vpakluba valemik Nedänik:

söl: 'J. G. M. Reynders, Jr.' in 'Den Haag, Segbroeklaan' 23,

läd: 'C. H. Reynders—Evertsz' in 'Den Haag, Segbroeklaan' 23.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1934 Vpamäks 600.

Spelobs ad lasumön ini nüm mälid jäfidota dalebüdi cifala dö statuds ela "Fed Volapükaklubas".

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 33—34.

DALEBÜD CIFALA DE 1934, YUNUL, 1, NÜM: 3.

Fölölo desini in büad obik de 1934, yanul, 1 pemäniotöli,

lebümülo fovo su vobod fa lecifef ela "Volapükaklub valemik Nedänik" peprimöl (Logolöd yegedi: "Diläd valemik feda Volapükaklubas" in nüm: 1 yeloda: 1 ela "Volapükagased pro Nedänapükans"!), e

demölo statuds e nomemi konömik Volapükakluba ebo änu penemöla, statuds e nomemi kelikis, soäsä pelautons pö kobikam valemik tü d. 22id tobula yela: 1932 oka, baivöbob löliko, lonob me penäd at statuds sököl ela "Fed Volapükaklubas".

Dalebüd at ponotükon büo in "Volapükagased pro Nedänapükans", e pötatimo i in "Zänagased Volapüka", ven gased lätik podabükon.

STATUDS ELA "FED VOLAPÜKAKLUBAS".

I. Nem.

§ 1. Volapükaklubas netik valik balons okis ad fed valemik bal labü nem: "Fed Volapükaklubas".

II. Topät.

§ 2. Topät cifala (ä zänabüra Volapüka) binon topät calöfik feda Volapükaklubas.

III. Dät fūna.

§ 3. Del 31id mązula yela: 1932: dät, tü kel lecifef Volapükakluba valemik Nedänik efünon medü nun tefü Volapükaklub bevünetik valemik labü nem: “Diläd valemik feda Volapükaklubas” in num 1id yeloda balid Volapükagaseda pro Nedänapükans, palecedon as dät fūna feda Volapükaklubas.

IV. Vobayel.

§ 4. Vobayel feda baibinon kaledayel.

V. Disein.

§ 5. Fed diseinon, baiädü disein Volapükaklubas netik, ad födön plägi Volapüka (fa ‘J. M. Schleyer’ tü d. 31id mązula yela: 1879 pedatiköla), ed ad vogükön oni valemio, sodas fino padasevon as valemipük, e pagebon näi netapüks dabinöl in kosäd mudöfik e penamik as balik kosädamedöm bevünetik.

VI. Limanam.

§ 6. Bai § 1 statudas at, fed binädon me Volapükaklubs netik, kels leigafomiko labons nemis baiädik, äs

“Volapükaklub valemik Linglänik”,

“Volapükaklub valemik Fransänik”,

“Volapükaklub valemik Litaliyänik”, e r.

§ 7. Näi klubs valemik netik at fed labon as limian oka nog klubi valemik patik labü nem: “Diläd valemik feda Volapükaklubas”, lü kel kanons lüyumön Volapükans valik länas, kels no nog labons Volapükaklubis valemik netik lönik.

VII. Presidan.

§ 8. Cifal Volapükaneffa, mögädo vicifal pö non cifala, binom sekü cal oka presidan feda Volapükaklubas.

VIII. Lecifef.

§ 9. Lecifef feda binädon me

Presidan,

Sekretan, e

Kädan.

§ 10. Lecifef binon leigüpiko cifef diläda valemik feda.

§ 11. Sekretan e kädan pacälodons fa presidan feda baiodü lecifefs Volapükaklubas valemik netik.

IX. Volapükaklubs valemik netik.

§ 12. Bai §§ 1 e 6 Volapükaklub valemik netik alik binon limian feda Volapükaklubas.

§ 13. Volapükaklub valemik netik labon bligi ad dunön e vobön baiädü disein, keli fed Volapükaklubas ebligädon oke, ab binon reto löliko livätik.

§ 14. Löfü balät Volapüka e baläl bevü Volapükans valik Volapükaklub valemik netik alik ai odunon tefü dins veütik ön baiod ko lecifef e ko limians votik feda.

§ 15. Bai § 14 statudas at Volapükaklub valemik netik olasumon ini bal bagafas statudas oka as disein oka, diseini ot, keli fed bai § 5 ebligädon oke.

§ 16. Diseinü dakip baläta Volapükaklub valemik netik ovälon oke

1ido siämamäki, kel binädon me siämamäk Volapüka, sus kel in Volapük nem kluba, e dis kel su tanod spiked fa on puvälöl pulüükons, e

2ido stänädi, kel binädon me diled stofa klilagedik labü fom mu balugik skötaplatäda, su kel, bai siämamäk kluba, komädons dis ods

a. nem kluba in Volapük,

ä. siämamäk Volapüka in gretot degnaik, e

b. tanod ko spiked kluba.

§ 17. Ko disein ad kobokibön Volapükans valik, kludo ad vitön seaditi onas, obinos vipabik, das statuds oninädon lonami, sekü kel limans kluba, kels labons demädis ot, u kels besteifons diseinis ot, u kels senälons neodi ad yümön okis vemikumo, okanons klubön ad diläds patik, “grupadiläds” punemöls.

§ 18. Demü mög fomama grupadilādas, cifef kluba netik ai ponemon “lecifef”, ed ut grupadilāda “grupacifef”.

X. Dilād valemik.

§ 19. Volapükkan alik läna, kel no labon klubi valemik netik, kanon vedön liman dilāda valemik feda.

§ 20. Sosus num dilādalimanas läna seimik uvedon saidiko gretik ad fomön kobo klubi netik, limans at okanons seditön de dilād valemik ad stidön Volapükaklubi valemik netik: limian feda Volapükaklubas.

§ 21. Limans dilāda valemik labons gitodi ad lautön nomemi konömik lönik, kel ye no dalon labön nomi anik bal, kel taon ta statuds feda.

§ 22. Bai § 10 statudas cifef dilāda valemik binādon me pösods ot, kels fomons lecifefi feda.

XI. Jäfidots.

§ 23. El “Zänagased Volapüka” obinon jäfidot valemik feda e dilāda valemik.

§ 24. (1) Gebādü Volapükaklubs valemik netik Volapükagaseds podabükons, in kels plä vödem Volapükik i vödem in natapük patik komādon. Volapükagaseds at olabons ma püks difik tiādis leigafomik, efe samo tiādis sököl:

“Volapükagased pro Linglänapükans”,

“Volapükagased pro Fransänapükans”,

“Volapükagased pro Spanyolapükans”, e r.

(2) Volapükagaseds at okanons binön somo jäfidot Volapükaklubas valemik netik difik netapüki calöfik ot labölas, sodas samo Volapükaklubs valemik netik tatas Spanyolapükik kanons labön jäfidoti ot bal tiādü “Volapükagased pro Spanyolapükans”.

(3) Gūo Volapükaklub valemik netik läna labü püks calöfik tel u kil kanon labön jäfidotis tel u kil. Samo “Volapükaklub valemik Jveizänik” okanon labön as jäfidots oka elis

“Volapükagased pro Deutänapükans”,

“Volapükagased pro Fransänapükans”, e

“Volapükagased pro Litaliyänapükans”,

kels leigüpo binons tefādo jäfidots elas

“Volapükaklub valemik Deutänik”,

“Volapükaklub valemik Fransänik” e

“Volapükaklub valemik Litaliyänik”.

§ 25. (1) Demü balät in Volapükadins Volapükagaseds calöfik valik olabons lido fomāti ot, efe jölplifāti gretik labü tenots: zimmets 16 × zimmets 25, e 2ido in gul nedetalöpik tiāda gaseda siāmamäki Volapüka.

(2) If sekü kods veütik leodükam votik ozesüdonöv, täno komand digādon ad votükön balälo e valöpiko leodükami at, dat balät in Volapükadins no omoikonöv.

§ 26. Limans Volapükaklubas valemik netik e dilāda valemik getons glato jäfidotis tefik okas.

XII. Monameds.

§ 27. Monameds poleodükons in nomem konömik.

§ 28. Monigetots e pelots paguvons fa kädan, kel gidükon atosi alyeliko pos fin vobayela lo presidan feda.

XIII. Votükam statudas.

§ 29. Statuds at kanons te pavotükön fa lecifef feda in baiod ko lecifefs Volapükaklubas valemik netik.

§ 30. Votükams statudas obinons pas lonöfiks, if punotükons fa cifal me dalebüds patik.

XIV. Nomem konömik.

§ 31. In nomem konömik plu kuratiko utos valik pulonon, kelos zesüdos demü nomäd gudik dinas.

XV. Loveikamamesüls.

§ 32. Dü tim, das el “Zänagased Volapüka” no nog pubon, dins valik fedü Volapükaklubas teföls ponotükons ini “Volapükagased pro Nedänapükans”.

§ 33. Sovüo jüs in nomem konömik noms kuratik pulonons tefü cäl e säcäl limanas (plä presidan) lecifefa feda Volapükaklubas, söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorburg’ (Nedän) e söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän) ofomoms kobü ob lecifefi feda, tefädo cifefi diläda valemik feda Volapükaklubas, efe söl balid as sekretan, e söl telid as kädan.

§ 34. Limanamamon pro liman diläda valemik binon fl. Ned. 2,50 a yel.

So pelonöl tö ‘Bad Godesberg’
tü d. lid yunula yela: 1934.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. Dr. ALBERT SLEUMER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pads: 35—38.

NUNS.

Sekü § 33 dalebüda cifala de 1934 nüm: 3 lecifef feda Vpaklubas e cifef diläda valemik feda Vpaklubas binädons me söls sököl:

‘Prof. Dr. Albert Sleumer’: presidan,

‘Dr. Arie De Jong’: sekretan, e

‘J. G. M. Reynders, Sr.’: kädan.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1934 Vpamäks 300, e peseagivons demü reklam 200.

Söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän) ‘Goudsbloemlaan’: 120, potakal: 199061, konletom ya dü tim lunik literati: lebuks, periodapenäds, yegeds dela- e vigagediks, pämod¹, pamfläts, bukiliseds, lids, reklamapenäds, ed i fotografotis e yegis votik, kels tefons Volapüki e sitis valemipükas votik, efe tefü valemipüks votik dinis, kels tefons è disinis sitas è sitis ya pelemeköl e pagebölis. Konletom dinis valik at in disein ad bevobön mögädo skäti lovelogamik Volapüka e valemipükas votik demölo sitis difik onas, gebädi onas e paki onas. Desänom² ad gividön latikumo konleti lölik oka stide nolavik seimik.

Nu begom valikanes, kels fägons ad yufön omi ön jäfud at, ad stütön omi dub lüsed ladete omik nünis u yegis it dinis löpo pemäniotölis tefölis. If zesüdosöv, klienom ad pelön givulotis smalik tökü yegs ome pusedöls. Begom i ad lüsedön ome notetis tefü dabin klubas, bukemas e kadämas valemipükis distik tefölas.

Nu lised lafabik gretik telid Vpavödas nulik blümon. De lised at Vpans anik ya dalabons kopiedis. If Vpans votik desirons ad kopiedön lisedi at, okanons loenön oni de redakan balid Vpagaseda at; omutons ye promön ad ogesedön oni ünü mul bal pos dät, tü kel ugetons oni, dat votikans no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedü liseda at. Nems utanas, kels vilons loenön lisedi, poregistarons, e lised posedons ones ma sökaleod, in kel begs ad lüsed pugetons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1934. Pad: 39.

---

¹ pämod = brochure.

² Fom Volapüka rigik pla el “Desinom”.

1935 (yelod 4id)

PÖTÜ YELACEN

lofobs Volapükanes e Volapükaflenes valikes benovipis ladöfikün obsik.

REDAK.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1935. Pad: 1.

DALEBÜD CIFALA DE 1934, TOBUL, 1, NÜM: 4.

Fölölo desini in büad obik de 1934, yanul, 1 pemäniotöli, lonob me penäd at nomemi konömik sököl Volapükaneffa.

Dalebüd at ponotükon büo in “Volapükagased pro Nedänapükans”, e pötatimo i in “Zänagased Volapüka”, ven gased lätik podabükon.

NOMEM KONÖMIK VOLAPÜKANEF.

I. Dö cifal.

§ 1. Cifal Volapükaneffa hiutan binom, kel calom in dinit at bai dalebüd de 1934, prilul, 1, nüm: 1, dö “Cifalam”.

II. Dö stids.

§ 2. Stids fa cifal pedasevöls binons:

- a) kadäm Volapüka,
- ä) klubäd guveranas Volapükaneffa,
- b) klubäd Volapükinolanas,
- c) zänabür Volapüka,
- d) Volapükabürs,
- e) fed Volapükaklubas,
- f) Volapükafund.

III. Dö kadäm Volapüka.

§ 3. Kadäm gitöfik Volapüka binon stid nolavik ut, kel pefünon pötü Volapükakongred telid in ‘München’ (Badän) de d. 6id jüesa d. 9id gustula yela: 1887 pejenüköl, ä kel efövon baiodü e zepü cifal dabini oka.

IV. Dö guveranef.

§ 4. E hipösods e jipösods kanons pacälön ad lecifs e cifs Volapükanas. Mutons labön lifayelis pu 21, dalabön diplomi profäsorana Volapüka ud uti tidala Volapüka, e binön mens ön tefs valik ritiks.

§ 5. Ma § 10 statudas tefü Volapükaneff lecifs e cifs calöfik pro reigäns difik te pacälodons fa cifal. Ad fägükon ye cifali ad demön pö cälod somik i vipis Volapükanas, Volapükans reigäna seimik, kels no nog labons cifi lönik, dalons jonön cifale me pened nätimik pösodi u pösodis, kel(s) ma ced onsik binon(s) patiko skilik(s) pro dinit at. Klülos, das pösod(s) pamoböl muton(s) labön plä diplom zesüdik (diplom profäsorana Volapüka) patöfis e tugis gudikis valikis, kels binükons oni(s) skiliki(s) ä fägiki(s) pro atos. Cifal ai odemom vipi somik, ab büdakipom oke i gitäti ad nefölön oni, klu ad cälön pösodi votik pla pösod(s) pamoböl ad dinit tefik, if cedom atosi demü kod alseimik vipabikumi.

§ 6. Lecifs e cifs calöfik kibons laiduliko kosami ko Volapükaklubas reigänas, pro kels pecälodons, dat ai sevons dinis veütik valik tefü Volapükaklubas at e limans okas.

§ 7. If plä Volapük in reigän seimik i valemäpüks votik paplägons, lecif u cif calöfik ai osteifon ad süadükön slopanis valemäpükas votik et, das binos vipabik ad gebön valemäpüki te bali, e das te Volapük demü balidmotedagität oka, demü bref oka, demü binod balugik ä tikavik oka, demü kurat oka e demü kalad neudik oka söton binön valemäpük at.

§ 8. (1) Lecifs e cifs calöfik labons gitodi ad tivön nemü cifal ko cifods notik tefü dasev Volapüka as kosädamedöm bevünetik valemik, ed ad steifön, das Volapük valemiko patidon in juls.

(2) If tivs somik jenons, dinitilabans at ai osevükons cifali dö atos.

§ 9. Cifs sumätöfik sedons yelanunodis oka lecife u cife calöfik löpü ons binöles bü d. 16id yanula yela pos nunodayel balido fovika, e lecifs e cifs calöfik nunodis oksik cifale bü d. 1id febula yela ebo ota.

§ 10. Nunods kanons palautön löliko ma plid dinitilabanas it. Mutons binön verätiks ä kuratiks. Pö nuns mufi Volapükanas teföls pato i nums Volapükanas tü pirm e tü fin nunodayela in ziläks tefik dabinölas pamäniotonsöd!

V. Dö Volapükinanef.

§ 11. Pösod alik de bäldot alik, kel fölon stipsis pro daget diplomas difik pelonülölis, kanon lisitön dageti diploma nolavik.

§ 12. (1) Ad daget diploma tidana Volapüka lisitan muton jonülön, das nolon gramati Volapüka: pron, fomir, tümolog e süntag. Nol at kanon klülädön sekü pened u tradutod ze gretik, sevabo sekü penäd binädöl me vöds Volapükik ze 1000. If lisitan buükon traduti bu pened, ud on it kanon välön lautoti, keli vilon tradutön, u cifal u xaman kanon bligädön one tradudi vödema seimik. If lisitan it välön lautoti tradutabik, täno oläükon lä xamavobod oka i vödemi rigädik.

(2) Kö pöt dabinon pro atos, xam i kanon paduinön e mudöfiko e penamiko.

§ 13. Dalaban diploma tidana kanon dagetön diplomi tidala Volapüka

a) if etidon ko benosek Volapüki mödote semik pösodas, ed

ä) if eduinon ön mod alseimik vobi ze gretiki, samo lauti (e pübi) gramata u tidabuka Volapüka in bal netapükas, lauti u traduti (e mögädo pübi) konotas, konedas, lekonedas,... in(i) Volapük.

§ 14. Diplomi profäsorana Volapüka dalaban diploma tidala kanon dagetön

a) if nolon lölöfiko gramati Volapüka, ed

ä) if ejenükon dü yels anik tidodemis Volapükik, ud espikädön dönuamiko e notidiko dö Volapük.

§ 15. Dalaban diploma profäsorana Volapüka, kel fovo etidon plagiko Volapüki dü tim ze lunik kanon dagetön ma vip oka de cifal diplomi xamana Volapüka, if atan lecedom oni skiliki ä pötiki ad pladulön omi in dins xami teföls. Xaman Volapüka labon gitodi ad xamön lisitanis diplomas nolavik. Pö xam at obitikon ed odunon löliko ma noms in §§ 12 jüesa 14 pelonöls. Pos xam pebenoduinöl onüpenon ini diplomafomet notetis zesüdik valik tefü pexamölan, pladon ini top jonidik nemapenäti oka, ed opoton diplomafometi so penüpenöli dispenamio cifale, kel, posä udispenom diplomi at, opotom oni nemediko gitätane.

§ 16. Lisitan läükon pö lisit, u lä xamavobod oka, lisedi nünas kuratik tefü pösod oka. Lised at muton ninädön

a) nemi ona, soäsä papenon ma pük calöfik läna onik, mögädo sa penul latinik. Tefü nems, in kels dils difik padistükons, vü kläms papenons po ods mögädo balido nem dafamüla u tribüta, telido nem famüla, kilido nem pösodik.

ä) topi moteda ona,

b) däti moteda ona,

c) netäti ona,

d) cali ona,

e) ladeti ona,

f) lifajenotemili ona.

VI. Dö sikots.

§ 17. Sikots valik binons jonüls lobüla löpikün fa cifal tefü meritabs gretik pösodas patik. Sikots pagevons te fa cifal sekü primät lönik oka. Nek kludo kanon lisitön sikotis somik. Te lecif e cif calöfik dalons jonön cifale medü pened nätimik veitöfik meritabis gretik pösodas, kels ebenodistükons okis mu patiküno tefü Volapük, dat om fägom ad vätälön kuratiko, fefiko ä konsienöfiko, va pösod at digädön ad pasikön.

§ 18. Tefü sikots legreds kil dabinons; sevabo cäl ad stimaliman Volapükanefa labon völadu gretikum ka stimadiploms, du legiv köna di ‘Schleyer’ palecedon as sikot löpikün. In ked stimadiplomas bagafa: 19 statudas tefü Volapükanef, diploms at so peleodükons, das stimadiplom aliko fovik plu völadon ka diplom büikum, sodas de stimadiploms ut senätana binon sikot löpikün.

VII. Fom diplomas.

§ 19. (1) Diploms labons gretoti soik, e pelemekons so, das ons pufremöl obinons völadeks jönik. Volapükan zilik alik osötonös dub läg leni vül sevädükön diplomi ai dönuiko löpikumi oka votikanes, e somo nitedälükön onis pro Volapük!

(2) Vödem diploma tonon so:

Dalebüd de ... 1).

Vätälölo, das ... 2) ... 3) ... 4),

cälob ... 5) ... 3) pemotöl in ... 6) tü ... 7) e lödöl in ... 8)

as ... 9). (Nüm: ... 10.)

... 12).

‘Bad Godesberg’ ... 11).

Xaman Volapüka:

Cifal Volapükanefa:

... 13)

...13)

1) Dät e nüm dalebüda.

2) “Söl”:, u “läd”:, u “vomül”:, ...

3) nem pösoda,

4) “ebenoduinon xami ad daget dinita tidana Volapüka”, u “ma nunod söla: xaman: ... ebenoduinon xami ad daget dinita tidana Volapüka”, u ...

5) “söli”:, u “lädi”:, u “vomüli”:, ...

6) top moteda,

7) dät moteda,

8) ladet kuratik,

9) tiäd dinita,

10) nüm laifovik dinita,

11) dät dalebüda,

12) mögädo: lödöp xamana ko dät, tü kel examon xamäbi.

13) nemapenät.

(3) In diplom demü sik pagevöl löpo (sus vöds: “Dalebüd de ...”) binon: “Stimadiplom”, u “Cäl ad stimaliman Volapükanefa”, u “Legiv köna di ‘Schleyer’”, du vödem pavotükon utöpo, kö bai kalad diploma muton pavotükön.

§ 20. Kön di ‘Schleyer’ pemekon binü largent e vemiko pegoldon. Su föfaflan labon magodi reliäfik ela ‘Schleyer’ sa vöds: “Johann Martin Schleyer” e (me tonats smalikum) “datikan Volapüka”. Su pödaflan binons vöds: “Kön at pelegivon fa cifal Volapükanefa demü meritabs süperik tefü Volapük”.

§ 21. Dü tim, das fomet diplomas in § 19 pemäniotöl no nog pebükon, e kön di ‘Schleyer’ ma bepenam in § 20 no nog pefrapon, diploms e kön vönädiko ma lonam datikana Volapüka: ‘Johann Martin Schleyer’ it pemeköls pagebons.

VIII. Dö zänabür Volapüka.

§ 22. Zänabür Volapüka binon bür privatik cifala. Num pösodas, me kels bür at binädon, palonon ma neod. Zänabürans pavälons e pacälons fa cifal. Ma neod zänabür padilädon in cäms difik.

IX. Dö Volapükabürs.

§ 23. Volapükabürs pacifons fa lecifs e cifs Volapükanas. Binons nünabürs e mögädo selabürs pübotas Volapükik.

X. Dö fed Volapükaklubas.

§ 24. Fed gitöfik Volapükaklubas binon fed ut Volapükaklubas, kela statuds pelonons me dalebüd de 1934, yunul, 1, nüm: 3.

XI. Dö Volapükafund.

§ 25. Volapükafund fa cifal pedasevöl fund ut binon, kel paguvon fa lecif pro Nedän ä kadäman Volapüka: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ (Nedän).

XII. Dö monadins.

§ 26. Dü tim, das cifal Volapükaneffa, tefädo: zänabür Volapüka, no nog kanom dagebön monamedis saidik, dinitilabans valik Volapükaneffa calons nenmesedo gönü din sublimik obas.

§ 27. (1) Suäm diploma balatik binon maks Deutänik 5. Mon at papelon guvane Volapükafunda, jüs tefü pel mona at rajan votik pulonon.

(2) Üf pro demädilaban seimik suäm mö m. D. 5 binonöv tu mödik, atan dalon begön cifale däli ad pelön suämi smalikum.

§ 28. Sikots valik pagevons glato.

XIII. Dö zänagased.

§ 29. Dins valik Volapüki e Volapükaneffi teföls papübons in “Zänagased Volapüka”. Dü tim ye, das zänagased at no nog pubon “Volapükagased pro Nedänapükans” pagebon as jäfidot büfik Volapükaneffa.

XIV. Dö votükam nomema konömik.

§ 30. Votükams mögädo zesüdiks nomema at ponotükons medü dalebüds patik.

So pelonöl tö Bad-Godesberg,
tü d. lid tobula yela: 1934.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. Dr. Albert SLEUMER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 1—5.

SENÄTAN: ‘OSKAR KAUSCH’.

Pas bü brefüp nun ärivon obis, das söl: ‘Oskar Kausch’, kel nog ün 1931 e 1932 ko nitedäl gretik äfedom dö dönulifikam Vpa e dö pub gaseda obsik, ya ideadom tü 1932 dekul 16 in bäldot gretik lifayelas 84.

Söl: ‘O. Kausch’ pimotom tü 1848 mayul 13 in ‘Zeipau, Kreis Sagan’ (Jlesän). Äbinom potasekretan in ‘Dresden’ (Saxän), ven äprimom ad bejäfön Vpi. Us ün 1906 päpromuvom ad potasekretan löpik. Pos pänsionam oka älomädükom oki in ‘Reisicht, Kreis Goldberg-Hainau’ (Jlesän), kö äjuitom takädi sio meritiki jü deadam oka.

‘Kausch’ labom in Vpavol benorepüti vemo gretiki. Ai evobom leziliko pro demäds Vpa, ed ai elaidälo ad jelodön Vpi di ‘Schleyer’ ta valemapükasits votik, bevü kels el ‘Esperanto’.

Ädagetom ün febul yela: 1887 de ‘Schleyer’ diplomi “vpa-tidela”, ün prilul yela ot uti “spodela vpa”, ün gustul yela: 1888 uti “löpitidela”, ed ün mayul yela: 1889 uti “plofeda”. Tü 1898 febul ‘Schleyer’ älegivom ome demü meritabs omik tefü Vp. Volapükaköni smalik, e tü 1900 yanul 12 äcälo omi ad senätan ä kadämal Vpa.

Ün gustul yela: 1896 ‘Kausch’ ävedom liman spodöl Vpakluba valemik Nedänik, ed ün dekul yela ot älüyumom ad Vpaklub valemik di ‘Konstanz’.

Pluna ‘Kausch’ espikädöm in ‘Dresden’, bevü votikos, samo tü 1903 novul 7 dinädü yeged dö el ‘Esperanto’ in bal gasedas di ‘Berliin’. Yegeds mödik de om dö Vp. epubons in gaseds difik. El “Volapükabled lezenodik” gretik elasumon de om yegedis ömik, äs: “Kapit neveladas dö dinäds vpa”, “Stäms vödeutik in Volapük”, “Lägleipams ta Volapük”, ...

Penädils ömik pädabükons fa om. Mödikünis atas äbükom me namabükapedöm oka, ed ägebidükom tä suäms pülik bukulis at. Somo äpubons de om bevü votiks: “Rosäfs foetik ela Saphir”, toumils 3, “El buk kanidas ela Heine”, toumils 2, “Kanids ela Mirza-Jafi”, “Cid ela Herder”, “Leben und Lieben der Frauen von Chemisson”, “Konlead kanidas klerik”, “Cinä e Cinänans ela Tscheng-ki-Tong”, “Lekoned ziporüta ela Saphir”, “Jenabuk romik”, “Die Literatur der Weltsprache”, “Lised Volapükanas tala”. Lebuk lätik at ninädon ladetis 2800 Volapükanas.

Soäsä klülädos se löpikos, Vpamuf eperon dub deadam oma komipani lezilik ä nenfeniki. Nem omik ai olabon stimapladi in jenav Volapüka.

REDAK.

KADÄM VOLAPÜKA.

Redak edunon vestigi tefü limans valik kadäma Vpa, kels nog älifoms tü 1900, I, 1, e kels picälodoms pos dät at. De limans 60 at fūmo te kadämans 7 nu nog lifoms. Dö kadämans 18 redak äsevon ud ägeton nuni, das ya ideadoms, dö 2, das iseditoms de kadäm Vpa, e dö 14, das no äsevoy, kis ivedoms. Dö kadämans 19 retik redak jünu no nog egeton nuni anik.

Ma sek vestiga at kadäm Vpa nu binädon me kadämans sököl:

1900, II, 12 'Prof. Dr. Karl Ludwig' in 'Linz an der Donau' (Lösterän).

1900, III, 27 'J. G. M. Reynders, Sr.' in 'Den Haag' (Nedän).

1900, III, 27 'A. A. Moll van Santbergen' in 'Den Haag' (Nedän).

1900, IV, 10 'Stefan Basilescu' in 'Comuna Talpasi' (Rumän).

1901, VI, 5 'Dr Arie De Jong' in 'Zeist' (Nedän), 1934, X, I kadämal Vpa.

1902, I, 20 'Prof. Dr. Albert Sleumer' in 'Bad-Godesberg am Rhein' (Deutän), 1910, XII, 3 kadämal Vpa, 1912, VIII, 16 cifal Vpanefa ä dilekan kadäma Vpa.

1929, IX, 1 'Jakob Sprenger' in 'Gams' (Jveizän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 6—7.

NUNS.

Me db. 1934, X, 1, nm: 5 cifal: 'Prof. Dr. Albert Sleumer' elegivom söle: 'Dr. Arie De Jong' in 'Zeist' (Nedän) demü meritabs omik, kelis eduinom me vobs nenfenik gönü dönulifükam Vpa **stimadiplomi kadämala Volapüka.**

Evedom liman Vpakluba valemik Nedänik:

söl: 'A. N. De Jong' in 'Zeist' (Nedän), 'Verlengde Slotlaan' 157.

Eseditom de Vpaklub valemik Nedänik:

söl: 'Dr. J. Doorenbos' in 'Scheveningen' (Nedän).

Bü dels anik cifal esedom limanes kadäma Vpa disinis statudas e nomema konömik nulikas kadäma Vpa.

Kanons pasivön de söle: 'Dr. Arie De Jong' in 'Zeist' (Nedän), 'Verlengde Slotlaan' 157.

Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. N.	2,25
'Wörterbuch der Weltsprache' fa otan	,, ,,	9,75
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	,, ,,	1,00
'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'	,, ,,	0,80
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,, ,,	0,25
Yelod: 1935 Vpagaseda pro Nedänapükans	,, ,,	2,00
Yelods büik gaseda at		
pro no-limans feda a yelod	,, ,,	1,50
pro limans feda a yelod	,, ,,	1,00
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	,, ,,	0,05
a samäds 10	,, ,,	0,25
a samäds 50	,, ,,	1,00
Vpamäks a samäds 100	,, ,,	0,50

Kanons pasivön de söle: 'J. G. M. Reynders, Sr.' in 'Den Haag' (Nedän), 'Goudsbloemlaan' 120. Potakal: 199061:

'Statuten en Huish. Regl. der Alg. Ned. Wereldtaalvereniging'	fl. N.	0,25
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Nedänik	,, ,,	0,25

Kanons pasivön de söle: 'Johann Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän), 'Bahnhofstrasse' 20:

'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'		
a samäd 1	m. Deut.	1,20
a samäds 3	,, ,,	3,30
a samäds 5	,, ,,	5,10

Soäsä reidan küpälik it sio eküpon, nüm bagafa dba, kel su pad: 39 yeloda büik in nun balid pemänioton, binon pökik. Nüm at muton binön: 33 no: 34.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 7—8.

VOLAPÜKAMUF BÜ TUMYEL LAFIK

Gelogam fa ‘Professor Dr. Albert Sleumer’: cifal Vpa.

Ûn gustul yela: 1934 yels kuratiko luldeg epasetikons, sisä kongred bevünetik balid Volapükaflenas stimapresidü datikan tikälafulik omas¹ äjenon in ‘Friedrichshafen’ len el ‘Bodensee’ (Lak di ‘Konstanz’). Dö atos konons obes Volapükagaseds calöfik vönädikün, kels nu ya evedons seled bukatedik. Gaseds et, fa datikan it Volapüka: ‘Johann Martin Schleyer’ (1831—1912), ettimo nog pädan de ‘Litzelstetten’ nilü ‘Konstanz’, pidabüköls, äpubons muliko sis d. lid yanula yela: 1881 me nüms folplifätik a pads fol.

Bleds ebo ats i äspikodons dö kobikams ze gretiks valiks slopanas Volapüka, kels äjenons bü kongred balid. Somo mastal äblinom ün novul yela: 1882 nuni dö “Volapükakobikam balid”, kel päjenükon tü tudel: 1882, setul, 12 in ‘Schemmerberg’ (Vürtän) fa sanan us lödöl: ‘Rupert Kniele’, e pö kel kompenans mö 70 jü 80 fagöpao e nilöpao ikömons. Tosts e kanits in Volapük ämödükumons nidi dela, keli mayor-sanan: ‘Göser’ se ‘Ulm’ äjönükom me spikäd cogedik labü läükots Volapükik, e pö kel klerans e tidans pükaskiläliks ä lekanäliks äkevoboms. Valikans änotodons koteni oksik dö pub ökömöl vödabuka ze gretika, kel öninädon vödis degmil.

Latikummo pos muls anik, tü 1883, prilul, 23 kobikam telid Volapükanas de tops difik Vürtäna e Bayäna äkanon jenön in ‘Ulm’, pö kel ‘Schleyer’ it äduinom spikädi ze luniki dö tikälacil oka. “Älanälükom lilanis valik, igo somanis, kels ikömons as taans, pro tikamagot oka”, pänunos in yunulanüm ela “Volapükabled” in yegeed fa ‘R. Kniele’. Ûn tim ot Volapükaklub Lösteränik in ‘Meidling’ nilü ‘Wien’ äpubon statudis oka, kelis ‘Schleyer’ täno ädebükom in calöfagased oka as sam pro klubs votik. Kobikam ze gretik kilid äjenon tü 1883, yunul, 7 in musedalecem in ‘Konstanz’ ko kompenans ti tum. Äklülos, das ‘Schleyer’ no ädefom, do nog ai älabom pädi oka in ‘Litzelstetten’. Ûn tim et ledük: ‘Friedrich’ Badäna, kel suvo ästebom su nisul: ‘Mainau’ lü pädän ela ‘Schleyer’ dutöl, igevom ome pösodiko fredri gretik me utos, das älegivom ome stoensori bal e klokis kil pro pädaglög pöfik in ‘Litzelstetten’, efe bi älabom digidi gretik pro pädan: ‘Schleyer’, kel äkömömom ad givön ome e ciles omik Volapükalebukis oka.

Kobikam folid Volapükanas päjenükon dönu in Vürtän, efe in zifil: ‘Buchau’ tü 1883, tobul, 7. Is ‘Schleyer’, kela fam ai ämödükumon, äspikom lo lilans 300. Poldacalal zifa: ‘Schabet’ in ‘Buchau’ äpresidom kobikami, e ‘Rupert Kniele’ äplänom lenomis Volapükagramata, kelis men yunik äkanon fasiliko dalärmön lölöfiko e fümiko ünü degtelat läs lafik düpas. Nu vifiko kobikams valemik pluik äfovons in tops Vürtänik: ‘Biberach’ e ‘Geislingen’ tü d. 8 id tefädo d. 9 id yanula yela: 1884 ed in top Bayänik: ‘Kempten’ tü 1884, yanul, 15. I in tops kil at bevü votikans ‘Schleyer’ e ‘Kniele’ äspikädoms lo lilans jäfedik 300, 100 e 200, kels gretadilo poso äbalons okis ad klub nulik.

El ‘Rupert Kniele’ nenfenik pemäniotöl reto idunidükom ya in yanulanüm de 1884 desini ad levüdön nolanis e flenis valikis Volapüka se vol lölik ad kobikam pö kongred balid, du imobom as top kobikama eli ‘Ulm’ ud eli ‘Friedrichshafen’. Pö vögodam pos atos medü calöfagased pilonülöl pävälön pro dalogam valemik at fa lebonedans ona zif lätiko penemöl, “kel änilaseaton lü datuvan, e kel bu val dub natajön oka äbinon top tirädabik pro foginänans”. Ûn tim et ‘Schleyer’ änotükom, das redak gaseda okik ägeton alyeliko potadinis foldegmil se lans valik tala: blöf, das sis lunüp degmilans bejäfons Volapüki.

As tüp kongreda in mayulanüm calöfagaseda tim de mudel: gustul, 25 jü dödel: gustul, 28 pälonon, ko disein ad jonidükön deli balid pro geted foginänanas, e deli lätik pro lespat kobädik lü ‘Rorschach’, kel topon su sulüdajol Jveizänik ela ‘Bodensee’. Valikans, kels ävipons ad spikädön pö kobikam, u kels ävilons dunidükön mobis u vipis, pälevüdons ad nunädön okis ele ‘Schleyer’ büjü gustul, 1: “Volapük ösöton ebo pakleilükön, paplänön e pajelodön valaflanio”.

¹ Gudikummo: onas

Pö kongred pöt ösöton dabinön, das ökanoy spikön in püks valik tala, ab alna ye dü tim brefik. Gretamafädo mastal ädälom ettimo medü notäd in calöfagased de yulul yela: 1884 “Volapükacifefes e Volapükkitidanes valikes ad koedön bukön lautotis Volapükik alseimik”, bisä stips sököl pödemons:

- “1. Mutons sedön datuvane nuni dö desinods okas;
2. no dalons dabükön utosi, kelosi datuvan it dabükom, kludo no gramatis, vödabukis, ... omikis;
3. mutons legivön datuvane legivasamädis anik bukotas valik oikas;
4. mutons lovegivön ome dötumis lul näitafruta okas.
5. Datuvan no lovesumom bligi ad pelön bukafrädis, ni gididi demü ninäd bukotas at. If ye tim e dinäds odälonsöv atosi, oluxamom ed oxamom glato bukotis at.”

Vüo ‘Schleyer’ ibejäfom pösodiko ai lezilikumo preparami gudik kongreda balid ä pro din oka leveütika. Delabuk omik de yel: 1884 nünon in tops ömik dö atos. Is küpetosös, das man nenfenik epenetom, nu brefiko täno lunikumo, ini rigetabuks bigik 18 lifajeni delik oka de yel: 1863 jü dels nemödik bü deadam oka ün 1912! Penets liegöfik ä kälöfik valiks ats ela ‘Schleyer’, kels gretadilo pilautons in lotograf fonetik nulo fa om pidatiköl, e kels pos yel: 1879 pimigons ko Volapükavöds e Volapükasets pälovegivons pos deadam omik lautane penota at as fovan omik pö cifam Volapükaneffa. Ninädons materi konfidovikün pro lifanunod veitöfik mana mu lezilika, neflagiälika ä sakrifälika, kel as balidan eplöpom ad dafomön valemäpüki jenöfiko geboviki: bos, kel ya mö degtelats naedas bü om nenfrutiko pisteifulon.

Ya ün 1884, yunul, 27 datikan mekavapüka nulik ma delabuk oka ibinom in ‘Friedrichshafen’, ed idisinom us kobü ‘Kniele’ e mayor-sanan: ‘Göser’ programi pro kongred. Ad staudön mögiküno pro kobikam ün gustul, ibä älefenom vemo sekü vobs neitik, äduinom ün yulul tävi pluvigik ve el ‘Rhein’ donio jü ‘Köln’, täno de Belgän, Luxämburgän e Lalsasän, ed älonom tü gustul, 5 balato dinis valik, kelis ösötöy demön pö kolköm gretik. Bevü ats i loblin setas e vödas in püks difik 50 ädabinon. Tü gustul 17 ävätälom ninädi spikäda gretik, keli ävilom jenükön. Ya ün gustul, 24 ikömom in ‘Friedrichshafen’ ad lelogön lekälalecemi jöniko pideköli, kel nog as deks patik äninädon magi ela “Volapükia” fa pänan: ‘Kolb’ e magoti ela ‘Leibniz’: tikan gretik: balidan, kel älabom tikoti ad jafön valemäpüki. Piskulturun fa skulturun: ‘Karl Göser’. Tü getedasoar dela 25id gustula Volapükahüm sevädik fa ‘Zorell’ pepoedöl ä fa ‘Schleyer’, soäsä penom, “ünü lafadüp” penoatädöl päplösenon so süperiko fa glügakor di ‘Friedrichshafen’, das mastal musigagütik mu ädafredom dö “kanit glorik”. Balan kompenanas lanälükün: Lalsasänan: ‘H. Starck’ se ‘Bischweiler’, kel as vipresidan telid icalom, nunom in setulanüm calöfagaseda, bevü votikos: “Tudel e vedel äbinons dels voba fefik. Bepiks dilo presidü sö: presidan: ‘Dr. Obhlidal’ se ‘Wien’, dilo presidü söls: vipresidans: baonan: ‘Von Welden’ se ‘Hürbel’ in Vürtän e ‘Starck’ se ‘Bischweiler’ äjenädons gudiküno. To stom vemo badik lekobikams valik nämöfiko pivisitons. Dü dels tel deklams in püks 51 päduinons, sodas kobü spikäds 7 tim fuliko pifrutidon. Nen rop benovipatelegrafots e peneds valasotik in poed ed in prosad, in Volapük ed in länapüks älükömons. Klubacifs e Volapükkitidans: pediplomölans nemödik, kels ettimo pas ädabinons, äpolons siämamäkis largentik labü tonats: M.b.p.d. sevabo: “Menade bal, püki bal”, u soäsä Volapük nu tonon: “Menefe bal, püki bal”. Atos äbinon spiked fa ‘Schleyer’ sis dels balid mufa pelonöl. “Tim naböfik vü kobikams notidik skilo päfrutidon pö kobikams nenotidik cifas, tidanas e klubanas Volapüka demädü pük ebo at, e binos nendotik, das kongred balid at ovedon bened jenöfik pro din gretik obsik”. So el ‘Kniele’ ettimo äpenom. Cödöt omik överatikon; ibä ädavedon poso noe in Deütän abi in foginän num gretik Volapükaklubas, kelas cifs no selediko äpübons gramatis e vödabukis in länapüks. Igo in Tats-Pebalöl Meropa täläktans ävedons jäfediks. Cif fiama: ‘Heinsberger’, kel äkomulon Volapüki in ‘New-York’, äpenom ettimo mastale: “Dub gasedilised bevünetik obsik (dabükotanum: samäds degmil) Volapük papakon ini läns valik tala”.

Nog vödis anik dö püks plu 50, in kels ädeklamoy pö kongred. Klülo mö möd somik “deklamas” spikäds balatik äkanons binön te brefiks. So ‘Schleyer’ it ämäniotom in calöfagased okik, das in Lanamänapük sets smalik jöl, ud in püks votik vöds te aniks, pänunons, äsä samo:

“Sagob dani Söle löpikün, eja fom vali ad geb obas. Söl dabinom ai, no elabom primi, e no olabom fini. Lifom ai, e binom Reigan vemo nämädik, klu sötobs fölon büdedis Oma”. Sets Larabänapükik änotodons: “Utan, kel eseeovon benodis, klopon dani. Dog lifik plu völadon ka leon deadik. Dalabot pelüvöl ai stigädon ad tif...” In dayak (nisula: Borneän) pätagos: “No cedolöd oli gretikumi, ka pötos!” Täno num vödäs balatik pägivon, leigo in püks Fönikiyänik, gotik, Türkänik, ... Mödikünis notodotas e vödäs atas ikobosukom ‘Schleyer’ it, kel ettimo ya ibejä fom staböfikumo pükis nätofo 60, e kel ätenükom studi oka ünü lifayels fovik oka love püks ze züldeg, dö kelos lebuks in bukem liegöfik okik peposbinüköls nünons. Finodi spikäda mastala äfomons liäns fa om pepoedöls:

“Mit des Geistes ewiglichten Waffen
 laszt uns neue grosze Friedenswerke schaffen!
 Unser Volapük, es sei ein Liebesband,
 das fortan umschlinge Land um Land,
 Dasz die schöne, sonnbestrahlte Erde
 uns zum Eden treuer Brüder werde;
 Dasz die Zungen aller sich in einer klar verstehen,
 Friedenswonneklänge hin durch alle Lände freudig wehen!”

Tradutod:

“Jafobsös me vafs laidüpolitik tikäla püdavobodis gretik nulik!
 Volapük obas binonös löfatanod, kel fovo zütedrilon länis valik,
 sodas tal jönik fa sol pabesvietöl vedonös obes parad svistanas¹ fiedik!

Mens pükas valik suemonsös okis kleiliko medü pük bal! Senäl püdilejuita dudranonös ini läns valik!”

Delabuk omik de 1884, gustul, 27 nunon patikumo, das ädakonsäloy pö kobikams dö gramat, pladam vödäs in set, vödabuks, lotograf, sluds tefü klubs, gaseds Volapükik, e.r. I mobs pilofädöl valik tefü valemastatuds, slopükam, literat e lonams tefü kongred balidfovik, kel öjenon in ‘Bregrenz’ len el ‘Bodensee’ su ziläk Lösteränik, päbepikons staböfiko. Ad komitetanef, kel ösöton daküpedön leduni sludas, pädaväloms Volapükitidan: ‘Dr. med. Obhlidal’ se ‘Wien’ (Lösterän), ‘Rupert Kniele’ se ‘Schemmerberg’ (Vürtän), ‘H. Starck’ se ‘Bischweiler’ (Lalsasän), ‘Gutensohn’ se ‘München’ (Bayän) e ‘Lenze’ se ‘Leipzig’ (Saxän). Lätikan ispiädöm dö “Völapük e stenograf”, ed om it isumodom bsepikis stenografiko. In lüspikot jötik ‘Schleyer’ äsagom kazeto bevü votikos: “sötöyös teilön e distidön dini gretik at de pösod pöfädik omik!” Kod atosä äbinon pro om, soäsä delabuk sävilupon, nekoten ela ‘Obhlidal’, kel mimeugom dö jenot, das ‘Schleyer’ ijonidükom sanani: ‘Kniele’ ad fovan oka, e kel zuo no äbaicedom tefü spikäd ela ‘Schleyer’. Delabuk sagon dö atos vödiko: “Äspikädob dö Volapük, sotefä omögosöv ad födön medü pük lifi tikäla, nolavi, lekani e dakosädi; äspikob liföfo, lefäko, ... te ma penets, nen pipenölos votik. Komiks äbinons pösods za 200, bevü kels kurans regik kil; pened de lebür regik, ... Eli ‘Obhlidal’ spikäd oba no äpliton! Votikanis valik spikäd oba vemo ipliton; plod no ävilon finikön”.

Tü 1884, gustul, 28 kalots ilükömons, kelis ‘Schleyer’, dido dilo me legivots monik ome pigivöls, ämutom klirön. So dekam lecema äfrädon makis 206, filot makis 20, fided kobädik cifas makis 30, e kor kanitanas suämi leigik. So tuvobs kludo pötü atos küpeti delabukik: “No löfilob plu kongredis so jerikis e so töbikis!” Kludo yels plu kil äpasetikons, büä ‘Schleyer’ ägevom däli oka pro kongred nog mödo gretikumo pädesinöl in ‘München’ (Bayän). Vüo Volapük aiplu nenropo päpakon. Patiko in Nedän flens ona ettimo äjäfädons. Pösods mödik ädagetons diplomati tidana. Mödot klubas in Nedän ärivon numi: 19. I gased in Volapük pilautöl äpubon almuliko. In yanulanüm calöfagaseda ‘Schleyer’ änumädöm klubis Nedänik sököl: “Dabinons in ‘Rotterdam, Groningen, Grave, Goirle, Roermond, 's-Heerenhoek, Gouda, Gendringen, Baardwijk, Amersfoort, Breda, Amsterdam (2), Leeuwarden, Veendam, Mil,

¹ Pöl pla el “svistas”.

Delfzijl, Helmond' e 'Lent'. Volapükaklub Nedänik "balid" in 'Rotterdam' älabon tü 1884, dekul, 1 donü cif nenfenik: 'Haastert' ya limanis 108: "valodo te nems labü repüt gudikün".

As sek veütik kongreda balid dalon padigidön monikonletam pro pädan rigao pöfik: 'Johann Martin Schleyer'. Klubacif ä Volapükitudan: 'H. Starck' äsedom baiodü datikan vemo ituvoböl tumates Volapükanas nükobükamalisedis ko beg tefü monigivots, kels ye ösötons palecedön as moniloenots nenfenik ä pos num semik yelas gepeloviks. 'Schleyer' pöfägükom dub fienidaprod ad vobädön ön mafäd ai gretikum gramatis, vödabukis e slopükamapenädis. In nun tefü sek nükobükama, keli 'Starck' tü 1885, febul, 5 ägevom (logolös mázulanümi de 1885!) pämaniotos, das suäms obinonsöv maks 4200, kelis ipromoy sekü levüd balid oma, das ye ma peneds lobüla e stigädama, kels inükömons, suäm jenöfiko obinon vo gretikum. Finü nun pämaniotos: "Söl: 'Schleyer' dub töbids mödik, dub glüg luimöfik oka,... pekipom ti laidiko in malädanacem, e dub misaun laidik jafanäm büik oka pelemükon, sekü kelos din gretik sufon dämi nekalkulovik... Vobikobsöd! o kekempenans! dat no olepidobsös semanaedo dö jenot, das täno obinos tulatik!"

Viofefik saunastad ela 'Schleyer' jenöfiko äbinon, prilulanüm gaseda oma äsagon: "Datuvan Volapüka binom sis muls tel vemo luegamalädik. Löpans glügik oma ägevoms ome demü atos livodi, keli ya eprimom. Flenes valik Volapüka nu vemiko pabegos ad sufädön gudälüküno, üf spod ko datuvan pofrenonöv boso. Güä kompenikoyös mögiküno pö nükobükamavob di 'Starck' ad ba gevön datuvane nog fredü lätik!"

Ven 'Schleyer' pos vigs pinämükölo ägekömom lomio de staudatäv okik, keli ilifädöm in Tirolän e Jveizän, änunom in yululanüm de 1885, das ifeaplodom stebi oka de 'Litzelstetten' ini 'Konstanz, Kanzleistrasze' 27, e das estitom us in dom bukafebäda ela 'Albin Moriell' zänabüri Volapüka oka. 'Schleyer' iklemom libaviliko pädi oka, e penom in tobulanüm gaseda omik: "Ad begs dönuamik oka redakan gaseda at ä datuvan Volapüka ädagetom ko lobül dünädiduina fiedik ä konsienöfika oka demü luegamaläd nesanovik, posä iklemom libaviliko pädi smalik oka di 'Litzelstetten', sekü benäd söla ledinitikün: löpädal¹ oka tü d. 27 gustula ayela pänsionami oka, efe ko pänsion yelik mö maks 1000. Sekü kod at go draniko pabegos ad stütön moninükobükami di 'Starck'.

Nükobükam pluna pemäniotöl änuöblinon jü fin yela: 1885 te suämi mö maks 2250, kela dil ze gretik äkömon de regän: Vürtän. Mon pästüredon ini spälabank in 'Radolfzell' len el 'Bodensee'; du debazöt pösedon legivane alik.

Küpet: In penots fovik poplänedons "Daved e volf balid² Volapüka (1879—1881)" e fovo "Preparam e seadod kongreda telid Volapükaflenas in 'München'".

Lautan.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1935. Pads: 9—14.

LEVÜD AD FÜNÖN ELI "VOLAPÜKAKLUB VALEMİK DEUTÄNIK"

O Volapükans Deutänik!

Sis revid e menod Volapüka, sis yels fol Volapükamuf slipöl egeton dönu lifi nulik, ed in läns mödik vola lölik Volapükans nulik äkobükons okis ko Volapükans se gloratim Volapüka ad komipön pro Volapük dialik, dat dönu dagetonös fluni ä pladi oka, kels dutons lü on as valemäpükasit gudik balid, as valemäpükasit neudikün ä tikavikün!

Sits mödik ädavedons ed ans onas ädagetons benoseki dub lasum nen votükam vödas bevünetik. Ab ya ünü tim brefik mö yels mäldeg vol dajonon votikami vemo gretiki; läns, kels ün tim et äbinons nog smaliks ä neveütiks, äcenons ad reigäns legretik ä mu veütiks. Datuv radiona mögükon ad blinön pükis valik ini dom smalikün. Netäliseved netas vola lölik egalikon e nets at deimons vödis "bevünetik" somik. Misesk sitas at ädavedükon dönu sitis mödik nulik, ab nonik onas kanon paleigädön ko Volapük ela 'Schleyer'. Dub stukot sublimik e dub neseqid oka de püks u pükagrups seimiks Volapük ai oblebon neudik in volajen dü timäds valik. Zuo kanobs

¹ Vöd evönädiköl timäda di 'Schleyer'. Leigätods Deutänapükik binons: 'Erzpriester, Oberpfarrer'.

² Gudikumo: primik

pleido lesagön, das plä Volapük pük balugikum ä tikavikum no dabinon su tal. Ebo atos binon dunot sublimik ela ‘Schleyer’, das eplöpom ad jafön valemäpüki pro tims e mens valiks.

Nu mutobs dönu seapolön tikodis ela ‘Schleyer’; mutobs dönu propagidön vobodi oma in vol lölik. Volapükaklub lezilik Nedänik komipon ya sis yels anik pro zeil at. In Deutän, in lomän datuvana Volapüka Volapükaklub somik no nog dabinon. No lunüpikumo dalobs lülogön, das klub et stanon soeliko. Mutobs yufön klubi Nedänik e bligodi at kanobs te klirön dub balam obas ad klub Deutänik.

Kludo levüdobs me atos Volapükanis valik Deutäna ad balön okis ad el “Volapükaklub valemik Deutänik”. Volapükan Deutänik nonik, reidan Deutänik nonik gaseda at fablibonöd! Fräds zuik no odavedons, güö! Volapükan Deutänik alik ojuiton te fruti dub klubam somik.

Gö! o Volapükans Deutänik! yufolsöd pö funam kluba! Potolsös limanamasteti, potolsös cedi olsik tefü statuds, e r.! Propagidolsöd püki jönik obas; röletans olsik, sevädans olsik vedonsöd limans, sodas klub nämik davedonös!

Potolsös spodi tefik dispenanes bofik, u cifale, u söle: ‘Dr. Arie De Jong’!

Volapük lifonöd!

JOHANN SCHMIDT. Weiskirchen a. Ts. Bahnhofstr. 20.

MARIA WILLEBRAND. Warendorf (Westfalen). Oststr. 39.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 14—15.

NUNS.

Kodedü desin sifala e komotacifodanas ela ‘Den Haag’ ad dunidükön pö bespik tidadisina valemik i säkädi, va el ‘Esperanto’ pönüdugon as tidajäfüd ini juls notidik, sö: ‘Dr. Arie De Jong’: lecif Vpanas Nedäna ekomandom cäme et me pened dätü d. 14id yanula ayela ad vätälön i säkädi, va no öbinosöv vipabikum ad nüdügön Volapüki as tidajäfüd, e no eli ‘Esperanto’.

In pened et ämäniotom kodis, sekü kels Volapük digädön buami bu el ‘Esperanto’. Sek ebinon, das ni Volapük ni el ‘Esperanto’ ponüdugon ini juls notidik.

Kodü pened et ye palem ze vemik äsüikon bevü proans ela ‘Esperanto’ e ‘Dr. De Jong’, kel nendoto elabon seki gudik, das küpäl mödikanas dönu pelüodükon ad Volapük.

Söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ begom limanes ut diläda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamoni okas pro yel: 1935 ad potön ati ome bü d. 1id prilula balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1934 Vpamäks 300.

Söls: ‘Reynders’ e ‘De Jong’ enotedoms in topagaseds (nüm dätü yanul 22 ela ‘Haagsche Courant’ e nüm dätü yanul 30 ela ‘De Zeister Courant’) tidodemis Volapüka.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pad: 17.

SPIKÄD ELA ‘SOUSA’.

Hielan ‘Sousa’: noatädan, kela maleküms sevädons ti valöpo, binom neflen fümik spikädas, e neai spikom notido, if kanomöv te bosilo vitön atosi. Tü soar semik äkonsärtom in ‘Cork’ (Lireyeän), e pos fin atosa lülilans omik leno ävilons kotenükön okis me biege geböfik, ab äflagons mäpetiko spikädi.

Fino el ‘Sousa’ äkömom föfio, ed äsäkom: “O läds ed o söls! ols valik kanols-li lelilön obi?”

“Lesi!” lülilans ävokädons, fredölo, das äföлом fino desiri okas.

“Benö! täno vipob oles valik neitatakädi gudik.” E sunädo pos atos änepubom de teat.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pad: 20.

LUMESD.

Ün del semik daledük: ‘Joseph’ de Lösterän äspatom in legad kaseda okik nilü ‘Fiume’, ven hitöran älüspikom omi, ed äsäkom ome va kased bo ädalon palelogön. Hilöpätal lampörük no te ägevom ome ad atos gespiki siik, ab ägebidükom oki foginänane ad dugädön omi. Äblinom omi

ini spadäds valik, ed ägevom valöpo plänis zesüdik. Foginānan äbinom so patiko saidälik dö dugādan flenöfik oka, kel äbinom so sevik tefü valikos, das änokom pö ledit fleniko su jot omik, ed ästeigādom ini nam oma könādis largentik anik. Daledük äpokom danölo könādis, ed äbüedom latikumo fremön onis. Völadeke bisarik et äläükom dispenādi: “Ats binons mon balik, keli emeritob föro ün lif oba.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pad: 20.

GITĀDAM FRIKOPIK.

El ‘Aléxandros’: gretan äkömom seimna ini topād fagoseatik Frikopa. Su maketapiad reg ebo ägitādom, ed ‘Aléxandros’ ädalilom cödeti.

Hisifan ästepom föfio ed äspikom: “Äremob, o reg! de man at saki fulik labü lebrän, ed etuvob in on divi gretik. Büdorös, das ogesumom oni! ibā binon omik.” Ad atos taan omik äspikom: “Eselob ole saki labü val, kel binon in on, dakipolöd olike! O reg! büdorös, das odakipom vali!”

Nu reg äsäkom balidane, va älabom soni. “Si!” gespik ätonon. Ed ad säk votikane, va ädalabom dauti, gespik leigo ätonon siölo. “Benö!” täno reg äspikom, “matükolsöd ko od cilis olsik, e givolsöd ones divi petuvöl asā matagivoti! Atos binon lonād obik.”

‘Aléxandros’ ästunom vemo dö cödet at, ed äsagom, das in län oka reg ecödomöv votiko: Feitans bofik eperonsöv divi, bi reg edütomöv oke oni.

Atosi plin Frikopik no äkanom suemön. “Sol svieton-li i in län orik, ed i rein falon-li us?”

“Si!” ‘Aléxandros’ äspikom.

“Benö!” balidan äfovom, “täno sol e rein us fümiko binons pro nims, ibā mens in län orik no digādons onis.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pads: 20—21.

NUNS.

Kobikam valemik 25id Vpakluba valemik Nedānik pojenükon ün poszedel zädela: d. 25id mayula yela: 1935 tü düp: 2 min. 30 in bal spadādas ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘Spui’: 10, ‘S-Gravenhage’.

Evedom liman Vpakluba valemik Nedānik

söl: ‘S. Van Dissel’ in ‘Amersfoort’ (Nedän), ‘Frederik Van Blankenheimstraat’: 31.

Ladet nulik (Vpaklub valemik Nedānik):

vomül: ‘Jacq. Stok’, ‘Den Haag, 2de Schuytstraat’: 93.

Peselons ünü foldil lid yela: 1935 Vpamäks 200.

Söl: ‘De Jong’ enotedom in nüms dätü febul 27 e mätzul 30 ela ‘De Zeister Courant’ tidodemis Volapüka, ed in nüm dätü prilul 27 topagaseda ot nuni tefü Vpalebuks anik.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pad: 21.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDĀNIK.

[Nunod dö kobikam 25id.]

Ün poszedel zädela: d. 25id mayula yela: 1935 Vpaklub valemik Nedānik ejenükon kobikami valemik 25id oka in bal lecemas löpik ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘Spui’ 10 in ‘Den Haag’.

Tü düp: 2 minuts 30 presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ ämaifükom kobikami me benokömvöds anik. Äkupälükom, das limanakobikam valemik 25id at äkobojeon ko dabin 45-yelik kluba, ed änotodom speli, das dabinonös nog dü yels vemo mödiks demädü Volapük jönik obas. Leigüpiko

änunom, das de flans difik jonüls nitedäla pro Vp. pigetons, bevü votiks se ‘Rouen’ (Fransän) e se ‘Helsinki’ (Suomiyän).

Protok kobikama valemik büik nu päloreidon, e päzepon fa kobanef, posä sekü desir söla: ‘H. Bakker’ läükam smalik pipeneton, teföl lüsumi fa om căla ad vipresidan kluba. Pos atos protok pädispenon blöfü baibin.

Poso sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl. Penaböfükölo nunod at äninädon sökölösi. I ün yel at lecifef esteifon ad kälälön mögiküno demädis kluba dub sevädükön aiplu Vpi, dub gevön pötis ad kompenikön pö Vpatidodems, e dub slopükön limanis.

Sis kobikam valemik büik ün 1934, yulul, 28 limananum, pos nüpenam e duliunam, emödikumon valodo mö liman bal. Dü kobikam dajonädot smalik Vpaliterata nulik äkanon palelogön. Pö kobikam et söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’ päcälom as stimaliman kluba, demü meritabs gretik fa om valemio Vpamufe e pato klube pigevöls. Ad vipresidan kluba söl: ‘H. Bakker’ in ‘Voorburg’ päcälom, kel elüsumom căli at. Gasedem gretik äblinon nunodis brefik dö kobikam et.

Periodapenäd: “Vpagased pro Nedänapükans” eprimon ün yanul lid ayela yelodi folid oka. Pubon nomöfiko aipos muls tel. Pläs limanes kluba gased nomöfiko demü propagid Vpa i pasedon glato ladetes difik ed in lomän ed in fuginän. Pluna redak gaseda at ädalon getön jonüls nitedäla pro jäfidot at, efe se Deutän (‘Düsseldorf — Oberkassel’), Fransän (‘Paris’ e ‘Rouen’), Macarän (‘Budapest’), Suomiyän (‘Helsinki’) e Rusän (‘Kharkov’).

Ün yel epasetiköl vödem statudas e nomema konömik kluba epubon in bukafom. Vpamäks: dabükot Vpafunda, blebons vogiks. Ün 1934 valodo samäds 1600 päselons, du mäks 200 pälegivons as prem pro lüblin limanas nulik.

Me nüseid notedas tefü tidodems Vpa, büiko ini el ‘De Nieuwe Voorburgsche Courant’, latikumo ini el ‘De Zeister Courant’ e balna ini el ‘De Haagsche Courant’, nitedäl nomöfiko pälüodükon ad pük at, e pästeifos medü atos ad slopükön limanis nulik.

Dinädü nun in el ‘Nieuwe Rotterdamsche Courant’ tefü desin sifala e komotacifodanas ad dunidükön pö bespik tidadisina valemik julas i säkädi, va el ‘Esperanto’ pönüdugon as tidajäfüd ini julas notidik, söl: ‘Dr. De Jong’, as lecif Vpanas in Nedän, epotom căme pemäniotöl penädi dätü yanul, 14 ayela, in kel äkomandom sifale e komotacifodanes ad vätälön i säkädi, va no öbinosöv vipabikum ad nüdügon Volapüki as tidajäfüd pla el ‘Esperanto’. In penäd pemäniotöl änumädöm kodis, sekü kels Volapük digädön buami bu el ‘Esperanto’. Sek vätäla căma et ebinon, das nonik volapükas bofik ponüdugon as tidajäfüd ini julas notidik.

Dinädü penäd pemäniotöl in delagased: ‘Het Vaderland’ polem fefik äpubon bevü proans ela ‘Esperanto’ e ‘Dr. De Jong’. I in nüm: 11 de mätzul, 16 ayela vigagaseda: ‘Oorlog of Vrede’ (= Krig u püd) yegeed labü tiäd: ‘Open brief aan Dr. Arie De Jong te Zeist’ (= Pened notidik ele ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’), ko donatiäd: ‘Esperanto of Volapük’ (= El ‘Esperanto’ u Volapük) äpubon, in kel älebitoy ta Volapük. ‘Dr. De Jong’ ye elofom redake blede et gespiki, kela lasum nog pakoslogon. (Gespik at pelasumon in nüm: 16 de prilul, 20 ayela ela ‘Oorlog of Vrede’. Redak).

Ün yel epasetiköl ‘Dr. De Jong’ efilautom fövoti telid ad el “Vödabuk Vpa” gretik oka. Nitedälans kanons getön de om logamio ati.

Me dalebüd de 1934, tobul, 1 cival Vpanefa: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ elegivom ele ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ stimadiplomi kadämala Vpa demü meritabs vemo gretiks oma, kelis dub vob nenfenik gönü dönulifikam Vpamufa eduinom dine obsik.

‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ epübom dü tim lätik in jäfidot obsik yegeedis ömik. Mödiküns binons dalebüds tefü dönunoganükam lölik Vpadinas. I ägivom lovelogami Vpamufa ün stadäd balid ona.

In Deutän pato söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ binom utan, kel laiduliko lezilom pro demäds Vpa. Ya elautom Vpo lebukis ömik. Tidabuk omik: ‘Lehrbuch der Weltsprache’ lölöfiko epubon. In kevob ko vomül: ‘Maria Willebrand’ in ‘Warendorf’ (Vesfalän) steifom ad fünön Vpaklubi valemik Deutänik. Daved ona kanon paspetön suniko.

Dilād valemik feda Vpaklubas gretikumon nevifiko. Cifef dilāda valemik at binādon me söls: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’, presidan: ‘Dr. Arie De Jong’, sekretan; e ‘J. G. M. Reynders’, kādan.

Periodapenād pükavik di ‘Paris’: ‘Interlanguages’ de 1935, prilul ninādon yegedi dö Volapük dinādū pub ela ‘Lehrbuch der Weltsprache’ fa ‘Johann Schmidt’. In gased ot i nūms epuböl jäfidota obsik nomöfiko pamāniotons.

Niludo tidabuk Fransānapükik Volapüka okanon pubön ünü brefüp.

Tefü kadām Vpa pānunos, das statuds nulik suniko pulonons ed opubons in gased obsik.

Pos loreid nunoda kal dö 1934 pāxamon e pāzepon fa komitetanef. Kal pājōton me jōtasuām gönetik mö fl. Ned. 25,46.

Poso presidan ābejāfom penādis pigetöl. Pened de ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ e votik de Vpans se ‘Weiskirchen am Taunus’ āninādons benovipis tefü benosek kobikama. Vomül: ‘J. Stok’ e söl: ‘A. N. De Jong’ ānunons, das pāneletons ad komön pō kobikam. Lātikan ādanom leigūpo lecifefi demü plütot smalik, kel pigevon ome, as jonül digida pro vob fa om nendemādiko piduinöl.

Pos atos presidan ālovegivom stimadiplomi stimalimane: söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’. Āmebom brefiko dönu dūnis mödik ā veütikis, kelis söl: ‘Moll van Santbergen’ dü tim yelalunik iduinom gönü Vpadin e pato gönü Vpamuf in Nedän. Söl: ‘Moll van Santbergen’ ādanom ad atos presidani ladöfiko demü digid fa om pinotodöl, ed ānotodom, das ābinom mu vemo plidik dö jonül daseva pro val, keli idunom demādū din. Ogivom stimadiplome stimapladi in löd oka. Āpidom vemo, das dub blein oka no plu fāgom ad vobön pro Volapük, soāsā idunom vönādo.

Nūmed: 7 programa: cäl lecifefanas, pāzōgon ad kobikam balidfovik. As top e tim kobikama valemik sököl büfiko el ‘Den Haag’ e mul: māzul pālonons.

Dü kobikam, leigo āsā pō kobikams büik, pijonetükons lebuks Vpik, kels ün yels lätik ipubons.

Tüi dūp lulid presidan āfārmükom kobikami, notodölo speli, das kolkömobsös dönu odis pō kobikam sököl.

Lecifef kluba nu binādon me: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’: presidan; ‘H. Bakker’ in ‘Voorburg’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ in ‘Den Haag’: sekretan-kādan.

J. G. M. REYNDERS.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pads: 26—29.

KADĀMAN: ‘PIETRO POLETTI’.

Pō vestig fa obs pedunöl tefü limans kadāma Vpa, kels nog ālifoms ün yel: 1900 ed utans, kels latikumo ivedoms limans kadāma, eklülādos lū obs, das kadāman: ‘Pietro Poletti’ ya sis lunüp eloveikom de dabinöp ini lananöp. Son edeadöлана enūnom obes atosi.

El ‘Pietro Poletti’ pimotom tü 1846, yanul, 14 in ‘Cassano Albese’, provin: ‘Como’ (Litaliyän), ed ādeādom tü 1915, māzul, 12 in ‘Shanghai’ (Tsyinän). Ārivom kludo bāldoti yelas 69. Ābinom proan vemik Volapüka.

Dü lif oka ācalom pō melatolād Tsyinānik lampörük in ‘Amoy’, e latikumo de 1902 in ‘Shanghai’, in zif kelik nenspeto āmalādikom, ed ādeādom. Ābinom nolavan lanālik literata Tsyinānik ā lautan sevādik difikas lebukas Litaliyānapükik e Linglānapükikas dö pük Tsyinānik.

I pō jāfūd Volapükik esevādükom oki as slopan zilic valemapüka di ‘Schleyer’ ā kevoban nāmik pō stāānükam ata, pato in Tsyinän tö ‘Amoy’ e ‘Shanghai’ efe medü tidodems Vpik mödik e Vpa-lebuks ömik.

Ādagetom ün setul yela: 1887 de cifal obsik: ‘Schleyer’ diplomi “volapüka-tidela”, ün mayul yela: 1890 uti “plofeda” ed ün dekul yela: 1891 uti “xamela vpa”. Pō dōnunoganükam kadāma ün 1890 nem ela ‘Poletti’ ya komādon in lised limanas, ab pas ün 1894 edagetom de ‘Schleyer’ diplomi “kademana”. Ün setul yela: 1893 ālüyumom ad Volapükaklub valemik, kel pifūnon fa kadāmal: ‘Josef Bernhaupt’ in ‘Beirut’ (Sūriyän).

In ‘Amoy’ e latikumo in ‘Shanghai’ ātidom Volapüki flenes Tsyinānik mödik oka. Pato ün laf telid yela: 1899 num Volapükanas Tsyinānik āvedon gretikum sekü töbidam oma. Mödikans atanas āvipons ad spodön ko foginānans. Ad fasilükön bligādi pota Tsyinānik pō blin spodotas

foginānik, äbüedom bükön ladetis Tsyinānapükik beladetābas in fomāt mākas gretik, kelis foginānans äsōtons kleibōn sui spodots tefik okas. El ‘Poletti’ i äsirkülükom sotis tel potamākas sonemik: volapotamāks, efe bali mö franazims 50 e votiki mö franazim lafik. Volapotamāks at sui spodots pōkleibōls äjonidons ad küpälükön penediblinanis Tsyinānik ad peneds Volapükānes piladetōls. El ‘Poletti’ äpenom obes ettimo dō atos sökōlosi (in Vp. nuik pelovepolōli¹) (l. nūmi: 29 de 1897, dekul elas “Nuns blefik se volapükavol”!): “Ladets Tsyinānapükik nen malats Tsyinānik binons negeboviks, nenvōladiks, nesuemoviks e kofudükons. Binos riskädik ad penōn ladetis Tsyinānans nen malats Tsyinānik, bi if ek ogebonōv ladetis somik te me tonats netik, latinik u Vpiks, spodots tāno luveratiko ai poperonsōv. Kludo alan, kel desiron ad labōn ladetis kuratik, kleibonōs u gebonōs kobiko e malatis Tsyinānik e tonatis Volapükik.

Gespikü bonedans anik, sagob, das “volapotamāks” obsik fomons dili patik ä veütiki ladeta Vpanas Tsyinānik, yufōli potanis Tsyinānik ad dasevōn Vpanis...”

Semikna ‘Poletti’ äläutom yegeedis pro Volapükagaseds. Somo tuvobs bevü votikos de om yegeedi petiädöl: “Dō vāmāk” in Volapükagased Stralopik ettimo sevädik: “Kosmopolan” (nūm: 28 de 1896, mayul, 1). ‘Poletti’ it äpübom sis 1888 Volapükagasedi, kel älabon tiädi: “Van kuo t’hung hua tzu tien”, kelos sinifon: “pük bal pro nets valik” (= pük valemik). Gased at äpubon in ‘Amoy’ dü yels ömik ye no nomiko ün mul alik. Me nūm: 21 gaseda okik ün 1895 äprimom pübi ela “Vödabuk volik”, kela alna pō nūm fovik alik dil mö pads 20 äpubon. Leigüpo epübom eli ‘ “A Chinese and English Dictionary, new and enlarged edition (Vödabuk cināno-nelijapükik, segivot nulik e pegletöl)” ’. Suām ata äbinon frans 12,50. Vödabuk at ninādon balido lisedi lafabik vōdas Tsyinānik 12650 e telido lisedi vōdas Tsyinānik 12650 peleodüköl ma stamāds ko prons ma dialeg di ‘Peiping’ e kosädapük valemik in Tsyinān. Jäfüdisevans eloboms vemo lebuki at.

Dub dead ela ‘Poletti’ nolan gretik Volapüka, komipan nenfenik pro valemāpük ela ‘Schleyer’, pato in Tsyinān, voban zilik pro dial jōnik obas emogolom. Nem omik pomānioton ai ko stim in jenav Volapüka.

1935, prilul, 23.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pads: 29—30.

NUNS.

Evedom liman Vpakluba valemik Nedānik

söl: ‘J. Adriaanse’ in ‘Rotterdam (Oost)’, ‘Oostzeedijk’ 78a.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1935. Pad: 30.

DALEBÜD CIFALA DE 1935, GUSTUL, 1, NÜM: 1.

Fölōlo promi in būad obik de 1934, yanul, 1 edunōli, eloseidob limanes kadāma disinis statudas e nomema konōmik kadāma Volapüka. Pos cōd e disinas at e menodamobas, kels esekons se atos, disins rigik pevotükons bai ced pluamanuma kadāmanas, kels ekompenoms pō bespik at.

Vätälōlo, das бүdöls pemāniotöl kludo magulons lecedi kadāma,

lonob me penād at sökōlis statudis e nomemi konōmik kadāma Volapüka.

Dalebüd at ponotükon büo in “Volapükagased pro Nedānapükans”, e pōtatimo i in “Zānagased Volapüka”, ven gased lätik podabükon.

STATUDS KADĀMA VOLAPÜKA.

I. Fün.

§ 1. (1) Kadām Volapüka pefünon pötü Volapükakongred telid in ‘München’ (Badān), de d. 6id jüesa d. 9id gustula yela: 1887 pejenüköl.

¹ El “lovepolōn” binon vārb vōnädik pla el “tradutōn” nuik, klu äbinosōv gudikum ad penōn: “petradutōli”, u: “pegivodōli”.

(2) Del lätik kongreda telid at, sevabo: d. 9id gustula yela: 1887 palecedon as dät fūna.

II. Topät.

§ 2. Dü tim, das top patik no nog pulonon as topät kadäma Volapüka, topät dilekana kadäma ä cifala Volapükanefa binon topät calöfik kadäma.

III. Kalad.

§3. Kadäm Volapüka binon stid nolavik livätik ä de stids alseimiko votiks nensekidik.

IV. Disein.

§ 4. Kadäm Volapüka diseinon ad kälälön mögiküno lölöfik Volapüki: valemäpük fa ‘Johann Martin Schleyer’ tü 1879, mätzul, 31 pedatiköl.

§ 5. Käläl Volapüka fa kadäm binädon me

1) käled kälöfikün Volapüka, sevabo e gramata e vödastoka oka.

2) püb vödabuka siklopedik Volapüka e püb gramatas e vödabukas Volapüka in natapüks mögiküno difiküns, e

3) jenükam Volapükakongredas.

V. Leced.

§ 6. Kadäm Volapüka lecedon, das säkäd tefü kosädamedöm bevünetik petuvedon fifümiko me Volapük.

Noet. Kadäm stabon lecedi at oka in jenöfots nenoamovik sököl:

1ido. Pos steifs dü yels mödik nenfrutiks, Volapük binon mekavapük balid, kel brefüpo pos daved oka pezepon valöpo as valemäpük bevünetik.

2ido. Dädikam mufa gretik at ün yels pos bitikam paleta semik Volapükanas nolik cädik no ebinon sek binoda Volapüka, ab teiko sek brula mu gretika, keli palet et ekodädon dub flun e vobods oka. Votükams Volapüka, kelis evobädon nen dem leceda datikana Volapüka: mastal obsik, nen däl ed igo ta vil oma, sevabo ekodons, das balät in Volapükavol päädükön, e das sekü atos konfid menefa in Volapük ämoikon.

3ido. Palet et äplägon primo Volapüki fa on pivotüköli, ab äfagikon pianiko aiplu de Volapük gitöfik dub propagid balido ela ‘Idiom neutral’ e latikumo ela ‘Latino sine flexione’, sodas palet et nu stodon so fagiko de Volapük obas, das no plu kanon vobädön bruli ini Volapükamuf obsik, e kludo no plu fägon ad dämükön Volapüki. Palet et te emödükumon dub säslöp lölöfik oka grupi mätedanas Volapüka.

4ido. Ün 1889, sevabo: yels deg pos datik Volapüka ed ün tim, das palet löpo pemäniotöl eprimon vobodi dadämüköl oka, in Yurop, Siyop, Frikop, Merop e Stralop Volapükaklubs 283 ädabinons, fovo Volapükidans pediplomöl plu 1600, tidabuks Volapüka 316 e periodagaseds Volapükik 25. Atos binon benosek, keli valemäpük votik no bal ekanon dagetön ünü tim so brefik. Benosek at binon plüo küpädikum ä veütikum, bi pak gretik at Volapüka äjenon ün tim, das vol no nog ikösömükön oki ad tikamagot, das ömögösöv ad jafön e gebön mekavapüki seimik as kosädamedöm bevünetik. Sekü atos ün tim et taam semik ädabinon, keli Volapük leigüpiko i ämuton vikodön.

5ido. Klül, das binos nesiämöfik ad plägön valemäpükis ze fol u lul difikis, zesüdükön veriko, das pük te bal muton pazepön as kosädamedöm bevünetik. Vätälölo

a) das Volapük as valemäpük mekavik gebovik balid äsvo dalabon gitäti beliddaveda (balidmotedagitäti) ad pazepön as pük bevünetik,

ä) das Volapük demü binod balugik ä tikavik oka, notodamod kuratik oka, bref oka, liegöf gramatafomas oka, süntag lönik oka, e gebov plagöfik oka labon patöfis süperik so mödikis, du mekavapük votik no bal, to mögiko süperods votik oka, labon in mafäd ot süperodis valik at Volapüka, e

b) das Volapük tefü vödastok oka no pestukon vilädiko, ab pestabon su vöds natapükik, das no edütulon vödastoki oka te de pükagrup semik bal, pato no de vöds sonemiko bevünetiks, sevabo de püks romenik, ab de vöds pükas mu distikas, du edemon i saidiko vödis jenöfiko bevünetiks, brefo: das leigodü valemäpüks votik mödikün stodon veriko neudikummo tefü natapüks vola,

kadām Volapüka süadon, das valemäpük votik no bal plu digädon ad papropagidön as kosädamedöm bevünetik ka Volapük.

§ 7. Bai leced okik in § 6 penotodöl kadām Volapüka ai osteifon nämiko e me meds valik, kels gebidons pö on, ad dagetön, das Volapük padasevon e pazepon valöpo näi natapüks valik tala as kosädamedöm bevünetik balik vola.

VI. Siämamäk.

§ 8. Siämamäk kadäma binädon me siämamäk Volapüka, sus kel vöds: “Kadām Volapüka.” binons, e dis kel su tanod in latin spiked Volapüka: “Unam unī generi humano linguam.” binon.

Noet. Siämamäk Volapüka binädon me talaglöp diametü zimmet bal su feled sirköfik klilagedik, kela diamet suämon zimmetis tel. In feled klilagedik sus talaglöp vöd: “Volapük.” binon, e dis at spiked Volapüka: “Menefe bal, püki bal”. Tonats e däsinot talaglopa blägons, e mels in talaglöp vietons.

VII. Kadāmanef.

§ 9. Kadāmanef binädon plä dilekan me limans muamo 99. Panemoms: kadāmans Volapüka.

§ 10. Kadāmans Volapüka pacälodons fa cifal Volapükaneffa (ä dilekan kadäma) medü dalebüd patik.

§ 11. (1) Dinit kadāmāna palabon lifüpio, pläsif finikon

a) sekü beg penamik lönik calilabana,

ä) sekü säcäl demü kods veütik.

(2) Büä cifal lonülom sludi oka ad säcälön kadāmāni tefik, oseividom büiko cödoti komitetaneffa pösodas kil tefü säkäd va kadāmān at sötön u no sötön pasäcälön. Komitetans kil padavälons fa cifal se kadāmāns Volapüka. Slud komitetaneffa binon lonöfik, if pulonülön fümiko fa limans pu tel.

§ 12. Te pösods, kels dalabons diplomi profäsorana Volapüka, kanons pacälön ad kadāmān Volapüka. Mutons ye büo lepromön, das ons as kadāmāns Volapüka ai odemons kaladi e binäli Volapüka ela ‘Schleyer’.

§ 13. Kadāmān alik labon gitodi ad steifädükön eki as kadāmān Volapüka.

§ 14. Dunäd pö steifädükam e cäl ad kadāmān Volapüka demabik palonon in nomem konömik.

VIII. Cifef.

§ 15. Cifef kadäma binädon me dilekan, sekretan e kädan.

§ 16. Cifal Volapükaneffa binom sekü cal oka dilekan kadäma.

§ 17. Sekretan e kädan padavälons fa kadāmāns se okans baiodü dilekan kadäma.

§ 18. Sekretan e kädan jäfidons in cals okas dü tim yelas 5. Binons finü calüp okas sunädo daväloviks.

§ 19. Cifef kadäma

a) ledunon sludis fa kadām pulonülölis,

ä) dunon dunis valik, kels demü gol gudik dinas zesüdons, e

b) komulon kadāmi lo stids nolavik votik.

IX. Vobods.

§ 20. Vobods kadäma paleodükons in nomem konömik.

X. Mused e bukem.

§ 21. (1) Kadām meikon musedi e bukemi de yegs, lebuks, penäds e dins valiks, kels tefons eli ‘Johann Martin Schleyer’: mastal obsik, Volapüki e mögädo valemäpükis votik.

(2) Dü tim, das kadām Volapüka no nog labon bumoti lönik, musedadins e bukem pakipedons in dom cifala, ud if atos binon nemögik defü spad saidik in dom u doms votikanas.

XI. Monameds.

§ 22. (1) Monigetots kadäma binädons me:

a) limanamamons kadāmānas,

ä) getots pudagetöl dub sel lebukas e penädas votik fa on papübölas,

b) monilegivots, e

c) monagönets fädik.

(2) Mons at paguvons fa kädan, kel se monastok so pudagetöl dunon pelotis valik, kels klülo mutons padunön u kels büo pulonülons fa kadäm.

§ 23. Mögiko suno pos fin kaledayela kädan sedon dilekane kadäma kaloti e gidükami dö guv oka.

XII. Votükam statudas.

§ 24. Votükam statudas kanons te pavobädön, if binons vero zesüdiks. Mod, ma kel votükams kanons pavobädön, palonon in nomem konömik.

XIII. Sluds.

§ 25. (1) Sluds valik kadäma palonülons penamiko.

(2) Sluds at binons lonöfiks, ven palonülons me vögodanum puamo mö foldils kil vögodas lonöfik pagevöl.

XIV. Nomem konömik.

§ 26. Me nomem konömik dins valik kuratikumo paleodükons, tefü kels atos pelonon in statuds at, e fovo utos valik, kel zesüdon födü gol nomädik dinas.

NOMEM KONÖMIK KADÄMA VOLAPÜKA.

I. Dö topät kadäma.

§ 1. Topät kadäma Volapüka binon atimo: ‘Bad Godesberg’ len ‘Rhein’ (Deutän), ‘Auguste-Viktoriastrasze’ nüm: 32 in dom cifala Volapükanefa ä dilekana kadäma: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’.

II. Dö kadämans.

§ 2. Kadämans Volapüka osteifons, das nolavans de nolavajäfüds mu distiks e de bidäds e netäts mu distiks polasumons in kadäm, sodas fino in stid at nolavs valik e lebidäds e netäts valiks tala pukomulons.

§ 3. Pösods genas bofik kanons vedön kadämans, stipä fölons stipis pro lasum pelonölis.

§ 4. Dü tim, das num kadämanas no nog urivon numi: 99 kadäman alik dalon steifädükön pösodis as kadämans Volapüka, if lecedon onis pötöfikis ä skilikis pro dinit at. Büä lofädon mobis somik, soton ye büo seividön, va pösods steifädükabik binons klieniks ad dasumön cälis mögädik as kadämans. Üf moban üglömonöv atosi, sekretan olovesumon bligädi at, büä mob tefik podunidükon pö kadäm. Ad vitön, das kadämans dunons vobodi nozesüdik, cifal openetom sunädo su penäd mobana, va dodom u no dodom steifädükamis pamoböl.

§ 5. Kadäman alik labon gitäti ad foseidön kadäme mobis valasotik tefü kadämamins. Mobs at paxamons fa cifef kadäma, kel läukon lä ats cedi, cödoti u komandi oka, büä padunidükons pö kadäm.

§ 6. Kadäman labon bligi ad cödön dinis, kels pafoseidons one. If ye buikon ad no gevön cödoti oka tefü din seimik, täno kanon u nunön atosi sekretane, u nedunön ad sedön cödoti oka ünü tüp pulonöl.

§ 7. Binos vipabik, das kadäman alik sunädo pos cäl oka nunon sekretane kadäma dinis ut, me kels buikon ad jäfön. Pö gev komitas kadämanes cifef kadäma mögiküno odemon nunis et.

III. Dö cifef.

§ 8. Do sekretan e kädan sekü natäl calas oksik labons i bligis patik lönik okas, ons e cifal okibons rezipiko ai kosami mu nilöfiki, dat cifef okanon kälälön balälo as löl bal dinis kadämi e kadämans tefölis.

§ 9. Kösömiko mob pasedon cifale, kel, mögädo pas pos bespik ko sekretan e kädan, openetom küpetis oka su penäd tefik. Ven bespik ufinikon, sekretan osedon sunädo mobi at kadämanes, kels sedons sekretane ünü tüp pulonöl cödötis oksik. If mob at ma cödots kadämanas puzepon, ponotükon in jäfidot calöfik kadäma.

§ 10. Ön jenets mödik, sevabo pö püb lebukas: gramats, vödabuks, ... dunäd at no mögon demü fräds vemo gretiks, keli at flagonöv. Ön jenet somik kadämans kanons dälädön cifefi ad cödön nemü ons, va püb lebukas tefik kanon jenön u no.

IV. Dö vobods kadäma.

§ 11. Bligäd veütik kadäma binon püb gramatas e vödabukas in natapüks mu difiks.

§ 12. Põ laut gramata natapükik saidos ad bejäfön te lafabi Volapükik, gebi malülas, fomiri, tümologi e süntagi. Pato zesüdos ad küpälükön reidani tefü dists bevü natapük e Volapük dabinöls.

§ 13. (1) Põ bevob vödabuka gevoyös käläli gretikün noe vödes Volapükik, abi vödes natapükik, dat vödabuks Volapükik kanons pagebön noe põ stud Volapüka, abi põ stud natapükas. Tefü natapük labü tonatem lõnik zesüdos, das po vöd me tonats lõnik papenöl, palasumon plä pron me tonats lafaba fonetik Volapüka pamagulöl i penul me tonats latinik. Põ penul latinik geboyös tonatis, kels bevünetiko pelonons pro at. Üf tefü dinäd at baiced no nog dabinon, geboyös penuli fa kadäm Volapüka pelonöli! ed üf tefü pük seimik ni penul bevünetiko ni penul fa kadäm pelonöl dabinon, väloyös as penul gebabik uti nolavana ut, kel labon tefü pük tefik nämäti gretikün!

(2) Bi no binos bligäd kadäma Volapüka ad kompenikön põ feits tefü lotografasits mögädo in natapüks dabinöls, zuo zesüdos, das in vödabuks vöds natapükik papenons ma lotograf calöfiko pelonöl. Kö lotograf calöfik nonon, ab penamamods difik dabinons väloyös penamamodi vogikün!

§ 14. Vödabuk lölöfiko pulautöl ma noms in § 13 pelonöls muton pacedön as vödabuk dialik. Klülos, das ön jenets mödikün no omögos ad fölon nomis valik in bagaf et pemäniotölis, bi föl at oflagonöv frädis tu gretikis. Kö no mögos ad dagetön diali at, osteifoy alo ad nilikön mögiküno nilü on.

§ 15. (1) Mögiküno suno, sevabo ven monameds dälons atosi, kadäm opübon vödabuki siklopedik Volapüka. Buk polauton lölika in Volapük, ed oninädon

a) Volapükavödis ya dabinölis ko teil onas ad binets, me kels binädons, e mögädo samis ad jonön gebi onas.

ä) vödis natapükik, kels mögiko no patradutöls pagebons in Volapükavödem. Vöds at papenons me tonats latinik. Po vöd natapükik papenon vü kläms gulöfik pron oka me tonats lafaba fonetik, po atos vödabid, e mögädo plunum oka.

b) nemis taledavik, soäsä calöfiko papenons me tonats latinik in läns, lü kels dutons, ko pron onas me tonats lafaba fonetik vü kläms gulöfik e jonäd smalik tefü sinif onas. Zuo obinos vipabik ad mäniotön lä nem lätik i nemis büikum, me kels top seimik pinemon ko tims, ünü kels nems et ilonöfons.

c) nemis higodas, jigodas, ... in miteods netas difikün komädölas. I nems at papenons me tonats latinik, e paläyümons pron e sinif onas.

d) nemis jenavik sa jonädi smalik tefü sinif onas.

(2) If kadäm no fägon ad ledunön vobodi pro vödabuk siklopedik paflagöli, bi no nog labon as limans oka nolavanis valik, kels nolons pükis e jäfüdis valikis, kels pro vobod somik zesüdos, oyufidon i kevobi nolavanas no-Volapükik.

(3) If nolavans difik ukompenikons põ laut vödabuka siklopedik, komandabos, das finü vödayegedil alik medü tonat u num patik nolavan pamalon, kel ulauton vödayegedili tefik. If malan pugebädonöv, klülo ozesüdos i, das in vödabuk lised kevobanas nolavik ko tonat u num tefik okas komädon.

§ 16. Din veütik pro kadäm binon lölöfikam stoka Volapükavödas. Põ vob at kadäman alik kevobonös! Ad vitön vobodis nozesüdik, ozesüdos, das vob at padugon fa pösod bal, kele kadämans votik givülons nämäti semik. Pösode somik kanoy gevön tiädi: “komitetan pro lölöfikam vödastoka”. Komitetan at muton labön pöti ad kanön lovelogön vödis nulik valik. Sekü kod at vöd nulik alik muton pasedön one demü xam. Somo osevon ai vödis nulik kinik, kels ya pufomons. Labon gitodi ad zepön, votükön u refudön vödis nulik pamoböl, ed ön jenet lätik ad fomön pla ons vödis votik. Periodiko olöfädon kadäme lisedi vödas nulik. Lä vöds, kelis on it ufomon, u kelis uvotükon, oläyümon i vödis rigiko pimobölis, dat kadäm obinon fägik ad välön se vöds at. Vöds, kels udagetons põ cöd at vögodis lonöfik paflagöl, dutons de timül at lü stok Volapükavödas.

§ 17. Dunamod in 16 pelonöl flagon timi mödik, klu no kanon pagebädon ön jenets, kö spid dabinon. Ad binön ai blümik pro jenets somik kadäm gevon nen vätäl büik laifoviko cifale,

tefädo komitetane pro lölöfükam vödastoka, gitodi ad fomön vödis nulik, ed ad sedön vödis at büfiko nen büsev kadäma utane, kel neodon onis. Vöds at pamäniotons i in liseds periodik in § 16 padiseinöls; pamalons ye patiko.

§ 18. (1) Komits, bligäds, vögodams valiks paledunons fa kadämans mögiküno suniko, muamo ünü mul bal, posä kadämans ugetons komitis tefik.

(2) Pö lonam däta, ünü kel komits mutons pugegetön, cifef kadäma ai odemon fagoti topa kadämana ut, kel lödon fagiküno de topät kadäma.

V. Dö kosädapük.

§ 19. Pö bespik dinas kadämik limans kadäma Volapüka ai ogebons Volapüki as kosädapük.

VI. Dö jäfidot kadäma.

§ 20. Zänagased Volapüka binon jäfidot calöfik kadäma.

§ 21. Limans kadäma getons glato jäfidoti calöfik at.

§ 22. If zänagased Volapüka papübon medü Volapükafund, kadäm opelon yelo funde at suämi mö fl. Ned. 1,50 a kadäman.

VII. Dö limanamamon.

23. Limanamamon yelik kadäma suämon makis goldik Deutänik deg. Büfiko ye kadäman alik it kanon lonön suämi, keli vilon stüredön demü limanam oka. Suäm fa on it lonabik no dalon labön völadı smalikum ka ut makas goldik Deutänik kil, dat kadäm fägon ad pelön alo lebonedasuämi jäfidota calöfik pro kadäman et.

§ 24. Limanamamon pasedon alikna ün prim kaledayela kädane.

VIII. Dö mused e bukem.

§ 25. Dü tim, das kadäm Volapüka no nog kanon dagebön monamedis saidik pro rem bukas e musedadinas valikas, cifef kadäma ya nu söton vestigön, kö dins somik dabinons, e va obinons pötatimo removiks. Balan cifefa kadäma openeton kuratiko vali, kel osevadon dö atos. I dö dins, kels ya nu mutons palecedön as musedadins, openeton notetis zesüdik.

IX. Dö kongreds.

§ 26. Binos vipabik ad jenükön semiknaiko kongredis Volapüka, bi dub kongreds somik din dialik obsik e svistäl bevü Volapükans valik pafödons. Kongreds Volapükik kanons pajenükön so suviko, äsä kadäm lecedon onis zesüdikis, ab binos komandabik ad jenükön onis ün yels ut, kü Volapükanef zelon yubidis degyelik dabina Volapüka.

X. Dö votükam statudas e nomema konömik.

§ 27. Mobs votükama statudas e nomema konömik palofädons sekretane, kel odunidükon onis pö kadäm, if cifef kadäma no dodon onis.

XI. Dö sluds.

§ 28. Sluds veütik kadäma panotükons fa cıfal as dalebüd patik, du votiks balugiko panotükons as büads u nuns kadäma.

So pelonöl tö 'Bad-Godesberg' tü

d. 1id gustula yela: 1935.

Cıfal Vpanefa ä dilekan kadäma:

Prof. Dr. ALBERT SLEUMER,

'Studien-direktor i.R.'

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1935. Pads: 31—38.

NUNS.

Ladets nulik (Vpaklub valemik Nedänik)

söl: 'A. N. De Jong', 'Medan' (Sumatreän), 'Kanonnenweg': 6.

söl: 'A. A. Moll van Santbergen', 'Scheveningen', 'Middelburgsche straat': 47.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1935 Vpamäks 1100.

In nūms: 11 (mäzul 16), 16 (prilul 20), 18 (mayul 4) e 28 (yulul 13) yeloda: 1935 ela ‘Oorlog of Vrede’ polem dö “El ‘Esperanto’ u Volapük” epubon bevü söls: ‘O. Kupperman’ e ‘Dr. Arie De Jong’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pad: 38.

KONÄD SVANALESIOÄ.

In elän ‘Teisterbant’ graf: ‘Diederik’ älödom: söl nobik ä nämädik, ibä läns valik di ‘Kleve’, ‘Teisterbant’ e ‘Loen’ ädasevons nämäti omik. Ab äbinom bäldik, ed äsuemom, das del deadama oka no plu äbinon fagik. Ga ävipom ad visitön bü deadam okik Palästinäni e sepüli Sanala obsik, ibä ün tim et mödiks lesiörs kuradik ä relöfik ätevomus usio, lecedölo ad duinön medü atos vobodi gudik ä Godi plitöli. Klu äsetevom, ed äleadom blibön domo ön glum dauti balik okik: ‘Beatrix’. Ün del semik, kü jiatan äseadof nilü fenät maifik kaseda jönik a geilika di ‘Nijmegen’, ed älogetof ini flumed, kel äflumon so vidiko e so graviko donü futs okik, süpiko lin goldik okik: legivot lätik fata okik, äfalon ini vat, e töbidam valik ad gegetön bijuti at klüliko äbinon nenfrutik. Svan vietik gretik, kel äbinon klänedik vü ridem, äfanädon oni, ab äbeiton oni so vemiko, das lin neläbiko äfimikon in honed. Sekü dredäl e dol nim neläbik äzifliten, ed äsvimon ed äfliten fino ko lin löpio ve el ‘Rhein’ jü top fagik in Jveizän. Fäd nu ilonädon, das ebo lesiör kuradik, mu jönik ä yunik labü nem: ‘Elius’, pö getäv oka de Palästinän ämuadom oki me yag in belem Jveizänik, e ven äseadom us ün del semik, letikölo bo dö ventürs nulik, su jol ela ‘Rhein’, svan obsik süpo ädofliten löfölo nilü om. Ko stun lesiör äküpom, vio lin goldik äfimikon in honed svana; ab nog büä äniludom bosi, böd ilibükon oki de om, e lin äblibon in nams omik. Lesiör nu älelogom oni kuratiko: su flan bal äbinos: “Dutob lü digikün jivirganas nouvik” e su flan votik: “Meritolöd e gaenolöd!” “Lesi!” el ‘Elius’ obsik äspikom, “go vilöfo ab kisi e kiöpo?” ed ekö! äsva lanan plitiälük seimik inügivon osi ome, slud oma pilonülon. Äsetirom glävi pegoldöl oka, ädocöpom ünü timül kvärepi vetöfik, äkevom oni, ed ägolom in on äs in botil in vat. Ed, o milag! svan äsogon oki dönu, ba sio sekü danöf, frediko e me flitäms flapölölo lä om, ed äjonon ome vegi; e ven äföfiosvimon fo om ko flitäms vietik pividüköl, äjinos, äsva, nafil me sails svolik ävegon donio ve ‘Rhein’.

Vüo ‘Beatrix’ ästadof in kased oka tö ‘Nijmegen’ ön riskäd mu gretikün. Neflens valik fata ofa — ibä söls nämädik ai laboms neflens — ägebädoms fabini oma, ed ästeifoms ad lesümön ele ‘Beatrix’ länis ofa. Nu ätevomus balamo to kased, ed us nino ‘Beatrix’ äbinof, padränälölo e drenölo äspelöl, das savan seimik ökömomös! Äkomipoy dredabiko, e tatakans ikonkeromsöv fümiko kasedi, ed iravomsöv vali, ed isasenomsöv valikanis in on, if no lesiör yunik foginik, keli nek nog föro ilogon, dub lilam lenoida vafas, ilürönomöv ed imigomöv oki ini trup äkomipöl. Levemiks flaps omik äbinons, ibä utan, kel jelom nensini pedränälöl, kanom komipön gudiko. Ünü brefüp neflens valik jüesa man lätik pidoflapoms, ed ‘Elius’, nog binöl in stad bludik ä püfik, äkienom lä futs ela ‘Beatrix’ jönik, ed ädajonom ofe lini. Svan ijonon ome vegi verätik.

E nu-li? fovoti vo kanol tuvedön. ‘Beatrix’ äplidof so vemo lesiöri, das igo äglömf ad säkön ome nemi e licini oma. Äleadof dakipön ome lini, ed ävedof sunädo jimatan oma. Pos deadam lüfata okik ‘Elius’ afövom omi, ägretükumom dalaboti oka, ed äkipom neflens valik oka in fagot dalestümabik. Ko ‘Beatrix’ okik älifädöm delis vemo läbikis ed ädagetom lä of sonis kil. Promi te bali äflagom de of, sevabo, das neai ösäkoföv ome, kis äbinom e kiöpaio ikömom. Utosi, kelos ämüton omi ad klänäd bisarik at, no sevobs: ba äbinos ad blufön boso nuläli jimatana okik. Kis kod atosa mögiko äbinon, ‘Beatrix’ fino no äkanof plu fidön ni slipön sekü nuläl, e seimna ün net äsäkof ome mu nelaodiko: “O sö! osagol-li kludo neai sones olik, kiöpaio ekömol?” Lügiko ‘Elius’ älöädöm, äklotom oki, ämogolom ed ägekömom neföro. Sone bäldikün okik: ‘Diederik’ äposbinükom glävi pegoldöl oka ko grafän: ‘Kleve’; sone telid okik: ‘Godfried’ yagahorni largentik ko grafän: ‘Teisterbant’; yunikünan ädagetom grafäni: ‘Loen’ ko lin diamainik jerabik. Täno sons nog äbumoms svanatümi in ‘Kleve’ as lemefot täva ventürük fata okas, ab ad lüg gretik ela ‘Beatrix’ neai älogoms dönu fati okas.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 39—40.

NUNS

Utanes, kels no nog epelons limanamamoni okas, pabegos plütiko ad sedön moni at suämü fl. Ned. 2,50 söle: 'J. G. M. Reynders Sr.' kädan diläda valemik feda, 'Den Haag', 'Goudsbloemlaan' 120.

Vomül 'Maria Willebrand' in 'Warendorf' (Westfalen) 'Oststrasze' 39 e söl: 'Johann Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus', 'Bahnhofstrasze' 20, oplidonsöv vemo, if Volapükans votik oprimonsöv spodi Vpik ko ons.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1935 Vpamäks 500.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1935. Pads: 40—41.

1936 (yelod 5id)

PÖTÜ YELACEN.

Vipobs Volapükaflenes dabeni e benedi mödikis ün yel nulik.

Utans valik, kels juitons so mödiko ün livüpils takedik, dü kels jäfälikons in stud Volapüka, u kosikons ko flens, kels binons in fagot talaglöpa lafik de ons, utans valik ai fovonsös ad sevädükön nulanis ko atos, e däponsös onis in medöm at ad kanön kosädön ko alan kemenas okas!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 1.

JEVOD.

Fa 'Cyriel Buysse'.

Ebinos jenotil brefüpik äfäküköl...

In zänod lesüta brefobüo pinätüköla cils kil äjäfons me pledam in sab. Nog logob vemo kleiliko onis valik kil fo logs oba, e jinos lü ob, das obleibob ai logön onis, leigoäsä omemob i dü lifüp lölik oba süfüli, kel äfovon,...

Balidan äbinon jicil älaböl lifayelis jöl u zülis, logodili pupa rosadaredik labü logs kleiliko blöviks e hers blägik, kels älagons ön brul slapik in nük e zü cügs ofa; täno hiput labü lifayels lul u mäls: bigik, redik ä blonik ko bos benognoma, in blitil gedik, pinägedöl ed isleatöl okik, kel äbinon mödo tu veitalenik e mödo tu gretik, kel päkipon löpo dub blitipolians vorik, kela knops noleigik ti ärivons jü jotils rovik oma; e fino putül, älaböl ba bäldoti mö yels bal e lafik, nog piklotöl me juüpil, ed äkropöl in sab: manil smalik plitülik labü logs sapik gretik e kapil klöpik ko herem blonik go feiniko fridik.

No sevob plu pledi ut, keli äpledons. Bo no pledi seimik; bo äzimufons te in sab me namils miotik okas ed äbunilons in sviet sola, ed äjuitons, äsä nimils smalik libik, florüpaluti flifädik sofik. Nek äküpälon ad ons: äbinos, äsva belödans valik vilagüla smalik islipülons ün vam zedela, äsva ludomils nemödik me zem pivietüköls pilüvons: ludomils, kels ätopons len flans bofik vega stedik nenfinik me buegs gravik pisimöla, kel äzugon de zif fagik bal lü votik.

Te in jad su bam fo lulotidöp balik vilagüla, ob it ifeniköl dub saikulam lunik oba islipülob boso. Ibevegob ün mayuladel magifik vamik et ya milmetis foldeg; ömutob sio bevegön nog mödoti leigik, büä örivob zeili lespata obik. Islipikob boso, labölo kubiti su stutöm bama, ko logs färmik, tü tims lunomik nog sugölo nentikiko lefogili smoka se pipil Linglänik braunik brefik oba. Saikul oba, saikul glorik oba ästanon, äsä dogil fiedik, näi ob.

Luvokäds vemik, leror, drenam süpiko jeikons galio obi. Löjutedob, ed, äso in lit leklära, logob süfüli, kel koedon dremälön obi sekü naudod.

Niliküno fo ob, in zänod lesüta, us, su plad it, kö änu cils äpledons, nu fledavab geilik, vetik, me tegasail dofik petegöl lüvabon sofiko kledölo love sab livetik. E, me loged bal ed it, äso in glut leklära bal ed ita, du nams dremöl oba pedons ta tämeps oba e mud oba lemaifikon sekü dredäl nen fäg ad vögön me ton alseimik, logob: veigotani vegöma slipölo eteniköli dis tegasail, cilis bäldikün bofik drenölo efugölis flanio, e smalikani ai takedo laipledöli in sab nen seved riskäda jeikik. No labob igo timi ad lüjutedön: ekö! jevod dovegon cili!

Ab nö!... no dovegon oni! Ün timül ot, das pölacedob ad bekomön süfüli ledredodik at, logob, das nim gudik, ba dü foldil sekuna, flegon kapi oka lü cil, äsvo ad besmeilön oni, e täno, das deädölo veitiko lögis oka, lovegolon nevifiko ko vab, nes kontagön oni.

Lenoid, laramavokäds, yans, kels vemiko pamalletirons, mens, kels lüjutedons. Jipul e hipul drenöls sekü liliflaps; e vom, kel sovadiko rönöl, lösumof cili yunikün no pevidöli. E täno veigotan, kel dub noid vutik egaliköl, bunom de vab oka, e, pluuneplu sevedölo utosi, kelos ma ced oma ejenon, vemiko blasfämölo primom ad flapön me bat jevodi oka.

Pas täno labölo drenis in logs lübnob. Senälob, das kanoböv peidön mani et. Ab, igo büä binob nilü om, e nes kanön suemön, vio atos jenon, senälob süpiko, das binob takedik e sofälik. E binos i me vög sofik takedik sekü gud e rekosil, das ob, seidöl dü timil pülik nami obik sui brad omik, sagob: “O flen! no flapolös buiko nimi et! kömolös buikumo ad drinön kobü ob väreti bira!”

Güflekom oki, stopedom ad flapön, e lülogom obi me logs mikonfidik, nog flamülöls sekü zun. E, bevü obs, ünü tim leklära, bos jenon, bos dramatik no pekleilüköl e no kleilükabik. If nog flapom, if flapom nog balna nimi me bat, täno obunob sui om, odojedob omi ta plun, opeidob omi. Senälob osi; atos binon fümik. If no plu flapom, opardob ome vali, e senälob, das uduinob duni gudik, das sofäl oba usüükon in ladäl oma balidnaedo ün lif oma klienüli guda e menäta, kel ün fütür nog suvo osüikon dönu.

No plu flapom... ereidom in nid bisarik logeda obik utosi, kelos mifätiko ojenonöv. Eesenälom in lan krüdik oka, in kontag kesenäla klänik, sofäli e pieti, kels süikons se lan obik. O! si! süpo evedom vemo gudik ä sofälik; jedom bati oka disi sail e stöpom vabi oka.

Güflekob obi, vokob us in runäd pöpa jilulotidöpani. Bonedob ofe väris tel labü bir. Täno globol lü jevod, gleipob kapi pedonioflegöl onik vü nams bofik oba, e röbülob löfulölo oni, röbülob oni ko fäkam ninälik.

“O veigotan! no dalon-li getön mödotili vaena?” säkob.

“If plüdol, o sö!” man gespikom, äso jemölo.

Ekö! vom kömof ko värs. Lenjoikobs väris. Begob ofe pori vaena pro jevod. Blinof oni in bäset tuigülik.

Veigotan sästömom nime fräni. E du jevod fidon se detanam obik, lairöbülob oni me nam nedetik obik, flomi onik e giomi onik. Dunob osi nevifiko, sofiko, me röbüls lunik ai dönu padunöls, ed ainog dönu röbülölo topis ot; e süpo, patumütölo dub fäkam, fopiko primob ad drenön. No kanob taetön drenis oba, flumons to steifs valik oba, flumons, e mutons flumön, falons äs dav sofik love granils lätik, kelis nim gudik dasmeilölo me lips kobosukon se nam oba.

Ekö! binos finik. Bäsetil binon vagik, man fimükom dönu fräni, e vab movabon. Lütenükob veigotane nami, in kel klänedob franis tel.

“Ekö! ad drinön nog väreti dü vegam”.

Man äbinom so fäkik, das no plu äkanom spikön. Te loged ädanon obi.

Ebleibob stanön nog dü pülatimil ad loegön motävön omi. Dü timül niludo bos ebinon in stad negudik, ibä pos degat stepas estöpom dönu jevodi, ed ebnom se vegöm. Elogob, das äxamom yokädi, e das ävotükom seimosi ota. E, ven atos äbinon finik, büä dönu äkripom disi tegasail, eröbülob pülatimilo nimi in giom, ed enokom su särvig me nam flenöfik. Pos atos exänom dönu ini vab, e disaü sail eloegob pasesteigön bati, me flapül nelaodiko frediko tonöli in lut löpo sus jevod, as kuradükam jelöl, as kanit,...

E ko seif sädredikama emogolob täno.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 1—4.

‘J. A. ADRIAANSE’ †

Ko lied gretik ägetobs nuni, das sö: ‘J. A. Adriaanse’: proan vemik Vpa emoikom sekü deadam oka de Volapükaklub valemik Nedänik.

‘Adriaanse’ äbinom balan balidanas, kels äplägons in län obsik Vpi; eduinom in län obsik mödikosi vemik gönü pak Vpa. Ün yanul yela: 1885 ya ädagetom diplomi Volapükiditidana; at äbinon diplom 103id fa ‘Schleyer’ pigevöl. Ün mätzul yela ot ädagetom diplomi ela “Volapükaspedel”. Mu leziliko äjäfikom me propagid Vpa ed älautom demü disein at ün 1889 e 1890 yegeedis ömik pro delagased: ‘De Maasbode’ tiädü ‘Schetsen over de Wereldtaal Volapük

en haar verspreiding' (= Skäts dö valemäpük: Volapük e pak oka). Ün 1888 äpübom kobü 'J. Braakman' gasedi: "Volapükel nedänik". Ün 1890 gased: "Pakamabled nedänik, calabled ninlänik Vpakluba valemik nedänik" äpübom, kela redakan äbinom. Suno ye, sevabo pos nüm jölid gaseda et, ämutom lovegivön demü calajäfs vemo mödiks oka redakami ele 'J. E. K. Van Wijnen'.

'Adriaanse' ekompenom ün 1889 as sekretan komitetanefa büfik mu veütiko in fün Vpakluba valemik Nedänik. Pösods ömik änunädons okis pro atos, sodas klub at ya tü 1890 yanul 1 äkanon pafünön. In cifef büik plä 'Adriaanse', as sekretan valemik ä kädan, bevü votikans äkompenoms 'Dr. T. C. Winkler' in 'Haarlem', 'E. F. L. Haastert' in 'Rotterdam', e 'Dr. H. Van de Stadt' in 'Arnhem'.

Pö laut statudas, ed i sirkülapenädas balido degas e yelabukas balido telas kluba äkevobom vemo jäfediko.

Demü kods patik, pato demü jäfots mödik in lif pravitk oka, 'Adriaanse' äbegom sädüni se cals difik oka kel stimiko ä lelobülo pägevön ome fa kobanef kobikama valemik de 1891 gustul 5, du mobü 'Dr. T. C. Winkler' äsludoy me vögods valemik ad danisagön ome demü düns fa om klube peduinöls.

'Adriaanse' äbinom ün 1890 i ganetan ela "Lesedam bevünetik Volapüka": klub, kel ädiseinon ad propagidön Vpi love vol lölik. In calam at epübom demü propagid in Nedän bukili tiädü 'Ons Volapük' (= Volapük obsik).

'Adriaanse' pimotom tü 1863 mayul 11 tö 'S-Heerenhoek' (in provin: 'Zeeland'). Primo ävobom pö tid, efe de 1891 as julacif in "S-Heerenhoek" ed in 'Hontenisse'. Stud tedanolavas ye plu ätirädon omi, sodas ün lif latikum oka ävedom bukädanolavan (= 'accountant'). Ün yels lätiko degluls lifa okik äbinom bankadilekan, büiko ela 'Hanzebank' (= hanabank) e latikumo filialabüra ela 'Amsterdamsche bank' (= bank di 'Amsterdam').

Pläs dub lezil oka pro Vp., ädagetom i sevädi gretik dub vestigs jenavik oka; ebinom igo dü tim ze lunik ragivan de 'Hulst'.

Ven isoelikom de lif notidik, äjäfälikom sunädo ko stud mu löfik okik: "Volapük". Liedo no ekanom juitön lunüpiko takädi oka. Tü 1935 gustul 20 edeadom tö 'Rotterdam'.

Ko om stunidan lanälik Vpa ä liman lezilik kluba emoikom. Nem oma ponemon ai stimiko in jenotem Volapüka.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 5—6.

NUNS.

Evedom liman diläda valemik feda Vpaklubas:

söl: 'Stefan Basilescu' in 'Comuna Tâlpasi, Judetul Doljiu', 'prin Craiova' (Rumän).

Ladet nulik:

söl: 'Henri Schuetz, Séminaire adventiste' in 'Collonges-sous-Salève, Haute-Savoie' (Fransän).

Eseditom de Vpaklub valemik Nedänik:

söl: 'L. C. A. Smeulders' in 'Breda' (Nedän).

Edeadom:

söl: 'J. Adriaanse' in 'Rotterdam' (Nedän).

Kanons pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Zeist' (Nedän), 'Verlengde Slotlaan' 157. Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. N.	2.25
'Wörterbuch der Weltsprache' fa otan	,, ,,	9.75
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	,, ,,	1.—
'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'	,, ,,	0.80
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,, ,,	0.25

Yelod: 1936 Vpagaseda pro Nedänapükans	„ „	2.—
Yelods büik gaseda at		
pro no-limans feda a yelod	„ „	1.50
pro limans feda a yelod.....	„ „	1.—
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	„ „	0.05
a samäds 10.....	„ „	0.25
a samäds 50.....	„ „	1.—
Vpamäks a samäds 100	„ „	0.50

Kanons pasivön de söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal 199061:		
‘Statuten en Huish. Reglement der Alg. Ned. Wereldtaalvereeniging’	fl. N.	0.25
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Nedänik	„ „	0.25

Kanons pasivön de söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän), ‘Bahnhofstrasse’ 20:		
‘Lehrbuch der Weltsprache’ fa ‘Johann Schmidt’		
a samäd 1	m. Deut	1.20
a samäds 3	„ „	3.30
a samäds 5	„ „	5.10

De Vpavöds nulik nu liseds kil (Vp.-Deutänapük) dabinons. Vpans anik ya dalabons kopiedis lisedas kil at, ab ömans no nog ekopiedons onis. Lätikans at vo kanons loenön lisedis at de redakan balid Vpagaseda at; mutons ye promön ad gesedön onis mögiküno suniko, sodas votikans, kels i desirons ad kopiedön lisedis at, no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedis onas.

Liman alik feda, kel uslopükon limani nulik ogeton glato de dilekan Vpafunda Vpamäkis 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 7—8.

KADÄM VOLAPÜKA.

Bagaf: 15 statudas kadäma Volapüka büdülön, das cifef stida at binädon me limans kil, efe: dilekan, sekretan e kädan. Bi ma sev oba nek cifefa büikum nog lifom, — alo nek ona egivom jünü mali anik lifa, — zesüdos ad fomön dönu cifefi kadäma Vpa. Ob, as cikal Vpanefa, binob dilekan kadäma, sodas te zesüdos ad cälön sekretani e kädani. Ma bagaf: 17 calilabans at mutoms padavälön fa kadämans se okans. Me sirkülapenäd oba dätü 1935, tobul, 1, nüm: 1 edunidükob dinädi at, ed ebegob soles: kadämans ad nunön obe, kimis vipoms as sekretan e kädan cifefa kadäma Vpa. Sek atosa ebinon, das keninükamü ob it, limans 5 kadäma eföloms begi oba. Pö daväl at söls sököl edagetoms numis vögodas, kels pemäniotons po nems omas.

Sekretan:

‘Dr. Arie De Jong’ 5.

Kädan:

‘J. G. M. Reynders Sr.’ 4.

‘Prof. Dr. Karl Ludwig’ 1.

Sekü vögodam at pedaväloms e pecäloms

as sekretan: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ (Nedän), ‘Verlengde Slotlaan’ 157.

as kädan: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120.

Yümü atos begob kadämanes valik ad sedön fovo sekretane pedavälöl dinis valik kadämi tefölis, e kädane pedavälöl monis valik, kelis deboms kadäme u vipoms legivön one.

Bad Godesberg, 1936, febul, 15.

Dilekan kadäma Vpa:

PROF. DR. ALBERT SLEUMER.

cikal Vpanefa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 9.

PASETALIF OMA.

fa 'T. C. Bridges.'

Ven äkômoms se kluböp, el 'Ballard' yunik ävokom loatatoodi.

"Nüstepolös! o 'Jim'!" äsagom; e 'Jim Freestone', ätovülölo brefüpilo jotis oka, älobedom.

'Godfrey Ballard' änemom joföre ladeti, ed ädetoodoms.

"Kiöpio vegobs-li?" 'Jim' äsäkom.

"Atosi sio ologol, if ulükömob", 'Godfrey' ägespikom.

Pos vabam brefik tood ästopon fo dom labü logot ze komunik in sütil nilädü el 'Piccadilly'. Flens bofik äsestepoms, 'Ballard' äpelom, ed ätoenom kloküli.

Jipul in livred dofablövik ämaifükof yani.

"El 'mademoiselle' binof-li in dom?" 'Ballard' äsäkom.

"Erajanol-li ko of? o sö!"

"Si! etelefonob ko of bü düp bal."

"O! kömölsös täno dü pülatim isio!" jipul äspikof, du äletof omis ini stebedacem.

'Jim' äzilogom in cem liegiko pimöböl, kö fut ämosadon ini taped lofüdänik bigik, ed äsmeilom smeli patik, kel us äbinon.

"Kisi labol-li?" 'Ballard' äsäkom smilölo.

"Smel at no pliton obi," votikan äsagom. "E kis at binon-li? Glöb-li kristadaglätik?" Vög omik ädageton toni zunik. "Sagö! eblinol obi ga no domü jibüosagan."

"No vedolös so zunik! O 'Jim'! Ai esagol, das somnambul binon nesiäm, e nu vilob blöfön ole, das no gidetol tefü atos. 'Mademoiselle Delange' no binof jicütan, ab binof jenöfo milagan."

"Nesiämö! Sevof käfi ad kredidön seimikosi menes kredälik, ed ad koedön seblinön moni se pok onas."

"Kanol jovön dö atos so mödiko, äsä vilol, o 'Jim'! ab if ekekomolöv pö bit ofa, sio spikolöv ön mod votik."

"O nö!" 'Freestone' äsagom fümäliko.

"Yülob: si! mö els 'guineas' lul," 'Ballard' äspikom.

'Jim Freestone' äzogilom brefüpilo; tän äsagom: "Gudö! fölidob ole vödi olik. Vilob nu naedilo süadükön oli, das mens somik valik binons cütans. Nu osagob ole igo bosu, kelosi nog neai esagob ole. Nem veratik oba no binon: 'Freestone'. If vom et sevof-la ad konön obe te etosi — no nedof igo nemön nemi veratik oba — opelob täno ole mu blesiro elis 'guineas' lul,... igo elis 'guineas' luldeg, if vilol atos. Perajanos-li?"

"Rajanö!" 'Ballard' äsägom. "E yülob mö els 'guineas' nog luls, das osevof ad sagön ole i nemi veratik olik."

Äbetoenom jipuli, ed äbüedom säkön, va 'mademoiselle' ökanof getedön fleni omik.

Lienäd sarkadik zü mud ela 'Jim' äsüikon, ven päletom ini saludöp smalik; ab lienäd at ämoikon, ven 'mademoiselle Delange' änüstepof. Äbinof maged lunedik lunik: vom labü lifayels ba kildeg ko täin dofik e herem rabablägik. Logs dofik sofik gretik änidons dis mantil ledik blägik, kel ätegon tio löliko logodi ofa.

Äbinof so löliko votik äs utos, keli ifomälom, das äperom dü timül blümäli oka. Ab äfägom ad bemastön suno oki, ed äsagom sarkadiko: "Elilob, das büosagol fütüri, o 'mademoiselle'! Tefü atos ye no binob nulälik. Binob ya kotenik, if fägol ad sävilupön pasetalifi oba."

Älulogof omi fefiko.

"Givolös obe nami olik!" äsagof.

Älabof vögi donik benotonik; ed in vögäd ofik bos äbinon, kel ägalükon bosu in mem mana fo of. Nen vöd bal ye ätenükom nami oka.

Dü tim no mödikum ka mö sekuns deg älelogof nami, keli äkipof vü doats rovik ofa; täno äspikof: "Vo-li? vipol, das ospikob dö pasetalif ola. Mu gudö! Osagob ole utosi, kelosi logob. Pemotol ün yel: 1890 e niludo ün florüp. Mot olik edeadof pö moted olik."

'Freestone' ädunom nenviliko jästi stuna. Utos, kelosi äsagof, äbinon lölöfiko verätik.

"Pas ven älabol lifayelis jöl ejulol. Latikumo mö yels vel fat olik ädeadom, e balan röletanas olik älasumom oli lomü ok: ziom."

Me muf vifik ‘Freestone’ ägetirom nami oka.

“Kiöpo eseividol-li etosi valik?” äsäkom zunüliko. “Lio sevol-li, das ökömob isio?”

Vom yunik älöökof pleidiko kapi, ed älogof omi stediko ini logod.

“Lesiob ole, o käpten: ‘Freestone’! das äbetikob leigo nemödiko, das ökömol isio adelo, äsä ol it bü düp bal.”

Älulogetom ofi dü timüls anik. Doo nevalo ämutom dasevön, das pisüadükom. Tio grobäliko ätenükom dönu nami oka.

“Fovolös!” äsagom.

“Täno,” äsagof, du vög ofa äträton fäkami semik, “täno lügadramat gretik äkömon ün lif olik. Ävedol lelöfädik.”

Nam, kel ätakädon in ofik, ädremon dü pülatimil. Äfovof: “Jipul äbinof mödiko yunikum, ka ol. Äbinof plitülik, ab leplüdik tefü ok it, vimik ä jaludik. No ädigädofof...”

Nu ‘Freestone’ ägetirom mäpetiko nami oka.

“Lio künol-li?” ävokädom me vög teafik. “Lio künol-li? Äbinof so löfik, so plitülik,... De kodäd valik te ob binob kodan.”

“Atosi no isagoföv,” el ‘mademoiselle Delange’ äsagof me vögäd takedik, kel vemo ätaädon lä fäkam omik. “Idasevoföv buikummo, das no ädigädofof oli, e das ädunol vemo fopiko ad klänedön oli ini Largäntän me nem pidatiköl.”

‘Freestone’ äfoikom mö step bal. Ägleipom rieti ofa so nämiko, äsva ävilom troivülön oni.

“Kif binol-li?” äsäkom raudiko. “Lio sevol-li etosi valik?”

“Lio mögosöv-li, das mens plu tels sevonsöv-la utosi, kelosi obs sevobs?” gesäk ofik äbinon.

To särvigastofäd ledik blägik äkanom logön, vio paelik ävedof süpiko, du notod dolik äsüikon in logs dofik gretik ofa.

“Täno binol... binol... nö! no binos mögik,” ävokädom.

Me muf vifik ätirof särvigastofädi de kap oka ed äsagof nelaodiko: “Si! o ‘Jim Benedict’! binob ‘Fay Chaston’.”

Dü timül man gretik äkledom, äsva öfalom. Ab äbinos te fib brefüpilik — äzügleipom ofi ini brads oka, ed äpedom ofi leni ok.

“Nö! o ‘Jim’!” äsagof nelaodiko, du ästeifof ad livükön oki. “Nö! binos tu latik. No äbinos demü atos, das äkonob ole etosi valik, ab ad sätomön lani obik de dränäl lepida tomik, keli epolob in nined obik dü yels valik epasetiköl.”

Änokoy len yan.

“Pardolös obe! o ‘Jim’!” vög ela ‘Ballard’ ätonon, “ab jinos, das dulos vemo lunüpo, büä elecenol de nekred olik!”

“Kömolös ninio! o ‘Godfrey’!” ‘Jim’ ävokädom frediko.

E ven el ‘Ballard’ äbleibom stanön stunölo su soliad, logölo de ‘Freestone’ lü ‘mademoiselle Delange’, keli om nog ai äkipom in brads oka, ‘Jim’ äsmilom: “Pesüadükob, o ‘Godfrey’! emeritol snatiko elis ‘Guineas’ lul! E... e... spelob vemo, das okompenol pö mated.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 10—13.

NO GELOGOLÖD!

fa ‘C. P. Tiele’.

Logolöd no pödio, ab foo!
 Pestöpädöl dub mied lenonik,
 mutol ga neföro lüdön büo!
 Sevolöd! Fo ol ün fütür nesevädik
 seatons lib jönik, daben e lif glorik,
 ab nonikna ünü tim pasetik.

* * *

Foologolöd, ab no pödio!
 Lemödiks mens, fopik, stupik,
 nekotenik dö tim presenik, do

binon fulik me tōbs mōdik,
sukons ünü paset lefagikün
tumyeli de lib e läb gretikün.

* * *

No logolöd pōdio, ab foo!
Ga te fütür binon fanot olik.
Paglōmonös valikos, nog stadöl pōdo.
Föfiö! Dub komip lenefōro fenik.
Gleipolöd te ko mǎpüd künik!
Lü ol leduton valikos binöl föfik.

(Tradutod libik fa ‘Rinacil’.)

Se *Volapükagased pro Nedānapükans*. Yel: 1936. Pad: 13.

LÄB.

Desirön läbi binos lon natāla menik.

* * *

Läb binon stad kotenükama lelōlik, de kel no kanobs vipön votikami.

* * *

Mens, kels ledesirons te yofi, kanons spetön fümiko, das nefōro okolkōmons läbi.

* * *

Süperikün juitas valik binon juit vikoda loi lefāk badik.

* * *

Trod gretikün in neläb binon süad konsiena, kel sagon obes, das no edigādobs ad binön neläbiks.

* * *

Lenefōro men otuvon läbi plödü ok.

Se *Volapükagased pro Nedānapükans*. Yel: 1936. Pad: 13.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedānik.

Kobikam valemik 26id Vpakluba valemik Nedānik pojenükon ün poszedel zädela: d. 28id mǎzula yela: 1936 tü düp 2 min. 30 in bal lecemas ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”, Spui’: 10, ‘S-Gravenhage’.

Vomül: ‘Mieke Sack’ efealotādof de ‘Apeldoorn’ lü ‘Osnabrück’ (Deutän), ‘Korsikastrasze’: 25.

Dilād valemik feda Vpaklubas.

Söl: ‘Henri Schuetz, Séminaire adventiste’ in ‘Collonges-sous-Salève’ (Fransän) nunom, das ladet oma pro spods se Deutän e Rusän binon: ‘Henri Schuetz, Séminaire adventiste, poste restante’ in ‘La Croix-de-Rozon’ (‘Genève’) (Jveizän).

Söl: ‘J. G. M. Reynders, Sr.’ begom limanes ut dilāda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamoni okas pro yel: 1936 (e mögādo i uti yela: 1935), ad potön ati ome bü del lid prilula balidkōmöl. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1935 Vpamäks 100.

Se *Volapükagased pro Nedānapükans*. Yel: 1936. Pad: 14.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK**[Nunod dö kobikam 26id.]**

Ŭn poszedel zädela: 1936 mÄzul 28 Vpaklub valemik NedÄnik ejenŭkon kobikami valemik 26id oka in bal lecemas ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘Spui’ 10 in ‘Den Haag’.

Za dŭp: tel e laf presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ se ‘Zeist’ Ämaifŭkom kobikami me benokömvöds ladöfik anik. Poso protok kobikama valemik büik päloreidon e pos lobŭl kobanefa pädispenon fa presidan blöfŭ baibin. Pos atos sekretan Äblinom nunodi dö yel epasetiköl. Nunod at ÄninÄdon brefo sökölösi.

Num limanas emödikumon mö limans tel. Sekŭ deadam sö: ‘J. A. Adriaanse’ emoikom se klub. Liman at Äbinom vönÄdo pösod sevÄdik in Vpavol. Ädutom lŭ grup smalik manas, kels efŭnom s ŭn 1889 klubi, e kels ekodoms ettimo, das Volapŭk Ädageton sevÄdi gretik in lÄn obas.

Lecifef Äi esteifon ad kÄlÄlön demÄdis kluba, b.v. medŭ yegeds in gasedem, ed i dub nüseid notedas in gaseds anik.

Pö kobikam valemik büik ŭn 1935 mayul 25 in ‘Den Haag’ pejenŭköl diplom jönik stimalimanama pälovegivon stimalimane Äkomöl: sö: ‘A. A. Moll van Santbergen’.

JÄfidot kluba: “Volapŭkagased pro NedÄnapŭkans” epubon ŭn 1935 nomöfiko aipos mul s tel. Ŭn yanul 1 ayela periodapenÄd at eprimon yelodi lulid oka. Gased binon i jÄfidot calöfik dilÄda valemik feda Vpaklubas, du in on i nuns VpakadÄma palasumons. Gased pasedon nomöfiko glato cÄmes calöfik difik, e pluna redak böno egeton e se lomÄn e se foginÄn jonŭlis nitedÄla pro jÄfidot at.

VpamÄks blebons vogiks. Ŭn yel epasetiköl samÄds 1900 onas peselons.

Kodedŭ penÄd fa ‘Dr. Arie De Jong’ pesedöl cÄme sifala e komotacifodanas ela ‘S-Gravenhage’ ad komandön nüdügi Volapŭka as tidajÄfŭd ini juls notidik pla nüdüg mögÄdik ela ‘Esperanto’ (l. nunodi kobikama valemik büik in nm: 4 yeloda büik gaseda at!) no te polem fefik Ädavedon in el ‘Het Vaderland’ bevŭ om e proans ela ‘Esperanto’, ab i in nüms de 1935 prilul jŭesa yulul vigagaseda: ‘Oorlog of Vrede’ yegeds ömik Äpubons pro e ta Volapŭk, el ‘Esperanto’, el ‘Ido’ ed el ‘Novial’.

As jenot fredŭköl kanobs i nunön is, das klub obsik pemÄnioton in yelabuk sevÄdik: ‘Nederlandsche Staatsalmanak voor Iedereen’ (Tatakaled NedÄnik pro ek) (yelod: 1936).

Ad el ‘Wörterbuch der Weltsprache’ gretik ŭn yel epasetiköl fövot kilid evedon blŭmik.

Ŭn prim ayela ‘Prof. Dr. A. W. De Groot’: profÄsoran nivera de ‘Amsterdam’, kel jÄfom ko kevoj ela ‘I.A.L.A.’ (‘International auxiliary language association in the U.S.’ = yufapŭkaklub bevŭnetik in Tats-Pebalöl Meropa) in ‘New York’ me laut skemata pro pŭkibepenam leigodik mekavapŭkas veütikŭn, ebegom ele ‘Dr. Arie De Jong’ ad nüpenön in et dili neodik tefŭ Volapŭk. Begi at sö: ‘De Jong’ efölom ed elautom lovelogami veitöfik Vpa pro skemat et. Me atos eduinom vobodi veütik demÄdŭ Vp.

Tefŭ VpakadÄm pänuos, das statuds nulik e nomem konömik nulik pilonons e pidebŭkons in nŭm: 5 yeloda folid gaseda at. PosÄ büdüls at pilonons davÄl cifefa kadÄma Äkanon padunidŭkön. Me penÄd de 1935 tobul 1: nm: 1 cifal: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’, kel dub cal oka binom i dilekan kadÄma, Ävüdom limanis ad davÄlön sekretani e kÄdani, sekŭ kelos tefÄdo sö: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’ pädavÄloms pro cal s et, sodas atans kobŭ cifal nu fomoms cifefi VpakadÄma.

Pos loreid nunoda kal dö 1935 päxamon e päzepon fa xamakomitetanef. Kal päjöton me jötasuÄm gönetik mö fl. N. 23,20.

Pos atos presidan Änuonom, das de limans tel nun pigeton, das päneletons ad komön pö kobikam. Pened labŭ benovips pro benoplöp kobikama fa Volapŭkans fol se ‘Weiskirchen am Taunus’ (DeutÄn) päloreidon. Kobanef Äkomiton sekretane ad loveblinön Vpanes et dani kobanefa.

Poso presidan Ädajonom lovelogami, keli isedom ele ‘Prof. De Groot’ e kel pimÄnioton in nunod. Änuonom i brefo ninÄdi spoda, keli eduinom ko ‘Prof. P. Mitrovich’: profÄsoran tedakadÄma in ‘Sarajevo’ (Sulüda-SlavÄn). ‘Prof. Mitrovich’ sevabo estukom volapŭki nulik: ‘Internasional’. Edatikom pŭki at no patiko ad propagidön oni, ab buikumö ko disein, das on sa

volapükasits votik pogeädonsös as stab pro volapük nulik, kel pölautonöv ön baiod ladöfik fa bevüpükavans valik, e pöstetonöv valemiko bligabik. Ad atos ‘Dr. De Jong’ egespikom, das no kredom, das omögos ad fönön baiodafedi ladöfik bevü slopans valik yufapükas difik, bi süadom, das mödikünans pösodas at ofovomsöv ad propagidön pükis lönik okas. Kredom, das mög balik ad dagetön lonädi jenöfik in säkäd at binon, das dönu slopikoy yufapüki valemik rigik, sevabo Volapüki, das stopedoy ad feitön dö sit gudikün valemapüka, e das valöpo steifoy ad ceinön volapükaklubis difik ad klubs, kels te propagidons Volapüki di ‘Schleyer’.

Fino ‘Dr. De Jong’ änumom, das äjäfom me kobopladam liseda: Deutänapük — Vp. de vöds nulik, kels komädons in fövots kil ad vödabuk gretik Vpa.

Pos atos limans säcaliköl tel lecifefa lelobülo pädaväloms dönu.

Pro kobikam valemik sököl as top büfiko el ‘Den Haag’ ed as tim mul: mätzul pälonons.

Kodedü säkäd dö propagid gretikum, b.v. päsludos ad lautön propagidapenädi brefik ed ad seagivön oni ön mafäd gretik.

Bi no plu bos äbinon dunabik presidan äfärmükom me spikot brefik kobikami.

Dü kobikam, leigo äsä pö kobikams büik, konlet smalik Vpalebukas, kels ipubons ün yels lätik, pijonetükons.

Lecifef kluba nu binädon me: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’: presidan: ‘H. Bakker’ in ‘Voorburg’: vipresidan: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’: sekretan-kädan.

‘J. G. M. REYNDERS’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 20—22.

PÄNSION KILTUMYELIK.

‘Dr. Walkar’: profäsozan nivera in Kanadän juitom nog ün atim pänsioni, keli famül omik seimna idageton de ... reg: ‘Charles’ telid Lingläna.

Ün 1651 jibalan büröletanas omik: jiseman: ‘Elisabeth Yates’ älifof ko blods lul oka su Länilabot in Linglän. Älifädof us dabini takedik ä balugiki, e fūmo mu leno äbetikof, das äjonidof ad savön lifi rega okik, ed ad kompenikön dub atos duniko in jenotem lomäna oka.

‘Charles’ II äbinom fugik kodü elans ‘Roundheads’ (glöpöfakapans) sonemik: slopans ela ‘Cromwell’ nämädik, kel ivikodom omi pö lekomip nilü ‘Worcester’. Pöjutans omik äpöjutoms omi da reigän lölik, e somo äkömom ün göd semik süpiko len lödadom ela ‘Elisabeth Yates’. Jimastan doma pisüpädof vemo ad logön lo ok pösodi lifik it plina. ‘Charles’ II äbegom ofe ad nedunön plütijonülis valik, ed ad jonön ome sunädo klänedöpi, bi neflens omik ästeboms in züamöp nilikün.

‘Elisabeth’, kel äbinof vom visedik, ädagetof sunädo tikodi gudik. In gad kvärabim gianagretik äbinon labü bledem plödakösömiko densitik. Utan, kel oklänedonöv oki in tuigs, fūmiko uvedonöv nelogädik.

Reg no äzogilom lunüpo ed ägrämom vifiko ini bim. Dü del lölik ämutom bleibön seadön löpo, ibä els ‘Roundheads’ ädasukoms, soäsä äkanoy spetön, domi jü in gulils e spadüls valiks ona. E pas tüi soar ämotevoms nensekiko. Reg nog ästebedom, jüs ivedos neit, täno äslifom donio ed ämoikom in dag. E suniko sagäd äspearikon da län, das isädrefidom lü Fransän.

Ab ‘Charles’ II no äbinom nedanöfik. Ven latikumo pos yels zül äkömom dönu sui tron Linglänik, no iglömom benodanis okik. Älegivom ele ‘Elisabeth’ ed alane blodas lul ofa suämi yelik pounas luldeg, ko lonam, das legiv at öloveikom ad gerans gitöfik valik onsik.

E ‘Prof. Walkar’ frutidom, soäsä pemäniotos löpo, nog ai dünoti, keli büröletans oma eduinons rege Linglänik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 22.

MIOP.

Bukem regik in ‘Berlin’ ilabedon vönädo rigädis vemo nolavikis anikis. Tü timül semik bal bukas bäldik at imoikon. Calans valik bukema, dünans e retans äsukons ziliküno dü yels plu 25, nendas äkanons getuvön buki at. I sö: ‘Dr. S.’ äyufom pö suk. ‘Dr. S.’ ädeadom, e nu ätuvoy lebuki su stul oka. Nolan miopik iseadom dü yels 25 su buk at.

PROBATUM EST.

Nolan semik äreidom neito buki dö “kläns nata”, kel äsagon, das balib gretik mena binon mal stupa onik. Ävilom logön logodi okik. Äsumom loki e lampadi. Ab sekü nenprüd äfilükom tio lafi baliba oka, e täno äpenetom sui siem buka at: ‘probatum est’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 23.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik. Ladet nulik:
söl: ‘S. Van Dissel’ in ‘Pangkah’ (Tegal) (Yafeän).

Peselons ünü foldil lid yela: 1936 Vpamäks 200.

Bükapök. In nun dö kadäm Vpa su pad: 9 löpao in kedet 6id binos: “Ob, as cifal Vpanefa, binos ...”; atos muton binön: “Ob, as cifal Vpanefa, binob ...”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 23.

KLÄN ELA ‘SALLY’

Fa ‘Ch. S. Reid’.

‘Sally’ äbinof cilajidünan: cilajidünan degvelid, sisä putül zao bü muls degkil ipubom ini vol at. Suniko söl e läd: ‘Smith’ ädagetons süadi, das ituvons in ‘Sally’ divi völada gretik. Äbinof plödakösömiko datuvälük, e mod sagatik, me kel äsevof ad jäfükön hiputi smalik, äsüükönöv stunidi pö glötan gretikün.

Jimilagan at äfrädofo famüle: ‘Smith’ te jilidis deg a vig. Ab äklienonsöv ad givön ofe nenmuriko jilidis teldeg ya ünü tim viga läs bala, posä ikömofo.

E jönükünos dina äbinon, das ägebädofo mödikumi ka lafi meseda ofik pro pledadins smalik valasotik ad jäfükön me ats eli ‘Smith’ yunik. Ün del alik ädunof ko om tä pelots lönik oka vabami me nibud lü legad. Putül ävedom suno so ledivodik kol of, das mot oma no plu jinof nitedälükön omi.

Soelikos, keli ba äkanoyöv blametön ofe, äbinon, das äklülädofo binön vemo nedomöfik. Dü del lafik äbinof ko cil plödü dom; ab bi hipul smalik kodü blesir ai benovögölo ägekömom de lespatils at, läd: ‘Smith’ äzedof atosi. Spetid cilajidünana degjölid no äbinon bätodik pro of.

‘Sally’ ai älabof logoti leigöfiko plitülük ä jöniki; e söl e läd: ‘Smith’ suvo äjäfons ad datikön dö klänöf, vio ämögös, das ‘Sally’ äkanof gebädön alvigiko lafi meseda okik pro hipul smalik, e ga äkanof labön klotis so plitülükis ä gütöfikis. Fino äkludons kobiko, das ‘Sally’ äremof-la täko is ed us klotis oka, ed äsludons ad mödükümön mesedi ofik, ko disein ad fasilükön ofe peli.

Ab ebo za tim et hiel ‘Smith’ älogom ün del seimik ofi se banköp äkömöli, nendas äküpof omi.

“Ekö!” ätikom, “klülös, das loenof us moni.”

Bi kädan banka äbinom flen gudik oma, ‘Smith’ äsludom ad steifön ad seividön bosu dö monatedots ofik. Atos äflagon de om töbi nemödik; ab ad stun gretik oka älelilom, das ‘Sally’ no ägolof lü bank ad loenön moni, ab ad stüredön moni ini kal oka, efe igo mö pouns fol u luls a vig.

‘Smith’ äkonferom mu veitöfikö ko jimatan oka dö jenet klänöfik. Kod, sekü kel pösod äs ‘Sally’, jikel ägebofo dili mona okik ad muadön hipuli, kel pikonfidom kudes ofa, e ga äfägof ad blinön alvigo pounis fol u lulis lü bank, — kod sekü kel pösod somik ädunof as cilajidünan tä poun lafik a vig, äbinon pro om rät netuvedovik. Ga ‘Sally’ no äbinof jitifan. No din smalikün u pülikün labü völad anik imoikon, sisä of äbinof domü ons, e moni els ‘Smith’ no äleadons seatön nekälöfikö.

Klän ävedon ai klänöfikum; ab els ‘Smith’ äsludons ad laikibön eli ‘Sally’, igo üf omutonsöv pelön ofe jilidis kildeg a vig, do atos sinifonöv pelot ti nedunovik demü stad finenik söla: ‘Smith’.

Klu ‘Sally’ äblibof, äledunof programi delik oka, ed äkoedof plütülön hipuli smalik ai medü bos votik. Atos ba ökanonöv fovön nog dü tim vemo lunik, if fäd no ineleton atosi.

Balan vobanas fabrika, in бүр kela ‘Smith’ äjäfom calo, idagetom viodis vemik pö kobojok nibudas tel seimöpo in el ‘Eastend’ (ela ‘London’), e ‘Smith’ pilesedom ad vestigön modi, vio mijenot ijenon.

Dini ifinükom suniko. Dü vegam lü бүр äkolkömom fleni okik: ‘Jenkins’, keli lunüpo no ilogom. El ‘Jenkins’ äbinom sevädik as pösod, kel ädaplidom sirkudaplösenis.

Klülädos, das ävakenom, ed ebo ävegom lü sirkud, kel nilädü top usik iregulon tänadis oka.

“He! o ‘Smith’!” avokädöm. “Gololös ko ob! edatuvob¹ nu sirkudi, kö man bitom, kel pluom tefü val, keli elogob jünu.”

“Kisi üfo dunom-li?” ‘Smith’ äsäkom.

“Binom leoniteiman, e dunom duinodis so stunidabikis me nims oka, das sirkud ya sis vigs mödik aldeliko fulon jü in seadöps mu lätikün oka. Mutol logön atosi. Pato plöseni poszedelik, ibä täno ai givom duinodanümi zuik.”

‘Smith’ äleadom slüdön oki, e suno bofikans ästanoms lä nügolöp tänada spadöfik. Plödo pilenkleibon num semik notädas in köls tutaädik, sui kels plösens difik pimagons. Bal notädas et pato äsüükon küpäli oma demü duinod lenaudodik, kel pimagon sui on: duinodanüm zuik plöseni poszedelik. Ab ‘Jenkins’ iremom nügolabilietis ed ätirom omi koo ninio.

Älaboms seadöpis gudik, e suniko plösen äprimon. Duinodanüms difik päledunons, e fino leoniteiman famik äpubom ini bitöp dub treilakiud pimiedüköl. Ävobom me bers, tigrids, leopars e nims votik, e fino el ‘King Leo’: leon gianagretik päületom ini cek.

“Nu duinodanüm zuik kömon”, ‘Jenkins’ äsagom nelaodiko. “Küpälölös gudiko!”

Nimiteiman ämaifükom kläpedili smalik in kiud, ed äsagom lüspikoti sököl:

“If balan lädas se publüg vilof gividön obe dü timüls anik putüli oka, odajonob oles milagi dräta: el ‘Leo’ okipom smalikani leigo so zadiko e prüdiko in lumud oka, äsä mot kälöfik, nes dämükön in bosil pülükün cili. Mot dabino-li, kel vilof lükonfidön obe brefüpilo putüli oka?”

“Nu mutol küpälön,” ‘Jenkins’ äsagom, “su bal kedas föfikün vomil seadof, kel tü poszedel alik givof nimiteimane putüli oka. Sagoy, das getof pö naed alik pouni bal tä atos.”

“Naudodö!” ‘Smith’ ävokädöm.

Ottimülo vom unik su bal kedas föfikün, älöädof, ed älüstepof lü cek ko putül in brads oka. Töbo ‘Smith’ ilogedom ofi, ed i älöjutedom. Vom äbinof ‘Sally’ e putül äbinom hicil smalik lönik oma!

Ün sunäd ästanom näi ‘Sally’ ed ädeletiom de of cili.

In joy, kel ädavedon, ätuvof pöti ad mofugön nenküpo. Niludo fövof febädi gaenodi givöli oka in zif votik, kö sirkud anu givon plösenis oka.

Utos, kelos tefon famüli: ‘Smith’, binon, das on ebuükon ad klemön fovo cilajidünanis valik. Ab söl e läd: ‘Smith’ desinons vemiko ad nemön fovo puti smalik eli ‘Daniel’ demü kods, kelis reidan fasiliko kanon niludön.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 25—27.

LERÄT VÖNÄDIKÜN.

Lerät, keli konobs is, licinon de vön vönädikün.

Jen äjenon bü yelamilats anik in Pärsän. Hilepuls kil ilülogoms me logeds lelöfädik vomi lejönik unik, ab fäd mifätik ikodon, das ebo i reg läna ilogom jipuli me logeds plidik. Kludo fät kilatanas älöfädöl suniko pilonon. Päcödetoms, ma süd ettimik, ad paförön.

---

¹ Pol pla el “etuvob”.

Büa ledun äjenon, jilejönikan ye äplöpof ad miserükön regi sotefo, das äklienom ad säpönodön balani kilanas. Äbüedom kömön kludo ministerani gitäda, ed äbüedom atane ad leadön lifön e stadükön libio täläktikünani kilanas.

Nu ministeran gitäda ye ästadom in ditretül. Lio ökanom-li tuvön se kilatans täläktikünani?

Äletikom dü tim anik, ed ädatuvom medi sököl ad reafön se fikul riskülik oka. Äbüedom kömön kilatanis ed ädajonom omes platotis vietik kil e blägikis tel. Täno äspikom: “Ofimükob se platots lul at bali sui bäk alana olas. Utani olas, kel balido okömom lü ob, ed osagom verätiko obe, köli kinik platot labon, keli labom su bäk oka, ed osevom ad plänön sekü kod kinik platot zesüdiko muton labön köli fa om pununädöli, utani olecedob as utan olas kil, kel dalabom täläkti mödikün, ed ostadükob libio omi demü kod at.”

Kilans no ädaloms spikön lü ods, no ädaloms givön odes malis, ed in lecem, in kel reto äzigoloms leliviko, sodas äkanoms logön platotis odsik, meds no ädabinons, dub kels äkanoms tuvön köli platota su bäk lönik okas.

Posä ministeran ifispikom, älepladom kilatanis näi ods ko logod äl völ, sodas no äkanoms kúpön ni uti, keli äfimükom sui baks oksik, ni utosi, kelosi fovo ädunom. Äsevölo somo, das äbinom sefik tefü logeds äspionöl valik, ministeran äklänedom platotis blägik tel ini bal pokas okik, ed äfimükom sui al bakas kil, kels äbinons fo ok, platoti vietik.

Posä idunom atosi, blufam ärpimon. Hilepuls äzigoloms in lecem, älogoms föfaflanis e bakaflanis odas, ab primo nonan ädabinom, kel äfägom ad tuvedön säkädi, kel äfägom ad konön, köli kinik platot su bäk lönik okik älabon, e sekü kod kinik atos äbinon soik.

Fino pos minuts zao degs balan kilanas ästepom lü ministeran ed äsagom: “O klatal! ut, kel lagon su bäk obik, binon platot vietik, e kanob plänön ore, sekü kod kinik atos binon soik.”

Kin binon-li leigo so täläktik, äsä men unik at, e kanon-li plänön, vio hilepul edagetom sevi oka?

(Tuvedot osökon in nüm fovik.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 27—28.

TUVEDOT LERÄTA VÖNÄDIKÜN.

Ad fasilükön tuvedoti leräta Pärsänik vönädik, keli ekonobs in nüm: 4 gasesa at, onemobs hilepulis kil, kels äkompenoms pö atos, eli ‘A’, eli ‘B’ ed eli ‘C’.

El ‘A’. äbinom utan, kel pos tim anik ituvom tuvedi, e lelilolös nu, vio eseükom kludodi at!

“Büocedob dü timül” — äspikom ninälo — “das labob-la platoti blägik su bäk oba, e nu feapladob obi ini tik ela ‘B’. Täno atan mutom logön platoti blägik oba, e klülo ovätälom dü timül mögi, das i om polom-la platoti blägik. Ab tikodi lätik at mutom leigoso suniko deimön, äsä idavedon. Ibä el ‘B’. täno sunädo isuemomöv, das ön jenet pibüocedöl, el ‘C’. imutomöv logön platotis blägik tel (e mödikumis ministeran no ädalabom) su baks elas ‘A’. e ‘B’, ed inunädömöv sunädiko oki lü ministeran as polan platota vietik. El ‘C’. ye älebom lestilik.”

El ‘A’. nu äblöfädöm fovo, nog ai ön büoced, das älabom-la platoti blägik. “Ön jenet et” — ävätälom kludo fovo — “bi el ‘C’. äseilom pö el ‘B’. kludod ämuton binön klülik. Bi el ‘A’. älabom platoti blägik, e seil ela ‘C’. ämalon, das no ämögös, das els ‘A’. e ‘B’. bofik älaboms platotis blägik, el ‘B’. sunädo ilüikomöv lü ministeran as polan platota vietik. Ab el ‘B’. no ädunom atosi. Kikodo no-li?”

Is el ‘A’. äreafo ad kludod blöfäda okik. “Te kod bal” — ävätälom — “mögon, sekü kel el ‘B’. toä el ‘C’. äbleibom seilön, i äbleibom seilön, ed at binon, das büoced, de kel eprimob: büoced, das labob-la platoti blägik su bäk obik, binon neverätik. El ‘B’. kludo logom su bäk obik no platoti blägik ab vetiki, ed atos kodon, das seilom”.

Pos atos el ‘A’. älüikom lü ministeran, ed äsagom: “O klatal! fümos, das platot vietik pefimükon sui bäk oba,” — e dub atos äsavom lifi oka.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 36.

SEKÜ KOD KINIK-LI?

Om: “Benö! osagob ole verati. Si! ematikob ko ol demü mon olik.”

Of: “Kanobös sagön ole i so nefikulo kodi sekü kel ematikob ko ol!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 28.

ATOS NO BINON NULOD.

‘A.’: “Nunoy, das man sapik in ‘Birmingham’ edatuvom-la jiti nenknopik.”

‘B.’: “O! atos no binon nulod. Polob ya jitis nen knops, sisä jimatan obik eprimof ad saikulön.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 28.

TIKODS VOLAPÜKANAS SE HANOFÄN.

(pedütülöls de mebalabun ela ‘Rinacil’.)

Fred binon patäd jönikün mena.

Paul Wendte.

* * *

Fät olik stodon in ladäl lönik ola.

Lavorscher.

* * *

Atis nemob vödis goldik:
Val ünü tim e su top pötik!

Marie Hogrefe.

* * *

Binolöd in val veratik e fiedik!

Anna Bulteman.

* * *

Vip oba: läb ola!

Fritz Kliemann.

* * *

Te in baläl ai binon nämäd.

Franziska Busse.

* * *

Primolöd püdiko, ab fovolöd ziliküno!

Christa Von Berckefeldt.

* * *

In ledins: baläl, in näidins: leliv!

Auguste Höpke.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 28—29.

NUN.

Vpaklub valemik Nedänik. Ladet nulik:

söl: ‘A. N. De Jong’, in ‘Bengkalis’ (Sumatreän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 29.

KADÄM VOLAPÜKA.

Ün yel: 1924 in Tats Pebalöl Meropa stigädü el “Komitetanef tefü yufapük bevünetik” ela “Vestigakonsälalef bevünetik” el ‘International Auxiliary Language Association’ (= klub yufapüka bevünetik), brefodo pamäniotöl me ‘I A L A’, pefünon. Klub at diseinon ad studön staböfiko säkädi yufapüka bevünetik, e steifon ad davedükön valöpo, pato in sogods nolavik, nitedäli pro säkäd bevünetik at.

Me pened dätü 1936, yanul, 17 söl: ‘Prof. Dr. A. W. De Groot’ eyufidom obi demü bligäd, me kel äjäfom in kevob ela ‘IALA’. Bligäd at sevabo äbinädon me laut skemata tefü bepenam leigodöl mekavapükas veütikün. E nu ‘Prof. De Groot’ äbegom obe ad nüpenön ini skemat at

flagaboti tefü Volapük, ed ad givön zuo tradutodis Volapükik de lautotils natapükik tel. Klülos, das efölob vilöfo begi at.

Kodedü “Kongred bevünetik folid pükavanas”, kel pojenükon ün 1936 de gustul, 27 jü setul, 1 in ‘Kjöbenhavn’ (Danän), el ‘Committee for Agreement’ (= komitetanef pro balädükam) ela ‘IALA’ elevüdon pükavanis pö kongred at okompenölis ad kobikön tü gustul, 26 in top ot demü bespikam säkäda yufapüka bevünetik.

Betikölo pelonölosi in § 15 (2) nomema konömik kadäma Volapüka, ob, as sekretan kadäma, elofob söle: ‘W. De Cock Buning’: sekretan valemik pro Yurop ela ‘IALA’ sököli sirkülapenädi in Deutänapük pelautöli, ko beg ad seagivön oni kompenanes valik kobikama tü gustul, 26 in ‘Kjöbenhavn’ pojenüköla.

Beg pükavanes stimik, kels kompenons pö kobikam tü 1936, gustul, 26 in ‘Kjöbenhavn’ fa el ‘IALA’ pebelevüdöl.

Daloy bo cedön, das binos valemiko sevädik, das ‘Johann Martin Schleyer’ edatikom ün 1879 Volapüki, e das yufapük at sunädo pos daved oka ädageton lobüli gretik. Lobül äbinon so gretik, das ya äprimoy ad nüdügön Volapüki ini juls, e das äprimikoy ad dasevön oni as yufapük bevünetik valemik. Liedo vikodagol at äfinikon sekü feits tefü votükams ini Volapük lasumabiks. Äzesüdos fe ad lüblinön votükamis anik, ab äbitoy pötü atos so nentödiko, das din ämuton miplöpön. E kluo din jenöfo emiplöpon. Brul, kel idavedon pos menodamamobs, äbinon so gretik, das mödikans ädeflekons okis de Volapük.

Pö stad at dinas slopans fiedik püka at ye no äkanons binön koteniks, ed as sek atosä revid pedunon, ed eprimoy dönu ad propagidön Volapüki.

Cedü ob: gito.

Volapük binon mekavapük, ed i no vilon binön din votik äs mekavapük näi natapüks dabinöl, kel binon dünovik pro geb valemik. Dub binod oka binon so distik de natapüks at, das cänid ko bal pükas at bo no binon mögik. Dub atos paneletos, das vobedon fluni nevipabik in natapük alseimik.

Gramat, sevabo e fomir e süntag, to balug oka, pedafomon so kuratiko, das pö stud pükas foginänik, demü suem gudikum onas, igo kanon pagebädön as stabasam dasamik.

Do vöds mödikün pedütülons de natapüks, ga pevotafomons somiko, das edagetons kaladi lönik. Ebo dub fom balugik at vödas, tanamü binod mekavik gramata, Volapük binon neudikum lo natapüks, ka

Eine Bitte an die geehrten Linguisten, die sich an der von I.A.L.A. am 26sten August 1936 einberufenen Tagung in Kopenhagen beteiligen.

Es mag wohl als allgemein bekannt vorausgesetzt werden, dasz Johann Martin Schleyer in 1879 das Volapük ersonnen hat, und dasz diese Hilfssprache bald nach ihrem Entstehen groszen Beifall fand. Der Beifall war so grosz, dasz man schon anfang, das Volapük in die Schule einzuführen und im Begriff war es als die allgemeine intervölkische Hilfssprache anzuerkennen. Leider kam an diesem Siegeszug infolge Streitereien über die in Volapük anzubringen Änderungen ein Ende. Allerdings war es nötig einige Verbesserungen anzubringen, aber man verfuhr dabei so untaktvoll, dasz die Sache miszlungen. Die Verwirrung, welche nach der Verbesserungsvorschlägen entstand, war so grosz, dasz viele sich vom Volapük abwandten.

Mit diesem Sachverhalte konnten jedoch die treuen Anhänger dieser Sprache sich nicht zufrieden geben, und so ist die Revision unternommen worden, und hat man wieder angefangen das Volapük zu propagieren.

Meines Erachtens mit Recht.

Volapük ist eine Kunstsprache und will auch nicht andres als eine zum allgemeinen gebrauch neben der Natursprachen dientliche Kinstsprachen sein. Durch seinen Bau ist es von diesen Natursprachen so verschieden, dasz eine Verwechslung mit einer dieser Sprachen wohl nicht möglich sei. Hierdurch wird verhindert, dasz es einen unerwünschten Einflusz auf irgend einer Natursprache ausübt.

Die Grammatik, nämlich sowohl die Formen- als die Satzlehre, ist trotz ihrer Einfachheit so eingehend ausgebildet, dasz sie beim Studium fremder Sprachen, zum bessern Verständnis sogar als mustergültiges Prototyp verwendet werden kann.

Obwohl die meisten Wörter den Narursprachen entlehnt sind, sind sie doch in soicher Weise umgestaltet worden, dasz sie ein eigenes Gepräde bekommen haben. Eben durch

mekavapük votik alseimik. Neud at binon, cedü ob, süperod gretikün Volapüka. Neud pedemon reto ön mafäd somik, das tuvoy in gramat nomis dö geb vödas e notodotas, kels pelasumons no pevotükölo se natapüks ini Volapük. Ab ebo geb vödas natapükik rigik pladon obis: Volapükans foi fikul ti nevikodovik. Benö! ad vikodön fikulis at e sümikis neodobs yufi pükavanas, e spelob ladöfo, das ovilons yufön obis pö atos.

Binos patiko dins kil, kelas kleilükami vipobs. Dins kil at pebejäfons in gramat Volapüka, ab neodons vemo verätükami, mögädo läfulükami, fa jäfüdisevans, bi pelautons fa jäfüdinesevan.

1°. Lafab fonetik in Volapükagramat komädöl (§§ 11 - 18 gramata Volapüka) binon, soäsä ob it ya eplakob, nog nelölöfik. Me penamamals kinik muton-li paläfulükön, ad lölöfikön oni?

Penet. Lafab fonetik in Volapük pagebö! fomon ko Volapükalafab lönik löloti balnatälük, sodas töbo tonat fonetik dabinon, kel kanonöv paplaädön dub votik. Sit fonetik at kluo te jonidon pro Volapükavödems.

If klülädosöv, das sit at i binonöv-la gebovik pro vobods in püks votik palautöls, e kludo kanonöv-la plaikön fonetatonatemi fa el 'Association phonétique internationale' (= klub fonetik bevünetik) pelonöli, tän atos klülükö sinifonöv konkeri gretik pro Volapük, ab atos blinonöv leigüpiko i leigafömi gretikum ini fonetapenät in penäds nolavik gebabik.

2°. In §§ 258 - 262 gramata Volapüka steifül pedunon, ad lonön proni bevünetik latina. Pron at binon-li lüsumovik? ed if no, vönapükavans obinonsöv-li täno vilöfikis ad lonön proni somi pro disein nolavik valemö gebabiki?

3°. Pro geb komunik Volapük te gebon tonatis latinik, kludo neodon penulis latinatonatik pükas valik, kels dalabons penätis votik. Äsä sevoy, de püks foginapenätik mödikün penuls difik dabinons. Ab Volapük vilon — u buikon ad — gebön te penulis ut, kels pelonons nolaviko e pezepons valemiko as bligabiks. Tanamü atos lonülobös säki: Penuls bligabik somik nolaviko pelonöls ya dabinons-li? ed if sio, pro püks kinik-li? ed if no, pükavans täno

diese einfache Form der Vokabeln im Verein mit der künstlichen Struktur der Grammatik steht das Volapük den Natursprachen neutraler gegenüber als irgend eine andere Kunstsprache. Diese Neutralität ist nach meiner Meinung der grösste Vorzug des Volapük. Die Neutralität ist übrigens so weit durchgeführt worden, dasz man in der Grammatik Regeln findet für den Gebrauch von aus der Natursprachen unverändert übernommenen Wörter und Ausdrücke. Aber gerade der Gebrauch der ursprünglichen natursprachlichen Wörter setzt uns Volapükisten vor eine fast unüberwindliche Schwierigkeit. Um nun diese und ähnliche Schwierigkeiten zu überwinden bedürfen wir die Hilfe der Sprachgelehrten, und hoffe ich von ganzem Herzen, dasz sie uns dabei behilflich sein wollen.

Es sind vornehmlich drei Punkten, wovon wir Aufklärung wünschen. Diese drei Punkte sind in der Volapük-Grammatik behandelt worden, aber bedürfen sehr der sachverständigen Berichtigung, eventuell Ergänzung, da sie von einem Laien abgefasst sind.

1°. Das in der Volapük-Grammatik vorkommende phonetische Alphabet (§§ 11—18 gramata Volapüka) ist, wie ich schon selbst erfahren habe, noch unvollständig. Mit welchen phonetischen Schriftzeichen musz es ergänt werden, um es zu vervollständigen?

Notiz. Das im Volapük verwendete phonetische Alphabet bildet mit dem eignen Volapük-Alphabet ein einheitliches Ganzes, so dasz es kaum eine phonetische Buchstabe gibt, welche durch eine andere könnte ersetzt werden. Dieses phonetische System ist daher nur für Volapüktexte bestimmt.

Würde es sich zeigen, dasz dieses System auch für in andern Sprachen verfaszte Arbeiten brauchbar sei, und folglich die von der "Association phonétique internationale" festgesetzte Lautschrift könnte ersetzen, dann würde dies selbstverständlich eine grosze Errungenschaft für Volapük bedeuten, aber zugleich auch gröszere Einheit in die in wissenschaftlichen Schriften zu gebrauchten phonetische Schrift bringen.

2°. In den §§ 258—262 gramata Volapüka ist ein Versuch gemacht worden, eine internationale Aussprache des Lateins festzusetzen. Ist diese Aussprache annehmbar? und wenn nicht, würden die Philologen dann bereit sein, eine solche für wissenschaftliche Zwecke allgemein zu gebrauchten Aussprache festzusetzen?

3. Für den gewöhnlichen Gebrauch benützt das Volapük nur lateinische Buchstaben, folglich bedarf es lateinische Transkriptionen aller Sprachen, welche andere Schriften besitzen. Bekanntlich bestehen von den meisten fremschriftlichen Sprachen verschiedene Transkriptionen. Aber das Volapük will — oder bevorzugt — nur diejenige Transkriptionen zu benützen, welche wissenschaftlich festgesetzt

obinonsöv-li vilöfiks ad lonön demü Volapük penulis somik? Klülos, das säk lätik muton palonädön prinsipiko büiko, ab if lonäd obinonöv frutü Volapük, kadäm Volapüka digidonöv vemo, if diseinü tuved säkädas at nolavans i ovilonsöv yümätön okis ko on.

Penet. In Volapükagramat (§§ 262 - 267 gramata Volapüka) steifüls anik penulas somik ya pedunons (sevabo pro Vöna-Grikänapük, Rusänapük e Larabänapük), e binosöv bo vipabik ad xamön büiko, va penuls at binons-la zepabiks, ed if no, ad plaädön onis dub votiks.

Cifalebuks bofik dö Volapük: el 'Wörterbuch der Weltsprache' e "Gramat Volapüka" binons in niverabukemöp di 'Kjöbenhavn'.

'Dr. Arie De Jong'.

Sekretan kadäma Volapüka.

'Zeist' (Nedän)

'Verlengde Slotlaan' 157

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 31—33.

und allgemein als verpflichtend angenommen sind. In Verbindung hiermit möchte ich die Frage stellen: Gibt es schon solche obligatorische wissenschaftlich festgesetzte Transkriptionen? und wenn ja, für welche Sprachen? und wenn nein, würden die Sprachgelehrten dan bereit sein, solche Transkriptionen, zum Behuf des Volapük, festzusetzen? Die letzte Frage musz natürlich erst prinzipiell entscheidet werden, aber wenn die Entscheidung zu Gunsten des Volapük möchte ausfallen, würde die Volapük-Akademie es sehr würdigen, wenn die bereitwillige Gelehrten zur Lösung dieser Fragen sich auch mit ihr in Verbindung setzen wollten.

Notiz. In der Volapük-Grammatik (§§ 262—267 gramata Volapüka) sind schon einige Versuche solcher Transkriptionen (nämlich für das Alt-Griechisch, das Russisch und das Arabisch) gemacht worden, und wäre es wünschenswert erst zu prüfen ob diese Transkriptionen annehmbar seien, und wenn nein, durch andere zu ersetzen.

Die beiden Hauptwerke über Volapük: "Wörterbuch der Weltsprache" und "Gramat Volapüka" befinden sich in der Kopenhagener Universitäts-Bibliothek.

Dr. ARIE DE JONG,

Schriftführer der Volapük-Akademie.

ZEIST (Holland)

Verlengde Slotlaan 157.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 39—40.

Sirkülapenäd at (in vödem Deutänapükik) poläukon lä nüm: 5 ela "Volapükagased pro Nedänapükans".

'Zeist' (Nedän) 1936, VIII, 15.

Sekretan kadäma Vpa.

Dr. Arie De Jong.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 33.

TELKOMIP IN DAG.

El 'Fairfield City' äbinädon ettimo — ün yel: 1912 — te me degat domas, fovo me selidöp ä potöp e lotidöp labü bötädöp e birasälun; val pibumon me boeds e vefedatün e zänodü präriy, se kel tons valasotik äkömons dü neit.

Ün del semik man nulik äpubom in 'Fairfield': Linglänan. Älükömom ko trök smalik, ed äloatom in lotidöp cemi, ab nek äsevon sekü kod kinik. Äbinom man küpädik. Gödo ämogolom ko trökil oka, e soaro äkömom dönu lomio ko on, ed atos äjenon so ün del alik. Koledi okik äkeblinom ko ok, e sänedi äfidom kuratiko tü düp jölid soara in lotidöp in cem oka. Kuratiko tü düp degid äkömom donio, ed adrinom väreti ela 'whisky-soda', tän äbexänom dönu tridemis, ed änüfärmükom oki ini cem oka. Äsümedom vo glok, ed äspikom ko nek. Sekü kod at oy äspikoy dö om. Äbinom ai in ged; äpolom klotemi gedik, häti gedik e glufis gedik. Isäkom, va ban ädabinon in lotidöp. Nö! at no ädabinon. Pos dels kil päked äkömon pro om, ed in at gumasail äbinon. Atos valik äbinon vemo küpädik, e bötädan ädajonom menes valik gumasaili, ven gedikan no äbinom in cem oka. Balan äcedon omi nativestigani, votikan fotografani. Fino äbalädikoy, das äbinom nouban mu cädik se 'London' ä leliegik. Säkad at ye neai päkleilükon.

Linglänan nu älödom sis vigs kil in lotidöp, äjeifom oki ün del alik, ämeikom bani de gumasail, äsegolom aldeliko, ed adrinom alsoaro eli 'whisky-soda' oka in bötädöp. Tü soar lätik mula äkonfliktikom ko el 'Joe Atkins'.

El ‘Joe Atkins’ äbinom ma seväd valöpik komipiälan ä heroedan me rövlapistul, ven äbinom “in ladälod pötik”. Äbinos täno riskodik ad kofön omi. Tü peladels älümonitom ko flens oka de el ‘Morrisonranch’, ed äbinom täno ti ai “in ladälod pötik”. Man at äbinom mirepütik.

Fo lotidöp els ‘cowboys’ änexänoms, ed äfimatänoms jevodis püfik oksik len stütastafäds yala. Täno lotans mödkiün älüvons spidiko bötädöpi e birasäluni, kelis el ‘Joe’ e flens oka sekü atos äkanoms gebön löliko te pro oks it.

Linglänan ye no äbinom dredik. Güö! äklülädos, das äbinom man diabilik. Lotidöpan äcedom zesüdiki ad nunedön omi, bi äbinom nulan in topäds at, e no nog äsevom eli ‘Joe’. Linglänan äsagom nosi, ab kuratiko tü düp degid änexänom ma kösöm ve tridem ed änüstepom ini bötädöp. Äbinom fe ga Linglänan. Bötädöpan nägärik iblotikom po bötädatab, ibä el ‘Atkins’ äbinom “in ladälod pötik”, ed ipladom rövlapistuli oka foi ok. Ün timül at söls ye äjäfoms jäfädiko me jedam yegas valasotik lü flad vagik, kel as zeilamapün pipladon sui killögäd. Ven Linglänan änüstepom, ästopedoms; nog neföro ilogoms omi.

Linglänan ägolom takediko lü bötädatab, e nägär älükripom ad migön ön spid gretikün eli ‘whisky-soda’. Täno äblotikom dönu po bötädatab, ed el ‘Joe’ äsagom vemo laodiko: “Soari gudik! o sö!” Linglänan igo no änutom. ‘Joe’ ästutom su bötädatab, ed äpledom me rövlapistul oka, äseirom vafi su doat bal, äjedom oni löpio, ed äfanädöm oni täno dönu. Lekläravifiko äjütom lü flad seimik, ... brekö! ... Glätacips äjutons züöpio. Nägär ädremom äsä rid. Linglänan ätovom väri oka.

“Prüdolöd!” ‘Joe’ ävokädöm. Brekö! ... Linglänan äkipom nog te lögädadili vära in nam oka. Els ‘boys’ äflapoms ledroliko sui kiens oksik.

“Väri votik!” Linglänan äsagom takediko, äsüramenom pokasärvätüli oka, ed äsäluimükom oki. Süpo äbinos lestilik. Ab el ‘Joe’ ästanom len bötädatab, ed äpledom me rövlapistul oka.

Linglänan äprimikom ad drinön se vär telid, keli nägär iblümükom ön dredäl gretik, ed ‘Atkins’ ätovom rövlapistuli. Linglänan äzilogom, ed el ‘Joe’ ägrinom ed äblegikom. Täno Linglänan ädoseidom dönu väri, ägleipom in pok oka, äsüramenom rövlapistuli nikelinik, ed äpladom oni fo ok sui tab. Büiko valikans äbinoms stuniks, tän ye äsplodülos: els ‘boys’ äsmiloms deadio. El ‘Joe’ äkipom häti äs jeläd fo bälid oka, ab Linglänan älebom netupovik. Ätovom nogna väri. El ‘Joe’ älüödükom rövlapistuli ed äzeilom. Linglänan ästebedom. ‘Atkins’ äjütom. Jebes äzijutons. Sunädo Linglänan älabom rövlapistuli smalik in nam oka, ab no äkanom jütön, ibä lotidöpan ästanom po om, ed äfimakipom bradi omik.

“If söls viloms bejütön odí, begob oles ad dunön atosi no is, ab plödo!”

“O lesi!” Linglänan äsagom, “e sunädo”.

Lotidöp ätopon len finot süta — balik in ‘Fairfield City’ — e no änedoy golön fagiko. Te jüi top po gad. Äbinos goläd veratik; mens aimödikum äkömons lä on, ed ävilons logön, vio el ‘Joe’ öceinom Linglänani ad sib, do äbinos ledagik. Ag! e kis fät gumasaila öbinon-li, keli man neläbik öposbinükom. Pitatedülan ämobom, das ösivoy goldafitis ad leadön svimön atis in on. Ägivoy Linglänane zigarüli ed äkleilükoy ome, das öneodom oni. Ed äfilidom oni, äsva äseadom koveniko in kluböp in ‘London’. Man kioküpädik! Ba äpolom-la rövlapistuli oka te cogo in pok okik, e bo no äsevom-la igo, vio jütükoy dini somik.

Nu val äbinon blümik, e ventür äkanon primön. ‘Joe’ ästanom ko bäk oka ta gadakiud, e Linglänan ko bäk oka älä präriy. Äleadoy binön soeliko omis. E täno äprimos: pa! brekö! pa! ... jütikamatonät pos jütikamatonät. Pos atos äbinos stilik. “He!” pitatedülan ävokom. “He!” ägetonos. Äbinos mätarön voik demü lülogans mödik valik.

Linglänan ästanom takediko in fel, ed äsmökom zigarüli. El ‘Joe’ ästanom ta gadakiud, ed ästörülom patrunakapsülis se patrunaspadäds rövlapistula. Linglänan ätovülom jotis oka. “No suemob bosí atosä”, äsagom. Äbinos nesuemovik pro om, das ‘Joe’ nog älifom.

“Lio ekipol-li zigarüli? Geiliko-li? U flano-li?”

“Kikodo-li?”

Äplänoy ome eli kikodo. Äklülädos, das man ismökum zigarüli ... gudiko. Dü tim lölik ikipom oni in mud oka. Ekö! ek pödo in gad äsmilom, e süpo valans äsmilons. Nu ibo val piklülükon. ‘Joe’ klüliko ijütom ai detü e nedetü zigarül. No ilecedom Linglänani so

nebadiniludiki. E das ga ibinom soik, ibinos benofät oma! El ‘Joe’ ipladom zigarüli okik sui kiud. E nu Linglänan ijütom sovadiko lü zigarül. Ba ätikom ya lunüpo, no suemob, sekü kod kinik el ‘Joe’ et no nog pijütodeidom.

“Ologobs naedilo brefüpilo”, lotidöpan äsagom. Ven ivestigoy medü lantär, nek plu äsmilon. Su kiud zigarül no plu äbinon, ab ätuvoy mudoti ona su glun. E dis plad, kö iseaton, hogs ädabinons in kiud, bal näi votik. Büiko änumoy te hogis zül. Ven älogoy gudikumo, äklülädos, das hogs kil äbinons boso gretikums ka votiks. Atos idavedon, bi glöbs tel inüdranons in plad ot.

El ‘Joe Atkins’ ädajonom oki dönu in ‘Fairfield’ pas pos muls kil. E täno nouban liegik se ‘London’ ya sis lunüp imotävom.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 33—36.

MAT.

Üf man no matikom, no evipom; klien edefon pö om. Üf vom no matikof, no ekanof; pöt edefon pö of.

Max O’Rell.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 36.

NUNS.

Söls: ‘J. G. M. Reynders’ in ‘Den Haag’ (Nedän) ‘Goudsbloemlaan’ 120 e ‘Johann Schmidt’ in ‘Weisskirchen am Taunus’ (Deutän) ‘Bahnhofstrasse’ 20 jäfikoms sis muls anik me laut buka tiädü “Geidian tefü literat Volapükik”. Buk at oninädon nunis kuratik tefü literat lölöfik Volapüka ünü period luldegyelik balid (de 1879 jü 1929) sa läyümoti dö literat Volapüka nuik jäföli. Diläds soelik buka ya pekoboplados. Dat ye buk at dagetonös kurati gretikün lautans bofik begoms Volapükanes ut, kels dub bukem gretik okas u dub sev literata Volapükik, kanonsöv yufön omis, ad sevädükön okis söles bofik pemäniotöl. Atans ogetons täno ad kevob pötatimo lisedis tefik sa skäti buka fütürik. Dalabans buka fa ‘Kausch’ tiädü ‘Die Literatur der Weltsprache’ (literat Volapüka) nunonsös atosi zuiko!

Peselons ünü foldil 2id yela: 1936 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 37.

DANÜDAN LEFREDIK¹.

In el “Volapükagased pro Nedänapükans” i pepübon tradutod votik vödema ot.

Seimna in Siyop reg labü nem: ‘Nabussan’ äreigom. Plin at älabom ladäli vemo gudiki e pälöfom kludo vemo fa pöp oka. Ab to patöfs gudik valik omik nog mens mödik ädabinons, kels ämigebons gudi e konfidi oma, ed äcütöns ed äbetifons omi. Guvan omik tatakäda äbinom tifan gretikün, ed ägivom so sumätöfanen oka sami vemo badiki. Reg sio äsevom, das päbetifom, e ya ömna icälodom tatakädiguvani votik, ab valikans äbetifoms eli ‘Nabussan’ gudik. Ivedos igo kösöm, das reg ägetom de tripagetots valik te dili smalik, e das dil gretikün äkömon ini poks tatakädiguvana e yufanas oma.

No äsevölo plu utosi, kelosi ämutom dunön, reg: ‘Nabussan’ ägolom lü konsälal bäldik okik: ‘Zadig’, ed äsäkom ome: “Ol, kel sevol dinis so mödikis, no kanol-li datikön medi, dub kel odagetob-la guvani tatakäda, kel no obetifom obi? o ‘Zadig’!”

“Klülüko kanob atosi,” el ‘Zadig’ sapik ägespikom. “Ba tonos boso bisariko, ab sevob modi ad dagetön mani snatik.”

Reg älogom boso nekredoviko, ab ga ädadesirom sekü nuläl, ed äsäkom konsälane okik utosi, kelosi kludo ömutom dunön.

“Binos vemo balugik, o mayedal!” el ‘Zadig’ äfovom. “Levüdor lisitanis pro cal guvana tatakäda, e begor mane alik ad danüdön lo or. Utan, kel danüdom fasiliküno ä leitiküno, binom men snatik, ed omi kanor takediko cälön as tatakädiguvan.”

¹ Vödem rigädik binon kapit (‘La danse’) buka tiädü ‘Zadig’ ela ‘Voltaire’.

Reg äcedom sio modi bisariki, ab älabom konfidi tu mödiki in konsälan bäldik oka, ad nedemön konsäli omik, e kludo äbüedom notükön, das tatakädiguvan nulik päneodom. Num gretik lisitanas änunädon oki, ibä mödikans ädabinoms, kels äsevoms sio, das in cal at ökanoms betifön regi, so mödiko äsä te öviloms. Lisitans valik pägetedoms fa konsälal in sälun magifik, valodo lisitans 58 ädabinoms. El 'Zadig' sapik nu äsagom omes, das ämutoms golön lü lecem näibinöl, kö reg ästebedom omis. Äjonom omes golöpi, da kel ämutoms golön ad kömön ini getedalecem. Golöp at ye no pilitükon vemo gudiko, e piblimon bundano ko diamains e pärlats jerabiks e nog ko yegs goldik e largentiks mödiks, kels so äjonetons, das äkanons fasiliko pakesumön.

Ven lisitans valik ikömoms ini getedalecem, reg: 'Nabussan' äbegom omes, ad vilön danüdön pro om, kelosi klüliko no äkanoms refudön pline oksik. Ag! ag! kiobisariks danüdans et äbinoms! Ti no balan valikanas äfägom ad feapladön futis oka, bi ädredoms, das bos öfalonöv se poks oksik ud ösüslifonöv de <spad> vü klots oksik, ibä in golöp itifoms utis valik, kelis äkanoms vifo gleipön. Äbinos jenöfo plösen drolik, ad logön, vio tifans valik at ko logods dredälik nog ästeifüloms ad danüdön.

Man bal ye ädabinom bevü oms, kel ädadanüdom lefrediko ä leitiko, ed älogom stuno lü kelisitans oka, kels äbitoms me jästäds so bisariks. Danüdan lefredik no päneletom dub yegs pitiföl, klu äkanom dadanüdön me viläl lölik ola.

Ven plösen saidiko luniko idulon, tifans valik päfanäbükoms, e no äsädfidoms pönodis oksik. Äklulos, das danüdan lefredik päcälom as tatakädiguvan, e reg atna no äpidom cäli, ed ädanöfom kol el 'Zadig' sapik demü konsäl gudik oma.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 41—42.

YEGED PEREFUDÖL PRO PROPAGID VOLAPÜKA.

In timapenäd: 'Vredesstrijd' (= püdakomip): jäfidot ela 'J.V.A.' (brefod ela 'Jongeren Vredes Actie' = lebitül yunanas pro püd) ed ela 'S.V.A.' (brefod ela 'Studenten Vredes Actie' = lebitül studanas pro püd) de vomül: 'Nel Pranger Krispij' e de söl: 'C. B. Hoitingh' yegeds äpubons ad komandön eli 'Esperanto' ed eli 'Novial', pos yeged lätik kelik söl: 'Dr. G. Stuiveling': presidan ela 'J.V.A.' äläyümom pospenädi brefik. Demü propagid e gität gudik Volapüka söl: 'Dr. Arie De Jong' älofom redake timapenäda löpo pemäniotöla yegedi sököl (in Nedänapük pelautöli) dö Volapük, yeged kelik ye pärefudon.

Volapük.

Binos netablöfovik, das neodoy näi püks dabinöl püki bevünetik, ed egeboy ai dü timäds valik bali natapükas as pük bevünetik, as volapük. Väl püka somik no äbinon vilädik, ab äsekon äsvo se pluam, keli net püki et spiköl idageton ün timäd semik. Somo nu, soäsä sevoy valemiko, Linglänapük evedon — pato pö ted — volapük. Me privilegam somik bala natapükas nets mödikün ye no kanons kotenükön okis. Dub atos ga pluam kulturik püka, e sekü atos ut neta, kel spikon püki at äsvo padasevon seiliko. Pato ün atim, nü valöpo seved netätik pö nets difik, igo pö smalikums, süikon, pluam somik nepliton. Ekö! demü kod at neod bevünetik medöma valemö suemovika padünon gudiküno dub pük mekavik. Pö zep mekavapüka pla bal natapükas, nets valik reafons ini stad ot, net nonik paprivilegon, valiks mutons lärnön püki bal at. Das mekavapük sekü binod so mödiko balugikum oka zuo kanon palärnön mu fasilikumo ka natapük alseimik, binos i buäd no noamabik.

Ab nu säk: mekavapük kinik muton-li pavälön pro zeil at?

Jinos, das säk at no kanon pabegesplikön fasiliko. Grup bal cedon frutiküni zepi kludöfik vödas sonemiko bevünetikas; grup telid zepi natapüka pebalugüköl, äsä Linglänapüka pebalugüköl, Deutänapüka pebalugüköl u latina pebalugüköl; grup kilid cedon, das volapük muton binön dub binod oka mögiküno neudik lo natapüks.

Pö geb vödas sonemiko bevünetikas klülädos, das ko ats pato vöds romenik pacedons, sekü kelos mekavapüks sosotik edagetons kleiliko logamoviko kaladi romenik. Dub atos püks et fe dalabons pro mödikünans obas, kels nolons bali u mödikumis pükas et, logoti semiko plitiki, ab pro nets no romeniäliks püks et mu leno edagetons kaladi bevünetiko neudiki.

Grupi telid kanobs vo beiädön: Linglänapük pebalugüköl, Deutänapük pebalugüköl u latin pebalugüköl (el ‘Latino sine flexione’ de ‘Peano’) klülädon binön mitul pükas et; e püks pebalugüköl at no okanons kotenükön dulöfiko ni Linglänanis, ni Deutänanis, ni latinanis, ni pösodis votik.

Reton Volapük (de ‘Schleyer’) as samed de grup kilid. Vöds i pedütülons de natapüks, ab pevotükons so, das evedons äsvo vöds mekavik nulik, du gramat (ko dakip suemodas gramatik valemik) pestukon so livätiko, das lölot stadon so neudiko lo natapüks, äsä mekavapük votik nonik. Soeliko ya demü kod at Volapük meriton buami bu yufapük aliko votik.

Söl: ‘Hoitingh’ jonon sökaleodi timavik: Volapük, ‘Esperanto’, ‘Ido’, ‘Occidental’, ‘Novial’ asä vegi volföl lü nedöfikam, keli volapük ebevegon-la. Veratos-li jenöfiko, das mekavapük alik timaviko latikumo pedatiköl binon gudikum ka ut büikumumo pedatiköl? If atos binonöv soik, täno söls: ‘Prof. Jespersen’ e ‘Hoitingh’ no nedomsöv reklamön püki oksik, ibä ‘Prof. P. Mitrovich’: profä Moran tedanivera in ‘Sarajevo’ edatikom ün 1935 volapüki nulik: ‘Internasional’, e pük at binonöv kludo dönu gudikum ka el ‘Novial’ e meritonöv ad papropagidön. Ab kin garanon-li obes, das pük at obinon jafot lätik in jäfud volapükik? Nö! tän söl: ‘St(uivering)’ vo gidetom me cödöt oka ad sludön ön jenet at sapiko ad stebedön, jüs volapük nedöfikün upubon.

Jenöfö! zesüdos draniko, das volapükadialimans it jafons leodi in muf sublimik, keli pläidons. Säkäd, vio mutobs dunön atosi, no kanon patuvedön dub jaf volapüka nulik. Ek ga bleibonöv slopön püki lönik oka. Ad reafön se kaot dareigöl, cedü ob, veg te bal dabinon.

Stopedoyöd ad feitön dö säkäd, mekavapük kinik u sit kinik binon gudikün!

Dasevoyöd, das Volapük (de ‘Schleyer’) stadon neudikum lo natapüks, ka mekavapük alseimiko votik, e das binon pük balid, kel äklülädon binön plagiko gebovik, e sekü kod at äsvo labon gitäti ad papropagidön bu mekavapük votik alik!

If binoyöv klienik ad zepön mobis bofik, täno veg maifon ad ceinön pianiko volapükaklubis valik ad klubs, kels te födons Volapüki (de ‘Schleyer’). Dub atos in leseatöp volapükadialimanas taked dönu nätonöv, e Volapük vedonöv med nämik ad födön svistami bevü nets, ed ad dünön nämiko dini elas ‘J.V.A.’ e ‘S.V.A.’

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pads: 44—46.

NUNS.

Eseditof de Vpaklub valemik Nedänik:
vomül: ‘Mieke Sack’ in ‘Osnabrück’ (Deutän).

Peselons ünü foldil 3id yela: 1936 Vpamäks 300.

If büedoy tanädön yelodi at Volapükagaseda, demoyös, das läükot nüma: 5: “Eine Bitte” egeton padanümis: 39 e 40, e kludo muton papladön pos pad: 38!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1936. Pad: 46.

1937 (yelod 6id)

PÖTÜ YELACEN.

Dönu yel bal epasetikon, e gased obsik primon nu yelodi 6id oka. Tü 1932 mäzul 31 nüm lid yeloda lid epubon, sodas gased okanon mebön ünü brefüp eli ‘lustrum’ balid oka. If lovelogobs tüpi lulyelik at, täno dalobs binön koteniks dö sek gudik, kel pedageton. Danädobs seki gudik at i yufe Volapükaflenas obsik. Äbinos vemo fikulik ad mufädükön dini idädiköl. Ibä no dalobs nendemön jenöfoti, das Volapükamuf istopon löliko dub jenots mifätik ün paset. Atos läbiko epasetikon. Volapük pipölacedöl deadik nu pamänioton dönu. Demoy dönu oni. Benosek jiniko nog so pülik at labon völädi mödik. Ibä ven jenöfo sevoy, das Volapük dabinon, tän i ostudoy oni, ed oküpoy täno, das nonik yufapükas votik mödik pluon tefü on in kurat ed as kosädamedöm bevünetik neudik. Ed if yümoy lä atos, das Volapük, asä yufapük geböfik balid, dalabon bübuamagitäti semik, omutoy dasevön, das yufapük votik nonik plu digädon ad papakön, ka Volapük. Ofövobs nämöfiko bligädi, keli ebligidobs. Spelobs, das Volapükans valik nämöfiko oyufons obis pö atos, e das osteifons ad süadükön flenis valik okas, das binos gudik ad slopikön mufi obsik.

Yel nulik blinonös dine obsik beni e benoseki!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 2.

DEMÜ CIL.

fa ‘Ruby M. Ayres’.

El ‘Bobby’ ilabom drimi neplitik. Ün poszedel ireafom in slip po körtens fenätanika, kö iseadam ad logön ini magodabuk. If äbiegädöm boso föfio, äkanom logön magodi de ‘Salomo’ su tron goldik oka, sa vomis tel fo om e soldati, kel äblümom ad ducöpön telio cili fo futs ela ‘Salomo’.

In drim oka äbinom cil et, e jibalan vomas bofik äbinof mot okik. Läbiko ämemom nu, das cilajidünan ikonof ome, das drims neai äbinons verätiks. Drim okik i no ikanon binön verätik, ibä mot oka, kel ai äbinof so löfik pro om, nu iflekof kapi, ven ivokom yufi.

Süpo älilom vögi, kel äspikon vödis ot, äsä ililom in drim okik: “Ön jenet at tefos cili; kin muton-li dalabön eli ‘Bobby’?”

Äbinos vög ziana: ‘Lyda’. Kio bisarik¹ vög et ätonon! — kuratiko äsä vög eka, kel odrenon.

Neai isüikos pö om, das zian: ‘Lyda’ äfägof ad drenön. Süpo mu nitedälikölo älöikom, ed älükom da slitodil körtenas ini lomöfacem.

Zian: ‘Lydia’ ädrenof jenöfiko. Ästanof stutölo ta cimamulür, ed iklänedof logodi ini nams oka. Läd telid, keli ‘Bobby’ vemo suvo ilogom ünü tim lätik, ästanof logölo ko logod lügik lü of.

“Lio mögos-li, das dunons somikosi?” zian: ‘Lyda’ äsagof slokölo. Ai no kanob kredön, das el ‘Grace’ fägof-la ad dunön somikosi. Kis binon-li ga kod, das evedof so votik?”

‘Bobby’ äsüemom, das äspikof dö mot oka, ibä nem ofa äbinon: ‘Grace’. Fat änemom ofi eli ‘Grace’, ed i söl: ‘Tempest’.

Söl: ‘Tempest’ äbinom fredälikum, mödo fredälikum, ka fat oma, ed ai äpledom fanapledi e klänedapledi ko el ‘Bobby’.

Balna ilogom, das söl: ‘Tempest’ äkidom moti oka.

Täno mot iredikof vemo, ed ivögof me luvokäd, äsva idolom ofi. Ga ‘Bobby’ no äkredom, das söl: ‘Tempest’ idolom desino moti oma. E ga äklülös, das fümü idolom ofi, ibä, ven ‘Bobby’ äkonom osi cilajidünane, jiatan isagof, das no ädalom spikön ko ek dö atos, e das söl: ‘Tempest’ äbinom man neplütulik badik.

¹ Gudikumo: bisariko.

“Atos om no binom, atos om no binom!” ‘Bobby’ ivokādom leskaniko. “If ologob omi dōnu, onunob ome utosi, kelosi esagol!”

Pos tim et ye no plu ilogom sōli: ‘Tempest’; ya dū tim so vemo lunik no plu ivisitom onis. Ādelo i fat oma imogolom, e nu ābinos go stilik in dom, e nek ādabinon ad pledōn ko om.

Ekō! ālilom dōnu vōgi ziana: ‘Lyda’, kel āsagof slokōlo: “Kis el ‘Bobby’ ovedom-li nu?”

‘Bobby’ āsueomom nosi atos. Dremōlo sekū dredāl, ābleibom dalilōn fovo.

Lād votik iseitof nami okik sui brad ziana: ‘Lyda’, ed āsagof takedükōlo: “No perolōs so vemo okreigi olik! Din no nog pelonādon. ‘Grace’ lōfōf mu vemo eli ‘Bobby’, dō atos sūadob, e no nog binos tu latik”.

“Sevob eli ‘Grace’ gudikumo ka ol,” zian: ‘Lyda’ āsagof dōnu slokōlo. “Agōdo, ven ārefudof ad dajonōn oki ud ad spikōn ko ob, āsueomob sunādo, kis¹ atos āsinifon. Of desinof ad mogolōn... ad mogolōn ko man et; e neai dōnu ogekōmof.”

Li?² mot oma ādesinof-la ad mogolōn, ed ad neai gekōmōn dōnu lā om? Atos ga no ākanon binōn veratik. Āsoaro nog itovof omi se bed omik, ipedof omi nāmōfikō in brads okik, ed isākof nelaodiko: “‘Bobby’ lōfōm-li mōdikō moti oka?”

“Lōfob moti mō vol lōlik e nog vemo mōdikumo”, el ‘Bobby’ igespikom, “e lōfob i fatūli e sōli: ‘Tempest’...”

Tāno mot sūpo iseitof omi dōnu ini bed oka, ed imogolof nes sagōn fovo vōdi bal. Igo no igespikof omi, ven ivokādom ofe poso: “takādolōs gudiko!”

Sūpo yan cema āmaifikon, ed ālielom sākōn cilajidūnani: “Elogol-li bo eli ‘Bobby’? o lād! Binos tim oma ad golōn lū bed.”

Desir sūpik lū trod e kesenāl, kelis no ōkanomōv tuvōn lā cilajidūnan flenōfik, ākodon, das ladāl oka āfākikon, e stiliko ākripom da fenāt maifik ini gad dagik. Poso āgolom vifikūno ve luveg nāi dom, jūs irivom fenāti cema mota okik.

Kōrtens pidonūkons, lit ye āfilon. Ebo el ‘Bobby’ āvilom lūvokādōn ofe, das ābinom plōdo, ven ālilom stepis su gron, e se dag maged mana ālogādikon. ‘Bobby’ āvōgom luvokādi pitaetōl, pō kelos man āgūflekōm oki ed ālogom in lūod oma.

“Kio! ol binol-li utan? o ‘Bobby’!” āvokādom stuniko. Ābiegādōlo ātovom cili, ed āpedom omi ta blōt oka, ibā ‘Bobby’ āprimom ad slokōn māpetiko.

Dū timūl man ābleibom stanōn so, lōlogōlo lū fenāt pilitūkōl. Tāno āgolom lū yebafel ed āfagikom stilikūno ai in jad blibōlo. Ven irivom bami, āseidom oki sui at ed āsākōm keliediko: “Liō! o manil oba! kisi nog dunol-li so latiko in gad, e kis liedūkōn-li oli?”

“Vilob lū mot oba,” āsagom dāspero slokōlo. “Zian: ‘Lyda’ sagof, das vilof mogolōn ko man et, e das neai ogekōmof. Vilob lū mot oba!”

Nams nāmik āzūgleipons omi nāmōfikumo, du man nevifikō onotodom: “Zian: ‘Lyda’... esagof-li... atos?”

“Si! ed i esagof, das no āsevofof utosi, kelos ob ōvedob, ed ob no vilob, das ovedob bos, ibā no ebinob neplūtūlik.”

“Nō! o manil! no ebinol neplūtūlik. Zian: ‘Lyda’ no esagof-li, kim ābinom man, ko kel mot āvilof mogolōn?”

‘Bobby’ ālemufūkōm kapi, pos kelos man āfōvom zogiko: “Ābinom-li... ob bo ābinob-li utan?”

“Nō!” ‘Bobby’ āgespikom, nogna ālemufūkōlo kapi. “Ol no ābinol utan. Ol fūmo ga no odesumolōv ofi de ob, vo-li? o sōl: ‘Tempest’!”

Āblebos stilik dū tim anik.

“O sōl: ‘Tempest’!” ‘Bobby’ āsākōm sūpiko, “labol-li i moti?”

“Si! o ‘Bobby’!”

“Binof-li leigoso jōnik āsā mot oba!”³ ‘Bobby’ āsākōm dōnu. Ven no ādagetom gespiki, āfōvom: “No kredob, das atos binonōv mōgik, ab sio cedob, das mot olik binof vemo lōfik.”

¹ Gudikumo: kisi.

² Gudikumo: “Liō!” u: “Lio-li?”

³ Gudikumo pegebonōs is sākamalūl pla lintelekamalūl.

Dönu stil äsökon. Logs ela ‘Bobby’ äfärmikons, e kap oma ädonikon ta jot mana.

“O söl: ‘Tempest’!” ‘Bobby’, süpo lölöfiko galik, ävokädom, ven tikamagot nulik äsüikon in kap oma. “Kikodo cilajidünan oba esagof-li, das binol badik?”

“Esagof-li atosi? o ‘Bobby’!”

“Si! ed ob esagob, das atos no binon veratik, ab of äsagof, das sio äbinos veratik, bi ekidol moti.”

“Ekidob ofi, bi löfob ofi vemo, o ‘Bobby’!”

“Atosi suemob,” ‘Bobby’ ägespikom ko logod filosofik. “Ob i löfob ofi so mödo. Kömof ai ad kidön obi pö vip neita gudik, täno sagof: “God galedonös oli!” Mot olik sagof-li i atosi? o söl: ‘Tempest’!”

Gespik nonik.

“Ab if omogolof ko man et, no okanof plu sagön osi kol ob,” ‘Bobby’ süpo äsagom slokolo. “Vilob lü mot oba!”

“Stilö! o ‘Bobby’!” man äsagom nelaodiko. “No drenolös! oblinob oli lü mot olik.”

Ko hipul in brads oka ägegolom täno lü fenät pilitüköl. Us ilükömölo, äluspikom ome nelaodiko: “Binolös stilik! täno ovokob moti olik. Ologol vo, vio stunik obinof, ven ologof oli.”

Ädoseidom cili ed äfeifom nelaodiko. Süpo lit in cem äkvänikon, e boso latikumo, noidil fibik juüpa sadinik ävedon lilamovik.

“Lilob ofi,” ‘Bobby’ äsagom fäkädiko, “lielob noidilön juüpi ofa.”

No äkünom ad kosrönön ofi, ed of no äjinof logön omi, ab älügolof ko nams pitenükol lü man.

Ven äbinof mu nilü om, äsagof nen natem nelaodik: “No kanob dunön osi. Pardolös obi! Sevol, das lelöfob oli mu ladöfo, ab no kanob lüvön eli ‘Bobby’. Atosi no dalol flagön de ob.”

Täno man äföfiondränom seilölo eli ‘Bobby’, e sunädo äpedof cili oka nämöfiko ini brads okik.

“O mot!” ‘Bobby’ äsäkom pos timüls anik, “söl: ‘Tempest’ nu neai plu ogekömom-li?”

“Nö!”

“O mot! söl: ‘Tempest’ nu no ekidom oli, ed äsagom, das älöfom oli so mödiko”.

“Ebo sekü kod at no ekidom obi, o ‘Bobby’!”

“O! ab täno... täno i no binom badik, vo-li? o mot!”

“Nö! o div! Binom man gudikün vola”.

“Gudikum-li ka fatül?” el ‘Bobby’ äsäkom pos medit brefüpilik.

Mot ela ‘Bobby’ no ägespikof, ab äsukof me logs filahitik in dag magedi mana, kel ilüvom laidio ofi.

“Gudikum-li ka fatül!” ‘Bobby’ ädönuom säki oka.

Ab no ädagetom gespiki.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 2—5.

SPOD.

Pläs niverabukemes anik söl: ‘Dr. Arie De Jong’ esedom lebukis sevädik bofik oka: “Wörterbuch der Weltsprache” e “Gramat Vpa” sa lebukili fa cifal: ‘Dr. Albert Sleumer’: “Ein berühmter katholischer Erfinder (Joh. Martin Schleyer)” i kardinal-tatasekretane: ‘Eugenio Pacelli’, ko beg ad lovegivön papale: ‘Pius’ XI samädi bal bukas at pro bukem ela ‘Vaticano’, ed ad dakipön samädi votik pro bukem lönik oka. Ad lofapened oka söl: ‘De Jong’ egetom de el ‘Vaticano’ penedis tel: bal komitü papal e votik komitü kardinal: ‘Pacelli’, kel ästebom ebo ün tim et in Merop.

Bi spod peduinöl bo nitedon reidanis gaseda, peneds rezipiko pepotöls dono palasumonsös!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 5.

Vödem Volapükik:

Nüm: 91.

‘Zeist’, 1936, tobula d. 21id.

O süperal!

Ün yel: 1879 pädan katulik Badänik: ‘Johann Martin

Nüm: 91.

Zeist, den 21. Oktober 1936.

Eminenz,

Im Jahre 1879 ersann der badische katholische

Schleyer' (pemetöl tü 1831 yulul 18) ädatikom yufapüki mekavik balid pro nets valik geböfiki: Volapük. Pük at ädunon ün degyels sököl vikodagoli plödakösömik da vol, kela fin pas za yel: 1900 päkodon dub feits difik bevü Volapükans it. Volakrig ädunon retikosi ad gedränön mekavapüki süperik at. Pos krig slopans fiedik ela 'Johann Martin Schleyer' tö 'Konstanz' len el 'Bodensee' tü 1912 gustul 16 edeadöla etuvons dönu odis. Eliföfükons dönu nitedäli pro datuvot sublimik pükavana Badänik, kel istudom pükis ti 90 difikis, ed efomons klubi, kela zän attimo binon in Nedän.

Dispenan edavobom ed epübom e vödabuki nulik boso veitöfiki e gramati nulik in Volapük mekavapükik at. Lebukis bofik legivomös dub nam ora, o süperal! hisaludale: papal: 'Pius' XI pro bukem di 'Vaticano'! Sekü kod at begom ore, o süperal! ad lovegivön givotis at, e pro or it ad nüpladön läölis samädis bofik votik ini bukem lönik.

Lautan odispenöl, kel i läükom tradutodi Volapükik kedetas at, binomöv mu läbik, if lebuks pemäniotöl osüükonsöv e nitedäli hisaludala ed i uti ora, o süperal!

Nog paküpetosös, das noe datikan famik Volapüka äbinom kleran katulik, abi das cifal nutimik Volapükaneffa fa datikan büätik as **fovan** pijonidüköl: 'Professor Dr. theol. et phil. Albert Sleumer, Studiendirektor i. R.', lödöl tö 'Bad Godesberg am Rhein, Auguste-Viktoriastrasze' 32 binom kleran katulik; elautom bukilis peläüköl, kels nünons dö nitediks lif e vob ela 'Schleyer'. Bi hisaludal, leigoäsä or, o süperal! nolors lölöfiko Deutänapüki, reid penädas peläkövöl obinon fasiliko mögik.

Du notodob ya nu ore, o süperal! dani lölöfik oba demü lovegig gudälük, laidälob, o süperal! mu lestümölo

as divodikünan orik:

'Arie de Jong'

'Dr. med', stäfasanan guveröl kl. I milita Nedäna-Lindänik regik p.d., sekretan kadäma Volapüka.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 7.

Tradutods Volapükik:

Nüm: 158488.

De el 'Vaticano', 1936, novul, 11.

O söl benomotedik!

Fölü komit löpik hisaludala danob oli demü lebuks bofik in divod cilöfik pelegivöls: "Gramat Volapüka" e "Wörterbuch der Weltsprache". Fat saludik ditibom se ful löfa okik ole, o söl benomotedik! benedi paostolik.

Pfarrer Johann Martin Schleyer (geboren am 18. Juli 1831) die erste brauchbare Kunsthilfsprache für alle Völker, das Volapük. Diese sprache machte in den folgenden Jahrzehnten einen ausserordentlichen Siegeszug durch die Welt, dem erst um das Jahr 1900 verschiedene Zwistigkeiten zwischen den Volapükisten selber ein Ende bereiteten. Der Weltkrieg tat das übrige, um diese vortreffliche Kunstsprache zurückzurängen. Nach dem Kriege haben sich die treuen Anhänger des am 16. August 1912 zu Konstanz am Bodensee verstorbenen Johann Martin Schleyer wieder zusammengefunden. Sie haben das Interesse für die grosartige Erfindung des badischen Sprachkenners, der fast 90 Einzelsprachen studiert hatte, neu belebt und eine Vereinigung gebildet, die zur Zeit in Holland ihren Mittelpunkt hat.

Der Unterzeichnete hat sowohl ein neues umfangreiches Wörterbuch als auch eine neue Grammatik in dieser Kunstsprache Volapük herausgearbeitet und veröffentlicht. Beide Werke möchte er durch die Hand Eurer Eminenz Seiner Heiligkeit Papst Pius XI. für die Vatikanische Bücherei übergeben. Ed bittet daher Eure Eminenz, diese Gaben zu vermitteln und selbst die beiden anderen Ausgaben, welche beiliegen, in die eigene Bücherei einzustellen.

Der unterzeichnete Verfasser, der auch eine Volapükübersetzung **dieser** Zeilen beifügt, wäre hochbeglückt, wenn die genannten Werke sowohl das Interesse Seiner Heiligkeit als auch das Eurer Eminenz erwecken würden.

Es sei noch bemerkt, dasz nicht nur der berühmte Ersinner des Volapük, katholischer Priester war, sondern dasz auch der jetzige, vom verstorbenen Ersinner als **Nachfolger** bestimmte Oberste Leiter der Volapükgesellschaft der Professor Dr. theol. et phil. Albert Sleumer, Studiendirektor i. R., wohnhaft zu Bad Godesberg am Rhein, Auguste-Viktoriastrasze 32, katholischer Priester ist und die beiliegenden Hefte, die über das interessante Leben und Wirken Schleysters Auskunft geben, verfasst hat. Da Seine Heiligkeit ebenso wie Eure Eminenz die deutsche Sprache völlig beherrschen, wird die Lesung der eingeschlossenen Schriften leicht möglich sein.

Indem ich schon jetzt Eurer Eminenz meinen tiefgefühlten Dank für die gütige Vermittlung ausspreche, verharre ich in grösster Ehrerbietung

als Eurer Eminenz ergebenster

Arie de Jong,

Dr. med., Oberstabsarzt I Kl. d. Konigl. Niederl. Indischen Armee a. D., Schriftführer der Volapük-akademie.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 6.

No 158488.

Dal Vaticano, den 11 November 1936.

Eurer Wohlgeboren,

im hohen Auftrage Seiner Heiligkeit danke ich für die beiden in kindlicher Ergebung überreichten Werke "Gramat Volapüka" und "Wörterbuch der Weltsprache". Der Heilige Vater spendet aus der Fülle Seiner Liebe

Ko notodot divoda
F. Cardini.
Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 8.

Nüm: 158488.
De el 'Vaticano', 1936, novul, 11.
O söl benomotedik!
Komitü hisüperal: kardinal-tatasekretan ledinitikün danob oli ladöfiküno demü buks digik bofik pro stud valemäpüka: Volapük. Hisüperal vipom vobodes nobik benedi bundanikün Goda.

Ko notodot divoda
F. Cardini.
Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 8.

Euer Wohlgeboren den Apostolischen Segen.
Mit dem Ausdruck der Ergebung
F. Cardini.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 7.

No 158488.
Dal Vaticano, den 11 November 1936.
Eurer Wohlgeboren,
Im Auftrage Seiner Eminenz des Hochwürdigsten Kardinal-staatssekretärs danke ich wärmstens für die beiden wertvollen Bücher zum Studium der Weltsprache Volapük. Seine Eminenz wünscht den edlen Arbeiten Gottes reichsten Segen.
Mit dem Ausdruck der Ergebung
F. Cardini.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 8.

NUNS.

De Vpavöds nulik nu liseds fol dabinons, sevabo liseds kil: Vp — Deutänapük, e lised bal: Deutänapük — Vp., kel ninädon vödis valik, kels komädons in liseds kil balido pemäniotöls. Utans, kels no nog dalabons kopiedis lisedas at e vilons kopiedön onis, kanons loenön onis de redakan balid Vpagaseda at; mutons ye promön ad gesedön onis ome alna mögiküno suno, sodas votikans, kels i vipons ad kopiedön lisedis at, no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedü onas.

Kanons pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Zeist' (Nedän), 'Verlengde Slotlaan' 157.
Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. N. 2,25
'Wörterbuch der Weltsprache' fa otan	„ „ 9,75
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	„ „ 1,—
'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'	„ „ 0,80
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	„ „ 0,25
Yelod: 1937 Vpagaseda pro Nedänapükans	„ „ 2,—
Yelods büik gaseda at	
pro no-limans feda a yelod	„ „ 1,50
pro limans feda a yelod	„ „ 1,—
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	„ „ 0,05
a samäds 10	„ „ 0,25
a samäds 50	„ „ 1,—
Vpamäks a samäds 100	„ „ 0,50

Kanons pasivön de söl: 'J. G. M. Reynders, Sr.' in 'Den Haag' (Nedän), 'Goudsbloemlaan' 120.
Potakal: 199061:

'Statuten en Huish. Reglement der Alg. Ned. Wereldtaalvereniging'	fl.N. 0,25
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Nedänik	„ „ 0,25

Kanons pasivön de söl: 'Johann Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän), 'Bahnhofstrasse' 20:

'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'	
a samäd 1	m. Deut. 1,20
a samäds 3	„ „ 3,30
a samäds 5	„ „ 5,10

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pads: 8—9.

JIDIPAN.

fa 'Vera Wheatley'.

El 'Lord Crayshaw' äbinom dipan; ab famül lölik e plä famül pösods mödik äsevons vemo gudiko, das dipan voik el 'Lady Crayshaw' äbinof. Ya suno el 'Sir William' iyilädöm kariere

oka, — ma lesag semikanas, bi bälid omik äprimon ad labülön pladi veütikum, ka brein omik — pos kelos jimatan omik ädedietof oki ön mod mu dipik dugäle cilas oka.

Ma ced ofa cils kil at äbinons dasamans pro län lölik. El ‘Bill’, kel älabom lifayelis teldeglul, äskilükom oki ziliko pro roul länilabotala. El ‘Cynthia’: jipul labü lifayels teldegkil, ädunof utosi valik, kelosi läd yunik labü bäldot ofik, sötöf dunön, du el ‘Judith’, kel älabof pas lifayels degzül, äzüpof in val fiediko söri oka. Kilatanef ädanüdon pötatimo, äpledön golfi e tänti, äreidon ze mödiko, äsmökon no tu mödiko, ed älöfädon sötiko. Mot onsik iduinofof gudiko vobodi oka, ed änedof te kudön dipiko pro mats pötik kil.

Klüliko el ‘Bill’ äbinom käläl balid ofa; jipuls äkanofs sio stebedön nog dü tim bosik. Kanoy kludo fomälön däsperi ofik, ven el ‘Sir William’ ägetom penedi de son oka, kel älotedom domü famül in ‘London’, in kel änunom matirajani e matikami kömöf oka ko jikoran teata: ‘Vivacity’. El ‘Bill’ älebegom fate oka, ad loveblinön nulodi prüdiko mote oka, ed ad vüdön eli ‘Miss Tossy Sinclair’ pro visit in dom palik oka.

El ‘Sir William’ äjonülof pö suk näinemas pötik, das löliko iglömom komi jimatana okik; of ädalilof ye seilölo omi, jüs ätemunom, das el ‘Miss Tossy Sinclair’ ädalof golön lü bos semik, büä pövüdofof lü el ‘Pine Hill’. Täno ätovülof nami oka, ed äsagof lezäliko:

“Timüli bal, o ‘William’!”

Ädulos brefüpilo, büä äsuemom desini ofik. Taspikülots fibik omik pivikodons suniko, pos kelos els ‘Cynthia’ e ‘Judith’ päbüedofs kömöf, ad padäpön in mod, me kel övanükoy käfedis e käfodis ela ‘Miss Tossy Sinclair’. El ‘Lady Crayshaw’ sio äbinof so flenöfik ad dasevön, das atimo i jidramatans kulivik ädabinofs, ab of ga fümü äsüadof, das el ‘Tossy’ no ädutor lü jietans.

Els ‘Cynthia’ e ‘Judith’ älabofs büiko dodis mödik ta desin sublimik, e jidipan ämutof igo yufidön remädi, büä ävilofs kevobön pö atos. Vätälölo, das öfakipofsöv blode oksik fäti jeikik, e danädü prom lezälük ela ‘Lady Crayshaw’, das sakrif no ödulon lunüpikumo, kas mö vig bal, äzepofs osi.

Tü soar et pened päpoton ele ‘William Crayshaw Junior’, kel dönu kleiliko äblöfon, das mot omik äbinof vom vemo visedik.

O ‘Bill’ löfik!

Soäsä sio kanol suemön, pened agödik ola äbinon süpot pro fat olik ed ob. I suemol sio, das nulod in on pemäniotöl esäspetükon obis boso, vo-li? Vilobs ye fölon begi olik e vüdön eli ‘Miss Sinclair’, tä stip bal. Ven ovüdob ofi isio dü vig bal ad seivön ofi, ol omutol bleibön lotedön dü tim at domü zian olik in ‘London’. Klüliko oträtobs mu plitiäliko e flenöfiko eli ‘Miss Sinclair’, ab buobs mu, das of, soäsä fat olik notodom osi so spiritäliko, stanofs su lögs lönik ofa. Bi of, soäsä äpenol, binof livik ün timül at, ostebedobs ofi ünü dels anik.

Mot oli löföf.

Pos dels tel de el ‘Bill’ nun äkömon, das el ‘Miss Tossy Sinclair’ ädasumof vüdi ko plid vemo mödik, e das ökömof ün del balidfovik.

Ven el ‘Tossy’ älükömofof, läds sunädo älogofs, das äbinof ebo soik, äsä ifomälofs: brefo, äbinof lelölöfiko jikoran. Äbinof vemo bluvik e dub atos neskilik. Idesinof ad binön plitik, ed ädagetof te, das äcedoy ofi komuniki. Äkleilikos pro alan, das desin ela ‘Lady Crayshaw’, vio neplitülük bo äjinon-la, äzesüdon fümiko, ad saunükön eli ‘Bill’ de deikam lanöfik oka.

El ‘Lady Crayshaw’ äramenof eli ‘Tossy’ in vab bäldik, kel sis yels no plu pägebon. Sio älaboy in garad toodis jönik tel, ab ats äblebons nelogädiks dü visit ela ‘Miss Sinclair’. Dü vegam lü lom el ‘Lady Crayshaw’ äkipof nami ela ‘Tossy’, ed älüspikof ofi, äsä mot se lekoned vönädik, sodas el ‘Tossy’ no äkünofof ad sagön vödi bal.

Lomo päglidof fa els ‘Judith’ e ‘Cynthia’, kels piklotofs me klotems dofikün okas, kelis büikumo seimna imutofs remön ad idünön pö lügod fiböfik demü liman vemo fagoröletik famüla. Nen ladöfäl mödik ätenükofs ofe nami, e pö tim tieda, alan plä jivisitan äspikon dö bolit

e poedots sublimik. El ‘Tossy’, kel däsperiko äzilogof demü zigarül, äkanof neseimo tüvön oni, e no äkūnof se ok it ad filidön bali.

Do äbinos vemo koldik, no ifiletoy föni in slipacem ofik.

“Mot taof vemo, das pamikösömükobs”, el ‘Judith’ ätemunof.

Soar pälifädon fovikumo ko spikots nolik, ed el ‘Tossy’ päkoedof golön lü bed tü düp: zül e laf, dat steb in länäd ösümagivonös rosadis sui cügs ofik, soäsä el ‘Sir William’ äküpetom lezäliko.

Ün göd fovik tü düp jölid löäd äjenon e latikumo mö düp lafik janed. Te gasesds lotodogik mu aniks äkömons sui tab, ed el ‘Cynthia’ älogof me logeds desirik lü hidünan, kel äblinom lü kvisinöp gasesdis pimagodöl.

“Kösömo no spikobs pö janed,” el ‘Lady Crayshaw’ äsagof röbülölo nami ela ‘Tossy’. “Devodükos so vemo, ad primön deli ko oktikäd dü lafadüpil, o... ‘Tossy’... löfikün!”

Pos janed läds äprimofs ad jäfükön okis me nägavobods ed ad penön penedis. Tü düp degtelid jäfs plitik at päropons demü spat gravik in gad, jüs äbinos tim pötik pro koled. Pos fidäd at äblümükoy oki ad takädön de jäfots fenüköl. El ‘Tossy’, kel ämutof jäfükön oki it, no äsevofo dunön bosu gudikum, kas golön ad pianodilön in sälung, ko fut su tridöm sofik e ko färm fenätas valik.

Tied päböton pro valans in sälung gretik. Spikotam valemik äjonon dönu lüali fümiko puritiki. Fovo el ‘Tossy’ äginof pluti laina pro el ‘Lady Crayshaw’, ed äyufof täno, do vemo neskiliko, eli ‘Cynthia’ pö laut nunodas, kels äteföns bosu föni kluba seimik in vilag. Sekü snat mutobs ye küpetön is, das el ‘Cynthia’ it äjinof sevön nemödikosi dö atos, e das äbinof nemödiküno leigo neskilik äs lüsör fütürik oka.

Pos fided ün soar et läds äseidofs okis ko nägavobods oksik zü filetatopafön. El ‘Sir William’ äsoelükom oki pos brefüp ini studacem oka, pos kelos el ‘Lady Crayshaw’ äloreidof pro jipuls se bukil ko poedots fa jinef tibäldik pilautöls. Bukil älabon tiädi: “Kobosuk tuigülas”, e dalobs cedön, das klopot no ibinon patiko liegöfik.

Atos binon nunod kuratik, no dö del te bal, ab dö dels lul, dü kels el ‘Miss Sinclair’ älifädof in el ‘Pine Hill’. Lunomiko ädalof ma plid oka kompenikön pö vabamaspatil in vaböm bäldik u kegolön pö pöfanivisit in vilag.

Ün del mälid ä lätik steba okik el ‘Miss Tossy’ änükömofo, ven el ‘Cynthia’ äseadof fo filetatopafön in bukemöp. El ‘Cynthia’ äklänedof spido disi kusens periodagasedi, me reid kela ebo äjäfof, ed äjäfälikof ko nitedäl fulik ko gasesdil dö vobod sogädik.

“Binos-li... binos-li... is ai soik?” el ‘Tossy’ äsäkof zogiko.

“Lio diseinol-li atos?” el ‘Cynthia’ äsäkof stupädiko.

“Benö! so takedik-li e so püdik; no sevol-li utosi, kelosi diseinob?” el ‘Tossy’ ägespikof brefüpilo redikölo.

“Binos ün del alik zao leigik,” el ‘Cynthia’ äsagof flenöfiko.

“Atos neai näuton-li oli? o ‘Cynthia’!”

“No!¹ no suvo,” el ‘Cynthia’ ägespikof bosu jemiko.

Atos äjinon kodön eli ‘Tossy’ ad meditön, e no äsäkof plu bosu. Latikumo ün del äleditof danöfo e vemo löföfiko.

“Läbö! de jietan eleditobs fifümiko,” el ‘Lady Crayshaw’ äsagof, leadölo falön oki ko seif ini stul. “Evälobs metodi verätik; fümiko no okanoföv sufidalaidön is. O ‘Judith’! ekö! is kik dabimon; ramenolös sülo vifiko zigarülis anik se ramar!”

“Läbiko okanob dönu golön ad yagön odelo,” el ‘Judith’ ämürof.

“No glömolös bu val, das epromol obe, das dalob golön dü vig lü zif! o mot!” el ‘Cynthia’ äsagof. “Vig kion! Voiko ga no binos gidöfik!”

“Mutobs betikön mifäti jeikik, ta kel bit dipik obsik ejelon eli ‘Bill’,” mot ägespikof luprediko. “Ojenükobs-li ün zädel danüdazälüli? Täno el ‘Bill’ okömom lomio, e mutobs fredükön omi.”

---

¹ Gudikümo: “Nö!”

Do el ‘Bill’ icedom famüli oka nemödiko nünialiki dö el ‘Tossy’, äjonülom stuni nemödik dö atos. Ven äpubom ün göd pos lüköm oka len janedatab, pened äbinon nai boved oka, pipenölo me penät neskilik jimatirajana oma.

“Blümof vifiko ad finädön matirajani,” el ‘Lady Crayshaw’ iküpetof lindifiko, büä son oka äpubom.

Posä el ‘Bill’ idureidom anikna penedi, älovegivom oni mote oka. Ätonon so:

O divan löfikün obik!

Fino egekömob dönu ini vilagil bäldik oba. Äcedob osi sio vemo stiliki in lom olik, ab, mens kiolöfik binons! Mot olik sümedof vo ek, kel ebo estepof so se buk vönädik. Äkoedos memön obe lomi lönik obik, do binos pö ols klülisko mödo liegikum. Fat ebinom pastan di ‘Wesley’, ed obinom vemo fredik, das odagetob lomi so gudiki. Is jipuls älesagofs, das mens liegik äkanons lifön ze läceriko, ab atosi neai ekredob, e fredob nu vemo, das elogob, das änegidetofs. Mutob sagön snatiko, das äbinos vo bosilo näütik, leigoso ven ob ägolob se lom, e fat äsedom obi ko nos ini vol; ab ven umatikobs, okanobs sio jafön lefredi bosik, keli dom jinon nelabön. Kioläbiks obinobs!

Jiolikan: ‘Tossy’.

El ‘Lady Crayshaw’ no äfägofof ad vögön vödi bal, ab el ‘Bill’ älülogom ofi me logs stralöl, ed äsagom balugiko:

“Danob sio oli, o motil!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 11—15.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik ojenükon kobikami valemik 27id oka ün poszedel zädela: d. 17id prilula yela: 1937 tü düp: 2 min. 30 in bal lecemas ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”, Spui’: 10. ‘Den Haag’.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ begom limanes ut diläda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamonis okas pro yel: 1937 (e mögädo i uti yela: 1936), ad potön atis ome bü d. 1id prilula balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120, Potakal: 199061 (Nedän).

Ladets nulik (Diläd valemik feda Vpaklubas): söl: ‘Henri Schuetz’ in ‘Genf’ ü ‘Genève’ (Jveizän), ‘Croix-de-Rozon’.

söl: ‘P. Alb. Kruse’, ‘Missão do Cururú’, ‘Correio de Itaitúba’ (‘Pará’) (Brasilän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1936 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 16.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

[Nunod dö kobikam 27id.]

Ün poszedel zädela: 1937 prilul 17 kobikam valemik 27id päjenükon in bal lecemas ela ‘Café-Restaurant “De Kroon”’, ‘Spui’ 10 in ‘Den Haag’.

Za düp: tel e laf presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ se ‘Zeist’ ämaifükom kobikami me benokömaspikäd in Volapük. Pos atos protok kobikama valemik büik päloreidon e pos lobül kobanefa pädispenon fa presidan blöfö baibin. Täno nunod dö yel epasetiköl päblinon fa sekretan. Nunod veitöfik äninädön brefo (ab ko veitöfikumam bosik nuna tefü spod ko ‘Prof. Mitrovitch’ se ‘Sarajevo’) sökölösi:

Num limanas äsufon votikami pülik.

Kobikam valemik büik päjenükon tü 1936 mázul 28 in ‘Den Haag’. De kobikam at nunod äpubon pläso in jäfidot obas i in delagaseds difik.

Jäfidot kluba: “Vpagased pro Nedänapükans” epubon dü yel epasetiköl nomöfiko aipos muls tel. Ün yanul lätik periodapenäd at eprimon yelodi mälid oka. Soäsä sevoy, gased at binon dabükot de Vpafund, kela fūnan ä guvan ‘Dr. A. De Jong’ binom. Gased at binon jäfidot calöfik kluba obas, e büfiko i diläda valemik feda Vpaklubas. Pluna redak ädalon plakön, das gased i pägeton ko nitedäl fa pösods ömik plödü Vpamuf ädabinöls.

De Vpamäks sevädik, kels pasukleibons demü propagid sui potadins sedabik, ün yel epasetiköl samäds 1000 päselons. I ad tirädön küpäli lü Vp. noteds smalik dö Vpitudodems e Vpitudabuks pänuseidons nomöfiko in el ‘De Zeister Courant’ ed el ‘De Provinciale Post’. ‘Dr. A. De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders’ ägebidükoms okis ad gevön tidodemis Vpik. Fovo dalos pamäniotön, das in pübots de 1936 ela ‘Nederlandsche Staatsalmanak voor Iedereen’ (= tatakaled Nedänik pro alan) di ‘Pytersen’ ed ela ‘Haagsce Gids’ (= geidian di ‘Den Haag’) bevü klubs valasotik i “Vpaklub valemik Nedänik” pelasumon.

Ün prim ela 1936 ‘Prof. Dr. A. W. De Groot’ äyufidom eli ‘Dr. A. De Jong’ dinädü bligäd, keli ibligidom. ‘Prof. De Groot’ sevabo äjäfom in kevob ko el ‘I.A.L.A.’ (‘International Auxiliary Language Association’ = klub bevünetik yufapükik) me laut skemata demü pükibepenam leigodik mekavapükas veütikün vel. Demü vobod at nu äbegom ele ‘Dr. De Jong’ ad bevobön dili Vpi äteföli, komiti stimöl kelik lätikan eledunom sunädo ko zil lölöfik.

De gustul 27 jü setul 1 äyela kongred bevünetik folid pükavanas päjenükon in ‘Köbenhavn’. Ün del bal bü kongred at, klu ün gustul 26 äyela, us sekü vüd ela ‘I.A.L.A.’ kobikam pejenükon, pö kel säkäd dö pük bevünetik päbejäfon. Kompenanes kobikama at ‘Dr. De Jong’ esedom medamü sö: ‘W. De Cock Buning’ se ‘Den Haag’ sirkülapenädi, kel äninädon begi ad kevobön pö kleilükam säkädas pükavik anik, pö kel i Vp. labon demädi gretik. No nog sevobs utosi, ad kelos esludoy dinädü beg at.

Ko ‘Prof. Dr. Paul Mitrovitch’ de tedaniver in ‘Sarajevo’ spod veitöfik ejenon dö fūn ela ‘Entente cordiale’ (= baiodafed ladöfik) sonemik bevü bevüpükavans valik. Spetom, das bevüpükavans et okevobons in fed somik ad steifön ad säbrulükön säkädi püka bevünetik ön mod valikanis kotenüköl. Ad födön boso säbrulükami säkäda tefik, om it i estukom püki valemik, kele egivom nemi: ‘Internasional’. El ‘Dr. De Jong’ enunom ele ‘Prof. Mitrovitch’ in spod oka ko om, das no äspetom, das atos öprodonöv benosoki¹ bosik, bi alan, pos väl mögädik bala yufapükas dabinöl, u pos stuk mögädik yufapüka nulik, ga öblebonöv slopön püki lönik oka. Volapükans samo oklemons neföro gitätis okas. Volapük ga äbinon mekavapük balid, kel äklülädon binön plago gebovik, e kel sekü kod at dalabon bübuamagitäti semik bu mekavapük votik alsemik, kel pedatikon e pepübön latikumo. Zuo Vp. stodon dub binod lölik oka mödo neudikumo kol natapüks, ka mekavapük votik alik semik. Ma ced oma säbrulükam teik säkäda bevünetapükik kluo binon atos, das alan dasevon gitätis e patöfis süperik Vpa, e das pianiko volapükaklubs valik cenons ad klubs, kels te plägons e pakons Volapüki de ‘Johann Martin Schleyer’.

I ‘Dr. De Jong’ elabom spodi jäfedik ko sö: ‘H. Kolwinter’ se ‘Aarhus’ (Danän), kel kobü studans votik anik ifomom studasogi, kel älabon desini ad studön yufapükis anik, ed ad välön se ats bali, keli öpakoms fovo. Liedo spod at no ejafon seki pro Vp. göniki, bi eväloms yufapüki votik pro steif oksik.

Ün yel epasetiköl ‘Dr. De Jong’ elegivom cifalebukis bofik oka dö Vp. bukemes anik, ed i pösodes vemo cädikes, äsä hisaludale: papal: ‘Pius’ XI e hisüperale: kardinal-tatasekretan: ‘Eugenio Pacelli’.

As fövot folid ad el ‘Wörterbuch der Weltsprache’ gretik ün yel epasetiköl vödalised: Deutänapük—Vp. eblümikon, kel ninädon vödis valik, kels komädons in vödaliseds balido kils: Vp.—Deutänapük.

¹ Ba pök pla el “benoseki”

De kadām Volapüka atimülo mödikos no kanon pamānietōn. Cifef oma binādon me ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ in ‘Bad Godesberg’: dilekan; ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’: sekretan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’: kādan.

Num limanas dilāda valemik feda Vpaklubas emōdikumon boso. Liman mu zilik dilāda at söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weizskirchen am Taunus’: lautan Vpitudabuk Deutānapükik binom. Etradutom ya i lebukis ömik ini Vp., kels blūmons pro bukapedöm.

In periodapenād: ‘Vredesstrijd’ yegeds anik dö el ‘Novial’ ed el ‘Esperanto’ ākomādons. Atos ābinon pro ‘Dr. De Jong’ koded pōtik ad lofōn redake gaseda at yegedi dö Volapük. Yeged at ye pärefudon ko nun, das bespiks dö yufapüks bevūnetik no plu pōlasumons.

Pö kobikam valemik büik isludoy ad lautōn propagidapenādi dö Vp. Sekü dināds difik pämod at ye no nog epubon.

Pos loreid nunoda kal dö 1936 pāxamon e päzepon. Kal päjōton me jōtasuām gönetik mö fl.N. 40,63.

Pos atos presidan ānunom dö penāds pigetōl. Penād de söl: ‘Johann Schmidt’, ninādōl vipis pro plöp kobikama gönikis, päloreidon. Sekretane päkomitos ad loveblinōn sōle: ‘Schmidt’ dani kobanefa.

Daväl vipresidana päzōgon, bi pro cal at liman nonik igebidikon. Presidan olonodom¹ eki nelaidüpo pro dunod at.

Pro kobidam valemik sökōl as top büfiko el ‘Den Haag’ ed as tim mul: māuzl pälonons.

Bi säks nonik ādabinons, kels āmutons pabegespikōn, presidan āfārmükom me vōds ladōfik anik kobikami.

Dü kobikam su tab patik Vpalebuks pijonetikons², kels ün e pos 1931 ipubons.

Lecifef kluba nu binādon me ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’: presidan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’: sekretan-kādan. Nem vipresidana mögādo lonodabika³ ponotükon latikumo.

J. G. M. REYNDERS.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1937. Pads: 20—22.

PRO KALKULANS.

Jitedans tel āstanofs kobo su maket. Ofs alik ālabofs bāseti ko pods kildeg. Jitedan: ‘A.’ āgivof kilis tā flonazims deg, e jitedan: ‘B.’ telis.

Nü ye jitedan: ‘B.’ āmutof duinōn dūneti, e sekü kod at ābegof jitedane: ‘A.’ ad selōn vütimo i podis oka. Jiatan āvilof vilōfo dūnōn atosi, ed āstūrof podis lä ods, ed āselof onis tā flonazims teldeg a samāds lul, kelos ma ced ofik öbinon otos.

Ven jitedan: ‘B.’ āgekōmof, pods valik piselons. Jitedan iselof degtelna podis lul, e kludo igetof valodo flonis 2,40. Bi āmutof getōn pro pods lōnik oka floni 1,00, āpelof jiflene oka flonis 1,40.

Jiatan ye no ābinof kotenik, ed ālesagof, das āmutof getōn flonis 1,50. Vio ākalkulofs dini, no ābalādikofs. Ofs bofik āgidetofs, e finakalkul i ābaibinon, ab flonadim bal ādefon. Kiōpo at iblibon-li?

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1937. Pads: 22—23.

TUVED KALKULA JITEDANAS TEL.

Posā jitedan: ‘A.’ iselof degna podis lul, isōtof demōn, das pods lōnik oka āfinedons. Ibā nu iselof degna kilis tā flonazims deg, e degna telis tā flonazims deg! Reti imutof selōn tā suām fa jitedan: ‘B.’ pilonöl, tāno val ibinonöv gudik.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1937. Pad: 24.

¹ Ba pöl semik esūikon, bi el “lonod” pägebon te pö vōdem at. Pla el “olonodom” samo ākanoy penōn eli “ocālodom”

² Gudikumo: “pijonetükons”.

³ El “lonod” pägebon te pö vōdem at, ba ābinosöv gudikum ad bukōn eli “cālovika”.

BAKÖPAHIPULS DE 'ANDERNACH'.

Dö zilif: 'Andernach' in Rinän, kö ün tumyels vönädik äkomipoy suvo, konotil sököl dabion:

Ven krig ädabion dönü, e neflen inilikon lä zifil, äsludoy ad tutatakön lödanis ün göl göda balidfovik. E töbo gödaprim ikömon, e trups neflenik ägrämons ed äkripädons ta klivs skapik bela ad rivön mönis zifila. E lebüdan trupas klüliko äniludom, das elans di 'Andernach' nog äbinons in takäd lölöfik.

Ab hipuls baköpas äbinoms ya vemo göliko se bed, ed äbakoms ziliko bodi, keli äseablinoms aldeliko menes pro janed. E süpiko balan hipulas, kel ävobom in baköp, älogom da bal fenätas rovik plödio ad logön, va övedos stom gudik. Ba ävilom i loegön sülöpikön soli, ab alo no älogom te solastralis balid, ab äküpom i in luit numi magedas foginik, kels älöpiokripoms ve belaklivs.

Ün timül ot äsueomom, das äbinons neflen, e sunädo änunedom kompenanis oka. Balan omas ärönom sunädo lü tüm, ed ätoenom sunädo tepakloki, sodas ya vemo spido lödants valik äbinons galiks, ed ägleipons vafis oksik, du num baköpahipulas votik ägoloms lü möns, ed älepladoms okis us ad taedön nefleni äniliköl. Ab no älaboms sunädo vafis lä oks; kisi ämutoms-li dunön? E süpiko tikod gudik ästüikon pö oms. Sevabo valöpo bienabäsets ädabionns. E nu äbinos vob brefüpila ad jedön donio bäsetis at. Soldats ömik ägetoms bäsetis sui kaps oksik, sodas äperoms stütädis oksik, ed ämoslifoms ini dib; ed ad vemükön nog mifäti biens ivutiköl äprimons ad stegülön soldatis valatopo, kö atos ämögön.

Äluvokädölo sekü dol soldats neflenik ämorönoms pos atos. Nefleni somik no äkanoms taedön, e baköpahipuls, kels dub kom okas isavoms zifi: 'Andernach' de päridikam, ägetoms mesedi de sifal, du heroedadun omsik pänücidon sui ston in tüm.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 23.

SMILANS DE 'TYRUS'.

Lödans zifa Grikänik: 'Tyros' älabons ma konot mö tumyels mödik vönädik repüti, das ämutons kofön valis, e das igo no äfägons ad dunön dunis fefikün nen smil.

Patöf neplitik at äkodon, das suvo ädagetons dämi, e fino äbegons mane sapik konsäli ta maläd okas. Atan ämeditom lunüpiko, ed äsagom fino:

"If jedols tori gretik ini mel nes smilön, täno higod: 'Neptunus' olelivom olis de smiliäl olsik".

Sunädo smilans fümädik äremoms tori gianagretik, keli in goläd äblinons lü melajol. Cils valik, kels ilükömons nuläliko ad logön utosi, kelos öjenon, pimosedons, pläämü balan: hipul vemo smalik, kel iplöpom ad dranön vü kedäds. Ab fino älogoy i omi, e ko vögäd groböfik äbüdoy omi ad güflekön sunädo oki ed ad golön lü flenädanils omik.

Hiput ye äpladom oki ko logod mäpüdik e lögs pideädöls, ed äsäkom laodiko: "Binols-li bo drediks, das onüslugob tori et?"

Züans äsplodülons me ror smila, ed äsuemons täno leigüpo, das maläd oksik äbinon nesanovik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 23—24.

NUN.

Peselons ünü foldil lid yela: 1937 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 24.

KAFIBÖTÄDÖP DE 'SURAT'.

fa 'Jacques Henri Bernardin de Saint-Pierre' (1737—1814).

In 'Surat' kafibötädöp ädabion, kö tävans mödik äkobikons poszedelo. Ün del semik ini at el 'seder' ü saludabukinolavan Pärsänik äkömom, kel ilautom dü lif lölik oka dö Godav, e kel no plu älekredom Godi. "Kis God binom-li?" äsagom; "kiöpao ekömom-li? kin ejafon-li omi? kiöpo

binom-li? If binomöv kop, logoyöv omi; if binomöv lanal, binomöv täläktik ä gidik: no dälomöv, das neläbans dabinons su taled. Ob it, posä evobob so mödiko pro kult oma, emutoböv binön lekultan in ‘İspahan’, e no pemütoböv fugön se Pärsän, posä esteifob ad kleilükön menis. Klu God leno dabinom.” So nolavan, ebluviköl sekü steif oka ad blöfädön dö tikäl primikün dinas valik, ereafom ad perön okiki, ed ad kredön, das no äbinos täläkt oka, kel no plu ädabinon, ab ut, kel guveron levali. Ädalabom as slafan kafäri tio nüdiki, keli äleadom binön lä yan kafibötädöpa. Omo, iseitom oki sui söf, ed ädrinom bovüeti ela ‘kokenar’ ü mäkuna. Ven drined at äprimon ad brietükön breini omik, äflekome oki me spik lü slafan oka, kel äseadom in solam su ston, äjäfölo me momof musakas omi ätupölas, ed äsagom ome: “O blägan miserabik! lekredol-li, das God dabinom?” “Kin kanon-li dotön tefü atos?” kafär ägesagom ome. Äsagölo vödis at, kafär äramenom se paan, kel äzüon loini oka, pupili mostöfik, ed äsagom: “Ekö! is God binom, kel ejelom obi, sisä binob in vol; pemekom de tuig bima fetisyitik läna obik.” Mens valik kafibötädöpa no läs pisüpädons dub gesag slafana, äsä dub säk söla omik.

Täno braiman, ätovülöl jotis oka, äsagom nägäre: “O stupan pöfik! liö! polol-li Godi olik in zönül ola? Sevolöd! das God leno votik dabinom plä el ‘Brahma’, kel ejafof levali, e kela tems topons su jols ela ‘Ganges’. Braimans binoms kultans balik oma, e binos dub jel patik omik, das ebleiboms dabinön sis yels tumteldegmil, to levolutis valik Lindäna.” Sunädo brokan yudik ädunom spiki, ed äsagom: “Lio braimans kanoms-li lekredön, das God labom-la te temis in Lindän, e das te dabinom-la pro kladät onsik? God votik no dabinom, pläs ut ela ‘Abraham’, kel no löfom neti votik, pläs uti Yisraeläna. Galedom oni, do spearon love taled lölik, jüs ukobükom dönu oni in ‘Hierusalem’ ad gevön one reigi netas, ven ulöödom dönu temi ona: ettimo stunidot vola.” Äsagölo vödis at Yisraeläna ästürom drenis anik. Ävilom laispikön, ven Litaliyäna in klotem blövik äsagom zuno ome: “Blinädol Gode negiti, ven sagol, das löfom te neti Yisraeläna. Edeimom oni sis tim yelas plu degveltumas, soäsä kanol cödön ebo sekü spearükam ona. Ün attim vokom menis valik ini glüg romik, plödü kel daben leno dabinon.” Pastan protästik de lesed Danänik de ‘Tranquebar’ ägesagom äpaelikölo lesedäbe katulik: “Lio kanol-li miedöfükön dabeni menas ad lekoef lugodik olik? Sevolöd, das te utans odagetons dabeni, kels ma gospul leplekons Godi lano e verato ön büded Yesusa!” Täno Türkäna: tolädafizir de ‘Surat’, äsmökölo pipi oka, äsagom kritanes tel ko vögäd gravik: “O ‘padres’! lio kanol-li givülön sevi dö God te glüges olsik? Büded Yesusa pefinidon sis köm ela ‘Mahomed’: Saludalanal peprofetöl fa Yesus it: vöd Goda. Rel olsik no plu dabinon, ka in reigäns anik, e su failots ona rel obsik elebumon oki in dils jönikün Yuropa, Frikopa, Siyopa e nisuls onas. Dabinon nu su tron mogula, e tenikon jü in Tsyinän: län at lita. Dasevols micödi yudanas in mükükam onas; klu dasevolsöd lesedi profetana in vikods oma! Dabeni odalabons te flens de ‘Mahomed’ e de ‘Omar’; ibä utans, kels züpons eli ‘Ali’, binons nefiedans.” Ad vöds at el ‘seder’, kel äbinom de Pärsän, kö pöp slopon segi di ‘Ali’, äprimom ad smilön; ab in kafibötädöp feit gretik äsüikon kodü foginänans, kels ädutons lü rels distik, e bevü kels nog ädabinons kritans Habäjänik, koptans, Tataränans lamatik, larabans smaetik, e zoroatans ü leplekans fila. Valikans ädisputoms dö natäl Goda e dö kult oma, du alikan äläidälom, das rel veratik te ädabinon in län oka.

Us ädabinom literatavan de Tsyinän: züpan de el ‘Kon Fu Tse’, kel ätävom demü tidam oka. Äseadom in gul kafibötädöpa, ädrinölo tiedi, ädalilölo vali, e no äsagölo vödi bal. Tolädal Türkänik, älüiköl lü om, älüvokädome me vög laodik: “O Tsyinänan gudik! kel bleibol seilön, sevol, das rels mödik edranons ini Tsyinän. Tedans läna olik, kels äneodoms is duneti obik, esagoms obe osi, du älesioms, das ut ela ‘Mahomed’ äbinon gudikün. Gevolös, äsä oms, gidi verate! kisi tikol-li dö God, e dö rel profetana omik?” Täno seil lölöfik ädavedon in kafibötädöp. Züpan de ‘Kon Fu Tse’, igetirölo namis oka ini slivs veitik klotema okik ed itravärölo onis sui blöt oka, ämeditom ninälo, ed äsagom me vög sofik ä süenik: “O söls! if dälols obe ad sagön osi oles, binos stimiäl, kel pö dins valik neleton menis ad baicedön; if labols sufädi ad lilön obi, osaitädob atosa sami, kel nog binon go flifädik in mem oba. Ven ädetävob de Tsyinän ad vegön lü ‘Surat’, äboidob obi sui naf Linglänik, kel idunon tävi zü tal. Dü vegam änakobs len jol lofidik Sumatreäna. Tüi zedel, inexänölo sui län ko pösods ömik skipa, iseidobs obis sui jol mela nilü vilagil dis kokoteps, in jad kelas mans ömik länas difik ätakädoms. Usio

bleinan äkōmom, kel iperom logamafägi sekü küped sola. Ilabom desiri fopik ad suemōn natāli ona, ōn disein ad dütōn oke liti ona. Iblufōm medis valik litava, kiemava, ed igo nigroma, ad nüfārmükōn bali stralas ona ini flad; no ākanōlo plöpōn tefü atos, āsagom: lit sola no binon flumot, ibā no kanon pamufükōn fa vien; no binon solidot, ibā no kanoy deteilōn diledis de on; no binon fil, ibā no kvānikon in vat; no binon lanan, bi binon logädik; no binon stōf, bi no kanoy tōlatōn oni; no binon igo muf, bi no mufükon kopis mu leitikūnis; klu binon nos verik. Fino, sekü küped laidulik sola, blöfād dö lit, iperom logamafägi, ed uti, kel binon mödo badikum, cödāli oka. Äkredom, das ābinos no logamafäg oka, ab das sol no plu ādabinon in leval. Älabom as dugādan nāgāri, kel, posā ikoedom seadōn söli oka ini jad kokotepa, ātovādom de glun bali kokotas onik; āprimom ad meköm lampadili de jal ona, sumbudi de jalafaibs ona, ed āsepedom se pulp pūta onik leūli nemōdik ad blinōn ati ini lampadil okik. Du nāgār ājāfom me atos, bleinan āsagom seifōlo ome: “Lit kludo no plu dabinnon-li in vol?” “Ut sola dabinnon,” nāgār āgespikom. “Kis sol binon-li?” bleinan āsagom dönu. “Atosi no nolob,” Frikopan āgespikom, “sevob te, das sülöpikam ona binon prim vobodas obik, e das modonikam binon fin onas. Lit onik nitedon obi lās, ka ut lampadila obik, kel gevon obe litükami in dom oba; nen on no kanoböv dünōn oli dü neit.” Tāno, ājonōlo kokotili oka, āsagom: “Ekö! is sol oba binon!” Pö spikot at vilagan, kel āgolom me stütods, āprimom ad smilōn, ed ākredōlo, das bleinan pimotom bleiniko, āsagom ome: “Sevolöd! das sol binon glöp fila, kel sülöpikon adeliko se mel, e kel modonikon alsoariko in vesüd, ini bels Sumatreāna. Atos binon utos, kelosi ol it kanolöv logōn, āsā obs valik, if labolöv fägi logama.” Tāno pāskarān āspikom, ed āsagom boatane: “Logoy sio, das neai esegolol se vilag olik. If elabolöv lögis, ed if edunolöv tävi zü nisul: Sumatreān, sevolöv, das sol no modonikon ini bels; ab algödiko sülöpikon de mel, ed alsoariko gegolon ini on ad flifädükōn oki; atos binon utos, kelosi logob ün dels valik vegamü jols.” Lödan tinisula: Lindān tāno āsagom pāskarane: “Lio men, kel labon täläkti saunik, kanon-li kredōn, das sol binon-la glöp fila, e das adeliko segolon-la se mel, e das gegolon-la ini on nes kvānikōn? Sevolöd kludo, das sol binon el ‘deuta’ ü god läna obik, kel dugolon adeliko sili su vab, güflekōlo zü bel goldik di ‘Meruwa’; das, if grahanon, kod atosā binon, das penüslugon fa sneks: ‘Ragu’ e ‘Ketu’, e das te palibükon de atos dub pleks Lindānanas len jols ela ‘Ganges’. Binos vo tikod vemo fopik pö lödan Sumatreāna ad kredōn, das te nidon ninü horit nisula okik; tikod somik kanon te süikōn in kap mana, kel te enafom in pirog.” Laskar: cif tedanefa¹, kel ātakon len nak, tāno āspikom, ed āsagom: “Binos tikod nog fopikum ad kredōn, das sol buükon Lindāni bu läns valik taleda. Etävob in Redamel, ve jols Larabāna, lü Madagaskareān, lü nisuls Molukuānik, e lü Filipuāns: sol litükon länis valik at leigoāsā Lindāni. No flekon oki zü bel; ab sülöpikon in nisuls Yapāna, keli nemoy demü kod at eli ‘Jepon’ üd eli ‘Guepuen’: moted sola; e modonikon vemo fagiko in vesüd, po nisuls Linglāna. Sevob atosi vemo fümiko, ibā elielob sagōn atosi ün yunüp oba fa lefat oba, kel itävom jü topäds mu fagikūns mela.” Ävilom sagōn dö atos mödikumosi, ven matrod Linglānik skipa obsik ävüspikom ome sagi, ed āsagom: “No län dabinnon, kö sevoy gudikumō kuli sola, ka Linglān: sevolöd, das neseimo löpikon e donikon. Dunon nenropo tävi zü tal; ed atosi sevob vemo fümiko, ibā ebo i edunobs oni, ed ekolkōmobs oni valöpo.” Tāno, āsumōlo rotenastafi de nam balana lilanas, āliunom sirki sui sab, āsteifōlo ad plānōn omes kuli sola de trop bal lü votik; ab no ākanōlo plöpōn tefü atos, āyufidom as temunan utosa valik, kelosi ävilom sagōn, stirani nafa obsik. Stiran at ābinom man sapik, kel ililom disputi lölik nes sagōn bos; ab ven ālogom, das lilans valik ābleiboms seilōn ad dalilōn omi, āprimom tāno ad spikōn, ed āsagom omes: “Alan olas cütol votanis, e pacütol fa oms². Sol no tulon zü tal; ab binos tal, kel tulon zü on, jonōlo one turniko ünü düps teldegfol nisulis Yapāna, Filipuānis, Molukuānis, Sumatreāni, Frikopi, Yuropi, Linglāni, e länis votik ömik. Sol svieton no teiko pro bel, pro nisul, pro ziläk ninü horit, pro mel, no igo pro tal; ab dabinnon in zān levala, kiöpao litükon ed oni e planetis votik lul, kels i tulons zü on, e kelas aniks binons mödo gretikums ka tal, e mödo fagikums de sol ka on. So samo saturn labon diameti liölas kildegmil, e dabinnon in fagot mö liöls teltumjöldeglulbalion de sol. No spikob dö munäds, kels gejedons lü planets fagik liti sola, e kels

¹ Bükapök pla el “tedanafa” (‘patron d’une barque de commerce’).

² Tradutod kuratikum seta at: “Ols valik midugols odis, e cütols olis it” (menod fa ‘Hermann Philipps’).

dabinons in mödot gretik. Alan olas labolöv fomälodi veratodas at, if lüodükol te dü neit logis olik lü sil, ed if no labol tikodi, das sol te svieton pro län ola.” So äspikom, ad stun gretik lilanas omik, stiran, kel idunom tävi zü tal, e kel iküpedom silis.”

“Leigoso din tefü God binon,” züpan de ‘Kon Fu Tse’ äläükom, “äsä tefü sol. Men alik kredon, das te on it labon oni in temül oka, u pu in län oka. Net alik kredon ad enüfärmükön utani, keli leval logädik no nüfärmükon. Ab dabinon-li tem leigodovik lä ut, keli God it elöodom ad kobükön menis valik ad lekoef ot? Tems valik taleda pemekons te as sümädots uta nata. In mödiküns tuvoy lavabövädis u saludavataskelis, kölumis, bobotis, lampadis, magotis, nüpenädis, saludabukis, sakrifotis, lataris, kultanis. Ab in tem kinik saludavataskel dabinon-li, kel binon so gretik äs mel, kel leno pakipedon in koan; kin labon-li kölumis so jönikis äs bims fotas ud uts me fluks pefledöls flukepagadas; boboti leigoso löpiki äs sil, e lampadi leigoso nidiki äs sol? Kiöpo ologoy-li magotis leigoso nitedikis äs binans senälilabik so mödiks, kels löfons odis, kels yufons odis, e kels spikons? nüpenädis leigoso suemovikis e plu relöfikis ka benodis it nata? saludabuki leigoso valemiki äs löf Goda pestaböl in danöf obsik, ed äs löf kemenas obsik pestaböl in demäds lönik obas? sakrifotis plu fäkükölis ka utis lobas obsik pro utan, kel egivom obes vali, ed utis löfas lölöfik obas pro utans, ko kels mutobs dilön vali? fino latari leigoso saludiki äs ladäl ritana, kela lekultan God it binom? Somo, plü men opakom veitikumo nämädi Goda, plü oreafon ad sevön omi; e plü olabon däläli pro mens, plü ozüpon gudi oma. Utan, kel juiton liti ini leval pepaköli Goda, klu no ludigidonös lukredani, kel küpon te strali smalik ata in lugod oka, ni igo Godinoani, kel löliko nelabon ati, in dred, das, as pönod demü pleidäl oka, no utos reifonös oni, kelos ereifon filosofani pemäniotöl, kel ävilöl dütön oke liti sola, ävedom bleinik, e kel pädränom pö dugäd oka, ad gebön lampadili nägära!”

So züpan de ‘Kon Fu Tse’ äspikom; e mens valik kafibötädöpa, kels ädisputoms dö süper rela okas, älaidulükoms seili lölöfik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937, Pads: 25—29.

‘TATA DIOS’.

Vödemi sököl ekestenografob ma konot lindiyana di ‘kokáma’: ‘Antoninho maniwari’. Binon vo tidaliegik pro netavans e lanikälans. Kazet vödas kil di ‘kokáma’ binon su silab pödaotelid. Sinif: ‘tata dios’ = Fat obsik: God. — el ‘maniwari’ binon famülanem, sinif ona no äbinon dagetovik. — ‘hisozu’ = Kristus len krod.

‘Pater Albert’.

Ûn prim Fat obsik äzigolom in vol ad leodükön pötiko vali.

Ätuvom jibäldikani, kel ebo äbevobof flapölo faibis gosüpaflukas. God äsagom: “O zian oba! kisi dunol-li?” Jibäldikan äsagof: “O nef oba! bevobob flapölo faibis bosik gosüpaflukas. Binob pöfik.” Äspikof so, ad getön bosu de om. God äsagom: “O jibäldikan! sag olik völadon mödiko. Spikol ko God. Binob God. Te stebedolöd! ologol liegi.” Jibäldikan äsagof: “Gudö! o nef oba! liedo no labob bosu, keli kanoböv lofön ole; no labob zibi. Latikumo vilob vestigön, va tuvob-la bosu.” Pos atos God äsagom: “Pubenedol. Ologol liegi. Ekömob ini doms mödik. Vomi so gudiki, äsä oli, no nog etuvob. Benedob oli. Degolob. Mutob zivegön in vol veitik. Lelogolöd odelo planoti olik! Ab spikolöd ko nek dö din at!” Pos vöds at God ämogolom.

Jibäldikan älelogof planoti oka. Älogof planis, kels büiko no ädabinons. Ätuvof flukis mödik, kels äbinons madiks. Somo jibäldikan äbinof liegik. God igivom ofe i klotis, e mens ävedons glötiks, bi ädalabof mödi soik.

God äkömom ini vilag votik. Us ätuvom mani, kel äbinom ün lifatim gudikün oka. “Kisi dunol-li?” God äsagom. “Blümükob länedi obik. Doflapob donaplanemi. Binob pöfik. Me feil kosididob famüli obik.” So man äsagom. God äsagom: “Sag olik binon vemo gudik. Spikol ko God. Seasovolöd te sidi gudik sui läned olik! Benedob oli. No vilob stebön lunüpikumo. Degolob. Mutob tevön nog fagiko.” God sevabo äzitevom mödiko in vol. Ävegom mödiko, ed ästebom nemödiko.

Ägolom fagikumo. Älükömom ini vilag votik, älabölo vunis e luukis bundanikis, rupi lepradik bundanik. Ävilom vestigön, va mens öträitonsöv omi gudiko. Äkömom lä dom. Ätuvom

vomi. “Lio stadol-li?” God äsagom. “Ob stadob gudiko,” vom äsagof. “Ed ob stadob badiko. Labob bundano luukis,” God äsagom. Vom äsagof: “No labob medini. No kanob lekälön oli. Binos mögik, das voms votik labofs medini pro maläd olik gudiki. Labob noniki.” “Gudö!” God äsagom. “Degolob. No labob livüpi.” Ägolom fagikumo.

Äkömom lä dom votik. Us ätuvom vomü votik. Vom äsagof: “Ö! us balan bundano läbü luuks kömom. Man gudik mismelom. Omi ga no kanob lekälön.” God äbeigolom. Äsagom te: “Sag olik no labon völädi. Latikumo ologol utis, kels obinons su läned pebeplanöl olik.” God äleadom binön te stonis su läned pebeplanöl voma. Ägolom fagikumo.

Ägolom, ed ai ägolom. Äkömom ini vilag votik. Us ätuvom vomü. “Lio stadol-li?” äsagom. “Ob labob fäti no gudiki,” vom äsagof. “Labob suvo faemi. Is no labob bosü fidabik. Ab ol, o miseraban! binol ye malädik, labol bundano vunis e luukis.” God äsagom: “No tuvob medini.” Vom äsagof: “Blibolös is dü dels anik! Vilob lavön luukis olik.” Äsagom: “Atosi kanob dunön if vilol lekälön obi gudiko. Vilob pu blibön dü del bal.” God ävilom vestigön, va vom älabof ladäli gudik.

Nu vom ämeikof fili, ed ämökof vati vamülik. Täno äramenof sanakebis anik se fot. Ämökof sanamedü.

“Seidolös oli isio!” äsagof. Us sevabo lustuls anik ädabinons. “Jonolös obe luukis olik!” vom äsagof. God äsagom: “Logolöd is luukis oba! Sufob doli vemik.” Vom äsagof: “Atos binon badik. Luuks somödik dabinons!” Älavof luukis. Äpladof futi sui bogil, ed älavof luukis. Äsagof: “Deflekolös kapi olik! dat no logol luukis.” Älavof luukis valik, ed äsäluimükof onis. Ämökof sanamedü de plans. “Bleibolös seadön nog bosü! dat sanamed okanon sägikön,” äsagof. — —

“Nu vilob mökön nog tiedi pro ol,” vom äsagof. God äsagom: “Oni odasumob fredö.” Vom ämökof tiedi, ed ägivof oni Gode ad drinön. Om ädrinom oni. “Bosü ad fidön no givob ole, bi labob nosi,” vom äsagof. God äsagom: “Atos no plu binon badik. Latikumo olabol sio bosü, bi älabol keliedi lölöfik kol ob. Eträitol obi gudiko. Liedo etuvob mödikanis, kels no eträitons gudiko obi. Popönons. Olabons nosi ad fidön! Läneds pebeplanöl onsik olabons bundano stonis! Ol binol vemo gudik. Olabol liegis mödik. Degolob. If ek säkon ole dö man lepradik, so osagol: “Ya emogolom.” — —

God ägolom fagikumo. Äkömom lä yudans. Yudan bal äsagom: “Deidobsöd mani at! Binom ibo lepradik. Pakom malädi.” God äsagom yudanes: “No deidolsöd obi! Zigolob in vol ad leodükön vali.” Yudan ye äsagom dönu: “Deidobsöd meni!” Ed ekö! yudans ägleipoms Godi. “Binol fanäb,” äsagoms. “No plu oskeapol de top isik.” Yudan bal pemäniotöl äsagom nog: “Sebobsöd pro men sepüli vemo dibiki!” Täno yudans ädeidoms Godi. Äseidoms omi ini sepül dibik. Balane yudanas äsagoms: “Blibolöd is, e begalädolöd funi Goda!” Yudan at älabom spedi in nam ad deidön dönu Godi, if ökömomöv bo se sepül. Yudan ästebedom.

Tü del balidfovik yudans ämaiseboms sepüli ad logön, va fun nog äbinon us. Büiko isäkoms mane, va fun nog äbinon us. “Nog binon us,” atan isagom. “Sebobsöd!” yudans äsagoms. Äseboms, ed äseboms, ed äseboms ai, jüs irivoms pladi, kö fun pidoseiton. On ye no plu äbinon us. “Kiplado binom-li?” äsagoms. “Kitopo God esegolom-li se sepül?” Soldat äsagom: “No esegolom se sepül!” “Eslipol,” yudans äsagoms.

Äpöjutoms Godi. In vilag äsagoms: “Ek ebeigolom-li is?” Mens äsagons: “Lesio ek ebeigolom is. Sekü kod kinik vilols-li deidön omi?” “Bi ekömom se sepül. Deidobsöd omi!” yudans äsagoms.

Ägoloms fagikumo ad pöjutön Godi. In vilag votik ätuvoms omi. Ägleipoms dönu omi. Äsagoms: “Binol fanäb!” God äsagom: “So deidolsöd kludo obi!” Ädeidoms dönu omi su top ebo et.

“Klufobsöd omi len krod!” äsagoms. Äklufoms omi len krod. Anans äfimakipoms bradis oma, e votikans äflapoms klufis da nams omik. God äsagom: “Deidols meni. Sekü kod at popönols! Ston gretik ofalon sui ols, ed otroivülön olis!” — —

Nu yudans äsagoms: “Peklufom len krod. Blinobsöd omi nu ini fot!” Ämiträitoms omi. Täno äleadoms stebön us yudani bal, dat küpedomös, va God övedomöv dönu lifik. — — —

Jenotemi at bäldikans ekonoms obe bü yels mödik. God i panemom el ‘hisozu’.

Se “Bleds livik de el ‘Cururú’ ”. (Studs dö lindiyan in Brasilän nolüdik.)

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pads: 29—32.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik.

Evedof jiliman:

vomül: ‘A. Maltha’, in ‘Zeist’ (Nedän), ‘Verlengde Slotlaan’ 159.

Ladet nulik:

söl: ‘A. N. De Jong’, in ‘Batavia C.’ (Yafeän) ‘Alataslaan’ 11.

söl: ‘Arie De Jong, W. P.zn’, in ‘Batavia C.’ (Yafeän) ‘Dierentuinlaan’ 7 (Pav.)

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Henri Schuetz’, in ‘Bern’ (Jveizän), ‘Spitalackerstrasze’ 53.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1937. Pad: 32.

JOHANN MARTIN SCHLEYER
1831 - 1912
DATIKAN VOLAPÜKA

‘JOHANN MARTIN SCHLEYER’.

Tü d. 16id gustula lätik foldil tumyela epasetikon, das pädan romakatulik: ‘Johann Martin Schleyer’: datikan Volapüka edeadom.

‘Schleyer’ pämotom tü 1831 gustul¹ 18 in ‘Oberlauda’, ed ädeadom tü 1912 gustul 16 in ‘Konstanz’, sodas erivom lifüpi benedik yelas 81. Äbinom son kilid letidana: ‘Johann Philipp Schleyer’ in ‘Oberlauda’. Ven älabom lifayelis lul äprimom ad golön lü jul. Pals omik no

¹ Pöl, verätiko: yulul

idesinons ad koedön studön omi, ab ziom omik: letidan in ‘Königheim’ ätidom ome de lifayel 11id jü 15id oma latini. Pos atos ävisitom gümñadi in ‘Tauberbischofsheim’ e täno lükioni in ‘Karlsruhe’. De 1852 jü 1855 ästudom in niver tö ‘Freiburg im Breisgau’ Godavi, pükavi, filosopi, jenavi e sanavi. De 1855 jü 1856 ävisitom seminari in ‘St. Peter’. Is äsufom tü 1856 gustul 5 kultasaludükami. Pos atos päcälom in ‘Sinzheim, Baden-Baden, Kronau, Wertheim’, e latikumo as pädan in ‘Meszkirch, Krumbach, Litzelstetten’, e ‘Mainau’.

Dü lif vobafulik oka ekanom tuvön timi ad studön pükis e dialegis 88 difikis, ed ad pläyön degtelati musigömas.

Ön jäfüd relik elautom mödikosi. Äbejäfom i poedavi, ed äpübom dü lunüp timapenädi: ‘Sionsharfe’.

Pädan: ‘Schleyer’ noe äbinom nolan gretik, abi menaflen nobik. Bevü utans, kels äbegons yufi omik, nek äbinon, kel nentrodö ädegolon. Ad dasev meritabas omik kol glüg katulik papal: ‘Leo’ XIII äcälom omi ün 1894 klänakamerani.

‘Schleyer’ edagetom patiko sevädi valemik dub lifavobod okik: Volapük. Nem oma nelivoviko petanon len jenav volapüka-fomäloda. Ebinom ga utan, kel evobädö tuvedi läbüköl volapüka-säkäda, kel dü tumyels lätik ijäfükon nolavanefi. Tü 1879 mäzul 31, pos neit nenslipik, ün kel ätikom lölöfiko dö mistads e döfs valasotiks tima omik, süpo älogom tiko siti lölik volapüka.

Tik dö yufapük valemik no äbinon nekösömik pö om. Bi peneds ömik pädananas omik röletanes onsik in Merop no ärivons ladetis oksik, bi ladets at no pipenons ma lotograf Linglänik ab ma Deutänik, pö om tik äsüikon ad fomön se lepüks: Deutänapük, Linglänapük, Fransänapük, Litaliyänapük e Rusänapük pükasetrati seimasotik, kele ävilom givön nemi: ‘Völkerdolmetsch’ (= netanätäpretian). Bi tonats pükas difik ye papronons ön mod mu distikün, äfomom büiko, büä ad primön stuki püka okik, “volalafabi”, me kel püks dabinöl valik ökanonsöv papenön me pron e lotograf fümiks ä leigafomiks. Volalafabi at, kel pilemekon tü 1878 yanul 18, ‘Schleyer’ äsedom cifefes niveras Yuropik valik, potakongrede in ‘Paris’, büre bevünetik volapotakluba in ‘Bern’, e pösodes mu cädikes anikes. Lafab at valemö pälasumon gudiko.

Pos benosek at tik dö yufapük valemik no plu älvon omi, e ven ün neit galiko pilifädöl ela 1879 sit lölik kleiliko ädabinon in tik okik, äprimom sunädo vobodi, pö kelos pükisev gretik oma klüliko äfruton omi gudiko. Ya ün mayul in lägivot nüma: 35 ela ‘Sionsharfe’ el ‘Entwurf einer Weltsprache und Weltgrammatik für die Gebildeten aller Völker der Erde’ (= Disin volapüka e volagramata pro kulivans netas valik tala) äpubon, ed ün 1880 lä ‘C. Tappen’ in ‘Sigmaringen’ el ‘Volapük-Grammatik’ (= Gramat Volapüka) balid.

Pub Volapüka di ‘Schleyer’ äsüikon valöpo stuni, pato in sogods tidanas. Do primo pilasumon ko mikonfid, äkulon aiplu oke vegi da vol, sodas ünü yels nemödik ikonkeron voli lölik.

De 1881 yanul 1 calabled Volapüka äpubon ko tiäd: Volapükabled (lezenodik). Timapenäd at edabinon jü fin ela 1908.

Nu Volapükamuf äprogedon me buns gretik. In tops mödik spikäds päjenükons, e klubs päfünons, du in delagaseds e timapenäds laiduliko yegeds dö Volapük äpubons.

Ün 1884 de d. 25id jü 28id gustula Volapükakongred balid päjenükon in ‘Friedrichshafen’ e telid ün 1887 de d. 6id jü 9id gustula in ‘München’. Pö kongred telid at Volapükakadäm pädabinükon, kela dilekan ‘Schleyer’ ävedom. Stid at kludo nu dabinon dü tumyel ebo lafik. Volapükakongred kilid päjenükon ün 1889 de d. 19id jü 21id gustula in ‘Paris’ dilekü ‘Prof. A. Kerckhoffs’. Kongred at ye neai pelobülon fa ‘Schleyer’, e leigiko neai sluds, kels pelonülons pö on. Kongred at edämükon mu vemiküno Volapükamufi. Sekü meug nerekosilovik Volapükanas, kels äzüpons eli ‘Kerckhoffs’ ed ut ela ‘Schleyer’, kel ästadom vero taiko, slit ädavedon, kel niludiko ikanonöv pevitön dub meug blegälikum paletas bofik. Nu alan ädunon ma ced lönik oka, ed älvöblinon nesekidiko de od votükamis ini Volapük, äkodölo dub atos, das baläd ämoikon, e mödikans ädeflekons okis de Volapük.

Palet ela ‘Kerckhoffs’ no ädemon protestis fa ‘Schleyer’, ed äfvon vobodi kadäma, ko ‘Kerckhoffs’ as dilekan, me nem: ‘Kadem bevünetik Volapüka’. Ün 1893 ‘W. Rosenberger’ in

‘Petrograd’ ävedom dilekan kadäma. Sumätöfö cifam oma el ‘Idiom neutral’ pästukon e pälasumon as yufapük valemik. Sirkülapenäds ye äblebons pelautöls in Volapük jü 1898, ün yel kelik dilek pälovesumon fa ‘M. A. F. Holmes’ in ‘Macedon’ in Lamerikän. Sumätöfö cifam oma kadäm ägeton nemi: ‘Akademi internasional de Lingu universal’. Ün 1909 ‘Prof. G. Peano’ in ‘Torino’ ävedom dilekan kadäma, kel änudugom eli ‘Latino sine flexione’ (ü: ‘Interlingua’) asä püki kadäma, e tanamü atos äfeablunedom kadämi ad ‘Academia pro Interlingua’.

Volapükakadäm fa ‘Schleyer’ pedasevöl nog ai dabimon. Tü 1910 dekul 3 ‘Schleyer’ it äcälom eli ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ in ‘Bochum’, nu in ‘Bad Godesberg am Rhein’ fovanika, kel kludo sekü büad at binom de 1912 gustul 16: deadamadel ela ‘Schleyer’ cifal Volapükaneffa ä dilekan kadäma Volapüka.

Pos pub Volapüka äkleilikos lü alan, ön mod vio balugik mekavapük ökanonöv pastukön. No binos kluo milag, das pos Volapük di ‘Schleyer’ mödikans äsenälons vokedi ad datikön yufapükis nulik. Somo äpubons b.v.: ‘Idiom neutral, Esperanto, Nov-Esperanto, Ido, Mondolingvo, Lingu internasional, Myrana, Nov-Latin, Lengua catolica, Interlingua (Latino sine flexione), Occidental, Ro, Romanal, Novial, Internasional’, e r., de kels atimo ‘Esperanto, Ido, Occidental, Novial, Interlingua, Ro’, e Volapük komipons ad dagetön buami. No bal yufapükas votik ye kanon pleidülön dö mödikums balug, kurat, bref, livät tefü vödipladam in set, e kalad neudik ka Volapük. Du zuo no daloy glömön, das Volapük as **yufapük geböfik balid** i labon gitätis bäldikün.

Volapük elifädon gloratimi yelas zao deglulas, ün tim kelik timapenäds zao 90 e lebuks mödadilo smaliks plu 800 epubons. Ed if feits mifätik ün pasetatim no ijenonsöv, täno Volapük mu fümiko üprogedonöv vemo mödikumo, e mög übinonöv vemo gretik, das ya valöpo pälasumonöv asä kosädamedöm bevünetik balik.

Nu Volapük muton duinön komipi fikulik ta mätedans valik oka ad labülön dönu pladi, keli ilabon seimanaedo, ed ad kel demü patöfs süperik oka nog ai labon gitäti.

Gol, keli Volapükamuf edunon pos kongred kilid, ebiedälükon vemo lifayelis lätik ela ‘Schleyer’. Ko biedäl ai äspikom dö kevob nemödik, keli ädalom dagetön pro lifavobod oka. ‘Schleyer’ kludo no plu edalom küpön, das ün atim dönu nitedäl mödikum pajonülön pro Volapük oma, e das ba seimna ga tim okömon, das dönu olasumoy divi, keli emojedoy so lindifiko. Ab üf atos no obinonöv soik, ga meritab gretikün ela ‘Schleyer’ ebleibon binön, das om: pädan romakatulik balugik de ‘Litzelstetten’ ebinom kulan in jäfüd volapükas.

Tü 1914 prilul 23 mebaston päpladon fa cifal: ‘Albert Sleumer’ ini föfafasad doma len ‘Schottenstrasse’ nüm: 37 in ‘Konstanz’, kö ‘Schleyer’ ilifädöm lifayelis lätik oka.

Tü 1931 yulul 26 fo motedadom ela ‘Schleyer’ in ‘Oberlauda’ mebalezäl gretik päzelon ad mebön motedayelami tumid oma, pö kel num gretik lestimanas ela ‘Schleyer’ ekompenon.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 37—40.

NUNS

Bü brefüp ägetobs nuni, das läx-Vpan: ‘Frans Cornelis Van Aken’ edeadom tü 1937 yanul 18 in ‘Oud-Gastel’. Pimotom tü 1854 yanul 16 in ‘Princenhage’. Äbinom tidan jü 1910, ün yel kelik päpänsionom demü saunastad läs gudik oka. Ädalabom diplomi de ‘profesan Vpa’ ed äbinom de 1892 jü 1927 prilul 8 liman Vpa-kadäma. Ün dät lätiko pemäniotöl äloveikom lü el ‘Academia pro Interlingua’, bi Vpamuf istopon löliko. Ebinom i dü lunüp liman Vpakluba valemik Nedänik. Vpapenäd omik: “Volapük dünü tid” ettimo pälobon vemo, e pätraduton ini püks difik.

Baiodü kompenät nenfiamik: “Boekhandel en drukkerij voorheen E. J. Brill” in ‘Leiden’ suäm ela ‘Wörterbuch der Weltsprache’ fa ‘Dr. Arie De Jong’ pelonülön ad fl. Ned. 4,00 ed ut ela “Gramat Vpa” fa otan ad fl. Ned. 1,00.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1937 Vpamäks 800.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 40.

SAVAN.

fa 'Aug. Bailly'.

Ûn soar jönik setula tolädan: 'Marcel Lantier' äduinom galädi fo galädöp smalik itopöl zänodü peins no fagiko de jols ela 'Lys': flumed keinik et, kel äfomon me dil anik zuga okik miedi vü Belgän e Fransän.

Man ägolom su veg, älabölo stumemi stonicöpana su jot, ko loged ä! glun e logot lügik ä fenik: äbinom voban gudik labü nem: 'Jean Lacroix', keli mens läna omik ästümons demü snat e kurad oma.

"Binos soar jönik! o flenädan!" el 'Marcel Lantier' ävokädom lü om.

"Si! soar binon jönik, ab neit kömö! obinon koldülik," man ägesagom.

"No labom logoti fredik adelo." tolädan ätikom. E takediko äfovom ad smökön pipi oka.

Düps anik äpasetikons; stels äpubons len sil.

Ven düp zülid ätonon, el 'Marcel Lantier' ä!üvom galädöpi, älabölo günüli len bandelär, ed ä!üodikom lü el 'Lys', ve jols kela äprimom ad golön. Vemo suvo smugans lovegoloms in bot oni. Dag äbinon lö!öfik. Svietil paelik stelas älitükon töbo luvegi. Val äbinon takik e stilik.

'Marcel Lantier' ävegom dü lunüp ko lils lüköl, äsä yagadog gudik, ven noid fagik tuigülas päbreiköl ärivon omi. Ästopom dotölo; no ämögös, das äpö!om: man ägolom ko prüd miniludik; steps omik äkoedons frakatön semikna tuigülis sägik.

"Tü düp at, fümiko atan te binon smugan," 'Marcel Lantier' ätikom.

Sunädo ärivom topi, de kel äkanom logön in fagot stepas luldeg u mä!degas fo ok. Äjinos lü om, das maged verätiko ä!ükömon len jöl in fagot lemuamik portata logama okik.

"He!... ol usik!... stopö! nämätü lon...!" tolädan ävokom laodiküno.

Ägetom gespiki nonik, ab maged äprimom ad vifagolön.

"Stopö!" 'Marcel' ävokädom telidnaedo.

Täno kilidnaedo: "Stopö!... ud ojütob!"

Maged ya änepubon. Täno, benofätio, 'Marcel Lantier' äjütom, e pö lunid jütikama äküpom, äso pö leklärastral, mani, kel ko lesak su jot oka äbunom ini vat.

Tolädan ikanomöv jütön dönu, ab in dag äsüadom, das önedrefomöv zeili; äbuükom ad bunön ön turn omik ini vat tö top ot fugana, tü timül, kü äjinos lü om, das atan äbegrämom joli visoik.

Neläbo vat äbinon koldik, e 'Marcel Lantier' no plu äbinom yunik. Äsenom koldikami so vemöfiki, das limeds oka äjinons lemikön sunädiko. To val äduinom flapülis anik: flum, kel äbinon zänodo nämikum, äprimom ad kesveimön omi. Noe no äfägom ad rivön joli visoik, abi ädredom demü lif oka; täno äperom süeni oka; e neläbikan äprimom ad vokädön: "Yufö! yufö!"

Vög däsperik ätonon ün neit deadastilik; sekuns anik äpasetikons, dü kels ä!üdom me näm valik, kel äreton pö om.

"Yufö!" ädönuom me vög fibikum.

Tü timül ot fal kopa ini vat pä!ilon, ab tolädan töbo äküpom atosi; vat ädranon ini mud e lils oma; äperom sevälöfi tü timül, kü brad nämik ägleipon omi ed äketirom omi. Pos timüls nemödik savan e saväb ätakädoms su jol, balan äsäbluviköl de fäk okik, e votan de töbid okik.

Täno pö litam paelik, kel ädonikon de sil, tolädan älestunöl ämemosevom eli 'Jean Lacroix': "O!" äsagom ome; "liö! ol binol-li utan, keli pöjutob: ol! man snatikün-li läna?... Ed ol binol utan, kel esavol lifi oba!"

"Si! utan ob binob!" 'Jean' äsagom ko vög dumik.

"Ab kikodo äfugol-li? Kikodo ebunol-li ini vat, ven äflagob de ol ad stopön?... Kini üfo äpö!ol-li? Tabaki-li?... No gespikol-li? Klu binos-li veratik?... O!... O!... Smugan-li?... Gö! spikölöd ga!..."

E, bi 'Lacroix' lügik ä labü kap donio piflegöl ä!lebom seilik, tolädan äsagom: "Gö! is klän dabimon. Esavol obi, ba labob-la gitäti ad binön dälälik pötü naed bal. Sumölöd lesaki olik! ojedobs oni ini flumed, ed odunob, äsva no elogob pökodi olik."

"Säkolöd obe ad no dunön osi dönu! ba opromoböv osi ole," 'Jean' fümälo äsagom ko lüg, "ab lesaki asoarik odakipob."

“Diabö! o ‘Jean’!” el ‘Marcel Lantier’ ävokädom, “omutoböv fanäbükön oli e blinön oli lü galädöp. Posä esavol lifi oba, du ikanolöv fugön, no givülob obe gitäti ad binön so sevärik. Ab no laidälölöd pö tif! lebegob ole osi. No binükolöd obi kedöbani ola!”

“Zesüdos, das dakipob lesaki,” ‘Jean’ äsagom dönu.

“Benö! dunolöd utosi, kelosi ovilol!” el ‘Marcel Lantier’ ävokädom, “no osagoy, das ufanäbükob savani obik, ab i no osagoy, das unefölob bligi obik!... Odelo usädünikob... E nu, gololöd!”

“Danö!” el ‘Jean’ äsagom nelaodiko.

“O! ol kanol sagön obe dani, du ol esavol lifi obik; vö! koedol senälön obe atosi vemo lölöfiko!”

Ed ün neit dagik ä stilik at, mans tel äfagikoms de od, alan äl lüod okik.

Ün göd balidfovik, mugödo, el ‘Jean Lacroix’ älüvom vilagi ävegölo lü cifatop. Ilükömölo foi kaser tolädanas, äküpom kapiteni ed älüspikom sunädo omi.

“O kapiten!” äsagom, “bo fūmo egetol agödo sädünikami tolädana: ‘Marcel Lantier’.

“Jenöfo!” fizir ägespikom, “e vemo estunob dö atos. Kömol-li ad nunön obe kodis atosa?”

“Si! o kapiten! Binos demü ob, das vilom sädünikön. Klu kömob ad begön ole ad leadön dakipön ome cali oka, ed ad fanäbükön obi.”

E me vöds nemödik, el ‘Jean’ äkonom jenotis äneita.

“Ab”, kapitein äsagom dönu, ven el ‘Jean’ ifisagom, “ol no labol vo logoti smugana vemo verätika, e sav äneitik fa ol blöfon, das binol hilepul brafik. Sekü kod kinik üfo eduinol-li duni nesnatik at, kel blinon oli lü fanäböp, e gevon ole nestümi? Gesagolöd! Vilob sevön verati.”

El ‘Jean’ äbluvikom, äzogom, e täno me vög teafülik äsagom fino nelaodiko: “Benö! ekö! jismalan obik binof vemo malädik; ad saunükön ofi äzesüdos ad büedön mökön rezäpis sanana, e bi pötekan no ävilom plu gevön täki, du mesed delavobanik binon ebo saidik ad kosidön, ekanob tuvön te medi at: eblinob lesaki labü tabak love mied, ed eselob oni! Nu mon dabinon lomü ob ad kälön cili: kanol fanäböpön obi!” E logs omik äfulikons me drens.

Kapiten äkögilom, älemufükom kapi oka, ämeditom lunüpo: “Promolös obe nämätü stimavöd ola as man snatik, das neai plu odunol dönu duni somik!”

“Ob it iyulob obe ya atos,” el ‘Jean’ ägesagom.

“Täno, val peglömon! Oblinol ele ‘Marcel Lantier’ penedi oka sädünikama sa penedi at oba... Gö!... Pedolös nami oba!”

El ‘Jean’ fredö äbevegom vegi lü dom oka. Älovegivölo ele ‘Marcel Lantier’ penedi kapitena, logod oma äglorikon, ab no mödikumo ka ut tolädana, ven atan iseivom nuni cifa okik.

“Dakipob cali obik!” ävokädom.

Ed ägleipölo namis ela ‘Jean’: “E nu, o bäldädan oba! If pö ol bos defon demü jismalikan olik u seiman olikanaš, cedob, das sevol ad yan kinik omutol nokön: binol savan oba, atosi no oglömob.”

“Kim obas tel binom-li savan votikana?” el ‘Jean’ äsäkom me vög fefik.

Ed in loged, me kel mans tel älülogoms odi, äkanoy reidön promi flenama laidüpik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 41—44.

TIDOD DÄRVIDA.

fa ‘Thérèse Jeanroy’.

Nemoy in lofüdän därvidi — el “därvid” pedütülon de vöd Pärsänik: ‘dervej’, kel sinifon: pöfik — kleudani slamik semik.

Benö! ün del semik därvid vemo, vemo bäldik ätevom soeliko nilü siem däsarta.

Äjäfälölo ninälo me medits fefik, äjinom binön fenik, ed älabölo kapi donio piblegüköli e logis äl glun pilüodükölis ägolom, ai ägolom.

Mans tel, kels äsagoms, das äbinoms tedans, änilikoms lü om, ed äsagoms ome: “Sevobsös! o man relöfik! va no eküpol-la jamodi, keli eperobs: eskeapon de karov obsik, ini lüod at, äsä niludobs.”

“Nö! no elogob jamodi olsik! Ab, gespikolsös obe! nim olsik no älabon-li logi detik bleinik?”

“Verätö! sio äsevobs, das ökölkömol oni!”

“Nö! no elogob jamodi olsik! Ab, gespikolsös obe! nim olsik no älabon-li nedeto lögi bal, kel pimitulon?”

“Koefol kludo, das elogol oni!”

“Nö! no elogob jamodi olsik! Ab, gespikolsös obe! nim olsik no älabon-li in föfadil maxüla tuti pibreiköl?”

“Si! sagolöd obes vifiko kiöpio egolon, dat no perobsös timi obsik! Kiöpo elogol-li oni?”

“No elogob jamodi olsik! Ab, gespikolsös obe! nim olsik no äpolon-li len flan bal fledi miela, e...?”

“Satobs dö säks! Sevol, kiöpo jamod obsik binon! Kiöpio egolon-li?”

“Nö! no sevob, kiöpo jamod olsik binon! Ab, plas vüspikols sagi obik, gespikolsös obe! nim olsik no äpolon-li len flan bal fledi miela e len votik fledi risata?”

“O! atos binon tu vemik! Laidälol ad lesagön obes, das no elogol-la jamodi obsik, ed ol binol utan, kel temunol, das labon logi detik bleinik, das labon lögi nedetik pemitulöl, das nelabon tuti bal in föfadil maxüla, e das polon fledi miela len flan bal e fledi risata len votik! Negidetol ad kofön obis! Ya binobs saidiko neläbiks, kodä eperobs nimi obsik! Dunolöv gudikumo ad nünön obes, in lüod kinik efugon!”

“Nö!” därvid ädönuom mälidnaedo, “nö! no elogob jamodi olsik! Igo no isevoböv, das eperols bali onas, if no isagolsöv osi obe!”

Täno tedans tel äzunikoms.

“Ol binol te tifan!” balan ävokädom, “tifan as därvid pemaskaröl!”

“Givolöd obe pu bijutis, kels äbinons dil fleda nima obsik!” votan ärorom.

Ed ätädoms kleudani slamik ad flapön omi, if no ögegivomöv omes utis, kelis ma kusad omik isumom, ed if no ögivomöv omes nünis, kelis äflagoms ome. Omso, äjinos pö om nemögik, das no ilogomöv nimi ifugöl, dö kel ägevom küpedotis so verätiks.

Ab ad vokäds e täds bäldan sofälik ägespikom smilölo: “Binols stupans, o cils oba!”

Nu mans lemu äzunikoms.

Äbetifoy omis! Äkofoy omis! Änofoy omis!

Ägleipoms därvidi len kolet, e no plu äbinölo mastans de pösods e de vöds okas, ädugoms omi grobälo lü vilag nilikün lo cödal, kele äkonomis mifäti oksik.

Därvid äbinom otmafädo takedik, äsä tedans äbinoms fäkädiks.

Cödal äsäkom kleudane slamik utosi, kelosi äkanom sagön ad jelod oka.

“Nosi, nosi, nosi!” äsagom kazetölo vödi alik.

Täno ädasukoy omi, ab ätuvoy pö om yegi nonik, kel älabon völad i anik. Äviloy dasäkön dönu ome, ab atos äbinon nensekik. Äblebom seilik! Ätäday omi me pönods vemikün: ätovülom jotis!

Tedans äbinoms vemo ditretülis, ibä äkanoy leno kludön, das äbinom-la tifan jamoda e fleda onik, bi no älaboy blöfi bosik rava!... Ab lio äkanoy-li plänön patis, kelis igivom tefü nim ideiköl: pats, kelas kurati lölöfik dalabans ädasevoms?

Cödal äkratom lilis oka, äröbom nudi oka, äloröbom me nam da herem oka, du äsäkom ninälo oke, cödeti kinik äsötom lonülön ad binön gidik!

“Binom fūmo magivan,” ek ävokädom, “kel sötom pafilädön lifiko lo pöp ekobiköl!”

“He! stopolöd boso! o man gudik! no so vifiko, plidö!” täno me vög kleilik ä lelilamovik därvid se seil vilik oka äsüiköl äsagom. “Kio spikol nesüeniko! Filädön obi! Vö! micödol vifiko menis snatik! Binob leigoso magivan, äsä ol ud alseiman soga gretanumik, kel züon obi. Binob te bäldan pöfik, kel egebob lifi ya vemo lunüpiki oba, ad dagetön plaki nemödik. Ecogob saido, ed if dälols obe osi, oplänob olis utosi valik, kelos jinon lü ols klänöfik in jenet, me kel jäfobs. Kusadans oba binons — esagob omes osi ya pösodiko — stupans! Ogivob omes, e pötü pöt ot oles valik, tidodi smalik, kel otidon oles, vio vedoy sapik, if, plas nosdunön, plas perön timi oka, te nitedälöy ad logön ed ad küpodön utosi, kelos jenon zü ok! Lesi! no elogob jamodi tedanas at. Ab — suimolsös gudiko blöfädi obik! — ven ägolob in däsärt, älogob in sab retodis dub steps

nima piritükölis, e bi retod pülikün futas menik no ädabinon, äsagob ninälo obe: Is jamod ebeigolon löliko soeliko, kel kludo u peperon luverato fa karov, u kel eskeapon de dalaban okik!

Täno äjäfikölo ko nitedäl gretikum me xam saba, äkonstatob, das retods safas kil — kelas tel ädabinons deto e bal nedeto — äbinons dibikums ka uts safe folid. Sekü atos äkludob: nim bo fūmo labon döfi in lög nedetaföfik!

Äfövölo xami konsienöfik obik, äküpob is ed us mikebatopis smalik, ed äseivob, das nim ideyebidon te tufilis, kels ädabinons in flan nedetik oka, klu no ilogon utis flana detik, ed ad no logön onis, bo fūmo äzesüdos, das äbinon bleinik in log bal!

Fino, sekü mod ön kel ifidon, äfasilos ad dasevön, das tut föfik ädefon pö on, bi stags grünik anik ai iblebons nätikis zänodü tailablög pisetiröl.

E nu tefü natäl fledas tel, kelis jamod äpolon, atos äbinon nog fasilikum! Äbinos vemo fasilik pö ob ad dasevön onis, ibä, len flan bal retodas in sab piritükölas, furmids äjäfons me labed risatagranas, e len flan votik, mödots musakas idopladons okis sui tofils miela!

Logols kludo,” därvid äfinasagom, “das binob ni magivan ni tifan, e das äbinos din mu klülik, das äsevob patis smalikün tefü jamod, keli leno elogob.

Ols valik ebinolsöv leigo so käfiks äsä ob, if iplidolsöv ad gevön nitedäli olsik pates pülik yegas, kels züons olis! Kredob, das egidükob saido obi, dat logolsös, das ai negidetoy ad suseitön votikanes nensüeniko micödotis, e das dins jiniko komplitikis binons suvo balugiküno plänoviks!”

Ad spikäd at valans äplodons.

Klüliko cödal sunädo ästadükom libio bäldani, ye no, nendas ibenovipom ladöfikö omi demü sap oma.

Bi kleudan slamik äbinom vemo gudik, äpardom tedanes tel leladöfo nofis ed igo flapis omsikis! Ämobom, das komans valik, kels nu ädalilons dalestümo omi, öyumons lä oms ad sukön nimi fugik. Äzepoy atosi, e pos düps anik jamod pituvon dönu.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pads: 44—46.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik. Eseditom
söl: ‘H. Bakker’ in ‘Voorburg’.

De “Vpavöds nulik” lised lulid (efe: lised folid: Vp.—Deutänapük) eblümikon. Utans, kels vilons kopiedön lisedi at, kanons loenön oni de redakan balid Vpagaseda at.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1937 Vpamäks 400.

Bükapöks. In kedet 15id pada: 37 e kedet 7id pada: 40 binos: 32, atos muton binön: 37.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1937. Pad: 47.

1938 (yelod 7id)

PÖ YELACEN.

Pö prim nulayela lofobs reidanes obas vipis gudikün obas. Yel: 1938 blinonös oles valik beni e läbi!

Yel epasetiköl no ebinon bönik pro muf obsik. Meug refudik reiganefa Deutänik tefü yufapüks difik edämükon i Volapükamufi. Notodobs kluo atoso speli, das reiganef Deutänik votükonös suniko meugi oka kol Volapük, e das odälonös, das pük obsik dalon paplägön dönu nentupiko in Deutän!

Volapük eprogedon nog no mödiko, e nog ai go no labülön pladi, kel demü patöfs sublimik okik duton lü on. Volapük binon brefik, balugik ä fasiliko lärnovik. Volapük labon dub stukot e gramat oka kaladi lönik, sodas stadon lo natapüks neudikumo, ka mekavapük alseimiko votik. Värb in Volapük labon, to stukot balugik oka, liegi so gretiki fomas, das tefü atos yufapük votik nonik nog kanon paleigädön lä on. Volapük binon benotonik. Volapük ün 1879 pedatiköl äbinon pos steifs nensekik mödik yufapük balid, kel klülädön binön plago gebovik. Volapük digädön kludo ad panüdügön valemö as yufapük ut, keli menef neodon in dakosäd bevünetik oka. Valikans kevobonsös kludo ad pakön Volapüki! Alan steifonös ad slopükön slopanis pro muf obsik, dat progedobsös mödikumo, kas ejenos jünü! I obs ofövobs nämöfikö bligädi, keli ebligidobs. Pläs stides difik timapenäd obsik popoton pianiko i pösodes difik, kels dabinons plödü Volapükamuf. Atans, if usevädükons vipi atosa, okanons getön glato dü yel lafik timapenädi obsik. Spelobs ad slöpükön i dub atos slopanis Volapüka. Nulayel blinonös Volapüke benoseki!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 2.

MIDUN FATA: 'BASTONNAT'.

fa 'Jean Marbel'.

Mug, kel dremon in näst oka, liev, kel fugon love fel, bi pölacedons okis petädölis dub riskäd nejenöfik, binons dabinans kuradik leigodü fat: 'Bastonnat'.

Man smalik molädik at labü logod paelik älifom in dredäl laidulik. Äbinölo calo skrädan in zifil: 'Bourg-le-Roi' äbinom te boso takedik, ven äseadom blotiko su teab oka, e yan cema okik pifärmükon me värul. Ed igo nu nog ämikönfidom badöfi peñas oka e miladäli jima oka.

Imutom sludön ad no plu reidön delagasedis, so liföfik magäd äbinon, keli konots nübreikas e midunas äkodons pö om: dü neit äslipom te nelölöfikö. Ibuükomöv ad leadön deidön oki, kas säpüfükön flapamo tapedi oka pos düp zülid, kelos ökanonöv binön din poldaprotoka; ed, alzädelo äkoedom glimön stonis legrufa oka, so vemo ädredom blamis poldanefa.

Ün säsun jönik ye fat: 'Bastonnat' äbinom semikna so künik, das äduinom spati in länäd. Logam blövätafloras e felapopafloras, kanit frinas e laudas ätakedükons lani dredöfik omik, ed äseifom me seif lölöfik, ven äsenälom, das äbinom jenöfikö soelik, fagik de doms riskädik labü teins nefimik oksik, de vabs vifi tädik älaböls, de träms äsasenöls, de nilädans badik ä kofiks, fino: das äbinom fagik de mens.

Ün sudel et älaboy soli jönik, kelos ti ävedükon fati: 'Bastonnat' frediki. No äkanitülom-li vegamü vegil grünik, keli ivälom, bi neai pösod ägolon us? Äkanoyöv cedön osi, ven äloegoy golön omi ko steps gretik, du ätülom spatastafi oka äs mül.

O! kio äbinoy benik in fel, dis sil blövik e pö stom so jönik, äsä ün del et! Fat: 'Bastonnat' äsenälom oki nämikummi ad fulükön somo luegis oka me lut rafinik; ägleipom nämiko in nam spatastafi oka, ed äkredidom oke, das ädredom nosi, das leno plu ödredom bosi. Äkünöm igo ad dekötön me flap kuratik stafa okik, kapis felapopas kil, kels ijafädons ome badikosi lenonik...

Tü timül ebo at vision lejeikik apubon fo logs okik. Gliban, in rägs piklotöl, labü logod leredik, äkosgolom omi. Älabom in nam bal fladi vagik; me votik äkipom bodasaki miserabik.

Logalips skrädana äprimons ad dremilön nenstopo, ed in doats omik spatastaf äprimon ad dremön so vemöfiko, das ti äleadom falön oni.

Gliban ai änilikom, du ädunom malis ed ämüfom löpio e donio fladi vagik oka.

“Odeidom obi,” fat: ‘Bastonnat’ ätikom; “odeidom obi, e poso oberavom obi.”

Äfärmükom logis, ab ven süpiko vög raudik ävokädon nilü lils oka: “Givolöd moni ola,...!” man gudik älöbunom sekü okjelodiäl, ed ätatakom jutedo ko brad pitovöl sui lenodan oka.

Süpäd oka ävedon mu gretikün, ven älogom poso tü timül fovik, das gliban ifalom go tenio ini yeb.

“Liö! ob ebinob nämikuman!” äspikülom. “Ob ebinob nämikuman! Si! ab olöädöm dönu, e täno oplöpom ad gleipön obi!”

E skrädan ävilom ebo fugön, ven nenmuf glibana ye äküpidon omi.

“He! liö! he! liö! Ga no ejafädob ome bosu badik, cedob!”

Äbiegädölo bosu, äxamom koapi gretik, kel no plu ämufon.

In züamöp logoda fiv bluda ätenikon ini yeb, e konstat ata ädavedükon in lan skrädana jeki nulik. Ägeyilidom mö step bal, mu ädremölo sekü dred, ed ämurülom:

“Emögos-li bo, das e...?”

No äkünom ad sagön vödi mifätik. Ab änoidülölo me tuts, äkipölo häti oka su kap me nam bal oka, ed äpedölo me votik spatastafi ta koap oka, äfugom ko vif valik, ad kel lögs mägik oka äfägons.

Vilagüli, kö ädabinom pos düp röna dredälik, ähekölo e pitegölo me püf, no ämemosevom. “Eli ‘Marousis’,” äreidom su milmetastafäd, “o si! ‘Maroussis’! Is nek sevon obi, si! nemu no esökoy obi...!”

Benö! ven ägüflekome oki, äküpom fagotü steps anik po ok länädapoldanis tel.

Ebeigoloms-li oms i ve veg grünik? Din pelonädön, äkömoy ad fanäbükön omi onu. Tikod at älemükon lögis omik, ed äleadom seadön oki nenviliko nilü yan lulotidöpa, kö äbonedom me vög dädik fladeti limonada.

Fo om länädapoldans ästopoms, ed äsenälom, das ödeadom-la. Balan omas äsüramenom yegi seimik de pok oka, älülogom omi, ägeblinom oni dönu, poso äsagoms ode nelaodo vödis anik... ed älaifövoms vegami oksik.

Sunädo el ‘Bastonnat’ iküpom, das ni balan ni votan äbinoms elans di ‘Bourg-le-Roi’. Äsevom gudiko omis: länädapoldans zifila okik; kolköm omas, igo ün tim kösömik, äkoedon sufön omi saidiko! Ab kis äjenon-li? No äfanäbükoms-li omi? Ämogoloms-li? Kikodo-li! si! kikodo-li?

Äbinos neit ledagik, ven skrädan änikömom, ägolölo mu nilo ve möns, ini ‘Bourg-le-Roi’.

“Alan ugolon ini bed,” ätikom, “no ologoy obi!”

Fät äkodon, das äkolkömom eli ‘Pellerin’: svinamitan, kel ebo äsegolom se pöb.

“Benö! edunol spati lunik adelo, o fat: ‘Bastonnat’! Ekö! binos pos düp: deg e laf!”

“Si! jenöfö! äbinos so jönik... jenöfö!... si!... so jönik!...”

“Ab äbinos i vamik ä sägik. Ibä, ekö! binol go suetik, e petegol lölo me püf!”

“Cedol-li, cedol-li atosi?... o söl: ‘Pellerin’! Ab nö! äbinos no so vemik... lesiob osi ole!”

“Vüö! sevol-li, das etuvoy mani nenlifik su veg grünik? eblinoy omi isio medü polabed. Sagoy, das pesasenom. Binom in länädapoldöp!”

Marül nesuemovik äbinon gespik, ed el ‘Bastonnat’ änepubom ün neit. Tuts omik onoidülons nog, ven ädabinom in cem oka po yan pifäivärulöl oka.

No daloy lüvipön neflene badikün oka neiti, äsä uti, keli skrädan neläbik elifädöm. Ven del äprimon, no ifärmükom logis dü sekun bal.

Äklülos, das no äkünom ad doniogolön tü düp jölid, soäsä ädunom kösömo, ad ramenön bodi e miligi oka.

“Binos nemögik,” äkalkulom, ven düp degid ätonon de pendülaglok smalik oka, “das länädapoldans di ‘Maroussis’, dö midun pesevüköls, no enünomsöv ya vegami obik su veg grünik. Kaporan isik, pö reid protoka omsik, edasevomöv obi. Binos nu kludo din timülas anik!”

“O söl: ‘Bastonnat’! o söl: ‘Bastonnat’!” tü timül at vög ävokon in yad.

Suet äpärlaton su flom oma. Ab leno ämufom, e leno ägespikom.

“O söl: ‘Bastonnat’! Binos länädapoldan, kel säkom oli!”

Fät ilonädon¹.

Skrädan ämaifükom lafio fenäti oka, e me vög, keli ätöbidom ad binükön nämöfiki, ägespikom: “Begolös söle: länädapoldan ad löpiogolön!”

Step vetik ätonon de tridem. Änokoy len yan: ämaifükom oni.

Länädapoldan, keli isedoy ad fanäbükön omi, äklülädom binön hilepul gudikün brigada: ‘Bergerot’: balikan, lo kel el ‘Bastonnat’ neai idremom, sovemo om, labü herem redik krugülik oka, älabom logoti mena gudälik.

“Benö! liö! o söl: ‘Bastonnat’! binol-li malädik?” äsäkom, ven älogom logodi lejekik skrädana.

“... Si! sevol,... pos...”

“Pos kis-li?”

“Sevol sio,... gö!...”

“Maleditö! klülös, das sevob osi... ibä geblinob oni ole.”

“Ol geblinol-li oni obe...?”

“Benö! pokagloki ola, pokagloki largentik ola. Ädelo ebinol sio in ‘Maroussis’, ed eperol us pokagloki olik, vo-li?”

“In ‘Maroussis’... pokagloki-li oba?... Si! si! o!... binos verätik,...” el ‘Bastonnat’ äspikülom, kel sis äsoar no ilabom dü sekun bal tiki ad doatön in jilätapok oka.

“Sevob sio, das duton lü ol, benö! bi nem olik ädabinon su on: ‘Augustin Bastonnat’ in ‘Bourg-le-Roi’.

“Klülüko, klülüko,” skrädan, kel äkofudikom, ädönuom.

“Benö! ekö! o söl: ‘Bastonnat’! fredob pro ol, das elans di ‘Maroussis’ etuvoms oni nilü lulotidöp. Eblinoms oni agödo, du äkömoms ad ramenön jäpani badik: ‘Pochet’.

“Si! si! ‘Pochet’!... Kim-li?... ‘Pochet’-li?”

“Binos veratik, no sevol omi! Binom brietan, e kel elabom su veg grünik glepädi suida; atos no ebinon naed balid. Läbiko pö fal edagetom bludami se nud, nen kel nu ba binomöv deadik. Ab agödo ästanom lo obs. Opladoy omi dü vigs tel ini fanäbacem.”

De funapaelik el ‘Bastonnat’ ivedom redik, täno leredik, täno violätik. Länädapoldan älogom ceni täina omik, ed ägleipölo bradi oma, älemufükom omi, soäsä länädapoldans sevoms ad lemufükön.

“Benö! kisi labol-li! o fat: ‘Bastonnat’!”

Isäkofudikölo, man smalik äleadom falön oki sui stul, ed äseifom me seif vemik.

“Binos fred, ... o söl: ‘Bergerot’!” äsagom: “binos fred, ... das pokaglok oba petuvon dönu.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 2—6.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik. Evedoms limans:

söl: ‘J. G. C. P. Peerbolte’ in ‘Zaltbommel’ (Nedän), ‘Kerkstraat’ 51.

söl: ‘K. Hekelaar’ in ‘Amsterdam, W.’ (Nedän), ‘Jan van Galenstraat’ 177,I.

Diläd valemik feda Vpaklubas. Evedom liman:

söl: ‘Max Bissuti’ in ‘Linz an der Donau’ (Lösterän), ‘Walterstrasse’ 5/p.

---

¹ Ba pök pla: pilonädon

De “Vpavöds nulik” nu dabinons liseds fol: Vp.—Deutänapük, e lised bal: Deutänapük—Vp. Utans, kels no nog dalabons kopiedis lisedas at, e vilons kopiedön onis, kanons loenön balato onis de redakan balid Vpagaseda at. Mutons ye promön ad gesedön onis ome alna mögiküno suno, sodas votikans, kels i vipons ad kopiedön lisedis at, no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedo onas.

Kanons pasivön de söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Zeist’ (Nedän), ‘Verlengde Slotlaan’ 157. Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa ‘Dr. Arie De Jong’	fl.N.	1,00
‘Wörterbuch der Weltsprache’ fa otan	„ „	4,00
‘Leerboek der Wereldtaal’ fa otan	„ „	1,00
‘Lehrbuch der Weltsprache’ fa ‘Johann Schmidt’	„ „	0,80
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	„ „	0,25
Yelod: 1938 Vpagaseda pro Nedänapükans.....	„ „	2,00
Yelods büik gaseda at		
pro no-limans feda a yelod.....	„ „	1,50
pro limans feda a yelod	„ „	1,00
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	„ „	0,05
a samäds 10	„ „	0,25
a samäds 50	„ „	1,00
Vpamäks a samäds 100	„ „	0,50

Kanons pasivön de söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061:

‘Statuten en Huish. Reglement der Alg. Ned. Wereldtaalvereniging’	fl.N.	0,25
Statuds e nomem komömik Vpakluba val. Nedänik	„ „	0,25

Kanons pasivön de söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän), ‘Bahnhofstrasse’ 20:

‘Lehrbuch der Weltsprache’ fa ‘Johann Schmidt’		
a samäd 1.....	m. Deut.	1,20
a samäds 3	„ „	3,30
a samäds 5	„ „	5,10

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 6—7.

CEDS E TIKODS.

Pro utan, kel löfon vobi, lif binon läbik.

Dialim gevon lane resori, stigädön oni ad besteifön nobikünosi e sublimikünosi.

Labön kaladi binos ma ‘Ibsen’, das lif obsik labon lüäli, äsä dial obsik.

Jul fledon lifanafi obsik ko cans mödasotik. Liedo glömon suvo saili, kompadi e stirömi.

Utans, kels fredons dö ben obsik, ifi no labonsöv benofäti, binons flens veratik obas.

Utan, kel ledunon suniko utosi, kelos no neodon spidi, mödadilo olabon timi mu saidiki pro dins, kels no kanons sufön zögi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 7.

VOLAPÜK.

Ya suno pos 1879 mätzul 31: dät daveda oka, Volapük pepakon, ab dub feits mifätik ün fin ätummyela e stad brulik valemik pos volakrig gretik, ereafon boso sui pödaglun.

Ko koten kanobs jonön, das ün tim lätik Volapükans vönädik anik elüyumoms dönu ad klub obsik, e das laboms desini fefik ad pakön püki obas ad ben menefa.

No vilobs numädön is frutis valik, kelis Volapük lofon, ab mäniotön te, das alan kanon lärnön oni ünü tim brefik, sodas medü vödabuk vemo suno fägon ad spodön in pük at. Fomäloyös, fruti kion yunanev olabonöv, if demü kosäd bevünetik te onedonöv lärnön püki fasilik at!

Zuo Volapük okanon yufön ön mafäd gretik ad födön svistami menas, suemi odas. Klubs, kompenanefs, feds bevünetiks mödiks dabinons, kels steifons ad födön völadis lanöfik, kelis menef neodon so vemiko ün tim stöfistik obas. Ko frut kion okanoyöv gebädön Volapüki pro pak tikamagotas at! Sekü kod at pakomandosös draniko klubes at, ad gebön Volapüki in kosäd rezepik okas, ad zepön püki at as kosädapük bevünetik calöfik okas!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 10.

'EUGÈNE DUBOIS'.

Tüvan ela 'Pithecanthropus erectus'.

Dinädü nun in el 'Het Vaderland', das el 'Eugène Dubois' olabom bäldoti yelas jöldeg, däloyös obe ad dönuükön memotis anik se prim kariera nolavik oma bü yels ze luldegs ejenölis! Äbinom ettimo yufan nolavik pö voböp naatomik nivera di 'Amsterdam' sumätöfö 'Prof. Max Fürbringer', ä tidal naatoma plastätik pö tidanajul reigänik pro däsinitidans e pö reigänajul lekanadustoda. Liföfiko memob (äbinob ün tim et yufan nolavik pö voböp nimavik reigänanivera di 'Utrecht'), vio cif obik: 'Prof. A. A. W. Hubrecht' äkonom obe, das el 'Dubois' iyilädom calis oka, ed ibligidom dünädi as fizir-sanan in milit Lofüda-Lindänik, ko disein pinotodöl ad sukön in rapipelag Lindänik obsik retis ela 'missing-link' (= lim deföl) de 'Charles Darwin'.

Benorepüt nolavik ela 'Dubois' äbinon ettimo ya so vemo fümik, das päcedom as fovan pijonidüköl de 'Prof. Fürbringer', üf atan övilomöv gegolön lü lomän oka, kelos okanonöv jenön tü timül alik, e kelos i ejenon jenöfiko pos tim vemo brefik. Pö jäfudakompenans kludo ced valemik ädareigon, das äferiskom fütüri nolavik nidik, ad besteifön diseini nofümik, kel vemo luveratiko öklülädon binön tikaspäk.

Nuns balid dö vobods in Lindän äjinons lesiön spetis badimik at. Cifef sanadünäda Lindänik fe ifödon lobabo dasteifi omik dub lepladön omi ini Zänoda-Sumatreän, e dub givön ome pöti ad vestigön lekevis in belem: 'Barisan', ab vestig at iprodon benosekis nonik, ed iblinon ome nosi votik, äsä glepädi malara.

Latikumö mö yels fol ädönulogob eli 'Dubois' in Yafeän. Isäbligoy ome sanadünädi militik, ed ibligädoy ome vestigi nolavik tailajüdas fösilerik nilü 'Trinil', in kels sio ya ituvom retis mödik nimasotas difik, ab no nog bosu, kel bosilo älabon logoti menasümik.

Dönu pos yel bal nuns ye ätonons, das 'Dubois' nu isesebom jenöfiko bomis fösilik dabinana menasümik, ed iklänedom onis so kälöfiko in löd primöfik oka, das igo gol love gluns fibik piproibon dünanefe oka ad däsperükam famülalimanas oka.

Täno boso pos atos penot nolavik nu klatädik evedöl äpubon dö 'Pithecanthropus erectus': "lepamen lööl", pestaböl dub krananufäd bal, küidabom bal, e cügatuts tel, kelis om it pösodiko ägaledom ko kälöf gretikün.

In bogs mödik mödots mu gretiks fösilas votik di 'Trinil' päsedons lü 'Leiden', kö 'Prof. Martin', ad kipedön onis büfiko, äloatom domi no pibelödöli, kel ye kodü bum no nämöfik nutimik äklülädon no sufidön vetoti fösilas so mödikas.

Ün setul yela: 1895 kongred bevünetik kilid nimavanas päjenükon in 'Leiden', demü kel se läns kulivik valik komulans cädikün nolavas biologik ilükömoms. Pö kongred at el 'Dubois', kel ige kömom vüo se Lindän, öjonedom tuvotis oka.

Dö seadod famik at älaotob ettimo ini el 'Java-Bode' yegedi labü tiäd: "Lepamen ela 'Dubois' lo cödalef nolava", kela prim so ätonon:

"Ün göd zädela: (1895) setul 1 lecem spikädaticidodas jonetöpa naatomik nivera di 'Leiden' älofon logoti no kösömiki. Sui bams tridemateatiko pileodüköls söls, ed i läds, se läns valasotik, igo se Yapän, Nolüda-Merop e Sulüda-Frikop, ipladons okis in keds densitik. Bevü ons anans natavanas sevädikün tima obsik ädabinoms, samo: 'A. Milne Edwards' se 'Paris', 'Marsh': tüvan sauras fösilik gianagretik se Tats-Pebalöl, 'Flower': dilekan museda natavik di 'South Kensington' in 'London', 'Murray': cif pübota famik vestigatäva de 'Challenger', 'Kowalevsky': brüomavan Rusänik gretik, e nog votikans mödik. Mödiküno küpäl ye päsuükon dub kom ela 'Virchow': malädavan ä menavan famik, kel desino demü spikäd fa 'Dubois' e

dalogam tuvota omik go ikōmom se ‘Trieste’, e dō kel äsevoy, das no äbaicedom tefü ceds ela ‘Dubois’ ed öbefeitom onis.”

“Su diletatab zänodü spadäd tridemateatik boms ya ifamiköls äseatons sofiko su kusen feinrabotäta boadik, dub bläg okik ätemunöls baldi mu vemiki, ä selediko ätäädöls lä mödot gretik flifikas kranas, küidabomas e bomemas lölik menas e lepas, kels pileodükons leigodio zü ons.”

Ön spetät gretik e ko kud teifülik obs: Nedänans ästebedobs spikädi fa lomānan obsik, e lepato döbati, kel ösokon pos at. El ‘Dubois’ ökanom-li laidälön in ced oka lo jäfüdisevans bälädik ä plakugiks labü kaliet äsä ut ela ‘Rudolf Virchow’?

Ya spikäd süenik ä lölöfiko dinöfik omik e magäd bönik kleiliko küpovik pö lilanef ätakedükons obis mu vemo. Ga stil nennatemik, kel äbüon bü bitikam ela ‘Virchow’, äblöfon, vio vemik spetät äbinon pö lilanef süperik bevünetik at.

Spikäd fa ‘Virchow’ äbinon süpäd ä leigo säspetükam. Taät omik äbinon nefümik, blöfastabs omik äbinons fiböfiks. Mödiküno ästunükom lülilanis oka dub gevön küpäli patik ele ‘exostosis’ (= luglofot bomik) gretik, kel ädabinon len stamül küidaboma fösilik; älesagom, das mifomot malädik so gretik, kel klülädo fino isaunikon, no ikanon efinikön sekü bos votik, äsä sekü käl kälöfik, kelos äblöfon, das is älaboy reti mana ya boso kulivika. Ta lesag et ‘Marsh’ äprotestom medü nun lonädik, das ituvom len rets fösilik okik gianasauras mu mödikis luglofotis somik, nog mödo gretikumis, du pö nims at ga no kanoy spikön dō käl.

Pö färmükam seadoda süad valemik ädareigon, das el ‘Dubois’ igaenom nidiko feitadini. Äseagolobs ko senäl, das ikomobs pö jenot jenavik, leigodovik ko seadod famik kadāma Fransänik nolavas ün 1830, ven el ‘Cuvier’ ed el ‘Lamarck’ ädöbatoms dō volf, e lätikan äjinom binön perādan... Äjinom! ibä latikummo mö yels kildeg el ‘Charles Darwin’ äfinükom fifümiko dub el ‘Origin of Species’ (= rig sotas) oka leseti nevtikama sotas.

Dü lif lölik fovik oka el ‘Dubois’ ebleibom laivobön pö vestig oka tefü el ‘Pithecanthropus erectus’, ed evestigom ed eplānom mastiko säkädis, kels äsekons se tüvot okik.

Atimo, mö yels foldegkil pos levikod okik di ‘Leiden’, tuv kрана ze lölöfika se tuvöp ot kömon ad lesiön hüpotetis omik. Atos binon vo legivot jönikün, kel äkanon palofön ome pö motedadel jöldegid oma.

‘Den Haag’, 1938, yanul, 28.

J. F. VAN BEMMELEN.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 11—13.

YUDAKRITANS.

Ün pasat yela: 1937 bukil küpädik epubon fa ‘Abram Poljak’: ‘Das Kreuz im Davidstern’ (= Krod in stel: ‘David’), kel, ko votükam smalik, binon pübot telid penādas smalikum kil: ‘Judenchristen im Heiligen Lande’ (= Yudakritans in Kanaän), ‘Die Judenchristliche Gemeinde’ (= Komot yudakritik), e ‘Das Kreuz im Davidstern’.

‘Poljak’ binom yudan Lukrayänik. Ven älabom, ün yel: 1905, bäldoti yelas lul, pals omik älüvons eli ‘Jekaterinoslaw’, ed älomädükons okis in Deutän.

Ven nog äbinom vemo yunik, ya äseivom kriti, ed ävedom dub reid lebukas ela ‘Tolstoi’ kritan süadik. E ven om, älaböl lifayelis degzül, ästudom filosopi e yudikis säkädis lekredavik e netätitikis, äsüadikom aiplu, das Yesus äbinom Mäsiat jenöfik, e das diatek nulik binon fövot vönika, e fomon kobü on löloti nedeteilovik bal.

Ün 1935 ävisitom Palästänäni ad logön me logs lönik, vio jäfoy ad lebumön dönu lomäni lönik. Dagetoy pö vobod at yufi mödik, ab mutoy i komipön ta fikuls vemo mödikis. Pato yudakritans nitedons omi; vipom ones komoti neseکیدik lönik, kolunäni neseکیدik lönik in län yudanik. Cedom yudakriti as fövot voboda ela ‘Theodor Herzl’: fūnan mufa yudälimik. Num yudakritanas progedon, e ya mödikans binons ninälo yudakritans, ab no nog künons ad lekoefön notiko lekredi okas. Atans binons yudans ni ‘Nicodemus’.

‘Poljak’ süadom lölöfiko, das yudans ovedons sevediks dō din, e das odasevons, das Yesus binom Mäsiat neta yudik, das binom verato Lelivükal lanöfik okas ä ma ‘Pilatus’ reg okas.

Nüpenäd sus krusifid nog ai tonon: ‘Jesus Nazareus Rex Judaeorum’ (= Yesus di ‘Nazareth’: reg yudanas).

Yudakritans binons lekoefans snatik lejona Yesusa. Cedons omi yudani, soni Goda, Mäsiati okas. Vilons, ko lekred oksik in om, blebön yudans, e vilons ön tef lenonik noädön netäti yudanik okas. ‘Poljak’ kluo distükom japäliko yudanis at, kels slopons süado lejoni Yesusa, de utans, kels ekoedons blunedön okis, ad matikön jikritani, ad dagetön cali, ad jafön ofe karieri, ad kosädön in sogods cädik, ad dejedön “jemodi” yudanama. Nö! somans binons no yudakritans, ab te yudans, kels bejäfons saludikünosi äsä pledilli.

Yudakrit binon ma ‘Poljak’ lekred yudanik fütüra.

Yudakritans binons in stad fikulik, ibä yudakrit kludöfik padeimon e fa yudans e fa kritans. No labons lomi, e ledesirons komoti yudakritik, lomäni lönik.

Lä löpikos no kanob nedunön ad küpetön, vio logobs dönu, das gudikos, nobikos, sublimikos fino ga vikodon. To fikuls valik, kels pataseidons, krit ga laidiko stäänikon, ed igo dudranon ini rels votik. Logobs ga in Lindän Linglänik, vio prinsips krita palasumons in hindut. E nu logobs dönu, vio lejon Yesusa pianiko dudranon ini lekred yudik. Vö! binos blöf, vio sublimik lejon Yesusa binon!

D. J.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 13—14.

LILAMAFÄG FEINIK.

Fa ‘Jules Renard’.

Egrämölo sui stul ad fanön musaki blövik, glepob süpiko len lok. Klufs vorik onik yilidons. Dofalon e jokon ta pendülaglok, kel ketiron in fal oka kandelikipianis, tabakiäri e vasodis gretik vagik tel.

Val dofalon e brekon.

Edädükob ba cimamulüri, e dü lunüp blebob bluvik sekü stordit, äsva logob lä futs obik tonäri espranöl.

Dog vaulon in yad.

De cem nilädik, lefat oba, kel malädik seatom in bed, vokom obi:

“Niludob, das elilob noidi, o smalan! Kis jenon-li?”

“Nos, o lefat!” sagob, nes sevön utosi, kelosi sagob, “eleadob falön penikipiani obik!”

“Penikipiani-li olik? o smalan! penikipiani-li olik?”

Lefat oba no kanom sästunön dö atos; löükom oki su kubit bal, jonom logodi mu koteniki, e nokölo obi ta cüg sagom:

“He! o smalan! ob, keli äcedoy ya sudiki, lilamafägi kiofeinik nog labob!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 14—15.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik. Evedom liman:

söl: ‘N. Schravezande’ in ‘Hilversum’ (Nedän), ‘Waldecklaan’ 3.

Ladet nulik:

söl: ‘Arie De Jong, W.P.zn.’, ladetü ‘Oost-Java Zeevervoer’ in ‘Kalianget’ (Madureän).

Vpaklub valemik Nedänik ojenükon kobikami valemik 28id oka ün poszedel zädela: 1938, mäzul, 12 tü düp: 2 min. 30 in bal lecemas ela ‘Hotel Figi’, ‘T. Rond’, ‘Zeist’.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ begom limanes ut diläda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamonis okas pro yel: 1938, e mögädo i yelas büikum, ad potön atis ome bü prilul 1 balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Dinädü motedadel jöldegid ela ‘Eugène Dubois’ elasumobs ko däl lautana: ‘Prof. Dr. J. F. Van Bemmelen’ se el ‘Het Vaderland’ dätü yanul 28 ayela yegedi dö nativestigan famik at.

Peselons ünü foldil 4id yela: 1937 Vpamäks 400.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 15.

GE LÜ VOLAPÜKI

If reidobs küpälo nunodi de sekretan Vpakluba valemik Nedänik, kel pelasumon in nüm at, poküpidoobs, das in at pläso dö Vp. spikoy dö ‘Interlingua’, ‘Internasional’, ‘Ofat’, e dö steifs ud ad välön bali se yufapüks dabinöl, ud ad stukön valemapüki nulik. If läükobs lä atos, das plä püks pemäniotöl nog mekavapüks votik mödik dabinons, nemobs samo eli ‘Esperanto’, eli ‘Ido’, eli ‘Novial’, eli ‘Occidental’, ... kels i paplägons ön mafäd plu u läs gretik, täno säk pö obs süikon, lio okanobs-li skeapön se möd at pükas, ibä das omutobs reafön ad valemapük bal, binos flag klülik. Fruti kinik ga olabosöv-li, if yufapüks valik et obleibonsöv dabinön? Frut valemapüka binon ebo balikbin oka. ‘Schleyer’ enotodom atosi vemo verätiko ini spiked, keli evälom pro Vp. oka: “Menefe bal, püki bal!”

Lio okanobs-li reafön se kaot dabinöl?

If xamobs yufapükis dabinöl, täno mutobs dasevön, das ons valik jenöfo binons geboviks pro disein. Mögos bo, das bal ba binon gudikum ka votiks in tefs anik, in tefs votik ye votik bo digädon buami. Pö väl bevü sits difik valiks kluo ze leigons. Üf kludo pö väl mögädik, bal yufapükas at odagetönöv vögodis mödikün, täno slopan yufapükas votik gideto ocedonsöv okis negidiko peträitölis, e ga obleibonsöv pakön leskaniko püki lönik okas.

If nu leigodobs pükis et lä Vp., täno klülädos, das yufapüks votik et pelebumons valemio su vödastok romenik, e das vöds pelovesumöl pevotükons so püliko, das püks et edagetons kaladi romenapükik, du Vp. güo dalabon in binod oka kaladi löliko löniki, de natapüks distiki, klu kaladi neudikum. Ya demü kod at Vp. mödo digädon buami bu yufapüks votik valik.

If nu demobs, das Vp. binon bäldikün mekavapükas nu dabinölas, e das mekavapüks votik valik et bo no idavedonsöv, if ‘Schleyer’ no idatikomöv Vpi oka, tän daloy lonülön gideto säki, va no binos-li gidik ad geedön dönu gidäti Vpa, ed ad zepön oni asä yufapüki valemik balik, ed ad pakön te oni. Cedobs, das säk at kanon pabegespikön me el si! stedälik. Sekü kod at lüvokädobsös kazeto e drano oles valik: Gegolobsös lü Vp! ibä te dub atos brul, kel nu dareigon bevü yufapüks, pofinükon.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 18—19.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

[Nunod dö kobikam 28id.]

Ün poszedel zädela: 1938 mätzul 12 kobikam valemik 28id päjenükon in bal lecemas ela ‘Hotel Figi’, ‘t Rond’ in ‘Zeist’.

Tü düp: tel e laf presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ se ‘Zeist’ ämaifükom kobikami me benokömaspikäd in Vp. pästagöl. Änotodom leigüpo fredid oka, das nu ädalom glidön dönu söli: ‘N. Schraivesande’, kel ibinom ün yels büikum liman zilik diläda: ‘Arnhem’, as liman nulik, ed äsagom speli, das vob oma öprodonös pro klub benoseki mödik!

Pos atos protok kobikama valemik büik päloreidon, e pos lobül kobanefa pädispenon fa presidan blöfü baibin.

Täno sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl, kel brefo äninädon sökölösi:

Num limanas kluba epluikon me limans anik. Dub vob kluba Vp. pianiko esevädikon aiplu. Kobikam valemik büik päjenükon tü 1937 prilul 17 in ‘Den Haag’. Nunod ata äpubon pläso in jäfidot at i in delagaseds difik.

Periodapenäd: “Vpagased pro Nedänapükans” epubon nomöfiko aipos muld tel. Tü yanul 1 lätik gased at eprimon yelodi velid oka. Binon jäfidot calöfik Vpakluba valemik Nedänik e diläda valemik feda Vpaklubas. Gased papoton pläso limanes klubas bofik mödikis bukemes

niverik e veütikes votikes in lomän e fuginän, pöpaniveres, delagasedes, stuanaklubes e ladetes privatik mödik. De flans difik redak ädalon getön jonülis nitedäla.

De Vpamäks sevädik ün yel epasetiköl samäds 1800 peselons, leigodü samäds 1000 ün yel büikum.

Ad tirädön küpäli lü Vp. ün yel epasetiköl noteds dö Vpitudodems e Vpitudabuks nomöfiko pänüseidons in el ‘De Zeister Courant’.

‘Dr. A. De Jong’ in ‘Zeist’ e ‘J. G. M. Reynders’ in ‘Den Haag’ ägebidükoms okis ad gevön tidodemis Vpik.

I ün 1937 cifalebuks bofik dö Vp.: “Wörterbuch der Weltsprache” e “Gramat Vpa” pelofons as legivots bukemes veütik anik. Nu lebuks bofik dabinons in bukemöps gretik 44 Yuropa, Meropa e Stralopa. Baiodü kompenät nenfiamik: “Boekhandel en Drukkerij voorheen E. J. Brill” suäm ela ‘Wörterbuch’ pelonülon ad fl.N. 4,00 ed ut ela “Gramat Vpa” ad fl.N. 1,00, sodas buks bofik sekü suämäläsikam at evedons sivovikums pro alan.

Propagidapenäd, dö kel äspikoy pö kobikam büik, eblümikon ün fin yela: 1937. Pämod at opubon luveratiko ünü tim vemo brefik.

Ün yel epasetiköl ‘Dr. De Jong’ elautom fövoti lulid ad Vpavödabuk Deutänapükik. Dü tim, das fövot at no nog upubon as bükot, utans, kels vilons kopiedön vödalisedi at, okanons loenön oni de lautan.

Vpans anik jäfons ad mödükumön Vpaliterati. Lebukil ömik ya blümon pro bükapedöm, ed opubon as bükot, sosus monastad odälon atosi.

Num limanas diläda valemik feda Vpaklubas epluikon boso.

Tü 1937 gustul 16 foldil tumyela ipasetikon, das kleran romakatulik: ‘Johann Martin Schleyer’: datikan Vpa jönik obas, edeadom. Dinädü jenot at yeged veitöfik dö om, pideköl me pörträt oma, äpubon in setulanüm periodapenäda at.

Tü 1937 yanul 18 in ‘Oud-Gastel’ (‘N.Br.’) ‘Frans Cornelis Van Aken’ ädeadam, kela penäd: “Volapük dünü tid” ädageton vönädätimo sevädi gretik, e pitraduton se Vp. ini püks difik.

De ‘Prof. Dr. Paul Mitrovitch’: profäsoran tedanivera in ‘Sarajevo’ (Sulüda-Slavän) in periodapenäd di ‘Interlingua’: “Schola et Vita” yeged in pük fa om pidatiköl: ‘Internasional’ äpubon, ad pläidön eli ‘Entente cordiale’ (= baiod ladöfik) bevü plägans volayufapükas difik.

Ün 1937 valemäpük nulik: ‘Ofat’ epubon, kela jafan ‘Olaf Farstadt’ in ‘Bergen’ (Norgän) äbinom.

I ‘Prof. Dr. A. Debrunner’ in ‘Bern’ (Jveizän) jäfom me xam yufapükas dabinöl, ad välön bali se ats, ud ad kobopladön se ats siti nulik.

In Deutän nu binos vemo fikulik ad propagidön valemäpükasiti seimik. Cifodans Reigäna kilid klülädoms binön nefleniks ta tikamagot valemäpüka. Ebüedoms segolön sevabo büadi, das pösods in dün Reigäna no dalons binön limans valemäpükakluba, ni dalons födön propagidi sita alseimik. Atos sio binon pro obs vemo neplitik, ab ga spelobs, das tefü atos votikam okömonös ünü fütür nilikün, e das Vp., kel ga binon tikälaprod Deutänana bidädalegik, odalonös paplägön dönu leliviko in Reigän Greta-Germänik.

Ed in e plödü län obsik pösods dabinons, kels dalabons konletis gretik lebukas in e dö valemäpüks difik. Ma sev obas, nog neseimo ye stitod dabinon, kel pato jonidon ad konletön lebukis somik, sodas konlets et te binons tuvoviks domü dalabans anik. Nu söl: ‘J. D. Van den Eynde’ in ‘Santpoort’, kel dalabom bukemi gretik valemäpükasitas difik, edunidom primäto ad dabinükön stitodi valemik somik in ‘Haarlem’, kele klienom ad lovegivön konleti gretik lönik oka.

Pos loreid nunoda kal dö 1937 päxamon e päzepon. Kal päjötton me jötasuäm gönetik mö fl. N. 23.92.

Pos atos äjäfikoy me daväl vipresidana. As sek vögodama söl: ‘N. Schavesande’ in ‘Hilversum’ päjonidükom as vipresidan. Daväläb elasumom vipresidi.

Bevü penäds pigetöl penäd cifala Vpanefa: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ in ‘Godesberg a/ Rhein’ (Deutän) ädabinon, ko vips gudik mödik pro kobikam, ed i kadil matanapära: ‘Scauflaire’ in ‘Gent’ (Belgän) ko vöds: “Lifö Volapükans!” Se ‘Wien’ (Lösterän) nun ikömon de söl: ‘Gustav Von Niksie’, ninädöl promi ad ovobön gönü Vp.

As top e tim pro kobikam valemik sököl pälonons büfiko ‘Utrecht’, tefädo ‘Zeist’, e mul: mázul.

Täno nog äspikoy dö meds, kels kanonsöv pagebädön ad födön paki Vpa, dö propagidapenäd pro bükapedöm blümik, e dö Vpafund.

Pos atos presidan äfärmükom me vöds ladöfik anik kobikami, änotodölo speli, das klub obsik oflorikonös aiplu!

Dü kobikam su tabs tel Vpalebuks äjonetons, kels de 1931 ipubons.

Lecifef kluba nu binädon me ‘Dr. A. De Jong’ in ‘Zeist’: presidan; ‘N. Schraevesande’ in ‘Hilversum’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’: sekretan-kädan.

J. G. M. REYNDERS.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 22—24.

CEDS E TIKODS.

Disein lifa binon kulam vega pro utans, kels kömons pos obs, dat stadonsös fümikumo ka obs!

Heredith.

Mens dabinons, kels vilonsöv dunön dinis gretik; ab bi ai stebedons pötis gretik, lif pasetikon, e duns löfa blebons penedunöls.

Robertson.

In vol smalik, in kel cils lifons, nos paküpon so feiniko e pasenälon so feiniko, äsä negid.

Dickens.

Gid binon bos balik, keli vero dalabobs; i bos balik, keli fäd nonik, nämäd lenonik vola kanon desumön de obs.

Van Oostzee.

Ven men jafon liedi somödiki, gitäti kinik on it üfo labon-li ad plonön, if on it liedon?

Romain Roland.

Baläl binon vo spiked gidik, ed ai obinon at, ab klülo baläl in verat; bi i mögos, das baläl dabinon in neverat, pöl e lug.

Masaryk.

In kap mena, kela ladäl binon rübik, nols binons äs vafs in mans midunana.

Rousseau.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 24.

NUN.

Peselons ünü foldil lid yela: 1938 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 24.

PROPAGID PRO VOLAPÜK.

If reidan, kel no sevon gudiko Vpi, reidon tiädi at, bo osäkon, kikodo zesüdos-li ad propagidön püki ebo ati? Labobs ga eli ‘Esperanto’, eli ‘Esperanto’ II, eli ‘Ido’, eli ‘Occidental’, eli ‘Novial’, eli ‘Latino sine flexione’, e ba nog yufapükis votik. Püks at labons ga i slopanefi oksik, ed eblöfons ga dub atos, das i binons geboviks. Benö! ad atos vilobs gespikön: Ebo möd et volapükas binon neletian ad jenöfükön diali, keli labobs tiko: **“Pük valemik bal näi netapüks dabinöl pro menef lölik!”** Dü tim, das püks löpo pemäniotöls bleibons dabinön näi Vp., dial at neai podageton. Güö! Brul ovedon nog gretikum, ibä ai dönu pösods odabinons, kels senälons vokedi ad datikön yufapüki votik ma ced oksik gudikumi. Klien at kanon te patämükön, if propagidoy Vpi, e ceinoy klubis, kels plägons yufapükis votik ad Vpaklubs. Vp. digädon atosi, noe demü patöfs süperik, kelis labon, abi demü gität semik, keli labon ad atos, efe bi binon yufapük balid, kel eklülädon binön valemiko gebovik. Propagidobsös obs valik demü kod at Vpi, e kevobobsös ad dagetön, das klubs votik paceinons ad Volapükaklubs!

REDAK.

DAVED VOLAPÜKA.

Fa ‘Studiendirektor’ p.d. ‘Prof. Dr. theol. et phil. Albert Sleumer’: cifal Volapükanefa.

Datikan valemäpüka gebovik balid: ‘Johann Maritn Schleyer’, ettimo pädan in ‘Litzelstetten’ len ‘Bodensee’, ästadom ün lifayel 48id oka, ven om, as balidan menas valik, äplöpom ad datuvön mekavapüki, kel dü degyels mödik äblöfon gebovi oka. Lio bo äreaform-li ad datuv at, kel äsüükon pö timakompenans oka dilo stuni gretikün, dilo neflenami glötik, dilo kofiäli e dilo züpädiäli?

If man veütik at no ibinomöv i lautan plödakösömiko zilik, no ilabobsöv gespiki so süperiki ad säk at. Somo edikom in ‘Konstanz’ ün dels 12id jü 16id febula yela: 1888 julane ze deglulyelike labü nem: ‘Brecht’ penoti, kel labon gretoti jölplifätapadas 16, sa tiädi: ‘Wie kam der Erfinder der Weltsprache zur Idee seiner Erfindung?’ (= Lio datuvan Volapüka äreaform-li ad tiket datuvota okik?). Bi om it eblimom penädi foginapenätik at poso me vöds: ‘Von Schleyer, J. M. dat. vpa’ (= fa ‘J. M. Schleyer’, dat. Vpa) e me dät, is lo obs doküm konfidovik dabinon.

Ün yel 60id pos daved Volapüka, bo mögos, das reidans obsik labons nitedäli liföfik ad seivön in tradut lepenädi at, igo if binon-la in tops anik tu veitöfik, ed igo mäniotilon-la dinis näidinik. As temunod mana gretik digädon ad pamäniotön löliko.

Namapenäd fo ob seatöl tonon so:

“Länädapädan pöfik somik komota **pöfik** mutom vedön pro valans valofägan. Adelo cil falon ini vat e noyon: länädapädan mutom gebädön steifülis balid ad dönulifükön oni. Odello domil delavobana felefilon: om mutom lebüdön lefilapoldi pöfädik. Pö fätot votik kapenan sturom de bumäd nulo pabumöl, u jimatan tidana dofalof de julapärünül geilik, e bofikans ti deibludons, büä sanan pubom: pädan mutom gevön yufi mu zesüdiki balidi. Dönu pö naed votik tuvoy in fel lardik brietani edeiflodöl: pädan steifom ad lelifükön i lani omik, ye nensekiko. Dub luhägans e vukans tein lätik löda jiviudana epäridikölana paselon. Sekü däsper vilof stürön oki ini ‘Bodensee’. Pädan lelilom atosi, e kelofom liföfiko pö lesel, plulofom pö sel budinas ofik: krusifid, magods saludanas, plekabuks, körtens e kafigrainöm nevitovik,... ad legivön pos lesel vali mu-lestunölane. Atosi valik e nog somikosi votik ömik ob: datuvan Volapüka äbelifob in vilagapädäns pöfik obik, in ‘Krumbach’ nilü ‘Meszkirch’ (Badän) de 1867 jü 1875 ed in ‘Litzelsteteen’ len lakatuig di ‘Überlingen’ ela ‘Bodensee’ no fagik de nisul: ‘Mainau’ (1875—1885), kö älifädob timi lunik yelas fikulik 18, kuratiko so, äsä äbepenob is osi.

In pädan bülatik obik in ‘Krumbach’ nilü ‘Meszkirch’ in näifälidil löpafälida di ‘Donau’, kö ettimo söls: ‘Von Waldsperg’ älödoms in lesiörakased, älabob as nilädan bevü pädänans pöfik i hiviudani ä kapenani vemo pidabiki. Atan ävedom so pöfik, das ämutom selön hätili¹ oka, ed in domil büikumo lönik oka te nog älabom cemili miserabik asä lödili. “Schwarz” (= blägik) nem omik äbinon, ed ai “schwärzer” (= blägikum) mifät omik ävedon. Fe älabom nog cilis daülik vobafägik tel, ab daut äbegolof vegi badanas ed ädeadof sekü sek sinoda. Pö stad vemo mifätik, in kel man äbinom, tü göd semik (de düp 5id jü 6id ün 1873 febul 25) zuo cemil omik ko dalabotils nemödik valik oma älefilon, bem len fönarüd ifilikon. Obs: nilädans älüspidobs, ed äkvänobs me töbids valik obas; leigoso sör balik obik ädunof. Ästeigof spido futis nüdik ini juks oka, göd äbinon koldik. Du ästanof in vat bluka, äkoldätikof so vemo, das suniko pos atos ämalädikof, ed ädeadof ün lifayel 33id oka, kelos äkodon obe doli nesagovik, ibä ilöfobs odi muvemo².

¹ Pöl tradutana sekü cänid vödas Deutänapükik: ‘Hüttchen’ (ludomil) e ‘Hütchen’ (hätil). Reidolös: ludomili!

² Bi datuval Volapüka lememon söri balik at oka (älabom näi of nog blodis kil) so suvo in delabuks okik, ed älügom poso so lunüpiko demü of, bo vipabos, das is lifanotets anik dö of sökons. Pänemof: ‘**Katharina** Rosalia’ e pimotof tü 1839 yulul 10. Äjäfof me konöm bloda okik, do idesinof, ven älabof lifayelis 18, ad vedön jikleudan. In delabuk ela ‘Schleyer’ pepenos tü dät: 1873 mätzul 2: “Sör: ‘Katharina’ malädik,” tü mätzul 3: “Sör: ‘Katharina’ nog in bed,” tü mätzul 4: “Sör: ‘Katharina’ edelirof de äneit jü adel, petakedükof medü lavs, gödo: vemo malädik: fif, dol stegöfik in donakoap; ofe deadamasakram peditibon fa pädan: ‘Reinhard’ de ‘Boll’; haratasanan: ‘Galler’ peramenom; käl kälöfik fa jinef (sevabo: ‘Katharina Hartmann’ pemotöl tü 1832 novul 11 ed edeadöl tü 1915 prilul 4 in ‘Konstanz’; äkonömofof lomü datuval sis 1873) ed ob.” Tü mätzul 5 ‘Schleyer’ penom b.v.: “Ti esukubob.” Tü

Ven cem nilädana: ‘Schwarz’ löliko ifeleftilon, son klüliko no plu äplidom ad binön domü fat löliko ipöfikumöl. Ätevom lü Merop. Pö ledit de fat atan äsagom: “O löfäb obik! if binol in Merop e meritol bosu, täno lemamolös ga i obi, e sedolös obe semikna moni mö kruzars anik!” Son äpromom drenölo atosi. Äkömom benofätiko love sean, ädagetom us vobi in meinäd, ämeritom moni, ab äjinom eglömön fati pöfik oka. Kime votik öbegomöv-li konsäli, äsä nilädane: pädan. Ko logs sekü drenam irediköls äkömom ün del semik lü ob, ed äplonom: “Edugälob cilis; ab nu binob löliko soalik. Daut obik binof deadik; son obik binom in Merop, ab nendanik kol ob.” Ästeifob ad trodön omi, ed äsagob: “Son oli ai äbinom brafik; klu no mögos, das binom nendanik. Epenol-li üfo neai ome in Merop, ed eplonol-li neai ome ditreti ola?” Äsagom: “Si dido! ab neai gespikom obe.” Ad atos ägespikob ome ma plak mödanaik sümik: “O nilädan löfik! suvo jenos, das se Merop u lü Merop ladets in Linglänapük penabiks papenons Deutänapükiko, efe so, äsä reidoy onis, plas so, äsä penoy u бүkoy onis. Somo samo vöd: ‘Iowa’ su ladets suvo papenon: ‘Eiowa’... Benö! potacalans, pö kels ladets binons nesuemoviks, jedons brefo flanio penedis somik. Ven ol, o flen löfik! Kludo penol dönu penedi lü Merop, so blinolös obe ladeti sona olik, keli bo seividol pö röletans in tops nilädik! Vilob täno ai penön ole ladeti veräto in pük Linglänik.” Nilädan: ‘Schwarz’ ädanom fäkiko obi, äsöföloom konsäli obik, ädatuvüloom ladeti sona okik, ed äblinom oni obe. Ätuvob oni jenöfiko ma lotograf Lingläna-Meropik jeikiko mifomiki; pipenon Deutänapükiko, soäsä äreidoy oni, ab no, soäsä äpenoy ed äbүkoy oni. Alane, kel tevon lü Merop, sötoyös komandön, ad penön ladeti nulik oka so, äsä бүkoy oni, no so, äsä reidoy oni! Ästukob dönu, ma leced gudikün oba, ladeti pimifomöl ön mod Linglänapükik, ed äkonsälob nilädane: ‘Schwarz’ ad penön sunädo sone omik in Merop. Ädunom atosi, äpenob verätiko ladeti, pened älükömon in Vesüdän fagik, e suno pos atos son jenöfiko no nendanik äbegespikom fati dafredik oka me pened e mon. Sekü atos ob it fovo ämutob ladetön pro nilädan: ‘Schwarz’ e votikans de ‘Krumbach’, ed i nog pro votikans mödik züamöpa lölik, penedis valik lü Merop. Täno äso ko nämäd leklära tiket äsüikon pö ob: “O! kiojönük binosöv, if lödans valik tala, pla lotografs mifätiko brulüköls, netikaviks e neplagöfiks, soäsä mu pato ut Linglänapüka, ab i uts Rusänapüka, Polänapüka, Svedänapüka e Deutänapüka binons, dalabonsöv **lafabi kobädik bal**, lotografi leigöfik bal, si! ba igo spodapüki valemik balik bal. Kiomödiks skan, dol, tim<i->, e moniperot... pavitonsöv täno, ibä ma kalkul viföfik in lepotöp di ‘Washington’ alyeliko, sekü penam mifätik natapükas, peneds fol- e lafabalion pagetons, bevü kels völadadins ti foldegmil dabinons, kels binons nedegivoviks te sekü ladets mifätik somik, äsä fat e son: ‘Schwarz’ äpenoms ode, büä ävüikob yufölo. Fon bundanik kion perotas, skana e nesufäda valasotikas! kelos no kanon pakodidön sifädane balugik, güä nolavanes valik ut, kels aidulo bleiboms dunön roto e leno viloms jäfikön me volalotograf e volapük. Somo sekü löf teik pro pädanans obik, ed i pro mens valik, kels mutons setevön lü vol lardik, u mutons spodön ko vol lardik, pö ob tiket valemäpüka ämadikon, soäsä on nu jenöfiko dabinon in dabükot jölid gramata obik. Ledun tiketa at päpreparon dub stud ti nenropik pükava e pükas dü lunüp (kanob sagön konsienöfiko) yelas foldegkil. Ibä ven ob ün yel: 1879 äsevädükob Volapükalafabi balid obik e suno pos atos Volapükagramati, älabob lifayelis 48. Ab ven älabob bäldoti yelas lul vikaran brafik lomapädana obik: ‘Lauda’ (ibä ettimo el ‘Oberlauda’ nog äbinon

---

mäzul 6 pepenos: “Gödo sör: ‘Katharina’ vemo malädik; eramenob pö nifadavir pro of leüledi lätik; ko smilil süliko fredik äpedof desiriko ditibabügili ko hostid saludik len lips okik; desirop ad lüvön bedi, kömof ini kovenastul obik (kel binon pro ob, äsva pesaludükon!); lesuid, pablinof dönu ini bed, vedof takedikum. Dü göd lölik e büzedel äpreparof oki gloriko ad deadön, äspikof ko vög Löpa-Deutänik, nämöfik, laodik (äsä votiko neai ispihof so), äsvo se vol votik: “‘Deo gloria! Deo gratias!’ no drenolsös demü ob, plekolsös!” Vöd lätik ofik äbinon tinelaodiko: “Nämik!” Pos sloks tel u kil lad gudik ofa äsukubon.

O! konsälis gudik kiomödik ägivof obe notodäliko e stedäliko, ladöfo! Äsmililölo ko cügs redik äseatof su deadamabed, voiko jivirganiko. Takädofös ko ‘anima vere candida’ at in püd sülik!” — Dels sököl pefulükons me penets tefü jideadan. Bevü ats ‘Schleyer’ nunom tü mäzul 8 **pubi** edeadöläna, kel pisepülof ün del büik. Äpoedom sepülakaniti ad deadam ofa binü strofs 12 jü mäzul 15.

Ced ela ‘Schleyer’, das sör okik edeadof ün “lifüp Kristusa”, sevabo ven älabof lifayelis 33, äbinon pöl semik, bi jideadölan älabof lifayelis plu kildegkilis e lafiki.

filial ela ‘Lauda’) äprimom ad deklinön kobo¹ ob ma el ‘Bröder’ gudik bäldädik: ‘mensa, mensae,...’ So stud latina päfövon, jüs ziom löfik obik in ‘Königheim’ äpludugälom obi, ven älabob lifayelis 11, tefü latin e Deutänapük, ibä äbinom benofäto gramatan vemo gudik, soäsä ob panemob fa ömans gramatan lönanatälük. In gümnad in ‘Tauberbischofsheim’ älärnob täno, äsä gümnadans valik Fransänapüki, Vöna-Grikänapüki e hebreyi, e lä ats ye nog libaviliko — dub gud profäsorana ettimik e löpajulakonsälala nutimik ä klänakonsälala: ‘Blatz’ in ‘Karlsruhe’, kel äläutom bali gramatas Deutänapükik veitöfik gudikün — zuo pükis Linglänik e Litaliyäniki, lätki at ad preparön obi ya go gölo pro täv Litaliyänik lü ‘Roma’ e ‘Napoli’. In niver di ‘Freiburg im Breisgau’ ästudob nog zuo Larabänapüki e süriyi; dü yels, kü äcalob as vikaran e pädan, pato in ‘Wertheim’ nog Rusänapüki e Portugänapüki, pükis Yuropik retik valik e pükis plödü-Yuropik, sodas istudob pükis luldeglul ünü tim, keli älifädob in ‘Meszkirch’, ‘Krumbach’ e ‘Litzelstetten’. Zuo äjäfob, pato in ‘Baden-Baden’, ‘Kronau’, ‘Wertheim’, ‘Meszkirch’ e ‘Litzelstetten’, nog jäfediko me poedots Deutänapükik, latinik, e Vöna-Grikänapükik, i süriyik (‘Ephraem’), e nog me poedots netas votik mödik, kels ya dalabons klatädalautanis poedik in püks okas. Atosi valik ädunob ad logön, vio menatikäl valöpo in püks distikün notodon oki täläktiko, tikaviko, plagöfiko e lölöfiko lekaniko, ed ad gevön Volapüke obik mögiküno kaladi baluga, fasila, tikava, kludöfa, völada plagik e benotona, in kelos, ma cödöt baicedik valikas manas gidik, nepaletöfik, relo e bolito nenbümicödikas netas valik, kels estudoms verätiko e staböfiko Volapüki obik, jenöfiko eplöpob.

Ab te Jafale mu gudike oba sötob danädön, das nebefeitoviko dalabob pükatälani lönanatälük, dub kel, toä mem obik me balionats pükafomas e pükavödas petufledöl vemo iläsikon sekü maläd vemik, äfägob ad lärnön, ti klienäliko, mu fasiliko, fredaladäliko e ko laidäl dub säspetikam biedälük nonik nosükabik, pükis fuginänik mödik dü lifayels 5id jü 50id oba. Tiket so pipreparöl e pösodiko vero rigik Volapüka (ibä äsevob nosi de büans valik obik: ‘Leibniz’, ‘Wilkins’, ‘Bachmaier’,... ed ad blebön rigik ävilob sevön nosi de atans) täno jenöfiko peledunon teoriko ün neit nenslipik pro ob it rätöfik ä klänöfik in pädanöp in ‘Litzelstetten’ nilü ‘Konstanz’, in gulacem teada telid, kel ätopon älä pädanöpagad, ün zän mätzula de 1879, ün neit kelik äbetikob vemo jäfiko valikis fopis, mistadis, döfis e miserabotis tima obsik. Ad temunön verato e koefön notodälo, vio fäkik ladäl obik äbinon ün neit seledik et, so kanob te sagön ko danöf e mük gretiküns: Jelalanan gudik oba änügivon ettimo obe süpo siti lölik valemapäka: Volapük. Tü 1879 mätzul 31 äläutob täno balido penädo stabanomis gramata obik. De tim et esakrifob sekü löf rafinik pro menef mödo patomöl susnumiko mödikis timi, töbi, lafanetis, töbidis logäma e nevas, sauni, monigetotis, potamonis mö milats makas, pädamesedis obik, mödükumami lemeseda, löda, gada, promuvi pro tiket volizüöl oba; demü atos dalob bo spelön, das menef nog dü lifatim oba jonülonös obe danöfi, das bo balionan,... vobädömös, das labobös bäldi nenkudik, du ob nu mutob töbiko lifön medü literat yunik oba! Öman liedo gebom tummilatis pro vims, mivims, e vimäds... du om as patronan ä mäzen tiketa benedik ökanomöv vedükön oki laidio nedeädöfiki. (‘Sapientibus sat’!)”

Jü top at dikot ela ‘Schleyer’ binon. Volalafabi in on pemäniotöli äläutom balido tü 1878 yanul 18 pro el ‘Sionsharfe’; fat omik: tidan pepänсионöl: ‘Joh. Philipp Schleyer’ (†1891²) äkopiedom oni pro om, äsä äpenetom ini delabuk. Lautot veitöfik in **penät lönik omik**, kel seaton fo ob, pedäton tü 1878 febul 14 e binädon me tonats 26. Givom in namapenäd sunädo blufis atos, bi äpenom eli ‘magnificat’ se bib (‘Lucas’ I, 46-53) in püks Spanyänik, Litaliyänik, Linglänik, Fransänik, Rusänik e Deutänik ini lafab at. Nog ün yel ot äkoedom bukön pö kurabukatedan: ‘Tappen’ in ‘Sigmaringen’ prinsipis volalafaba. Penäto äläükom sui koräkablog ome pisedöl küpeti: “Tonat alik, kel tonon votiko, äsä logoton, binon: **simulian**; plon tonatas dö atos!” Äsedom ün 1878 volalafabi oka niveradekätanes fakultetas filosofik di ‘Barcelona’, ‘Torino’, ‘Cambridge’, ‘Paris’ e ‘Petrograd’, e leigo ün 1879 dekätane fakulteta katula-Godavik in ‘Tübingen’ e potaministerane reigänik: ‘Stephan’ in ‘Berlin’.

¹ Gudikumo: kobü

² Pök pla el 1894.

Ün yel: 1879 man nenfenik ädavobom “nulatografi” pro vöds **Deutänapükik**. Änemom oni “fütüralafabi tikälik”. De tim at delabuks aiplu pelautons in “lotograf” at **oma**, e ninädons ün pasetikam tima i Volapükavödis mödik.

Onitedos nog reidanis obsik ad lezilön, das ‘Schleyer’ in penet delabuka okik dätü 1877 tobul 17 penom: “**Adelo** eprimob eli ‘Völkerdolmetsch’ in püks mäl (Deutänapük, Linglänapük, Litaliyänapük, Spanyänapük, Fransänapük, Rusänapük, pads 21)”.

‘Schleyer’ älekibom delabukis oka ko kurat kälöfikün. Demölo atosi binos plüo küpidik, das in ats **penet pülikün no** kanon patuvön dö **neitabelifots** mula: mätzul de 1879, pö kels om ma nun okik ga tiko kleiliko elogom siti Volapüka oka. Te dät: 1879 mätzul 31 löpo pemäniotöl ninädon peneti: “Primob adelo **Volapüki** oba e gramati (balugik, tikälik, plagöfik) in **stabaliuns!** ‘Deo gratias!’” Täno panunos tü prilul 2: “Vob len Volapük.” e tü prilul 3: “Vob len Volapük oba.” e sümiko tü prilul 5: “Vob len Volapük.” (Pö del at penetom: “**Sulamacini** fa ob pedatuvöli möbel: ‘Strobel’ emekom pro ob, ed eblinom adelo obe tä M. 7,20.”) Tü prilul 7 e 8 bejäfom dönu Volapüki: “Poyümots 47 e stabanoms 33.” Tü prilul 13 äpenetom: “**Eli ‘Magnificat’** (leigodolös eli ‘Lucas’ I, 46 e f.!) e **spikedis etradutob ini Volapük.**” Tü prilul 15 pamäniotos: “Vob len Volapük (koräk).” Tü prilul 16 fino penetom: “Disin Volapüka obik e gramata lü ‘Tappen’ (‘Sigmaringen’ in plinän: ‘Hohenzollern’).” Tü prilul 19: “Vob len Volapük, vödabuk, blufasets,... **Koräkablogi** balid Volapükadisina binü noms 80 egetob de ‘Tappen’!”

Tü prilul 29 nunom: “De ‘Tappen’ egetob samädis 900 **klinabükota** ela “Disin Volapüka” obik (pads fol).” Tü prilul 30 penom: “Samädis vel ela “Volapük” epotob potadilekale: ‘Stephan’ e samädis kil **kadämanes** regik nolavas in ‘Berlin’.”

De 1879 mayul 1 suvo penet komädon: “Vob len **vödabuk** Volapüka.” Tü mayul 3 äpotom i ledüke Badäna (länasöle oka) disinis tel Volapüka, kelis igo äkoedom “registrarön”.

Tü mayul 4 kurabukatedan: ‘Tappen’ de ‘Sigmaringen’ äkömom ed ätivom ko om demü bük **gramata** Volapüka.

Tü mayul 6 datuval älabom fredü ad tidön dü spat **balidnaedo** Volapüki dautes bofik domasanana okik: ‘Dr. Wilhelm Schachleiter’ se ‘Meszkirch’: ‘Therese’ e ‘Frieda’ (labü lifayels 19 e 14), pö kelos äpenetom: “Suemofs vifo, pato el ‘Therese’.” Tü 1879 mayul 10 äpenetom: “Eles ‘Therese’ e ‘Frieda Schachleiter’ penedi balid in Volapük dö lüköm ini top isik, drim de ‘Roma’ e visit.” Äpotom penädi oka ko “**lised vödäs**”.

Tü 1879 mayul 12 penetom: “Efümükob vödis 1248 in Volapük,” e de tim et laivobom nenfeniko len vödabuk Volapükik, jüs fino ün gölayel de 1880 dabükot **balid** gramata e¹ vödabuk Volapüka äpubon in komitätadabüköp de ‘Tappen’ (pads smalajölplifätik 136, M. 1,—)

Ad notükam gretikum disin omik Volapüka e volagramata pro kulivans netas valik tala balido pänötükon as läükot nüma: 35 ela ‘Sionsharfe’: mulagased fa om it (ün 1876) pifünöl (yelod: IV, 1879 mayul); ed ebo periodapenäd at ädünon ome jü pub “Volapükableda” balid (ün 1881 yanul) ad pakön tikis omik dö Volapük, mödalilo in fom poedik, ed ad kobükön kopädi Volapükanas fiedik.

“Disin” ninädon ya “Volapükablufis” degbal, sevabo: plägasets yumü stabanoms 30. De nüm: 32 jü fin poyümots valik panumädons e paplänons.

Tü 1885 mätzul 1 ‘Schleyer’ äpübom nümi **lätik** ela ‘Sionsharfe’ oka. Maläd e vobod votik äkodädons atosi. Flens gaseda ye äplöpons ad vobädön de 1886 yanul 1 fövoti ona, kel i äpubon pö ‘August Feyel’ in ‘Überlingen’. In nüm: 3 ela ‘Neue Sionsharfe’: mätzulanüm yeloda: 1886, pad: 48 poedot sököl komädon:

“AN SCHLEYER.

Sänger dort in weiter Ferne, warum ist der Harfe Klang
Und dein süszes Lied verstummet? warum schweigst du schon solang?
Ach! vergebens harrten alle, die sich deines Sangs gefreut;
Stille ist es nun geworden, schon so lange, lange Zeit.

¹ Gudikumo: ko

Endlich kommt herbei die Kunde, dasz der Harfe Saitenspiel
 Unser Sänger hat verlassen, sich zu weihen anderm Ziel.
 Da er oftmals ist gewandert, durch so manches fremde Land,
 Fühlt er, wenn mit vielen Sprachen sein Genie auch ist bekannt,
 Doch gar bitt'res Leid im Herzen, dasz, seit Babels Turm gebaut,
 Keine Sprache mehr zu finden, die da allen sei vertraut.
 Und nach langem, tiefem Sinnen ward es seinem Geiste klar,
 Und es wurden ihm die Zeichen nun auch plötzlich offenbar.
 Dann auch fanden sich die Worte — so entstand die Volapük —
 Er erfasst sein Werk, das grosze, nun mit einem weiten Blick.
 Viel gelehr'ge Schüler sammeln sich um ihn in weitem Kreis,
 Und so forscht er immer weiter, und sein Werk belohnt den Fleisz.
 Eine Zukunft wird es haben, vielbedeutend für die Welt,
 Ob auch manchem kleinen Zweifler diese Sprache nicht gefällt.
 Seine Kraft doch wird er opfern, seines Lebens treuen Rest;
 Denn sein Geist, der immer forschet, nicht den Körper ruhen lässt.
 O! so mög' er denn vollenden noch sein Werk! In spät'ster Zeit
 Wird es seinen Namen krönen mit des Ruhms Unsterblichkeit.
 Doch damit die 'Sionsharfe' nicht verstumme ganz und gar,
 Boten liebevolle Hände sich zu ihrem Dienste dar,
 Und die Sänger sammeln wieder sich zu einem festen Bund.
 Du, der Harfe erster Meister! segne sie mit Herz und Mund,
 Dasz es weithin wieder töne über Berge, Meer und Land,
 Nur dem Reinen, Edlen, Schönen voll Begeist'ung zugewandt.
 Mögen and're Lieder singen, welche schmeicheln ird'schem Wahn;
 Uns're Lieder, uns're Klänge ziehen freudig himmelan!
 Sind ein Vorspiel von dem ew'gen Lied' im weiten Himmelsraum,
 Wo in Wahrheit sich verwandelt uns'rer Dichtung holder Traum!¹⁾
 Miesbach (Bayern). Wilhelmine Seiler, geb. Adam."

¹⁾ Tradutod:

LÜ 'SCHLEYER.'

O kanitan in fag fagik! kikodo ton hapa
 e lid svidik ola emüätikons-li? kikodo seilol-li ya so lunüpo?
 Ag! vaniko valikans ästebedons desiro, kels ifredons dö kanit olik;
 nu evedos stilik, ya sis tim so vemo lunik.
 Fino nun isio kömon, das stinapläyi hapa
 kanitan obas elüvom, ad dedietön oki diseine votik.
 Bi suvikna etevom da län foginik so ömik,
 senälom, do sevom dub tälen okik pükis mödik,
 ga liedi go bidäliki in ladäl, das, sisä tüm di 'Babel' pibumon,
 pük nonik binon tuvovik, kel sevädon pö valikans.
 E pos datik lölöfik lunik ävedos kleilik in tik oma,
 ed i mals nu ädasevädikons süpo po om.
 Täno i vöds pädatuvons — so Volapük ädavedon.
 Dasumom nu vobodi sublimik oka ko dasev lölöfik.
 Tidäbs nolavik mödik kobikons zü om in sirkül veitik,
 e so vestigom ai mödikumo, e vobod omik mesedon zili.
 Olabon fütüraseki, pro vol vemo veütiki,
 ifi pük at no pliton dotimani smalik ömik.
 Nämi oka ga osakrifom, e reti fiedik lifa okik;
 ibä tikäl omik, kel ai vestigon, no leadon takädön koapi.

O! fiduinomös nog vobodi oka! Ün tim latikün
okronon nemi oma me fam nedeadofa.
Ab dat el ‘Sionsharfe’ no ömüätikon lelölisko,
nams löfafulik älofons okis ad dün ona,
e kanitans kobükons okis dönu ad fed nämöfik.
O ol! mastan balid hapa! benedolös oni me mud e ladäl,
dat dönu tononös veitio love bels, mel e län,
e padedietonös ko lanäl fulik te kline, nobe e jöne!
Letolös, das votikans kanitons lidis, kels flätöns pölacedis taledik!
Lids obsik, vögs obsik lüodikons frediko sülio!
binons prelud kanita laidüpik in sülaspad veitik,
kö ad jenöf cenon drim keinik poedota obsik!
‘Miesbach’ (Bayän).

‘Wilhelmine Seiler’ pem<otöl>. ‘Adam’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 26—30, 34—38.

STIMADIPLOM.

Dalebüd <cifala> de 1938 mayul 7, nüm: 1.

Vätälölo, das sö: ‘Johannes George Marie Reynders’, kadäman Vpa, binom sis 1889 slopan
fiedik Volapüka, e dü tim tumyela ti lafika laidulo, ti nenropo, e mudöfo e penamo, leziliko
efödom püki at, e kludo mu patiküno ebenodistükom oki tefü Volapük,
cälob söli: ‘Johannes George Marie Reynders’ pemotöli in ‘Zwijndrecht’ (Nedän), tü 1869
mayul 7, e lödöli in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’, nüm: 120,
as **kadämal Volapüka** [26(40)].

‘Bad Godesberg’, 1938 mayul 7.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. Dr. ALBERT SLEUMER.

‘Studiendirektor’ p. d.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 30.

NOTETS TEFÜ DUINODS SÖLA: ‘REYNDERS’ DINÜ VP.

Söl: ‘J. G. M. Reynders’

evedom

Volapükan ün foldil lätik yela: 1889.

egetom

eli “diped as tidel” (nm: 1299) 1890,4,24,

eli “diped as spodel nedänik” ela Vpaklub val. Ned. (nm: 8) 1890,8,21,

eli “diped as cif plo Amsterdam ä züms” (nm: 269) 1890,12,15,

eli “diped as löpitudel” (nm: 486) 1891,10,29,

eli “diped as spodal” (nm: 163) 1892,12,28,

eli “diped as profesan” (nm: 286) 1897,12,29,

eli “stimadiped” Vpakluba: ‘Arnhem’ 1899,4,29,

eli “diped as kopanal kluba valemik Konstanzik” (nm: 1017) 1899,9,16,

eli “diped as kademan” (nm: 28;49) 1900,3,27.

evedom

ün 1890 yanul 5 liman Vpakluba val. Nedänik. De prim ekomom pö kobikams valik kluba.

ün 1893 gustul 3 liman spodöl Vpakluba in ‘Leitmeritz’.

ün 1896 liman spodöl ela “Vpaklub zenodik plo Stirän” in ‘Graz’.

egivom

ün 1891 e 1892 tidodemis Vpa in ‘Amsterdam’ (kobü ‘Jan J. Rittner Bos’).

ebinom

de 1897 yunul jü 1910 dekul keredakan ela “Nuns blefik se vpa-vol” (kobü büiko ‘Dr. H. Van de Stadt’ latikumo ‘A. A. Moll van Santbergen’ e ‘E. F. L. Haastert’).

ün 1897 e 1898 keredakan yelabuka (kobü ‘Dr. H. Van de Stadt’ e ‘E. F. L. Haastert’).
 binom
 de 1894 mayul 14 sekretan-kädan Vpakluba val. Nedänik,
 de 1900 mätzul 27 kadäman Vpa,
 de 1932 mätzul 31 keredakan Vpagaseda pro Nedänapükans, e sekretan-kädan diläda val. feda
 Vpaklubas,
 de 1936 febul 15 kädan kadäma Vpa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1938. Pad: 31.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘S. Van Dissel’, ‘s.f. Karangsoewoeng’, ‘Cheribon’ (Yafeän).

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Evedoms limans:

söl: ‘Gustav Von Niksie’, in ‘Wien’ XVIII (Deutän), ‘Hameustrasse’ 12/2.

söl: ‘Jakob Sprenger’, in ‘Gams’ (‘St. Gallen’) (Jveizän).

Ladet nulik (kodü votükam sütanema):

söl: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ cifal Vpanefa, in ‘Bad Godesberg’ (Deutän), ‘Horst Wesselstrasse’ 32.

Ko fred gretik nunobs is reidanes gaseda obsik, das cifal Vpanefa ecäлом söli: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ as **kadämal Vpa**. Vätäli büada at kanoy tuvön in dalebüd, kel pelasumon in nüm at.

De “Vpavöds nulik” lised mälid (efe: lised telid: Deutänapük—Vp.) eblümikon. Utans, kels vilons kopiedön lisedi at, kanons loenön oni de redakan balid Vpagaseda at.

Se Mäxikän egetobs de söli: ‘Aldo Lavagnini’ nümis balido folis gaseda nulik ad propagidön valemapäki nulik, sevabo eli ‘Mondilingwo’ II.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 31—32.

Foto F. ZIEGLER
 JIREG: 'WILHELMINA'
 JIREG NEDÄNA
 1898 — 1938¹

REIGAYUBID FOLDEGYELID JIREGA: 'WILHELMINA'

Jimayedal: jireg 'Wilhelmina', pemotöl tü 1880 gustul 31 in 'S-Gravenhage', ävedof sekü deadam fata okik tü 1890 novul 23 ya ün bäldot yelas 10 jireg Nedäna. Ven irivof tü 1898 gustul 31 bäldoti yelas 18 äprimof me notäd nete okik reigi de ziläk Nedänik. Ko lebeg Gode, das stütomös ofi pö bligäd ofa, e ko danöf lölöfik demü löf valik, keli ya idalof plakön de yun mu balid oka, älepromof lezäliko ad oreigön ma fäg läni, soäsä ädaloy spetön de jiplin se dünast de Loranän. Lepromi at efölof.

Tü 1898 setul 6 pästimodof in "Glüg nulik" in 'Amsterdam' as jireigätan, klu kanof suno gelogön, noe ko danöf, abi ko koten gretik, ad reigatüp foldegyelik. Ün tim et, e dü dels fredik, e dü dels glumidik, ai edalof plakön gretikis löfi e divodi, kelis laboy pro of. Vö! nämät ofa pestabon in löf neta Nedänik!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad:34.

LITERAT VÖNÄDIK VPA.

Reidan küpälik gaseda at elogon ya ömna se yegeds smalik e nunods dö kobikams, das mödiks Volapükans e slopanas sitas votik jäfons me konletam literata Vpik. Fümos bo, das ze tumats konletanas somik dabinons speariko in dils valik taleda. Konletans at jäfons me vob no fasilik, ibä balido Vpaliterat vönädik binon dagetovik te nog vemo fikuliko, e telido lised Vpaliterata valodik jünü ädefon, in kel sevidigädikos valik äbinon tuvovik. Plä liseds no vemo gretiks bukabüsidas difik, sa literatanotets in "Vpabled lezenodik" de 'Schleyer' e "Zi vol lölik" de 'Lederer', äkanoy te dagebön eli "Yelabuk" de 'Kerckhoffs' ed eli "Die Literatur Vpa" de 'Kausch'. Bofiks, ya dub pub sunik oksik, no binons lölöfiks; zuo lebuk de 'Kausch' jinon pepakön te nebundaniko. Somo statits jünüik valik dö Vpaliterat, kels pos nebenikam Vpamufa

¹ Fotografot pemekon ün nifüp ela 1930. Ladet leälektronik magoda perioda e fotografana otas labü kaliet gudikum:
 'https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Queen_Wilhelmina_of_the_Netherlands.jpg#/media/File:Queen_Wilhelmina_of_the_Netherlands.jpg'.

balid pilautons zuo fa slopans sitas votik, ze te pästabons su lebuk de ‘Kerckhoffs’. Suno pos dönulifikam Vpa Vpans anik äprimons ad lautön lisedi literata Vpik valodik: bligäd, kel, pos suk e xam dü lunüp yelas, nu kanon pacedön asä peledunöl. Stok valodik Vpaliterata pelasumon in liseds bukablümik tel. Lised balid ninädon tiädis gasedas 91, lised telid tiädis penädas retik 752: buks, pämods e lebuks gretikum. Klubaliterat (statuds klubas) no pälasumon demü leigöf okas.

Konletans anik ya ebegons ad pübön lisedis at in bukafom. Lūjinos lū ob as frutik, ad pübön balido lisedi gasedas, kel olabon-la bo padis 12 fomäta gaseda at, as läükot ela “Vpagased pro Nedänapükans”. Täno dil veütik Vpaliterata poregistarönöv me fräds pūlik, kelis sogods nitedälik sio ojäfidonsöv; somo liseds et okömonsöv leigūpo ini nams ömikas konletanas e nitedälanas, ab omutonsöv i binön sivoviks balatiko.

Se lised gasedas nitedikos sököl pamäniotonös! de “Vpabled lezenodik” de ‘Schleyer’ ünü yels 28 epunons: nūms 336, täno ön fagot gretik el “Volapükaklubs” de ‘Fieweger’ sökon me yelods 9 labü nūms 108, e “Zi vol lölik” de ‘Lederer’ me yelods 5 labü nūms 96. Nu el “Nuns blefik se Vpavol” sökon me yelods 18 labü nūms 85. El “Nünots” de klub: ‘Linz-Urfahr’ elabon nūmis 84 ün yelods 11. Te nemödikans bo sevons-la, das pos yels anik pos volakrig dönu gased dilo labü vödem Vpik epubon.

Gaseds 91 dutülons lū taledadils so: Yurop: gaseds 77, Merop: 9, Siyop: 4 e Stralop: 1. Peleodükölo ma läns (labü mieds büvolakrigik) dagetoy sökaleodi sököl: Deutän: gaseds 18, Litaliyän e Lösterän, al: 12, Lamerikän e Nedän, al: 7, Danän: 6, Jvezän e Spanyän, al: 4, Linglän, Fransän e Belgän, al: 3, Cinän¹, Rusän, Yapän, Brasilän e Svedän, al: 2, e fino Rumän e Portugän, al: 1.

Tefü lised Vpaliterata votik bo binos-la frutik, ad zögön nog boso lovegivi ona bukapedöme, bi ga nog mögos, das num penädas at mödikumon nog boso. Samo nog mutos paklülükön va de ‘Gsell’ se Laljerän jenöfo Vpalebuks anik dabinons. Mögos i, das pö dabüköp: ‘Ch. Beale’ in ‘Boston’ (Lamerikän) nog penäds anik bo epubons-la. Fovo omutosöv pavätälön, va sits su stab Vpa pelebümöls, kels labons pluuneplu Vpavödis in vödastok oksik, mögädo omutonsöv palasumön ko literat oksik ini poläot liseda penädas. El “Dil oma” de ‘Fieweger’ ed el “Spelin” de ‘Bauer’ dutons gitodo lū lised valemik. Sits säkädik binons: el “Diplok” de ‘Marchand’ labü penäds 5, el “Le Balta” de ‘Dormoy’ (buk 1), el “Langue universelle” de ‘Menet’ (buk 1), el “Le Bopal” de ‘St. de Max’ (‘Streiff’) (buk 1), ed el “Allgemeine Verkehrssprache Tal” de ‘Hoessrich’, pūka lätik kelik gasedanūms 4 epubons ün yels: 1903 e 1904.

Lised at penädas, kel olabon bukapadis pu 130, ninädon mäniotidigädikosi mödik. Lebuks 2 labons bukapadis 1000 e plu 1000. Buk bal binon dabükot 11id vödabuka de ‘Schleyer’, kel no pelölöfüköl finikon me pad: 1056; buk votik laböl kuratiko padis 1000 binon gramat sa vödabuk fa ‘Tommasi’ in ‘Milano’. Buk balido sököl in gretot binon dabükot 4id vödabuka fa ‘Schleyer’, kel labon padis 646. Buks votik tel labons padis plu 500, buks 4 padis plu 400, du buks 5 labons padis plu 300. Buks 12 labons padis plu 200. (Pö atos mutoy demön, das lä penäds 300 liseda at num alseimik dö padanum nog defon.) Veldil bal penädas valik (108) labon datuvali: ‘J. M. Schleyer’ as lautan. (Pö penäds 12 lautan defon.) Täno sökons in sökaleod ‘E. Kerckhoffs’ e ‘Kausch’, alan me penäds 12, ‘Lederer’ e ‘Hansen’, alan me penäds 10, ‘Tommasi’ e ‘Kniele’, alan me penäds 8, ‘Dr. Winkler’ e ‘Peerbolte’, alan me penäds 7, ‘Bernhaupt’, ‘Obhlidal’ e ‘Kirchhoff’, alan me penäds 6. As penäd balid ün 1880 äpubon: “Volapük. Die Weltsprache. Entwurf einer Univesalsprache für alle Gebildete der ganzen Erde.” fa ‘Johann Martin Schleyer’. Buk lätik Vpamufa balid fa lautan no penemöl äpubon ün 1916 in dabüköp di ‘Dresden’ ko tiäd: “Die Weltsprache. Ein Ruf an die Gesamtmenschheit”. Labon padis 33. Nums gretikün pūbotas dutülons lū yels: 1886 jüesa 1890; ga ün yels: 1891 jüesa 1899 penäds nog 126 e de 1900 jü 1916 penäds nog 33 epubons. Pö atos mutos dönu paküpetön, das nog pö penäds veräto 136 yelanotets defons, kelas penäds pu 100 epubons pos 1891. Peleodükölo ma taledadils gianadil fe dutülön lū Yurop mö penäds 478, penäds 32 dutülons lū Merop, 12 lū Siyop, 1 lū Stralop. Frikop no nog jonon Vpapenädis. (Logolös ye peneti tefü ‘Gsell’!) Notets 233 dö dabüköps nog binons

¹ Vöd evönädiköl Volapüka rigik pla ut nuik: Tsyinän.

leodükabiks; ojonülons bo dadilädi sümiki. Penäds 21 lü diläd gudiko pekomulöl: “poed” dutülöls peblimons me noats; binons teike noateds Vpe e datuvale pededietöls. As noatädans sevädik tuvobs is eli ‘Komzak’, eli ‘Lange’ ed eli ‘Gänsehals’. Me penäds 168 literat prosadik: konots, tradutods, penots, ... pekomulon, bevü kels mödot semik bukas rigik dabinon. Penäds 73 atas no nog pedadilons ini grups.

Binos stimadin Vpana alik ad kevobön ma fäg lölik oka pö vestig Vpaliterata. U medü atos, das givonös sakrifoti monik smalik pro püb lisedas bofik, u das on, if dalabonöv stoki ze gretiki literata, begonös dü tim brefik loeni lisedas bofik, e steifonös ad läfulükön onis! Pösods ciföl sitas votik labons nitedäli gretikün in liseds at. No vilobs-li obs it fölon stimabligi kol Vp? O Volapükans! kodolsös, das töbs peduinöl pö laut penädema no pedunons-la vaniko!

Jöto nog pamäniotosös, das plä vob lönik oba it e kevob zilic Vpana nenfenik: ‘J. G. M. Reynders’, i no-Volapükan: söl: ‘Tarnow’ ekeyufom in kevob flenik so mödiko pö vestig e leodükam penädema Vpik, das om legitodo kanom pcedön as kevoban.

J. SCHMIDT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 38—41.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘Dr. Arie De Jong’, in ‘Voorschoten’ (Nedän), ‘Leidscheweg’ 39.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Franz Rahe’, bumavan in ‘Osnabrück’ (Deutän), ‘Roopstrasse’ 6.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1938 Vpamäks 400.

Se Brasilän redak egeton nümi padis: 20 jüesa 29 ninädöli gaseda: ‘Lose Blätter vom Cururú: Indianerstudien in Nordbrasilien’ (= Bleds livik de el ‘Cururú’: lindiyastuds in Nolüda-Brasilän) fa ‘P. Albert Kruse, O.F.M.’, in kel plä konotils difik fa lindiyans: ‘Kokáma’, lised vödás di ‘Kokáma’, literat dö lindiyans ebo ats, e yegeds votik difik i yeged dö Volapük komädon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 41.

EL ‘IBB’ E VOLAPÜK.

El ‘Internationaler Befreiungsbund’ (= lelivükamafed bevünetik) binon klub, kel elonülon asä diseini oka ad plaädön prinsipis, su kels sogädakonöm nutimik pestabon, dub prinsips votik. Klub at lecedon, das lif konömik sogäda muton pestabön in natagit e krit. Val, kel nebaiädon tefü ons, binon badik. Pladon oki sui tikädöp mu dialimik, e süadon, das menef binonöv läbikum, e no patomonöv dub krisids, if leod sogädik palononöv ma prinsips natagitik kritik. No vilobs ye jäfön me muf at; utans, kels vipons sevön mödikumosi dö at, kanons flekön okis lü söl: ‘J. Sprenger’: sekretan zilic ela ‘IBB’ in ‘Gams’ (Jveizän). Utos, kelos pato nitedon obis, binon, das klub at, kela penäds pelautons in Deutänapük, gebon Volapüki, ven muton spodön ko slopan s u flens mufa at, kels no nolons Deutänapüki. Jünu ägeboy Volapüki, soäsä at pibosbinükon fa ‘Schleyer’ pö deadam oka; e, toä pük at pirevidon staböfiko fa kadäm Volapüka, ga äbleiboy gebön Volapüki vönädik at. Klülös, das stad at äbinon vemo nevipabik, e no äkanon palaidükön. Läbo in din at votikam ejenikon. Bü brefüp egetobs sevabo nuni, das el ‘IBB’ ogebon fovo Volapüki perevidöl.

Benö! no nedobs sagön, vio fredobs dö slud at. Dub atos baläl in Volapükavol penätükon, e nendoto muf obsik osufon i fluni gudik atosa. I klubs bevünetik votik söfölonös sami ela ‘IBB’, e lasumonsös Volapüki as kosädapük oksik! Ibä atos ga muton binön ledisein, das nets distik näi püks lönik okas ogebons mekavapüki te bali e no plu bali as yufapük bevünetik.

PÜK MENIK.

Fa ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’, ‘Studiendirektor’ p.d.,
cifal Volapükaneffa.

Nolavans mödik lesagons, das nevadugods breina kobioyumons in top patik ad spikazän. Fümös, das spikavöds ömik labons stabi in sümäd semik tona. Atosi küpoy samo nog atimo in cilapük. Smalikans nemons dogi eli ‘vau-vau’ e lemüfi eli ‘puf-puf’. Ad sümäd at tona lilamovik nimas u dinas fe ya pö cil i duin semik **mema** dabinon. Sekü atos ton et dönu süikon ini mem dabinana smalik, ven logon dogi foginik u cini, kel sümedon lemüf. Täno sagon nenviliko dönu tonis et, nendas yegs bofik egivons okao “toni”, äd ejonodons okis medü atos. So kanoy sagön ko gitod semik, das vöds rigik in pük seimik binons vöds **tonisümädöl**. In Deutänapük laboy vödis somik äs ‘Kuckuck’ (= kukuk), ‘Uhu’ (= lilalül), ‘Krähe’ (= krov), ‘knallen’ (= tonätön), ‘plumpsen’ (= bufön), ‘sausen’ (= levisipön), ‘schwirren’ (= brumön), ‘pfeifen’ (= feifön), ‘pusten’ (= bruvön), ‘niesen’ (= snidön),... Vöds tonisümädöl suämöns in püks nutimik ye töbo dötumis plu lulis. Demü atos laibinos duin levemiko gretik mena tiköl, das edatikon vödis e suemodis pro dins valik ut, kels no givons okao toni. Nu kanoyöv fe säkön, sekü kod kinik püks menik balatik valik no dalabons vödis **ot** pro din **ot** u suemod **ot**. Pö mens balatik suemods leigik ebo **no** äsüükons sienodis u suemis leigikis. Jenöfo kanoy tikädön dinis taledik mu mödikünis de tikädöps distik tel, kil, igo fols e luls; samo sol ädajonon oki menagrupe bal asä nogani litüköl, votike asä uti vamüköl, e kilide asä uti glofi födöli. Ömans bevü nolavans nutimik lesagons, das su taled pükatribüts distik zao 15 dabinons, ad kels püks **balatik** distik 2 796 mutons padilädön, kels nutimo nog paspikons.¹ Fe vilons zepön demü lindiyanapüks **zuo** nog pükatribütis mödo plu tumis!! Pö atos mutoy sevön, das de bal u votik pükatribütas lindiyanik sonemik at vöds te kils jüa degtels ekömöns jü ün tim obas, sodas vo mutoy labön kredäli kolatifiedana ad sökön “nolavanis” somik su frodaglad. Alo pö bidäds dofik, yelovik e vietiks menefa nutimik pükatribüts so distiks dabinons, das obinos plödakösömiko fikulik ad tükön rupüki **bal**. Klientoy in sogods nolavanas ad givülön büiküno **Stralopanes**, kels zitevons sis milyels felis tuvemiko lardikis taledadila lulid, “rupüki” somik, du lecedoy nutimo bantunapükis Zenoda-Frikopa asä jafodis tefädiko yunikis.

Näi spikazän, ma leced nolavanas, i **lilamazän in brein** evolfon ai gudikumo, e somo edvedon fino pötöfik pro sumod musiga. Äsä suemods dub vöds, so tonods päfümükons dub kanit. Fovo äkanoy rivön plüo gudikumo tonodalöpöti, plüo kuratikumo musigöms ädunodons. Primo tonodalöpöt nendoto ibinon nefümik; pas pianiko tonodafagots kilüda, lulüda e jölüda, e me ats melod, edafomons okis.

Klülos, das edulos mö tumyels (milyels-li?) mödik, büa spik menik so ivolfon, das äfägon ad dünön uti, keli nutimo nemobs “nolavi”. Sevädiko nolav **muton** labön suemodis **kuratiko** fümikis; kanon nemögiko vobön, if men bal suemon me vöd ot votikosi, äsä telidan. Bi mens vo natälo **no** äbinons nolavans, primo suemods ti valiks te ätefons lifi balugik sa jafidi nulüdotas onik. Sekü atos kluo suemods ebo vönädiküns saidiko suvo epölükons nolavanis pö vestig kuratikum. Kio ebalugiköls spikastamäds **nutimik** obsik ibo lüjinons lü obs leigodü vödidafofomam fa bidäds balugikün se tim **vönik!** Du obs distidobs pö subsat deklinafomis te folis, püks Lindäna-Germänik vönik nog älabons jölis, e pük Stralopik igo degvelis! Teiko pla suemod: “**redik**” laboy in püks Nula-Seleänik suemodis no nemödikumis ka züldegzülis. Rulänans länas et löliko lüälons ad logamasienams, e suemöns nosi de tik nolavik. Sekü kod at binos plödakösömiko fikulik ad sevükön netis et dö levalidaced Yuropik, kluo ad tidön ones füsüdi e kiemavi. Das pö büröletans obsik, pö Germänans vönädik, suvo no äbinos gudikum,

¹ Numi at “kadäm Fransänik” elonon ün 1934. Ästeton leigüpo, das su taled lölik püks balatik 3 964 mutons papatöfön as püks **deadik**. Mödiküno Linglänapük bo pepakon; pagebon bo nomöfikö fa mens 160 000 000, e zuo mens bo 60 000 000 suemöns oni saidiko. Rusänapüki mens bo 150 000 000 spikons, Deutänapüki 90 000 000, Spanyänapüki 75 000 000, Fransänapüki 49 000 000 e Litalilyänapüki 45 000 000.

tradut balid biba ini Germänapük fa bijop rianik: ‘Ulfilas’ blöfon. In tradutod at ämutoy löliko spikön ma **tikamod** Germänanas vönädik. Somo Sanal ävedom “Pöpadük”, e sül ävedon “Pöpadükakur”. Ven lesedäbs äkómoms ini Gröneän, ad slopükön läskiomanis pro krit, ästadoms in ditretül semik, vio ämutoms tradutön suemodi: “Jipül Goda”, soäsä komädon in buk saludik. Ad reifön okis se ditretül lesedäbs protästik ätradutoms pö predam biba, topi, in kel vöd: “Jipül” komädon, e keli läskioman nonik sevon, so: “Logolsöd “Fuküli” Goda, kel moukom sinodis vola!” Lekredinunans katulik ye äsumoms balugiko pla Jipül vödi latinik se vulgatabib, du äjonoms läskiomanes medü magods utosi, kelos “jipül” binon, ed ätradutoms topi ot biba me vöds: “Logolsöd eli ‘Agnus’ Goda, kel moukom sinodis vola!”

Pas dub penät piano idavedöl se spikatons pimagöl stab fümik suemodas balatik päseiton, e somo ämögös, das pük menik ädageton magedi püka pro tumats tribütas fluköfika. Fe i nog ün atim degtelat lafik pükas pepenöl ab edeadölas dabimon, kels to datik valik **no** äkanons paletuvön. Ad ons bevü votiks dutons: letrusk, hetit, kretiy e num semik lindiya pipenöl; samo su Pasateän valöpo sevädik, (kel i panemon: ‘Waihu’ ü ‘Rapanui’, topon in Pasifean in fagot mö milmets 3 500 de kontinän Sulüda-Meropik, e leduton de 1 888 lü Cilän) stäls stonik degmetageilik plu 500 dabinions, kels fulons me penamamals lönöfik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pads: 44—47.

CEDS E TIKODS.

No kredolöl, das proib buka fa ol gideto badika pacedöla osefukon cili olik ta flun reideda rübüköl!

De proib näm nonik, nämükam nonik süikon. Nämiks ta fluns miotöl de flenädans, reklams, reided, seidet, spikots, ... te hipul ut, te jipul ut binons, kels sekü sogäl, in kel padugälons, peblimons ko tadunanäm ninälik, ko rafin cöda, senäla e vila, kel fägükons onis ad sevediko lasumön u deimön ninälao dinis. Pro ons kosikam ko lukomun e bap no binon bätod u miotükam ab sevedikam.

M. L.

Cil, kel steifon ad rivön horiti ad fanädön kölis reinaboba, no rivon zeili oka, ab sio disein nata papölon, kel vilon, das cil omufon. Atos binon: küpedön, tikön, vilön, steifön, sevabo: lifön.

Multatuli.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 47.

NUNS.

Dü tim ze lunik esedobs gasedi telmulik obsik, pläso limanes Vpaklubas, nomöfiko difikes stides, klubes e pösodes in lomän e fuginän, dat kanonsös seivön, e (u) seidetön reidio, oni! Pluna ädalobs plakön, das lüsed gaseda at pädigidon.

Bi pötü prim yeloda nulik mutobs lautön lisedi nulik ladetas, keles opotobs gasedi obsik, odigidobsöv vemo ad dalön lelilön, kins reidanas: no limans Vpaklubas, ovilonsöv vilöfo bleibön getön gasedi, dat pö laut liseda löpo pediseinöla okanobs demön atosi. Utans, kels ya ejonülons nitedäli okas in gased obsik, no nedons sedön obes nuni, bi ladets onsik klülo polasumons ini lised. I pösods, kels vilons seivön gasedi, kanons getön oni glato dü tim brefik.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1938 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1938. Pad: 48.

1939 (yelod 8id)

PÖTÜ YELACEN.

Primü 1939 lüvokädobs oles valik ladöfo: Dabeni e benedi mödikis ün yel nulik! Yel at vedonös pro obs valik, e pato i pro din obsik, yel benedik! Ko danöf e koten ekanobs nunön, das klub bevünetik, sevabo: el ‘Internationaler Befreiungsbund’ (= lelivükamafed bevünetik) gebon Volapüki obsik in spod bevünetik oka. Sam gudik at pasöfölonös fa klubs votik, sodas fino klubs e feds bevünetiks valiks gebons Volapüki obsik! Ad dagetön benoseki at reidans valik sötons keyufön. Kanols atosi. Yufolsös obis! Bü¹ val slopükolsös limanis nulik, dat binobs nämiks in komip obsik ta mätedans obsik! Betikolsös, das ledisein ga muton binön, das gebobs näi lomapük obsik in kosäd bevünetik yufapüki te **balli** e no mödikumo ka yufapüki **bal**. Ibä pas täno spiked ela ‘Schleyer’, ko kel enotükom Volapüki, ujenöfikon, if jenöfo ogebobs yufapüki bevünetik te **balli**.

Menefe bal, püki bal!

REDAK.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1939. Pads: 1—2.

HIEROGLIFASTON DI ‘ROSETTE’ IN DÄLTAD DI ‘NILE’.

Fa ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’: ‘Studiendirektor’ p.d.

Bü brefüp delagaseds äblinons nuni², das in top ot, kö ün gustul yela: 1799 ston labü penäts kil pitüvon, kel asä balid imögükon letuvi hieroglifas, nog basoinadileds blägik fol petuvons-la. Va ons nu läfulükons sio u no blögi dämik bäldik, ats alo elüodükons logis obsik dönu ad ston balid at. Bü degyels bal e lafik guvanef museda Britänik in ‘London’ epübon penädi patik, kela ninäd binälik onitedon kulivani alik.

Ab büiküno büküpetis anik. Lägüptänans vönik ägebädons hieroglifis sonemik (= nüpenäds “koina”-penätik saludik) ya sis reiganaked kilid oksik za yel: 3100 bü Kristus. Äkodidons rigi magapenäta at, kel äbinädon me vödasilabs zao 1500, lugode oksik: ‘Thot’ (‘Dhoute’). Piano se vödapenät tonatäpenät mö konsonats 24 ädafomikon. Vokats leigo no pämalons, äsä samo in penät vönahebreyik, e penäts votik, kels ädavedons se Lägüptänik. Sekü atos, atos pamäniotonös näio, jenöfot paplänon, das vöds leigik in püks lofüdänik difik to konsonataked ze leigik papronons semikna ön mods küpidiko distiks (samo: ‘Nebukadnesar’ näi ‘Nabuchodonosor’), e sekü kod kinik valemö pron **rigik** töbo nog binon tüvovik.

Za yel: 250 pos Kr. geb hieroglifas äfinikon. Reid atas änepubon so staböfiko se seved koptanas, sevabo licinanas Vöna-Lägüptänanas, das äbinos nemögik pro nolavans fuginänik, ad plänädön malis bisarik, kelis no selediko älogoms su boeligs in cifazifs Yuropik.³

Klüliko ai dönu steifüls päduinons ad plänädön malis klänöfik. Nemu Deütänan famik bal, kel pämotom ün 1602 in ‘Geisa’ nilü ‘Fulda’, pamebomös is, efe yesuitan latumik⁴: ‘Athanasius

¹ Ba pök pla el “Bu”.

² Delagaseds Fransänik gretik ze mödiks äjonons ün 1938 novul ad tuvot nulik veütik at.

³ Vöd in püks mödik komädöl: ‘obelisk’ (= boelig) licinon de vöd Grikänapükik: ‘obelós’ (= spedül), keli ya el ‘Heródotos’ (tumyel Vid b. Kr.) ägebom ad malön tipalestälis folgulik et Lägüptäna; smalükam ata binon: ‘obeliskos’. Mödiküns boeligas atimo nog dabinölas licinons de solatem ela ‘Re’ in ‘On’ (‘Hierapolis’) nilü ‘Kairo-Memphis’, kö nog ün atim zänodü grenaläneds tipotaston labü geilot metas 40 löon, kel pälöpladon ün yel: zao 1400 b. Kr. Boeligs legik nog dabinons b.v. in ‘London’, ‘Paris’, ‘New York’ e bu val in ‘Roma’, kö su ‘Pazza del Popolo’, su ‘Monte Citorio’, fo el ‘Laterano’ (geilik mö mets 45,5), su ‘Piazza della Minerva’, su ‘Piazza Navona’ e su ‘Pazza di S. Pietro’ boelig a bal dabinon. Boelig lätik at **nen** hieroglifis älöon vönädikumo in sirkud ela ‘Nero’, e päsüramenon büdü ‘Sixtus’: V († 1590) se failots, e pälöpladon. Binon balston (‘monolith’) vönik balik in Yurop stanöl, kel elabilebon **nätik**. Tipalestäl fo glüg di ‘SS. Trinità de’ Monti’ binon, leigo äsä ut in el ‘Villa Medici’, sümädöt di ‘Roma’ vönik. Balid äbinon büikumo in gads jenavalautana: ‘Sallustius’ († 35 b. Kr.).

⁴ Ba vöd Volapüka rigik pla fom nuik: *lätikumik*.

Kircher' († 1680 in 'Roma'), kel päglorükom fa timakompenans oka, asä el 'doctor centum artium' (= nolan lekanas tum). Stabü nol okik koptapüka äcedom, das in hieroglifs klänöfav Vöna-Lägüptänik piklänedon, ed ästeifülom ad yümätön oni ko klänöfavs netas votik lofudäna. Pos preparam teldegyelik man ko staböf Deutänik voböl äpübom, nai lebuks votik mödik, toumis kil ela 'Oedipus aegyptiacus' oka (1652—1655), ed äläükom ad ats eli 'Sphinx mystagogica'.¹ El 'Kircher', kel ettimo ya teiko dub mused märöfik oka, keli ifünom in löpatidöp yesuitanas in 'Roma', ivedom volasevädik, ädesinodom i ad tradutön nüpenädis boeliga fo ledom di 'Laterano'. Ädunom atosi ko sagat somik, das nolavan ettimik nonik ädotom veräti plänäda, e ga öklülädos ün kildil balid tumyela epasetiköl, das set ze alik piplänon dobiko.

Pas ston de top: 'Rosette' (Larabänapüko: 'Raschid'), in fagot milmetas 14 de Zänodamel, ögevon mögi ad tuvedön hieroglifis. Tüv gretik at äsekon de dun fizira Fransänik, kel pänemom: 'Boussard' (ü: 'Boucharde'), e kel ikömom ko milit ela 'Napoléon': I ini Lägüptän. Ma sagädiloveükam bal ston äseaton su taledaglun, ma votik äbinon in mön rubäldik, keli trup soldatas Fransänik ämuton moükön ad jafidön spadi pro lebum fortifa: 'St. Julien'.² Vüo el 'Boussard' pibekomitom fa löpan oka: generan: 'Menou', ad blinön stoni jerabik ini generalälöd tö 'Alexandria'. Denu ston päcedon as ledutot patik ela 'Menou'. Sosus ye 'Napoléon' äلیلom dö tuvot, äbüdom ad loveblinön oni lü netastitod nulo pifünöl de 'Kairo'; tuvan it ye päpromuvom ad generan, sekü kelos daloy kludön, das lampör fütürik ädasevom völädi tuvemik basoinablöga. Sunädo nolavans mödik, kels dugädoms militi äjäfikoms me on. Büdü 'Napoléon' de vödems kil debükots päjäfädons fa stonabükans tel: 'Marcel' e 'Galland', kels pivokoms se 'Paris'. Äbesmivoy stoni me bükablägin, äseidoy sui on bleidi papüra, ed äpedoy ati medü gumazilids fimiko ta on. Debükots somik päsedons pükavanes famik in Yurop. Generan: 'Dagua' äblinon ün yel: 1801 teli atas lü 'Paris', kö "sifan: 'Du Theil' " ästeifom in netastitod ad tradutön onis.

Posä general Linglänik: 'Ralph Abercromby' (1734—1801) ivikodom lonädiko Fransänanis sumätöfö 'Menou' äkomipölis ün 1801 mäzul 21 nilü 'Abukir': vilag nolüdalofüdü 'Alexandria', in bagaf: XVI püdambaläda pälonos, das ston di 'Rosette' sa vönots Lägüptänik veütik votik ämutons palovegivön generane: 'Hutchinson'. Ab yeg jerabik at piblinon vüo lü 'Alexandria' ini dom ela 'Menou', kö on ini jugäds pivilupöl äbinon; generan Fransänik älecedom stoni ebo asä ledutoti okik. Ab Linglänans no äklemoms, ed ädagetoms lovegivi ona ün 1801 tobul, pos kelos lodot jerabik päblinon dub stemanaf Linglänik ivedöl: 'L'Egyptienne' lü 'Portsmouth', ed is älükömon ün 1802 febul. Nu ämekoy güpakopiedis de nüpenäds, ed äsedoy onis niveres Yuropik ti valikes. Finü 1802 ston päpladon fifümiko ini mused Britänik in 'London'.

Ston di 'Rosette', äsä nu binon, labon fomi folliena stedagulik nenomik labü lunot meta bal, vidot zimmetas mäldog, e bigot zimmetas ti teldeg. Len löpafin detaflana e detadono dileds ze gretik defons. Blög licinon se tim elas 'Ptolemaei', e pidekon niludo löpo in dil klöpik pisuseidöl, kel ye moon, ko magod ela 'Horus'. Geilot lölik ona bo ebinon zao mö mets tel. Luveratiko ädabinon in tem seimik fo magot rega, ed ämuton bo notükön dunis gretik oma. Nunod dö ats pilauton in püks tel, sevabo in Lägüptänapük ed in Grikänapük. Balid äkomädon ye in tonatasots tel, in hieroglifs ed in demot ü pöpapenät, kel it idafomikon za yel: 750 b.Kr. se hierat ü kultanapenät reigatimäda vönik (3000—2450), soäsä i pägebon pro papürodaruläds. Primo penät at ämuton pareidön in keds penditik, e pas mödo latikumo in kedets horitätik, efe mödiküno de det lü nedet, äsä pö hebrey e penäts pukas votik.³

Vödem hieroglifik stona ninädon te kedetis 14, ko kels kedets 28 de kedets Grikänapükik pekonselöl 52 baiädons, du vödem demotik labon kedetis 32. De kedets pemäniotöl **valik** ye

¹ Adelo fümös, das vöd latinik: 'Sphinx' (= sfin) binon vöd **manik**, kelos i gudikumo baiädon ko kalad magotas sevädik. Bal atas nog pas ün 1929 no fago de gianamagot seatöl rega: 'Ramses': II. in glun ela 'Memphis' vönik nilü 'Kairo' pätuvon e päsebebon. Pikonsefon go gudiko, dö kelos lautan yegeda at äkanom süädükön oki pösodiko ün yel: 1930.

² Fortif at enepubon sis lunüp. Pimalon su kaeds ettimik di 'Napoléon', ed ätopon ma ons su vesüdajol tuiga di 'Nile' nilü 'Rosette'. Generan pemäniotöl: 'Boussard' ädeadom pas pos yel: 1814. Ebepenom dönüamiko tuvi stona blägik.

³ I Fönikiyänans e Lätiopänans ägebons hieroglifis; balidans ko miplänäds onas as sümbols **lukredik**, votikans so, das jünü no nog efägoy ad letuvön nüpenädis tefik.

mödükums ka foldeg binons nenätiks sekü dileds deföl. Nu ye dinäd gönöfik emögükon ad läfulükön kedetis hieroglifik deföl. Ün yel: 1898 ätuvoy sevabo lestäli ko nüpenäd leigik in ‘Damanhur’ (‘Hermopolis Parva’) in dältad di ‘Nile’, kel nu dabinon in mused volasevädik in ‘Kairo’, kel kipedon b.v. i yegis jerabik se sepül de ‘Tut-ench-Amun’. Zuo ätuvoy su temavöls nisula de ‘Nile’: ‘Philae’ nog hieroglifis, kels ämoükons dotis lätikün dö läfulükam stona di ‘Rosette’. Somo vödem lölöfik dabinon in Lägüptänapük e Grikänapük.

El ‘Stephen Weston’, as Linglänan balid, ijäfikom ün 1802 me tuved vödema Grikänapükik, pos kelos i el ‘Du Theil’ änotükom tradutodi oka. Atan ye ästetom, das vödem äninädon nuni dö dan kultanas anik di ‘Alexandria’ kol ‘Ptolemaeus’: V.: ‘Epiphanes’. Fransänan: ‘Ameilhon’ äpübom ün gölayel de 1803 in ‘Paris’ tradutodi latinik vödema. Me vödem demotik balidnaedo el ‘Silvester de Sacy’ ed el ‘Akerblad’ äjäfikoms ün 1802. Lätikan älonom verätiko nemis: ‘Alexander’, ‘Alexandria’, ‘Isis’, ‘Ptolemaeus’ e v. Nolavans bofik täno äjäfikoms me dils hieroglifas, kels medü lovat pifremons, bi ebo ats äninädons nemis regas u godas. Pianiko äsetuvoy in vödem hieroglifik tonatasinifis malas balatik. Pö atos äbenodistükoms okis nolavans äs ‘Warburton’, ‘De Guiges’, ‘Barthélemy’, ‘Zoëga’ e patiküno ‘Young’ sa ‘I. W. Bankes’. Lätikan äplöpom ün 1818 ad tuvedön su ston, keli bü yels kil ituvom su nisul ‘Philae’, nemis: ‘Berenice’ e ‘Kleopatra’.

Ked lafabik ün 1822 fa ‘Young’ pekobopladöl täno pämenodon e veütiko pälölöfükon fa vestigan Fransänik famik: ‘I. F. Champollion’. Noe äplöpom ad letuvön nemis e tiädis ti valikis lampöras Romänik, abi älautom balidnaedo gramati Vöna-Lägüptänapükik, su kel fovans valik oma ästutons. Ab neai el ‘Champollion’ üprogedomöv in nol hieroglifas, if no ikedemomov, leigo äsä ettimo ‘Athanasius Kircher’, koptapüki.¹

Nüpenäd it stona änunon dö dalebüd lezälük kobikama kultanas di ‘Re’ ü solikultanas pötü yelam balid kronamadela ela ‘Ptolemaeus’: V ‘Epiphanes’ (196 b. Kr.), kel ettimo äbinom reigan Löpa- e Dona-Lägüptänas. Pas ün yel jölid regama okik plin yunik at pikronom. Rigiko te vödem demotik dalebüda ädabinon; vödem hieroglifik e tradutod Grikänapükik pimekons bai on. Nüpenäd pidäton tü del 4id mula Grikänik: ‘xandikos’ (= prilul), kel baiädon ko del 18id mula Lägüptänik: ‘Meshir’ (u: ‘Mekhir’). Ün yel et — so nüpenäd tonon — el ‘Actus’: son ela ‘Aetus’ äbinom hilekultan, ed el ‘Pyrrha’: daut ela ‘Philinus’, sa el ‘Areia’: daut ela ‘Diogenes’ ed el ‘Irene’: daut ela ‘Ptolemaeus’ äbinofs jilekultans. Posä tiäds rega sa dalestüm omik kol gods e löf omik pro net Lägüptänik pelonülons, jonüls küpidik no nemödükums ka degjöl meuga telik at pänümädons; bevü ats panemons: legivots in mon e gren pro temigaledans, stiams tripas e debas, kels suämöns dötumis jüo luldeg, libiostadükam fanäbas yelalunüpik, finid mütahürama matrodas, läsökam tematripas, finid xila volutanas büikum, läsökam linumastofa- e grenatripas, nätükam temas pro tor e nims votik, sa dönulööd bumotas saludik efailöl.

Kultaneff pagik älonon asä jonüli danöfa oksik kol reg mödükumami geböfas lezälük ad stimam oma, sa stidi zeladelas nulik ko disein ot. Fütüro kultans in mödot lölik oka pötiädons asä “dünans goda su taled epuböla: ‘Ptolemaeus’ ”; stimatiäd at ömuton panüködön ini doatalins fa kultaneff päpolöls. Fino in Lägüptän mebastons labü dalebüd at ömutons palöödön in tems valik klada balid, telid e kilida stimü “god laidüpo liföl: ‘Ptolemaeus’ ”.

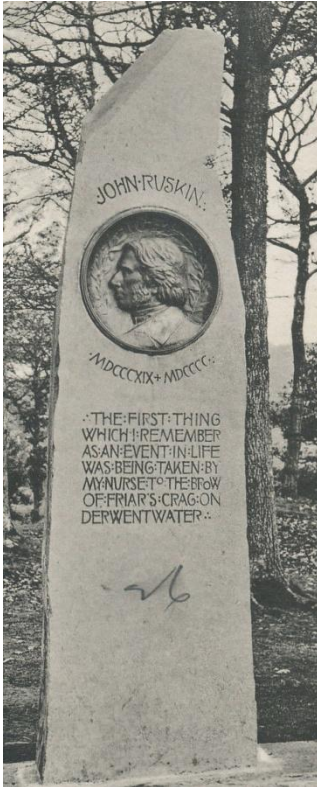
Se pesagölos reidan dasevon fasiliko, vio vemo **ninäd** nüpenäda kilik läson tefü veüt pö jenöfot, das dub on plän verätik hieroglifas Lägüptänik balidnaedo pämögükon. No sevobs, va jenöfo ejenos, das mebastons somik pelöödons in tems Lägüptänik. Töbo tel atas pekonsefons alo jüo ün tim obsik, to “god laidüpo liföl: ‘Ptolemaeus’ ”, kel no äfägom ad laidabinükön onis.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 2—7.

¹ “Koptans” sevädiko Lägüptänans panemons, kels sekü lesedadun fa sänt-‘Marcus’ e fovans omik ivedons kritans. Kultans onsik, kels latikumo äslopikoms pölalekredi monofüsita, etratudoms rigapenädis Grikänapükik rela oksik ini koptapük, ed ejafofoms literati tefädiko gretiki. Gönami onsik slama äpönidons me nebenikam lanik ä südöfik. Numoy nutimo koptanis zao 600 000, de kelans 10 000 lödons in ‘Kairo’.

TÜVS

Fa ‘C. M. Van Hille-Gaerthé’.

Bal lakas nolüdikün Lingläna el ‘Derwentwater’ binon. No binon lak sevädikün ela ‘Lake-District’, ab binon sublimik ä löfidik; topon pazüölo dub lubels, kelas köls süpädiko votikons tü düp alik. Len flan rovik laka at, nilü cifazif ela ‘Cumberland’: ‘Keswick’ geilöp: ‘Friar’s Grag’ dabinon. If egrämoy löpio da fotalaelil, e stanoy su sömit, vat — maä pabeliton — u blövik u gedik u dofik u largentinakölik lunidon da bimatuigs dolagöl. Nisuls bundanöfiko pebegloföls topons in vat; botils slifons de nisul lü nisul, de jol lü jol; cils su futs nüdik in vat labons pledis läbüköl okas vü bimavuls len jol.

Su lubel at vü bimastams ston krüdik neküpidik dabinon, kel te pesmufeton utöpo, kö in fremül kap ela ‘John Ruskin’ penücidon, e vöds lönik omik: ‘The first thing, which I remember as an event in life was being taken by my nurse to the brow of Friar’s Grag on Derwentwater’.¹

Kin osagon-li, fluni kinik “jenot balid”, keli memoy in lif oka, labon ün lifayels fovikum menacila...? tüv balid!

At pro el ‘Ruskin’ yunik smalik begräm lubela et äbinon, ed... us el ‘Derwentwater’ ätopon in jön gretik oka.

No daseivovoik klänöf bisarik laka binon, kel labon lifi lönik oka, e zü ok volis votik: lubels lövik, lubels geilik, genist flamakölik, vatafals noidöl rovik, jips gedik, ed ün gölayel els

‘lake-lambs’ keinik nifavietik smalik su lustogils blägik, brüyär in florem purpurik, regasomuns, grün, rojan, yelov, goldinaköl!

Kisi pö naed balid et el ‘John Ruskin’ elogom-li ed esumodom-li ninälo, älabölo nami cilik oka in ut gretikumana? Nati mödik, domis nonik, menis nemödik. El ‘Derwentwater’ äbinon ettimo no votikos, äsä lak stilik in züamöp stilik; fūmo no nog pitüvon as top pro hitüpamuads.

Dü lif lölik pö el ‘Ruskin’ gol at, selogam at de lubel, eblibon as plak jerabik, as memot, kel ävedon fon meditas. Dö atos reidobs su pödaflan stona: ‘The spirit of God is around you in the air that you breathe; His glory in the light that you see, in the fruitfulness of the earth and the joy of its creatures. He has written for you day by day his revelation as He has granted you day by day your daily bread’.²

Hipulil smalik: ‘Ruskin’ estanom su sömit ela ‘Friar’s Grag’, e täno ätūvom jöni rafinik nata, kel äzüon omi, e bosu de klän lifa. Ab latikumo — ed i tüv at peglivon sui ston et — sevedikom bosu de lanal Goda, kel dabinon zü obs in lut, keli nūnatemobs, de glor lita Goda, e lita ai votika: solalit love grenaläned, gödalit love läns fogülik, lit goldinik, kel süpädiko daikon traväro da mistomalefogs tädik, munalit love mel, stelanidül magifik sus doms smalik e ladäls smalik dredilik obas.

No zesüdos ad tävön lü el ‘Friar’s Grag’ ad sevön atosi valik. Ab binos stil, veit lubela löfidik at, kel, leigo äsä su tops mil votiks³, sevedükon obis dö sublim e nenfin su taled Goda.

Lifobs in vol fikulik, nesefik; labobs semikna senäli, das fūms, kels stabons in dalestüm obsik, fäkam obsik, lekred obsik e fied obsik, paflapons balatiko se nams obsik. E täno tuvobs — e vio fasiliko bo beigolobsöv mebamalili neküpidik at — peglivölo in ston, kel todon yelis e mistomis, das vol fulon me lanal Goda. ‘John Ruskin’, kel äbinom man gretik tima okik, ätūvom ön mod oka liegi verata laidüpick at.

¹ Tradutod: “Jenot balid, keli memob as belifot, äbinon, das päkesumob fa jikälän obik lü siem ela ‘Friar’s Grag’ len el ‘Derwentwater’.”

² Tradutod: “Lanal Goda binon züamo zü ol in lut, keli nūnatemol; glor Oma in lit, keli logol, in fluköf taleda e fred jafotas onik. Epenom ole aldeliko dasevädükamis Oka, soäsä egaranom ole aldeliko bodi delik ola”.

³ Gudikumo: “votik”.

Mens tälenik plakons tüvis digöfik ün lif. Ab mens komunik leigo plakons tüvis, ifi labons natäli votik, ed i ats binons digöfiks, bi utos, kelosi oy it etüvoy, vedon dalab nelovedütovik¹ mena.

Pöfik menalif binon, kel beigoulon u beispidon ve jön e lit sila, ve mögs nenfinik, kelis lifadel fägon ad lofön. Pöfik men binon, kel neai tüvon bosi.

Ibä tüv binon lieg; lieg, keli oy it ön mod gudik kanoy juitön; lieg, de kel nenfiniko kanoy ditibön kemenes oka.

Cil belifon tüvis in vob cilik oka, in mufät magäla oka; ‘John Ruskin’ ätúvom läni oka, lunüpo büä äkanom dagebön vödis ad notodön süpädi e fäkami oka.

Men plakon tüvis: tüvon in gad oka nästi smalik, fulik me bödalifians molädik, keli kelomans valik onik ebeigolons. E fredri kiomödik on e votans belifons demü vol smalik at käläla, jäfa e dedieta! Men tüvon koboyümi kölas, lepladami floras, bukas, möbas, kel födon plitöfi doma okik, e pliton valikanis, kels us lödons, usio kömons, ed usao segolons.

Tüvon poedoti, setemi in konot seimik, diledi musiga, pänoti, ed in zif stilik u liföfik piadili ebäldiköl, lü kel tävageidian nonik edugon desiniko oni.

Mens tüvons in men votik — logoto ba men boso necädik, komunik — süpädi: gud neküpidöl onik, cogedal onik, suemäl onik, relöf onik, feini tikäla onik.

Ibä jäfüd tüvas no labon miedis, e das dalabobs fägi ad plakön tüvis, gevos life obsik digöfi süperik onik.

(Se el ‘Het Vaderland’.)

Noets. ‘Cumberland’: grafän in Nolüda-Linglän; ‘lake-lambs’ = lakajipüls; ‘Lake-District’ = topäd lakas; ‘John Ruskin’: poedan ä lautan Linglänik (1819—1900).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 7—9.

LEGIVOTS LIFA.

Se ‘Dreams’ fa ‘Olive Schreiner’.

Äloegob slipön vomi. In slip oka ädrimof, das Lif ästanof fo of, ed äkipof in nam alik legivoti: in bal Lelöfi, in votik Libi. Ed äsagof vome: “Välolöd!”

E vom ästebedof lunüpo; ed äsagof: “Libi!”

E Lif äsagof: “Evälol gudiko. If isagolöv: “Lelöfi!” ügivoböv ole uti, keli ibegolöv; ed üdegoloböv de ol, ed ögekömoböv no plu. Nu del okömon, kü ogekömob. Tü del et opolob legivotis bofik in nam bal”.

Älielob smilön vomi in slip ofa.

‘London’ (Linglän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 9.

‘A. A. MOLL VAN SANTBERGEN’. †

Ko lied vemo gretik ädagetobs nuni, das söl: ‘Abraham Albertus Moll van Santbergen’: läxtidal matemata pö realajul in ‘Arnhem’ ä stimaliman Vpakluba valemik Nedänik edeadom.

‘Moll van Santbergen’ ädutom lü pionirs Vpamufa in län obsik, ed eduinom, e mudöfo e penamo, mödikosi vemik pro pak Vpa.

De fun Vpakluba val. Nedänik ün 1890 ebinom nenropo liman zilic kluba. Äbinom visitan fiedik kobikamas. Ün 1897 dekul äfunom dilädi: ‘Arnhem’, kela presidan äbinom. Sekü primät oma diläd at enoganükon ün 1899 prilul pötü dabin teldegyelik Vpa Vpadajonädi. Geidian pro dajonäd at pälauton fa om. De 1902 novul äbinom keredakan gaseda: “Nuns blefik se volapükavol”. Ün yels: 1900 e 1901 diläd ‘Arnhem’ äpübon timapenädi lönik: “Volapükabled”, kela redakan äbinom.

Ün 1902 de om in kobovob ko ‘Dr. H. Van de Stadt’ äpübon: ‘Korte spraakkunst en lijst der voornaamste stammen, voorvoegsels en achtervoegsels van de algemeene taal “Volapük” ’, ed as läükot ela “Nuns blefik se volapükavol” de om studot leigodik dö Volapük ed ‘Esperanto’.

¹ Ba pök pla el “nevoledutovik”.

Ûn 1898 gustul äfünom in ‘Oosterbeek’ Vpabüri, kö äkanoy dagetön nünis dö Vp. Dü yels anik i ebinom cif spodasogoda pro Vpans.

Ûn 1899 prilul ädagetom diplomi ‘Volapükididela’, ün 1900 febul uti ‘löpididela’ ed ün prilul yela ot uti ‘profesana Vpa’. Ûn yel ot i päcälom as kadäman Vpa.

De 1902 ‘Moll van Santbergen’ äbinom vipresidan Vpakluba val. Nedänik, cali kelik ämutom finädön ün 1934 demü per logamafäga okik. Ûn 1931 dekul nog äkeyufom nämiko pö dönunoganükam kluba at. Demü meritabs gretik, kelis eduinom Vpamufe e pato klube, päcälom möbü presidan in kobikam valemik yulula 28id yela: 1934 lelobülo as stimaliman.

‘Moll van Santbergen’ pämotom tü 1860 gustul 3 in ‘Arnhem’ ed ädeadom tü 1938 novul 29 in ‘Scheveningen’. Fefilükam reta stöfik oma äjenon tü dekul 2 balidfovik in kremator tö ‘Westerfeld’ in ‘Velsen’.

In ‘Moll van Santbergen’ perobs fleni gudik, limani fiedik kluba obsik. Äbinom lezilan nämik volapükadiala, e nem omik pomänioton ai ko stim in jenav Vpamufa. Pato klub obsik obleibon stimön omi as man, kel ai estanom su lebrekod ad jelodön demädis ona.

Zen omik takädonös in püd!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 10—11.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Evedof jiliman:

läd: ‘C. Peerbolte-Jansie’, in ‘Zaltbommel’ (Nedän), ‘Kerkstraat’ 51.

Ladet nulik:

söl: ‘Arie De Jong, W.P.zn’, in ‘Soerabaja’ (Yafeän), ‘Van Swollstraat’ 24.

Edeadom:

söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’, in ‘Scheveningen’ (Nedän).

De “Vpavöds nulik” nu dabinons liseds fol: Vp-Deutänapük, e liseds tel: Deutänapük-Vp., kels ninädons vödis valik, kels komädons in liseds votik fol. Utans, kels no nog dalabons kopiedis lisedas at, e vilons kopiedön onis, kanons, loenön balato onis de redakan balid Vpagaseda at. Mutons ye promön ad gesedön onis ome mögiküno suno, sodas votikans, kels i vipons ad kopiedön lisedis at, no nedons stebedön tulunüpiko lüsedis onas.

Kanons pasivön de söl: ‘Dr Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’ (Nedän), ‘Leidscheweg’ 39. Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa ‘Dr Arie De Jong’	fl.N. 1,—
‘Wörterbuch der Weltsprache’ fa otan	,, 4,—
‘Leerboek der Wereldtaal’ fa otan	,, 1,—
‘Lehrbuch der Weltsprache’ fa ‘Johann Schmidt’	,, 0,80
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,, 0,25
Yelod: 1939 Vpagaseda pro Nedänapükans.....	,, 2,—
Yelods büik gaseda at a yelod.....	,, 1,50
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	,, 0,05
a samäds 10.....	,, 0,25
a samäds 50.....	,, 1,—
Vpamäks a samäds 100	,, 0,50

Kanons pasivön de söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’ 120. Potakal: 199061:

‘Statuten en Huish. Reglement der Alg. Ned. Wereldtaalvereniging’	fl. N. 0,25
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,, 0,25
Yelods lid jüesa 7id Vpagaseda pro Nedänapükans a yelod	,, 1,50

Bükapök. In tiäd yegeada: “Pük menik.” su pad: 44 nüma: 6 yeloda: 7 as lautan pebükos: ‘Schleumer’, atos muton binön: ‘Sleumer’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 11—12.

TRUBADUR.

Fa ‘René Marcia’.

Pos neit dakonsälama klänik ko trupacifs oka, pö kel vögs groböfik lesiöras heragik ätonons vemöfo zaniko in kasedalecem blägio pismokädöl dub flamots mismoköl, pö kel puns nämik omas vemöfiko äflapons su tab kvärepaboedik vetik e vin bludaredik peädik nevifiko äseflumon se goblets largentik idofalöl, söl: ‘Gerfaut De Thonars’: feudasöl nämädik päbedredöl idemonitom ün göd gölik, ven sol goldaredik töbo ästadon sus fīrafot fogablövik, cifü trup pleidik lesiöras, kriganas e dünädanas, ad sumätükön sumätöfū vil fūmädik oka feudani todälik: söl: ‘Conrad De Montferrier’, kel pleidäliko ärefudom ad fölon bligis mödo tu vemikis, kels pibligädons ome fa feudasöl mimenik oma.

E de gulatüm geilik lunedìk äsölogof trupi ämotevöl el ‘Azalaïs De Thonars’: jikasedal pälföl, kela duns sofik, me kels ästeifof ad sofükön liedī fa himatan nemmiserik okik päkodöli, äbinons äsä benedam pro pöfikans e dränäläbs. Äloegof nidülön stralis goldik sola älöpiköl sui maged geilik söla: ‘Gerfaut’ in harnad glumidiko blägik nesmufigo nidik omik, ve kel plümäd dolagöl de lehät pifärmüköl ädofalon äsä vef blägik, sui blötaharnads glimik, jeläds blövik e rediks, lustäns frediko äfänädöls e speds nidik kriganas e dünädanas. E lad ofik äbludon demü söl: ‘Conrad De Montferrier’, äbludon pö tik dö kruäls mimenik, kelis himatan e sökans okik ödunoms, dö dremäl lenauda, kel ödavedon in län, ven konot vinditateva lätik omik öziikonöv. Ibä äbinom nen benäd. Sümil nonik nobaladäla, guda, lesiöräla äsüikon föro in ladäl glumik rübik oma. Ähetof omi, ähetof deli, ün kel ivedof jimatan omik ad savön lifi fata okik: feudan bäldik gedaherik, keli söl: ‘Gerfaut’ idakipom in fanäböp demü nefölöt smalik, ähetof lebötidis sovadik, kelis äjenükom in kased okik ko lesiörs grobälik, kels äslopoms omi, pö kels ädesirom ofi näi ok ad logön lü duins yöganäs, ed äpedom kidis sovadik oka sui jots nüdik ofik; ähetof neitis, ün kels ätakädōm in brads ofa ta koap ofa e balib stiföfik omik äkontagon blöti molik ofa, ed ün kels ko logs lemaifik, ädremölo sekü lenaud demü senäl, äsva snek koldik slimik ivoulon ofi, ästebedof gödi zogik... Dü del lölik jikasedal lunedìk äseadof, äninälölo me medit lügik, in tümacem stilik, kel äbinon steböp fa ol pibuüköl, jüä pö prim soara, ven lulit sofik ya äxänon ve völs, yöbavokäds laodik ädudranons jü ol. Älogof plödio da bobädafenät lemaifik. Sol ädonikon lü horit. Sil älefilon ko glut flamöl. Äbinos mufät kölas: bludared, safranayelov, violät dofik, grün paeli e köl nakara glimik. Sömits bimas äsmolons goldarediko; flumed äflumon vefölo lü vesüd, äsä gold liföl. Täno älogof kodi fredüköl yöbavokädas. Su flumed goldakölik nafil deköfik änilikon nevifiko. Sol ämodoniköl ävixon goldikosi vü nafilatruk lunedìk, vü pödastev skilöfiko pibevoböl, e sail gretik äsvoliköl ämagon oki violätiko ta sil älitiköl. E su pödageiled geilik manamaged lunedìk älogädikon, äbinom nüdakapik, sodas herem blonik krugülik oma ädofalon äs gold sui jots omik, de kels mäned goldaveluvik lunik veitik, kel pīreväron de blöt love bäk oma, ädolagon.

Älogof yäki veluvik dofagrünik omik, kel älabon topü blöt oma sköti goldik; slivs svolik pidubevobons ko goldaveluv, ed in brad oka äpolom lüti goldik.

Nu äjology, kuratiko donü kased. Äloegof denexänön mani yunik ko stepam resoröl ve jolamaboed e spikön ko mans ofik, kels frediko ikosspidoms omi; e nu el ‘Robin’: skvair ofa äjutedom ini cem, äkienom foi of, ed äkonom, posä ivüdofo ome ad spikön, fäkädiko, das el ‘Bertran De Vilamour’, läd sio äsevof: trubadur famik, ikömom ed ibegom lotidi.

Änexänof lü kasedalecem gretik, äbüedof kobikön zü of iposblibölanis valik, ed äbüdofo ad dugön trubaduri foi of.

Of, lunedìk in klotem blägaveluvik nabalenik, kel in lien bal älöpīozugon jü cün ofik, äbiegof me koap yunik okik boso föfio de stul nesmufigo bäädik geilik me damat magifik pijalädöl.

Logod ofik dis jad herema dofik ofa äbinon paelik sekü fäk, e logs gedablövik ofik, kels älabons taki nifafelas lardik dis sil löpik pebesovöl me stels flamülik, änidons sekü läb, du ädalilof lidis trubadura kurugik.

Äkanitom dö 'Helena' jönik, kel päravülof fa 'Paris', dö 'Simson', kela heremi 'Dalila' ädekötof dü slip omik, vio 'Narcissus' jönik änoyom in fonäd in kel älokom, e dö "tab sirköfik", kö kurad ai pästimon e reg mögiküno ägespikom alani, kel äkömom.

Ed äbinos pro of, äsva ämagivavokom voli votik: vol, kö pöt nonik ädabinon pro tiren, trät e kruäl; vol lesiöräla, fieda e löfa plütik.

Päjänälölo älogof lü maged yunik oma, lü logod feinalienädik oma ko logs blövik nidik, lü nud stedik e lü herem goldik oma, in kel lit flamotas ädremilon. Ed äbinos, äsva äpolom ko ok in mäned goldaveluvik okik benosmeli felas lardik, fotas e melas.

Äplidof sovemo lidis omik, das äsumof, ven fino äseilom, rosadi glutaredik de blöt oka ed äjedof oni foi futs omik. Äsumom rosadi, äpedom oni len lips oka, ed ämogolom ko biege nevemik. Ed äbinos pro of, äsva äkesumom ko ok liti valik se lecem in mäned goldik oka, herem goldik oka, ed äposbinükom vagi vamik,...

E tü soar fovik äbüedof kömön dönu foi ok trubaduri kurugik. Nu äpolof klotemi pärlatagedik, kel älöpiozugon in lien bal jü cün ofa, e len blöt ofa lel gretik lunedìk violätik ätakädon.

E nu äkanitom pro läd löpik te dö: 'Conrad De Montferrier': feudan pleidik, lä kurad kela ut neka äleigon, kel iduinom krodagolädi lü "län saludik", kel soeliko äkomipom ta 'Saladin', kel äkipom eli 'Jerusalem' in nämäd okik, e dö läd nobik löpik: 'Azalaïs De Thonars', kel älödofof in kased glumidik, ab kela duns äbinons äsä benedam sofik pro län pidränälöl.

E spel e konfid ädavedons in ladäl ofik, kel ädredon demü söl: 'Conrad De Montferrier', kel ämutom krigön ta himatan mimenik ofa, ed äbinof so fäkik dub lids ela 'Bertran De Vilamour': trubadur kurugik, das älütenükof, ven äseilom, nami lunedìk okik lü mud oma. Ed äpedom lunüpiko e daladöfiko lipis okik sui nam lunedìk feinik ofa, ed ämogolom; ed äbinos pro of, äsva äsumom ko ok speli e konfidi valikis ofa in mäned goldik oka, ed äposbilibükom ofi in dredäl e dot.

E tü soar fovik äbüedof dugön trubaduri nogna foi ok, e nu äpolof klotemi flamaredik, kel älöpiozugon in lien bal jü cün ofik, e len blöt ofa äbinon diant so dofiko redik, äsva blägio piflamädon.

Nu äkanitom dö ok it, dö löf gretik oka pro läd sofik, kel älifof in kased glumidik näi hikasedal mimenik, e kol kel äsenälom lelöfi dub magot löfidik, keli trubadurs magivo äsüükoms in fomäl oma, dö jön drimälik ofik e dö ladäl löfaliegik ofik, ed äbinof so fäkik dub lid omik e dub lelöf fiedik omik, das älofof, ven äseilom, ome lipis dremik okik. Äkipom mudi ofik lunüpo lefäkiko, e ven älüvom ofi ün göd gölik, äbinos pro of, äsva äsumom ko ok ladi lölik ofik, lelöfi valik ofik, e tikis valik ofik in mäned goldik okik, ed äposbilibükom ofi in soal lölöfik ko ledesir däsperik lü utan, keli nelaodiko änemof. Älelöfons odi dü dels mödik ko lelöf rafinik lölöfik, jüs söl: 'Gerfaut' e krigans e dünädans oka glumiko e pivikodölo ägekömoms ini kased ko stäns pisleitöl, jeläds pidusteigöl e harnads pislitöl; ed äsplodülom me vut so gretik dub plid, keli jimatan omik älabof in lids e maged yunik trubadura kurugik, das äbüedom fanäböpon e galedön ofi in tümacem ofik, ed äbüedom sejedön eli 'Bertran De Vilamour' fa dünans grobälik okik de kased okik, posä ilüvokädom ome ön zun levemik nemi jimatana okik me zanädanem bapikün pämiotöla.

E 'Bertran De Vilamour' ädetevom. Ätävom lü jidük Normäna, lü kur rega Lingläna, ed älotidoy omi, ed äjonüloy omi stimi legretik. Ab in ladäl omik magot löfidik läda sofik: 'De Thonars' älifon, e melods e poedots valiks omiks änotodons kanito lelöfi omik pro of e meritabis läda löpik oma.

E läd: 'Azalaïs' äguirof in tümacem soalik oka. Dü dels lunik älogof veo lü flumed, ed älükof lü sail svoliköl nafila deköfik ela 'Bertran'. Jüä tü soar seimik, ven sol ästadükon sili ini glut lifik, äleadof slifön oki ini vat deidöl.

E feudans läna, kels äleliloms deadi ofa, äkusadoms söli: ‘Gerfaut’, das ikodom oksaseni jimatana okik, ed älügolädoms ko krigans e dünädans okas in trup nenfinik, cifü kel söli: ‘Conrad De Montferrier’ in harnad goldik oka ämonitom, ed äbeleseatoms fortifi glumidik feudasöla mimenik. Dü vigs mödik rams äramons mönis dremöl, katapults gianagretik älejedons stonis vetik oksik ta tüms mufülöl, sui nufs frakatöl. Jüä fino lefil vemik vali distuköl ärupädon, e kased pleidik ädästuron ko noid tonäröl ad failot smoköl, disao äramenoy koapi pitroivöl söla: ‘Gerfaut’, kel ti nesevädoviko pimitulon.

E tü soar et, kü lesiörs ya äblümükoms okis ad gegolön lü kaseds oksik, nafil deköfik ela ‘Bertran De Vilamour’ äpubon su flumed, kel äsä gold lifik äflumon vesüdio. Sol ämodoniköl ävimon goldikosi vü nafatruk lunedik e pödastev skilöfiko pibevoböl, e sail gretik svoliköl ämagon oki violätiko ta sil litiköl. E su pödageiled geilik ko gold pideköl, manamanged lunedik älogädikon; äbinom nüdakapik, sodas herem blonik krugülik oma ädofalon äs gold sui jots omik, de kels mäned goldaveluvik lunik veitik, kel pireväron de blöt love bäk oma, ädologon. Ab logs okik älogetons sovadiko däsperiko lü failots kaseda ela ‘De Thonars’, e posä ijoloy, änexänom nefümiko ve jolamaboed. Ädasäkom lesiöris, kriganis e dünädanis, äbexänom failotis nog smokölis, ed us äkanitom dü neit lölik dis sil pibesovöl me stels flamülik dö läd löpik: ‘Azalais De Thonars’, kela duns sofik äbinons äsä benedam pro län pidränälöl, e so vemöfiko liföfiko äsüvokom magoti ofik fo logs dafredik omas, das äbinos, äsva of it, geilo älöiköl äbeigolof ve oms, e klotem leitik ofik äkontagon lipis omsik.

Ün göd nafil deköfik änepubon dönu. E söli: ‘Bertran De Vilamour’: trubadur kurugik äsoalükom oki se dajäf vola, ed ävedom kleudan in kleud de ‘Dalon’, kö älifom soaliko dü yels mödik, e fino ädeadom ön glömäd.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 14—18.

JUITAGADS.

Se ‘Dreams’ fa ‘Olive Schreiner’.

Äspatof in bets, e benosmel svidik bundanik äspearikon; e plökölo äfulükof namis oka me flors. Tän Blig ko lienäds kleilik paelik oka äkömom ed älogom lü of. Tän ästopedof ad plökön, ab ämospatof bevü flors, smilölo, e ko nams fulik.

Tän Blig ko logod takedik paelik oka äkömom dönu, ed älogom lü of; ab of, ädeflekof kapi oka de om. Fino älogof logodi oma, ed äkoedof falön jönikünis floras, kelis idakipof, ed ämospatof seilölo.

Tän dönu ägolom lü of. Ed ähagof, ed äflegof dono kapi oka, ed äflekof oki lü leyan. Ab ven äsegolof, ägülogof lü lit sola su flors, ed ädrenof doliko. Tän äsegolof, e po of äfärmikon laidio; ab in nam oka ädakipof nog floris, kelis iplökof, e smel äbinon vemo svidik in soal glumik.

Ab äsökom ofi. Dönu ästanom fo of ko logod takedik, paelik, funasümik oka. Ed äsevofo utosi, demü kelos ikömom; ämaifükof doatis, ed äleadof falön floris: floris, kelis so ilöfof, ed älaispatof nen ons ko logs sigik dolik. Tän nog pö naed lätik äkömom. Ed äjonof ome namis vagik oka: namis, kels nu äkipons nosi. Ab nog älogom. Tän fino änüdükof blöti oka, ed äseramenof se on flori smalik bal, keli iklänedof us, ed äseidof oni sui sab. Nu älabof nosi plu ad givön, ed ämogolof, e sab gedik äviron zü of.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 18—19.

NUNS.

In dabüköp: ‘N.V. v.h. Kemink’ in ‘Utrecht’ (Nedän) epubon: ‘De Wereldtaal’. Volapük. fa ‘J. G. M. Reynders Sr.’ Suäm: fl. Ned. 0,35.

Propagidabukil at pelauton in Nedänapük, e kanon pasivön de lautan: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’, ‘Goudsbloemlaan’: 120. Potakal: 199061 e de ‘Dr. Arie De Jong’, ‘Voorschoten’, ‘Leidsche weg’: 39. Potakal: 107174.

Vpaklub valemik Nedänik ojenükon kobikami valemik 29id oka ün poszedel zädela: 1939 mäzul 11 tü düp: 2 min. 15 in bal lecemas ela ‘Hotel “Noord-Brabant”’, ‘Vredenburg’: 3 in ‘Utrecht’.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ begom limanes ut diläda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamonis okas pro yel: 1939 e mögädo i yelas büikum, ad potön atis ome bü prilul 1 balidkömö. Ladet: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’: 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1938 Vpamäks 500.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 19.

VOLAPÜK DABINON DÜ YELS MÄLDEG.

Tü 1939 mäzul 31 yels 60 ipasetikons, das Vp. pädatikon. Ya ün tumyels büik, isteifoy ad datuvön bos, kel öbinon pötik ad pagebön as kosädamedöm valemik bevü nets distik. Steifs valik at ye emiplöpons. Pas ‘Schleyer’ eplöpom ad jafön püki mekavik, kel lölöfiko binon pötik pro disein at.

Vp., do binon pük mekavik, dalabon patöfis valik, kelis i natapüks dalabons, sodas jenöfiko kanon pagebön, äsä pük votik alik. Zuo binod Vpa binon so balugik ä so kleilik, das lärn gramata püka at flagon timi ze vemo nemödikum, ka ut natapüka alseimik. No kanoy kludo stunön, das, ven äseivoy Vpi, i äprimoy ad digidön oni, ed äbetikoy ad dasevön valemo oni asä kosädamedömi bevünetik ut, keli äneodoy so draniko. Ab dasev valemik at no äjenon, efe sekü feits mifätik, kels idavedons in vüm Volapükavola it. Feits at edämükons tuvemiko Volapükamufi, bi äkodons bruli so gretiki, das öman ädeflekon oki de Vp.

Läbo tim at epasetikon. Vp. perevidon staböfiko. Baläl penätükon dönu. Oflagos te nog töbidi mu vemiki ad vobädön, das Vp. labülön dönu pladi, keli vönädo seimna älabon, e keli nog ai digädön.

E nu Vp. dabinon dü yels mäldeg. Binobs danöfiks dö utos, kelosi ya ekanobs dagetön, ab binobs ön mafäd vemik no nog koteniks, ibä in tef at stadobs nog in fagot tu gretik de zeil padesinöl. Ad rivön zeili at, sevabo: dasev valemik Vpa asä kosädamedöma bevünetik, ozesüdos, das alan keyufon, kel baisenälön boso diali at. Olaivegobs su veg, in kel enügolobs, ab spelobs pö atos ladöfo, das i reidans obsik ostütöns obis ma fäg okas pö vobod at.

Volapük lifonös!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 22.

SIKOTS PEGEVÖL FA CIFAL PÖTÜ DABIN MÄLDEGYELIK VPA.

Dalebüd <cifala> de 1939 mäzul 31, nüm: 1.

Vätälölo, das söl: ‘Dr. Arie De Jong’, kadämal Vpa, evedöl Vpan ün 1888 ai eblebom slopan fiedik Volapüka, ed ün yels lätiko 19 töbido evobom ed esteifom ad dönulifükön püki at, e nog ai me näm lölik oka lesteifom ad födön Vpamufi, e kludo ön mod patik ebenodistükom oki tefü Volapük,

esludob ad legivön pötü dabin mäldegyelik Vpa söle: ‘**Dr. Arie De Jong**’ pemotöle in ‘Batavia’ (Yafeän) tü 1865 tobul 18, e lödöle in ‘Voorschoten’ (Nedän), ‘Leidscheweg’, nüm: 39,

köni di ‘Schleyer’.

‘**Bad Godesberg**’, 1939 mäzul 31.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,

‘Studiendirektor i. R.’

Dalebüd <cifala> de 1939 mązul 31, nüm: 2.

Vätälölo, das söl: ‘Stefan Basilescu’, kadāman Vpa, binom sis 1887 slopan fiedik Volapüka, e sis tim et ziliko ejāfom ad födön Vpi in län oka: Rumän, ed igo to bäldot vemik oka nog ai jāfom me laut e gramata e vödabuka Vpa in Rumänapük, e kludo mu patiküno ebenodistükom oki tefü Volapük,

cälob pötü dabin mäldegyelik Vpa söli: ‘**Stefan Basilescu**’, pemotöli in ‘Socenii-Dolj’ (Rumän) tü 1864 mązul 4, e lödöli in ‘Comuna Talpasi’ (Rumän),

as **kadāmal Volapüka** [27 (41)].

‘**Bad Godesberg**’, 1939 mązul 31.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,

‘Studiendirektor i. R.’

Dalebüd <cifala> de 1939 mązul 31, nüm: 3.

Vätälölo, das söl: ‘Jakob Sprenger’ kadāman Vpa, ya ün 1886 eprimom ad lärnön Volapüki, ed ebinom sis tim et slopan fiedik Volapüka, e de yel: 1891 as Vpan zilik ai nāmiko esteifom, e nog ai nāmiko steifom ad födön Volapüki ed ad jelodön oni ta befeits alseimik, e kludo mu patiküno ebenodistükom oki tefü Volapük,

cälob pötü dabin mäldegyelik Vpa söli: ‘**Jakob Sprenger**’, pemotöli in ‘Speicher’, ‘Appenzell’ (Jveizän) tü 1872 mayul 8, e lödöli in ‘Gams’, ‘St.Gallen’ (Jveizän),

as **kadāmal Volapüka** [28 (42)].

‘**Bad Godesberg**’, 1939 mązul 31.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,

‘Studiendirektor i. R.’

Dalebüd <cifala> de 1939 mązul 31, nüm: 4.

Vätälölo, das söl: ‘Johann Schmidt’, tidan Volapüka, etradutom lautotis difik: fabs, märs, konots, koneds,... fa ‘Aisopos’, ‘H. Chr. Andersen’, blodem: ‘Grimm’, ‘L. Bechstein’, ‘Fr. Hoffmann’, ‘E. A. Poe’, ‘Th. Storm’, ‘Fr. Gerstäcker’, ‘J. P. Hebel’, ‘N. Hawthorne’, ‘Muldener’, ‘B. B.’, ‘H. Von Kleist’, ‘F. Becker’, ‘P. Weber’, ‘Kletke’, ‘A. S. Hurst’, ‘O. Spamer’, ‘W. O. Von Horn’ (‘W. Oertel’) se Deutānapük e Linglānapük ini Volapük, ed elautom Volapüko litera<ta>lisedi veitöfik Vpagasedas e Vpabukas, jenotemi brefik Vpa e poedotis ze 20, e dub atos saidiko ejonom, das labom noli pro cal tidala Vpa,

cälob pötü dabin mäldegyelik Vpa söli: ‘**Johann Schmidt**’, pemotöli in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän) tü 1895 setul 28, e lödöli in ‘Weiskirchen am Taunus’, ‘Bahnhofstrasse’, nüm: 20,

as **tidal Volapüka** (647).

‘**Bad Godesberg**’, 1939 mązul 31.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,

‘Studiendirektor i. R.’

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1939. Pads: 22—24.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.**[Nunod dö kobikam 29id.]**

Ün poszedel zädela: 1939 mązul 11 kobikam valemik 29id päjenükon in bal lecemas ela ‘Hotel “Noord-Brabant”’, ‘Vredenburg’: 3 in ‘Utrecht’.

Ze tü düp: tel e laf presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ se ‘Voorschoten’ ämaifükom kobikami. In glidaspikād oka änebom deadami tü novul 29 lätik stimalimana: söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’ in ‘Scheveningen’, kel leigo äsä söls: ‘Dr. T. C. Winkler’ in ‘Haarlem’, ‘Dr. H. Van de Stadt’ in ‘Arnhem’, ‘E. F. L. Haastert’ in ‘Rotterdam’, ‘D. Feikema’ in ‘Velp’ e nog votikans

anik, ädutom lü pionirs, kels esevädükoms in län obsik Volapüki, e ko at valemäpukasäkädi. Fovo presidan äsagom sekretane, noe nemü ok it, abi nemü klub, dani ladöfik demü laut pämoda: “ ‘De Wereldtaal.’ Volapük.’, kel ipubon bü brefüp. Äspelom, das pämod at obinonöv vemo frutik pro klub.

Protok kobikama valemik büik päloreidon, e pos lobül kobanefa pädispenon fa presidan blöfü baibin.

Nunod fa sekretan peblinöl dö yel epasetiköl äninädon brefo sökölösi:

Limananum epluikon boso. Klub äperon sekü deadam stimalimani oka: söl: ‘A. A. Moll van Santbergen’ in ‘Scheveningen’. Yeged pededietöl mebe oma pelasumon ini nüm balid yeloda presenöl gaseda at. Nemü klub lecifef äsedon floraglidi, ed i penedi kelieda röletanes peposbinüköl.

Kobikam valemik büik päjenükon tü 1938 mätzul 12 in ‘Zeist’ in el ‘Hotel Figi’. Nunod kobikama at pelasumon ini nüm: 3 yeloda büik gaseda obsik, ed i ini delagaseds gretik anik läna obsik. Pö kobikam at söl: ‘N. Schravessande’ pädavälom as vipresidan.

Jäfidot kluba: “Vpagased pro Nedänapükans” epubon nomöfiko aipos muls tel, ed eprimon tü yanul 1 lätik yelodi jölid oka. Dub pak veitik gaseda at Volapük aiplu pasevädükon. Pläso limanes Vpaklubas gased at sevabo pasedon i mödikes niverabukemes in lomän e fuginän, delagasedes, reidalecemes notidik, studanaklubes, pöpaniveres, e ladetes difik votik. De flans ze mödik gased ädalon getön jonülis baisenäla. In yelod epasetiköl plä konots anik i yegeds veütik anik äpubons, äsä “Daved Vpa” e “Pük menik” fa ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’, “Literat vönädik Vpa” fa ‘J. Schmidt’, “ ‘Eugène Dubois’ ” fa ‘J. F. Van Bemmelen’, “Yudakritans” fa ‘D. J.’

De Vpamäks ün yel epasetiköl samäds 1500 päselons, leigodü samäds 1800 ün 1937. Bi Vpamäks at kanons yufön vemo mödiko paki Vpa, geb onas pakomandon vemo.

Demü propagid ün laf balid ela 1938 nomöfiko telna a mul noteds dö Vp. pälasumons ini el ‘De Zeister Courant’.

Ad Vpa-vödabuk Deutänapükik fa ‘Dr. Arie De Jong’ fövot mälid eblümikon. Ün prim yela at pö fiam: ‘Broekhoff v/h Kemink’ in ‘Utrecht’ pämod fa ‘J. G. M. Reynders Sr.’ pelautöl: “ ‘De Wereldtaal.’ Volapük.” äpubon. Pämod at nu binon sivovik valöpo in bukated tä suäm mö flonazims Ned. 35 a samäd. Limans kluba Nedänik ägetons glato bukili at.

Tefü Vpakadäm kanos panunön, das söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ päcälom fa cifal: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ ün 1938 mayul 7 as kadämal Vpa.

Diläd valemik feda Vpaklubas epluikon boso me limans anik. Lü atans dutom i söl: ‘J. Sprenger’, sekretan kluba bevünetik, kel ogebom fovo pla Vp. vönädik jünü pegeböl Vpi perevidöl. As liman vemo zilik diläda valemik feda söl: ‘Johann Schmidt’ dalom panemön, kel etradutom lautotis mödik se püks Deutänik e Linglänik ini Vp. Se spod ejenöl klülädos, das Vp. aiplu vedon sevädik e süükon nitedäli.

Ma ced semanas valemäpukasäkäd jinon patuvedön ainog no saidiko. Söl: ‘Aldo Lavagnini’ in ‘Mexico’ sevabo edatikom dönu valemäpüki nulik, eli ‘Mondilingwo’ II. In periodapenäd: ‘De Kern’ dinädü yeged fa ‘W. A. Powell’ in el ‘The Contemporary Review’ “pük bevünetik” nog pebespikon as säkäd no nog petuvedöl. El ‘International Auxiliary Language Association’ in ‘New York’ jäfon ainog me suk tuveda valemäpukasäkäda.

Nunod äfinikon me jon ad mätzul 31 ayela, tü dät kelik yels mäldeg epasetikons, das pädan: ‘Johann Martin Schleyer’ in ‘Litzelstetten’ in Deutän etuvedom ön mod nidik valemäpukasäkädi me Volapük oka.

Pos atos kal dö 1938 päxamon e päzepon. Kal päjöton me jötasuäm gönetik mö fl. N. 26.25.

Bevü penäds pigetöl penäd cifala: ‘Prof. D. Dr. Alb. Sleumer’ ädabinon, kel älüvipom kobikame benoseki.

Pö daväl limanas tel lecifefa söls: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’, kels älaboms turni ad säcalikön, pädaväloms dönu me vögods valodik tefädo as presidan e sekretan-kädan.

As top kobikama valemik sököl el ‘Utrecht’ pälonon, ed as tim del bal ünü pasatavaken.

Pos atos äbespikoy dinis anik Vpi tefölis e modis, me kels okanoyöv reklamön ko benosek Vpi.

Pos atos presidan äfärmükom me vöds ladöfik anik kobikami ko stigädam ad kälön mögiküno demädis Vpa.

Lecifef kluba nu binädon me ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’: presidan; ‘N. Schraivesande’ in ‘Hilversum’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’, ‘Goudsbloemlaan’: 120: sekretan-kädan.

J. G. M. REYNDERS.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 26—28.

BÖDAFLEN DE ‘JOPLIN’, ‘MO’ (TATS PEBALÖL NOLÜDA-MEROPA).

Fa ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’, ‘Studiendirektor’ p.d., ‘Bad Godesberg’ (Deutän).

Ün bäldot lifayelas ze teldeg¹ el ‘Guy Greenwell’² sevom ad jänälön lemödotis lilanas, ven medü radion lomazifa okik spikom lü balionats menas. Pö spikäds oka säkom büiküno, dö böds kinik omutom spikön, e lönülom täno ma vip pluamanuma. E va tefos blägakapaparudi (‘parus atricapillus’) u gokahauki (‘astur palumbarius’), boturi (‘ardea stellaris’) u jipülavulturi (‘gypaëtus barbatus’) el ‘Guy’ spikom mu nolaviko dö bödem lölik. Givom teiko memo nünis kuratikün dö köl, pats, nulüdot e kösömots, ed i dö bisars valik lifamodas onas, äsä te nataflen laidälik, kel vestigom verati lölik tefü bödalif, fägom ad givön.

Ya go suvo ele ‘Guy’ päbegos ad bitön as tidan fo tänadöps gretik boskotanas e tevanas, ed atos ya äjenon sis yels mödik. Too leno binom milagacil, soäsä atos kazeto palesagon in gasesd Lamerikänik. Ab sis cilüpayels oka ejäfom tio nenropiko me stud vola plümilabik. Fat omik dalabom bödibridöpi lardik. El ‘Guy’ ädaglofom zänodü goks, döks, gans e dinduns. Pälanälükom ai dub magod u buk alik, kel änünon ome dö böds. Pals omik ägebidükons ome gasesdis e periodapenädis gudikünis dö bödav. Mem omik äjinon fägik ad sumodön ko füm tuvemik vödi alik päreidöl. Lü atos nog tumats e milats düpas äkömons, dü kels älelogom nati. Ai dönu äziglibom da fot e fel ad seivön kuratiko flenis plümilabik oka. Dü tims düpalunik äseatom dis bim alseimik ad lükön nästibumi, kaniti u komipi onas. Igo böds plafikün ävedons konfidiks kol om. Ven ün del seimik fat äkeblinom ko ok hipuli zülyelik lü kobikam gretik nataflenas, el ‘Guy’ i pävüdom ad spikön lü sedäbs 1600 ela ‘Isaac-Walton-Liga’. Ädunom atosi ön mod so vemo staböfik e jänälöl, das valans ästunons. De timül et (1927) ämutom jenükön in dils valik topäda nilikum lomäna okik tumatis spikädas dö böds pälöföf.

Neai pals emütöns hipuli ad studön; estöpädons güo go suvo tuzili oma. Sosus periodapenäds nulik ilükömons, ai dönu meib fata u mota ätonon: “O ‘Guy’! kvänolöd liti, e gololöd lü bed!” Bi hipul nolom notetis mögik valik dö böds plu 750, fägom ad begespikön dötumis 98 säkas valik, kels pälonülons fa lilans noliälik oma. No selediko nem omik komädon as spikädan näi uts nolavanas plakilabikum su vüdakads klubas nolavik.

Te löf vemöfik ela ‘Guy’ kol nat, kel tenikon i kol fits, salmons, bufods, sneks... kelas samädis liföl mö tumats anik käledom, evedükon omi nolani ä konani somiki. Reto kondötom, äsä hiyunan saunik alik mö yels teldeg. Binom komunan gudik, kel ye labom dagebi vödastoka vemo gretikuma, ka bäldotakompenans oka, bi ebo reidom so mödiko, e nol taledavik omik binon go veütik. I palobom demü atos — kelos padigidon in sogods Lamerikänik as tug patik — das süperiko bemaston lotografī brulik Linglänapüka. Reto löfom svimi, glöpädi, nüdafutogoli e kompenom pö mäts bäldotakompenanas oka.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 28—29.

NUNS.

Egetoms

köni di ‘Schleyer’:

söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’ (Nedän).

stimadiplomi kadämala Vpa:

¹ Gudikumo: teldegas

² Kuratikumo: ‘Greenwell Guy A.’. Lifüpayels: 1917—1990.

söl: ‘Stefan Basilescu’ in ‘Comuna Talpasi’ (Rumän),

söl: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Gams’ (Jveizän).

diplomi tidala Vpa:

söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän).

Lofobs söles löpo penemöles benovipis ladöfikün obsik demü sikots, kelis egetoms de cifal Vpanefa. Spelobs, das obleiboms vobön ko zil ot pro Vp. löfik obas.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladets nulik:

söl: ‘A. N. De Jong, W. P. zn’ in ‘Batavia’ (Yafeän) ‘Bandoengweg’: 14.

vomül: ‘Jacq. Stok’ in ‘Den Haag’ (Nedän) ‘Van Boetzelaarlan’: 140.

Peselons ünü foldil lid yela: 1939 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 30.

PROPAGIDAKOMITETANEF PRO VP.

Ad födön Vpamufi, kela vipab gretik pato peblöfadon fa söl: ‘Schravesande’ pötü kobikam valemik lätik Vpakluba valemik Nedänik, söls: ‘N. Schravesande’ e ‘J. G. M. Reynders’ enunoms, das äklienoms ad fomön kobo propagidakomitetanefi pro Vp.

Ad ledunön bligädi, keli ebligidoms dub atos, elautoms sirkülapenädis tel (in Nedänapük). Balid ninädon levüdi ad stütön südöfiko, e mögiko i moniko, Vpamufi. Sirkülapenäd at posedon pösodes difik, dö kels kanoy spetön, das labons nitedäli anik in zeil fa obs padestinöl. Telid jonidon ad paseagivön ciles gretikum, ad slüdön i onis, ad slopikön dini obsik.

If bevü reidans gaseda obsik, pösods dabinons, kels vilonsöv yufön obis pö propagid at, medä klienons ad seagivön sirkülapenädis pemäniotöl sevädanes oksik, tän kanons flekön okis lü sekretan Vpakluba Nedänik, ‘Goudsbloemlaan’: 120 in ‘Den Haag’, kel ogivom ones vilöfo sirkülapenädis paneodöl.

Gebobs pöti ad memükön, das propagidapenäd: ‘De Wereldtaal’ Volapük. pläso in bukated kanon pasivön in sekret ot tä flonazims 35 a samäd.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 31—32.

JENOTEM BREFIK VOLAPÜKA.

Fa ‘Johann Schmidt’: tidal Vpa.

Volapük pädatuvon ün yel: 1879 fa pädan romakatulik: ‘Johann Martin Schleyer’ in ‘Litzelstetten’ in Badän: pädöp ettimik oma. Blufs balid püka nulik äpubons in el ‘Sionsharfe’ (= Siunahap): mulagased poedik katulik, kel pifünön ün 1876 fa ‘Schleyer’, e keli om it i äredakom. Se reidasogod onik ädagetom kluo slopanis balid oka, äs vomül: ‘Wirsching’, ‘K. Lenze’, läd: jimatan kronalavogana: ‘Wolter’, ‘Rupert Kniele’, e votikans. As Vpapenäd balid äpubon ün 1879 mayul läükot nüma: 35 ela ‘Sionsharfe’ ko tiäd: ‘Entwurf einer Weltsprache und Weltgrammatik für die Gebildeten aller Völker der Erde’ (= Disin volapüka e volagramata pro kulivans netas valik tala). Penäd at äjonon su pads 4 prinsipis Vpa, fomis gramatik, ed i blufasetis balid. Jü prim yela: 1881 el ‘Sionsharfe’ ädünon fovo as jäfidot Vpanas balid, dubä äblinon Vpavödemis smalik mödiküno in fom poedik. Ün gölayel: 1880 in dabüköp: ‘Tappen’ in ‘Sigmaringen’ äpubon dabükot balid Vpagramata e vödabuka labü pads 136 in jölplifät smalik. Num slopanas ävedon gretikum; gretadilo äbinons Deutänans, ab ga ya slopanas balatik ädabinons in Lösterän, Linglän, Svedän e Litaliyän, si! igo in Merop. So ‘Schleyer’ äkanom pübön de 1881 yanul Vpagasedi lönik: el “Vpabled lezenodik”, dub kel Vp. ädageton dönu slopanis nulik mödik in Deutän.

Ün yel: 1882 ya dabükot telid Vpagramata äpubon, e Vpaklubs balid päfünons in Vürtän, Jlesän e Svedän. I kobikam Vpik notidik balid äjenon ün yel at. De 1883 yanul äpubon as

Vpagased telid el ‘Weltspracheklubs’ (= Vpaklubs) ela ‘Fieweger’; i dabükot 2id vödabuka äpubon ün 1883. Igo in Rusän, Fransän e Siyop nu slopans balatik ädabinons. Ün yel fovik Vp. äduinon progedi gianagretik, Vpapenäds mödik äpubons, e Vpaklubs zao 20 ädabinons, gretadilo in Sulüda-Deutän e Nedän. In Nedän de 1884 i Vpagased kilid äpubon. Posä ya ün prim yela at mödot semik kobikamas notidik ijenons, Vpakongred balid päjenükon ün 1884 gustul 25—28 in ‘Friedrichshafen’, kel pävisiton fa pösods mödik, gretadilo se Deutän. Kongred at äblinon Vpe benoseki gretik. Ya ün yel fovik Vp. älabon in tats Yuropik tio valiks mödoti veütik slopanas; pato in Fransän äprogedon vemo, num Vpaklubas ämödikumon, ed in zifs mödik tidodems Vpik päjenükons. ‘Schleyer’ äfealotädöm lü ‘Konstanz’ len ‘Bodensee’, ed äfünom us zänabüri Vpa. De 1886 yanul i in Spanyän Vpagased äpubon, e mu pato in Deutän num gretik Vpaklubas nulik ädavedon. Bevü Vpapenäds mödik yela at i soms se Rusän, Fransän e tats votik Yuropa ädabinons. Slopans Vpa ädabinons in taledadil alik, in län alik.

Yel: 1887 äblinon Vpe mödikumami gianagretik slopanas; in Deutän, Danän, Belgän, Litaliyän, Lösterän e Merop ga Vpagaseds nulik 8 ädavedons. Bo Vpaklubs nulik 100 päfomons in dils valik vola. Vpapenäds mödo plu 100 äpubons ün yel at, e gasedem vola lölik äblinon yegedis dö Vp. Tidodems in zifs gretik pävisitons fa milats pösodas, noateds dö Vp. äpubons, brefo volanef lölik äsevon Vpi. Ün gloratim at Vpa kongred telid ün gustul 6—9 päjenükon in ‘München’, kel pävisiton fa mödot gretik Vpanas se läns valik. ‘J. M. Schleyer’ päzepom as cif löpikün Vpamufa. Ad lebumön lölöfikumo vödabuki, ed ad kälälön baläti püka kadäm päfünon, as dilekan kela ‘Prof. Kerckhoffs’ se ‘Paris’ pälevälom. Vpacifs e Vpalautans sevädiküns ädabinons ad yufön omi pö atos. I döfs smalik anik, kels iklülädons plago, pämoükons.

Ven ya Vpakongred balid igevon püke stigädi gretik, so at äbinon pos kongred telid nog vemo gretikum. Vp. äprogedon me gianasteps da vol lölik, ed älabon ün 1888 slopanis mö bal e foldil bal jüa bal e teldil bal balionas. Ün yel at Vpapenäds nulik plu 150 äpubons, bevü kels dabükot folid vödabuka gretik labü Vpavöds 20 000 ädabinon. Num Vpagasedas, kels äpubons in taledadils fol äsuämon: 25, bevü kels gaseds ädabinons, kels äpubons alvigiko. Num Vpaklubas imödikumon ad: 255, bevü kels mödiks älabons limanis plu 100, ed ans igo plu 300. In lezifs tidodems fovo pävisitons fa tumats e milats pösodas, Vpakobikams nu äturnons ko dajonäds Vpaliterata, kel nu ya äzüon penädis zao 350. Ad ats nog duton mödot veütik gasedas, bevü kels plä “Vpabled lezenodik” ela ‘Schleyer’, pato gaseds ela ‘Lederer’: “Zi vol lölik”, ela ‘Schnepper’: “Cogabled”, ela ‘Kerckhoffs’: el ‘Le Volapük’, ed ela ‘Säterstrand’: el ‘Volapükisten’ sa votiks anik nog älelogädons.

Ab daväl ela ‘Kerckhoffs’ as dilekan kadäma ökodon dämükami vemik Vpa. Pö fün oka pötü kongred telid kadäm äsuämon keninükamü ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’ limanis 25, kelanas limans 3 ya suno pos atos ädeadoms. Dü pasetikam tima ‘Kerckhoffs’ ämobom votükamis nulik, primo in mafäd go pülik, ab latikumo votükamamobs ämödikons in bundan somik, das Vpaliterat lölik üvedonöv nenvölädik, e Vpan alik pömütonöv ad lärnön dönu primao püki. Ven ‘Schleyer’ ya ämutom refudön flagi somik demü Vpaliterat veütik valemiko pipaköl, tän ämutom pato refudön oni sekü vätäl, das votükam stäänik püka fümiko ökodonöv bruli, e säslopei vero zesüdiki pluamanuma gretik. So pianiko leskans ädavedons bevü ‘Kerckhoffs’ e ‘Schleyer’, kels fino äficenons ini feit notik. Feit at ädranon nu i ini padüls Vpagasedema. Po ‘Schleyer’ ästanon pluamanum muik Vpanas, bu val i kekomipans se yels balid Vpa. Ab ‘Kerckhoffs’ iplöpom dub cäl oknämätik kadämanas ad dakipön pluamanumi in Vpakadäm. Po om Vpans at ästanoms, bevü oms äkomädoms Vpans cädik mödik e redakans Vpagasedas gretik, äs ‘Lederer’, ‘Obhlidal’, ‘Bayer’ e ‘Heyligers’, e Vpalautans sevädik, äs ‘Pflaumer’, ‘Rosenberger’, e ‘Rylski’. Omi äslopons dil gretikün Vpanas Fransänik e Belgänikas, dil Vpanas Danänik, si! igo dil Vpanas Deutänik. Slopans di ‘Kerckhoffs’ äblinons i votükamis balid, to taspik de ‘Schleyer’, ini gaseds (samo: “Timapenäd Vpik” ela ‘Bayer’) e Vpapenäds e tidabuks (samo: ela ‘Pflaumer’) oksiks, dun kelik äkodon valöpo bruli ed ästöpon lölöfiko progedi Vpamufa. Si! slopans balatik ela ‘Kerckhoffs’ ädunoms nog mödikumo in lüäl at, ed älautoms gramatik nomik (‘Lederer’ e ‘Rylski’), kel tio no plu älabon bosu Vpa ela ‘Schleyer’. Feit ävedon ai mäpetikum, Vpagasedem ad palets tel pislitöl päfulükon me feitayegeds e gudükumamamobs. Suno propagid balälik

büatik dub lanäl pistütöl pilemükon lölöfiko. Ün yel: 1889 fino slit notik bevü ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’ ädavedon, ven lätikan, ta vil ela ‘Schleyer’, älevüdom Vpanis ad Vpakongred kilid ün 1889 gustul 19—21, ed i äjenükom oni. ‘Schleyer’ ädeimom in zänagased oka sludis valik kongreda at ed ästetom onis nelonöfikis. Grup limanas 17 kadäma cifamü ‘Sprague’ ästeifon nogna ad vobädön baläli bevü ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’. Ab steif at ämiplöpon.

Suno pos kongred el ‘Kerckhoffs’ e ko om leigüpo slopanis sevädikün omik päplödükoms se keds Vpanas. Ab feit bevü palets fol nu ädavedöls älaijenon nog dü lunüp. Slopanis ela ‘Schleyer’, slopanis ela ‘Kerckhoffs’ ed utans täläktimas votik bofik, kels äpläidons leigo menodis veitöfik Vpa, äbekomipons odis ai fovo, ed äneletons, das taked dönu ädavedon in Vpavol. Dub neflenam notik lunüpike bevü täläktims balatik, dub krüts badöfik in nelaidapenäds e pämods e dub distuk baläla feit at ädämükon Vpi ela ‘Schleyer’ e ko atos i slopanis onik levemiko. In trups slopanis nulik älvovons Vpi, lanäl in sogods Vpik änepubon leigüpo ko spel ad vikod sunik. Klubs mödik päfinükons, ed igo Vpans lezilik ömik, kels sis dels balid Vpamufa ikomipons lanäliko pro Vp. ävedons biedäliks dub feit e nepüd; e plü mödikumo atos äjenon, ven palet ela ‘Kerckhoffs’ äjonon eli ‘Schleyer’ demü nedäläl omik, keli zesüd ye iflagon, asä kodädani balik. Mans, äs ‘Einstein’, äloveikoms ad sits votik, ud oms it äfomoms, äs ‘Lott’ e ‘Lenze’, sitis nulik.

Posä ‘Schleyer’ idavedükom dub datuvot letälenik oka volapükamufi, ed ijonom vole, das pük mekavik sio äkanon pafomön, e plago äbinon gebovik, mödikans äkredons, das i älabons vokedi ad jafön püki nulik somik. Sio ya ün yels progeda Vpa, disins votik anik, äs el ‘Esperanto’ ed el ‘Pasingua’, isüikons, ab ats no äfägons ad stöpön föfionmaleki Vpa; in Vpagasedem töbo pämäniotons. Ab nu, posä teläl ädareigon in Vpavol, sits zao 30 ädavedons ünü brefüp, ed ästeifons medü komip rezipik ad dagetön pluami. Tim lügik iprimon pro volapükamuf, e ko atos pro Vp. ciföl. Muf büiko balälük, tefü Vp. balätük, ikonkeron voli, ed älabon balionatis slopanas ün tim, ün kel zesüd yufapüka no nog äbinon so süadükölo klülük, ed ün kel propagidameds äbinons nog go nelölöfikis. Menodans e datuvans pükas nulik äjafädons sio degtelatis anik yufapükas nulik, ab sogods demädilaböl ädeflekons okis demü bundan volapükas at in mödots gretik de sit alik, ad stebedön, das disins balik bal üvedon vikodan in komip at.

Suno pos dit ela ‘Kerckhoffs’ ‘Schleyer’ idönunoganükom Vpakadämi, sodas te slopanis omik ädabinoms in on. ‘Rupert Kniele’, keli ‘Schleyer’ äjonidükom ad vedön calafovan oka pos deadam okik, ‘Bernhaupt’, ‘Barazia’, ‘Plocek’, ‘Scherzinger’, ‘Foulques’ e v., valans: sevädiks Vpalautans u redakans Vpagasedas ädutoms lü on. Gasedem paletas säslöpik, kel vüo suno äläsikon ad gaseds te 2 u 3, päplaükons dub gaseds nulik ma lüäl ela ‘Schleyer’, kelas el “Vpagased valemik” ela ‘R. Kniele’ ävedon sevädikün. Dido dabin gasedas 25 no plu ämögön, bi num slopanas ya äbinon läs 100 000. In mafäd so vemik feit idämükon Vpi.

Kadäm bäldük äläilifon sumätöfö cifam ela ‘Prof. Kerckhoffs’. As jäfidot büiküno el ‘Calabled’ ela ‘Kerckhoffs’ ädünon, kel ye ya pos nüms anik äfinikon. Äbinos bisarik, das ‘Kerckhoffs’ pos dit de ‘Schleyer’ äblebom ze nevobik, sodas i dil gretikün slopanas omik plödü kadäm äsäslopon. Ven ‘Kerckhoffs’ änealikom, el ‘W. Rosenberger’ in ‘Petrograd’ ävedom ün 1893 dilekan, ed äpübom komitü kadäm elis “Zülags” in vödem Vpik as jäfidot kadäma.

Vp. ela ‘Schleyer’ ägestepon aiplu ün yels: 1890—1894. Ga ün tim at Vpaklubs nulik 40 dönu pifünons; ün 1894 Vpagaseds zao 10 nog äpubons, toä töbo Vpans 40 000 nog äslopons Vpi ela ‘Schleyer’. Num klubas nulo pifünölas äblöfon, das to jok levemik Vp. inätikon dönu dü paud brefük at, e nog ai äbinon nämikum ka disins taik valodik. Si! äplöpon igo, du in Yurop slopanis ideflekons okis in mödots gretik de Vp., ad progedön fovo in Siyop ed in Merop; ün yel: 1893 muf löpiköl slopanas igo äprimon dönu. Fümiko Vp. ürivonöv komipölo dönu pladi büikum okik, if lanan teläla, kel pos paud kilyelik äjnon pexiledön fifümiko se Vp., no dönu iduon vobedi mifätük oka. Neläbo ün yel: 1893 dönu feits ädavedons, atna bevü ‘Schleyer’ e limans kadäma telid, e dönu ätefos, äsä pö naed balid, menodi Vpa. ‘Schleyer’ it ya idasevom, das ömikos in Vp. äneodon votükami; ilüblinon ad no riskädükön dabini e baläti Vpa go prüdiko votükamis difük ini vödabuk, ed igebädöm plu tonati siso piproböli: “r”. Ad votabevobön staböfiko vödabuki ye no äkanom sludön sekü kods löpo pämäniotöls, vio vemo om it ävipom

atosi, du gŭo ‘R. Kniele’: calafovan fŭtŭrik omik ă redakan ela “Vpagased valemik”, ‘Bernhaupt’: kekomipan lezilik yelas balid Vpa ă fŭnan ela “Vpaklub valemik”, e ko oms limans cădik votik kadăma ăvipoms plŭ mŭdikumo menodis sunik. Ven konflit nulik at nog ăbinon in prim daveda okik, e go dredŭfiko ănunădon oki, ‘Schleyer’ isăcălom, sekŭ konflit bevŭ ok it e ‘R. Kniele’, atani de cal omik as fovan oka, e nu padŭls ela “Vpagased valemik”, kel ya sis zănod ela 1893 ăbesteifon menodi Vpa, păfulŭkons in pads mŭdik me flag at; si! igo taans ela ‘Schleyer’ se kadăm balid, e menodans magălik ănotŭkoms is cedis oksik. El “Vpaklub valemik” cifamŭ ‘Bernhaupt’ leigo ăbinon pro ‘Kniele’. El ‘Schleyer’ ăblebom fŭmădik; ko ladăl lŭgik e senăl ledolik ăledunom diti. Ŭn feytayels nulik tel at vŭo klubs nulik zao 15 nog pifŭnons. Nu ye el “Vpaklub valemik”, kel ăzŭon Vpanis sevădik mŭdik in taledadils valik, ăfinŭkon oki, e pŭ fin ela 1895 ‘Kniele’ ăfinŭkom pŭbi gaseda okik. Om, ‘Bernhaupt’ e mŭdikans slopanas omsik ăseditons se Vpavol. Lemifăt telid at ădrefon deidŭlo Vpi.

Ŭn yel: 1896 Vpaklubs te zao 30 nog ăvobons pro ‘Schleyer’. Sevădikŭns atas ăbinons in Deutăn: ‘Heidelberg’, ‘Konstanz’, ‘Urach’, ‘Lage’ e ‘Saulgau’; in Lŭsterăn: ‘Graz’, ‘Linz-Urfahr’, Steyr’, ‘Triest’, ‘Leoben’, ‘Salzburg’, ‘Rankweil’ e ‘Satteins’; in Belgăn: ‘Gent’, ‘Lotten-Hulle’, ‘St. Nicolas’ e ‘Calcken’; in Nedăn: el “Vpaklub valemik” in ‘Den Haag’, ‘Purmerend’, ‘Haarlem’, e ‘Breda’; ed in Jveizăn: el “Zănaklub Jveizănik”. Plŭdŭ Yurop te Vpaklubs mu nemŭdiks nog ădabinons. Vpagaseds 5 nog ădabinons, sevabo: “Vpabled lezenodik” ela ‘Schleyer’, “Nŭnots” Vpakluba: ‘Linz-Urfahr’, “Kosmopolan” in Stralop, el “Nuns blefik se Vpavol” Nedănik, e Vpagased Tsyinănik. Vpagased Portugănik ifinikon ŭn prim yela at, els “Nunods” di ‘Graz’ ăpubons te balna a yel. Num slopanas ăbinon ŭn yel: 1896 ya vemo nemŭdikum ka 20 000, kels pismalotŭlons love vol lŭlik, e kelas te milats anik nog ăbinons vobiks.

Soik stad Vpamufa vŭnădo seimna so pleidika ăbinon, ven ‘Schleyer’ fino ădasevom, das nen menod stabŭfik Vp. ŭgŭironŭv deadio. E so ‘Schleyer’, nu man labŭ lifayels 65, ăsludom ad lŭblinŭn denu menodis ini Vp. ălovegivom redaki ela “Vpabled lezenodik” ele ‘Karl Zetter’: presidan Vpakluba gretikŭn in ‘Graz’, keli i ăjonidŭkom as calafovan oka pos deadam okik. So el “Vpabled lezenodik”, kel ăprimon yelodi 17id oka, ăpubon de 1897 yanul in ‘Graz’. Taked pinătŭkon dŭnu in Vpavol, e fovo no plu ăliloy dŭ komip e feit; i bruls, kels idavedons in Vp. dub votŭkams, ămoikons.

‘Schleyer’ ijăfom vŭo ko năm lŭlik oka me votabevob vŭdabuka. Ŭn yel: 1897 ădabŭkom bukŭli balid vŭdabuka gretik, kel ăninădon su pads 224 in dil: Deutănapŭk—Vp. tio te vŭdis me tonat: “a” primŭlis. Bi ye suno ădasevom, das băldot okik e stŭted monik pŭlik fa Vpanamŭdot smalik, ŭnemŭgŭkonsŭv omi, ad fimekŭn lebuki so gretamafădiko pidisinŭli, ăleatom oni nefiniki. ăprimom ŭn yel: 1898 dabŭki dabŭkota 11id vŭdabuka zănodagretik, kela in dil: Deutănapŭk—Vp. jŭ yel: 1900 bukŭls 2 ăpubons, kels ăninădons vŭdis primŭl me tonats: “a” jŭo “h”, efe jŭ vŭd: ‘Haus’.

Vŭtimo, ăsă ăkanoy spetŭn pŭ propagid pŭlik, mŭdikans Vpanas soelik isăslopons, Vpans băldikum mŭdik ădeadons, ed el ‘Esperanto’ vikodiko ăprogedŭl ăgevon Vpe pŭti vemo smaliki ad lăfulŭkŭn găpis.¹ To val Vp. ăprogedon dŭnu boso ŭn tim tumyelacena. Gasedas pemăniotŭl ŭn 1896 ădabinŭlas valiks, plăamŭ el “Kosmopolan”, nog ădabinons, si! gaseds 3 nog ilăikons: el “Vpabled” Nedănik, el “Konletel” ela ‘Einecke’, e Vpagased Meropik: “El gasedil”, du gaseds votik tel, in ‘Mŭnchen’ e ‘Passau’, ălabons nomŭfiko Vparubrigis. Dido Vpaklubs te zao 20 nog ădabinons, ninŭkamŭ ats te Vpaklubs 8 utas lŭpo pemăniotŭlas ŭn 1896 ădabinŭlas nog ădabinons. Vpaklubis et kanoy dilădŭn ŭn mod sŭkŭl: Deutăn ko ‘Staszfurt’, ‘Passau’, ‘Landshut’, ‘Hannover’ e ‘Saulgau’; Lŭsterăn ko ‘Graz’, ‘Linz-Urfahr’, ‘Salzburg’, ‘Leitmeritz’ e Vpaklub Foralbergănik (‘Weiler’, ‘Satteins’); Nedăn ko el “Vpaklub valemik” e Vpaklubs 2 in ‘Arnhem’; Merop ko ‘St. Joseph’, ‘Vermillion’ e ‘Montevideo’; e Jveizăn ko el “Vpaklub zenodik”. Num slopanas suămon ye mŭdikŭno nog milatis anik.

¹ I kadăm băldik ideflekŭn oki ŭn yel: 1898 lŭliko de Vp., ed ăstŭpon dabŭki elas “Zŭlags”, kels jŭnu nog ai ipubons in Vpavŭdem.

Ūn yel: 1900 kadām telidnaedo pädönunoganükon, e fino ‘Schleyer’ äplöpom ad balön in on slopanis fiedik Vpa, äsä eli ‘Prof. Ludwig’, eli ‘Moll van Santbergen’, eli ‘Dr. Sleumer’, eli ‘Reynders’, eli ‘Basilescu’, eli ‘Dr. De Jong’, eli ‘Kausch’, eli ‘Poletti’, e v.: mans, kels mudöfo e penamo äyufoms omi.

Fümädiko ‘Schleyer’ ävobom ad lölöfikam vödabuka zänodagretik, ab bäld e stüted pülik äbinons kod, das ün yel: 1906 pas dil lid: Deutänapük—Vp. efe jü vöd: ‘Steuermannsmat’ pibükon. I lebuk at labü pads 1056 äblebon nefinik, ibä sekü maläd levemik ela ‘Zetter’ ‘Schleyer’ it ämutom dönu fövön redakami ela “Vpabled lezenodik”. Logamafäg ela ‘Schleyer’ ya ifibikon vemo, e man 75-yelik ämutom laipübön gasedi in fomät smalikum. Lā atos nog äkömos, das num Vpanas nog plu iläsikon. Grup smalik no plu äfägon ad jelodön oki ta el ‘Esperanto’ aiplu äprogedöl. Propagid e tid Vpa tio löliko ifinikons. Klubs imoikons, jüä te ans go nemödiks iretons. Ūn yel: 1905 klubs te 7 nog ädabinons: klubs Lösteränik in ‘Graz’ ed in ‘Linz-Urfahr’, klub valemik Nedänik e klub in ‘Haarlem’, klubs Deutänik in ‘Passau’, ed in ‘Staszfurt’ e nog klub bal in ‘Saïda’ (Laljerän). De gaseds plä gased ela ‘Schleyer’ te el “Nuns blefik” Vpakluba Nedänik ed el ‘Weltsprachefreund’ (= Vpaflen) selediko äpuböl nog ädabinons. Vp. igo no plu älabon slopanis 1000. Ūn yel: 1908 ‘Schleyer’ äfinükom dabüki gaseda okik, pen äslifon se nam fenik omik, logs omik no plu äjäfidons, el “Vpabled lezenodik” ifinikon pos dabin 28-yelik. Te nog me viföfapenäds smalik balatik ‘Schleyer’ äkomipom ko näm lätik oka pro Vp. Ūn yel: 1910 i gased Nedänik änepubon. Klubs in ‘Graz’ e Nedän nog ädabinons, ab suno poso no plu äliloy bosì dö ons. Vpamuf ätakon. As klub lätik ün yel: 1907 in ‘Regensburg’ Vpaklub smalik idavedon, kel ye ya dönu inepubon pos yel bal. Pos 1910 te Vpagased balik nog dabinöl: ‘Der Weltsprachefreund’ in ‘Essen’ nog äpubon vemo selediko.

Brefüpo pos tim at nebenikama lügikün jafota okik ‘Schleyer’ äfärmükom tü 1912 gustul 16 in ‘Konstanz’ ün lifayel 8lid okik laidio logis oka. Sepulam oma su deadanöp in ‘Konstanz’, in zif kelik ilifom sis 1885 ed ivobom ko el “Bür zenodik Vpa” oka pro Vp., äkobükon pö naed lätik slopanis fiedik omik len sepül “datuvala”.

‘Schleyer’ ijönidükom ün yel: 1910 pla el ‘Karl Zetter’ ideadöl in ‘Graz’ eli ‘Professor Dr. Albert Sleumer’ asä cifi fütürik Vpamufa, kel nu äprimom cali oka. Äflekom oki me levüds notidik Vpanes spearik ed ädabükom i ün yel: 1913 in Deutänapük lifibepenami smalik ela ‘Schleyer’. Ba öplöpomöv ko töbids okik ad kobükön dönu trupi smalik ab fiediki. Ab volakrig ün 1914 ösplodülöl äkoedon büosenälön ye jenotis ökömöl; el ‘Hesse’ ämutom finükön ün 1913 dabüki ela ‘Der Weltsprachefreund’; ko atos tan lätik ifinikon, e krig nu äsplodülöl ädistukon retis lätik grupas äkobovoböl ad grupils nemödik anik e mödotil Vpanas balatik. Ats äbinons ret balionanas seimna vönädo idabinölas. Zänodü krig, ün yel: 1916 äpubon de lautan nesevädik (niludo de ‘Hesse’) Vpapenädil lätik. Täno äliloy plu nosì dö Vp. Äjinos, das laidio inepubon.

If meditoy lāsikami slopanas 1 500 000 Vpa ad ret pidabik slopanas zao 500 timü deadam ela ‘Schleyer’, tän klienoy fasiliko ad kodidön kodädi lefaila mufa döfes e nelölöfes Vpa. Atos i binon kod, das tuvoy lesagi at in bepenams Vpa, kelis slopanas sitas votik latikumo ai dönu nunons in literataliseds ed in fovöds penädas okas. Nendoto Vp. älabon, i ya sekü volf vifik oka, döfis ömik, e din nonik de mens licinik binon nedöfik. Döfs at ye äkanons pamoükön fasiliko, bi binod Vpa, ed in sublim deklina e värbatimas, ed in balug sufalefoma e plunuma, e kludo in magul mögiküno kuratik natapukas sa bref gretikün oka, no ägevon kodedi ad krütam negönik. Menod staböfik vödabuka, e lonam tikavik fo- e poyümotas (kelas datikan ‘Schleyer’ äbinom e nek votik) öbinonsöv alo säkäd, kel pötuvedonöv ünü tim pötik, nes distukön täno Vpamufi balätik. Kisi üfo menodans mödik, kisi menodans äs ‘Kerckhoffs’, ‘Von Rylski’ e votikans emenodoms-li in Vp.? Utos, kelos äretön se menodasteifs at, äbinon komip pro nüdüg vödas bevünetik (reidolös: romenik!), e bi ‘Schleyer’ ätadunom steifis at, ya ünü komipaperiod jüo tüi 1890/91 slopanef tio lölik in Fransän, Spanyän, Litaliyän, in topäds Fransänapükik Jveizäna e Belgäna, ed i in Sulüda-Merop lölik älüvon Vpi. Ed ebo in topäds at sits pos Vp. isüiköls ko kalad lediniko romenik oksik, ädagetons benosekis, ibä tikamagot valemäpüka pipolon ebo dub Vp. ini läns at. Ab ‘Schleyer’ letälenik älogom stäänikumo, ka utans, kels nu ma sam bluföfik Vpa ätuvoms fomi baitimädimikum, magedi baitimädimikum. Val äjinson pläidön ta ‘Schleyer’,

ta Vp. neudik: lügajen Vpamufa, vikodagol gretamafädik tadisinas, val at äkoedon süikön cedi, das ‘Schleyer’ it dönu inosükom dub fümäd oka datuvoti oka. Atimo ün timäd radiona, ün timäd netas sevediköl vola lölik näi lomapük te yufapük ut olabon benoseki, if binon neudik: atos sinifon, das no sekidon de fät pükagrupa patik, u das on ma binod e vödastok oka dub nets votik no pacedon in senäl oksik as tuigot pükagrupa patik, ed i das no mögädo okanonöv tupön volfi pükik netapükas. Kaen ofövon vikodagoli oka, ab men oblebon men, net as balam menas balatik oblebon net. Bi mekavapük rafinik duton lü voled magälodas, omutoy ai geikön ad sit neudik, klu ad Vp. ko prinsips sublimik ä balugiks ona. Atos pamäniotonös is ad motivön jenotemi fovikum Vpa!

Äsä pemäniotos ün yel: 1916 Vpapenäd lätik äpubon. Ab posä bruls kriga e yelas poskrigik balid pimoükons, i Vp. dönu älifikon nen rajan tio otüpo in läns difikün, si! in taladils 3 Vpans äprimons dönu ad vobön. Ya sis 1920 ‘Dr. Arie De Jong’ in Nedän äbejäfom stilo revidi gramata e vödabuka Vpa. Medü vob vemöfik nentupik zülyelik eplöpom ad dunön, kelosi monadef e bäldot vemik äneletons ele ‘Schleyer’. Prinsips ela ‘Schleyer’ lölöfiko pedakipons e lölöfiko jü fin peledunons. Brefüpo pos prim revida ‘J. Sprenger’ in Jvezän ilasumom asä fedapüki ini fed fa om pifünöl Vpi, fe nog in fom vönädik, e fedagased äblinon de 1924 dilo Vpavödemi. Posä vobods fa ‘Dr. De Jong’ ädälons atosi, bespik päjenükon ün yel: 1929 in ‘Wienacht’ in Jvezän bevü cifal Vpanefa: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’, e kadamäns Vpa: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘Jakob Sprenger’. As sek bespika at nog ün yel ot gramat smalik Vpa in fom nulik äpubon in dabüköp lönik ela ‘Sprenger’. Vüo i Vpans Nedänik ivedons dönu jäfädiks, e ven ün yel 1931 in Nedän gramat lölöfik Vpa labü pads 128 e vödabuk nulik labü pads 512 ipubons, i Vpaklub Nedänik sis 1910 itaköl äkanon primön dönu jäfi oka. Bi num Vpanas in läns votik i dönu ämödikumons, pos klub Nedänik suniko klub telid äsökon, kel äzüon Vpanis balatik länas votik. Ün yel: 1932 Vpagased nulik äpubon, kel leigüpo binon zänajäfidot büfik Vpanefa. I penäd smalik äpubon kodedü motedadel 100id ela ‘Schleyer’. Yels sokol äblinons mödikumami fe nevifiki ab laidiki Vpanas, bevü kels pösods nulik äbinons. Bü val Vp. deadik pepölacedöl ä sis lunüp peglömöl ävedon pianiko dönu sevädik, du Vpapenäds dönu polons tikis ela ‘Schleyer’ ini dils valik vola. Ün yel: 1938 feits lätik grupa Vpanas vönädikum pemoükons, e ko atos balät Vpamufa penätükon, kelos binon stip zesüdik pro benikam nulik Vpa. Tü 1939 mäzul 31 yels 60 epasetikons, sisä Vp. idavedon, e ma sek büfik literatavestiga ünü period at Vpapenäds zao 800 e Vpagaseds 97 epubons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 32—36; 40—44.

DÖ MÄSIAT DOBIK E PATS VOTIK SE RUJENAV RELIK.

Fa ‘Professor Dr. theol. et phil. Albert Sleumer’, ‘Studiendirektor’ p.d.

No dö balan Mäsiatas dobik plu kildegas, kels äsüikoms in yudanavol pos deadam Yesusa: Kristus, e kels lelölo nensekiko änepuboms, ed i no dö Kristusitaan delas lätik, ad kelan bib jonon, kedets sököl ospikons, ab dö Lelivükal dobik votik, kel ya ün tim milyelas **bü** Kristus äbitikom stabü rudasevädükam as sanal menas, ed ädagetom sekis nekredoviko lölöfikis jüo ün tim obas. Posä ya ‘Franz Cumont’ in ‘Mysterien des Mythras’ (= Müsters ela ‘Mithras’, ‘Leipzig’ 1903 lä ‘Teubner’; dabükot 2id 1910) ed ün tim nuik ‘Hegglin’ e ‘Sven von Hedin’ ijonoms sogodes gretik nolavanas e kulivanes ad ‘Mithras’: litagod Liränik, kel ädagetom ün tim primik kritanas i in vesüdän (Litaliyän, Fransän, Belgän, Rinän) lekredanis mödik, ed äbitikom as mätedan nämädik krita yunik, baonan: ‘Anton von Ow’, kel älödom as nolavan privatik in kased: ‘Piesing’ in Bayän, igebädom yelis mödik lifa okik ad vestigön **rigädasamani** ela ‘Mithras’: **Mäsiat dobik: ‘Hom’ se tim di ‘Noah’**. In kult “menagoda” at, keli äfövom latikummo el “kult di ‘Mithras’”¹, b.v. nedeädöfasakram küpädik komädon. In kult at men pegodöl givom oki as zib lekredane okik, kel sekü atos posaludükon-la, si! pogodon-la. Tik ad balön oki binälo

¹ Sinif nema: ‘Mitra’ ü ‘Mithras’ binon ma el ‘Freiherr von Ow’: “medan”; ma votikans: “flen”, “lotidäb”. No komädon in dils **vönikün** vaästada, ab sio in **nulabevobot** ün 300 bü Kristus pefinüköl vaästada. El ‘von Ow’ niludom, das kanomöv-la binön godam ela ‘Thubal’ bibik: kälafat ela ‘Hom’. Päleplekom i as solagod (‘Apöllon’) e pämagulom as dabinan labü lils 1000 e logs 10 000.

ko god binon vo susbäldik, e licin ata yumäton nendoto ko lifabim in parad. Rig vipa at ladäla godilekredanik bo ebinon in **rudasevädükam**. Baonan: ‘von Ow’ nu blöfom, das i “profetan”: ‘Hom’ in pölalekred oka elasumom tiki at, ed elebumom su at cütodis oka. Klu nengideto jelodans vönaglögik difik lekreda kritik — bevü oms pato martüran: ‘Iustinus’ († 163) — ecedoms geböfi et di ‘Mithras’ züpädi nemedik köarista; no äsevoms, das geböf pagik et ya älabon bäldoti yelas plu 2 000!

“Kim üfo voiko nu el ‘Hom’ nämädik ä mifätik at binom-li?” reidan osäkon. Soäsä el ‘von Ow’ nunom in nüdugot ad lebuk tikodaliegik oka: ‘Hom, der falsche Prophet aus noachitischer Zeit, eine religionsgeschichtliche Studie’ (= ‘Hom’: profetan dobik timü ‘Noah’. Stud relajenavik) edebom demü **stigädam** ad vestigs oka dani jikleudane valöpo sevädike: ‘Anna Katharina Emmerick’ de ‘Dülmen’ († 1824), kela visionis poedan leigo sevädik: ‘Clemens Brentano’ epenetom. Sevädiko ya el ‘Joseph von Görres’ lanagretik änemom in el ‘Die christliche Mystik’ (= Münsterav kritik) okik ün 1836/42 epuböl (II, 348) visionis ela ‘Emmerick’ “volapeopi relik levemik”, ed älecedom timalogäli at “visioni milagikün, siämaliegikün, stäänikün, letäläktikün ä mu fäküköli, kel föro seimöpo efomon oki in suemamod müsterik somik”. Sekü kod at ozesüdos fümiko ad lofön reidane **setrati nemu brefiki** se nuns tefü el ‘Katharina Emmerick’, äsä ats pepübons fa kleudakleran: ‘Schmöger’ ma penets fa ‘Clemens Brentano’ ün yel: 1881 lä ‘Pustet’ in ‘Regensburg’ me tiäd: ‘Das arme Leben und bittere Leiden unseres Herrn Jesu Christi’ (= Lif miserabik e suf biedälüköl Söla obsik: Yesus Kristus). Us reidoy su pad: 21 e f.:

“Äloegob golön eli ‘Noah’: man bäldik cilöfik, in klotem vietik lunik, ini flukabimafel, e kötülön bimis me neif bomik blegik. Lefog äkömon foï om, in kel maged mena seimik äpubon. El ‘Noah’ äkienom, ed älogob, das äsüemom, das God ävilom distukön vali, e das om ämutom bumön bogi. Älogob, das ‘Noah’ äbinom vemo lögik dö atos, ed älogob, das äplekom pardi... Tänä äloegob tevön omi ko famül omik se topäd at lü län, kö latikumo el ‘Zoroaster’, nidastel, elifom. — Ün tim et dajäf jeikik ädabinon su taled. Mens ädunons lesinodis valik, igo nenatikünis,... Äjäfons me lugodikult jemodikün, ed ästeifons ad bätodön i cilis ela ‘Noah’. So el ‘Mosoch’: son ela ‘Iaphet’ ä posson ela ‘Noah’ päsinükom, bi om, ven ävobom su fel, idrinom vaeti plana semik, dub kel äbrietikom... El ‘Mosoch’ ävedom so (dub dulter) fat sona, kel pänemom: ‘Hom’. Ven cil pämotom, el ‘Mosoch’ äbegom blode okik: ‘Thubal’ ad lasumön omi, dat jemod oka äblebonös klänik, ed el ‘Thubal’ ädunom atosi sekü löf. Cil, ko sprotians e kaul slimavula: ‘hom’, päseitom fa **mot** okik foï tänad ela ‘Thubal’. Jiatan äspelof ad dagetön dub atos gitäti ad gerot oma; ab letuvatam äbinon ya nilik, e dabin voma äfinikon. El ‘Thubal’ älasumom cili lomü ok, ed äleedom dugälön omi in dom okik nes trätön licini oma. So äjenos, das cil äkömom ini rak. El ‘Thubal’ ägivom ome nemi vula: ‘Hom’, bi at as sevädovamal balik äbinon lä om (ün tim et cils suvo pänemons ma plans). Cil no penulüdom me milig ab me vul pemäniotöl.¹ Plan at dageton utöpo, kö glofon löpio, vo geiloti mana; ab utöpo, kö kripon, seglofon me sprotians ko tipots müdik, äsä sparag; dil donik binon düfik. Pagebon as nulüdot, ed as plaädot miliga,... Älogob plani at in rak... I eli ‘Hom’ älogob in rak. Cil at äseatom in böväd binü biomajal, e pifimatanom me skin in at... Ven ele ‘Thubal’: son ela ‘Iaphet’, sa ciles oma e ciles bloda omik: ‘Mosoch’, län pälujonon fa el ‘Noah’, lü kel ösötöns tevön, famül äbinädon me pösods deglul... ‘Noah’ älödom su belem vü el ‘Libanon’ e Kaukasän. Ädrenom, ibä älöfom dafamüli ela ‘Thubal’, kel äbinon relöfikum ä gudikum², ka votik. Älujonom ones topädi äl nolüdalofüd, ed äbüdom ones ad fölön büdedis Goda e sakrifi, ed äbüedom promön ones, ad dakipön rafini licina, ed ad no migikön ko cils ela ‘Cham’. I läfis u bebis slimavula ägetons de

¹ Nulüdot at äbinon e binon dilo nog nu geböfik in lofüdän ed in Frikop. Dänkans, kels lödons in topäd marädas len el ‘Bahr el Abiad’, nulüdotons cilis oksik me vuls marädaplanas. Fa lasyantans rizom dioskora padigidon vemo. I rizom lotuda Lindänik binon nulüdot veütik. Pla plan: ‘hom’, kel **no** äkomädon in Lindän, **lotud** ävedon us sümbol! Mun, kel i pänemon ‘soma’ = ‘hom’, äyumäton ma ced menas et ko benikam plana et.

² Atans äbinons lariyans; vöd at pefomon de el ‘arya’ (in vaästad: ‘airya’, in Nula-Pärsänapük: ‘iran’, in kält: ‘eriu’, kusatifo: ‘erinn’) kel sinifon in sanskrit ed in Liränapük: **nobans, klinans**, in Larmeniyänapük: **nämans u kuradans**.

om... Mens äbinons vemo jöniks, älabons köli redilayelovik.¹ Ven ‘Thubal’ ko famüls tefik eleditom de ‘Noah’, älogob, das cil et ela ‘Mosoch’: el ‘Hom’, kel ikekömom ini rak, i äbinom bevü ons. ‘Hom’ ya äbinom daulik. Älogob, das äbinom latikummo go distik de votikans ä gretik äsä gian, vemo fefik ä patanatälik. Äpolom klotemi menädafomik lunik ed äkondötom äsä kultan. Äsoalükom oki ed älifädöm neitis mödik su sömit belemabäka. Äküpedom stelis, ed äbejäfom magivi, ed ädagetom dub diab visionis, kelis äkoboplodom ad leod e lejon, dub kels ätrubükom lejoni ela ‘Henoch’. Dranäl badik mota omik ämigikon in om ko geredalejon klinik ela ‘Henoch’ ed ela ‘Noah’, keli cils ela ‘Thubal’ äfölon. El ‘Hom’ äblinom dub dasevädükams e visions okiks flekis e plänädis dobikis ini verat bäldädik. Älukurütom ed ästudom, äküpedom stelis, ed älabom visionis, kels äjonons ome dacedis fa diab pimifomölis verata, kels sekü süm oksik ko verat ävedükons lejoni omik moti häretas. El ‘Thubal’ äbinom man gudik. Dajäf ela ‘Hom’ e lejon omik no äplitons omi, ed äliedükos omi, das balan sonas omik: fat ela ‘Dsemsyid’, äslopom eli ‘Hom’.² Älielob plonön omi: “Cils obik no binons balälik, vilobös eblibön lä ‘Noah’!”

“El ‘Hom’ ädagetom de slopan okik lestimi tio godöfiki. Ägevom ones lejoni, das God ädabinom in fil.³ Äjäfikom i mödo me vat⁴, e pato me slimavul, de kel idagetom nemi oka. Äplanom oni, ed äditibom oni lezälo äsä nulüdoti saludik e medini, sodas fino sekü atos dun relik ädavedon. Vaeti u büli ona äpolom lä ok in gef braunik, äsä in mortir... El ‘Hom’ no ämatom, e no ävedom vemo bäldik. Älenunom visionis mödik dö deadam okik, kelis om it äkredom. Ab älogob, das ädeadom ön mod jeikik; nos oma äreton, bi neflen badik äkesumom omi ko ok. Sekü kod at slopan omik äkredons, das om, äsä el ‘Henoch’, pimolettirom in top saludik seimik. Fat ela ‘Dsemsyid’ pätidom fa om; el ‘Hom’ ägerükom ome lani oka, dat öplaikomös omi!... El ‘Dsemsyid’ pidugälom vemo cädiko; äbinom nebepeamoviko liföfik ä spidöfik, mödo jäfedikum ä gudikum ka el ‘Hom’, kel plu äbinom glumälik ä stifik.⁵ Äplagükom vemo lejoni e reli ela ‘Hom’, äläukom nog dinis difik, ed äküpedom i mödo stelis. Pöp, kel äslopon omi, älabon ya “fili saludik”, ed ämäkon oki i ya me **bidädämäk**”.

Baonan: ‘von Ow’ äkludom se vöds ela ‘Katharina Emmerick’ dö ‘Hom’ gideto, das etan, kel änosükom ninälo ruloveükami tefü Mäsiat veratik, e kel täno it äbitikom as Sanal vola, zesüdiko eposbinükom-la **retodis levemik** in jenav menefa. Jenöfo vestigan äküpom, das no ipölom in büoced at; ätuvom tio in lebuks valik, kels bejäfons rujenavi relas, so in penäds elas ‘Julius Braun, Windischmann, Lasaulx, Kuhn, Lassen, Huch, Döllinger’ e ‘Max Müller’, siami bundanikün niluda okik, sodas äreafo ad lonülön kludodi sököl: “Süadob, das vestig i **nen** stigädäm ela ‘Emmerick’ se retods, kelis el ‘Hom’ eposbinükom, leigo äsä kanoy kludön se vobed ad kod ona, pos pasetikam tima semik, okludonöv dabini oma, ön mod ot, äsä stelavans: ‘Bessel, Leverrier’ ed ‘Adam’ etüvoms planeti: nätpun, medä iküpedoms vobedis ona”.

Mem ela ‘Hom’ binon gretik pö Grikänans, Romänans, germans, Mäxikänans, nägärs e lindiyans Nolüda-Meropa; ab binon neleigodoviko nämik po Liränans e Lindänans, äsä ya pätagos.

¹ Vöd hebrejik: ‘Jephet’ (= ‘Iaphet’) sinifon: “jönik”. ‘Thubal’ e ‘Mosoch’ äbinoms sons ela ‘Iaphet’.

² Atan äbinom ‘Vivasvat’ ü ‘Vivanhao’, kel i pänemom: ‘Pinvengehani’.

³ Vödemi penäda bibik: II ‘Esdras’: IX, 7: “God ädugom eli ‘Abraham’ se fil Kaldeyänanas” el ‘Emmerick’ plänof in mod at, das God emodugom omi se ‘Ur’, kel sinifon “fili”, e das ejelodom so omi ta filikult. Pals ela ‘Abraham’ ebinons-la cedü of pagans, ed ‘Abraham’ it i elabom-la lä ok ün cilüp oka lugodamagotilis smalik. Gredäti vemo vetitiki el ‘äthravan’ (= filakultan) Liränik, ed el ‘purohita’ (= kultan) Lindänik älabüloms. God in fil pänemon: ‘Agni’. In Lindän el ‘raja’ (= reg) ed el ‘purohita’ piteiloms de od sevärikumo, du in kultaziläk vaästada dinits regik e kultanik pibalons. Braimakultan ifägom ad sekidükön plinis de okans, ab parsiyanakultan güo äbiegom foi dinit regik.

⁴ Sevädik binon lestim, si! leplekam lugodikultik lulakas e flumedas sonemiko saludikas in Lindän. Medü nülüget ini vataniv smufik lugodikultans ästeifoms ad dagetön stäatis e visionis.

⁵ Lefatals Godilekredik ädeimoms in mük oksik klüliko lestimi godöfik; binos kludo suemovik, das ün tim fovik änebuikoms lo el ‘Hom’ pleidälik ä reigiälik, e das atan fino ämodränom Godi it. Kalad glumälik ela ‘Hom’ sevädükon oki dönuamo in tikodavol Lindänik, so in distukan: ‘Çiva Bhairava’, in ‘Viropaksa’, ‘Ugra’, ‘Ganardana’, in el ‘Homa’ lä gondans. Tuvoy ye i in el ‘Odin’ elani ‘Hom’ **nolüdänik**, kel binom leigädabik ko el ‘Wuotan’ (= vutölan).

De nets pagik valik vöna Liränans, atans binons zao “mens se ‘Aryana’ (= län lariyanas)”, nemu edeikons de rudasevädükam. Lebligädi oksik äcedons ad komipön i in privatalif ta nämäds daga, ed ägebädons ad atos ön mod tio kritik dataeti ud oknoädi. Äsevons gödapleki e soarapleki sa konsienivestigi. Liränan verätalekredik ämuton sukön oke in sül patronani, e su taled koefapatäri. Äplekoy pro edeadölans jüo ün del folid, bi äcedoy, das pas täno pöcödetons fa God. Pro Liränans verat äbinon din dinöfik. Nuns **vönädikün** pö net at tefü el ‘Haoma’ ü ‘Homa’ sevädükons kleiliko, das dö natäl ona ceds taädik tel pipakons: dilo pälecedom jelalanan veütik, dilo lugodikultan naudodik. Asä balidane äblinoy ome sakrifotis, ed ästimodoy omi asä dabinani godöfik. Somo pädedietons ome kaps nimas pipugöl valik, e mödanaediko äkredoy, das äjuitoy omi it in vaet plana di ‘hom’. Pö atos ätefos eli ‘asclepias acida’ u ‘sacrostema viminalis’. Kaul bigik läfaplana at ägivon dub ped vaeti miligilik, kel pö geb älabon smeki saäbik e vobedi brietüköl. Plan at, ed i vaet oka, pänemons in Liränapük: ‘haoma’, ed in Lindänapük: ‘soma’.¹ Ab in Lindän pla el ‘asclepias acida’, kel äbinon us seledik, lotud äkömon, sekü kod kelik el ‘Om mani padme hum’, kel balionnaediko paluresiton fa braimanef e budanef löliks, tonon: “Palelobolös, o ‘Hom’! bijut in lotud!” I Lägüptänans älabons lotudi ot, keli ästimons vemo. Pöpatribüts lölik ga igo dabinons, kels panemons lotudifidans! Tsyinänans äfidons leigo rizomi kripik lotuda, asä zibi bülik, meilik, benosmekik. De ‘Brahma’ lotudasümbol äloveikon ad ‘Buddha’. Reto Lindänans nemons eli ‘Brahma’ eli ‘Adi-Buddha’, sevabo eli ‘Buddha’ rigik, e sagon ya me atos, das bevü el ‘Gautama-Buddha’ ed el ‘Brahma’ **tefs nabätik** dabinons. Sekü kod at cedob kluo vero lasumoviki lesagi baonana: ‘von Ow’, das el ‘Brahma’ binom no votik, äsä el ‘Para-Haoma’, sevabo el ‘Hom’ susik, klu el ‘Hom’ süperikün, das om kludo binom verato fūnan pösodik braima, keli esukoy jūnu vaniko. Vö! tūv jenöfiko veütik! Das sevabo in sanskrit pluükam **suvo** panotodon medü foyūmot: ‘para’ binos jenöfot, e trak ela ‘Parahaoma’ ün tim vönikün sanskrita, ven cen de el ‘h’ ad el ‘s’ no nog ijenon, binon vemo kleilik. Äsä sevoy, su taled saludabukarels gretik jöl dabinons, sevabo uts braimanas, budanas, zoroatanas, yudanas, kritanas, slamanas, konfutsitanas e laotetanas. Ya el ‘Max Müller’ äjonon in lebuk famik oka: ‘Comparative Mythology’ (= Miteodav leigodik) (flan²: 125) ad atos, das sevobs fūnanis relasitas valik et, **pläs te utani balida**. No mögos-li bo, das baonane: ‘von Ow’ stim duton, das om nu binom-la utan, kel etuvom i fūnani **braimanefa**?

Ab geflekobsös obis ad rel Liränanas!

Zao ün yel: 1000 bü Kristus kultan Liränik relöfik se dafamül: ‘Spitama’ ämiserom pöpi, kel ireafon dü pasetikam tima ini lukred gagik. Pänemom ‘Zoroaster’: at binon nem Grikänapükik pro ‘Zarathustra’, kel luveratiko sinifon: “Goldastel”, de ‘zara’ = goldik, ed ‘istar’ = stel, ab alo no: “dalaböl jamodis kuradik”. Man at ästeifom, in lebuk okik: ‘Zendavesta’ (= kleilükam lona), ad lonöfükön dönu rulejoni rafinik di ‘Noah’, kel älabon stabi oka in rudasevädükam, ed äplöpom ad dunön atosi ön mafäd gretik. Bi ye kult di ‘Hom’ ivulikon tu vemo in pöp, ädakipom de at siämamäkis, sevabo mortiri, skeli ed eli ‘haoma’ ü planavaeti, kela binäl ye te pälonūlon asä sanabik, ab no asä godik.³ In el ‘Zendavesta’, kel reto äsufon zao ün yel: 300 bü Kristus bevobi nulik, konoy i dö ‘Noah’, kel ye panemom us ‘Husyeng’, sevabo “sägükan” (tala; de ‘hus’ = sägükön). Palecedom as tribütafat neta Liränik, e päkazetos, das no äbinom-la slopan ela ‘Hom’, sio leposson omik, el ‘Pivengehani’, löpo pemäniotöl, enüdugom-la kulti di ‘Hom’ ini Lirän, keli täno son omik: ‘Jim’ (ü: ‘Dsemsyid’, sevabo “Nidölan”, de vöd: ‘syid’ = nidön)

¹ Üd i: ‘saoma’. Cen ela ‘h’ ad el ‘s’ jenon suviko, samo el ‘ahura’ (= söl) vedon el ‘asura’, de kel cedü ‘von Ow’ el ‘sire’ Fransänapükik, ed el ‘sir’ Linglänapükik (keli votikans dütulons de el ‘senior’ **latinik**) bo licinons-la. Vöd: ‘soma’ bo duton-la lü vödastab: ‘su’ (= ‘generare’: fatön; u: ‘stillare’ (lov.): töfön; ‘exprimere’: sepedön; ‘succum exprimere’: sepedön vaeti). Vödastabe ot dütedoy vödi: ‘sunu’ (= son, in Grikänapük: ‘hyios’; cen elas ‘h’ e ‘s’!) e vödi: ‘savitri’: sol (‘generator’); vöd at binon **manik** in püks tio valiks. El ‘Hom’ bo labon-la röleti ko el ‘gomo’ üd el ‘gumo’; in got: ‘guma’ = men, in langälasaxad: ‘goma’, in rulitaliy: ‘hemo’ (de at: ‘ne-hemo’ = ‘nemo’!), in Grikänapük: ‘hómados’ e ‘hómilos’ (= menamödot). ‘Soma’ = tof binos bo sinif sümbolik.

² Is pöliko vöd Volapüka rigik pagebon pla ut nuik: “pad”.

³ In mortir plan di ‘Hom’ pätroivūlon, kela vaet päfanädon ini skel, e pädrinon se at. Binos sevädik, vio nog ün attim in Lindän braiman alik, si! pönidan alik e lubegan alik kepoloms ko oks dinis at, bi cedons onis “saludikis”.

tuükölo eplägom-la¹, sekü kod kelik om demü nedun e refud leplekama Goda veratik, eperom-la benädi kilnaik, as reigan löpikün, as kultan löpikün äd as lejonan löpikün. Demü atos pelovegivom-la ad pönod laidüpick sneke: ‘Dahaka’.²

Du pos relinulükam fa ‘Zoroaster’ el ‘haoma’ te pädigidon as balid bimas, kelis God valanämädik iplanom-la, ibä in plan lan omik äkomädon-la, in Lindän ätikädoy, das plan di ‘soma’ äninädon Godi. Päkobükon in belem ün neit fulamunik³, päsäbledidon, e päveigon su luvab dub hikapars tel lü sakrifatem. Is sakrifals äblütoms me stons kaulis, äpladoms onis täno ini sib, ed äsüpedoms vaeti. Täno at päfemükon medü lüükots. In el ‘samaveda’ ed in el ‘rigveda’ sakrifakösömots valik jüo in pats smalikün pabepenons, e pakazetos, das gods äledesiroms drinedi at, ad brietükön okis me on. In tef semik drined at di ‘Hom’ jonon sümi ko lifabim in parad. So Lindänans nemons eli ‘soma’ i “miligi nedeädöfa”, dub juit kela “balam lana finöfik ko rulanal pavobädon”. Äsä in kritanef difs valik bevü liegikans e pöfikans, löpikans e donikans, sapikans e balugikans nepubons pö get köarista, so otos i jenon dub godadrined vedadas!⁴ In penäds at fulü brul fopikün grupa menas semik, kels äbinons, de God veratik in stelafagot, ädistoy bevü el ‘soma’ yelovik e grünik; ga ägevoy buami köle goldayelovik. Lä planavaet, kel no ädabinon in mödot saidik, amigoy, ed in Lirän ed in Lindän, stöfīs votik, äsä böri, miligi, meili,... Ya ün rutim älecedoy in Lindän eli ‘Hom’, asä eli ‘Buddha’: sevölan, kel pikleilükom. Ab i in vedads vönik telnatäl ela ‘Hom’ äsülikon boso. Baldilo äbinom lejonan saludik, äsä el ‘Buddha’, votadilo pälecedom gönan magiva, sevabo asä el ‘Bhuta’, kel sinifon späki u mignomi dämüköl. Fat ela ‘Hom’ äbinom vo son lita, ab mot omik äbinof daut daga. Mutoy-li bo kodidön telnatäle at ela ‘Hom’, das ätölatoy in godanolav Lindänik igo daga flenöfiko!? Si! ästeifoy in on ad fibükön mögiküno taädi levemik bevü lit e dag. Fa Lindänan verat vönao pilecedon asä suemod **pösodik**, kel kludo äkanon difön ma ced balatana. Nog ün attim matedageböfs pajötoms me el ‘hom’ sonemik, atos binon filamasakrifot de mödot smalik ela ‘ghi’: bör pesmeitöl, stimü gods. Pla planavaet no ai blümik bör **goldayelovik**, keli äflümöfükoy äsä vaet, plü äkanon pagebön nendodiko, bi on äsä löpo päsagos, ya ai äbinon lüükot ad sakrifot voik di ‘Hom’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pads: 36—38, 44—46, 50—55.

STIGÄDAM

Äsä reidans gaseda obsik ekanons küpön, nunobs nomöfiko pos fin yelafoldila dis “Nuns” Vpamäks viomödik peselons ün yelafoldil et. Ädunobs atosi ön spel, das sel mäkas at ömödikumon pianiko, e das reidans pöstigädons dub gretikumam laidik numas pönunöl ad stütön obis pö steif obsik, medä öremons ed i ögebons onis nomöfiko. Spel at ye no ejenöfikon. Sels

¹ El ‘Dsemsyid’ binom ma poedan ä jenavestigan famik: ‘Firdusi’ (ü: ‘Firdossi’, sevabo “Paradikan”, † zao ün 1022 pos Kristus) fūnan sogätas fol, sevabo utas kultanas, kriganas, feilanas e tedanas. Äbinom ma nun ela ‘Firdusi’ reg balid Liränanas ifimalödiköl, kels itevons se Zänoda-Siyop lü Päräsän e Lirän (leigodolös eli ‘Windischmann’: ‘Zoroastrische Studien’ = Studots di ‘Zoroaster’, ‘Berlin’ 1863!). ‘Dsemsyid’ äbinom kuratiko utos, kelosi el ‘Hómeros’ diseinom me el ‘poimèn laön’: “pöpigaledan”. In sanskrit suemod ot tonon: ‘gopati’ = “kunigaledan”. Tribütaplins äbinoms klüliko ai veteridalabans liegikün, äsä ün tim obas atos nog binon soik pö nägäraregs in Frikop. Ma ‘Firdusi’ el ‘Dsemsyid’ esagom: “Pedekob ko nid Goda”, ed eflagom leplekami oka löliko bai lejon ela ‘Hom’! Gereaf ad häret menigodama äjenon zao ün yel: 250 pos Kristus dub pölälejonan Liränik: ‘Mani’ (in Grikänapük: ‘Manes’, in latin: ‘Manichaeus’), kel änüblinom ini zoroat dinis valasotik lugodikulta budanas. Äleadom leplekön oki ön mod di ‘Hom’!

² Vöd at sinifon bo eli “degbad”, ed edavedon se ‘de-hak’; klülos, das me at diab padiseinom. In Nula-Päräsänapük vöd tonon: ‘azdeha’, e patraduton me “drak”. Fovo änemoy diabi eli ‘Agro-mainyus’ (= lanal badik), se kel el ‘Ahriman’: taan ela ‘Ormuzd’ ädavedon. Vöd latik at licinon de ‘Ahura-mazda’ (= “söl sapik” sevabo “God”).

³ Mun it ägeton demü köl goldayelovik oka nemi: ‘soma’. Padigidon as “tof saludik”.

⁴ Leigodoyös lä atos topi in el ‘Zendavesta’ (‘Jaçn’: X, 13): “Lelob ele ‘haoma’! bi vedükon lani pöfikana leigo so gretiki, äsä uti liegikana. Lelob ele ‘haoma’! bi vedükon lutäläkti fopanas so gretiki, äsä täläkti sapanas. Mani nätik vedükol saludikum i visedikumi, ven juitom oli, o ‘hom’ yelovik! posä pemigol ko milig!” — Ün tim latikum te kultans parsiyanas nog änüsumons eli ‘haoma’, tefü kel fümiko aiplu äsüadikoms, das God idütom oke zibi at. “In fäkäd lebötidik dub drined brietüköl pikodöl äsenäloms okis nilikumö lä God”, el ‘Prof. Hettinger’ sagom in lebuk gretik okik: ‘Apologie des Christentums’ (= Paolog krita) (II, 3, 461).

blebons nog ai püliks. Pla milats mäkas, kelis äspelobs ad kanön nunön, tumats te aniks päselons. Atos kanon votön, if ek te vilon dunön töbi smalik ad sivön mäkis at de redakan balid gaseda at. Suäm: flonazims 50 a samäds 100 ga no nedon binön dod!

Disein binon ad kleibön sui pened alik, sui potakad alik u potadin votik, buiküno ini gul nedetalöpik ladeta, mäki bal. Dub dun nomöfik atosa, keyufoy nämiko ad reklamön Vpi jönik obas. Sekü kod at dälobs obes ad stigädön valikanis, kels no nog edunons atosi, ad gebön nomöfiko Vpamäkis e mögiko ed komandön i famülalimanes oksik ad gebön mäkis at. Gö! obs valik keyufobsös ad propagidön Vpi!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans Yel: 1939. Pads: 39—40.

J. G. C. P. PEERBOLTE': "PROFESAN VOLAPÜKA". †

Ko lüg gretik ägetobs nuni, das söl: 'Jan Gerardus Carolus Pieter Peerbolte', dü lif oka läxgelan glüga: 'Sint-Maarten' ä läxklokeman komota: 'Zaltbommel', us süpiko edeadom tü mayul 3 lätik ün bäldot yelas ti 80.

Söl: 'Peerbolte', pemotöl tü 1859 setul 8 in 'Zaltbommel', äbinom musigal sevädik. Ya ün bäldot velyelik ägetom musigitidi balid de musigal: 'Leenhof'. Ün 1876 äjulom musigajuli (latikumo: musigakadäm regik) in 'Den Haag', kö ädagetom julilüvadiplomi oka. Pos atos ägegolom lü motedatop oka, ed älibom us jü deadam oka. Zao dü yels 56 ebinom gelan releda pedönufomöl Nedänik ä klokeman komota: 'Zaltbommel'. Enoatädöm noatedis ömik, kelas ans pedabükons ä gönöfiko pekrütöns in gasedem. Eduinom mödiko, e suvo glato, pro musigalif in zif oka. Äblebom ye in dins valik man neflagiälik.

I in jäfüd Vpik eduinom mödikosi, do äsufom pö atos taduni mödik. Ün 1895 äprimom studi Vpa. In mulagased: "Volapükabled lezenodik" tuvobs nuni, das ädagetom ün 1895 gustul Vpadiplomis "spodela" (nm: 220) e "tidela" (nm: 1695). Ün 1895 novul ävedom "löpitidel" (nm: 959), ün 1896 dekul "profesan" (nm: 279) ed ün 1897 tobul "spodal" (nm: 191) Vpa. Ün 1896 febul ägetom diplomi "musigana" (nm: 11).

Ün 1896 ävedom liman Vpakluba valemik Nedänik. Fa om lebukils Vpik sököl epubons: "Flen obik Mond" (1896); "Inleiding tot de kennis der Wereldtaal"; "Stud natavik dö lineg "r" ". Lebukilis sököl elautom me magälanem: "Bünkap": "Yagel e Bunastafpolel"; "Bevü pugs" (1896); "Liläda-smabuk dünü jul, dom e lad" (1897); e "Floremil (Poedots)" (1898). In yelod jölid (1897) ela "Yelabuk Vpakluba valemik Nedänik" noated fa "Bünkap": "Stels ä stals, sogüm vpk plo manakoref" äpubon, ed in yelod zülid (1898) balad ad jimayedal: jireg obsik tiädü: "Jirega kron, kanid peköseköl lestimafuliküno len Ji-Mayedal Ofa, jireg ela Nedän, fa Bünkap".

Söl: 'Peerbolte' ai ebinom de timül, das äprimom studi Vpa, stunidan mu lanälik ä slopan fiedik Vpa. Dub vobods omik nem oma ai obleibon lailifön in jenav Vpa.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 47.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Edeadom:

söl: 'J. G. C. P. Peerbolte' in 'Zaltbommel' (Nedän).

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Kädan diläda val. feda: 'J. G. M. Reynders Sr.' in 'Den Haag' (Nedän), 'Goudsbloemlaan': 120. Potakal: 199061 begom limanes ut kluba at, kels no nog epelons limanamamonis okas pro yel: 1939 e mögädo i yelas büikum, ad dunön nu nog atosi.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1939 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 48.

VOLAPÜK E NOLAV.

Äsä sevoy, latin ebinon dü tumyels mödik pük nolava. Lebuks nolavik veütik pälautons in latin. Lönanems mödik igo pälatinons; somo els ‘Hugo Grotius’, ‘Carolus Linnaeus’, ‘Andreas Vesalius’, ‘Confucius’, ‘Avicenna’,... binons lä obs sevädikums, ka nems rigik. Do latin nog ai lonöfon as pük bevünetik nolava, e jäfüdavöds kludo nog ai tonons in pük et, geb valemik latina ga emoikon pianiko löliko ün tumyel XIXid. Atimo penots nolavik mödikün palautons fa lautans in pük lönik onas, ed, if no pelautons ini bal natapükas mu pepakölas, mutons patradutön ini bal u plu bal pükas et, ad givön lebukes et sevädi mödikum. Bo pidoy-la, das latin no plu labülön in nolav pladi, keli älabülön vönädo, jenöfot it ye no binon dotabik. Steifs ad gebön latini dönu as kosädapük bevünetik emiplöpons jünu. Neod kosädapüka somik ye bleibon dabinön. No kanobs nelabön in vol nolavik kosädapüki valemiko suemoviki. Dalabobs läbiko in Vp. püki, kel binon patiko pötik pro disein et, e kel kanon pagebädön vemo fasiliko fa nolavans. Vp. labon, e dub konyug lölöfik värba, e dub dakip deklinafomas kil: genitif, datif e kisatif, e dub süntag kuratiko pelonöl oka, bosu latina, ab ko dist at, das gramat onik binon mu vemo fasilikumö lärnovik, ka ut latina. No kanobs kluo nedunön ad konsälön nolanes jäfüdas valik nolava, e fe i valemö täläktanes valik, ad studön Vpi ed ad gebön püki et in kosäd valemik e pro notükam vobodas onsik.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 50.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Ladets nulik:

söl: ‘K. Hekelaar’ in ‘Eindhoven’ (Nedän) ‘Musschenbroekstraat’: 63.

söl: ‘A. N. De Jong, W.P.zn.’ in ‘Soerabaja’ (Yafeän) ‘Van Hoogendorplaan’: 111.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1939 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1939. Pad: 55.

1940 (yelod 9id)

PÖTÜ YELACEN.

Yel: 1940 primon vo glumidiko. In Siyop ya dü yels mödik krigastad bevü Yapän e Tsyinän dareigon, ed in Yurop krig jenon bevü Deutän e Polän, Linglän e Fransän, e bevü Rusän e Suomiyän. Pö dinäds at tiks obsik löliko pajäfükons dub krig, e töbos obis ad lüodükön tikis obsik ad dins votik, nobikum. E ga zesüdos draniko ad demön laido zeili obsik ad no päridikön löliko in mekädam grobälik. Mutobs bleibön vobön ad jenöfükön diali obsik, ifi Volapük obsik osufon-la fluni dämüköl negöna atima. Ibä bal flagas vola fütürik binon, das dalabobsös pro menef lölik püki neudik, keli okanobs gebön as medöm bevünetik in dakosäd bevü nets valik! No perobsös kludo kuradi, e bleibobsös steifön ad jenöfükön diali at! Yel kömööl blinonös obes büiküno püdi, e fovo dönu pöti ad kanön vobön ko benosek pro Volapük!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 1—2.

YESUS KRISTUS IN KURAAAN SLAMANAS.

Fa 'Prof. Dr. Albert Sleumer', 'Studiendirektor' p.d., cifäl Vpanefa.

Slamans plu teltumbalion lifons su taled. Do ün degyel lätik, mu pato in Türkän, motev gretik se mascids bo ejenon, sodas in 'Istanbul' te foldil bal, ed in 'Damascus' te kildil bal mascidas nog boso pavisitons fa mans¹, do i "nenlekred" efaneton sogodis slamik mödikün ga kuraan nog ai pareidon fa slopans susnumik "profetana", e — palärnon nenbukio. Me dun lätiko pemäniotöl samo stud ti lölik "Godava" binädon, äsä at patidon bevü votiks samo in niver: 'Azhar', pefünöl in 'Kairo' pro slopans valik di 'Mohammed'.² Tumats anik kuraanitidalas calöfiko pecälodölas jäfoms³ in leyalaspadäds vemo gretiks nen stuls e nen püpits nivera at ün yel: 988 fa kalifan: 'El-Aziz' pefünöla. Tidal alik kobükom zü ok baltelatis tel jüä kilis studanas, e loreidom, mödadilo seadölo ko tidäbs oka su tapeds su glun, kapitis balatik kuraana, büedom dönuön laiduliko, jüs ats fimikons laidio ini mem. Lü atos nog plän pluuneplu prodöfik kömon dö tikodagols in tops anik vemo nekleiliks profetana. In kuraan sevabo pats e jenöfots ömiks palüjonilons, kels defü pläneds patik blebonsöv nesuemoviks. Relabuk at zuo no binon fomäd balnatälik, ab binon konlet cödotas e plänedas ela 'Mohammed', kel ädikom onis zao ünü degyel bal penanes oka. Om it reto ya änemom löloti "kuraani", sevabo: loreid, desevädukam u lejon. Pas fovan ela 'Mohammed': 'Abu Bekr' äjafom buki voik kuraana, kel pävotabevobon fa kalifan (= pladulan) kilid: 'Othman', e tüi 950 pos Kristus pädilädon ad surats ü kapits 114. Kapits at ye leno päleodükons bai tim daveda oksik; labons tiädis se aldelalif pädütülölis.

Ya pos degyels nemödik pos deadam ela 'Mohammed' slopans oma iteilons okis ad sunitans e jiiitans. Grups at labülons tefü kuraan pladi sümik, äsä zao katulans e protästans lekredik tefü bib. Slopans ela 'sunnä' (= veg, lüod) zepons asä lonöfiki i loveükami mudöfik vönädikün, e lecedons okis verätalekredanis in 'islam' (= sufod, sevabo tefü vil Goda). Jiiitans güo ädeimons dili ze gretiki loveükama et, ed äflagons, asä slopans kalifana ya bü dasev valemik omik

¹ Leigo äsä atos jenon in sünagogs bäldik, samo in 'Prahä', vomes spad pagebidükon po stöbs in pödaglun, ini kel ofs in mödots no pato gretiks tü plekadel calöfik, sevabo tü fridel, kömöfs. Fridel päbüükon fa 'Mohammed' pla sudel kritik, bi ma lejon omik el 'Adam' pejafom ün fridel. Men balid at ya i ebinom-la ma om slamän verätalekredik balid! Drens omik iblägükons-la kaabi (= kübädston) in 'Mekka'. Us i egetuvom-la eli 'Eva' piperöl!

² Pöpatribüts slamik balatik labons lödaspadädis kobädik in näibumots nivera. Tuvoy us Türkänanis, Süriyänanis, Mesopotänanis, elanis di 'Mekka', e Lindänanis näi Nolüda-, Lofüda- e Zänoda-Frikopans (se Sudän). Klüliko plä "Godav" i süntag, spiköfav, tikav, matemat, ed i gitav, jenav, taledav, e v. patidons. Stud lölik dulon dü yels 17. Pos tüp yelas 11 xam büik paduinon. Tid binon glatik. Fräds pro käled studanas papelons se fünods relöfik, kels attimo prodons goldamakis 1 850 000 a yel.

³ Ba pök pla el "jäfons".

pisasenöla: ‘Ali’, kel imatikom ko ‘Fátime’: daut ela ‘Mohammed’, das teiko se licinanev nemedik at profetana, pladulans oma pösomonsöv. Ädeimons kludo “kalifanis”: ‘Abu Bekr’, ‘Oman’ ed ‘Othman’ asä negitikis. El ‘jia’ (= palet, sevabo ela ‘Ali’) labon attimo slopanis oka patiküno bevü slamans Pärsäna. Pästeton za 500 pos Kristus asä tataral.

Do nu tradutods mödikum kuraana dabinons, kelas ut fa ‘Friedrich Rückert’ (pedabüköl fa ‘A. Müller’, ‘Frankfurt a. M.’ 1888) palecedon asä gudikün¹, kuraan blebon, igo pro pluamanum gretik kulivanas, buk labü snils vel u plu vel.² Sekü kod at bo binos-la frutik ad plänedön naedilo pladi kinik kuraan, e ko at slamanev lölik, — ibä relabuk onik i binon lonädik as lonemabuk onik! — labülön tefü Sanal Godälik obas. Yels plu 600 ya ipasetikons sis moted Kristusa, büä el ‘Mohammed’ lanöfiko jäfedik, si! suslanälik äsüikom, e sekü bit oka äblinädöm krite dämi levemik. Ven pämotom tü 571 prilul 20, kritanev ya idavobon pö konsils valemik ze mödiks godaviko jüo in binäds balatik lejoni Yesusa: Kristus, ed imicödon taanis (riananis) ed i smalükumanis (nästoriyanis, monofüsitanis, monotelitanis) Godäla. In dil sulüdavesüdik Siyopa, in Mesopotän ed in Larabän krit, yud e rurel larabanas äjokons ta ods. Rel lätik äbinon ettimo migot lugodikulta, stelikulta e zoroata sa retodas anik yuda e krita. Ven el ‘Mohammed’ as tedan ädutevom felis Larabänik, äsludom ad finükön lugodikulti ko brul relik onik.

Pö cödots omik, kelis äkoedom penetön, i gospul ämuton dünön omi, vüo ävotükom ye staböfo suemi e plänedi ona. In kapits degkil kuraana omik epenom tefü Sanal. Nemom omi nu eli ‘Isa’ (= Yesus), täno eli ‘Marsih’ (= Mäsiat), nu soni ela ‘Marjam’ (=‘Maria’), täno balnaedo igo “vödi Goda”. Kapits ut, kels bejäfons veitöfiküno in kuraan Sanali, labons tiädiz: “bub” (surat: 2), “dom: ‘Erman’ ” (surat: 3), “voms” (surat: 4), “tab” (surat: 5), “lepid” (surat: 6) e “‘Marjam’ ” (surat: 19). In kapit lätik at ‘Mohammed’ spikom dö leget e moted, ed i dö duns e suf Söla.

In mafäd viovemik kuraan dasevon digöfi paostolik ä profetik Sanala, deimon ga lecedi alseimik tefü Godäl omik asä neverätiki, e nemon kläni Kiläta mu saludika nofi “baläta” Valanämädala³.

Dö leget Yesusa (lenun ele ‘Maria’) kuraan spikon ön mod sököl, pö kelos “profetan” leadom bitön oki as ek, kel palüspikom fa God (surat: 19):

O ‘Mohammed’! spikolöd in lejon olik dö ‘Maria’, vio älüvof lödi okik, ed ägolof ini dil lofüdik tema!⁴ Ätegef oki me veal, kel ävedükon ofi nelogamoviki pro mens. Ob: God edonükob sui of lanali oba, kel esumon fo logs ofik magedi menik. El ‘Maria’ äspikof lü on: Sukob demü ol, lanal emeniköl, sefädi lä Mumiseral, if labol dalestümi kol Om! Ab atan ägespikon: Ab ob pelesedob ga lü ol fa Söl olik ad legivön ole soni saludik. El ‘Maria’ ägesagof: Lio atos mögonöv-li, bi ob no labob himatani, ed i no kondötob me lif nesüdöfik? Votan ägespikon: Ga ojenos. Söl olik esagom, klu atos binon ün fasilik pro ob. Obinos mal pro mens, ed i temunod lunasufäla obsik. Lonäd ya ejenon! So el ‘Maria’ älegetof soni, ed äsoalükof oki ini top fagoseatik.”

Soäsä logoy, kuraan leadon jenön legeti Söla in ‘Jerusalem’, e no in ‘Nazareth’. Pubi silanala: ‘Gabriel’ el ‘Mohammed’ vedükom pubi Saludalanala in maged menik. Tefü dul groda kuraanapläneds Larabänik binons nebaiädiks. Plänedans difik bleiboms cedön duli ona mulis zül, votikans spikoms dö mul bal, e reidans pato kuratiks vödema niludoms, das pö atos tefos te düpi bal.

Moted Yesusa pabepenon in surat ot ön mod sököl: “Nilü daetep el ‘Maria’ ägetof doledis balid.”

¹ Vältoti kuraanasuratas in Deutänapük buk ela ‘H. Grimme’ (‘Paderborn’ 1923) lofon.

² Sümikos lonöfon tefü talmud yudanas, kela traduti niveraprofäsoran: ‘Dr. Nivard Schlögl’ in ‘Wien’ liedo estöpedom pos pub bukülas nemödik; fovikumo tefü vaästad parsiiyanas, tefü deadaniregistar Lägüptänanas e tefü vedadabuks hindutanas.

³ Gudikumo: Valanamädala.

⁴ At äbinon top klifalatara, su kel pugasakrifots yudanas päseitons, e kel attimo pelovebumon dub klifaglöpöt sonemik (‘kubbet es-sachra’) mascida di ‘Omar’ (sis 692 pos Kr.).

Lecek kritik as sümbole müka e donäta kludo pamodränon dub daetabim as komulian fama e vikoda. Ma kuraaniplänedans el ‘Maria’ alo egegolof lü ‘Bethlehem’¹, ed emotof us cili oka; atos äjenon ün soar dela 29id mula koptik: ‘Kijahk’ (= dekul), efe ün mudel. Kuraanitidans läükoms, das daetabim et, kel ya no plu ipolon flukis sis yels veldeg, eflorikon tü timül moteda, e das hinulomotäb² esagom mote okik: “Lemufükolöd bimi! Tāno fluks madik ofalons foi futs olik! Fidolöd, drinolöd e flifädükolöd logis olik (atos sinifon: trodolöd oli!)”.

Tefü deim Godäla Yesusa ‘Mohammed’ sagom in kuraan:

“Kritans lesagons, das God labom-la soni. Blasfäm kion! Val, kel binon in sül e su taled, duton lü God e lobedon Omi. Jesus binom in ced Goda utan, kel büikummo el ‘Adam’ äbinom. God efomom omi de stöf, ed esagom lü om: Dabinolöd! ed ädabinom. Utans, kels sagon: son ela ‘Marjam’ binom-la God, binons nenlekredans; Mäsiat it esagom: O ols: sons ela ‘Israel’! plekolsöd lü Söl ed oba ed olas! God äsäkom seimna Yesuse, sone ela ‘Marjam’: Esagol-li föro menes: Lecedolsöd obi e moti obik asä Godis? ad kelos Jesus ägespikom: Nö! neai, atosi fümükob yulo nämätü glor Olik. Lio ekanoböv-li lesagön dini, kel binon neveratik? Üf esagoböv somikosi, Ol esevolöv osi, ibä daseivol lelölöko ninäli ladäla obik, du ob no sevob lölöfi tikodas Olik. Te Ol suemol klänedoti valik e daseivol klänis valik. God no labom cilis. If vilomöv jafön bos, tän nedom te sagön: Dabinonöd! ed at dabinon. Utans, kels sagon, das God binom-la Kilidan dabinanas kil, binons nenlekredans.”

Reto in kuraan surat lölik dabinon, kel jäfon me “balät” Goda (surat: 112).

Bi in Larabän timü el ‘Mohammed’ rianans mödik ädabinons bevü kritans, go sio mögos, das e lovesumom de ons lejoni ta Kilät lüälöki oka. Igo gnosidans beyonitik, kels leigo änoons Kiläti saludikün, nog ädabinons ettimo in lofüdän in mödot ze gretik. Mögos, das i ons bo eflunons-la tedani jäfedik äd ini doms mögik valik kömöli. Ab sekü kod kinik ädanemom ai Sanali Godalesedäbi ä bügolani oka it?³ Ad atos ya ün zänodatimäd ägespikoy: “Ad loveükön lü palet okik i kritanis **badiko** petidölis, kels samo äleadons laidabinön Kiläti se fat, son e mot (löliko ma sam Lägüptänik: ‘Osiris’, ‘Horus’, ‘Isis’!)”

De milags 37, kelis gospuls änunons tefü Sanal, kuraan sevon te kilis: 1ido saunükam bleinamotäba, 2ido saunükam lepradana, e 3ido lelifikam deadanas. Dido läükom täno milagajenotis votik fol: 1ido das Jesus espikom sis moted oka, 2ido das om as cil efomom bödi liföl se taim peknidöl, 3ido das ekoedom donikön sülaö tabi ko zibs nulüdöfik, e 4ido das eceinom ad svins yudanis ut, kels äjonons okis as taans lejona omik.

“Milag” balidpemäniotöl pakonon reto i fa “jivisionans” relöfik! Atos seköfon ko dasev Godöfik, keli Sanal äkeblinom ini voläd. Dö “milag” telid, pakonos fa paokrüfals, kels nunoms dö cilüp Yesusa, das at ejenon in ‘Nazareth’. “Milag” folid bo binon cänid ko xiled milananas ini svins in topäd elanas di ‘Gadara’ (u: di ‘Gerasa’) (‘Lucas’: VIII, 32 e f.). Tefü “milag” kilid bo kanoyöv betikön publi, keli el ‘Petrus’ saludik in jenotem paostolanas älabom (Jen. paost.: XI, 5 e f.), e jinos jenöfik, äsva eflunon magi fa ‘Mohammed’. Jenäd kuratikum atosa fe pabepenon so in surat lulid:

“Tidäbs äspikoms lü Jesus: O son ela ‘Marjam’! Būdal olik fāgom-li ad donükön de sül ma vip obas tabi ko zibs? Jesus ägespikom: Bedredolsöd Godi, if vilols binön relöfiks! Etans ägespikoms: Vilobsös seadön len tab, e klietön obis! täno olabobs kuradi ed odasevobs, das esagol verati. Nu Jesus: son ela ‘Marjam’, äplekom lü Söl: God so: O Söl ä God oba! donükolös pro obs valik tabi, dat ön mod at valanämäd Olik dasevädikonös! Zibolös obis, o Gudikunal zibiditibanas! E God ägespikom: Osedob oles tabi; ab vi! mifät obinon pro utan, kel no ovilon kredön milagi at! Oblinädob one fomi dredabikün.”

Kuraaninolans kösömoms in pläneds oksik ad bepenön ebo tabi at labü ditibots ko plid gretik. Zib gidöfikün su at, sagoms, ebinon fit pefilädöl, kel äbinon milagöfik, e kel älabon len göb oka bodedis gretik lul. Näi kap fita learfluks e daets, ko mödotils viniga e sala ädabinons-la. Mens

¹ El ‘Bethlehem’ sinifon pö el ‘Mohammed’ sotefo “domi mita” (pö yudans “domi boda”). Steifüls vestiganas nenlekredik, ad blöfön, das sinif nema binon: “dom jilugoda Babülönänik: ‘Lachama’”, binons smilöfik.

² Gudikummo: nulohimotäb.

³ Kuraan nemon asä “profetanis gretik” eli ‘Noah’, eli ‘Abraham’, eli ‘Moses’, Yesusi ed eli ‘Mohammed’.

degkiltum äfidons-la de ats, e valikans äsaunikons de maläds okas. I in Lägüptän, so panunos fino, Yesus äduinom mödoti milagas, kels ye no patikumo panemons in kuraan.

As Saludalanal, keli Kristus äpromom ad sedön, el 'Mohammed' ädanemom semo oki it. Penom: "Yesus äspikom lü pöp oka: O ols: sons ela 'Israel'! Binob te sedäb Goda, kel sötob lonöfukön oles bukis lul ela 'Moses', e kel mutob lenunön oles lükömi paostolana votik, labü nem: 'Achmed'." 'Mohammed' ämalom, das om it binom-la el 'Achmed' pemäniotöl ed ädönuikom kludo pölalejoni kultana Frügänik di 'Kybele': 'Montanus', kel ilesagom büikumo mö yels 460 sümikosi tefü om it.

Dö utos, kel tefon sufí Yesusa, so 'Mohammed' lesagom tefü om, das neföro pekrodom-la; God sekü nämäd e sap oka güo evokom-la omi nen dol e deadam lü ok ini sül.¹ Nuns valik, kelis sagoy dö suf e deadam oma, binons-la te ludatikots e släns (ta yudans-li?). Utan, kel pikrodom vü ravans, isümedom-la vemo Yesus, e pinemom-la 'Assiug'. Ibinom-la rabinal, e pideidom-la cödeto sekü büd ela 'Herodes' baiodü kultanef yudik tü d. 29id mula koptik: 'Barramhat' (= mázul), ün fridel tü düp kilid poszedela. Ün tim et dag lölöfik, kel ädulon dü düps 72, ivilupon-la taledi, kel i levemiko idremon-la.

Jü top at lejon ela 'Mohammed' tefü Mastal Godik obas pemäniotonös! Kod, sekü kel binos nekomuniko fikulik, ad leceinön ebo slopanis oma ad kritans, muton pasukön ön mafäd no pülik in mimagodam bisarik e dilo smilöfik at pösoda: Yesus Kristus.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 4—9.

NUNS.

Tü d. 1id yanula yela at yels luldeg epasetikons, das Volapükaklub valemik Nedänik päfunon. Spelobs ladöfo, das klub at kosgolonös dönu timi jönik ä gloriki!

Kanons pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Voorschoten' (Nedän), 'Leidscheweg' 39. Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. N.	1,—
'Wörterbuch der Weltsprache' fa otan	,,	4,—
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	,,	1,—
'Lehrbuch der Weltsprache' fa 'Johann Schmidt'	,,	0,80
'De Wereldtaal'. Vp. fa 'J. G. M. Reynders Sr.'	,,	0,35
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,,	0,25
Yelod: 1940 Vpagaseda pro Nedänapükans	,,	2,00
Yelods büik gaseda at a yelod	,,	1,50
Hüm Vpa (vödem teik) a samäd 1	,,	0,05
a samäds 10	,,	0,25
a samäds 50	,,	1,00
Vpamäks a samäds 100	,,	0,50

Kanons pasivön de söl: 'J. G. M. Reynders Sr.' in 'Den Haag' (Nedän), 'Goudsbloemlaan' 120. Potakal: 199061:

'De Wereldtaal'. Vp. fa 'J. G. M. Reynders Sr.'	fl. N.	0,35
'Statuten en Huish. Reglement der Alg. Ned. Wereldtaalvereeniging'	,,	0,25
Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Ned.	,,	0,25
Yelods lid jüesa 8id Vpagaseda pro Nedänapükans a yelod	,,	1,50

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 9—10.

¹ Süliovegamatemül su Learabel, kel fino pälödon fa krodagolädans, padalabon sevädiko fa slamans. Te balna a yel, sevabo tü süliovegamadel kritik, sufälons, das fransiskans jenükoms us kultiplägi vü zeneit e düp 10id göda.

KAPIT SE LEKONED: 'BARTJE' FA 'ANNE DE VRIES'

Petradutöl se Nedänapük ini Volapük fa 'F. J. Krüger'.

Fat sagom ai, das del dulon so naütölo luniko, ab dö atos el 'Bartje' no baicedom ko om.

'Bartje' neai naütom oki. Atos sekon klüliko de utos, das om, pato ün hitüp, labom jäfotis so jeikiko mödikis.

Ekö! bü val lusöp dabinon ko cäfs, e gasterotils, e frogs e vatarats e vol fulik me klänöfots bevü lämnad e vataplans. Fomälolös seimna, das rat dabinonöv, kel svimonöv da lusöp et, u das paikil takonöv us, nendas zeiloyöv oni me ston, atos binonöv ga pidabik! Benö! täno frambods natädik dabinons in kvärepafofils su daemils vü läneds, kels nu nog florons, ab kelis ga ya nu mutoy kontrolön aldoliko ad deplökön sunädiko bälis urediköl, büä blods oyik oküpoms onis. E gadil oyik, kel muton pasämikebön. E kroligs oyik su vietädafel. E jikapar vietik, kel i nendoto vilof labön topili votik, ven edelufidof nenyebio äsvo jeifölo sirkili fela. E bödanästs valik, kelis sevom. E telna a vig petrolaman ko vab mismelöl omik. Benö! finükolös te numädi olik!

E täno as resärfot mödot gretik daülans dabinon, kelis kanoy visitön. Ab binos gudikum, if no neodoy onis, ibä daülans nemödik dabinons, kelis kanoy konfidön. Tikädoyös samo fati okik! atan binom nog gudikünan valikanas, ed om givom oye flapemili sui blit oyik, te bi binoy bäldikuman, ed om igo büdom oye demü atos ad ramenön klotiflapömi de masad. Mot vokof oyi ko logod flenöfik, e pas, ven binoy täno lä of, klülikos, das edunoy bosu, keli no edaloy dunön, ed of tülöf lili oyik. Kapenan e dünans omik klänedoms oyi dis boadakrugüls, e täno lefredoms. Balan feilanas koedom vobön oyi dü düp lafik len lesulaskal efärmediköl, e votikan kodom oyi ad ramenön nadi e fadi ad fäinägön dönu hogi bludik in gug svina ebo pepugöla. Daülans, pato if no soelons, vilöfo töbidons ad fopülükön hipulis smalik, pläsif labons jäfotis vemo mödikis, ibä täno zunetons u momofons oyi. Demü kod at 'Bartje' buükom ad blebön soelik. Om jäfikom buikumo me cäfs e jikapar e vatarats. E pö naeds vemo nemödiks golom lü el 'Hendek-Jan': jibiravan. Etan ai binom soelik, e kludo no so riskädik. Ed etan labom dö dins voiko cedi ot äsä om: i om konfidom menis no plu, kas logom onis.

Adelo 'Bartje' primom dönu lä lusöp. Ramenom gäliäri smalik se divöp kälöfiko fa om peklänedöl dis sigayeb in barak, grämom donio ve lusöpajol pebrekotöl, e kropom lestiliko ad lükön gasterotilis. Boadajuks omik fimasugons okis nevfiko ini släm mismelöl, ab om no küpom osi. Blegükom oki love vat braunik e logom. Jäfalom lölöfiko ko lülogam dilila vola len futs okik. In nefinöf lefogarägs vietik tel vebons ve silaglöpöt hulöl, in kel vataplans vulons. Trup pijunas beifliten ko lufuts löpio pelüodüköls, vegon sekü büd nelilamovik in blegod japalik, e lägon oki len nufafäit. Us i föfadasadil slobik kledöl dabinon ko fenäts tel e yan grünik, kel binon lafo maifik. Smok blövik sadon se cim. E nilo logod fefik ela 'Bartje' dabinon, kel logon. Se töpil slapik nu vataraänid süikon, steigon bälidi oka se sürfat vata e nepubon ko glöp largentik glimik ini plifäds yäkila... E cäfil ko lufutils goldik grämon bevü brul kaulas da fot tio nedugolovik lü zeil semik seimo in dib klänöfik. Mu nilü jol früganed kripon se bokodil tubafomik oka, e mufükon senidölo kapi oka lü lüods valik... Ekö! us pijuns dönu beivebons. Ed in fleks vifik gasterotils tel: bal gedik e po on bal magifiko kölagik, jutons da fot e pöjutons odi jü fo pär boadajukas.

El 'Bartje' gleipom — pun omik dädukön sili e voli — ab gasterotils eskeapons.

"Binos vemo pidabik!" 'Bartje' seifölo sagom ninälo, e täno sevälöfikom. Gleipom suidiko len tuif yeba. Sui vat jad pubon, e su ponil mot omik stanof, ko slivs pedriböl e ko logod suetik, in smel sobavata e klorinazema.

"O hilupul! mutol-li dönu padisblunön ko kap olik ini vat?"

Etosi edunof seimna. Igleipof omi süpo len lögs omik, ed ibufof¹ kapi omik mö naeds anik ini vat, äsä böridabufömi in böridatüb, ad säkösmükön ome laidaduni skänik et. Ibinos jeikiko teifülik, ed ün soar et in bed nog äjäfom ad sestörülön lämnadi se lils oka. Tü del äsä adel mot kanoföv labön desini ad dönuön atosi. Demü kod at 'Bartje' spido löükom oki.

"Nö! o motil! atos no zesüdon."

---

¹ Ba pöl pla: iblunof

Töbiko livükom tirölo boadajukis oka. Atos davedükon tonis slürföl kidas. Lögs omik binons stifiks ä doliks.

“Kömolöd isio!”

“Si! o motil!”

Kömom, spidöfiko klinükom kluinölo boadajukis oka len yeb, e namis oka len pödaflan blitila okik, e blibom plödü portat namas redik mota. Mikonfido lükom logodi ofik. Bevü frons kuda käfod dabinon, kel lükon. Blümom ad mobunön.

“Kekömolöd ini dom!”

Golof ya föfo su luvegil rovik bakastonas in boadajuks vorik oka. Surads ofik stegons jipuliko se juüp dub lebavetatan pelöpiotiröl. ‘Bartje’ sökom. “Nu mutoy küpälön”, tikom. “Nu gudikos mödik no okömon. Pläo esagoföv-la sunädo utosi, kelosi tefos...”

Ab domo val binon komunik. Putül nog ludrenilon in völaslipöp. El ‘Jan’ bigik steigom kapi oka se kavil dis at. “O motil! saidos-li nu?” spuledafads klebons in herem omik. Labom stripis miota su logod stupik okik. Telna ün vig alik mutom güükön pötetis, kels pakipedons dis völaslipöps, bi sprotons so vemo ün gölayel. Mot no gesagof ome. Zanädo eli ‘Geerte’, kel stürülof sui jofrät pegüüköl figurilis me zen se filaskal ona. El ‘Riekie’ tajedof me pötets tel ta yan völaslipöpa. E su tab...

Su tab kum bonas braunik dabinon: bons braunik efroniköl, esveliköl, emüdiköl.

“Sesukolöd onis nu kuratiko!” mot sagof. In vög ofik liloy smili peklänädöl. “Täno binol hipul brafik! Bevü ons bons blägik dabinons.”

Ga ejekom so vemiko, das redikom jü in töpil vietik oka. Däsperiko logetom lü kum bonas. Ya pemüdükons, azedelo pofidons.

“Fi!” sagom nelaodiko. No dalam sagön atosi, ab bons braunik binons so vemiko gagiks! Binons zib naudodikün, kel dabinon. ‘Bartje’ no sevom, kis binon kod atosa, ab vedom ya luvomitik, nü betikom blögädi tönik balid, keli mutom cuvön e nüslugön. Tü tímül at tiko ya taslugom ta ons.

“Ofidobs-li azedelo bonis braunik?” vokädom me vögil bisarik ä däsperik.

“Si!” sagof el ‘Riekie’, e tajedof ya dönu me pötets. ‘Jan’ kanitom lidili e jedom sovadiko me pötets dis völaslipöp. Mot emogolof. ‘Bartje’ leno eküpom atosi. “Fi!” sagom laodiko e tagom otüpo me futs okik. Vö! nu efopülükof omi! Ebo om mutom sesukön plütülisko bonis, sekü kels oteafom azedelo. Ämutom i ramenön plütülisko klotiflapömi, me kel ägetom flapemili sui seadäm oka. Atos binon dín ot. Ab no ozedom atosi. Mutom datikön bosí.

Kavayan frakaton. El ‘Nimpie’: jikatil gedik dränof oki da slitod yana, zigolof läkölo lumudi oka da cem, e golof lü fenätabam ad seadön us e lavön oki.

‘Bartje’ doniogolom ve tridemil kava.

“Kisi sukol-li us?” ‘Riekie’ säkof.

“O säkiälän! Vi! if no oseilolöv!” ‘Baartje’ tädom glötiko.

Vestigom senido in kav dagik ninädís skelilas e skalas. Us: ... pin, us: ... milig; de at jikat gagik et edrinof tio mifätio, us: ... diledil pineda in papür knätäröl. Tridodom ta cafädil. Biegädóm e doatom in on. Binos blögäd kleböfik. Mögos, das binon pin, ab i bo zibaretil. Deläkom doatis oka. Binos retil pötetas petroivülöl ko läfabrasidaläfs.

Nu mutom keblinön bosí pro ‘Riekie’, pläo obeträtülof omi. El ‘Jan’ bigik: dölan et, küpom nosí, etan nog binom in lekev okik. Jedom nameti cärmas lunik vietik ko finots blövik plödío sui glun. Sümons ad vums, ta kels getoy tavummedini. ‘Riekie’ lecedof zibaretili benosmekiki. Smilof danöfiko ä lekäfiko, e kluinof kälöfiko mudili me nijuüp oka. ‘Bartje’ rönóm plödío ad sukön moti. Binof su vietädafel. Lägof tuülis len sägükamajain.

“O motil! labol-li bo nog retili läfabrasida?”

No lölogof.

“Igo if laboböv oni, kikodo atos nitedonöv-li oli?” säkof ko stofädikniböm vü lips.

“O! nosí, o motil! ab üf ogetoböv azedelo zibaretili et, kio gudiko osesukoböv bonis!”

Stebedom spetäto. Mot mutof smilön. Sagof: “O käfan kiom!” Labom mögodi vemo gudiki!

“Motil odunof-li osi täno?”

“Ba, ab mutob nog sludön dö atos! lilol-li?”

No promof osi fümiko. ‘Bartje’ no binom kotenik.

“Motil odunof-li osi? sio u no-li?”

“Ag! si! o hipul: säkiälän! Spidolöd ga! mutons papladön sui kvisinafön!”

Danüdom ninio¹, givom gronastonili okik ele ‘Riekie’ e flintoinili ele ‘Geertje’, tirom eli ‘Jan’ len kolet omik disao de völaslipöp, e jatülom omi, jüs krugikom e hokom sekü smil. Täno givom ome flapi tonöl sui glüet omik, tränom stuli läi tab, e primom ad sesukön ziliko bonis malädik. Feifom dönu ya gudikumo ka ädelo, olärnom osi fümiko. Ya nu fredom demü logods blodas. Kio gretiks obinons logs omsik, ven te om ogetom reti läfabrasida!

Mot nükömf, deükof lebaveti lunik oka, maifükof kloti, e ramenof putüli se slipöp omik. Kio zadik ä kio löfik binof kol el ‘Egbert’! Klädof omi in brads oka, e givof ome löfülanemilis.

“O blatadil, o pupil obik!... o smalanil obik, o svinil!... o löfäbil lada obik...” Kodof tonilis me lineg oka love om: “ty-ty-ty-ty...” ed i votikis me lips, soäsä utis, me kels feilan stigädome jevodi oka. Smilof e nutof lü om, ab ‘Egbert’ no nog smilom. Givof ome i kidilis sui bäldamanalogod fronik ä redik oma. Atosi putüls zesüdiko neodons-la ad glofön, ibä ‘Geertje’ nu getof onis te seledo, e votikans löliko no plu. Ven fägoy ad golön, ven no plu binoy yunikünan, täno tim löfülanemas e kidilas paseton. Täno binoy “svinil”. Atos binon soik, e binosöv bisarik, if binosöv votik.

Kio vietik dög mota binon, keli nams braunik ofa nu töbiko süramenons. Me punils bofik oka ‘Egbert’ gleipom in on, äsva vilom-la leno plu sägleipön oni. Sukom ä senidom me lipils oka, e grunom, äsä svinil. Täno vedom takedik, e drinom, e logils blövik omik logons lü ‘Bartje’. Dub atos ‘Bartje’ glömom bonis. Mutom betikön belifoti änuik, ven älogom go dibiko ini lusöp lü sil fagik et. Nefinöf — no kanom suemön atosi — nefinöf i dabinon in logs putüla. ‘Bartje’ no kanom sagön osi. Votikans kömons ad stanön niliko lä mot. “Pupil obsik”, sagons jonölo, “pupil obsik drinom!” Sagons atosi nelaodiko, äsva resitons plekili. Mot seadof e logof ko smilil stilik sui ‘Egbert’. Ed in logs ofik nid ot dabinon, äsä ün agöd, e ga sol nu no liton.

Binos vo benofät, das ‘Egbert’ ekömom. Mot binof ai mödo plitikum, ven elogof in logils omik. Täno glömf kudis okik dü timil. Kuds vedükons moti neflenöfiki e semikna käfiki. Ab nu sagof flenöfiko, das ‘Riekie’ mutof ramenön tübi sa lavastöpömi, e gifön ini on vatic koldik e poso bosu vata vamik se kafed. Nu i tauli! “Ed ol: ‘Bartje’ mutol i dunön bosu pro kosid, ramenolös cafädi gretik pro bons!”

Etosi ‘Bartje’ dunom. Mot lenükof putüle tuüli sägik, seitof omi dönu ini völaslipöp, pladof bonis sui kvisinafön, e segolof ad drinön kafü domü jinilädan.

Topäd binon büfiko sefik. ‘Bartje’ kanom fanön takediko gasterotilis. El ‘Jan’ bigik dalom kegolön ad dakipön skalili. Atos binon stim pro el ‘Jan’ bigik. Atan binom hilupul nog mödo smalikum, ka el ‘Bartje’.

Nu binos zedel. Nu valikans seadons fo boveds vagik okas e stebedons. Cils mutons seilön. Fat ekoboyümom namis heragik gretik oka sui tabasiem e stutom feniko me stutöm stula okik poloveo ta völ. Smel döna e släma väpon de om. Binom nekotenik, ibä dönu mot no eblümükof valikosi, ven äkömom ini dom. Labom takädatimi düpa te bala ad fidön, ed omutom nelabön slipi oka dü düpafoldil su glun. Mot golof mo e ge e spikodof, spikodof, spikodof... Meugof-li süpiko so gudiko kol fat? U steifülof-li ad flenöfükumön meugi omik? Ibä ninälo ai dredälof demü om. Dö kis mot spikof, atos no dudranon ini ‘Bartje’. No ekanom tuvön zibareti oka. Seadom ko kap leredik, kledölo ä jäfädiko mufölo su stul oka. Binon stulil neflifedik ä mufülik nen stutöm. Binos vo din, das kudomös ad no dedaivülön de on!

Buf! ekö! cafäd ko bons braunik stanon su tab. Mot nelogädikof po fogül. ‘Bartje’ te logom lespuni boadik; at bekupon fulio bovedis. Mot spikodof in lefog. If bäldikans spikons, yunikans mutons seilön. No plöpom ad sagön vödi bal. Kledom, sagom bosu nelaodiko, mot no küpof osi. U küpof-li sio osi? Kikodo üfo sagof-li nosi? ...

¹ Gudikumo: ninälo

E nu lespun fulik me bons fogülöl vebon sus boved omik. Nu med te bal ga dabinon ad skeapön de atos! Luvokädöm: “No ob!” Molettirom bovedi oka, e lespun pagüükon sus tab.

Spikot finon. Dü timül binos so stilik, äsä in glüg. Ab logabobs densitik fata fronükons flomi omik mifäti spetidölo.

“Diabö!” vokädöm.

“Logolöd ga utosi, keli dunol!” mot zanof. Splodülof me riprods.

Ab ‘Bartje’ vokädöm dredäliko: “Zibareti oba!... mutob labön zibareti oba. Ga epromol ati obe!”

Stanof ya pödü om, tülöf lili oma, e kluinof bonis me nam oka ini boved omik. “Hilupul gagik, furmid badik binol! cedol-li, das labob-la timi ad vamükön zibaretis? Tovädolöd bonis anik et lä boved olik! E bonis ofidol! Utosi, kelos binon in cafäd, ofidol, e no bosu votik! Vilol-li bo binön mastan? Ol binol mastan utöpo, kö svipagleipäd binon.”

“Ed ol epromol atos!” luvokädöm kipölo bradis jelölo love kap oka.

“Nosi epromob. Ofidolöd! Gö!”

“Ag si! o säkiälän!” atosi äsagof. Nosi epromof. Kisi edagetom-li me käf valik oka? ‘Bartje’ vedom lezunik. Ab in ladäl omik bevü vut e leskan löflamöls vögil dabinon, kel spikon lekäfiko e slüdölo ta atos: “O ‘Bartje’: hipul oba!” vögil et sagon, “kio fäkädikol! Atosi ga ekanol sevön. Men nonik ga dabinon, kel binon konfidovik. Klüliko eglömof osi! Ab seilolöd! o ‘Bartje’! e fidolöd! Cuvolöd e slugolöd, jüs boved olik ovagon! Klänedolöd smugo dili bonas ini poks blita olik! atos binon sio mögik, nendas logoy osi. U koedolöd falön onis disi tab, ba kat ofidon-la onis! Ab seilolöd! Atos binon sapikün! Mög votik no dabinon...”

Ab ‘Bartje’ binom no plu el ‘Bartje’ ot, kel ai sevom, jü pün kinik kanom dunön nenriskodo. Vögil nunedon mäpetikumo, leroron: “Seilolöd! seilolöd! seilolöd!” Ab ‘Bartje’ no kanom seilön.

“No esötölöd seadön so lunüpiko domü jinilädan ad luspikön ko of!” hipul at luvokädöm süpo. Atos binon vaf lätik ä balik oma. Binos brekot teina, kel söton vunön moti, ab kel ogejokon täno sui kap hitik oma.

Te fat blebom takedik. ‘Bartje’ binom el ‘Bartje’, e fovo din no tefon omi. Binos dinäd bevü jimatan e hicil. Binos te pidabik, das vedos dönu so vemo latik, büä kanom primön fidädi. Ab blods, kels i mutoms fidön bonis, vokädöms leskano: “O! mäpüdävödan kiom!” Söril primof ad drenön. El ‘Jan’ bigik blotikom tio disi tab, ven mot fäkädälo beijutedof pödü om. E täno ko flum mäpetik riprodas, lil votik ela ‘Bartje’ muton sufön bläfodi.

Fat finükom jovi.

“Mutobs plekön!” vokädöm laodiko.

Detirom luhäti oka.

Täno nams valik pakoboyümons, logs färmikons. Binos stilik. Plä tikit galükamagloka, kel tonon, äsä mirön jevoda: ‘tik, rik-tik, rik-ke-tik, rik-ke-tik, rik-tik, rik-tik, tik...’ Plä hek ela ‘Bartje’. Binos bisarik, ‘Bartje’ no kanom drenön. Dremom löliko. Lils omik lehitons. Plekön... Ekoboyümom namis okik, punilis dremöl ä miotikis dub rumäg, e stonils, e gasterotils. Ab no kanom färmükön logis okik. Logs lehitik oma logons vali:

Kapis peblegüköl vel po kölümils slenik fogüla. Fat pödü luhät omik. Eli ‘Gert’, kel sesteigom tomölo linegi oka. Logodi lezunik ehitiköl mota e lipis pleki tisagölis ofa. E bonis su boved okik. Ets labons logodilis. Ekräkons. Labons mudilis, kels grinons kol ‘Bartje’. E fogülons. ‘Bartje’ sevom, das no ofidom onis azedelo.

Fat bruvom ad malön, das efinükom plekami, e süikom de plöd luhäta oka.

“O ‘Gert’!” sagon.

“O Söl! benedolös zibi at! ‘Amen’!” el ‘Gert’ plekom.

“O ‘Arie’!”

“O-o Söl! be-benedolös zi-zibi at! ‘A-amen’!”

“O ‘Bartje’!”

Blebos stilik...

Nu sagon laodikumo: “O ‘Bartje’!”

Stil dredilikum...

“O Söl! benedolös zibi...”, el ‘Riekie’ primof ko lipils dremöl.

Ab vög fata drumon laodikumo löpü atos: “Nö! binolöd stilik! El ‘Bartje’ mutom plekön! o ‘Bartje’! plekolöd! diabö!”

E nog ai ton nonik kömon se mud ela ‘Bartje’. ‘Bartje’ seadom löiko ko namils pekoboyümöl, e logs lü boved oka logetöls. Pebos vemöfiko in kap oma, logod omik binon tio so redik, äsä lils ledolik oma. Binos del bisarik! Kiöpao el ‘Bartje’ dagetom-li kuradi? Stil binon teifülik. Mistom onu osplodülon. Dredäl e lejek fogülons se bons.

O! el ‘Barte’ binom jeikiko dredälik. Binom i luvomitik, mutom tio vomitön. Ab in ninäl omik bos dabimon: bos bisarik ä fümädik, atos binon nämikum ka votikos valik. Seadom us, no kanom dunön votiko. Binom stupik ad kondötön so, ibä gaenoy neföro bos de daülans medü mekad. Süädölo dö peräd mutom binön notiko volutik. Binos pidabik, das volutom nu ta fat, ibä fat e ‘Bartje’ dutoms lü od. Ven ‘Bartje’ betikom atosi, mutom lölogön. Logoms dü timül odi, man gretik e hipul smalik, in yäks blövik sümik, labölo logis leigo lezunikis. Logs et flamülons tädiko. Mijästidoms logodis oksik. I pö bofikans lebeg semik dabimon, ed i pläid stilik stabü flenäd omsik: Yilidolös ga! o flenädan!... klemolös ga!... Logs komipons, vol mofalon. Nu tefos nämädi fatik. Olaidälom, jüs din oblegikon ud obrekon, nü igo milna tefos eli ‘Bartje’.

Flap drumöl sui tab tonon.

“Benö! oplekol-li nu? ...”

Bos votik nog kömon: blasfäm knätäröl. ‘Bartje’ blotikom de jek. Vedom ninälo koldik ä stifik sekü dalestüm. Ab ‘Bartje’ no binom plu el ‘Bartje’. Lülogom moti, slugom, slugom¹,... e sagom: “No plekob pro bons braunik.”

E täno valikos jenon so vifiko. Stul fata juton ta völ, ‘Bartje’ svonom da lut, futs omik joikons bovedi de tab. ‘Riekie’ padogolof, valikans yamons. “O ‘Albert’! prüdö! binom nog cil!” “O fat! o! o! o fat!” Ab nam tulumik fata flapon vemöfiko sui blitil ela ‘Bartje’. Ed el ‘Bartje’ käfik ä takedik ecnom ad vutälan smalik. Tridodom, beitom, e flapom züöpio. Lerorom: “Neai! neai! neai!...”

Täno mot maifükof yani lemaifiko, e fat joikom omi plödio.

“E diab ramenonös oli, if riskol-la ad dunön nog stepi bal love soliad doma obsik!” fat darorom hekölo.

“Binol vo äsä nim sovadik!” mot vokädof. “Sukolöd üfo domi votik! Vilobs no plu labön fümädälani soik!”

“Binos soik!” fat siom, pesüpädölo dub datikot nulik at. “Mogololöd te! Sukolöd fati votik e moti votik! E vi! if labolöv küni ad gekömön isio!”

Yan fäijutedon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 11—18.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik ojenükon kobikami valemik 30id oka ün poszedel zädela: 1940 mázul 30 tü düp: 2 in bal lecemas ela ‘Hotel “Noord-Brabant”’, ‘Vreeburg’: 3 in ‘Utrecht’.

Ini nüm at elasumobs tradutodi kapita se lebuk in Nedän sevädik: ‘Bartje’ fa ‘Anne De Vries’, pro kelos edalobs dagetön ad fred obsik däli e lautana e dabükana.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr’ begom limanes ut diläda valemik feda Vpaklubas, kels no nog epelons limanamamonis okas pro yel: 1940, e mögädo i yelas büikum, ad potön atis ome bü prilul 1 balidkömö. Ladet oma binon: ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Goudsbloemlaan’: 120. Potakal: 199061 (Nedän).

Peselons ünü foldil 4id yela: 1939 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1940. Pad: 19.

---

¹ Gudikumo: slugülom, slugülom...

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK**[Nunod dö kobikam 30id.]**

Ûn poszedel zädela: 1940 mázul 30 kobikam valemik 30id päjenükon in bal lecemas ela ‘Hotel “Noord-Brabant” ’, ‘Vreeburg’: 3 in ‘Utrecht’.

Ze tü düp: tel e laf presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ ämaifükom kobikami me spikäd Vpik sököl: “O siörs!

Lüvokädob oles benokömi ladöfik, e spelob, das kobikam obas okodedon, das valikans otöbidons ad sevädükön aiplu Vpi ed ad süadükön flenis e sevädanis okas, das binos gudik ad slopikön mufi obsik. Ibä no binos-li smilöfik, das näi Vp. nog mekavapüks nemu luls paplägons, kels bekomipons odis ad dagetön buami? Atos fümiko no äbinon dial, keli ‘Schleyer’ äfomälom. ‘Schleyer’ no esteifom ad nüdügön valemapäki mätedöl, ibä, ven ädatikom Vpi oka, valemapäuk no ädabinon, steifs büikum valik ad stukön valemapäki ineplöpons. Disein ela ‘Schleyer’ äbinon ad moükön defi at. E das ‘Schleyer’ eplöpom me steif oka ad jafön valemapäki gebovik, jenöfot vo blöfon, das Vp. okanon zelön odelo, tü mázul 31, dabini 61-yelik oka. As blöf telid gebova Vpa dalob i mäniotön jenöfoti, das klub obsik labon ün yel at bäldoti tummyela lafik. Ebinosöv-li mögik ad laibinükön klubi so lunüpiko, if äbesteifon diseini nesiämik? Ibo: nö! Klu no säkuradikobsös, das Vp. labon mätedianis oka, e das igo nog ai steifoy ad fomön mekavapükis nulik! If obs kludo vilobs dakipön diali ad dalabön yufapäki gebovik neudik bal näi natapüks dabinöl mödik, tän obs valik mutobs steifön ad propagidön Vpi.

O siörs! maifükob kobikami valemik kildegid Vpakluba valemik Nedänik.”

Protok kobikama valemik büik päloreidon; päzepon fa kobanef.

Pos atos sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl, kel äninädon brefo sökölösi:

Limananum pluikon. Sekü deadam klub äperon limani meritabik oka: söL ‘J. G. C. P. Peerbolte’, musigal ä gelan vemo sevädik in ‘Zaltbommel’. Yeged mebe oma pededietöl pelasumon ini setulanüm yeloda büik gaseda obsik.

Kobikam valemik büik päjenükon in el ‘Hotel “Noord-Brabant” ’. Nunod kobikama at äpubon in nüm: 3 yeloda büik gaseda obsik. I delagaseds anik älasumons ini padüls okas nunodis smalik kobikama.

Jäfidot kluba: “Vpagased pro Nedänapäukans” epubon nomöfiko aipos muls tel. Pö prim ayela gased eprimon yelodi 9id oka. Pläso limanes Vpaklubas bofik gased i päседon niveres mödik in lomän e foginän, delagasedes, reidalecemes notidik, studanaklubes, stitodes votik difik e privatanes. Pluna redak ädalon getön jonülis baisenäla. In yelod epasetiköl bevü votiks yegeds veütik sököl äpubons: de ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’: “Hieroglifaston di ‘Rosette’ in dältad di ‘Nile’ ”; “Bödaflen de ‘Joplin’, ‘Mo’ (Tats pebalöl Nolüda-Meropa)”; “Dö Mäsiat dobik e pats votik se rujenav relik”; de ‘Johann Schmidt’: “Jenotem brefik Vpa”; de redak tradutods: “Tüvs” fa ‘C. M. Van Hille-Gaerthé’; “Trubadur” fa ‘René Marcia’; “Juitagads” fa ‘Oilve Schreiner’. Dü dabin oka gased egretikon. Pö naeds anik delagaseds anik elovesumons nunis se gased obsik.

Ûnü yel epasetiköl Vpamäks 800 päselons. Geb mäkas at vemo pakomandon, bi binons med gudik pro propagid Vpa.

Pämod: “ ‘De Wereldtaal’. Volapük.” pelautöl fa ‘J. G. M. Reynders Sr.’ sekü komit kluba epubon ün prim yela 1939 in el ‘Drukk. en Uitg. Mij Broekhoff N.V. v/h Kemink en Zoon’ in ‘Utrecht’ ä kanon pasivön in bukated tä suäm flonas 0,35. Ninädon b.v. brefo davedajenotemi e gramati Vpa.

Fa propagidakomit sirkülapenäds tel pälautons ä päpakons: bal päjonidükon pro yunanef e votik pro slopükam limanas nulik. Sek atosa pastebedon.

Tü 1939 mázul 31 yels 60 ipasetikons, das ‘Schleyer’ älegivom vole datikoti oka: Volapük. Jenöfot at pämebon in mayulanüm yela: 1939 jäfidota kluba. Pötü yubid at sikots sököl pägevons fa cifal: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’ ägetom köni di ‘Schleyer’, ‘Stefan Basilescu’ in ‘Comuna Talpasi’ (Rumän) e ‘Jakob Sprenger’ in ‘Gams’ (Jveizän) stimadiplomis kadämala Vpa e ‘Johann Schmidt’ in ‘Weisskirchen am Taunus’ (Deutän) diplomi tidala Vpa.

Tü 1940 yanul 1 klub obsik ädabinon dü yels 50. Jenöfot at pämebon in gased obsik de yanul ayela.

Limanamanum diläda valemik feda Vpaklubas eblebon leigik. Binos pidabik, das krigastad kodon, das propagid in fuginän no jenon so göniko, äsä vo vipoy. Ga spod jäfädik laidon. Nog ai klülädos, das pösods dabinons, kels cedons, das säkäd valemäpüka no nog petuvedon. Somo b.v. ‘Prof. P. Mitrovitch’ in ‘Sarajevo’ epübom ün prilul yela: 1939 pämodi labü tiäd: ‘Les problèmes interlinguistiques’ ed ün dil lätik yela et pämodi: ‘Une grammaire interlinguistique est-elle possible?’ Tefü mätedians Vpa pänunos, das valiks sufons dämi sekü krigastad. Nunod finikon ko notodam spela, das dasevoyös valemö, das te dabin yufapüka bal binon mögik, e das Vp. neudik muton binön yufapük at!

Pos atos kal dö 1939 päxamon e päzepon. Kal päjöton me jötasuäm gönetik mö fl. N. 7,13.

Penäds pro kobikam no pigetons.

Dinädü mob söla: ‘N. Schraivesande’ tefü jäfidot kluba äsludoy ad läükön lä jäfidot läükoti, kel patiko pögebon pro propagid Vpa bevü julans julas ko dona- e zänodatid.

Top pro kobikam sököl polonon latikumö fa lecifef, ed as tim kobikama at del ün mäzul oyela povälön. Fovo äbepikoy nog dinis anik tefü Vp., ed äsludoy ad sedön nemü kobanef glidi cifale Vpanefa: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ in ‘Godesberg a. Rh.’

Pos atos presidan äfärmükom kobikami ko stigäd ad binön ai jäfikis frutü Vp.

Dü kobikam konlet Vpaliterata pijonetükon.

Lecifef kluba binädon me ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’: presidan; ‘N. Schraivesande’ in ‘Hilversum’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’, ‘Goudsbloemlaan’: 120: sekretan-kädan.

J. G. M. REYNDERS.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1940. Pads: 24—26.

YUNÖF NEN BÄLDÖF E LIF NEN DEAD.

Konot Rumänik fa ‘Petre Ispirescu’ petradutöl se Rumänapük ini Volapük fa ‘Stefan Basilescu’: kadämal Volapüka.

Ebinos seimna, äsä neföro ün tim votik; ibä if no ibinosöv, no konoyöv plu dö tim, ün kel plop äprodon bünis, e flökasalig violis; ün kel bers äflapons odis me göbs; ün kel lups e jipüls äbradons odis ad kidön svistikölo odis; ün kel äsafaferoy futi bal fliba me els ‘ocale’¹ züldegzül ed on äbunon ini sül löpikün ad blinön konotis obes.

*Ün tim kelik musak sui völ äpenon,
utan lugan binon, kel no osi kredon.*

Seimna lampör gretik e jilampör edabinons; bofikans äbinons yuniks ä jöniks, ed ävilölo labön cilis, edunons ömna utosi valik, kelos äzesüdon pro atos; egolons lä sanans e filosofans, dat küpedomsös pro ons stelis, ed büosagomsös ones, va cils ökömons; ab nen sek. Fino lampör, älelilölo, das in vilag nilik bäldan skilik ädabinon, äsedom calanis ad ramenön omi; ab atan ägespikom sedäbes, das utan, kel äneodon omi, ökömonös domü om! Lampör e jilampör kludo älöikons, ed äkesumölo ko ons noubanis gretik, soldatis e dünanis, ätevons lü dom bäldana. Bäldan, sosis älogom onis fagao, äsegolom ad kosgolön onis, ed äsagom sunädo ones:

“Fredob, das ebenokömols sauniko! ab kisi spelol-li ad tuvön? o lampör! Desir, keli labol, oblinon ole glifi gretik!”

“No ekömob ad besäkön oli dö atos”, lampör äsagom, “ab va labol medini semik, kel fägükon obes ad labön cilis; givolös oni obes!”

“Labob oni”, bäldan ägesagom, “ab olabols cili te bali. Atan obinon hiel ‘Fat-Frumos’ keinik, ed ols no olabols pöti ad juitön dö om.”²

Lampör e jilampör, ilüsumölo medini, ägekömons frediko ini ledom, e pos dels semik jilamppör äsenof oki grodiki. Lampörän lölik, kur lölik e dünans valik äfredikons dö jenot at. Ab, büä tüp motama ikömon, cil äprimom ad drenön, kelosi sanan nonik äfägom ad stilükön. Täno

¹ El ‘ocà’ binon vät vönik milgramas 1,260.

² El ‘Fat-Frumos’ binom “hiyunan jönik”, “leson keinik” sagädas, märas e konotas pöpedik.

lampör äprimom ad promön ome dabinodis valik vola, ab igo so no ämögös pro om, ad koedön seilön omi.

“Seilolös! o löfäb obik!” lampör äsagom, “ibä ogivob ole lampöräni so u so gretiki; seilolös! o son obik! ibä ogivob ole asä jimatani ledauti so u so jöniki lampöra;” e dins somik votik mödik äpromom ome. Ven ai älogom, das no äseilom, äsagom fino ome: “Seilolös! o lessonil obik! ibä ogivob ole **yunöfi nen bäldöf e lifi nen dead.**”

Täno cil äseilom e pämotom; e dünans äkoedons tonön timpunis e trompetis, ed in lampörän lölik äzeyoy zäli gretik dü vig lölik bal.

Plü cil ädaglofom, plü ävedom sagatikum ä künikum. Äkoedoy golön omi lü jul, e lü filosofans, e tidi lölik, keli cils votik älärnons ünü yel bal, om älärnom ünü mul bal; somo, das lampör äfäkädikom sekü fred gretikün. Lampörän lölik äpleidikon, das ölabon lampöri so sapiki ä täläktiki äsä regi: ‘Salomon’. Ab pos tim anik no äsevoy, kisi älabom, ibä äbinom go lügik ä glumaladälik, ed äjäfälom ai in tiks. E ven äbinos del, tü kel cil ebo ilölöfükom lifayelis deglul, e lampör äseadom len lefidedatab sogü noubans e calans valik lampöräna, ed ädaifons, el ‘Fat-Frumos’ älöikom ed äspikom:

“O fat! tim ekömon, das givolös obe utosi, kelosi epromol obe tü moted obik!”

Älilölo atosi lampör äglifikom vemo, ed äsagom ome:

“Liö! o son obik! kiöpao kanoböv-li givön ole dini, dö kel neföro eliloy bosì? Ven epromob ole atosi ün tim et, edunob osi te ad stilükön oli”.

“If ol, o fat! no kanol givön obe osi, täno ob pemütob ad zigolön in vol lölik, jüs otuvob promi, demü kel pemotob.”

Täno noubans valik e lampör äkienoms foi om ko beg ad no lüvön lampöräni; “bi”, noubans äsagoms, “fat olik fütüro obinom bäldik, ed obs otovälobs oli sui tron lampörik, ed okälobs ad blinön ole as jimatani jilampöri jönikün vola lölik”. Ab äbinos vero nemögik ad koedön votükön ome sludì omik, bi äblebom laidälik äsä ston in vöds oka. E ven fat omik fino älogom, das no ödunom votiko, äbüedom preparön utosi valik, kelosi öneodom pro täv.

Täno el ‘Fat-Frumos’ ägolom ini jevodemöps lampörik, kö hijevods jönikün se lampörän lölik ädabinoms, ad välön oke bali se oms; ab sosus äpladom nami sui bal omas ed ägleipom len göb, sosuno ädojedom omi, sodas hijevods valik ädofaloms. Fino, ebo ven ävilom segolön, älogedom nog balna da jevodemöp, ed äküpölo in gul jevodi maleutik, luukik ä mägiki, ägolom lü on; ab ven äpladom nami sui göb ona, äflekön kapi lü om ed äsagon:

“Kisi büdol-li? o mastan! Danob Gode, das eyufom obi ad belifön, das kuradan epladom nami oka sui ob.”

Ed ästifükölo lögis oka, äbleibon stanön stediko äsä kandel. Täno el ‘Fat-Frumos’ äsagom one utosi, kelosi ädesinom ad dunön, e jevod äsagon ome:

“Ad jenöfükön desiri olik, zesüdos, das flagol de fat olik glävi, spedi, cari, sagitiäri ko sagits e klotis, kelis epolom, ven äbinom hilepul; ed obi mutol käledön me nam lönik ola dü vigs mäl, e hod, keli givol obe, muton pekükön in milig.”

Iflagölo de lampör yegis, kelis jevod ikonsälon ome, atan äbüedom vokön domali, ed äbüedom ome ad maifükön bogis valik labü klots, dat son omik övälom se ats utis, kelis öplidom. Posä el ‘Fat-Frumos’ idasukom dü dels kil e neits kil, fino ätuvom su stabül boga bäldik vafis e klotis fata okik se tim, kü äbinom hilepul; ab äruilons. Äprimom ad säruilükön onis me nams lönik oka, e pos vigs mäl iplöpom ad vedükön vafis so glimikis äsä loki. Otüpo ikäledom i jevodi, soäsä on isagon ome. Dub atos elabom vobodi saidik; ab fino edagetom benoseki.

Ven jevod älilon de ‘Fat-Frumos’, das klots e vafs piklinükons gudiko e piblümükons, sunädo älemufükön oki, e luuks valik e maleut ämoikons de on, ed äbinon dönu kuratiko soik, äsä mot onik imotof oni: jevod pinädik gretakoapik labü flitäms fol. Älogölo oni in stad at el ‘Fat-Frumos’ äsagom one:

“De adel pos dels kil omotevobs.”

“Lifolös! o mastan! Ob blümob igo adelo, if büdol osi,” jevod ägespikon ome.

Ün god dela kilid kur lölik e lampörän lölik äbinons lölöfiko lügiks. El ‘Fat-Frumos’ äs heroedan peklotöl ko gläv in nam, äseadölo su jevod, keli ivälom oke, äleditom de lampör,

jilampör, noubans gretik e smaliks, militans e calans valik kura, kels äbegons ome ko drengs in logs ad klemön tevi at, e bü val ad no riskön peri kapa omik; ab om, ästigädölo jevodi, äsegolom so vifiko äsä vien da leyan, e pos om vabs ko viktuals e ko mon, e militans tio teltums, keles lampör ibüdom ad dugädön omi.

Posä ikömom plödü lampörän fata okik, ed irivom däsarti, el ‘Fat-Frumos’ äseagivom moni valik oka militanes, äleditom de oms ed ägesedom omis, du ädakupom pro ok it de viktuals te so mödikis, äsä jevod äkanon polön. Ed ävegölo älofud ätevom nenropo dü dels kil e neits kil, jüs älükömom ini fel lardik, kö mödot gretik bomas menik ädabinon.

Ven ästopom ad takädön, jevod äsagon ome:

“Sevolös! o mastan! das is binobs su domen jiela ‘Gheonoaie’¹, kel binof so vemo badälik, das nek stepon sui domen ofik, nes padeidön. Of i ebinof seimna vom, äsä voms valik, ab maledit palas ofik, kelis no älobedof, ab ai äskänof, ekodon, das ecenof ad el ‘Gheonoaie’. Ün timül at binof ko cils okik in dom, ab odelo in fot, keli logol, okolkömob ofi lükömöl ad päridükön oli. Binof lejeikiko gretik, ab no dredolös! ab binolös blümik ko car ad sagitön ofi, e ko gläv e sped, dat labolös blümo onis ad pagebön, ven ozesüdos!”

Äblibons us ad takädön; ab ägalädons turno.

Tü del balidfovik, ven äprimos ad delikön, äblümükons okis ad dugolön foti. El ‘Fat-Frumos’ äsäedom ed ämütömom jevodi, ed äfimatonom säedazöni gudikummo ka pö naeds votik, ed ämogolom; ab sunädo älilom toni fögama lejeikik. Täno jevod äsagon ome: “Binolös blümik! o mastan! ibä, ekö! el ‘Gheonoaie’ nilikof. E ven kömof, o God! dojedof bimis, so vifiko golof.” E jevod äläpiovegon äsä vien, jüs äbinon ze löpü of, ed el ‘Fat-Frumos’ äsumom ofe lögi bal me sagit, e ven äblümom ad drefön ofi me sagit telid, ävokädof ome:

“Stopedolöd! o ‘Fat-Frumos’! ibä eblinädob ole nosi badik.”

Ed älogölo, das no äkonfidom ofi, ägivof ome zöti me blud okik pipenöli.

“Jevod olik lifonös! o ‘Fat-Frumos’!” nog äsagof ome, “as jevod magivik, kel binon: ibä, if no idabinonöv, ifidoböv oli piloetöl. Nu ye ol efidol obi. Sevolös! das jünü deadöfan nonik ekünon ad lovestepön miedis jü top at. Fopans anik, kels ekünons ad dunön osi, erivons töbo feli, kö elogol bomis mödik.”

Ägolom lü dom ofik, kö el ‘Gheonoaie’ älotidof ed ägetedof stimo omi asä tävani meritabik. Ven äseadons len fidedatab, ed ädaifons, el ‘Gheonoaie’ ye ähagof kodü dol. Om sunädo äsüramenom lögi, keli ikipedom in tävasakäd, äpladom oni sui top onik, e sunädo äsaunikon. El ‘Gheonoaie’ äjenükof sekü fred nenropo dü dels kil lefidedi ed äbegof ele ‘Fat-Frumos’ ad välön oke asä jimatani jibalani dautas, kelis älabof, e kels äbinofs so jöniks äsä feys. Ab om no ävilom, ed äsagom ofe stedo utosi, kelosi äsukom. Täno äsagof ome: “Ko jevod, keli labol, e me kurad olik, kredob, das fūmo oplöpol.”

Pos dels kil äblümükons okis pro täv ed ämotevons. El ‘Fat-Frumos’ ätevom ed ätevom ai fagikumio; e ven ilovetevom miedis läna ela ‘Gheonoaie’, äkömom ini fel mu jönik, sui dil labü yeb äfloröl e sui dil votik labü yeb pifefilüköl. Täno äsäkom jevode, sekü kod kinik yeb pifefilükon, e jevod ägespikon ome:

“Is binobs su domen jiela ‘Scorpie’²: sör ela ‘Gheonoaie’; binofs so badälik, das no kanofs lifön in top ot. Maledit palas ofsik edrefon ofis, e dub atos ecenofs ad nims mostöfik somik, äsä uts, kelis logol. Neflenäl ofsik binon lejeikik, binos neod ofas ad ravön de od diledi läna. Ven el ‘Scorpie’ binof mu favik, spukof fili e pägi: jinos, das elabof zani ko sör oka, ed äkömölo ad momofön jiatani de ziläk oka efefilükof yebi ütöpo, kö edugolof. Binof badälikum ka sör oka e labof kapis kil. Takädobsös boso! o mastan! ed odelo mu gölo binobsös blümiks!”

Tü del balidfovik äblümükons okis, leigoäsä ün tim, ven ägolons lü el ‘Gheonoaie’, ed ämotevons. Sunädo älilons rori e darori, soäsä neföro jü tim et ililons.

“Binolös blümik! o mastan! ibä, ekö! el ‘Scorpie’ ledredodik nilikof.”

El ‘Scorpie’, älabölo maxüli bal älo sil pilüodüköli e votiki älo glun ed äspukölo flamis, änilikof so vifiko äsä vien; ab jevod äläpikon sagitavifiko, jüs äbinon ze löpü of, ed äleadon fovo

¹ El ‘Gheonoaie’ = 1 grünapikit; 2 megär.

² El ‘Scorpie’ = 1 skorpion; 2 drak.

donükön oki boso flano sui of. El ‘Fat-Frumos’ äsagitom ofi, ed ämoükom ofe kapi bal. Ven äbinom blümik ad mosumön nog kapi bal, el ‘Scorpie’ älebegof drenölo, das opardomös ofe! bi no plu öblinädof ome bosu badik; e dat okonfidomös ofi! ägivofof ome zöti me blud okik pipenöli. El ‘Scorpie’ älotidof eli ‘Fat-Frumos’ nog gudikumo, ka el ‘Gheonoaie’, ed om ägegivom i ofe kapi, keli imoükom me sagit, kap kelik äfimikon sunädo, sosus ipladom oni sui top ona; e pos dels kil ämotevons fagikumio.

Posä ilovegolons love mieds läna ela ‘Scorpie’, ätevons fagikumio, ai fagikumio, jüs ärivons feli te labü flors, e kö te florüp ädabinon: flor alik älabon jöni patik e smeli svidik brietülüköl; e sefür töbo älebladilon. Is ästebons ad takädön; du jevod äsagon ome:

“Ätevobs, ai ätevobs, jüs binobs is, o mastan! labobs nog fikuli bal; mutobs kosgolön riskädi gretik, ed if God oyufom obis ad skeapön se atos, obinobs nämiks. Boso fagikum de top isik ledom binon, kö lödons els **“Yunöf nen bäldöf e lif nen dead.”** Ledom at pazüon dub fot densitik ä geilik, kö sleitanims sovadikün valik vola dabinons. Dü del e dü neit galedons galälo, e binons vemo mödiks. No mögos ad komipön ta ons, e golön da fot binos vero nemögik. Otöbidobs ye ma fäg ad bunön love on.”

Posä itakädons dü dels anik, äblümükons okis dönu. Täno jevod, ätaetölo natemami, äsagon:

“O mastan! tanolös fimikumo säedazöni, so vemo, äsä fägol; e ven xänol, dakipolös täno gudiko xänaboibis e giomi obik! e kipolös lögis olik nilü jotaseps obik, dat no tupolös obi dü flit oba!”

Äxänom, äblufom, ed ünü timüls anik äbinons nilü fot.

“O mastan!” jevod nog äsagon, “nu binos tim, das nulüdoj nimis fota, e das ons valik ekobikons in yad. Golobsös!”

“Golobsös!” el ‘Fat-Frumos’ ägespikom, “e God yufomös obis!”

Älopikons ed älogons ledomi, kel änidon somo, äsä kanoy logön lä sol, ab no lä at. Ätevons love fot, ed ebo, ven äprimons ad donikön sui tridem ledoma, äkontagons töbo sömiti bala bimas, e sunädo fot lölik äprimon ad mufön; e lunims ärorons so vemo, das hers su kap ähorikons. Äspidons ad vegön donio; ed if jimastan ledoma no ibinoföv plödik ad givön nulüdoti nimüles oka (ibä so änemof minimis fota), ons fūmo ipäridikonsöv.

Äbinos plu sekü fred dö köm onas, das äsavof onis, ibä jü tim et no plu ilogof domü ok retodi pülikün mena. Ästöpädof lunimis, äsofälükof onis, ed äsedof onis lü plads onisik. Jimastan äbinof fey gretik, lunedìk, plitülik ä levemo jönik! Ven el ‘Fat-Frumos’ älogom ofi, äbinom go bluvik. Ab of, älogedölo omi keliedo, äsagof ome:

“Benokömö! o ‘Fat-Frumos’! Kisi sukol-li is?”

“Sukob”, äsagom, “elis **yunöf nen bäldöf e lif nen dead.**”

“If sukols utosi, kelosi sagol, is atos dabinon.”

Täno änexänom de jevod ed ägolom ini ledom. Us ätuvom nog vomis tel, kels bofik äbinofs yunik; äbinofs sörs bäldikum. Äprimom ad danön feyi, bi isavof omi de riskäd; ab ofs ämökofs sekü fred sänedi plitik, te in bovs goldik. Äleadof livön jevodi ad yebidön utöpo, kö ävilon; poso äsevädükofs onis nimes valik, dat ökanonsöv golön takedo da fot.

Voms äbegofs ome ad lödön fovo ko ofs, ibä, äsagofs, änaütöfs okis, bi äblebofs ai soeliks. Ab om no ästebedom, das ofs öbegofs ome atosi nog balna, ab ädasumom osi ko danöf lölik, bi eo te atosi i om äsukom.

Pianiko äkösömikons ko ods; äkonom ofes jenotemi ed utosi, kelosi isufom, jüs ilükömom lä ofs, e pos tim no mödik ämatikom ko jilepul yunikün ofas. Pö matikam onas jimastans ledoma ädälöfs ome ad golön lü tops züamöpa, lü kels övilomöv, bisä te no ögolomöv lü fälid, keli i äjonofs ome; ibä no ölabomöv benofäti, nog äsagofs ome, bi fälid at pänemon **“fälid drenama”**.

Älifädöm us timi levemo luniki, nes sevedön osi, bi iblebom löliko so yunik, äsä tü timül, ven ikömom usio. Ägolom da fot nes dredön demü bos alseimik. Ämuadom oki in ledoms pegöldöl; älifom püdo e takedo ko jimatan e lüsörs oka; äfredom dö jön floras e dö sof ä rafin luta äsä läbikan. Äsegolom suvo ad yagön; ab ün del semik äpöjutom lievi, äjütom sagiti, äjütom sagiti telid e no ädrefom oni; zuniko äronom fo on ed äjütom sagiti kilid, me kel i ädrefom oni; ab pö kofud okik neläbikan no idemom, das äronölo po liev ilovegolom ini fälid drenama.

Isumölo lievi, ägegolom domio; ed ekö! — atosi ya suemol, — sunädo desir lü fat e mot omiks äsüikon in om. No äkünöm ad sagön osi vomes: feys keinik! Ab ofs äsuefoms dub glif e netaked oma utosi, kelos isüikon in om.

“Elovegolol, o neläbikan! ini fälid drenama,” äsagofs ome lejeko.

“Elovegolob ini on, o löfäbs obik! nes evilob dunön stupoti at; e nu guirob sekü ledesir lü pals obik, ab i olis no vilob lüvön. Binob dü dels ömik lä ols, e labob glifi lenonik, keli mutob plonön. Ogolob ad logön nog balna palis obik e poso ogekömob ad neai plu mogolön.”

“No lüvolös obis! o löfäb! pals olik no plu lifons sis tumyels mödik, ed if golol, tän dredobs, das no plu ogekömol; blibolös lä obs! ibä tik obsik sagon, das opäridikol.”

Begs valik vomas kil leigoäsä uts jevoda no äfägons ad kvänön ledesiri omik lü pals oma, kelos äkoedon guirön omi lölöfiko. Fino jevod äsagon ome:

“If no vilol fölön konsäli obik, o mastan! odasevolös, das de utos, kelos odrefon oli, te ol it binol kodädik! Mutob sagön ole vödi bal, ed if odasumol stipi obik, ogeblinob oli.”

“Dasumob,” äsagom go danöfo, “spikolöd!”

“Susus urivobs ledomi fata olik, oleadob nexänön oli, ed ob ogegolob, igo if ovilolöv blibön us dü düp te bal.”

“Binosös soik!” äsagom.

Äblümükons okis ad motevön. El ‘Fat-Frumos’ e voms äbradons odis ed äleditons de ods; ämogolom ed äleadom geblibön ofis viölis e ko drems in logs. Ärivons topis, kö domen ela ‘Scorpie’ ädabinon: us ätuvom zifis, fots icenons ad fels; äseividom atanes ed utanes eli ‘Scorpie’ e lödadomi ofa; ab ägespikons, das lefats oksik ililoms, das büröletans omsik ikonons dinis somik.

“Lio atos mögon-li?” el ‘Fat-Frumos’ äsagom ones, “ibä edelo nog ebeigolob ve top at”, ed äkonom ones valikosi, keli äsevom.

Lödans äbesmilons omi, asä eki, kel ädelirom u kel ädrimom galölo; ab om skanik ämogolom fagikumo, nes küpön, das balib e hers omik ivietikons.

Ilükömölo sui domen ela ‘Gheonoaie’ äseividom, soäsä idunom su domen ela ‘Scorpie’, ed ädagetom gespikis sümik. No äkanom suemön vio ünü dels anik tops icenons somo, e dönu skaniko ämotevom ko balib vietik ä jü zönül lunik ed äsenölo, das lögs tio ädremons, ärivom lampöräni fata okik. Is: mens votik, zifs votik, e bäldiks icenons so, das no ämemosevom onis. Fino älükömom lä ledoms, in kels pimotom. Susus inexänom, jevod äkidon nami omik, ed äsagon ome:

“Blebolös saunik! o mastan! ibä ogegolob utöpio, de kel emogolob. If i ol vipol ad mogolön, tän xänolös sui ob, e golobsös!”

“Gololös sauniko! ibä i ob spelob ad gegolön pos tim brefik.”

Jevod ämogolon äsä sagit so vifiko.

Älogölo ledomis pidistuköl ko mikebs su ons igloföls, äseifom, e ko drems in logs ästeifom ad memön, vio seimna ledoms at pilitükons, e vio ilifädöm cilüpi oka in ons; äzigolom telna u kilna ad vestigön cemi alik, guli alik, kelis ämemom se tim ipasetiköl, jevodemöpi, in kel ituvom jevodi; ädoniogolom poso ini kav, kela nügolöp pisteigädon dub failots ifälöl.

Posä om ko balib vietik jü kiens lunik isukom in tops difik, du ätovülom logalipis oka me nams, e töbiko äzigolom, älogom te tröki bäldik ä rübiki; ämaifükom oni, ab älogom in on nosi; ätovom tegoti tröka e vög fibik äsagon ome.

“Fredob vemo, das ebenokömol! ibä if okömolöv latikumo, i ob ödeadoböv.”

Dead¹ ägivof ome flapi me nam, äsagölo, das isägikof ed idafronikof in trök. Ädeifalom, ed äcenom sunädo ad püf.

Ab ob exänob ini säed su jevod, ed ekonob oles somo konoti at.

Pospenäd. Etradutob konoti Rumänik at ini Volapük ad jonön i votikanes, konotis vio jönikis ä siämikis pöp Rumänik labon; labon milatis somikas. Kod atosa binon, bi pöp Rumänik binon

¹ Dead pacedon in Rumän as jipösod, kel deidof meni,...

bäldikum, kas sevādos se jenav onik. Licinon igo de els ‘Thraces’ vōnik: pōp gretik snatik vobiālik, dō kel sagoy, das no ālabon cifis e calanis. No āneodon onis; calans no isevonsōv, me kis imutonsōv jāfōn pō pōp at, bi no ālabon feitadinis, dō kels ikanonōv cōdādōn. Pōp at emigon oki ko els ‘Getae’, ‘Agathyrsi’, ‘Daci’, pōps votik, ed els ‘Romani’. Pōp lātik at: els ‘Romani’, egevon one kaladi fifūmik, se kelos pōp Rumānik edavedon. Vilob sagōn me atos, das pōp Rumānik binon ruvōnik. Ūn paset timas mō tummyels, elabon pōti saidik ad kumōn konotis so vemo mōdikis oka, kelis esetirādon se jenots pesufōl, e kelis elilon de votikans. Pōp Rumānik binon vo ruvōnik.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pads: 26—28, 31—36.

NUNS.

Tū 1940 māzul 30 Vpaklub val. Ned. ejenūkon kobikami valemik oka in ‘Utrecht’. Pōtū kobikam at esludoy at lāūkōn lā gased obsik lāūkoti smalik ad propagidōn Vpi bevū yunanev julik Nedānik.

Peselons ünū foldil lid yela: 1940 Vpamāks 300.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pad: 28.

CEDS E TIKODS.

Luspet gevon lābi, ibā binon fomālam magas jōnik.

Ch. M. Van Deventer.

Luspet = Illusion = illusie.

Lif mena no binon te bluk, kel muton mufūkōn mūlalubi, ab i fon flifādik, len kel fenan e soafan ōmiks mutons kanōn klietōn okis.

A. G. Van Hamel.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940, Nūm: 3, Pad: 28.

PRO YUNANEF NEDĀNIK.

II.

Binom blod oba. Binof jinef jipula. Mans voboms. Voms i vobofs. Mens fidons, drinons, slipons e vobons. Hipuls e jipuls golons lū jul. Ziom oba binom bumavan, bumom domis in zif. Mutoy fimādōn jevodis no po ab fo vab. Jipuls pledofs ko dauts tidala. Hipuls tidana pledoms ko sons ziana. Dogs tuetons len bom. Givol obe pāmis ola, e givob ole pāmis oba. Hipuls remoms lā bukatedan bukis, givoms onis jipules. Remob floris pro mot. Fat binom in būr, blinob ome zigaris.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pad: 37.

LOGS GEDIK.

Fa ‘A. Milner’.

Jōnik of: ‘Becky’ no ābinof; atosi of it āsevof i gudiko. Logs jipulas votik āmemūkons ofi dō atos, ven ākūpedons ofi; e logs manas ājinons konōn ofe, das ābinof te “vemo komunik”.

Ga i del ākōmon, kel āblinon ofe ventūri, do ābinon te ventūr vemo smalik, kel ābinonōv nos patik pro jipul votik. Ab pro el ‘Becky’ ābinos ventūr gretik, bi ābelifof oni ko man labū logs gedik. Man labū logs gedik, keli ālogof ün del tefik balidnaedo, ābinom dialan ofa. Ālovestepom se vol drimas ofik so ini lif jenōfik.

Ven ün gōd seimik āgolof me trām lū būr ofik, ek āsākon ofe bosi. Ebo du āgespikof, sōl ābunom ini vab. Pō lilam vōga ofik āmojedom zigarūli oka, ed ānūstepom. El ‘Becky’ āseadof ko bāk āl om, du om āstopom, e stuniko āzilogom zū ok.

“Atos binon bisarik,” āsagom, ven āgūflekof oki. “Ācedob fūmiko, das ālilob vōgi jimatirajanana obik. Ol ābinol-li jiutan, kel ānu āspikof?”

‘Becky’ änutof siölo.

‘Ivor Pollard’ äsmililom.

“No badocedolös obe atosi!” äspikom, “ab vög ola sümon mu plödakösömiko ad ut ofa.”

Latikumo, pato ün dels reinöfik, älogof omi suvo in träm ot. Kösömiko äbinom kobü jimatirajanana okik: jipul blonik jönik, kel ye älogotof ze pleidiko. ‘Becky’ ädunof, äsva äreidof buki oka, ab suvo älüof logis oka lü jipul visü of, kele änebönof lelöfi pro man labü logs gedik, kel geiko äjinom lugodön ofi.

Pos atos dels anik äsökons, ün kels el ‘Ivor Pollard’ äkómom ini träm ko flabülod love logs okik. Poso el ‘Becky’ no älogof omi dü tim lunik; ab jipul blonik jönik, kel äkegolof büiko soeliko in träm, nu äprimof ad nüstepön ini on e sestepön se on sogü man votik.

Tiks ela ‘Becky’ äjäfikons me man labü logs gedik. Kis ejenon-li põ om? Kisi flabülod et love logs omik äsinifon-li? Sekü kod kinik jipul omik nu äkosädof-li ko man votik?

Tü del semik, kü äseadof fädo näi of, el ‘Becky’ äkünof ad säkön ofe kiöpo ädabinom.

“O! diseinol-li söli: ‘Pollard’?” jivotan äsagof ko lienäd nestümik zü mud oka, ven äküpopf vio püliko jipul älogotof, kel älonülof ofe säki. “Elüspikom oli seimna, niludob, vo-li? No binol-li jipul ut, keli äpölacedom as ob, bi vög ola äsümon so ad ut oba?”

“Si!” el ‘Becky’ ägespikof tio pleidiko.

“Si! labom mifäti jeikik, ” jipul blonik äsagof. “Vedom go bleinik; cedob igo, das ya binom bleinik. Sanans sagoms, das sanamed no dabinon ta atos.”

Logs ela ‘Becky’ äfulikons me drens, du jivotan älülogedof ofi stuniko. Täno ‘Becky’ äsäkof, lio äkondötom põ mifätot lejeikik.

“Tü naed lätik, das älogob omi, älogotom ze gudiko,” gespik äbinon. “Ab lödom go in el ‘Corby Pension’, ed at topon jeikiko fagiko de löd obik.”

Dü del lölik tiks ela ‘Becky’ põ vobod äbinons lä ‘Ivor Pollard’. Ün soar, ven ägolof lomio, äfäiknibof mö naeds anik vemo logis okik, ad fomälön, vio öbinosöv, if üperoyöv logamafägi oka. Pos fidäd äkobükof kuradi valik okik, äseividof topi, kö el ‘Corby Pension’ ätopon, ed ägolof lü et.

Jidünan, kel ädunetof ofi, äsagof, ven äbegof nünis tefü söli: ‘Pollard’:

“Stadom tio soeliko in vol. Semikna flen bal oma kömom ad visitön omi seimna, ab reto labom neki. If sevol omi, kikodo üfo no sogol-li oli boso lä om? Fümo oplidomöv atosi. Nu seadom lölöfik soeliko in pödacem.”

‘Becky’ änutof ed ägolof lü cem pemäniotöl. Ven ämaifükof yani, ästeifülof ad datikön utosi, kelosi ösagof ad memükön omi, kif äbinof. Ab põ vöd balid, keli äsagof nenkurad änepubon de logod omik, ed ävokädöm frediko, du ätenükom namis lü of:

“O ‘Cora’! atos binon tio tu glorik ad binön veratik! Siso äbinol is ün ävig, no ekanob taetön tikodi, das ävilol zedön obi. Ab lelöf egedugon oli isio!”

El ‘Becky’ ästanof, äsva ivulikof ini glun. Ipölacedom dönu vögi ofa as ut jimatirajanana okik! Láb, keli logodalienäds omik änotodons, äsagon ofe, vio äsäditretülom, nü äküpom, das no päzedom, ebo ün tim, das äneodom so vemo lelöfi gretik ä vamiki.

Ämaifükof mudi ad spikön. Ävilof sagön ome, das no äbinof el ‘Cora’. Ab ladäl keliedik ofik no äfägon ad mütön oki ad blinädön ome liedi at. Ädalof-li jedön dönu jadi love lan oma?

Ad gevön oke jästädi pötik äprimof ad spikön dö dins votik lindifik. Logs ela ‘Ivor’ äjinons lülogön ofi da flabülod, ven äflekome kapi okik äl vög ofa. Lips omik ädremons.

“Binolös löfik kol ob? o cilil!” äsagom nelaodiko. “No begob keliedi olik, ab ol no sevol, kis vig epasetiköl ebinon pro ob. Per logamafäga obik — e zuo ola! Sagolös obe! das no eperob oli, o ‘Cora’!”

E süpo lips ela ‘Becky’ äspikons vödis, kelis mud jimatirajanana omik imuton spikön. Nemu ‘Becky’ äsenälof, das äsagof dinis, kelis el ‘Cora’ ikanof sagön; ab äbinos ladäl lönik ofik, kel äsüükon onis põ of.

“No sevol, vio benükos obi, das ekömol asoaro, o ‘Cora’!” ‘Ivor’ äsagom.

‘Becky’ ädremof sekü dredäl. Älasumof buki, ed äprimof ad loreidön ome. Du äreidof, äsäkof ninälo oke, kis nu fovo öjenonöv, if öküpomöv, das icütof omi, das igivof ome speli nulik, te ad dönu ceinön ad smok magälakasedi omik.

“Vilob säkön ole bosu, o ‘Cora’!” ‘Ivor’ äspikom, ven äsagof, das äbinos pro of tim pötik ad mogolön, ed ädoseitof buki. “Jipul et labü logs braunik, sevol vo ofi, keli epölacedob as ol, bi vög ofik äsümon so ad ut ola, kegolof-li nog ai gödo in träm? No sevob kodi atosa, ab semikna süpiko süikof ini mem oba.”

Lad ela ‘Becky’ äpebon vemikummo. Om äbetikom ofi, ämemom jenoti! Ko vög, keli no äkanof bemastön, ätisagof gespiki, ed äjutedof se cem.

Ün göd fovik in träm älüspikof eli ‘Cora’. Äkoefof ofe snatiko utosi, kelos ijenon, ed älebegof jipule pleidik ad golön lü ‘Ivor’, ifi öjenosöv te sekü kelied. Ab ‘Cora’ älemufükof kapi.

“Jinos, das labülol no nenmeritabo pladi obik,” äsagof japälisko. “Benö! pro man bleinik ol ebo binol pötik. Fövolöd takediko biti olik!”

Däspërisko el ‘Becky’ ägolof dönu lü ‘Corby Pension’, ed äleadof dönu pölacedön eli ‘Ivor’, das äbinof jimatirajanana oma. Laiduliko ädredof, das ölonülom ofe säkis, ad kels no ökanoföv gevön gespiki. Ab äleletom nu ofe ad dugön spikoti, äsä ävilof. Äbinom vemo takedikum, ven äseadom ad dalilön ofi, ed äsmililom semikna igo, if ätöbidof ad gevön ome speli, das sanans bo nog ökanoms savön logamafägi omik.

Täno, tü soar semik ölonülom ofe säki, va ävilof vedön jimatana omik. Ävilof-li tanön fäti oka ko ut oma, nü äneodom sovemo lifajikompenani?

‘Becky’ äleletof gespiki ladäle okik. Vemo nelaodiko, ab i vemo fümälisko, äsagof:

“Nö! o ‘Ivor’! nu no nog. Ab if sanans oyilädomsöv löliko oli, ed ol oblebolöv bleinik ünü ret lifa olik — täno, si! täno sio.”

‘Ivor’ äblinom nami ofa len lips okik, ed äkidom oni. Logod omik ästralona, ven äleditof de om.

Ven äkömof ün del fovik, älelilof jeko e süpado, das igolom lü ‘London’ ad sufükön oki ad lekäl patädasanana famik.

Atan äbüedom lasumön omi ini malädanöp, in kel kötet pöriskon.

Jidalaban ela ‘Corby Pension’: vom flenöfik leladöfiko senälöl, kel äkompenof ladöfo in komip ela ‘Ivor’ pro laidabin logamafäga omik, äbegof ele ‘Becky’ ad kömön mögiküno suvo ad bleibön sevön stadi oma; el ‘Ivor’ ipromom, das ösedom nomöfiko nuni.

Latikummo mö mul ze bal äbegoy ofe ad stebedön in cem votik.

“If labol sufädi dü timül anik,” läd: ‘Corby’ äsagof, “labob nulodi pro ol.”

El ‘Becky’ äsäkof ninälo oke ko dredäl, kis bo mögiko ijenon. Pos brefüp jidünana äkömof, kel äbegof ofe ad sökön lü cem votik. Ven änüstepof ini at, e yan päfarmükona po of, älogof eli ‘Cora’.

“Kisi dunol-li is?” jiatana zunülisko äsagof ta of. “Elilol-li, das söl: ‘Pollard’ binom dönu saunik?”

“Saunik-li? Labom-li dönu logamafägi okik?” ‘Becky’ ävokädo fäkädiko. “Sevol-li fümiko atosi?”

“Klülisko sevob fümiko atosi”, ‘Cora’ äsagof. “Om it epenom osi obe, ed ebegom obe ad kömön isio asoaro. Nu ga esludob ad bligidön dönu matirajani. Sagolös ome, begö! vödi nonik dö hivotan ut, ko kel bo seimna elogol obi! Om...”

Ästopedof süpo, bi yan ämaifikon. ‘Ivor’ änüstepom ko jelöm grünik sus logs; ab ven älöükom kapi jipuls bofik älogofs, das logs omik reto äbinons nen teg.

“Ha! o ‘Becky’!” äsagom, ägolölo lü of äd älütenükölo namis bofik oka. E du el ‘Becky’ stuniko ninälo nog äsäkof oke, vio iseivom nemi ofik, äsumom ofi ini brads oka ed äkidom ofi. El ‘Cora’ ästanof müätiko sekü sidin.

“Dalob-li jonodön oli jimatirajanane obik? o ‘Cora’!” ‘Ivor’ äsagom koldälisko. “Of äkömof lü ob, posä ol ilüvol obi, ven äbinob bleinik. Äpromof obe, ad vedön jimatana oba, if öblebob bleinik. Sekü kod at ebegob ole ad kömön isio ad benovipön obis; e nu sevol i, das binol leigo so livik, äsä ädesirol, ven äcedol, das äbinob man päridik bleinik.”

‘Cora’ no ästebedof fini lüspikota omik, ab äjutedof se cem. ‘Ivor’ ätirom eli ‘Becky’ ini brads okik.

“Äsevob vali”, äspikom nelaodiko. “Ya ün soar balid et, kü äkōmol is, äniludob, kif äbinol. No änedob niludōn lunüpo, ven ämemob, vio vemo vōg ola äsūmon ad ut ela ‘Cora’. Ab spikol votiko, äsä el ‘Cora’... Si! ätuvedob saidiko vifiko, kif jilanan miserik oba äbinof! Būiko äbinob stunik, igo tio boso zunik. Ab latikumo, ven äpromol obe ad vedōn jimatān obik, if öbleboböv bleinik, äsevob, kiplado lelōf veratik äbinon.”

“Kiplado ūfo äbinon-li!”

“Is!” ägespikom, äkidōlo ofi dōnu.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pads: 39—42.

ÖN MOD KINIK DATUVÜLOY TIFANIS.

Fizir Linglānik äkonom enu konotili yofik sököl, keli ibelifom in garnisunöp Lindānik.

Brefüpo, posä konulan nulo picälodöl iprimom lebüdi loi rejimen 14id itlānanas, in kaser semik tif ijenon. De döban retod nonik äkanon patuvōn.

Tü del pos tif konulan äspatom ve rejimen ikedädiköl, ed äseagivom soldates valik bambudastafi smalik.

Poso älüspikom omis me vōg nämik: “O mans! bevü ols tifan dabinom, e ‘Brahma’ enunom obe ön mod kinik okanob datuvülōn omi. Balatiko mutols kōmōn la ob, e gegivōn obe bambudastafi olas. Döban, lindifos, kisi udunom-la, olabom stafi lunikün. Kūpälolsöd!”

Soldats äjekoms sekü täd at, ab äledunoms büdi.

Töbo konulan igetom degtelatis anik stafas, ven süpiko älūjutedom lü balan soldatas, ägleipom omi pō nam omik, e mu laodiko älüvokādom ome: “Ol binol tifan!” Hindutan äprostārnom foi om, ed äspikūlom dremōlo koefi, du flenādans omik ädofaloms ko stunid foi el ‘Sahib’, kele ‘Brahma’ igivom nämādi so jeikiki.

Ven soldats idegoloms, mayor, kel ibinom ko stun vemik temunan seilik jenota at, äsäkom konulane, medü kāfod kinik itüvom verati. “Vemo balugiko,” konulan ägespikom smilōlo. “Stafs valik älabons klüliko lunoti leigik, ab tifan ädredälöl, das älabom-la mögo stafi lunikün, ädebriekom diledi ata: bos, keli ispetob, e somo sunādo pidatuvūlom.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pad: 43.

CEDS E TIKODS.

Lābik utan binon, kel dalabon kuradi ad binōn utos, ed ad dunōn utosi, no kelis ced notidik, ab kelis konsien lōnik onik būdūlon.

Leogoäsä in vat taköl minimils grulons, leigoso tikods badik mödükumons okis in kap mena trōgik.

Binos lāb gretik, das vom labü ladäl e tikāl sauniks nogna kanof binōn yunik ko cils oka.

Lekred dabinon, kel binon liegik in vōds, e votik, kel töbo kanon tuvōn vōdis. Balid sūmon leigots dub ger pedagetōls, e lätik bod delik, demü kel alan muton vobōn töbido.

Ad suemōn veratiko liedī votikanas, zesūdos, das oy it liedoy, ud eliedoy.

Men pōfädik utan binon, kel no kanon cogōn;

pōfädikum ye ut binon, kel te kanon cogōn.

Lūjedolöd doge bomi! ed omogolon ko at, du no mufūkon göbi oka. Vokolöd dogi lü ol, rōbūlolöd kapi ona, kodolöd, das sumon bomi se nam olik! e sekü danōf ofānūlon göbi oka. So mens, kels lūjedons votanes benodis okas, no dalons spetōn, das ats polasumons ko smilil danōfik.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pads: 43—44.

NUNS.

Ünü foldil 2id yela: 1940 Volapükamäk no bal peselon.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1940. Pad: 44.

PRO YUNANEF NEDÄNIK.**III.**

Eremob nigi e penis ad penön penedis. Blod ofik eloatom in dom at cemis tel. Yeb bälätas binon grünik, stol feilalänedas binon yelovik. Feilan labom jevodis, bubis, jipis e svinis. Daut flena obik epladof stulis zü tab. Jidünan äremof su maket härbati e nögis ed in selidöp sali, pepi, vinigi, leüli e mutari. Gö! onügolobs ini staudöp at, ed obonedobs bodi ko bör e fromad. Äsagom obe, das övisitom obi. Lökel umaifükom yani. Flors gadas binons vemo jöniks. Sifans sötöns lobedön lonis tata. Kisi ofidol-li? Ofidobs supi, pötetis, härbati e miti. Drinol-li bovületi kafa? Nö! odrinob bovületi jokolada, e blod obik odrinom väreti vina. Cil no äkanon vobön, ibä äbinon malädik. Cils egolons ini fot ad pledön. Ek binon-li in gad? Elogob neki. Spelob, das osedol obe bukis. Kanol-li givön obe ladeti bloda olik? Vilob penön ome. Yel labon mulis degtel, ü vigis luldegtel, ü delis kiltummäldeglul. Dabinons in cem stuls jöl, ramars tel, tab bal e bam bal. Döp labon minutis mäldeg, e minut labon sekunis mäldeg.

G. L. OELICHT.

*Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pad: 45.***LIF IN 'MEKKA'.**

Fa 'Sirdar Ikbal Ali Shah'.

El 'Mekka': davedöp slama labülön in volajenav pladi vemo patiki, bi diston de zif alik votik su dabinöp at in tef südik, stöfik e bolitik. Binon zif, in kel kred dabinon, das el 'Adam' it emekom Godadomi, das poso el 'Abraham' älöödom kaabi, se kel "logod Goda äliton love sül e taled", du fino profetan äsaludükom oni asä saludöpi. E do kaab: dom Goda: spadäd stonik, kel löikon mö pieds ze 35 in zänod mascida saludik tö 'Mekka', no äbleibon paspalön ta distuks fa regs no-relöfik slama pekodöls, ga veldil menefa lölik in läns valik ed in dils valik vola eflekon dü tim tumyelas no läs degfolas lulna a del logodi oka lü kaab asä saludot saludotas. Balionans e dönu balionans esakrifons laiduliko dü tumyels valik lifi okas, balionans e dönu balionans ekidons stoni blägik, kel pepladon ini gul spadäda pemäniotöl. Plitos lekredanis ad logön, vio mens zükons dü del lölik ed i dü neit lölik kaabi, sodas platots maboinik zü saludot saludotas pevorükons dub futs pilgrimanas. Köösömo kaab petegon dub stofäd binü sadin blägik, in kel setüls se kuraan penüvivons, e kel in vesüdän neveräto panemon taped. Nüpenäd Larabänapükik in dil löpikün stofäda binon saitot se saludabuk slama: "Dom mu balid, kel pefünon pro menef ad plekön in on, dabinon in 'Mekka': bened ä lüodalien pro lekredans valik."

Stofäd binon legivot yelik se Lägüptän, kö pamekon fa voms no ematöls in 'Kairo'. Alna ven stofäd nulik kömon, stofäd bäldik padesumon, paköton ad dileds smalik e paselons pilgrimanes as lememots lekredik; prod pastüredon ini fund, se kel fräds laibinükama saludota papelons. Nilo lä bumot latar dabinon, kö el 'Mohammed' äpredom balidnaedo, ed in fagot meta töbo lafika spadäd smalik dabinon, in kel ston redik dabinon. Su at futanüpedots dibik tel binons logamoviks; ma lesag oya el 'Abraham' ästanom su ston at, ven äbumom kaabi, e futs omik äsadons ini on. Sekü kod at ston pemäniotöl edavedon yeg leplekama pro fiedans. Boso fagikumo fon ela 'Sam Sam' dabinon, keli ma sagäd God it ejonom ele 'Hagar'. Posä pilgrimans egolons velna zü "dom Goda", resitons plekis okas näi spadäd labü ston redik, e golons fino ad drinön vati saludik ela 'Sam Sam'.

Vat at no binon benosemkik, e binos vemo fikulik ad kömön lä fon, nemu dü del, bi tumats pilgrimanas relöfik blunons lounis mu mödikis stofa vietik ini vat ela 'Sam Sam', e poso seitons onis sägükamio ini yad, bi kredons, das stofed at pageböl as deadanastofed ojelon onis ta hit flamädöl "dela lätacödeta". Vü bumots at e leyals, kels züons valaflaniko saludoti saludotas e panemons el 'haram', yad binon vemo spadöfik, zao mö steps 250 na 210; leyans degzül gevons dugoli ä plöd. E leyals e yad stedagulik in zänod pefulons susfuliko me pilgrimans; kanoy logön is lekredanis, kels pevilupons in klotem pebüdüöl, binädöl me stofeds tel zü koap petanöls, e kels ko kap nüdik, kela sömit nosöfio pejeifon, dalilons resiti kuraana, u tisagons plekis oksik. Sogäl lölik binon te Godikult.

Ab vü tims pro plekam pelonöls zigoloy da basars, e kanoy täno küpön taadamis küpädik; süts ela 'Mekka' no binons roviks, e do hügien binon us bos nesevädik, ats ga no binons miotiks. Us igo püf nemödikum dabinon, ka in süts semik ela 'London'. Ab utos, kelos jänälon mu pato küpäli, binon logam patedas mödiko tumas menas, kels is kobons ün tim pilgrimas. Pujtan nämedik (liman tribüta pujtanas in Lafganistän) jäfom me rem plekakedüla; Lindänan sukom nötis; lusbekan se Bogarän, kel nog polom butis fülik geilik oka, anu hägom fo buigil melunatedana, e Lägüptänan logedom kuprinotis tedana Lindänik. Basar mu sevädik in 'Mekka' binon ut, kel topon vü el 'Safa-Marva' e lofüdaflan musaludota. If no binoy is mu prüdik, mög binon vemo gretik, das peloy suämi lulna u mälna tu mödiki; ab de pilgriman spetoy, das fegebon gudiko moni oka, ibä nen pilgrimans el 'Mekka' bankrutikonöv. Selidöpans koefons stedälo, das mutons kosidön dü muls nemu degs medü ut, keli meritons dü tim pilgrimas.

Äsä ma natäl dina klülos, us muadöps no dabinons, no: bioskopaledoms u dins sümik; ibä zif no binon top muada. Goloy isio ad dedietön oki Godikulte, ed ad dunön nosi votik, äsä plekön. Spet muada volädik binonöv bos netikovik. El 'Mekka' i no labon lotidöpi, do kanoy getön kafi biedik vemo benosmekiki ko smekil däsarta in bal kafibötöpas, kelas teltumati tuvoy mu nilo kobiko. Nemödiküno kanoy ye plidön staudöpis in 'Mekka', kö mit pinädagöbajipülas brefobüo pepugölas paloeton. Smel dub atos pespearüköl no binon vemo plitik, ed if at zuo migikon ko smelil naudüköl de jamods licinöl, kels dabinons in süt nilädik, täno naudisenäl, keli dagetoy, binon jenöfiko nebepeamovik. Ab pianiko in stad at gudikumam veütik kömon; ün attim us sanans nolik mödikum dabinoms, e töbidoy vemöfiko ad menodön saunöfi notidik. Veigameds kösömik balik binons: jamods, cuks e luvabs vönädavogädik fa jevods smalik patiröls.

Ab 'Mekka', ko salud valik oka, ebo no binon: "sül su taled", ibä us vamt kanon löpikön jü nivod gradas: 'C.' 51—54 in jad. Ün zedeladüps dakosäd takon; zifanef galikon dönu pas tü düp zao lulid poszedela. To valikos visit musaludota saludotas slama süükon senälis, soäsä pilgriman bo neföro esevon onis. Ba sevedon us balidnaedo, das valikans mutons nilikön lü dom Goda, labölo senäli ot müka, nendas bos logota sevädükon benolabi u gredäti e sogäti lekoefana. Atos binon lejonod plagöfik gretik müka.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 47—49.

CEDS E TIKODS.

Nos jäfädon in lif prodis gudikum ka utis, kelis klopyo dub vob laidalik lönik, u dagetoy dub oknoäd e nelab.

Pök gretik menas binon, das pö cöd votikanas neai säkons okes it: lio ob edunoböv-li ön dinäds et? If dunonsöv atosi, öman seilonöv, u binonöv krütan mödo sofikum.

Vilol-li binön man? Tän vöd ola binonöd asä klif, e namiflap ola binonöd yul müätik!

Öman spikon dö ladäl gudik oka, e labon te ladäli senöfik.

Kalad leigon katäd in ted: plü ek labon mödikumi ata, plü fasilikumo kanon mödükumön oni.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pad: 49.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik. Eseditof vomül: 'A. Maltha' in 'Zeist'.

Peselons ünü foldil 3id yela: 1940 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pad: 49.

PRO YUNANEF NEDÄNIK.**IV.**

Efärmükol-li yani cema? Si! efärmükob yani cema. Yan pefärmükon-li? Si! yan pefärmükon. Stom binon jönik, spatobsös! Spatomsöv, if stom binonöv gudik. Cils espatonsöv, if no ireinos. Mens ritik ai postümons. Memol-li boskotani, keli ekolkömobs? Soldat pevunöl äsufälom dolis nes plonön. Sevol-li utani, kel etifon saikuli? Nö! atosi no sevob. Kin eblinon-li kunis lü bälät, hifeilan-li u jifeilan-li? Kisi hipul edunom-li? Eflapom dogi. Bälđoti kinik cil at labon-li? Labon bälđoti lifayelas deg.

VERTALING VAN DE 4e OPGAVE.

Lio panemol-li? Panemob 'Willem', e blod obik panemom 'Adriaan'. Neodol-li yufi obik? Nö! danö! Mon pemeritöl binon gudikum ka mon pelegivöl. Fidol-li vilöfo hämi? Si! vemo vilöfo, ab löfob i fromadi e nögis. Paglidolsös! o flens obik! Blod omik binom gretikum ka sör omik, ab om it binom gretikün famüla lölik. Siyop binon gretikum ka Merop, e Merop binon gretikum ka Frikop e Yurop; Stralop binon taledadil smalikün. Buks jerikün no ai binons gudiküns. Ebenovipobs ofi demü motedadel ofik.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1940. Pads: 51, 52.

1941 (yelod 10id)

PÖTÜ YELACEN.

Pö prim nulayela lofobs flenes valik Volapüka, e pato limanes Volapükakluba valemik Nedänik e Diläda valemik feda Volapükaklubas, vipis gudikün obsik, e danobs leigüpo ladöfo flenis fiedik valik Volapüka jönik obas demü kevob e stüt, kelis edalobs getön de ons ün yel nu epasetiköl. Spelobs i fütüro keyufi nendemädik onsik pro din gudik obsik, ibä at binon pro obs stigädam ad fovön nämiko ä nenfeniko su veg lü zeil obsik: sevädükam Volapüka ela ‘Schleyer’, föd pläga valemäpüka et, daget slopanas Volapüka, e florükam Volapükaklubas.

Primü nulayel periodapenäd obsik primon yelodi degid oka. Ejenöfukobs sevabo tü 1932 mázul 31 primäti ad dabükön gasedi at. Leigoäsä ün tim et nog ai spetobs, das oplöpobs me slud at obas.

Yel: 1941 primon, leigoäsä yel бүik, nog glumidiko demü krigastads in taledadils lul. Do dinäds at labons fluni dämüköl ad propagid valemäpukasäkäda, bi valemö plu küpäloy ad völadots stöfik, ka ad lanöfiks, e tiks ti valiks obas pajäfükons dub krig, ga ofovobs su veg peprimöl in süad fümik, das zeil obsik binon zeil nobik, kel fino seimna porivon. Säkäd valemäpüka kanon no plu pamoükön dub nämäd nonik seimik. Obinon fütüro **säkäd gretik**, kel **potuvedon**.

Näi Volapük obsik fe valemäpukasits votik anik dabinons, kels labons slopanis plu u läs mödikis, ab no bal sitas et kanon pleidülön demü balug mödikum stukota, lebum tikavikum, e neud gretikum. Volapük obsik, kel binon sit balid, kel eblöfon gebovi oka, binon jünü nog ai sit neudikün, e sekü atos i kredobs, das fütür binon pro Volapük jönik ela ‘Schleyer’. Binosös soik!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 2.

MAN LABÜ YÄK BLÖVIK.

Fa ‘Maurits Wagenvoort’.

Vü karovöps folid e lulid in Saharän Laljeränik su veg lü ‘Laghout’, posä muluds flifädik mäl pifimädons fo dilijan, om äkómom ad seadön lä ob in vab. Tü düp: tel ün neit idetävobs, ya a naed kilid. Ob, pätipöl in slipül netakedik obik dub stop vaba e cän tirafas, nu ägetob tävakompenani no päspetöli eti, keli ya iküpob ninü stopöp as ketävän in yäk blövik. Pö nüxän äsagom obe: “kömob ad seadön lä ol in vab”, äsif äcedom ad fredükön obi me atos. “Kikodo no dunolöv-li osi? If labol gitäti ad atos”, ägespikob ome in ladälod neplidik. Sunädo äfärmükob dönu logis ad vitön spikoti fovik alik, ab in tik slipöfik obik, du jokam, laidanoidül e batatonät dönu äprimons, äjäfob ad skanön dö dun dranädik “blövayäkana” et, ed atan äbitom lestiliko in spadül votik. Sog omik äjinon labön fluni slipüköl, e ven ägalikob pos düps anik, äbinob in ladälod läs zunülik. Nu älogob naedilo küpäliko “blövayäkani”: äkodom voiko ga sio magädi negönik. Ma logot älabom-la bäldoti lifayelas plunätöfo foldegas, maged omik äbinon brefik ä blotöfik. Koap lölik oma ätemunon nämü muvemik. Logod oma äbinon bapälik, ab älabon notodi täläktik; älabom mustagi densitik dis nud bigik, logis dofik liföfik dis flom, kel ko herem platio piköböl äbinon sio lövik ab patiko benofomik. Älabom donamaxüli seädik, täini, kel ätemunon lifi in solaglut Frikopik. Yäk blövik lunik älagon, if ästanom, jü surads omik, ed äpolom luhäti sadinik mö teads kil geiliki. Brefo: älecedoyöv omi veteriremani Brabiänik.

Jokölo ä noidülölo dilijan ärolon föfio da plen blonik nefinio äteniköl ko klifs binü ston redio pifiledöl e sabaklivs fronik ona: föfio love klifaveg düfik, kel krugölo äzugon lü horit in fag neai äläsiköl. Pla kold flödik neita se sil blöviko bobotiköl love plen ko lefogalemödots vietik onik, kels äkontagons horiti, nu sol prilulik filamahitik Frikopik ägluton. Ven blövayäkan älogom, das

äbinob galik, ed äjonülob nitedäli boso mödikumi in pösod onik¹, äprimom tävaspikodili in Fransänapük sulüdik. Büiko imutob bemastikön obi tefü logot neplitik omik, nu ämutob kösömükön obi tefü pron lukomunik omik, ab, veratö! luman et ga no äbinom nenmuadik. In stopöp balidsökik älofob ome värileti ela ‘kirsch’ (= celabrändin), kelos älabon seki, das änemom obi: ‘mon vieux’ (= flen bäldädik oba), ab äplöpom ad kodön ünü minuts lul, das äsmilob ladöfiko. Spikot omik äbinon migot coga e fefa, in kel ye suno fef äblebon buik. Äbinom provansalan, — äkonom, — feilanason, ämatöl ko jielan di ‘Oran’ se Laljerän nolüdik. Äzivegom as lutedan in el ‘Sahel’: län löpo seatik fo däsärt. Älabom cilis kil: hipul bäldikün ya älabom lifayelis degfol.

Do täläkt omik lölöfiko no idafomikon, spikot omik ga no äbinon nensiämik. Suniko äklülädöm binön logodavan, frenologan, namabüösagan, penätavan. Äjäfom me tuv fonas medü vaälatuigül; äbinom stelavan ä strologan. Brefo: luman stunüköl et ämagivom me tim: düps äpasetikons mu vifiko. Äbeivegobs karovöpi bal pos votik, e soaro in neitasteböp ämuadom obi e sogi retik dub konots e böfs. Ab täno dönu neit äkömon ko slip nesaidik oka e ko dönuföv täva ün zänod oka, ed ün göd äsököl seil dönu ädabinon bevü tävakompenan obik labü yäk blövik ed ob. Ab dönu äsevom ad plidükön obi, e pianiko äkonom obe lifajenädi okik.

As feilanason idünädikom, ab ibinom ai ‘une mauvaise tête’ (= taalan). Ab ga idesinom ad no gevön eles ‘sous-offs’ (= donafizir) kodedi ad blamön omi. Ko taäl stüvik äföлом bligi oka.

Ämutom dünädön nog dü muls te aniks, ven äkömom sumätöfö särjan, ko kel de timül balid älifom in nepüd: pösod, kel, äsä magnet ferini, ätirädöm patöfis badik kalada eka. Vigs tel no nog ipasetikons, ed idöbikom demü nefölot so vemik ta tüted, das militacödälef äsedon omi lü pönarejimen in Frikop. Atos ävedükon omi lölöfiko todäliki: in pönadünäd äsevädükom oki neträtöfiki; ed om, kel ibinom jünü soldat geböfik, äplöpom is dub nefölot nu nog vemikum ta tüted ad pacödetön ad dünäd dü yels lul in el ‘biribi’ (= pönakompain tütedik in Frikop).

Is äsüenikom. Äsä büikumo in dünäd komunik ästeifom dönu ad fölon veriko bligi, dat pönatim omik no pöpluükönöv mö del bal sekü nefölot alseimik. Ab ai tik omik äjäfon me del libikama omik, tü kel ökanomöv getävön lü vilag okik, ed ölabomöv pöti ad lezunön leliviko dö ‘le drapeau’: “räg et!” e dö kvatäds fiziras. Somo ädagetom göni löpanas oka. Ya yels fol e lafik dönu ipasetikons, ven äleadom paslödön fa flenädan ad fugön; ab telans päfanoms, ed alan ägetom läo nog pönodi mö yels lul...

Du tävakompenan obik äkonom, äkanob logön dub logodanotodot omik, vio tiks valik omik älüodikons lü din fümik bal, plödü kel nos ädabinon: libikam. Ädulos mö yels tel, büä vil omik laiduliko iglöfö äd inämiköl äkanon pajenöfukön me prim duna. Älabom nu bruätavobodi, ab at no äbinon mikömik pro om, — äbinom ibo saunik äd älabom nämi lelatletik, — bi ägevos ome semikna pöti ad fagikön, e somo ad preparön fugi oma. Ituvom i flenädani, kel, leigo saunik ä nämik äsä om, pästigädöm dub desir netadunovik leigik ab libikön, e pos mikonfid lunadulik rezipik bofikans isagoms ode koefi okas, ed ilonüloms disini fuga.

Disin at büiko pätikädon fa oms de flans valik: mögod gönik e mögod negönik pävätälons; tim e mod päbepikons veitöfiko; vegs fuga pästudons. Äplöpoms ad dagetön balatiko lölotis tel klotas sifädik pivorüköl: fino ün sudel pilonöl, kel sekü livüp äfasilükon fugi, ledun äjenöfikon. Ämutoms labön moni, ed ätifoms uti, keli äkanoms labedön: frans ze mäлтums. Täno äväloms libi.

No kobiko. Ek ögolom ve veg fa ok it pövälöl da belem Kabäiläna, ärajanoms te topi dönukobikama len jol tü del pälonöl. Us östebedoms odi dü neits balposvotik kil, do tim pro atos pilonülöl, if nos negönik öjenon-la, äbinon bundaniko saidik. If oms täno no ütuvoms odi, ek omas öfövoms benofätio vegami ma plid lönik. Ab büiko äyuloms me yul vemikün ad nestipiko no trätön odi dub bät alseimik.

Tü tim pilonöl ädönulogoms odi tö top pilonöl len jol. Fug omsik jü top et iplöpon, ab frädü nelabs, kels ikoedons sufön fuganis so vemiko, das töbo ämemosevoms odi. Äplöpoms ad slödön päskarani Kabäilänik ad loveükön omis lü jol Spanyänik, ab ön mod somik, das no älabom pöti,

¹ Gudikumo: “omik.”

üf ölabomöv bo klieni ad atos, ad trätön omis. Me vien gönik äprimoms neito tävi love mel, ab tep äkodon, das äziflotoms dü vig lölik. Fino jol libüköl älogädikon; päskaran äsäboidom omis boso nolüdü ‘Valencia’ sui jolil soalöfik smalik, dono len klif skapik.

Spanyän binon nog ai län smuganas, ed i ut salamonopula. Klu no kanoy golön dü düpafoldil su dil alseimik jola onik, nes kolkömön eli ‘pareja’ (= pär, sevabo: gönülanas): telat gönülanas laböl suiko tipotahätis geilik oksik. Atosi fugans no ibetikoms. Dü timül isölogoms savani Kabäilänik oksik in botil lunedik omik; täno ilöpiogrämoms me töb gretik ve klif skapik et riskädikölo ad sturön donio ed ad breikön särvigi oksik; ven fino ikömoms löpo älogoms us visü oks in fagot stepas teltum eli ‘pareja’: gönülans tel.

Dü yels idisinoms ed ipreparoms fugi okas; ibetikoms te dönudageti liba okas; ispeloms timüli libüköl at; e nü — no säkolöd ön mod kinik! — idagetoms oni, nu ästanoms visü mans tel, kels ün timül büikum äbinoms nesevädiks pö oms, e kels nu äbinoms leneflens omas. Tü timül et äsevedoms te dini bal: näm di ‘Herakles’ in muskuls sveliköl okas; älaboms tiki te bali: ästanoms visü leneflens tel. No ävätäloms dö utos, kelos öjenon. Blövayäkan obik äsagom te flenädane oka: “Jäfikolöd me smalikan et! ojäfikob me votikan”. Takediko ägoloms lü telat, e töbo bäldikünan gönülanas ilabom pöti ad säkön omes me vögäd groböfiko бүdik, kiöpao ikömoms, ed alan fuganas tel itatakome lefanäbi oka, ed igleipom me doats stalanämik äsä me skrub gugi mena lifik.

Konan äseilom dü timül. Konot lifafäta omik, vätäla dö fug omik, nelabas omik in bels Kabäilänik, kolköma omik ko el ‘pareja’ ifäkükon obi vemiko; ikodom, das äkelifob löliko ko fätots omik... Ven äseilom, vög ästobon; ti nennatemo äsäkob: “E täno-li?”

Lüd igo no idulon lunüpo. Deadiko drefäbs bofik äseatoms dis tatakans oksik, kels äjedoms funis de klif geilik ini mel.

Man labü yäk blövik: tävakompenan obik in dilijan Saharänik lü ‘Laghout’, it äsufom klülabiko magädi konota oka dö deid gönülanas tel len jol Spanyolik kobü kefugan okik se el ‘biribi’. Äseilom dönu, äd älogetom fagio. Älabob kludo timi ad meditön konoti omik, e täno, plu ninälo obe it ka ome, äsagob as kludod medita obik: “In dinäds et ba idunoböv-la otosi.”

Vöds at äsäglumükons logodi iglumiköl omik: notodot danöfik äsüikon in loged düfälik glumik oma. Ab äbetikob leigüpo neläbikanis tel et, kels dü föl bliga oksik pö kolköm ko midunans tel, in kels kliens taavistik nimälamena lekevas isüikons, ideadoms, ed äsagob seväriko: “Alo sasen et äbinon vero nezesüdik. Gitäd Spanyolik luveratiko no üdablinon¹ oli demü fug olik.”

“Atosi elelilob latikumo, ab no äsevob ün tim et; alo no äbetikob osi tü timül kolköma obas ko el ‘pareja’,” blövayäkan ägespikom.

Nu ga älülogob mani ko meug votik: näm lelatletik omik, keli koap blotöfik ätemunon, äjinson nu pö ob boso dredälüköl. Ädagetob bosilo senäli neplitik, das no itadunob ta sog oma, tü timül, das äkómom ad seadön as “klänatävan” lä ob ini vab. Ab atosi äkanob no plu sädunön, zuo luman ibrefükome obe tävi näütik. No äkanob neletön, das pasetalif omik änitädälükon obi, ed äsäkob, kis ijenon fovo tefü om.

Dü muls fol fugans tel izigliboms da bels e fots tio neviodiks Spanyoläna; ivitoms lödis nemödik; itevoms neito, ab nes sevön kiöpio ud in lüod kinik ägoloms; inulüdoms okis me vuls e kebs no piküköls; ideiguiroms semikna dub soaf; pö riskäd pülikün tüva iditoms de od, ab ikolkömoms odi ma rajan ai dönu su ditatop. Pos muls fol dredälas mu vemikas, nelabas, ziglibas ävegoms da e love pürenens. Fino ilükömölo len mieds lomäna oksik ädasevoms, das, du glun Spanyoläna äsvo äbinon hitik dis plants oksik, Fransän pifärmükon pro oms.

Mögi at fugans tel imutoms demön büikumomo; ab tikod at ibinon nekösömik in tikalif balugik omas. Nu, posä iriskoms so mödikosi, e ga iperoms vali, däsper äbemastikon omis. Ävätäloms, das no äkanoms dunön bosi votik, äsä dunön oksaseni leigüpik. Ab ibelifoms-li üfo so mödikosi te ad reafön ad finod at? Bemastikams valik omas, benofät, kel ibenedon leduni disina lunüpiko fa oms pivätöla, öfinikons-li ini oknosükam? Atos no ämögön. Ditrets, dredäls, nelabs pibeliföls

¹ Luveratiko pök pla el *üdablinon*.

ün yelalaf at, kü izigliboms as lups faemik da fots, äneletons omis ad finükön lifi lönik omas. Ägegoloms se pürenens, ivedoms nämälädälükums, nü, pos timül jeikik lüköma omas, oms dü tim mulas fol ilaboms benofäti ad no tuvön plu neletianis mödikum su veg okas. Suno i sav äkömon dub kermetatrup, kele blöwayäkan äkanom bailön oki asä eli ‘homme fort’ (= man nämik), e flenädan omik asä lecekadünani.

Ab is el ‘cherchez la femme’ (= sukolöd vom! sevabo: in din at vom binof jikodan) äkodon, das flens miserabik tel ämutoms ditön. Ön mod alseimik in züäd omsik äsevädikos, das bos tefü oms no äbinon verätik, nemu tü del mifätik seimik man labü yäk blövik äcedom osi frutabiki ad lüvön kermetatrupi, ed ad dönufövön soeliko zivegami oka. At ädulon atna te brefüpo: pos dels nemödik ätuvom vobodi in kuprinameinäds di ‘La Huelva’.

Brefüpo pos atos in Fransän stiam pälegivon, ed äkanom gegolön lü lomän okik, lü vilag okik. Fino. Atosi ädunom nenzogiko.

De tim et lifajenäd ketävana to val muadika obika ävedon läs dramatik. Ämatikom, älomädükom oki as tedan ä lutedan ini Laljerän, lü kel i flenädan omik igekömom, kelan nu älabom kafibötöpili in zifil: ‘Sidi-Bel-Abbes’. Bofikans älaboms benofäti; blöwayäkan obik ägolom ai dönu lü länäd ad lutedön, ibä ävilom givön hipules oka dugäli gudik. Atans ämutoms vedön mans skilik. Pro dautil okik ävilom spälön eli ‘petit dot’ (= jigamagivot smalik). Äfäkükos obi, das äspikom ko löf so mödik dö jimatan e cils, ko ladälöf so mödik dö flenädan vönädik, ko kel tans somo jeikiks so mödiks ibalons omi. Man at idunom in ditret sasenü, ab äbinom leno men badik. Ven älükömobs tö ‘Laghouat’ ed äleditobs de od, äpedob nami omik.

Nog ai vögäd däsperik sufoda tonon in lil obik, me kel dünan lotidöpila, ini kel äninikom leigüpü ob, nen das iküpom obi lä dilijan, ad säk jilotidöpana bigik, va ek ilükömon-la, ägespikom: “ ‘pas un chien!’” (= (igo) no dog bal). Kolköm oba ko man labü yäk blövik ejenon bü yels plu teldegs; el ‘Laghouat’ äbinon ün tim et zifil Saharänik taimik, lotidöpil äbaiädön ko on; ävilob takädön us dü dels te tels u kils, e poso golön fagikummo lü vasov ela ‘Beni-Mzab’. Tü del sököl, du yan cema obik ämaifon, älielob spikön jilotidöpani gudälik — jielan äbinof elan di ‘Marseille’, o söl! — len sütayan ko ek, kela vög ma ced obik äbinon sevädik dub vögäds ya pilelilöls, e ga i no sevädik dub tons, kels äbinons löliko foginiks pro ob. Kim atan äkanom-li binön? Leno äbetikob mani labü yäk blövik, ibä, do vög, kel ägetonon da fafaraton sulüdänik jilotidöpana obik, ägebon vödis klaunöfik, kels äkoedons smilön lädi, do äkonon cogis, do äditibon plimis negidöfik, brefo do äduton lü man, kel äsevom ad drefön klientüls laidaremanas okik ad plidükön onis tefü lucans, kelis äspelom ad selön ones, — iba äbinos kleiliko lilamovik, das man len yan äbinom lutedan, — ga äbinon so löliko votik, äsä ut tävakompenana obik, so lefredik, so muadöfik, das no äbetikob omi, e ga päbätob dub on ad logön lü kim äduton. Ägölob ad logön naedilo: ga äbinom tävakompenan obik! Älogom obi, ed äglidom obi asä fleni bäldädik, si! äsagom igo, das söl ädutom lü flens omik. As Nedänen vemo gravik, ob päflätob te nemödo dub atos, ed äninotitrob dönu kapi obik, no älöfob ad fövön kolkömi ko blöwayäkan. “If läd bo äsevoföv,” ätikob, e no äkanob nedunön ad memikön konoti lutedana in fef jeikik valik ona. “If laidaremans valik oma bo äsevonsöv...” Ab smil kio ladöfik, spikotam kio lefredik äbinon us lä sütayan bevü lutedan e jilotidöpan! Äbinos klülabik, das äselom ofe dinis difik. Is ed us ädavedons splodüls lefreda lelaodik. Göd jeikik lüköma omik tö jol ela ‘Valencia’ imoikon löliko se mem omik tü timül et. Ba no äniludom, das ob tü timül ot, kü om lelaodiko äsmilom, äbetikob atosi.

Ven imogolom, no äkanob nedunön ad dugön spikoti ko jilotidan oba ad om. Ävedof dönu lefredik dub mem oma. Klülos, das leno älabob diseini ad nunön ofe vödi bal utosa, kelosi ilükonfidom obe; ab ävilob naedilo vestigülön ofe, viomafädo äsevof dö pasetalif oma. Älobob omi büiko vemo, ad kanön sagön poso, das älüjinom lü ob, das sio ökanomöv binön mekädan.

“ ‘Lui, un homme violent’?!” (= Om binomöv mekädan?!) jilotidöpan äluvokädof me vögäd stuna lemuik. “ ‘Mais c’est un mouton!’” (= Ab om binom güo äs jip!) Kanoy golön love om! Sevob omi de cilüp omik, sevob i palis omik.”

“Kiö!¹ Ol binol-li kludo i provansalan?” äsākob.

“ ‘Du tout. Je suis Algérienne, comme lui Algérien.’ ” (= Vero no. Binob ji-Laljerānan, leigoäsä om binom hi-Laljerānan.)

“Liö! no edünādom-li ūfo pö el ‘biribi’?”

Lād älülogof obi büiko me logs gretik sekü stun, äsva süpo älogof asä lotani lotidöpila okik lödani marda, täno äsplodülof me smil lelaodik. “Ag! kio atos binon drolik! ag! kio atos binon klaunöfik!” äsagof smilölo. “El ‘Zéphirin’ ritik in el ‘biribi’! No badocedolös! o söl! das smilob so vemo; ab lio tikod et edavedon-li pö ol?”

“Om it ekonom osi obe.”

“Ha! dub atos memosevob omi,” äsagof, “c’est bien lui, quel blagueur, que ce diable de Zéphirin’! (= atos binon ebo bos de om! pleidülan kiom el ‘Zéphirin’ maleditilik at binom?!). Ed ekonom ole, das om in el ‘biribi’..., “ ‘ah, comme c’est comique, comme c’est spirituel, comme c’est fantastique’! ” (= ag! kio atos binon klaunöfik, kio atos binon spiritik, kio atos binon magälik!)

Konota lölik, me kel luman maleditilik et, kel in magäl oka klülabiko äsevom ad sümādön so gudiko fatüli: ‘Alexandre Dumas’, ijänālom obi so vemo dü täv naütik da Saharān, vöd no bal äbinon veratik.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1941. Pads: 2—5, 11—14.

LEIGODS ANIK BEVÜ MAN E VOM.

Man binom slafan kösömas okik, vom lönülof ye ma dināds.

Man steifülof neai ad nüflapön seimöpo klufi, büä etuvom fögi. Vom sumof nen vätäl lunik zäpi, hiloti buta okik u pödaflani klotikefa.

Man cedom, das no kanom säbuonön fladi nen buonitiröm. Vom steifülof ad sestörülön buoni me jim, me neif u me knopihuk; if no plöpof medü atos, tän pedof balugiko ninio buoni, ledin binon ga, das kanoy gifön flumoti se flad.

Man labom cedi, das jeifaneif jonidon ad jeifön oki me on. Vom labof cedi votik tefü stum et, e gebof oni ad tipükön stibis ud ad kötön me on klafis.

Ven man penom, val muton binön pötik: penikipian, nig e papür mutons binön kurato soiks u soiks, e famül lölik muton seilön. Vom sukof diledi papüra no nog pebepeñöla, sumof bleidi se konömabuk okik, u pödaflani köva pegeböl. Tipükof stibi me jim okik, pladof papüri sui tabategäd, kledof me stul okik usio ed isio, e penof täno tikis okik sui papür, du semikna sugof len stib u klinükof me on nueli riküla okik. No patupof in jäf okik fa cils, kels resitons naedamataibi de tel, u studons tonodemis. Om skanom e blasfāmom, if nūsugapapür binon netuvovik, of bladof ve papür, lefānof oni mö naeds anik mo e ge in lut, kipof oni fino sus fil, jüs labon kölili braunik. Om lesagom, das pro om binos nemögik ad penön me nig peädik miotik somik. Of mufilof oni me penikipian okik, e dagetof se spadülils nog so mödiki, das lupenof penoti lölik sui papür.

Man steigom penedi okik nen tik ini penedabog. Vom dönureidof nogna ladeti, vestigof, va sio efäiläkof gudiko kövi, e leadof täno falön oni kazeto ini penedabog.

Pened mana finikon me nemapenät omik. Ut voma me pospenäd. Man bepenom te balna flani. Vom penof anikna traväro love on.

Vom reidof ai büiko finodi buka. Man primom pö prim.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1941. Pads: 6—7.

NUNS.

De “Vpavöds nulik” nu dabinons liseds lul: Vp.-Deutānapük, e liseds tel: Deutānapük-Vp., kels bofik lätik ninādons vödis valik, kels komādons in fol balid lisedas votik lul. Utans, kels no nog dalabons kopiedis lisedas at, e vilons kopiedön onis, kanons loenön balato onis de redakan

¹ Pök pla el “Liö!”

Ab 'Nadenjka' dredof. Spad lölik de gumajuks smalik ofik jü fin donik bela gladik jinon lü of as gufur dredabik levemo dibik. Tikäl ofa binon teafülik, e natemam ofik stobon, ven logof donio, nü te vüdob ofe ad seidön oki ini slifavabil. Ab kis bo ojenon-li, if orsikof ad flitön ini gufur?! Odeadof, operof täläkti!

"Dabegob ole!" sagob. "No dredobsös! Ga suemol, das atos binon smalakurad, dredöf!"

El 'Nadenjka' yilidof fino, e logob ma notodot logoda ofik, das dub yilid riskädükof lifi okik. Seidob ofi paelik dremik ini slifavabil, bradob ofi, e stürob obi ko of ini gufur.

Slifavabil juton, äsä günaglöb. Lut paduflitöl flapon ini logod, roron e feifon in lils, sleiton e knibon doliko sekü badöf, vilonöv desleitön kapi de jots. Dub jok viena no labobs nämi ad natemön. Jinos, äsva diab it egleipon-la obis me kluvs okik, e tränon-la obis rorölo ini höl. Yegs züik kobioflumons ad strip lunik mäpeto mospidöl bal... Nog dü pülatimil, ed obs — so jinos — opäridikobs!

"Lelöfob oli, o 'Nada'!" sagob lafalaodiko.

Slifavabil primon ad vegön ai nevifikumo. Ror e brum slifabemas no plu binons so jeikiks, natemam sästobon, e fino stadobs dono. El 'Nadenjka' binof ni lifik ni deadik. Binof paelik e natemof töbo... Yufob ofi ad löädön.

"Demü prem nonik oslifavabob dönu," sagof, du lülogf obi me logs lejekik. "Demü bos nonik in vol! Binob tio deadik!"

Boso latikumumo säkofudikof, e logedof obi säkölo ini logs: va espikob-la vödis fol et, u va te ekredof-la in lenoid viratepa, das elilof onis.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 15.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik (nelaidüpik):

läd: 'A. Cramer-Van Dissel': 'Doorn', 'Huize de Mervehoeve', 'Woestduinlaan': 1.

Vpaklub valemik Nedänik ojenükon kobikami 31id oka ün poszedel zädela: 1941 mäzul 22 tü düp: 2 in bal lecemas ela 'Hotel "Noord-Brabant"' 'Vreeburg': 3 in 'Utrecht'.

Ad givön konletanes bevü Vpans pöti ad kosikön ko ods, gebidükobs ones vilöfo rubrigi at. Utans, kels vilons gebön pöti at, kanons kludo givön balane redakanas gaseda at ladetis oksik ko mäniot yegas: könäds, potamäks, potakads, ... kelis vilons tökön.

Peselons ünü yelafoldil 4id yela: 1940 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 16.

VOOR DE PROPAGANDA VAN HET VOLAPÜK. II. Däsärtalödans pevealöl.

Speariko love dil gretik sürfata gianagretik Nolüda-Frikopa, net küpädik, nog tu nemödiko pestudöl, ön tef ömik nog klänöfik, lifon: tuarägans. Nem ya binon bisarik. Ons it no labons nemi ad jonädön neti lölik okas; Larabänans änemons oni "neti pevealöl", ven äkosikons balidnaedo ko ons, bi mans, pos riv bäldota semik, älenlaboms veali zü kap e logod piflabülöli, sodas mud e nudahogs pategons, e te slitod blebon maifik pro logs. E kösömot at nog dabinon ün attim. Binon bos patik, do binos fe no patik ad loegön zigolön in lofüdän menis pevealöl, ab täno binons voms, no mens. Topäd, in kel tuarägans lödons, tenikon de siem lofüdik Saharäna zänodik jü nil sabadäsärtas ve jol Atlanteanik, e de sulüd Laljeräna jü blegod ela 'Niger' e taned kveatorik, kel zugon jü lak: 'Tchad'. Köstömo dadiloy onis ad bärbärans nolüdajola Frikopa, ab 'Francis Rennell Rodd', kel elautom bü brefüp buki dö däsärtalödans at, buükom ad nemön onis Lübänanis, e bedotom vemo röleti onis ko bärbärans.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 17.

VOOR DE PROPAGANDA VAN HET VOLAPÜK. III.

Net tuarāgas.

Nu tribüts gretik fol tuarāgas binons sevädiks. Bal atas belödon vasovagrupi: ‘Aïr’ üd ‘Asben’: topäd belik, da kel karovaveg gretik de Mel Meditäränik lü Zänoda-Frikop zugon; dü steb omik mö muls zül bevü däsärtalödans el ‘Rodd’ elödom mu pato lä tribüt at. Ya sis tumyels mödik pöp ela ‘Aïr’ dasevon regi, kel letopätom tö ‘Agadès’, ab kel luverato neai eplagükom nämädi mödik, pläsif fädiko päyufom fa dafamülacifs veütikün. Cal oma no binon geridöfik: reg padavälom fa komulans dafamülas veütikün. Binos küpädik, das plin nuik licinom se slafanafamül, e sagoy, das atos i ebinon jenet tefü regs büik. Slaf loniko pezepöl klüliko no plu dabimon, sisä el ‘Aïr’ ereafon ninü flunaziläk Fransänik, kludo sis yels ze foldeg¹, ab jenöfo mastan e slafan stadons, ko baiod rezipik, nog in pladät ot, äsä büikummo. Lä atos mutoy ye küpetön, das slaf bevü tuarāgas leno labon natäli kruälük ut, äsä ün tim vönik pö Romänans; slafans at leno paträitons badiko, e no jenöfot, das **kibons** slafanis, ab das **ravons** slafanis, emirepütükon tuarāganis. Plä kladät noubanas ed ut slafanas, if daloy givön ones nemis at, nog els ‘imghads’ sonemik dabinsons: nemi, keli ba kanoy tradutön me “dutetan”.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 27.

VOOR DE PROPAGANDA VAN HET VOLAPÜK. IV

Noubans, slafans e parvenans.

Els ‘imghads’ at binons vemo luveratiko licinans de krigafanäbs, kels latikumo semamafädo pelibükons. Mens at alo no palecedons as “dalabot pösodik” tribüta noubik, lü kel rigiko eledutons; ga tan bevü bofiks binon nabikum, ka pladät vü feudasöl e feudan. “Tribüts noubik” komulons tuarāganis rafinatribütik. Els ‘imghads’ bäldikün ga leno binons votiks, äsä licinans tribütas pesumätüköl; ab ba pladät nuik (so el ‘Rodd’ niludom, ab atos tonon ze tuvemiko) ya licinon se stonatomäd!... Reto tuarāgas binons vemo senälöfiks in din gredäta e sogäta, e fölons fomedis. Atos i binon leno bisarik, ibä sis lunüp no plu laboy lecedi tumyela degjölid, das bevü “natamens” e natädans lüäl dialik ä libik dareigon-la. Güö! plü menav progedon, plü klülädos, das in sogäd nonik so vemo lefimoy len sogätadifs e kösömots valasotik, äsä ebo bevü läskulivans. Bevü lafanatädans sumätöf büdülas, geböfas peloveüköl e vönaoloveikods dagetons igo kaladi milaidatiketa.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 37.

VOOR DE PROPAGANDA VAN HET VOLAPÜK. V.

Matriarkat.

So pö tuarāgas de ‘Aïr’ tribüt padadilon ud ad “mens regik”, ud ad els ‘Kel Owi’: dif, kel lölöfiko baiädon ko sogätadif vönaoloveik vü länanoubanef bäldik e teda-raistokratanev parvenik. Pö “mens regik” cädikün mödikans dabinsons, kels lecedons elis ‘Kel Owi’ as mens nen sogät veütik alseimik. Ab pö atos nog küpäd kömon: sogät, keli tuarāgan labon palonon dub ut mota okik, no dub ut fata okik. “Vom ninopolof cili, büä pamoton,” sagoy in el ‘Aïr’, “e kludo cil duton lü mot”. If vom matikof ko man tribüta votik, tän cils, kels pamotons se mat et, blibons pö tribüt **ofik**; ons no loveikons lü omik. El ‘Rennell Rodd’ lesiom igo, das, ven neflenam davedon bevü tuarāganatribüts difik, man yunik mutom lüvön fati oka ä lüyumön lü krigans tribüta mota okik — ifi, ven om so dunöl, mutomöv bekomipön fati lönik oka. Dins somik pluna pelesagons tefü nets matriarkatik votik, ab no klülos, das el ‘Rodd’ ebekomom jeneti somik. Sio jinos nebefeitovik, das voms pö tuarāgas juitofs digidi pato gretiki. Ba, bi ofs zigolofs nenvealo?... Lio geböf bisarik at edavedon, no nog sevoy fümiko; bo tuved säkäda binon balugiko atos, das tuarāgas, kels setevoms ad ravön slafanis u dinis votik, eviloms

¹ Gudikummo: foldegs.

nesevädovükön okis, ad no riskädikön demü vindit. I belans in Marokän blägükoms mödadilo logodis okas, ad no pasevädovükön, ven setevoms ad ravön.

G. L. OELICHT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 45.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.

[Nunod dö kobikam 31id.]

Kobikam valemik 31id päjenükon tü poszedel zädela: 1941 mätzul 22 in bal lecemas ela 'Hotel "Noord-Brabant"', 'Vreeburg': 3 in 'Utrecht'.

Presidan: 'Dr. Arie De Jong' ämaifükom ze tü düp: tel e laf kobikami me spikäd Vpik sököl: "O siörs!

Dönu ekobokömobes pro kobikam valemik, e fät dälon obe ad lüvokädön oles benokömi ladöfik.

Sis kobikam valemik büik obas mödikos ejenon. Obs valik memobs delis jeikik, kelis elifädobs ün mayul äyela. Ünü dels lul komip pilonädön, e me atos krig ifinikon pro obs, ab no pro ret vola. Nog ai krig fovon ad dareigön vemiko bevü palets nämädik tel. Fütür nog pategon me veal densitik, e leno sevobs, kiüpo veal et potovon, e kis posätëgon täno dub atos. Ab spelobsös, das timül, kü atos ojenon, no obinon ün fütür tu fagik, e das stips, me kels püd polonülön, obinons somiks, das **palets valik** okanons plidön onis! **palets valik**, klu i läns smalikum, kels peketränons in davir. Ibä, pas if atos ojenon, dalobs spetön, das püd obinon dulöfik. I pro din, keli obs slopobs, pro Volapük obsik, spelob, das püd no ozogon tu lunüpiko, ibä krigastad nuik no binon födöfik pro din obsik. Nu tiks valikanas te jäfälon ko krig, e töbo laboy nitedäli pro diseins püdikum. Pas if dönu püd odabinon, dalobs spetön, das olabobs benoseki me steif gidik obsik. Ab töbidobsös i ün tims fikulik at, e steifobsös ad süädükön menis, das zesüdos, das dalabobs näi natapüks püki neudik bal, kel gevon nete nonik buami patik! E das te Volapük obsik fölon flagi et, vo no nedob sagön limanes kluba obsik.

O siörs! primobsös nu vobod! Maifükob kobikami valemik kildegbalid Vpakluba valemik Nedänik."

Posä protok kobikama valemik büik piloreidon e pizepon fa kobanef, sekretan äblinom nunodi dö yel epasetiköl. Brefo at äninädön sökölösi:

Klub ed i propagid, keli ävobädön pro pak Vpa ela 'Schlyer', äsufons fluni dämabik de krigastad in Yurop e koup läna obsik. Limananum äblebon zao ot. Kobikam valemik büik päjenükon tü 1940 mätzul 30 in 'Utrecht'. Nunod veitöfik kobikama at komädön in nüm: 3 jäfidota obsik äyela. Delagaseds anik älasumons ini padüls oksik nunodi brefik kobikama. As geäd ad atos lecifef ägeton begis demü nüns tefü Vp. Jäfidot kluba: "Vpagased pro Nedänapükans" epubon ai nomöfiko aipos muls tel. Pö prim yela at gased eprimon yelodi 10id oka. Gased binon jäfidot calöfik Vpakluba val. Ned. ed i Diläda val. feda Vpaklubas. Limans klubas bofik getons glato gasedi. Demü propagid Vpa leigüpo pasedon nomöfiko niveres e löpajules mödikos in lomän e foginän, delagasedes, reidalecemes notidik, studanaklubes, stitodes votik defik e privatanes ze mödikos. Redak ädalon getön pluna jonülis nitedäla. Ini yelod epasetiköl yegeds veütik anik pälasumons, äsä "Yesus Kristus in kuraan slamanas" fa 'Prof. Dr. Alb. Sleumer'; "Yunöf nen bäldöf e lif nen dead" fa 'Petre Ispirescu' petradutöl fa 'Stefan Basilescu'; kapit se lebuk: "Bartje" fa 'Anne De Vries' petradutöl fa 'F. J. Krüger'; "Lif in 'Mekka'" fa 'Sirdar Ikbäd Ali Shah' petradutöl fa 'Dr. A. De Jong'.

De Vpamäks sevädik samäds 600 peselons ünü yel epasetiköl. Geb propagidamäkas at mu vemo pakomandon fa lecifef.

Ad el 'Wörterbuch der Weltsprache' gretik fa 'Dr. Arie De Jong' fovaliseds nulik tel epubons ün yel epasetiköl, sevabo: fövot 7id, ninädöl vödis nulik ze 3800: Vp.—Deutänapük, e fövot 8id, ninädöl vödis ot, ab: Deutänapük—Vp.

Pämod: 'De Wereldtaal'. Volapük. fa 'J. G. M. Reynders Sr.', pepüböl ün 1939 dub 'N.V. v/h Kemink' in 'Utrecht', dageton sevädi mödikum. I delagaseds anik emäniotons publi pämoda at.

Limanes ebegoy ad pakön mögiküno pämodi at. Suäm pülik mö fl. N. 0,35 no kanon binön dod pro nitedälans.

Sekü slud kobikama val. büik propagidabledils pepübons aipos muls tel, kels diseinons ad süükön pö yunaneft nitedäli pro Vp. Bledils at, petiädöl “Pro yunaneft Nedänik” pepakons ön mafäd vemo gretik. Pö prim yela at tiäd pevotükon ad “Voor de propaganda van het Volapük” (= Pro propagid Vpa). Dub atos disein bledilas panotodon gudikumo.

Tü 1940 yanul 1 klub ädalon mebön dabini 50-yelik oka. Yegedi dö jenöfot at tuvoy in yanulanüm yela: 1940.

Dö diläd val. feda Vpaklubas mödikos no kanon pemäniotön, bi krigastads in Yurop eneletons ad laibinükön kosami ko limans ona ed ad vobön mödiko demü propagid Vpa.

Tefü mätedians Vpa kanoy nunön, das i ons mutons sufön vemo dub tims nekösömik. Semiks onas pemütöns ad binön nenvobiks. Jäfidots de ‘Interlingua’, ‘Occidental’ e ‘Novial’ büfiko no plu opubons. Jäfidots votik pubons in gretot smalikum. Atos binon vo blöf, das krigastads vobedons vemo dämabiko propagidi säkäda valemäpükik. ‘Prof. Paul Mitrovitch’: profäoran tedanivera in ‘Sarajevo’, i nog ai steifom ad blinön tuvedi säkäda at. Ün äyel epübom pämodi kilid tiädü ‘Les problèmes interlinguistiques’.

Sekü büad reigänakomitetana pro ziläk pekoupöl Nedäna, komädöl in el ‘Verordeningenblad’ de 1940 setul 21, e ninädöl lonamis ad dagetön lovelogami klubas pösodas e stitodas nen disein konömik, lecifef Vpakluba val. Nedänik enunon tü 1940 tobul 12 lecödädale: dilekan bitöl poldanefa in ‘S-Gravenhage’ dabini kluba at.

Pos loreid nunoda kal dö 1940 päxamon e päzepon. Kal päjötön me jötasuäm gönetik mö fl. N. 15,76. Täno vipresidan: söf: ‘N. Schraivesande’, kel älabom turni ad necalikön, pädönudavälom me vögods valemik.

Tefü kobikam val. sököl büfiko pälonos, das at pojentükon ün 1942 mätzul in ‘Utrecht’. Posä nog dins anik tefü Vpapropagid päbepikons, e komans isludons ad sedön nemü kobaneft glidi cifale: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’ in ‘Godesberg a. Rh.’ presidan äfärmükom me vöds pötik anik kobikami.

Dü kobikam konlet smalik Vpaliterata pijonetükon.

Lecifef kluba binädon me ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’: presidan; ‘N. Schraivesande’ in ‘Hilversum’: vipresidan; ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’, ‘Goudsbloemlaan’: 120: sekretan-kädan.

J. G. M. REYNDERS.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1941. Pads: 22—24.

VOKANEM KATA.

Petradutöl se Yapänapük ini Volapük fa ‘F. J. Krüger’.

Sematimülo man äkeblinom plödao kati, keli igetom, e ven ävilom givön one nemi, ätikom difiko, nu in lüäl at, täno in lüäl et: nem at vo no gudon, nem et diseinon nosi; no äkanölo sludikön, ävokom oni balugiko me: “O kat! o kat!”

Vüo ek äkömon ed äsagon: “Kisi atos sinifon-li? Binos fopik. Lio kanoy-li vokön nimi at me: o kat! Ob vilob givön one nemi. Bu val, bevü follögafs tigrid binon nämikün, demü atos nemoyös oni tigridi!” Kludo ägivom one nemi: tigrid.

Ävokölo kludo: “O tigrid! o tigrid!” votikan äkömon ed äsagon: “Fe lesagol, das enemol oni soiko, dub atos, das tigrid binon nämik, ab at leigodü drak no leigon demü näm, kludo nemolös oni draki!”

Kludo ävotükom nemi ona, ed ävokom: “O drak! o drak!” Dönu ek äkömon ed äsagon: “Viovemo lesagol, das drak binon nämik, — if lefog no dabimon, igo drak kanon dunön nosi; demü kod at, binos gudikum ad nemön oni lefogi.”

Äkoräkom kludo nemi ona ed ävokom: “O lefog! o lefog!” Dönu ek äkömon ed äsagon: “Viovemo lesagol, das lefog pluon lä drak — if at padrefon fa vien, binon din nennämik, demü atos, binos gudikum ad nemön oni vieni.”

E dönu ävotükom nemi ona ed ävokom: “O vien! o vien!” Täno ek äkömon ed äsagon: “Viovemo sagol, das vien mobladon lefogi, — dub atos, das kanoy taedön oni me papürafenät, binos gudikum ad nemön oni papürafenäti.”

Kludo dönu äkoräkom nemi, ed ävokom: “O papürafenät! o papürafenät!” Täno dönu ek äkömon ed äsagon: “Viosuvo sagol, das papürafenät taedon vieni, — ven at kobikon ko rat, on padäbetueton löliko. Demü atos, nemolös oni rati!”

Täno, balidnaedo, dalaban kata ägetom tiki: “Dub atos, das kat binon dabinäd, kel vikodon rati, kluo nem: kat binon pötik.” E so, konoy, ägeikom ad vokanem rigik: “kat”.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 24—25.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘N. Schraivesande’ in ‘Hilversum’, ‘Neuweg’: 361.

Tü 1941 mäzul 22 kobikam valemik Vpakluba val. Nedänik pejenükon in ‘Utrecht’. Nemü kobanef lecifef elüsedon cifale glidi patik, demü kel cifal esagom medü penäd dätü 1941 mäzul 31 presidane kluba dani ladöfik oka. Se penäd at leigüpo klülädos, das nüm: 2 gaseda obsik no erivon cifali, dub kelos paplänos, sekü kod kinik no egetobs atna vipis omik pro benosek kobikama.

Peselons ünü foldil lid yela: 1941 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 25.

LEDAUT E MILANAN.

Se “Konäds Lägüptänik vönik” fa ‘M. A. Murray’.

Äjenos dü reig rega: ‘Ramses’: son sola ä löfäb ela ‘Amon’: reg godas. ‘Ramses’ äbinom krigan gretik; in krig äsümom ad el ‘Mentu’: krigagod; äbinom vemo kuradik, äsä son jigoda süla.

Nu himayedal ästadom in ‘Naharena’, kö flumed gretik: ‘Euphrates’ föfiodränon vatis okik lü mel.

Ed ägetom tripi de vasals plinik oka, ibä ivikodom tribütis zül caranas, e nek äkanom riskön bosu lo logod omik, ven äsetevom in vafem fulik. Plins äbiegoms fo om me kaps oksik talio, du natemot omsik äkontagon gluni, keli futs omik ibestepons.

Gretik ä magifik trip omsik äbinon, kel äbinädon me gold e nobains in köls valasotik: lasur blövik e türkot grünik, kel pededieton jiele ‘Hathor’: jigod lelöfa e freda. E slafans älüpoloms su bäk oksik boadasotis benosmelik, kels äbinons väpiks ä raomiks, äsä bims in län godas.

Plin ela ‘Bekhten’ i äkömom; pidugädom fa ledaut bäldikün oka; äpladom ofi foi slafans, ibä äbinof dil süperikün tripa omik.

Äbinof vemo jönik, koap ofik äbinon benofomik ä lunedìk äsä pam, e reg äfäkikom lölöfiküno in lan oka, ed älelöfikom ofi bu val. Ävedükom ofi jimatali regik oka, ägivom ofe nemi, kel ösevädükon ofi in län Lägüptänik: ‘Neferu-Ra’: jön ela ‘Ra’ pänemof, ibä jön ofik äleigon ad solasviet. E nem päpenon ini lovat regik, soäsä kösöm äbinon pö regs Lägüptänik e jiregs omsik.

Pos atos reg: ‘Ramses’ ägegolom lü Lägüptän ko jimatal regik oka: jireg: ‘Neferu-Ra’. E ven äkömons ini län blägik: Lägüptän, of äduinof fomedis valik, kelis jireg Lägütpäna ämutof duinön in tems. Nu äjenos, das reg: ‘Ramses’ äbinom tü del teldegtelid mula: ‘Payni’ in el ‘Thebae’ veütik. Ed ävegom lü tem de ‘Amoe’, ibä at äbinon del zäla jönik goda, kü nafs änafons mo e ge su vat ko flamots e lits, e kü “naf saludik”, kel pidekon me gold, e pikolon in köls nidik, pätovon löpiko, dat mens kanons logön in naf magoti ela ‘Amon-Ra’. E jireg: ‘Neferu-Ra’ ädugädog himayedali, ibä jireg Lägüptäna ai ebinof jileplekan de ‘Amon-Ra’: reg godas.

Ven nog äbinons in tem, kurans rega änükömoms ad nunädön lükömi nunana plina ela 'Bekhten'. Pifledom me legivots pro el 'Neferu-Ra': jireg Lägüptäna: ledaut plina ela 'Bekhten', ed äblinom i nuni pro reg. Ven äkômom lo reg, äbiegom talio, äsagölo: "Dabeni ole! o sol tribütas zül caranas! Dälolös, das komobs fo logod olik!"

Täno äbiegom dönu talio, ed oloveblinom nuni, keli igetom de plin ela 'Bekhten', ele 'Ramses': reg Lägüptäna: "Kömob lü ol, o reg nämädik! o söl oba! demü jiel 'Bent-reshy': sör smalik jirega: 'Neferu-Ra'; ibä labof malädi in koap oka. Sedolös kludo mani nolik, dat logomös e sanomös ofi!"

Reg älüikom lü kurans okik, ed äsagom: "Ramenolsöd penani doma lifa, e ramenolsöd i utanis, kels sevoms dinis klänedik saludöpa ninik!"

E kurans äspidoms ad ledunön büdi, ed äblinoms omis ini kom omik, e reg äsagom omes: "Ebüedob kömön olis isio ad lilön dini at. Nemolsöd obe mani, kel binom saidiko nolik ä skilik ad pasedön lü plin ela 'Bekhten'!"

Täno ävätäloms ko ods, ed äsedoms as man nolik ä skilik penani: 'Tehuti-em-heb' lü reg, e reg äbegom ome ad kegolön ko nunan plina ela 'Bekhten' ad sanön söri smalik jirega.

Ven penan: 'Tehuti-em-heb' äkômom ini 'Bekhten', pädugom lü el 'Bent-reshy'. Äbinom man nolik ä skilik, ed äküpom, das ledaut äbinof in nämäd lanana, kel äbinon neflenik kol om, ta kel nol e skil omiks öfrutons nosi, e kel övanükon magivis oma.

Täno plin ela 'Bekhten' äbinom lügik, e lüg äbinon in ladäl omik, ab el 'Tehuti-em-heb': penan äkonsälom ome ad sedön nogna nunani lü Lägüptän, ed ad yufidön hieli 'Khonsu': sädiaban, ad momofön milanani se el 'Bent-reshy': sör smalik jirega.

Benö! so gretik fagot de 'Bekhten' lü Lägüptän äbinon, das sis timül, kü el 'Tehuti-em-heb': penan idegolom de 'Thebae', yels kil äpasetikons, büä nun telid ärivon regi: 'Ramses', e dü tim valik et milanani älödon in 'Bent-reshy', e no äkanon pamomofön.

E ven nunan telid älükômom, reg: 'Ramses' äbinom dönu in 'Thebae', ed äbinos del balid mula: 'Pakhons': mul, kel pededieton ele 'Khonsu'. Ästepom ini tem, pädugädölo fa kurans omik e nunan plina ela 'Bekhten'. In tem magots tel ela 'Khonsu' ädabinoms; äbinoms magots vemo milagiks, vemo saludiks; bal omas panemom: 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep', e votik: 'Khonsu': sädiaban. Benö! el 'Khonsu' binom god muna: son ela 'Amon-Ra' ed ela 'Mut': vom de 'Ashru', e mens magons omi ko heratufils krugülik yuna, ibä binom laidüpo yunöfik ä jönik.

Täno reg ästanom fo magot gretik ela 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep', ed äsagom: "O söl gudik oba! kömob dönu lü ol demü ledaut plina ela 'Bekhten'."

Pos atos kultans ätovoms magoti ela 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep', ed äpladoms omi visü el 'Khonsu': sädiaban. E reg äspikom dönu lü 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep', ed äsagom: "O söl gudik oba! Flekolös logodi olik lü el 'Khonsu': sädiaban! Dälolös, das ovegom lü 'Bekhten'!"

El 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep' äblegükom kapi oka telna as mal däla. Vemo milagik magot ela 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep' äbinom.

E dönu reg: 'Ramses' äspikom: "Leadolös binön jeli olik ko om! Dälolös, das sedob godi: 'Khonsu' lü 'Bekhten' ad savön eli 'Bent-reshy': sör smalik voma regik!"

El 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep' äblegükom kapi oka telna as mal däla.

Vemo milagik magot ela 'Khonsu' in 'Thebae Neferhotep' äbinom. Ed ägivom jeli magivik oka folna ele 'Khonsu': sädiaban. Täno reg: 'Ramses' äbüdom ad pladön eli 'Khonsu': sädiaban ini naf gretik, e detü e nedetü naf gretik nafs smalik lul äbinons ko jevods e vabs magifiks mödiks. Sökanef ela 'Khonsu': sädiaban äleigon ad ut rega. Dü yel bal e muls lul ätävoms, büä ärivoms eli 'Bekhten'.

Plin ela 'Bekhten' äsegolädöm ko carans e kurans oka ad gevön ele 'Khonsu': sädiaban getedi regöfik, ed äkosgoloms omi, äsva äbinom-la reg. Plin ela 'Bekhten' ädunom prostärni ed äkontagom me flom okik gluni fo futs ela 'Khonsu': sädiaban, ed äsagom: "Ekömol lü obs. O! binolös miserik kol obs, baiädü vöds ela 'Ramses': reg Lägüptäna!" Äblinoy eli 'Khonsu': sädiaban ini cem ela 'Bent-reshy': sör smalik jirega. Ed ekö! milag äjenon, ibä tü timül ot äbinof saunik.

Täno lanan, kel ibinon in of äspikon lü ‘Khonsu’: sädiaban: “Ol ekömol in püd, o god gretik: sädiaban! El ‘Bekhten’ binon zif olik; belödans ona binons slafans olik. Biegob i donio lo ol, ibä binob i slafan olik. Vilob golön lü top, de kel ekömob, dat ladäl oba labonös takedi! Ab büdolös, o ‘Khonsu’ sublimik! büä omogolol, das plin ela ‘Bekhten’ lonom deli, kel pededieton obe!”

Ven el ‘Khonsu’: sädiaban ililom vödis at, äflekome kapi oka lü kultan, ed äsagom: “Kodolös, das plin ela ‘Bekhten’ blümükome sakrifoti gretik lanane at!”

Plin ela ‘Bekhten’ e soldats omik, e kurans omik äliloms vögi lanana e goda, ed ädremoms, ed äjekoms mu vemo. Äfölops büdi goda, ed äblümükoms sakrifoti gretik pro el ‘Khonsu’: sädiaban e pro lanan, kel ilüvon koapi ela ‘Bent-reshy’: sör smalik jirega: ledaut plina ela ‘Bekhten’. Ed äfünoms deli saludik ko sakrifots difik. So lanan älüvon in maged dabinana litik püdo läni: ‘Bekhten’, ed ägolon utöpio, kö äplidon, äsä el ‘Khonsu’: sädiaban ibüdom.

Plin ela ‘Bekhten’ äbinom fredik, e ladäl omik äbinon fredik, e pöp lölik äbinon fredik, das lanan pimomofon se ‘Bent-reshy’ e se län: ‘Bekhten’. Ab zänodü fred gretik omik, in ladäl plina ela ‘Bekhten’ dred äsüikon, das lanan ögekömon, ed ölomädükon oki dönu ini län, ven el ‘Khonsu’: sädiaban, üdegolom. Ävätälom ninälo: “Odakipob eli ‘Khonsu’: sädiaban in ‘Bekhten’. No oleadob gegolön omi lü Lägüptän.” So el ‘Khonsu’: sädiaban äblibom dü yels kil, muls fol e dels lul in ‘Bekhten’, ibä plin el ‘Bekhten’ no ävilom dälön ome ad degolön. E tü fin tima et plin ela ‘Bekhten’ äseatom in bed oka ed äslipom, e du äslipom ädagetom visioni. Ädrimom, das ästanom fö tem ela ‘Khonsu’: sädiaban; yans gretik tema pämaifükons, e god ästepom vü yans plödio. Älasumom magedi peära ko plüms goldik, jönik ä nidiks, ed älöpikom ini lut me flitäms peseatenüköl, ed äjutom sagitavifiko föfio in lüod Lägüptäna.

Ven plin ela ‘Bekhten’ ägalikom, älejekom plödakösömiko, ibä ädredom demü zun godas. Ed äbüedom ramenön kultani de ‘Khonsu’: sädiaban, ed äsagom ome: “God efoginikom de obs, egegolom lü Lägüptän. Leadolös gegolön i levikodavabi omik lü Lägüptän!”

Plin ela ‘Bekhten’ äbüdom, das god pägeblinom lü Lägüptän, ed ägivom ome bundano legivotis. Gretiks ä mödiks legivots binü yegs valasotik äbinons, kelis plin ela ‘Bekhten’ ägivom ele ‘Khonsu’: sädiaban. Dü muls mödik ätävoms, pädugädölo fa trup soldatas e jevodas se län: ‘Bekhten’. Älükömoms gudiko ä sauniko ini ‘Thebae’, ed ägoloms lü tem ela ‘Khonsu’ in ‘Thebae Neferhotep’. Täno el ‘Khonsu’: sädiaban ägivom legivotis valik, legivotis liegik ä jerabikis, kelis igetom de plin ela ‘Bekhten’ ele ‘Khonsu’ in ‘Thebae Neferhotep’; nosi ädakipom pro ok it. So täv ela ‘Khonsu’: sädiaban: god gretik äfinikon.

Noet. Konot at pecidon ini platot saboinik, kel petuvon fa el ‘Champollion’ in tem di ‘Khonsu’ in ‘Thebae’, e kel nu binon in el ‘Bibliothèque Nationale’ in ‘Paris’. Vödem binädon me kedets horitätik teldegyöl, e sus at dabinon magod nafas tel ela ‘Khonsu’, kels papolons fa kultans, du reg sakrifom omes boväli.

Ven konot pätraduton balidnaedo, äcedoy, das pistabon su verat, ab nu cedoy oni kösömiko asä pöpakonoti, kel sion lekredi ela ‘Khonsu’ e fami oma, e kel sekü kod at pägebon fa kultans goda et. Reg, kel pemäniotom in on, no kanom padientifükön ko balan monäkanas jenavik se Lägüptän, do nem pösodik omik: ‘Ramses’ saido sevädön bevü reigans dünasta XXid.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 29—33.

‘N. SCHRAVESANDE Sr.’ †

Ad lied gretik obas ägetobs nuni lügik, das söl: ‘Nicolaas Schravesande Sr.’ ideadom tü mayul 28 lätik in ‘Hilversum’. Dub deadam omik Vpaklub val. Nedänik noe eperon limani meritabik, abi vipresidani okik.

Söl: ‘Schravesande’ ai ejonome oki asä proani zilik Vpa. Ün 1897 diläd: ‘Arnhem’ päfünon, kel suno älüyumon ad klub valemik. Pö fun diläda at äkompenom jäfediko, e pälasumom i suno ini cifef ata. Ädutom i lü redak jäfidota diläda at, kel äpubon ün 1900 me tiäd: “Volapükabled”.

Ün 1899 diläd: ‘Arnhem’ äjenükon pötü dabin teldegyelik Vpa Vpadajonädi gretik. Pro benosek dajonäda at om i ekeyufom vemo mödiko.

Ün 1900 novul “Volaspodazilak” päfünon fa diläd: ‘Arnhem’, kel älabon zeili ad pakön Vpi, ed ad fomön tani nämik bevü plägans püka at. Äbinom sekretan balid kluba at.

Dü tim nebenikama, keli Vp. äsufon, om no äkanom vobön pro pük at. Ab ven, pos dönunoganükam kluba, äbegoy ome ad binön dönu düniälük me fägs omik pro Vpamuf, om sunädo äklienom ad atos. Pö kobikam valemik in ‘Zeist’ tü 1938 mätul 12 pädavälom as vipresidan kluba. In kobikams ai löf gretik omik pro Vp. äklülädon. Äbinos sekü primät omik, das äsludoy ad spearükön gretamafädo propagidabledilis.

Vemo süpiko pemosumom dub deadam se sogod obsik. Ärivom bäldoti yelas 61. Presidan Vpakluba valemik Nedänik äkomom pö sepülam oma tü mayul 31 lätik in ‘Hilversum’. Äjonülom famüle nemü klub kesenäli lölöfik oka, pö kelos äkzetom, vio sö: ‘Schraivesande’ ai äproom zilo e lanälo dini obsik.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 34—35.

NUN.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Edeadom:

söl: ‘N. Schraivesande Sr.’: vipresidan kluba, in ‘Hilversum’ (Nedän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 35.

EL ‘FORNARINO’

Fa ‘Ange Flore’. Petradutöl se Fransänapük fa ‘Dr. Arie De Jong’: kadamäl Vpa.

Äprimos ad delikön.

El ‘Venezia’ ägalikon pö lit nofümik göda äprimöl.

Äbinos timäd dredälüköl, ün kel el ‘Venezia’ päguveron fa magitan fa pöp pidavälöl, e kel pänemom docod. Ab löpü docod, e nämädikummo ka om, konsälacäm degmana: cäm jeikik ä klänik, äreigon. Cäm at äbinädon me cödals dutöl lü dafamüls gretikün Repüblika; äbinoms mans sevärik ä nenmiseriks, pro kels pöp ädredon.

Su piad di ‘San Marco’ strals balid sola älokons me stens rosadakölik su leons stonik ledoma docodas; laguns äjinons slipön: töbo äfägoy ad küpön semikna vokädis balid gondolanas. Süpo stil piada päropon; äkömölo se lusüt dagik, äliloy toni vifagola, ed in klokatüm glüga di ‘San Marco’ noid flitāmas päsäpliföl ädavedon; küm pijunas ämofliron ini sil paelik. Hipul yunik äkōmom vifagolo ini piad; me nams bofiks okik pitenüköl löpio sui kap oka ästütom bäseti fulik me toeds, kels äbenosmelons äs rojataflors e bör vamik; piklotom me klotem binü linumastof vietik hipulas nibotelik.

Hipul ämutom smilön frediko demü dredäl pijunas, kelas slipi takedik itupom, ab äropom kaniti fredik oka, ed äfōvom vifagoli oka travärü piad. Ven äbeigolom ve flan detik glüga, äjokon ta din dofik, keli no iküpom. Luvokäd lenauda äskeapon de lips omik, ädunom buni pōdio, e nendemü bäset e toeds, kelis ileadom falön sui glun, ästopom ko lad ädapeböl.

Fo futs omik man labü logod blägiko pimaskaröl äseatom tenikölo, nen lif.

El ‘fornarino’ smalik ye älabom, ven timül balid jaka ipasetikon, pülsifi kelieda kol lüváb at:

“O neläban!” äspikülom, “ba no nog binom deadik!”

Ed, äkienölo lä nesevädikan, äbiegädōm love om; vokäd leskana äskeapon de om: in jilät veluvik dub blud pistenöl däg nog älogädon.

Äjinōs lü man yunik, das blöt neläbana ämufon fibiko löpio e donio; täno ästeifom ad setirön vafi se vun; nam omik, kel ädremon boso, ädasukon kloti; äsetirom tipoti japik, nen dem bluda, kel äfalon in tofs sui om.

Cil äjäfälom so vemo ko jäfot oka, das no äliiom stepis nomöfik, kels ätonons su stonativls gretik piada.

Binos patrol, kel pos fin patrolama oka gegolon ini galädaspädäd; särjan eküpom nofümiko bosī nāi flan detik glüga; ko lantär nog filöl, nilikom me steps gretik, e küpodom eli ‘fornarino’ ebo tü timül, kü atan setirom dägi se blöt nesevädikana.

E nam vetik dofalon sui jot nibotela smalik:

“O! ekö! kisi dunol-li is? o mikondötan!”

Smalikan elöbunom, e flekom oki ko luvokäd vemik jeka: binom löliko paelik, lips omik dremons, nams omik e klots omik pestenons me blod, kipom nog vafi sasenik, e ko vög dremöl steifulom ad plänedön utosi, kelos ejenon:

“Ag! o söl: särjan! Älükömob vifagölo us, äbinos no del fulik ed äjokob ta man at, keli no ilogob; älabom dägi ini lad pisteigöli, äjinos lü ob, das nog änatemom: ecedob... ad sofükön... e, to dred, kel äkoedon dremön obi, esetirob lami.”

Särjan älabom smili nekredöl:

“Ha! ekö!” äsagom, “o ‘fornarino’, neai idalol jäfikön me din at, imutol blibön pö toeds olik! Benö! espidol vo ad resitön lärnodi olik, ed ad nunön patis, kelis no esäkoy ole! Ogidükol dini lo cödal: sagolöd obe nemi olik!”

“Cödal-li? kikodo spikol-li dö cödal? Kisi sötob-li dunön pö om?”

“Atosi ologol. Nemi olik! sagob ole.”

“Benö! panemob ‘Lorenzo’, sevol sio obi, ob binob utan, kel blinob algödiko toedis lü ‚Don Beppo’: domal ledoma! Binob lärnahipul nibotelik domü el ‘Venturino’ cädik, kel lödom nilü el ‘San Stefano’.”

Man yunik isagom balo vödis lätik at, in spid närvodik.

“Binol-li soelik? no labol-li palis?” särjan bäldik nog äsäkom.

“O! si! Labob moti! moti, kel löfof obi, e kel labof te obi in vol! Yulob nämätü hers vietik ofik, das esagob ole verati!”

Vögäd cila äbinon so stedälik, das dü timül soldat älabom tiketi ad leatön omi liviki; ab mans patrula nog äbinoms us tö finot piada: älabom senäli, das päküpedom.

Nü klotem deadöлана äbinon ut söla liegik, ba äbinom pösod cädik. El ‘Venezia’ pänesefükon ün tim at dub klubs klänik, krims äbinons us mödiks, mödiks äblebons no pepönöls... Benofät balik kion! Sasenan pätuvom us, ko vaf in nam oka! Päküpodom midunölo! Ed om öleatomöv omi liviki! Stupot kion!

“Gö! o smalan! Golobsöd! No okodädob ole bos! Osagob balugiko utosi, kelosi elogob!”

O ‘fornarino’ pöfik! val äploton ta om ad päridükön omi! Äklülädos, das man, keli isteifom ad yufön, äbinom söl cädik dutöl lü dafamül famik di ‘Moccenigo’. Famül liegik ä nämädik älifon nefleniko ko dil raistokrata¹ di ‘Venezia’; äkusadon cili dö utos, das ibinom sasenan pijonidüköl fa klub klänik, kel äbinon leneflen licinana famafulikün dafamüla onik: ‘Sylvio Moccenigo’; äbegon, das git pöfölonös nemmiseriko!

O ‘fornarino’ smalik pöfik! Nensekiko ätemunom nedöbi oka, nensekiko mot oma ädabegof benädi pro son mu pälöfölo oka, e, bi no äkanoy tuvön döbani votik in lecem cödalefa lo magitans Repüblika, el ‘fornarino’ smalik päcödetom ad deadapönod. Omi peklotöl in klot blägik krimanas äblinoy ini leziöb fanäböpa, se kel om neai plu ösekömom. Ädeadom ön mod klänöfik, e neai esevoy, pönodi kinik emutom sufön.

Yel läs bal ipasetikon, ven in ‘Venezia’ sagäd äzion, das el ‚Gandolfo Moccenigo’: hiköst söla noumik: ‘Sylvio’ ägekömom, ädeadölo se Dalmatän, kö sunädo pos sasen klänöfik hikösta okik igolom ad kompenön pö krigagoläd ta Türkänans.

Man yunik deidölo pivunöl äbegom kultane ad kömön, e, posä ibüdom, das leyans ledoma omik pämaifükons, e das pöp ägitätön ad nügolön ini on, äkoefom laodiko e ko ladäl fulik me lepid, das te om äbinom sasenan ela ‘Sylvio Moccenigo’.

Ün soar semik pö feit mäpetik itatakom ün timül zuna utani, kela nemi älabom, du blod ot äsirkülön in fesüls omsik!

Älepidom leladöfo krimi lenaudodik oka, ab nog plu cödetami negitik, keli ileadom drefön nedöbani pöfik.

Koef at äkodon fäkami lölöfik in ‘Venezia’! Äsukoy nu moti viktima yunik: ideadof sekü leglif! Nätükam alik no plu äbinon mögik. Täno dü tim, kü reig Repüblika ädulon, pö naed alik, das deadacödet päsgon in lecem konsälacäma, äloegoy süpiko maifikön körteni redik, kel äfomon pöдавöli cödöpa, e pubön docodi in klot purpurik piklotöli ä me bonät goldik pitegöli;

¹ Pöl pla el “raistokrataneffa”.

älasumölo me nams oka cödeti micödik, äsleitom nevifiko ä graviko oni, ed ävokädom laodiko: “Memolsöd eli ‘fornarino’!” E sekü dred ad micödön nedöbani äbüvestigoy dönu cödädi, medä äprimoy dönu vestigis, ed ägevoy somo kusadäbe dönu gitäti ad jelodön oki!

Su mön plödik len flan detik glüga di ‘San Marco’, su top ot, kö fun söla: ‘Moccenigo’ pituvon, nog logoy ün attim mosaigi magöl jivirgani milagiko jöniki; loged sofik ä lügik ofa lüodon donio lü ston, kö cil yunik ikienom lä man, keli ävilom yufön; lampad redik smalik litükon magodi jivirgana, ed, if säkol elane di ‘Venezia’, kel beigolon, kisi sinifon liti klänöfik at, kel filon us plödü glüg, on gespikon ko logot stunik dö nesev olik: “Binon lampad ela ‘fornarino’; sis yels lutum so filon!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 39—42.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘K. Hekelaar’ in ‘Amsterdam W.’, ‘Sanderijnstraat’: 9.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Nü monakosäd nomik bevü läns difik (Deutän,...) e Nedän dönu penätükon, sekretan Diläda val. feda Vpaklubas: ‘Dr. Arie De Jong’, ‘Voorschoten’ (Nedän) ‘Leidscheweg’: 39, potakal: 107174 begom limanes kluba at, kels kanons dunön atosi, ad potön ome limanamamonis okas dö yel presenik, e mögädo i dö yels büik.

De “Vpavöds nulik” nu lised kilid: Deutänapük—Vp. eblümikon. Utans, kels vilons kopiedön lisedi at, kanons loenön oni de redakan balid Vpagaseda at. Mutons ye promön ad gesedön oni ome mögiküno suno, dat votikans, kels i vilons kopiedön lisedi at, no nedons stebedön tu lunüpiko lüsed i ona.

Peselons ünü yelafoldil 2id yela: 1941 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 42—43.

DAUT TUMAGALANA.

Fa ‘Thérèse Jeanroy’. Petradutöl se Fransänapük fa ‘Dr. Arie De Jong’: kadämal Vpa.

Cem vemo smalik, go in löpot glüगतüma; ekö! at äbinon löd ela ‘Marie Jeanne’: daut tümagalana ela ‘Saint-Geniès-sur-Gave’.

Ibä no kredoyös, das valöpo tümagalans se tims vönädik enepuboms-la! Nog in zifs ze mödiks, in sömit klokatüma fovan utanas lödom, keles äsagoy:

Tümao selogolsöd!

Züamo galedolsöd

mönis!

ed if no plu zesüdos ad lükön nilikami stänas neflenik, ga no läs zesüdos ad galön dü neit e del, ed ad toenön ditretakloki e vokön yufi üfü lefil.

Benö! el ‘Marie Jeanne’, kel iperof yuniko moti oka, ed älifof soeliko ko fat e blod gretik labü lifayels degtel, älöfof tümi oka plu, kas kanoböv sagön osi ole: de plated logam ofa älüodikon ini süts zifa, kel ätopon, leigoäs pledadin legik, len fut glüga, e dü stoms lämpik äkanoy logön jü Spanyän; ün neit cil älielof de bed oka flapön düpis fa glok gretik; ün dels lefila ädremof, ven älifof mu nilü lils oka flapis odis vifiko sökölis kloka, keli fat ofik ätoenom; ab igo jeikotis at of no äviloföv cänon tä lif balfomik cilas “de don”.

Jü bäldot lifayelas vel el ‘Marie Jeanne’ älifof läbiko, äsä bödil in löpot kvärabima; ab tüi timül et kuds ätuvons spadüli jipulila ed äkömons ad visitön ofi.

Tümagan, kel ädebom, äsä jinos, moni no nemödik söle: ‘Larroque’ semik: farman se züamöp, no idagetom-li tiketi, diseinü reafön ini stad ad kanön pelön debi oka, ad plägön dü

mulis ömik cali smugana: cal riskädik ä — bos, kelos binon badikum — peproiböl? Atosi el ‘Marie Jeanne’ äsevofo, nes isagoy ofe vödi bal dö atos, ed ädredälikof vemo.

Tü del seimik, das blod gretik ofik: ‘Jacques’ äbinom in bed kodü fif, el ‘Marie Jeanne’ logöl, das fat ofa äblümükom oki ad bal lespatas neitik oka, änilikof lü om.

“O fatül!” äsagof flätiko, “blibolös lä obs!”

“Blibön-li lä ols? E kikodo-li üfo? o smalanil!”

“El ‘Jacques’ binom malädik, o fatül! ed, if lefil dabinon-la...”

Fatül ävedom netakedik.

“Binos veratik,” äsagom. “Üfü lefil, el ‘Jacques’ no kanom toenön ditretakloki. If no toenom oni, oküpoy nekomi oba, oseividoy, val potüvon, ... E ga, ga... pö ob frans teltum nog defons, frans teltum, kels mutons papelön tü del balid yanula, ünü vigs tel,...”

“Gö!” äsagom fino, “zesüdos, das segolob, o smalanil! Ab no dredälikolös! obinob is bü prim dela; binosöv jenöfo mifät, if lefil obinonöv ün neit ebo at!”

Äbinos düp telid göda. El ‘Marie Jeanne’ äsagof ninälo: “Bi el ‘Jacques’ binom malädik, e fatül esegolom, ob binob tümagalan.”

Täno älöädof se bedil plitiko vamik oka, ed ägolof senidölo lü nufafenät. Val binon blägik. Logoy nosi. El ‘Marie Jeanne’ röbof logis oka. Len sil stels nidons; in zif fenäts anik nog pelitükons, e fovo... kis lunid et, in fag, in fel, binon-li? Pün litik, kel gretikumon, dranölo ini neit blägik... In cemil luvokäd tonon:

“O ‘Jacques’! lefilö!”

Ab el ‘Jacques’, peglepädöl fa fif, lilom nosi.

Täno el ‘Marie Jeanne’ klotof oki spido. Utos, kelos muton padunön, vö! atos binon vemo balugik: bi el ‘Jacques’ binom malädik, e fatül esegolom, zesüdos, das el ‘Marie Jeanne’ toenof kloki e vokädof ini spikamahorn.

Posä eklotof oki, filidof lantäri, täno, spelölo, das ba epölof-la, golof dönu lü nufafenät. Nu binos löliko fümik, binos vo lefil in dom soalik, len veg lü ‘Saint-Jean’.

Ab sekü kod kinik el ‘Marie Jeanne’ üfo bladokvänof-li lantäri? Ekö! deflekof logis oka de fenät, e primof dönu ad sälenükön jukis oka.

Atos stunükon-li oli? Ol ba no sevol, dom kinik ut binon, kel lefilon. Ab el ‘Marie Jeanne’ vo ememosevofo oni, e sevofo, das binon farm ela¹ ‘Larroque’: mens badik, kels eblinädons fatüle badikosi so mödiki.

“Benö! lefilonsöd, badans et, mens et nen ladälöf!” el ‘Marie Jeanne’ ätikof. “Nö!... no ons,... ab dom onsik e val, keli dalabons,... pläämü kuns e jevods, kels no eblinädons badikosi...”

E ga, sagoyöv, das jipulil zogof-la. Logof lü nufafenät, täno lü bed gretik fatüla, täno lü lantär, kel nog smokon; täno, vifiko, filidof oni dönu, ed, igo nes lenükön dönu jukis oka, maifükof yani cemila. El ‘Marie Jeanne’: daut tümagalana, of i lilof ninälo vögi, kel äsagon tümagalanes de tims vönädik:

Züamo galedolsöd
mönis!

“Galedolsöd! Noe palis olsik e flenis olsik, abi zifi, e züamöpi onik, kels pelükonfidons oles!”

Ekö! atos binon utos, kelosi konsien ofik lüvokädon daute tümagalana, ed at vokädon so vemöfiko, das el ‘Marie Jeanne’ no künof ad gebön timi ad lenükön dönu jukis oka.

Yan emaifikon knirölo, e cil geton stediko ini logod oka flumi luta gladakoldik. Lindifos, golof föfio. Is tridem dabinon: sagoyöv hogi blägik gretik, nen stabül... Glok gretik, len flan votik möna, dunon tikiti oka, e lad ela ‘Marie Jeanne’ gespikon: tiktö! tiktö!... No dredof, ye, of golof ai föfio. Su mön, jads gretik mufons mo e ge, vedons gretikums, vedons smalikums, golons föfio, golons pödio,... Finö! is cem klokas binon! El ‘Marie Jeanne’ ninikof ini on su tipots futas oka, taetölo natemami, dredölo, sagoyöv, das mosts bronsötik valik at ogalikonsöv e valiks oprimonsöv leigüpiko ad kanitön kanitis gretik okas.

¹ Gudikumo: elas

Nu is binof, äs raänid len finot fada, lagölo len bal jainas bigik. E gö! Bal, tel!... bal, tel!... so äsä eloegof dunön osi fa fatül oka, el 'Marie Jeanne' tirof misuro. Bal, tel!... bal tel!... Jain mufon usio ed isio, tränölo jipulili detio e nedetio, ab klok no mufon.

"No vilon-li tonön?" el 'Marie Jeanne' tikof. "Gö! o klok gudik! binolös löfik, e vokolös yufi! Binos pro els 'Larroque' badik, sevob osi, ab zesüdos ga, das toenobs kloki. Gö! o klok! tonolös sunädo! vilob osi, ed, ed ob binob tümagalan adelo!"

E tirof so nämiko e so gudiko, das fino klok gretik mufon, klöbül bronsötik vetik primon ad pendülön e sejedon voki oka zifanefe slipöl.

Balidnaedo el 'Marie Jeanne' no dremof pö ton ditretakloka glumidik.

Ün timül pos atos rol pömömas e rönastepam lefilapoldanas tonons in süts ela 'Saint-Geniès'.

Äbinos düp folid poszedela, ven el 'Marie Jeanne' ägalikof in bedil vamik oka, no memölo bosu utosa, kelos ijenon de timül, tü kel of vokädöl ini spikamahorn isenälöf, das näm s ofa äläsikons, ed ifalof sui glun, nen sevälöf.

Nö! no ämemof, das fatül latikumo mö düpafoldil bal gekömöl ituvom ofi nesevälöfik su plated, ed ipolof ofi sunädo ini bed ofa, ai sagölo lü of vödis zadik... I no älabof niludi anik dö visit läda: "Larroque", ni dö spikot ofik piropöl dub vokäds fäkik:

"Si! o tümagalan! nen jipül pöfik at dalabot valik obas ifelefilonöv; danädü of pömöms ekömons pötatimo... I flanü sö: 'Larroque' sagob ole, o tümagalan! das säkäd dö frans teltum no plu dabinon; sekü yufot, keli jismalan at eduinof obes, kal pekiton."

Ven älelilof atosi valik, jipulil velyelik at äseivof leigüpo e läbi bliga pifölöl, e fredü svidik, das ebinof frutik pro utans, kelis älöfof. Ab mesedi gudikün ägetof sunädo tü timül, kü fatül logöl, das imaifükof logis oka, äbiegädom love of sagölo:

"O dautil löfik brafik oba! danö!"

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pads: 47—50.

NUN.

Peselons ünü yelafoldil 3id yela: 1941 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1941. Pad: 50.

1942—1946 (yelod 11id)

PÖ YELACEN

lofobs limanes Volapükakluba valemik Nedänik e Diläda valemik feda Volapükaklubas vipis gudikün obsik, ko spel, das yel kömööl oblinonös püdi so lölöfiko fa obs paledesiröli!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942. Nüm: 1. Pad: 1.

LEZÄL SEANUÄNIK PÖ FLAMOTALIT.

Fa ‘Sir Reginald St-Johnston’.

De krudanafams mödik oba da grup Lauänas, kel duton lü Ficiyuäna-ragipelag, uti memob nog mu kleiliko, in kel äkomob pö lezäl dub flamots susnumik pilitüköl su nisul: ‘Nayau’, bi ämagädon so lölöfiko pö ob. Nisuli at ävisitob seimna sogü sekretan pro dins itlänik, kel ädunom dalogamatävi at pladulü guveran. Pos lovenafam in lardamel mö liöls ze teldeg¹ de nisul: ‘Lakemba’ isäboidobs obis ebo de stemanaf guverik, ven el ‘buli’ ü cif nisula äkömom lü ob ad begön däli ad jenükön nog ün soar et lezäli somik, efe stimü el ‘talai’ ü depütäb guverana.

Äsagom, das ya imesülom ad fovön pö lit flamotas, bi suniko ödagikos, ed ävipoy ad getedön obis jenöfiko so, äsä kösömot äbinon ün tims mu vönädik in el ‘Nayau’.

Posä isökobs balan po votan ön ked lunik luvegi da fot, pö kelos länakrabs suniko ämolugolons pö nilikam obas, äkömobs sui yebafel lardik pilitüköl dub strals redik sola nu ädoniköla. Mödikans nisulanas äsogons okis lä sökanef smalik obsik, ed äsäkons pö spikod liföfik ä fredik, e nid tutas klilavietik, nulodis lätik se “cifazif”. Süpo monitan älükömom löstediko su jevod oka, kelan, dub jästäd nobaladälik koapa jöniko pifomöla oka e mödot gretik kapaherema kälöfiko piköböla, äbinom juit pro logs. Ab ut, keli älabom as säed, no äkanon dünön as sam, ibä äbinädon te me sak liviko sui jevod piseitöl, du as stirajainäds diled brefik jaina ädünon ko snal in zänod ona, kel pitanon zü nud nima, e kela finots bofik pädakipons fa monitan. Ko stömem somik ga äjonon moniti gudik. Pö nilikam obas äbunom ko blegülöf bluvüköl sui glun, kö äbleibom stanön, jüs ibeigolobs, ko smilil benoköma su lips. Ma geböf Seanuänik vönädik nek dalon labülön pladi löpikum (ön siäm tonatik) ka cif. Älilob, das balan calanas obik äsäkom ome, lü top kinik ägolom; in nisuls at atos binon jonül komunik plüta, e leno padiseinon as nuläl negidöfik. “Lü zif votik ad nunön, ads els ‘Turaga’ elükömons.”

Ven älüköombs, nilikam obas ya pilogon fa hipuls, kels ästanoms lükio, pos kelos oms ko brul lögas braunik ägerönoms, e suniko älilobs drumi drumik ela ‘lali’: trum boadik gretik. Pos dugol da süt veütikün topa labü ratakarps jadik mödik len flans bofik e yeb kälöfiko brefio pikötöl dis futs obsik älüköombs in dag ini lael vidik flamotipolanas lifik, kels valik as jonül dalestüma äseadoms ko lögs krodio piseitöls, ed äkipoms löpio flamotis bleinüköl binü jugs pikobotanöl okas. Alan omas älabom in nam oka benenepabledi vidik ad bov pipliföli, kel me sab pifulüköl ädünon ad fanädön diledilis glutik de flamots äfalölis. Lits flamülöl mödik älelogädükons levemo gudiko lienädis nämöfik manas, soäsä us äseadoms nemufiko, äsä ked magotas. Pödü oms nofümiko in jad keds älogädons lüloganas: mans, voms e cils, kels valik us stiliko ä lölöfo nemufiko ästebedons timüli, kü ölüköombs sui top pirajanöl, e täno, sekü malet cifa fa tumat larinas el ‘tama’ sonorik pävokädon: ton, keli nemögiko kanoy bepenön kuratiko, ab kel vemo sümon ad el ‘o-o-a’ tenedik, e kel binon jonül stimoda.

Ven älabülobs seadöpis obsik len finod votik keda telik et flamotipolanas dis baldaken kvadik binü bambuda- e pamableds, klülädos, das val äblümon pro lezäl gretik, pro el ‘ka vaka-vanua’. Büiküno len prim laela flamotas telat manas vemo bäldikas äpubon, kels, posä ilülogoms obis,

¹ Gudikumo: teldegs

äkienoms e pö atos äkipoms su brads krodio pijästädöls okas eli ‘tabakau’ kvadik smalik ü jugädi binü pamableds piflököl. Tāno ägoloms föfio, nog ai su kiens oksik; ed ädunölo numi stepas patädik flanio pilüodükölas, pö kelos koaps omsik leigöfiko äkependülons, äföfiokömoms nevfiko pö deadastil valemik ed ai ma misur. Posä fino ilükömoms lä obs, ädopladoms, pö spikam vödas anik ti nelelilovikas, fledi oksik foi futs obsik. E tāno ägegoloms, du äbleiboms lülogön obis, ve veg lunik ön mod ot äsä ut, ön kel ikömoms. Sinif vala at äbinon, das iblinoms obes elis ‘draudrau ni vanua’ ü bledis läna, as jonül, das pladulan guverana — e kludo i rega — gitätom ad бүдөн tefü val, kel sis visit lätik äglofon in län. Lof bäsetilas ko tail ad jonön, das cif löpikün äkanom dagebön gluni it, äjenon bü yels foldeg lü guveran balid, ven kolunän pägividon Gretabritäne¹, sodas kod no ädabinon nu ad dunön atosi dönu.

El ‘matapuli’ ü heroldan obsik nu ädoatom timülo pö seil lezälik eli ‘tabakau’ as blöf, das äzepom nemü obs sümboli.

Dönu man bäldik labü balib vietik äföfikom, i su kiens, kel äpolom in nams löpio pitovöls tuigi vetik ko kokots gretik nog grüniks, kelas kokots tel älagons su e love jot nedetik omik. Nöt bal ätefon cifi ävisitöl, votik pöpi nisula. Äpladom onis foi futs obsik, ed ästebedom tāno nilikami heroldana pöpa; pos atos äseidom oki, ed äsagom ko nams okik su nöts lüspikoti brefik, in kel äbegom cife ad säkusadön pökis mögädik, ad trätön gudiko pöpi, ed ad jelön ai oni.

El ‘matapuli’ obsik ädoatom tāno legivotis, ed äsagom nemü obs ad ölüsumön onis, e das vip obsik äbinon, das län öfloronös, e pöp ömödikumonös, ed öbenikonös! Lezäl at dub balug okik fäküköl lofa kokotas len tuig labon nemi siämaliegik: “deflek zuna omik”, e diseinon kludo ad binön legivot rekosilik.

Tāno heroldan ela ‘Nayau’ äkōmom, i dönu ägolölo su kiens. Atan äblinom telati valrodatutas viorik, üd eli ‘tabua’; al älabon lunoti zimmetas teldeg, ed älagon len jain piflököl me kokotafaibs pikölöl. Löliko ma stül lofüdänik tuts et pälovegivons ko vöds anik ludigidöl, äsä “tuts pülik at”, do ons in dil at Pasifeana äbinons jenöfo givot mögiküno gretik, keli äkanoy legivön, e kels älabons veüti, kel äbinon vemo löpü völad voik onis. Ün tims mu vönädiks lof ela ‘tabua’ pösode cädik äsinifon, das beg seimik pö at pädunöl töbo äkanon parefudön. Äkanon diseinön ed ad fümükön nämöfiko fedi, ed ad dagetön jimatani, ud ad beravön zifi neflenik. Attimo lof at evedon te plütot. Voiko lezäl imuton jenön su vat, pö kelos nisulans svimölo älovegivoms eli ‘tabua’, du obs nog äbinobs su naf, ab atos jenon ün attim te selediko. El ‘matapuli’ obsik älüsumom onis, asä blöfi zepa, ed äbleibom lülogön onis, äsä fomedem бүдүлон, stunido dü timüls anik, posä fino nog äsagom vödis anik, me kels ädönuom vipis gudikün obsik pro län e pöp.

Nu mans tel äkōmoms lü obs, kels äpoloms töbiko vuli tuigagik levemo gretiki ela ‘yaqona’, keli aseitoms foi futs obsik, e kel valöpo in topäds at dünön ad mökön se on drinedi: ‘kava’, pö zäl alik nonelaböfiki. El ‘matapuli’ äflapom namis oka ta od: mal geböfik pö atos, ed äkomitom ad mökön se at boli.

Flamots, kels dub filam lunüpik ivedons ze mödiko brefikums, nu päkvänons, e päplaädons dub lantärs len bims pilägöls, e posä keds paralelik tel manas igrupons okis fö obs ad sirk lafik, bov gianagretik magifiko pismufetöl pänüpolon niniü sirkül. Bov pimekon se diled bal bima: ‘vesi’, e pidekon me festuns koanas vietik gretik. Telat manas yunik labü koapafom klatiko jönik: “migans ela ‘yaqona’ ”, äpladon oki lä at, e lezäl äkanon primön. Ab büiko äkälöy ad lägön flañü obs deköfo love siem bova diledi lunik kokotajaina me koans pideköla, e sunädo pos atos äliloy stäpi ritmutik diledilas vula in zilid kevöfik. In Tongayuäns büikumo drined pämkon dub gif vata sui uts, kelis kevobans isecuvoms. Tongayuänans äloveblinoms kösömoti at lü Lauäns, e de top at lü Ficiyuäns. Ab ven atos pos yels mödik in Tongayuäns piplaädon dub stäp, Tongayuänans äcedoms cuvi et in Ficiyuäns bosü naudodik! Demü kods hügienik nu cuv et peproibon sekü lon in Ficiyuäns, ab is ed us at in belaziläks anik klāno nog komädon.

Ven pos tim anik äcedoy, das ikobükoy in bolabov materi pitroivülöl saidik, äjonoy obes ninädi dub japodön oni boso flanio, ed el ‘matapuli’ obsik äbüdom ad läükön vati, ed ad primön

¹ Pök pla el “Greta-Britäne”.

migi e setördi. Du vat päblinon in kokotapütajals, mans bäldik anik äprimoms ad kanitön in tonod löpik dremilik, kel ai ägeböfon pro atos, kaniti ruvönik ela ‘yaqona’ üd eli ‘meke’, ab äsevoms töbo sinifi vödas ona. Ven kanit ifinikon, ed äklülädos, das migot äbinon saidiko flumöfik, büakanitan bäldik ela ‘meke’ ävokädom laodiko: “Zesüdos-li ad läükön vati nog mödikumi?” Äkleilos ye, das gеспик nonik päspeton, e das äviloy te notükön medü sagod at, das din nu ifinikon. El ‘mai lose’: setördan täno äsumom modü sib tuißi bigik nijalafaibas ad led sümölas ab nämikas bima: ‘vau’, ed äprimom ad dekupön me mufs tulöl diledilis su flumot flotölis ela ‘yaqona’, sekü kelos setrat boso braunatrubik ävedon tefädiko lämpik. Nog mö naeds mödik ädönuom atosi, e faibs ela ‘vau’ päördons, jüs tof lätik pisepedon, efe me näm so gretik, das bradamuskuls mana ätadons ad spranön. Fino rets pitördöl pästürons sui jugäd nilo seatöl. E ven go fino i jäfüdisevan at äcedom oki pikotenüköli, ävokädom laodiko: “Binon lämpik”, ad kelos el ‘matapuli’ ägespikom me “ ‘Tu mai’ ”: “Löädomsös e kömomsös isio!” Sunädo mans yunik tel äkömoms föfio, kelas brads e lögs pidekons me bleds in köls difik, e kels äprimoms ad seagivön drinedi in kokotapütajals pismufetöl.

El ‘talai’ äfidrinom pütajali okik, ed ägesleifom oni täno love jugäds, pö kelos ägivom one mufi vifiko tulöli, soäsä kösömot äbinon, ed ob äsödunob sami omik. Täno ätonons sonoriko vöds, äs “ ‘maca, ah, maca’ ”: “bovül binon vagik” ud “edrinom”, ed atos päsokon dub plod ritmutik ad lobülön duni at.

El ‘maca’ e plod ots ai päjenükons, ven cifs votik balan pos votikan sökaleodiko idrinoms. Sökaleod pibüdülöl päfölon kuratiko, e sosus man, kel äseagivom eli ‘kava’, ifulükom bovüli, ävokädom ön mod plonöl patik: “Pro kim at binon-li?” pos kelos el ‘matapuli’ änemom nemi seimana. Atan äflapom täno timülo namis oka ta od ad tirädön küpäli seablinana, kel täno älovegivom bovüli. In Lauäns sädunoy attimo kösömoti drina ma pladätem Ficiyuänanas, e gredätan löpikün drinom büiküno. Ab in el ‘Tonga’ el ‘matapuli’ onik e pösod votik drinoms, büä om drinom, niludiko ad neletön venenami.

E so lezäl jenöfiko magädabik at äfinikon: ret Lauänas se tims mu vöniks e nu nog selediko komädöl. Ün yels mödik, kelis elifädob in Lauäns, neai plu ekomob¹ oni, so zänodü jads magälük e lits flamülöl laela flamotipolanas liföl.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942. Nüm: 1. Pads: 1—5.

LIO E KISI MANS FAMIK FIDOMS.

“Sagolös obe uti, keli fidol, ed osagob ole, kis ol binol!” ma sagäd el ‘Brillat Savarin’ esagom seimna.

Das el ‘Xerxes’ äfidom go vilöfo figis, e das om pö lüköm oma ini Latikän, kö fluks patiko gretiks ä vaetöfikis pälofons ome, levemo äpidom, das län at no nog piziläkon ad regän Pärsänik, binos ba te dilo veratik.

Güä sevädos vemo fümiko, das lampör: ‘Tiberius’ de dins valik äfidom buiküno gükis. Ätöbidom ad bridön härbati at, ed äkälom, das ai älabom lä ok pö krigagoläds oka stokis gretik ata.

El ‘Alexander’: Gretan äfidom tämiko, e leno änitädälikom tefü ut, me kel äbötoy omi. Buiküno ägebom fidädi oka in tänad balugik. Zibs omik äbinons ots, kelis soldats omik ägetoms ad fidön.

Ün tims latikum pats mödikum sevädikons dö mods, ön kels mans famik äkösmoms ad fidön. Ad fidans tämikün ün tim oka el ‘Goethe’ ädutom. Se peneds omik klülädos, das leno älöfom kafü nämöfik e vini muspitik. El ‘Charlotte Von Stein’ päbetidof fa om löliko tefü atos. Ai ägivom ofe vinegis gudik dö utos, kelos ätefon vobedi dämüköl u no dämüköli drinedas e zibas. Äjonom bulöfi gretik pro fluks. Menes, kelis älöfilom vemo, älüsedom suvöfiko flukemi. El ‘Charlotte Von Stein’ ai ädalof fidön podis balid se flukagad omik. Ed el ‘Christiane Vulpius’, ko kel ämatikom latikumo, ägalikof seimna, ven islipikof in priel, posä poedan iseitom mandarenis kil sui flom ofa.

¹ Pöl pla el “ebekomob”.

El 'Schiller' äjonülom dü lif lölik oka lindifi patik tefü fid oka. Atosi nog igekipom se selibanatim okik. Äplidom vemo ad fidön podis puridik. Igo smel onas jinon plitön omi. No nen lekof om it penom dö atos. I mödot podas puridik ai äseaton in layet penamataba omik.

Seat len fidädatab ela 'Napoléon' fūmo no äbinon blesir. Reigan gretik älöfom ad fidön mu vifiko. Zibäds pö fided kura omik päbebötens äsvo ön vifot galota. E bi zuo zibäds mödikün sekü büd ela 'Napoléon' ämutons pabebötön mögiko hitiko, lotans kösömiko mö mödikos no ägetons saidiko.

Gretik badiman ä filosofan: 'Schopenhauer', kel reto ön tef nonik äbönom oke bosu fredüköl alseimik, äbinom dinü fid frediman ä juitan voik. Älöfom ad seadön len fidädatab bundaniko peblimöl, ed ädaifom vemo me zibs pelevälöl. Äkanom bitön so tuiko pö atos, das, if älogom su tab bosu patiko benosmekiki, äprimom ad lüspikön zibädis me nemils löfülik. Bi munemödiküno äspetoyöv somikosi pö man, äs el 'Schopenhauer', taans oma suvo ägeboms pöti ad jonön ome taädami bevü sagod e dun oma.

I el 'Bismarck' äkanom digidön vemiküno fidedi gudiko pimököli. Äbinom sevädik as sevan süperik vina gudik. Leigo ädöbikom demü smök zigaras mödik ä... gudikas.

El 'Friedrich': Gretan äsūmom ad el 'Voltaire', kel as Fransānan vilöfo äfidom mödiko ä gudiko, tefü atos, das om pö fided gudik äsevom lekani ad spikotön jänäliko. Buzibäd omik äbinon melun. Reg älabom kösömoti küpädik ad bestürülön fluki at me sal u kapsigapep. Va lotans omik läs äplidons kösömoti at, älindifos lölöfiko pö plin. Sek äbinon, das tabakompenans rega äkoslogons dredälo e dredo timüli, kü melun me sal u kapsigapep "pepitöl" äkömon sui tab!
(Se el 'Horecaf'.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942. Nüm: 1. Pads: 5—6.

CEDS E TIKODS.

Klän gretik läbama no dabimon in juit, ab in oknoäd.

'Longfellow'.

If ai lügoy e plonoy, nendas sublimükoy oki e kuradikoy ad sufodön, täno eperoy leigüpo e tali e süli, ed eretidoy te senälöfi malädik.

'Schopenhauer'.

Konsien takedik löfon soali, lan döbik senälön oni te asä leziöbafanäböpi.

'Carmen Sylva'.

No utan binon nämikün, kel labon nämü mödikün, ab utan, kel laidälön.

'Marc. Monnier'.

Lekan binon rel jafana oka.

'Auguste Rodin'.

Bref binon lan cogeda.

'Shakespeare'.

Kelied no binon patöf natälo lönik mena. Cils e natädans ai binons kruäliks.

'Dr. Johnson'.

Pöf binon vafem vetik, kel plu lemükon, kas jelon.

'Byron'.

Kin binon-li men läbikün? Utan, kel kanon suemön meritabis votanas, e kanon fredön in fred votanas, äsā in fred lönik.

'Goethe'.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942. Nüm: 1. Pad: 7.

NUNS.

Kanons pasivön de söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Voorschoten' (Nedän), 'Leidscheweg': 39.
Potakal: 107174:

Gramat Vpa fa 'Dr. Arie De Jong'	fl. N. 1,—
'Wörterbuch der Weltsprache' fa otan	„ „ 4,—
'Leerboek der Wereldtaal' fa otan	„ „ 1,—

pardön, ibä äbinom moik ya sis yels mödik, ko läd de bötädatäb, ed of iposblibof nen kosidameds.

Ab mens gudik i ai dabinons, vo-li? Lesioy obes atosi so suvo. ‘Madame Reteil’ äplakof osi, jiflen ofa, kel i imatikof boso nesüeniko, äbinof nu in el ‘bistro’, o nö! so no ädaloy nemön oni, äbinon kafibötöp vemo gidöfik; e himatan ofik: söl kafibötöpa, älabom sio timülis gudöfik, ed ün timül gudöfik somik, kü pikonsälidom fa jimatan oka dö fät ela ‘Madame Reteil’, ikratom ko doat luimik po lil oka, ed isagom: “Dö kis labof-li noli?”

Benö! nö!... voiko noli... Stebedolös boso! löfof vemo reidi! Täno mutof primön bukatedi; e prünabukemi! Prünabukem binon magifik: prünoy buki, atos prodon zao frani bal a vig, ed atos binon gaenod rafinik! Vö! mutoy pelön pro buk somik, ab atosi gegetoy vifiko. Jiflen ela ‘Madame Reteil’ änutof medito. Täno äsagof: “Pro atos mon paneodon. Ad fünön büsidi somik.” E täno man äbetikom eli ‘Dubonnet’ e nog manis cädik anik jäfuda okik, ed äsagom: “Ati mutof begön dabükanes. Leigo äsä vinabüsids gretik epladons obi ini büsid obik! Atos binon ga otos!”

Si! atos äbinon nebefeitovik; äbinos din jenöfik. E ‘Madame Reteil’ ägolof ad tivön ko dabükans. Äbinos zigol fikulik, dub lög boatik et, zigzago da ‘Paris’; ab pro jenets somik ebo el ‘métro’ pidatuvon, do tridems mödik et i äbinons vemo töbiks. Ab if mutoy, vo-li?... ‘Madame Reteil’ ävedof dubo boso mägik, ed ädagetof köli paelik, kel öblibon fovo pö of; äseatof kluo galiko dü neits ömik, bi no äkanof slipön sekü fen, ab äsevof: mödikans binons soiks in ‘Paris’! Ed if betikoy atosi, ti senäloy, das sötos binön so, e sufodoy in fät oka...

Pos zigol dü dels deg älabof fe benoseki saidik! Benö! so badim oyik gloriko palenoädon! Dabükans gudaladälük vo **dabinoms**, kels sio viloms yufön vomili so pidabiki, kel seadof zuo so neskiliko fö oms! Pato if leigüpiko magädof legudiko, e tedot, keli mobof, igo nog kanonöv binön bo frutik! Täno as dabükan meugoy göniko, e sagoy nobaladälük, das kanoy steifülön osi. Garans no dabinons-li? Ö! si! atos sio gretükumon klülük riskodi; ab atos kanon padiskotön. ‘Madame Reteil’ no äsevof kuratiko, kis el padiskotön äbinon, ed änutof ye zogiko siiko... Söl liegik et in бүr magifik oka, — e züamo divs kion lebukas jönik! — kel älülogom so jovialiko ä leigüpo vestigölo, ämeugom klülabiko sio gudiko kol of! E no äsagom-li igo: “Gö! binobs su taled ad yufön odis, ‘n’est-ce pas, ma petite madame’?”

Klue ädispenof ye sunädiko e nes reidön oni — pipenon so penülük, ed äjinos so mikonfidik, if äluxamoy büiko löliko konoti so gretiki — balädili; äblamom igo nog gudöfiko ofi, bi ädispenof nen luxam anik: “O lädil! o lädil!” äsagom smililö¹ me vögäd pönöl, “dispenolös neai, nes elogol uti, keli dispenol!” Ägesmilof ye bosilo ko logodil paelik ofik, ed älovegivof dönu ome bledili. Benö! si! äbinof no nog jibüsidan, do äjäfof ad vedön jiatan!

Ün del balidfovik ägolof lü jiflen. Äcedof ai boso naudodiki ad nügolön ini el ‘bistro’; pidugälof boso seväriko, fat ofik äbinom calan. Ab man ela ‘bistro’ — nö! kafibötöpa gidöfik — ävüdom ofi sunädo ini cem, ed äsäkom ofe, kisi ävilof drinön. Ästigädöm vemo, ed äkonsälom ofe, ad sumön ribedabälageini; älabom ribedabälageini süperik! E täno äloseidof jiflene okik balädi, kel äreidof oni ko logabobs fronik, ed äsagof:

“‘Ma chère’! lio mögos-li, das edispenol eti? Binon päridükamabaläd!”

Benö! atos äjinson lü of ga neluveratik; fe “äbinon ye zesüdik demü fomed”, dabükan isagom, äbinom man vo flenöfik! E, benö! binon bo no so badik! “Badik-li? Ag! soäsä vilol cedön atosi, ab buks valik blebons dalabot omik, flagoviks tü timül alik, atos sinifon völad lölik, dü tim, das no nog pepelons, ko fien dötumas jöl... Me kis täno mutol-li kosidön? o pöfülan!” “Benö! si! ab esagom, das leno änedob spidön ad fipelön, foldil bal a yel äsaidon. E zuo garanom ga i domiloatamoni.” Jiflen no ägespikof so sunädo. Täno äsagof nelaodiko e keliedölo, soäsä spikoy ko cil malädik: “Om fümiko no nedom flagön spidi, ibä getom dötumis 8, ed atos no dö mon oka, ab dö suäm **detülatedik** bukas okik... E kanom likitükön oli ün timül alik... Benö! spelob, das olabol benoseki in büsid olik, ab fipelölöd täno mögiküno vifiko, e bligidölöd poso balädi gudikum!” ‘Madame Reteil’ älogof plu stuniko ka jekiko; no äsuemof gudiko dini; ‘Marie’ äcedof osi fümiko vemo badiki... Ab, if büsid nu ye plöponös!...

¹ Bükapök pla els *smililölo* u *smililo*.

Läbiko äplöpos. Sio no sunädo, ab ven ämutof pelön pos muls kil loatamoni, e suäm at no äbinon lölöfik, ga kädabuk ofik ätemunon tedädi so laiduliko pluiköli, das himatan jiflena ga sio ävilom prünön franis 800 ädeföl; deb ome äbinon gudikum ka dalabotane, äplänom. Benö! e dö suäm at no nedof pelön fieni. Fe, pos dels degfol pifipelon.

E nu büsid äjäfidon aigudikumo. Mens ibinons jünü no vemo plitiks kol of, ab sül, si! at äyufon! Ag! e mens voiko ga i äyufons! ‘Madame Reteil’ äkredof vilöfik gudikosi dö mens, ed ekö! atosi äkanof dunön! Ibä äjäridon gudiko; jenöfö! büsid äjäfidon gudiko! Ätopon boso ebo vü harat studanas ed ut lekananas, e studans e lekanans binons mens, kels pö pöts ömik spatons boso in züamöp nilikün, ed ebo ven atos täno äbinon saidik, ed ävedons boso feniks, — elans di ‘Paris’ vedons vifiko feniks — täno älogons fenäti feinik et, kel älabon fluni boso benüköli, bosi plitülik ä jöniki, ed eli ‘quelque chose de reposant’; e fino älelogoy vemo takedikumo bukis, if is ed us te buk balatik ädabinon; if ‘Madame Reteil’ iseidetof onis so sekü frutispet, ko reklamäl gütikün, no ikanof datikön osi gudikumo. E zuo prünabukem! At äbinon in cem po selidöp, kel äfomon ko at löloti bal, äbinos us te boso dagikum, us kluo litil smalik äfilon, ab dis kapüt jönik; us spadül plitöfik ädabinon, ed us ‘Madame Reteil’ äseadof, kösömiko sogü jipul yunik seimik se niläd, ibä ikosükof oki ko mens anik, e pato jipuls yunik äcedofs osi vemo plitöfiki lomü of, ed ädunofs ofe konotis lefredik yofik. Semikna täno bukiloenans äkömoms; äkanoy bonedön kadi a frans teldeg, lonöfiki dü muls kil, e küpolös: nu ya kads tum pisegivons! e ‘Madame’, kel äcedof osi as blig okik ad blebön sevik tefü jäfud oka, äkanof givön konsäli vemo gudiki, e sagön kis äbinon jönik e kis no. I jipuls yunik ävüikofs spikavifiko ä vemo fümäliko me sagod loba literatavik; e finö! krüt et no äbinon ai legudiko motivabik, soäsä calokrütans kanons dunön atosi so jöniko, ab äbinon semikna ga frutik, leigo äsä ‘Molière’ äcedom frutiki cödöti jikvisinana oka. Büsid ävedon gretikum, ‘Madame Reteil’ sapiko pekonsälöl, äläremof prüdiko e täläktiko, ed äpelof nu kädöfiko grosülatedasuämi, ed ägetof ad at nog rabati, ed ün soar seimik, ven äseatof in bed, ätikof, ätikof sevälöfo: “Lif binon ga plitik, binob attimo voiko läbik.” Binos veratik, äbinos dabin nelelivik, no äkanoy segolön mödiko, ab ‘Madame Reteil’ no älabof neodi mödik ad segolön. Ägolof ibo ga no fasiliko, ed älabof bukis jönik valik et! Nö! äbinof vemo kotenik, e danöfik...

Täno ävedos nog jönikum. Täno el ‘Antonio’ äkömom.

‘Antonio’ äbinom Litaliyänan; äsä äklülädos saidiko sekü nem omik; ab älädom ya dü yels degfol in ‘Paris’. Äbinom poedan, bal jiflenilas ela ‘Madame Reteil’ ikonof ofe, no nen vögäd dasenälük, e ‘Madame Reteil’ pistimof dub visit poedana ad bukem oka. No ästanom us in pödacem kluo äs men komunik, ab äs nämätan, voiko pluuneplu äs lafagod. No äsäkom konsäli, benö! bo no, vo-li? — ed älasumom bukis de tab ko logot vemo lekrütik vü döm e nädäg, nekälo e löpo; ed igo jiflenis spikotälükün ela ‘Madame Reteil’ äseilofs. Täno älogom ini on, ed äjedom oni nekälo dönu sui dunetatab, u güiko äpladom oni usio prüdiko e meditiko, du loged omik äbleibon logetön föfio. Äbinos vemo magädabik, ed ämutoy sio puuneplu leplekön omi. Ab fino ga no äbinom god lölik u lafik, ab man; e kluo bal jiflenas i ya äsäkof seimna, ven ibinom us mö naeds bo kil¹:

“Lifayelis kimödotik bo labom-li?” E: “Matom-li bo?”

Benö! bo no ämatom; poedans no matoms; sio utans literata klatädik, tuvoy, das jimatans omas pamäniotofs in julabukils valik; ab poedans ela ‘Montparnasse’ no matikoms. Kösömiko no laboms moni ad kosididön jimatani, ab somikosi betikoy te ye pülatimilo, e kläno, e täno mojedoy vätälis nedigöfik somik se tikäl oka, e sagoy: “Ag! nö! — pösod soik lifom tuvemo in sfers löpikum”. Pro men vemo dinöfälik atos sinifon zao otosi. Ab men no dinöfälik logon pö els “sfers löpikum” te löpio e dasenälön.

Jiflenils ela ‘Madame Reteil’ no äbinofs mens dinöfälik; e ‘Madame Reteil’ voiko i no. Ab äbinof sio men boso motik; ed äküpof, das ‘Monsieur Antonio’ älabom logoti vemo penekälöli. Ed i no vemo pedanulüdöli. Ed ädatikof — ön mod zadälükün — pötis ad menodön boso atosi.

¹ Gudikumo: kils

Tefü nedanulüdam atos no äbinon so vemo fikulik. ‘Monsieur Antonio’ äkômom, if äkômom, kôsômiko tüi düp lulid. ‘Madame Reteil’, kel tefü ok it älifof zao pöfädiko, änüdugof eli ‘goûter’. Tied ädabinon, e kaf ädabinon; ko milig mödik; — ibä milig äbinon vemo nulüdöfik; ed atosi ‘Monsieur Antonio’ äneodom. Ed els ‘sandwiches’; els ‘sandwiches’ benosmekik, gudiko ä me dins nulüdöfik pebeseitöls. E, diabö! ün fagot domas anik de ofik selidöp Litaliyänik ädabinon; us äremof daifotis Litaliyänik valasotik... Benö! ven ‘Monsieur Antonio’ kômom, ga fûmo olöfom atis.

‘Monsieur Antonio’ äkômom, — “Seadobs ebo pö el ‘goûter’, — if vilolöv gevön obes stimi ad i sumön bovületi kafa, ed elili ‘sandwich’...” ‘Monsieur Antonio’ ätovülom logabobis, äsva ätefos mobi dodik; ab voiko ya iküpom me nud e logs eli ‘salami’, ed äsmililom boso ä bönikölo, ed ägleipom gutöfiko eli ‘sandwich’ gretikün de bov, ed äbeitom oni ko benäd gretikün... Magifiko atos äplöpon! Ävedof stilik dub atos. Poso äflekom oki dönu sunädo lü buks; — ab büä äsegolom da yan, äplöpos — ed atos igo no äbinon fikulik! — ad koedön fidön ome nog telis. E du voto äkômom kôsômiko telna a vig, nu äkômom dönu tü del balidfovik! ‘Madame Reteil’ no ispetöföf ad atos, ab äsedof nunani lü selidöp Litaliyänik; ed ädekötöf ko lezil gretik in el ‘salle à manger’ ofik diledis anik boda; — ed älabof dönu benoseki! E täno äkudof, ad no plu binön neblümik tü del seimik. Fe i ‘Monsieur Antonio’.

“Zibön faemanis e klotön nüdanis,” — atos binon koboyüm fümik büdedas saludik. ‘Monsieur Antonio’ no äbinom nüdik, ab vö! ad spikön so, om ga sio ädutädöm in rubrig et. Alo pö om mödikos ädabinon, kel äbinon nätükabik... Ed atos äbinon nu, dub stad nulüdama e kosäd plitöfik, fasilikum. “O! ‘monsieur’! — sleit kio gretik ekömon ini gun olik!” Voiko no äkanoy töbiko spikön dö el “kömön”, sleit ädabinon us ya dü vigs, äbinon dutöfik ad gun; ab vö! so äbinos zadälikum... E ‘Madame’ nog älabof gunili läxhimatana ofik... E — no nedobs gebön vödis mödik — äkälöf ko kud zadik e vemo dalestümik aiplu klotis ela ‘Monsieur Antonio’.

‘Monsieur Antonio’ ävilöfom ad plidön osi; äbinom lafagod **benädik**... Ab pos vigs anik ävedom “meditik”. Sevabo: atos ävedom¹, ven äspatöm lü cemil okik. Ven äbinom lomü ‘Madame Reteil’, ävedom sekü medit et löföfik. Fümiko **löföfik**. E boso glumaladälik. E no plu äjedom te logedis sublimik ini lut, e logedis nekälik ini buks, ab äjedom i logedis asä “klänikis” pediseinölis lü ‘Madame Reteil’. Ag! vio kläniks pidiseinons! Ab disein sio i äbinon, das ‘Madame Reteil’ öküpöföv onis. E ‘Madame Reteil’ äküpöf onis; e do äbinof kôsômiko paelik, täno äredikof. Ibä si! isenälof oki sio läbiki; ab ad binön lölöfikö läbik, ga bos ädefon pö of. Pato: bos ad zadidön ed ad kälön; — e neodi at ‘Monsieur Antonio’ äkanom saidükön lölöfiko. Älabom mödikosi käläbik. Ab ad pazadidön ok it, alo ad paträitön ko senäls zadidöl, — atos ga sio äbinon vip ninälikum klänik ela ‘Madame Reteil’.

Drimamagots ofik dö gretäl ela ‘Monsieur Antonio’ voiko no plu äbinons so nämöfikis, pos tim anik. No äbinof jistupädan somik, äsä jiflenils; ilogof mödikumosi lifa. Ab dub atos kluo no äneodof drimamagotis so vemo mödikis. Te: ad no binön löliko vom soalik bäldik...

Binos boso lügik e boso dolik ad konön löliko veitöfiko jenädi. Is at binon go brefiko:

‘Monsieur Antonio’ äjonom ofe vipabi konsälana literatavik pro büsid ofik. ‘Madame Reteil’ äbaicedof ko atos, ed änutof. ‘Monseiur Antonio’ äblöfädöm vipabi ad lödön boso nilikum; pro konsälan literatavik. ‘Madame Reteil’ nog älabof cemi labüläbik. ‘Monsieur Antonio’ no änedom dagetön mesedi, o nö! te dilodili gaenoda. Ed om as man — äd as poedan — ökanomöv tivön magädabiko ko dabükans... Ävedom fino boso kekompenan.

E ‘Madame Reteil’ ävedof pianiko nog boso paelikum, kas ya äbinof.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1942. Nüm: 2. Pads: 9—12; 1946. Nüm: 3. Pads: 20—21. Nüm: 4. Pad: 25.

‘HENRI’ IV E FEBODAN.

Brefüpo bü lekomip de ‘Ivry’ ‘Henri’ IV äkômom ko sökanef smalik tüi soar ini ‘Alençon’, kö älotom domü fizir, kel äbinom regiälilik. Atan äbinom nekomik, ab jimatan omik, kel no äsevof regi, ägetedof eli ‘Henri’, bi äsagom, das äbinom flen himatana ofik. Tüi tim säneda

¹ Ba pök pla el “ävedon”.

avedof ye netakedik, e ven reg äsäkom ofe kodi kofuda ofik, ägesagof: “No sevob utosi, kelosi obötob ole; ebüedob sukön in zif lölik, ab adelo kanoy dagetön nosi. Balan nilädanas obik sio sagom, das dalabom dinduni pinädik, keli vilom gividön obe vilöfo, ab stipo, das om it odalom kefidön oni. Binom ye febodan balugik, e pösodi somik ga no kanob vüdön ad fidäd fizira cädik.”

“Binom-li spikodan sogöfik?” reg äsäkom.

“Binom man cogedikün de harat lölik at,” gespik äbinon, “zuo Fransänan gudik ä regiälan lezilik.”

Sifädan äkömom. Dü loetam len spedül dinduna pepinädüköl oka, äprimom ad konön jenotis böfik valasotik utosa, kelos äjenon so in zif, sodas reg älemufom sekü smil. Toä äkefidom vemo gudiko de loet, ävedom ai lefredikum, e spikotäl omik no älabon fini. Ven reg fino älöädom, man äjedom oki fo om sui kiens, sagölo: “Pardolös obe! o mayedal! Del at binon jönikün ün lif oba. Ememosevob oli dü beigol, ab esagob nosi atosa läde at, ad lefredükön obi ninälo dö stun ofik, posä emuadob plitiko oli dü düpil.”

Nu i läd äfalof sui kiens, ab ‘Henri’, in gudaladäl kösömik oka, äbüdom bofikanis ad löädön.

“Nö! o mayedal!” ägespikom, “bleibob seatön so, jüs odälol obe ad spikön nog vödis anik.”

“Benö!” reg äspikom, “sagolöd kisi notabik polol in ladäl ola!”

“Stim pro plin obik,” äfovom, “buon pö ob bu val. No kanob sufälön tikodi, das om eseadom len tab ko luman, äsä ob binob, e sevob medi te bali ad moükön obe lepidi at.”

“Ed at binon-li?” reg äsäkom.

“Das ol gevol obe noubadiplomi.”

“Ole-li?”

“Kikodo no? o mayedal! Do binob te febodan, binob ga Fransänan, kela lad pebon vamiko pro reg oma.”

“E sköti kinik vilolöv-li üfo sumön?”

“Dinduni obik, kel eläbükon adelo obi so vemo.”

“Binosöd so!” reg äsludom smilölo lelaodiko, “obinol nouban, ed olabol dinduni in skötaplatäd olik.”

Man äremom diledi gluna ed äbumom su at kasedili, kel älabon nemi omik. Licinans oma nog ai dalabons oni, e labons sköti ot, el ‘Mercure de France’ sagon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942—1946. Nüm: 2. Pads: 13—14.

TIKODS DE ‘RALPH WALDO TRINE’

Leval gretik fulon bundaniko me dins gudik. Stebedon te pöti, das süükobs onis.

Binolöd fiedik lü gudikünos in lan lönik ola!

Binolöd bu val fiedik kol ol it, tän i no kanol binön nefiedik kol kemen ola!

Utan, kel glömon oki, cedon as ledin in lif ad yufön e dünön votikanis. Jonon me atos, das binon gretälik ä nämöfik.

Glömobso so suvo e so lölöfiko, das dins gretikün in lif binons balugiküns.

If löf no dasevädikon in dun, tän atos blöfon, das labon natäli fiböfik e neodon glofäli e daglofi.

Lifoy ai in sogäl, keli oy it jafoy.

De votikans utos kömon, kelosi sedol votikanes; sevolöd kluo gudiko utosi, kelosi sedol!

Betikolöd, das gretälükünans su taled ebinons utans, kels lölöfiko jäfälon ko dediet lü kemens oksik ed in dün onas!

Lifolöd te in tik löfa pro valikans, ed otirädol lü ol te löfi valikanas!

Sapik men ut binon, kel dub näm milagik löfa ceinon ad flen nefleni okik.

Te utos, kelos kömon se ladäl, kanon rivön ladäli.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942. Nüm: 2. Pads: 14—15.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik.

Demü dinäds attimik ün yel at kobikam valemik Vpakluba valemik Nedänik no pojenükon.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Salah Eddin Kemal’ in ‘Kandersteg’, ‘Postfach’: 15564 (Jveizän).

Peselons ünü yelafoldil 4id yela: 1941 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1942—1946. Nüm: 2. Pad: 15.

FINO POS TIM LUNIK!

Ko fred gretik kanobs nunön utanes valik, kels änitedälons büikummo in gased obsik, das stöb, kel äneleton publi gaseda obsik, emoikon.

Bü yels plunätöfo fol, tü 1942 mätzul 18, pänunos redake Vpagaseda pro Nedänapükans fa dilekan sekiona: dustod penavik reigänabüra pro dustods fevoböl komitü reigänakomitetan ziläka Nedänik pikoupöl, das demü nebundan papüra de 1942 mätzul 19 papür no plu pöblünon pro püb gaseda obsik.

To protest obas ta atos slud pälaidükon, e redak päümüton ad blebön nevobik. Pro on te spel äreton, das güikam gönöfik kriga vali änosüköla öjenon suno. Me sirkülapenäd in püks Nedänik, Deutänik, Linglänik, Fransänik e Litaliyänik pilautöl stöp püba pänunon limanes Vpakluba valemik Nedänik, lebonedanes gaseda e nitedälanes votik.

Posä koupanef Deutänik ilüvon läni obsik, ed obs dönu as pöp libik äkanobs natemön, ästeifobs ad dagetön däli dönupüba gaseda obsik. Liedo nebundan papüra nog ai äbinon motiv ad no gevön ati. Pas pos beg dönuik ädalobs senälön fredid dub get peneda de gasedemacäm dätü 1946 mayul 6, me kel däl pibegöl pägevon.

Fino pos tim lunik kludo pefägükobs ad fövön dabüki Vpagaseda pro Nedänapükans. Nüme nulik nu epuböle egevobs numi: 3, ad leadön yumön oni len nüm: 2: nüm lätiko epuböl yela: 1942. To gäp gretik yelas fol vü nüms bofik, nüms yela: 1942 kobü uts fol, kels opubons ün yel at, ofomons kobiko yelodi 11 id gaseda at.

Redak eprimon dönu ko kurad flifädik, e spelon, das nitedäl pro Vp. ai plu opluikon. Vp. digädon atosi, ibä pos stud staböfik püka at e leigod ona lä valemäpükasits votik, äs els ‘Esperanto’, ‘Ido’, ‘Occidental’, ‘Novial’, e r., ai oklülädos, das tefü neud, binod tikavik, gebov plagöfik, Volapük no nog pepluükon dub bal mekavapükas votik, du sekü daved oka ün 1879 binon mekavapük plagöfiko gebovik bäldikün, ä sekü atos ga sio labon gitäti ad pazepön valemö, äd ad pagebön i jenöfiko — näi natapüks dabinöl — as balik kosädamedöm bevünetik.

Ko fied redak kosgolon fütüri. Osteifon ad gividön spadi gretikum pro vödem Nedänapükik, dat gased at i vedon plitikum pro no-Vpans. Spelon ad dalön lekonfidön stüti valikanas, kels senälons boso desiri ad jenöfükön tiketi valemäpüka bal.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 3. Pads: 18—19.

NUNS.

Nüm at dätü 1946 mayul 1 opubon tü 1946 yunul 1.

Sekü büad sekü müt koupanefa Deutänik pelonöl Vpaklub val. Ned. pisästidon tü 1943 febul 27, ab sekü büad căma gitöfiko pelonöla dätü 1946 mayul 11 stad büik kluba penätükön, efe de 1943 febul 27.

Peselons ünü yel: 1942 yelafoldil lid: Vpamäks 100; 2id: 100; 3id: 400; 4id: 100; ünü yel: 1943 yelafoldil lid: 100; 2id: —; 3id: 200; 4id: 100; ünü yel: 1944 yelafoldil lid: 100; 2id: 100; 3id: 200; 4id: 200; ünü yel: 1945 yelafoldil lid: —; 2id: —; 3id: 400; 4id: 100; ünü yel 1946 yelafoldil lid: 200.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1946. Nüm: 3. Pad: 24.

DOG: 'JOIE'.

Ün soar vemo dagik man ämonitom soaliko da bal sütas fagoseatikün ela 'Paris'. Süpiko jevod omik äjekon, e no ävilon fövön goli oka; ün timül ot maged dofik mana älöikon nilo fo om de pavot, ed äbunom ko luvokäd jeka flanio. Zuniko monitan ävokädöm: "Brietol-li üfo, o luman! das seatol us zänodü süt? Vilolöv-li padomonitön?"

"Dunolöv vo gudikumo ad yufön neläbani, plas zunetol so vemo omi," votikan äsagon me vögäd plonik. "Älabob franis goldik kiltum in böb at, kels pigivons obe ad pelön kaloti pro söl oba. Nu böb esleaton, e gold valik seaton speariko su süt. If kanolöv yufön obi medü lit, atos frutonöv obi mödikumo, ka lenoid e jov ola."

"No binos fasilik ad tuvön moni peperöl ün soar so dagik," monitan äspikom, du änexänom. "Liti no kanob blinön ole, ab okanob ba yufön oli ön mod votik. Eretons-li nog goldakönäds anik?"

"Te bal," gespik äbinon hidünana neläbik, du äsplodülom me drens.

"Givolöd obe ati!" votikan äsagon.

Luman pöfik äzogom, ab nesevädan ädönuom vödis et me vögäd so büdik, das ün timül fovik i goldakönäd lätik at päprididon, ed äseaton in nam omik.

Nu nesevädan äflutülom, e me buns anik doeg Danänik gretik ästanon näi om. Äkipom könädi ta nud doga, äkontagükom oni ko sütastons, ed älüvokädöm dogi: "Sukolöd! sukolöd! peperon."

Dog äbedasmeilon goldakönädi, ed äprimon ad sukön.

Ya pos pülatimils nemödik ägekömon lü söl okik, ed äleadon falön goldakönädi ini nam omik, brefüpo pos atos i telidi, kilidi, e so ai fovo, du hidünan ästanom in stun müätik lä atos.

Degkilna dog igeömon ko könäd franas teldeg in lemud oka, e, posä isukon lunüpo, ägekömon atna nen könäd, ed äleadon lilön brumi brefik, äsva ävilon sagön: "Us könäds mödikum no dabinons."

"Goldakönäd nog bal defon," söl omik äsagon. "Sevol-li bo fūmo, das frans kiltum ädabinons?" äsäkom hidünane.

"So fūmiko, äsä atos te kanon mögön," atan ätemunom.

"Vestigolöd täno gudiko nogna böbi, goldakönäd bal nog binon niludo in on!"

Man ävestigom böbi, e jenöfiko ätuvom in on goldakönädi deföl. "O! o söl!" ävokädöm, du nesevädan äbexänom dönu jevodi. "Binol savan oba. Sagolös obe nemi olik, dat söl oba sevomös, kim eduinom ome yufoti so vemo gretiki!"

"Ob eduinob nosi," votikan ätaedom neflagiäliko. "Sagolöd söle olik, das ut, kel eyufon oli pö atos, äbinon dog: nim süperiko fiedik ä sagatik, penemöl 'Joie'."

Yels mödik ipasetikons pos tim et: Fransän ibelifon timis fikulik, e reig lampörük ifinikon, ven söl hidünana et äkonom seimna jenoti küpädik at in sogod flenas anik, kelas balan ibinom calal kura lampörük.

"'Joie'! 'Joie'!" ävokädöm liföfiko. "Bai sev obik te dog bal edabinon, kel pänemon so: äbinon doeg Danänik, e neföro dog fiedikum ä sagatikum edabinon. Ädugädön söli oka valöpo, ven atan in klots no kösömiks äzigoloms da zif."

"Kim äbinom-li söl onik?" valikans äsäkons ze leigüpo.

“Lampör: ‘Napoléon’,” gespik brefik äbinon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 4. Pads: 26—27.

CEDS E TIKODS.

Lug binon äs nifaglöp: plü röloy oni, plü gretikumon.

‘Luther’.

Buk kanon kodön skani so vemiki, das volanef lölik reidon oni.

‘Otto Weiss’.

Fäg ad tuvön nobäli ninälik votana ko fäg ad klänedön uti oka it binon sevädovamal tikälana sublimälik.

‘Marquise de Sablé’.

Men alik, e gretikünan e smalikünan, labon bligädi, diseini seimik. Binos te säkäd ad sukön e tuvön oni.

‘Marcellus Emants’.

Jalud davedon ai ko lelöf, ab no ai moikon leigüpo ko on.

‘La Rochefoucauld’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 4. Pad: 30.

NUNS.

Vpaklub valemik Nedänik.

Ladets nulik:

läd: ‘A. Cramer — Van Dissel’ in ‘Doorn’, “‘De Kamphoeve’ ”.

vomül: ‘J. Stok’ in ‘Den Haag’, ‘Van Boetzelaerlaan’: 140.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 4. Pad: 30.

DANÜDAN LEFREDIK.

El “Volapükagased pro Nedänapükans” labon i tradutodi votik vödema ot.

In Siyop seimna reg ‘Nabussan’ penemöl äreigom. Plin at älabom ladäli vemo gudiki, e pälöfom kludo i vemo fa pöp oka. Ab to patöfs gudik valik oma nog mens mödik ädabinons, kels ämigebons gudi e konfidi omikis, ed äcütöns ed äbetiföns omi. Guvan omik tatadiva äbinom tifan gretikün, ed ägevom vo sumätöfanis okik sami vemo badiki. Reg äsevom sio, das päbetifom, e ya ömna icälodom tatadiviguvani votik, ab oms valik äbetiföns eli ‘Nabussan’ gudik. Igo kösömot ivedon, das reg ägetom dili smalikün tripagetotas valik, e dil gretikün äreafoin ini poks tatadiviguvana e dugädanas omik.

No äsevölo säditretamedi reg: ‘Nabussan’ ägolom lü konsälal bäldik omik: ‘Zadig’, ed äsäkom ome: ‘Ol, kel sevol dinis so mödikis, no kanol-li datikön medili, dub kel dagetob tatadiviguvani, kel no betifom obi? o ‘Zadig’!

“Klüliko sevob atosı,” el ‘Zadig’ sapik ägespikom. “Tonos ba bosö bisariko, ab sevob modi ad dagetön mani snatik.”

Reg älogom bosö nekredölo, ab ga äledesiroim sekü nuläl ad lelıön osi, ed äsäkom konsälale okik utosi, kelosi ömutömöv dunön.

“Binos vemo balugik, o mayedal!” el ‘Zadig’ älaispikom. “Levokor lisitanis pro cal guvana tatadiva, e begor mane alik ad danüdön lo or. Utan, kel danüdom fasiliküno e leitiküno, binom man snatik, ed omi kanor takedo cälön tatadiviguvani.”

Reg sio äcedom osi modi bisarik, ab älabom konfidi tu gretiki in konsälal bäldik oka, ad nedemön konsäli omik, e kludo äbüedom notükön, das tatadiviguvan nulik päsäkom. Mödot gretik lisitanas äkömon ad nunädön oki, ibä mödikans ädabinoms, kels sio äsevoms, das ökanoms tifön rege pö cal at so mödiko, äsä te öviloms. Lisitans valik pägetedoms fa konsälal in sälun magifik; valodo demädilabans 58 ädabinoms. El ‘Zadig’ sapik nu äsagom omes, das ämutoms golön lü lecem miedöl, kö reg ästebedom omis. Äjonom omes golöpi, da kel ämutoms golön ad kömön ini getedalecem. Golöp at ye no pilitükon vemo gudiko, ed äninädön bundano

diamainis e pärlatis jerabikis valasotikis, e nog mödikis yegis goldik e largentikis, kels so äseatons us, das äkanons fasiliko pamosumön.

Ven lisitans valik ikömoms ini getedalecem, reg: ‘Nabussan’ äbegoms omes ad vilön danüdön lo om, kelosi klüliko no äkanoms refudön rege okas. Ag! ag! danüdans kiobisarik atans äbinoms! Ti no balan valikanas äkanom feapladön futi, bi ädredoms, das bos öfalonöv se poks oksik, ud ösleafonöv se klots okas, ibä in golöp itifoms utis, kelis ebo ikanoms gleipön. Äbinos jenöfiko klaunöfik ad logön, vio tifans valik at ko logod dredalik nog ästeifüloms ad danüdön.

Bevü oms ye man bal ädabinom, kel ai ädanüdom lefrediko e leitiko, e stuniko älogom lü kelisitans, kels äjästoms so bisariko. Danüdan lefredik no pästupom dub yegs pitiföl, ed äkanom kludo fovön ad danüdön ladälajuito.

Ven plösen idulon saidiko lunüpiko, tifans valik päfanäbükoms, e no äskeipoms pönodi oksik. Klüliko danüdan lefredik päcälom tatadiviguvan. Pö jenet at reg no äpidom cäli oka, ed ädanöfom lü el ‘Zadig’ sapik demü konsäl gudik oma.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pads: 31—32.

LINGLÄNAN LEKÄFIK.

Bü degats yelas, ven in Nolüda-Merop trens ze no nog ädabinons, sog tävanas äseadons in dilijan, kel äbinon ettimo vaiböm kösömik pro fagots gretik. Ünü düp bal ölükömons ini stebedöp, kö pöt ädabinon ad staudön. Bal hitävanas änunedom tävakompenanes oka, das lotidöpan lotidöpa et ai äbötom lotanes oka zibädis lehitik. “Töbo olabols timi ad fidön bosu supra, e galedan dilijana malom detävi. E do ufidols ze nog nosi, ga omutols pelön fidedi lölik. Spikob plako,” tävan finükom nunedi oka.

“Atos no ojenon pö ob,” Linglänan äsagom.

“Lesiob ole, das binos soäsä sagob. Ob it eplakob osi, ed elelilob osi de votans, kels ebelifons plaki ot,” votikan nogna änunedom.

“Atos no ojenon pö ob. Ogetob cani gudik tä mon obik,” Linglänan äläidälom, e petakedükölo dub vöds at, kels äjonons kleiliko fümäli, tävans faemik äsludons ad riskön osi ed ad fidön bosu in lotidöp.

Ya suniko äklülükos, das tävan balid ödagetom gideti. Sup päböton lehitiko, e do boveds no nog äbinons lafo vagiks, malet detäva ya pägevön. Tävans anik äläädons, ab no Linglänan takedalik, kel äläifidom takediko. Pos timül anik ye, ven galedan änükömom vutiko, pösods retik äläädons vifiko, äpelons spidiko fidedi, keli no ijuitons, ed äxänons ini dilijan.

Takediko Linglänan äloegom devegön dilijani. Nes spidön äläifidom, ed äsivom pos finod nog bovi ko krem züdöfik e biskutis anik, kelis lotidöpan pos taed mödik fino äbötom.

“Atos valik binon klüliko gudik,” Linglänan nu spikom, “ab nu vilob bo nog labön spuni. Ga no fägob ad fidön kremi me nams obik!”

“Spuni-li? Kis atos binon-li? Änu is spuns mödik ädabinons. Kiöpo tabalargentots valik oba binons-li?” man äyamom.

“O! änu sog gretik äbinon is, ed at edetävön muspidiko...” Linglänan ägespikom, ab lotidöpan ya no ädalilom lunüpikumo. As sagit de car äronom lü lecek, äbüdom balani dūnanas oka ad bexänön jevodi, ad rivön monitölo dilijani ed ad büdön galedani ad gevabön.

“Binos läbik,” man igekömöl äsagom Linglänane, kel ädaifom me krem, “das dilijan duton lü ob. Nu bo ogegetob largentotis obik.”

Ven pos düpafoldil vab ästanon dönu fo yan, ämaifükom zuniko vabayani, ab büä nog ikanom sagön vödi bal, Linglänan äpladom nami oka sui jot omik, ed äsagom: “If sukol tabalargentotis olik, logolös täno ini kafaken! Ini at epladob onis.”

“Deli gudik! o söls!” äsagom pos atos, du äseadikom takediko. “Fided ebenosmekon vemo pö ob, e mutob sagön, das egetob cani gudik tä mon obik!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pads: 32—33.

'AMPÈRE' E BLIT ELANA DI 'PARIS'.

Füsüdan Fransänik: 'Ampère' ästebom seimna in reidalecem lotidöpa gretik. Ädupadom gasedis difik, ed äsleifom onis mo e ge, jüs tü timül semik ädojedom nigjäri, kel ästanon su siem reidataba. Neläbiko dil ninäda äreafon sui blit klilakölik liegikana di 'Paris', kel äseadom len reidatab ed äreidom takediko delagasedi oka. Blit äbinon löliko rübik, e zuniko man älöädöm, no ädalilölo säkusadis, kelis 'Ampère' äbegom ome.

"Ogivulob ole vilöfo dämi, o sö!" nolavan äsagom. "Sagolös obe te suämi klota e ladeti ola! täno vo osedob ole moni."

Votan ye leno ävilom lüsumön atos, ed äflagom ele 'Ampère', das äpelom sunädo suämi blita, sevabo franis 50. "Lüsed mona binon te kodül ad sädütön ole frädi," ävokädöm ludigidälo.

Ad sagod at 'Ampère' äsüramenom böbi oka ed ägivom votane moni. Töbo atan igetom franis 50, ed 'Ampère' äbegom ome ad sälenükön bliti, bi at nu äbinon ledutot omik. Vio man äprotestom, 'Ampère' äläidälom pö flag okik, das ämutom sunädo dalabön bliti.

"Ab täno mutob ga büiko golön lü cem obik ad lenükön bliti votik, pos atos okanol sunädo getön ati."

"Atos binon te kodül," 'Ampère' ägespikom. "Klülös, das no vilol givön obe bliti! E zuo, tü timül ebo at ol no äkonfidol obi, klu no kanol flagön, das ob nu konfidob oli."

Komans, kels ililons spikoti lölik, ed äfredikons dö mikonfidikan di 'Paris', ägidetükons vemo eli 'Ampère', e man no äkanom dunön bosu votik äs sälenükön bliti okik. 'Ampère' ämogolom ko klot, e pö smil rorik komanas votan äspidom lü cem okik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pad: 33.

PRO KALKULANS.

Jilutedans tel ästanofs kobiko su maket. Ofs alik älabofs bäseti ko pods kildeg. Vom: 'A.' ägivofof podis kil a flonazims deg, e vom: 'B.' telis.

Nu vom: 'B.' ye ämutof dunön düneti; sekü kod at äbegof vome: 'A.' ad selön vüo i podis oka. Jiatan ävilof vilöfikö dunön atos, äjedof podis lä ods, ed äselof onis tä flonazims teldeg a balats lul, kelos ma ced ofik öbinonöv otos.

Ven vom: 'B.' ägekömof, pods valik piselons. Vom: 'A.' iselof degtelna podis lul, klu igetof valodo flonis 2,40. Bi of imutof getön floni bal sekü sel podas lönik oka, äpelof jiflene okik flonis 1,40.

Jiatan ye no äbinof kotenik, ed älesagof, das ämutof getön flonis 1,50. Vio äkalkulofs, no ävedofs baläliks tefü din. Jibofikans ägidetofs, e finasek kalkula i äbaiädon, ab ga flonazims deg ädefons. Kiöpö eblibons-li?

(Tuvedot in nüm fovik.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pads: 33—34.

TUVEDOT ELA "PRO KALKULANS"

Posä vom: 'A.' iselof degna podis lul, imutof demön, das pods lönik ofik äfinedons. Ibä nu iselof degna podis kil a flonazims deg e degna telis a flonazims deg! Reti imutof selön tä suäm fa vom: 'B.' pilonöl; täno val ibinon veratik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 6. Pads: 38.

BÖD GRETIKÜN E SMALIKÜN.

Böd gretikün dabinöl binon strut. Küpäd nima at binon, das sio kanon golön, ab no kanon flitön.

Tefü böd smalikün: kolibrit atos binon ebo güik. At sevabo no kanon golön, ab güo süperiko flitön.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pad: 34.

NUNS.

Ko lied gretik egetobs nuni, das vomül: ‘Maria Willebrand’ in ‘Warendorf’ e söl: ‘Ing. Paul Tarnow’ in ‘Düsseldorf-Oberkassel’ edeadons sekü krigaduns.

Söl: ‘Tarnow’ äbinom konletan zilic dinas valik teföl valemäpükis valasotik. Bukem valemäpükik omik, kel äbinon ba gretikün un Deutän, ye pedistukon ti löliko.

Söl: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’: cifal Volapüka, e söl: ‘Johann Schmidt’: musigal ä Volapükan vemo zilic in ‘Weiskirchen a. Th.’ edulifädoms läbiko nätico krigi.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Edeadof:

vomül: ‘Maria Willebrand’ in ‘Warendorf’ (Vesfalän).

Ladet nulic:

söl: ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’: cifal Vpa in ‘Bad Godesberg a. Rh.’, ‘Beethovenstrasse’: 32.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Hugo de Grootstraat’: 82 begom fleniküno limanes valik diläda valemik feda Vpaklubas ad nunön ome ladetis kuratik oksik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 5. Pad: 34.

REIDANES OBSIK.

Nü nüm lätik yeloda degbalid Volapükagaseda obsik paseapoton, no kanobs neletön ad notodön fredü obas dö jenot, das nelets, kels pibligädons obes, pefinükons. Gased obsik äkanon kludo dönu pubön, e somo kevobön pö jenöfikam diseina jönik, keli desinobs, sevabo ad blinädön menefe medömi bevünetik valemik bal näi lomänapüks dabinöl valik. Pük valemik bal nendoto okosädükon nilöfikumo netis distik, ed okevobädön, das okanons gudikumumo suemön odis. Dub suem gudikum odas konfid rezipik netas distik ovedon ai gretikum, e misuems mödik omoikons. Täno mens i osevedikons aiplu, das bevü nets distik het u feit no nedons dabinön, e das tim binon madik pro svistam valemik menas e püd laidulik.

Gased obsik dünön demädis Volapüka: yufapük bevünetik neudikün, kel pedatikon ün 1879 fa pädan pükis mödik ämolöl: Schleyer.

Pük at sevädikonös aiplu e tuvonös nitedäli pö valans, kels senälons bosü pro volapükatiket! Volapük nendoto labon gitäti ad atos, bi binon yufapük bevünetik balid, kel ejonon ün floramatim oka, das äbinon vemo geböfik pro dakosäd bevünetik valemik.

Volapük labon süperodis sököl:

1. Labon lotografi balugik fonetik.
2. Labon gramati balugik ä too lölöfiki.
3. Labon to binod balugik oka mödoti bundanikum gramatafomas ka pük votik alik.
4. Binon fasiliko lärnovik.
5. Binon brefik.
6. Binon kuratik, bi vöd alik labon sinifi fümik netelplänovik bal.
7. Flagon tiki vemöfikö tikaviki, födon dub atos pükäli, e kleilükön dasevi in pük lönik e fogänik.
8. Tonon kleiliko, fuliko ä nämöfikö.
9. Balugükön dakosädi mudöfik e penamiki in ted e nolav.
10. Kanon kevobädön nämöfikö ad jenöfikön svistami valemik bevü mens e födon dub atos volapüdi.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 6. Pad: 36.

VOM DÖ VOMS.

Fa ‘Marie Von Ebner—Eschenbach’.

Man binom söl doma; in dom ye te vom sötof reigön.

Vom perof in lelöf pro man süperik sevedi völada lönik oka; man sevedikom pas gudiko dö okik dub lelöf voma nobik.

Vom lekananas zänedöfik binofs mu nenmiseriks pö cöd oksik dö duinods lekanik foginik.

Vom täläktik labof balionatis neflenas natälik: mans stupik valik.

Vom, kel no kanof flunön himatani okik, binof ganil; vom, kel no vilof flunön omi, binof — jisaludan.

Vom, kel fe refudof mani, ab kanof koedön dakipön ome cedi, das geof lelöfi omik, labof nämädi mu gretiki loi man.

Lio nämäd vomas dabionöv-li, if lupleid manas no dabionöv?

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 6. Pad: 37.

VÖDS LUNIK

In nüm vönädik vigagaseda sevädik di ‘Den Haag’ yeged dö vöds lunik komädon, se kel vöds somik anik pamäniotonsös is!

Mu pato tuvoy vödis lunik in Deutänapük. Samo: ‘Konstantinopolitanishedudelsackspfeifenmachergesellschaft’. Sinif ata binon: müsätelaklub di ‘Stambul’.

If ‘Bismarck’ äspikom dö pötekan, änemom omi naedilo: ‘Gesundheitswiederherstellungsmittelzusammenmischungsverhältniskundiger’ (nolan migaproporas medinabinädas).

Seimna el ‘Damenmantelschneiderinnenkrankenassenhauptvorstandsmitgliederversammlung’ (kobikam malädafundacifefanas lädamänedijiskrädanas) ädabinon.

In ‘Wien’ klub ädabinon, kel pänemon: ‘Donaudampfschiffahrtselektrizitätenhauptbetriebswerkbauunterbeamtengesellschaft’ (klub donacalanas lektinijafädazänädöpa di ‘Donau’).

Tänk panemon: ‘Schützengrabenvernichtungsautomobile’ (tranjedidistukatood), e flöranöp: ‘Schauspielerwortgedächtnisunterstützungshilfkasten’ (yufabok pro stüt vödimema dramatanas).

In yeged löpo pemäniotöl vöds lunik nog votiks panumädons, bevü kels i vöd Grikänapükik binon, kel komädon in el ‘Ekklesiázousai’ fa ‘Aristophánēs’, e kel binädon me tonats 184! Sinif vöda et binon: hajet. Vö! Volapük binon boso brefikum!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 6. Pad: 37.

NETAHÜM ÜNÜ LAFADÜP PEJAFÄDÖL.

Elans di ‘Kedah’: tat nensekidik in elän ‘Malacca’, kel stadon donü jelät Linglänik, flagons okes stimi, das labons netahümi, kel pejafädon ün tim mu brefikün, sevabo ün minuts 25.

Päjafädon, posä itüvoy, das elans di ‘Kedah’ no älabons netahümi lönik. Reigakonsälal Linglänik: ‘Jones’ päkonsälidom fa sultan ela ‘Kedah’. Atan äpotom penedi dranik se ‘Slor Star’: cifazif ela ‘Kedah’ lü reiganef fedik tö ‘Kwala Lumpur’. Is äflekoy oki lü dilekan musigalefa, kel äprimom vobodi, e poso pos minuts 25 iblümükom netahümi maläyik.

Sultan e reiganef ela ‘Kedah’ enotodons koteni oksik dö jafädot.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1946. Nüm: 6. Pads: 37—38.

1947 (yelod 12id)

FLENÄDANS.

Fa 'A. M. Burrage'.

Äkanitölo nelaodiko stänalidi redimik flenädan: 'Huddicott' ägolom de nibudastopöp lü domil oka. Lan omik äfulon me drimamagots plitik. Ädrimälom dö del, tü kel in zif alik, kel äsevedon diniti okik, cödetadeids öjenons-la. "Senälonsöd bo dinädi ön mod Rusänik!" ämurülom ninälo.

Mu nilo fo yan doma okik äkolkömom eli 'Alf Gargon': keslopan lanälik.

"E lio ejenädos-li? o 'Orace'!" atan äsäkom.

"Magifiko!" gespik äbinon. "Binos pidik, das no ekomol pö atos! Ninikolös e kedrinolös väreti seimosa!"

Söl: 'Gargon' ädasumom vilöfo atosi, ibä kafibötöps valik äfärmons.

El 'Huddicott' äleadom ninikön omi ed äfilidom gasinaliti. Su tab säned omik äbinon ko fladil labü bir. Änügifom fulio väris tel, ed äsagom: "Ad saun ola! — e moonsöd katädans!"

"Ad flenädans Rusänik obas!" söl: 'Gargon' ämurülom, älabölo ya nudi in vär oka. "Konolös seimna bosu dö asoar!" äfövom spiki oka.

"Imutol-la lilön obi naedilo," el 'Huddicott' äsagom. "Espikob sio dü düp bal. Spikami no plu neodobs, äsagob. Espikobs ya dü yels luldegbalion — e kisi at epronon-li? Luspikots! dins valik binons te luspikots, e nos..."

"Ab ol it ga i äspikol!" votikan äküpetom dinöfäliko.

"Stebedolöd bosu! Äsagob: Ols mutols dunön bosu. Mutols sumön katädi. Logolsöd lü katädans in doms jönik gretik onas, lü mon onsik e votikos valik onas! Ats dutons lü ols! Ab ons no ogivons oles atis. Mutols maibreikön domis onsik e sumön utis, kels dutons lü ols. Dalabons mödikumosi ka obs."

"E pold-li?" el 'Gargon' äsäkom.

"Pold-li?" el 'Huddicott' ti äteafom in vöd sekü vut. "Pold-li? Mö kis demob-li poldi? At ga i binon te dünans katädanefa e raistokrataneffa. If poldan seimik künomöv ad kömön ini dom obik, täno motridodoböv omi. Hetob poldi. No dredob, pro men nonik. Ob..."

Löpaovög zaniälik laodik ätonon: "O 'Orace'! Kömol-li nu spido lü bed?"

"Lesi! o löfäb!" dugan gretik ägespikom.

Söl: 'Gargon' ädrinom spidiko biri oka, ed ädoplodom väri. Om it ämatom ed äsueomom stadi. Mö minut lafik pos atos el 'Huddicott' äfärmükom föfayani po om.

Suno äslipom, äsä gidan slipon, ab süpo pägalükom dub joik ta ribs okik.

"O 'Orace'!" jimatan ävispof. "Löädolöd! dono nübreikans dabinoms."

"Nübreikans-li?" el 'Huddicott' ädönuom. "Nübreikans-li? Nesiämö!"

"Sagob ole, das is nübreikans dabinoms!"

El 'Huddicott' älöikom ed ädalilom. Äcedom, das älilom bosu, ab ton no äbinon nefätiko.

"Gololöd ga ad logön!" jimatan ästigädo.

El 'Huddicott' ästepom se bed ed älenükom bliti oka.

"Nübreikans! Oträitob omis!" ämurülom, pö süad plitik, das no ädabinoms is; ab äfredom, das nu naedilo äkanom jonön jimatane oka, das ädredom demü nek. Älasumom störomi, ed ägolom donio. Da yan lafiko pimafüköl föfacema äkanom logön filami fiböfik gasinaflamila. Ästepom ninio — ab süpiko kurad omik ämoikon löliko.

"Löükolöd namis!" vög takedik äbüdon.

El 'Huddicott' ägügolom lü völ ed äföloom büdi. Äleadom falön störomi sui teans okik, ab töbo äsenom osi.

"So binos gudik", vög äsagon. "Nu kanobs filidön litis."

Poso, ün timül fovik, el 'Huddicott' älogom in logs mana defädiko piklotöla, kel älüodükom

lū om rövulapistoli¹.

“Go diabö!” nüdranan ävokädom. “Binol-li ol utan?”

“Bo binob utan”, el ‘Huddicott’ ägespikom lezuniko. “Ud ätikol-li ba, das äbinob telädablod obik?”

“Nö! ab... o flenādan: ‘Horace Huddicott’! Löliko no äsevob, das lödol is. Äkomob pö kobikam, ed älilob spikami olik. Magifö!”

El ‘Huddicott’ äsenālom boso plu takedi. Man at äsevom omi, fe nemu logamo — e zuo äbinom flenādan kobādimik!

“Benö! kikodo binol-li is?” äsäkom.

“No ikömoböv is, if no ililob äsoaro spikādi glorik ola”, votikan äsagom. “Snatiko no, mu pato no, if isevoböv, das at äbinon dom ola. Ab sio sevol, das äsagol, das obs ämutobs ramenön neodotis de utans, kels ädalabons mödikumosi ka obs...”

“Si! ab no esagob, das mutols kömön is,” el ‘Huddicott’ ävüspikom ome sagi.

“Ab ol dalabol mödikumosi ka ob, o flenādan! ob dalabob lenosi.”

“Ab esagob: gololöd lū liegikans. Äsagob...”

“Lesi! atosi sio sevob. Ab primob ön mafād smalik — me domils äs ats. Äsagol, das leno ämutobs demön poldi.”

“Fümö! Ab...”

“Sekü kod at äsevob fūmo, das ol no öramenol poldi, o flenādan! igo no, if no laboböv rövulapistoli² at, ad neletön ole osi. Ab ob no lindifob tefü pold. Ob leno klienob ad nügolön ini fanäböp. Katādans koedons galedön gudiko domis oksik. Demü atos ätikob: oprimob ön mafād smalik, ed osteifülob osi pö domil äs at. Is mödikos vo no okanon paramenön, ab no binob labiälik.”

El ‘Huddicott’ no äsevom gudiko, vio ämutom tikön dö lotan no pivüdöl oka. Fe äbinom no plu so dredik, ab vemo plitiki no äcedom osi. Bükumo ilabom nog speti fiböfik, das jimatan okik ömaifükof löpo fenāti ed övokof yufi; ab ven vom brafik dub vöds anik, kelis ililof fādo, iküpof, das nüdranan pivafom, iklānedof kapi oka disi tegeds.

“Drinolös väreleti bira!” el ‘Huddicott’ äsagom daifidäliko.

“Danö!” votikan äsagom. “Obinob so flagälik.”

“E seadolös nu naedilo!” el ‘Huddicott’ älaisagom, “täno okonob ole naedilo utosi, kelosi ädiseinob, ven äsagob, das dalab valik³ voiko binon tif. Logö! katādans et dalabons mödikumosi ka ob...”

“Si! sevob atosi,” nübreikan äspikom. “Ab prinsip blebon ot, vo-li? Ons dalabons mödikumosi ka ol — klu ramenolöd ati täno de ons! Ab ol dalabol mödikumosi ka ob; sekü kod at ob kömob lä ol ad ramenön ati, suemol-li atosi? Binobs ga flenādans, vo-li? Labob kludo gitāti ad laf uta, keli dalabol. Seidolös oli nu naedilo, e dilobsös snatiko...!”

“Kio-li?” el ‘Huddicott’ ävokädom sidiniko.

“Sevob, das binos düfälik, o flenādan! Ab odelo kanol segolön e ramenön lä balan katādanas et uti, keli dalabon tu mödiko.”

“Si! ab binob balan slopanas paleta obsik! Suemolöd ga naedilo atosi!”

Votan älemufükom lügiko kapi.

“Dredob, o flenādan! das binol in ladäl olik leigo katādan somik. Ab ledunob ma utos, kelosi ol it äsagol: no plu luspikots, ab duns. Lötenükolöd namis olik! Vemo lepidob osi, o flenādan! ab bi nu refudol ad dilön, omutob liedo tanön oli, ed it ramenön dilodi obik.”

Ädulos ba nog mö düps anik, büä jimatan ela ‘Huddicott’ äkünof ad kömön, ed älibükof omi. E balid, kelosi om ädunom, äbinon: golön muvifiko lū poldabür.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 1—3.

¹ Pöl pla el “rövulapistuli”.

² rövulapistuli

³ Gudikumo: alik

TIKODS TEFÜ PÜD.

Püdim lecedon püdi stadi kobolifa penoganüköl bevü nets.

‘Alfred Fried’.

Püdiäl, kel binon sek ladälastada, in kel i retod pülikün dredäla dabimon, no labon völädi pro men sapik. Ibä pö din at tefos gidi, ed at flagon oknoädi e kuradi.

‘Frederik Van Eeden’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 3.

NUNS.

In Tats-Pebalöl Lamerikäna noganükam dabimon, kel panemon: ‘IALA’ (‘International Auxiliary Language Association’ = noganükam bevünetik yufapüka). Noganükam at diseinon ad stukön yufapüki, kel omutonöv pagebön fa nets valik in dakosäd bevünetik as yufapük valemik teik. ‘IALA’ nu desinon ad loseidön Netes pebalöl säkädi valemapüka, ed ad begön stide at ad vilön bejäfön i säkädi at. Pro disein at ‘IALA’ ya estukon skemati püka bevünetik, ed epoton ati pösodes valik, kels nitedälons in säkäd volapükik, ko beg ad notodön cödoti onsik tefü at. Skemat at klülädon labön löliko stabi romenik. I redakans Volapükagaseda egetoms de ‘IALA’ penädis tefü din at. Bi oms ye süadoms, das Volapük dalabon patöfis valik, kels zesüdons pro pük bevünetik, omoboms ele ‘IALA’ ad komandön Volapüki, pla sit fa on pestuköl, as yufapük valemiko nudugabik.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Evedom liman:

söl: ‘F. J. Krüger’, ‘Amsterdam W.’ (Nedän), ‘Reiner Claeszenstraat’: 49.^{III}

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Ebbe Vilborg’, ‘Göteborg’ (Svedän), ‘Alvsborggatan’: 50.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 4.

KONÄD DÖ BÖDANÄSTAKLIPS.

Zao ün yel: 1540 in sulüd residäna büätik: ‘Bagalen’ reigän gretik ‘Wanakerta’ pinemöl ädabimon. Län at päreigon fa jiplin ‘Sri Baginda Maha Praboe Kalasekti’ pinemöl, kel äbinof so jönik äs el ‘melati’ änu ifloriköl, ed äsevädof pö züanef oka as “jigod plinik labü logs bijutik”.

Ün göd seimik äjenos naedilo, das jiplin, du äjäföf me dakonsälam ko reigäniguveran okik e reigänacifodans votik, äseadof paeliko ä nefäköfiko su stul okik, ibä of, kel votiko äbinof so saunik ä fredik, äsenof oki vemo malädiki. Äsoalükof oki ini cems okik ed äplekof us lü ‘Allah’: Palelobölal ä Sublimäl, das Om ga ädönusaunükomös ofi! Pos atos äseitof oki ad slipön, ed in drims okik älihof vögi, kel äsagon ofe, das te melaflor, kel glofon len klifs, ökanonöv gevön ofe saunikami. Ven jiplin igalikof, äkoblevüdof dönu reigäniguverani e reigänacifodanis, ed äkonof omes drimi okik, äbüdölo omes ad büedön sukön melaflori saunikami gevöli. Bevü reigänacifodans ebo i nouban ‘Mas Toemenggoeng Aroeng Binang’ pinemöl ädabinom, kel, posä iduinom eli ‘sembah’ okik lo jiplin, äspikom so lü of:

“Milna begob ore pardi, o jiplin nobik! das duinob ore begi. Komitorös obe, obe teik, ad sukön medini! Büedorös golön obi nen sökanef anik, nen yuf anik, lü tops, kö melaflor ma sag glofon, dat blinobös ore floris so vemo padesirölis, e smilil löfidik logoda orik klietonös obis dönu, äsä strals gödasola!”

Jiplin ädalilof küpälo noubani ed ägespikof ome: “Danob oli demü zil olik, o ‘Toemenggoeng Aroeng Binang’! e gevob ole däli ad detävön nog adelo”.

El ‘Aroeng Binang’ ädetävom täno lü melajol de¹ ‘Karangtritis’ ed ävisitom us lekevis difik. Ab melaflori no ätuvom us. Sekü kod at äflekof oki vesüdio ed äsökom joli, jüs ärivom eli

¹ Ba pök pla el “di”.

‘Karangbolong’. Ilükömölo us äbexänom lubelis pebeglofö, ed äzigolom dü dels mödik, nes dagetön zeili okik. Fino äbexänom klifi ‘Karang Koeda’ penemöli, ed älifom us dü dels vel äs härmit, ädaflapölo oki ed änüsumölo ni zibi ni drinedi. Pos pasetikam delas vel et ävipom ad soalükön oki lü top nog soalikum. De lubel oka älogom in mel klifi soalik seädöl, len flans valik pebeflumöli dub batod skömöl seana. Top et äjionon lü om vemo pötik pro medits relöfik oma, kels cedü om ösötönsöv blinön omi fino lü zeil omik. Medü näm vila okik äläükom oki äsä böd ini lut, ed äflitom lü klif. Su klif soalik et el ‘Aroeng Binang’ ästebom dönu dü dels vel, ädaflapölo koapi okik ed älebegölo yufi godas, dat ödalomöv¹ tuvön topi, kö melaflor äglofon.

Tü soar dela velid äloegom süikön se sköm vietik levefas melaneüfi, kel älüspikof ko vög flenöfik so lü om:

“Glidob oli, o ‘Mas Toemenggoeng Aroeng Binang’! oli, kel nog binol yunik ä so nämik äs klifs; sevob gudiko utosi, kelosi vilol sukön is. Klientob ad yufön oli, if vilol promön ad fölon i vipi obik”. El ‘Aroeng Binang’, vemo ifeniköl, ägespikom ofe ko vög fibik ab kleilik: “Paglidorös! or, kel pesedor fa ‘Allah’: Mulöpal; kif binor-li, e kiöpao kömor-li, e kinik vip binon-li, kel muton pafölon fa ob?” Ad atos neüf agespikof: “Nem oba binon ‘Tisnawati’, e pesedob fa sör obik: jigod ‘Goenawati’, jiplin sulüdäna, kel ekomitof obe ad jonön ole, o ‘Aroeng Binang’! topi, kö melaflor glofon, if zepol ad matikön ko ob”.

El ‘Aroeng Binang’ ägespikom, das ävilom matikön go vilöfo ko el ‘Tisnawati’, if of te äjonof ome topi, kö äkanom tuvön melaflori, du leigüpo äbegom ad dalön blinön floris putuvöl² lü jiplin, kel isedof omi. “Ibä ya dü dels e neits mödiks äsukob melafloris saunüköl, nes äplöpob ad tuvön onis. Jonorös obe kludo topi, kö glofons! o ‘Tisnawati!’”

Jiatan äsäkof ele ‘Aroeng Binang’, va äbinom klientob ad yulön, das om flori ütuvöl ömatikom ko of. Äsagom, das äbinom klientob ad dunön atosi. Täno el ‘Tisnawati’ äbegof ome ad sökön ofi love mel lü klips, kels dabinsons sulüdü ‘Karang Koeda’, zao mö liöls tel vesüdü ‘Karangbolong’. Ed us el ‘Aroeng Binang’ älogom balidnaedo melaflori, kel glofon len klifs. Äbegom de ‘Tisnawati’ däli ad dalön konletön floris, e blinön onis jipline oka, äläsagölo, das posä üfölon komiti oka, ögekömom lü klif in mel, kö ikolkömom balidnaedo ofi, ad fölon omo promi e matikön ko of. Däl pibegöl pägevön ome, ed el ‘Aroeng Binang’ ädevegom ko melaflors lü ledom jiplina okik.

Tü del et jiplin ikobükof dönu lä ok konsälalis oka ad dakonsälön dö sedäb okik: ‘Aroeng Binang’, kel nog ai no igekömom de täv okik lü melaflors, e tefü kel adredoy, das mifät ireifon omi. Ed ekö! nu süpo el ‘Aroeng Binang’ ädajonom oki in konsälalecem ko medin so vemo pidesiröl, ed ädoseidom oni len futs jiplina sublimik okik. Lienäd freda äpubon su logod dolik ela ‘Maha Paraboe Kalasekti’, e posä idanof eli ‘Aroeng Binang’, ägolof lü cems okik ad blufön medini. Pos atos äslipikof, e ven ägalikof, äsenof oki go sauniki. Ven igekömof ini konsälalecem, äbegof ele ‘Aroeng Binang’ ad nunodön dö täv omik ed ad nunön ofe, kiöpo ituvom fino flori saunüköl.

El ‘Aroeng Binang’ äkonom täno fätotis okik küpäliko fa jiplin oka pädalilölis. Ven ifinükom konoti okik, el ‘Kalasekti’ ävokädo: “Danob oli go ladöfo, o ‘Mas Toemenggoeng Aroeng Binang’! Das edagetob dönu sauni, debob dani te lezile olik. Nemi olik votükob sekü kod at ini ‘Kjahi Soerti’ (= utan, kel fägom ad fölon vipi), bi efölol vipi jiplina olik. Lekevi, kö etuvol melaflori, labedob, e gevob one nemi: ‘Dahar’. Melaflor it obinon fovo el ‘soesoeh manoe lawet’ (= näst melasvala), ibä de medin at frut vemo mödik binon spetabik pro menef.”

Posä ileditom de jiplin okik, el ‘Kjahi Soerti’ ägolom lü ‘Karangbolong’. Pädugädom fa bal flenas okik: ‘Pak Soerapatra Widan’, kel büiko äposbibom us, du el ‘Soerti’ äspidom ad rivön klifi soalik in mel, ad matikön us ko ‘Tisnawati’.

Nu kanobs mäniotön, das mat ko meläjigod päbenedon ko cils lul, kels ädagetoms nemis: ‘Mas Agoes Klantoeng’, ‘Mas Agoeng Tjemeti’, ‘Mas Rara Bagem’, ‘Mas Rara Kelipah’ e ‘Mas Rara Kenanga’.

¹ Is pök esüikon, ekö! sotüls mögik: “yufi godas, dat ödalomsöv”; “yufi Goda, dat ödalomöv”.

² Gudikumo: pütuvöl

Posä el ‘Kjahi Soerti’ iföлом so promi ele ‘Tisnawati’ pigevöli, ägegomom lü ‘Karangbolong’ ad visitön us eli ‘Ki Nabsiah’: cif ela ‘desa’ (vilag). Pos glid geböfik el ‘Ki Nabsiah’ äspikom:

“Kiöpao kömol-li e kim binol-li, e kisi desirol-li?” El ‘Kjahi Soerti’ ägespikom: “Licinob se ‘Sinag Kawoeng’ (‘Wanakerta’), e nem obik binon: ‘Kjahi Soerti’. Viloböv spikön ko ol dö din veütik. Viloböv sevabo mobön ole ad yufön obi pö konletam melafloras, kels glofons len klif: ‘Dahar’ sulüdü bel: ‘Karang Koeda’.”

“If atos binon desir ola,” el ‘Ki Nabsiah’ äsagom, “dälob atosi. No sevob, kiöpo klif: ‘Dahar’ topon, e lio melaflors logotons. E kis binon-li kod, das vilol sukön floris et?”

El ‘Kjahi Soerti’ äkonom täno ome, das el ‘Maha Praboe Kalasekti’ ibüdofo ome atosi. Pos atos el ‘Ki Nabsiah’ äpromom ome ad ogevön¹ yufi pibegöl.

El ‘Kjahi Soerti’ äbüedom bumön täno lödi nelaidüpik su klif: ‘Dahar’, e ven löd at äbinom blümik, xänöms rotenik lunik päjäfadons ad kanön nexänön ve ons lü tops, kö melaflor glofon len klifs.

Klopot alik pödilon ad dils leigik fol, sevabo: dil bal pro jiplin ela ‘Wanakerta’, dil bal pro ‘Kjahi Soerti’, dil bal pro ‘Ki Nabsiah’, e dil bal pro plökan.

Pos tim brefik el ‘Ki Nabsiah’ ävedom man vemo monemik, ibä klopot svalanästas kanon paselön tä suäm löpik foginanes mödik, kels älükömons valöpao ad dagetön medini vemo peloböli. El ‘Ki Nabsiah’ älabom kluo suno jimatanis kil, ed äslafälikom de mäkun, dub kelos pädränom ad vilön läükön liegotis ai mödikumis lä uts, kels ya ädalabom. Ed ad dagetön atis, äsludom ad gebön medi sököl. Äbüedom jimatanes okik ad mökön fidädi gudik; om övenenom täno zibi et, ed ölofom täno oni ele ‘Kjahi Soerti’. Atan üfidöl de on ödeodom sekü atos, e dilod omik bödanästas pöpanidon fa ‘Ki Nabsiah’.

Jimatans kil ye no äbaicedofs ko söl ä mastan ofsik. “Ga no dunolös atosi, o ‘Ki Nabsiah’!” äspikofs. “No labobs-li bundano fidotis e klotis mödik? Sekü kod kinik vilol-li üfo beravön eli ‘Kjahi Soerti’ de omikos?” El ‘Nabsiah’ äzunikom vemo demü jimatans kil oka, ed äsagom ofes: “Sevols, das jimatan sötof fölon büdis himatana. If no dunols atosi, omomofob olis, ed if täno no moikols², odeidob olis me nam lönik oba.” Tän jimatans no äkünofs ad riskön lunüpikumo ad tadunön mastani oksik, ed ämökofs nog ün soar ot fidädi, kel pävenenon poso fa ‘Nabsiah’, ko disein ad pösedön tü göd fovik ele ‘Kjahi Soerti’.

Ün soar ot el ‘Dewi Tisnawati’ äkömof ad visitön himatani okik: ‘Kjahi Soerti’. Änunof ome, das el ‘Nabsiah’ ädesinom ad sedön ome tü göd fovik fidädi. No ädalom ye fidön bosu de at, bi votiko ödeodomöv. El ‘Kjahi Soerti’ ädanom jimatani oka demü nuned, ed äkonom fovo flene okik: ‘Soerapatra’ utosi, kelosi ilelilom. “Ed üf zesüdosöv, das no okanoböv blibön is lunüpikumo,” äläspikom ad atos, “tän begob ole, o ‘Soerapatra’! ad lofön dünis olik cifela ‘Karangbolong’, dat okanol kälädön cilis obik, kelas dabin te sevädön lü ol.”

Tü göd fövik sedäb de ‘Ki Nabsiah’ ädajonom oki, ed äspikom ele ‘Kjahi Soerti’: “El ‘Ki Nabsiah’: cif ela ‘Karangbolong’ sedom obi lü ol ko fidäd balugik, ko beg ad vilön gevön ome stimi, dub dasum ata de om.” El ‘Kjahi Soerti’ ägespikom ome: “Loveblinolös dani oba ele ‘Ki Nabsiah’ demü flenöf omik! El ‘Allah’: Mulöpal plidomös ad mesedön eli ‘Ki Nabsiah’ ma merit omik!”

Posä nunan imovegom, el ‘Soerti’ ägivom mödotili risata fidäda ela ‘Nabsiah’ doge okik, e töbo ad ifidon bosu ata, e deadiko ädofalon. El ‘Kjahi Soerti’ äjedom täno fidädi lölik ini mel.

Soaro el ‘Nabsiah’ äbüedom vestigön, va el ‘Kjahi Soerti’ ya ideodom, ab ad lezun gretik oka älelilom, das atan nog äbinom go saunik. Täno ädesinom ad koedön deadön eli ‘Kjahi Soerti’ ün göd fovik, ad kelos äledunom disini diabälik sököl.

Ägomom ün göd et, pädugädölo fa sökans fol, lü steböp ela ‘Kjahi Soerti’. Us ilükömölo atan äkoskömom äglidölo omi, ed äsäkom ome flenöfiko desiri omik. El ‘Nabsiah’ ägespikom, das ya lunüpo älabom vipi ad logön lekevi: ‘Dahar’, ibä nog neai ilogom niliko lekevi et; sekü kod at ägomom naedilo vilöfo pädugädölo fa ‘Kjahi Soerti’ lü et. El ‘Kjahi Soerti’ äsuemom gudiko, das el ‘Nabsiah’ ninälo no älabom bosu gudik kol om, ab äkanom nemögiko refudön ome begi

¹ Gudikumo: ögevön

² Gudikumo: omoikols

omik. Äbüedom kludo kesumön xänömis rotenik, ed ägolom päduädölo fa ‘Nasbiah’ lü klif: ‘Dahar’, kö äbüedom fimükön xänömi, medü kel ämutoy nexänön ve klif. El ‘Nasbiah’ äbegom ome, ad vilön fogolön. E ven el ‘Kjahi Soerti’ äfölole begi at inexänom ya zevegädo ve xänöm, älvokädom ele ‘Nabsiah’ ad sököm omi. “Sökob oli sunädo,” atan ägespikom. Vüo äsumom cöpaneifi oka, ed äprimom ad ducöpön xänömi, len kel el ‘Kjahi Soerti’ äpendülom mo e ge, dü ävokädom: “Nu odeadol dub nams obik.” Ed el ‘Kjahi Soerti’ ipäridikomöv, if no skiläl lönik oka e yuf ela ‘Tisnawati’ ineletons fali omik. Du ävebom us vü sil e taled, älvokädom ele ‘Nabsiah’: “Lilölöd malediti obik, o ‘Ki Nabsiah’: cif ela ‘Karangbolong’! Neföro olabol cilis, kels okanonsöv binön seimna stütan ä trodan ün bäld olik. Soaliko olifädol fovo lifi olik, e soaliko odeadol.”

Sekü jek vemik el ‘Nabsiah’ äfugom lü löd oka, ed el ‘Kjahi Soerti’ ägegolom pos atos lü flen okik: ‘Soerapatra’, kele änumom utosi, kelos ijenon, du äläsagom, das nu timül ikömon, das ämutom lüvön eli ‘Karangbolong’. Äbegom ome ad bligidön käli cilas omik, ed älvom täno topädis et, posä nog büiko iblimom klifis ko trids, dat cils e cilacils omiks latikumo ökanonsöv klopön fasilikumo melaflores. Neföro älogoy dönu eli ‘Kjahi Soerti’.

El ‘Pak Soerapatra Widan’ äfölom fiediko promi ele ‘Kjahi Soerti’ pigeväli. Äblibom in ‘Karangbolong’ ed ädünikom lä ‘Ki Nabsiah’. Ed aldeliko ägubom lü klif soalik in mel, kö cils flena omik älödons, e kö el ‘Kjahi Soerti’ balidnaedo iseivom eli ‘Dewi Tisnawati’: sör ela ‘Dewi Goenawati’: jigod Sulüdäna.

(Se delagased: ‘Javabode’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Nüm: 2. Pads: 5—7. Nüm: 3. Pads: 9—11.

TIKODS TEFÜ PÜD.

Mutobs lärnön ad senälön, tikön, vilön, e bu val dunön bevünetiko, ed atosi ko süad lefäkik ot, ko kel mens edünons jü atim netäli e lomänäli.

‘Rudolf Goldscheid’.

Utans, kels slopons püdi, mutons binön klieniks ad komipön pro utos, kelosi püd flagon: lib e verat, stim e git, e mutons jelodön atosi ko koap e lan.

‘Henry Van Dijke’.

If vilol püdi, vobolöd täno pro püd!

‘Moritz Von Egidy’.

Nemoy tikodi püda yutopi, ab glömoy, das yutop adela binon jenöf odela.

‘Frédéric Passy’.

Püdam nonik digädon nemi: püd, if in on cärm kriga nulik binon klänedik.

‘Kant’.

Püd bevü mens binon benod gretikün su taled, kel binon ninü portat valikanas.

‘Tolstoï’.

Te püd bevü nets leigik kanon binön dulöfik, te püd, kela prinsip binälik binon leig e kompen kobädik födü demäd valemik.

Presidal: ‘Wilson’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 7.

DIFIKOS.

Läbön binos gudik, ab läbükön binos jönikum.

Vom, kel binof läbik lunüpo, blebof lunüpo jönik.

Man (lü flen okik): “Kanöl-li prünön obe moni? Labob monadefi.”

Flen: “Uti, keli dalabob, ob it neodob. If dalaboböv moni mödikum, prünoböv vilöfo oni ole.”

Man (lü jilelöfäb oka): “Kanöl-li prünön obe moni? Labob monadefi.”

Jilelöfäb: “Sumolös valiki, o lelöfäb! täno labedob nog mödikumi, ka neodob.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 7—8.

NUNS.

Demü stad nefümik, in kel Deutän pos ä sekü volakrig telid nu binon, ‘Prof. Dr. Alb. Sleumer’: cifal Volapükaneffa, egevom me penäd dätü 1947 yanul 15 ele ‘Dr. Arie De Jong’: kadämal Volapüka, pro yel: 1947 gitodis valik cifalama Vpa.

Nü pos tim lunik proib spoda Vpik in koupaziläk Lamerikänik pefinidon, söl: ‘Joh. Schmidt’, in ‘Weiskirchen am Taunus’, begom draniko reidanes valik gaseda at ad primön spodi ko om dö dinäds valik Vpi teföls. Volapükan zilik at dalabom bukemi gretik Vpa; elautom jenotemi gretik Vpa, ed etradutom lautotis valasotik (lekonedis, konedis, skätis nolavik,...) ini Vp. numü samäds ti 250. Ogevom vilöfo nüni alik ome pusäköli.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Evedom liman:

söl: ‘P. H. J. Uitternbogaard’ in ‘Hilversum’ (Nedän) ‘Koningsstraat’: 31.

Ladet nulik:

söl: ‘A. N. De Jong, W.P.zoon’ in ‘Bloemendaal’ (Nedän), ‘Hotel Duin en Daal’.

Peselons ünü yel: 1946 yelafoldil 2^{id}: Vpamäks —; 3^{id}: 200; 4^{id}: 300.

Bükapöks.

Kedet donao mälid pada: 3 muton paplaädon dub:

Püdim lecedon püdi stadi kobolifa penoganüköl bevü nets.

Vöd lulid kedeta donao folida pada: 3 muton tonön: ladälastada.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 8.

KRIGS.

Pos volakrig büikum pösods tel se ‘Cambridge, Mass.’ (Lamerikän) elautoms lisedi krigas, kels sis 933 piduinons fa läns Yuropik veütik jöl.

Lised primon me Fransän ko krigs 185 e finikon me Nedän ko krigs 23.

Nums pro läns votik binons: Linglän 176, Rusän 151, Lösterän 131, Spanyän 75, Litaliyän 32, Deutän 24.

Leigüpo statitavans at emekoms penavoti krigas gretik 900 sis 500 b. Kr., kel jonon, das volakrig gretik balid äbinon jölna so vemik äsä kobiko krigs votik valik.

E volakrig telid äbinon nog vemo vemikum ka balid!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 11.

TIKODS TEFÜ PÜD.

Palets löpätik stetons lezäliko nemü nets tefädik okas, das micödons sefädi dub krig zeilü finid feitas bevünetik, e das yilädons oni as med bolita netik in kosams rezipik okas.

Bagaf: 1 baläda di ‘Kellogg’.

Netafed (nu: Noganükam netas pebalöl) dabinon, bi ämuton dabinön; bi tats no kanons säzufükön okis de loned kompenikama, kel bemaston timi obsik.

‘Jhr. Mr. H. A. Van Karnebeek’.

Krig binon fonät bada valik e rübükam sūdōfa. Binon neletian gretikün progeda sogädik.

‘Kant’.

Kritanef attimik primon ad suemön, das labon vokedi ad bitikön ta krig me lekredanäm valik oka e me micöd verik febäda e blima onikas.

‘Prof. Dr. G. J. Heering’.

If ‘Allah’ gevomöv oles vikodi, no migebolsöd nämädi olsik, e kudolsöd ad no miotön vafis olsik me blod utana, kel klemedom lü ols!

Krigalebüd fa ‘Abu Bekr’: Kalifan ün tumyel velid.

Ko kud gretikün gid e kod kriga mutons pavestigön, e mutoy dalilön blöfastabis taana, if atan vilon bespikön gidōfo e ko sufäd dini. Sapan muton steifulön vali me tikäl e no me mekädam.

‘Franciscus à Vittoria’.

In Netafed pladulans länas valik kobikons; us labons pöti ad seivön e digidön odis. Demädis taädik steifoy ad rekosilön medü leodükam bevünetik, ed if konflits mekädik tädons, nogans Netafeda blümöns ad säbinükön feitülis.

(1920 yanul 10: Netafed primon ad jäfidön.)

‘Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland’.

Stunükam gretikün binon, das sogäd lölik no volutikon pö vöd et: krig.

‘Tolstoi’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 11—12.

NUNS.

De “Volapükavöds nulik” nu liseds 18 dabinons, sevabo liseds 10: Vp.—Deutänapük, e liseds 8: Deutänapük—Vp. Utans, kels vilons kopiedön lisedis at, kanons loenön sökōfiko onis de redakan balid Vpagaseda at; mutons ye promön ad gesedön onis mögiküno suniko, sodas votikans, kels i desirons ad kopiedön lisedis at, no nedons stebedön tu lunüpiko lüsedü onas.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Edeadom sekü krigadun mekädik dü koup Lindäna Nedänik fa Yapänans söl: ‘Arie De Jong W.P.zn’ in ‘Soerabaja’ (Yafeän).

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Edeadom söl: ‘S. M. Selegen’ in ‘Trostyanetz’ (Rusän).

Ünü foldil 1^{id} yela: 1947 Vpamäk no bal peselon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 12.

MÖLEKÜLS GRETIK: LIMÄD YÜMÖL VÜ STÖF LIFIK E NENLIFIK.

Fa ‘J. Z. Baruch’.

Nolav sanavik edageton ünü yels lätiko luldeg¹ progedis gretik in jäfüd bekomipa malädas. De maläds mödik dub baktors e bazils badōfiks pakodöls edatuvüloy kodiani, e täno etuvoy mödadilo i tamedi.

Mödöt malädas ye dabinon — bevü ons maläds binons äso yelovatüfud, poliömül, menenaflamat peideimik, näi maläds “kösmikum” äso grip e koldät — kelas kodianis igo me daluskops gudikün no ekanoy tüvön. Pö jenet somik spikoy dö virud, sevabo näfätastōf seimik. Pö jenets mödikün noloy ye nemödikosi u nosi de virud et. Binon ba bakter susdaluskopik ä suslogädik, kludo dabinäd lifik, ba binon te stōf nenlifik, kel ye labon pro koap vobedi venenōfik, si! suvo deidöli.

Vestigs Lamerikänana: ‘dr. Wendel M. Stanley’ tefons nu mu pato jäfüdi malädas at dub virud pakodölas. So ün 1937 eplöpom ad deditükön in kristadafom virudi planamaläda, sevabo uit mosaigamaläda tabaka, kel blinädön alyeliko dämi gretik tabakaplanes. Äklülädos täno, das virud, tapladü utos, kelosi äcedoy valemö in nolavanavol, no äbinon dabinäd lifik, ab proteinamölekül labü gretot sustämik. Tefü binod kiemik proteinamöleküla at pakūpetosös nog, das labon ze binodi ot proteinamöleküla, kel koboädön protoplami, klu uti, me kel dabinäd lifik alik binädön!

Ab difs mödik dabinons vü proteinamölekül viruda e proteinamölekül komunik. Proteinamölekül viruda no te labon vetoti, kel binon mödikna gretikum ka ut proteinamöleküla komunik, ab labon i patōfi milagik ad gonidön nenmiediko ninü siül liföl, klu nilü stōf lifik. Mölekül it viruda no binon dabinäd lifik, bi gonid, ad kel ga fägocedoy te dabinädis lifik, jenon in mod vemo patädik. Proteinamölekül gretik: virud labon sevabo pö dinäds kiemik patik patōfi ad feafomön lamidazüdis e binädis votik siülas lifik züik ed ad koboädön onis ad mölekül leigätik viruda. Gonid no jenon kludo dub teilikam ad dileds tel möleküla rigik, soäsä tuvoy pö nogans donik, ab kom möleküla saidon ad säkoboädön pö dinäds gönik siülis lifik züik, ed ad koboädön me binäds onas mölekülis gretik nulik: möleküls viruda, kels labons vobedi dämbik

¹ Gudikumo: luldegs

pro nogan, in kel dabinons. Nenviliko säkoy oke, va stäänikam kansera da koap lölik, sosus te top bal pedrefon dub maläd padredöl, i no jenon in mod somik.

Mödikans cedons i, das pubod is pemäniotöl gonida küpädik magulon limädi yümöl vü stöf nenlifik nen fäg gonida e stöf lifik labü fäg gonida se dils nogana it.

Soäsä ya pemäniotos pö prim, el ‘dr. Stanley’ e kevobans omik eplöpoms bü yels anik ad deditükön virudi mosaigamaläda tabaka. Ab pö atos no eblebom stebön. El ‘dr. Stanley’ etenükom vestigis okik tefü planamaläds votik, ed i tefü maläds nimas.

Pö atos eklülädos, das plan alik labon virudi patädik oka, kel te binon riskädik pro plan et, e kanon kodön malädi patik. So pö pötetaplans virud semik kanon komädön, kel peloveblinölo sui plans votik no dämükon atis. Pötets at, do pedrefons dub maläd, kanons pafidön i nen riskäd fa mens e nims. I maläds difik nimas klülädons pekodön dub virud. So el ‘dr. Stanley’ eplöpom ad deditükön kodiani slipamaläda jevodas. Dönu i binon proteinamölekül pato gretik: virud labü binod patädik ona e fäg patik gonida. Slipamaläd jevoda pakodon, leigoäsä ut mena, dub viodam nevasita zänik.

Pö vestig ela ‘dr. Stanley’ patöf votik proteinamölekülas gretik esüikon. Proteinamöleküls sevabo fägons ad vobädön mutatis, sevabo ad dagetön süpiko fomis votik. Mutats at, sevabo votikams süpik, kanons i padagetön mekaviko, sevabo dub koedön nüvobedön kiemotis patik.

Pro obs (Nedänans) süikam mutatas, no binon nulod, bi ga mutatateorod, as volfateorod, edageton pladi oka näi teorods ela ‘Lamarck’ ed ela ‘Charles Darwin’ in ked volfateorodas, danädü vobod tüvana ä stabana ona: Nedänan gretik: ‘prof. dr. Hugo De Vries’.

Votaflano süikam mutatas pö möleküls at, dabinöls in jäfud vü stöf lifik e nenlifik, süükon i cedis tefü daved lifa. Ibä, binos voiko mögik, das mutat pö proteinamölekül gretik somik egevon kodedi pro daved stöfa lifik. Ba proteinamöleküls klänöfik at binons limäd vümöl vü stöf nenlifik e lifik.

Mutats somik süpiko süiköls kanons ye i kodön sekis vemo riskädikis. Ibä, jinos, das binos fümik, das proteinamöleküls nenriskädik in nogan liföl sekü mutatom süpiko cenons ad malädikodians, ko seks dämik valik sekü atos.

Tefü gretot virudamölekülas at sökölös paküpetonös: mölekülavetot viruda mosaigamaläda tabaka ud uta vartamaläda, kel semikna drefon tätis kroligilas, binon zao 20 000 000; atos sinifon kludo, das proteinamölekül somik labon vetoti teldegbalionnaik hidrinatauma. Virud, kel kodon slipamalädi jevodas labon igo mölekülavetoti de 25 000 000.

Vobod ela ‘dr. Stanley’ e kevobanas omik esüükon in jäfud vestigas dö maläds jünü neseviks cedis nulik, e labobs kodi valik ad koslogön nitedälo sekis fovikum vestiga.

(Se delagased: ‘Het Vaderland’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 13—15.

TIKODS TEFÜ PÜD.

No leliv dabinonöd pro tats ad dunön gudiko u badiko, ab duns onsik pacödonsöd ma noms kuratik gita e negita! Rixäd bevü tats no binonöd pled komipa, ab krim, kel flagon laodiko pöni: ekö! atos binon utos, kelosi ‘Grotius’ äkredom ko lan lölik oka.

‘Prof. Mr. C. Van Vollenhoven’.

Sekü kod at komip püdimanas no ebinon nensekik. No efägons ad galükön lölo menefi; daglof ämuton labön, äsä jenäds malädas so mödikas, jenädi lölöfik oka.

‘Edger De Melville’.

Muf lanöfik alik muton dulifön stadädis kil: in stadäd balid pakofon, in telid pabefeiton, ed in kilid riprodoy one, das vilon maifükön mekädo yanis ya maifölis.

‘Bertha Von Suttner’.

Reiganefs no dalons nedunön ad plänedön vole, das krig te binon gidik, if jelod saludik loma netik binon dunikod okik, e das binon negidik ä sinik, if padesinodon ad fölon labiäli e stimiäli.

‘Léon Bourgeois’.

Ped, kel jünü no älivikon, yilidon: bos no sevädik, bos nulik, süikon: mev, püdamev vietik, horit dremöl, spet nefümik, loged balid, büsenäl, spel, gretikumos, nilikos: püd.

‘Erich Maria Remarque’: Veg gük.
In vol te nämäds tel dabinons: tikäl e gläv. Ün lun tima gläv ga ai pavikodon dub tikäl.
‘Napoléon’.

Vikods püda binons famaliegikums ka uts kriga.

‘Milton’.

Säkäd dö vafam su län e su mel binon säkäd labü sinif mu nemedik ä plagöfik, ko kel fät fütürik netas e menefa lölik peyümon nabiküno.

Presidal: ‘Wilson’ in spikäd okik in senätanacäm tü 1917 yanul 22.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1947. Pad: 15.

COGEDS.

If labolöv lümäti te bali, e mutolöv filidön zigari olik, gasinakükömi e föni, kini täno filidolöv-li balido?

Lümäti!

Dub viläl obik evedob man monemik!

Ö!... itikob, das igerol de zian olik...

Atos baibinon! Edominovob dü yels zül alsoaro ko of... Atos no flagon-li üfo viläli?

Om: O ‘Gerda’! givolöv vilöfo flonis tum, if binolöv fino seimna blümik pötatimo!

Of: Si! si!... ab sagol ai somikosi, if binob ya tu latik mö düpafoldil bal.

Ämatobs no nog dü muls lul, e krig äsplodülon...

Si! atos jenon bo pluna...

Sevob fümiko, das jevod neföro pomodränon dub tood!

So!... kikodo-li?

Benö! elogol-li föro magoti¹ ko ek po stiraparat?

Nunodan: Benö!... labol kludo bo bäldoti yelas tumkil!... Täno okanolöv bo konön konotis nitedik ze vemo mödikis!

Bäldan: Elilol-li bo seimna konoti ela ‘Ali Baba’ e ravans foldeg?

Kitimo fino kölan okömom-li seimna ad kölön domi obas? Sagom ai, das okömom “odelo”!
Primob ad kredön, das binom balan fütürimanas lufamik.

O! o ‘Annie’! Pro ol okanoböv blinön sakrifoti alik, i fikuliküni!

Remolös täno vifiko gladetavaefi pro ob!

Suämü flonazims lul-li, u deg-li?

No smökob, no drinob e neai logob lü jipuls!

Jönö! klu labol miotädi no bali!

Ga sio: no kanob nedunön ad lugön...

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1947. Pad: 16.

NUN.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘A. N. De Jong, W.P.zn’ in ‘Sneek’ (Nedän), ‘Kanaalstraat’: 9.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1947. Pad: 16.

---

¹ Ba pök pla el “magodi”.

KADÄMAL: 'JAKOB SPRENGER.'

Elabobs fredi gretik ad logön lä obs dü vigs tel söli: 'Jakob Sprenger': dub moted Jveizänan, e lödöl in 'Gams': vilag feilanik löfidik in Jveizän.

In Jveizän binom pösod vemo sevädik, pato sekü tikädöp oka tefü kultanef katulik, tikädöpi kelik jelodom nämiko in rudialeg okik di 'Appenzell'.

To bäldot yelas 75 e maged smalik oka binom pösod nämik, vifafutik, labü kap gretik sagatik, in kel logs kleilik omik spagülons sekü lifäl e feitiäl. Lifamod omik binon vemo balugik e pestabon in lif nensinik. Se om dranäl nämöfik mütöl süikon ad vobön, ad dunön: lanäl, kel jemükon yunikumani ömik. El 'Sprenger' ebelifom mödikosi. Etuvom säspetükamis e taduni mödikis. Lif omik binon äsä lekoned. Too no eperom kuradi, eblebom nämöfik pö lemifäts, kels edrefons omi. So ekälom ed ekäledom b.v. dü yels 16 jimatani fa om pelelöföli, kel ivedof löliko yufineodik dub maläd nesanovik.

Löf omik kol kemen äsüükon pö om dasevi konömavik lönik, keli ätuvom ön mafäd veitöfikum in konömavasit ela 'Silvio Gesell'. Äpropagidom lejoni at, ed äjelodom oni nämöfo ta neflens lekredava okik. Bevü kefeitans omik b.v. dutom i profäoran sevädik nivera in 'Graz': 'Dr. Johannes Ude'. El 'Sprenger' binom sis yels mödik sekretan lelivükamafeda bevünetik: noganükam, kel steifon ad jenöfikön tiketis ela 'Silvio Gesell'.

Pro obs: Volapükans sinif ela 'Sprenger' binon nog vemo veütikum. Binom slopan lefäkälilik valemapäka ela 'Schleyer': Volapük, keli eplägom dediato de yun oka. Ebinom dü lunüp presidan Volapükafeda Jveizänik. Älabom kosami nilöfik ko 'Schleyer', kel igo ilabom desini ad cälön omi fovani oka, desin kelik ye no ejenöfikon. Ün 1929 päcälom liman Volapükakadäma, ed ün 1939 kadämal Volapüka.

Söl: 'Sprenger' ekömom ini Nedän ad bespikön ko obs dinis demädü Volapükamuf. Bespikam at ejenon göniko.

Pö detäv oka ägevom obe lesiami, das äkesumom ko ok magädi vemo plitiki de län obsik, pato de el 'Den Haag' ed el 'Scheveningen'. Äbinom lanälik dö ons. Ifomälom löliko votiko eli 'Den Haag' e züamöpi ona. Ko el "Dönulogö!" äleditobs de obs.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 18—19.

BIR GERMANAS VÖNIK.

Ün yulul yela: 1890 nilü 'Skudstarp' in dibot metas tel e lafika dis glun drinahons vöna-germanik tel se tumyel balid pos moted Kristusa pätuvons. Äkipedoy onis ini tatamused, e pos atos nek äküpälön ad ons, jüs 'Prof. Grüss' älelogom yegis naedilo boso kuratikumo. Pö klinükam äkanon pasetuvön kuratiko ninäd ut, keli drinahons ilabons. Tuvan sevabo no¹ ikanom möükön jüdi pinöfik, me kel ninaflan köpas pitegon, e kel ibinädükon oki me breinavaets nimas. Benö! dis jüd pinöfik at etuvoy gudiko pekonsefölo retis nesoulovik valik biramalta de gren, e reti humula, keli igeboy pö biram. Se petuvölos e nuns, kelis el 'Tacitus' egevom in el 'Germania' okik, ekanoy vestigön kuratiko biramajenädi germanas vönik. Gren pisprötöl päsägükon e pätroivülön, päknidon täno ko vat, dub kelos ädagetoy maltasetrati, kel pävamükon jü grads 60. Dub vamükam juegikamajenäd ädavedon. Lä migot i miel päläükon ad dagetön biri nämöfikum. Lä maltasetrat päläükon humul äbinädöl me migot salädas difik, ed i lefapest, kel pibridon in bir neflifik. Nes leadön lämpikön biri, at pägifon ini drinahons.

(Se el 'Forschungen und Fortschritte'.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 19.

PÜKS VOLA.

Ma el 'Modern Webster Dictionary' (1944) in vol püks 2796 dabinons. In lised sököl panumädos fa pösods kimödik püks veütikün paspikons.

Tsyinänapüks   480 000 000

¹ Ba pöl pla el "bo".

Linglänapük	270 000 000
Rusänapük	166 000 000
Spanyänapük	102 700 000
Yapanapük	97 700 000
Deutänapük	78 947 000
hindiy vesüdik	72 000 000
Fransänapük	68 895 000
Portugänapük	48 800 000
Litaliyänapük	43 700 000
Larabänapük	40 000 000
Polänapük	32 000 000
Türkänapük	20 000 000
Grikänapük	6 936 000

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 19.

TIKODS TEFÜ PÜD.

Mutobs lärnön ad senälön, tikön, vilön, e pato dunön bevünetiko, ed atosi ko süad lefäkik ot, ko kel jünü menef edünön netäli e lomänäli.

‘Rudolf Goldscheid’.

Menef no äsevon, das binon koap bal, das vun dila bal malädükön koapi lölik.

‘Marie Hankel’.

Krig binon sasen ön mafäd gretik; sasen gretik no binon proged.

‘Lamartine’.

If ekebelifolöv krige te dü del bal, lebegolöv Gode ad neföro nedön beliefön oni telidnaedo.

‘Wellington’.

Lülogetobs mu ai u lifi u deadi. Pö mans krigo komipöls bofiks at evedons balät bal. Ai dönu lifoms äsvo su belafäit; de flans bofik belakliv zugon donio; bal labü bälät grünik glorik — lif; bal labü klifavöl nosöfik — dead. Bofiks dabinons laido us, otüpo; e laido bofiks binons leigo mögiks.

‘Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruïne’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 19—20.

COGEDS.

Profäoran: “O ‘Emma’! o jipul! klinükolös seimna studacemi obik vemo gudiko, ab no kontagolöd bosil lilol-li?”

“Aneito edrimob, das äbinob Tsyinānan. Äbinos jeikik!”

“Kikodo äbinos-li jeikik?”

“Benö!... no nolob vödi bal Tsyinānapüka!”

“Vat kiomödik!” man, kel älogom balidnaedo meli, äsagom seifölo.

“Si!” jimatan omik äküpetof, “e nu ga logobs te sürfati.”

“Lilolöd naedilo! o ‘Elly’! dins jönikum dabinons in vol ka mon!”

“Atos binon vemo mögik, o ‘Roelof’! ab neodoy moni ad kanön remön onis!”

“Ebejütob leoni at in Sulüda-Merop. Komip äbinon vemo fikulik, ibä din äbinon: ud on, ud ob!”

“Kredob vilöfo atosi. No kanob fomälön oli asä fönatapedi.”

“Labob klotemi pro del alik viga...”

“Nö! atos ga no mögon!”

“Ga sio! klotemi at!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 20.

NUNS.

In lebuk: ‘Vijf kunsttalen’, pedabüköl fa ‘J. Muusses’ in ‘Purmerend’ (Nedän), lautan: ‘Dr. W. J. A. Manders’ gevom cödöti dinöfik dö Volapük, el ‘Esperanto’, el ‘Ido’, el ‘Occidental’ ed el ‘Novial’.

Kanons pasivön de söl: ‘Jacob Sprenger’ in ‘Gams’ (Jveizän), söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Voorschoten’ (Nedän), e söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän):

‘Short Grammar of’ Volapük fr. Jv. 0,30, fl. Ned. 0,20.

‘Aperçu du’ Volapük fr. Jv. 0,30, fl. Ned. 0,20.

Peselons ünü foldil 2^{id} yela: 1947 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 20.

YUFAPÜKS BEVÜNETIK E LITERAT ONAS.

Fa ‘Johann Schmidt’.

Säkäd yufapüka bevünetik änotikon balidnaedo ün yel: 1603, ven Linglänan: ‘Alex Top’ äpübom penedi okik: ‘The olive leaf’. Sis tim et jü adel sits e steifüls zao 350 esevädikons, kelas dil mödo gretikün dido äblebon nen sek. Sits plu 300 ejafädons aliko te penädi bal, u penädis 2 u 3; votiks ejafädons penädis lul, deg u mödikumis. Veüti nog gretikumi, e dub atos i literati gretikum sits nulikum: ‘Occidental’ e ‘Basic-English’ edagetons. Finodo ye sits te kil retons, kels neföro onepubons se yelabuks yufapüka-jenotema: Volapük obsik, el ‘Esperanto’ ed el ‘Ido’. Luldils fol literata valodik tefons pükis kil at, if no demoy gasedis, ibä pö ats propor binon 1 tä 20. Literat valodik sitas valik suämon zao penädis 6000 e gasedis 1800. De ats penäds ti 3500 dutons lü el ‘Esperanto’, sevabo tida- e propagidapenäds zao 1600 e penäds 1900 in ‘Esperanto’ pelautöls. Lised gasedas di ‘Esperanto’ ninädon zao tiädis 1500, tio kildil bal gasedas at epubon te mö nüms nemödik e gaseds zao 200 votiks äpubons as näibleds delagasedas e gasedas votik länas difik. Lü Volapük penäds 792 dutons, de ats zao 230 in Volapük pelautöls e ret as tida- e propagidapenäds. Gasedalised Volapüka ninädon tiädis 104. Zao gaseds 85 äpubons mö yelods plu bal. Te ans nemödik pepübons as näibleds ud in rubrigs patik delagasedas e gasedas votik. Lü liseds penädas ela ‘Ido’ penäds ti 250 dutons, de ats zao 100 as literat voik. Gasedalised di ‘Ido’ labon tiädis tio 100. Literat yufapükas neudik (kel tefon gramati e lafabi valemikis, pasigrafi e polügrafi) ninädon penädis zao 900 e gasedis anik.

Klu te literat mö penäds zao 600 e gaseds zao 60 reton pro sits valiko retiks. De ats zao 25 nog elabons gasedis lönik. El ‘Occidental’ älabon gasedis 7, el ‘Esperantido’ 6, el ‘Latino sine Flexione’, el ‘Latino international’ el ‘Ro’, ed el ‘Universal’ aliko 4, el ‘Esperanto’ ma ‘Stephan’ 2. Sits 15, sevabo el ‘Antido’, el ‘Daodono’, el ‘Tal’ (‘Volapükido’), el ‘Idiom Neutral’, el ‘Langue universelle’, el ‘Esko’, el ‘Medial’, el ‘Nov-Esperanto’, el ‘Novam’, el ‘Novial’, el ‘Nuv-Esperanto’, el ‘Inferpretor’, el ‘Idiom neutral’, el ‘Compromiss’ ed el ‘Monario’ älabons aliko gasedi bal. Ün yel: 1934 de gaseds at ye ädabinons nog te uts ela ‘Novial’, ela ‘Occidental’, ela ‘Latino sine Flexione’ ed ela ‘Nov-Esperanto’. De el ‘Basic-English’ notets kuratikum nog defons. Literat votik sitas at binädon tio te me tidapenäds. Se mödot gretik sitas at nog esevädikons in sogods smalik el ‘Solresol’ di ‘Sudré’, el ‘Pasingua’ di ‘Steiner’, e ‘Langue bleu’ di ‘Bollack’ e votiks anik.

Dub daglof gianagretik yufapüka-säkäda demü bundan silas balatik, pak in vol lölik, e tim ya ze gretik yelas ti 350, jäfüds bibliografanas e jenavavestiganas yufapüka ya evedons vemo veütiks. Posä Volapükan sevädik: ‘Prof. August Kerckhoffs’ (‘Paris’) epübom ün 1889 in “Yelabuk pedipedölas” oka balidnaedo bibliografi yufapükik, mutons panemön asä bibliografans veütikün nutima el ‘P. E. Stojan’ ed el ‘Dr. Takács’. El ‘Stojan’ esevädikom valemö dub el

‘Bibliografio de Internacia Lingvo’ (1929) oka; el ‘Dr. Takács’ elautom ün yel: 1934 lisedi valemik gasedas yufapükik.

Asä jenavavestigani kanobs nemön dönu Volapükani; el ‘Dr. Rupert Kniele’ ästidom leigo ün yel: 1889 me buk okik: ‘Das erste Jahrzehnt der Weltsprache Volapük’, jäfüdi nulik at yufapükaliterata, posä el ‘Leopold Einstein’ ed el ‘Hans Moser’ brefobüo ilautoms ya penotis smalikum dö jenotem valemipukas. Asä stabalebuk ye muton palecedön lebuk vestiganas Fransänik bofik: ‘Couturat’ e ‘Leau’, kela toum balid labü pads 576 ko tiäd: ‘Histoire de la Langue Universelle’ äpubon ün 1903 ed ün 1907 päläfulukon me toum telid labü pads 112 ko tiäd: ‘Les nouvelles Langues Internationales’. Penäds baiädik, do in gretot boso smalikum, epubons pro pükaziläk Linglänik fa el ‘Guerard’ (1921), pro pükaziläk Deutänik fa el ‘W. Fraustädter’ (1910), pro pükaziläk Rusänik fa el ‘E. Drezen’ (1928).

Gaseds anik egebidükons okis sites difik, e lofons dub atos vestiganes keinoti semik. Liedo nog nos binon sevädik tefü fätots ela ‘Interlanguages’ (‘Paris’) in din at dugöla.

Tefü literat Volapükik nog sökölös muton panunön. Sis nun lätik dö literat valodik (in nüm: 5 yeloda: 1938 gaseda at) nog penäds 40 e gaseds 14 petuvons, sodas nu dabinanums in prim penota at pemäniotöls perivons. Volapükagaseds 104 padilädons nu so: Yurop: 89, Merop: 11, Siyop: 4 e Stralop: 1. Padilädölo ma läns epubons in Deutän gaseds 23, in Nedän, Litaliyän e Lösterän aliko 11, Lamerikän 8, Danän 6, Spanyän e Jveizän aliko 5, Linglän, Fransän e Belgän aliko 3, Tsyinän, Rusän, Yapän, Brasilän, Svedän e Bömän (Tsyegän-Slovakän nuik) aliko 2 e Mäxikän, Rumän, Laustralän e Portugän aliko 1.

Nesev viogretik tefü Volapükaliterat edareigon, logoy se nun ela ‘Stojan’, kel in buk okik pläo so süperik mäniotom Volapükagasedis 22 e penäds Volapükik 94, du el ‘Dr. Takács’ in lised oka numädöm gasedis nemu 37. Kodedü def at e pöks mödik in Volapükavödem, yufapüka-vestigan sevädik: ‘Paul Tarnow’ in ‘Düsseldorf’ isludom ad desinön dönubevobi stäänik bibliografa. Ün 1944 bü fimek atosa ye edeadom. Bukem gretik oma, in kel pato Volapük pikomulon bundaniko, pedistukon lafo sekü seks kriga. El ‘Paul Tarnow’, do no äbinom slopan Volapüka, ebekodom mu pato, das veüt Volapükaliterata äsevädikon fovo valemiko in sogods jäfüdik, ed i obs: Volapükans vilobs kipedön mebi stimöl pro man dialik at.

***

In nüm 6^{id} yeloda äyelik gaseda obsik esteifülob ad setuvön literati zaik yufapukas valik. Tefü Volapük obsik nums kuratik äkanons pafümükön. Te tefü el ‘Esperanto’ ba nefüms veütik kanons nog dabion, bi ob as Deutänan de 1933 äkanob suimön te nebundaniko volfi. I lised gasedas dalon palecedön asä ze kuratik. Zao¹ desin obik te binon ad gevön reidanes gaseda at lovelogami naböfik de löl valodik yufapüka-säkäda. If slopanas sitas votik nog mätedölas mäniotonsöv, tefädo emäniotonsöv, literati onas leigo so kuratiko, äsä obs obsiki, tän okanobsöv lofön suno numis fümik.

Veüti sitas dugöl kil: el ‘Esperanto’, Volapük ed el ‘Ido’, ya emäniotob in penot balid. Elogobs, das num literata-balatas binon völadimaföm gudik völada u nenvölada, paka e veüta sita tefik. Ifi tefü mödots smalikum penädatiädas sitas in finod pemäniotölas sakrifäl pükijafana tefik, stad monik ona u yuf benomeugikanas ba ekodons-la in jenets anik votikami tefü digid onas, so ga mögos ad setuvön me mod at se num gretik sitas grupis telidi e kilidi.

In lüäl at ya in prim penota balid el ‘Occidental’ ed el ‘Basic English’ pämäniotons pato. El ‘Novial’, el ‘Latino sine Flexione’, el ‘Nov-Esperanto’ e fümiko i disin kömöla ela ‘IALA’ dalons vo palänümön lä grup telid, as sits nulikum, kels dilo ya labons literati ze veütiki, u kels kanons spetön volfi patik.

El ‘Occidental’: jafot ela ‘E. Von Wahl’ edavedon pos volakrig balid, ed ädageon, leigoäsä el ‘Novial’ latikummo epuböl ela ‘Jespersen’, pato slopanefi se sogods di ‘Ido’. Mödots penädas pukas bofik penunons fa el ‘Stojan’ me 14 e 4; mödots at, mu pato ut ela ‘Occidental’ ye emödikumons vemo.

---

¹ Ba pök pla el “Zuo”

Tefü el ‘Basic English’, kel ädavedon ün yel: 1930, ädaĝeton stütedi calöfik, e ya labon tidabukis in püks difik, äsä i pö disin kömöel ela ‘IALA’, volf fovikum muton pastebedön.

El ‘Latino sine Flexione’: ‘Interlingua’ ela ‘Peano’ nunon in el ‘Bibliografio’ ya penädis 20. Pro obs: Volapükans vo nitedos, das limans se Volapükakadäm ideditöls ekompenoms, nestedöfo vegü el ‘Idiom neutral’, lonädiko in dinäd at; so tuvobs is bevü votikans eli ‘J. B. Pinth’.

El ‘Nov-Esperanto’, pejäföl ün yel: 1925 fa el ‘Saussure’ (magälanem: ‘Antido’) edafomikon vegü el ‘Antido’ (1911) ed el ‘Esperantido’ as feafom ela ‘Esperanto’. El ‘Stojan’ mäniotom ün 1929 ya penädis 33 mödiküno de ‘Saussure’.

Grup kilid binon boso stäänikum. Ninädon mö sits jöl yufapükis nu enosikölis utis, kels iplöpons ad daĝeton nemu sogodi miedik slopanas, kels sekü atos ibleibons dabinön dü tim semik, e kels dub atos i älabons in literat yufapükik pladi do neflagiäliki. Vilobs numädön onis is timaviko e bejäfön onis baiädiko, bi atos, de tikädöp jenavik, binon nitedikum. Püks at binons: el ‘Lengua universal’, el ‘Solresol’, el ‘Pasilingua’, el ‘Spelin’, el ‘Spokil’, el ‘Dilpok’, el ‘Langue bleue’ ed el ‘Ro’.

El ‘Lengua universal’: pük Spanyänana: ‘B. Sotos Ochando’ ätuvon ün yels: 1852—1863 lediniko in Spanyän e Fransän paki fe miediki. Klubs tel in läns pemäniotöl äpläidons püki at. Literat ona binädon ma ‘Kerckhoffs’ me tiäds 12 penädas e gasedas.

El ‘Solresol’: musigapük profäsorana Fransänik: ‘Sudre’ päjafon as bisarot bevü yufapükadisins (binäds teik püka at binons nems musigik: ‘do’, ‘re’, ‘mi’, ‘fa’, ‘sol’, ‘la’, ‘si’, stabatonodas vel). Too elaidälon in sogod smalik slopanas in Fransän e Litaliyän tio jü volakrg balid. El ‘Kerckhoffs’ ed el ‘Stojan’ nunoms penädis lul. Lautans äbinoms plä el ‘Sudre’ nog el ‘Rusnelli’¹ ed el ‘Gajewski’.

El ‘Pasilingua’ ela ‘Steiner’ sevädön pö obs se jenotem Volapüka as mätedian mäniotadigädik in Deutän. Ädavedon ün yel: 1885, ab änepubon ya dönu ün 1889. El ‘Stojan’ enumädöm de penäds degbal ona veli sa gasedi bal. Asä lautanis tuvobs plä ‘Steiner’ nog eli ‘Moser’ ed eli ‘Lenz’. Feitapenäds no patiko sofiks ta Volapük dutons nu lü literat Volapükik.

El ‘Spelin’ ela ‘Prof. J. Bauer’ in ‘Agram’ äsevädön in sogod mu smalik leigüpo de 1885 jü 1889. Äprodon penädis jöl ela ‘Bauer’ ed ela ‘Straus’. ‘J. Bauer’ äbinom ed älebom ai slopan Volapüka; penäds tio valiks omiks tefons püki ela ‘Schleyer’ e dutons nu leigo lü Volapüka-literat.

El ‘Spokil’: jafot pükik ela ‘Nicolas’ evedon to dabin ze lunik ona (de 1889 jü 1904) te nemödiko sevädik. Penäds fol temunons nog dabini ona.

El ‘Dilpok’ ela ‘Marchand’ jonon in binod oka sümi semik ko Volapük. Ün yels: 1898—1908 de at penäds lul, valiks ela ‘Marchand’, epubons.

Veüti boso gretikumi pük ela ‘Bollack’: el ‘Langue bleue’ ädaĝeton. To tim brefik dabina onik (1899—1907) penäds no läs 16 ona epubons. As lautans tuvobs eli ‘Bollack’, eli ‘Lanzini’ e votikanis.

El ‘Ro’ ela ‘Foster’ äbinon pük lölöfiko mekavik. Ün yels: 1908—1928 päpakon lediniko in Tats pebalöl Lamerikäna. El ‘Stojan’ nunom penädis lul, valikis de ‘Foster’.

Me atos num yufapükasitas patiko mäniotadigädikas binon finedik. Te onitedos obis ad sevön sitis ut, kels pekoboädons stabü Volapük. Ats binons valemo: el ‘Veltparl’ ela ‘W. Von Arnim’, el ‘Zahlensprache’ ela ‘Hilbe’, el ‘Dilpok’ ya pemäniotöl ela ‘Marchand’ ed el ‘Spelin’ ela ‘Bauer’. As feafoms Volapüka tuvobs sitis sököl: el ‘Tal’ ela ‘Hössrich’, el ‘Langue universelle’ ela ‘Menet’, el ‘Balta’ ela ‘Dornoy’, el ‘Bopal’ ela ‘Streiff’ ed el ‘Dil oma’ ela ‘Fieweger’. As sotüls votik nog feafoms ela ‘Kerckhoffs’ ed el ‘Proto Volapük’, sa el ‘Volaspik’ evedons in sogods mu smaliks.

Spelo Volapükamuf nu valöpo föfiodranöl ogevon obe suno kodedi ad pladön jenotemi e literati (jü atim: penäds 16) ona ini gased at.

---

¹ Pök pla el ‘Busnelli’.

***

Fino palonulonös nogna tikädöp tefü lölanum yufapükaliterata! Valemo penäds labü pads läs 20—25 no pekekalükons in num at, pläämü penäds patiko veütiks (penäds lönik pükelas difik, e r.). Penäds poedik e noateds ko vödem pekekalükons nen dem gretota. Fovo dabükots difik penädas no pedemons, ed i no kluba-literat ninedik (statuds, e r.) penumon demü leigafom oka. Dub kekalkul grupas pemäniotöl labod penädas vedonöv sio telna so gretik. Nog mutos pamäniotön, das penäds Volapükik binons läs gretiks ka penäds di ‘Esperanto’ u di ‘Ido’. Täxet literata smalikün klülisko no mögon. Te zänabür Volapüka ela ‘Schleyer’ in ‘Konstanz’ ya enotükon de 1884 jü 1910 mödoti plu 1200 gasedasetratas, konsälas e propagidapenädilas.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Nüm: 6. Pads: 21—23. Yel: 1948. Nüm: 2. Pads: 5—7. Nüm: 4. Pad: 14.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1942 MAYUL 24, NÜM: 1.

Vätälölo, das söl: ‘Johann Schmidt’ tidal Volapüka laiduliko evobom ziliko e nenropiko gönü Volapük, ed egevom bundano blufis¹, das nolom staböfiko Volapüki, cälöb söli: ‘**Johann Schmidt**’ pemotöli in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän) tü 1895 setul 28, e lödöli in ‘Weiskirchen am Taunus’, ‘Bahnhofstrasse’: 20, as **profäsoran Volapüka** (318).

‘Bad Godesberg’, 1942 mayul 24.
Cifal Volapükanefa:
Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,
Studadilekan p. d.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Nüm: 6. Pad: 23.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1947 YANUL 15. NÜM: 1.

Bi sekü seks volakriga telid no labob mögi ad dedietön obi nentasteifo Volapükamufe, lovegiovob söle: ‘**Dr. Arie De Jong**’, lödöle in ‘Voorschoten’ (Nedän), gitätis e gitodis valikis oba tefü dug Volapükanefa dü yel: 1947, sodas kanom bitön de 1947 yanul 15 jüesa del lätik yela 1947 as **Cifal nelaidüpik Volapükanefa**.

So pelonöl tö ‘Bad Godesberg’ tü
del 15 id yanula yela: 1947.
Cifal Volapükanefa:
Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER,
Studadilekan p. d.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Nüm: 6. Pad: 23.

TIKODS TEFÜ PÜD.

Neodoy kuradi ad tevön krigio, kuradi gretikum ad vitön oni, kuradi gretikün ad finidön oni.
‘Peter van Oldenburg’.

Ta tikods bayonäts no labons nämädi.

‘De Saint Simon’.

Stim binon vo din midunik, if mutoy dagetön oni me bludispil.

‘Émeric Crucé’ ün 1623.

Ävilob bumön Gode temi me nams lönik obik, ab äproibom osi obe, bi pimiotob dub blud e dub krig.

‘David’.

Ad primön krigi no binos din fikulik, ab kanos binön biedälisko fikulik ad säbinükön oni; prim e fin no binons in fäg pösoda ot; ek, igo nennämikan, labom fägi ad primön krigi; ab sägebön vafis pas okanom, if vikodans viloms osi.

¹ Ba pök pla el “blöfis”

‘Sallustius’.

Jenotem lejonon obes, das nos kanon davedön te se mekad. Fütür menefa pestabon su balädam bevü nets.

‘Dernburg’.

O! binos süperik ad labön nämi giana, ab binos tiren ad migeböni oni äsä gian.

‘Shakespeare’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pads: 23—24.

COGEDS.

Cif: “Begol livüpi mö dels kil ad yufön jimatani pö klinükam gretik... ab atos no kanob dälön!”

Büran: “O sö! dani milnaik!”

Büran: “Jäfob nu ebo me bos. Odunetob sunädo oli. Sumolös vüo stuli!”

Visitan: “Ab sevol-li bo, kim binob? Binob graf: ‘X. de Y.’ !”

Büran: “Sumolös täno stulis tel!”

Liötan: “Si! dü krig gretik ekomipob su fronts valik. Dalob sagön, das krigajenöp binon voböp oba. Igo bü krig äkekomipob in Frikop pö krigagoläd ta kafärs.”

Lädül: “Sio-li? Lä flan kinik-li?”

Cödal: “Sekü kod kinik esumol-li moni et?”

Kusadäb: “Ob... ob ävilob vedön kädan, e demü atos ämutob stüredön garanamoni.”

“Sisä eperom moni oka, laf flenas omik no plu kosädon ko om!”

“E laf votik-li?”

“Et no nog sevon, das no plu labom moni!”

“He! o himatanil! herem olik binon vemo mänsidikum, ka ün tim, kü äseivob oli!”

“Si! o lelöfäb! ab atos labon bo i nog kodi votik...”

Jitidan: “E so südöfatidod klülädön dönu, das nek kanon dünön sölis tel...”

Julan: “Fat obik sio kanom osi, o vomül! Ibä binom ya dü yels degjöl lä els ‘Vroom’ e ‘Dreesman’.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 24.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Eseditof:

vomül: ‘Jacq. Stok’, ‘Den Haag’.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom profäsoran Volapüka:

söl: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchern am Taunus’ (Deutän).

Edeadom:

söl: ‘Max Bissuti’, ‘Linz an der Donau’ (Lösterän).

Peselons ünü foldil 3^{id} yela: 1947. Vpamäks 400.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1947. Pad: 24.

1948 (yelod 13id)

GODACÖDETAMS.

Ûn tims vönädik yul päcedon as Godacödetam diseinü nämöfikumam bosa. Salud yula pänämöfikon dub atos, e dejeik pro miyul pägretükon dub atos, bi God pävüdon pö at ad pönön miyulani. “Dalob deadön, if atos no binon so”, lieloy nog sagön fa ek pöpa, u: “Dalob deifalön, if no binos veratik”; e notodots somik mödikum komädons — do suvo nensevediko — äsä sot yulafomüla pö nets difik. In el ‘Groningen’ nog liloy: “Mag mie de bok steuten as ’t nait woar is” (= Hikapar dalom joikön obi, if no binos veratik). Fransänans sagon: “Que le bon Dieu me fasse aveugle de mes deux yeux” (= God gudik bleinükönös logis bofik oba!). E somo sagods mödik dabinons, kels gejonons kösömoti ad yufidön Godi it, as cödal löpikün, ad säklänedön me milag verati. Pagans äyulons nämätü tail e yeb, nämätü bels, vats, klifs e stons saludiks, nämätü balib, nämätü gläv, nämätü lin me sakrifablud pikölöl, e r. Kritans äplaädons dinis pagik dub krod, latar, gopul, sepülaston saludana, relikids e r. Dalestüm pro saludikos e dred pro pön ägevons yule völadü gretik. In ‘Roma’ älaboy vönädo soti veratastona. In ston et hog äbinon, ini kel yulan ämuton pladön nami oka. If ämiyulon, täno ston äfarmikon ed ädeknibon nami. In sagäds vönädik reidobs, das doats miyulana äblägikons, u das saludan pilüvoköl ägleipon ed ädakipon nami onik.

Pöps primöfik äcedons yuli te asä Godacödetami. Yul it no älonädön tefü döb u nedöb, ab jen u nejen sekas piyulöl ünü tim pilonöl. Yulam pätanäton suvo ko lüvok maleditas, neläbas u mifätas. Pö ons i pönod nonik pälonon demü miyul, ibä pöni äleletons Valanämädale. So nog äbinos ün tumyels balid timedä obsik pö pöps germik. Ab nekredans äsüikons, kels no ägeyilons ad miyulön. Ba ya iplakons tu suvo, das seks piyulöl äfablibons. Semans änotodons notodäliko, das no ägeyilons miyuli, bi ga pönod no äsekon. Atos äkodedon tüi fin tumyela lulid rege Burgunänik: ‘Gondebald’ ad läfulükön yuli gitädik ko bos nulik. In jenets, kö yul äklülädön nesaidön ad säklänädön verati, kusadäb e kusadan ämutons bligidön telkomipi. Somo telkomip pänüdugon as gitädabluf ad nämöfikön yuli, büiko ini Burgunän; ab gebäd ata änuvegon suno poso i lä pöps zülödöl ed ävedon ze suniko so stäänik, das demü smalot alik telkomip pädasumon as jenöfot lonädöl. Gitädabluf somik äkanon klüliko te kösömikön ün tims lekreda verik. Utan, kel ägideton, ämuton vikodön, äsä el ‘David’ zesüdiko ämutom vikodön giani: ‘Goliath’. Godikonfid verik kritanas balid no äcedons osi votiko.

Telkomip äbinon pro mans libik; nenlibans e voms ämutons sufükön okis Godacödetames votik. Kultans e kleudans, kels no ädalons komipön, äkanons lonülön pladulani, leigoso voms e cils. Komipan somik, pato if ätefos stimi voma, älofom kösömiko oki libaviliko; voto pähürom tä mon. Ven sör ela ‘Jan’ I de Brabän dobiko päkusadof fa el ‘De Labroce’ demü venenam, äspidom lü ‘Paris’ ad blöfön dub telkomip nedöbi söra oka. El ‘De Labroce’ no äkünöm, ed ädeadom latikumo len for, dub kelos ga ädagetom pönodi gidik oka. Säsufokam oka de telkomip päcedon as jemod gretik, ab sosus ijenon, din i ifinikon: cödäd ijenädön täno gidiko. Utan, kel iperädöm, päcedom as miyulan, e de om nam pädecöpon. Dü zänodatimäd lölik telkomip gitädik äbleibon dabinön, ed in Linglän nog lunikummo mö tumyels anik. Telkomip atimik, kel valöpo in fizirasogods elaidälon lunüpo, e nog geböfon in läns difik, muton pacedön as ret Godacödetama vönädik. Ûn zänodatimäd git nämikünana: munämagit, äbinon git teik, kel pädasevon fa lesiörs. Ägevon lesiöre ömik, kel äsenälom oki nämiki, vifiki ä skiläliki, pöti ad letodön nefleni oka dub kusad pülük ad telkomipön.

If vom penoföl no ätuvof komipani, kel äslopikom paleti ofik, tän ämutof sufükön oki filaleblufe u vataleblufe, as blöfameds vemikün. Pö filalebluf kusadäb ämuton kipön nami nüdik oka dü tim anik in fil, ud ämuton peklotölo te me jit golön da boadakum filöl. Medü mod lätik at jimatan ela ‘Karl’: bigan, jikelan pikusadof fa atan demü dulter, eblöfoföv nedöbi oka. Filalebluf pänemon semikna feralebluf. Täno kusadäb ämuton golön nüdafuto love plaudaneifs glutöl, u

polön feri glutik love fagot stepas zül, u steigön nami nüdik oka ini gluf ferik glutik. Lätik at ätefon te lesiöris. If koapadil, kel äkontagikon ko fer glutik u ko fil, äblebon nenviodik, tän nedöb piblöfon. Feralebluf äjenon kösömiko in glüg, kö bemül fa kleranef pesaludüköl päkipedon. Geb ona ämuton papelön. Dub cun e plekam kusadäb ämuton preparön oki pro lezäl. Kultans äbegifüloms oni me saludavat. Pos lebluf ävilupoms nami onik me flabs linumik, su kels snil glüga pästäpedon. Pos dels kil ko plekam e cun pelifädöls, flabülod pädesumon, e döb u nedöb päragon, a ma nam päcedon as pefilüköl u no peviödöl.

Vatalebluf äkanon pajenükön me vat hitik u me vat koldik. Pö hitavatalebluf kusadäb ämuton ramenön ko brad nüdik stoni se cafäd fulik me vat kuköl. Sunädo pos atos kultans äflabüloms bradi, e jenäd fovik äbinon äsä pö filalebluf. In dils semik Siyopa e Frikopa hitavatalebluf nog dabimon. Pö koldavatalebluf ätanoy jaini zü koop kusadäba, ed äjedoy oni ini vat. If äbleibon flotön, tän äbinon döbik, if äsadon, tän atos äsinifon nedöbi ona. Lebluf at päjenükön sio mödiküno, ed elaidälon lunüpo. Jü pos zänodatimäd me at pälonädos, va ek äbinof u no äbinof jimagivan. Lukred pagik älejonon vönao, das vat: lömin saludik, ärefudon ad lasumön ninio midunani. Utöpo, kö lebluf nog geböfon, äsä in nisul: ‘Nias’ vesüdü Sumatreän, cedoy, das vatalanan no vilon getedön döbani, e pedon oni löpio. Cedoy, das Godacödetams nog geböfons pö pöps natädik mödikün; luveratiko egeböfons vöno pö pöps valik. Krit no ekanon nosükön kösömotis dibätiko ivulikölis, ab elonülon onis sumätöfö käläd kleranefa.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 1—3.

TIKAV NENSPALIK.

Man bäldik ägivom seimna jikonömäne okik ad loetön diledi bubamita mö pauns degbal. Jikonöman äfidof kläno oni, ed äplonof täno lü mastan oka: “O mifät kion! Kat efidon miti valik!”

Man bäldik ägolom seiliko lü kvisinöp, ägleipom kati len nükaskin onik, ed äseidom onu sui vätöm; ävetoton kuratiko mö pauns degbal.

“Si!” äspikom lü jikonöman, “pauns degbal mita dabinsons us, ab kiöpo nu kat eplibon-li?”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 3.

SPIKEDS ELA ‘SAADI’.

Sapan nen tug binon äs bleinan, kel polon flamoti. Litükon votanes vegi, e golon it in dag.

If stadol vü neflens tel, spikolöd täno te vödis somik, das, üf vedonsöv seimna flens ola, no nedol jemön!

Gleipolöd pas täno glävi, if säditretaveg votik bal no dabimon-la!

Alan cedon täläkti okik nendöfiki, ed alan cedon cilis lönik okik jönikis.

Igo if sap valik enepubonöv se vol, nek cedonöv demü atos oki it stupiki.

Utan, kel ün dels, das binon nämädik, no duinon benodis, oplakon düfäli fäta, if nämäd onik umoikon.

Gudikos te levedon dub sufäd, spidiälan vobädon nosi.

Utan, kel konleton noli, e no sevon ad gebädön oni, binon äs man, kel plaudom länedi, ab no besovom oni.

Nobain, igo if falon ini släm, blebon nobain, e püf, igo if löpioviron vemo löpio, ga blebon te püf.

Nämäd in nam fopana su tron binon vaf ta on it.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 3—4.

COGEDS.

Kif läd bigik et äbinof-li, ko kel änu espikol?

Atosi no sevob. No äkanob kömön saidiko nilü of ad lezilön nemi ofik.

Golols-li mödiko se dom?

Kanol suemön: nö! Pelobs loatamoni so mödiki, das sio mutobs blibön domo ad juitön ze löliko moni, keli segivobs.

O jipul! kiodüfiks nögs et binons! No ekükol-li üfo onis me saböm?

Lesi! o läd! ab at edädikon sunädo, ven äninükob oni ini vat kuköl.

“Fitadiät no okoedonöv-li volfön täläkti?” malädan äsäkom.

“Ba sio,” sanan ägespikom. “Ab if osegolöv-li seimna aldeliko ad päskarön? Atos bo odafomon fomäli olik.”

Älogob ädelo blodi ola in teatöp, ab ädunom, äsva no älogom obi. Niludom-li bo, das binob pülikum ka om?

Atos binon smilöfik! Binol ga fümiko ebo leigik äs om. Ab om binom ai fopan so fatütik!

“Dinäds jinons binön no göniks,” dium äspikof. “No kanob dagetön tanäti ko lanan himatana olik.”

“Atos leno stunükon obi,” jiviudan äküpetof. “Binos nu pas düp zülid, e büikumo i neai äkömom lomio bü düp telid u kilid ün neit.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 4.

NUNS.

Kadäm Volapüka.

Ad lied gretik obsik egetobs nuni, das söl: ‘Prof. Dr. Karl Ludwig’, kel tü 1900 febul 12 pecälom fa cifal: ‘Johann Martin Schleyer’ as kadäman Volapüka, edeadom ün 1943.

Kanobs nunön freda, das el ‘Societas Polyglottica Universalis’ (‘The Universal Polyglot Society’) ün 1947 edälon, das i Volapük pagebon as spodapük.

Peselons ünü foldil 4^{id} yela: 1947 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 4.

FÜNAN LEKREDA NULIK.

Ma ‘Kucin’. Petradutöl fa ‘F. J. Krüger’.

Semanaedo dü devodiplägüp sudelik in glüg obsik älibob predi jönik. Memob nog gudiko parabi sököl:

Skrädan äkömom lü ‘Napoléon’ ed äkeblinom begapenädi jöniko pepenöli. In penäd at man änotükom, das ifünom lekredi nulik, e das lekred at binon plagikum, nutimikum e kovenikum ka lekreds jünüik. Äbegom däli e yufi ela ‘Napoléon’ ad pakön lekredi okik.

Atan ädureidom begapenädi küpäliko, älülogom skrädani vestigölo, ed äsäkom ome: “Binol-li ol it fūnan lekreda nulik at?”

“Si! o mayedal lampörük!” skrädan ägesagom plütiko, ed äspetom netakediko sludi.

“Givob ole däli, e zuo igo ob it oyufob oli ad pakön reli olik. Ab bü val omutol fölon stipi bal. Lekred nulik binon din veütik, klu i stip obik binon veütik.

“Balido omutol kodön, das paselol tä sikuls kildeg. Pos atos ozesüdos, das neflens olik ocödons, odatomons, olebatons oli, das okronons oli me spinakron, ocödetons oli ad deadam, osepülons oli, osnilons sepüli olik, e das ol fino olelifikol se dead.

“If udunol atosi, obinob noe slopan balid rela olik, abi heroedan lekreda nulik ola.”

Skrädan äbiegom mükiko ed ämogolom.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 7.

SPIKETS LESTIYÄNIK.

Nud binon logod mena.

No kükolöd nögis, kels no nog penögons!

Plü mud binon gretikum, plü bäk muton binön vidikum.

No spukolöd ini fonäd bäldik, büä nulik blümon!

Mugs no golons ini muds katas cavöl.

Utan, kel spikon, sovon; utan, kel dalilon, klopon.

No utan binon pöfik, kel dalabon nemödikosi, ab utan, kel neodon mödikosi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 8.

CEDS E TIKODS.

Bolit binon jain, kel brekon, if tiroy oni tu vemiko.

‘Napoléon’.

No löfilob, das voms jäfikofs me bolit.

‘Napoléon’.

Pöf binon nos, demü kel kanoy pleidön.

‘Bernard Shaw’.

Kid spikon pükis valik.

‘William Blake’.

Binos neai tu latik ad glömön.

‘William Blake’.

Dred, täläkt, blig, e stim seilikons, ven lelöf spikon.

Sap Fransänik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 8.

COGED.

“O pastan!” man äspikom. “Sevob, das no elifob, soäsä äsötos binön, ab vilob gudükumön obi.”

“Atos fredükon obi, o flen!” pastan äsagom. “Klu vilol klemön duliko sinodis valik.”

“Si! o pastan!”

“E vilol-li kömön dönu nomiko ini glüg?”

“Si! o pastan!”

“E löfön-li kemenis olik?”

“Si! o pastan!”

“E givön-li alane utosi, kelosi debol one?”

“Benö! o pastan! No badocedolös osi obe! ab atos no binon lekred; atos binon büsidadins.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 8.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Edeadof:

läd: 'C. Peerbolte — Jansie', 'Zaltbommel'.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Ladet nulik:

Söl: 'Dr. Hannsmartin Schleyer', 'Konstanz', 'Seestrasze': 7. (Bayän — Deütän) ('Französische Zone').

*Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 8.***FLUTAN: 'KA-I-KO'.**

Konäd Yapänik vönädik.

Fa 'J. De Boer-Van Strien'.

Cils Yapänik lärnoms¹ ya göliko ad svimön gudiko. Svimans Yapänik binoms famiks in vol lölik. Atos sekon, no patiko bi svimoms gudikumo ka svimans se läns votik, ab bi natemoms so vemo gudikumo. If klad julanas Yapänik dageton svimitidodi, büiko dunoms okskilükamis mödik natemama. Cils sevoms, das ats binons veütiks. Tän kladanef golon ini vat. Kladanef pateilon ad palets tel; grup alik labon su kap luhäti köla votik. Samo yelovans e redans dabinoms. Nu svimitidan flutülom, e hö! pledil luhätirava primon, pö kel cil alik plidomöv mu vemo. Du pledoms pledi at, zimufedom klüliko in vat, ed alna dönu bal omas padisblunom. Süadolös, das Yapänans smalik et lärnoms ad binön späliäliks ko natem oksik!

Ven kladanef esegolon se vat, e binon dönu sägik, ed elenükon klotis, tidan primom ad konön. E täno konom vemo suvo konädi vönädik flutana Yapänik: 'Ka-i-ko'.

El 'Ka-i-ko' älifom bü tim lunik, vemo lunik, ven els 'samurai': lesiörs krigiälük nog äbinoms nämädiks in Yapän. Äbinom man de licin balugik, ab äbinom famik in län lölik, bi äflutom so magifikiko. Ven els 'samurai' cädik ägevoms zäli, el 'Ka-i-ko' pävüdom ad komön pö at, ed ad pläyön. Tonis valik se natavoled äkanom magulön me flut okik; if äliloy omi, äbinos, äsva äliloy noidi bimas fota, äsva äliloy kliküli vata sturablukas smalik love stons kölik smufik, ed äsva äliloy vokädi lü ods bödas. If äsäkoy ele 'Ka-i-ko', lio ilärnom ga flutami magifik at, tän äsagom mükiko: "Kanob pläyön, soäsä dunob, bi man bäldik, kel ädugälom obi, ätidom obe fägi ad taetön natemami."

Seimna äjenos, das el 'Ka-i-ko' ipläyom dönu lo sog gretik sölas cädik. Leson ela 'Mikado': lampör nämädik Yapäna, ikompenom pö atos, ed äfäkom so vemo sekü pläy, das noe ämesedom eli 'Ka-i-ko' pliniko, abi zuo äbüedom pänön omi fa pänan skilikün Läna Sola sülöpiköl. Su el 'kaikemono' binü sadin zadiko pekölöl, älogoy eli 'Ka-i-ko' ko flut omik seadöli, e po om Bel saludik: el 'Fuji-Yama' älopikon, leigoäsä su pänots Yapänik valik.

Nu bevü els 'samurai' lesiör bal ädabinom, kel änebönom vemiko ele 'Ka-i-ko' stimi et. Atan äbinom el 'Lung-syi.' El 'Lung-syi' ya suvo isteifülom ad dagetön göni lesona ela 'Mikado', ed atos no eplöpon. Sekü kod at ähetom eli 'Ka-i-ko', ed äsludom ad deidön flutani.

Ün soar semik änükripädöm ini gad, kel ätopon zü dom ela 'Ka-i-ko', ed in kel flutan ai äseadom. Tons svidik äjonons lesiöre vegi. Us su bam binü bösin grünik, kela flans bofik pimiedükons dub nimamagots sofiko grüniks, flutan äseadom, e fulamun äsegifon liti sofik okik love gad.

El 'Lung-syi' äsüadom, das el 'Ka-i-ko' no ilielom lükripädön omi, ab lils japäliko lilöls flutana sio ililons osi. Su glun i älogom jadi lesiöra, ed in nam omik glävi pisetiröl.

E ga el 'Ka-i-ko' no äfinükom flutami okik. Älaipläyom, ab, ai äflutölo äplöpom ad taetön so natemami okik, das muskuls valik koapa omik ävedons mu tenidiks ä düfiks. E ven el 'Lung-syi' ätatakom omi me gläv japik okik, no äfägom igo ad dujoikön skini flutana...

Täno el 'samurai' äcedom, das magivam äbinon kod atosa. Spido äveadom glävi okik, ed äfugom.

---

¹ Gudikumo: "lärnons".

Fovo el ‘Ka-i-ko’ no plu änedom dredön omi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 9—10.

FLITAMUG E RADAR.

Fa ‘Dr. J. Bijlmer.’

Ya lunüpo äsevoy, ed istunoy dö atos, das flitamugs kanons flitön so gudiko in dag. In lulit ud in neit flitamug sefliton ad yagön. Flit onik binon valemö vifik e vimik. Ün finod tumyela 18^{id} el ‘Spallanzani’ ädunom sperimäntis ko flitamugs sälogamio piflabülöls, ed äklülädos, das nims pö flit no pätipons dub atos. Pinüfarmükölo ini cem ledagik, in kel fads pitenidükons lupemiko, leno äflitons ta din alseimik. Brefüpo pos atos, Jveizänan: ‘Jurine’ ätövom, das flitamugs sälogamio piflabülöls, pö kels lilam pisäjäfidükon, sio äflitons ta dins valik. Küped vemo veütik at ye äreafon lölöfiko ini glömäd.

Ün 1920 el ‘Prof. Hartridge’ änotodom büocedi, das flitamugs dub sesed tonavefas, kelas leog dönu pafanädon, kanons fümükön pladi yegas. Pas pos volf radara el ‘Griffin’ ed el ‘Galambos’ äfägoms ad blöfön veräti teoroda at. Fümükam staneda fa flitamugs labon sevabo stabi in prinsip ot, äsä radar; dif binon te, das pö jened¹ lätik tefos vefis lektinamagnetik, e pö balid tonavefis. Nims sesedons tonajokis brefik in tonodalöpöt, kelis liläm menik no kanon sienön. Tonavefs at labons brananumi mö ze 50 000 a sekun, e tonajoks dulons mö bos brefikum ka teltumdil bal sekuna. Benö! takädo joks ze 10 a sekun pasesedons, e flito joks 30 jü 60 a sekun. Plü nilikumo flitamug nilikon lä yeg, plü mödikum num jokas vedon. Mödot sesedas suföfon miedükamis semik, bi klüliko tonajok pesesedöl alik muton elabön büiko timi ad gekömön asä leog. Se tim, keli leog neodon ad rivön lili, flitamug kanon fümükön fagoti. Plüo nilikumo nilikon lä yeg, plüo timi brefikum leog neodon, e plüo vifikumo malets kanons sökön odis, kludo plüo kuratikum stanedifümükam binon. Vobedaraid sita at binon niludo mets ze 4. Luveratiko flitamug alik sesedon pö vefalunot lönik oka, sodas nims no sufons tupi de seseds odsik. Flitamugs labons larini pato vemiko evolföli, nudaflitädis e lilakoanädis patädiko pefomölis. Luveratiko tonojoks löpik nämöfik at pafomons dub vögatans e pasesedons da nud, ba i vegü mud (if mud e nud pategons nims i no kanons flitön) e leog pafanädon dub lil. Färmükamamuskul smalik in liläm ai demon, das lil pafärmükon dü sesed it, e sunädo poso pamaifükon dönu, sodas te leogs pafanädons.

Lio flitamug, plä plad yega, i kanon fümükön natäli yega, nog binos rät, ab fäg onik tefü atos miedon neluverati, e flitamug no leadon cütidön oki dub sümädöt. Binos vemo neluveratik, das logamafäg badik nimas kekompenon pö atos, e kod no dabimon ad cedön, das labon-la smeilasieni pato evolföli. Sots flitamugas dabinions, kels fägons ad topodön go flitölo raänidi su bimabled, ed ad lapigön oni nes kontagön bleidi it. Mafädi somik no nog edagetobs me radar obsik.

Reto flitamug go fümiko i jafädon tonis lilamovik, dub kel oy as sevan ya kanoy memosevön soti; ab atos no tefon desini konota at.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 10—11.

COGEDS.

“Ed atosi sagob ole,” läd bäldik ezuniköl äspikof, kel ikonstatof, das pitatedülan idobükom boso anis canas oka, “ed atosi sagob ole: no dunob plu stepi bal ini selidöp ola.”

Ab vig no nog bal ipasetikon, ed äkömof dönu, ed äremof paunis lul juega.

Ven igetof pebonedölosi, e selidöpan isleifom moni ini layet oka, lätikan äküpetom sarkadiko: “Ed ätikob, das no ödunol plu stepi bal ini selidöp oba!”

“Atos äbinon i desin obik,” läd bäldik ägespikof, “ab äneodob sabi pro böväd kata obik, ed ati neläbo äkanob dagetön neseimo in nilöp pläamo de ol.”

¹ Bükapök pla el “jenäd” u “jenet”.

Kim söl et binom-li, kel abonedom änu väreti miliga?
 Atan binom nimateiman, kel no geyilom tigridi neträtöfikün.
 Kio! drinom-li miligi? No löfom-li üfo biri?
 Benö! e mu fūmo! Ab no logol-li, das jimatan binof lä om?

“Lä kis milit ün krigatim kanon-li paleigodön?” särjan äsäkom.
 “Lä bioskop, o särjan!” rekrutäb ägespikom.
 “Lä bioskop-li?” särjan äsäkom. “Kikodo-li lä bioskop?”
 “Bi plad gudikün binon pödik, o särjan!” rekrutäb ägespikom.

“Eninükob cogo flonadimi ini itjäfidapararat roagas,” söl äsagom. “E kis, ticol-li, pilauton-li su kadil?”

“Beno-li?” läd äsäkof.
 “Olifädol lifi olik lä vom yunik löfidik keinik.”
 “Küpädö!” läd äspikof, “das dins somik semikna baiädons so kuratiko ko jenöf!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 12.

NUNS.

Bi num penädas di ‘Occidental’ fa el ‘Stojan’ pemäniotöl no plu binon verätik, söl: ‘Johann Schmidt’ begom ad läükön in yeged: “Yufapüks bevünetik e literat onas II” lä notets tefü pük at (kedet 2^{id} pada: 6), das num penädas binon zao 60, e lautans lediniko binons ‘E. Von Wahl’, ‘Berger’, ‘Federn’, ‘Matejka’, ‘Sjöstedt’, ‘Creux’ e votikans.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Ladet nulik.

söl: ‘P. Albert Kruse, O.F.M.’, ‘Franciscanos’ in ‘Obidos’ (‘Pará’) (Brasilän).
 Peselons ünü foldil 1^{id} yela: 1948 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 12.

KRITAN GRETIK: ‘ORIGENES’.

Fa ‘Dr. K. H. E. De Jong’.

Valemo, i nog ün nutim, kritans stimons no saidiko balani manas süperikün, kele debons, ön tef plu bal, dani gretikün, sevabo eli ‘Origenes’.

‘Origenes’ pämotom zao ün yel: 183 in ‘Alexandria’, kel, i tefü lif relik, äbinon bal zänatopas cifik lampöräna Romänik.

‘Origenes’ äzeilom ya suniko studi nolavas, ko desin ad fümükön vemiküno stabis krita.

Ägevom hiyunanes tidodemis, in kels ätidom metodo omes ad dadranön fino jü müsters dibätikün rela.

Oki löliko vobode okik ädedietölo, älifom mu balugiko, ed äföлом бүdedis semik, kels panedemons vo fa kritans tu mödiks.

To — u bo ebo dub — meritabs oka ‘Origenes’ emutom sufön ya dü lif okik nofis vemik flanaü lekredakompenans oka.

Äkonfliktikom i fino — dö kelos no nedobs stunön — vemiko ta cifod Romänik.

Dü lampör: ‘Decius’ (249—251) päfanom, pädatomom e päädodom ko filodeadam, ab äblebom laidälik. Äsäfanoy omi dönu, ab klülabiko sekü datoms pesuföl edeadom tü tim zao brefik pos atos ün bäldot yelas mäldegzül.

Za tumyel bal e lafik pos deadam omik sünod di ‘Alexandria’ ämicödon eli ‘Origenes’ demü lejons häretik semik.

Äbinom reto lautan mu fluköfik, e de penäds omik mödot zao gretik ereton.

Lebuki lekredalesetik veütikün omik: “Dö stabadins” sevobs mu patiküno te se tradutod latinik mu döfik.

Ma ‘Origenes’ God ijafoom bü vol at kedi volas votik, ed ojafoom pos päridikam vola at dönu kedi volas votik.

Lans, primo beatiks in lif lanöfik, pexilons sekü sinodalefail, ini koaps taledik. Vol äreafoon dub atos ini pönastad nelaida.

Lans ye okompenikons pos blufams mödik dönu pö beat büikum; volajenäd lölik jenöfikon demü disein at dugäladisini Goda.

Jelodapenäd ela ‘Origenes’ ta tatak filosofana: ‘Celsus’ ta krit benodistikon oki dub nol legudik e blöfamamod sagatik.

‘Origenes’ elautom plänis ad bibabuks mödikün; do vemo döfons dub lalegoram, ninädons too dinis sevidigädik e veütikis mödikis.

De om i num ze gretik predas, ab mödadilo in tradut latinik, ereafons lü obs.

In pred omik, kela vödem Grikänapükik pekipedon, dö magivans di ‘Endor’ ‘Origenes’ blöfom, das, if no viloy viodön vödem bibik, lanan de ‘Samuel’ jenöfiko espikon lü ‘Saul’.

‘Origenes’ refudülom deki literatik valik, e besteifom te kleili stüla. Pö naeds anik jonülom cagedäli plitöfik, samo ven fopülükom mödilauti lönik oka.

Jonülom oki in polem as taan lesiörälik. Dasevom tio stedälo, das häretans mödik — lejonis kelas befeitom nespaliko — lifons puedäliko.

Fino vilobs mäniotön utosi, kelosi ‘Origenes’ äcedom tefü lastrolog, kel ün atim süükon nitedäli so gretiki.

Ma om stels no binons kods, ab mals, utosa, kelos jenon su taled. Nol kuratik lastrologa ye no jonidon pro mens, ab pro dabinäds löpikum.

Atos baiädon ko nenotodäl, keli, ‘Origenes’ i in tops votik penädas okik demom tefü yegäds somik.

(Se el ‘Het Vaderland’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 13—14.

EL ‘PIROPO’.

Kisi danemobs-li eli ‘piropo’? El ‘piropo’ binon stimod nenplafik, me kel hi-Spanyänan stimodom su süt vomi jönik. Stimod, kel reto mödadilo pasagon ko desin, das plä leplekáb i votans lilons oni. Binos vemo plitülik ad flätön lupleidi vomik me vokäd stunidöl, jäst teatik, ab vöd ela ‘galán’ binon pas lölöfiko voätik, if i beigolans kanons juitön oni.

El ‘piropo’ u ‘requiebro’ binon malik pro kalad Spanyänana. Vom Spanyänik kösömofo so vemo, das palüspikof smugiko lo publüg, das of, ven fät dugon ofi lü läns nolüdikum, stunof dö nenotodäl nofik, keli mans foginänik jonüloms ofe. Smil nonik, lefänam nonik me hät, el ‘piropo’ nonik, kanon padunön fa nolüdänans koldälik et! Nö! tän in Spanyän...

Binos lönanatäl hi-Spanyänana ad plimön; sevom sunädo, kisi mutoy lüvokädön vome beispatöl. El ‘piropo’ voik no pedobüköl nelabon selediko cogedi; i dinäds bolitik e topiks no selediko pagebädons ad gevön ele ‘piropo’ nidi mödikum.

“Pro vom somik fägoböv ad vedön monäkiälän,” hi-Spanyänan lelöfädik vokädöm pö logam jipula yunik löfik. Pö naed votik küpäl pastiron medamiko lü jibeigölan keinik: “Deükolöd häti olik pro lädül lejönik et!” hiyunan samo spikom nelaodiko (?) ini lil kompenana okik.

No selediko i mot jiväläba pagebädof as zeil ela ‘piropo’ voätik. “Kio läbik mot mutof binön, kel emotof jijjönani somik...!”

Tälen ad sagön nentöbido eli ‘requiebro’ bluvükon suvo fogänani, ab ga i patudigidon semikna. Ibä klülädos, das sagods spiritik mödik no binons votiks, äsä prafads prosadik pöpalidas vönädik. Suvo els ‘coplas’ at blünons nensevedo yegädi pro vokäds stunüköl, kels binons kösömafraseods. I bib binon fonät danöfik pro el ‘piropo’, pato lekanit ela ‘Salomon’. Hebrej koedon senälön dönuamo fluni oka; igo nüdugot ad ‘piropos’ mödik: ‘ole’! pedütülön de el ‘joleh’ hebrejik.

El ‘galán’ binom semikna letälenik pö datik käfedas ad tirädön küpäli.

“Viloböv, das odeadobös aneito!” tonos süpo, e vom mutof vo labön ladöfi düfälik ad no logön seimna dü timül lü lifatufavan. Atos binon mögod mana! Loged bal se logs ofik, e sludom laodo: “Nu no labob plu desiri ad deadön! Logs äsä stels...!”

Klüliko jön logotik binon yegäd danöfik pro lobams. So jönik äsä jivirgan: ‘Maria’, logs äs stels, smilil flenöfik,... ats valik binons keinots, kels pakazetons vemo. Pato logs e futils voma Spanyolik ai dönu pabekanitons; pük nevoik mu petuüköl pöton pö atos! Logs no kanons nidön saidiko, futils no kanons binön saidiko smaliks e gütöfiks. Fe... voms mödikün, kels mutofs dalilön elis ‘piropos’ labofs magedi smalik. Ibä hi-Spanyäna, kel natälo no binom gretik, löfilom te kekompnenani nog smalikumi.

(Ma nunod spikäda fa ‘Dr. Werner Beinhauer’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 14—15.

TELKOMIP DE ‘VICTOR HUGO’

Tumyel plu bal epasetikon, das ‘Victor Hugo’ päletodom ad telkomip fa teatadilekan okik: ‘Harel’.

El ‘Harel’ isüföloom, efe vemo jöniko, eli ‘Lucrece Borgia’ in el ‘Théâtre Porte St. Martin’. Publüg ye äprulon, e getots ävedons ün del alik smalikums. E ven getots vedons smalikums, ai säflenikam semik süikon vü lautan, kel riprododom dilekane, das reklamom no saidiko dramati, das no saidiko ebüedom lenkleibön lenkleibabledis tutaädik, e r., e r., e dilekan, kel te demom kalietis dramata. Din ävedon so badik, das nemödikos äsaidonöv, ed el ‘Hugo’ ed el ‘Harel’ ämutomsöv telkomipön. El ‘Harel’ äsludom tü göd semik ad desumön eli ‘Lucrece Borgia’ de duinabotem. El ‘Hugo’ äprotestom.

“If laidälol pö desin olik ad finükön plösenis dramata obik, tän at binon lätik, keli föro egetol de ob,” poedan ätädom.

“Edelo,” el ‘Harel’ ämenodom smililölo, “äpromol nog obe dramati fovik ola.”

“Epromob ole nosi,” ‘Hugo’ äsagom.

“Sio epromol osi obe,” ‘Harel’ ägespikom.

“Si!”

“Nö!”

El ‘Victor Hugo’ ätuvom lomo tü brefüp pos atos penedili sököl de ‘Harel’: “Laidäl olik ad bedotön lesagi obik, kodon, das penofob fa ol. Spetob bläfedi. Nunolös obe, kitimo e lio cedol ad gevön oni obe!”

‘Victor Hugo’ sunädo äsegolom ad sukön temunanis. Ven äzüigolom züi gul ela ‘Boulevard’, äloegom jutedön lü ok teatadilekani senälöfik, kel nen preparam seimik äplänom ome:

“O söl: ‘Hugo’! epenob ole penedi vemo diotiki. Deidön oli obinosöv med go badik ad dagetön dramati fovik ola. E tefü ol, udeidön eli ‘Harel’ go no obinosöv fam vemo gretik pro ol. Binos gudikum ad rekosilön obis. Vilol-li pardön obe, e givön obe dramati olik? Klülös, das el ‘Lucrece Borgia’ oblebon binön su program.”

‘Victor Hugo’ äsiom...

“Vö!” el ‘Harel’ äfisagom. “Binol luveratiko lautan balid, kele teatadilekan esagom: “Dramati olik u lifi olik!” ”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 15—16.

NUNS.

Söl: ‘Dr. Arie De Jong’ pecälom fa el ‘Societas polyglottica universalis’ (= Klub polüglotik valemik) as presidan onik. Klub at steifon ad balön pükis valik, e pükis natik e pükis mekavik, e pükis vönik e pükis lifik, ini kompnenef bal. Zänabür kluba at binon in ‘Amsterdam W.’ (Nedän), ‘Reinier Claeszenstraat’: 49. Sekretan binom söl: ‘F. J. Krüger’.

Disein, keli limans kluba at besteifons, binon ad dünön odis pö stud e tradut, ed ad kobovobön in kvipäl voik frutü tid, lekan e nolavs.

Klub spelon ad pübön ünü tibrefüp jäfidoti polüglotik lönik, in kel püks valik, pro kels etuvon kevobanis odagetons pladi. Geb Volapüka ya pegaranon.

In nüm: 4 yeloda 33^{id} ela ‘Schweizerisches Gutenbergmuseum’ yeged labü tiäd pölüköl: “Volapük — Eine vergessene Welthilfssprache” komädon.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Jan Petr’ in ‘Praha-Dejvice’ (Tsyegän-Slovakän), ‘Grazianiho’: 15 a.

Ladet nulik:

söl: ‘Dr. Hanns Martin Schleyer’ in ‘Lahr’ (Badän, Deutän), ‘Tramplerstrasze’: 62.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad:16.

SIKOTS PEGEVÖL FA CIFAL.

Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 1.

Vätälölo, das söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’, Kadämal Volapüka, binom sis yels lemödik balan slopanas fiedikün Volapüka ed egevom blufis nenumovik nitedäla oka pro föd dina sublimik obas as keredakan Volapükagaseda pro Nedänapükans,

esludob ad legivön, pötü motedadel 118id Datikana Volapüka, söle: redakan ‘**J. G. M. Reynders Sr.**’, pemotöle in ‘Zwijndrecht’ (Nedän) tü 1869 mayul 7 e lödöle in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Hugo de Grootstraat’: 82,

köni pegoldöl di ‘Schleyer’.

‘Bad Godesberg’, 1948 yulul 18.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER.

Studadilekan p.d.

Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 2.

Vätälölo, das söl: ‘Jakob Sprenger’, Kadämal Volapüka, sis tumyel plu lafik efödom in fied neceinovik Volapüki,

esludob ad legivön, pötü motedadel 118id Datikana Volapüka, söle: dabükan ‘**Jakob Sprenger**’, pemotöle in ‘Speicher’ kanton: ‘Appenzell’, Jveizän tü 1872 mayul 8 e lödöle in ‘Gams’ kanton: ‘St. Gallen’, Jveizän,

köni pegoldöl di ‘Schleyer’.

‘Bad Godesberg’, 1948 yulul 18.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER.

Studadilekan p.d.

Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 3.

Vätälölo, das söl: ‘Johann Schmidt’, profäsoran Volapüka, evedöl Volapükan ün 1928, ün yels lätik ko zil gretikün elautom pro periodagaseds yegedis dö Volapük ed egivom spikädis dö pük at broadöpe di ‘Frankfurt am Main’ ed eslopükom pro Volapük me tidabuk okik e spods susnumik,

esludob ad legivön pötü motedadel 118id Datikana Volapüka, söle: musigal ‘**Johann Schmidt**’, pemotöle in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän), tü 1895 setul 28 e lödöle us, ‘Bahnhofstrasze’: 20,

köni bronsötik di ‘Schleyer’.

‘Bad Godesberg’, 1948 yulul 18.

Cifal Volapükaneffa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER.

Studadilekan p.d.

Dalebüd de 1948 yulul 18, nüm: 4.

Vätälölo, das söl: ‘Francisco S. G. Schaden’, Volapükan süperik ä sevädik Brasiläna, sis degyels ko zil fümädik eslopükom pro Volapük in lomän okik me spikäds e yegeds in gaseds mödik,

esludob ad legivön, pötü motedadel 118id Datikana Volapüka, söle: **profäsoran ‘Francisco S. G. Schaden’**, lödöle in ‘São Bonifacio’, ‘Correio de Queçaba’ (‘Estado de Santa Catharina’, Brasilän),

köni kuprinik di ‘Schleyer’.

‘Bad Godesberg’, 1948 yulul 18.

Cifal Volapükanefa:

Prof. D. Dr. ALBERT SLEUMER.

Studadilekan p.d.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads:17—18.

DALEBÜD DE 1948 GUSTUL 3, NÜM: 5.

Ma dalebüd ä diplom dätü d. 3id dekula yela: 1910 datikan famik mekavapüka: Volapük, monsinyor: **‘Johann Martin Schleyer’** in ‘Konstanz’ len Lak di ‘Konstanz’ elovegivom obe dugi fovik Volapükanefa de deadamadel okik.

Edunom atosi, bi esevom obi asä Volapükani lezilik sis yel: 1892. Espodob ai ko om, ed evisitob omi dönuamo in ‘Konstanz’. Noe ilautob ünü yels mödik mödoti gretik yege das gönü Volapük, abi islopükob menis mödik pro Volapük. Fovo espikädob suvo komü kobanefs gretikum, ed istütetob ai mastali pö töbidam valik me mon.

Lunüpo bü dead oka cifal: ‘Schleyer’ i ecälom obi asä kadämali Volapüka lobülü dun obik gönü Volapük. Deadam cifala nenfenik ejenon tü 1912 gustul 16.

De del at cifalacal oba eprimon. Spod jäfadik ko Volapükans mödik äglofon. Lärnamods ad lärnön Volapüki päfövon. Tü prilul 23 yela: 1914 esävilupob lezälisko mebastoni jönik labü pöträt reliäfik gudik mastala e nüpenot lunikum len deadamadam ela ‘Schleyer’ in ‘Konstanz’. Zänodü vobs fluköfik valik pro stäänükam püdapüka voik at volakrig balid esplodülon; so mög alik ad pakön Volapüki änosikon valöpo dü yels mödik.

Konletam Volapükanas in Deutän e kobovob ko Volapükans fuginäna äkanons papreparön te nevifiko ün yels: 1920—1933. Bümals spelik mödik älüjonilons dönulifikami Volapüka. Ab täno ün yel: 1935 dub proib tatik propagid alik yufapükas mekavik süpiko pänemögükon. Mögis lätikün ad yumükön pöpis in kobovob püdiälük ä beniköl volakrig telid mu mifätik edistukon. Vüo valöpo i flens e nolans mödik Volapüka edeadons. Lepato in Deutän dönulifikam logädik Volapüka e kobovob frutik ko Volapükans fiedik in läns votik pefikulükons e pafikulükons vemo dub krigs e seks onas.

Sekü kods at ecedob pötiki ad lovegivön cifalacali no-Deutänane ebluföfö.

Cälod obik edrefon söli: ‘Jakob Sprenger’, dabükan ä kadämäl Volapüka, pemotöli in ‘Speicher’, kanton: ‘Appenzell’, Jveizän tü 1872 mayul 8, e lödöli in ‘Gams’, kanton: ‘St. Gallen’, Jveizän. Sis yel: 1891 slopan fiedik at mastala obsik ed oba ebejäfom Volapüki lanälo, ed elautom penädis digik dö at. Dub atos sevädikom veitiko. As fūnan Lelivükamafeda bevünetik enitedälükom limanis ata feda so vemo pro Volapük, das pük at evedon dü yels mödik jü atim kosädapük bevü limans, kels spikons pükis de ods distikis.

Dub tanät nabätik Volapüka ko Lelivükamafed bevünetik garan jinon pagevön, das Volapük olabon fütüro käli pato vobediki, e das atoso mög dönustäänükama i pasefükon lä nets votik tala.

Tü del degmälid gustula yela: 1948 mastal neglömovik obas obinom dü yels kildegmäl in lananöp. Etdelao söli: kadämäl **‘Jakob Sprenger’** olovesumom dugi löpikün Volapükanefa tala lölik e leigo cali dilekana Volapükakadäma.

Begob Volapükanes valik ad fiedön kol om asä fovan obik in cifalam: valikans stütönsös omi ai nämiküno pö töbidams omik ad födön Volapüki!

Benäd Goda gevonös cifale kilid Volapükanefa duni e fredüköli e sekaliegiki in dün diala sublimik obas dü yels vemo mödik!

‘Bad Godesberg’, 1948 gustul 3.

Cifal telid Volapükanefa ä dilekan Volapükakadäma:

Prof. Dr. theol. et Dr. phil. ALBERT SLEUMER,

Studadilekan p.d.

KONGRED YUOPA.

Kongred Yuopa ekobon in 'Den Haag' de d. 7id jü d. 10id mayula yela: 1948. Päbekomon fa pösods ze 750 se läns Yuopik ze valiks. Zuo ädabinons us küpedans se Tats pebalöl Lamerikäna e se Reigän Linglänik, ed i sog veütik gasedimanas ze 250, kels äkomulons volagasedemi.

Bevü komans tatans sevädik äbinoms, äsä num semik läxbalidalas e läxministeranas dinädas fuginänik, du ministerans mödik nog äjäfidöls i äkomoms. Fovo: dailans paletas distikün, bijops e komulans cädik votik glügas reledas difik, dustodans e jäfüdaklubacifs veütik, gitavans, konömavans, profäsorans, lekanans, poedans e lautans, e fino: komulans noganas vomas, yunanefa e votikas. Do vüds valik äbinons pösodiks, kompenans as löl äkanons cedön gideto, das äkomulons nämäto lüälis veütik valik lifa e tikoda Yuopikas.

Valaseadods kongreda päjenükons in el 'Ridderzaal' (= lecem lesiöras). Dü maifükamaseadod pejenüköl ün poszedel mayula 7, spikäds päspikons fa 'Churchill', 'Brugmans', 'Coudenhove-Kalergi', 'Ramadier' e pösods votik mufas, kels besteifons baläti Yuopa. Maifükamaseadod päbekomon fa jiplin: 'Juliana' e hiplin: 'Bernhard' e fa limans dipanefa.

Jäfots kongreda pädilädons fovo bevü komitetanefs kil: bolitik, konömik e sogädik, e kulturik. Presidans äbinoms tefädo: 'Paul Ramadier' (läxbalidal sogädimik Fransäna), 'Paul Van Zeeland' (läxbalidal Belgäna) e 'Prof. Salvador de Madariaga'. Komitetanefs ädavobons sludis stabü nunods, kels pälofädons fa näiäda-komitetanef bevünetik pro balät Yuopa. Votükamimobs mödik pälofädons, döbats liföfik päföbons ün mayul 8 e 9, ed ädulons semikna jü dibät gretik neita, igo jü gödadüps gölik.

Tü zedel sudela: mayul 9 meugijon komunanefa päjenükon su el 'Dam' (nem piada in zänod ela 'Amsterdam') in cifazif, kö täxeto mens ze 40.000 äkomons. Spikäds päspiköl fa cädans kongreda e se lif notidik Nedänik äsüükons lanäli gretik.

Sluds fa komitetanefs pidavoböls pälofädons in seadods valodik kil. Fümäl kompenanas kongreda ad pladön okis löpü dists bolitik gretik bevü ons dabinöls, ed ad kobovobön pro din Yuopa, äklülädon se jenöfot, das sluds kil päzepons me vögods valik. Jäfots kongreda äfinikons ko jötaseadod brefik, in kel disins päskätöns pro vobod kömö. "Nun Yuopanes valik", in kel sluds kongreda päkobosumons, ed in kel stüt valemik pälevokon, päzepon lelobülo.

SLUD BOLITIK.

Distuks ün yels mäl kriga e koupa pekodöls, nepluikam nulüdotiprodama in vol lölik, nosükam dila gretik fäga dustodik, daved debabeloda levemik, laibinükam pelotas militik, läsikam nämäda konömik, senäls heta dub krig edavedöls, bads laiduliko epluiköls netätima, e, to vob fa el 'U.N.O.', def nämäta bevünetik, kel binon saidiko nämöfik ad blinön leodi e loni bevü nets — so faktors tonons, kels fomons tädi neleigodovik bena e sefa netas Yuopik, kels nu patädons ad sukubön.

Kongred,

baicedü prinsips e diseins, soäsä ats peplänedons in nunod bolitik, pelofädöl fa näiäda-komitetanef bevünetik mufas pro balät Yuopa,

1. dasevon, das binos blig dranik netas Yuopa ad vobädön balatami konömik e bolitiki fümükamü sef e proged sogädik;

2. eseivon koteno mesülis balid, kels brefobüo pelonülons fa reiganefs Yuopik anik diseinü kobovob konömik e bolitik, ab cedon, das noganükams pestidöl nen kevob votik no ofägons ad lüblinön dulöfo tuvedi säkädas dranöfik e fefikas, kels nutimo dunidons.

Gitäts reigätik.

3. steton, das pro nets Yuopa tim ekömon ad lovepolön dili gitätas onsik stide seimik gönü pläg kobädik ona, ko disein ad näiädön e völfön yufafonätis onsik;

4. cedon, das balam ü fed Yuopa omuton labön, as disein okik, das fümükon sefi netas kompenöl, das muton binön neseکیدik de reigän alseimik votik, e das no odalon lüälön ta net votik alseimik;

5. lonulon ya nu, asä bligädi Yuropa pebalöl, jenöfikami pianik demokrata sogädik, kela disein binon ad libükön meni de sumätükam alik, ed ad moukön nefümi konömik alik, äsä demokrat bolitik diseinon ad jelön oni ta nämädaviläd;

6. steton, das tuved teik säkädas Deutänik, e konömikas e bolitikas, palüblinon dub balam ü fed Yuropa;

7. steton, das balam ü fed omuton läblünön ad proged konömik, bolitik, sogädik e kulturik pöpas in ziläks lovemelik, kels peyümätöns ko on nendämü tans patik, kels yümätöns länis at ko pöps Yuropik;

Lasam Yuropik.

8. stigädon kazeto ad levüdön pro lasam Yuropik, pösodis fa dails länas kompenöl se ons it u plödü ons pudavälölis. Lasam omuton labön bligädi

- a. ad lüblinön fomami e notodami ceda notidik Yuropik;
- b. ad gevön komandis tefü mesüls sunädik, dub kels, e konömiko e bolitiko, balät zesüdik Yuropa pianiko povobädon;
- c. ad primön vestigi tefü säkäds gitik e stabaloniks, kels odavedons sekü fomam balama ü feda, e leigo tefü seks konömik e sogädiks ata;
- d. ad preparön disinis tefü diseins pemäniotöl;

Dalon gitätas mena.

9. cedon, das balam ü fed somik muton binön lügolovik pro nets Yuropik valik, kels lifons pö sit demokratik, e kels vilons bligidön ad stümön daloni gitätas mena;

10. sludon, das komitetanef muton pafomön, kel okomiton oke nenzögo bligädi telik: ad disinön daloni at, ed ad gevön mobis tefü noms, kelis reig bolitik muton labön ad digädön nemi demokrata;

11. steton, das pö stip nonik reigs kanons panemön demokratiks, kels, jenöfo u gito, no garanons libi konsiena, kobikama e cedinotoda, e leigo i gitäti ad fomön leliviko taätanefi bolitik;

12. vapon, das komitetanef at ogevon ünü muls kil nunodi dö jäfots okik;

Löpacödalef.

13. sagon as süad okik, das ad jelön gitätis pösodöfa menik e prinsipis liba, lasam omuton gevön mobis tefü stid löpacödalefa, kel labon dagebi zesüdik mütamedas ad koedön stümön daloni, e das sifan alik länas kompenöl olabon gitäti ad yufidön diseinü atos tü tim valik ed ünü tüp brefikün cödalefi at pö viod gitätas okik, soäsä ats pelonons in dalon;

Volabalät.

14. steton, das vobäd Yuropa pebalöl binon faktor nonelaböfik pö vobäd vola pebalöl.

SLUD KONÖMIK E SOGÄDIK.

Yurop stodon atimo leigüpiko bü krisid gretik e bü mögs gretik. Sit konömik vönädik onik pedädükön dub krig. Yuf sublimik, keli Tats pebalöl Lamerikäna nu gevons, lofon pöti leteik pro lebum Yuropa nulik ä gudikuma, if Yuropans baicedons ko ods ad vobön ma prinsipis kobädik e disin kobädik gönü dafomam nämä konömik kontinäna. No kanoy spetön nätükami, if län alik te besteifon dönulebumi konöma netätik okik ma methods vönädik. Pö lifastads atimik Yurop te okanon rivön lifanivodi, keli muton flagön, if yufafonäts netik e dustodiks valiks ona podafomons ma lüodaliens kobädik pro kontinän lölik. Proged in lüäl at ye te omögon, if kobü at mesüls leigalüalik polonülons ad fomön baläti bolitik ai nabätikum. Yurop muton balön oki, if vilon dönudagetön e gretükumön beni büikum okik, e garanön neseikidi konömik oka.

Leigavet muton patuvön bevü flags pösodöfa menik ed uts konöma nutimik. Noganükam alik natäla at ye lonulon säkädi: kin olabon-li nämäti? Ad vitön klieni alik valodima ed ad garanön neseikidi konömik mena, binos kludo zesüdik ad kompenükön vobanis e noganis komulik onsik nabätiko pö desin e völf konöma in Yurop pebalöl.

Kongred

1. dasevon, das steif alik ad dönulebumön konömi Yuropa stabü liväts netätik distik e mu vemo peteilöls büjonidon ad miplöpön.

2. steton, das zesüdos draniko ad lemekön balatami konömik in Yurop.

3. cedon, das pro balatam at zesüdos dakip e lönedikam pianik tanäts konömik, kels atimo läns Yuropik tanätöns ko reigätaziläks, tats lovemelik fedik u ziläks sekidik.

4. notodon koteni okik dö mesüls balid, kels ya pelonülons fa reiganefs semik siämü kobovob konömik nabätikum u grupams topädik; e spelon, das vobod “läns degmäl” ogevon lüali gönik sludes, de kels benosek balama ü feda Yuropik osekidon.

Komands sunädik.

5. vüdon kazeto reiganefis tefik valik ad notükön sunädo vili onsik ad begolön vegi lü balatam konömik, ed ad ledunön mesüls, kels pro atos zesüdos. Mesüls omutonsöv ninädön b.v.:

a. ted.

1. moükami pianik e — mögiküno suno — finidi lölöfik ninü balam ü fed tedaneletianas, kels sekons se mödotilonams e miedükams nü- e seveigas.

2. läsökami, e — valöpo, kö atos mögon — finidi lölöfik tolädatarifas bevü tats kompenöl.

b. valut.

1. nätükami leigaveta бүсәтә: stip balid in län alik pro fümöf völäda, e läsökami me meds gebidik — keninükamü bolit monik — difas meseda- e suämanivodas, kels binons nebaiädükamoviks ko tökadakosäd lelivik.

2. desinodami mögiko suniki stida klira mödaflanik, u, dub lönedükam cänakursüdas, jenöfükami ziläkas, ninü kels tök canas no poneleton dub valutikontrols.

3. preparami dub atos cäna lelivik valutas, e nätükami pianik teda lelivik bevü läns Yuropik.

c. jafäd.

1. lonüli programa kobädik pro völf yufafonätas feila e blüm blimota pro at neodika, ad garanön Yuropo nulüdanivodi mögiküno löpiki,

2. stigädami patama kaenik u topädika dustoda e nulädükami jafädamedömas kaenik,

3. lonüli e leduni blimaprograma kobädik pro cifadustods in jäfüd alik; nemo neodü feb e seagiv gidik stonakolataresärfotas in Yurop pebalöl, ed i pro gretükam lektiniprodamas e näiad e ratiun kosädamedömas,

4. e valemo: lonüli jafädaprograma kobädik, in kel pagebädons yufafonäts e blimots valiks läns Yuropik baiädü neods pöpa.

d. vob.

1. löpükumami lifanivoda netas Yuropik, jü nivod mögiküno löpik, efe dub gebäd mesülas valik löpo pemäniotölas, kels jonidons ad mödükumön jafädoti; levüdi noganes konömik, sogädik, calik e jäfüdikes läns difik, ad datikön kobädiko medis, kels kanons vobädön mödikami jafädotas e stäänikami tikalik onas, sa gudikumami leigüpik stadas sogädik e födi seagiva gidik jafädotas dustoda jäfedik,

2. födi maxumik fealotäda lelivik vobanas e famülas onsik, pö kelos muton pagaranön setevanes leig mesedanivoda, sefa sogädik, vobastipas e lifadinädas, kels dabinons in län, ini kel olomädükons okis,

3. näiädi bolita konömik demü föd vobapöta lölöfik in Yurop.

Diseins latikum.

6. cedon, das balam ü fed Yuropik, plä mesüls balid at, muton dunön steifis ad jenöfükön in ziläk lölik:

a. katädakosädi lelivik,

b. monastabädi,

c. saunükami penäiädöl бүсәтә- e tākabolita,

d. tolädafedi lölöfik, atos sinifon: finid neletianas valik canakosäda bevü läns balama ü feda, e tefü läns no eyumöls geb tarifas, kels binons saidiko doniks ad no neletön flumi nomik e volfi volateda,

e. näiädi lonilonamas sogädik.

7. jonon, das mesüls valik pemoböl diseinü noganükam Yuropa mutons pabaiädükön ko baläds, kels pebligidons u nog pobligidons nämätü nets pebalöl u nogans lä ats elüyumöls in ziläk volakonöma.

Kludod.

At binon stab konömik, su kel nets Yuropa okanons — ed omutons — stabön mesüls sogädik, kels omögükons, noe ad stöpön lāsikami atimik lifanivoda komunanefa, abi ad garanön valikanes, e stöfiko e kulturiko, dabinastipis, kelos binon disein fifümik ä teik duna konömik alik.

Pö dinäds so pegudükumöls kanobs spelön, if jaluds smalaladälük tatas netätik pubemastikons, das in Yurop sogäd benöfik ovedon, in kel gitäts famüla podemons, klubam lelivik pösodas e grupas pogaranon, e fibikans e nelabans pojelons.

In at e dub atos sogäl liba e baläla odavedon, dub kel pösodöf menik okanon daglofön lölöfiko e benöfiko. So dalobs spetön lifi sogädik ä konömiki, in kel Yurop oplösenon in vol rouli lönik oka, ed obinon näm lebumöl ä püdik.

Yegäds nabätikumo studabiks.

Plä nümeds, in slud löpik pemäniotöls, pö kongred num mobas pälofädon, kels postudonsöv fruto fa klubäds patik, kels okanonsöv vestigön veüti onsik e medis ad jenöfükön onis. Mobs at kanons pakobosumön brefiko so:

1. Fomam setevasogeda ad leodükön setevi in Yurop ed ad lonülön mesüls, ad koedön lasumön nenlomanis 1 500 000 ini sogäds Yuropik e lovemeliks ed ad sogätöfükön onis.

2. Läkot konömik e sogädik pro ledun disina di ‘Marshall’.

3. Stud lonilonama tefü datuvots ninü Yurop pebalöl.

4. Dakosäd lelivik tävanas in Yurop lölik.

5. Finid tripama telik; näiad tripas, kels belodons jafädi e tedi.

6. Dun vestiga medas, kels kanons vobädön finidi pianik mäteda pestaböl su difs, kels sekons se mesedanivod donik e vobastips badik, difs, kels ün paset ekodons löbumi tarifamönas geilük, e neletianis votik teda bevünetik.

7. Stud dinädas konömik tefü säkad di ‘Ruhr’.

SLUD KULTURIK.

Kongred,

vätälölo, das balät Yuropik no plu binon yutop, ab evedon zesüd, e das te kanon tuvön stabi dulöfik in balät ya liföl;

vätälölo, das balät dibätiko evuliköl at dabinöl zänodü difs netätik, dialik e relöfiks obas binon balät gerota kobädik kuliva kritik, völadotas lanöfik e kulturikas e ledivoda kobädik lü gitäts stabik mena, nemo lü lib tikoda e saga;

vätälölo, das besteif baläta Yuropa muton pastütön e paliföfükön dub sükam seveda Yuropik, e das atos muton pakleilükön, pastigädön e pablimön me meds ad notodön atosi;

vätälölo, das pro disein patik at volanoganükams kulturik, äsä el ‘Unesco’, vobons in ziläk tu stäänik, du stids netik ma disein oksik binons tu miediks, sodas plago stid Yuropik no bal dabinon ad fölön bligädis löpo pemäniotölis;

demölo bagafi: III baläda di ‘Brussel’, kel levüdon kazeto reiganefis tefik ad stigädön töki kulturik medü lebaläds, u.v.¹;

Zänöp kulturik.

1. mobon ad davedükön nogani dadulik, kel mutonöv studön nemo natäli e binodi kulturazänöpa Yuropik. Nogan at nesekidiko de kontrol alseimik reiganefa pefomöl, mutonöv labön bligädi valemik ad notükön sevedi Yuropik. Bligäds sunädik binonsöv:

a. Födön sevedi kobäda Yuropik medü kleilükam e primäts dub gasedem, not, film e radion, ed i medü tidastidots valik, e juls pro yunaneff, e nivers, pöpanivers,...

¹ Ba pöl pla el “e. v.”

b. Fomön kolkömöpi pro komulans kultura, e gevön ones pöti ad notodön tikädöpi veratiko Yuropiki tefü säkäds gretik, kels tefons lifi kontinäna, dub gev kleilükama cede notik e dub dun mobas plagöfik reiganefes.

c. Demön küpedi krütik ad fümükön u nätüükön völädi verätik vödas, nen kel baläd no bal kanon pabligidön.

d. Koedön lilön: a) das sifan alik labon gitäti ad sevön nulodi jenöfik voik, nen plän e nen pläned; b) das reiganefs labons bligi ad garanön, das gität at pafölon neseکیدiko de müt alseimik.

e. Födön dakosädi lelivik tikodas, notädas e lekanotas bevü läns difik.

f. Födön näiädi vestiga nolavik natäla mena Yuropik ün tumyel teldegid, pato ön jäfüd dugäla, lanava, filosofa, sogädava e gitava.

g. Gevön stüti alik lü fed niveras Yuropik, e lü garan neseکیدa onas ön tef kol tat u müt bolitik; e födön kobovobi nabätik bevü tidastidots Yuropik valik, pato demü revid jenavabukas, soäsä atos ya ejenon in läns Skandinänik.

Yunanefastid Yuropik.

2. cedon, das fütür Yuropa pafümükon fa menäd daglofö, e das dafom koapik, lanöfik e südöfik yunanefa pato sekidon de mots e de utans, keles dugäl pekomiton;

3. sagon vipi,

a. das voms ed utans, keles dugäl pekomiton, polevüdon ad kompenön ön mafäd gretik pö bejäfs valik konferas e kulturazänöpas;

b. das stid Yuropik pro cils e yunanef pafünon:

1. ad näiädön vobodi valik, kel nu padunon in jäfüd at, ed ad studön mesülis, kels mutons palonülön ad tuvedön ma disin Yuropik säkädis atimik: cilinulüdam, dafom südöfik, dönudugäl midunanas yunik, dönuskilükam e kompenükam krigadrefäbas, nenpalans, cils pelüvöl e nen käl palas.

2. ad födön töki bevü Yuropans yunik gredäta e sogäta valikas, dub gev fasilotas tefü mon e kosidid (stud, lärnüp e tävs).

Gitäts mena.

4. cedon, das lailonülam gitätas mena binon ledin besteifa obsik Yuropa pebalöl; das dalon gitätas mena nesaidon, e das mutoy gevön ate kaladi gitiko bligöfik, dub stabam ata su lebaläd bevü tats kompeniköl balama ü feda Yuropik;

5. sagon asä cedi oka, das binos demäd voik pro garan gitätas at, das löpacödälef pastidon, asä nogan susnetik, löpü tats pepladöl, gitakontrola, keli e balatans e grups kanons yufidön, e kel fägon ad garanön leduni dalona.

NUN YUROPANES VALIK.

Yurop patädon, Yurop binon telälik; e täd vemikün sekon se teläl onik.

Epöfikölo, tu pelodölo ko ditamöns, kels neletons canakosädi, e no plu fägons ad lofön jeli oksik, Yurop telälik e nebalälik stadon su veg lü fin okik. Non länas obsik kanon spetön ad kanön jelodön jenöfik soeliko neseکیدi oka. Non länas obsik kanon tuvedön soeliko säkädis fa konöm nulädik pelonülölis. Defü koboyumikam libavilo pebligidöl nenreig atimik obsik osufükon obis odelo balikame pudemütöl, u dub medam de nämäd plödü-Yuropik, u dub dareig nämädik paleta bolitik.

Tim ekömon ad desinodön lebitüli, kel kanon probön¹ ta riskäd.

Kobü pöps lovemelik, kelas fät petanäton ko obsik, kanobs lebumon odelo stidi bolitik gretikün e baläti konömik gretikün tima obas. Neföro volajenav usevon balami so nämädiki menas libik. Neföro krig, dred e pöf punosükons dub taan nämädikum.

Vü riskäd gretik at e spet gretik at voked Yuropa binon kleilik.

Tonon: balam pöpas Yuropik baiädü natäl veratik onsik, kel binon distöfik, e ma dabinanoms tumyela teldegid, kels binons uts sogädalifa, ad kulön vegi, keli vol sukön, vegi liba

---

¹ Ba pök pla el *proön*.

penoganüköl. Binon: dönulifükam jafäla Yuropik ad jelodön e sublimükön gitätis e bligis mena, de kel, go to nefied okik, Yurop oblebon lo vol temunan gretik.

Konker jönikün Yuropa binon digöf mena; näm veratik onik binon lib. Bofiks binons kayot komipa obsik.

Ad savön libis pedagetöl obsik, ab i ad kompenükön menis valik pö fruts atas, vilobs balami kontinäna obsik.

De balam at fät Yuropa e püd in vol sekidons.

Sevükolsöd sekü atos ols valik, das obs: Yuropans, ekobokömöl ad notodön desiri pöpas valik kontinäna, sagobs lezälisko vili kobädik obsik in bagafs lul sököl, kels binons kobosum sludas fa kongred obsik pezepölas:

Leprom.

1. Vilobs Yuropi pebalöl, kel in ziläk stäänik oka notidon pro dakosäd lelivik menas, tikodas e canas;

2. Vilobs daloni gitätas mena, kel gevon garani pro lib tikoda, kobikama e saga, ed i pro fomam lelivik taäta bolitik;

3. Vilobs cödalefi, kel kanon gebön mütamedis ad koedön demön daloni;

4. Vilobs lasami Yuropik, in kel näms lifik netas valik obsik pukomulons;

5. E lepromobs ön fied gudik, ad stütön ko töbidam lölik obas, in lomanef obsik e notidiko, in palets obsik, in glügs obsik, in sogods cala obsik e jäfüdanoganükams obsik, manis e reiganefis, kels vobons pro din gretik at, kel lofon mögodi lätik püda, e binon panot pro fütür gretik menäda at e menädas okömöl.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1948. Pads: 20, 25—26. Yel: 1949. Pads: 2—4, 5—8, 9—11, 14—15.

NUNS.

Me dalebüds de 1948 yulul 18 cifal: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ egevom köni pegoldöl di ‘Schleyer’

söle: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän),

söle: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Gams’ (Jveizän),

köni bronsötik di ‘Schleyer’

söle: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen a. T.’ (Deutän),

köni kuprinik di ‘Schleyer’

söle: ‘Francisco S. G. Schaden’ in ‘São Bonifacio’ (Brasilän).

Me dalebüd de 1948 gustul 3, nüm: 5 cifal: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ elovegivom tü 1948 gustul 16 diniti okik cifalama Volapükaneffa e dileka Volapükakadäma

söle: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Gams’ (Jveizän).

Volapükaklub valemik Nedänik.

Evedom liman:

söl: ‘A. De Jong’, studan sanava in ‘Leiden’, ‘Rapenburg’: 8.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Dr. Hanns Martin Schleyer’ in ‘Offenburg’, ‘Hauptstrasse’: 80 (Badän).

Sekü beg i redake Vpagaseda pedunöl fa näiäda-komitetanef mufas pro balät Yuropa olasumobs ini gased obsik sludis kongreda Yuropa.

Söl: ‘A. H. De Marich’ in ‘Reit im Winkl’ (Deutän) pübom gasedi tiädü ‘Rundschrift’, in kel säkäds valik tefü valemipüks, yufapüks, klänapüks, ... pabejäfons. Nüms tel ya epubons.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1948 Vpamäks 100.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1948. Pad: 20.

LIFAJENÄD CIFALA TELID VOLAPÜKANÉFA.

‘Albert Bernhard Theodor Sleumer’ pämotom tü dödel: 1876 gustul 3 in ‘Osnabrück’ (Hanofän) asä son tedajuladilekana: ‘Hermann Sleumer’ († 1882) e jimatana omik: ‘Anna Von Bruchhausen’. Fat omik älicinom de famül Nedänik za 1800 lü ‘Freren’ (Hanofän) inütevöl, mot omik († 1916) ädutorf lü dafamül nouvik Pomeränik mu bäldik; famül ofik ye äbelödon sis 1750 cödätäni: ‘Stovern’ nilü ‘Ölde’ in Vesfalän.

Tidi balid ‘Albert Sleumer’ ägetom in leglögätajul di ‘Osnabrück’, keli ävisitom de lifayel: 5½ jü 8½ oka. Ün pasat yela: 1885 pälasumom ini klad mälid ela ‘Gymnasium Carolinum’ tatik motedazifa oka. Gümnað büikumom bijopik, täno regik Preusänik, at rigikon de fün jula fa lampör: ‘Karl’ Gretan ün 804 p.K. El ‘Sleumer’ älüvom pos visit zülyelik ün 1894 stidoti asä bitüran ven älabom bäldoti lifayelas 17½ ed ävisitom “kadämi regik” ettimik, nu tataniveri, in ‘Münster’ (Vesfalän), kö ästudom nolavis filosofik, godavik, pükavik, sevabo Deutäna-, Fransäna-, Lingläna- e Litaliyänapükis, ed i jenavi. Yumätü atos äfövom studi okik in niver di ‘Würzburg’ (Bayän), ed ädalilom us b.v. spikädätidodis dö got, Vöna-Deutänapük, Vöna-Linglänapük e sanskrit. Pos yel fovikum ävisitom niveri di ‘Tübingen’ (Vürtän) kö ästudom i provansali. Ün yels: 1894—1897 ifinükom studis godavik büdülik okik, ab, bi äbinom nog tu yunik pro daget kultasaludükama, äkanom no nog nügolön ini kultanaseminar in motedazif oka. Sekü atos ägolom lü niver di ‘Kiel’ (Jlesvigän-Holstän), kö ädalilom plä pükav Fransänik e Deutänik tidodi Litaliyänapüka, ed älonülom stabi pro dokikamapenot okik tefü dramats valik de ‘Victor Hugo’.

De fluküp yela: 1879 jü fluküp yela fovik älabom in kased: ‘Ophem’ nilü ‘Bruxelles’ (Belgän) asä dugälan sonas reigänagrafa: ‘François De Grunne’ († 1926) pöti ad preparön büvobodi pro dokikamapenot pükavik okik, ed ad lärnön kosädapüki Fransänik. Posä ifidunom nog in ‘Paris’ in bukemöp netik vestigis lätik dö säkäd di ‘Hugo’, ädokikom tü 1899 gustul 3 in niver di ‘Tübingen’ ko stimälöd: ‘bene’ (= gudiko) ad ‘Dr. phil.’ Vobod omik äpubon pebukölo me tiäd: ‘Die Dramen Victor Hugos. Eine literarhistorische und kritische Untersuchung’ (= Dramats ela ‘Victor Hugo’. Vestig literatajenavik krütik.) ‘Berlin’ 1901. Dabüköp: ‘Emil Felber’. Jölplifät, pads XXVIII e 368.

Ün pasat yela: 1900 änügolom ini kultanaseminar bijopik di ‘Osnabrück’, keli älüvom pos yel bal, posä idagetom mäkotami saludik. Pos atos äjäfom dü yels fol me lanikäl e tid yunanefa. Sekü vip omik bijop de ‘Osnabrück’ älivodükom omi, dat ökanomöv duinön in niver di ‘Bonn’ e tataxami pükavik e dagetön us diniti dokana Godava. Xami balid äbenoduinom tü 1907 mäzul 2 ko stimälöd: ‘bene’ (= gudiko), e dokikamaxami tü 1907 gustul 5 ko stimälöd: ‘magna cum laude’ (= ko lob mu gretik), posä ilofädöm dokikamapenoti mö pads 526 dö südfayegäd: ‘Die Mitwirkung zur Sünde des Nächsten. Eine historisch-theoretische Abhandlung’ (= Kekodäd ad sin kemena. Penot jenavik teorik.).

Yelis de 1907 jü pasat yela: 1909 ‘Sleumer’ äfelifädöm asä tidal pö realagümnað zifik in ‘Osnabrück’ e pö gümnað bijopik in ‘Hildesheim’ (Hanofän). Ün yelalaf hitüpik ädunom studatävi lü Lingläna, Skotän e Lireyän. Posä picälom ün fluküp yela: 1909 pö el ‘Gymnasium Antonianum’ tatik in ‘Vechta’ (Loldänburgän) asä tidal e latikumom asä profäsoran, ädagetom ün 1911 studalivodi dü yel lölik bal, ed äbetävom Brasiläni, Luruguyäni ed i Largäntäni, ed ün nifüp Lingläni e Lireyäni. Sis yel: 1901 äpübom penädis gretikum zao 30, dilo rigapenädis, dilo tradutodis, dilo bevobodis, bevü kels julabuks ömik äbinons; zuo älautom penotis nolavik mödik in delagaseds e periodapenäds.

Ün gölayel ela 1916 ägetom cali dilekana lükiona: ‘Hildegardis’ in ‘Bochum’ (Vesfalän), kel dü cifam omik pälovesumon büiko fa zif, e latikumom fa tat. Demü roinamaläd, keli äbadükumons tutöbidams dulik dü yels volakriga balid, ‘Sleumer’ ün 1925 äkoedom pänsionön oki, ed äkanom pos dasaunikam¹ staböfik maläda okik dönufövön vobi literatik oka, desinodön tävis mödamulik lü Litaliyän (1929), Grikän, Türkän, Palästänän, Lägüptän (1930), ed i jäfön demädü Volapük. Täv bal ädugon omi ün 1931 lü Nolüda-Merop ed ün 1932 lü Sulüda-Merop.

¹ Gudikumom: dönusaun

Sis yel: 1892 äbinom as julan diläda löpik löpaotelidklada ela ‘Gymnasium Carolinum’ di ‘Osnabrück’ slopan ä födan fiedik Volapüka ela ‘Schleyer’. In klad at Volapükan labü nem: ‘August Lübbers’ se ‘Adlum’ nilü ‘Hildesheim’ († 1894 setul 5) ädabinom. Atan ün bäldot yelas zao 20 idagetom de Datuval ya titulis: profäsoran e xaman Vpa, ed äbalom nu zü ok ziliko kejulanis ut, kels, u bi äbinoms potamäkikonletans, ud älaboms nitedäli pükavik, älanälikoms pro Volapük ettimo nog floröl. So grups ömik äfomikons julanis Vpa, kels latikumo äbenodistükoms okis asä tidanis, tidalis,... Vpa. Ji-Volapükan no plu yunik, plödakösömiko dunik: jiviudan ‘Henriette’ vönädo kronalavogana: ‘Hermann Wolter’ äjelätof grupi Volapükanas yunik, äsä eli ‘Otto Otterstedde’ (ün 1891 nog tidani Vpa), eli ‘Karl Bodeweese’ (latikumo sanani: ‘Dr. med.’), eli ‘Franz Baron’ (latikumo glokatedani grosülik), eli ‘Meyer’, eli ‘Friedrich’, eli ‘Hengehold’, eli ‘Heinrich’, eli ‘Josef Goeken’, eli ‘August Lamby’ (latikumo sanani: ‘Dr. med.’), eli ‘Hermann Forbeck’ (latikumo bankadilekani), eli ‘Laurenz Markers’ (latikumo bumavani), eli ‘Karl Grote’ (latikumo sanani: ‘Dr. med.’), eli ‘Josef Lück’ (latikumo stükacödälefa-konsälali), eli ‘Karl Hüisking’ († as kleran), eli ‘Karl Wetzel’, eli ‘Heinrich Schwegmann’, eli ‘Hermann Schieffer’ (latikumo gümnadaprofäsorani), eli ‘Guido Richter’ (latikumo militasanani: ‘Dr. med.’), eli ‘Gustav Böger’ (latikumo jäfudasananani rotopäda: ‘Dr. med.’), sa votikanis, ed äsefov dub potamäkakonlet okik sekü Volapükas pods ai gretiköl ad lanälükön omis ad vob kobädik pro pak Vpa. Noe calöfagased almulik ela ‘Schleyer’ e penäds retik omik pästudons ziliko, abi kosams vemo liföfik pälonülons ko Volapükaklubs in Deutän, Lösterän, Litaliyän, Nedän, Fransän, e grups in Lamerikän, Sulüda-Merop e Linglän.

Läd: ‘Wolter’ äbinof dü degyels mödik ji-Volapükan bäldikün tala, ibä ya ün yel: 1881 islopikof go ladälo Volapükamufi, e pistimof fa Datuval me sikots mödik. Stüteds monik de of, de ‘Sleumer’ e de Volapükans votik emögükons mastali ad büedön bükön go ömis penädas omik. Läd: ‘Wolter’ äblebof fümäliko fiedik jü deadam oka ün yel: 1912 kol din sublimik. Ägerükotof dili spada okik in Volapük e gasedis ömik se yels balid Vpa cifale telid.

Ko fred liföfik äreidoy ün yels: 1892—1894 in yelanuns di ‘Schleyer’ in kaled, vio num nolanas e flenas Vpa su taled lölik pätaxeton mö pösods 3 800 000, e das tumats mödik dasevazötas lobülöl — i se sogods nolavik löpikün — Vpa älobinons¹. Jenöfo el ‘Schleyer’ äbinom, pos degtelat steifülas nensekik büanas okik dü yels lätiko teltum go balidan, kel ejafov mekavapüki jenöfiko geboviki pro nets taleda!

Ün yel: 1895 ‘Schleyer’ it ätaxeton slopanis e flenis oka mö 4 500 000, pos yel fovik mö 4 800 000 ed in kaled lätiko fa om pepüböl pro yel: 1897 mö lulbalion. Alo ün tim et ma notets omik tidans 1721, tidals 608, profäsorans 280 e xamans 53 pediplomöls Volapüka ädabinons, e gaseds e gasedanuns 975, kels älobülons löliko Volapüki. “Kön gretik” di ‘Schleyer’ ko nüpenäd jönik: “Mekob-la läbik kemenis valik!” pegoldöl u binü bronsöt u kuprin jü 1900 dekul 23 pigevon te 31na. Köni laluminik smalik jü deadam omik Volapükans zao 90 idagetoms.

Pö nivers difik, kö ‘Sleumer’ de 1894 jü 1900 ästebom, äplöpom dub spikäds e tidods ad slopükön pro Volapük numi gretik studanas nolavajäfudas valik. Dönuamo ävisitom Datuvali in löd omik di ‘Konstanz’, e pö spats fagik älabom spikotis ko om dö fütür e lebum fovik Volapüka. Ai dönu pö Datuval dol äsüikon, das flens büik so mödiks iditoms de om, e ma sam fa om pegivöl ijafoms mekavapükis, e das ta om taans badik edavedoms ebo bevü utans, keles büiko ilükonfidom calis löpik in Volapükamuf. Pato dolik äbinon pro om säslöp limanas Volapükakadäma, kels it sekü stimiäl ta om sis yel: 1884 ästeifoms ad cifön. Vilöfameug valik ela ‘Schleyer’ pö votükam vödas e pö dafomam gramatanomas no äkanon meugükön menis lugidetik et ad vobön pro Volapük sumätöfö mastal. Fino bäldan 77-yelik sekü bäld fenik äfinükom tü 1907 dekul 31 vobi okik pro calöfagased, posä flen Lösteränik omik: ‘Prof. Karl Zetter’ in ‘Graz’ de 1897 jü e sa 1905 ilovesumom de om redakavobi, ab demü maläd vemik imutom lüvädön oni.

Ün tim et ko fiedans votik i ‘Sleumer’ ätöbidom ai dönu ad trodön e stütön mani mödiko petomöli, kel in gespikapenäd löfaliegik tio alik äjonom ad logs ifibiköl okik, kels äleläsikons

¹ Ba pök pla el “äläbinons”.

plödü delalit lä om. Ya ün 1910 dekul 3 ‘Schleyer’ äcälom medü dalebüd e diplom kadämali: ‘Albert Sleumer’ asä fovanı okik, posä ıgevom ome ünü degyels mödoti sikotas. So ‘Sleumer’ ya ün gustul yela: 1892 pácälom asä tidan e spodan Vpa; ün yanul yela: 1893 ävedom tidal e spodal, ed ägetom ün gustul yela ot köni smalik di ‘Schleyer’, du ün dekul ela 1894 ävedom profäsoran e xaman Vpa. Ün yel: 1910 ‘Schleyer’ äcälom omi asä lätikünani kadämallas okik. Fovi it cifalama Datuvala el ‘Sleumer’ äprimom tü d. 16 gustula yela: 1912: deadamadel ela ‘Schleyer’. In sirkülapened¹ Volapükanes fiedik valik vola pelüodüköl cifal: ‘Sleumer’ älevokom ad lenblinön pro büan okik mebastoni len deadamadam omik: ‘Schottenstrasse’: 37. Mebamal jönik at äkanon pasävilupön lezälıko fa om tü dödel: d. 23id prilula yela: 1914. Dö atos el ‘Konstanzer Nachrichten’ de prilul 24 yela et änunon ön mod sököl:

“**Mebaston balid di ‘Schleyer’.** Sevädıko tü 1912 gustul 16 ädeadam ün bäldot yelas 81 kesıfan palestımöl obsik: söl ledinitik pädan p.d. monsinyor ‘Johann Martin Schleyer’ in dom: ‘Schottenstrasse’ nüm: 37. Sunädo slopans fiedik Volapüka, kela datikan famik edeadölan äbinom, äsludons ad lenblinön stimü om mebastoni digädik. Söl: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ se ‘Osnabrück’, flen mödayelik edeadölana, kel ya ün dekul ela 1910 fa datuvan Volapüka picälom asä fovan ä cifal Volapükanas valik tala, ävisıtom nemü Volapükans se läns mödik, kels isedons keblünotis monik, famüli edeadölana ed äbonedom lä skulturan sevädik isik: ‘Emil Fugazza’ stoni maboinik labü pöträt reliäfik monsinyora: ‘Schleyer’ e nüpenäds in Deutänapük e Volapük pelautöls:

“In diesem Hause wohnte vom Jahre 1889 ab bis zu seinem Tode, am 16 August 1912, Mons. Johann Martin Schleyer, Ersinner der Allsprache “Volapük”.

Mebastoni ät epladoms Volapükans fiedik se läns bals Tala in yel 1914”.

Sävilupam lezälıko mebastona in pats onik jenöfıko jönıko e notodıko peledunöla äjenon sekü vip domajıkompenana mödayelik fiedik ä jıköst edeadölana: vomül: ‘Katharina Hartmann’, kel bü brefüp irıvof lifayeli 81 id okik, tü prilul 23. Pö lezäl jönik lotans digik difik äkomons, bevü kels i läd: ‘Dr. Adele Trost’ äbinof, balan jıproanas desına. Demü bäldot vemik e koldät jıköstıla pemänıotöl, lezäl at äjenon in lomöfacem edeadölana. Söl: ‘Dr. Sleumer’ ädunom pos lüspıkot brefik, in kel äjonom lifavobodi nedeädöfik edeadölana, sävilupami mebastona, kel nu obınon dek jenöfik pro dom: ‘Schottenstrasse’ nüm: 37, bei kel sıfan nonik zıfa obsik nen nitedäl beıgolonös! Pos zäladun zälafided muädöfik äjenon in klubadom: ‘Hotel St. Johann’, pö kel lotans ikomöl valik äkompenons. Peneds e telegrafots pegetöls päloreıdons, e presıdan zälafideda: söl ‘Dr. Sleumer’ älovegıvom alane komanas zälapenädi pö stimadel ela ‘Schleyer’ epuböli, kel me tiäd: ‘**Ein berühmter katholischer Erfinder**’ pepübön in konlet süperik: ‘Volksaufklärung’ nüm: 180 (‘Klagenfurt’, dabüköp ela ‘St. Josef-Vereinsbuchdruckerei’). Tuvonös penädil at ko jäfüdisev dibätik e lanäl gretik pro din sublimik ela ‘Schleyer’ palautöl paki gretikün pö sevädans e flens mödiks ela ‘Schleyer’, e bu val pö elans di ‘Konstanz’!”

Nog ün yel ot tü d. 2 id gustula volakrig balid äsplodülon, kel älemükön duni tio aliki gönü Volapük, sodas töbo jü 1920 e latıkumo progeds äkanons padagetön. Zuo cıfal: ‘Sleumer’ ämutom duınön vobi mödik yümätü Volapükans fogınänik ad dönulıföfükön Volapükatikodi, ed ad süükön nitedäli pro atos. Süpıko ye sekü dabit tataduganefa ettimik de 1935 dun alik gönü mekavapüks päproıbon; e ven volakrig telid mıfätik äposbinükön felis failotas, pato pö pöp Deutänik faemöl nitedäl pro demäds lanöfik ıvedon tu fıböfik, adas mens mödik äfägonsöv ad töbidön pro pak yufapüka bevünetik. So cıfal telid pos vätäls lunüpik äcedom pötiki ad lovegıvön cali löpik okik tü deadamadel 36 id mastala: ‘Schleyer’, tü d. 16 id gustula yela: 1948 no-Deutänane, efe bukidabükane Jveızänik ä kadämale dü yels mödik, ya pato fa Datuval, pelestümöle: ‘Jakob Sprenger’ in ‘Gams’, kanton: ‘St. Gallen’, Jveızän. Atan äbinom sıs gustul yela: 1891 tidan Vpa, ägetom ün febul yela: 1893 köni smalik datıkana, ävedom cif Vpakluba in ‘Fribourg’ (Jveızän), ün prilul yela: 1893 spodan, ed ün gustul yela ot profäsoran e spodal Vpa. Bi om as fınan Lelıvükamafeda bevünetik ya sıs degyels enüdugom Vpi asä suemükamamedömi

¹ Ba pök pla el “sirkülapenäd”.

pö limans oka jinos, das ün fütür garan dabinon, das su stab at pak Volapükatikoda, no petupöl dub fikulots valik mögädik, oprogedon. Atosi God vobädömös!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pads: 21—25.

PENED DE CIFAL: 'JAKOB SPRENGER'.

'Gams', 1948 tobul 17.

O Volapükaf lens löfik!

De fin gustula ma spetid jü zänod novula pakodedob ad yufön fleni, kel pö bum doma ditretülom vemiko sekü def vobanas. Bumöp topon tö fagot holas bal e lafika de dom obik. Vobüp dulon de düp: 7 göda jü düp: 6 soara, ko rop dü düp bal ün zedel. Pos lomioköm binob tu fenik ad dunön nog vobodis penamik. Sekü kod at begob ad nog sufädön benomeugo jü fin omula. Danob olis büfiko demü spodots pegetöl valik, e dispenob ko glids flenöfik:

JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 26.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: 'Dr. Arie De Jong' in 'Leiden' (Nedän), 'Heerengracht': 58.

In el 'De groene Amsterdammer' de 1948 tobul 16 yeged koföl komädon ad propagidön Volapüki.

Söl: 'Nils Strandquist' epenom in el 'Svensk Ido-Rapport' 1948 yegedi dö Volapük.

Peselons ünü foldil 3 id yela: 1948 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1948. Pad: 26.

1949 (yelod 14id)

PENED VOLAPÜKANES DE CIFAL: 'JAKOB SPRENGER'

'Gams' (Jveizän), 1948 dekul 7.

O Volapükans löfik obik!

Sekü büad cifala lestimik büik: 'Prof. Dr. Albert Sleumer' in 'Bad Godesberg' len 'Rhein' binob sis 1948 gustul 16 fovan omik in cal at, keli fe no ebesteifob, ab demü dinäds patik emutob dasumön, ad neletön, das neplits nulik ödavedonsöv.

Volapük löfik obsik edulifon sis kongred Volapükik telid in 'München' e go pato sis kongred kilid in 'Paris' timis fikulik. Seks feitas at äbinons, das mödot sitas mätedöl äsüikon. Zuo monameds zesüdik ädefons pö mastan stimabik obsik: 'Johann Martin Schleyer', datuval Volapüka, ad davobön fovo Volapüki, e bu val ad fimekön vödabuki gretik. Döfs balda, läsikam logamafäga äläikons, ämalädikom ed ädeadom tü 1912 gustul 16.

Fovan balid, as cifal Volapükaneffa, äbinom söl: 'Prof. Dr. Albert Sleumer' in 'Bad Godesberg', keli datuval lestimik Volapüka ijonidükom ya ün dekul yela: 1910 asä fovani okik üfü deadam oka. Timadinäds pro dun frutik pro Volapük ävedons ai negönikums. Volakrig balid de 1914—1918 äsplodülon ed äkodon brulis bolitik e konömikis in Deutän ed i in läns votik. Süikam netasogädima äjafon Volapüke nefleni nulik, bi äbekomipon duni bevünetik alik, e sosus idüton oke nämädi, i äproibon duni at. Täno volakrig telid: 1939—1945 äkömon, kel jiniko ägevon Volapüke dejjoki. Ab jenöfo no äbinos so. Num menas in läns difik go stilo ga iblebon fiedik kol Volapük. Bevü ons bu val Nedänans, asä melans, äbenodistükons okis. No älüvons nafi jiniko äsadöli, ab ävobons kobü cifal Volapükaneffa pö davob Volapüka, pö kelos 'Dr. Arie De Jong' eduinom ledilodi pö davob vemöfik plu 30-yelik vödabuka. Atos digädon ad padakipön in yelabuks Volapüka.

Ab i votöpo ijäfoy stilo me datuvot ela 'Schleyer'. Löpo in bels Jveizänik "Lelivükamafed bevünetik" (pebrefüköl: "Lf. b.") isteton stigädämü fūnan okik Volapüki di 'Schleyer' asä suemükamamedömi calöfik bevü limans distapükik. Bagaf tefik in statuds onik ätonon:

"Asä suemükamamedömi Lf. b. gebon mekavapüki. As pük pötikün palonülon Volapük, soäsä söl: 'Johann Martin Schleyer' in 'Konstanz' eposbinükom oni timü deadam okik. Lonöfon as pük neceinovik ad büoneletön smalotülamamögis."

Ün yel: 1929 cifal Volapükaneffa: 'Dr. Albert Sleumer' e kadämal Volapüka: 'Dr. Arie De Jong', ettimo in 'Voorschoten' (Nedän) ävisitoms dispenani asä fūnani ä sekretani Lfa b., ad bespikön kobovobi fütürik. Balädikam älevedon, ab pädeimon fa cifef Lfa b., bi ätefos Volapüki perevidöl, kelos ätaöfon ta statudabagaf löpo pemäniotöl. Dispenan ädagetom ye pos töbidam vemöfik, das bagaf pemäniotöl pävotükon ini fom sököl:

"Asä mekavapük pötikün pelonülon Volapük prelatala: 'Johann Martin Schleyer' ko däl Volapükakadäma fa 'Dr. Arie De Jong' perevidöl ä pedavoböl." Siso dispenan, asä sekretan Lfa b., vobom kobo pro Volapük perevidöl obsik.

Glidob kludo, asä cifal kilid Volapükaneffa ä dilekan Volapükakadäma, fredo Volapükanis valik, kels eblebons fiediks, sevabo e lü ob sevädikis in Lf. b. ed i slopanis sevädik e nesevädikis Volapüka obsik plödü noganükam at. Vilobs kobovobön fovo, to neletians konömik e bolitiks, nedemölo utosi, kelos jenon deto e nedeto zü obs; ibä in baläl nämäd dabinon, du teläl te vobädon distuki. Atosi paset elejonon obes.

Dan duton lü utans valik, kels dü degyels mödik efiedons kol Volapük, e so esäglömädükons oni. Donastad pebemastikon. Nu golos, if God vilom osi, dönu löpio. Lifonös Volapük!

Cifal Volapükaneffa:
JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pads: 1—2.

KADÄM VOLAPÜKA.

Cifef kadäma Volapüka binädon me:

‘Jakob Sprenger’: cifal Volapükaneffa, dilekan,

‘Dr. Arie De Jong’: kadämal Volapüka, sekretan,

‘J. G. M. Reynders Sr.’: kadämal Volapüka, kädan.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 2.

CEDS E TIKODS.

No mutoy cödön manis ma prinsips omas, ab ma flun prinsipas omsik ad kondöt omas.

‘Mad. de Staël’.

Naüt ädavedon in vol dub trög.

‘La Bruyère’.

Jön binon flor, kela gud binon benosmel.

‘Mabire’.

Neflens labons fruti semik: jonons ole pölis okik e spikons verati.

‘Plutarchus’

Med gudikün ad pacütön binon: cedön, das binoy visedikum ka alan.

‘La Rochefoucault’.

Nedanöf binon döfäd tanatik, igo nims binons danöfik.

‘Séguir’.

No spidolöd ad liegükön oli! Buükolöd benorepüti bu monem gretik!

‘Isocrates’.

De divs valik saun binon jerabikün e pu pegaledöl.

‘Marcus Aurelius’.

Desirobsöv läs lefäkäliko, if sevobsöv lölöfiko desirodi.

‘La Rochefoucault’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 4.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘A. N. De Jong’ in ‘Soerabaja’ (Yafeän), ‘Boschlaan’: 37.

In nüm: 4 ela ‘Svensk Ido-Rapport’ 1948 dönu yeged dö Volapük fa ‘Nils Strandquist’ komädon.

Peselons ünü foldil 4 id yela: 1948 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 4.

VOLAPÜK.

Tü mäzul 31 ayela yels 70 upasetikons, das Volapük pedatikon fa ‘Johann Martin Schleyer’. To lobül gretik, keli pük at etuvon tio valöpo in vol lölik ün degyels balid dabina okik, proged ona no elaidälon. Obs valik sevobs kodis atosa. Feits mifätik, e pato i slit in Volapükavol, edavedöls pos kongred kilid in ‘Paris’, elüblinons dine sibliimik obsik dämi mu vemiki. If läükoy lä atos, das valemapüks mödik edavedons pos pub Volapüka, das aniks pükas at igo tikodükons, das Volapük efinikon as valemapük, tän okanoy suemön, das obinos nog vemo fikulik ad vobädön, das pük obsik olabülon dönu pladi, keli digädon demü patöfs veütik oka. Tü gustul 16 yela: 1948 cifalam Volapüka eloveikon de söl: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ lü söl: ‘Jakob Sprenger’. Spelobsös, das Volapük dü dug nämöfik cifala ovedonös suniko pük, kel in dakosäd bevünetik pogebon dönu as valemapük balik! E kevobobsös i obs valik, das disein at

podagetonös! Dialimans valemäpukas votik betikonsön, das vo no zesüdos, das län alik labon näi Volapük nog valemäpüki lönik oka!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 5.

DATUVAN LÜMÄTAS.

Lümät pädatuvon fa tatafanäb: 'Kammerer', pemotöl in 'Ludwigsburg', kel picödetom ad fortifapönod dü muls mäl. Fortifabüdan ädälom ome ad stitön in leziöb okik voböpi kiemik smalik. Ya büikummo el 'Kammerer' ininopolom desini ad plaädön sulfinalümätis vönädavogädik dub bos gudikum. Stafils at älabons finoti bal me sulfin pekövädöli; päblunons ini fladil ko lasbed me sulfatazüd säntretik peluimüköl, in kel äflamikons. If fulükot fladila äbinon flifedik, tän vobed äbinon kotenüköl, ab if äbinon güo neflifedik, tän din suvo ämiplöpon. Pos sperimänts mödik emiplöpöl el 'Kammerer' äprimom sperimäntis ko fosfin, ed ädatuvom tüi finod fanäbama okik jenöfo propori verätik, sodas stafil ta völ leziöba omik petaröböl äfilikon. Posä pistadükom libio, äprimom meki lümätas. Neläbo sekü def lona tefü päts, kobod migota omik no äkanon padakipon lo mäted. Ün 1835 lümäts nulik pälecedons riskädiks, sodas in tats anik geb onas päproibon. Ven ats ye päfabrikons in Linglän, e pänüveigons ini Deutän, äsädunoy dönu proibi. Ab pro datuvan äbinos tu latik ad juitön fruti atosa; ädeadom ün 1857 in lienetanöp.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 8.

CEDS E TIKODS.

Lüjedön bomi doge no binos benodäl. Dilön bomi kobo ko dog binos benodäl, if oy it faemoy. 'Jack London'.

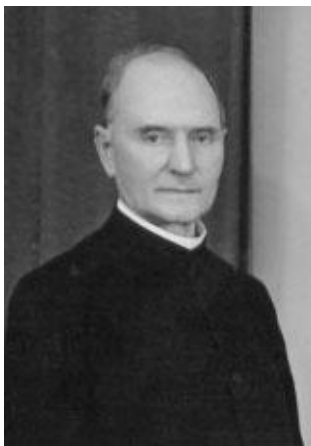
In dom, kö teläl dareigon, fil no kanon filön; balan löbladon oni, e votan bladokvänon oni.

Glö mobs fasiliko jästi flenöfik, ab neai defl leplüta.

Flagolöd no tumödikosi de näms olik, ibä täno brekons; ab mu pato i no tunemödikosi, ibä täno lemikons!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 8.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1949 PRILUL 1, NÜM: 1.

'Prof. Dr. A. Sleumer'.
Stimacifal Vpanefa.

Vätälölo, das söl: 'Prof. Dr. Albert Sleumer', kadämal Volapüka ä läxcifal Volapükaneffa ecalom de 1912 gustul 16 jü 1948 gustul 16, klu dü yels 36, asä cifal Volapükaneffa, ed eklemom calami fovik at dü ret lifüpa okik, bi älecedom atosi asä demädi Volapüka, ed ejonülom me atos nelönafrutiäli gretik kol din sublimik obas, cedob osi mu pötiki ad cälön, e cälöb kludo me at, söli: '**Prof. Dr. Albert Sleumer**', pemotöli in 'Osnabrück' (Deutän) tü 1876 gustul 3, e lödöli in 'Bad Godesberg' (Deutän),
as **stimacifal Volapükaneffa.**

'Gams' (Jveizän), 1949 prilul 1.

Cifal Volapükaneffa:
JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 9.

KARDINAN: 'MEZZOFANTI'.

PÜKINOLAN MU SÜPERÖL.

Fa 'Prof. Dr. theol. et phil. Albert Sleumer', studadilekan p. d., stimacifal Vpanefa.

Tü mätzul 15 ayela yels kuratiko 100 epasetikons, das el 'Giuseppe Mezzofanti' edeadom. Irivom bäldoti yelas 74 e tio mulas 7. Motedazif oma äbinon 'Bologna' (Litaliyän), kö ün 1774

setul 19 pämotom as son ramarela in vobods cinädik mu tälenika e mota se famül vönädanoubik ipöfiköl: ‘Dall’ Olmo’ ilicinöla. De cils vel te tel älovelifädons palis oksik: ‘Giuseppe’ e ‘Teresa’: sör mö yels zao 10 bäldikum omik. ‘Giuseppe’ no nog ifilifädom lifayeli 3^{id} okik, ven pals mödajäfotik älükonfidons omi jitidane, kel ämutof kösömükön cili liföfik ad taked e leod. Bi om ye ko noliäl dadesiröl äkompenom nomöfiko pö tid jenöfik ciles bäldikum, e ya go suno äfägom ad begespikön verätiko julasäkis mödik, päkedädükom fa jitidan as julan lölöfik, ed ädagetom latikumo mö yels zao bal e lafik in diläd löpikum ya tidi latina. Aldeliko tidan ä kultan: ‘Filippo Cicotti’ ästunom aiplu dö tälenül ela ‘Giuseppe’ ed äkomandom pales ad koedön “studön” cili onsik. Fat ye äcedom, das ävilomöv buikumo dugälön hipuli ad mufavan skilik. Läbo mot spiritälik ä mu relöfik älabof cedi votik. Roatoranakultan: ‘Giovanni Respighi’ ävobädom hipule dub läb beatike ün 1786 lasumi oma ini stitod, in kel glato löpatid pägevön. Bevü tidals stitoda at i limans kil ela ‘societas Jesu’ (= yesuitanarod) äbinoms, kels, äsä ettimo pöjut rodanas äkekodon, pidränoms se Merop Spanyänik ini Glügän. Ätefos Spanyänani, Gvatemänani e Svedänani. De tel balid ‘Giuseppe’ älärnö sunädo pükis Spanyänik e Mäxikäniki. Pö tidals valik memäl gianagretik cila ämagädon levemo. Hipul, kel i älabom täleni poedik, älautom julavobodis okik bulöfo in poedastül: dunamod, keli i äfövom ün lif fovik oka. Somo nog ün atim de om milats no pebuköls liänas in püks **difikün** dabinons!

Bäldotü yels degtel ‘Giuseppe’ äbelotädöm niveri di ‘Bologna’; pos stud kilyelik äsufom nidiko dokaxami in filosof, ed ädagetom in seadod notidik pö lobül tuvemik lilanefa tituli: ‘Doctor’, ko gitod ad duinön spikädis in niver. Ab niveratidal yunik deglulyelik ifegebom löliko sekü vob täläktik töbidik koapanämis okik, ed ämutom nu dü lunüp spalön vemo oki. Posä idagetom dönu sauni, älüälükom oki lü Godav. Kejulan, dekätan latikum: ‘Monti’, kel älovelifädöm omi, ätemunom, das ‘Mezzofanti’ äsikom oki so plödäkösömiko in jäfüd alik Godava (äs lekredalesetav, südav, kritajenav, kanunagit, plän diatekas vönik e nulika, e r.), äsva igebädöm nämi lölik oka te pö jäfüd balatik alik. Pos fiduin staböfik studas Godavik ‘Giuseppe Mezzofanti’ äbinom nog mödo tu yunik ad dagetön kultasakrami, pro kel bäldot yelas 25, u ko däl papala yelas pu 23, pebüostipon. So pro pükistuds omik livüp benokömik äreton. Sunädo äbemaston mödoti gretik pükas semitik, ibevobom klatädalautanis Vöna-Grikänik valik, ed äspikom in püks nutimik, äsä länan. Nog büä ko säbligam papalik päsaludükom tü 1797 setul 23 as kultan, igevoy ome profäsori kösömik pro hebrey in niver lomazifa omik.

Ettimo levolutatrups Fransänik äloveflumons love tats papik. Äsäcälons profäsorani yunik se cal omik, bi no äduinom yuli piflagöl gönü repüblük Fransänik, ed as reigäb papala i no ädalom duinön. Yels kudas vemik äkömons; ibä fat omik ibäldikom äd idöfikom, mot omik igo ibleinikof; famül söra omik: ‘Teresa’ äbinädön täno me pals sa sons mäl e dauts mäl, sodas fat: herotel ‘Minarelli’ no äfägom ad kosididön nen yuf cilis okik, e nog neplu äkanom koedön dugälön onis. So ‘Mezzofanti’ ävedom kälafat onas valik, kel ägevom nenfeniko privatatidadüpis, ed äjäfom in ledom grafa: ‘Marescalchi’, kel igebidükom ome bukemi bundanik okik. Krigans pevunöl mödik (sekü komips vü Fransänans, Lösteränans e Rusänans), kels äbinoms ettimo in malädanöps di ‘Bologna’, ed äbinädoms me tsyegans, Rusänans, Kroasänans, slovenans, macarans e Rumänans, älofoms kultane as Samaritänan miserik bitöle pöti bundanikün ad seivön, äd as nätäpretan äd as koefapatär, pükis nulik, ed ad vedön dub lüspikots flenöfik, i no-katulanes, trodan. Ün tim et ‘Mezzofanti’ äpenom in bal penedas mödik okik: “Tik ädolon ladäli obik, das ävedoböv sekü def suemükamamedömas nefägik, ad yufön pöfädanis et, kels äliedoms koapo so vemo ledoliko, ed i äneodoms yufi lanik.”

Bi ‘Mezzofanti’ — leigoäs ‘Origenes’ gretik ün 254 p. Kr. edeadöl — tio neföro ägönöm oke slipi düpas plu kilas, äköösömom ad dütön oke ün stil neita se gramats, vödabuks, bibasaitots e se kategabuks pükis nulik neodik, ad kanön yufön balatani alik. Kosäd flenöfik ko fizirs de licin distöfik äneleton leigüpo omi ad lärnön pükis foginänik te de mens nekulivik. Lotidöpans mödik di ‘Bologna’, kels no äplöpons ad rajanön ko dutävans foginänapükik mödik, äbegons pükinolane pö jenets susnumik medami, e so äjenos, das ‘Mezzofanti’ aidönu ädagetom mögis, ad dunön penetis dö gramat e vödastok, ed igo ad lärnön in tid foginänanas et proni verätik vödas. Pas ün yel: 1803 stad monik mana famik ävedon gudikum, sevabo, ven päcälom pö “Stid

di ‘Bologna’” asä tidal pükas lofudänik e Grikänapüka. Ün tim et älärnom pükis Pärsänik, Larabänik e Türkäniki.

Bi om as pükinolän no pebepluöl älabom repüti Yuropik, ‘Napoléon’ I ävipom ad tirädön mani gretik lü ‘Paris’. ‘Mezzofanti’ ärefudom ye lofi nidik at, e sekü neflagiäl stedälük e sekü löf pro lomän e famül okik. Poso mö yels tel ye mifät badik ädrefon omi. Tidajäfud pükas lofudänik päfinidon süpiko fa Fransänans, e lemesed omik päläsükon ad kildil uta, keli igetom jünü. Dönu man mödo petomöl ämutom gevön patatidadüpis, ab äkanom näi atos ön mod vo süpädik dugälön oki so vemo in nolavs at asä nolavan süperik. Cifods Fransänik ägevons nu fino mane nobik cali cifa bukema niverik, ed ägebidükons ome boso latikumo lödaspadädi pötik in bumot niverabukema.

Pö getäv okik se Fransän lü ‘Roma’ ün yel: 1814, ven nämäd Korsikeänana ilefailon, papal mödikosi esuföl: ‘Pius’ VII ästebom in ‘Bologna’ ed ävipom ad logön mani, kel ifedom fümäliko kol om. Papal äsenälom stunidi dibätik pro kaladanäman balugik ä nenokiälük at, ed ävüdom omi ad lovesumön in ‘Roma’ cali leveütik sekretana propagidakongregata; ab el ‘Mezzofanti’ mükik äbegom papale, ad nedemön promuvi at, bi cal nidik in ‘Roma’ öloveükönöv omi se stil studacema ini runäd lifamoda noidik. ‘Pius’ VII fe ädälälom, ab ädunom pos tim anik ome medamü kardinan-tatasekretan: ‘Consalvi’ lofi ot, ab nensekiko.

Dönu ‘Mezzofanti’ päcälom as tidal pükas lofudänik in niver di ‘Bologna’, e pälecedom as ‘il confessore dei forestieri’ (= koefapatär foginänanas). Atans äkömons mö trups gretik, mödo plu ad logön mani famik, ka ad duspatön niverabukemöpi leigo famiki. So ädajonoms okis kronaleson Bayänik: ‘Ludwig’ (1812), lesön Preusänik: ‘Friedrich Wilhelm’, lampör ‘Franz’ I Lösteräna (1819), lesön Svedänik: ‘Oskar’ (1828), Danänan nolik: ‘Molbech’, e pükavan Deutänik cädik: ‘Friedrich Jacobs’ de ‘Gotha’ (1825). Poedan: ‘Lord Byron’ ävedom tidäb omik in Nula-Grikänapük (1823). Nemom eli ‘Mezzofanti’ “pükamilagani, bukemi spatöl ä heroldani valanas” e cedom: “el ‘Mezzofanti’ isötom lifön timü bum tüma di ‘Babylon’; binom stunidot veratik, e näi atos nen okplid u rog alseimiks!”

Ün yel: 1831 elans di ‘Bologna’ äsedons depütäbefi lü ‘Roma’, ad stimodön papali enu pidavälöli: ‘Gregorius’ XVI (1831-1846). ‘Mezzofanti’ äkoikom pö atos, bi äsevoy, das atan ikosädöm me spod nätimik ko kardinan büikum: ‘Cappellari’. ‘Gregorius’ äcälom omi sunädo ad protonotaran paostolik, ed ästigädöm omi ad fealotädön lü ‘Roma’. Pö naed at kultan neflagiälük äcedom, das ämutom dälälön. Ädagetom lödi in ledom it di ‘Quirinale’: hitüpaledom papalik ettimik. ‘Roma’ äbinon verato top verätik pro pükilöfan nenfenik. Pläamü Tsyinänapük äkanom tuvön us i tida- e geidabukis pro püks seledikum; Tsyinänapüki älärnom ye sunädo dü stebüp pluvigik in ‘Napoli’, kö su el ‘Capo di Monte’ Tsyinänans yunik pädugäloms ad lekredinunans.

Tü 1833 mayul 15 ‘Mezzofanti’ ävedom cif löpikün bukema patädasotik di ‘Vaticano’ äd i klerätan de ‘San Pietro’. Tü 1838 febul 12 ädagetom diniti kardinana ed ägetom asä titulaglügen eli ‘San Onofrio’ su el ‘Monte Gianicolo’. Dü tim, das ‘Mezzofanti’ äbinom prelatal (1831-1838) änemoy omi suvo eli ‘Monsignore Limosiniere’ (= monsinyor: limunal), bi ägivom dili gretikün lemeseda okik pöfanes, sodas papal it pö promov mana mu relöfika ad kardinan ämutom dunön pelotis zesüdik demü klotem e konöm oma.

Fredazäli veratik dugäläbs propagida äblümükoms ün tim et pilestimölane: äbenovipoms omi in püks difik 53, e kardinan ädanom alani in pük ot, in kel pilüspikom, ed igo in dialegs, kels pigebons! Näio pamäniotosös, das äföлом konsienöfiküno bligis mödanaedik okik; änemoy omi no nen kod suvo eli ‘santo vivente’ (= saludan liföl). Bligädis täläktik e lanöfikis susvemikis kinikis iföлом **famafuliko**, davestigan lifa omik odasevom pas täno lölöfiko, if odemom, das man mu tälenik at äbinom yunao fibilik, ed ämutom sufön dönuamiko malädis vo vemikis! Ven nu yel: 1848 ko voluts sovadik okik, ko lükasasens calala papik: ‘Monsignore Palma’ e ministerana: ‘Rossi’, ed i ko fug papala lü ‘Gaëta’, äkömon, lifäl ela ‘Mezzofanti’ äleläsikon aiplu, jüs luegaflamat äjedon omi ün yanul yela: 1849 sui dolabed ed äblinon ome deadami niliköl omik. Ädeadom, posä idagetom ko devod fäküköl deadölanasakramis saludik, nen gaon alseimik. Vöds lätik omik äbinons: “Vilobs finikön me el stim binonös lü Fat, e lü Son, e lü Saludalanal, e täno spidön ini parad!”

Levolutaministeran ettimik: ‘Gherardi’ ästetom oki klieniki ad büedön sepülön kardinani ko stim “republikik”. Röletans ädeimons atosi, ed äblinons vead talik mana gretik ün neit primöl tü d. 17id mázula in sepülamagoläd smalik ä stilik lü titulaglög omik: ‘San Onofrio’, kö päsepüloom flanü poedan lefamik: ‘Torquato Tasso’ († 1595). Maboïnplatot balugik ätegon sepüli, e pas ün yel: 1885 mebamal digädik pälöbumon pro pestimodölan, ab leigüpo sark i pämaifükon büdü kardinan: ‘Parocchi’ († 1903), as valemavikaral papala, komü depütäbef dinitanas klerik e volädikas, ad moukön sagädi sis yels mödik pipaköli. Ipakoy sevabo sagädi, das bü sarkam de fun kap pidesumon, ad sufükön breini ela ‘Mezzofanti’ xame sananik. Ab nu äklülükos, das pos yels 36 fun lölik, kel vo no pibainon, nog äbinon **nenviodik!**

Balan lifibepenas kardinana: ‘C. W. Russel’ äkonletom ün 1858 temunodis go konfidovikis tefü gred nedöfa me kel pükinolän mugretik äbemastom pükis balatik; tefü atos nunom sökölösi¹:

1. Püks, kelis ‘Mezzofanti’ äspikom ko kurat süperik, äbinons: hebrey, hebrey rabinanik, Larabänapük, kaldey, koptapük, larmeniy (vönik e nulik), Pärsänapük, Türkänapük, Lalbanänapük, maltey, Grikänapük (vönik e nulik), latin, Litaliyänapük, Spanyänapük, Portugänapük, Fransänapük, Deutänapük, Svedänapük, Danänapük, Nedänapük, Flänänapük, Linglänapük, Lilüränapük, Rusänapük, Polänapük, tsyeg, macar (Macaränapük), tsyin (Tsyinänapük); fovo: süriy, geet, lamhariy, Hindostänapük, gusratiy (bal pükas Lindänik), bask, Valagänapük, Kalifornänapük; 2. püks, kelis äspikom seledikumo e läs lölöfiko, äbinons: kurd, grusiy, Särbänapük, bulgar, pük ziganas, dialeg in topäd di ‘Pegu’ paspiköl, gaal, Langolänapük, Mäxikänapük, Cilänapük, Peruvänapük; 3. püks, kelis äspikom nelölöfiko, äbinons: singal, Birmänapük, Yapänapük, Lireyänapük, gael, delever, coipev; 4. püks, kelis istudom te se buks, äbinons: sanskrit, maläy, Tonkänapük, lap, ruten, Frisänapük, latviy, Kotsyintsyinänapük, tibät, lislad, kornig (dialek kältik in topäd di ‘Cornwall’), kitsyuv (pük länanas vönik Peruväna). Lü ats dialegs nemu 50 pükas at nog dutons, kelis äspikom skilädiko.

Ad säk, vio kardinan: ‘Mezzofanti’ äfägom, ad lasumön ini mem susvemik omik pükis so mödikis, om it ägevom gespiki sököl: “Lecedob pükatäleni, asä legivoti patik Goda, kel ägivom obe lilamafägi mu feiniki pro püks, sodas liläm obik fanädon e memidon go kuratiko toni alik se mud votana. God: Söl ägivom obe näi at spikämis so blegülovikis ä lobediälükis, das äkanob givodön kuratiko vödi alik, si! silabi alik. Ägivom obe memäli levemo konfidoviki, dub kel vöd pelilöl u pereidöl pädakipon laidio, e fino nog fägi, ad suemön nentöbo binodi ninedik püka balatik.”

Fümo i siso mens mödik ejonülons okis asä pükavanis e pükinolänis süperikis. Kanoy jonön ön tef balid datuvali Vpa: ‘Johann Martin Schleyer’ († 1912 gustul 16), dö kel pämaniotos, das “estudom” bo pükis 88. Jenöfo in bukem omik lebuks pükik dö degtelats mödik pükas difik äposbinons! I eli ‘Ludwig Schütz’ ün yel: 1940 tö ‘Frankfurt am Main’ edeadöli eküpälükoy, kel ma sag ebejäfom ünü lif nolik lunik ä nentupik pükis difik plu 200, mani kelik äläramenoy, flanaü tat e privatan, aidönu jü deadam omik, ad tuvedön vödemis seledik, — ab jünü nonikan pükinolanas **espikom** jenöfo kleiliko e verätiko mödoti mödo gretikumi, ka degtelati plunätöfik pükas difik. Atos äbleibon pebüdakipön jünü te pro letälen ela ‘Mezzofanti’ plödäkösömiko zilika e lä atos ai ko neflagiäl nobikün äbitiköla.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pads: 11—12, 15—16, 19—20, 21—22.

CEDS E TIKODS.

Vol, in kel val jenonöv ebo fasiliko, binonöv cilacem gudik, ab no voböp pro mans.

‘Spurgeon’.

No vedükolöd lifi olik lügamalekümi, ab i no sütalidülü!

‘Laurillard’.

Heroed veratik binon: lelogön lifi, soäsä binon, e täno ga löfön oni.

‘Romain Roland’.

---

¹ Leigodolös lisedi at lä ut rigädik se buk tiädü ‘The life of cardinal Mezzofanti’, su pads: de 467 jüesa 469! (Ladet leäktronik fonäta tefik: ‘<https://archive.org/details/lifeofcardinalme00russ/page/n6>’.)

Cils valik binons diamoins. Ab no pals valik binons diamoinigleinans.

‘Knoppers’.

Steifolöd ad deidön släni, ed obleibon lifön; zedolöd oni, ed odeadon me deadam natöfik!

Dred petuüköl maifükon yani däspera.

Beg bal pafölon gudikumo, ka büds deg.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 12.

NUNS.

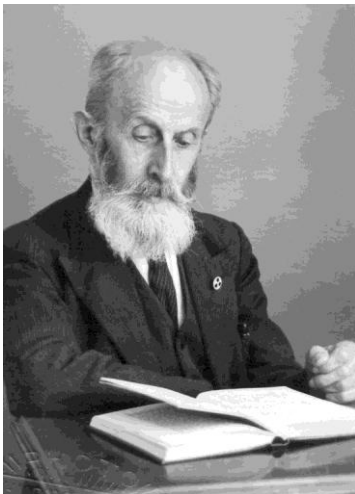
Me dalebüd balid oka cifal: ‘Jakob Sprenger’ ecälo m söli: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ ad stimacifal Vpanefa. Redak lofon stimacifale benovipis ladöfikün oka demü sikot at, e spelon, das okanom duinön i in dinit at nog mödikosi gönü Volapük. Dalomös nog belifön, das menef fino odasevon, das valemäpük bal saidon, e das kludo no binos zesüdik, das labobs näi Volapük nog valemäpükis so mödikis!

Fredükos obis, das kanobs lasumön ini gased obsik primi lifajenotema fa stimacifal pelautöla pükinolana famik: ‘Mezzofanti’.

Peselons ünü foldil 1^{id} yela: 1949 Vpamäks 1000.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1949. Pad: 12.

LIFAJENÄD BREFIK CIFALA: ‘JAKOB SPRENGER’.

‘Jakob Sprenger’.
Cifal Volapükaneffa.

Cifal nuik Vpanefa: ‘Jakob Sprenger’ pämotom tü d. 8id mayula yela: 1872 in ‘Speicher’, kanton: ‘Appenzell’, Jveizän. Pals omik äbinons feilans balugik; fat äbinom zuo nog cimiklinikamamastan calöfiko picälöl. Mot omik älicinof se ‘Schelklingen’ nilü ‘Ulm’, Vürtän. ‘Jakob’ äbinom cil mälid se gems vel: blods lul e sörs tel. Ävisitom pöpajuli e realajuli di ‘Speicher’, ed äkömom ün yel: 1887 ini güm nad in ‘Einsiedeln’ e de 1888 ini güm nad kantonik in ‘Freiburg’ (Jveizän), kö ävisitom pos fiduin güm nada dü yel bal niveri usik. Steif omik äbinon ad vedön güm nadapofäsoran. Täno katastrof famüla ärupädon. Fat omik äperom sekü garan pibligidöl monemi, ed ad vitön badikünosi ‘Jakob’ ämutom lisitön sunädo cali mesedi blünöli. Äsludom ad jäfön as bukädan ä büsidacif brodabüsida, ävedom ün 1907 fabrikan nesekidik, ed äplöpom ad dagetön ünü tim jü yel: 1914 dalaboti ze gretiki. Volakrig balid ün 1914 ävobädon lefaily brodabüsida, ed atos sa völadadinäds bevünetik pisäleodüköl ämütöns omi ad klemön febi nefienöfik ivedöl.

Ün yel: 1915 ‘Jakob Sprenger’ äfünom kobü ans flenas okik eli “Lelivükamafed bevünetik”, ed äcalom sis 1920 as sekretan ona, ed ävobädom noganükame at ünü yels sököl stäänükami bevünetik ze vëutiki love kontinäns valik tala. Noganükam at labon asä stabi südavi kritik, e vilon vobädön dönu yufidü lejon lelivakonömik di ‘Silvio Gesell’ dinäd is leodik ini konöma- e tatalif. Pro disein at neodoy ye suemükamamedömi bevünetik, ed asä somi ‘Jakob Sprenger’ ädadunom, das Volapük fa ‘Johann Martin Schleyer’, lü kel ai ifiedom, pälonon statudiko. Pos sel fabrika e brodabüsida oka äfealotädöm de ‘Speicher’ lü ‘Wienacht’ nilü ‘Heiden’, kanton: ‘Appenzell’ (1924—1930). De us äfealotädöm lü ‘Eschen’ in plinän: Ligtänstän (1930—1933), e täno lü ‘Gams’ (Jveizän). Laut literata lelivakonömik e propagid pro Lelivükamafed bevünetik äbinons ün yels et e jünü lejäf omik. Dakosäd ko limans no Deutänapüki spiköls äjenon in Volapük büik, soäsä ‘Schleyer’ iposbinükom oni. Volakrig telid e reigamods netasogädimik e fajistik älüblinons Lelivükamafede bevünetik perotis gretik. Krig, zänädaleseatöps e cödetaideids

äkodons in Deutän, Litaliyän, Rusän, e läns fa ons pikoupöls moduni muvemik. Dönulebumi mufa at 'Jakob Sprenger' nu bejäfom go vemo sis 1945.

Ad stöpädön smalotülami fovik Volapükamufa 'Jakob Sprenger' äremom ün yel: 1927 posbinoti literatik lölik ela 'Schleyer' ko gitäts valik lü on dutöls. Diseinü atos äbalädikom ko cifal ettimik Volapükaneffa: 'Prof. Dr. Albert Sleumer'. Demü disein at atan ävisitom ko 'Dr. Arie De Jong', kel irevidom lölöfiko Volapüki, omi in 'Wienacht' ün setul yela: 1929.

Volapüki el 'Jakob' yunik äseivom cogedo ün 1884. Diled fromada, keli mot omik iremof, äjonon sevabo stäpetoti delagaseda, in kel pivilupon. 'Jakob', kel nulälo ävilom sevön utosi, keli stäpetot et äninädon, äkipom diledi fromada foi lok, ed äreidom täno ad süpäd okik nuni lobülik dö Volapük. Ätöbidom ed äplöpom ad dalabön gramati Volapüka, ab at pädesumom ome, e stud Volapüka päproibon, bi ämutom lärnön ettimo latini lä topapädan. Ün yel: 1890 äprimom, as studan in 'Freiburg', dönu studi Volapüka, ed äspikom as spikädan spikädi balid okik dö ä gönü Volapük. In döbat pos atos isököl ävedükom kladaprofäsorani okik nefleni nerekosilovik, bi ätablöfädöm gespiköfiko taspikülotis omik. Ab lemuifükam ya iprimöl päproibon ome dub nomem gümnada. Ün hitüpavaken de 1891 'Schleyer' ävüdom omi ad nüsedön vobodi ze gretiki in Volapük, kelosi i ädunom, ed ägetom demü at diplomi Volapükidana (Vpabled lezenodik: 1891, nüm: 128). Pos atos ägevom in lomakomot okik: 'Speicher' ed in studöp okik: 'Freiburg' tidi Volapüka, ed äfünom in 'Freiburg' Volapükaklubi, demü kelos ägetom de 'Schleyer' diplomis Volapükidala e klubapresidana (Vpabled lezenodik: 1893 febul, nüm: 146). Dü tim, kü 'Sprenger' ästebom in 'Freiburg', klub äfloron. 'Schleyer' ägivom ome demü dun jäfädik omik diplomi profäsorana Volapüka (Vpabled lezenodik: 1893 gustul, nüm: 152). Ün tim at sekü stöped studa ämutom lüvön eli 'Freiburg'. Äcalikom in 'Speicher' ini vivöp as bukädan, ed ävisitom lunomiko eli 'Schleyer' in 'Konstanz'. Ün prim hitüpa yela: 1894 älüvom cali bukädana, ed ästebom dü tim anik in 'Konstanz', jüs äkanom calikön ini büsid votik in 'Speicher' dönu as bukädan. Fa 'Schleyer' ed om rajan pädunon ad feapladön topäti zänabüra Volapüka ini Jveizän ('Luzern' ud 'Appenzell'). 'Schleyer' i äsagom asä desini okik ad cälön eli 'Sprenger' pos deadam oka asä fovani okik. Bi 'Schleyer' ai äplonom dö monadef, kel äneleton ome ad dabükön vödabuki gretik, 'Sprenger' ädunikom ko däl ela 'Schleyer' desinodi: sot bünuneta, kel äfrädon ome tumatis anik franas. Nu, tü 1894 yulul 15 'Prof. Dr. Karl Zetter' se 'Graz' älükömom lä 'Schleyer' in 'Konstanz'. Dö visit at e seks ona 'Sprenger' konom sökölösi: "Bisarö! De timül balid, das älogobs odi, 'Dr. Zetter' ed ob älecedobs odi mätedanis. E nog tü soar dela ot 'Schleyer' äsagom obe, das äbinob-la ga nog tu yunik (yels 22) ad pacälön as fovan, du 'Dr. Zetter' älabom ya bäldoti süenöfik e cali lestümabik, sodas binosöv frutikum pro Volapükamuf, if cälom eli 'Zetter' asä fovani. Ob okanoböv mögädo pademön latikumo. Ämutob siön motivi, äsagob ye, das ön jenet at ävilob motävön sunädo, kelos nog äjenon ün soar ot. Isludob ad dabükön bukilis fol, kelas balid ya äblümon as namapenäd in Volapük pelautöl. Al bukilas at älabon magodis 50-60, kelis leigo Volapükan idäsinom. Sekü nunet defik, nonik dunikamas bofik älabon benoseki, du pos atos zuo nog spod mäpetik ädavedon bevü 'Dr. Zetter', ed ob, bi äkanob blöfön, das se 'Graz' sabot piduno ta dunikam obik. Äloseidob ele 'Schleyer' blöfadinis, ed ämutom gidetükön obi, ab äsagom, das no äkanom nu zunükön söli: 'Zetter', ed ob binobös so gudik ad no dunidükön dini demädü Volapük! Atosi ädunob kluo plitü söli: 'Schleyer', bi 'Schleyer' äsagom, das el 'Zetter' älabom-la klieni malädülik. In pened balid okik lü ob 'Dr. Zetter' äprimom me vöds: "Ob: gümnadaprofäsoran lampör-regik ä kardinalacäman plin-lebijopik... no leadob trätön obi fa ol as leigagredätan olik." Atos äbinon ga bümäl kleilic gretamalieneta. Edeadom latikumo kluo jenöfiko in lienetanöp. Demü def livüpa ed ad no kosikön fovo ko 'Zetter' äsäbejäfob täno Volapükamufi, ab no Volapüki."

Pos rem posbinota literatik di 'Schleyer' ün yel: 1927 'Sprenger' äbejäfom dü yels anik leodükami posbinota Volapükik, e jü 1929 menodi Volapüka, vobod kelik ye pos balädikam ko 'Dr. Arie De Jong' to vob veütik, kel äbinon in on, demü baläl pämosteidon gönü menodots fa 'Dr. Arie De Jong' pelüblinöls.

Din ye no öjenon so fasiliko; ibä cifef Lelivükamafeda bevünetik no äbaicedon ko baläd in 'Wienacht' pibligidöl bevü 'Dr. Arie De Jong' e cifal Volapükaneffa: 'Prof. Dr. Albert Sleumer'

balflano e ‘Jakob Sprenger’ votaflano, bi baläd at ätaöfon ta § 41 statudas Lelivükamafeda bevünetik. Ab ‘Sprenger’ älaidälom in din at, ästütölo oki su jenöfot, das datuvot ela ‘Schleyer’ äbinon dalabot pösodik omik, e das om voiküno ädalabom dagebagitäti tefü at. Me laidäl kipälik e kleilükam laidik ‘Sprenger’ äplöpom ad bevobön, das § 41 et ün yel: 1938 pävotükon so, das balädikam di ‘Wienacht’ päzepon, e ko atos Volapük fa ‘Dr. Arie De Jong’ perevidöl pälonon statudiko as suemükamamedöm calöfik Lelivükamafeda bevünetik. Fikul atimo nog binon in utos, das pro püks no-Deutänik valik, gramats e vödabuks tefiks nuliks mutons palautön. Neletian badik atos binon völadakaot in läns valik dabinöl. Jüs stads leodik udabinons dönu mutoy steifön ad ga dunön vobodi zesüdik, kelos binon bligäd levemik pro sekret. Ab i fikul at pobemastikon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pads: 13—14, 17—19.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1949 MAYUL 1. NÜM: 2.

Vätälölo, das söl: ‘Dr. Arie De Jong’, as revidan Volapüka labom skili ad xamön Volapükanis,

cälob söli: ‘**Dr. Arie De Jong**’, kadämal Volapüka, pemotöli in ‘Batavia’ (Yafeän), tü 1865 tubul 18, e lödöli in ‘Leiden’ (Nedän), ‘Heerengracht’: 58,

as **xaman Volapüka (67)**.

‘**Gams**’ (Jveizän), 1949 mayul 1.

Cifal Volapükaneffa:

JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 14.

NUNS.

Söl: ‘Dr. Arie De Jong’, ‘Leiden’ (Nedän), ‘Heerengracht’: 58, pecälom fa cifal Vpanefa as xaman Volapüka. Utans, kels vipons ad dagetön diplomi tidana, tidala u profäsorana Vpa, kanons begön ome stipis, kelis mutons fölon ad dagetön ati.

Vödems Lingläna-, Fransäna-, Deutäna-, e Nedänapükiks sludas Kongreda Yuropik, de kels elasumobs tradutodi Volapükik ini Volapükagased obsik, kanons pasivön de sekret Kongreda Yuropik, ‘Den Haag’ (Nedän), potakät: 279 tä fl. N. 0.25 a samäd, fl. N. 4.00 a samäds 25, e fl. N. 12.50 a samäds 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 16.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1949 GUSTUL 16. NÜM: 3.

Demölo § 9 statudas kadäma Volapüka, e

vätälölo, das söl: ‘Johann Schmidt’, musigal ä profäsoran Volapüka, eduinom lepromi pö § 12 statudas peflagöli, e fovo, das flags valik in nomem konömik kadäma Volapüka tefü cäl kadämana Volapüka pelonöls pefölons, pö kelos steifädan edagetom vögodanumi ma § 25 (2) statudas peflagöli,

cälob söli: ‘**Johann Schmidt**’, pemotöli in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän), tü 1895 setul 28 e lödöli us, ‘Bahnhofstrasse’: 20,

as **kadäman Volapüka (126)**.

‘**Gams**’ (Jveizän), 1949 gustul 16.

Cifal Volapükaneffa ä dilekan kadäma Volapüka:

JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 17.

NUNS.**Kadäm Volapüka.**

Pecälom as kadäman Vpa:

söl: 'Johann Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän) 'Bahnhofstrasse': 20.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Evedom liman:

söl: 'Walter Sonderegger' in 'Zürich' (Jveizän), 'Albertstrasse': 3.

Peselons ünü foldil 2id yela: 1949 Vpamäks: 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 20.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1949 TOBUL 14. NÜM: 4.

Vätälölo, das söl: 'Filippus Johann Krüger', pükitidan, ma nunod söla: xaman: 'Dr. Arie De Jong' ebenoduinom xami ad daget dinita tidana Volapüka,

cälob söli: 'Filippus Johann Krüger', pemotöli in 'Odoorn' (Nedän) tü 1911 tobul 23 e lödöli in 'Amsterdam, W.' (Nedän), 'Reinier Claeszenstraat': 49,

as **tidan Volapüka** (1821).

'Gams', 1949 tobul 14.

Xaman Volapüka:

ARIE DE JONG.

Cifal Volapükaneffa:

JAKOB SPRENGER.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 21.

KODS SMALIK, SEKS GRETIK.

Leigoäsä stonil falöl, reinatof u blögädil derolöl nifa fomon primi nifastura, kel in fal okik distukon bälätis e fotis, domis e vilagis lölik, so i smalots ävedons kod nosikama febädas äfloröl e monemas gretik. Potamäk, u pesagölo gudikumo, def ona, äbinon kod bankruta balionana Lamerikänik: 'Hobart'. 'Hobart': "ferareg", äsä i pänemom, äspekulom me prods tikovik valik, pato ye me fer. Ganetans omik, kelis älabom in taledadils valik, ätelegrafoms ome suämavotikamis valik su maket, e ma atos äleodükom remi e seli oka. Ün yel: 1892 in Linglän krisid gretik ädareigon su feramaketa. Kompenätan ela 'Hobart' äbinom ün tim et in 'Sheffield', ed äpenom, das 'Hobart' ämutom selön feri stokik valik, e das pö dinäd nonik ädalom remön feri. 'Hobart' äbinom vemo närvodik, e bi ebo ün tim et igetom lemödoti penedas nesaidiko piflänükölas, kels gretadilo äbinons nenvölädiks, pönapotamon, keli ämutom pelön, äskänon omi patiko, ed äbüdom ad refudön nendemo penedis valik nesaidiko peflänükölis. Pened kompenätana ela 'Hobart' äbinon tu vetik, e pägepoton kludo leigüpü votiks bida ot. Sekü atos 'Hobart' äblebom nensevik tefü stad feramaketa. Äremom mödotis mugretik fera; vali, kel pälofon ome, äsumom, ed ägebädome lemuamio krediti ti nemapamovik oka. Latikumo mö dels tel suämäläsikam fera äsökon, e 'Hobart' pinosükom.

Nigiär pidojoiköl äbinon kod bankruta kaenalafiana gretik: 'Cobbett & Co' 'London'. In komip mätedik dinädü bum pona di 'Kaura' in Rusän ätefos lediniko mätedi bevü fiam Lamerikänik ed el 'Cobbett & Co.' Lätik ädageton fino de reiganef Rusänik komiti. Fiam äneodon mulis mäl ad dunön preparis zesüdik pro ponibum. Mödots mugretik materas päremons, mens päcälons, cins päbumons, ... Reiganef Rusänik ilonon nu, e tefü prim e tefü fin buma, tüpi fümik, e 'Jacob Cobbett' ävobom tio nenropiko ad blümükön kuratiko, igo in pats smalikün, disinis, däsinotis e kalkulis valikis oka. Ven fino val äblümon, äxamom kobü kompenätan okik nogna vali gudiko. Däsinots e disins veütiküns piseatenükons demü lovelogam fasilik sui tab gretik. Süpiko el 'Cobbett' ädojoikom nigiäri gretik; flum blägik äzugon ebo love papürs mu veütiküns, ed ävedükon onis vero negebovikis. Tim no plu ädabinon ad nululön disinis, leigo no ämögos ad primön bumi nen däsinots. Nu äbegoy reiganefe Rusänik zögi; at no pädälön, e baläd pästeton no plu lonöfik. Bi leigüpo mätedan Lamerikänik, kel ilelilon neläbi ela 'Cobbett',

älöseidon disinis e däsinitis okikis, e zuo äbligidon nog ad primön bumi tü düp ot, äsä ‘Cobbett’, baläd pälovepolon fiame at. Bligs gretik pibligidöl äkodons bankruti fiama: ‘Cobbett & Co.’

Ön mod nog küpädikum bankrut trenavegarega: ‘Purbeck Jones’ päkodon. Atan ibligidom ad bumön ferodarutavegi di ‘Maiwar’ in Lindän Linglänik zänodik. As sur ämutom doseitön lä trenavegasündikat in ‘Calcutta’ kuratiko tü 1891 mayul 9 garani pounas telbalion in valörs. Igo pö balionan äsä ‘Purbeck Jones’ äbinos fikulik ad kobükön monamödoti somik, ab ko töb mödik äplöpom ad dunön atosi. Plas ädoseitom moni ini bank seimik, äfäilökom oni ini monaramar okik, ad sedön oni tü potamadel potota lü Lindän jelü dugädan patik. Om it ägolom lü famül okik, kel äbinon in vilad nilü ‘Carlisle’ len jol. Ven äkömom tü sedadel potota Lindänik in ‘London’ dönu ini бүr okik, ed ävilom depotön moni, äküpom ad jek oka, das iglömom kiki monalamara in vilad okik. Äbüedom kömön lökelis, kels ämutoms maifükön monalamari, ed älofom pounis lultum, if äplöpoms ad maifükön pötatimo monalamari. Ab no äplöpoms ad maifükön lamari, e ‘Purbeck’ pinosükom, ibä sündikat ärefudon ad lunükön tüpi. Älienetikom ed ädeadom in stitod.

El ‘Geoffrey Pask’: balan leböbanas liegikün, älabom in ‘London’ repüti büsidana mu kuratälika. Ägolom aldeliko, ed ün hitüp ed ün nifüp, futo de löd okik in fozif ela ‘London’ lü el ‘city’, ed äkömom kuratiko tü minut ot ini бүr okik. Ün del semik äsleitom bliti okik len kluf seädik, e sleatod at äbinon kod bankruta omik e deadama omik. Plas ägegolom lü löd okik ad votaklotön oki, ägolom lü skrädan ed äbüedom fäinägön sleatodi. Skrädan ävobom kälöfiko, e büsidan äkömom ün del et tu lato mö düp bal ini бүr okik. Ün göd et krisid Laustralänik gretik äjenon, kel änosükon löliko tedabüsidiis gretik degfol ünü minuts leigiko mödiks. I ‘Pask’ pädfefom. Idunom ai löliko soeliko leböbajäfotis okik. If ikömomöv ün göd et pötatimo, tän ikanomöv dunön mesüliis, e ba nog vitön bankruti; ab dub timiper domü skrädan val piperon. Ven äkömom ini бүr okik, äbinom lubegan.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pads: 22—24.

CEDS E TIKODS.

Demoyös, pö val, keli dunikoy, fijenoti!

No veg defon, ab mens no fägons ad bevegön oni.

Men vilon sio koefön miotädis okik, ab ai ko spel, das votan otaspikon onis.

Utan, kel dunon fopiko, stupiko u neskiliko, cedon, das kanon säditretülükön oki, dub kodädön atosi mifäte.

Vogäd binon lugod gretik vomas.

Binolöd filosofan! No val binon, soäsä vipolöv. Atos i neai obinon soik.

Vobolöd, ven vobol! Pledolöd, ven pledol! Dunolöd nosi, ven takädol, e kudolöd, das labol ün del alik timi pro dins kil valik!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 24.

NUNS.

Edagetom diplomi tidana Volapüka

söl: ‘F. J. Krüger’, pükitidan, in ‘Amsterdam, W.’, ‘Reiner Claeszenstraat’: 49.

Volapükalub valemik Nedänik.

Ladet nulik.

söl: ‘A. N. De Jong’, in ‘Soerabaja’ (Yafeän), ‘Darmoboulevard’: 149.

Eseditom:

söl: ‘S. Van Dissel’ in ‘Amersfoort’.

Ünü foldil 3id yela: 1949 Vpamäks nonik peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1949. Pad: 24.

1950 (yelod 15id)

LÛ REIDANS LESTÛMIK OBSIK.

Me nüm at yelod deglulid gaseda obsik primon. Fredobs dö sek at, e danobs utanis valik, kels egivons demü at läükotis oksik. Ab no kotenobs. Nüm alik binädon te me pads fol. Atos binon tu nemödik. Demü bükafräds jerik ye no mögos ad mödükumön numi at, pläsif num limanas Volapükaklubas bofik, et ut lebonedanas gaseda at gretikumons. Sekü kod at begobs reidanes valik obsik ad keyufön nämiko ad gretükumön numi at.

Posä ‘Schleyer’ idatikom Volapüki okik, no äbinos fikulik ad jafön ma sam sita fa om pedisinöla volapükis votik, ko sek, das nu näi Volapük i mekavapüks votik pagebons as vemapüks, e das igo ai dönu volapüks padatikons. If betikoy gudiko dini, no mutoy-li üfo dasevön, das binos fopik, ad labön volapükis mekavik **mödik**? Dial ela ‘Schleyer’ ga äbinon, das ögebädoy in dakosäd bevünetik mekavapüki bal. Atos no binon-li i nog nu dial? If dasevoy atosi, stütölös kluo steifi obsik, e steifolös ad slüdön alani ad slopön Volapüki!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 1—2.

LOJADABILIT.

Fa ‘Paul Roos’

Domadünan äletom lädi kulivik yunik ini vobacem, ed ämogolom poso ko vöds: “Söl: ‘Jenkins’ okömom onu lä ol”. Läd äzilogof nuläliko in cem, ab nos ädabinon, kel äjonon, das in cem at balan manas sagatikün Yuropa ävobom. Len völs gavots Linglänik vönädik älagons, su tab buks e gaseds äseatons pemiko in brul pänabajönik. Tü timül at yan ämaifikon e ‘Joe Jenkins’ ästanom fo jivisitan.

“Stunob, o läd! das ya äsevol, das etävob lü ‘London’.”

“Älilob fädo osi äsoaro,” läd ägespikof. “Övegol de ‘Paris’ lü ‘London’, in el ‘foyer’ ela ‘St. James-theatre’ äspikoy dö atos. Äfredob, ven älilob osi, o söl: ‘Jenkins’! atosi kanob sagön ole! Labob sevabo dini vemo veütiki, keli mutob bespikön ko ol.”

“Ven vom yunik plitülik ä liegik se el ‘society’ di ‘London’ visitof obi gödo ya tü düp: degbal, tän atos muton vo labön kodi veütik!” täktifan äsagom smililölo.

“Jenöfö!” ägespikof. “Himatan obik igo no sevom, das binob lä ol, ed ob it äsevob bü düps anik i no nog atosi. Tik äsüikon änu pö ob. Ab süadob, das himatan obik olobülom visiti at, pato bi om labom dämi gretikün sekü midun.”

Täktifan äseidom oki. “Konolös nu seimna obe veitöfiko utosi, kelos ejenon!”

“Cedob, das nem, keli ereidol su visitakad obik, no binon nesevädik pro ol” jivisitan äprimof.

“Klülö no!” täktifan äsiom: “In ‘Paris’ ereidob i nomiko delagasedis di ‘London’, ed in ons elogob klüliko, das daut ela ‘Honorable Jim Sutherland’ ematikof ko bijutel sevädik: ‘James Wimbledon’”.

“Verätö! Mat at pävipon fa pals de flans bofik. Binos niludo sevädik pö ol, das fat obik binom monemik. Ed i söl: ‘Wimbledon’, as geran soelik bijutabüsida: ‘Wimbledon Bros’, dalom flagodön kalieti: liegik.”

“Binom-li fiaman soelik?”

“Si! fat omik edeadom bü yels anik, e ‘James’ estäänükom veütiko büsidi. Spekuls omik in ‘Amsterdam’ e ‘Paris’ ebinons dü tim semik yegäd spikotas valik. Äkanob kludo labön fumi, das söl: ‘Wimbledon’ no ämatikom ko ob demü mon obik; atos binon bos, keli obs: dauts fatas liegik ai mutobs demön. Klüliko jigamagivot obik no binon mikömik; pö tedan, äsä binom, mon ebo ai fruton tü del seimik.”

“Ekeblinol-li monamödoti gretik ini mat? o läd: ‘Wimbledon’!” el ‘Jenkins’ äsäkom zogiko.

“Pounis teldeglulmil.”

“Ö! balionat lafik jilidas! Mödot vo no neplitik!” täktifan äsagom.

“Äsä niludo omemol mated obsik päzelon me zäl gretik in lotidöp: ‘Claridge’. Pos at ädetävobs lü Kanariyuäns, ko desin ad gekömön ün mayul deg. Vüo fat obik iremom pro obs domi in ‘Kessington Square’, ed ibüedom blimön oni. Mot obik ikälälöf lasumi dünanefa; val öblümon tü del degid mayula.”

“Ab”, ‘Jenkins’ älogedöl kaledi ävüspikom spikami ofik, “tü timül at binos pas del mälid mayula!”

“Verätö!” läd yunik äsiof smilölo. “Okonob ole utosi, kelos binon kod atosa. Himatan obik no äkanom sufätön¹ lunüpikumo nosduni in ‘Teneriffe’. Kösömom ad vobön deliko de düp zülid jü düp lulid, ed us no äkanom dunön votikosi, äsä svimön, sailön e seatön in solam. Ün prim mayula äsagom, das no äsufätom² lunüpikumo osi, e kludo äsludobs ad getävön bü tim pirajanöl lü ‘London’. Ädesinobs ad dabinön nesevado in ‘London’, go romato. Ölodobs dü dels anik in dom nulik obas in ‘Kessington Square’, nes ek ösevon bosu atosa! Atos i no pänunon pales obik; te sevädans anik ela ‘James’ äsevoms osi; ämutom sevabo tivön ko oms tefü büsidadins.”

“E dünanef-li?” täktifan äsäkom.

“I dünanef no pinunedon,” läd: ‘Wimbledon’ ägespikof smilölo. “Äcedobs osi droliki, das obs it ödunobs dü dels balid konömi; ökanobs ga fidön in staudöp! Dü dels lätik ob it ekvisinob; atosi elärnob in ‘Lausanne’! E kanob sagön ole, das äbinos süperik!”

“Dö atos no dotob, o läd!... Dalob-li nu säkön ole...”

“Sunädö! o söl: ‘Jenkins’! No badocedolös osi obe, das binob bosu prolidik pö nüdugot obik ab atos zesüdon pro suem gudik dina, soäsä onu oküpol. Äsoaro äseadobs tü düp: vel ad fidedön, ven klokül pätoenon. Äcedobs atosi küpädiki, bi nek äsevon komi obas. Himatan obik ägolom ad maifükön; äbinos penediblinan ko spidapened, ed in pened at biliet äbinon pro lojad in el ‘St. James-theatre’. Lä at penedil äbinon ko vöds: “Rätolös seimna, kin seidon-li bilieti at?” Benö! no emeditobs lunüpo atosi.

Ba äkömon de söl: ‘Atkinson’, kel ejonülom obes dü matirajan obsik pluna plütotis smalik somik, ba i mögos, das pesedon fa jiflen, keli äkolkömob fädo äzedelo in ‘Oxfordstreet’. Alo biliet äfruton ebo obis, ed egebädobs sunädo oni. Telefono äbüedobs kömön toodi ed ävegobs lü teatöp. Nu mutol küpälön gudiko. Ven ägekömbobs tü düp: degbal e laf dönu lomio, no äfägobs ad maifükön yani. Pos töbid mödik äplöpos, e bi äcedobs atosi nekösömiki, ägolobs sunädo löpio lü vobacem himatana obik. Yan ämaifon, du äsevob fümiko, das ifärmükob oni, ven äsegolobs. Änükurbob in cem liti, e din balid, keli älogob, äbinon monaramar pimaibreiköl! Yan pimaifükön mekädo, bijuts obik e mon valik ämoons! Dil gretikün monema himatana obik petifon!”

‘Jenkins’ äfronükom flomi okik, ed äsäkom: “Kis binon-li kod, das himatan olik älabom lomo moni kädöfik so mödiki?”

“Himatan obik ämutom dunön ünü brefüp remis gretik, iramenom kludo mödoti ze gretiki de bank, pato i, bi binos adelo ‘bankholiday’.”

“Vö! lojadabiliet et eblinon sio fruti givane giviälük!” täktifan äküpetom ko smilil.

“Enunedobs sunädo poldi,” läd: ‘Wimbledon’ äfovof. “Edunoy vestigi büfik, ed obs ölelilobs sio fovo tefü din. Suemol, das äneito no eslipobs mödiko, o söl: ‘Jenkins’! Agödo süpiko tikod äsüikon pö ob, das ol bo okanolöv yufön obis. Äsumob toodi, ed äkömob mögiküno spido isio.”

“Obinos fred pro ob, ad bitön pro ol in din at, o läd! Labol-li bo niludi, kin kanonöv binön kodädan atosa?”

Vom yunik ätikof dü timül, ed äsagof täno: “Nö! o söl: ‘Jenkins’! vero no.”

“Kis äbinon-li nog plu in monaramar plä mon e bijuts?”

“Lepenäds e buks büsidi teföls.”

“Eleadoy-li seatön atis?”

“Plä mon e bijuts nos defon.”

“Mens liomödotik sevons-li, das binol in ‘London’?”

¹ Gudikumo: “sufälön”.

² Gudikumo: “äsufälom”.

“Lul u mäl.”

‘Jenkins’ älogom su pokaglok okik. “Kiöpo söl: ‘Wimbledon’ binom-li tü timül at?”

“In bür okik.”

“Kitimo kömom-li lomio?”

“Tü düp mälid.”

“Täno kanol spetön, das obinob tü düp lulid lä ol, e givolös täno obe lisedi pösodas, kels äsevons, das ige kömol ini ‘London’.”

Ven ‘Joe Jenkin’ ätoenom kloküli len dom in ‘Kesington Square’, läd: ‘Wimbledon’ it ämaifükof yani.

“Bos nog ejenon-li fovo?” täktifan äsäkom.

“Nos, o söl: ‘Jenkins’!”

“Täno viloböv nu vilöfo logedön seimna monaramari.” Pos minuts anik ‘Jenkins’ älogedom seiliko ramari pemaibreiköl. “Labol-li kiki?” äsäkom. “Si”, ägespikof, “ati ekipobs ai lä obs.”

Küpälo täktifan älogedom ninädi monaramara. “Dodol-li, das nülogob bukis?” äsäkom fino.

Älulogof säkölo omi. “Mögos, das okanob tuvön jonädi seimik se buks at” äfovom. “No tupobös vüo oli in jäfots komunik olik! o läd! At binon, vo-li, luveratiko bürod himatana olik?”

Änutof siölo.

“Labol-li kiki ata? Ba okanob tuvön in at nog retodi seimik.”

“No kredob, das nedol sukön us, o söl: ‘Jenkins’!” läd: ‘Wimbledon’ äsagof smilölol. “In bürod te penäds nenvöladik dabinons. Fe no labob kiki ata, oni himatan obik labom. Vilol-li nu dälön obe nekomi dü düp lafik?”

Boso pos düp: mäl söl: ‘Wimbledon’ äkömom lomio. No äbinom soelik, poldacalal: ‘Wood’ ela ‘Scotland Yard’, kel ya ivisitom omi in bür omik, äkekömom ko om, ad vestigön nogna pösodiko topi miduna.

“Eseividol-li bilieti et lä sevädans olik?” poldacalal äsäkom, du älöpiogoloms ve tridem.

“Esäkob osi ele ‘Atkinson’ ed ele ‘Dawson’: büsidaflen votik, ab bofikans äsevoms nosi dö din. Fe, flens obik kanoms töbo paminiludön tefü din at; oms vo-li ga fūmo no önübreikoms lä ob?”

“Ga fūmo binos ek, kel sevom, das binol in ‘London’,” poldacalal äbleibom lesagön. “Binos-li in cem at?... He! ekö! us sevädan dabinom! Benö! o söl: ‘Jenkins’! lio stadol-li?” Äpedom ladöfiko nami täktifana famik. “Dönu-li egekömol ini Linglän? Ilelilob ya bosu atosa, e sunädo-li dönu voböl?... Ibinos cedü ob no zesüdik, ad kompenükön in din at söli: ‘Jenkins’,” äsagom äflekölo oki lü ‘Wimbledon’: “Cedob, das i om, leigoäsä obs, no osevom säditreti se jenet klänöfik at!”

“Ob no evokob söli: ‘Jenkins’,” ‘Wimbledon’ ägespikom koldäliko.

“Atosi ob edunob,” läd: ‘Wimbledon’ äsagof, kel ebo äninikof. “Spelob, das lobülol osi, o ‘James’!”

“Klüliko, o löfäb!” ‘Wimbledon’ äglidom zadiko jimatani okik. “Dredob te, das söl: ‘Jenkins’ no okanom frutön obis mödiko. Älilol utosi, kelosi poldacalal: ‘Wood’, kel labom ga plaki zesüdik, esagom änu.”

“Verätö!” poldacalal älobülom omi. “Igo söl: ‘Jenkins’ no okanom kludön mödikosi se atos. Monaramar pemaibreiköl, e fovo jonäd no bal dabinon. Nos, kel gevon jonädi in lüäl semik!”

“Benö!” ‘Jenkins’ äsagom ko smilil takedik, “bosu monaramar ga nunon obe!”

‘Wood’ älulogom no suemölo täktifani.

“Elogol-li jenöfiko nosi patik len ramar et? o ‘Wood’!”

Poldacalal älemufükom noölo kapi.

“Logedolös seimna gudiko yani!”

‘Wood’ ävestigom yani, ab äjinom logön nosi patik len on.

“Nö! vilob sagön, das mutol logön oni ninao!” ‘Jenkins’ äsagom.

‘Wood’ e ‘Wimbledon’ älogedom nu ninaflani yana, i läd: “Wimbledon” inilikof.

“Nu nog patikos nonik edrefon-li küpäli olik?”

Ab e ‘Wood’ e ‘Wimbledon’ äkanoms tuvön nosi patik.

“Benö! elogols fūmo, das yan pemaisteigon,” täktifan äfövom sagi okik.

“Klüliko, atosi elogob.” ‘Wood’ äsagom ko smilil keliedik. “Lök pebevo bon me stegülaflam, e poso etölatoy fovo yani me cid!”

“Ab utos, kelosi klulabiko no eküpol,” täktifan äfövom, “binon, das yan no pemaicidon plödao, ab ninao!” Poldacalal älülogom täktifani ko logs gretik.

“Klu...”

“Klu,” ‘Jenkins’ ävüspikom ome sagi, “klu ek, kel älabom kiki, e kel kludo äfägom ad maifükön monaramari nen geb mekäda, etölatom yani me cid, posä imaifükom büiko oni!”

“Ab sekü kod kinik-li?” poldacalal ävokädömun stuniko.

“Sekü kod kinik-li? Benö! ad koedön jinön, das nübreik ejenon-la!”

“E labol-li niludi seimik, kim enoganükömun nübreiki pemiagöl?” ‘Wimbledon’ äsäkom raudiko.

Dü timül täktifan älülogom dudraniko bijuteli, täno äsagom takediko: “Ol, o sö! ‘Wimbledon’!”

Täno bos äjenon, keli nek ibetikön. Me bun balik bal ‘Wimbledon’ äbinom lä yan, ämaitirom oni, äfäitirom oni po ok, ed ätülom kiki in lök. Älieloy doniorönön omi ve tridem, ed ün timül fovik domayan äfäijutedon. Atos valik ijenon so lekläravifo, das nek ikanon stöpädön omi.

“Ispetob atosi,” ‘Jenkins’ älülogom keliedo lädi: ‘Wimbledon’. “Ispetob, das ‘Wimbledon’ övälom vegi at! Pidob osi, o läd! Cedob osi yamiki, das mutob konön ole verati lügik at, ab binos gudikum ad lelilön verati lügik, kas mutön lifön pö kodüls jönik.”

Läd: ‘Wimbledon’ idofalof däädäliko¹ sui stul, ko nams fo logs okik.

“Äbedotob sunädo dini,” täktifan äfövom. “Susus äkonol dö detäv himatana olik se ‘Teneriffé’, äsenälob, das in din at bos no äbinon komunik. No äkanob fomälön, das himatan olik ävilom gekömön ini dom nen dünanef, leteiko demü yof okik. Mögos, das vom yunik, äsä ol, cedof atosi romatiki, ab man-la! No-nuned dünanefa äjinon binön lü ob mu miniludik.

Sunädo tikod äsüikon pö ob, das himatan olik enoganükömun desino atosi. Ven kludo älogob monaramari ninao pemaibreiköli, äsuemob, das kekodädan himatana olik fümiko ibejäfom dini. Fümi ädagetob, ven ätuvob ati,” äkipom in nam okik bilieti yelovik. “Vegamabilieti at lü Lamerikän ätuvob in bürod himatana olik, tefü kel idälob obe ad maibreikön e vestigön oni. Biliet binon nemü el ‘Jack Warren’ seimik. Atos pedatikön vemo visedikö, primatonats baibinons, mäks su niklots omik baiädons ko ats, atos kludo no kanonöv süükön badiniludi. Biliet binon pro el ‘Acquitania’, kel odetävön ogödo de ‘Southampton’.”

Läd ‘Wimbledon’ äläüköf kapi ed älogedof da drens okik täktifani. “Ab kikodo-li... kikodo-li?” äplonof.

“Atosi okonob ole, o läd! Himatan olik ädesinom ad fugön ko matagivot olik lü Lamerikän. Pö vestig vifilik bukas omik edagetob fümü, das himatan olik edunom dü yels lätik spekulis lienetik. Büsid äprimikon ad bankrutikön; susus bos atos osevädikonöv, kreditans oprimonsöv jutedi. Ävilom büön tefü ons, ed äsludom ad moikön... ko mon olik!”

“Ab mon ga äduton lü om!” vom neläbik ägesagof. “Sekü kod kinik nu süfülam nübreika äzesüdon-li?”

“I atosi kanob plänön ole. If fug omik, ko mon olik, osevädikonöv, ed elans valik di ‘City’ usevonsöv atosi, tän himatan olik ibo olabömöv no plu timüli takedik bal! Luveratiko orivomöv igo neföro Lamerikäni, radion omögükonöv fanäbükami oma, büä okanomöv säboidön oki. Nö! äbinos sefikum pro om, ad süükön jini, das mon valik okik pitifon; luveratiko ugetolöv de om penedi fäküköl, in kel upenomöv, das perot ekodon, das äprimikom ad päridikön, e das sekü kod at ävilom deidön oki. Du obelügolöv deadi omik, om onestönomöv in Lamerikän me mon olik!”

“Naudodö!” vom yunik äseifof.

“No obinos fikulik pro om ad dagetön de nafamakompenät bilieti nulik.” ‘Jenkins’ äfinükömun sagi okik. “Nedom te konön, das eperom oni. If vipol osi, okanobs fanäbükön himatani olik ko

¹ Ba pök pla el “dädädiko”.

mon, tü timül, das boidom oki in ‘Southampton’; poldacalal: ‘Wood’ ovilom vo komitön oke atosi. Pidob, das din at efinikon so neplitiko pro ol. Dälol-li obe, das nu mogolob?”

(Se el ‘Het Vaderland’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 2—4, 5—8.

SAPOTS FRANSÄNIK.

Spel fopik dugon ad däsper.

Vom jönik ab glumidik no tirädof keino; vom nejönik ab löföfik plitof.

Utan, kel leidon, muton labön kuradi ad lasumön stedälo liedi.

Utan, kel desiron svidikosi, no dalon vitön biedikosi.

Dub musig yunans mödik seivons lelöfi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 4.

NUN.

Vpaklub valemik Nedänik.

Evedom liman:

söl: ‘J. G. Pieters Jr.’ tedaganetan, in ‘Amsterdam-Z.’, Amstelkade: 155.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 4.

FAB SUOMIYÄNIK.

Seimna frogs tel ädabions, kels pifidons fa stork. Nu äbinons in stomäg böda, ed äbepikons desinis fütürik oksik, kels klüliko ämutons pavotükön bosilo.

“Benö!” bal onas äsagon zilogölo: “Alo is binos plitiko vamik, e nulüdot i dabinon is.”

Ad kelos votik ägespikon: “Vamik is binos jenöfiko, ab kitopo nulüdot binon-li?”

“Kio binol stupik!” votik ädönufövon: “Nulüdot ga obs it binobs!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 8.

COGED DI ‘WIEN’.

In ‘Wien’ konoy cogi bolitik sököl: Timü konfer in ‘Moskva’, el ‘Marshall’ älofom zigarülis se bokod largentik labü nüpenäd sököl: “Lü kevoban digik obik. Presidal: ‘Truman’.” Brefüpo pos atos el ‘Bevin’ äbläfom atosi me lof se zigarüliär, ini kel pigavos: “As dan ministerane dinädas foginänik oka demü vobod nendemädik omik. Ministeran-Presidan: ‘Attlee’.” El ‘Molotov’, kel no ävilom pödablibön, fino äsüramenom bokodi goldik labü diamains, in kel äkanoy reidön: “Lü el ‘Schwarzenberg’ gudikün okik. Lampör: ‘Franz Joseph’.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 8.

CEDS E TIKODS.

Vilön saunükön me krig liedi neta binos säkapön eki, kel sufon tutadoli.

‘Anastasius Grün’.

Lukomun bevegon vegi taduna smalikün.

Vöds, kels bu val vedükons mati läbiki, binons: “obs” ed “obis”.

Läd binof vom, kel ai betikof votani, e neai glömof oki it.

Vio luspikiälük vom bo binof-la, lelöf tidon ofe seili.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 8.

NUNS.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Pierre Notaerts’, ‘Brussel-C.’ (Belgän). ‘Postbus’: 1039.

Peselons ünü foldil 4id yela: 1949 Vpamäks 100.

'PONTIUS PILATUS'.

Fa 'Daan Van der Zee'.

Balan pösodas veütikün in lügadramat de 'Golgotha' el 'Pontius Pilatus', se tribüt Romänik sevädik elas 'Pontii', äbinom. Dub bitikam oka evedükom negöno nemi okik nedeädöfiki, ibä äblinom Kristusi leni krod, äsufükom omi slafanadeade, äsä Romänans äkösömons ad nemön krodami, ed älöpükom me atos no sevölo rabinani de 'Nazareth' ad nivod martüranas, sekü kelos balionans in fäkam relöfik ölelogons mani Godik asä pioniri lü reigän süla.

O krod! In topäds Romäna milats mödik krodas pelöbumons, i nilü 'Hierusalem', e pro jenavans Romänik igo krod Yesusa peperon bevü milats et. Ab krod, kel äbinon sek cödeta de 'Pilatus', evedon sümbol voik komotanefas kritik valik in vol. Ed in penäds paostolik komotanefas et nem ela 'Pontius Pilatus' ämoikon pro tims valik. Te dub jenöfot at pösod omik digädon i nog ün tim obsik küpäli. E to notets jenavik nebundanik saidikos dö pösod at sevädon ad kaladön omi in bepenot skätik brefik.

Län: Yudän äbinon sis yel: 6 timedä obsik pos xil de 'Archelaus': son ela 'Herodes' lü Galiyän, bal provinas lampörük Romäna. Monigetots se provins somik äkömons ini käd lampörük, e sekü kod at lampör äcälodom pro provin somik pladulani lönik labü titul: prokurator. Ün yel: 26 'Pontius Pilatus' se 'Roma' päcälom as prokurator in Yudän, kö öfövom eli 'Valerius Gratus', ed öcalom dü yels deg negönü yudans.

Prokurator somik päcälodoms kösömiko se lesiörs yunik di 'Roma', kels päpatöfoms as "flens lampöra": sot roda ma suemods obsik. Lesiörs at no äbinoms militans. E kludo 'Pilatus', kel äsüikom se sogod at, mu pato no mutom palelogön as militan, ifi älabom dagebio kohortis anik in letopät okik: 'Caesarea'. Cäl ela 'Pilatus' äjenon ün yel: 26, ün yel ot, kü lampör: 'Tiberius' äsoalükom oki sui 'Capri', ed ägividom reigi reigäna löliko lebüdane legarda okik: 'Sejanus'. Mög kludo binon gretik, das 'Sejanus' ecälodom fovani ela 'Valerius Gratus', das om kludo ecälom eli 'Pilatus'. E bi dub 'Philo' esevädikos, das 'Sejanus' äbinom neflen yudanas, dub atos leigüpiko bitikam tayudik ela 'Pilatus' paplänon. Bitikam at päprimon¹ ya sunädo pos lüköm ela 'Pilatus' ini 'Caesarea'.

Büans de 'Pilatus' iträitoms ai spalo yudanis dinü neklien onsik ad logön magodis. Trups Romänik äsäplifons neai in 'Hierusalem' stänis labü fremül, kel äninädon magodi lampöra: 'Tiberius'. Ab dunot balid ela 'Pilatus' äbinon ad büedön löpladön kläno ün neit sui möns ela 'Hierusalem' stänis pisäpliföl, kelos klüluko ämuton süükön mimeugi valemik. Sekü löpladam neitik at mutoy kludön noe desini badöfik, abi leigüpo, das 'Pilatus' äjonom me at buami pro prodäts teatik.

Depütäbef gretik se vol yudanas ätevon lü 'Caesarea' ad begön moükami stänas skänik. Ab 'Pilatus' ärefudom. Tü del pos del depütäbef ädajonon oki dönu, balposvotiko dü dels lul. E tü del lätik 'Pilatus' äbüedom kobikön pladulani yudik ini mätöp, e ven äläidäloms us pö flags oksik, äleadom sübunön soldatis piklänedöl ko glävs pisäveädöl. Dönu: prodät teatik. Yudans ädaloms välön, ud ad sufälön stänis, ud ad padeidön. Gespik omas äbinon jästäd kienöl, in kel älofoms särvigis oksik pro flap deidöl. E täno 'Pilatus' no äkünöm ad dadunön. Yudans igaenoms, e stäns pämoükons de möns di 'Hierusalem'.

Ya ün yel fovik konflikt nulik ädabinon. 'Pilatus' ävilom koedön meikön pro el 'Hierusalem' vatatidefik kvaaduki, e dagebön pro atos temadivi, kel ma suem yudik pidedieton Gode Yisraeläna. Dönu pöp ärunädon kobio, ab nu 'Pilatus' idatikom prodäti teatik votik. Bevü pöp ikoedom seaikön soldatis pimaskaröl ko klöbs ninü mäneds omsik. E sekü vineg me nam omik soldats at äflapoms ko zil lienetik detiko e nedetiko. Ab pö naed at kvaaduk pälemekon.

Konflikt kilid de 'Pilatus' ko yudans päblinon ome dub jenet tefü Jesus: saludipredan se 'Nazareth', kel picödedom deadio fa sanhedrin yudik kodedü blasfäm. Pro ledun deadapönoda ye zep ela 'Pilatus' päneodon. E nu 'Pilatus' äbitikom in dunod telik, ed as cödal, ed as prokurator.

---

¹ Gudikumo: päprimükon, äprimon

As cödal ebinom verätik. Posä ililom kusadi, älibocödetom omi. Ab sekü drän ela ‘Caiphas’ ed omikanas, kels bolitiko ökanomsöv vedön riskädiks pro om, älovegivom Yesusi neflenes oma, ed älavom namis okik in vatabasin, ad stetön oki ma ced okik nedöbiki tefü pijenölos¹. Prodät teatik nulik! Binälo äjonom oki alna asä fibälani, kel no äplobom ta lüäl yudik.

Ün yel bal pos lügadramat de ‘Golgotha’, kel ejenon niludiko ün yel: 30, ‘Pilatus’ ästeifülom ad plaädön stänajenoti piperöl, pö naed at dub löpladam stimü ‘Tiberius’ platädas pesaludüköl nen magod, ab te ko mäniot nema lampöra. Klülos, das yudans no äleadoms cütidön okis; äflekoms okis nu pösodiko lü ‘Tiberius’, kel äbüdom moukami platädas.

Lügadramat de ‘Tirathana’ äbinon lätik, keli ‘Pilatus’ ekodedom in dunod prokuratora. Su bel saludik Samaritänanas: ‘Gerazim’ lekredans ikobikons ini vilag: ‘Tirathana’, e bevü mens at ‘Pilatus’ äkoedom dunön sasenı vematik, niludo bi äcedom, das kobikam älabon diseinis volutik. Büdü legätan in Süriyän: ‘Vitellius’ nu päsedom gidükamio lü ‘Roma’, kö pas älükömom, ven lampör: ‘Tiberius’ ideadom, e pifövom fa ‘Caligula’.

Fät fovikum ela ‘Pilatus’ kanon te pagetuvön in konäds. Ab mu niludo lampör: ‘Caligula’ exilom omi lü ‘Vienna’ in Galiyän, e ‘Pilatus’ esasenom us oki.

Saidos ad mäniotön nog, vio se notets valik at klülädos, das prokurator: ‘Pilatus’ ebinom komulan Romänik vemo zänedöfik, suföfö! ko döfäds valik pösodas somik (demüt, dadränälam, sasen), e das äbinom tu fibälik ad koedön senälön yudanis nämäti okik. Te sekü mijenot ereafom bevü pösods jenavik, no sekü meritab oka. Ed if no ebinomöv kompenan pö lügadramat de ‘Golgotha’, tän nenvöladan at no edigädömöv küpäli anik.

(Se el ‘De Nieuwe Courant’.)

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1950. Pads: 9—11.

REG NAÜTOM OKI.

Fa ‘J.C.L.B.P.’

Reg, kel äreigom bü tumyels in Lägüptän, äseadom in tronalecem okik.

Po om, e detü e nedetü om, jislafans äkienofs, kels älüfänofs ome me fäns binü pafaplüms koldüli. Reg äseifom nekoteniko, ibä änaütom oki.

Ko namajäst trögik ävinegom domali, kel pänemom ‘Amenaphes’, e kel äbinom fägik ad datikön säjäfälükamis pro reg.

Ko spid gravik domal älükömom, ed äbiegom fo plin, jüs flom omik ärivon gluni.

“O ‘Amenaphes’!” reg äspikom, “näütob obi.”

“Lilolsöd!” domal äplonom, “reg gretik näütom oki, lefogs caradas dagükons soli, e vats ela ‘Nile’ sägikons.”

“O ‘Amenaphes’!” reg ädönusagom, “näütob obi. Sagolöd obe utosi, keli mutob dunön ad moukön näüti!”

“Oplitos-li reigani sublimik ad logön vomis yunik, kelis ekoedob kömön? Binofs jipuls vemo jöniks, kelis dünans sona de ‘Isis’ eväloms se pöp Lägüptäna. Fümo logam vomülas nobik kiltum at opliton plini nämädik.”

“Spikol nesiämi, o ‘Amenaphes’!” reg äsagom koldäliko, “obleiboböv näütön obi. Ai evalöl vomis jönik pro ob. Skänofs obi. Ba oyofoböv obi, if ologoböv vomi nejönik, ab jiatani elogob neföro. Si! ga, memob, das seimna elogob vomi nejönik. Kredob, das äbinof jimatan olik, o ‘Amenaphes’!”

“Vöds rega binons so benosmeliks de sap, äsä lotudaflors,” domal ägespikom dalestümiko, “jenöfö! jimatan obik binof naudodiko nejönik. Obüedob-li dugön ofi isio, dat näüt plina godik omoikonös?”

“Ag!” reg äsagom nefäköfikiko, “no kredob, das atos ofرتون. Betikolöd bosi votik, o ‘Amenaphes’! dat no plu näütob obi!”

---

¹ Pöl pla el *ijenölos*.

“Obüedob-li dugön isio krigafanäbis, ad leadön deidön onis lo logs sona ela ‘Isis’? Fanäbs vemo jöniks dabinons se Yisraelän, e fanäbs blägik se läns sulüdik, e fanäbs vemo vietiks, kelis milits rega eblinons de nisuls in mel, kels topons in nolüd.”

“Deid näuton obi, o ‘Amenaphes’! Voiko val näuton obi, i ol. Obüedob-li deidön oli?”

„Plitos-li reigani sublimik, das vokob boyadi ad deidön obi lo logs godik oma?”

„Spikol stupädikosi, o ‘Amenaphes’! Atos no ofrutonöv. Betikolöd bosu votik!”

“Soldats rega edugoms menis bisarik lü cifazif. Menis vemo smalikis, no geilikumis ka gretot piedadas kil, kels lödons fagiko in län sulüdik. Binons mens küpädik, e fūmo reg oplidom ad logön onis.”

Ab reg äbleibom logetön föfio mivimiko, ed ‘Amenaphes’ äfovom: “Obüedob-li föfovegön yagavabis rega, dat oyagom tigridis in sulüd, e leonis in vesüd, e gasalis in lofüd?”

“Yag näuton obi, o ‘Amenaphes’! e leons vedons drediks.”

“Leons dremikons sekü dredäl, ven loegons pubön yagavabis reigana gretik.”

“Reg vipom-li ad logön piramidi, kel pabumon pro om? Lägüptänans degmil e slafans foginänik tummil jäfoms me bum piramida reigana nämädik.”

“Lägüptänans näutoms obi, o ‘Amenaphes’! e slafans foginänik leigo. Sagolöd obe utosi, keli mutob dunön ad no näutön plu obi!”

‘Amenaphes’ äletikom seilölo, ven reg süpiko ävokädom frediko:

“O! nu sevob utosi, kelosi mutob dunön. No onaütob plu obi.”

“Sap rega binon gretik, ä svidiko smoköl, äsä boväl filöl. Son de ‘Isis’ büdomös!”

“O ‘Amenaphes’!” reg äsagom lezäliko, “ospatob.”

Lejek älogädon su logod domala, e, bieğölo, jüs flom omik äkontagon gluni, äspikom:

“Zun rega luslugonös obi! ab dredob, das atos no obinon mögik. Dünasts degfol büröletanas reigana nämädik eleadons vabön okis in krigavabs binü zeadaboad e skins toras, ven ägolons ad krigön, ed in yagavabs binü zeadaboad ko purpur pikölöl, ven äyagons leonis in vesüd, e tigridis in sulüd. Ed eleadons polön okis in polastuls binü bäad e gold, ven ädajonons okis lo pöp Lägüptäna.”

“Seilolöd! o ‘Amenaphes’!” reg äbüdom, “dünasts degfol büröletanas obik no ereigons-li Lägüptäni, e tribütafat dafamüla obik no pemotom-li se jigod: ‘Isis’? Ed ol, kis ol binol-li? o ‘Amenaphes’! Tailavum pülik.”

“Reg gretik espikom,” ‘Amenaphes’ äsagom sufodiko, “slafan mükik omik nüsugom vödis rega, äsä biens nüsugons mieli svidik. Reigan sublimik, reg nämädik, son ela ‘Isis’ golom ad spatön!”

E du reg löädödom benovimiko de tron okik, e, pesököl fa domal e jislafans fänöl, äsespatom ko steps gravik se tronalecem, se spadüls valik ledoma ätonos lezäliko:

“Reigan sublimik, reg nämädik, son ela ‘Isis’ golom ad spatön!”

(Se el ‘De Nieuwe Courant’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1950. Pads: 11—12, 17—18.

CEDS E TIKODS.

Mödükumam meseda nog neai edavedükon soldati gudik, lekanani gretik, vomi löfik.

Binons vom, kel spetof, das ogivoy ofe floris rogidaplana, kelis i getof jenöfik.

Utan, kel semanaedo pefäkükon in ninäl dibätikün okik dub lied, ed utan, kel pefäkükon staböfik dub fät, sevons, das te utan, kel pardon, libükon oki de lied, kel peblinädödom one, ab das utan, kel vinditon oki, libükon kodädani de dun onik.

‘Hades’.

Spelolöd gudikünosi! Spetolöd badikünosi, ab lasumolöd vali, soäsä okömon.

Mödükumam dalabota no nog sinifon mödikumam patöfas sūdöfik.

‘Gandhi’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 12.

NUNS.

Epubon:

F. J. Krüger. English-Volapük. List of 3000 most Frequent Words. First thousand. Jakob Sprenger. Gams. 1950.

Buk at kanon pasivön de söl: 'Jakob Sprenger' in 'Gams' (Jveizän).

Vödaliseds smalik e gramatils Vpa in püks difik pabevobons e popübons ünü brefüp.

Peselons ünü foldil 1^{id} yela: 1950 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 12.

DALEBÜD VICIFALA DE 1950 MAYUL 22. NÜM: 1.

Elelilölo dub pened de läd: 'A. Achenreiner-Uhlik' dätü 1950 mayul 19 peladetöl lü söl: 'Dr. Arie De Jong': kadämal ä sekretan kadäma Volapüka, das söl: 'Jakob Sprenger': cifal Volapükaneffa sis d. 5id amula binom so vemiko malädik, das no plu fägom ad calön in dinit at, äd as dilekan kadäma Volapüka e

vätälölo, das ob: '**J. G. M. Reynders Sr.**' pecälöl tü 1900 mätzul 27 ad kadäman Volapüka, labob dünayelis mödikün, e sekü atos ma § 9 (5) statuda tefü cifalam (Dalebüd de 1934 prilul 1, nüm: 1) labob bliği ad bitön as vicifal,

nunob me dalebüd at, das obitob as **vicifal Volapükaneffa**, jüs cifal: 'Jakob Sprenger' obinom dönu fägik ad duinön vobodis, kels sekons se dinit at.

so pelonöl tö 'Den Haag' (Nedän)
tü d. 22id mayula yela: 1950.

Vicifal Volapükaneffa

J. G. M. REYNDERS Sr.

Kadämal Vpa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 13.

HORMONS STIGÄDONS LIFI OBSIK.

Fa 'Prof. Dr. D. H. Wester'.

Ün 1855 füsiologan famik: 'Claude Bernard' änotodom tikodi: jens difik in koap obsik e duns ona binons sek stöfas kiemik, kels paskretons dub jäfidäms patik koapa.

Nek timakompenanas oma ekanon büologön ön mod süadüköl kion ün degyels fovik pato ün tumyelafoldil lätik, seks nolava ölesions veräti büoceda letälenik at. Nog mödo nemödikummo ya ün ettim ekanoy büosagön, rouli veütik kion "stöfs kiemik" at öplösenons, noe in koapakonöm nomik ed i nenomik mena e nima, abi in medinav nutimik.

Yunükamasperimänt balid.

Primiküno notodot löpo pemäniotöl ela 'Claude Bernard' ekodedon tidäbi no läs efamiköli omiki: 'Brown Séquard' ad laivobön ma tikodagol at. Balido äprogedom ye me step veütik, ven älesagom, das glans ninedik degivons stöfis frutik blude, e das defet stöfas at binon kod malädas e bäldapubotas¹. Tikod et binon piäf hormonava nutimik obas; stöfis pemäniotöl enemoy sevabo hormonis.

Telido 'Brown Séquard' äseükom kludöfi tikavik se tikodagol lönik oka. Ven äprimom ad sufön aiplu töbi de bäldapubots¹, om, ün bäldot veldegtelyelik, äsludom ad dunön sperimänti riskodik me ok it. Änuskutom oke hormonamökoti nimik. Ma temunod lönik omik, ab i ma zötams yufanas omik, sek yunükamalekälä at äbinon süpädik. Jenot ävedon el 'cause célèbre'; e ven 'Brown Séquard' ägevom spikädi, kveipads liegik äblinons limanis mödik kurasoga e noubanefa lü löpatidalecem omik.

Leodükians lifajenädas obsik.

Nu yels 95 epasetikons sis vöds efamiköl de 'Claude Bernard'. Ünü tim at dasev nolavik tefü hormons pestabükon vemo, e spetid pegretükumon vemo. E senäl netälik obsik paplito, das i nolans Nedänik (b.v.: 'Prof. Laqueur' ko stäf nolavik omik in 'Amsterdam' e keyufans nolavik kompenäta nenfiamik: 'Organon' in 'Oss') eblünons läükotis veütik pro volf at hormonava.

¹ Ba pöks tefädo pla els "bäldapubodas", "bäldapubods".

Jenöfots go mödiks nu pekobükons, ab ats egevons vestiganes i dasevi, das nat klänedon obes nog mödikosi. Nolobs nu, das hormons dub tüim, hüpofüd, türeoid, susroinglans, pankreat e genäms peskretöls pasestürons ini bludafesülem bundaniko tuigik obsik, e ve dugods at ünü brefüp rivons e flunons dili alik koapa obsik. As stigädians, mufükians, rönanunans koapa, u vio viloy nemön onis, vegons vifiko da koap obsik, e degevons valöpo komitis oksik. Pö lifajenäds nomik glofa, madikama, bäldikama e deadama de men e nim plösenons rouli levemo veütiki, ab leigo i pö sprot, glof, floram, flukam, fainikam e deadam planas.

Gevons samo pö hiyunan tü bäldot semik koapasiüles patädik komiti, das pro om tim ekömon ad “süükön mustagili”, u pö goks, das mutons multön, pö nims semik, das mutons ceinön plädi oksik, e r. Fovo stigädons i kanitabödis ün gölayel ad kanitön kaniti jönikün onsik; kodons, das tävaböds tü tim fümik senälons klieni nedamütovik ad tevön samo de Nedän lü sulüd, tefädo lü nolüd. Stigädons e bemastons lifi, dajäfi mena “nomik”, nima “nomik” e plana “nomik” ön mod mu lobabik, medü kobovob benöfik levemo komplitik glanas ninedik difik valik. Dabinobs pö atos lo rätöfs jafa nedöfik, kels süükons pö obs müki stilik.

Nämäd smalikosa.

Ab nim e plan kanons ye, i tefü hormona-konöm oksik, distön de “nomikos”. Ed i täno nämäd muvemik koapabinädas nomik at dasevädikon. Bosil tu mödik, bosil tu nemödiki, e, samo, men labü patöfs koapik e lanöfiks nenomiks, ud alo distiks, davedon. Tefos suvo te difis mö degats anik baliondilas grama hormona. Samo men, if pankreat onik prodon linsulini boso tu nemödiki, sufon diabeti, ed omutonöv deadön i nog nu sekü faemadead, soäsä atos äjenon bü 1922 pö malädans valik at, if no ‘Banting’ e ‘Best’ itüvoms ün yel läbik et medini ta maläd at: linsulin. Nu läfulükoy kludo hormonadefi koapa lönik medü nüskutam hormona (nimik).

Dil hüpofüda plösenon rouli veütik pö koapaglof. If prodam glofahormona binon tu gretik, tefädo tu smalik, tän gians, tefädo näns, davedons. Näns et kanons binön reto vemo nomiks, sümeto gudiko fomiks e lanöfo plobiks. Balan nänas famikün el ‘Charles Stratton’ labü lunot zimmetas te 60 ä vetot paunas 16, äbinom, kel ön nem: generan ‘Tom Thumb’ betävom ko ‘Barnum’ voli lölik. Äbinom visedik, ed älabom logoti saunik e vögi vemo musigiki.

Vemo veütik pro men i türeoid onik binon. If at jonon distis, seks kanons difön vemo, maä tuprodam u läsprodam dabinon. Atos kanon vedükön meni kretenani stupädik, binon kod maläda padredöl di ‘Basedow’, e r. Ab binos pro obs nitedikum ad lüälükön küpäli obsik dü timül ad dists läs fefiks. Demü atos vilobs lecedön türeoidi asä sleifömi föna (motora) koapik obsik. If nu glän at prodon hormoni boso tu mödiki u tu nemödiki, atos sinifon: sleiföm binon boso tu mödo maifik, tefädo boso tu mödo färmik. Atos sinifon, das fön obsik filon tu vemo, u das motor golon tu vifiko, tefädo tu nevifiko.

Kis nu binon-li sek atosa? In jenet balid jäfed “susnomik”. Nenom hormonik smalik at jafon jäfedanis, jicifi doma, kel kanof dunön vali, mani, kel kevobom in klubs valik, ed ai datikom desinis nulik. Jäfükons okis me val, klien onsik binon: vobön vemo, e juitön mödiko. Ab binons suvo i boso muifiks.

Ed if läsprodam pülik türeoidahormona dabinon, tän leigo no malädans davedons, ab sio cils e mens trögiks, nelifälik ä nenvilälik. Cils, kels ai no kanons fidunön julabligädis oksik, leadons seatön lafo pefidunöli bligädi okas. Klu cils, kels suvo papönons, “bi binons so vemo trögiks”, ab pö kels balugiko türeoid binon trögik, e kels suvo kanonsöv payufön gudikumo me giv bosila türeoida, kas me zans e flaps.

Votikam go lölik.

Näio ejonobs is ed us gebi koapastöfas nomik, kels hormons binons, as medins pro mens nenomik. Ab plödakösömiko nitediks i prodäds binons, kels padagetons, if givoy onis dabinädes lölöfiko nomikes.

As sam balid jonob givi hormonamökota Nedänik: ‘neohombreol’ jikanaires. ‘Frederiks’ änüskutom bödes yunik lul baliondilis 40 grama hormona manik at. Lulna balposvoto. Pos atos jikanairs ilasumofs jästädi e kondöti hibödas, ed äkanitofs frediko kanitis jönikün oksik. Hormons flunons noe kondöti koapik, abi lanöfiki. E pelelogölo de tikädöp hormonava nutimik,

kludo cöd tefü stigedov tefädo ladöf, lanäl tefädo nefümäl, trög tefädo jäfed, e r. dageton stabi go votiki.

Ûn yels lätik nol obsik hormonas egretikumon veütiko, ed estudoy mu pato prodädis onas in plans e nims nomiks. Suvo edagetoy me atos sekis magälik. Somo kanoy dagetön me giv hormonamökotas, das jigoks nögofofs nögis mödikum, das jips e kroligs palons nimülis mödikum, das kuns givofso miligi mödikum, das plans glofons vifikumo u florons suniko, das higoks blünoms miti sofikum, e r. e r. Binos-li üfo milagik, das nolavans suimons ko nitedäl vemöfik volfajenädi hormonava at, kel klülädon binön so levemo veütik pro ben e lied mena e sogäda?

(Se el ‘Nieuwe Courant’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 13—16.

DÜK DI ‘ALBA’.

Äbinos ün del: 1565, das reg: ‘Charles’ IX, pidugädöl fa mot okik: ‘Catherine De Médicis’, ägolom, posä ivisitom eli ‘Bordeaux’, lü ‘Bayonne’. Kis äbinon-li disein teva at? Dü lunüp jenavans elesioms, das visit ela ‘Bayonne’ no ädiseinon votiki, äsä ad gevön pöti lü ‘Catherine’ ad logön dauti ofik: ‘Elisabeth’ ko ‘Felipe’ II Spanyäna imatiköli, e leigüpo ad bespikön mögi yumäta nilöfikum bevü Spanyän e Fransän medü mat. Igo mats tel äbinons mögiks, bal de ‘Don Carlos’: lesen ela ‘Felipe’ II ko ledaut: ‘Marguerite’: sör ela ‘Charles’ IX, e bal de ledaut Portugäna ko dük: ‘Henri’ di ‘Anjou’: blod yunikün rega Fransänik, latikummo fovan omik as ‘Henri’ III.

Mögos, das ‘Catherine’ äbetikof mati somik, ab reiganef Spanyänik älabon ninälo diseinis votik tefü kobikam et. No spikobs is dö reg Spanyänik; atan ga no äpubom in ‘Bayonne’, ab ijönädöm, asä dugädani jimatana okik, düki di ‘Alba’, kel, as pladulan plina okik, ägolom ad glidön monäkanis in ‘Bayonne’, pidugädölo fa lelegätan Spanyänik in ‘Paris’: ‘Don Francisco d’Alava’, e löpacalans votik. Klüliko in ‘Bayonne’ zäls gretik pämeikons, ab ya suno el ‘Alba’ änotükom komiti klänik, keli igetom de reg okik, e keli äfölo mu vilöfo. Ädunidükom oni in tiv ko reg: ‘Charles’ IX e mot omik. Äbinos no plu e no läs stigädäm sifanakriga: konsäl ad dadeidön me fil e me vaf protästans Fransänik.

Ni ‘Charles’ IX ni ‘Catherine’ äklienons ad dunön atosi, e ‘Catherine’ älesagof, das lekred häretik no ägaenon ziläki in Fransän, e no äblinon riskädi. ‘Alba’ ätaspikom mu fümiko atosi, ed äsagom nenviliko, das, ven reg Fransäna övilomöv perön regäni okik tü del seimik, reg Spanyäna äbuükom ad dakipön okiki — ed at äbinon Nedän! No äbinos fümik, das sifanakrig ödavedonöv, älesagom; reg ökanomöv ledunön dini, balido dub büdön guveranes valik provinas, pläamü tel, kels no äbinoms konfidoviks, ad pönön predanis e lezilanis valikis lekreda nulik — lusogi jāpanas: ‘una bellaqueria’ ‘Alba’ änemom onis, — me xil, e telido dub smalükumön luli u mäli cädanas mö kap bal. Ab ‘Catherine’ no äjäfükof oki me atos, ed ädunidükof spikoto dinis votik.

‘Alba’ no äklemom ye so vifiko dini. Älabom ga jikeslopani lanälük in jireg: ‘Elisabeth’, kel äsüadof ko om dö zesüd ad bekomipön mekädo mosti: häret. Ko kevob ofa, bo i in kom ofa, ädunom pö naeds anik spikotis nätimik ko ‘Catherine’, ed äplöpom ad slüdön ofi ad ceds okik. Reg Fransänik no äbinom komik lä atos; do el ‘Charles’ deglulyelik äbinom calöfiko nentütik, no äbinom plu ka stum in nams mota okik, e no äzesüdos, das din päbespikon ko büsev omik. Kis din et äbinon no pälukonfidon papüre, ab sekü sagods votanas utos enotikon mu kleiliko, kelos päploton. Somo ‘Francisco d’Alava’ äpenom pos visit in ‘Bayonne’ ele ‘Don Eraso’: ministeran ela ‘Felipe’ II, das dük di ‘Alba’ älabom desini ad nunön ito mudöfo utosi, kelosi tivs ko ‘Catherine’ iblinons, das jireg ‘Elisabeth’ äplidof vemo ko atos, du äfinikom ko notodot ninälük: “Vö! desinod obinon dünot gretik pro God, otomoy menis et.” E ‘Felipe’ äsedom poso mö vigs anik papale: ‘Pius’ IV penedi klänik, in kel änunom, das ‘Catherine’ pislüdof ad bitön nämiko ta protästans, no medü sifanakrig, ab ön mod votik. E mod at no äkanon binön votik, äsä ut, keli ‘Alba’ ijönädöm: xil lemödota slopanas lekreda nulik, e deid ananas duganas cädik.

Kims dugans et äbinoms, äbinos kleilük. ‘Francisco d’Alava’ nemom igo omis: ‘Condé’, ‘Coligny’, ‘D’Andelot’, ‘La Rochefoucauld’ e ‘Gramont’. Ga desin no päledunon sunädo. ‘Catherine’ no ävilof süpiko bitön duniko; jenet seimik, pöt, ämuton dabinön — ed at no äkömon

sunädo, kelos äskänon vemo eli ‘Alba’. Nog ün tim yelas bal e lafika bü neit lufamik di ‘St. Bartholomeus’ äpenom rege okik: “Sül galedonös obi, das ebinob-la profetan, ven äkleilükob jireg-mote in ‘Bayonne’, das, if äzögof lunüpo lepöni volutanas, dük di ‘Anjou’ ojoikom eli ‘Charles’ IX de tron, if ‘Charles’ IX no ukoedom falön kapi di ‘Anjou’.” Das ‘Catherine’ vüo no izedof desini, daloy kludön fümiko se utos, kelos päsagon fa of sone ofik, ven älelilof cödetadeidi elas ‘Egmont’ e ‘Hoorne’ ün 1568: “Lepromolös obe nämätü stimavöd olik, das bleibol i desinön fümiko ad pönön volutanis!” If reidoy pla el “volutanis” eli “hugenotanis” — ün tim et no pänemons votiko — küpoy, das desins ad fidunön protästi nog ai fümiko ädabinons pö of. Fino pöt äjonodon oki. Hugenotans ätädons voluti, posä sasenitram lamirale: ‘De Coligny’ fa ‘Catherine de Médicis’ pistigädöl imiplöpon. Täno vom kruälik äsludof ad bitön duniko, ed ün neit de d. 23id ad d. 24id gustula yela: 1572 mipug bevü hugenotans päledunon, kel äfinükon ön mod kruälik lifis 2000, du in provin, kö sam at päsödunon, viktims 20000 äfalons.

E nu blöf voätik, das ‘Alba’: neflen bidälikün ä kruälikün lekredaleliva, ekekompenom pö preparam miduna ledredodik at. Tü d. 10id setula yela: 1572 äkomitom lelegätane Spanyänik lä kur Fransänik ad benovipön eli ‘Catherine’ demü lepön volutanas; penom: “Danobsös Godi, das labobs pro daben lekreda in Fransän nilädik jiplini labü völad so gretik — “una princesa de tanta valor” — e sagolös atosi nemü obs jireg-mote! Memob nog ai utosi, kelosi ob esagob ofe in ‘Bayonne’, e memob i utosi, kelosi of ipromof ed ilofof obe. Efölof vo promi okik.”

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 16—17.

NUNS.

Ko lied gretik e pid dibätik egetobs nuni dö maläd, kel edrefon söli: ‘Jakob Sprenger’ cifal Volapükaneffa. Fredo kanobs ye nunön, das siso stad oma egudikumon boso. Spelobs nu ladöfo, das gudikunam at ofovonös aiplu!

Dü maläd Cifala söli: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ obitom as Vicifal Volapükaneffa.

Liedo dabük gramatilas Vpa e vödilisedilas in püks difik dub maläd söla: ‘Sprenger’ no kanon jenön büfo.

Vüo epubon:

F. J. Krüger. Compendio del Volapük. Jakob Sprenger. Gams. 1950.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

Söl: ‘A. N. De Jong’. ‘Djalan Raya Darmo’: 149 ‘Surabaja’. (Lindonesiyän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 18.

DALEBÜD VICIFALA DE 1950 YULUL 1, NÜM: 2.

Vätälölo, das söli: ‘Filippus Johann Krüger’ pükitidan ä tidan Volapüka me laut gramatilas e vödilisedas in püks fuginänik, ejonon, das labom noli saidik pro cal tidala Volapüka,

cälob söli: ‘**Filippus Johann Krüger**’ pemotöli in ‘Odoorn’ (Nedän) tü 1911 tobul 23 e lödöli in ‘Amsterdam, W.’ (Nedän) ‘Reinier Claeszenstraat’: 49, as **tidal Volapüka** (648).

‘Den Haag’, 1950 yulul 1.

Vicifal Volapükaneffa:

J. G. M. REYNDERS Sr.

Kadämal Vpa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 19.

DALEBÜD VICIFALA DE 1950 YULUL 19, NÜM: 3.

Ma peneds de söli: ‘Paul Tarolli’ lü söli: ‘Dr. Arie De Jong’ dätü 1950 yunul 8 e 18, in dom söla: ‘Jakob Sprenger’ doküm no pedätöl sököl petuvon:

Erlass für alle Volapükisten der Erde.

Wie ich dies schon meinem Vorgänger im Amte stimacifal vpanefa Prof. Dr. Theol. Dr. phil. Albert Sleumer Studiendirektor a. D. wohnhaft in Bad Godesberg a. R. (Deutschland) im Sept. 1948 ausdrücklich erklärt habe, soll mein Nachfolger im Cifalamte der Volapükakademie Herr Joh. Schmidt kademan vpa wohnhaft in Weiskirchen am Taunus Bahnhof 20 (Deutschland) werden. Herr Schmidt hat sich nicht nur reiche Verdienste um die Förderung des Volapük in mehr als zwanzigjähriger Tätigkeit erworben, ich selbst habe ihn auch gelegentlich seines mehrwöchigen Aufenthaltes in der Schweiz im Herbst 1949 als einen ebenso getreuen, wie hilfsbereiten und erfahrenen Menschen kennen und schätzen gelernt, dem ich das hohe Amt eines Cifals mit vollem Vertrauen übertragen kann und hiemit übertrage. Möge Gottes Hilfe seine opfervolle Tätigkeit im Interesse unseres geliebten Volapük segnen.

Penäd at ini Volapük petradutöl tonon:

Dalebüd pro Volapükans valik tala.

Soäsä ya estetob atosi kazetiko calabüane obik: Stimacifal Volapükaneffa 'Prof. Dr. theol. Dr. phil. Albert Sleumer', studadilekan p. d., lödöle in 'Bad Godesberg' len 'Rhein' (Deutän) ün setul yela: 1948, sö: 'Joh. Schmidt' kadäman Volapüka, lödöl in 'Weiskirchen am Taunus (Deutän) 'Bahnhofstrasse': 20 obinom fovan oba in cifalam Volapükaneffa.

Söl: 'Schmidt' edagetom no te meriti gretik demü föd Volapüka in jäf plu teldegyelik, ab ob it eseivob ed edigädob omi dü steb pluvigik oma in Jveizän ün fluküp yela: 1949 asä meni leigo fiediki, äsä yufiäliki ä plakugiki, kele kanob lovegevön ko konfid fulik cali löpik Cifala, e keli lovegevo om me at. Yuf Goda benedonös duni sakrifälilik omik demädü Volapük palöföf obas!

Penäd at pedispenon tü 1950 yunul 8 ko töb mödik fa Cifal malädik: 'Jakob Sprenger' in bed omik komü söls: 'Samuel Fitze', 'Jak. Benz' e 'Paul Tarolli', kels as temunans i ekedispenoms penädi at.

Se pened de sö: 'Paul Tarolli lü sö 'Dr. Arie De Jong' dätü 1950 yulul 18 klülädos, das sö: 'Johann Schmidt' elasumom diniti at.

Sekü pemäniotölos löpik stetob me dalebüd at

1^{ido} das calajäf obik as Vicifal Volapükaneffa efinikon, e

2^{ido} das sö: '**Johann Schmidt**', kadäman Volapüka, pemotöl in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän) tü 1895 setul 28, e lödöl us, 'Bahnhofstrasse': 20 efövom söli: 'Jakob Sprenger' tü 1950 yunul 8

as **Cifal Volapükaneffa ä Dilekan Volapükakadäma.**

So pelonöl tö **Den Haag** (Nedän)
tü d. 19^{id} yulula yela: 1950.

Vicifal Volapükaneffa:

J. G. M. REYNDERS Sr.

Kadämal Vpa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 19—20.

LOVEÜKAM CIFALAMA VOLAPÜKANEFÄ

Tü d. 30^{id} yulula yela: 1950 sö: 'Johann Schmidt' egetom dokümi sököl tefü lovegiv cifalama Volapükaneffa fa sö: 'Jakob Sprenger'.

<Vödem Deutänapükik fovon.>

Gams (St. Gallen) **Schweiz**, 8 Juni 1950.

Erlasz für alle Volapükisten der Erde.

Wie ich dies schon meinem Vorgänger im Amte Herrn Stimacifal vpanefa Prof. Dr. theol. Dr. phil. Albert Sleumer, Studiendirektor a.D., wohnhaft in Bad Godesberg am Rhein (Deutschland) im September 1948 ausdrücklich erklärt habe, soll **mein** Nachfolger im Cifalamte der Volapükgesellschaft das von mir später ernannte Mitglied der Volapükakademie Herr Musiker **Johann Schmidt**, kademan vpa, wohnhaft in Weiskirchen am Taunus, Bahnhofstrasse 20 (Deutschland) werden. Herr. Schmidt hat ich nicht nur reiche Verdienste um die Förderung des Volapük in mehr als zwanzigjähriger Tätigkeit erworben, ich selbst habe ihn auch gelegentlich seines mehrwöchigen Aufenthaltes in der Schweiz im Herbst 1949 als einen ebenso getreuen wie

hilfsbereiten und erfahrenen Menschen kennen und schätzen gelernt, dem ich das hohe Amt eines Cifals mit vollem Vertrauen übertragen kann und hiermit übertrage. Möge Gottes Hilfe seine opfervolle Tätigkeit im Interesse unseres geliebten Volapük segnen!

Unterzeichnet von

cifal vpanefa.
JAKOB SPRENGER.

Als Zeugen für die obige Unterschrift waren anwesend

PAUL TAROLLI.
SAMUEL FITZE.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 20—21.

STUDANALIF TSYINÄNIK.

I.

In nüm ela 'Haagsche Post' yeloda: 1929 bepenam sököl studanalifa in Tsyinän komädon.

Kanoy jonülön pales Tsyinänanila änu pemotöla stimi no gretikumi, ka medü säk: "Lio studan olsik stadon-li?" Me atos sevükoy sevabo, das spetoy, das putül odageton täläkti ad studön, e das pals ofägons ad koedön studön oni. If seimna tim ukömon, das atos jenon: bos, kel klüliko ön jenets mödik no ai ojenon, tän mutoy dunön väli se tidastitods difik. Stitods löpatida binons vemo mödiks, ab go no valiks binons leigiko gudiks. Stitods dabinons, kels pefünons fa lesedaklubäds, fovo klüliko stitods reigänik, ed i uts de el 'Rockfeller Foundation'. Te lätiks binons jenöfiko gudiks; stad stitodas votik binon sis feits nilänik vemo lügik. Ats pamaifükons nu seimna, e pafärmükons poso latikummo sekü kod seimik. Volut e straik bevü studans binons kodäd atosa. So ejenos, das stitod pafärmükon, bi studans it äviloms lonülön xamasäkis.

Dö stitods de el 'Rockfeller Foundation' vilobs konön bosu mödikum, efe patiko dö el 'Peking Union Medical College' in 'Peking' (P.U.M.C.). Soäsä nem ya malon, at binon stitod pro löpatid medinik. Studan paletom is pos lasumaxam, keli obs in Yurop nemobsöv bünolavaxami, e keli eduinom in top votik seimik. If xam saidon, tän paletom, e dalom bekomön tidodis. Dü yelalafs balido tels getom tidi jäfüda te bala e no votika, samo te naatoma. Dü tim at lunomiko blüfavobods pamekons fa studans, kels padigidons me numms, efe de 1 jü 100. Ün yelalaf kilid jäfüd votik labon turni ön mod ot. Utos, kelosi elärnom ün yelalafs balido tels, samo naatoma, binon tidod valik jäfüda at, keli getom dü stud okik. Lecedoy täno, das nolom naatomi.

Ün finod yela numms valik, kelis studan egetom, pasaedons, ed if saedot binon saidiko gretik, papromuvom lü klad yela telid. If at binon bosu tu nemödik, tän getom bligädi; ed if saedot binon go tu nemödik, tän mutom klemön studi fovikum. Dönudunön yelastudi no binos mögik. Posä esuimom benoseko tidodis, stud klinigik primon, kel i dulon mö yels tel. Klu binom sanan ünü yels lul, if läsaedoy yeli bünolavik in top votik pelifädöli. Studan Tsyinänik nelabom kludo lelivik gretik, keli studan Nedänik labom, kel kanom duinön xami ma plid okik, e kel kanom dönuduinön ati pö naeds ömik. I pö dinäds votik, plä studadinäds, leliv panelabon fa studans in el 'P.U.M.C.' Studans valik stidoda at lödoms in bumot, äsä lä obs julans in bordajuls. Soaro tü düp degid mutoms binön ninü bumot jula, pläamü jenets patik, samo ven fabinoms dub visit lä balan profäsoaranas. If nen kod lonöfik binons nekomiks, tän atos panunodon. Fid jenon leigo kobiko, e binon Tsyinänik. Semikna i profäsoaranas kompenoms pö fidäds at.

Fräds studa ko bord binons valodo vemo pülüks. Ga suäm binon nog tu mödik pro studans mödik, e sekü atos mödikans dabinoms, kels laboms ön mod alseimik näimesedi. Ün vaken mödikans dabinoms, kels meritoms bosu me penamavobod. I jul yufon läsmonemani. So samo gudikünans tel pö lasumaxam no nedoms pelön tidodamoni dü stud lölik okas. So i gudikünans pö promuvaxam no deboms tidodamoni dü tidodemayel xami sököl. Fovo mödot zao gretik mätas dabinons, pö kels prems kanons padagetön. Vakens binädons me hitüpavaken kilmulik, gölayelavaken balvigik, e fovo timü kritid kritidadel balid lelivik, e timü pasat pasatadel balid lelivik. Dadilam patädik at vakenüpas pakodon dub jenöfot, das hitüp binon vemo vamik, e nifüp güo vemo koldik. El 'Peking' labon sevabo kontinänaklimat sonemik. Sudels palifädons suvo in

bels plödü ‘Peking’: “Sils vesüdik”. In Toodanibuds gretik, mödadilo kladöfiko e fa balan profäsoranas padugädölo studans goloms se zif.

II.

As steböp dü del somik au tem pavälon. In Tsyinän i tävan tevon de tem bal lü tem votik. Is kanoy slipön e fidön, du kultipläg laiijenon. Ad slipön alan keblinon tegedis okik. Lespat gretik u grämalespat no palöfilon kösömiko fa Tsyinänan. Buükom ad blibön in nil tema, ed ad no fenükön oki. Sekü atos ya klülädos, das no binon vemo spotötik. Sevoy us sio täniiti, e hitüpo tänitoy kludo i sio, ab plä at spotoy no mödiko. Ün nifüp sketoy nog boso, ab fümiko no ko lanäl Nedänana. Studan Tsyinänikk i no labom studanazälis lenoidik, kels pazelons in Nedän. Drinom neai lalkoholi. Zälüls binons gretadilo resitamäts. Fovo döbatoars dabinons, e no mutoy glömön, i danüdazälüls. Zäls valik Tsyinänana gevons vesüdänane magädi boso ciliki. Hügien pakälälön mu vemo. Studan alik labom bligi ad benüpenön nomiko aldeliko lisedi labü säks äsä: va eklinükom tü del et tutis okik, va efidom plä fidäds kösömik nog dinis zuik, samo flukemi u bakoti, va dicet omik jäfidon nomiko, e somo säks nog go mödikums, jü uts, kels binons mu pösodiks.

In utos, kelos, tefon studadinädis, logobs kleiliko, das tid pelebumon ma sit Lamerikänik: bos, keli kanobs suemön klüliko vemo gudiko de stidod de el ‘Rockefeller Foundation’. Pemäniotölos löpik binon naböfaninäd utosa, kelosi elelilobs de balan profäsoranas ela ‘Peking Union Medical College’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 21—22, 25—26.

NUNS.

Ma dalebüd vicifala de 1950 yulul 1. Nüm: 3. Cifalam Volapükaneffa pelovegivon tü 1950 yunul 8 fa söl: ‘Jakob Sprenger’ söle: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weiskirchen am Taunus’ (Deutän) ‘Bahnhofstrasse’: 20.

Egetom diplomi tidala Volapüka

söl: ‘F. J. Krüger’ in ‘Amsterdam, W.’ (Nedän) ‘Reinier Claeszenstraat’: 49.

Kanons pasivön de söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Leiden’ (Nedän), ‘Herengracht’: 58, e de söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Hugo de Grootstraat’: 82.

F. J. Krüger, English-Volapük. List of 3000 most

Frequent Words. First thousand	fl. N.	0.50
Dr. Arie De Jong, Short grammar of Volapük.....	,,	0.20
Dr. Arie De Jong, Aperçu du Volapük	,,	0.20
F. J. Krüger, Compendio del Volapük.....	,,	0.20
Kapit: 13 peneda balid paostolana: ‘Paulus’ elanes		
di ‘Corinthos’	,,	0.10

Peselons ünü foldil 2^{id} yela: 1950 Volapükamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 22.

BÄLDAYELASOAR YELA: MIL.

Tü del lätik yela: 1000 elans di ‘Roma’ älogons dredälo, das nifüpasol paelik po basilig: ‘San Pietro’ ädonikon, ämosadon, ed äkvänikon ini mödot vapas bludaredik. Löpo de klokatüms, de krens äleditons de lit, de spel, de lif. Äsüadons, das düp lätik vola ikömön. Se spadäds e spadüls valiks zifa saludik äsüikons, ed ägolons lüödü fortif glumidik, kö in leziöb koldik pladulans tel Goda ägaloms ed äplekoms: regs tel taleda: papal: ‘Silvester’ II e lampör: ‘Otto’ III.

Menef äprimikon ad deadön. Äbinos soar lezälük fa ‘David’ e ‘Sibylla’ pebüosagöl, nafäd glüga e sepülam kritanefa, tüp ledredoda, kela vision ilejeikon eli ‘Ioannes’ saludik ed eli ‘Augustinus’ saludik, distuk vala, kel ädabinon.

De flan kinik, tü zeneit, posun silanala ödrumon-li, de bels Sabinänik-li, u de votaflan melali? Kiöpo gufur lefilik: sepül ela ‘Roma’, ömaifikon-li süpiko? In kolised-li dub blud martüranas

pesaludüköl, in vamabans-li di 'Caracalla': klänedaspädäds diabanas, u dis latar-li paostolanas saludik? Klerans, kleudans, dokans, nonan omas valik äsevom osi. Äsevoms te, das gaon cilas ela 'Adam' ökömon. Ed elans di 'Roma', äsä cil, kel senälon, das odeadon, e däsperiko sukon yufi len vüm mota, äbexänons dönu klivis ela 'Mons Coeling', ed ädränons okis gaonölo ta möns ela 'Laterano' ad pabenedön fa bijop okas e patrodön fa reg okas.

Ven ilutikos, de züamöp fela di 'Mars', de tops loveflanü el 'Tevere', de teatöp di 'Marcellus' e de gads di 'Sallustius' menamödot dofik lügik älükömon nevfiko äs levef: mens febas balugik, febodans, kultans pöfik, sifans necädik, julans, pilgrimans, kels äkömons de tops fagik votaflanü bels, e kels dü vegam äbetikons lomi pilüvöl oksik, domi pifärmüköl oksik, flenis oksik, kelis no plu ölogons. Mots pi jeikö ko herem liviko lagöl, kels älaitränofs cilis oksik in zun ninälik ta God, hikleudans vutik ko kaps pleidiko pitovülöls, kels älogedoms me logeds jeikik lü sül; is ed us galedans, hobubimofans, feilans, kelas logs änidons in dag soara; fovo grul neläbikanas, trupas lubeganas, kels ilüvons pladis oksik lä glügs e kleuds, lemikanas su jots blenikanas, menas nen lögs, kels älaisleifons okis bevü peiläpans, lienetans tujäföls bevü lepradans ko kapütüls e maskars. Menamödot dofik lölik et äxänon lü basilig di 'San Giovanni', ätegon sömiti ela 'Mons Coeling', äleseaton su tops soalik, kels ätenikons de kolised, de el 'Santa Maria Maggiore' e de el 'Porta San Lorenzo' jü ledom papala.

Äfilidons filis gretik zü el 'Scala Sancta', in golöps ramparas vönädik, dis bobots ela 'Minerva medica', in gurs ela 'Monte Esquilino', e suno valöpo failots äsevädikons, tüms ela 'Aventino' ed ela 'Campidoglio' älöikons rediko in neit, el 'Laterano' ädageton logoti mimalik, äsä in glut sepülaflamota gianagretik, du elans di 'Roma' nemufiks in püf fälida at di 'Iosaphat', älöpiologedoms lü tabär sublimik, ninü kel mans tel iklänedoms okis, kels teik nog äfägoms ad stöpädön lami Goda.

Ab atos äbinon spetid tämik misera e benäda. Yeltum, kel äprimikon ad finikön pizelon tu ledredodiko. Yesus Kristus ideflekom oki klülabiko de glüg okik. Iloegoy selön plulofo papatiari fa monans di 'Tusculum', ed iloegoy letopätön magivanis as papals su lestul paostolik. Lepädöp gretik benediktanas di 'Farfa' ivedon ravanaspädäd. Blut bijopas e saludanas ikölon maboini lateras.

Täno äbetikoy papali: 'Silvester', ed utans labü täläkt balugik ädremons sek dredäl. Nek in 'Roma' älöfilon omi: papal, kela lanöf idageton leflitäli tu gretiki ad pasuemön fa timakompenans omik. Klerans ädalestümoms omi demü lif tämälik omik; ab hikleudans ähetoms omi demü tüted sevärik omik. In el 'San Paolo fuori le mura' fratärs di 'San Benedictus' ämaleditoms papali benediktik, kel älebatom dredöfanis, ed äsädünükom nepuedanis. Äriprodoms ome noli omik, penädis pärgamenik Grikänapükik e Larabänapükikis omikis, eli 'Virgilius' omik, stelavi omik, igo glokis, kels äsofälükons nensino kludis omik demü papam. Ats äbinons penäds midunik e vobods diabik, äsagoy, e pöp no ädoton, ed älecedon omi magivavokani lananas, piklotöli in galadaklotem purpurik.

Suno poszedelatoenod balid kloka ätonon love zif soelöfik, ed ästäänikon äsä viam dis sil ela 'Roma'. Tü timül ebo ot jenot nekösömik ägretükumon dredäli menamödota. Trups lunik menas ämufons in lit niedik kandelas e ko mür dumik plekas lü el 'Laterano'. Len kap goläda alik, vü lantärs geilik tel, krod me lügodaveot pevealöl ägolon, pos at, telo, prozed kleudanarodas gretik.

Täno lit päfilidon in basilig bäldik, in kel sog pisaludüköl pägetedon.

Düps äpasetikons. Ünü brefüp glok ela 'Campidoglio' önunon nilikami zeneita, ed ün minut lätik yela: 1000 paokalüp öjenöfikon. Ab dom papala: 'Silvester', kel ätirädon logedis e ladälis valanas, äblebon seilik ä dagik. Su zügolöp löpikün tüma, kel ädünon pro papal as küpedöp ad suimön goli stelas, lampad smalik äliton, äsä maletalampad len maat gretik nafa. Sus bels Sabinänik fodül muna äsülöpikon rediko, äsva pikölon dub glut lefila. Maä älöpikon in lasurablöv sila, ed ävedon aiplu paelikum, zülogot ela 'Laterano' äkleilikon aiplu vü 'Roma' e sil.

Dredäl pöpa ävedon däsper. Us in fog bei el 'Forum' ed el 'Mons palatino' glok ela 'Campidoglio' äprimon ad patoenön; pö toenod balid deadakloka, menamödot, lienetik sekü dredäl, ädofalon sui kiens, ko nams pekobopliföl, nes drenön; e vög mosta bronsötik stäänikon

aiplu de bumot lü bumot, de sil lü sil, e sümon ad vokäd büdöl ä plonöl mena, e se tummulats mudas, äsä vokäd de pösod bal, tonon lü el ‘Laterano’ kanit ela ‘Miserere’.

Su plated tüma mageds tel logädikons: papal e lampör. ‘Otto’ in mäned härminik, vietikum ka nif, oka, ko lehät goldik su herem blonik okik, papal in klotem blägik okik benediktanas. Lampör flekom oki dredäliko lü bels Latänik, e logedom love el ‘Tevere’, lü top, kö sol pos brefüp osülöpikon. Papal biegom me kap jofik okik, in jästäd, kel lönon pö om; logom takediko in loks stelavik okik laigoli düpas löpiko len sil.

E du us su ‘Campidoglio’ deadaklok tonon aivemikumo, e kanit menamödota svelikon äsä ror levefas, se basilig pelitüköl, kö kultans e saludans ekienöls lösedoms plekis oksik, kanit votik: ‘Parce, Domine, parce populo’ tonon ko mayed lügik.

Papal elöükom dönu kapi okik; vinegom lampöri e jonon ome mali stelas, mali Goda, e bradom omi.

Pos atos jinos, das vög bronsötik paslugon fa fog: su el ‘Mons Coeling’ ed in el ‘San Giovanni’ ela ‘Laterano’ finikons süpiko kanit sekü dred edavedöl e lebeg benäda Söla. Lampör kienom len futs papala; atan maifükom lamis okik, äsva ad pedön zifí paostolanas leni lad okik, ed in stil pesaludüköl de ‘Roma’ e de sil, lekultan bäldik, löpo su tüm, primom ad kanitön eli ‘Te Deum’.

Yel: 1000 äpaseton, ed äbinon te nog drim ledredodik. Elans di ‘Roma’ ägolons ko kanitam fredaladälík dönu lü lomöps oksik, ed äzelons ün yel änu iprimöl et: yel lelifíkama e spela, stimü papal-stelavan, kela stels äleodükons so süperiko glokis, zäli ela ‘San Silvester’ tü del balid yanula.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pads: 23—25.

CEDS E TIKODS.

Vü tik olik e mödinolam olik dist ot dabinon, äsä vü buk e ninädalised onik.

Jean Baptiste Say.

Utans, kels konfidons, gidetons suvikumo, ka utans, kels mikonfidons. Konfid binonös ye lölöfik, ab no nensüenik!

Lubbock.

No nol e daget läbükons, ab vestig e steif.

Jef Vermeer.

Bal pölas gretikün demokrata binon ced, das tid leigükon menis. Gretükumon buikumo nog mödikumo distis.

Gustave Le Bon.

Pleid vemo gretik ud oknestüm dibätik jonülons fibi lana.

Spinoza.

Desirs valik moikons, ven vög bliga dabinon, ifi steifons kläno ad tadunön oni.

Kant.

Mödet ze gretik fredima binon ya plöp lafik; stütön, kuradükön, yufon ad moukön fikulis.

J. Howard.

Dub döbot men vedon slafan.

Wellington.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 26.

NUNS.

Ko fred gretik kanobs nunön reidanes obsik, das saunöfastad läx-cifala obsik: ‘Jakob Sprenger’ egudikumon vemo. Fägom ad zigolön boso, do atos binon nog fikulik pro om, ed ad spikön dönu gudiko. Kanobs läükön ad atos, das nog ai labom nitedäli e lanäli gretikis pro din obsik. Spelobsöd, das obinom ünü brefüp dönu fägik ad vobön ön mod alseimik gönü Volapük palöfö! obsik!

Redakans gaseda at ekoedoms mekōn platādis nāmailik Volapükamāka in gretot degnaik. Volapükaplatāds at binons vemo jōniks. Pefimükons len föfafasads lödas omsik, e binons reklam magifik pro Volapük. Volapükans votik no labons-li klieni ad sivōn platādi somik?

Söl: 'Dr. Arie De Jong' etradutom ini Volapük gospulis ma 'Matthaeus' e ma 'Marcus'. Söl: 'F. J. Krüger' labom desini ad pübōn gospuli tel at. Om it jäfom me tradut Lekanita de 'Salomon' ed ela 'Steps to Christ' fa 'Ellen G. White'.

Peselons ünü foldil 3^{id} yela: 1950 Volapükamäks 400.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1950. Pad: 26.

1951 (yelod 16id)

REIDANES LESTÜMIK OBAS.

Pö prim yela nulik lofobs reidanes valik gaseda obsik vipis gudikün obas. Yel: 1951 blinonös valanes läbi, beni, e benoseki in vobod onsik! Blinonös yel at i volanefe lölik püdi jenöfik, püdi voik si lunüpo pespelöli! Laf tumyela 20^{id} änu epasetikon. Dub volakrigs tel, dub krigs votik, dub voluts laf epasetiköl tumyela at evedon tumyelalaf mifätik. E nu volanef lölik nog sufon, e nog osufon dü lunüp sekis jeikik volakriga lätik. Si! volastad binon so, das tü atimül igo volakrig kilid tädon obis, das on as gläv di 'Damokles' lagon sus kaps obsik! Spelobsöd, das nämädans labons sapi e fägi ad moukon tädi at! Krig no plu pöton ün tim, ün kel lifobs. Krig binon tatimädim! Sek atos kevobobsös, obs valik ed i obs: Volapükans, ad födön püdi! Ed atosi kanobs dunön, ifi ön mod neflagiälük, me föd Volapüka; ibä pük bevünetik bal in vol lölik kanon vedön svistamamed nämik in vol lölik. Klu no glömlösöd Volapüki, ab födölsöd mögiküno oni! Steifobsös, das volanef lölik gebon dönu püki valemik bal in dakosäd bevünetik!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 1.

FOK.

Cilacem flunon vemo lifi menas. Us benosüds palärnons, kels latikummo kanons binön lonädiks, kels pro plöp mana magulons rouli leigo gretiki — e ba gretikumi — äsä nol e skil. Ga ai mens edabinons, ed ai obleibons dabinön, kels cedons, das kanons lärnön benosüdis ün bäldot latikum. Ekö! kod benoseka geidabukas tefü fomedem, kels edabinons tio leigo so lunüpiko, äsä dabin menefa! Ab bal bukas küpädikün sota at, ut ela 'Dedekind' äbinon, kel ün fin tumyela 15^{id} ätidom in poedot latinik binü häxamets 3000, vio no äsötöy kondötön; at äbinon kludo geidabuk pro mens nekulivik. Köbolöd neai oli! so bisaran at äkonsälom reidanes okik, snidolöd ini logod nilädana olik, kratolöd oli notido, e deknibolöd püfis olik lo ek; e pato: lavolöd neai namis u logodi olikis, ibä voto odeadol suniko!

Ün tim ebo ot i lautan älifom, kel givom obes magi, vio äbitoy semikna pö fidäd. Lotans seidons okis leni tab ko nams, kels no pelavons dü vigs mödik; anans bladons supi oksik vemo laodiko, jüs binon koldik; votans pladons diledilis, kelis eleadons falön sui glun, dönu sui bovs; kilidan steigon nudi okik ini bovs; folidan edrinon so spidiko vini okik, das at gekömon dönu da nud onik! Votan sumon sali me neif okik, plas me doats okik; e dönu votan spukon zibi, kel no pliton oni, sui glun. Büdül Lösteränik seimik se yel: 1624 binon geidianil pro fizirs yunik, kels pivüdoms ad fided lä daledük. Kanoy dagetön fomäli tefü süds in sogods Lösteränik benolabik, ven reidoy, das pabegos yunanefe: ad kömön leni tab in klotem gidöfik; ad no sumön drinodi pö zibablögäd alik; ad no gleipön me nams ini bovs; ad no deläkön doatis okik, ad no spukön sui boved, ad no snötön nudi okik me tabastofed.

Dü tumyels efidoy me nams. E soäsä älavoy go selediko, e täno nog go viföfiko, logodi okik, so i älavoy selediko namis okik. Tefü jireg: 'Kristina' de Svedän sevoy, das neai älavof namis okik, kelos äkodon, äsä lautan Fransänik äsagom, das ats pitegons dub jüd bigik miota. E me nams et jimayedal äsumof zibi se bov, se kel i votans ämutons sumön pori oksik. Svins dentinik no vedons pinädiks, sagoy, ab jiplin at ai eblebof mägik. Mödiko latikummo bü fided pöt pägevön lotanes ad lavön namis onsik. Ätuvoy täno in fidacem lavaleskeli smalik nedibik ko vat bu val no tu mödik, keli vüdäbs valik äkanons gebädön. Ab töbo fok igeböfikon, ed änedunoy atosi.

Neifs e spuns ägeböfons ya pö Romänans; in penäds elas 'Plinius' e 'Petronius' tuvoy dönuamiko mäniotis atosa. Fokis ya no äsevoy. Dü zänodatimäd lölik ägeboy doatis okik; mit päseidon sui tab, posä piköton ad kötots platik, ed äsumoy me nams okik de ats somödiko, äsä äviloy. If i sod ädabinon, äblunüloy turniko miti okik ini sodiär. If in sodaskal et spun ädabinon, tän ädaloy te gebön oni ad gutön, ed ädekluinoy oni pos atos me tabastofed. E supi äslürfoy

kösömiko de boved okik. Lābiko bōladalon no nog ādabinon; niludobs, das ākanoy bo lilōn in fagot mō doms anik, kiōpo fidedil ājenon.

Konot dabinon, das ün tumyel 11^{id} in ‘Venezia’ ledaut Grikānik: jimatan docoda: ‘Domenico Silvio’ āfidof zibis okik me fok goldik smalik labū tutis tel. Ven atos āsevādikon, zifanef lōlik di ‘Venezia’ āvokādon, das atos ābinon jemodik, e jimatan docoda āmutof promōn lezāliko kleranefe, das ōfidof fovo dōnu me nams okik. Latikumo mō tim brefik, vom yamabik pitomōl ādagetof malādi nesanovik; kultans nu ālenunoms notidiko, dat atos ābinon pōnod pimeritōl demū sinod pidunōl. Moik fok ābinon, e moik āblebon, jūs āsuikon dōnu in ‘Venezia’ ün tumyel 16^{id}, e nu usao levikodagolād okik da Yurop āprimon. Ün 1611 ‘Thomas Coryate’ ānūdugom oni ini Linglān. Lemōdot pamflātas e lunofapenāds ādavedons, ed ānemoy eli ‘Coryate’ māpūdik no plu votiko āsā eli ‘furfifer’: fokipolan, man foka.

Hireg: ‘Henri’ III de Fransān, kel āreigom ün fin tumyela 16^{id}, āloegom gebōn in ‘Venezia’ foki, ed ācedom stumi at so plagōfiki, das ābüedom remōn sunādo anis, e somo fok āprimon ad pagebōn in Fransān. I is āsūikon ün tim primik leskani pō ritans valik. Ābinos klūlabiko fikulik ad lārnōn ad gebōn gudiko foki, ibā satirs ābinons mōdiks dō lāds e sōls rogiks, kels fidons me fok, ab āleadons falōn dili gretik ziba ini bov, sui boved s sui vūm oksiks. Nog dū yels mōdik, jū tim ela ‘Louis’ XIV, ābinos te hireg, kel āfidom me fok; lotans e limans kurasoga āfidons me doats oksik. Ün tim et fok ābinon smalik ed ālabon te tuitis tel. Ün prim tumyela 18^{id} fok labū tuits kil, e labū gleipād fomū stāgalōg, āgebōfikon. Tuit folid ādavedon balidnaedo in Linglān timū reig ela ‘George’ III (1760—1820). Nu gleipād pākōdon ko flors u famūlaskōt, e latikumo ābüedoy gavōn in on primatonatis nema okik.

Jū prim tumyela 19^{id} kōsōmot ādabinon, das utan, kel pivūdon ad fidedōn, būiko ākoedon blinōn dub hidūnan okik neifi e foki oka. Ma lautan yegeda at dunoy atosi nog ün atim in topāds anik Deutāna, Jveizāna e Tirolēna, if nūns binons verātiks, lautan lāukom. Ab if ek cedon, das sis gebōfikam foka, mikoseds valik len tab inepubons, tān pōlon. Ad blōfōn atosi, te zesūdos ad māniotōn dinis anik se bukil ün 1766 epubōl: “Elément de politesse et de bienséance” fa ‘Prévost’. Atan konsālom bevū votikos, ad no steigōn doatis ini sod ad gutōn oni; ad no gepladōn dōnu ini bov uti, keli no kanoy fīfidōn; ad no selākōn me doats se bov u boved; ad no klinūkōn dū fid tutis okik me fok. If cedoy, das filūkoy mudi okik, sio ādaloy blinōn bovedi okik foi mud, e sespukōn zibi ini on; gūā no ādaloy jedōn sui glun uti, keli no āviloy fidōn, plāsif at ābinon sod, ibā atosi ādaloy sio dunōn. Ed ün tim et ābinos i negidōfik ad drinōn se vār labū vin oka alna drinodili; sōtoy vagiodrinōn vāri okik me drinod bal! So kūpoy, das timād alik labon kōsōmotis lōnik okik.

(Ma yeged in el ‘Haagsche Post’ yela: 1929.)

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1951. Pads: 2—4.

TIKODS TEFÜ PÜD.

Net obsik, nemū kel spikob, naudon krigi. Otadunonōv klūliko tataki, ab naudon krigi. Leigoāsā micōdon letodi e tataki bevū sifans, micōdon letodi e tataki bevū nets. Cedon, das pro kobād netas, tim ekōmon ad jonōn me duns, das esludon fūmiko ad finidōn munāmagitāti as nom lōpikūn fīfūmik okik.

Jireg: ‘Wilhelmina’ (in gespikot ofik presidale: ‘Roosevelt’ ün 1933 mayul 18.)

Krig ta krig binon nobikūn de krigs valik.

Jaurès.

Leigoāsā in fūsūd vobed no dabinon nen tavobed, i no kanoy jafōn in lif bolitik gitātis, nes bleigādōn bligis e miedūkōn lelivi duna.

Sir Frederick Pollock.

Steifobsōd, ko badāl ta nek, ko vilōf kol valans, ko konfid in git, ad dunōn vali, kel kanon keyufōn ad davedūkōn pūdi gidik ā dulōfiki bevū obs it e nets valik!

Abraham Lincoln.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1951. Pad: 4.

NUNS.

Epubon:

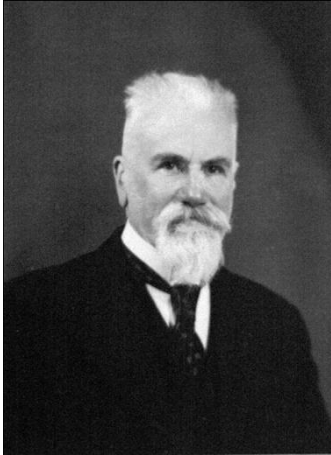
Johann Krüger. Kortfattad Volapük-Grammatik.

Nu labobs Volapükagramatilis in Deutänapük, Fransänapük, Linglänapük, Litaliyänapük e Svedänapük, kels kanons pasivön de söls: 'Dr. Arie De Jong, Leiden, Herengracht': 58, 'J. G. M. Reynders Sr., Den Haag, Hugo de Grootstraat': 49.

Suäm bukilas at binon fl. N. 0.20.

Volapükagramatils in püks votik papreparons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 4.

O VOLAPÜKAFLENS LESTÜMIK, FLENS DIGIK!

'Dr. Arie De Jong'.
Vicifal Volapükaneffa.

Binós vo dinäds patik, kels ekodons, das ob pö bäldot vemo bäldik nu mutob calön as cifal Volapükaneffa. Demü stad fikulik, kel ädareigon pos volakrig telid in Deutän, äbinos vemo vipabik, das cal cifala päbecalon fa no-Deutänan. Sekü kod at cifal telid: 'Prof. Dr. Albert Sleumer' in 'Bad Godesberg am Rhein' (Deutän) ejonädom kadämali: 'Jakob Sprenger' in 'Gams' (Jveizän) as fovan okik, ed elovegivom ome tü 1948 gustul 16 cifalami. Ko zil e lanäl cifal kilid eprimom vobodi okik, ab liedo no ekanom fiduivon oni. Maläd jeikik: paopläg äjedon omi sui malädabed ed ävedükon omi nefägiki ad jäfön fovo jäfediko. Mijenot at äkodon, das ma statuds cifalama kadämal: 'J. G. M. Reynders Sr.' in 'Den Haag' (Nedän) ämutom bitön dü maläd söla: 'Sprenger' as vicifal Volapükaneffa. Vüo in dom söla: 'Sprenger' ye doküm no pidätöl pätuvon, sekü kel kadäman: 'Johann Schmidt' in 'Weiskirchen am Taunus' (Deutän) päjonädom as fovan omik. Doküm at pedispenon fa söl: 'Sprenger' tü 1950 yunul 8.

Bi Deutän nog ai pakoupon dub nämäds fuginänik, e bolitastad kludo no ivotikon mödiko, äbinos nekludöfik de söl: 'Sprenger' ad cälön Deutänani asä fovani okik, ifi söl: 'Schmidt' dub skil, zil e lanäl oka pro Volapük binom pösod pötik ad bitikön as cifal. Pö ced at mutoy ye demön, das e söl: 'Sprenger', kel äsenälom oki sauniki ä nämiki, äd älabom viläli vemik pro vobod okik, e söl: 'Schmidt' no ispetoms, das loveikam cifalama özesüdon so suniko, efe büä stad in Deutän üvedon gönikum. Ven söl: 'Schmidt' älasumom cifalami äklülädos kluo suno, das stad bolitik Deutäna nog äbinon tu negönik ad kanön jäfidön fruto demädü Volapük obsik. Pö atos äjenos zuo, das sekü famüladinäds söl: 'Schmidt', plä bligs lönik okik as musigal, nog pätaufledom dub vobod votik, sodas ün atim no äfägom ad bitön fuliko e fruto as cifal, e das kludo äbinos vipabik ad lovepolön nelaidüpiko votane cali at. Pro bligäd at evälom obi, asä Volapükani lanälik ä födani zilik Volapüka.

Löfo elüsumob cali cifala dü nelaidüp, e promob, das odiedietob obi ma fäg bligäde obe pelovegivöle. Klülos, das ob soelik no ofägob ad jenöfükön diali, keli obs valik besteifobs. Yufidob kluo draniko valanis ad stütön e yufön obi mögiküno pö vobod veütik ä sublimik at oba.

Plakobs nog ai sekis teläla, kel edareigon büikumo in Volapükavol. Teläli at mödikans egebädoms ad jäfön valemäpükis nulik, spelölo ad kanön vikodön. Ab no bal steifas at esüadükon menis, ibä voto no datikoyöv ai dönu valemäpükis nulik. Ad dämükön Volapüki igo no plafoy ad lesagön, das pük at binon deadik. Atos binon vo neletian, kel edämükön jenöfo vemo Volapükamufi. Sekü atos levüdob dialanis valik vola, kels senälons dranäli ad jenöfükön tikodi: valemäpük bal pro vol lölik ad kobovobön nämöfiko, ed ad keyufön, alan ma fäg okik, ad jenöfükön spiked de 'Johann Martin Schleyer': Menefe bal, püki bal!

Vicifal Volapükaneffa:
ARIE DE JONG.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 5—6.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1950 DEKUL 21. NÜM: 3.

Fölü § 9 (1) statudas tefü Cifalam Volapükanefa cälob söli: ‘**Dr. Arie De Jong**’ kadämal Volapüka, pemotöli in ‘Batavia’ (Lindän Nedänik) tü 1865 tobul 18 e lödöli in ‘Leiden’ (Nedän) ‘Herengracht’: 58,
as **vicifal Volapükanefa**.

So pelonöl tö ‘Weiskirchen am Taunus’
(Deutän) tü d. 21^{id} dekula yela: 1950.

Cifal Volapükanefa:
JOHANN SCHMIDT

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1951. Pad: 6.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1950 DEKUL 21. NÜM: 4.

Vätälölo, das sekü dinäds in Deutän dabinöls, ed i sekü jäföts lönik obik, no fägob ün atim ad bitön fuliko e fruto as cifal Volapükanefa, lovepolob nelaidüpo cifalami at ko gitäts e gitods valiks ona **vicifale**: ‘**Dr. Arie De Jong**’, lödöle in ‘Leiden’ (Nedän), ‘Herengracht’: 58.

So pelonöl tö ‘Weiskirchen am Taunus’
(Deutän) tü d. 21^{id} dekula yela: 1950.

Cifal Volapükanefa:
JOHANN SCHMIDT

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1951. Pad: 6.

DALEBÜD <VICIFALA> DE 1951 FEBUL 20. NÜM: 1.

Vätälölo, das söli: ‘Filippus Johann Krüger’ tital pükas fuginänik ä tital Volapüka dub vobods Volapükik mödik oka ejonom, das labom noli saidik pro cal profäsorana Volapüka,
cälob söli: ‘**Filippus Johann Krüger**’, pemotöli in ‘Odoorn’ (Nedän) tü 1911 tobul 23 e lödöli in ‘Amsterdam W.’ (Nedän) ‘Reinier Claeszenstraat’: 49,
as **profäSORAN Volapüka** (319).

So pelonöl tö Leiden (Nedän)
tü d. 20^{id} febula yela: 1951.

Vicifal Volapükanefa:
ARIE DE JONG.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1951. Pads: 6—7.

VOMS KURADIK.

Fa ‘H. A. L.’

Das valemö voms labofs kuradi mödikum, ka mans, e das suvo kurad ofsik labon kalieti nobikum, ekö! atos binon leset, kel i plödü sogod vomimanas otuvon pläidanis ladöfälik ömik.

Jenöföts ad blöfön leseti at vo no defons. Fomälod dö vom, asä jidabinäd fibik nenyufik, kel jekof dub smalot pülikün, e kel no sevofo, lio mutof bitön sekü dredäl, niludo bo fümiko esüikon pö mans, kels it no älaboms kuradi saidik. Kurad e blümäl binons patöfs, kelis vom valöpo, kö pöt dabinon, jonülof ön mafäd leigik, äsä man, ed in dabinakomip — komip töbikün ä fikuklikün, in kel men muton komipön — so voms mödik dabinofs, kels benodistofs sekü “kurad, töd e fied”.¹

If desiroy blöfis kurada koapik, tän nedoy te memön vomis, kels ekompenofs in klotem manik pö komips e lekomips bludiküns, ed eduinofs stunidotis kurada. No nedos ad sukön ün tims vonädikum, ka ün ut kriga Rusäna-Yapänik, ad tuvön samis sublimik atosa. Ed i dü e pos volakrig (balid) elelilobs dönuamiko dö voms, kels ijönülofs dunis kurada heroedik.

Da jenav lölik küpoy, das pö voluts, plots e levolut in läns valik voms mödadilo magulofs rouli gretik ä lonädiki, ed epluofs lä milats manas demü blümäl e viläl.

¹ Vöds at komädons in Nedänik Militakrod di ‘Willem’.

Fe no stimabik, ab ga nendoto blöf kurada jenöfot binon, das voms so mödiks edunofs benoseko ravafebodi, si! das ebinofs igo ravanacifs famik. So dü tim semik jiel 'Barbara Daniels' semik äbinof jijeikan in Kaukasän; äbinof jidugan nendredik lusoga ravanas, kel semikna ätatakön ed aberavon vagio topädis lölik. Zu atos äbinof jijönan plödakösömik, kel to febod grobik ä bludik okik logotiko no iperof bosu vomöfa. Kilna äfugof se fanäböp, dubä äplöpof ad löfükön me jön e kein oka galedanis okik so vemo, das päslüdoms fasiliko ad fugön ko of.

Ün yel: 1890 fa poldanef in 'Adrianopol' lusog ravanas päfanäböpon, kel äbinädon te me voms. Jidugan ofsik jiviudan tatacalala löpik äbinof. Lü limans ädutos jipuls labü lifayels degmäl e degjöl. Ädunofs tifis e nübreikis oksikis ko nämälädäl e mäpüd so neleigodoviks, das primo nek äkanon kredön, das pidunons fa voms. Ätuvoy ye blöfis mu bundanikis in vabets yegas pilefanöl, kels päramenons fa poldanef se löd jidugana.

Lamerikän labon buami dodik, das blünön jibanditanis pato mödikis. Ün yel: 1898 pold usik äfanon sonemiki lusogi "jikatas", kel leigo äbinädon te me voms, e kel pädugon fa el 'Tony Blackwell' semik "Filajikat" pinäinemöl. Dü muls mödik lusog at ädunon miduni bal pos votik, ad ävedükön tatis Lamerikänik vesüdik nesefikis.

No te in 'the wild West', ab i in 'New-York' e 'Chicago', voms, e bevü ofs jipuls labü lifayels degfol jü degmäl, eklubofs dönuamo ad lusogs, ko disein ad dunön kobiko banditaravis e nübreikis. Ed äjonülofs pö atos küni, kel ästunükön valöpo elis 'Yankees'. Jireg lusoga Loklahomänik: el 'Dora Cox' "famik" no nog peglömo; pö pöp mem ofa nog lailifon, äsva ebinof jiheroedan netik. Konots dö jäps susnumik, kelis eduinof, e pö kels ejonülof dunis mu sublimikis nendreda e deadinedema, padalilons nu nog desiriko. In of bos ravanaromata vönädik ilelifikon dönu.

Jibanditan famik votik äbinof jiel 'Calamity Jane' kel edeadof pas ün 1903; äbinof vom selediko nämälädäl, kel idesinof patiko ad tifön jevodis. Äkodof ye, das äspikoy i dö of demü dins votik. Tü del bal äkomipof ta lindiyans, kelis isevo ad tatakön käfo, ed ün del votik of as jipresidan lüncita-cödalefa äledunof ko nam lönik oka pönodi, ad kel trätan alseimik picödeton. Mane ömik elenükof nenfäkiko snali züi särvig omik.

In Lamerikän voms mö tumats eduinofs dünis süperik as jitäktifans, pö kel sukäl e lekäl lönanatäliks ofsik äfrutons ebo ofis. Ün 1899 el 'Miss Ferguson' semik päcälof as boyad: cal, ad kel äklülädof labön patöfis peflagöl valik. Balposvitko as jitäktifan e fanäböpajigaledan ibelifof ventüris nekredovik.

Ün 1907 delagaseds Lamerikänik äfulons me heroedaduns jipula ela 'Yankee', kel äjäfükof oki me datuvül disärtanas milita e nafema, ed äbemastof ko rövlupistol in nam jäpanis mäpüdikün.

Ün yel: 1898 in züamöps ela 'Dublin' äsufoy töbi gretik dub jibiravan, kel i ün yagüp stoböfik ämifanom takediko, e kel ädobejütom nenzogo kälädanis, kels ätupoms omi. Prem gretik pilofon pro utan, kel öplöponöv ad gleipön mani lifik u deadiki, e do ädayagoy jenöfiko omi, äsevom ai ad skeapön. Jipul degvelyelik: daut glunidalabana noubik, äplöpof fino ad nenriskädükön omi. Gödo tüi düp lulid ällilof jüti in fot nilü kased. Äklotof oki spidiko, äsumof rövlupistoli ed äjutodof plödio. No ädulos lunüpo, ed ästanof visü jibiravan, ed äsevo ad bluvükön se vemo mani, das äfugom. Lädülil äpöjutof omi, nes demön riskädi, kel ätädön ofi, ed äfägof fino ko yuf fotikälädana, kel ebo ilükömom, ad gleipön omi. Jibiravan äklülädom binön läxpoldan se 'Dublin'. Pö dasäkam man ästetom, das nendred jipula unik isenälükön ome dalestümi gretikum, ka pub kälädanas deg idunonöv.

Blöf gudikum kurada vomas dabinon-li, ka jenöfot, das ün tim bü krig nomiko alyeliko voms nemu kildeg ädabinofs, kels imeritofs savaköni Preusänik? Sikot at pälegivon selediko, e te in jenets, pö kels ijönüloy blöfis süädüköl kurada e nendreda pö sav lifana menik. Bevü voms, kels idigädükofs okis pro kön at, jjutans ädabinofs, kels iplöpofs ad stöpön jevodis ämirönöl, u kels ibitikofs pö dinäds fikulikün e riskädiküns pö lefil u tuvatomaditret.

In Fransän voms ze mödiks dabinofs, kels pedekotofs ko el 'Légion d'honneur', kels no ejonülofs te in krig blöfis kurada gretik, ab kels i ebenodistükofs okis famaliegiko ün lif sifik.

Sifal vilaga in Sulüda-Fransän äbinom ön täv, jimatän omik äbinof soeliko in dom. Älilof neito nübreekanis in sekretöp miedöl, kö doküms veütik päkipedons. Ko rovülapistol in nam äkosgolof nübreekanis lul, kels ägetedoms ofi ko jüts. Ab vom kuradik äplöpof ga ad fügön jäpanis lul, ed ad savön penädis völadik, kelis izeiloms. Pämasedof me krod ela ‘Légion d’honneur’.

As jiletävans voms ejonülofs semikna kuradi leigagretik, äsä mans kuradikün. Ad mäniotön te dinis se tim lätik, memükob ad ‘Miss Hubbard’, kel ezitävof in Labradorän, ed ebegolof topädis, kelis bü of vietän nog neai ibestepon. Povajitävän: ‘Wilhelmina Rasmussen’ edugädof ün 1906 as jipul teldegyelik blodi okik pö letäv da Gröneän, ed ejonülof pö atos kuradi e laidäli pö sufid dafenükamas e nelabas, äsä küpoy te selediko pö mans. Ni jeikots povanifüpa, ni meug neflenik tribütas läskiomik go nesevädikas, kels nog neai ilabons kosami ko mens vola kulivik, äfägons ad dejeikön jiletävani yunik.

Jilautan Linglänik: ‘French-Sheldon’ dutof lü Frikopaletävans mu nendrediks. De Lofüda-Frikop edudranof fagiko ini nilän taledadila “blägik”. To nuneds vemikün fa leguvalans Deutänik ezitevof in lüods valik da län masaiyanas riskädik, ed äsenälükof barbaranes at so vemo dalestümi dub kurad okik, das äletons ofi ad tevön nentupo.

I in sirkud e mätöp voms mö milats ejonülofs blöfi, das no nepluofs lä man demü nendred. Bevü els ‘toreadores’ Spanyänik ettimo jiel ‘Pepita Mallerina’, ün 1901 edeadöl, äbinof famik dub nämälädäl okik; ven älabof lifayelis degjöl ädeidof tori balid in mätöp. In pöpasogs Spanyänik, in kel¹ barbaräl nog dareigon, äleplidoy vemo torajikomipani at.

In Merop balidnaedo telkomips vomas ävogikons, e kösömo äfinikons mödo bludikumo, ka uts manas. Ab i in Yurop pato in Lösterän e Macarän voms eflagofs suvo ko pistol u den in pun de mans gidükami, if äcedofs okis pinofölis. I in Fransän dü tim ze lunik telkomip bevü voms evogons vemo; läbiko ye no evedon kösömot laidik in süds.

Fino nog blöf pro lesag, das riskod nonik dabinnon, kel no kanonöv padunön leigo gudiko fa vom, äsä fa man. Ün yel: 1900 ilöödooy in tat Lamerikänik: Menän cimi labü geilot pieder 126, e sekü cog ilofoy premi mö dolars lul pro utan, kel ölabonöv kuradi ad löpiogramön ve xänöm rövik labü vidot pieder te lafika, e kel äbinädon me trids ini cim pifimüköls. Man no bal änunädöm oki pro riskod. Ab jiel ‘Dora Polyot’ degjolyelik: daut jiviudana ädunof nenzogo oni, ed äledunof süperiko osi. Of no te ägrämof jü sömit cima, ab äseidof oki sui sim ona, ed äduinof tö löpot suidüköl et kapriolis so lifariskädikis, das lülogans mö milats ädremons sekü dredäl. Lefrediko e beniko jipul yunik ägrämof täno dönu donio, e ko yöb menamödota ägetof premi piloföl.

Nu mögos-la, das kanoy senälön stuni te tämiki demü duins somik, nendoto gevons ga jonülis kurada desirabik.

(Se el ‘De Nieuwe Courant’ de yel: 1923.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 7—8, 14—15.

NUNS.

Demü stad nenomik, kel nog ai dabinnon in Deutän, e demü dinäds famülik, kels kodons, das cifal: ‘Johann Schmidt’ petufledom tü timül at dub jäfots susnumik, emutom sludön ad cälön kadämali: ‘Dr. Arie De Jong’ ad vicifal Volapükaneffa, ed ad lovepolön ome nelaidüpo cifalami ko gitäts e gitods valik ona.

Spelobsös, das stad nenomik Deutäna ocenonös suniko ad stad gönikum, e das dinäds fikulik, kels nu dabinnons in famül cifala i omoikons, das cifal ofägomös suniko ad labülön dönu ito diniti at!

Me dalebüd de 1951 febul 20. Nüm: 1 söl: ‘F. J. Krüger’ pecälom ad profäsoran Volapüka.

Benovipobs söli: ‘Krüger’ ladöfo demü cäl at, e spelobs, das ofovom i in dinit at ad vobön ko zil e lanäl demädü din sublimik obas.

¹ Ba pök pla el “kels”.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: 'Arie De Jong Jr.' Studan sanava 'Leiden' (Nedän) 'Herenracht': 58.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Gunnar Ljusterdal’. Studan ‘Uppsala’. (Svedän) ‘Skolgatan’: 1.

Peselons ünü foldil 4^{id} yela: 1950 Vpamäks 300.*Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 8.***LIFANUNOD CIFALA: ‘JOHANN SCHMIDT’.**

‘Johann Schmidt’
Cifal Volapükaneffa

El ‘Johann Schmidt’ pemotom tü 1895 setul 28 in ‘Weisskirchen am Taunus’: vilag nilü zif: ‘Frankfurt am Main’ as son skulturamastana: ‘Georg Schmidt’. Ya ün cilüp gölik hipul smalik äjonom täleni pro musig, e famül musigälik, in kel hipul mälyelik ädagetom tidodemi balid, eletom omi as julan ini musiganiver: ‘Dr Hoch’sches Konservatorium’ in ‘Frankfurt am Main’. Ün 1912 ‘Johann Schmidt’ älüvom stitodi at, posä ilärnom musigastumis difikün e teori sa dabum¹ musiga.

Jütavuns badik in brads bofik in volakrig balid ämütoms eli ‘Johann Schmidt’ ad plägön ledino pianodi. Dü yels mödik ävobedom as pianodan ed as cif musigalefa in zifs mödik, b.v. in ‘Strassburg’ e lätiko in ‘Frankfurt am Main’.

Daved tonafilma ädrefon badiko eli ‘Johann Schmidt’. Noe äperom vobapladi sefik ä jöniki, abi äperom völadi noatedakonleta gretik, keli iremom tä maks tio 10000. Atos äjenon ün fluküp yela: 1933, ed as taan lüäla reigöl in Deutän ettimik, nek äkanon yufön omi. Fino ün 1935 äplöpom ad tuvön vobedapladi in baoletajul privatik in ‘Frankfurt am Main’, kö nog ün atim binom.

Hipul noliälük ya ivisitom stitodis difik ad dalärnön pükis. Latikummo dü krig in malädanöp äseivom balidnaedo yufapükis, e so äililom nemi: Volapük. Ab pas lunüpo pos volakrig balid, ün 1923 äkanom tuvön bukis balid püka at, e suno älöfom lefäkiko püki at. To def liega el ‘Johann Schmidt’ äplöpom ad dalabön Volapükabukemi zao mu gretiki, keli zuo nog ägretükumom dub lautots tio 300 lekonedas, konedas, skätas, <dub> poedots tio 150 e lautots veütik tefü jenotem Volapüka, dub dugian da Volapükaliterat e r.

Lä löpikos vilob läükön, das betikob ko dan ladöfik gudi flenas Volapükik dü yels mödik at. Dub gud cifalas ettimik edagetob sökaleodiko diplomis tidana, tidala e profäsorana Volapüka, jüs cifal: söl: ‘Sprenger’ äloveükom obe cali cifala.

Stad nuik Deutäna e fikuls ko tolädacifods ejonons kleiliko, das ün tim nuik ob as Deutäna, no okanob vobedön benosekiko pro ben Volapüka. Neletians tu mödiks nog dabinons. Kodü atos eloveükob cali geilätik cifalama vicifale: ‘Dr. Arie De Jong’, kel in Nedän ön pöts bönikum okanom duinön mödikumosi in tef at.

Begob Volapükanes valik ad yufön vicifali, jüs stad odälon obe ad dunön bai vil söla: ‘Sprenger’. Pladulane cifalama sedob vipis ladöfikün, e glidob ko atos Volapükane valik. Volapük lifonös e floronös!

JOHANN SCHMIDT.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 9—10.

---

¹ Ba pla “dabumi”-li?

DALEBÜD <VICIFALA> DE 1951 PRILUL 12. NÜM: 2.

Demölo § 9 statudas kadäma Volapüka, e vätälölo, das söl: ‘Filippus Johann Krüger’, pükital ä profä Moran Volapüka eduinom lepromi pö § 12 statudas peflagöli, e fovo das flags valik in nomem konömik kadäma Volapüka pelonöls pefölons, pö kelos steifädan edagetom vögodanumi ma § 25 (2) statudas peflagöli,

cälob söli: ‘**Filippus Johann Krüger**’ pemotöli in ‘Odoorn’ (Nedän) tü 1911 tobul 23 e lödöli in ‘Amsterdam, W.’ (Nedän) ‘Reinier Claeszenstraat’: 49

as **kadäman Volapüka** (127).

‘**Leiden**’ (Nedän) 1951 prilul 12.

Vicifal Volapükaneffa:

ARIE DE JONG.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 10.

NAMAPENÄDS E BUKS BISARIKS.

Fa ‘Dr. theol. Dr. Phil. Albert Sleumer’: Stimacifal Vpanefa.

Mod vönikün penäta äbinon glivam ini taimaplatotis, soäsä lasüriyans ädunons, ud ini bimajals e pamableds. I platots fäiflegülovik me väk pikövädöls ädunons ad jafädön “namapenädis”. Äpenoy ud äpänoy me kölins sui nimaskins, taimajebns e boad pivietüköl, suviküno ye me sutanig sui papürod Lägüptänik, efe mödiküno in fom rulädas. Ätuvoy namapenädis somik in ‘Herculaneum’ nilü ‘Napoli’, ab klüliko go mödikumo in Lägüptän (in el ‘Fayum’, el ‘Oxyrynchus’), bevü ons namapenäds ädabinons se tumyel folid b.K. Pas ün tumyel folid p.K. pärgamen ädavedon, kel äläidälon jü jafäd papüra, e pos atos nog pägebon pro doküms. As fomät ägebädoy mödiküno folplifäti u smalafliodi. Meritabi gretik hikleudans e jikleudans zänotatimädiks ädagetons dub kopied penädas. Nen vobod at onas tumats penädas “klatädik” neai pikipedonsöv.

Nämapenädikonlet fümiko vönikün binon ut binü taimaplatots pebaköl labü koinapenäts, kels pätuvons in ledom hirega: ‘Assurbanipal’ tö ‘Ninive’ (Siyop). I hireg Lägüptänik: ‘Osymandyas’ (= ‘Ramses’ II.? zao ün 1200 b.K.) ädalabom in zif Lägüptänik: ‘Thebae’ konleti namapenädas. In Grikän tookratals: ‘Polykrates’ (600 b.K.) e ‘Peisistratos’ († 527 b.K.) äbinoms konletans vönädikün. Tefü ‘Aristoteles’ († 322 b.K.) leigo konletial omik panunon. Plins: ‘Ptolemaeus’ äkipedoms in el ‘museion’ di ‘Alexandria’ (280 b.K.) penädis völadik mödik. In ‘Roma’ namapenädikonlets balid ädavedons zänodü tumyel telid b.K. Lampörs pagik äbinoms konletans zilik. “Bukem” ela ‘Constantinus Magnus’ († 337 p.K.) äbinädon me toums pepenöl 120000. Konlets kritik vönädikün äbinons uts di ‘Roma’, ‘Caesarea’, ‘Edessa’ ed i uts kleudas mödik, pato utas su bel: ‘Sinai’ e su el ‘Athos’. Pö kleudans vesüdänik stit konleta namapenädas pamänioton balidnaedo tefü ‘Cassiodorus’ (468—562), kel äbüdülom in kleuds okik kopiedi asä rodabligi; so ädavedons konlets lefamik kleudakomotas di ‘Bobbio’ (Nolüda-Litaliyän), ‘Monte Cassino’ (Sulüda-Litaliyän), ‘Cluny’ (Lofüda-Fransän), ‘York’ (Zänoda-Linglän), ‘Fulda’, ‘Reichenau’, ‘Lorsch’ (Deutän), ‘Göttweig’ (Lösterän), ed as völadikün valas ut di ‘St. Gallen’ (Lofüda-Jveizän). Ün atim ma ced valemik dabinons in bukemöp netik di ‘Paris’ (pefünöl ün 1367) namapenäds ba 110000, in mused Britänik di ‘London’ (pefünöl ün 1753) namapenäds tio 70000 (sa doküms 50000), in bukemöp kurik di ‘Wien’ (pefünöl ün 1440) sa papürods 100000 nog namapenäds 24000, in bukemöp di ‘Madrid’ namapenäds 30000 sa doküms 29000, in el ‘Vaticano’ di ‘Roma’ (pefünöl ün 1450) zao namapenäds 35000 in püks latinik, Grikänik, lofüdänik, ...

Is nog pamäniotonös namapenädikonlet in ‘Istanbul’ (Türkän), kel pos slip Jönajisliapanik lunik sis degyels zao kils penotidükon dönu pro nolavans. Konlet at binon in lenbumot Saludalanalaglög mu bäldik (‘Hagia Sophia’), kel sis yel: 1453 pagebon as mascid. Stabamödoti ad toums zao 2000 sultan: ‘Mahmud’ ya äjafädöm zao ün yel: 1150. Lised penädas pemekon neföro; namapenäds seatons brulo pemiko su bukaboeds gretik, e pesefükons dub dratatreils. Samäds pato jerabiks pakipedons in ramars, bevü ats penäds dabinons, kels labons bäldoti yelas

ba 3000. Penäts ömik kanons no plu pasäjüfön, bi penäds pelautons in pük go enesevädiköl Turkistäna.

Buk balid, kel föro pebukon me tonatots livik fa ‘Johann Gutenberg’ († 1468) in ‘Mainz’ zao ün 1445, **no** äbinon bib, ab poedot in Deutänapük pelautöl ä mö pads 74 gretik dö sibüils. Tän buk äfövon de samäds 17 gramata ettimo mu famika di ‘Donatus’ (so penemöla ma gramatan di ‘Roma’: ‘Aelius Donatus’, kel älifom zao ün 350 p.K.). Pas ün yel: 1453 ‘Gutenberg’ äprimom büki biba latinik 42-kedetik omik, de kel adelo nog samäds lölöfik u tio lölöfiks nemödiks komädons, de kels fe samäds degtel teiko dabinons in Tats pebalöl Lamerikäna.

Bib fa ‘Gutenberg’ pedabüköl pcedon reto as buk **jerikün** vola. Bukaflen Lamerikänik äremom bü degyels anik (zao ün 1900) samädi vero lölöfiki magifiko pekonseföli de fünod benediktik: ‘St. Paul’ in ‘Lavant-Tal’ (Kärntän) tä dolars 350000. Latikumo mö yels nemödik tat: Lamerikän ädageton samädi ebo ati de dalaban tä dolars 1500000, ed äpladon oni ini bukemöp dailakongredik in ‘Washington’. **Bib** binon i buk **mu pepaköl** vola.

As “buk” **vönädikün** vola papürod: ‘Prisse’ in bukemöp netik di ‘Paris’ pcedon, bi pelauton ma ced valemik zao ün yel: 3350 b.K. Nolavan: ‘Prisse d’Avennes’ (1807—1879) ituvom oni in sepül nilü ‘Thebae’ in Lägüptän. Buk **gretikün** vola kaedem naatomik se yels: 1823—1830 binon, kel labon geiloti metas 1,9 e vidoti meta 0,9. Binon in bukem febodajula tatik in ‘Wien’. No mödiko smalikum (sevabo mö louns 1,6 × 1,1) **bib pepenöl** binon, kel pakipedon in Linglän. Lebuki sümik bukemöp regik in ‘Stockholm’ (Svedän) labon in **diababib** sonemik. Te töbiko mans nämik tel kanoms tovön oni. Buk pebuköl **smalikün** edavedon ün yel: 1897. Äpubon in gretot mimmetas 9,5 × 6 in ‘Padua’ (Litaliyän), e ninädon padis 208. Blinon penedi ela ‘Galilei’ († 1642) e seledotis votik. Jenöfiko **mu pülik** i kaled di ‘Karlsruhe’ (1826) binon, kel labon gretoti zimmetas 2 × 1,5 e vetoti gramas 3. In bukil dabinons: kaled, boadagavots 22, magods 5 e zifakaed ela ‘Karlsruhe’.

Buk **küpädikün** vola binon nemilised bibliografik dominiganas in rodadom omsik in ‘Wien’ (Lösterän), kel ya päprimon ün yel: 1424, e kel ninädon nemis kleudanas valik sis fün kleuda ün yel ot, ko läyümots mödik tefü lif e jäf omas. Pepladon in nügolöp ad glügakoröp. Bleds “buka” at binons boeds boadik me pärgamen pekövädöls. Pads balatik binons penditiks, e kanons pamufön asä yanaflanäds, bi pefimükons len völ. Gretot onsik binon zimmetas 120 × 95. Vobot lölik magulon fonäta-lebuki süperik tefü nolavans e predans famiks roda. Lebuk **toumaliegikün** vola binon el ‘Tu-ju-tsyang’: vödabuk Tsyinänapükik se prim tummyela degvelid, kel binädon me toums 5020 a pads 170. Jinos ye, das leigodü toumanum lebuka at nog sot siklopeda in Tsyinänapük pluon, kel binädonöv ma nunäd me toums 22047, e kela jäfad eflagonöv tummyelis. Buk **völadikün** vola binon bo bib hebreyik in el ‘Vaticano’ dabinöl, keli yudans liegik di ‘Venezia’ eviloms remön ya ün yel: 1512 de papal: ‘Iulius’ II. (1503—1513) tä gold so mödik, äsä buk ävetotonöv. Labon vetoti so gretiki, das mans nämik kil paneodoms ad polön oni; vetot onik binon ba kuins kil e foldil bal. Papal ärefudom seli. Buk **jerabikün** vola pälovegivon ün yel: 1908 as legivot Tatas pebalöl Brasiläna papale: ‘Pius’ X (1903—1914), bi papal at icälom kardinali Sulüda-Meropik **balid**, sevabo lebijopi di ‘Rio de Janeiro’: ‘Calvacanti de Albuquerque’. Tanäd buka magifik pemekon löliko se gold Brasilänik ä petegon bundaniko ko bijuts läna. Su köv buka logoy monogrami ela ‘Pius’ X in diamains e smaraganis, e näi at sköti Brasilänik leigo jerabiko pedeköli. Pad balid ninädon sköti e pöträti smalik papala. Lölot pafremon dub nidains magifik 90, kels äsvo mufätöns äs solastrals zü kap pladulana Kristusa. Buk ninädon kaedi Brasiläna, in kel “Tats pebalöl” tata at pemagulons medü noboins distakölik. So samo tat ä topät kardinala pamäkon dub diamain blövik jölkaratik. Disins ad vobot mastik at licinons de hinf kardinala nulik. Fräds päpelons me monigivots lekredanas.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 10—13.

NUNS.

Kadäm Volapüka.

Me dalebüd de 1951 prilul 12. Nüm: 2 söl: ‘F. J. Krüger’ pecälom ad Kadäman Volapüka.

Benovipobs ladöfo söli: ‘Krüger’ demü cäl at, e spetobs, das kadäm olabon fruti mödik dub nügol limana nulik at.

Limans valik kadäma äbinoms pro daväl at. Cifal: ‘Johann Schmidt’ äpenom dinädü vögodam: “Cedob osi läbi, das Vp. odalabon kadämani somo pükaskiliki, ed ai ereidob (ed oreidob) ko juit e nitedäl yegeedis söla et in gased obas”.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Evedom liman:

söl: ‘W. Mandemaker’, in ‘Amsterdam, O.’ (Nedän), ‘Commelinstraat’: 17, I.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Stefan Basilescu’ in ‘Talpasi’ (Rumän), ‘Sf. Voevozi’: 270.

Liedo mutobs nunön, das jiröletan läx-cifala: ‘Jakob Sprenger’ epenof obes, das stad oma nepluikon pianiko. Me yuf kanom löädön se bed, e seidön oki sui stul, ab no plu fägom ad golön.

Peselons ünü foldil 1^{id} yela: 1951 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 12.

CEDS E TIKODS.

Spidolöd ad menodön oli it ad kanön bevobön menodi votanas!

Fénelon.

Ven binobs soeliks, mutobs kälälön tikodis obsik, in dafamül cilis obsik, in sog spikami obsik.

De Staël.

Sötoy sufükön oki buikimo nedanöfe, kas lüvön neläbikanis ün tim fikulik.

Labruyère.

Dunolöd nosi spido, ab dunolöd ai pötatimo!

Binolöd mastan ola it, ed obinol mastan votanas!

No jemolöd ad binön u jinön sapik!

No lonülobsös völadı tu mödiki gitätes obsik, ab sio bliges obsik!

Lüsumolöd verati utöpo, kö binon, e no utöpo, kö vilolöv, das binonöv!

Lärnolöd büiko ad sevön oli it, büä steifol ad sevön votanis!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 15—16.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Edevom liman:

söl: ‘J. P. Verspoor’ in ‘Pelahatchie’ nilü ‘Jackson’ (Mississippi) (Lamerikän). ‘P.O. Box’: 182.

Kanobs nunön reidanes obsik, das gospuls fol petradutons ini Volapük. Nu spelobs, das Volapükan flenöfik ofägükonös obes ad koedön dabükön gospulis at!

Ün mul epasetiköl fiam ‘Drukkerij Repko’, kel ebükon primao gasedi obsik, ezelon dabini teldeglulyelik okik. Benovipobs ladöfo sölis: ‘Repko’ demü jenöfot fredüköl at, e spelobs, das febäd, kel eprimon smaliko ed atimo binon febäd itjäfidik nulädik, odaglofonös nog mödikumo!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 16.

NOTEDS.

Bumolöd vifiko, nämöfiko, nejeriko e pötöfiko bumotis sunädo lödovikis pro diseins lindifiko kinikis medü **bumamod: ‘SKALJA’!** Nüns glatik in Volapük binons sivoviks pro reidans

gaseda at lä söl: **‘Pierre Notaerts’**;: calan fiama: **‘SKALJA’, ‘Brussel’ (Belgän)**, ‘Koninklijkestraat’: 192.

Ma nun de kompenät nenfiamik **‘Gebr. Zomer en Keuning’s Uitgeversmaatschappij’** in ‘Wageningen’ (Nedän) pötü motedadel foldegid hilöpätala: plin: ‘Bernhard’ buk opubon dö lif e vob plina de yunüp omik jü atim.

Buk pomagodon me num fotografotas no sevädikas se dalab privatik hilöpätala. Tiäd obinon: **‘Onze Prins in het publiek en binnenskamers’**. Lebuk pelauton fa ‘Prof. Dr. J. Waterink’, ko keyuf ela ‘Prof. Dr. J. H. Scholte’ e büätana: ‘Mr. J. Thomassen’: sekretan büik plina.

Buk ninädon i fotografotis kölik e mödoti gretik jenotas no sevädikas se tim yunik plina, se krigatim, e se atim.

Suäm polonülon vemo nejeriko.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 16.

NEODOBS BEVÜNETAPÜKI TE BALI.

Obs valik sevobs, das ‘Schleyer’ edatikom Volapüki, älabölo tiko diali, das menef ölabonös püki valemik neudik bal in dakosäd bevünetik! Vö! dial at no nog evedon jenöf. Ibä tü timül at mekavapüks mödik paplägons e papropagidons as valemapüks, e nog ai jäfoy me datik valemapükas nulik. Jäf at blöfon vo, das neod bevünetapüka binon vemo gretik! Ab omögos-li ad fölön neodi at medü jaf bevünetapükas ai dönu votikas? Klüluko: nö! Pro dakosäd bevünetik valemapük bal saidon. Propagidobsöd demü atos te Volapüki: bevünetapük süperik at! Süadükobsöd utanis, kels slopons valemapükasitis votik, das neletons dub dun oksik jenöfikami diala sublimik obas, kel panotodon in spiked ela ‘Shleyer’: Menefe bal, püki bal!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 17.

PARAB.

Fa ‘Bruno’.

Fo leyan süla ‘Petrus’ ästanom, ed älogedom donio ve veg skapik, kel äzugon de tal lü top beatanas. Äbinos latik ün del, e büä äfärmükom leyani vetik, äzilogom, va nog belödans tala äkömons, kels ädesirons ad nügolön ini reigän sülik. Töbiko äföfiostepölo mageds vomik tel änilikons. Jibalan, kel äbinof klülabiko pösod gredäta löpik, äföfiotränof oki nevifiko, ed äjinof binön vemo fenik; jivotan: vom gredäta vobanas, ästeifof, vio fenik äbinof, vemöfiko ad fokömön votani, ed ad blebön foik. Ko kúpäl gretikün ‘Petrus’ äküpedom telanefi, e loged sevärik omik äsofikon, ven ädrefon dü timil logodi löfik glumaladälük jipatritana. Tio leigüpiko älükömofs leni sülaleyan, e vom lupöpa ävokädofo ko vög tulöpöfik: “Ob dalob ninikön büiküno, binob vom, kel ekosididob me namavob, eletöbidob pro himatan döfik obik e pro cils: pöfan buon in reigän sülik”.

“So! so!” ‘Petrus’ ägesagom takediko, e lü votan äspikom: “Ed ol-li? Kisi edunol-li?”

“No eletöbidob me nams obik, ibä ädalabob moni anik; ven äbinob nog vemo yunik äperob yunafleni obik; ekälob palis malädik obik jü deadam onas; pos atos edunob vobodi sogädik; ai ebinob soelik.”

E ‘Petrus’ äsäkom vome vobanik: “Ebinol-li läbik ko himatan e cils olik?”

“Si! vemo läbik.”

“E cils olik elöfons-li vemo oli?”

“Mu mödiko, ed ob onis.” E lifaläb pijuitöl ästralon, ed älogoton se logodalienäds ofik.

E ‘Petrus’ äsäkom daute patritik soelöfik: “Ed ol-li? ebinol-li läbik?”

“Nö! elabob senäli kotenikama sekü vobod pefölöl, pos yel 21^{id} obik no esenälob läbi. Vegam obik äjenon in jadaflan lifa.”

E ‘Petrus’ ädönuspikom lü vom vobanik: “Sagol: pöfikünan buon in reigän sülik. Siobsös, das binos soik! Ab sagolöd obe! Kif olas äbinof-li pöfikün?”

Ven änüstepol soaro ini löd balugik ba pöfädik olik, himatan olik äpladom blümio stuli pro ol, tän cils löfik lefredik äbradons me bradils oksik särvigi olik, e rein kidilas ädrefon logodi olik.

E ven of äkömof soaro feniko ini lom okik, tän ägifof tiedi se tiedaskal largentik, si! ab nek äpladom blümio stuli pro of. Nek äsagom flenöfiko: soö! binol-li us? Cilabradils nonik, cilakidils nonik! Stil visipöl in cem no pebelödöl ädabinon.

E nu gesagolöd obe, kif olas ebinol-li pöfikün?”

E jemiko vobanavom äspikof nelaodiko, du ägestepof ko dalestüm keliedöl: “Äbinof pöfikün, ag! o ‘Petrus’! leadolöd bugolön ofi!”

(Se el ‘De Nieuwe Courant’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 17—18.

DATUVOT.

Fa ‘J. G. T. B. P.’

Bü milats yelas in Lasüriyän man älifom, kela nem äbinon: ‘Tem’. Älödom in ‘Ninive’, kel ün tim et nog äbinon te zifil smalik, du prim rigik de ‘Babel’ igo no nog ädabinon.

‘Tem’ at äbinom man vemo sapik, ed äbinom fümiko löfäb jigoda: ‘Astarte’, kel stepof me futs largentik okik ve sil neitik. Dü yels mödik iletikom dö disin so sublimik, das seks ona no äbinons lovelogamoviks, e kelas flun ölonöfon in fätots menädas valik, kels öfovons pos ut, kel äbelödon läni vü el ‘Euphrates’ ed el ‘Tigris’.

Ädäsinom figuris mödik in sab, e me stafil tipik in platots binü taim müdik.

Fino, ven äsevom, das disin äbinon blümik ad paledunön, äprimom ad dunön vobodi.

Äremom zeadaboadi gudikün, keli äkanoy tuvön in län lölik, ed ämekom de at platotis klöpik tel.

Pos atos ämekom ko kälöf gretikün boedis e bemis votikis, kelis äsmudükom ed äsmufetom. Dü yels tel bevob boada ädulon. Tän del äkömon, das ‘Tem’ äkanom koboyümön diledis.

Platotis klöpik äyümom medü xab klöpöfik, su kel yümem retik ästuton.

Pos vig äblümom ko yüm, e ko lad, kel äpebon sekü fäk e pleid ‘Tem’ älelogom datuvoti okik.

Ijafom vabi.

Lunüpo ‘Tem’ älogedom lü mekot okik.

Tän ävälom gudiküni de jamods okik, ed äfimädom oni me küireds redik foi vab okik.

Ad stirön nimi äfimükom jainis leni flan alik kapeda nima.

Pos atos äxänom sui vaböm okik, ed ävabom äsä levikodan da süts zifa: ‘Ninive’.

Pöp ärunädon äluvokädölo sekü fäkäd dö din nekösömik. Ab i mens ädabinons, kels äfugons dredäliko pö nilikam stuma, ed äklänedons okis ini dil nilikün domas oksik.

Ko smil läbik ‘Ten’ ästiron jamodi vilöfik okik, jüs ästöpom oni fo ledom rega.

“O reg!” äsagom, “ol, kel binol nämädik in län löpü valans, e kela gud palobon! Kömob ad dedietön ole datuvoti obik, kela tikod pänügivon ini kap obik fa jigod: ‘Astarte’, kel bestepof me futs largentik bälätis silik.”

“Sagolöd obe!” reg ägespikom, “pro kis stöm at dünon-li?”

“Susnumiks, o reg! dünots binons, kelis vab obik kanon dunön. Ven obinos klopp, feilans okanons blinön greni lü baraks, vifikumo ä fasilikumo, äsä nu.

Utans, kels binons feniks, kanons pladön okis sui on, if no plu kanons golön, u kanons monitön su bäk jamoda.

Ed utans, kels binons bäldiks, kanons vegön dü düps mödik ad logön beni cilas oksik. Ed if vat binon nebundanik, kanobs veigön oni in mödot gretik, dat soafikans klietonsös okis! Lüsumulös, o reg! datuvoti obik, asä jonüli stimoda obik!”

Ab reg ämeditom.

“Mans pöpa obik no ovedoms-li trögiks ä nennämiks, if no plu nedoms polön greni su jots oksik? E voms no ovedofs-li koveniäliks, if no plu nedofs polön vati, ven binos tim nebundana?

E pafs obik no podovabons-li dub platots klöpik vaböma?

No sevob, va kanob lüsumön stimodi; büiko mutob konsälidön kultanis obik. Stebedolöd, jüs uspikeb ko oms!”

Reg ägolom lü konsälacem okik, ed ädakonsälom ko kultans.

“Binos tim badik,” kultan balid äsagom, “süds grobikons, e brul kömon ini län. Vol paloveflumon dub nulods, kels päridükons relöfi veratik pasetatima. No kredob, das bos gudik binon in datuvot at.”

E kultan telid äsagom: “O reg! fümiko at binon datuvot goda badik nesevädik. Ibä mekan äkömom selediko ini tem, e ko obs no edakonsälom dö cin okik. Klu vio at kanonöv-li binön gudik?”

Tän kilidan äprimom spikami.

“No elogol-li, o reg! vio pöp äfugon pö logam dina, e vio mens äklänedons logodi ini nams oksik sekü jek? No oblinon bosı votik, äsä mifäti, e datuvan binom fümiko godinoan ä kultölan goda foginik badik. Mutom pafefilükön, e ko om mekot omik.”

“So obinos,” reg ägesagom, “espikol bai ced obik, ed odunob, soäsä ekonsälol obe.”

Ed äbüedom gleipön eli ‘Tem’, e deidön omi dub soldats okik, du vab päfefilükon notidiko.

Pöp ädanüdon zü kum äfilöl.

Ab ün neit et äreinos, ibä jigod: ‘Astarte’ ädrenof demü mifät löfäba okik. Tän pö hinilädan ela ‘Tem’ tiket käfik äsüikon.

Ispionom datuvani dü mek vaba omik, ed äsevom, vio at pistukon. Tü del fovik äremom boadi, ed ämekom vabi nulik.

Fe boad äbinon krüdik, e luibs no äbinons löliko glöpiks, ab ga älelogom voboti okik ko koten no nemödikum, ka ‘Tem’ ilelogom okiki. Äfimädom jamodi foi vab, ed ävabom lü ledom rega.

Atan äloegom nilikön omi zuniko, ed äsäkom ome, va ävilom sufön fäti ot, äsä uti ela ‘Tem’?

“O reg!” hinilädan ägespikom, “at binon stum go votik, äsä ut riga diabik, keli ekoedol felifükön gideto. Osagob ole, ad kis dünon.

In krig, o reg! ofulükol vabi me krigans, ed okoedol rönön oni ta neflen, kel ofugon fümiko demü vaf nämädik at. Orolon love koaps omsik, e milats potroivons.”

“O!” reg äsagom, “binol man gretik, ogivob ole nämädi löpü mödikans!”

(Se ‘De Nieuwe Courant’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 18—19, 21—22.

TABAKAKONOTÜLS.

“Lä ‘Köninggrätz’ ” — ‘Bismarck’ konom in memapenäds okik — “älabob in zigariär obik nog zigari balik te bali, ed ati äkipedob, äsä lavaran kipedom divi okik. Tiko äjuitob ya timüli glorik pos lekomip, tü kel öfilidob zigari. Ab imitikob. Älogob dräguni pivunöl pöfik. Nenyufiko äseatom len siem vega, ed äledesırom klieti. Äsukob in poks valik obik, ed älabob te moni, ab at no äkanon trodön omi tü timül et. Ab täno äbetikob zigari obik. Äfilidob oni pro om, ed äpedob oni vü tuts omik! Imutoy logön smili danöfik omik! Zigar nonik bal nog esmekon lü ob so benosmekiko, äsä at, keli... no äsmökob!”

‘Blücher’: plin di ‘Wahlstadt’, maredal: ‘Vorwärts!’ famik älabom pipadünani lönik: ‘Christian Hennemann’, kela bligäd äbinon: steigädön pipis omik, e kudön, das blebons filiks. Dü lekomip gretik ägıvom ome pipi bäsinik brefik, keli äkipom ebo in mud okik, äsagölo: “Ekö! kudolöd, das blebon filik! Ogekömob sunädo.” Ed ätatakom nefleni. Pas latiko ün soar pos lekomip ägekömom sui top, kö ätuvom pipadünani okik nog ai äsmököli. Atan äsagom ome ko riprod anik in vög okik: “Emojütoms ya anis se mud obik, te ati nog labob!” ‘Blücher’ äsumom pipi, ed äsagom: “Edulos boso lunüpikumo, ibä mans et no äviloms fugön sunädo!”

Ven ek änotodom seimna lo ‘Voltaire’, das tabak binon neflen gretikün menefa, ägesagom ko smilil sarkadik okik: “Si! lesi! ab glömol, das pepenos in bibapenäds, das mutobs löfön neflenis obsik.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 20.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Evedof jiliman

läd: ‘H. Unger-Ruys’ in ‘Amersfoort’ (Nedän), ‘Borgesiuslaan’: 1.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman

hiklatal: söl lebijop ‘Dr. Wilhelm Berning’, bijop de ‘Osnabrück’ (Deutän).

Se pened löföfik de hiklatal: söl ledinitik lebijop ‘Dr. W. Berning’ lü stimacifal obsik: söl ledinitik ‘Prof. Dr. A. Sleumer’ klülädos, das ledinital at vedom vilöfo liman Volapükakluba, e vilom vilöfo födön dini sublimik obsik. Klülos, das elelilobs ko fred mu gretik nuni at, e spelobs ladöfo, das steifs padigidöl at oma labonsös seki liegik!

Ladet nulik.

söl: ‘Gunnar Ljusterdal’ in ‘Uppsala’ (Svedän) ‘Sturegatan’: 12.

Kanobs nunön reidanes obsik, das tradutod elas “Duns paostolanas” blümon as namapenäd.

Peselons ün foldil 2^{id} yela: 1951 Volapükamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 20.

PENEDAPOT.

El ‘Caesar’ äsevom ya potaveiganis e vifanunanis, e jenöfiko penediblinans at edunodoms dü tumyels, jüs potafebäd penoganükon ün dil lätik tumyela 18^{id} ön mod nulädikum. Cal potastajonacifa äbinon vemo prodöfik, e sifals zifas äcäloms semikna ad calans somik cilis oksik, ven nog äbinons in klädöm.

Prim balid potafebäda in läns difik suvo no kanon palonön kuratiko. So no baicedoy tefü säkäd, va u Lägüptänans u Pärsänans ebinoms datuvans penedapota. Alo mutobs büocedön, das leigüpü dabin penedas, i nunans emutoms dabinön, kels eloveblinoms onis futo e monitafo. Romänans äkomitons vobodi at slafanes oksik, e timü ‘Julius Caesar’ älaboy ya potaveiganis e vifanunanis. In Deutän i ya ün tim vemo büik penedipolans ädabinoms, äsä kanobs reidön in penäd fa ‘Voigt’: “Ya ün tim lätik tumyela 14^{id} monitapot pötöfiko pinoganüköl in Preusän lölik ädabinon, kel ye äjonidon teiko pro mastal Roda Deutänik e pro rodacalans, e kela zänodapün ai äbinon kur e steböp mastala”. Ma ced valemik ‘Louis’ XI (1425—1483) estidom-la in Fransän vabamapoti. Pas ün 1684 timü ‘Louis’ XIV potöps calöfik ädavedons.

Tefü Nedän pemäniotos, das graf e noukans cädik ün tumyel 14^{id} älaboms penedipolans lönik oksik, kel äloveblinoms futo, e jevodo, u nafo penedis omsik. Ab ven zifs ästäänikons, e ted ävolfon, ün tumyel 15^{id} i penediblinans päcäloms, kels äpoloms klotemi zifik, ed älaboms su blöt oksik zifasköti. Pro sifan kösömik e pro tedan, med votik no ädabinon, äsä sed “pö pöt”, sevabo dub kegiv peneda eke, kel ävisiton topi, lü kel pened äjonidon, ud i medamü nafan. Nen däl magitanefa potamon peneda no ädalon pamödükumön. Da cedoyöv, das sed peneda ün tim et, kü dakosädamedöms äbinons defiks, äbinon plödakösömiko jerik. At äbinon ye nejerikum, kas niludoyöv. Ün 1634 samo pened de Nedän lü ‘Hamburg’ äfrädon suldis 5; mutoy ye demön, das mon älabon ettimo remafägi gretikum, ka attimo.

Sis tim kinik in ‘Den Haag’ pöt ädabinon ad sedön me pot seimik penedis, ed ad getön me pot ot, ifi mu defiko e mu nevifiko, gespiki, no kanoy sagön fümiko. Tü 1659 yulul 29 ‘A. Van Bergen’ päcälom fa sifal ela ‘Den Haag’ ad potaveigan, ud, äsä nog äsagoy ettimo “tot bode te paard tusschen Amsterdam en Den Haag” (= ad penediblinan su jevod vü ‘Amsterdam’ e ‘Den Haag’). (Ün tim primik cal potaveigana vero no äbinon vogik, e pas latikumo, ven äklülädos, vio gretiks meseds äbinons, i klien pro cal at ägretikumon.) Alsoaro tü düp zülid e laf penedipolan su jevod ägevom de ‘Amsterdam’ lü ‘Haarlem’; us ämutom nexänön de jevod e golön futo ve el

‘Singel’ (= züamasöp), kö bot älovenaifon omi love el ‘Sparne’. Nilü el ‘Houtpoort’ jevod flifik ästanon blümiko, me kel ämutom monitön lü ‘Lisse’. Us calasvist di ‘Den Haag’ ästebedom vüo omi, e bofikans ätokoms penedakädiks oksik. Tän ägetävoms. Ed elan di ‘Amsterdam’ ed elan di ‘Den Haag’ no ädaloms binön latikumo tö diseinöps, ka tü düp lulid göda, kö potapäkedis täno pämaifükons, e ninäd pädegivon mögiküno suno. Potamon peneda bal äbinon sulds 3, stipä ye degiv äjenon hitüpo bü düp velid, e nifüpo bü düp jölid. If degiv äjenon latikumo, tän sulds te 2 ädalons paflagedön.

In jenotem potafebäda nem famüla: ‘Von Taxis’ labon benorepüti. I pro potamäkikonletans nem at no binon foginik. Dafamül älicinon se ‘Bergamo’ in Nolüda-Litaliyän, ed epledon pö volf potafebäda in Nedän e Burgunän rouli gretik. Ün 1504 ‘Philipp’: Jönan äbligidom balädi ad stidön e laibinükön potayümetami nomik bevü Nedän, lampörän, e kurs Fransänik e Spanyänik, du baläd at pästäänükon timü ‘Karl’ V fa ‘Franz’ e ‘Johann Baptist Von Taxis’, kels äbligidoms pö baläd dätü 1516 novul 12 ad lasumön ini potadakosäd oksik eli ‘Roma’, eli ‘Napoli’ e dalabotis retik in Litaliyän elanas di ‘Habsburg’. Leigo yümetams päbinükons ko ‘Nürnberg’, ‘Frankfurt a.M.’, ‘Schafhausen’ e fovo ko ‘Hamburg’. Cäl ela ‘Lamiral Von Taxis’ ad potacif reigänik ekodon latikumo feiti tummyelas bevü plins, kels äflagoms okes gitäti pota in ziläks lönik oksik, e gerans ela ‘Von Taxis’. Pas stid tatafeda Deutänik efinükon potafebädi di ‘Von Taxis’.

Tü 1660 setul 29 pot Linglänik pägivon eles ‘Quentijn De Veer’ e ‘Jacob Van der Hoeven’ e geranes omsik. Noganükam pota Fransänik äkodon ze suvo fikulis, pato i bi dakosäd äjenon da ziläk Nedäna Spanyänik, kö potafebäd, leigoäsä in dil gretk Deutäna, äduton as dalab gerik lü grafs: ‘Von Thurn’ e ‘Taxis’ pemäniotöls. Cal potacifa äbinon goldinameinäd veratik pro utan, kele cal at pigönädon; atos äjenon kösömo lü flens tä suäm, kel äbinon vo no votik äsä lumesed. Pots Brabänik e Fransänik, samo de 1738 jü 1749 äprodons näito tio flonis 100000. Potacifam äbinon kluo jenöfiko no cal nenfrutik, bi potacif no ämutom dunön zao bosu mödikum, ka dispenami nema okik.

Klülos, das desir ad getön potacifami äbinon gretik, ed ad kudön, das älonoy bü val pötatimo dini, cils in klädöm, u boso bäldikums, ya päcälons as potacifs. Somo fat, kel äbinom sifal ela ‘Den Haag’, äcälom soni mälyelik okik: ‘Barthout van Slingeland’ potacifi pota so veütika lü ‘Hamburg’. Jü nentüt sona löfik cal at päfölon fa hidünan, kel egetom-la niludo pro atos sio monigivoti: bos, kel vo äkanon jenön nendämo. ‘Jan Hudde Dedel’ e ‘J. Van Assendelft’ äpladuloms leigo nelaidüpiko soni e dauti tütäböfikis oksikis. So i pänan sevädik: ‘Ph. Koninck’, tidäb ela ‘Rembrandt’, älabom zao ün 1668 calü nafana de ‘Amsterdam’ lü ‘Rotterdam’. Calü at, pro lekanan klüliko läs pötiki, äleadom fölon dub votan, ed om it äkädädöm frutis. Pas ün 1747 mistad at äfinikon; ‘Den Haag’, kö potacifam äduton lü cals frutikün, ävilon givön in dinäd at sami, ed äkomiton potadinädiks guverale, kel pö turn okik älovegivom onis läne.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1951. Pads: 22—23. Yel: 1952. Pads: 3—4.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘J. P. Verspoor’ in ‘Columbus’, ‘Miss.’ (Lamerikän), ‘13th Avenue North’: 1508.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

De cifef potacäka- e girafebäda egetobs (ya bü tim anik) nuni, das giradakosäd bevünetik dönu mögon ko Svedän, Jveizän, Belgän, Luxämburgän), Fransän, e Vesüda-Deutän (keninükamü el ‘Berlin’ vesüdik). Pels difik, ab pato demü gasesds e bukots votik, kanons kludo dönu jenön medamü girafebäd, bisä demoy devidabüdülis, kels lonöfons in läns at. Dinädü pelamög at söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ in ‘Den Haag’, ‘Hugo de Grootstraat’: 82: sekretan-kädan diläda valemik feda begom flenöfiko limanes, kels no nog epelons limanamamoni oksik, de yanul 1 yela 1949, ad girön debis oksik lü potakal omik: 199061. Limanamamon yela: 1948 e yelas büikum no nedons papelon.

Söl: ‘Dr. Arie De Jong’ in ‘Leiden’, ‘Herengracht’: 58 begom lebonedanes Volapükagaseda, kels no nog epelons lebonedamoni oksik, ad stüredön ati ini potakal omik: 107 174.

Peselons ün foldil 3^{id} yela: 1951 Volapükamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pads: 23—24.

NOTEDS.

‘**New-World-Alphabet**’. Söl: ‘E. C. Van Dissel’ in ‘Leeuwarden’ (Nedän), ‘Troelstraweg’: 8 edatikom eli ‘New World-Alphabet’ (Volalafab nulik), kel kanon pagebön pro püks valik vola. Lä el ‘Instituut **World-Steno**’ in ‘Leeuwarden’ epubon: ‘E. C. Van Dissel, Leerboekje voor zelfstudie van het New World-Alphabeth, in Nederlands’. Suäm fl. Ned. 1,65.

Tidabukils in püks votik papreparons. Lautan ogivom demädanes vilöfo nünis zesüsik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1951. Pad: 24.

1952 (yelod 17id)

PÖTÜ YELACEN.

Pötü yelacen lofobs reidanes lestümik obsik vipis gudikün obas. Valans plöponsös ad jenöfükön desinis gudik okas! Fovo spelobs ladöfo, das i fikuls, spetäts, neflenams valiks in vol dabinöls moikonsös e spadonsös pro stads leodikum, takedikum ä püdikums! Ibä zesüdos draniko, das valöpo in vol stads flenikum dareigons.

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 1.

‘JAKOB SPRENGER.’ †

Tü d. 29^{id} tobula yela: 1951 ägetobs nuni lunüpo pispetöli, ab too lejeikiki, das söl: ‘Jakob Sprenger’, läxcifal Volapükaneffa ä läxdilekan Volapükakadäma, ideadom pos maläd vemik mu lunadulik e gaon düföfik tü düp: bal göda dela 26^{id} tobula. Tü 1951 tobul 28 pesepülom in ‘Gams’ (Jveizän).

Pämotom ün 1872 mayul 8 ed erivom kluo bäldoti yelas 79. Pos studs okik in gümnads in ‘Einsiedeln’ (Jveizän) e ‘Freiburg’ (Jveizän) ed in niver in top lätiko penemöl, ebelifom to vobiäl gretik okik, sekü mifäts e säspetikams mödiks, e maläd jeikik lunadulik jimatana okik, lifi fikulik, kudik ä pöfädiki.

Äseivom ün 1884 Volapüki, ed elöfom dü lif lölik okik leladälo diali jönik: mag valemäpüka, ed ebinom ed eblebom ai slopan fiedik ä lefäkälik Volapüka di ‘Schleyer’.

Ägetom diplomi Volapükitudana ün 1891 gustul, uti tidala ün 1893 febul, ed uti profäsorana ün 1893 gustul. Päcälom ün 1929 setul ad kadäman Volapüka, ün 1939 mätzul ad kadämal, e tü 1948 gustul 16 ad cifal Volapükaneffa ä dilekan Volapükakadäma, dinitis kelik sekü paopläg, kel idrefon omi ed ivedükon omi nefägiki ad calön foviko onis, emutom lovegivön tü 1950 yunul 8 söle: ‘Johann Schmidt’ in ‘Weizkirchen am Taunus’ (Deutän).

Äbinom balan fūnanaš ela “Lelivükamafed bevūnetik”, kel ägebon Volapüki as dakosädamedöm bevūnetik.

Äbinom flen gretik pädana: ‘Schleyer’, ed edagetom pos deadam oma bukemi lölik omik.

‘Sprenger’ ai ekälälom Volapüki, ed ekomipon nämöfo pro demäds ona. Perobs in om komipani lanälik pro din obsik, vobani nenfenik, fleni gudik ä meni stedälik. Okipedobs de om ai memi mu plitiki. Takädömös in püd!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 1—2.

VOLAPÜKAKLUB VALEMIK NEDÄNIK.

[Nunod dö kobikam 32^{id}.]

Kobikam 32^{id} Volapükakluba valemik Nedänik päjenükon in ‘Leiden’ ün poszedel zädela: novul 24 yela: 1951.

Presidan: ‘Dr. Arie De Jong’ ämaifükom kobikami ko benokömaspikäd smalik in Volapük, päsököl dub tradutod ona in Nedänapük. Pos atos protok kobikama büik päloreidon, pälobülön e pädispenon fa presidan.

Fovo sekretan: söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ älüblinom nunodi dö degyel epasetiköl. Nunod at äninädön brefiko sökölösi.

Kobikam büik päjenükon in ‘Utrecht’ tü mätzul 22 yela: 1941 pö dinäds vemo patiks, bi sekü tatak Deutänanas ün 1940 mayul 10 i län obsik ireafon ini volakrig telid. Sekü on, e pos on, lecifef emuton komipön ta fikuls mödik. Klub obsik päfinidon fa koupanef Deutänik, e pänätükon dönu pas ün 1946 mayul 11. Propagidapämödo obsik pämodugon u pänosükon fa Deutänans. Jäfidot obsik: “Volapükagased” no ekanon papübön dü tim anik (1942—1946), e nu

pubon labü pads te 4, sekü fräds mu gretiks e papüra e büka. Ga cifef kluba e Volapükans votik zilik esteifons ad dünön demädis Volapüka.

Söl: ‘De Jong’ efovom ad lautön fövotis nulik ad vödabuk gretik Volapüka. Om e söl: ‘Krüger’ ebevoboms Vpagramatilis in püks Linglänik, Fransänik, Litaliyänik e Svedänik. De Volapükamäks ünü tim epasetiköl samäds 7200 peselons. Ün 1941 mälat sirkülapenädas päpakon, ed ün 1950 studabledil smalik Volapüka äpubon pro yunanef.

Tü 1941 mayul 28 söl: ‘N. Schraivesande’, vipresidan kluba ädeadom ün bäldot yelas 61. Plad labülabik oma no päfölon jünü. Num limanas emödikumon boso. Tü 1947 mätzul 2 ‘Dr. De Jong’ älabom säkaspikoti ko ‘Dr. R. A. Ten Bruggencate’: redakan ela ‘A. N. P.’ (Gasedemabür valemik Nedänik). Te ini delagaseds anik nunod spikota at pelüsumon. Ün gustul yela ot cifal ettimik: ‘Jakob Sprenger’ evisitom obis ad bespikön dinis difik Volapüki tefölis.

Ko Volapükans fuginänik e nitedälans votik elabobs spodi ze liföfiki. Ven atos dönu ämögon Volapükagased obsik epubon dönu nomiko ai pos mul telid. Demü propagid gased at papoton i nomiko ladetes distik in nilän e fuginän. Plä yegeeds redakanas suvo i yegeeds nitedik Volapükanas fuginänik pelasumons.

Dö diläd valemik feda Vpaklubas kanos i panunön, das limananum, do neviviko, mödikumon.

In ‘Amsterdam’ studaklub bevünetik: ‘Societas Polyglottica Universalis’ (Klub polüglotik valemik) pefünon, kel bejäfon mögiküno pükis valik vola. Bevü mekavapüks i Volapük pelasumon.

Tefü kadäm Volapüka kanos panunön, das sis fün onik pösods 127 pecälons as kadämans, kelanas söl: ‘F. J. Krüger’ binom liman lätiko pevälöl. Balposvotiko pädan: ‘J. M. Schleyer’, ‘Prof. Dr. A. Sleumer’, e ‘J. Sprenger’ ebinoms dilekans kadäma, e söl: ‘J. Schmidt’ evedom sekü cäl oma as cifal Volapükaneffa sis 1950 yunul 8 dilekan kadäma. Kodü dinäds difik elovepolom ye tü 1950 dekul 21 nelaidüpo cifalami ä dilekanacali ele ‘Dr. Arie De Jong’, kel demü atos pecälom as vicifal Volapükaneffa. Sis d. 16^{id} febula yela: 1936 söl: ‘De Jong’ binom sekretan, e söl: ‘Reynders’ kädan Volapükakadäma.

Nunod äninädon i nog lovelogami smalik valemäpükasitas pagebölvotik.

Pos loreid nunoda söls: ‘F. J. Krüger’ ed ‘A. De Jong Jr.’ ekontroloms kali degyela lätik, e posä ekonstatoms, das äbinon verätik, edispensoms oni.

Bi söls: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’ demü bäldot vemik okas no ägebidükoms okis dönudaväle, pädaväloms söl: ‘F. J. Krüger’ as presidan, söl: ‘A. De Jong Jr.’ as vipresidan, e söl: ‘P. H. J. Uittenbogaard’ as sekretan-kädan.

As top e tim pro kobikam fovik ‘Leiden’ e febul yela: 1952 pälonons büfiko.

Posä säks anik pibespikons, presidan äfarmükom ko vöds danöl lü limans ikömöl kobikami valemik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans 1952, Nüm: 1, Pads: 2—3.

CEDS E TIKODS.

Mens vemo mödikis blamiälons te ad no palecedön, das binons nennoliks. No suemons, das däläl binon sevädot kuliva löpikün.

Carmen Sylva.

If nolol dini, e fägol ad dünön, äsä utan, kel nolon, ed if no nolol dini, e dasevol, das no nolol oni, atos binon nol.

Confusius.

Alutos, kelos eklülädon binön lü ol gudikünos, binonöd lü ol lon no nefölovik!

Seneca.

Men ut, kel sagon stedälo: No lekredob, cüton oki it. Dibäto in lan vul lekreda dabimon, kel neföro sigikon.

Lamennais.

Vikodolöd nefleni dub näm! ed ogretükumol neflenami onik; vikodolöd dub löf! e no oklopol posdoli.

Leadolös, uto, kö atos binon mögik, cili ut dünön, ed it gididikön tefü duns onik!

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

In kobikam valemik 32^{id} pejenüköl in ‘Leiden’ ün 1951 novul 24 pedaväloms as presidan söl: ‘F. J. Krüger’ in ‘Amsterdam W.’, potakät: 6021.
 vipresidan söl: ‘A. De Jong Jr.’ in ‘Leiden’, ‘Herengracht’: 58,
 sekretan-kädan söl: ‘P. H. J. Uittenbogaard’ in ‘Hilversum, Koningsstraat’: 31.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Edeadom in ‘Gams’ (Jveizän), tü 1951 tobul 26 söl: ‘Jakob Sprenger’ läxcifal Volapükaneffa ä läxdilekan Volapükakadäma.

Demü fräds gretik e papüra e büka mutobs lonülön suämi notedas ad fl. N. 0.50 a kedet.

Peselons ünü foldil 4^{id} yela: 1951 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 4.

VOLAPÜKAKLUB VALEMİK NEDÄNIK.**[Nunod dö kobikam 33^{id}.]**

Tü 1952 febul 16 in ‘Leiden’ kobikam valemik 33^{id} Volapükakluba valemik Nedänik ‘Baläl jafon nämädi” pejenükon.

Presidan nulik, söl: ‘Krüger’ maifükom kobikami ko spikäd skilädik in Volapük. Sagom in on, das kobikam at binon vemo veütik, bi bespik tefon dini no pükikumi äsä fütüri Volapüka e kluba obsik. Pos atos söl: ‘Reynders Sr.’ notodom nogna konfidi gretik okik in Volapük, bi at binon pro om pük balik jenöfiko neudik. Fovo paloreidon nunod kobikama valemik büik, kel pö naed at nog pelauton fa sekretan büik, söl: ‘Reynders Sr.’, dö kel sekretan nulik notodom stunidi gretik okik, e spelom ad ledunön bligädi okik leigo gudiko äsä büan oka. Ad atos söl: ‘Uittenbogaard’ läükom as benosüpot, das om as kädan egetom fl. N. 25 de söl: ‘Krüger’, kel emödükumom limanamamoni oka ad suäm at. Sam at digädon ad pasümädön! Fovo doküms nitedik tel padajonons, kelas bal binon doküm jenota, das klub obsik edageton seimna premi balid demü nüsedot lü dajonäd. Fovo klülädos, das klub obsik e gased obsik pamäniotons nomiko in el ‘Nederlandse Staatsalmanak’ (= Tatakaled Nedänik) e ladetabuks gasedema Nedänik, du i cifefs niverabukemas in foginän, äsä di ‘Helsinki’, de Svedän, Linglän, Lamerikän, lü kels gased pasedon nomiko, jonülons nitedäli pro at, e no vilons nelabön nümi bal ona.

Pos atos primoy ad bespikön modis difik, ön kels kanoy propagidön. As meds, pö kels alan kanon kevobön, panemons: kleib Volapüka-mäkas sui potadins potabik valik, pladam Volapükaplatäda len sütayan, e süükam nitedäla pro vobod obsik. Vätälöy ad lautön in püks difik, i in Nedänapük, lisedis vödas 1000. Pro püks anik liseds somik ya dabinons. Dub atos omögos pro alan ad kanön lärnön nen töbid mödik vödis mu neodikis, ed ad fägön ad spikotön skilädiko in Volapük. Fovo lised literata polauton, e mögiküno gasedem posevädükon dö jäfed Volapükamufa. Lebuk gretik e dil gretikün diateka nulik petradutons ya ini Volapük. Me atos ‘Dr. Arie De Jong’ ejaädöm vobodi legudik ä nitediki, ed eblöfom ad kis Volapük binon gebovik. Komans valik labons stunidi gretikün demü atos. Kevobonsöd nu limans, e steifonsöd ad reafön ini jäfed ai gretikumöl!

Pos färmükam kobikama fa presidan limans golons lomio ko senäl kotenüköl, das elifädons poszedeli frutik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 6—7.

‘SIMON VON GELDERN’.**Fa ‘H. A. L.’**

In memapenäds de ‘Heinrich Heine’ tuvoy dönuamo mäniotis dö leziom bü lunüp ideadöl, penemöl: ‘Simon von Geldern’, tefü kel ililom ün yunüp okik dinis bisarikün. Konots, kelis ikanom lilön lomo dö om, ikodons magädi so dibätiki pö om, das iblibons dü lif lölik omik in

mem oma. Ventürs de ‘Simon von Geldern’ vo ebinons bo plödakösömiks, ifi lecedoyöv äsä konädís alutosi, kelosi zians bældik äsevofs ad konön dö om. Änemoy omi eli ‘Chevalier’ u “lofüdänani”, bi idunom tävis gretik in lofüdän, ed ädajonom oki pos geköm okik in klotamamod lofüdänik. Pos pilgrim lü ‘Hierusalem’, kö alabom su bel: ‘Maria’ in plekastäat visioni, pädavälom ad jäig fa beduinatribüt in Nolüda-Frikop, ud — äsä ‘Heine’ notodom läs dalestimiko — ävedom ravanacif ä jeikan karovas. Äbinom monitan süperik, e dub maged geilük lunedik okik, dub burnud nekäliko pizüüköl e dub kap nobiko pilöököl, puban magädabik. Älabom repüti, das älabom tälenülis koultik. Dü tim semik ästebom pö kurs Yuropik difik. Valemiko ätirädóm küpäli lü ok, ed äsüükom demädi, sekü voal foginik klänöfik, kel ädabinon tefü pösod omik. Ma sagäds elabom-la bo pö bal kuras lelöfaventüri ko ledaut jenöfik. Ventür et — so äsagoy — ikodon tio deadi omik; te dub monitav bluföfik okik, ikanom savön oki. Fino ireafom ini Linglän, ed älifädóm us dabini vemo lügiki.

“Leziom at”, ‘Heine’ penom in memapenäds okik, “emagädóm plödakösömiko ad magäl obik. Val, keli äkanoy obe tefü om, äkodon magädi nekvänovik in ladäl yunik obik: äjäfälikob so vemo ko konot tevas e fätotas oma, das ömna ün del fulük senäl flodöfik äsüikon pö ob, ed äjinos lü ob, das ob it äbinob-la leziom edeadöl et, e das lif obik äbinon-la te fov lifa oma, kel ideadóm bü lunüp! Neito gelogam ot äjenon in drims obik... Stad bisarik at ädulon bo du yel lölik bal, e do sevälöf obik ivedon dönu lölöfiko kösömik, ga retods klänik ona äposbinons in lan obik.

Klieni bisarik ömik, kesenäli e tasenäli mifätikis ömikis, kels leno lönedons lü binäl rigik obik, si! igo duni ömik, kel taöfon ta meug obik kodidob posvobede se drimatim et, ün kel äbinob leziom lönik obik.”

Vestig jenavik nespalik no eretükon, liedö! mödiki de dabinan romatik nidik, keli el ‘Heinrich Heine’ älecedóm, pö magäd sekü konots se yunüp okik, leziomi okik. ‘Prof. Dr. David Kaufmann’ ededietom ya in lebuk okik ün 1896 in ‘Breslau’ epuböl: ‘Aus Heinrich Heines Ahnensaal’, kapiti lunik ele ‘Simon von Geldern’: sprotan imivedöl se dafamül löpacalik. Ärigikom pö atos se vätäl, das man et ädigädóm küpäli patik, bi in poedots ela ‘Heine’ flun klänik de ‘Simon von Geldern’ binon kleiliko sienovik, e mödikis lidas omik, dub köl e ton onas, memükons tefü drimavol cilüpa omik.

‘Simon von Geldern’, pemotöl in ‘Wien’ tü 1720 novul 12 as son lefata ela ‘Heine’ flanaü mot: ‘Lazarus von Geldern’ e jimatana atana: ‘Sarah Lea’, äbinom milagacil. In dom palik tö ‘Düsseldorf’, latikumö tö ‘Mannheim’ e tö ‘Frankfurt a. M.’ pädugälom fa tidans famikün, ed äjinos, das öjonidóm ad vedön dugal nolava talmudik; ab vimam e kaprit natäla omik äsevädikons ya so vemo ün bældot deglulyelik, das fat omik äperom kredi tefü voked nolavik omik, ed älasumóm omi ini tedabüsid oka. Ab muif äbinon so vemo in natäl omik, das i us no äkanom lomädön. Äbinöl viföfik, nelaidälik ed älaböl natäli voik di ‘Ahasverus’, äzitevom dü degyels da vol; nu seimna ästebom in cifazifs Yuropa, kö äslafälikom de tuodots valasotik; täno pö süikam süpik relöfa dasenälik ätevom lü tops saludik lofüdäna, bu val lü el ‘Saphed’ vönädik in Galileyän, keli älecedoy ettimo zifi famik: ‘Bethulia’ se bibakonot, ad pönidön us sinodis okik.¹ Komandapenäds de rabinans famik, kels äloboms omi demü meug relöfik oma, äjäfädons mödadilo ome se sogods relakompenanas omik monamedis mödik. Ven äbinom seimna in monaditretül, äjinom kosididön oki, maä atos ämögön fädo, medü ted me buks. ‘Prof. Kaufmann’ nemom omi parasitani relöfa, kel nen senäl anik pro utos, kelosi äkodädóm okikanes, ämirepütükóm in zifs valik Yuropa, Frikopa e Siyopa nemi benorepütik, keli älabom. Ma sagäd ‘Simon von Geldern’ bo edeadóm pö bal zitevas okik ün yel: 1774 tö ‘Forbach’ in Lalsasän.

Delabuk kälöfiko pebepenötöl de ‘Simon’, kel ye pebepenon te jü yel: 1756, kü idunom dönu pilgrimi lü Saludalän, efägükon eli ‘Prof. Kaufmann’ ad suimön kuratiko zitevi omik. Pro yels latikum fonäts konfidovik te vemo nemödikis ägebidos lü om. Binos pidabik, das no plu edalom belifön jenöfükami vipa in fonun okik penotodöla, das suno notets pötüvonsös pro läfulükam e menodam lifiskäta omik! Notets et petüvons ün prim yela: 1912, e fe in top, kö no isukoyöv bo onis, sevabo in bukem ledükik tö ‘Darmstadt’. Dilekan bukema: ‘Dr. Adolf Schmidt’ ätuvom

¹ El ‘Iudith’ jönik: jiheroedan se konot yudik se tumyel 2^{id} bü Kristus, äbätodof generali Lasüriyänik: ‘Holofernes’, ed ädeidof omi in bed omik ad savön zifi okik: ‘Bethulia’.

fädo mödoti papūras, dilo in hebrey, kels pō vestig äklülädons licinön de ‘Simon von Geldern’. Binons penets, peneds valasotik e de om it e de votans, dileds lafiko epuridiköls penetabukilas, kitazōtas, e r. Lölot fulükon ramari ze gretiki. Vio penäds valik et ereafons fädo ini bukem kurik tö ‘Darmstadt’, kanoy te niludön. Niludo posbinot ela ‘Simon’ evedon dalabot famūla in ‘Düsseldorf’, ed ereafon ön mod seimik usao ini dalab baonana: ‘Von Hüpsch’ in ‘Köln’, kel äbinom konletan fanatik bisarotas mögik valik, e kela namapenäds piposbinüköl binons sis yels tum in bukem tö ‘Darmstadt’.

Din küpädikün konleta jölplifätatoum in küir vietik petanädöl binon, kel labon su bāk tiādi: ‘Journal pour l’an 1757’, e kel binon fōvot tävadelabuka balid de ‘Simon’, pedilädöl löliko ön mod ot, ed i pelautöl in Fransänapük. In sakād ini tanād pelüblinöl kitazōts kil tedana di ‘Düsseldorf’: ‘J. B. Zanders’ ädabinons de yegs, kelis ‘Judt Simon Leiser’ iremom ün yels: 1742 e 1743. Ettimo famūlanems pägebons nog selediko fa yudans, pläamo fa utans, kels älicinons de dafamūls noumik vönädik Spanyänik e Portugäniks; demü distid äläükoy pösodanemi lä ut fata. ‘Simon Leiser’ äbinom kludo ‘Simon’: son ela ‘Leiser’ ü ‘Eleasar’, keli änemoy eli ‘Lazarus von Geldern’. Ladets penedas se yunüp ela ‘Simon’ ätonons nog: ‘Simon Lazarus von Geldern’; latikumo ämoädöm nemi: ‘Lazarus’, ed änemom oki te eli ‘Simon von Geldern’ ü ‘Simon de Gueldra’. Pos pilgrims okik lü län saludik, äläükom mödadilo nog “se ‘Hierusalem’ ” u nog suvikumo “se ‘Bethulia’ in Galileyän”. Dönuamo lesiom, das edalabom us dalaboti, kel äprodon ome fieni flonas zao 1000. Larabans iberavoms ye pluna oni, e fino top pidistukon dub taladrem, sodas emutom klemön desini okik ad lifädön us lifadelis fovik oka. Votans ägiovms ome tituli: ‘doctor’ u: rabinan: ‘Simon von Geldern’; seimna i pänemom: ‘Monsieur le Baron de Guelre’.

‘Simon von Geldern’ äbinom lusöl; ädutom lü ventürans gretik, kelis tumyel 18^{id} älābon mö num so vemo gretik, e kelas lifis i obs nog nu suimobs nitedälo. Betikoyöd te grafī: ‘de Saint-Germain’ ed eli ‘Cagliostro’! Das ‘Simon’ no äbinom man neveütik, klülädos süadükölo se penäds fa om peposbinüköls. Pō mödikans timakompenanas okik, e bevü ons pō mans veütik, jinom ekodön magädi gretik. Igo ‘Voltaire’, lä kel elotedom dü dels anik, äkegivom ome komandapenädi lü ‘Lyon’.

Lecedi vio distiki timakompenans omik ya älābons, klülädos se pened pedispenöl fa ‘Von Seca’. B.v. reidoy in pened at: “Sachez donc, Monsieur, que les dévots (de nom) de ce pays vous déclarent pour un libertin, les libertins vous croient hypocrite et les hypocrites vous prennent pour un véritable dévot. Voilà assez pour être détesté de tous.

Pour comble des malheurs les dames vous croient aimable ou galant. Les savants ne vous aiment, parce que vous êtes de leurs métier. Les riches savent que vous êtes d’une bonne famille, et la plupart d’eux ne sont que des enfants trouvés.”

Du äbitom lo relaxompenans okik as pönidan relöfik, kel iklemom libaviliko lomāni, famūli e liegi, ad dünön te Godi, äkazetom lo kritans cädik plu noli okik, ud äpleidülom me famūlalimans, kels älābüloms calis veütik, e me tävug gretik oka. Ven ävedom bäldikum ed ivedom zitevatufavik, jinos, das ga elisitom laidacali. Älofom lampöre: ‘Joseph’ II dünis okik, bi ökanomöv frutön tedi dub sev okik lānas foginik. Pos atos ästeifom ad dagetön cali in bukem regik tö ‘Paris’, ed in bukem dükik tö ‘Wolfenbüttel’, ud as tidal pūkas lofüdänik. Pūkinol plagik omik ebinon bo ma ced ettimik jenöfiko plödakösömik. In pened lunik mu nitedik lü dük Braunjvägāna pleidülom, das nolom hebreyi, kaldeyi, Deutānapūki, Fransānapūki, Spanyānapūki, Litaliyānapūki e Linglānapūki, e zuo bosu laraba.

Dö pösod küpädik at vöd lätik fümiko no nog pesagon. Penäds peposbinüköl omik labons nendoto nog mödoti ze gretiki, kel binon demädik pro kulivajenotem valemik tumyela 18^{id}.

(Se el ‘De Nieuwe Courant’ de yel: 1922.)

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1952. Pads: 7—8, 11—12, 14—15.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Evedons legivalimans:

söl: 'F. J. Krüger' in 'Amsterdam W.' Potakät: 6021.

lädül: 'J. C. A. Meursing': jisanaturan ä jimasetan in 'Leiden'. 'Oude Vest'; 199^a.

Pelegivons fa

söl: 'F. J. Krüger' fl. N. 25,00.

Tü d. 16^{id} febula Volapükaklub valemik Nedänik ejenükon kobikami valemik 33^{id} in 'Leiden' patiko ad bespikön medis ad födön Volapükamufi.

Diläd valemik Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: 'Erkki Masikka' in 'Vaasa' (Suomiyän), 'Raastuvank': 55.

Kädan Diläda valemik feda Vpaklubas: 'J. G. M. Reynders Sr.' in 'Den Haag' (Nedän), 'Hugo de Grootstraat': 82 begom limanes diläda valemik at, kels no nog epelons limanamamoni oksik, ad sedön ati ome.

Lebuk sevädik: '**Soziologie**' fa '**Dr. Johannes Ude**'; profäsoran kösömik notidik nivera in 'Graz' (Lösterän) petraduton ini Volapük. Utan, kel vilon reidön namapenädi Vpik, kanon loenön oni de 'Dr. Arie De Jong', kel etradutom lebuki at. Ladet: 'Leiden' (Nedän), 'Herengracht': 58.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 8.

ATS BINONS-LI 'PIA VOTA'?

Bagaf: 6 statudas Kadäma Volapüka tonon: "Kadäm Volapüka lecedon, das säkäd tefü kosädamedöm bevünetik petuvedon fifümiko me Volapük."

In noet Kadäm stabon lecedi at oka in jenöfots nenoamovik sököl:

1^{ido}. Pos steifs dü yels mödik nenfrutiks, Volapük binon mekavapük balid, kel brefüpo pos daved oka pezepon valöpo as valemavük bevünetik.

2^{ido}. Dädikam mufa gretik at ün yels pos bitikam paleta samik Volapükanas nolik cädik no ebinon sek binoda Volapüka, ab teiko sek brula mu gretika, keli palet et ekodädon dub flun e vobods oka. Votükams Volapüka, kelis evobädon nen dem leceda datikana Volapüka: mastal obsik, nen däl ed igo ta vil oma, sevabo ekodons, das balät in Volapükavol päädükon, e das sekü atos konfid menefa in Volapük ämoikon.

3^{ido}. Palet et äplägon primo Volapüki fa on pivotüköli, ab äfagikon pianiko aiplu de Volapük gitöfik dub propagid balido ela 'Idiom neutral' e latikumo ela 'Latino sine flexione', sodas palet et nu stadon so fagiko de Volapük obas, das no plu kanon vobädön bruli ini Volapükamuf obsik, e kludo no plu fägon ad dämükön Volapüki. Palet et te emödükumom dub säslop lölöfik oka grupi mätedanas Volapüka.

4^{ido}. Ün 1889, sevabo: yels deg pos datik Volapüka ed ün tim, das palet pemäniotöl eprimon vobodi dadämüköl oka, in Yurop, Siyop, Frikop, Merop e Stralop Volapükaklubs 283 ädabinons, fovo Volapükitudans pediplomöl plu 1600, tidabuks Volapüka 316 e periodagaseds Volapükik 25. Atos binon benosek, keli valemavük votik no bal ekanon dagetön ünü tim so brefik. Benosek at binon plüo küpädikum ä veütikum, bi pak gretik at Volapüka äjenon ün tim, das vol no nog ikösömükon oki ad tikamagot, das ömögösöv ad jafön e gebön mekavapüki seimik as kosädamedöm bevünetik. Sekü atos ün tim et taam semik ädabinon, keli Volapük leigüpiko i ämuton vikodön.

5^{ido}. Klül, das binos nesiämöfik ad plägon valemavükis ze fol u lul difikis, zesüdükon veriko, das pük te bal muton pazepön as kosädamedöm bevünetik. Vätälölo

a) das Volapük as valemäpük mekavik gebovik balid äsvo dalabon gitäti baliddaveda (balidmotedagitäti) ad pazepön as pük bevünetik,

ä) das Volapük demü binod balugik ä tikavik oka, notodamod kuratik oka, bref oka, liegöf gramatafomas oka, süntag lönik oka, e gebov plagöfik oka labon patöfis süperik so mödikis, du mekavapük votik no bal, to mögiko süperods votik oka, labon in mafäd ot süperodis valik at Volapüka, e

b) das Volapük tefü vödastok oka no pestukon vilädiko, ab pestabon su vöds natapükik, das no edütülön vödastoki oka te de pükagrup semik bal, pato no de vöds sonemiko bevünetiks, sevabo de püks romenik, ab de vöds pükas mu distikas, du edemon i saidiko vödis jenöfiko bevünetikis, brefo: das leigodü valemäpüks votik mödikün stadon veriko neudikummo tefü natapüks vola,

kadäm Volapüka süadon, das valemäpük votik no bal plu digädön ad papropagidön as kosädamedöm bevünetik ka Volapük.”

Äsä sevoy, to leced at Kadäma nog ai mekavapüks mödik dabinons, kels vilons labülön pladi, kel sekü baliddavedagität e patöfs süperik onik duton lü Volapük. Si! fovoy igo ad datikön laiduliko valemäpükis nulik. Klülos, das atos gretükumon bruli, e neleton jenöfikami diala tefü valemäpük balik bal. E ga zesüdos vero, das geboy valemäpüki te bali. Ab binos vemo fikulik ad rivön diseini at, ebo sekü dabin valemäpükas so mödikas. Klu kobovobobsös obs valik! Reklamobsös obs valik Volapüki! If vilobs fefiko, tän fümiko olevikodobs.

Ab kisi mutobs-li üfo dunön? osäkoy. Benö! reklamön, ed ai dönu reklamön. Ab demü reklam neodobs moni. Si! atos binon so. Steifobsös kludo ad nitedälükön stitodi nämädik ä liegiki seimiki u pösodi mu liegiki pro din obsik, dat oklienonsös ad stütedön obis! Vüo kanobs reklamön Volapüki ön mod neflagiälik medü Volapükamäks. If kleibobs mäki sui potadin alik, keli sedobs, tän mäk at vobedon äsvo as noted.

Asä medi telid kanobs mäniotön platädi nämäilik in gretot degnaik siämamäka Volapükik ad pafimükön leni föfäfasad doma. Ekoedobs mekön platädis somik fa fiam: ‘A. C. M. Dernison’ in ‘Leiden’ (Nedän), ‘Hooigracht’: 1. Volapükaplatäd at binon vemo jönik!

Fovo mutobs slopükön Volapükanis medü jenükam Volapükikitidodemas, e fün Volapükaklubas valemik netik. Atos sinifon, das i mutobs vedön nämikums dub num ai gretikumöl limanas. If num klubanas binon saidiko gretik, tän klub i olabon moni saidik ad kanön pübön gramatis, vödabukis, tidabukis e penädis valasotik votik. If binobs nämiks sekü num gretik Volapükanas, tän okanobs i süadükön ko benosek slopanis valemäpükas mätedöl, das binos draniko zesüdik ad slopön Volapüki, dat labobsös dönu valemäpüki te bali su taled lölik! Vips at no kanonsöv-li pajenöfükön dub kobovob obas valik? Ud ats binons-li ‘pia vota’?

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 9—11.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Pelegivons fa

lädül: ‘J. C. A. Meursing’ fl. N. 3,00.

Statuds Volapükakluba valemik Nedänik in vödem Volapükik kanon pasivön de söl: ‘Dr. Arie De Jong’, ‘Leiden’, ‘Herengracht’: 58 tä fl. N. 0,25 a samäd, ed in vödem Nedänapükik de söl: ‘P. H. J. Uittenbogaard’, ‘Hilversum’, ‘Koningsstraat’: 31 tä suäm ot.

Söl balid labom nog samädis anik ela “Statuds” ed ela “Woordenlijst (Nederl.-Volapük)” se tim bü revid staböfik Vpa. Utan, kel vipon dalabön bukilis neflifedik at kanon getön onis tefädo tä fl. N. 0,10 e fl. N. 0,25 a samäd.

Peselons ünü foldil 1^{id} yela: 1952 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 12.

DÖ BÄL DOT TALA.

Bü tumbalionats mödik yelas — ma talavans e stelavans semiks igo bü milbalionats tel jü kils yelas, — tal äfomikon. Sis tim et sesträlön vami ini levalaspad. Primiko ädunon atosi as vapaglöp hitik, latikumo as flumotaglöp glutik, e pos atos as glöp, kel binon niniko hitik e pezüon dub krut solidik koldik. I nu tal no nog ekoldikon lölöfiko. Mö mets kildeg jü foldegs aliks, mö kels samo dudranobs dibikumo in talakrut solidik, vamot löpikon zänedo mö grad bal di ‘C’. Atos klülädon b.v. pö dibagimams, in sops ed in tönuls. Ab i volkanim e dabin de at seköföf vamafonas e gäisiras binons blöfs, das vamot dibiko in tal muton labön nivodi vemo löpiki. Niludo ye miikobs, if cedobs, das löpikumam at jenon nemiediko, jüs zänapün tala perivon, kö ön jenet at vamot gradas 200000 di ‘C’. mutonöv dabinön.

Mutobs fomälön, das löpikumam vamota jenon ze vifiko in talajüds plödikün, ab das in dibot gretikum löpikumam vamota jenon nevifikumo, jüs mödot maxumik gradas 1500 jü 2000 di ‘C’. perivon. Topi volkanima mutobs niludo sukön tö dibot mö milmets foldeg jü luldegs, pö vamot gradas 1000 jü 1250 di ‘C’.

Esteifüloy ad plänön vamikamamödoti tala (sevabo: pluikam dibota, kel paneodon ad dagetön löpikumami vamota mö grad 1 di ‘C’.) me ced, das mutoy kodidön ati kipäde stöfas stralamikodabik stonasfera. Demölo dugodafägi talakruta kom stäänik mödotas mu pülikas münas stralamikodabik in talajüd labü bigot milmetas foldeg jü luldegas äklülädon saidön ad kanön plänön talavamikamamödoti. Milmets luldeg at binons ebo zao dibot, keli ma kods ya büikumo pemäniotöls mutoy kodidön blögädes kontinänik.

Binos mögik ed igo luveratik, das pubod stralamikodaba binon miedöfik, e te komädon in dils plödikün tala. Vam, kel davedikon sekü säbinädikam münas luraninerik e stöfas somik in talakrut labon reto veüti pülik leigodü lüsum vama, as sek bestralama dub sol, kela duinod baiädon ko milvaat a kvadamet talasürfata.

In jenöfots somik cedoy atimo, das kods saidik dabinons ad niludön, das metalapiäf tala no labon vamoti löpikum ka gradas 1500 jü 2000 di ‘C’. Dubä lömins stralamikodabik defons in nined, kod no dabinon ad niludön, das vamot binonöv löpikum. Sekü atos binos vemo dotik, va nined tala bo binon in stad esmetöl. Klientobs ad cedön, das piäf et binon fe redaglutik, ab ga binon solidik.

Volkanim jinon tefidön ko fomikam belemas, kel äjenon ya ün timäds rageigik (bü yels lultumbalion jü millultumbalions). Leigoäsä fomikam at belemas, volkanim binon pubod periodik, äsä pubods mödik in jenotem tala (samo: gladatimäds) binons.

Jenöfot, das no kanoy noön periodöfi semik in jenäds talavik, jonon, das luveratiko no kanoy spikön dö volf, dö dafomikam progedöl, in jenotem tala. Sotefä kanobs cödön atimo, dafomikam somik te jenon pö volf dabinädas liföl su tal, kels jünü, ünü tumbalionats yelas evolfons de foms balugik ad foms distöfik, dilo vemo edagloföls, bundaniks.

Binos sio küpädik, das pö talavans klien dabinon ad lonülön bäldoti tala me numms stelavik gretikum, kas stelavans semik cedoms, das daloms dunön. ‘Belot’, samo, äcedom, das bäldot planetasita no suämon plu ka yelis zao kiltumbalionis; ön jenet at tal kanonöv binön nog yunikum.

(Se el ‘Het Vaderland’ de 1941.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 13—14.

PIRATAN-SANAN.

Fa ‘Dr. P. H. Van der Hoog’.

Mödot medinas gudik dabinon, pro kels slimafliids bronik e jäfidäms, kels levedükons kögi, binons so senöfiks, das pos gebäd onas no te slimiskret pluikon, ab pato sput slima in brons komika pafödon e pafasilükon. Nemobs onis latino elis ‘expectorantia’. Medins at labons pato fruti pö katars sägik, if slimafliid bronik esvelikon vemo, ab pö kelos to kög slim tönik fimik no sekömon. Livetükons täno slimi tönik, e votükons solidöfi onik. So sput ona pafasilükon.

Semiks elas ‘expectorantia’ at binons as pöpamedins famiks. Kin obas no eplakon-li vobedi benüköl väreta juegavata, likviroda, gargula ko soülot vamülik saläda (samo: saläda di ‘Ems’), danünatemama, naidaleüla, fänulaleüla, e r.? Bü tim brefik äjenos, das ämutob büdülön medini somik balane malädanas obik, ed äpenob sui rezäpapapür fo ob seatöl vödis pö sanan alik sevädikis: ‘Pulvis Doveri’: medin binädöl me dil 1 puina piekakuanavula, dil 1 mäkuna, e dils 8 kalinasulfata. Binon medin süperik, do no binon sputin voik. Ibä binon koboplodot lalkaloidas tel, kels labons vobedi taädik ad natemamazän. Ab ebo dub atos fägon ad sofükön pö kögaglepäds vemik, äsä samo pö pärtud, tustigedami natemamazäna, ed ad fasilükumön so sputi. Ven ye älogob fo ob su papür nemi et: ‘Dover’, ma kel medin at penemon, äsüükon pö ob memotis so mödikis dö piratan ä sanan Linglänik at in pösod bal, das no kanob nedunön ad konön oles bosu tefü atos.

‘Thomas Dover’ älifom ün laf telid tummyela 17^{id}, ven piratans susnumik älenodoms de Lantiluäns nafis e kolunänis Spanyänikis. Bevü piratans at sanans mödik ebinoms, kelas anans edagetoms sevädi gretik. Piratanaf alik älabon ninü boid, if nafanef äbinon mödik, i sanani, semikna sanani pediplomöl, semikna tidäbi vunisanana, kel idagetom ünü tim yelas ze mödikas plaki e skili anikis in jäfud sanavik. Balan atanas äbinom samo Flanäna: ‘Esquemeling’, kel ebepenom in buk, kel epubon ün 1678 in ‘Amsterdam’, krigadunis piratanas Vesüda-Lindänik. Pösod jenavik votik äbinom ‘Lionel Wafer’ kel ya ün bäldot 15-yelik oka ägolom melio su naf: ‘Great-Anne’, e latikumo mö yels tel as tidäb vunisanana in boid ela ‘Resistance’ ätevom lü Lindän. Latikumo getuvobs omi as vinisanan in ‘Port Royal’ in Camekeän, de top kelik äkekompenom pö piratagoläds mödik piratanas Vesüda-Lindänik, b.v. pö ut, in kel ädutevoy da länarovöp Panamäna, e pö kel pävunom badiko. Pö geköm okik päfanäbükom fa cifodans in Camekeän, ab demü meritabs okik päpäpönodom fa reg Linglänik. Läs läbik sanan: ‘Scudamore’ äbinom, kel äkekompenom ün 1729 ko käpten: ‘Bartholemew’ pö piratagoläd ta jol Gineyäna, ab pö gevegam päfanom fa elans de kriganaf Linglänik, pämicödetom e pälägom. Famikün valanas ye ‘Thomas Dover’ ebinom, kel älifom de 1660 jü 1742, ed ädatuvom kögapuini, kel nog jü ätim labon nemi omik.

Fat omik äbinom kapiten in dünäd lesona: ‘Ruprecht’: el ‘Royal Cavalier’, ad äleadom studön soni okik sanavi in niver di ‘Cambridge’. Äbinom us tidäb de el ‘Sydenham’ famik, kel äsanom omi de variol. Ün bäldot 24-yelik ätopätikom as sanan ini ‘Bristol’, kö ädunom plagi dü yels 20, jüs om tü timül semik, kobü mens liegik votik anik in ‘Bristol’, äblimedom piratanafis tel. Ats älabons nemis: ‘Duke’ e ‘Duchess’, ed al onas älabon känis 56. Skip äbinädon me tumats mödik manas. ‘Dover’ no äkegolom pö piratagoläd at as sanan, ab äbinom as käpten nemediko sumätöfö cif: käpten: ‘Woodes’. Fizir nafamava el ‘Williams Dampier’ sevädik: piratan bäldädik ä balan nolanas gudikün melas sulüdik äbinom. Goläd älüodikon büiko lü Madäreän e Kabovärduäns, e fovo lü el ‘Cabo de Hornos’. Ven ilükömom lä nisul: ‘Juan Fernadez’, älogom su jol fili flamöl. ‘Dover’ äsäboidom oki, e man me jikaparaskins peklotöl äkosgolom omi. Atan äbinom ‘Alexander Selkirk’, keli ‘Dampier’ iposblibükom bü yels mödik su nisul at, e kela jenotem espireton eli ‘Defoe’ ad buk omik: ‘Roninson Crusoë’.

Nafs bofik älüodikons fovo lü ‘Guayaquil’, zeil voik goläda. Dü vegam nafs ömik päpridons, e bal atas pästiton ad malädananaf, bi pö skip päst irupädon. De naf bal pösods 108 ya ivedons malädiks. ‘Dover’ ädagetom cifami dö malädananaf, ed äbitikom so dönu as sanan. Ämedinom malädanis me blüds bundanik e me koedön nüsumön sulfatazüdi pidilütüköl. Malädans tio valiks äsaunikons. ‘Guayaquil’ päatakön e päkonkeron pos beleseat lunüpik. Lefanot ye äläseton. Ab latikumo pos brefüp äplöpoms ad pridön galyuni Spanyänik labü mödot levemik golda. Komip ebinon ye fikulik. Piratans mödik pideidoms e käpten: ‘Woodes’ it pivunom vemo. ‘Dover’ älovesumom nu lebüdi, ed ägeblinom nafis pos nekom yelas kil sefiko lü Linglän. Lefanot äbinädon me pouns goldik 170000. Posä ibelifom nog ventüris mödik. ‘Dover’ äprimom fino dönu plagi sanavik okik, büiko in ‘Gloucestershire’, e latikumo in ‘London’. Jenöfot, das pö medinam malädanas okik ägebädom suvo mödetis gretik hidrargina, äkodon, das ägetom näinemi: “hidrarginasanan”.

Ün 1733 älautom buki: ‘Ancient Physician legacy to his country’, in kel kanoy tuvön rezäpi verätik puina sevädik omik. Jü deadam okik ün 1742 ädunom plagi sanavik.

(Se el ‘Het Vaderland’ de yel: 1939.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 15—16, 19.

NUN.

Nendoto öman ovilon sevön nemi verätik utana, kel elautom yegedi: ‘Simon Von Geldern’. Benö! De flan lestümik ädalobs lelilön, das els ‘H. A. L.’ binons primatonats de ‘H. A. Lesturgeon’, kel äbinom kevoban laidacalik in lautane delagaseda: ‘De Nieuwe Courant’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 16.

NIMS KONÄDIK.

In natäl mena dranäl dabinon, das on pö jenot alik e pö votikam alik, kelis küpon, sukon kodi atas, e no finükon suki, büä etuvon oni. Sosus etuvon pläni, kotenon, vio primöfik at bo binonöv. Büröletans obsik, kels älecedons mistomi komipi de ‘Thor’ ko gians, ed älogons in luror viena zigoli de ‘Odin’, äkotenons leigo me fomälods at, äsä obs ün atim me hüpotets füsüdik e kiemaviks obsiks. I äjenos suvo, das men äkolkömon yegis, kels äbinons pro on löliko nesevädiks. Klülos, das i ästeifon ad dadilädön onis. Plü yegs at äbinons bisariks, e läs älonedons pö züäd kösömik onik, plü mögod ädabinon, das no äpölonöv tefü rig e disein onsiks. De menäd lü menäd täno fomälods neverätik päloveükons, ko sek, das ädistikons aiplu de jenöf.

If lelogobs konädis difik, tän kolkömobs in ons suvo drakis, ko kels lesiörs mutoms duinön komipi vemik. Drak komädon ya ün tims mu vöniks pö pöps Lindäna-Germänik. I in miteodav Grikänik dabinäd at komädon. Heroedans ämutoms deiflapön drakis, e ‘Medeia’ ädalabof magivavabi ko draks pebefimädöli. Fom Germänik rigik jinon ebinön drak nenflitämik. Pas ün zänodatimäd ävedos valemo kösömik ad magulön mostis at ko flitäms. Din bal alo binon fümik, sevabo, das draks se tims vönik binons gianasneks atimik, kelis büröletans obsik ekolkömons suvo in Frikop, kö pütuns gianagretik lifons. Ven nu in Yurop in kleuds nol imoiköl Grikänanas e Romänanas päsusebon äsvo dönu, äblinädoy ya suno nimafomes nesevädik läükotis magälük valasotik. Vödemadil no löliko kleilik in penäd de ‘Plinius’, in kel spikom dö sneks labü flitäms äs uts flitamugas, jinon ekodön, das äprimoy ad magulön i draki ön mod somik.

Nog badikumo emifomoy magi basiliska, kela loged igo ya äsaidon ad deidön menis e nimis, ed ad sigükön bimis. Fom rigik ebinon klülabiko snek. Lautans anik se zänodatimäd ejäfükoms sevabo okis me el ‘Basiliscus Regulus’: snek Frikopik plödakösömiko venenöfik mö pied zao bal lunik, kel älabon su kap steni vietik e seädis kil. Mu luretaiko zeiloy is honavipäri (= ‘Cerastes cornutus’) in Nolüda-Frikop mödanaediko komädöli, kel labon sus log alik okik honili tipik, du elecedoy bo dili bigik len tipot muda honili kilid. Ad leced at nog plu pasüadükobs dub jenöfot, das nim labon zänodo su kap stripi klilakölik. Klülos, das snek venenöfik at, kel klänedon oki ini sab, fümiko ebinon plödakösömiko riskädik pro mens, kels te pejukons me sandals. Sekü tuükam magälük venenöfa onik fino de atos basilisk edavedon, kel pianiko evedon sümbol vala, kel äbinon dämabik.

Pöp äcedon, das neföro ämögös, das most somik äkanon edavedön ön mod natik. Ma sagäd äsüikon se nög fa higok mifomik pinögöl, e kel fovo pikuvon fa bufod: nim, kel i pänaudon levemiko ün zänodatimäd. “Basiliskanögs” sonemik, kels binons müdiks e payümons len ods äsä kedül, binons ye no dins votik äsä nögs in län obsik komädöls linasnekas (= ‘Tropidonotus natrix’), kels panögons buamo ini dönakums. Sneks at, äsä reto i sots votik, stebons no selediko in leceks, kelis sukons klülükö, bi us binos vamik. Pö pöp edagetons dub atos repüti, das ävagiosugons tetis kunas. Lukred at leno tefon küpedotis natavik, ab licinon de büoced mu bäldik, das snek binon nim, kel pagebon buamo fa lanans pro visit taleda. Dü steb su taled neodons ye nilüdoti, ed as at ebo milig binon vemo pötik, bi at pacedon as koapastöf eflumöfiköl. Pö pöps mödik, samo pö zigans, demü kod at ün neits, ün kels cedoy, das lanans zivegons, skal labü milig padoseidon foi tänads. Dub atos speloy ad kanön spetön yufi onsik, ud ad büoneletön dämükami.

Tefü ledredod balhon nepluon nemödiko leigodü drak. Mödadilo pamagulon as dabinäd ad jevod sümöl, kel labon zänodo su flom honi lunik tipik spiralaformiko petördöl, me kel fägon ad dugimön taanis mögädik. Ün zänodatimäd äsüadoy fümiko dö dabin ona, ibä samäds difik honas et pädalabons ga fa lampörs e regs, e päkipedons kälöfiko in divöps. Nog ün yel: 1559 elans di ‘Venezia’ älofoms suämi säkenas 30000 pro samäd plödakösömiko gretik; ab lof pärefudon. “Hons” at, kels labons semikna sio lunoti metas kil binons ye jokatuts kevöfik tutavalüta, narvala (= ‘Monodon monoceros’), kel no binon seledik in Nolüdapovean. Zao ün zänod tumyela büik äjinos, das dabin balhona öliföfikon äsvo dönu. Ituvoy sevabo ettimo len Spelakep däsinotis ini klifs pikratölis, pö kelos nims ad balhons sümiks äsüükons vemo küpäli. Ün tim et i nolavan ebinom, kel älesagom stabü atos, das nendoto nims somik nog lifons is ud us, u das elifons bü brefüp. Ab no ibetikom, das in topäds et lantilopasots komädons, kelas hinims e jinims labons honis stedik zao mö met bal lunikis. Sekü nol pülik pärspäkta bojemanas¹, de kels däsinots pemäniotöl älicinons, pö magul profülik jelodäms at no te ereafons sui od, ab i no ai sui top verätik. Pö vestig kuratikum äklülädos kluo, das däsinots at leno ätefons balhonis.

Se sams at klülädos sio, das pö magulots konädik nimas no jäfoy teiko me magäl nentütedik, ab me daced, das eprimoy rigiko de jenöf, e das dü gol timas te emifomoy magi. So binos i plänovik, sekü kod kinik sams piküpöl ävotikons fino ad mageds, kels neföro ekanons dabinön. If xamoy kuratiko dini, tän plöpos tio ai ad tuvön i pö mags mu pemifomöls pläni pro daved binädas patik at.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 17—19.

TIK NULIK

Ma konot fa ‘J. Arthur Hill’.

‘Jozef Scrubbins’ äbinom stonicöpan, älabom bäldoti yelas kildeglul, jimatani, cilis lul, e vigamesedi legudik.

‘Jozef’ äsufom ye malädi, kel äsmalükumon ön mafäd veütik kädi okik. Älabom sevabo seni tu gretiki fena in lögs okik. Bi no älekonfidom medinis pipätöl, ämedinom oki nomiko in bötädöp: “Jevod flitöl” su gulöp.

Zuo äcedom, das no äföлом vokedi okik, imutomöv vedön nolan. Semikna älabom tikodi ad vedön dugan pöpa, ab pos atos ätövom ai, das cal in glüg öbinonöv gudikum pro om.

Tü soar seimik, kü böb omik no ädälon ome ad remön medinis, änüstepom ini bukemöp pöpik glatik, ed äloenom buki. Tiäd äbinon: “Tikolöd dö on! ed ogetol oni”, e pilauton fa Lamerikänan ko tituls mödik.

Bi ‘Jozef’ nu älabom cedi no löliko neverätiki, das in Lamerikän tituls äbinons ze nejeriks, tituls su buk pimäniotöls äbinons lindifiks pro om, ab tiäd it buka äpliton bo omi. Büä ägolom ün soar et lü bed, ifireidom löliko buki. Seiliko äsäklotom oki ed ästepom ini bed. Jimatan omik äkodidof seili omik negidetiko maläde kösömik omik. Ün neit et ädrimom dö buk, ed ägalikom telna, dubä äsagom laodiko: “Binob saunik e liegik: Natemolöd dibätiko! ed ogetol dinis valik.” Atos äbinon bal magivafomülas se buk.

Ün göd fovik äbinom so stilik, das jimatani omik sekü kelied tio igivof ome moni pro väret bira; ab poso äbetikof, das cils äneodons klotis, e das demü atos ämutof vobön töbidiko.

Ven ‘Jozef’ pos janed äseidom oki ko logs färmik sui stul okik foi fil, ‘Eliza’ äsäkof ome, va äsenälom oki no gudiko. Eli “u te soafol-li?” äsevof ad taetön nog ebo timo.

“Buk et binon kod,” ‘Jozef’ ägespikom.

“Buk kinik-li?” ‘Eliza’ äsäkof stuniko.

“Keli eramenob ädelo. Emaifükon logis obik. If te skilükobs lanöfi obsik, tän no nedobs duinön laiduliko vobi koapik töbidik. Mutobs te betikön vemöfiko utosi, kelosi vipobs ad dalabön, e leküpälön me tiks obsik ad atos, e fino getobs osi. Suemol-li osi?”

¹ Ba pök pla el “bojemananas”.

‘Eliza’ no äsuemof osi, ed ägespikof takediko: “Ag! Kred obik tefü atos binon pülik. Etikob ya nämöfiko dü vig lölik dö klots nulik pro cils, ab ai no vilons kömön, klu ozesüdos, das mutob meritön onis me vob. Nen vob dagetoy nosi.”

“Atos binon lölöfiko veratik,” ‘Jozef’ äsagom, “ab mods difik dabinons ad vobön. Ol vobol me nams, e meritöl suldis vel a düp. Man, kel plägom tiki nulik, vobom leigo töbiko, e ba nog töbikumo ab me lanöf okik. Nu oprimob ad lärnön atosi.”

“Atos binon-li kod, das äseadol brefobüo ko logs färmik?”

“Verätö! äjäfob me leküpäl me tik, atos binon flagot balid; tän ito stöfikam sökon.”

“Ba no kanob leküpälön saidiko me tik obik, e sekü atos klots cilas no nog... lio bo enemol-li osi?”

“E-stö-fi-kons,” ‘Jozef’ ägespikom. “No eleküpälöl saidiko me tik. Nu oleküpälöb me tik oba ad dagetön flonis degeltum in spälabank. Ologol, das ogetob onis; atos pesagon in buk. Tikolöd! ed ogetol osi. Natemolöd dibätiko!”

‘Jozef’ äseilom, ed äprimom ad natemön so dibätiko, das äkanoy lilön osi domü nilädans. ‘Eliza’ i änatemof mö naeds anik dibätiko. Fovo älenükof mänedi okik, ed ämogolof. Dub lienäd fümälük muda ofik äkanoy logön kleiliko, das i of äleküpälöf me tik okik.

Ven ägekömf pos düps kil, ‘Jozef’ no äbinom in dom. Fön ikvänikon, ‘Eliza’ äfilidof dönu oni, e ven latikumo pos düp lafik cils äkömons de jul, fided onsik binädöl me pötets e svinapin äblümon. Ün vig et käd no ädälon ad remön miti.

Boso latikumo ‘Jozef’ äkömom lomio. Idunom spatili ko nilädan okik: ‘Ben Smith’, kel i äsufom lögis fenik. Klülábiko ‘Ben’ älabom böbi pifulüköl, ibä ‘Jozef’ äsmelom ma¹ medin palöföl okik. Jimatan ela ‘Ben’, kel i äsegolof ad vobön, äbinof pösodil lunedìk, e päslüdof kludo fasiliko ad degivön moni. Bi ‘Eliza’ äbinof gretik ä nämik, ‘Jozef’ ad pid okik neai äkanom gebädön blöfastabis, kels ägebidons lü ‘Ben’.

‘Jozef’ äseidom oki, ämüfom stuli okik nilikumo lä tab, ed ästebedom takediko bovedi okik. Nen mijästid me lienäd bal, ‘Eliza’ äbleibof seadön e logedön stediko föfio.

‘Jozef’, kel primo äbinom nenspikamik sekü stun, äfägom fino ad vögön me lineg svelik: “Getob-li nu suno pötetis?”

“Finedons”, ‘Eliza’ ägespikof.

“Kisi atos sinifon-li?” ‘Jozef’ äsäkom vutiko. “Evedol-li lienetik?”

‘Eliza’ älesedof cilis plödio ad pledön, ädekluinof mudi me lebavet okik, ed ägespikof meditölo: “Balan dunon so, e votan dunon votiko. Emeritob samo ägodo moni pro pötets, klu labob gitäti tefü ats. Ol vobol töbiko ön mod votik, klu labol i gitäti ad merit lönik olik. Leno taob, das dakipol pro ol it vali, if plöpol ad leadön stöfikön miti, bödemi e Jampänavini, ibä fidön mödiko igo seimna no binos sanabik. Sio okotenobs ad fidön pötetis ko svinapin. Fe jinos lü ob, das agödo no etikol dö Jampänavin; buikumo labol smeli bira. Fümiko at kanon pastöfükön fasilikumo.”

‘Jozef’ älöädöm prüdiko, ägolom ko steps boso nefümiks lü jimatan okik ed ätovom puni okik. Ab no äflapom. Neflen ivotükof okmeugi. Plas drefön zeili, kel äbinof so plitiälük ad no mufükön oki, ‘Jozef’ ägetom ko näm gretik sui nud okik stabüli skala ferik, keli ‘Eliza’ igleipof len gleiped.

Fovo log nedetik omik äseivon so legudiko puni detik jimatana okik, das äloegom donikön lanöfo reini spagas nidik. Pos atos ‘Eliza’ äjoikof gleipedi skala ko näm so gretik ta topäd stomäga omik, das ähokom dü timül, ed ädofalom blegikölo.

Dub atos äsufükom neflene topi nenherik löpo su kapasömit okik. Ko flap kuratiko pizeilöl skal ädrefön oni, e ‘Jozef’ äfalom lunatenoto sui glun.

‘Eliza’ ägolof lü ramar, ägekömf ko berolöm, ed äprimof nu fefiko. Ba no binos spotik ad flapön mani, ven seatom su glun, ab nu no äbinos tim pötik pro ladäladods. ‘Eliza’ ikeküpälöf zeili fümik, e zeil at äsaludükon medis.

---

¹ Gudikumo: “me”.

Binos stunüköl, kisi kanoy dagetön medü berolöm, ifi no voboy nolaviko, ab ko süad, ed if viloy lezedön senälis dü yels mödik in seil pitaetölis.

Ünü foldil düpa efinükof vobi. ‘Eliza’ ätränof mani nenvilik lü kvisinöp ad leadön sevälöfikön omi, ed äseidof oki fovo ad staudön. Ven atos ijenon, ladäl ofik äsofikon dönu. Ägolof lü kvisinöp, ätovof mani, äblinof omi lü löpacem, äsäklotof omi, älavof ed äflabülof vunis omik, ed äseitof omi ini bed.

Ün soar et ‘Ben Smith’ äkömom dü timül. Ävilom spatön boso ko ‘Jozef’, üf öplöpomöv ad getön moni anik de jimatan okik. Ad pid vemik okik älelilom ye, das flen omik idagetom süpiko glepädi gripa, ed ämutom luveratiko blibön in bed dü dels anik.

‘Eliza’ älogof seimna xamölo eli ‘Ben’, ed ädagetof süadi, das ökanoföv bemastikön i omi. Sosus uskilükof oki boso, olofof vome ‘Smith’ dünis okik.

Tü del fovik, ven iblinof ome büli anik pro janed omik äseidof oki sui bed ela ‘Jozef’ ed äküpetof: “Espikob agödo ko sö! ‘Montrose’, kel binom febädacif in stonibreiköp, ed atan epromom obe ad givön ole laidacali, if vilol bleibön vobön nomiko, e no plu drinön. Epromob ome, das ögudükumol kondöti olik. Promi et vilol-li bo fölon fümiko?”

‘Jozef’ älabom te logi gebidik bal, ed at äbinon zuo te lafiko maifik. Ga ägespikom ko loged vutik: “Si! ofölob promi votana, efe zuo nog promi jimatana obik!”

“Atos binonöv jenöfiko gudikün pro ol,” ‘Eliza’ äsagof.

‘Jozef’ no ägespikom.

‘Eliza’ ätovof nami okik. Ädunof atosi te ad moükön herili se mud okik, ab ‘Jozef’ no äfägom ad logön gudiko, ed ämisuemom osi. Ätordom kobio, ed ästeifom ad tirön tegedi love kap okik.

“Odunob atosi,” ätonos fovo fibiko se mud omik. “Ogudükumob kondöti obik. Dü lunüp no ebinob himatan gudik pro ol, o ‘Eliza’! ab okudob, das vedos gudikum.”

Äbinos klemed stipü benäd u nebenäd.

“Tän atos binon gudik,” ‘Eliza’ äsagof. “Leküpäl at me tik binon ga din magifik. Edagetol ya dub on lecedi lölöfiko votiki lifa. Soäsä ya esagol, flons degteltum okömons fümiko... pato, if primol ya büo ad vobön demü atos. If vobol in stonibreiköp, i kanol meditön dö benosek, e natemön dibätiko, vo-li? Tü timül at no kanol dunön atosi, bi labol valöpo doli sekü leküpäl me tik oba, kelosi edunob ädelo. Vö! ünü vjg obinol sio dönu saunik!”

‘Eliza’ äblegükof oki love om, ed äkidof omi su flom omik: top logädik teik, keli äkanof kidön, bi logod lölik omik piviluppon ini flabülod.

“O ‘Eliza’!” ‘Jozef’ äsagom pos timül.

“Si! Kis dabinon-li?”

“Vilol-li geblinön asoaro buki at?”

Tüi timül, das äslipikom, ‘Eliza’ älielof murülön omi: “Binob nulälik, va lautan buka at matom-la.”

‘Eliza’ äbinof i nulälik tefü atos, ab äniludof: no, ibä voms Lamerikänik plägofs mödiko spoti.
(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 19—20, 22—24. 1953. Pads: 1, 3.

NUNS.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Dr. jur. Hanns Martin Schleyer’ in ‘Baden-Baden’ (Deutän), ‘Hardäckerstrasse’: 8.

Kanobs nunön fredö reidanes obsik, das diatek nulik biba petraduton ini Volapük, e das namapenäd ona blümon pro bükan. Nu mutobs steifön ad tuvön dabükani u stitodi, kel klienon ad pübön lebuki at.

Peselons ünü foldil 2^{id} yela: 1952 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 20.

“STEL” E “KLUF” RABINANA: ‘JECHIEL’.

Nu pianiko sevoy fümiko, das in voböps füsüdanas e kiemavanas zänodatimädikas — magivans, kabaalans, lalkimans, plägans nolavas klänik e härmetikas, soäsä pänemoms ün ettim e latikumo nog dü tumyels mödik — datuvots veütik difik pedunons, kels ma ceds kösömik obas, dutons lü “datuvots gretik timäda obsik”. Igo koded dabimon ad niludön, das nolavans zänodatimädik äsevoms dinis, kelas dabini obs pö sap obsik igo no kanobs tikodön. Vödeds jäfüdik, kelis döpäbs nolava klänik ägeboms in penets e penäds oksiks, binons ye valemo so neklülüks, das suvo kanobs te niludön utosi, kelosi idesinoms, e semikna igo no kanobs suemön bosü pülikün atosa, pato no ven tefons dinädis, kels binons jü atim nog nesevädiks pro obs.

Cödoy ye fümiko negetiko vestiganis nolik zänodatimädik, if lecedoy nunis omsik, e konotis dö oms ziölis, nenvätälo lukredi nesiämik e magälodi fopik. Bü yels zao tum äcedoy nog valemo, das konots dö “stel” e dö “kluf” rabinana: ‘Jechiel’ äbinons nesiäm voik. Nu sevobs ye, das konots at jinons ad blinön blöfi, das datuv lektina ejenon ün tim vemo vönädik, e das ya ün zänodatimäd nativestigans nolik semik ä noloms gebi e gebädi ona. Timü reig ela ‘Louis’: saludan in ‘Paris’ rabinan famik: ‘Jechiel’ älifom, man, kel pälecedom naudo fa men komunik as magivan riskädik, ab kel äsevädöm pö döpäbs as man plakugik in nolavs kabaalik klänik.

Ven ädagikos, in löd rabinana: ‘Jechiel’ stel nidik ä stralöl äpubon süpo. Sviet stela at äbinon so tulitik, das no äkanoy logön in on, nes bleinikön, e strals onik äjonons kölis valik reinaboba. Älogoy, das lit at, kel äjedon svieti okik da fenäts fago plödio, no ävedon fibikum e no äkvänikon dü neit lölik; ed äsevoy, das no leül, ni filamastöf votik ettimo sevädik pägebon pro “lampad ela ‘Jechiel’ ”. Ab no pato lampad ela ‘Jechiel’ äsüükon pö pöp di ‘Paris’ dredü mu vemiki pro magivan jeikik, ed äkodon, das men nonik äriskon ad kömön ini nil doma. “Kluf” äbinon stum nenfiniko jeikikum käfedas diabälik oma.

Ven nulälän u badöfan seimik ästeifom ad dagetön lügoli ini löd rabinana, ed änokom nämo me yananoköm sui yan, ‘Jechiel’ äpedom sui kluf, kel äbinon in voböp omik. Sunädo pos atos se yananoköm spag blövik gretik äjuton, e nüdranan ägetom joki, sodas äprimom ad lerorön, ed äcedom, das taled ämaifikon dis futs omik. Äklülos, das magivani sovemo riskädiki, e kel ibligidom klülabiko fedi ko diab, no ädaloy sufälön lunüpikumo in zif gudik: ‘Paris’. Elans di ‘Paris’ ärunädons, e cifamü klerans anik mödot neflenik gretik, ävögölo zanädavödis e tädis, ädranon suno fo yan ela ‘Jechiel’. Äsludoy ad dälön oke mekädo lügoli, ed ad ramenön magivani se kev omik. Ad kanön tadunön joki yananoköma tatakans ädakipoms odis legudiko len brads. So trup lölik änilikon leni yan. Kuradikün, kel ägolom föfo, ägleipom nokömi, ed ävilom ebo nokön nämo ä mekädo yani, ven ‘Jechiel’, kel äfägom ad logön da logedahog vali, äpedom sui kluf okik. Trup lölik tatakanas ädosturon, äluvokädölo, äsva valans pifilükoms, ta glun. Äbleiboms seatön dü timül, äsva istifikoms sekü jek, ed äjäfikoms täno mu spidiko ad mofugön. Sis atos no bal elanas di ‘Paris’ äkanon plu pastigädön ad nilikön lü dom rabinana.

Sagäd dö tatak imiplöpöl e magivakäfeds jeikik rabinana: ‘Jechiel’ ädudranon i lü kur ela ‘Louis’: saludan. Atan äbüedom kömön rabinani ed äspikotom lunüpiko ko om. Ad lejek elanas di ‘Paris’ ‘Jechiel’ ädajonom oki siso mö naeds mödik in kur. Reg: ‘Louis’ äbleibom nitedälön in om, äjelom omi ta neflens omik, ed äjonülom ome dü tim, kü älifom, flenami e benädi. Pas sis tumyel plu lafik sevobs valemo, das konot vönädik at no ninädon nesiämi magälik, ab das “stel” rabinana ebinon luveratiko lampad kolatatipota lektinik, e “kluf” ebinon lektinaflumikurb. Utos, kelos too nog ai no binon kleilik pro obs, e kelosi luveratiko i neai osevobs, binon: ön mod kinik rabinan: ‘Jechiel’ ejaädöm nämeti lektinik pro magivakäfeds neodiki. E das elabom nendoto dagebi fonäta liegik nämeta at, vo jenöfot lampada omik blöfon, kel äfilon laiduliko ko lit nämöfik; do dalob i büocedön, das timakompenans omik, kels it ädagebons litükamamedis vemi defikiks, bo vemo suniko äcedons, das lampad ela ‘Jechiel’ äsestralon liti bleinüköl.

(Se el ‘Haagsche Post’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pads: 21—22.

NUNS.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Ladets nulik:

söl: 'P. Albert Kruse, O. F. M.' in 'Obidos', 'Pará' (Brasilän).

söl: 'Jan Petr', 'Uniwersytet', in 'Warszawa' (Polän).

Peselons ünü foldil 3^{id} yela: 1952 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1952. Pad: 24.

1953 (yelod 18id)

PÖTÜ YELACEN.

Pötü yelacen lofobs flenes valik obsik vipis gudikün obsik pro yel nulik. Yel: 1953 blinonös oles valik läbi e beni, e pato i sauni! ibä saun binon dalabot gretikün, keli kanobs labön. Desins gudik ä frutiks valik plöponsös ün yel anu eprimöl! Dasev vogikonös, das zesüdos veriko, das gebidobs in dakosäd bevünetik valemapäki te bali! If mens bleibons plägön valemapäkis difik, tän no odagetobs diali de ‘Schleyer’. Sevobs vemo gudiko, das mekavapüks votik, bo to döfs oksik, i binons geboviks, e das slopans onsik i labons diali ot, äsä slopans Volapüka. Spelons i, das püks oksik ovikodons fino. Ab so no odagetobs zeili. Dial kanon te padagetön, if alan sakrifon bosi ceda okik. Ab nu slopans valemapäkas plä Volapük osagons, kikodo obs mutobs-li sakrifön e klemön cedis obsik, e no Volapük okiki? Benö! bi Volapük binon valemapäk balid, kel äklülädon binön plagiko gebovik, e bi dü dabin lunik okik perevidon staböfiko, sodas evedon dakosädamedöm süperik. Plä patöfs süperik okik labon nog patöfi mu veütiki. If leigodoy kuratiko Volapüki ko valemapäks votik, omutoy koefön, das, bevü mekavapüks nu pageböls, Volapük binon valemapäk mu neudik. E ma ced obsik pük bevünetik muton binön neudik leigodü püks natik vola. Patöf at binon veriko zesüdik! Ab neletian dabinon, efe neletian gretik. Volapük no labon numi gretikün slopanas. Sevoy, das valemapäks votik dabinons, kels labons slopanis mödikum ka Volapük. Stad at muton votikön. Atos binon mögik, if obs valik keyufobs ad mödikumön numi Volapükanas. Sekü kod at gebobs pöti ad levokön olis valik. Slopükolsöd limanis! No stebedolsöd, kisi votan odunon! Fünolsöd klubis Volapükik! Plägolsöd Volapüki in sogis smalik! Brefo, propagidolsöd Volapüki!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 1.

PENOTAMÄT.

Pötü “yunanefavig” ün 1952 fa yunanefa-kobäd Nedänik penota-mät pelonülon bevü yunans Nedänik labü bäldot yelas 12—17 e 18—24 dö yegäd: Kisi spetol-li de Yurop pebalöl?

Gudikün grupa telid penotas pinüsedöl 114 äbinon ut fa ‘Wim Van Drongelen’, bäldotü yels 19, in ‘Delft’, keli ini Volapük petradutöli lasumobs is ko däl yunanefakobäda pemäniotöl. Leprem, keli hiyunan penemöl ägetom demü penot pibepremöl okik äbinon. Moegetäv: ‘Amsterdam’—‘Paris’ me flitöm ela ‘K.L.M.’ (= Kompenät regik lutanafama.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 1—2.

KISI SPETOB-LI, E LANÖFO E KULIVO, DE YUROP PEBALÖL?

Fa ‘Wim van Drongelen’.

Binos pro ob as Nedänan fikulik ad fomälön Yuropi pebalöl. Nedänan binon nu naedilo ek se länil smalik sevädik len Nolüdamel, neai esevön läni okik votiko, äsä läni somik, e kludo no kanon lecedön oki süpiko asä belödani ziläka gretik: Yurop.

Tikamagots obik binons ba, ebo bi binob Nedänan somik, pökiks e tu dialimiks.

Dabinü Yurop pebalöl tatamieds omoikons. Miedöfükams devidas, visums, dientifäds onepubons, pöts ad tävön fasilikummo e nejerikummo odabinons, e men ostäänükon logami, lanöfi, tikamagotis okikis.

Gretans in jäfüds musiga, teata, danüda, filma, radiona e literata osetökons tikamagotis oksik, okobovobons ed ogevons teatasoges, musigasoges, filmafebädes, mufes literatavik kaladi plu kosmopoliki. Pro televid mögs pojafons, kels binons te nejenöfiks in Yurop no pebalöl.

Resodasit bal broadöpas, dub kel kosam ninlänik, kosam rezipik in Yurop bevü Yuropans pafödon. Dub püb gasedas Yuropik labü redak Yuropik, ofägoy ad flunön grupi levemo gretiki

Yuropanas. De dranäl lefäkälük redakas lü balät spag olovebunon sui reidans gasedas, ed odavedükon glutu, okodon dranäli ad vedükön Yuropi gretiki.

Belödan smalik läna nennämädik osevedikon, das binon Yuropan, das binon belödan läna **okik**: Yurop. Suslomänäl länik onik ocenon ad pleid dö balät nulik. Pleid at ofägükon oni ad duinön vobodi mödik, ed ad jafädön bosu sublimik. Pos tim semik Yuropan odavedon, pösod labü leklin Skandinänana, jafäl Deutänana, laidäl Nedänana, skiläl Belgänana, lekanäl Fransänana, cogedäl Linglänana, lefäk Spanyolana, liföf Litaliyänana, e lomänäl Jveizänana. Pösod, kel kanon jelodön oki, lanöfiko e kulturiko ta Rusänan nog no ekuliviköl e ta Meropan viföfik. Pösod, kel muton e kanon dabinön bevü slaf netakedik Reigäna Rusänik e künid Lamerikäna.

Te Yurop netik bal obleibon dabinön plödü flunaziläk Rusäna e Lamerikäna. Atos binon mögik e zesüdik, bi Yurop fägon ad jafädön kulturi, kel no digädön ad paslugön nespäläliko dub Lamerikän e Rusän nenkulturiks.

Päridikam kultura dabinöl binon riskäd gianagretik. Päridikam at ojenon, if läns soelöl fibik, balposvotiko pajänädons, rigiko konömvaviko, len Lamerikän u Rusän. Atos binon riskäd, kel kanon ye padeflekön dub nämäd gretik bal, edavedöl se nämäds smalik mödik: Tats pebalöl Yuropa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 2—3.

VAPASFERS PLANETAS.

Söl: ‘Adams’: dilekan küpedöpa su el ‘Mount Wilson’ elautom in ‘Die Umschau’ yegedi dö yegäd löpo pemäniotöl. Primom ko küpet, das sevobs nog vemo nemödiko bosu sürfata planetas, e kludo i bosu möga onsik ad laibinükön lifi jäfidämik. Stels at no labons liti lönik, ab getons oni de sol, kel zuo nog pavotükon dub vapasfers, pu if ats dabinons. Sekü atos kanoy sagön, das binos fasilikum ad seivön sürfati stela fimik, kel binon su fagot mö litayels 1000 u fagikummo de obs, ka uti muna. To fikulots valik vüo ‘Dr. Wright’ in ‘Washington’ eblöfom samo, das sürfat muna no binädön me klifs voik, ab me jüd saba vemo feinika, u puina volkanik u meteorika.

Klimat planeta. Klimat su sürfat planeta sekidon de dins kil. Balido de fagot onik de sol, dub kel mödot lita e vama palonon; telido de lunot dela su planet, klu de vifot tula zü xab lönik onik; ibä dub atos dul palonon, dü kel dils planeta pabesvietons dub sol. Sam süädüköl märkur binon, kel niludiko ün dels 88, ün kels tulon zü xab okik, i tulon zü sol. Flekon kludo, leigoäsä mun lü tal, flani ot okik lü sol, sodas flan at pahitükon vemo nämöfiko, du flan de sol pedefleköl binon bo jenöfiko plödakösömiko koldik. Kilido masat planeta labon fluni gretik tefü dakip vapasfera.

Rigiko planets niludiko valiks elabons vapasferi, ab ans onas eperons ati u löliko u dilo; ibä vapa-möleküls vapasfera mufons ko vifot gretik lü lüods valik, efe ko vifot gretikum, maä vaps binons leitikums (möleküls hidrina e helina vifikumo ka uts loxina e nitrina). Vamots löpikum gretikumons vifoti. If nu mölekül vifiko muföl in jüds löpik vapasfera, kö joks ta möleküls votik vedons ai seledikums, no paneleton dub tirädanäm tala, saidiko gretik ad neletön möleküli pö fug onik ini levalaspad, tän peperon pro planet. Sekü kod at te planet labü masat veütik e tirädanäm ko at baiädik, fägon ad dakipön vapasferi okik, pato vapis leitikün, kels mubalido vilons mofugön. Demü atos no binos stunidabik, das märkur labü masat te teldegdila uta tala **no** labon, e venud labü luldils fol talamasata labon vapasferi vemik; mun labü degjöldil talamasata **no** labon, e mard labü degjöldil¹ talamasata labon vapasferi te mänsidiki. Votaflano planets gianagretik labü masats deglulna (luran) jü kiltumna (yupitär) so gretiks, äsä ut tala labons vapasferis densitik; ats niludiko ünü pasetikam balionatas yelas, tapladü tal, bo no eperons bosu mödota hidrina e helina oksikas.

Lio kanobs-li lonön, va planet labon vapasferi? Leskop kanon konstatön vapasferi dub lefogs u pubods lulita. Sevi tefü kobod vapasfera somik dagetoy dub späktrumöm, kel dileton liti pefläköl e jonon votikamis, kelis esufon pö dugol okik da vapasfer. Lü at ye no stelalit kömon, kel i no egolon da vapasfer obsik. Vaps in vapasfer komädöls, bu val loxin, vatavap e

¹ Pöl, verätiko: degdil

karbatastobot, votükons leigo späktrumi. Liens späktruma vapasfera talik mutons kludo pasibön se stelaspäktrum. Atos kanon jenön medü mods kil, kels is no nedons pabespikön.

Kisi nu vestigs at tefü vapasfers, e ko ats tefü mög lifa jäfidämik su planets difik, ejonons-li?

Märkur. Märkur binon su fagot de sol, kel binon kildil fagota tala de sol. Demü masat pülik oka no kanon labön vapasferi, kel labon veüti anik. Su flan vamik okik labon vamoti gradas 150, klu vamoti löpikum ka smetapün plumbina. Sürfat onik sümon dub stens dofik ad ut muna; binädon me soalöföp, kel binon plödakösömiko hitik dü del, e plödakösömiko koldik ün neit.

Venud. Venud: Kleilikün planetas, labon stadi votik. Binon su fagot de sol mö foldils kil fagota tala de sol, masat okik binon luldils fol, e tirädanäm okik zao degdils zül utas tala; binon kludo ön tef ömik telädasör tala. Labon vapasferi stäänik do tefädiko mänsidiki, e pazüon laiduliko dub lefogs densitik, sodas luveratiko ologobs neai sürfati lölik onik. Sekü atos no sevobs igo kuratiko tulavifoti onik, ed i no kanobs dudranön me meds füsüdik talik da jüd lefogas. I me vestigs späktrumömik no ekanoy lonön lunoti dela venudik; sevobs te, das binon bo niludo vemo lunik. Fümo vestig späktrumömik ye eblöfon, das sus vilup lefogas karbatastobot vemo mödik komädon, e loxin e vata vap äsvo noniks komädons, vaps kelik bofik binons veütiks pro lif jäfidämik. Ab binos vemo gudiko mögik, das dis lefogajüd vaps at sio dabinons in mödots saidik. Stelavans mödikün baivögoms, das venud lofon, mödikumo ka planets seimik votik, stipis pro lif jäfidämik gönikis. I mafams vamotas miedükumons okis ad lefogs tegöl. Klu ön mafäd semik ad stratasfer venuda. Vamot onik peregistaron zao ad gradas — 32, klu vamikumomo mö gradas 22 ka stratasfer su tal.

Tal e mun. Planet fovik in solasit tal binon, ko mun, kel ai lüflekon flani ot oka lü tal. Utöpo, kö solastrals drefons levalaglöpü at nen vapasfer, vamots padagetons, kels koedons kukön vati, du su flan dagik muna, vamots dareigons mö gradas pu — 157.

Igo vapasferis tala nu no nog sevobs kuratiko. Vamot zänedik su talasürfat binon gradas 14, ut vütropzona gradas 26. Sus melanivod labobs zao dötumis 78 nitrina, dötumis 21 loxina e dötumi 0,9 largonina ko mödots smalik karbatastabota, lamoniaka, hidrina e vapas votik. Jü atim äniludob¹, das in jüds löpikum vapasferas mödotapropors vapas övotikons vemiko, e das in löpot milmetas 75 vapasfer öbinädon te nog me hidrin. Küpedots stratasferaflianas Rusänik ün 1933 setul ye no baiädons ko atos, ibä ätuvoms in löpot milmetas 19, das vapasfer labon kobodi nog tio oti äsä uti len sürfat tala.

Mard. Stelavans obsik esevoms ze kuratiko mardü, ibä stodon pos venud niliküno lä tal. Labon diameti lafik tala, e degdili bal masata onik. Vapasfer onik binon mänsidik, e no neleton kludo küpedi sürfata okik. Del su mard binon te mö minuts 37 lunikum ka ut obas. Povakapüt sulüdik vietik onik nepubon löliko tüi fin hitüpa mardik, du povakapüt nolüdik päsikön vemo. Atos lüjonilon ad gladajüds, kels smetons vemo vifiko ün hitüp. Su kveator marda stens dofik gianagretik dabinons, kelas köl votikon ün gol yela; stelavans mödik lecedoms in kölavotikam at dabini planaglofa. Nog ai kanäds famik marda go no peplänons. Dabin vapasfera su mard peblöfon fümo.

Ekonstatoy igo, do selediko, lefogis. Vapasfer marda binon ye mödo mänsidikum ka ut tala; ninädon te mildili mödotas loxina in vapasfer at komädolas, e proporiko su mard i vat nemödik dabinon. Vamots binons us nemödikums ka uts su tal, e rivons su flan delik no nivodi löpikum ka gradas ‘C.’ 16. Mödadilo blibons dis flodamapün. Densitot pülik vapasfera mardik gönön vamotavotikamis vemo vifikis. Su planet at kludo klimat dareigon, kel stodon vü uts talasoalöpa e munasoalöpa, sodas niludo su mard te planaglof balugikün e nemödikosi flagöl kanon davedön.

Yupitär, saturn, luran, näptun e pluton. Planets fol, ko masats gretik oksik, tulatims brefik e fagots gretik de sol, de kel getons kludo vami nemödik, labons vapasferis vemo stäänikis e densitikis; pato yupitär e saturn, kelas sürfatis solidik — if ats jenöfiko dabinons — neai logoy. Küpädiko vapasfers planetas gretik ninädons mödotis veütik lamoniaka e metana, e niludoy i komi numa vapas votik, kobotis ko hidrin, kels komons in mödots gretik in vapasfers levalaglöpas at.

¹ Ba pök pla el “äniludoy”

Planet fagikün: pluton, labon güo masati so smaliki, das eperon niludo vapasferi lölik okik in levalaspad.

Vestigs at blöfons kludo — ‘Adams’ sludom plänedi okik — das büfiko tal nog binon gudikün levalaglöpas at, e das, tefü mög lifa jäfidämik, no dalobs spetön mödikosi de planets votik. Su mard fümiko mög ad lifön te dabinon pro dabinäds liföl vemo dono stadöls. Te venud binon ba komandabik as jolamöp pro levalaspada-flitans. Ab vemo luveratik i atos igo no binon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 3—4, 5—6.

NOTED.

Söl: ‘W. J. Veer’, dilekan ela ‘Nederlands Centrum voor Onderwijs en Opvoeding’ (‘Nederlands Schoolmuseum’ [= Zänöp Nedänik pro tid e dugäl (Julamused Nedänik)]), ‘Amsterdam C.’, ‘Prinsegracht’: 151. Telefonanüm: 49965 nunom, das stitod at maifon ün vobadel alik, pläamü mudel de d.: 10 jü 17 e soar vedela de d.: 20 jü 22.

In stitod at, kel pedönunoganükon veütiko, dabükots nulik mödik dabinons in jäfüds lanavik, dugälavik e tidavik, efe i tikäds e tidamedöms, fovo literat pro yunenef, e lebuks pöpätik-nolavik pro jul e lom.

El ‘Repertorium’ givon nunis veitöfik literata ko mäniotam bukemas.

Potams e nüns plödü ‘Amsterdam’ jenons tä fräds potama.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 4.

LÖDÖPS LÖPIKÜN TALA.

In Fransän zifs tel topons su nivod mö mets plu 1000: ‘Barcelonette’ mö M. 1132 e ‘Briançon’ mö M. 1204. Zuo zifil smalik dabinon, kel topon su nivod mö M. 1900 löpü melasürfat. Kleud di ‘Grand-Saint-Bernard’ su mied vü Jvezän e Litaliyän topon su nivod mö M. 2442. Su nivod zao leigik zifs mödik topons in Mäxikän.

‘Prof. Bowman’ spikom in buk okik dö landens sulüdik Peruväna dö dom pabelödöl su nivod metas 5212. Famüls galedanas Peruvänik golons jenöfo ini belem jü nivod at.

Tävan: ‘Harcourt-Bath’ nunom, das etevom in himalay, sevabo in belem: ‘Karakoram’, da lovevegs su nivod metas 5400 ed igo metas 5700. Ätuvom nilü top geilükün lovevega di ‘Donkia-la’, nolüdü el ‘Sikkim’, su mied Tibätäna, su nivod mö M. 5516 domi, kel pabelödom ün hitüp alik dü muls anik. Binon ludom stonik, kel pabelödon hitüpo fa galädanef manas 4 u 5. Sevoy ga, das Tibätänans mödik lödons su nivods mö M. 4500 jü 5000.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 7.

SANAN E NEITATAKÄD PETUPÖL OKIK.

Kötetavan famik: ‘Joseph Lister’ (1827—1921) pävokom seimna ün neit fa man vemo liegik. Atan ägetedom ko seifs e plons mödiks sanani ün slip balid omik petupöli: “Ag! o ‘doctor’! senob obi so lejekiko badiko, kredob, das deadob.”

Sanan ävestigom malädani, e pos vestig äsagom nenmiseriko: “Elautol-li ya tästumi olik?”

“No!” malädan ägespikom äpaelikölo. “Cedol-li üfo, das ...”

“Lio notaran olik panemom-li?”

“Söl: ‘X’ binom notaran obik, ab, o ‘professor’ gudikün obik!...”

“Büedolöd vokön omi!”

“Lebegob ole, o ‘professor’! binob nog so yunik.”

“Büedolöd kömön omi, ed i fati olik e sonis bofik olik!”

“Mutob-li täno deadön jenöfiko?”

“Nö! ab no vilob binön viktüm balik, kel peramenom fa ol aneito se bed okik demü nos.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 7.

CEDS E TIKODS.

Utan, kel steifon ad plitön valikanis, töbidon vaniko.

If bos kanon padagebön no paneletölo fa votikans, atos demü atos no nog sinifon, das i ol dalol dagebön osi.

‘Terentius’.

Läb sapana binon ninälik, läb votana binon viföfik.

‘Seneca’.

Binos frutik ad lärnön i de neflens okik.

‘Ovidius’.

Konsäli men nelabon mödiküno tü tim, kü tuvon konsäli mödikün.

‘Publius Syrus’.

No binos gudik ad labön libi tu mödiki.

‘Pascal’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 7.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Edeadom

söl: ‘K. Hekelaar’ niludo ün 1946 in ‘Vught’.

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Kädan Diläda valemik feda Vpaklubas: ‘J. G. M. Reynders Sr’ in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Hugo de Grootstraat’: 82 begom limanes diläda valemik at, kels no nog epelons limanamamoni oksik, ad sedön ati ome.

Peselons ünü foldil 4id yela: 1952 Vpamäks 300.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 8.

NOTED.

‘De Ramp’. Segivot netik.

Äsä ya büikumo penotükos medü gasedem e radion, ünü brefüp fotografotabuk tefü tuvatomaditret jeikik opubon tiädü ‘De Ramp’.

Nu lelilobs nog, das jimayedal: jireg ‘Juliana’ elautof fonuni pro segivot at, kel pubon nämätü el ‘Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels’, e kel posöjafädon in dientifabükot.

El ‘De Ramp’ obinon buk teik, kel magon sekis mu jeikikis tuvatomaditreta, dat segivot at, kela monaprod ofruton löliko katastrofafundi netik, okanon papakön in dabükot mögiko gretik. Papürels, bükans, tanädans, klijedels, buka- e bürabukated pedasevöl, e stitods e pösods votiks valiks, kels kompenons ön mod seimik pö laut, mek e pak buka, epromons libaviliko keyufi nendemädik oksik pö segivot netik at, e papür peneodöl ya pafabrikon su cins papürafabrikas Nedänik.

Baiodü katastrofafund netik segivot pro fuginän papreparon.

Buk, kela dabükot balid obinädon me samäds 50 000, ofrädon fl. N. 3,50, sodas, ven dabükot balid at pudaselon, suäm flonas N. 175 000 okanon palovegivön katastrofafunde netik.

Ya nu klülädos, das nitedäl pro buk: ‘De Ramp’ binon patiko gretik. Spelobsöd, das dabükot balid at kanon pasökön subo dub fovik, noe dat mödikans odalabons magi bliböl tuvatomaditreta mu jeikika, abi efe bü val, das suäm gretikum okanon palovegivön katastrofafunde netik. Oninädon fotografotis 100, ed opubon ya ünü vigs anik. Kanoy nunetön lä bukated. Jonülonsös mödikans i is kesenäli oksik!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 8.

LOVELOGAM GOLA LIFA SU TAL.

Fa ‘J. Mart. Duiven’.

I. Rageig (rutim). Bü yels zao 1 900 000 000—540 000 000.

Dö prim balid lifa nos binon sevädik. Lifots balid älabons binodi tu müdiki ad posbinükön retodis dabina oksik. Niludo ebions baktors e lalegs, kels älifons liviko ud in vat. Dabinäds at elabons fägis mödo mödikumis ad dabinön, kas plans e nims latikums eprodons¹. Äkanons dicetön sälülodi, äkanons lifön nen loxin e dagetön nämėti oksik de fonäts votik, ed äkanons lasumön nitrini livik se lutem. Leigüpo i protozuuns ädavedons, kels älifons de lalegs, bi lätiks fägons ad fomön livätiko kobotis jäfidämik se karbatastabot medü solalit as nämetafonät. Pos tim anik lalegs e protozuuns äprodons jalis binü kalsinakarbat u silikatastabot, ed ats kanons pakipedön as fösils. Timü fin rageiga nimatribüts gretik mödikün ya ädabinons.

II. Paleozoig (timäd vönik). Bü yels 540 000 000—200 000 000.

1. **Kambrium**. Bü yels 540 000 000—450 000 000.

Lif valik jenon nog in vat. Balidnaedo vilups solidik davedons ön mödot gretik, kelos mögükön fösilikami. Trilobits e brakiopods binons bundaniks.

2. **Silur**. Bü yels 450 000 000—350 000 000.

Balidnaedo plans: ‘psilophyta’, glofons su län, ifi te in züamöp luimöfik. Pos ons länanims balid kömons: limanims, kels me kitinajeled oksik sufidons ta dasägikam. Müriapods e skorpions balids riskons okis su län. In vat (flifik?) fits balid davedons.

3. **Devon**. Bü yels 350 000 000—310 000 000.

Fots nenkotüedunplanas fesülik davedons. In fots luimöfik at mafibs balid lifons, kels labü skin slimik oksik nog sekidons de luimöf. Ab labons ya luegis e kripons su limeds, kels pastütöns dub skelät bomik, pla kartilagik.

4. **Karbon** (timäd kolatas). Bü yels 310 000 000—240 000 000.

In klimat vamik luimöfik planaglof gretik edavedon de marädafots binü bims geilik: lükopods, kveisets e pteridofüts: sporaplans nen flors, nen smel, nen köl. In ats mafibs kripons, näsäks flitons. Labons fomis gianagretik, libeluls dabinons, kels labons flitämatenodi mö zimmets 70. Konüdabims primons ad pubön. Ats binons nesekidiks de luimöf, ibä polen onsik papakon dub lut. Nims sökons onis pö sägikam, petegons me skails: ats binons räptuls balid.

5. **Pärm**. Bü yels 240 000 000—200 000 000.

Gladatimäd levemik, kel ye no dareigon in Yurop e Nolüda-Merop, zesüdükön, das planalif e nimalif bundanöfiks de karbon votikons. Foms gianagretik näsäkas päridikons, e no plu pubons. Räptuls dagetons fomis ömsotik, ab blebons nog smaliks. Ya ün tim at tribüt deteilon oki, kel muton palecedön as bügolians sügafas. Binons terapsids, kels ya jonons distöfi tutema, in kel gulatuts gretik binons küpidiks.

III. Mesozoig (zänodatimäd talavik). Bü yels 2000 000 000—60 000 000.

1. **Triat**. Bü yels 200 000 000—175 000 000.

Sügafs komons in foms smalik. Tutem onsik binon distöfik, po gulatuts cügatuts süikons, me kels kanons dagrainön nulüdoti oksik. Binons laidavamiks, e pajelons dub vilup heremik ta vamiper tumafik. Nu i sufidons säsunis brefobüo idavedölis, ibä kold läs dämon onis. I topäds povik e geilabelem binons lügoloviks pro ons. Blebons ga mükiks to patöfs süperik oksik, kels ovedükons onis fütüro regis tala. Planavoled binon nog ai grünik pläämü konüd seimik konüdabimas.

2. **Yurat**. Bü yels 175 000 000—140 000 000.

Räptuls vedons ai nämädikums, tovons igo okis ini lutem. Ab i böds balid pubons sui teat. El ‘**archaeopteryx**’: ruböd lufilton neskiliko de bim lü bim. Nog labon kralilis len föfasiem flitäma, e tutis in mud, binon kludo nog räptulöfik, ab labon ya plümis e bludi vamik.

3. **Kretat**. Bü yels 140 000 000—60 000 000.

Räptuls, kels binons nog valanämiks ün period at, dadeadons gretadilo ün fin ata. Täno els ‘**Dinosaurii**’ (rusaurs jeiköl) gianagretik, kels, leigoäsä el ‘**brontosaurus**’, ädagetons lunoti

---

¹ Gudikumo: latikumo peprodons

metas 27, äfinons. Nim at älabon vetoti tounas 40, ed älifon su lestab lakas e marādas, kö äzigolon ed äfidon mödotis levemik vataplanas. Mödot petäxetöl milgramas 480, pekalkulöl ma por leefada, jinon ye lü ob, das binon tu gretik, bi nim cenavamik no neodon so mödiko äsä laidavamaf, kel muton resärfön dili gretikün vamota, ad dakipön vamoti ot. Plä giananims planifidöl at i ravanims smalikum ädabinons, kels ägolons su lögs tel, pestütölo dub göb love glun trelöl ad dakipön leigaveti oksik. Len föfalögs brefik älabons kluvis japik, me kels ädasleitons ravoti oksik (el ‘**iguanodon**’). I räptuls flitöl ädadeadons ko kretat. Sügafils pülik e böds se tim et vo no edöbons atosi. Plans löpikum ko flors magifik oksik, lüxüöd kölas e smels feinik oksiks, pubons aiplu. Valöpo dagetons plunämädi, i stäbs pabeglofons.

IV. Kenozoig (nulatimäd talavik). Bü yels 60 000 000—atim.

1. **Tärtsiär**. Bü yels 60 000 000—600 000. Semikna penemöl: braunakolatatimäd. Pedilädöl ad **leotsen** (58), **loigotsen** (38), **miotsen** (26), e **pliotsen** (12), pö kels numns in kläms malons zänodis in balionats yelas periodas at.

Ün period at vol fulik me plans löpiko evol föls, klu fulik me nulüdot, blümon pro böds e sügafs, bi räptuls vöno so nämädiks e valöpo komiks edadeadons gretadilo. Äsä at ifrutidons ed itufrutidons lifamögis valik, nu ün tärtsiär sügafs dunons atosi. Tribüts vönädikün marsupafas e näsäkifidafas primöfik ya äkomons ün fin kretata, ab nu nuliks mödik läikons, nimifidafs e planifidafs davedons, nims vifagolöl, ravanims levemik, e planifidafs bigakoapik, ans sukons vati ud igo meli. In at nims gretikün, kels elifons föro, davedons: valüts, kels binons igo gretikums, tän räptuls föro äbinons. De nims lätik at te roods 4 de 14 nog retons: lasärs, sneks, krokods e tortugs. Du sügafs (pläämü flitamugs) blibons su glun ud in vat, böds mastons in lutem. Binons grup kilid, kel maston in lutem; bü ons näsäks e räptuls flitöl emastons in lutem. Lätiks äbinons vebaflitafs e luflitafs labü flitaskinäd. Lölöfi kaenik flita, äsä näsäks e böds labons, neai edagetons.

2. **Pleistotsen** ü **diluv**, **gladatimäd**. Bü yels 600 000—20 000.

Sökod nulik gladatimädas, bo yumü belemafomam lalpas¹ ün miotsen, dabiton nämöfiko in plana- e nimavoled, ifi no so stääniko, äsä ün gladatimäd pärmik. Sekü mo-e-gezug laidulik, nu sulüdio, ven glad stäänikon, täno dönu nolüdio, ven glad gezugon, aidönu foms nulik, e sotüls, suno i sots, davedons. Planem Yuropik defikon vemo, bi lalps², pürenens e mel Meditäränik neletons yili e gedrani. Men pubon. Do labon binodi rigik ä balugiki, kelos klülädon se lulat teanas onik, klu limeds no pepatöls, plantogol onik, tutem valifidöl onik, pepaton tefü din bal mödikumo ka din votik alseimik in vol. Binos volf levemik breina gretik, e ko at patöfas lanöfik, kels evedükons dabinädi badiko logöli, badiko lilöli, badiko gutöli, nevifiko golöli, flitön no kanöli, fibiki ä nen jäfidäms jelodöl, mastani ä tirenani tala, efe su län, su mel ed in lutem. Valöpo nüdranon ko töbids okik; fägon igo ad cödön oki it, ed ad dunön sludis. If no dunon gudiko atosi, tän on it gididon demü atos. Ab sublimükon oki, e vedon nesekidik de nat, nat no zedon oni. Igo omuton bleibön lobedön natalonedis. Nat no leton ad kofön oki; kanon i jäfidön nen men.

3. **Holotsen** ü **laluv**. Bü yels 20 000—atim.

Ko at enlikobs pö period nuik, ün kel men evedon gretik, ed evedükon volajeni ma meug okik. Jenöfiko at no binon period patik, ab siemil gladatimäda.

Kin osagon-li, va at ya finon?

Ba ovedos bo dönu koldik. Demädi gretik, keli labobs pö atos, kazetos te püli obas pö volajen.
(Se el ‘De Vacature’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 9—12.

CEDS E TIKODS.

¹ Gudikumo: lalpalānas

² Gudikumo: lalpalān(s)

Löf mänedon dinis valik. Dinis nejönik valik, ed i seädis grobik, ta kels jokobs so suvo. If löf dugädon obis su lifaveg obsik, bevegam vega at ofasilikon plüo lü obs. Obegolobs vegi obsik ko fred gretikum.

Med gudikün ad no kanön sludön binon: konsälid menas mödik.

Öman, kel töbidon ad parvenön, päridikon. Läb binon milagaböb, plü zigivoy se on, plü läb reton in on.

Neflens obsik mütons obis ad küpälön ad obs it, e binons ön tef at flens gudikün obsik.

Tak no dabinon, ni in nat, ni in lanöf. Volf ai dabinon.

Utan, kel speton danöfi, binon tedan, ab no benodan.

Mens mödikün no dunons ma prinsips oksik, ab baiädükons prinsipis ko duns oksik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 12.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

lädül: 'J. C. A. Meursing' in 'Oegstgeest', 'Regentesselaan': 8.

Peselons ünü foldil lid yela: 1953 Vpamäks 200.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 12.

'HENRI BECQUEREL' (1852—1908).

Fa 'F. J. Pronk'.

If spatoy in 'Paris' in el 'Jardin des Plantes', dalogoy magotis jönik, e lelogoy konletis liegik musedas difik, tän mög dabinon, das neküpoy voböpi füsüdik elas 'Becquerel'! Ga bumot neveütik at, kel binon dil lölota museda natava, süükon küpäli visitana küpälik medü plakät¹, kel nunon, das us tü 1896 mätzul 1 bal tüvotas nolavik gretikün pedunon, sevabo ut stralamikodaba. Tüvan äbinom 'Antoine Henri Becquerel', kel älabülom me atos pladi okik in ked vestiganas gretik. Tüvot säbinädikama tauma, keli älecedoy bü tim at nediloviki, äbinon sevädikam, kel äpluon vemo tefü utos, kelosi filosofans ettimik ä noloms, e kelos ädönulifükon drimi lalkimanas. Büä otikädobs kuratikumo jenoti fäküköl at, kel äninädon promis liegik pro fütür menefa, onunobs brefo bosü dö:

lifajenäd ela 'Henri Becquerel'.

Pämotom in 'Paris' tü 1852 dekul 15, ed älicinom se dafamül tälenik. Lefat omik: 'A. C. Becquerel' (1788—1878) äbinom füsüdan skilik; profäsoran pö mused natava, kel ädagetom b.v. demü vestigs lektinakiemik okik ün 1837 köni di 'Copley' de el 'Royal Society' in 'London'. I fat ela 'Henri': 'A. E. Becquerel' (1820—1891), kel äsökom fati okik as profäsoran, äbenodistükom oki dub vestigavobod veütik, pato in jäfud lita (litakiemav, späktrumam, lüminät). Äbinom datuvan fosforätöma.

'Henri' äfövom vönaoloveikodi ed äsökom ün 1892 fati okik, do primiko no pidugälom pro nolav realik. Ifivisitom polütägajuli, ed ifägükom oki pos atos ad kaenal in el 'Ecole des Ponts et Chaussées' (1877). Ün yel fovik äprimom jäfotis okik in el 'Musée d'Histoire Naturelle', ed ädunom somo ma sam fata e lefata oka. Suno äsevädükom oki as vestigan kuratik ä sitik, kel ädesinom pato ad studön natapubodis lektina-litavik, äsä späktrumi disredik e nüsugi lita. As stabaced elecedom liti pubodü lektinamagnetik, soäsä atos pefümükon letäléniko fa 'Michael Faraday' (1791—1867). Tumats küpedotas kuratik äfägükons omi ad lonülön kludodis veütik, ed ad lautön teorodis, kels äsüükons valöpo küpäli. Ya ün 1882 päbelegivom me stimalegion. Cäl stimik ad liman ela 'Académie des Sciences' ün 1889 äbinon ledino sek studa omik dö pubods fosforätik, kel äbinon fövot vestigas, kelis fat omik idunom in jäfud at. Ün 1894 ävedom lekaenal ministra ponas e vegas, ed ün 1896 äcälöy omi profäsorani pö jul polütägik. Bi äcalom zuo pö el 'Conservatoire des Arts et des Métiers', nol omik päfrutidon vo in sog gretik!

¹ Bükapöl pla el "plakat".

Tüv stralas: ‘Becquerel’, ma om penemölas (1896), äblinon ome köni di ‘Rumford’ ela ‘Royal Society’ ed ün 1903 premi di ‘Nobel’. Ün 1908 yunul 29 el ‘Académie des Sciences’ äcälom omi sekretani okik, ab te dü vigs anik ‘Henri’ äfägom ad fölon dunodi at: tü 1908 gustul 24 ädeadom no pespetölo tö ‘Croisic’ in Bretän. Son omik: ‘J. Becquerel’, ün 1873 pemotöl, ästebom suvo in län obsik ad dunön vestigis dö kristadam pö vamots donik, demü kelos ägebom danöfo eli ‘Cryogeen Laboratorium’ famik in ‘Leiden’!

Büjenotem tüva.

No binos fäd, das tüv stralamikodaba äsökon so vifiko pos ut stralas: X. Do stralams bofik binons distiks, bevü tüvs onas seköf kodöfik semik dabimon. Ün fin de 1896 ‘W. C. Röntgen’ (1845—1923) äfäkädükom volanefi dub tüv stralas: X nelogädik, kels pääsüükons dub vobed katodastralas. Gideto enemy latikummo stralis at, ven klän daveda onas piplänon, ma tüvan stralis di ‘Röntgen’. Ün prim de 1896, ven tüv äsevädikon in Linglän e Fransän, natäl veratik stralas: X ye no nog pifümükon. So füsüdan Fransänik: ‘Henri Poincaré’ (1854—1912): ziom presidala posik: ‘Raymond Poincaré’, äspikädöm dü seadod ela ‘Académie des Sciences’ tü 1896 yanul 20 dö strals: X änu pitüvöls, ed äleadom sirkülön fotografotis anik di ‘Röntgen’. Ya suno nitedäl pro ats klülädon binön vemo gretik, e pos spikäd grups äfomons okis de jäfudakompenans, sanans, biologans e füsüdans, kels, alan ma tikädöp lönik okik, äbespikoms tüvi nulik. Bevü bespiks liföfik i ‘Henri Becquerel’ äbinom, kel ästebom boso flano, ed äjinom letikön dibätiko. Fotografots bisarik äbinons pro om blöf dabina litastralas nesevädik, kels äsüükons pö om tikodis brulik valasotik, se kels too ätuvom tuvedi. Äseividom ele ‘Poincaré’ davedi stralas: X, ed ägetom gespiki, das strals äsestralons de glät, kel pidrefon dub katodastrals. Ad atos ‘Henri Becquerel’ äküpetom, das glät ivedom flüorätik. Nolavans bofik äcedoms sunädo, das äzesüdos ad vestigön kuratiko stöfis, kels ävedons fosforätiks u flüorätiks, if pääsufükons stralame semik. Atos äbinon ebo bos, kel äpliton eli ‘Henri’! Ya dü vegam lü lom, in vab okik, älonülom oke it säki, va sekid ädabimon vü strals: X e pubod lüminäta. (Lüminät binon sestralame litastralas logädik dub stöfs, kels pesufükons stralame.) E mögosöv-li bo, das lit logädik padugädon dub strals nelogädik, äsä strals: X? Dabimonöv-li näi strals logädik, me kels lefat omik, fat omik, ed om it ijäfoms, stralam nelogädik nesevädik? Nog ün soar ot ädatikom disini vestiga, e tü göd fovik, keli ästebedom nesufädiko, äprimom in voböp sperimäntis balid okik. Kisi ösevädükons-li?

‘Henri’ ägolom ino¹ cem dagik, ed äsumom platoti fotografik, keli ävilupülom kälöfo me jüds anik papüra blägik. Dü del lölik äsufükom päkedili solalite, ed äxamom soaro seki: platot leno ivoalon. Ün del fovik ämekom dönu päkedili somik, ab nu äpladom sui on kristadis anik luraninasaläda, büä äsufükom oni solame. Ün poszedel äsävilupom platoti, ed äkonstatom steni dofik. Posä idunom dönuamiko sperimänti at, ai ko sek ot, änunom ün 1896 febul 24 ele ‘Académie des Sciences’, das stöf fosforätik, äsä telsulfat luranina e kalina, dü tim, das pasufükon solame, sestralon stralis, kels dudranons da papür nedulogamovik, e koedons säxüdön largininasalädis platota fotografik. Demolöd, o reidan! das is nog ai tefos lüminäti, ed i ‘Henri Becquerel’ äsevedom lenemu, das om, ko vestigs okik, inilikom so niliko tüvi so vemo veütiki!

Tüv gretik e seks okik:

Läb kion, das ‘Becquerel’ ivälom luraninakoboti pro sperimänts okik! Atos äbinon-li fäd? Mutobs liedo blebön debiks tefü gespik ad atos. Fonäts semik nunons, das ävestigom i stöfis votik tefü vobed onsik in platot fotografik. Lautans votik sagoms ye, das ‘Becquerel’ ägebädöm teiko luraninasalädis. Motivoms atosi me küpet, das saläds at äkomons in voböp, bi fat ela ‘Henri’ ya ägebom salädis at pö vestig okik flüoräta. Mutobs kludo leadön nefümiki, va is fäd ejenon, ab binos fümik, das tüv voik de strals di ‘Becquerel’ ibinon sek dinädas fädik. Sol, keli ‘Henri’ ai äneodom pro sperimänts okik, sevabo änekomon dü dels anik. Dub atos pimütom ad no vobön, e platot fotografik pivilupöl ko luraninakristads su on, päkipedon ini layet. Pos pasetikam delas anik tiket äsüükon pö ‘Henri’ ad sävilupön seimna platoti. Okanoy fomälön stuni omik, ven sten dofik sevädik äpubon. Klu... no lüminät-li? ‘Henri’ no äbinom man, kel äzepom

¹ Ba pök pla el “ini”.

nemediko somikosi. Ba ätefos te sestralami sekü nämet pikipedöl. Ön jenet at ye nämot sestralama ömutonöv läsikön pianiko! Ab ma sperimänts luraninasaläd äfovon ad stralön ko nämot no läsiköl, e somo ‘Becquerel’ ämutom sio kludön, das itüvom stralami nulik, kel äkömon se luraninasaläd. Äreafo ad lonülön kludi dramatik at ün sudel: 1896 mätzul 1, tü düp 11id göda, ven kloks glügas ätonons love ‘Paris’, e vögs lefredik cilas in el ‘Jardin des Plantes’ äpledölas ädrudanons jü ini cem dagik voböpa. Tüv stralas di ‘Becquerel’ pänunon ün mätzul 2 yela: 1896 ele ‘Académie des Sciences’. Leigod ko strals: X äjonon, das strals di ‘Becquerel’ älabons fägi fagikumo dudranöli, e pö vestig latikum äklülädos, das älabons natäli mödo komplitikumi. Ven ‘Becquerel’ latikumo pos tim brefik ätuvom, das luraninakobots säfledülons lektinömi pefledülöl, dubä lut züöl päyionükon dub strals, ituvom medi sperimäntik ad jonön stralis okik. Metod at äklülädon binön so senöfik, das, leigodü dilet späktrumik, at vemo äpluon!

Klülos, das tüv ästigädon mödikanis ad datuvülön stralis di ‘Becquerel’ in stöfs votik. Voböp ela ‘Henri’ pägebon diseinü atos b.v. fa ‘Marie Curie-Sklodowska’ (1867—1934), kel älabof somafädo läbi ad jonön, nesekidiko de ‘E. Schmidt’, stralami nulik i pö torin. ‘Pierre Curie’ (1859—1906) äzedom vestigis okik ed äyufom nenfeniko jimatani okik. Vobod onsik älabon seki, das ätävons ün 1898 radini in min: luraninoluranat. Tüv stralama at, kel binon nämikum mö balionats naedas ka ut luranina, äjänälön volü nolavanas! Primo no nog ätanätoy radini luranine. Nog ün yel ot tüv polonina, fa ‘Marie Curie’ ma lomän ofik penemöla, äsökon. Nem: stralamikodab äpladulon vüo nemi: stralam di ‘Becquerel’. Zao dü tumyelacen ‘A. Debierne’ (1856—1925) e ‘F. O. Giesel’ ätuvoms nog laktini stralamikodabik. Latikumo pö ottopins semik de kalin, rubidin e lutetin stralamikodab natik anik päkonstaton, ed i stralam: ‘alpha’ pö samarin.

Pas ün 1903 ‘Henri Becquerel’ äpübom lovelogami kobüköl sperimäntas okik, tiädü: ‘Recherche sur une propriété nouvelle de la matière, activité radiante spontanée ou radio-activité de la matière’. Ün yel ot ägetom premi di ‘Nobel’ demü tüv stunüköl okik, ab i els ‘Curie’ äkompenons pö atos ‘in recognition of the special services rendered by them in the work they jointly carried out in investigating the phenomena of raditation discovered by professor Henri Becquerel’.

Pö fümükam natäla veratik stralamas stralamikodabik, plä els ‘Curie’, ‘William Ramsay’ (1852—1916) e ‘Lord E. Rutherford’ (1871—1937) ejäfoms meritabiko. Ün 1903 ‘Rutherford’ e ‘Fr. Soddy’ (pematöl ün 1877) älautoms säbinädikamateorodi famik. Ko atos period vestiga dacena natik päprimükon. Suno sperimänts äprimons, primo dub bejüt me diledils: ‘alpha’ (helina-kereds); latikumo fa ‘Sir J. D. Cockroft’ ed ‘E. Th. S. Walton’ ün 1932 dub bejüt me protons (prem di ‘Nobel’ ün 1951). Pos tüv nötrona ün 1932 fa ‘J. Chadwick’ (pematöl ün 1891; prem di ‘Nobel’ ün 1935), ün 1934 bejüt balid me nötrons äsökon, pedunöl fa ‘E. Fermi’ (pematöl ün 1901; prem di ‘Nobel’ ün 1938). Fovo veüt mu gretik äbinon tüv stralamikodaba mekavik fa ‘Frédéric Joliot’ (pematöl ün 1900) e jimatan omik: ‘Irène Curie’ (pematöl ün 1897), kels ägetons demü atos ün 1935 premi di ‘Nobel’ pro kiemav. Äbejütöns ün 1934 lalumini me diledils: ‘alpha’. Reidan sufädik uküpon, das tüv stralamikodaba dugon obis lü ziläk keredafüsüda. Veüt gianagretik tüva fa ‘Henri Becquerel’ vo paplänon dub atos!

(Se el ‘De Vacature’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 13—15, 17—19.

‘LA MARCHANDE DE BONHEUR’.

Fa ‘René Marcia’.

In lulit faaliko gedik, kel äbinon vü domafasads betunik nog dofikumo gediks, e kel pö finot ela ‘Boulevard’ sus el ‘Bois de Boulogne’ äjonon rägis violätik lätik sola ädonionepuböl, litareol rosadakölik ya äpubon zü bobalampads sijidöl ela ‘Grand-Théâtre’; ed in litanid filik et, sus nufül glätik nügolöpa älogädon litareklam klilik in tonats yelovik litöl:

Gaby Dorval.

“La Marchande de Bonheur.”

Ini mem tumatas beigolanas äsüikon maged nidik vomila smalik lunedìk labü logodil feinik, logs smilöl, e herem goldakölik. Vomil smalik blegülöfik, kel älabof lerouli in dramati, ätirädofof dub magul ladälöfik ä spiritik okik valanis di 'Paris'.

Ab 'Gaby Dorval': cifapösod pelüyuböl, kel äleadof svietön dü düps anik in dajäf nespiritik aldelik büsidas, kudas, letöbida milatas elanas di 'Paris', litastrali smilila okik, no älogof ün soar et logedis stunidöl, smilili fäkik, me kels beigolans äyilons, ven of in mäned renararedik okik, e ko flored gretik krüsenas goldayelovik in brads okik, me stepils smalik su jukils geilahilotik, ätravärofof pärunavegi, ed änüstepof vifiko ini tood: 'Unic' lüxüödik.

Du vab vifik äslifon nennoidiko da mödot jäfik virik di 'Tout-Paris', äseadof blotikölo in kusens sadinik, ed älogetof drimölo föfio ko nid dibätik ut läba klänik in logs veluvasümik oka, kel koedon kvänedön voli, e kotenükon ladäli.

If bal lestimanas susnumik ofik, kels soaro dränoms okis in lojad ofik, üsagomöv ofe ün del büik, das pos düps teldegfol tiks valik ofik, zad valik ofik, kuds valik ofik ötefons eli 'bougre de peintre sans le sou' seimik, kel älödom in masadalucem su tead lulid doma ot, ügesagof: " 'Mon cher, pour qui me prenez-vous? C'est tout ce qu'il y a de plus idiot'."

" 'C'était idiot'." Ab äbinos so, e so ijenos. Ven tü del et äslipof nog latiko, pigalükof dub vögs zanik laodiko tonöls, e ven idasäkof latikummo yanane kodi lenoida nevipabik et, atan isagom säkusadilölo:

" 'Ah, mademoiselle, faut pas vous facher. C'était ce pauvre petit d'en haut qui se disputait avec le marchand de tableaux'."

" 'Ce pauvre petit d'en haut'," isäkof stuniko.

Ab kim el 'pauvre petit d'en haut' üfo binom-li, kel äzanom ko tedan pänotas, e kel ägalükom eli 'pauvre petite actrice', kel ämutof vobön jü ün neit latik, se takäd padigädöl ofik?

" 'Mademoiselle' no äsefov-li omi? Pänani pöfik smalik et de masadacem, su tead lulid, kel ai ävobom, ävobom, ed äbinom so vemo pöfik, e kel nu izanom, si! izanom so vemo ko pänotatedan, kel ivilom dagetön de om pänotis anik tä suäm smilöfapülik. 'Oh là là', vio vemo iblamom omi! Ab to val at nu leno labom moni, e no labom bosu ad fidön. E ga äbinom ya so mägik. 'Pour sûr', äbinom no man, äbinom lienil ko pär logas. 'Mademoiselle Gaby' ämutof vobön vemiko, atos äbinon vo veratik, ab ämeritof nemu eli 'tas d'argent', ed om, ävobom no nemödikummo vemiko, 'et c'était la misère noire tous les jours'."

'Mademoiselle Gaby' isoalükof oki primo boso leskaniko ini cems lüxüödik okik, ab tikod dö pänan pöfik smalik, kel no äbinom man, ab lienil ko pär logas, no ilüvon ofi, ed imagädon pö of so vemo, das ileadof falön oki ini stul kovenik, ed iseidof oki, ko kubits su kiens, e kap okik pestütöl in nams okik, ad meditön, so lunüpo, jüs lüxüöd ofi züöl de jidramatan smalik pemikösömüköl äjinson naudodik lü of, ed of, ko disin süpiko pö of äsüiköl ad yufön omi, äronof löpio, e büä of it äsefov gudiko, kisi ädunof, äjutodof ini cem pänana smalik.

Älogof omi nog fo ok. Äseadom su lesöf, nen taped, labü lögs demü kold krodio dis ok pepladöls, in mänedil binü veluv blägik, ko herem nidiko blägik pödio peköböl zü logod mägik paelik, in kel logs mu blägiks ädrimons. Äsmökom pipi, kelosi äcedof taädami drolük ko logot boso molädik omik. Äbinom so stunik dö nüköm süpik ofik, das äglömom ad löädön.

Fo om in zänod cema su skafäd pänot gretik äbinon. Älogof oni me loged vifilik: su pödaglun in benöf zadik kölas yunik, maged nämik lesiöra peharnadöl su jevod äbinon, e sus lesöf len feradratil ekrugöl lampiun kilkölik älagon.

Vög ofik, boso fäkädik sekü bluv, isagon:

"Säkusadolös obi, o sö! das nüjutodob stedälo! Binob jinilädan olik, kel lödof dono. Elilol vo niludo seimna dö ob: 'Gaby Dorval: La Marchande de Bonheur'."

Ab, du smilil lügik äpubon zü lips omik, igesagom:

" 'Ah, la Marchande de Bonheur'! No sevob oli, ab kömol ebo pötatimo."

Äsukom in blitapok okik ad gleipön könädis anik.

"Sulds fol. Ats binons katäd lölik obik. Selolös obe bosu läba! Vilol-li? Neodob oni mu vemo." Ed äsmilom me smil lügik ot... Vög ofik ibinon raudik sekü fäkam, ven äsagof:

“Äkömob ad begön ole ad däsinön skätis anik de pösodil obik; sevol vo osi, stibaskätis viföfik anik pro delagased.”

“ ‘Oui, oui, je comprends’ ”, igesagom ed iramenom sunädo skätamabuki okik.

“Zigolölös te boso! Vilol-li? Ab no tifalölös love tapeds di ‘Smyrna’ oba! E stunidolös lekanotis obik, kels labons ma el ‘marchand de tableaux’ lekanavöladi levemik, ab maketavöladi dis ser!” “Zigarüls binons su fenätabam”, nog iläükom ad atos.

E täno idäsinom ofi, in jästäds mögiko valiks; däsinotis smalik, voätik, fulü viläl, fulü ritmut blegülovik. E vüo ispikodons dö valikos.

“At binon-li pänot, dö kel ezanol ko el ‘marchand de tableaux’?” isäkof, du ästanof fo mag lesiöra peharnadöl su jevod, ko lit yunik in logs nidik omik...

“Ha! elilol-li atosi? Si! at binon ‘Parsifal’ obik, pö prim teva okik. Älofom tä at suämi smilöfik. E ven äläidälob pö suäm obik franas 500, äsäkom, va ävilob kädädön krigagaenäti. Ad kelos älofob ome, if no äkoedom moön suniko, ad koedön vokädön omi: levi! E täno jov äjenon.”

‘Gaby’ äsmililof, du ästanof stunidölo fo pänot, e tiko ya älogof oni sus cimamulür in el ‘boudoir’ okik.

“Lofob ole franis 1000 tä on”, äsagof täno süpiko.

“ ‘Accepté’ ”, äsagom ko nid dibätik in logs okik, “ ‘et mille fois merci, vous savez’ .”

“Binol-li nu fredik?” äsäkof in pülsif ad givön läbi.

“E mu! Dü dels tel no efidedob.”

“ ‘Mon petit, mon pauvre petit’ ”, ‘Gaby’ ätro dof fäkiko, ed of it no äsevofo, lio äjenos, ab süpiko äseadof näi om su lesöf ed äkipof nami omik. So äbleibons seadön seilölo in solalit nefümik nifüpadela, kel ämoikon nevifiko se masadalucemil.

Jüs ‘Gaby’, pos medit lunüpi äsagof:

“Mutol pänön bosu votik.”

Äflekof nevifiko logodi okik lü of:

“Kikodo-li? Kisi-li üfo?”

“Ad meritön moni mödikum. ‘Des petites femmes dans un bar, au Bal Bullier’.”

Älemufükom nevifiko kapi okik.

“Neai kömob ini ‘Bars’, e no danüdob! Atos binon nejönik, nejerik e vobod läsofik. Lifob is ko drims obik, buks obik: ‘Tristan et Yseut’, ‘La Légende de St. Julien, l’Hospitalier’, ‘Les Contes du Moyenage’, ‘Idylls of the King’ fa ‘Permyson’, ed in ons tuvob jöni, visionis litüköl pro vobod obik. E seimna ün fütür odasevoy, das vobod obik binon jönikum, labon völadü gretikum, ka dins vagik läcerik votik valik.”

“Si!” ‘Gaby’ äsagof nelaodiko, “ ‘c’est beau, c’est beau’ .”

Dü del retik lölik äbinof stilik ä disipik. Poszedelo pö dönuamapläg ämutof betikön pänani smalik, kel no äbinom man ab lienil ko pär logas, kels äsufom so kuradiko miserabi okik, bi äkredom jöni drimas okik, voboda okik.

Nog neai ibitof so fredöfiko, äsä ün soar et, bi lif ofik älabon diseini: blinön bosu lita, bosu freda, bosu läba in dabin fikulik lekanasvista pöfik. Ud äbinos-li te, bi älabof dibätiko in logs okik magi pänana smalik, e dibätiko in ladöf okik liti glori lelöfa süiköl?

No äsevofo osi. Ab ün paud, ven ästanof in lojad okik zänodü sog stunidanas, äsagof süpiko, du äbegof me namajäst stili, ko fef cogedik:

“ ‘Mes amis, mes amis’, ya dü vigs mödik getedob olis in lojad obik, dalilob plimis olsik, leadob kidön namis obik, e kredolsöd vo obi, yof gretikün äbinon pö ols! Ab nu mutols dunön obe plitodi. Labob is stibaskätis anik pösodila obik, kels pedäsinons fa pöfülan: pänan, kel odelo obinom famik, kel labom täleni mödik, e sekü atos päridikom dub faem. ‘Eh bien, allez’, frans 100 pro stibadäsinots at, e frans 1000 pro kretädadäsinots at. Ed if vilols logön obi jenöfiko läbiki, remolsös üfo, ‘donnez, donnez. C’est pour mon petit’.”

“ ‘Vous avez un enfant’?”

“ ‘Pas tout à fait’!”

“ ‘C’est votre amoureux’?”

“ ‘Pas tout à fait, mais je l’aime beaucoup’. Ed ol, o ‘Sergines’! kömolös odelo ini voböp omik, e lautolös yegedili dö om in delagased olik! Rajanobsös ebo tü düp kinik! Tü düp: degballi? ‘Bien’. Ed ol, ‘cher maître’, kälolös, das ogetom pö dajonäd kömöpladili! ‘C’est promis, n’est ce pas’? E nu, o söls! momofob olis valik, mutob votaklotön obi pro süf sököl. Ekö! Is dan obik binon.” Ed ätovof balane pos votikan nami feinik niedik okik lü lips omas. Äbinos ‘succès foudroyant’.

Nemediko pos plösen, ävabof in tood: ‘Unic’ ofik lomio, äkripädo, ko brads okik fulü flors, stiliko löpio, ed ämaifükof nelaodiko yani cemila omik.

In masadacem lulitik, kö sviet sofik lampiuna kilkölik ävebon sus lesöf, äseadom, pevilupölo in lefog benosmelik zigarülasmoda, kel älöpiozugon nevifiko lü nufed.

“ ‘Coucou, c’est moi’.”

Ästralof.

“ ‘Voici pour quat’ sous de bonheur.’ Prod de stibaskäts olik. No logolöd nu badiniludiko! oplänob ole bo vali. Digidolöd nu läbi olik! ‘Pauvre petit’, kredob, das kösömol so vemo pö miserab olik, das no kanol plu suemön osi.”

“Atosi vo no kanob suemön! Ab atosi sevob, läb gretikün binon kapil blonik olik sus krüsens goldakölik!”

Ägleipom nami ofik, äkidom oni.

“O ‘Gaby’! binol solastral in lif obik.”

“Binob ‘la Marchande de Bonheur’,” äsagof nelaodiko.

E no äsevom, vio äjenos, das mud omik ästuton süpo su lips redik ofa.

(Se el ‘De Nieuwe Courant’.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 15—16, 19—20, 25—26.

NUN.

Söl: ‘J. G. M. Reynders Sr.’ sekretan-kädan Diläda valemik feda Vpaklubas, ‘Den Haag, Hugo de Grootstraat’: 82, begom limanes kluba at, kels no nog epelons limanamamonis oksik, ad sedön atis ome. Begom ya ad no sedön ome moni medü flänükamazöts (‘coupons-réponses’), bi zöts at no kanons pacänön tä mon kädöfik. Sevobs, das pro foginänans sed mona kodon fikuli anik, ab spelobs, das flens foginänik obsik no ovitülons ad bemastikön fikulotis at. Bal fikulotas binon, das in läns semik no daloy binön liman kluba foginänik. Sekü atos ozesüdos, das monised jenon demü lüsed Volapükagaseda (e no demü limanam Diläda). Limans, kels kösömons ad sedön moni söle: ‘Dr. Arie De Jong’, u kels labons kali pö söl at, kanons bleibön sedön ome moni pedeböl.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 16.

NUNS.

Söl: ‘P. H. J. Uittenbogaard’, sekretan-kädan Volapükakluba valemik Nedänik, opotom ünü mul balidfovöl potakitazötis ad kädäd limanamamona pro 1953 limanes ut kluba, kels no nog epelons limanamamoni okas.

Ünü foldil 2id yela: 1953 Vpamäks nonik peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 20.

PROGED E STAD ATIMIK TUMÖRAVA SPERIMÄNTIK.

Fa Dr. O. Mühlbock.

Se el ‘Antoni Van Leeuwenhoek’-huis, ‘Amsterdam’.

Prim vestiga nolavik nutimik kansera kobojenon ko tüv siüla as stabäd stöfa liföl. El ‘Zelluar-Pathologie’ (= malädav siülik) ün zänod tumyela büik fa ‘Virchow’ pestaböl kanon palecedön as primapün kuratiko pefümüköl.

Volf fovikum kansera-vestiga nutimik pateilon ad stadäds kleilik tel. Balid pamäkon dub stud binoda kansera, lediniko medü daluskop. Tümörs pabepenons e padadilädons. Kanseravestig

ädu-ton lü jäfud naatomanä malädavik. Ün prim tumyela stadäd telid eprimon, kel kanon pamäkön dub stud vestiga dunodöfik e dub ut koda kansera stabü sperimänts.

If suimoy volfi stadäda telid, plakoy, vio tüvs nulik valik in jäfud sanava-biologik flunons kansera-vestigi. So tuv bakteras ai nulikas as malädikodians enüpedon dü lunüp stäpedoti okik kanseravestige sperimäntik. Äsukoy mikrobi, kel kodon kanseri. Timi e vobodi nenfiniko mödikis egebädoy pö atos, e yels mödik epasetikons, büä äsüadoy, das kanseramikrob no dabinon. Atos edulon so lunüpo, bi binos ai fikulikum ad blöfön, das bos no dabinon, kas bos sio dabinon. Pö atos jenöfot binon, das ätuvoy semikna sio bakteris in tümörs kanserik, e das täno äzesüdos, das ämutoy fümükön, va ats ämutons palecedön as kodian voik. Medü vestigs sperimäntik pö nims ämögös fino ad begespikön säkädi at.

Pro atos ämutoy ye labön büiko fümi, das kansera-säkäd äkanon pavestigön in voböp medü sperimänts pö nims. Dönu vobod mödik äbinon zesüdik ad kanön blöfön süadükölo, das kanser no binon pat mena, e das jenöfiko tümörs kanserik ot kanons paküpedön pö nims valik.

Bal tüvas veütikün ün prim stadäda telid vestiga sperimäntik kansera äbinon, das tümör äkanon palovegrifön de nim bal ini nim votik — saunik, das kludo lovegrif tümöra äbinon mögik. Pö atos ya suno äklülädos, das lovegrif te äplöpon, if siüls lifik pälovegrifons, e telido, das tümör ön mod at ini nim telid pelovepolöl äbinon natälo tümör ot, äsä ut, kel pigrifon. Atos äjonon, das ön mod at no tümör votik idavedon, ab das siüls lifik pö grif pelovepolöls äläilifons ed äpluikons.

Sluds se sperimänts at mödanaediko pedönuöls älabons sinifi levemik. Dö näfätam ön siäm rigik, äsä ibüocedoy oni büiko, kludo äkanoy leno spikön. Lovegrifs at binons zuo blöf nemöga saunikama spontenik tümöra badöfik. Kanserasiüls binons äsvo nedeädöfiks, bisä tuvons stipis pro gloy onsik neodikis. E sperimänts at lesions cedi büikumo te peniludöli, das kanserasiül pedavedöl, ai bleibon binön kanserasiül.

Jenöfot, das tümörs te äkanons palovegrifön ini nims sota ot, äbinon koded pro vestigs mödikum. Samo, kikodo tümör in mug pedavedöl no laiglofon-li pos lovegrif ini rat e güiko? Nenäfätöf ta gloy tümöra pö dinäds semik dabinon-li? Ed if si! mögos-li ad davedükön nenäfätöfi at?

Ün yels balid pos tuv griföfa tümöras äjinos vemo, das nenäfätöf somik ämuton dabinön jenöfiko. Ibo, äklülädos, das pö lovegrif tümöras ini nimasot ot tümörs pegriföl äglofons te in dötumanum semik jenetas; ai nims ädabinons, pö kels tümör pilovegriföl no äglofon. Nims at äbinons-li nenäfätöfiks, ed if si! kikodo-li? Dü lunüp no äkanoy givön gespiki ad säks at. Tuved säkäda at ävedon pas mögik dub proged nola obsik dö koapanatäl gerädik. Gerädav ätidon, das i nims ototik nog äkanons labön bevü oks difis gretik, kels no nedons binön logotiko sienoviks. Tümörs pelovegriföl nu äklülädons binön plödäkösömiko senöfiks pro difis igo minumiks in koapanatäl gerädik.

Pro vestig atosä davedükam tribütas gerädaviko rafinikas nimas äklülädon labön völädi susdigik. As tribüts gerädaviko rafiniks lecedoy nimis, kels dub koit gemik ai pelaidunöl evedons homozügotiks, sevabo, das nims tel tribüta rafinik ot, kanons palecedön as teläd balnögik. Binons altefo dientifiks.

If atos binon soik, pö nims at lovegrif tümöras de nim bal ini votik muton plöpön pö dötums 100 jenetas. Atos äklülädon binön jenöfiko soik. Me atos büocede tefü nenäfätöf ta tümörs stab alik pimoükon. Vio gretik säspetikam mögiko äbinon — bi dub atos spel ämoikon, das äkanoy saunikön kanseri medü meds nenäfätöfüköl — vestig sperimäntik kansera pistabükon me atos sui stab legudik.

Vio völadik stud tümöras pelovegriföl äbinon pro kanseravestig sperimäntik, ön tef bal vestig tümöras pegriföl muton labön neseki: no kanon tidön obes bosi tefü kod daveda kansera.

Pro stud atosä methods difik tel ämutons padatikön kuratiko. Balid binon stud tümöras spontenik pö nims. Pro gebäd metoda at davedükam tribütas rafinik mugas älabon leigo völädi susdigik.

Das pö mugs se bridot migik tümörs difik äkanons davedön ya äbinos sevädik pö kanseravestigans balid. Ven se nims tribütabims rafinik pidavedükons, äklülädos, das mödots

tümöras spontenik at pö tribüts rafinik difik äjonons difis plödakösömiko gretikis. Pö tribüt seimik, samo, mödot dögakansera äbinon vemo gretik, pö votik ut luegakansera, e dönu pö votik ut kansera in bom, e r. Sevoy jü atim zao tribütis difik 70, kelas al labon patöfi kaladik, kel vedükon oni pötikumum pro vestig seimik, ka votiki. Slud se vestigs at äbinon, das daved kansera in tribüt semik äsekidon de koapanatäl gerädavik tribüta at.

Sinif faktora gerädik pö daved kansera äbinon dub atos kleilik, ed atos äzesüdükon studi fovikum. Binos meritab de ‘Korteweg’, das in Nedän stab pevedükon pro vestig ko tribüts gerädaviko rafiniks.

Frut gretik telid davedükama tribütas rafinik at äbinon, das me atos mög pävedükon ad deteilön faktoris koapanatälik at de faktors de züamöp, kels flunons davedi kansera. Flun faktoras se züamöp klülädon binön in jenets semik süpädiko gretik; somo votikam nulüdota älabon fluni ad mödotanum kansera. Dil votik tümörava sperimäntik äkanon leigo dagetön ün yels lätik leflitáli gretik medü tribüts gerädaviko rafiniks: vestig tefü flun hormonas ad daved tümöras patik.

Jäfüd telid kanseravestiga sperimäntik, kel ädibätükon dasevi obsik koda kansera, äbinon davedükam mekavik kansera in tops vilädik koapa medü stöfs sonemiko kanserabiks.

Ün prim küped klinigik de ‘Percival Pott’ ädabinon, das nüvobed lunüpik suta pö cimiklinükans äbinon koded daveda kansera. Yels 140 ye epasetikons, büä medü sperimänts pö nims blöf netablöfovik (balido fa vestigans Yapänik: ‘Yamagiwa’ e ‘Itchikawa’) äkanon pagevön, das stöfs tarik äkanons davedükön pö nims kanseri. Sperimänts büikum, dönuamiko ko disein at pidunöls äbinons nensekiks. Nu sevobs kodis atosa: binos tim nekredoviko lunik, kel muton pasetikön, büä dub träit at kanser davedon. Äbinos sufäd e laidäl vestiganas Yapänik at, kels ägevons fino seki.

Tuvot at — das kanoy davedükön vilädiko kanseri — äjafon mögis nulik susnumik pro stud tefü daved kansera. Vestigs at, pö kels ‘Deelman’ älabom kompeni vemo veütiki, ämödükumons klatiko noli obsik. Ab no nog vestigs at pefinükons. Pö atos äklülädos — soäsä so suvo pö vestigs nolavik — das jenöfots mödik, kels balidlogamo äjinons binön balugiks, äbinons pö stud fovikum mödo komplitikums.

Vobod ko stöfs kanserabik päfödon vemo dub vestig kiemavik dö natäl e binod onas. Tar binon migot vemo nehomogenik se stöfs mödik pekoboyümöl. Dub vestig kiemavik süperik kiemavan Linglänik: ‘Cook’ e keyufans omik äplöpoms ad mökön stöfis kanserabik distik in foms rafinik, sodas nu kanseravestigans äkanons vobön ko stöfs rafinik at.

De timül balid, tü kel älärnöy ad dasevön, das kanserasiül diston de siül nomik, esäkoy oke, kiniks dists kiemik siülasotas bofik at äbinons. Step balid in vestig at äbinon teiko diletik. Gespik päasukon ad säk: kanserasiül ninädon-li binädis ot äsä siül nomik, e stöfs votik komädons-li in kanserasiül, äsä in siül nomik?

No ätuvoy difis kaladik, i no ven ädunoy stepi telid, me vestig mödotas stöfas difik in siüls bofik at.

Ädunoy pas stepi progedik, ven äfümükoy no te mödoti stöfas difik, ab ven vestig pästäänükon ad dunod e geäds pävedüköl dub stöfs patik in siüls. ‘Warburg’ äbinom balid, kel ätuvom difis dunodik vü siüls nomik e siüls kanserik. So fümik äsä binos, das lifs at mutons labön veüti, leigo binos fümik, das spel, keli älaboy rigiko, das ituvoy me atos kodi daveda kansera, no pefölon. Difs petuvöl binons vemo luveratiko no kod ab sek cena siüla nomik ad kanserasiül.

Vestigs kiemik at nog leno pefinükons. Proged nola obsik proteinakiema e näzümakiema estigädon i plödakösömiko kanseravestigi sperimäntik. Ko methods nuliko petüvöls, pö kels fütüro i dilod metodash rafiniko füsüdikas opluikon, vestig at päfövon.

Ziläk gretik votik kanseravestiga sperimäntik pamänioton me nem: “kiemasnav kansera”, jäfüd, kele ‘Waterman’ ededietom in Kanserastitod Nedänik dili gretik lifavoboda okik. Lekäl kötetavik e lekäl me strals di ‘Röntgen’ e radinastrals edagetons pladi fümik pö bekomip kansera. In jenets mödik dagetoy me methods at sekis süperik e fífümikis, ab te täno, if tümör nog binon topik. Binons fümiko nensekiks, if kanser eduglofon ini jäfidäms votik, ud if metastats

edavedons. Pö jenets somik ilaboy speli ad kiemasanav — sanav medü stöf kiemik seimik, kel, pötöfiko pegebädöl, pablinon ko blud lü jäfidäms e histuns valiks koapa, e dunon is vobedi nosüköl in kanserasiüls.

Flag, kelis mutoy lonülön pö stöf at, binon, das koapasiüls nomik no padämükons. Jünu no nog eplöpoy ad tuvön stöfi somik. Jäfüd votik nonik kanseravestiga sperimantik ejafon säspetikamis biedalik so mödikis äsä at. Nenfinik lised stöfas binon, kelis esteifüloy. Val äbinon nensekik, sodas no binos stunabik, das atimo küpoy misekimi anik in jäfüd kiemasanava kansera.

Säditretaveg balik binon, das plöpüloy me balädikam gudöfik. Milats stöfas pasufükons ele ‘screening-test’ (= sibamabluf) sonemik. Stöf semik pagivon ön mod seimik mö mödets difik nimes labü tümörs badöfik. If no küpoy vobedi in tümör, stöf sököl paxamon. If ye tuvoy maloti igo püliküni vobeda ona in tümör nima, tän fovoy ad vestigön stöfi at pö dinäds difik, e leigo stöfis difik de stöf rigik pedefomölis, e ko on nabiko röletikis. Atos binon vobod gianagretik, if vätälöy, das de milat stöfas jünu pexamölas, te lul u mäl pötöfons ad pavestigön fovikummo.

Metod at binon ye tikavikum ka metod plakavik, e promon ad prodön sunikummo sekis, pato if i binoy büfiko kotenik, if no dagetoy lölöfiko diali: stöf, kel nosükon kanserasiülis valik — e teiko atis.

(Se el ‘Ned. Tijdschr. v Gen.’ 1953 setul 5.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pads: 21—24.

CEDS E TIKODS.

Pöp mekon püki: lautans lölöfükons oni.

Voltaire

Men buükon ad dunön mödikumosi, ka bligi okik, ka te teiko bligi okik.

Jean Paul.

Mutoy sevön ad gebön leigo späliäliko cogedi, äsä sali.

Pythagoras.

Ün lif lunik obik, elärnob bu val dinis tel: balido ad pardön mödikosi; telido ad glömön neföro.

Guizot.

Obo, elärnob ad glömön mödikosi ed ad begön, das viloyös pardön obe mödikosi!

Bismarck.

Dins kil dabinons, kelis plägob e lobülob. Balid binon: sofäl, telid: täm, kilid: mük.

Binolöd sofälik, ed if binos zesüdik, kanol binön künik. Binolöd tämik, e kanol binön giviälük. Vitölöd ad buükön oli it bu votikans, ed okanol binön bos, u dunön bos, pro votikans.

Lao-Tse (tumyel VIid b. Kr.)

Binob man lekreda e pleka, ed igo if pödäcöpoböv, labob konfidi, das ölaboböv nämü ad no noädön Godi. Slaman sagon: “Dabinom, ed ek votik, äsä om, no dabinom.” Kritan e hindutan sagon otosi. Ed i budan labon dasevi ot, ifi gebon vödis votik.

Gandhi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 26.

NUNS.

Ko danöf kanobs nunön, das egetobs de lautans e redak “Gaseda Nedänik sanava” däli ad lasumön ini gased obsik yegedi nitedik dö stad nuik kansera-säkäda.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘J. P. Verspoor’, ‘Columbia, Miss.’ (Lamerikän), ‘16th Avenue North’: 1507.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Ladet nulik:

söl: ‘Jan Svat Petr.’, ‘Uniwersytet’ in ‘Kraków’ (Polän).

Peselons ünü foldil 3id yela: 1953 Vpamäks 100.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1953. Pad: 26.

1954 (yelod 19id)

POTÜ YELACEN.

Dönu yel bal epasetikon, e lofobs flenes valik obsik vipis gudikün obas pro yel nulik. Dü yel epasetiköl ekanobs pübön nomiko gasedi obsik e lofön reidanes lestümik yegeedis veütik ä nitediks. Ga no binobs koteniks. Fe etuvobs menis, kels labons nitedäli pro Volapük, ed igo studons fefiko püki at, ab yel lölik epasetiköl no eblinon limani nulik bal, ni Volapükaklube valemik, ni Diläde valemik feda Vpaklubas, ibä neodobs so vemo onis. So neföro dial di ‘Schleyer’ pojenöfukon. Gö! töbidobsös obs valik ad slopükön limanis pro klubs bofik! Spelobsös das yel: 1954 oblinon obes pösodis yunik mödik, kels okevobons nämöfiko e lanäliko ko obs ad födön diseini sublimik obsik: jenöfikam kosädamedöma bal pro menef lölik!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 1.

REKLAM DUB MIDUNS.

Ma yegeed in el ‘Haagsche Post’.

Nek onoon plu völadı gretik reklama pro büsid; e pato in Lamerikän ya egebädoy medis mu bisarikis da tirädön nitedäli pro büdis u yeg patik. Suvo seki nog mödikumi ye reklam go fädik dageton, ifi at no labon ai kodi leigo plitiki. So prim plaga gretik tutisanana Deutänik yunik in ‘London’ päkodon dub... nübreik! Do ilödikom ya dü tim ze lunik ini ‘London’, no äkanom plöpön ad dagetön plagi. Ba atos äjenon dub netät omik, ba dub kods votik, jenöfot ädabinon: stebedacem omik äblebon vagik. Ün soar seimik, ven äprimikom ad golön lü bed, ämemom, das ileadom seatön in stebedacem okik buki, keli ävilom reidön. Ägolom ad ramenön oni. Sekü jenöfot, das ägolom su pantufs, steps omik äbinons nelilamoviks in stil neitik; atos kluo plänon, das maifükölo yani cema äsüpädöm nübreikani, kel klülabiko no ililom, das älükömom. Stad äbinon fikulilik pro palets bofik; ab tutisanan yunik no äperom dü timül blümäli okik.

Äsäköm lotane neitik okik me vögäd mu komunikün, me kis äkanom yufön omi. Atan, kel älogom in atos mögodi ad mogolön no pöpönölo, äsagom nefümiko, das älabom tutadoli so vemo jeikiki, e nu icedom, das sanan bo övilom yufön boso omi. “Lesi!” votan ägespikom, “binob ai blümik pro malädans obik!” E büä nübreikan pebluvüköl äsevom, kis äjenon pö om, tutisanan ya ipedom omi ini stul. “Tut kinik binon-li dolik? Ah! si! logob ya oni: at binon ut!” Pö vöds at äpladom pö tıfan knobodi gumik ini mud, ed äpedon leigüpiko klorofumamaskari sui mud e nud; tofıs anik klorofuma sui on, ed ün tim minumik nübreikan äbinom nesevälöfik. Nu tutisanan älaranom, e pos minuts nemödik poldans tel ibemekädoms tifani, kel nog ai äseatom nennämiko in stul. Ven pädasäköm ün del fovik, e tutisanan äkonom, vio ibemekädöm omi, tıfan it ästunom mödiküno, ven älılom, vio jenot ijenon. Klüliko jenot pänunon ko pats valik in delagased, ed ün soar ot delagaseds gretik pämagodons ko fotografots tutisanana e doma, kö fanäbukam bisarik ijenon. Reklami gudikün tutisanan no ikanom vipön: malädan bal pos votik ävilom leadön lekälön oki fa man, kel ivedüköm midunani riskädik nendämoviki pö dinäds so patiks.

Leigoäsä nübreik at ävedon stab pro monem tutisanana, volut sy lardamel ävedon koded pro fam literavik lautana. Jenet et äjenädön so. Bevü skip sailanafa: ‘Leonard’, labü lodot balatacanas dü vegam de ‘Hull’ lü ‘Rio de Janeiro’, su lardamel volut ädavedon. Käpten päjütodeidom fa volutans, balidstiran päjedom de boid. Telidstiran ädebom dani te dinäde, das volutans äneodoms eki ad stirön nafı, bos, pro kel nek omas älabom skili. Ämütoms omi ad nafön lüodü flumed: ‘Amazonas’. Sekü müt dinädas no äkanom dunön bosı votik, äsä lönülön ma vil volutanas, e dunön utosi, kelosi atans äflagoms de om. Ab äsuemom vemo gudiko, das atos äbinon te zög leduna, bi nendoto ömoükoms omi, sosus ödagetoms logami läna, bi demü sef lönik oksis, no ökanoms leadön lifön omi as temunan jenota. Kodü atos ämutom betikön medis ad steifön ad savön ön mod seimik lifı okik, ed ad kosikön ko volanef plödü ut nafa, bos, kel

äbinon ün tim et, lunüpo bü datuv radionatelegrafa, tio nemögik. Zuo päspionom klüliko japäliko. Äplöpom ye ad ramenön oke nenküvido fladis vagik anik. Sosis nu älabom dü timül livüpi, ed äsevom fümiko, das no päspionom, äpenom me vöds nemödik konoti voluta, nemi nafa, e lüods vegama sui papürableds, kelis äsleitom se buk, me kel ebo äjäfom ad reidön, e kel älabon tiädi: “Melaheroedan”. Bledis at äninükom ini flads ed äjedom atis ini mel.

Äbinos benofät, das bal fladas pälöpiosumon ya suno dub kånamanaf Brasilänik: ‘Chiquita’. Bi stiran ibüomesülom ad mäniotön vianälüodi e luneti e videti lätiko pifümükölis topa, kö naf äbinon tü timül et,alna ven äjedom fladi love boidastutöm, kriganaf äneodon töbidi nemödik ad datuvülön volutanafi. Ün neit älaboy pöti ad nilikön nenküvido lä naf, e nog bü prim delalita, kånamanaf äkömon leni flan nafa. Volutans ün neit päsüpädöls no u tio no ätadunoms, e päbemekädoms e päjänädoms fasiliko. Päloveblinoms lü boid kriganafa, du el ‘Leonard’ päskipon ko matrods Brasilänik de el ‘Chiquita’, ed älüodikon sumätöfö lebüd telidstirana pesavöl dönu lü ‘Rio de Janeiro’. Vel volutanas, kels pälecedoms as lustigädans äpönidoms miduni oksik len for; votans päcödetoms ad fanäbamapönods lunüpik.

Binos-li stunabik, das ün tim et, kel binon romantikum ka tim nuik, alan ävilon dalabön buki, kele stiran ädanädöm lifi okik? Ibä i jenet at ko pats valik pimänioton dub delagaseds, e buk, kel, nen jenot lügadramatik at, ölabon vemo luveratiko fäti ot, äsä buks votik so mödiks — e gudikums! — labons, ädageton benoseki neleigodovik. So dinäd, das stiran äsleitom papürabledis, sui kels äpenom ditretaluvokädis okik, ebo se “Melaheroedan”, kel äbinon fädo blümik nilü om, ävedon kod, das tiäd lekonedä at e nem lautana: ‘John Parminter’ päsevons fa alan. Atos äbinon reklam gudikün, kel ikanon pavedükön pro om e buk omik!

Jonobsös nog näio, das jenot lügadramatik votik su sean lardik etirädon küpäli volanefa lölik ad lid relöfik. Diseinobs is eli ‘Nearer my God, to Thee’, keli musigalef su boid ela ‘Titanic’ äpläyon, ven stemanaf at, dü täv balid oka, äjokon tü d. 15id prilula yela: 1912 ta gladabel, e ko tävans 1500 okik, änepubon ini dib mela.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pads: 1—3.

COGEDS.

Söl: ‘Pink’ leaom logön domi nulik okik. Visitan äküpetom: “Jinos lü ob, das fidacem binon vemo smalik!”

“O!” ‘Pink’ sagom: “no binobs fidans gretik.”

Calan: “O ‘Wilhelmus Franciscus Kleyn’ ! vipol-li vomi at as jimatan gitöfik olik?”

Jigam: “Si! vilom atos!”

Calan: “Ed ol, o ‘Angélique De Groot’ ! vipol-li mani at as himatan gitöfik olik?”

Jigam rediköl: “O vemo vilöfo, o söl!”

“Sevol-li eli ‘Jansen’? Atan evedom leliegik ünü muls mäl me laut poedotas.”

“Lio atos binon-li mögik?”

“O! äpenom lelöfapoedotis jiviudane liegik.”

Pö dönuamapläg pro galadakonsärt jikanitan äkanitof so mi, das volut voik ädavedon bevü musigals. Dilekan musigalefa äbüdom stili, ed äbegom mu plütiko jibalümane: “Ag! o läd! vilol-li bo notodön eli ‘c’ olik? Tän kanobs baitonükön ma on musigömis obsik !”

Om: “Osagolöv-li: si! if osäkoböv oli?”

Of: “Osäkolöv-li obi, if osagoböv: si!?”

Himatan Lamerikänik lü jimatan yunik okik: “O ‘darling’ ! fided at binü zibs peflödöl binon süperik! Esäflödöl-li ol it vali?”

‘Trees’: “Ebüakanitob äsoaro vo dü düp bal pro söl: ‘Zwart’.”

‘Truus’: “Glorö! atos binon ebo mu gudik! Kanob leno plidön mani et!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pads: 3—4.

NOTED.

Kanons pasivön medamü bukated:

‘Dr. Arie De Jong. Wörterbuch der Weltsprache. E. J. Brill, Leiden’. ..... fl. N. 4,00

‘Dr. Arie De Jong.’ Gramat Volapüka. ‘E. J. Brill, Leiden’ 1,00

Kanons pasivön de ‘Dr. Arie De Jong. Leiden. Herengracht’: 58. Potakal: 107174 e de söl: ‘J. G. M. Reynders. Den Haag. Hugo de Grootstraat’: 82. Potakal: 199061:

‘Dr. Arie De Jong. Leerboer der Wereldtaal’ ..... fl. N. 1,00

‘J. Schmidt. Lehrbuch der Weltsprache Volapük’ 0,80

‘F. J. Krüger. English-Volapük. List of 3000 most frequent Words. First thousand’ 0,50

‘J. G. M. Reynders Sr. De Wereldtaal Volapük’ 0,35

‘Short Grammar of Volapük’ 0,20

‘Aperçu du Volapük’ 0,20

‘Kurze Grammatik der Weltsprache’ 0,20

‘F. J. Krüger. Compendio del Volapük’ 0,20

‘F. J. Krüger. Kortfattad Volapük-Grammatik’ 0,20

Hüm Volapüka. Samäd 1 0,05

Hüm Volapüka. Samäds 10 0,25

Hüm Volapüka. Samäds 50 1,00

Kapit: 13 peneda balid paostolana: ‘Paulus’ elanes di ‘Kórinthos’ 0,10

Statuds e nomem konömik Vpakluba val. Nedänik 0,25

‘Statuten en Huishoudelijk Reglement van de Alg. Nederlandsche Wereldtaalvereniging’ 0,25

Pro yunenef Nedänik. Bledils 4 0,10

‘Voor de propaganda van het Volapük.’ Bledils 6 0,10

Volapükagased pro Nedänapükans. A yelod 2,00

Yelods büikum gaseda at, pro limans Vpakluba, a yelod 1,50

Volapükamäks. Samäds 100 0,50

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 4.

YUBID VELDEGLULYELIK VOLAPÜKA.

Tü d. 31id mázula ayela yels veldeglul upasetikons, das Volapük pedatikon fa ‘Johann Martin Schleyer’. Kleran romakatulik at äbinon son letidana: ‘Johann Philipp Schleyer’ e jimatana omik: ‘Katharina Elisabeth Veith’. ‘Johann Martin’ pemotom in ‘Oberlauda’: vilagil Badänik nulü zifil Vürtänik: ‘Mergentheim’ ün 1831 yulul 18 ed edeadom in ‘Konstanz’ len ‘Bodensee’ ün 1912 gustul 16.

Ven älabom bäldoti yelas 11 äkömom ini ‘Königheim’ domü ziom okik: ‘Franz Martin Schleyer’, kel äbinom letidan ä leigüpo gelan. Ebinom lä ziom okik jü lifayel 15id okik ed elärnom de om latini e musigi. Älabom musigäli so gretiki ed ädigidom so vemo musigi, das äskilükom oki, näi jäfots votik mödik okik, ad bepläyon musigömis plu 12. Bevü musigöms at i gel e hap äbinons, sodas om, ven ästudom de 1852—1855 in niver de ‘Freiburg im Breisgau’ ed äpreparom oki pos atos in seminar de ‘Sankt-Peter’ pro kultanam, äfägom ad bitön in tops bofik as gelan, du in top balid äbepläyon i harmoni in malädanöp nivera. In ‘Sankt-Peter’ ädagetom ün 1856 gustul 5 kultasaludükami, e ven ün 1881 äzelom yubidi teldeglulik kultanama okik, ägetom de lestimans okik hapi magifik.

Pos kultasaludükam ‘Johann Martin’ ästebom as vikaran dü yel bal in ‘Sinzheim’, as kapulan dü yel bal in ‘Baden-Baden’ e fovo as pädan in ‘Kronau’ nilü ‘Bruchsal’, ‘Meszkirch’, ‘Krumbach’ e ‘Litzelstetten’ nilü ‘Konstanz’. Pos steb degyelik in top lätik ädetevom ün 1885 lü ‘Konstanz’.

Äbinom mu zilik ä kleran vemo relöfik ko kalad nobik e kemenilöf gretik. Ün lärnüp ädagetom ai dönu premis balid. Äpoedom mödiko, pato poedotis relöfik, ed äpübom dü yels mödik gasedis: ‘Sionsharfe’ e ‘Goldkörner’. Älabom nitedäli mödik pro nat, stelav e pato pro püks, e to koap fibik okik ästudom nolavis valik at. Dü lif lölik okik ai elärnom pükis, sodas pö fin lifa okik istudom pükis mu difikis plu 80. Dub kalad löföfik ä yufiälik okik pälöfom fa pädänans okik. Ab ga älabom i neflenis. Sevabo ven äcalom in ‘Krumbach’, ämutom gidükön lo cödal demü bos, keli isagom in pred büikum dö sogädim. Pälibocödetom, ab neflens omik no äkotenoms dö cödet at ed äkodedom, das päkusadom lo yulacödalef, kel äcödeton omi ad fanäbükamapönod folmulik, keli älifädom in ‘Rastatt’ de yulul jü tobul yela: 1875. Yels, dü kels estebom in ‘Krumbach’ äbinons yels badiküm lifa omik.

In ‘Litzelstetten’ güamo ‘Schleyer’ älifädom timi mu gloriki. Is, in pagil¹ püdik, äsüikon pö om tikamagot valemäpüka pro menef lölik vola. Büiko, ün yel: 1877, ilautom eli ‘Völkerdolmetsch’ (= nätäpretan netas) in püks 6, sevabo in Deutäna-, Lingläna-, Fransäna-, Litaliyäna-, Spanyäna- e Rusänapük. Ün yel fovik, kü äletikom dö fop, das mens ägebons in püks oksik lafabis mu difikis, ed igo, das äpronons tonatis ot ön mods mu difiks, ädatikom — ün yanul 18 yela: 1878 — volalafabi binü tonats 37, keli äbüedom bükön, e keli äsedom nämätanes e cifodanes mödikes. In lafab at ‘Schleyer’ älabom stabi magifik pro stuk valemäpüka, e ven ün neit nenslipik binod lölik valemäpüka somik äsüikon pö om, äprimom sunädo ad penetön nomis balid Volapüka okik. Atos äjenon tü del lätik mätzula yela: 1879. Dät at peledon davedadät Volapüka.

Nuns balid mekavapüka at pälasumons ini el ‘Sionsharfe’, e dabükot balid gramata sa vödilised balid Volapüka äpubon ün 1880. Täno seväd püka letälenik at ästäänikon ünü yels anik love vol kulivik lölik. Senäloy dönu süikami lanäla pö reid benosekas Volapüka. Ün yels balid dabina onik Volapükaklubs päfünons in dils valik tala, tidabuks e vödadabuks Volapüka äpubons, Volapükagaseds päpübons, e valöpo äprimoy ad studön ziliko Volapüki. In läns mödik kobikams slopanas Volapüka päjenükons. In ‘Friedrichshafen’ len ‘Bodensee’ kongred balid Volapükanas päjenükon ün 1884, e kongred telid in ‘München’ ün 1887. In kobikam gretik lätik at Kadäm Volapüka päfünon, ed ini Volapük it menods anik pälüblinons. Menods at, kelis ‘Schleyer’ älobülom, äbinons jenöfo zesüdiks ed alo frutiks. Pos kongred telid Volapük ädageton stäänikami gretikün e sömitapüni fama oka. Ed, if ibinoyöv kotenik ko benosek plödakösömiko gretik at, Volapük ükonkeronöv voli lölik, e menef ödalabonöv nu kosädamedömi süperik balik pro dakosäd bevünetik!

Liedö! din ejenädon votiko. Äbinoy no nog kotenik dö benosek gianagretik Volapüka. Äviloy, ädesiroy nog mödikumo. ‘Prof. Aug. Kerckhoffs’ in ‘Paris’, kel ikevobom so nämiko ad födön Volapüki, ämobom ad votükön dönu püki at. ‘Schleyer’ ätadunom vemo ta atos. Ab ‘Kerckhoffs’ e kepaletans omik no ädemoms protestis ela ‘Schleyer’ ed äledunoms desinis oksik. Si! äjenükoms ta vil ela ‘Schleyer’ igo kongredi nulik, efe in ‘Paris’, ed äkiboms kadämi Volapüka plä kadäm Volapüka di ‘Schleyer’, ed äfovoms takediko ad votükön Volapüki. Dub atos baläl so vemo zesüdik pro valemäpük bevünetik pibreikon. Slit ivedon jenöfot. Neläbiko in din at ‘Schleyer’ no äläidälom pö Volapük okik ün 1887 pimenodöl, ab äklienom ad fölön vipis flenas anik okik, ed äprimom i ad votükön Volapüki. Votükams at ye no äfasilükumons püki ab äfikulükumons oni. Dub duns valik at nu brul in Volapükamuf äbinon lölöfik e slopanas ädeflekons okis de Volapük.

Klülös, das valemäpüks mätedöl egaenätöns de stad lügik at Volapüka. ‘Schleyer’ äkomipom jü fin nensekiko pro jafot okik. Demü def mona, lindif idavedöl, e bäldot vemik oka it ämutom ye finükön pübi vödaduka e Volapükagaseda okikas. E biedäliko dö nedanöf e lindif menefa ‘Schleyer’ älifädom yelis lätik lifa oka.

Pos deadam ela ‘Schleyer’ fovan omik: cifal: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ älevüdom medü sirküläpenäd slopanis fiedik Volapüka ad kevobön ko om ed ad fövön vobodi datikala letälenik. Äbegom i ad legivön keblünöti pro mebamal balugik. Volapükans se läns difik deg efölons begi

¹ Subsat neverätik, efe Volapüka rigik, pla el “vilagil” nutimik.

at, sodas cifal: ‘Albert Sleumer’ äkanom sävilupön ün d. 23id prilula yela: 1914 mebastoni maboinik, kel pinümasonon len föfafasad deadamadoma ela ‘Schleyer’.

Volapük ye no äprogedon. Äjinos, das Volapükamuf istopon lölöfiko. Nedobs töbo sagön, das Volapükans, kels iblebons fiediks, no äkanons zedön stadi at. Bevü fiedikans at i läxsanan militik: ‘Dr. Arie De Jong’ äbinom, kel pos pänšionam okik ilomädükom oki ün 1920 ini Nedän. Älabom desini ad dedietön reti lifa okik Volapüke, ed ad steifön ad liföfükön dönu Volapükamufi. Volapükaf lens, keles inunom desini at, älobülons mu vemo atosi. Bligäd, keli äbligädöm oke, no äbinon fasilik. Gramat ämuton paxamön kuratiko, ed ad säbrulükön kaoti ädareigöl äzedüdos i ad xamön vödi alik vödastoka, du ämutom kudön, das e gramat e vöds Volapükiks pöstukons tikaviko e kuratiko ma prinsips Volapüka di ‘Schleyer’. ‘Dr. Arie De Jong’ eledunom ko piet gretik kol datikan Volapüka ünü yels 9 vobodi at, e posä vobod at pizepon fa cifal: ‘Prof. Dr. Sleumer’ e limans votik kadäma, edabükom ün 1931 lä fiam: ‘E. J. Brill’ in ‘Leiden’ gramati e vödabuki Volapüka perevidöl.

Nu älabobs stabi, su kel äkanobs laibumön. Läbiko äfägobs i ad liföfükön dönu Volapükaklubi valemik Nedänik, ibä klub at no pifinidon. So limans vönädik kluba ekobikoms tü d. 21id dekula yela: 1931 ini dom vipresidana kluba: ‘A. A. Moll van Sauntbergen’ in ‘Den Haag’, ed esludoms ad fövön Volapükaklubi.

Bi no äsevoy, va Volapükaklub foginänik seimik nog ädabinon, ed äkanoy cedön fümiko, das atos no äbinon so, lecifef Volapükakluba Nedänik äfünon Volapükaklubi foginänik labü nem: “Diläd valemik feda Volapükaklubas”, kela älonülom nomükami büfik. Nomükam at peplaädon ün 1934 yunul 1 dub Statuds ela “Fed Volapükaklubas”.

Ab nu i äzesüdos, das tan ädabinon, kel ökobotanon Volapükans valik. Ad fölön diseini at ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’ äsludoms ad pübön Volapükagasedi, kel öbinon bu val jäfidot Volapükakluba Nedänik. Sekü kod at egivoms gasede tiädi: “Volapükagased pro Nedänapükans”.

Posä preparams at pidunons, äzesüdos ad leodükön dönu Volapükamufi e dinis Vpi tefölis. Me büad de 1934 yanul 1 (yelod: 3 Vpagaseda) cifal: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ änunom desini ad dunön atosi, e medü dalebüds difik elonülom “Cifalami” (yelod: 3), “Statudis e nomemi konömik Volapükaneffa” (yelods: 3 e 4), “Statudis e nomemi konömik kadäma Volapüka” (yelod: 4), e “Statudis feda Volapükaklubas” (yelod : 3).

Pro pats mödikum tefü “daved Volapüka” jonobs yege di fa cifal: ‘Prof. Dr. Albert Sleumer’ in yelod: 7, tefü “jenotem brefik Volapüka” e “yufapüks bevünetik e literat onas” yege di fa ‘Johann Schmidt’ in yelods: 7, 8, 12 e 13.

Lifanunods äpubons dö cifal: ‘Johann Martin Schleyer’ in yelod: 6, dö cifal: ‘Albert Sleumer’ in yelod: 13, dö cifal: ‘Jacob Sprenger’ in yelod: 14 e dö cifal: ‘Johann Schmidt’ in yelod: 16.

No vilobs finükön nunodi at nes konstatön, das eplöpobs ad dönuliföfükön Volapükamufi, e das Volapük — do pianiko — sevädikon aiplu in vol. Proged jenon ye tu nevifiko, e demü atos levüdots dönu flenis valik Volapüka ad kevobön ed ad slopükön ai flenis nulik Volapüka. Galedobsöd obs valik, das datikot letälenik ä süperik ela ‘Schleyer’ no päridikon!

REDAK.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1954. Pads: 5—8.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Eseditof

läd: ‘H. Unger-Ruys’ in ‘Amersfoort’.

Pelegivons fa

lädül: ‘J. C. A. Meursing’ pro 1953 fl. N. 5,00 e pro 1954 fl. N. 5,00.

Diläd valemik feda Vpaklubas.

Evedom liman

söl: ‘Brian R. Bishop’ in ‘Leigh-on-Sea’, Leigham Court Drive: 106. (‘Essex’) Linglän.

Ünü foldil 4id yela: 1953 Vpamäks nonik peselons.

CIFALAM VPANÉFA SIS DAVED VPA.

1879 III 31—1912 VIII 16 ‘**Johann Martin Schleyer**’. 1912 VIII 16 edeadom.

1912 VIII 16—1948 VIII 16 ‘**Prof. Dr Albert Sleumer**’. 1949 IV 1 Stimacifal.

Bi sekü seks volakriga telid cifal: Sleumer no älabom mögi ad dedietön oki nentasteifo Volapükamufe, elovegivom gitätis e gitodis valikis okikis ele ‘**Dr. Arie De Jong**’ de 1947 I 15—1948 I 1, sodas atan ebitom dü tim at as cifal nelaidüpick Vpanefa.

1948 VIII 16—1950 VI 8 ‘**Jacob Sprenger**’. 1951 X 26 edeadom.

1950 VI 8 ‘**Johann Schmidt**’.

Dub maläd cifala: ‘Sprenger’ e sekü nefüm tefü säkäd, va ‘Johann Schmidt’ ölovesumom cifalami ‘**J. G. M. Reynders Sr.**’, kel as kadäman Vpa älabom dünayelis mödikün, ebitom de 1950 V 22 jü 1950 VII 19 as vicifal Vpanefa ed epladulom dü tim at cifali, e

bi sekü dinäds in Deutän dabinöls e sekü jäfots lönik okik cifal: ‘Schmidt’ no äfägom ad bitön fuliko e fruto as cifal Vpanefa, ecälom tü 1950 XII 21 eli ‘**Dr Arie De Jong**’ vicifali Vpanefa, ed elovepolom ome nelaidüpo diniti okik ko gitäts e gitods valiks ona.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 9.

DAIFANS FAMIK.

Ven ‘Caterina dei Medici’ as jigam rega: ‘Henri’ II ägolof lü Fransän, äkeblinof ananis kvisinanas Litaliyänik okik, kels ün prim renäsana ämutoms vedükön jäfüdi oksik lekani. Pato su glun Fransänik äfägoms ad födön ön mafäd gretik duinis oksik, dubä in natäl Fransänik bos äjiron dabinön, kel äpöton ad völfön mögis valik, kelis lekan kvisinik älabon niniko. ‘Louis’ XIII ämökoms suvo fidädi lönik okik ad vanükön venenamasteifis neflenas okik. Ün tim, kü venenam no äbinon bos plödakösömik, bügutän ämutom fidön bos zibas komü famül ad jonön so one, das äkanoy fidön takediko zibis. Kardinale: ‘Richelieu’ kodidoy stimi, das etüvom rezäpi mayonäda. Sod e zib lebensmekiks ömiks pänemons ma jimarketan: ‘De Pompadour’ e jijönans famik votik. El ‘Condé’ gretik älabom cifakvisinani: ‘Vatel’, kel äbinom so pleidik demü fideds okik, das, ven fit, keli isivom pro zäl in ‘Chantilly’, no äkömon, ädäspërölo ädunom oksaseni. Elautom i buki dö jäfüd okik, sevabo yegedi dö mod бүкөта.

Konotül nendämik pakonon tefü graf balid de ‘Carlisle’: daifan Britänik. Ävilom, das säned omik no öpliton te linegi, ab i logi. Ven ägetedom lotanis, ons päletons ini fidalecem, kö yegs mu jöniks, kels kanons pamekön fa largentismitan, dekoratan, nibotel e kvisinan, ädekons tabi. Du sog älelogon ed ästunidon dinis jönik valik et, härbat ivedon koldik e nejuitovik pro daifans. Ab täno süpo yans ämaifikons, e bü-säned at, soäsä pänemon, pämoükon vifiko e päplaädön dub säned votik vamik ed in pats smalikün leigik äs ut, kel ikoldikon. Ab ad gegolön lü Fransän: us logobs sami sagata regik, dubä ‘Louis’ XIV ädatuvom elis ‘tables volantes’ sonemik, tabis flitöl. Pos lezib alik tab änepubon ini glun, ed äsüikon dönu, peblümüköl me zibs mu benosmekiks. Fid äbinon jäf veütikün omik, e kurans nemödik äkanoms, tefü atos, leigön ko om.

Steif balid ad givön daife sümili täläktik pädunon ün 1803, ven ‘Grimon de la Reynière’ älautom eli ‘Almanach des Gourmands’ okik, kel äklülädön labön dü yels mödik benoseki gretik, e kel ekeblünon mödiko ad lonülön verätiko taädami vü “lekan pefeinüköl fidedama” e “fid te kösömik”. Rezäp ömik, kel pilasumon ini kaled omik, äsirkülön e päblufon in läns ze mödiks. Ün 1825 lebuk mu reidadigädik: ‘Physiologie du Goût’ fa ‘Brillat-Savarin’ äpubon. In on spikom ko jäfüdisev gretik dö juits fida, e bajäfom zuo flani nolavik fidasäkäda. Äbinom, leigoäsä ‘De la Reynière’, calo gitavan, e pexilom dü tim lunik demü ceds bolitik okik. As hiyunan istudom noe gitavi abi sanavi e kiemavi. Musig, menefadil jönik e fidäd gudik, dins kil at, älabons nitedäli patik omik, äsä klülädos se konotüls mödik, kels sirkülons dö om. Cedü ‘Brillat-Savarin’ fid no äbinon juit teik. Äcedom buikumo oni as blig lezälik patik, keli ämutoy fölön asä dani nate demü giviäl onik. Kleiliko klülädos se val, keli elautom, das äzeilom ad tidön menes, vio stäänik lekan fida äbinon. Rezäps omik säklänedons dredid omik, das binäd seimik

pögebon mi, u põleadon moön. In ced omik kvisinan binom nolan. ‘Savarin’ lautom stüli leigo gudiki, äsä rezäps rigik omik binons lebensmekiks. Lebuks omik no te dutons lü lebuks rigikün e veütiküns tumyela degzülid, ab to mödot literata, kel dabinon tefü fidön benosmekiko, binons nog ai fonät veütikün pro utans, kels ön mod seimik jäfons me jäfud at.

‘Alexandre Dumas’ äbinom balan daifanas famikün ün tim omik, e neai äbinom läbikum, tän ven ätövom rezäpi nulik. Repüt as lautan de “Graf de Monte Christo” e “Muskätans kil” äbinon põ om mödo no so digik äsä repüt omik as kvisinan, daifan ä daifidan. “Vipob finükön vobodi literatavik obik, kel binädon me toums lultum, ko lebuk dö kvisinav,” äsagom konfido flenes okik. Latikumo äsagom mu frediko: “konstatob fredo, das repüt obik in jäfud kvisinik gretikumon, e jinos, das ünü brefüp repüt et opluon leigodü ut literatavana”. Lebuk lätik, keli äfimekom, äbinon jenöfiko kvisinabuk, fulik me rezäps, kelis ikonletom in dils valik Yuropa lölik. ‘Talleyrand’: dipan ä bolitan Fransänik äcedom osi plitiki ad panemön ‘la première fourchette’ de tim okik. Ün lifayel jöldegid okik ikösömükom oki ad gebön gödis valik pro bespik dö binädükam fideda. Äcedom, das kvisinöp gudik, kö kvisinan gudikün äbinom cif, öfödonöv sauni omik, ed öjelonöv omi plu ta maläds, ka stäf lölik sananas. Dü yels degtel cal kvisinacifa pilükonfidon ele ‘Carème’ famik. Bü tim at ibinom kvisinacif zara: ‘Aleksandro’ Rusäna, ed ela ‘George’ IV Lingläna.

Fovo baonan: ‘Brisse’ nog ädabinom. Äbinom fidan so peninädüköl, das, ma konot, älabom bligi ad sumön seadöpis tel, ven ätävom me dilijan. Lifitikäd lölik, keli älabom, kanon pakobosumön me notodot sököl, de om licinik: “Daifidan, kela lotans mutons begön bos, binom man pesästimöl”. ‘Henrion de Pensey’: magitan Fransänik älabom cedi, das “täv ziba nulik, kel stigedon pötiti obsik, e mödükumon fidajuiti obsik, muton palecedön as jenot mödo nitedikum, ka datuv stela nulik, ibä labobs ya stelis saidik”. As gemag keda daifanas kanoy lecedön grafi di ‘Sandwich’. Lord famik at älabom lefäki te bali: gäm; äbinom utan, kel änüdugom sändvigis, ma om penemölis: kötots tel boda ko mit vü ons, kelis äbüedom blinön ome len pledatab; so no änedom löädön ad golön ad fidedön.

(Ma yeged in ‘Haagsche Post’.)

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1954. Pads: 9—11.

NOATAPENÄT OBSIK.

In nüm vönädik vigagaseda: ‘Haagsche Post’ yeged dö daved noatapenäta obsik komädon, se kel elovesumobs sökölösi.

Sevoy, das Grikänans vönik no elabons noatapenäti patik. Ämalons musigi oksik medü lafab, efe so, das ämalons noati löpikün me el ‘A’, e tonodem äzugon donio. No obejäfobs ye lunüpo me stukot e geb noatapenäti Grikänik, bi mod et malama emoikon, ven kuliv Grikänik pämodränon dub kuliv Germänik. Musig Vöna-Grikänik, plä diledils anik, peperon lölöfiko, ed utosi, kelosi sevobs dö on, ekanobs te seivön se penäds fa filosofans e teorans, kels binons pro no-däpäbs reided ni muadik ni fasiliko suemovik. Dü kuliv Germänik et ädunoy primo nen malam anik; pianiko ga äsenälöy neodi ona, e nömats äpubons. Kiöpao äramenoy-li onis? Atosi no nog sevoy fümiko; ab binos sio küpädik, das nem: nömats, ‘neumata’, licinon de Grikänapük. Vöd: ‘neuma’ sinifon” vineg, jäst, ed ägeboy jästapüki põ korakanit. Pö atos koridilekan no äflapülom misuro — misur no äsevädön — ab ämalom koranefe me jästs: ‘neumata’, va noat kanitabik äbinon löpikum u donikum ka noat büik, u va älabon bo tonodalöpöti leigik. Jästs et pämagulons pro koridilekan penaviko sui pärgamen labü vödem, keli älabom fo ok. Lä ats kazetamalüls äbinons, kels ädiseinons ad kipön plöseni su veg verätik.

Se kobiosmet sotas tel et malülas — zao ün tumyel 7id — nömats bo edavedons ad malön ritmuti e löpöti tonodas, bu val põ psamikanitam dü kult. Atos äbinon vo lekananotod ze balfomik, ab ven ün gol timas kanit ävolfon, ed ädagegon fomis liegikum, nömats ävedons komplitikums, ed igo musiginolans suvo no äanolons sinifis kuratik onas. Steifs difik pädunons ad metodön atosi. Hikleudan: ‘Romanus’ äpladom tonatis vü nömats: me ‘A’ (‘altius’) ämalom, das tonod ämuton pakanitön ko löpükam vöga, me ‘C’ (‘celeritas’), das timot ämuton pavifükümön, me ‘I’ (‘inferius’), das noat ämuton pakanitön donikumo mö tonod bal, me ‘S’ (‘sursum’)

löpikumo mö tonod bal ka noat büik. Ön plag äklülädos, das me atos stad no ägudikumon, ab ävedon badikum. Jüs nesevädan ädagetom tiketi ad malön noatis ma sam Grikānanas medü tonats, ye no in lüod doniköl, äsä ün vön, ab in lüod löpiköl. Igo frutü gelan klavs alik gela päblimons me tonats. Ab pos tim semik ga no äktenoy tefü atos, e täno stripemasit pedatuvon. Fa kin-li?

Si! atos binon säkäd! Kösömiko kodidoy datuvoti at hikleudane benediktik: ‘Guido di Arezzo’, kel elifom de 995 jü 1050. Palecedom ga i as kodan datuvotas frutik mödikum in jäfüd musiga. Tonodems (e solfed) pedatikons niludo fa om; ma nilud i mutoy danädön ome “nami di Guido” sonemik, ma kel äkanoy numön balatiko me doats mälstinamusigömis u mälnoatasitis ün tim et geböfikis. Zuo epreparom ma nilud dub blufs okik me musigöm balstinik: ‘monochord’ panemöl, datuvi virginala, klavizema e pianoda. Fino egevom niludo stabi pro noatapenät obsik, dubä äpladom nömatis sui strips, keles tonodalöpöt fümik pigivulon. Atos pätidon ün tim büik; ab latikumo eklülädos — e lü ‘Hugo Reeman’ duton stim datuvüla atos — das el ‘Guido’ obsik ya emutom sevön musigi, in kel strips pägebons ad malön tonodalöpöti noata. In namapenäd se prim tumyela 10id tuvoy samo vü nömats stripi redik, fo kel ‘F’ pedäsinon. In fümükam tonoda bal su strip rufom no binon-li de stripemasit nutimik? In namapenäd votik se fin tumyela ot, kel petuvon in ‘Amiens’, pepenetos, das imaloy ün 986 — klu nog bü timül, das ‘Guido’ pämotom — tonodafagotis nömatis medü strips.

Ab meritab gretik ela ‘Guido’ ebinon, das edavobom tikamagoti ad gebön stripis as sit. Iprimoy, äsä ya pämäniotos, ad liunön stripi redik bal pro ‘F’. Latikumo sus at strip yelovik äkömon pro ‘C’. Benediktan obsik äliunom nu vü bofiks stripi blägik pro ‘A’, e dub atos nefüm lätik tefü tonodalöpöt noata inepubon, bi nu su e vü stripsalna noat te bal äkanon binön. Latikumo eläükom suso nog stripi: ‘E’ u diso stripi: ‘D’, ab äcedom, das strips plu fol no äbinons zesüdiks. Len prim stripas ämalom pro tonods kinik ämutons pagebön, du nömats in fom boso balugikum pägebons fa om as malüls noatas. Ün gol timas noatapenät esufon klüliko nog votükamis veütik; samo noatakaps evedons glöpiks e labons patedi ot, ab ledin eblibon. Igo nog nu givobs stripes stripema nemis, sevabo medü kiküfs: kiküf: ‘C’, kiküf: ‘G’ (viälakiküf), kiküf: ‘F’ (bäfakiküf), kels edavedons dub votafomam tonatas büikumo pigebölas. Ven folstripasit pidavobon, ägeboy primiko te noatamalülis balsotik, bi valiks älabons völadı ot. Ab ven ritmut ädavedon in kanit, e ven in volf musiga pluvöged äkömon, äneodoy disti mödikum. So ägeboy primiko sotis kil noatas, eli ‘longa’: noat kvadik ko göb, eli ‘brevis’ labü laf dulota ela ‘longa’, pemagulöl dub kvadil nen lenlagot, ed eli ‘semibrevis’ labü dulot lafik ela ‘brevis’ pemagulöl dub rombud.

Ab pianiko ün tim äsököl sots kil et no äsaidons, ed ün prim tumyela 15id älabobs löloti lölöfik noatas: ‘maxima, longa, brevis, semibrevis, minima, semiminima, fusa, e semifusa’. El ‘semibrevis’ binon noat lölik obas, el ‘minima’ noat lafik, el ‘semiminima’ noat foldilik, el ‘fusa’ noat jöldilik, el ‘semifusa’ noat degmäldilik obas. Völads kil balido pemäniotöls ämalons dulotis lunikum ka misur lölik ed enepubons se noatapenät nutimik obsik. Ab nu labobs noatis kildegtdilik, mäldegfoldilik e tumteldegjöldilikis, du nog labobs pauda- e plösenamalülis, kels nog äbinons nesevädiks pö musigals vönädikum. Teil ad misurs esüikon pas ün prim tumyela 17id, e pedütulon niludiko de noatapenät pro lüt. Löpüdatis e donüdatis ye tuvoy ya in namapenäds se tumyela 13id.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pads: 11—12, 15—16.

‘FRANCIS BACON, VISCOUNT ST. ALBANS’. (1561—1626)

Dö studs.

Petradutöl se Linglänapük fa: ‘Brian R. Bishop’.

Reidolsöd, ni ad taspikön e tablöfädön, ni ad kredön e lüsumön as verat, ni ad tuvön bespiki e döbatı, ab ad vätälön e tikädön! Bukis anik sötoy gutön, votikis slugön, e nemödikis cuvön e dicetön; sevabo, bukis anik sötoy reidön te in dils, votikis sötoy ye no reidön konsienöfiko, e

nemödikis sötoy reidön lölöfiko, e ko zil e küpäl. Bukis anik kanoy i reidön depüto¹, e medü setrats fa votikans se ons pemeköls, ab atos mutonöv te jenön pö blöfäds läs veütiks e pö buks läs völadiks, voto buks pesteilöl sümöns ad vat komunik pesteilöl, dins lumagifik. Reid vedükon meni völadiki, döbat meni gespiköfiki, e penam meni kuratäliki; e kludo, if men penon nemödiko, neodon memi gretik, if döbaton nemödiko, neodon blümäli, ed if reidon nemödiko, neodon käfi mödik ad jinön, das nolon utosi, kelosi no nolon. Jenav vedükon menis sapikis, poedav spiritälikis, matemat sagatikis, natav letäläktikis, südav fefikis, tikav e spiköfav fägikis ad disputön. ‘Abeunt studia in mores’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Nüm: 3. Pad: 12.

NUNS.

Tü d. 31id mázula ayela yels 75 epasetikons, das Volapük pedatikon fa ‘Johann Martin Schleyer’. Jenöfot at penunon in delagaseds mödik in Nedän. El ‘Leidsch Dagblad’ elasumon igo yegedi ze gretiki tefü dabin 75-yelik Volapüka. Ab no egetobs nunis, va Volapük pemebon i in foginän.

Ünü foldil lid yela: 1954 Vpamäks 100 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 12.

KADÄM VOLAPÜKA.

Cifef.

Dilekan-sekretan: ‘**Dr. Arie De Jong**’.

Kädan: ‘**J. G. M. Reynders Sr.**’

Limans.

‘**J. G. M. Reynders Sr.**’ ‘Den Haag’, Nedän. 1900 III 27 Kadäman. 1938 V 7 Kadämal. 1950 V 22—1950 VII 19 Dilekan kadäma.

‘**Stefan Basilescu.**’² ‘Comuna Talpasi’, Rumän. 1900 IV 10 Kadäman. 1939 III 31 Kadämal.

‘**Dr. Arie De Jong.**’ ‘Leiden’, Nedän. 1901 VI 5 Kadäman. 1934 X 1 Kadämal. 1947 I 15—1948 I 1 e de 1950 XII 21 Dilekan kadäma.

‘**Prof. Dr. Albert Sleumer.**’ ‘Bad Godesberg’. Deutän. 1902 I 20 Kadäman. 1910 XII 3 Kadämal. 1912 VIII—1947 I 15 e 1948 I 1—1948 VIII 16 Dilekan kadäma.

‘**Johann Schmidt.**’ ‘Weiskirchen am Taunus’. Deutän. 1949 VIII 16 Kadäman. 1950 VII 19—1950 XII 21 Dilekan kadäma.

‘**Filippus Johann Krüger.**’ ‘Amsterdam.’ Nedän. 1951 IV 12 Kadäman.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 13.

VOM IN LOFÜDÄN ED IN VESÜDÄN.

In delagased vönädik ätuvobs yegedi dö spikotadin in tiäd pemäniotöl. E bi kobätäl bevü voms in vol lölik no nog binon so gretik, äsä dialimiküns e püdiälüküns bevü voms fomälofs, u vipofsöv, lasumobs yegedi at. Südis e vönaoloveikodis no kanoy moükön me benovil e teors. Progediälüküns e kuliviküns vomas se lofüdän e vesüdän, se nolüdän e sulüdän, dalofs lütenükön odes nami e steifön ad suemön odis, ab no kanofs süadükön ünü del bal, ünü yel bal, jisvistic läs kulivikis e plu dakipiälükis in züäd oksik, das voms in topäds votik vola i labofs südis e cedis gudikis, e das mots in vol lölik to lifamod e tikamod distiks okas labofs kaladapatädis baiädik mödik.

Samedi plitülik atosa ätuvobs b.v. in pened de läd Linglänik se ‘Lahore’ dö voms in Lindän Linglänik. Itefov usio ko senäl pluama Linglänik e ko kelid kol jisvistic Lindänik okik, ed älärnof us neflagiäli. Ikoedof nünön oke fa el ‘munshi’ (= pükavan Hindostänik) dö pük e kösömots Lindäniks ad no binön tu nesevik pö nügol okik in vol nesevädik. Ven ävilof reidön eli ‘Neits

¹ Gudikummo: pladulo.

² Pö jenet at pöl esüikon. Hiel ‘Stefan Basilescu’ ädeadom tü del 8^{id} novula yela: 1953.

milbal” as tidabuk, äfugof tio nolani. Vom Lindänik nonik ospikoföv föro dö konots at, e ven äsagof, das cils Linglänik valik äreidons onis, atos äbinon pro geidan ofik dönu blöf säsudöfükama vesüdänik. Ko kelied fulik tefü fät vomas pesoelüköl änügolof ini el ‘zanana’ (= vomacem) balid. Äduinof glidoti plütik, keli ilärnof de el ‘munshi’. Jidaifidan Hindostänik ofik äjonof kleiliko, das ätikof ludigidiko dö jivisitan okik, e dö klotem jiatana.

“Himatan olik”, äsagof, “labom kludo dalestümi so nemödiki pro ol, das dälom ole ad golön nenvealo su süts, sodas mans valik kanoms logön logodi olik. Te söls famüla obik daloms logön logodi obik. Vio pidob olis, vomis Linglänik, demü nenkud himatanas olsik tefü ols.”

Äbinof pleidik dö fanäbam okik, no suemoföv keliedi voma, keli äcedof yegi nestüma. Ärevidob senäli obik kelieda, jipenan küpetof, älärnof ad suemön, das mögos, das vom, kel esevo libi, ofanäböpof oki libaviliko.

De tikädöp Lindänik Linglänans binons pöp miotik.

“Mens leseda spikons dö klin,” jislanan äsagof obe skaniko. “Ab logolöd lü kösömots miotik olsik, vio banols in vat pemiotöl, e fidols me nams no pelavöls!”

“Ab banavat obik binon klinik,” ägespikof stunölo.

“Klinik-li?” Nestüm ofik äbinon mü¹ nosüköl. “Seadol in ban olik, e posä emiotol dub atos vati, jedol oni love koap olik, ai dönu vati ot.”

Ävestigölo dini äklülädos lü ob, das Lindänan ai stanon in ban okik, e lavon oki me vat flumöl.

“Dünan stanon-li len domayan ko leskel labü vat, sodas lotans kanons lavön namis oksik, büä fidons bodi?” äfovof. “No²! fidol bodi olik ko doats, kels pemiotons dub püf sütas, e dub küir stirañanädas jevodas.”

Jipenan cedof kluo, das lofüdänans e vesüdänans neai okolkömons odis dinü klin. Lindänan naudon kösömotis Linglänana, e Linglänan cedon, das kösömotis Lindänik semik binons jeikiks. Lindänan ospikon notodälo dö dils valik koapa e dö dunods valik onas. Smilon dö lupuedäl Linglänik tefü dins semik, ab if säkol Lindänane dö jimatan omik, tän duinol nesüdöfi.

Plü lifob in Lindän, sagof, plü mutob votükön tikamagotis nepölovik obik.

Tän konof fino, vio vom Lindänik äsagof ofe: “Ed in län olik voms mödik mutofs deadön selibiko, bi mans no saidiks dabinoms pro valans! Vio fopiks ols, Linglänans, binols, kels dälols vomi te bali mane bal. Kis binon-li gudikum, labön kobiko ko jivotan mani bal, u binön soelik dü lif lölik okik nen spel freda pro ladäl u cilas?”

Ba voms vesüdänik odabinofs, kels oplidofs boso tikädöpi at, e votans, kels onaudofs somikosi, e so i tefü dins mödik votik obinos fikulik pro vesüdänans ad digidön südis lofüdänik. Fümiko pened³ at tidon, das teoro jisvistam binon vemo jönik, ab das plago binon vemo fikulik, e das med gudikün ad seivön jisvistis binon ad visitön ofis in län lönik ofas, ed ad studön ofis staböfiko dü tim lunik; ab atos pegönon te nemödikanes.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Nüm: 4. Pads: 13—15.

CEDS E TIKODS.

Sublimikos pedesinodonöv-li föro in vol, if ivätälöyöv büo dredäliko eli pro ed eli ta? Men binonöv-li in stad, in kel nu binon, eprogedonöv-li föro, if, leigoäs leefad, ivestigonöv büo drediliko, va glun äbinon sio saidiko solidik, büä äfeaplodon futi okik?

‘Hippel’.

Sagolöd neai bosu dämü men, if no sevol fümiko osi; ed if sevol osi fümiko, säkolöd täno büo ole it: sekü kod kinik okonob-li atosi?

‘Stilling’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 16.

¹ Ba pök pla el “mu”.

² Gudikumo: “Nö”

³ Gudikumo: penäd.

‘NAPOLÉON’ ÄBINOM-LI MALÄDIK TIMÜ LEKOMIP NILÜ ‘WATERLOO’?

Ma yegeð fa ‘H. A. L.’ in el ‘De Nieuwe Courant’ yela: 1923.

Ya jenavans e krigavans ömiks ebejäfoms säkädi: kis ebinon-li kods stedöfik peräda de ‘Napoléon’ nilü ‘Waterloo’? Das pöks vemo fefiks pemekons pö flan Fransänik, das def töda edabinon tü timüls veütik, dub kel mögods äjenädons gönü nämäds fedik, pedasevos stedälo i fa jenavans Fransänik. Ab ön mafäd kinik atos muton-li pakodidön pösodiko ele ‘Napoléon’? Rouli kinik eföлом-li in dramät mugretik, kel peplösenon us su kamalän de ‘Waterloo’, e de fijen kela fät Yuropa äsekidon? ‘Napoléon’ älabom-li tü del et fuliko süeni okik, ud ästadom-li in neben lanöfik sekü kods koapik?

Dö feitadin bäldik at sanan Fransänik sevädik: ‘Dr. Cabanès’, kel äjäfom i me vestig jenavik, epübom penoti nitedik.

As nüdugot nunom spikoti, keli elabom bü yels teldeglul ko ‘Victorien Sardou’ tefü ‘Napoléon’. Spikot et pestenografon tü del ot.

“Ab ‘Napoléon’ ai äbinom malädik!” ‘Sardou’ ävokädom. “Äblebükom oki nämöfik i te dub viläl stunüköl okik.”

Pos atos dramatilautan famik änunom pati, keli ilelilom bü tim anik de plin: ‘Napoléon’ (‘Plon-Plon’: leson läxrega Vesfaläna: ‘Joseph Bonaparte’) e kel ibinonöv kod, das ‘Napoléon’ ün del lekomipa nilü ‘Waterloo’ te töbiko äfägom ad bleibön seadön in säed.

Tän ‘Sardou’ äfovom:

“ ‘Napoléon’ äsufom, äsä ols, sanans, nemols: tutöbidami breina e yoinaflamati. Äbinom bigik, ab nesauniko bigik. ‘Sarah Bernhardt’ labof pöträti de om, kel pemekon tü timül deteva omik lü ‘St.-Helena’: särvig binon brefik, kap emosadon tio vü jots, logod omik binon svolik; givom magädi eka, kel sufom foadamalädi. Ab jenöfo pas su ‘St.-Helena’ edagetom malädi, sekü kel edeadom: kanser. Klülos, das toms kelis fanäböpagaledan omik: el ‘Hudson Lowe’ nenkonsienik eblinädöm ome, ekeblünons no nemödiko ad badükumön stadi omik.”

“Espikoy suvo dö maläd, keli ‘Bonaparte’ edagetom-la bo dü beleseat de ‘Toulon’, e de kel, ma lesag jenavanas, neai esaunikom lölöfiko. Atos binon-li veratik?”

“Diseinol bo skäbi. Ab maläd et ebinon-li jenöfiko skäb? Diagnodi kinik ol as sanan elonülölv-li?”

“Ün tim büik elabob pöti ad bejäfön säkädi in jäfüdagased sanavik; cedü ob dot no dabinon, das äbinon käsem. ‘Corvisart’: man, kel änohom vo jäfüdi okik, isanomöv omi ünü brefüp de skäb, ibä ün tim et ya änohoy ad medinön gidöfiko malädi,…”

No ofövoobs spikoti vü ‘Sardou’ e ‘Cabanès’; finikon ad pats e niluds.

Ma krigavans Fransänik atimik dins votik plu fagiks ekodonsöv perädi lampöra. So balan omas, general: ‘Bonnal’ äkleilükom in penot krigavik okik dö manöv de ‘Landshut’ (pepüböl ün 1905), das de 1809 dasev ela ‘Napoléon’ no plu äbinon so fümik ä kleilik, äsä ün tim büikum. “Lefog pleidäla ipladon oki vü om e dins. Ädigidom näm i okik plumafiko löpiki, du ädigidom uti neflena lemu püliki. Pölaced at, kel ävedon ai vemikum, ed ävedon bal kodas donikama omik, päkodon dub pleidäl omik, ed i dub misev ai gretikumöl omik faktoras südöfik... Benöf so zesüdik vü patöfs täläktik e südöfiks ibrekon pö om...”

Tü timül, dö kel general: ‘Bonnal’ spikom, lamiral: dük ‘Decrès’ (ministeran marena dü lampörän balid), kel ädutom lü fiedans ela ‘Napoléon’ ätemunom:

“Lampör binom lienetik, mu lienetik, ed opäridükom muvifiko nog obis valik! Tout cela finira par une épouvantable catastrophe!”

Man ot äsüpädöm seimna eli ‘Napoléon’ ün büsoar deteva lampöra lü Belgän pö medit nätimik. Ätuvom lampöri in studacem omik, blotiki in kovenastul omik, jiniko islipiköli. ‘Decrès’ ästebedom seiliko ä nemufiko, jüs lampör ügalikom.

Pos pasetikam minutas anik ‘Napoléon’ älöädöm süpiko ed äsagom laodiko: “Et puis cela ira comme cela pourra!”¹ Seifanotodot et no äbinon-li blöf säkuradikama?

¹ Mémoires de Marmont due de Raguse, livre XXI

Danädü näm koapik ä täläktik neleigodovik okik ‘Napoléon’ isevom ad polön jü ‘Wagram’ fledi reigama verik. Jü timül et isufälom neki näi ok, ibinom man, kel it äleodükom vali, kel ätikom ed ädunom, kel ägitodom neke ad revidön büdis okik, ad votükön ma dinäds büdülis okik.

Äflagom lobedi nenvätalik nestipik. “Tenez-vous en strictement aux ordres que je vous donne,” äpenom tü 1806 febul 14 cife stäfa valemik; “exécutez punctuellement vos instructions; **moi seul, je sa’s ce que dois faire...**”

Ün tim et äbinom su sömitapün nämä okik. Latikumo pianiko fibikam äsüikon, no täläkta omik, ab fäga stunüköl omik ad lovelogön vali jü pats pülükün ona. Dönuamo ägivom büdis, kels äkanons nemögiko paledunön, älezedom tu mödiko täläkta nentakedik okik, viläl omik äfibikon. Pro lemödot menas, kel äküpon te volfi nämäda logotik omik, e pästorditon dub el ‘**grandeur**’ omik, atos äblebon nesevädik, ab in züäd nilikün omik, pösods äbinons, kels äküpälons go fümiko sümptomis donikama omik.

Tefü lekomip nilü ‘Waterloo’ sevoy, das ‘Napoléon’ it älabom konfidi nemödik tefü sek. “J’avais l’instinct d’une issue malheureuse,” reidoy in el ‘**Mémorial de Sainte-Hélène**’.

Posä estudom stadädis difik militagoläda de 1815, vikonulan: ‘Grouard’ kludom, das ‘Napoléon’ pö preparam lekomipa äklülädöm binön “krigavan zänedöfik” e dü lekomip it “taktigan zänedöfik”. Sis yels ömik — so krütan sevärik at läükom — fäg täläktik ela Napoléon ifibikon. E tanamü atos memükom tefü vöds mebabik, kelis ‘Napoléon’ espikom lä ‘Austerlitz’: “ ‘Le général Ordener est usé; on n’a qu’un temps pour la guerre. J’y serai bon encore six ans; après quoi, moi-même je devrai m’arrêter.’ ”

Cödöt at no i pefümükon-li in volakrig (balid); ün tim et i no eklülädos-li, das generals labü repüt gretik no äploboms ta bligäd oksik, bi äbinoms voiko ‘usé’? Betikoyös te generali neläbik: ‘Von Moltke’!

Säkäd: ‘Napoléon’ äbinom-li malädik, ven ädunom lekomipi nilü ‘Waterloo’? pebejäfon ün 1909 in el ‘**Société médico-historique**’, efe dinädü penot fa ‘Dr. Ravarit’ in ‘Poitiers’, kel, posä ivätälom patis smalikün dunas lampöra ün del 18 id mifätik yunula yela: 1815, edagetom kludodi at: ‘Napoléon ne fut, pas plus à ce moment qu’à aucun autre, atteint **d’amnésie**; qu’il n’était pas, pendant la bataille, dans un état de torpeur intellectuelle ou physique; que jamais sa mémoire ne fut plus nette, son intelligence plus éveillée et plus lucide, son corps plus résistant à la fatigue; que la déroute ne fut point due au chef de l’armée, qui ne fut jamais davantage en possession de son puissant génie militaire.’

Lautan at deimom kludo tikamagoti, das ‘Napoléon’ ibinomöv malädik tü timül pemäniotöl; pladom oki sui tikädöp ot, äsä jenavan famik: ‘Henri Houssaye’, kel ededietom bü tim anik säkäde penoti mastik. I ‘Houssaye’ steifom ad plänedön se mödot notetas, das man, keli magoy as utan, kel pisäkuradükom dub maläd, kel äbinom nen viläl, slipöfik, e kel töbo äfägom ad bleibön seadön in säed, äplobom nog lölöfik ta letöbids krige, e, tefü täläkt okik, äbinom nog su nivod löpik letälena okik. As blöf balida mäniotom b.v., das ‘Napoléon’ ünü düps 96 äbönom oke töbo takädi düpas 20, e das äseadom su jevod dü düps plu 37.

Lio kanoy-li baiädükön ko atos temunodi maredala Linglänik: ‘Wolseley’, das ‘Napoléon’ äbinom in stad letarga? Niludiko temunod at stuton su pläned konulana: ‘Baudus’, das lampör äbinom in stad nefäköfik, leigoäsä bü yels kil in ‘Moskva’. Maläd, keli ‘Napoléon’ äsufom timü militagoläd Rusänik, äbinon: ‘dysuria’, sevabo: äsufom töboti yurinavesida. Malädapubod mu dolik at äfinikon pas ün del telid steba omik in ‘Moskva’.

Lampör esufom-li nu ün neit lekomipa nilü ‘Ligny’ glepädi sümik äsä in ‘Moskva’? Val, keli sevobs tefü atos, binon, das sis 1812 pubods maläda omik ejenons dönuamo, pato ün prilul e mayul yela: 1815. Döbot atosa äbinon nekäl, soäsä atos jenon pluna pö mens, kels jäfälikons löliko me vobod oksik, e no kälons legudiko dunodi leodik koapa oksik. In züäd lampöra atos äbinon valemiko sevädik. Ven ‘Thiers’ äkonletom notetis pro el ‘**Histoire du Consulat ed de l’Europe**’ okik, reg: ‘Jerôme’ de Vesfalän e militasanan, kel ädünädöm pö stäf valemik, änunoms ome patis difik dö atos.

Foviko ‘Thiers’ penom, das ‘Napoléon’ äsufom tü del lekomipa nilü ‘Waterloo’ ‘une indisposition assez incommode’, ye nes nunön natäli maläda.

‘Dr. Cabanès’ nu sagom, das no ebinon maläd votik äsä hemoroids, kelis lampör äsufom sis militagoläd Saxänik ün 1813: “ ‘un malaise, que l’Empereur maîtrisait, mais dont sa susceptibilité morale souffrait plus peut-être que sa nature physique.’ ” Tuvoy lesiami atosa pö maredal: ‘Bertrand’, kel älesiom, das dols, kelis ‘Napoléon’ äsufom tü del lekomipa nilü ‘Waterloo’, äbinons kod, das tio laiduliko äblibom su futs, ed igo no äxänom sui jevod, ven kom oma su top seimik äbinon mu zesüdik.

Tü del 18 id mebabik yunula gol ela ‘Napoléon’ äbinon vemo fikulik. Dub mod omik gola äkanoy küpön kleiliko, das äsufom doli vemik, e das step alik äflagon de om töbidami gretik. Klüliko pat at no äblebon klänik, e neflens omik ästeifoms ad givön de atos pläni ko disein ad givön komunaneffe magi nog naudodikumi de tirenän, kel pälunofom so valemiko ün tim et. Pamflätans difik lesagoms, das ‘Napoléon’ esufom-la nog malädi kilid, keli edagetom pö getev okik de el ‘Elba’, — malädi naudodik ot, sekü kel reg: ‘François’ I ideadom. Leskano ‘Dr. Cabanès’ stetom lesagi at släni, e plänedom, vio sagäd bo edavedon. Fovo steifom ad blöfön me jenöfots, das dols, kelis ‘Napoléon’ äsufom, leno ekanons binön so vemiks, das äneletonsöv omi ad xänön sui jevod. Lautan ye siom, das ‘Napoléon’ äbinom südöfiko in stad negönik: viläl omik ifibikon, fümäl ispadon pro nefümäl semik. Iperom okkonfidi okik, äkonfidom no plu benofäti oka. Tü del seimik äsagom grafe: ‘Mollien’: “ ‘Le Destin est changé pour moi. J’ai perdu là un auxiliaire que rien ne remplace.’ ”

Ed i latikumo su ‘St.-Helena’, ven ästeifom in el ‘**Mémorial**’ ad blöfön, das no imekom pökis dü militagoläd lätik okik, tikod mifäta äsüikon pö om: “ ‘Le Destin n’a pas voulu que mon oeuvre s’achevat, pour consacrer la réorganisation sociale de l’Europe; il m’a conduit ici: le mystère de ses actes est impénétrable; il déjoue les méditations les plus profondes.’ ”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pads: 17—18, 21—23.

LIO MEN VEDON-LI KRIMAN?

Kriman su soliad vapaspadäda givom gespiki.

Fa ‘Leo Uittenbogaard’.

“Viloböv dabegön oles benädi; kredob, das ob liföl nu völadob mödikumo, ka as deadan. Yels mödik in fanäböp pelifädöls edadeidons in ob lölöfiko biedäli, heti e mekädi nimälük. Elärnob ad suemön, kisi säkäd krima sinifon, ed esludob ad notodön atosi asä dilodi obik pö tuved ata. Buk at binon prim atosa, e ba binon i prim vegama obik se dag.”

Vöds fäküköl at päpenons bü brefüp in Lamerikän fa kriman, kel sis timül et esevädikom valemiko as “letälänan in deadabanaleziöb”. Nem omik binon: ‘Caryl Chessman’; päcödetom ad deadön demü mimodug vomas tel. Laböl bäldoti yelas teldegvel älifädöm zao lafi lifa okik in gudükumamastitods e fanäböps. Dü yels mäl nu ya stebedom in “Deadabanaleziöb: 2455” cödetadeidi okik, kel, i dub mod nekredoviko skilälük, me kel jelodom oki, pezögon ya dönuamo. Ün tim et älautom buki teifülük, kel — binöl lekoef lifa okik e ligüpiko kusad — binon balik in jenav krima. Buk at, äsä nonik votik, givon gespiki ad säk dolöl: Lio men vedon-li kriman?

“Fät kanon breikön meni”, atos binon leset balid de ‘Chessman’. E fät äbreikon omi. Äbreikon somafädo omi, das verato pädränom lü veg krima. Atos äreifon eli ‘Caryl Chessman’, e se vöds fäküköl omik füm miserabik süikon, das mifät somik kanon drefön nenmiseriko alani bevü obs. E das i obs täno kanobsöv binön päridükäb, tifan, ed igo sasanen. Sekü drefs et, ‘Caryl Chessman’ lärnom ad hetön ko nämöf flamädöl lifi e menis. Het binon fovo flen ä konsälan balik omik. “Krimis valik obik äsüikons se het obik ta mifät, kel äploton de yun primik obik ta ob”, ‘Chessman’ penom, e kredoy omi, bi so te men ut kanon penön, kel binon so niliko lo dead, e kel nu logon oki nüdik it.

Lekoef omik brulükon oli, bluvükon oli e fulükon oli ko kelied mu dibätik kol els ‘Chessman’ at e votiks, kels ädeidons, bi lif, gidöf e spel pideidons büiko in ons it.

I Nedänanef sevon somanis, e ba men somik kosädon in sogod lönik obsik, ab atosi pas osevobs, ven het onik ta mifät splodülön ko näm nosüköl...

Ab els ‘Chessman’ at ba no okanons notodön me vöds so sublimiks e nespaliks utosi, kelosi senälons, ad küpälükön me atos volanefe mifäti okas. Ab kiüpo täno vegam se dag oprimon-li pro ons? **Ûn tim ut, kü ol, kel reidol kedetis at, vilol atosi.** Ibä i süadi at dagetoy dub reid buka lejeikik ela ‘Chessman’. Vio votiko ibo lif hipula at epasetikonöv-li, if om, pos tif balid okik sunädo pö fikuls okik pifanädömöv fa mens sofik ä suemäliks, kels igivonsöv ome dönu kodi dabina e kredi in om it? Atos ibinonöv alo pro om dönu mögod lifa frutik, jafädik ä menadigädika. Ed ivilolöv-li, ikanolöv-li, refudön ele ‘Chessman’ at mögodi et, if ilabolöv pöti at gevön ome i yufi olik?

Te utan, kel labon ladäli, kel binon düfikum ka ston kanonöv sagön nespaliko ad atos: nö! **Ol kanol yufön eli ‘Chessman’!** Els ‘Chessman’ Nedäna, kels no kanons lautön, an kels pefanons soalik in leziöbs oksik e ko tikods biedalik oksik, ledesirons meni, kel kanon suemön e vilon yufön. **Ol kanol binön men ut.** Medü legivot monik ele ‘Nationaal Bureau voor Reclassering’ (= Bür netik pro dönusogätam), kel onoganükön, äsä ün yel alik, pro dönusogätama-stitods valik in Nedän onu dönusogätama-deli netik ad konletön monigivotis et. Moni, kel zesüdon ad jelön elis ‘Chessman’ Nedäna ta duns badikum. Begons mögodi. No refudolöd ones mögodi at, ab fägükolöd manis e vomis dönusogätama obsik ad vedükön dönu päridanis lanöfik ad mens, kels stanons sauniko e vobiäliko zänodo in züäd suemöl! ‘Chessman’ begom ole atosi, ven penom in finod lekoefa okik: “Suno neit kömon. Pro ob obinon neit, kel finikon neföro. Atos labon-li siämi anik?” **Atos binon-li lindifik pro ol? Els ‘Chessman’ kudükons-li oli? Ol binol utan, kel kanol givön gespiki ad atos!**

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Nüm: 5. Pads: 18—20.

‘JEAN DE LA BRUYÈRE’. (1645—1696).

Kalads u Kösömots tummyela at.

Kapit: XIII. Dö vogäd.

Petradutöl se Fransänapük fa ‘Brian R. Bishop’.

Düp alik, e tefü ok it e tefü obs, binon balik: ven balna epasetikon, enosikon lölöfiko; balionats tummyelas no ogeblinons oni. Dels, muls, yels mofalons e pärdikons nen geköm ini gufur tima. Igo tim podistukon; binon te pün ünü spads mu gretiks laidüpa, ed omoikon. Dinäds pülik e läceriks tima dabionons, kels no binons laidiks, kels pasetikons, e kelis nemob vogädi, gretädi, göni, liegi, nämädi, nämäti, liväti, blesiri, fredädi, bundani. Kis vogäds at ovedons-li, ven tim it unepubon? Te tug so nemödo vogädik olovelifädön timi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 20.

VINARÄT.

Värs tel: A e B ninädons mödotis ot vina. Vin in vār: A binon redik, e vin in vār: B vietik. Ek sumon se vār: B spuneti bal vina vietik e gifon ati ini vār: A e migon vini vietik kuratiko ko vin redik. Nu sumon se vār: A spuneti bal migota at, e gifon oni ini vār: B. Sekü duns at vār: A no plu ninädön vini rafiniko redik, ab vini dub vin vietik pesärafinüköli e vār: B no plu ninädön vini rafiniko vietiki, ab vini dub vin redik pesärafinüköli. E nu säkoy: kin väras bofik pesärafinükön-li mödiküno?

Tuveds kanons panüsedön bü d. 10id tobula ladete Volapükagaseda in ‘Leiden’ (Nedän), ‘Herengracht’: 58.

Nems utanas, kels utuvedons verätiko räti pomäniotons ini gased.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 20.

Tuvedot vinaräta.

Tuvedot räta at binon, das vins in värs bofik pesärafinükons leigiko. Ibä posä spunet bal migota in vār: A pegifon ini vār: B, värs bofik labons dönu kuratiko mödotis ot vina. E mödot vina vietik, keli vār: B labon tu nemödiko, muton peläfulükön me mödot ot vina redik, voto mödots vina in värs bofik no kanonsöv binön leigiks.

Rät at kanon i patuvedön medü kalkul matematik.

Büocedobsöd, das vār: A ninādon kübazimmetis v vina redik e vār: B kübazimmetis v vina vietik, e spun 1 labon ninādi kübazimmetas s ! Posā spunet 1 vina vietik pegifon ini vār: A, vār at ninādon kübazimmetis $v + s$ migota, efe kübazimmetis v vina redik e kübazimmetis s vina vietik. If nu sumoy spuneti 1 (sevabo kübazimmetis s) migota e gifoy migoti at ini vār: B, tån vār: A ninādon dönu kübazimmetis v vinamigota. If nu kübazimmetis $v + s$ migota ninādons kübazimmetis s vina vietik, tån kübazimmetis v migota ninādons kübazimmetis $\frac{sv}{v+s}$ vina vietik. Ed if nu kübazimmetis v ninādons kübazimmetis $\frac{sv}{v+s}$ vina vietik, spunet 1 migota ninādon kübazimmetis $\frac{s^2}{v+s}$ vina vietik, e kübazimmetis $s - \frac{s^2}{v+s}$ vina redik. Posā gif spuneta 1 migota ini vār: B, vār: B oninādon kübazimmetis $s - \frac{s^2}{v+s}$ atos binon $\frac{vs}{v+s}$ vina redik. Klu propor vinas in vinamigots in vārs bofik binon kuratiko leigik.

Vinarät at petuvedon verätiko fa söl: ‘Brian R. Bishop’ in ‘Leigh-on-Sea’ (Linglän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 24.

NUNS.

El ‘Nationaal Bureau voor Reclassering’ (= Bür netik pro dönusogätam) äbegon redake gaseda at ad keyufön ad sevädükumön aiplu tikodi tefü dönusogätam säfanäböpabas. Pro zeil atbür pemäniotöl älofon obes yegeedis tel. Bi, pö tikod ad yufön neläbikanis at, mutobs dasevön, das binos nebefeitoviko blig sogäda ad kudön, das mens at pos säfanäböpam oksik no mutons lifön in sogäd as deimäbs, ecedobs, das binos gudik ad lasumön bali yegeedas obes pelüsedölas. Yegeed jonidon pro publüg Nedänik; sekü kod at nunobs is utanes, kels vilons stütön vobodi dönusogätamabüra at, das ladet büra binon: ‘Den Haag’, ‘Schoolstraat’: 87. Potakal: 160150. Reidans no-Nedänik demonsös atosi! Ab klülös, das i ons kanons yufön me läükots monik klubis sümik in läns lönik oksik dabinölis.

Ünü foldil 2id yela: 1954 Vpamäks 100 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Pad: 20.

PANCA SILA.

Litaen budanas.

Petradutöl ini Volapük fa ‘Brian R. Bishop’.

Litaen at binon fomül, kel paresiton kobädiko in lofüdän pö maifükam koboköma budik. Paspikon in paliv: pük rigik in kel buks saludik juläla sulüdik budanas pelautons.

O pabenedölan, lestimaban, nendöfsapan! palelobolöd!

Lügolob lü ‘Buddha’ pro dugälam.

Lügolob lü tidod pro dugälam.

Lügolob lü nomem pro dugälam.

Telidnaedo lügolob lü ‘Buddha’ pro dugälam.

Telidnaedo lügolob lü tidod pro dugälam.

Telidnaedo lügolob lü nomem pro dugälam.

Kilidnaedo lügolob lü ‘Buddha’ pro dugälam.

Kilidnaedo lügolob lü tidod pro dugälam.

Kilidnaedo lügolob lü nomem pro dugälam.

Promob ad stönön moükami lifa.

Promob ad stönön sumi uta, kel no pegivon obe.

Promob ad stönön kotenükami lasiva.

Promob ad stönön lugi, släni e cüti.

Promob ad stönön drinedis e drogis stordikölis¹.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1954. Nüm: 6. Pads: 23—24.

---

¹ Ba pök pla el “storditölis”.

1955 (yelod 20id)

PÖTÜ YELACEN.

Dönu yel bal epasetikon, e binobs ün prim yela nulik. Kisi yel at ogivon-li obes? Atosi no sevobs ab alo lüvipobs ladöfo reidanes lestümik valik obsik gudikünosi. Yel: 1955 blinonös ones sauni, e benoseki pö vobods onsik! Yel at blinonös i gudikosi mödik e progedi dine sublimik obsik: Volapük! Spelobs ladöfo, das reidans obsik, alan ma fäg lönik oka, i ovilons kevobön ko obs ad dagetön zeili at. Zesüdos so vemo, das vol labon gebidi mekavapüka te bala, efe mekavapüka, kel dalabon patöfis valik pro pük valemik neodikis. No nedobs numädön onis pro reidans obsik, ab vilobs ga kasetön, das Volapük sekü binod okik binon so kuratik, das i pötöfon pro nunods nolavik e baläds bevünetik. Klu nogna: kevobobsös ad propagidön Volapüki!

REDAK.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 1.

JIEL 'VENUS' BLÄGIK.

Fa 'René Marcia'. (Se el 'Het Vaderland'.)

Visit balid oba, ven ilükömob ini 'Paris', ätefon hifleni obik: 'Cyril Beaume'. No ikolkömob omi dü yels mödik. Istudobs kobo in el 'Sorbonne', pos atos vegams obsik idistikons. Om, boso monemik, idedietom oki löliko vobode literatavik okik; ob imutob lasumön cali neflagiälik tidala in bal provinazifas tio smalikas obsikas. Om ädutom nu lü lautans mu sevädiks ä sekaliegiks dramatas in 'Paris', ämatom ko jiliman pälöföel ela 'Comédie française' ed äbelödom in el 'Rue Elysée Reclus' viladi magifik, in kel vobots mu difiks lekana Fransänik, pänots fa 'Corot', 'Fromentin', 'Chabas', skulturots fa 'Rodin', 'Denis Puech', 'René de Saint-Marceaux' e konlet pivälöl lebukas jerabiko pitanädölas lautas klatädik e nutimikas äjafons züädi stilik jöna sublimik.

Du äseadobs in studacem mu nätimik omik, kö stanalampad geilik po söf di 'Chesterfield' ävivon svieti redagoldik zü kaps obsik ed äspikobs dö studüp kobik obsik, benosek literatavik omik, jimatan omik, 'Cyril' pävokom süpiko leni telefonaparat.

Älöbunom vifiko, e, du ägolom da cem, äsagom obe love jot okik: "Atos obinon 'Gaby': jimatan obik; ün paud ai latoenof dü timül obi: vimäd voma ebo ematiköla," äsäkusadom oki äsmililölo. "Säkusadol sio bosilo obi, vo-li? Sumolöd vüo zigari! binons in layet telid, in flan nedetik penamataba obik."

Älöädob ad ledunön vüdi omik, ab, va ob no elelilob gudiko omi, u va om epölom pö jon, no ätuvob in layet, keli ämaitirob, zigaris ab vomapöträti vemo patiki in frem mahunik dofik pifremöli. Äbinon magod jidanüdana lofüdänik, voma lunedìk snekasümik, labü logot vemöfiko dofik, ab labü jön so jänälik, das ob löliko ijäfälöl me logam pöträta lekanaviko pipänöla, no älilob, das 'Cyril' inükömom dönu ini cem. Äjekob, ven älilob vögi omik kúpädiko fäkiki näi kap obik: "Binof jönik, vo-li?"

Ästanom po söf di 'Chesterfield', ed älabölo kubitis okik su bäkastutöm ed äblegikölo love jot obik, älogetom drimäliko lü pöträt.

Ägidükob obi, äplänob, vio ireafon ini nams obik e vio ob, pijänälöl dub keinot jänälik, ijäfälikob pö logam ona.

Ädunom jästi refudik. "No begolöd säkusadi! Suemob osi so vemo gudiko. Binos bemagiv ot, kel äsestralon de of it."

"No binof jimatan olik, vo-li?"

"Nö! o nö! Vilob bo seimna konön ole jenotemi et. Binos semikna pro ob fred lügik ad stebön pö memamagots vönädik et, pö dols vönädik. Dalilölös!"

Äbinos ün 1906 — memoböd gudiko! — si! ün 1906. Äbinob in 'Monte-Carlo' demü dönuamaplägs de 'Esther', kela balidbitid öjenon in 'Monte-Carlo'. Ojonob onu seimna ole däsinotis teatadekoratas mu magifikas, kelis sö: 'Visconti': lekanan gütik sevädik äpänom pro el

‘Esther’ obik. Älotedom in ‘Hôtel des Colonies’, ed us, pö fided stimü ‘Massenet’ älogob balidnaedo ofi, eli ‘Nadia Gouniowsky’: jikanitan Rusänik, kel äplösenof rouli de ‘Cléopatra’ in lop mastala gretik. ‘Massenet’ äjonodom obi ofe, ed äbinob sunädo so sumätöfö kein bemagivöl jöna slavik glumidik ofa, das ün neit et, neit luimülik dofablövik ko stels flamülik di ‘Rivière’ in spiret süpiko äsüiköl äbeganitob jöni klänöfik ofa. Äsedob ofe poedotis obik, ed ün del fovik ägetob vüdi ad visitön ofi in vilad ofik. Ävilof danön pösodiko obi.

Ägetedof obi in cem löliko in stül morik pimöböl, kel äfomon züädi benöfik pro jön foginänik ofik.

Äbinof löliko in klotem blägik, älenlabof klotemi sadinik blägik, kel äzüon nabiko glimiko koapi lunedik blegülovik ofik, ed in logod nesmufo niedik ofik, ve kel herem neitablägik ädolagon vefalieno, logs mügdalafomik veluvo blägiks ofa äsümons ad gufurs nenlestabik dagik.

Älütenükof obe namis lunedik feinik bofik oka. “O mastal digik! kio ezadidol ed efäkükol obi...!”

Du äspikobs in cem lüxüodik ko möbs blägik glimik ko nakar penüseitöls lunüpiko dö vobod obik, dö bitid onu kömö de el ‘Esther’ obik, dö benosek de plösen sublimik ofik ela ‘Cléopatra’, älügiovof obe ko jästs keinik namas lunedik okik in bovüls largentik feinik tiedi blonik Rusänik, äkanitof me vög glorik okik, du ädugedof oki it su göbapianod, lidis fäküköl fa ‘Massenet’, ‘Debussy’, ‘Ravel’,.....

E ven ämogolob, äpromof obe, das ökomof in lojad obik pö balidbitid de ‘Esther, princesse d’Israël’.

Äbinob brietülik sekü läb; in nesufäd spetätüköl ästebedob deli balidbitida.

Äbinos soar neglömovik. Lüxüöd teatadekoratas lofüdänik, plösen mastik lekananas gudikün ela ‘Théâtre Antoine’, mens gütöfik in lecem e näi ob, in lojad obik, as pasionaflor dofik maged magifik de ‘Nadia Gouniowsky’. Ko stäat stilik ästunidob profüli nesmufo niedik feinik ofa, kel ätaädon japiko ta siem vidik häta blägik gretik ofik, kel äbinon boso slobiko su herem blägik vefedik, lieni nendöfiko blegiki särviga ofik, blöti ofik, kel äsvelon dis maifod dibiko pisekötöli klota tüülik blägik ofik, len kel pär rosadas: ‘La France’ sofiko yelovikas ästuton, klöpöfüli bradas ofa, e jästis keinik namas feinik ofa.

E pos süf lätik, ven ‘Léonard’: hidramatan balid ästepom föfio ed änunom ko vög sonorik: “O läds e söls! dramati, keli elabobs stimi ad plösenön oles, pelauton fa sö: ‘Cyril Beaume’,” ägleipof zänodü stimod lanälik publüga namis bofik oba ed äspikof nelaodiko ko vög fäkik: “O flen obik! kio binob pleidik tefü ol!”

Ün soar et äbelifob benoseki jönikün obik.

Äsänedobs in ‘Hôtel des Colonies’ ko flens, dramatan e stunidans aniks. Säned lafacalöfik, kel äblebükon obis de od peteilölis, äbinon tom pro ob. Ibä nämäd netaetovik — äkonof latikumo, das i of älabof senäli et — ätirädon kobio lanis obsik. Isagobs ode nosi, no vöd bal zada ikömon love lips obsik, ab logs obsik äsukons ai dönu odis¹ me loged mu leladöfik, kel äjonon fuli ladälas obsik.

Fin sänedä ün neit tüi düp telid, äsümedon lelivükam... Äspidob lü of, e du äyufob ofi pö züükam soaramäneda vidik, äsgaob nelaodiko draniko: “Golobsöd futo domio, o ‘Nadia’! ün neit godöfik!”

Älülogof obi ko loged stralöl.

“Si! golobsöd futo, o ‘Cyril’! golobsöd futo ün neit lejönik!”

Ed ägolobs neviviko seilölo da stil blövik neita, ün neit me stels pibesovöl, lifik dub rosads storditöl sofiko kledöls, kels älundilons valöpo in dag neita, liföl dub kanit löfidik mela, kel dofablöviko ed äs largent änidülölo ävefon lü jol blegik ko pams fänöl onik, küpräds dremik onik, kels ätaädons äs flams blägik ta sil vidik. Sailanafils latik anik äslifons äs böds vietik ko flitäms pistäänüköl klänöfiko e nentoniko dub neitavien lü horit dagik.

¹ Gudikumo: odi

Ätakobs fo balutastutöm maboinik vietik. Äzüükob bradi obik züi zekoap ofik; ästutof me kap okik poloveo ta jot obik.

Täno äspikob: “O löfäb! senälobs so vemöfiko sofi, jöni neita benöfik ä zadika at<a>, bi lelöfobs odi, vo-li? bi lads obsik sekü lelöf dremöls suemons nenfini blövik neita godöfik at.”

“O ‘Cyril!’” Atos ätonon äs luvokäd dola.

“O löfäb!”

“Binos fop ad lelöfön obi.”

“Kikodo-li?”

“Bi obinol man neläbikün, kel dabinom.”

“Klu no lelöfol-li obi?”

“O ‘Cyril!’” Nu atos äbinon äs löfül. Logs ofik älebegons, e ko mud ofik ta lips obik, äsagof nelaodiko: “Viloböv, das neit at odulonöv ai.”

Delis, kels äsökons, äbelifobs äsä in drim, in drim milagik läba litik, love kel jad te bal ädabinon: lesiam ai dönu gekömöl ofik, das of neai ökanöföv binön jiojukan, e das lelöf obsik äbinon fop. Ab ven äsäkob draniko ofe kodi, älemufükof kapi okik, ed ädönusagof ai: “Binos nemögik”.

Suvo äkanof i logön lunüpiko ä leladöfiko lü ob, ed äsagof me vög dremöl: “O ‘Cyril’ pöfik obik! kio oliedol semanaedo!”

Ab kod lüga ofik älebof pro ob klän nedaseivovik.

Lelöfadrim obsik ädulon jü fin säsunä. Täno pos del, ün kel of vemöfiko paelik ko notodot mu lügik in logs okik e ko zad tio pätelöl no ilüvof nili obik, e ko löfül äsvo äyümf ofi leni ob, äsvo äbinof dredik, das lif öteilonöv obis, äsagof nelaodiko: “O ‘Cyril!’ spetob oli asoaro pos bitid in cem morik,…”

Ägobol tü düp degbalid lü vilad ofik, ed ästebedob in cem lafadagik, kö stanalampad geilik su disstütot peködöl ästäänükon svieti klänöfik love tapeds Pärsänik goldakölik. Äseidob obi sui söf me sadin grünik pekövädöl, ästutob feniko sekü spetät nesufovik poloveo in kusens molik, ed älogob disipiko züo in cem spadöfik.

Möbs blägik glimik ko nakar penüseitöls älabons litaglimis reinabobakölik; körten tüulik fo fenät maifik äsä dub nam nelogädik pämfüköl ämfon klänöfiko nevifiko; ämaifikon ed äkoedon logön gadi dub mun bundano pilitüköli, in kel rosads vietik kledöl älundilons, e pams geilik äfanons ta sil dofablövik. Stel soalik äflamülön sus küpräd lunedìk. Smel boso storditöl mabara ävebon da cem.

‘Sonia’: cemaqidünan Rusänik äkömf nennoido ninio, äblinof Jampänavini, zigarülis ed äsagof nelaodiko: “Läd okömf sunädo,” ed änepubof dönu.

Stil ävedon teifülik. Bos lügadramatik, as bümäl mifäta, äteifülön luti. Lad obik äpebon mu vemo.

Ab süpiko, blinölo säspetäti, se cem miedöl pianodamusig nelaodik ätonon in stil neita. Yanakörten vetik binü trib grünik äseikon, e ta pödaglun vamik veluvasümik maged lunedìk blegülovik ela ‘Nadia’ piklotöl as ‘Cléopatra’ äsüikon.

Ävebof föfio ko brads niedik pitovöl äs florakauls, ed ädanüdf, äsä nog neföro ilogob, danüdi lofüdänik sovadik pö musig luimülik de ‘Massenet’. Da glätapärlats grünagoldiko glimöls, kels älagons noidedölo de hips ofik, lögs niedik lunedìk ofik änidons; löpakoap tio nüdik ofik äliton äs nif niedik in lafadag; jals goldik glimik magifiko piködöls smaragoinagrüniko flamülöls ätegons dögis ofik; snabäd snekafomik goldik äkrugikon da herem blövlägik vefik; smaragain gretik äliton sus flom ofik. Veal dulogamovik äkrugikon spiralafofiko zü koap ofik ed ävebof po of äs lefog voaliko vietik.

Danüd ävedon ai sovadikum. Äjutodof ve ob äblegikölo foloveo ko logod paelik okik nilü obik. Smilil dafredüköl äslifon zü lips ofik. Musig ätonon fulikumo. Äsävilupof oki se veal nifik okik, dögjals goldik glimik äfalons noidedölo sui glun, glätapärlats goldagrünik äslifons noidedölo de hips ofik, jüs pö finakakords lütonöl, koap niedik ofik in tenikam lunedìk e ko brads pitovöl äsüikon in neit blövik äs vasod vietamaboinik Grikänik, e, du lips ofik äsagons nelaodiko: “O ‘Cyril!’ viloböv, das neföro oglömol neiti at,” äslifof ini brads ledesirik oba…”

‘Cyril Beaume’ äseilom dü timül. Notodot fäkik äbinon in logs omik. Nam omik, kel äluröbon love logod omik, äjonon dremi pülik. Ed älaispikom: “Si! ven ob, no nog äkanöl suemön läbi levemik obik, ävilob visitön ofi ün del fovik, idetävof. In pened däsperik äleditof de ob, ed äkonof, das of: jinihiliman älaböl sekü yul bludik bligi ad vinditön fate okik, kel ideadom nendöbo as xiläb in Sibirän, ämutof detävön. Säditretamed no ädabinon, no äviloy säbligön ofe yuli ofik: if öblichöv, no te lif ofik, ab i obik ai öriskädonsöv, bi pötädonsöv dub nams vinditöl volutanas. Däsperiko äsökob ofi. Dü muls kil ebinob in Rusän, sogü flen obik lelegäta Fransänik in ‘Petrograd’ älifädob timi obik me vestigs nensekik. Balikos, keli älelilob, äbinon, das isevoj ofi me teatanem ofik. Nem lönik ofa äbinon nesevädik. Nuns in delagaseds dö nihilimans, voms, kels päxilofs lü Sibirän, kels pästrupofs in fanäböps, kels päjütodeidofs in yads glumidik, älienetükons obi. Ob e lanöfo e koapo ibreköl ämutob gegolön lü Fransän. Yeli bal älifädob in taked benüköl in pürenens. Pianiko saunikam äkömon, pö ob vobiäl ädönulifikon.

Pö bitid dramata nulikün obik, in kel äplösenof lerouli äsevob jimatani obik. Älabof senöfi vomöfik so feiniki, äkosgolof obi ko ladäl so go suemöl, das ob äsenälöl, das ötuvob pö of trodi e takedi, äsökob ofe ad vedön jimatan oba. E trodi e takedi etuvob; binob lölöfiko läbik.”

“Ab if ogekömoföv-li seimna,” äsökob nelaodiko.

Älulogom obi ko loged stralöl.

“Si! if ogekömoföv seimna,...” ädönuom.

Ab täno lit äkvänikon dönu in logs omik, e ko jäst noöl äsagom: “No kredob milagis. E zuo debob ele ‘Gaby’ dani so mödiki, das no kredob, das olüvoböv föro ofi...”

Tü timül et yanakörten ämufon e fo pödaglun veluviko redik äsva dub fil äglutöl vomamaged fäkükölo jönik ästanon, piklotöl in soaramäned blägaplädik veitik, kela kolet vidik löstanöl nog äpluükon niedi logoda feiniko pifomöla ofika, niedi särviga klöpöfölik ofik, e kel äfremon blägiko heremi redablonik, kel änidon äs lehät goldik. Älulogof eli ‘Cyril’ ko loged lelöfa vemik, ko smilül zadik zü mud senöfik ofik.

‘Cyril’ äkosstepom ofi, äkidom nami ofa, ädugom ofi lü ob ed äsagom: “Jiatan binof ‘Gabrièle’: jimatan obik.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Nüm: 1. Pads: 1—4. Nüm: 2. Pads: 5—7.

CEDS E TIKODS.

Nendanikans binons igo frutiks: yufons oli ad benodön nen lönafrutiäl.

‘Jules Claretie’.

Lon pasävobedon, if cödal labom keliedi.

‘Publius Syrus’.

Binos fop gretikün ad lärnön dinis, kelis dönu mutoy glömön latikumo.

‘Erasmus’.

Alan geton dugälis tel: bal, keli geton de votan, e bal veütikum, keli givon oke it.

‘Gibbon’.

Neodoy suvo kuradi mödikum ad votükön dinis smalik, ka bekomipön mistadis gretik. Dins smalik labons slopanis mödikum.

‘Douwes Dekker’.

Binos spelabik, das ai mens odabinons, kels fägons ad logön jöni in dins komunik.

‘George Eliot’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 4.

NUN.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

Söl: ‘A. N. De Jong W. P. zn.’ ‘Stevinstraat’: 71. ‘Scheveningen’.

BIENASÜMBOLAV.

Ma yegeđ in el 'Haagsche Post' dätü 1929 febul 16.

Kikodo kibol-li ga nimis stegülöl et? pasäkos bo seimna bienane fa visitans, kels elogedons nog neföro lifi e jäfami bienema. If mielabien obsik no binonöv nimil mu nitedik labü doküms nouba mu baldika, ed if miel onik no labonöv mödikumi ka nulüda- e sananämis natöfikis, pöps vönikün in jenav sevädiks, e latikumo kulturapöps feiniko kuliviks, ütanätönsöv-li oni igo nemediko rele oksik — klu nesiädikose? In lofüdän solöfik klänöfik, kö äkodidoy planes, flores e nimes lanilabi, kö älifoy in e ko nat züöl, kelos nu nog lokon in bumädadiled alik me plana- e nimafigurs tio bundaniko pedeköl, kel elovelifädon jü atim lunüpi dämüköl tima, us bien mükik ävedon sümbol lifavöladas löpikün. Kio pö Lindänans vönädik lif, nat e rel pemigons leladöfiko!

Vedads rigo in sanskrit pelautöls: buks saludik Lindänanas, penäds vönik et, in kels ya ün yeltums mödik bü moted Kristusa konots e poedots mudöfo peloveüköls pefümükons, nüdügons obis ini vol primöfik lafa-märöfik lofüdänana vönik. Is kolkömoy dönuamo leigodis de lif bienas ('madhuka') pedütülölis, kels panemons turniko mielidrinan ('madhupa'), mielimekan ('madhukara') u mieliläkan ('madhulih'). Mödadilo atos jenon in lelöfalids, in kels lelöfan, leigoäsä bien sekü löf pro flor, spelom ad pedön mudi mielasvidik jilelöfäba okik. If hiyunan sukom retodi lelöfäba okik, e vilom tuvön ofi, mutom säkön osi bienes. Ko atos tefidon mag biena as sümbolamäk lelöfagoda: 'Kama', suvo pemagöl as son ela 'Maia' su lotudaflor slipöl. Leigoäsä latikumo 'Eros' pö Grikänans, e 'Cupido' pö Romänans, 'Kama' polom sagiti e cari, kela caratänden binädon me jän bienas. Atos mäkon lelöfadolis, kelis sagits omik kodons, ifi ats binons dols svidik. Jü atim luimöfikam muda, logalipas, lilas e floma jigama ko miel duton lü matükamalezäl lofüdänik.

I in krigapoedots tuvobs dönu bieni, as sam uto, kö krigan sekü plunämäd sukuböl leigodom sagitis, kels lükömons lü om in num ai gretikumöl, lä lemödot bienas nenropiko sekümölas. I patöfs menöfik badik pagivülons bienes in nimamär, kö pariprodos ones, das ons ün tims klopotä badik igo tifons mieli de nilädafs oksik. Rav pö biens äbinon kludo ya sevädik ün tim et. Das biens panemons so suvo in penäds lofüdänik vönikün, binon fümiko sek utosa, das bien komädon dönuamiko as sümbol su mags ya mödo vönikums goda: 'Visnu'. 'Visnu': konsefanäm levala, kela logodi logoy as lokam in blöv sila, ed in vat lämpik dibik; 'Visnu', kela litafon laidüpik blebükon benöfön natadinis valik, e kel vedükon vali liföl ad dabin fredik, pamagon te as bien, kel takädon su lotudaflor su vat flotöl. Äsä pö obs biens pos hitüpadels vamik ön num gretik neitilifädons in tiliads floröl, so ün neits lofüdänik mödo sofikums biens mödik bo blibons soaro in lotudaflors färmiköl.

In el 'Rig-Veda' 'Raghu' sagon so poediko: Ven sol sülöpikon, maifükon lotudaflori e libükon bienis se fanäbam onsik. As lanans gudik lita strals balid at sola da gödalulit kulöls blinons bienes mieli svidik onsik. In gödapleks relöfanas solastrals balid at dü gödalulit palevokons ad sülöpikön se mel, äs festuns goldik löpiköl, leigoäsä mielabien lü vaets sülik svidik. God panemom: 'Visnu-Indra' ä 'Krisna' sa lüükot: 'Madhava', sevabo se 'madhu', ü miel, pemotöl. Pö atos bien binon dönu sümbol, ibä in mag 'Krisna', kel binom dönumidikam talik goda: 'Visnu', ai labom bieni blövik su flom. Is bien sümbolik binon blövik, bi köl sila, se kel äcedoy, das 'Krisna' imidikom, i binon blövik. Seimna 'Krisna' äceinom bali lelöfäbas talik okik ad blägazoim, ed äbüdom täno ad zelön fovo neai lezälis relöfik stimü om nen plan at. E nog ün atim Lindänans kipons dü klopp miela bledis anik plana at in nam, bi cedons komi goda it in biens. Is kludo bienibrid evedon, ed ebleibon binön, lezäl relöfik.

In vedad mun pacedon suvo as god mielijaföl. Näinem: 'Madhukara' — at sinifon mielijafan — jonon atosi. Nem in vedads mödiko pro bien pageböl: 'brahmara', zao: tävan u fealotädan, nem mu pato pötöfik pro bien de flor bal lü flor votik flitöl, dageton pö Lindänan lanatevuli lekredöl näisinifi relöfik, kelosi bien ai dönu lü solalit seflitöl kodedon. Bi ai älogoy, das bien in dag peklänedöl ai äsefliton lü lit sola, bien ämuton vedön nog veütikum ka sümbol goda: 'Visnu'. Is bien ävedon sümbol lifa it.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pads: 7—8, 9.

SPIKEDS SUOMIYÄNIK.

In delagased: ‘Leidsch Dagblad’ de spodan Svedänik anik yeged vemo lobulik komädon tefü duinods sublimik, kelis pöp Suomiyänik edunon pos fin kriga. Pato posä Suomiyänans ifipelons löliko, ün setul 18 yela: 1952 krigadebis Rusänik oksik, ekanons lebumön dönu ko viläl vemik läni oksik. Dinädü jenöfot magifik at cedobs pötöfiki ad lasumön is spikedis anik, kelis spodan delagaseda pemäniotöl ekonletom.

Lekan jönikün e latikün e klän bolitana letälenik binon: pölükam dub snat verik.

No daloy cedön, das pläg benodama binon bos votik äsä juitamed. Too binon juitamed sauni födöl!

Men mikonfidik jonetükon alo oki it.

Diletolöd kuratiko miladälodi olik, ed oküpol, das kod ata ai edavedon dub viodam lönilöfa olik!

Kuds gretik sukons lanis gretik. Ats binons stafäds pro lif nulik ä dibälik.

Dugälobsöd cilis obsik, dubä givobs ones palis gudik!

Me voätavöds mens mödikum pedeidons, ka me vaf votik alseimik.

Binos degna gudikum ad pacütön dönu ed ai dönu, ka ad ai labön mikonfidi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 8.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

Söl: ‘A. N. De Jong W. P.zn.’, ‘Van Stolkweg’: 11. ‘Scheveningen’.

Ünü foldil 4id yela: 1954 Vpamäks 100 peselons.

JEIKOT PLINAS.

Ma yeged fa ‘J. C. L. B. P.’ in el ‘De Nieuwe Courant’.

Tim vemo lunik epasetikon, das in Frikop Nedänans no nog ädabinons, ni Linglänans, ni Portugänans ad kulivükön nägäris, ad vedükön onis stönimanis e härbatimanis.

Kösömot gudik nog ädabinon ad fifidön krigafanäbis e pösodis böladik votik.

Äbinos ün tim et, das matabelans cifamü reg nämädik oksik: ‘Umbopo’ äkrigoms ko benosek ta tribüt hotentotas, kels päcifoms fa plin: ‘Wasja’.

Hotentots pivikodoms lölöfiko, e num gretik, bevü kel reg äbinom, pikrigafanon.

Matabelans äpreparoms zäli gretik. Neflens pifanöl pökvisinoms ad loet benosmekik, e reg pijonidükom pro ‘Umbopo’.

Atan ädalogom plido lefanoti okik, ibä ‘Wasja’ äbinom man pidanulüdöl, ed ‘Umbopo’ äsevom, das no nog irivom bäldoti, ün kel ma plak okik menamit primon ad vedön tönik.

“Benö!” vikodan älüspikom lukofölo fanäbi okik, “timül olik ekömon, o ‘Wasja’! fredob ya ad daifön me ol.”

“O ‘Umbopo’!” ‘Wasja’ ägespikom netakediko, “bönob vilöfo ole fidädi benosmekik, ab neklienob boso, das ob odünob demü atos. Atos taon ta ced obik.”

“Pidob osi,” ‘Umbopo’ äsagom dönu, “das mutob viodön cedi calasvista, ab sevol, atos binon vönaoloveikod, e zuo plimob oli dö logot pötütüköl olik.”

“O ‘Umbopo’!” steifädan pro zib veütikün äsagom, “bevü mans obik anans binoms, kels binoms nog vetikums ka ob. Jenöfö! kanob konsälön ole, ad steifulön seimna omis.”

“No oblinädob ole jemodi et, o ‘Wasja’! Reg fidom te regis votik, e no komunükom oki ko soldats komunik.”

“O ‘Umbopo’! osakrifoböv dini mu vemiki, üf ovilolöv klemön ad büedön filädön obi. Büosenob, das atos vo opliton oli. Lofob ole kunis jönik mil, if sludol ad no fifidön obi.”

“Binol tu neflagiälük, o ‘Wasja’! ad cedön, das digidoböv plu kunis mil ka oli. Zuo nü hotentots pevikodoms, odagetob onis i sio nen yuf olik.”

“Labob reineli skilik, o ‘Umbopo’! atani ogivob ole, if lelivükol obi.”

“Labob somanis tel, o ‘Wasja’! ed odelo olabob kili. Danob oli demü komand olik.”

“Labob mödoti gretik golda in län obik peklänedöli, o ‘Umbopo’! Binob balikan, kel sevo, kiöpo binon. If lelivükol obi, ojonob ole topi, e täno obinol reg liegikün läna.”

“Agödo enunoy obe, das mödot gretik golda pituvon, tö top mö steps mil nolüdü kraal olik. Niludob, das at binon gold pemäniotöl.”

“Sevob kläni venena ad pasmivön leni sagitatipots, o ‘Umbopo’! If ek padrefon dub sagit so pevenenöl, odeadon ünü nümäd numatas teldeg. If lelivükol obi, okonob ole kläni.”

“No plu neodob sagitis pevenenöl, o ‘Wasja’! ibä evikodob neflenis lätik obik.”

“O ‘Umbopo’! konsälob ole ad no fifidön obi. Sevob magivafomüli. If sagob oni, mit obik vedon venenik, ed odeadol, if uffidol obi. In demäd lönik ola, konsälob ole, ad lelivükön obi.”

“Atos binon coged bäldik, o ‘Wasja’! e no dredükol obi me on. Mens valik, kelis ejonidükob pro fided obik, äkonons obe konotili ot, e nog ai no binob deadik. Güö! labob pötiti saunik.”

“Sevol, o ‘Umbopo’! das mens, ven edeadons, kanons sedön lani oksik ini nim. If fifidol obi, osedob lani obik ini snek. Snek oklänedon oki in ludom olik, ed obeiton oli, ven slipol.”

“Ludom obik pavestigon alsoaro, o ‘Wasja’! e neai snek ebeiton obi. I medinamans obik noloms tavenenmedini süperik.”

“Osedob lani obik ini glosen, o ‘Umbopo’! ed odeidob lafi vetera olik.”

“No demob tumatis anik vetera obik, o ‘Wasja’! nü labob i kunis olik.”

“Binol krigan gretik, o ‘Umbopo’! ed evikodol neflenis valik olik. Ab ga bal binon in vol, keli no kanol bemastikön.”

“E kin binonöv-li utan? o ‘Wasja’!” ‘Umbopo’ äsäkom kofölo.

“Jimatan olik, o ‘Umbopo’! Osedob lani obik ini jimatan olik, ed obetikol nog suvo obi.”

Reg ävedom klilagedik sekü jek.

“Okälob, das oramenof i isio moti okik. Sevol-li sekü kis lüfat olik edeadom? Sekü tufen, o ‘Umbopo’! Maläd äprimon in lils omik.”

“Lüjinos lü ob, o ‘Wasja’!” ‘Umbopo’ ägespikom vifiko, “das kods dabinons, kels vedükons, das binos vipabik, ad lelivükön oli. Kanol mogolön.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pads: 9—11, 15.

‘CAJUS JULIUS CAESAR’. (100—44 bü Kr.)

Dö krig Galijänik. Buk folid. Kapit: XXXIII.

Komip se krigavabs.

Petradutöl se latin fa ‘Brian R. Bishop’.

Atos binon metod komipa se krigavabs. Balido Britänans vaboms valöpio e jedoms spedis oksik, e medü jeik voik jevodas e lenoid luibas kofudükoms mödadilo kedädis. Ven edudranoms vü kavidatrups, bunoms se krigavabs e komipoms futo. Vüo krigavabistirans mogoloms pianiko se lekomip e pladoms vabis somo, das, üf paditretükomsöv fa lemödot neflenas, osefädomsöv okis lü oksikans. So geboms in lekomips mufovi kavida e fümöfi fantida, e medü plag e pläg aldeliks vobädoms fägi so vemiki, das ekösömikoms ad stöpön su glun klivik e skapik jevodis peföfiomoföl, ad lüodükön e flekön onis ünü brefüp, ad rönön ve deig e pladön onis disi yok, ed ad gerönön usao vifiküno ini krigavabs.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Nüm: 3. Pad: 11.

EL ‘MANNEKEN PIS’.

Ma yege in el ‘Haagsche Post’.

Läd: ‘Lutgardis’, jiviudan yunik de ‘Godfried’ II, graf di Brabän, äbinof in dinäds fikulik (1142). Äkanof lekonfidön sio fiedi tütans fa himatan okik pijonädölas, noubans tio valiks äkómoms fe ad jonülön feudastimodi oksik grafe yunik oksik: son telyelik ofa; ab feudans tel: blods: ‘Warter’ di ‘Mechelen’ e ‘Gerard’ di ‘Grimsberg’ se dafamül liegik ä nämädik: ‘Berthold’ no ädajonoms okis. Ya dü lunüp famül omsik ipolon neklieno Brabäne feudabi. Äcedoms nu pöti göniki ad dejedön oni, ed ärefudoms feudastimodi. Äklülos, das tütans grafa yunik ämutoms

jelodön gitätis oma. So krig äsplodon. At äbinon vo komip neleigik, ibä ta elans di ‘Mechelen’ dub ted iliegiköl, elans Brabäna sekü krodagoläd ipöfiköla no äploboms. Blods bofik äfägoms kluo ad beravön e lefilükön zifis ömik.

Igo in züamöp ela ‘Brussel’äbinos no plu sefik. Ditrete ävedon vemik; lekomip gretik niludo lonädik pödunon. Ün büsoar lekomipa Lesiör de ‘Gaasbeek’ äkōmom lä jigraf. Äjonom nämädi gretik neflena, love kel te kurad telik e deadinedem Brabänanas öfägons ad dagetön vikodi. Sekü kod at atans ämutoms sevön, das graf yunik äbinom in nil omas. Mot älejekof sio pö tikod riskäda pro löfäb okik, ab no ädalof refudön. Ün god fovik manil smalik päpolom foi front milita. Valikans äfäkoms pö logam mastana yunik oksik; ädafredoms dö logodil flifädik e logils flenöfil oma, e ven ädunom ko punils okik ön mod drolik neskilik jästilis glidama, kelis ilärnoy ome, ävedoms vemo lanälik. Nilü ‘Vilvoorden’ leni tuig vetik kvärabima klädöm gretik ko graf yunik pälagon dis lestän Brabäna.

Komip äprimon. Dönuamo Brabänans pägejedoms fa elans di ‘Mechelen’ lü kvärabim, ab äbinos, äsva at ägevon omes nämä e kuradi nulikis, ibä ai dönu ämomofoms nefleni. So ko mögods beniköl e nebeniköls lekomip — lekomip nilü ‘Ransbeek’ penemöl — ädulon dü dels kil. Tü del folid Brabänans ägetoms nämükamatrupis, e ko levikodavokäd äfögoms nefleni. Grafil yunik iglifikom leno dö jeikots komipa. Äjinos, das äsenälom plidi süperik su galädöp geilik okik, ibä älogotom mu yofiko, ven pos paud in komip, om ko klädöm okik pälöpiotiom dönu. Pos komip dajäf lölik omik päbepikon liföfiko. Balan äsevom ad konön dö dins semik, votikan dö dins votik. Ab dö nos äspikoy ko lanäl mödikum ka dö dun vemo natöfik manila smalik, ven dranül natöfik smalik äsükon pö om. E dü dun et ilöikom so pleidiko, ed — atos äbinon ga dagudik de man so smalik, vo-li? — iflekom ai oki äl flan neflena!

Bos soik ämuton palaidüpükön. Kvärabim päsebeon ko kälöf mödik, e päfeaplanon in ‘Brussel’ nilü prim ela ‘Rue du Chêne’. Ini nik, kel dub fom okik ämuton memükön dö klädöm, äpladoy “manili” binü ston labü gretot piedas zao bala e lafika — pos 1648 binü bronsöt — kel dünön ön mod vemo patik as fonedil, e kel sekü atos panemon: ‘Manneken pis’. Is stanom ya de tumyel degtelid. Labom kluo sio gitäti ad panemön “sifan bäldikün ela ‘Brussel’ ”. As soman kelifom ko elans di ‘Brussel’, e kompenom pö zäls valik onsik, ibä ün zäladel alik paklotom fa dünän okik in zälaklotem mu jönik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Nüm: 3. Pads: 11, 12.

NUN.

Ünü foldil lid yela: 1955 Vpamäks 100 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 12.

‘CAROLUS LINNAEUS’. (1707—1778).

Ma yegeed in el ‘Haagsche Post’.

Belödan ömik harata di ‘Linnaeus’ in ‘Amsterdam’ ed in... ‘Harderwijk’ (ibä i us harat di ‘Linnaeus’ e tüm di ‘Linnaeus’ dabinons) niludo no sevön, sekü kod kinik harats et danädons nemi oksik. If binon ek, kel ejuiton tidi planavik, tän el ‘L.’ po nems planas ogivon one pläni saidik. El ‘L.’ et sinifon, das plan egeton nemi okik fa planavan Svedänik: ‘Linnaeus’, e das kludo sis tim tumyelas plu bal e lafika panemon so fa menäd pos menäd. Ed if man, äsä ‘Linnaeus’, in jäfüd okik mögiko no äkanom lonöfön as votastidan nämädik, ta nämät tuvemik omik igo taans famik oma ämutoms perädön. E das bü yels 200 studan pöfik, kel inägedom pro kestudans okik me bimajal jukis omsik, iplöpom ad vedön profäsoran, kurasanan, lesiör, e nouban — ekö! atos äbinon ün tim et seled gretik. Pö ‘Linnaeus’ atos ejenon. Om, kel övedom nolavan, pämotom ün 1707 in vilagil Svedänik smalik as son pastana labü nem: ‘Ingerwarson’. Äzedom famülanemi balugik, ven om, posä ibinom jukelatidäb, päsedom fa sanan-famülaflen lü jul ad studön. Änemom oki ma tiliad gretik fo pastanöp fata okik: ‘Linnaeus’, me nem kelik ädulifom fovo lifi okik, jüs om, lesiörami idagetöl, äkoedom nemön oki: ‘Carl à Linné’.

Ab büä örivom atosì, ömutomöv lifädön nog mödikosi. Elans di ‘Lund’ e di ‘Uppsala’ älogons natafleni, kel ya as hipul ilöfom planis e nimis, as studan niveras oksik. Do iprimom as studan Godava, äloveikom ye suno lü stud planava, studi kelik omik profäsoran Godava: ‘Celsius’ äfrutidom pro lebuk okik dö plans in bib komädöls. Lebuk at ävedon so süperik, das profäsoran planava: ‘Rudbeck’ äkoedom cälön eli ‘Linnaeus’ ad kälädan planagada kadämik, ed igo ädälom ome ad duinön spikädätidodi. Milag äjenon: num studanas ägretikumon de 400 ad 1500, jenöfot, dö kel ‘Linnaeus’ äpleidülom no nemödiko. Dub tüvs difik e penäds äklopom lobüli calöfik mödik. Äbetävom komitü reiganef Lapäni, dö täv kelik änunodom in toum bigik, kel äpubon in ‘Amsterdam’. Tanät bevü Nedän e Svedänan ävedon nabikum, ven äprimom ad studön sanavi in kadäm di ‘Harderwijk’. Tefi zif at rimod ädabinon: ‘Harderwijk is een stad van negotie, men verkoopt er bokking, blauwbes en bullen van promotie’ (‘Harderwijk’ binon zif teda, seloy us smokädarüni, blägavaxeni e diplomis dokikama), e faman ömik edagetom us tituli dokana, b.v. i ‘Boerhave’. Kosäd ävedon fümikum, ven äkosikom ko ‘Boerhave’ e ‘Gronovius’ in ‘Leiden’, äbevobom ko ‘Burman’ di ‘Leiden’ eli “Florem Säleäna” omik, ed ävedom gadal gadas glorik bankala di ‘Amsterdam’, sifala: ‘Cliffort’, in el ‘Hartencamp’ nilü ‘Haarlem’. Nol, us pidagetöl, pimödükumöl ko ut in gads privatik mödik e konlets in provins liegik pikonletöls, ägevon stabi fame omik valöpo in fuginän pipaköle, ab i site planavik omik.

Is plad no dünon ad plänedön patiko meriti kinik sit omik eblünon nolave. Saidos ad sagön, das egivom siti vödedas e lonas pro vödedem jäfidämas e grupas, kuratükami verätik pla nefüm büikum bepenotas. Do planav äbinon pro om din veütikün, äfövom vobodi okik i in votiks tel natavoledas kil, in nimavoled e minavoled. Ven igekömom ini Svedän fam Nedänik e Yuropik äprodon ye no saidiko ad kosididön oki, ed äcedom zesüdiki ad lisitön cali nafasanana. Kur älabon ye miseri, ed ämesedon glori omik dub cälön omi kurasanani. Sikot at bo öjelonöv omi ta faem, ab at ägivon ome leigüpo bosì mödikum ka te kosidi, sevabo noubami e (bos, kel äbinon nog veütikum) plagi stäänik. Suno fam omik as sanan äblinon ome profäsori in ‘Uppsala’, kö äjonülom vobiäli neleigodovik, ed äpübom numi gretik lebukas nolavik. Lebuks ömik äpubons dönu in Nedän. Me vobod et, in kel el ‘Species plantarum’ äbinon lebuk veütikün, äbegolom vegis nulik, ed ämaifükom horitis nulik. Pö atos äfägom zuo ad fölön konletiäli okik. Äfünom musedi lönik, in kel äjafädom pladi fümik pro yegs nolavik valik fa ok pikonletöls. Konlet äbinon so nidik, das pos deadam omik jiviudan oma äselof ati kläno in Linglän, kö konlet lölik, binädöl me plans pisägüköl 19000, näsäks 3000, koans e korials 1500, e mins 2500 ün atim nog binon pleid e glor ela ‘Linnean Society’ in ‘London’.

Do ‘Linnaeus’ no kanom flagön tituli feafomana levolutüköl nolava planavik, eduinom ga vobodi mu meritabiki. If bo no dutom lü plins nolavas, ün tim omik ebinom fümiko lesan voik in dafamül nolavanas. Tikädis flifädik ä nulikis leodom lilön, ven dilädom planis ad “uts, kelas mated jenon notiko” (‘phanerogamae’) ed “uts, kelas mated pazelon kläniko” (‘eryptogamae’). Dub atos sots 10000jü 11000 pö nolavans büikum komädöls päläsükons e päbalugükons ad 7000. Ön tefs valik pälestimom in fuginän e lomän. Pätovälom ad lesiör, ad nouban; ab ön seved meritabas okik äbinom vilagan balugälik tima büik; latikumo no äbinom ai man neflagiälik, soäsä älonedosöv pö man labü kalad jenöfiko gretik. No espikom-li dö ok it me vöds at: “Nek bü om elogom vobotis so mödikis e so kuratiko Jafala; nek bü om evedom famikum. Nek bü om pelobom as plin planava.” Oy it daloy labön süadi tefü atos, man jenöfiko gretik no penom soikosì.

Paoplägs tel äfinükons lifi omik tü yanul 10 yela: 1778. Ädeodom ün bäldot yelas 71. Ägevom (äsä ‘Dr. Schierbeek’ sagom digidölo) nidi gretik ele ‘Scientia amabilis’, planave, ab <luveratikumo> äfinükom in on timädi, kas ämaifükom nuliki. Nitedäl gretikün omik ätefon sitavi e lekani bepenama; ab tidäbs omik, atosì ätuüköls, äplänoms atosì, äsva biolog lölik äbinädon te me atos.

[Spikäd tü d. 9id novula yela: 1954.]

SPIKÄD FA 'SIR WINSTON SPENCER CHURCHILL' DÜ LEFIDED SIFALA DI 'LONDON' IN 'GUILDHALL' TÜ D. 9ID NOVULA YELA: 1954.

Petradutöl se Linglänapük fa 'Brian R. Bishop'.

Lifobs ün timäd, kü ladälođ sludon in mafäd gretikum dö fät pöpas, kas fät sludon dö ladälođ. If menef vipon ad plakön periodi laidulik e nenfiniki benolaba stöfik, mens mutons te kondötön ön mod püdik e yufiälik kol ods, e nolavanef odunon pro ons valik utosi, kelosi vipons, e mödikumi, ka¹ kanons drimön.

If vip onsik binon ad zaniälön ed ad cedön, das binos cogik ad beitön odis vemo e laiduliko, kanons klüliko deidön odis ön mod vifikum e grosülikum, ka föro ün tim buik. Ons labons väli ed obs labobs väli.

Men vedon ai plu mastan fäta lönik okik, ai plu nefümik dö utos, kelos obinon, e cedob, das primon ad suemön jenöfoti at gudikumo, ka¹ edunon föro osi ün tim buik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Nüm: 4. Pad: 15.

VINDIT LÜGADRAMATIK JIKANITANA PENOFÖL.

Ma yegeđ fa 'Maurits Wagenvoort'.

Söls: krütans no kanoms binön tu prüdikis, pö noted cödota oksik tefü duins melodik lädas reitaki södunölas. Konot dokümik sököl otidon omes, das jilekanans anik geyilons nosi, ön jenet at igo vero nosi, ad vinditön okis demü krüt, kel ön mod alseimik no pliton ofis.

Jiel 'Zwaantje Van Treitelen' löfik älabof pas bäldoti florüpayelas degmäl, ed älabof in ladäl okik lifiäli nekvänovik ed in gugil okik gelili, kel no äkanon stopön. Kis binon-li plänovikum, kas äkanitof? Das äkanitof suvo? Das äkanitof laodiko? Das äkanitof lidis mu fredikis? Das äkanitof lelöfadolis lügikün? Äkanitof ai, ai dönu, e fienädan murik löpolödöl — fienädans binoms ai cödans murik lifiäla votanas, pato if binoms selibans u hiviudans — fienädan löpolödöl äskanom mu vemiko dub atos ed ädaġetom sekü atos yelovamalädi. Atos äbinon ye klüliko vero lindifik pro 'Zwaantje'.

Ab fienädan löpik no äbinom cödan saäbälik balik kanitama ofik. In züäd ofik nog balan ädabinom, keli änestümođ, keli ähetof, keli äviloföv viodön ön mod jeikikün, bi änotodom cödoti okik ön mod so grobälik, semikna so nofiko, das 'Zwaantje' imutoföv labön blögädi glada as lad, pla ladäl lekanik o so senöfik ä jatülöfik — if dalob gebön vödi at — if iblebofov takedik pö krüt so japälik oma: blod ofik.

Blod at äbinom studan, ed igo balan, kel ästudom. Kisi 'Zwaantje' äkanof-li dunön ta atos? Äsevođ, das kanitam ofik ätupon omi, ab gelil in gugil ofik... no äkanon ye seilön. At ämuton kanitön, ämuton trilön, lerorön, kanitön nämöfo lidi jönik bal pos votik, dü del lölik, de löäd ofik jü lübedgol ofik. Ibä 'Zwaantje' äbinof jilekanan nenfenik, do bevü noats mödik, kelis äleadof tonön, semikna i noat dobik seimik ädabinon; bos, kelos jenon igo sio semikna pö jikanitan famikün in konsärtalecem.

O! blod et! Kio binom el 'Nero'! E zuo simulan so vemik! Plas änotodom stedöfiko, das äbinom neflen utosa, kelosi nemoy pö pläg kanitama eli 'bel canto', äkodidom krüti nofik okik jenöfote, das mot ämutof semikna takädön, e das pästupof in slipil okik. Äsva 'Zwaantje' no äsevođ, das mot ätakädof, ed äsva i no äsevođ, das kanit — e klädömalidils, pro kis dünons-li üfo? — labon suvo fluni slipikodöl. Ab zuo gugil ela 'Zwaantje' no äkanon demön slipili mota, atos äbinon nemögik.

Tü del seimik... fienädan löpolödöl ägolom su pantufs fülik mo e ge in cem okik; blod naudüköl et in cemil okik äfäisteigädom lilis okik me puns okik, ko kubits näi buk, lü kel logs mu vutiks pilüodükons; mot äslipof ud ästeifof ad slipön in cem okik; äjinos, das domanef lölik ädalilon eli 'bel canto' ela 'Zwaantje', kel äfikanitof lidis jönik okik, lidi bal pos votik, duinabotemi lölik okik. Äbinos stom reinöfik, ab 'Zwaantje' äkanitof, äkanitof mu laodiko, das äblinof "sole" glidi okik. Glidi me vög löpikün. "Blinob ole, o sol! glidi obik." Stil! Ab dü timül mu smalik. Äkanoy lilön, das fienädan ägolom löpo mo e ge. Sunädo pos atos 'Zwaantje' äfovođ

¹ Gudikumo: kas.

in duinabotem Deutānapükik okik me el ‘Friedrich’, kel ädalom begön ofe vali, ab ‘das Eine nicht’. Ha! nu el ‘Nero’: blod naudüköl ofik äjutedom ninio, e kisi äbegom-li? Nö! no äbegom utosi, kelosi i el ‘Friedrich’ no ädalom begön ofe, leno äbegom atosi. Voiko äbegom löliko nosi.

Men veneni sputöl äbüdom. Lesi! söl: blod äbüdom. Ha, ha! Äbüdom ofe ad seilön, ibä no äkanom vobön. E ‘Zwaantje’ pleidik äs jilekanan pinoföl äjonof ome me nam “so koldik äsä ut sneka” maifodi yana, e dönu ämeibof ele ‘Friedrich’ ofik, das ädalom begön ofe vali, ab... ‘das Eine nicht’! E blod-li? Ädredölo, das ödofalom sekü vut us e lo logs ofik, ägolom lü maifod ome pijonöl yana, äflekom oki nog dü timül ko loged me leklärs fulik, ed esagom: “das sevedol te, das kodol, das mot no kanof slipön!”

Ad atos ‘Zwaantje’ ästöpof dü timül eli ‘Friedrich’ okik, ed äsagof: — do no äzeilof löliko atosi — “atos lindifon mu löliko pö ob.”

Nog lidis anik silanan löfik äkanitof, e fienādan löpolödöl äjäfom ya ad sälenükön pantufis fülük okik, e, do plödü dom stom äbinon so vemo badik, äsludom ad golön nämätü God sui süt, bi ösufidalaedom valöpo fasilikumo ka sus volkan kanitöl et, kel pinemof ma nim niedik ä deköfik: svan, kel ma temunod nolavik äkaniton te balna — o! te balna ün lif lölik okik: stil kion! beat kion! dafred kion! — ed ädeadon sunādo pos atos me deadam jönik. Anu ikanitof me vög laodik, das no älabof benenis, e nelab at äjinon ad¹ süükön pö of mediti. Äseilof lunüpikumo, kas äkösömof. Lid et benenas ebinonöv-li svanakanit ofik? El ‘Nero’ in cemil äspelom osi, e fenik sekü jästād spamöfik älivükom namis ad puns pifomölis dü timül de lils okik, ed älilom da boedavöl slenik sörili digik, jikanitani benädik labü reitakagugil, kel äkanitof laodiko: “if no labolöv logis blövik löfik et.” “Logs blövik löfik” at, kels irübükons ba düpis mil studa omik, kels äbinons kojmar omik, ed äsäsüenükons timülo omi äsä lelöf nen spel, logs blövik at äkofudükons eli ‘Nero’. Dönu äjutedom ini cem jikanitana, e vutiko, letodiko äluvokādom: “vilol-li nu seilükön lumudi olik u no?”

Äbinos klüluko jeikik ad lilön bosu soik pro jikanitan, kel äjäfof ko yub vemikün me el ‘bel canto’ okik. Tomiko älaikanitof: “tän i no picütob.” Krütan grobälük, el ‘Nero’: blod ofik pro jön melodik e poedik nesenälöfik ävokādom fäkädäluko: “Logs blövik-li? zeilol-li onis? Tän ekö!” E leigüpiko ägivom ele ‘Zwaantje’ yuböl flapi, kel äkoedon konkudön ofi, äsva äsödunof eli ‘Traviata’ ün deadamadüp ofik. No äbönom ofe timi ad gesagön u gedunön bosu, ämorönom se cem ofik, e ‘Zwaantje’, nu leigüpo ko noats dobik valik okik, äpovokof ome vödis anik, kelis no vilob dönuön demü poedav ofik. Me atos hit ladäla ofik ye no ikoldikon. Kisi odunoföv-li ad blinādön blode neplitik okik lepidi laidüpi? Kisi-li? Süpo äsefov osi! Odeidof oki, ed om, mubapan, obinomöv kodan deadama ofik, e mens valik ojononsöv omi ed osagonsöv: “Ekö! us om, mubapan, midunan, golom, kel ekodom, das sör lönik oka...” Si! o si! atos obinonöv vindit ofik, vindit glorik ofik.

Sunādo äjutedof donio ve tridem, sui süt, ini söp. Vat koldik äkobioflumon ün timül balid love of, ab, plas äluslugon eli ‘Zwaantje’ neläbik ini virs blägrünük okik, soäsä älönedosöv pö deadam poedik jilekanana no pisuemöla, äflöton ofi dub sürfat trubik okik. Atos äjenon plü fasilikumo, bi ‘Zwaantje’ — ba iglömof atosi pö leskan saludik okik — äbinov jisviman leigo so skilik äsä läd: ‘De Boer-Van Rijk’ it. Noe vat äflöton ofi, abi äkoldülükon leskani saludik e vuti suemovik ofa. Jinoyölan plonabik no äneodof igo yufi beigolanas su söpakäv ad savön ofi; ägrämof ito sui jol. Tofölo ab pleidiko, dremiko ab koteniko, ägegolof lü löd okik, kö mot ituvof fino taki pro zedelaslipül okik, ed äsagof ninälo: “Ga evinditob obi plidiko demü el ‘Nero’ bapik et! Otidob ome bligi²!”

Ven fienādan löpik ye igekömom de skanaspat okik, ästunom, das no älilom jikanitani donolödöl; das igo no nog älilom ofi, ven älenükom dönu pantufis fülük okik. Äsuemom, das nendoto bos ijenon, ed änetakedükom oki... fredo.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. 1955. Nüm: 4. Pad: 16. Nüm: 5. Pads: 19—20.

¹ Vöd: ad < binon pökik ä nezesüdik.

² Gudikumo: bligädi

ZIGANS

Ma yegeed in el 'Haagsche Post'.

Jenos semikna, das län obsik pavisiton fa trup ziganas. Ab, ven lotans no benokömiks ats binons semanaedo ninü länamieds obsik, binos vemo fikulik ad koedön moön onis, bi binons veriko nenlomäniks. Deutänani, Macaränani, Rusänani, igo Tsyinänani kanobs moukön me gesed onas lü lomäns onsik, ab steifüloyöd semanaedo atosi ko zigan! Ad kanön dunön osi, mutoyöv sevön lomäni onik, ab at no binon tuvovik. Sio jonäts saidik dabinons pro büoced, das rigons de Hindän (Lindän föfik); ab ifi atos binonöv nolaviko verätik, tatagitiko atos ga no nog binon saidik ad boidön lusogi somik glibanas lü Hindän. Niludiko gegetobsöv onis as gefled sa protestapenädi de reiganef Hindänik, kel i buon ad logön, das mogolons, kas kömons.

Binos vo küpädik, das lusogs glibanas et nog ai ziglibons da taledadil bäldik obsik, das nog ai no peslürfons fa sogäd vesüdänik. E ga ya binons dü tumyels plu mäl¹ lödans Yuropa. Tävakonot se 1322 fa hifransiskan ya mänioton bosü dö nomadatribüt su Kriteän, kel emouton binön zigans. Latikumo mö tumyel lafik mens tribüta at pasienons su kontinän, in Grikän, ön nem: 'Acingani', latikumo mö tumyel in Bömän, boso latikumo in Deutän, ed ün 1420 elans di 'Deventer' seivons balidnaedo glibanis. Pianiko epakons okis love Yurop lölik, ed igo nisuls Britänik no päspalons de ons. Ün tims vönädikum äniludoy, das zigas älicinons de Lägüptän. Ons it äfümükons niludi at, dubä älesagons, das klädöm onsik istanon in Lägüptän, e dubä änemons okis smala-Lägüptänanis. Atos bo äkodon, das Spanyolans änemons onis elis 'Egyptianos', latikumo ma sam Portugänanas elis 'Gitanos', Macaränans ämalons onis as 'Pharao nepe' (= pöp faraona), e Linglänans brefi daplidöls äspikons dö 'Gypsies'. Obs: Nedänans änemobs onis elis 'Egyptenaren', ab i elis 'Heidens' (= pagans), kelos äbinon plu kösömik.

Ab atos valik äbinon neverätik. Pükavans ekleilükoms dini, posä ya ikludoy netaviko, dasbüröletans leno ilödons len jols ela 'Nile'. Ekanoms kludön se pük ziganas, das atans älicinons se Lindän föfik, efe se dil nolüdavesüdik. Sekü kod kinik no eblibons us, no nog pekleilükos lölöfiko. Konot dabinon, in kel pakonos, vio reg Pärsänik: 'Bahram Gur' (420 pos Kr.) äbegom rege: 'Shankal' de 'Kanaudge' in Lindän föfik ad sedön ome elis 'Iuris' ü lütipläkänis 10 000, ad fredükön boso lifi reigäbas omik, vio lütipläkans ämikondötons, pos kelos reg: 'Bahram Gur' äxilom onis se län okik, ed äkondanom onis ad sufön glibanalifi. Niludiko magäl mödik dabinon in atos, ab näi at ba ga i bos verata dabinon, kel kanon dünön ad plänön nomadalifi ziganas. Ibä binos bo küpädik, das in Pärsän zigans panemons buamo: 'Iuris'. Vüo, das Lindän föfik ebinon licinalän ziganas pafümükos dub jenöfot, das in el 'Punjab' pöpatribüt lödon, kel panemon: 'Tsyangar', e nu no nedos, das binoy pükavan zadälik ad suemön, das rölet vemik dabinon bevü el 'Tsyangar' e zigan. Ed üf binoyöv soman, olärnoy atosi dub baiäd pükas onsik.

Pük ziganas vüo leno binon plu Lindänapük rafinik. Ün gol timas at peliegükon me vöds valasotik se läns, kö älomädükons okis. Pükavan Tsyegänik: 'Miklosich', kel estudom pato ziganapükis, edagetom igo kludodi ad distükön dialegis no läs 13, kels distons so mödiko de ods, das zigan se Spanyolans senälön töbi ad suemön tribütakompenani okik se Macarän. Leno mutoy lecedön ziganapüki as sot midunanapüka. Labon liegi lofüdänik fomas e deklinas, e no onoloy onis nen stud leigo fefik, äsä ut, keli nedoy samo pro hebrey u sanskrit. Eluxamobs seimna gramati e vödabuki ziganapükikis, ab pedejeikobs ad seivön mödikumosi de ats demü fikul fomas. Nu nolobs te, das zigan nemon Siöri eli 'Dewel' e meni eli 'manush', e das, if sagon obes: 'I bock hi kohno fedidir kerepasheri' sagon, das faem binon kvisinan gudikün. Utan, kel vilon seivön klänis püka ziganas, sumonös lebuki fa 'Dr. A. F. Pott' dö zigans e pük onsik! Edagetobs i se on pükinioli obsik.

Netaviko zigans binons mens löliko votiks äsä obs: vesüdänans. Mans kösömo smaliks, lunedìks e too nämiks, labü logs blägik, täin dofayelovik e tuts nidiko vietiks okas, no binoms Yuropans, ed otos muton pasagön dö voms omsik, kels ün yun oksik suvo binofs bätodiko jöniks, ab kels ün lifayel kildegid oksik ya jonofs malis bälda. Ün nifüp vilons bo stebön seimöpo, ab ven sol givon dönu vami e dels vedons lunikums, pö atos no sufidons, e grupo tevons ini vol lardik. Ad meritön kosidi oksik voboms as smitans u nätükans kafas. Selons

¹ Gudikumo: mäls

smalotis fa oks it pemekölis, mugiträpis, sibus e bödacekis. Binons valemo mens plödakösömiko musigälikis, kels nolons ad bepläyon musigömis valasotik, ai ma lilam, ab pladons buiküno viäli disi cün, e bepläyons täno oni so keiniko, das dagetoy dubo seni blöga¹ in gug. Utan, kel vilon sevön, kisi musig ziganas sinifon, reidonös studoti sevädik fa 'Liszt': 'Des Bohémiens et de leur musique en Hongrie'! Täno odagetoy magädi, das pöpil da vol gliböl ga i efölon rouli in kulivajenotem Yuropa.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pads: 17, 18.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl 'A. N. De Jong W. P.zn.' 'Sonostraat': 53 'Den Haag'.

Ünü foldil 2id yela: 1955 Vpamäks 500 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 20.

SPOD.

Limanes diläda valemik feda Vpaklubas e lebonedanes gaseda obsik, kels no nog epelons debis rötöfik okas, begobs plütiko ad vilön pelön atis obes mögiküno suno.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 20.

NUN VEÜTIK REIDANES VALIK OBSIK.

Soäsä reidans obsik sevons nendoto, redakans nuik Volapükagaseda pro Nedänapükans evedoms ze bäldiks. Balan erivom bäldoti yelas 90 e votan yelas 86. Obs bofik cedobs kluo, das tim ekömon ad lovegivön pösodes yunikum dunodis, kelis labülobs in Volapükamuf. Läbiko eplakobs, das söls: 'F. J. Krüger' e 'P. H. J. Uittenbogaard' binoms klieniks ad lovesumön bligädi obsik. Söl: 'Krüger' binom kevoban nolavik Kadäma Nedänik regik nolavas in 'Amsterdam' e söl: 'Uittenbogaard' binom tidal püka e literatava Fransänikas in 'Hilversum'. Dalobs kludo lükonfidön omes ko konsien takedik gasedi obsik, e spelobs ladöfo, das dü redakam omas gased ofloronös ed oglofonös!

Redakans:

ARIE DE JONG.

J. G. M. REYNDERS Sr.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 21.

'RENÉ CAILLÉ': LETÜVAN ELA 'TOMBOUCTOU'.

Ma yeged in el 'Het Vadeland'.

'Tombouctou' älabon ün yels balid tumyela degzülid fami konädik. Äsevoy zifi te se konots de karovatävans Frikopik e se literat larabik. Ma nuns äbinon zif gretikün ä liegikün vola. Ün tim et elans Fransäna e Lingläna ästeifons mödiküno ad dudranön mögiküno fagiko ini nilän Frikopa. Magäl ömik päsüvokon in läns bofik löliko dub drimamagot at tefü Frikop.

'René Caillé' leno äbinom nolavan. Fat omik ideadom in fabäböp. Mot omik no elilof lunüpo sekü fav mödik e nelab. As pulil degtelyelik pälärnükom jukele. Mastan äbinom brietan, äsä fat omik ibinom, ed äsä ziom omik ä tütan i äbinom. 'René' ye no älabom timi ad kompenön i ko hiflenils okik pö muads kösömik ettimik. Ätikom ye te dö tävs gretik, dö Frikop. Lio tiks taledavanas nolik ettimik e letävanas künik edranons-li ün tim et lü pul smalik in vilag smalik in nil ela 'Rochefort'? Sevobs te, das el 'René' smalik ädagetom ön mod seimik sevi, das letävagoläd pöblümükon lü Frikop ko stüted de klub taledavik. 'René' ävilom kompenön ön mod seimik pö letävagoläd et. Mens vilaga älemufükons kapi dö fop so mödik. Fino äkobükons moni anik ad fägükön puli ad remön päri jukas. As hidünan fizira jukelatidäb äkanom ketävön.

¹ Gudikumo: blögäda.

Atos äbinon ün 1816; ‘René’ älabom bäldoti yelas degmäl. Ya ün tim et ävilom letüvön eli ‘Tombouctou’. Ab kiomödikos ämuton palärnön demü atos! E kiöpao mon ökömon-li? Dü lunüp yelas deg pul epreparom tävi okik.

Goläd balid no ädudranon fagikumo ka jü top fagotü milmets anik de jol Senegaläna. ‘René’ ästebom täno dü tim anik in ‘Saint-Louis’ ed äjäfom us me ted. Vüo älärnom larabi ed i püki nilänik. Ästeifom mögiküno ad lesevädukön oke kösömotis e meugi läna. Sevabo ädesinom ya suno ad tevön as tävan ko karovanef lü nilän. Ästeifom mögiküno ad nätimikön ko tedans Larabänik.

Ab mon anik ga päneodon. Älüödükom oki lü cifod Fransänik, ab pälecedon ventüran. Täno ätevom lü Siäraleonän äspelölo, das Linglänans öyufoms omi. Linglänans ilonüloms ye speli lölik oksik ad desinod mayora: ‘Laing’. Tü timül et no nog äsevoms, das atan irivom fe eli ‘Tombouctou’, ab pisasenom tü timül, das ävilom lüvön dönu zifi.

Tän om it öspälom. Äkobükom franis 2000. Ko ats ävilom riskön dini. Äremom canis anik: tabak, papür, pokasärvätüls, neifs, loks, igo reinajelöm. Stebedön lunüpikumo no äkanom, ibä ilelilom, das klub taledavik ilofon premi mö frans 10000 pro utan, kel ökömom as balidan ini ‘Tombouctou’. Premi et ävilom fümiko gaenön.

Ko jodemabüsid okik kompenükom oki lä karovanef. Bitom as Lägüptäna, kel pedugom fa ‘Napoléon’ bü tim anik as slafan lü Fransän. Reidom ziliko kuraani. Ab ini buk saludik klänedom i bledilis feinik, sui kels epenom tävapanetis e küpetis taledavik oka. Dü vegam vedom malädik, dagetom skorbuti, futs omik primons ad purulön; dü muls kil bleibom seatön seimo löliko nenyufiko in ludom ko jinägär bäldik as jikälän. Fino rivom ga zifi famik. Mutom konsatön, das fam binon tu gretik, e das zif, kel ebinon semanaedo i zänädöp lifa lanöfik Frikopa slamik, binon vemo tifailöfik. Lelilom i, das mayor: ‘Laing’ pesasenom. Täin paelik omik e fom nuda omik süükons is ed us badiniludi. Ga sludom nu ad getävön lü Yurop ve veg nog fikulikum. No gegolom sevabo lü jol Senegaläna, ab golom traväro da Saharän lü Marokän. Voto no kanoyöv kredön, das ebinob in ‘Tombouctou’, so tikom. Gegoläd binon kluo nog mödo töbikum ka usiovegam. Labom plaki badik dö geidan, kel tomom omi kruäliko. Malädölo e faemölo, ai dönu senälölo tädi, ga rivom fino joli Nolüda-Frikopa. Ab i täno no nog pesavom. Ibä as slaman no dalom lüvön läni, ed üf stetoyöv, das no binom slaman voik, fümiko mutomöv sufön deadapönodi. Fino konsulan Fransänik in ‘Tanger’ ga plöpom ad koedön boidön omi, as matrod pemaskaröli, sui naf Fransänik.

Om malädik ä go lefenik palasumon in ‘Toulon’ ini malädanöp. Suno nu vedom man famik. Prem mö frans 10000 pagivon ome e zuo nog gaenäts finenik votik.

Tü 1827 prilul 19 ‘René Caillé’ iprimom golädi okik. Kuratiko pos yel bal äkömom ini ‘Tombouctou’. Goläd lü nolüd ädulon nogna vigis ömik. Pas tü 1828 setul 27 letävän äkanom travärön meli de ‘Tanger’ lü ‘Toulon’. Ün dekul yela ot pästimodom in kobikam lezälik kluba taledavik. Ün 1830 tävakonot omik äpubon.

Levolut di ‘Paris’ yela lätiko pemäniotöla öfinükon ye fami omik; mans nulik äkömoms ini reig e kuds nulik äläsükons nitedäli dö vobod omik. Dil meseda ome pigevöla no plu päpelon. ‘Caillé’ äsoalükom oki lü vesüd läna ed ävilom vobön as feilan. Äklülädos, das jukelatidäb büikum ä letävän vilälik äbinom feilan badik. Reto saunöfastad omik pifibükon mu badiko dub goläd traväro da däsärt Frikopik. Ün 1838 ädeadom, ven älabom te lifayelis 38; äposbinükom jinatani e cilis fol pö dinäds ze kudiks.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pads: 22—23.

REJIMEN BISARIK.

Tüi fin reiga okik reg: ‘Louis’ XIV Fransäna ädagetom tiketi bisarik. Äbüdom sevabo bale generanas okik ad fomön rejimeni menas, kels valik idunons ün lif oksik fopis patik anik. Änemoy kluo rejimeni at rejimeni fopanas.

“Kitimo”, ‘Louis’ äsäkom seimna generane lebüdöl, “desinol-li ad büedön malekön rejimeni da süts ela ‘Paris’?”

“Ag! ‘Sire’!” generan feiniko smilöl ägespikom: “atosi üdunob ya sis lunüp. Ab logorös! dredob, das in ‘Paris’ lölik no kanoyöv tuvön eki ad logön rejimeni maleköl, ibä or, o mayedal! ebüdor ga, das te utans dalons logön lü rejimen, kels no dutons lü on.”

Reg äsuemom vinegi, e pos dels tel äbüdom ad säfomön rejimeni fopik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pads: 23—24.

SPIKEDS DE ‘MUSLIH ED DIN SAADI’ (1189 — 1291).

Sapan nen tug binom äs bleinan, kel polon flamoti. Litükom votanes vegi, du om it golom in dag.

If stadol vü neflens tel, spikolöd täno te vödis somik, das, if övedonsöv semanaedo flens olik, no önedol jemön!

Nam olik gleiponös pas täno glävi, ven säditretaveg votik nonik dabimon!

Ek cedon täläkti lönik okik lölöfiki, e cedon cilis lönik okik jönikis.

Ifi sap valik inepubonöv se vol, sekü atos nek öcedonöv oki it stupiki.

Utan, kel ün tim, das binon nämädik, no gevon benodis, oplakon, ven nämäd okik unepubon, düfäli fata.

Din gudik levedon te dub sufäd, spidiälan vobädon nosi.

Utan, kel konleton nolavi e no sevon ad gebädön oni, binon äs man, kel plaudom länedi, ab bo besovom oni.

Noboin, ifi falon ini släm, blebon noboin, e püf, ifi löpioviron geiliko, blebon ga te püf.

Nämäd in nam fopana su tron binon vaf ta om it.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 24.

NUNS.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: ‘J. P. Verspoor’, ‘Tamarack’: 1504 ‘Mc. Allen’ (‘Texas’ Lamerikän).

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: ‘Albert Lallemand’, ‘Avenue Albert’: 176, ‘Andenne’ (Belgän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1955. Pad: 24.

1956 (yelod 21id)

O REIDANS LESTÜMIK, FLENS DIGIK!

Bligäd, keli elovesumobs pos vätäl lunüpik, leno binon balugik. Vobod, keli redakans büik obsik eledunoms, binon levemik. Pö fred obsik dö vobafäg so mödik, kanobs te notodön speli, das oledunobs yufü oms e kobü oms bligädi fa obs pelasumöli.

Reidanes valik lüvipobs nulayeli läbik ä benüköli. Dünobsös obs valik in vob kobik dini Volapükatikoda!

Redakans:

F. J. KRÜGER

P. H. J. UITTENBOGAARD

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Pad: 1.

FLUMEDABLEIN.

Ma yegeed in el 'Leidsch Dagblad'.

Dinis bisarik Frikop lofon mene. Lü bisariküns maläds semik dutons, kels etomons sis lifüpamem Frikopanis. Ab ai dönu mans nolava plöpoms ad mastükön okis dö maläd semik. Vikod lätikün binon ut flumedableina: maläd, kel dabinon su jols Laka: 'Victoria', e kel äjnon lonülön sananes säkädis netuvedovik.

Flumedablein ('onchocerchiasis') pakodon dub vumil daluskopiko smalik, kel paloveblinon lü men dub musak. Dis skin menik vumil mödükumon oki vifiko. Stäänikon da koap lölik. If kömon ini histuns logäma, tän dämükön atis. Drefäbs vedons löliko u dilo bleiniks. Medins dabinöl fägons no saidiko ad deidön vumilis, ab atimo erivoy stadi, das musaks, kels jäfidons as "veiganims", kanons panosükön.

Tuved säkäda äsekidon teiko de nol lifajenäda musaka. Äbinos vemo balugik ad tuvön musakis edagloföf, ibä komädons, semikna mö milats, in spadäd maifik alik fota. Ab ad kanön dadeidön musakis, nol äbinon zesüdik, kö äkanoy tuvön larvatis e krüsalididis onas. Ädulos dü tim yelas foldeg, büä ätuvoy atosi.

In Kenyän flumedablein pemiedükumon ad topäds geilikum provina: 'Nyanza', kö tummilats Frikopanas lödons in topäds densitiko pöpagiks ve jol lofüdik Laka: 'Victoria'. Topäds fluköfik löpiko topöls in sulüd e nolüdalofüd ela 'Nyanza' kipädons bridatopis musaka ('Simulium Neavei'), kels polons lä oks malädi. Us in topäds löpik tumats belafumedas dabinons. Ätuvoy, das musak äkomädon mödiküno in nil vata flumöl.

Tüv at äblinon finiko tuvedi flumedableina. Nu sevobs, das sekü jen bisarik nata, flifavatakrab binon nim lotidöl larvatas e krüsalidas musaka: 'Simulium Neavei', ed i das mögos, dub lüblin puina: 'D.D.T.' lü flumeds, ad dadeidön musakis in nil onas. Ab, büä atos iklülädon, tim yelas mödik fala e löäda, vestiga sufädik e laidäla tönik, ezesüdon.

Näsäkavan Britänik: 'Dr. Naeve' ävisitom ün 1911 topädi, kö flumedablein dareigon, ed äfümükom, das musaks äbinons us lebat. Ägivom nemi okik stäänükafe flumedableina, ele 'Simulium Naeve'.

Pas ün 1922 näsäkavan votik: 'Dry' ätanätom dabini musakas flumedableine. Lio tanät at äbinon, äklülädos pas ün 1938, ven nolavans tel timü visit "Fälida bleinanas" (so penemöl, bi us bleinans vemo mödiks ädabinons) ädagetoms dasevi, das musak ma 'Dr Naeve' penemöl äbinon polian maläda. Ästudoms staböfiko sümptomis flumedableina. Ün 1939 Lireyänan: 'James Mc Mahon', kel dub plak 25-yelik äsevom lölöfiko Kenyäni, e kel pidugälom zuo nolaviko, äfövom vestigis.

'Mc Mahon' äprimom vobodi okik leigo in "Fälid bleinanas", bi us maläd äkomädon mödiküno. Ätuvom, das maläd ädavedükon viktimis mödikün nilü flumeds; äklülädos, das su tops anik dötums plu 16 pöpa valodik pidrefons. Pos volakrig 'Mc. Mahon' äfövom kobü 'Dr

Garnham' vestigis okik. Nu äsüadam, das musak riskädik älifädon ön mod seimik yunastadis okik in flumedavat.

Flumeds tel in "Fälid bleinanas" pätolatons dü tim anik me el 'D.D.T.', e täno äklülädos, das in län nilädik pos muls kil musakapöp pidadeidon. Vaf ta musaks pituvon!

Flumeds votik — mö tumats anik! — ägetons täno leigo "nüsikutamis" ela 'D.D.T.', e pos muls anik näsäkavans Yuropik yunik, kels äduinoms vobodi ko yuf kevobanas Frikopik, änunoms benoseki löföfik. Ab pos muls jöl musaks äkömons dönu. Vobod valik ibinon-li nensekik?

'Mc Mahon' ifövom vüo vobodi okik. Ävilom sevön, kö larvats musakas äkanons patuvön. Ävestigom fitis, krabis, näsäkis. Äkoedom damön flumedilis, ed äsukom in seps, dis klifs bridatopis. Benosek äblebon moik.

Fino nulod gudik äkömon. Nolavan sevädik: 'Dr. V. D. Van Someren' ätuvom larvati musaka nabiko ko el 'Simulium Neavei' röletika len früganed pifimüköli. Äpenom atosi ele 'Mc Mahon', kel äsludom ad dunön steifi lätik ad datuvülön poliani kodiana flumedableina. Atna älabom benoseki. Timü fordam nedibäda in flumed, yufans Frikopik omik ätuvoms tumatis krabas sota no nog fa om pivestigöla. Nims ze valiks ats äpolons lä oks e larvatis e krusalidis ela 'Simulium Neavei'.

Atos äjenon ün 1950. Siso cifods pekomitöl ko bekomip malädas in Kenyän eplöpons ad dadeidön musakis in fol ziläkas "penäfätöl". Sunädo otatakoy rampari lätik flumedableina (eli 'Kakamega' ed eli 'Kaimosi'). 'Mc Mahon' cedom, das pos yels tel musak riskädik unepubon in 'Nyanza' lölik.

Kis sinif vikoda at komipanas labü klotem vietik binon-li? Degmilats Frikopanas, kels pätomons de yun okas dub mödots mu gretiks vumilas gimöl, bleini äkodölas, sevons nu, das no nedons spetön bleini ün yels okömöl. Sevons nu, das cils oksik no plu potomons dub lebat dü tumyels edulöl läna. In topäds, kö blein äkomädon vemo mödiko, mens kanons kosgolön fütüri ko kurad nulik, ad daben okas it, ed i ad daben läna oksik. Pelelivükön de dredäl peidöl ad mutön vedön bleinik... suemobs-li sio gudiko, vio mu vemik lelivükam somik binon?

(Sümädabük pepoibon)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Pads: 1—3.

PATÖFS VOMÖFIK.

Ma yeged fa 'J. v. d. B.' in el 'De Nieuwe Courant'.

Flen bäldädik mu plakugik obik no äbaicedom ko ob.

"Nö!" äsagom, "no binos soik. Dunol pöki ot, äsä mödot gretik in vol. Reidol bosu, lilol fädo notodoti, e nentikiko sösagol oni. Änu espikol dö... **patöfs vomöfik**, e pö atos yufidol pösodis sevädik valasotik, igo eli 'Goethe'. Ab saitots valik de mens, kels elesagons ze otosi, äsä ol, blöfons obe nosi. Kis patöfs vomöfik, u **voiko** vomöfiks, soäsä äsagol änu, binons-li? Kredob igo, das ispikol dö patöfs **patädiko** vomöfiks.

Jinos, das ats dabinons cedü ol, äsä klülabiko i dabinons ma ceds poedanas, kelis eyufidol. Ab cedü ob no dabinons, ibä no sevob, kis patöfs voiko u patädiko vomöfiks binons".

"Ab o "Rudolf" digik!" äropob löbunölo.

"Nö!" äsagom gedränölo obi me nam sofiko ini stul, "bleibolöd seadön nu takediko e leadolöd fispikön obi! Pos atos kanol notodön taspikülotis olik; sevol, das sevob lekani vönik dalilama. Benö! lilolös! Volanef lölik spikon dö patöfs vomöfik, ab sevob patöfi no bali, kel mäkon patädiko vomi, kel binon äsvo patädiko dabinot voma.

Onumädob ole patöfis, kels flunons nämiküno goli dinas in lif, patöfis, kels gevons sogäde köli onik, e vole kaladi onik.

Kurad!... at binon-li patöf vomöfik, efe zuo patädiko vomöfik? Nö! vo-li? tefü atos no baicedobs.

Bligäl-li?... Kisi tikol-li dö at?

Snat-li? I sämü notodäl, rit, e vetatiäl-li? Tio te vom labof-li onis? klu man äsvo no?

Kelied e miser-li? Kio lejeikiko kruäliks e düfaladäliks voms binofs kol mans! Kio jeikiks binofs kol ods!

Jalud! Ol it binol man yunik. Mans no binoms-li jaludiks?

Fied! Obs bofik sevobs lifi. Ed ol ed ob, obs bofik ereidobs literati ze mödiki. No cedol-li osi gudiküni ad leno spikön dö fied?

Benodäl, sakrifäl, ... Gö! o man! läfulükolöd lisedi! Ai dönu osäkob, soäsä ya esäkob, sevabo va ats te dutons lü voms, e va mans äsvo no laboms otosi.

Smökolöd e betikolöd atosi takediko! Ab vio takediko ubetikol atosi, ga okanob sagön, das utos no binon verarik, kelosi volanef, poedans e lautans, spikädans e soelasevans, ezepons as xiom, sevabo das patöfs patädiko vomöfiks dabinons.”

Ägolom lü pianod ed äpläyom valti lügik nevifik.

Ob äbleibob seadön su söf, ed äsmökob medito.

Süpiko ituvob bosì.

“He! o ‘Rudolf’ !” ävokob laodiko.

“Si!” ägespikom, nelaodiko laipläyölo.

“Ed üfo kein-li?”

“Ö!... atosi bo ispetob. Ab kein binon kaliet e no patöf, o flen!... Sevol-li bo nog bosì?” äfövom kofiko gespiki okik.

Petiskänölo äfovob zunülika ad tikön. Ab no ätuvob osì, no ätuvob osì...

Äfärmükom pianodi, äkómom ed äseidom oki visü ob.

“Tikol-li...”

“Stopö!” äropob. “No kanob tuvön osì. Ab labob tiketi. Osäkob osi jimatane obik.”

Älüvob voböpi ed äsukob jimatani obik, keli ätuvob, du äjäfof me käl floras.

Ädönuob spikoti, ed äbegob ofe cödoti ofik.

Dü timül ämeditof. Ab täno ävilupof obi in brads okik, ed äsagof: “O pul stupik! Ols valik, mans, binols stupiks. Vali vedükols säkädi. Ed i vomi evedükols säkädi. Ai jäfols ad zisukilöl e tirülön. Tikol-li, das kanos nitedön obi, va labols-la bo patöfik, keli obs no labobs, u güiko? Kälölöd, das blebol saunik! Lifölöd! e lüsumölöd! Sukölöd soli, e ven at no dabinon, sukolöd täno logis jimatana olik!

O ol! ko patöfs patädiko vomöfiks oliks.

Ekö! is getol “patöfi” e fe no smaliki.” Ed ägivof obe kidi, kel äsuidükon obi.

“Begolöd nu te ele ‘Rudolf’ ad maifükön lemaifiko fenätis ed ad pläyön malekümi magifik, ... gö! lio panemon-li!... o si! el ‘Sambre et Meuse’ !”

Elöpiokömölo äkonob ele ‘Rudolf’ spikoti, keli elabobs dono.

Äsmililom. E ven älemaifükom fenätis, ävokom lü jimatani obik, kel nog äzadidof in gad planis: “Sagö! o ‘Henriette’! Kredoböv **tio**, das ga patöf patädiko vomöfik dabinon. Obs, mans, kidobs tu mödiko. Ab ols kidols te, if no labols vödis saidiko gebidikis”.

“Läbiko ye”, äfovom kofülölo, “atos jenon ze suviko.”

Tän el ‘Sambre et Meuse’ ätonon, ed obs kil äkekanitobs malekümi glutik.

“E nu malekümi se el ‘Carmen’!” ätonos yubiko se gad.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pads: 3—4, 7—8.

MAGÄL MILITIK.

Timü manöv gretik soldat ägalädöm lä pon. Jifeilan ävilof golön love pon, ab älihof büdi: “Stopö!”

“Kikodo no dalob-li lovegolön love pon?” jifeilan äsäkof.

“Pon no plu dabinon. Bü düp lafik ya espranon,” gespik äbinon.

“O nesiäm kion! Leno pedämükon.”

Soldat ye äbinom nespalik. Pon imuton spranön, e jifeilan no ädalof beivegön. Murölo ägegolof lomio. Su veg äkolkömof soldati votik, ed älüspikof omi: “Zesüdos vo, das küpälolöd! Flenädan olik eperom¹ tikäli okik?”

“Pidob osi, ab no kanob gespikön ole. Binob ya deadik sis düp bal.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 4.

NUN.

Tüi fin yela epasetiköl redak Vpagaseda at pelovegivon söles: ‘F. J. Krüger’ in ‘Amsterdam’ e ‘P. H. J. Uittenbogaard’ in ‘Hilversum’.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 4.

DALEBÜD DE 1956 FEBUL 11. NÜM: 1.

Bi söls: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’ enotodoms vipis oksik ad lovegivön demü bäldots gretik oksik dunodis, kelis föloms as limans lecifefas e Feda Volapükaklubas valemik netik e Diläda valemik feda at, lecifefs Volapükakluba valemik Nedänik e Diläda valemik feda Volapükaklubas ejenöfükons tü d. 11 id febula yela: 1956 kobikami ad bespikön dini at.

Eplakölo läbiko in kobikam at, das söls: ‘F. J. Krüger’ e ‘P. H. J. Uittenbogaard’ klienoms ad lovesumön, tefädo dunodis sekretana e kädana klubas pemäniotölas², e

demömo § 11 statudas Feda Volapükaklubas,

cälob, ko danam gretik söles: ‘Dr. Arie De Jong’ e ‘J. G. M. Reynders Sr.’ demü vobods, kelis eduinoms sis fün Diläda valemik feda Volapükaklubas tü d. 31 id. mätzula yela: 1932 jü adel,

söli: ‘**F. J. Krüger**’ in ‘Amsterdam W.’ (Nedän) ‘Reinier Claeszenstraat’: 49 as **sekretan**, e

söli: ‘**P. H. J. Uittenbogaard**’ in ‘Hilversum’ (Nedän) ‘Koningstraat’: 31 as **kädan Feda**, tefädo **Diläda valemik feda, Volapükaklubas**.

So pelonöl tö ‘Leiden’ (Nedän)

tü d. 11 id. febula yela: 1956

Vicifal Volapükaneffa.

ARIE DE JONG

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 5.

PASTAN.

Se ‘Gösta Berlings saga’ (1891).

Petradutöl se Svedänapük fa ‘F. J. Krüger’.

Fino pastan ästanom su lestul. Reledans älöükons kapis. Klu ga äkomom! Ün sudel at kult önejenon, äsä ün äsudel ed ün sudels mödik büik. Pastan äbinom yunik, lunik, lunedìk e nidiko jönik. If suseidoyöv lehäti sui kap omik, e lägoyöv glävi e harnadi leni om, kanoyöv skulturön omi se maboin e nemön magoti at ma jönikün de uts di ‘Athinae’.

Pastan älabom logis dibik poedana e cüni fümik klöpik generala; valikos pö om äbinon jönik, feinik, notodik, pidaglütöl dub letälen e lif tikälik.

Mens in glüg äsenälons patiko nefümi, ven älogons omi soiki. Äkösömons mödikumo, das ämufülom se bötädöp sogü flenädans fredik, äsä el ‘Beerencreutz’: konulan ko mustag vietik densitik, e kapiten nämik: ‘Kristian Bergh’.

Ildrinnom so vemo, das no äkanom plägön kulti dü vigs mödik. Reledakomot imuton plonön omi, balido probane, e täno bijope e kleräte. Nu bijop ikömom lü reledakomot ad pönön e levisitön. Äseadom in koröp ko goldakrod su blöt okik; pastan-tidal se ‘Karlstad’ e pastans se komots nilädik äseadoms zü om.

¹ Pöl pla el “eperom-li”.

² Jiniko bükapök pla el “pemäniotöl”.

Dot nonik ädabinon, das kondöt pastana ebinon nedälovik. Ün tim et, ebo ün degyel kilid tumyela epasetiköl, ädälälöy tefü drin spitina, ab man at islapom cali okik sekü briet, e nu öperom oni.

Ästanom su lestul ed ästebedom, jüs strof lätik psama (kel päkaniton dü bexän lestula fa pastan) püfikaniton.

Du ästanom us, füm äsüikon pö om, das älabom te neflenis in glüg: neflens su bams valik, bevü hisiörs su kanunabams, bevü feilans in glügalespad, bevü fumedäbs in koröp; älabom neflenis, te neflenis. Neflen utan äbinom, kel ätridom gelaküirodi, utan, kel äbepläyom geli. Valans ähetons omi, de cils smalik, kels pipolons ini glüg jüesa kustan, soldat pluuneplu stifik, kel ikomom in lekomip nilü ‘Leipzig’.

Pastan ivilomöv dokienön e lebegön ones miseri.

Ab pos timül zun dölik äsüikon pö om. Ämemom nog, vio äbinom, ven äbexänom bü yel bal balidnaedo lestuli at. Ün tim et äbinom man nenblamabik, e nu ästanom us, ed älogom donio lü man ko goldakrod len särvig, kel ikömom ad micödön omi. Du äresitom vödis nüdügöl, gästion bal pos votik älöpikon lü logod omik: atos äbinon zun.

Äbinos vo veratik, das iludrinom, ab kin älabon-li gitodi ad kusadön omi demü atos? Seiman ilogon-li pastanöpi, in kel ämutom lifön? Peinafot dagik ä glumidik äglofon mu nilo jü fenäts. Flumot ätofon da nuf blägik ve völs moasirik. No äneodoy-li geini ad kipedön kuradi, ven rein u nifadavir pämafön ninio da vitürs ibreköl, ven glun pinekälöl no äprodon kosidi saidik ad taedön faemi?

Äjinos lü om, das ibinom ebo pastan, soäsä ämeritons. Ons valik äludrinons ga. Kikodo te om ämutomöv-li mütön oki ad no drinön? Man, kel isepülom jimatani oka, ädrinom pö sepülamafidäd, jüs äbrietikom. Fat, kel ikoedom blunedön cili okik, äjenükom poso lebötidi. Reledans ädrinons su veg de glüg lü dom okik, sodas mödikünans onas äbrietons pö lomioköm. Pro ons pastan driniälük äplobom ebo saidiko.

Pö calatävs, ven om in mäned slenik oka imutom vegön fagiko mö liöls mödik love laks iflodöl, kö viens koldik valik irajanons ad kolkömön odis, ven om pizijedom in bot su laks ot dü letep e sturarein, ven om imutom nexänön in nifadavir se slifavab okik ad kulön vegi pro jevod da nifakums damageilik, u ven om imutom vadön da fotamaräd, ilärnom ad löfön geini.

Dels yela ipasetikons nevifiko in dag e lüg. Hisiörs e feilans piyümätoms me tikods valik oksik ko püf tailik, ab ün soars tikäls dub gein pilivüköls idejedoms jänädis oksik. Spitet isüikon, ladäl ivamikon, lif ästralon gloriko, kanit ätonon, e rosads äbenosmelons. Bötädacems in bötädöps ivedons pro om äsvo florigad sulüdänik: vitidabäls e learafleks ädologons sus kap omik, maboïnamagots änidons in bledem dofik, sapans e poedans äspatoms dis pams e platens.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pads: 5—7.

KO DALESTÜM DUTIK.

Bal lesonas dünasta Linglänik ämuton¹ ün yun okik, leigoäsä kadets votik, dünädön su julanaf. Tü del seimik lebüdan äkomitom ome ad kalkulön kuratiko stanedi nafa. Ven äblümom ko atos, lebüdan äluxamom kalkuli omik.

“Mutob begön ore, o löpätal! ad deükön leigedahäti orik,” lebüdan äsagom fino.

“Dalob-li säkön sekü kod kinik?” leson stunik ägespikom.

“Bi ma kalkul orik, o löpätal! tü timül at nünafofs ini leglög di ‘Westminster’.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 8.

NUNS.

Sekü dalebüd de 1956 febul 11. Nüm: 1 lecifef feda Vpaklubas e lecifef diläda valemik feda Vpaklubas binädons me söls:

‘Dr Arie De Jong’: presidan.

‘F. J. Krüger’: sekretan.

¹ Gudikumo: ämutom

‘P. H. J. Uittenbogaard’: kädan.

Dinädü votikam lecifefa Diläda valemik, kädan kluba at: ‘P. H. J. Uittenbogaard’, ‘Hilversum’ (Nedän), ‘Koningsstraat’: 31. Potakal: 563973 begom limanes valik ad sedön ome limanamamoni onsik pro yel: 1956.

Ünü foldil 4id yela: 1956 Vpamäks 300 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 8.

LEDAUT SU PISÄL.

Mär fa 'H. C. Andersen'.

Petradutöl se Danänapük fa 'F. J. Krüger'.

Seimna lesen äbinom, kel ävilom matikön ko ledaut; ab äsötof binön ledaut verätik. Klu äzitävom da vol lölik ad tuvön jisomani. Ab valöpo bos ädabinon, kel äneleton atosi. Num ledautas fe äsaidon, va äbinofs ye ledauts no äkanom bo tuvülön; ai bos ädabinon, kel no äbaibinon. Klu ägekömom lomio, ed äbinom vemo glumik, ibä ävilom labön so vilöfo ledauti voik.

Ün soar seimik äbinos stom dredabik; älekläros ed ätonäros, rein ädosturon; äbinos vo lejeikik. Täno änokoy sui zifaleyan, e hireg bäldik ägolom ad maifükön leyani.

Äbinos ledaut, kel ästanof plödo fo leyani. Ab o God! kio älogotof sekü rein e mistom et! Vat ädoflumon de hers e klots ofiks, ed änüflumon da tipots jukas ofik, ed äseflumon se hilots onas, e ga äsagof, das äbinof ledaut verätik.

“Benö! atosi otüvülobs saidiko suno!” jireg bäldik äcedof, bi äsagof nosi. Ägolof ini slipacem, ämosumof stofädemi valik beda, ed äpladof pisäli sui glun beda. Täno äsumof matrads teldeg, äseitof onis su pisäl, e poso nog lekusenis däyäradaunik teldeg suso sui matrads.

Us ledaut öslipof dü neit.

Ün göd sököl äsäkoy ofe, vio islipof.

“O, levemo badiko!” ledaut äsagof, “tio dü neit lölik no ekanob färmükön logis obik! God sevom, kis ebinon in bed obik! Eseatob su bos düfik, sodas koap lölik oba äsvo pedaflapon vielio! Binos go lejeikik!”

Dub atos äkanoy logön, das äbinof ledaut verätik, bi isenof da matrads teldeg e lekusens däyäradaunik teldeg pisäli. So zadälik nek äkanonöv binön plä ledaut voik.

Pos atos lesen älasumom ofi as jimatan; ibä nu äsevom, das älabom ledauti verätik, e pisäl äkömon ini Lekanotamused, kö nog binon logamovik, if nek emosumon oni.

Logolöd! at äbinon jenot verätik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Nüm: 3. Pads: 9—10.

SE EL 'JOHANNES' SMALIK FA 'FREDERIK VAN EEDEN'.**Komipafurmids e Püdafurmids.**

Petradutöl se Nedänapük fa 'F. J. Krüger'.

Musk dofagrünik densitik ätegon gluni, e 'Johannes' ivedom dönu so smalik, das at älüjjonon lü om äsä fot nulik su glun fota gretik. Stamils kiodeköfik! — e kioidensitiko äglufons näi ods! Äbinos fikulik ad dugolön vü ons, e muskafot äjjonon binön levemo gretik.

Tän äkömoms lä furmidaluveg. Tumats furmidas ärönons jäfädiko mo e ge, — ans diledilis boada, bledilis u yebastagis in maxüls oksik polöls. Fuläd äbinon so vemik, das 'Johannes' äsuidikom tio sekü on.

Ädulos luniko, büä bal furmidas ävilon dalilön omis e spikön ko oms. Ons valik äjäfons so leziliko. — Fino ätuvoms furmidi bäldik, kel picälom ad galedön planapufilis, keles furmids desumons mieladavi. Bi jep oka äbinon vemo takedik, äkanom sio jäfikön me foginans e dajonön omes nästi gretik. Pimeikon futü stam bima bäldik, äbinon vemo gretik ed älabon tumatis leyalas e cemilas. Galedan planapufas äplänädöm vali, ed äzidugom visitanis valöpo, jüesa cilacems, kö larvats yunik kripons se tuüls vietik. 'Johannes' ästunom ed äbinom dafredik.

Furmid bäldik äkonom, das älifoy in jäfäd gretik kodü militagoläd, kel öprimon ünü brefüp. Ko nämäd gretik ötatakoy furmidapöpi votik no mu fagiki, ödistukoy nästi ed öravoy ud ödeidoy larvatis. Demü atos öneodoy dabinianis valik, klu ämutoy fidunön büo vobodi mu dranöfiki.

“Kodü kis militagoläd et ojenon-li?” 'Johannes' äsagom. “No lüjjonon lü ob jönik.”

“Nö! nö!” pufigaledan äsagom. “Binos goläd vemo jönik ä lobabik. Betikolöd! binons Komipafurmids, kelis otatakobs, — odadeidobs dafamüli onsik, ed atos binon vobod vemo gudik.”

“Ols no binols-li üfo Komipafurmids?”

“Lenö! Kisi betikols-li? Obs binobs Püdafurmids.”

“Kisi atos sinifon-li täno?”

“No sevol-li atosi? Oplänob ole osi. Seimna furmids valik äkomipons laiduliko; — del no bal äpasetikon nen mipugs gretik. Täno furmid gudik sapik äkömom, kel äbetikom, das töb mödik põspalonöv, if furmids örajanonsöv rezipiko ad no plu komipön.

Ven äsagom atosi, äcedoy osi vemo bisariki, e kodü atos äprimoy demü sef ad däbeitön omi ad diledils smalik. Poso furmids nog votiks äkömons, kels äcedons otosi. I ets pädäbeitons ad diledils smalik. Ab fino somödiks äkömons, das däbeit äbinon vobod tu töbik pro votiks. Täno änemons okis Püdafurmids, ed ons valik äläidälons ad sagön, das Püdafurmid balid ägidetom; as turn oksik nu ädäbeitons uti, kel ätaspikon atosi. Somo ün tim et furmids tio valiks evedons Püdafurmids, e diledils Püdafurmida balid pakipedons ko kälöf e dalestüm. Obs dalabobs kapi. Kapi legik. Ya edistukobs ed edasasenobs furmidapöpis votik degtel, kels älesagons, das ädalabons kapi legik. Nu nog te fol retons, kels lesagons atosi. Ons nemons okis Püdafurmids, ab binons klüliko Komipafurmids, — ibä obs labobs kapi legik, e Püdafurmid älabom kapi te bali. Nu odadeidobs suno furmidapöpi degkilid. Atos binon kludo ga vobod gudik.”

“Si! si!” ‘Johannes’ äsagom — “binos vemo küpädik!”

Voiko idredälikom boso — ed äsenälom takedi mödikum, ven isagoms danölo leditaglidi galedane düniälik, e fagiko de furmidapöp iseidoms okis sui yebastag kledöl ad takädön in jad filigableda deköfik.

“Hu!” ‘Johannes’ äseifom, “at binon sog bludiälik ä stupik.”

Volvulacil äsmilom ed äkledom ko yebastag okik löpio e donio.

“O!” — äsagom — “No nemolöd onis stupikis! Mens golons lü furmids ad vedön sapiks.”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Nüm: 3. Pads: 10—11.

MUNASVIETASONAT.

Fa ‘Marie Luise Becker-Strube’.

Äbinos bal düpas glumidik ut, ün kel lebidäl e senäl soala süikons põ letälenan. ‘Van Beethoven’ älödom su el ‘Römer-platz’ in ‘Bonn’. Hitüpasoar stilik fenik äfulöl ko desirs e munasviet paelik. Cem omik äbinon dufik, e zibs in staudöp smalik äbinons neflifiks e nesmekiks. Nek äkälön omi, nek äjäfikon me om. So äliedom dub dinäds logotik e ninälo äsenälom lügi mödikum, kas isenälom föro.

“Kikodo vobob-li?” ähagom ninälo; “pro kin-li komip valik — nelabs? Pro mens-li, kels suemons nosi de musig obik, de giananäm, kel dareigon in ninäl oba, de leval tonodas, kel tonon põ ob ninälo? Kels no desirons obi e vobodi oba, e kels fakipons obi de kobäd okas? Ag! löf glutik valik põ ob, desirs valik lekananalana oba gretükons soali oba. Nek sevon obi, pro nek musig obik sinifon läbi!”

Süpiko mistomavien äronon züi dom, äkoedon löpiovirön püfalefogis, galikön menis se slipöf dölik onas. ‘Van Beethoven’ älöfom toni vienasplodülas. Ven tep äronon züi guls sütas, äjutedom ko vien ve el ‘Rhein’. I nu daleblad sovadik et ätrodon omi, äbäton omi ad golön plödio. Vien älöbaton eli ‘Rhein’, e nafils äkledons dredälükölo. ‘Van Beethoven’ ägolom soaliko ve vat, mens valik ifugons ini doms. Süpiko ‘Van Beethoven’ ägüflekome oki, äsäkofudikom, ivedölo takedikum dub muif nata. Medito äfövom vegami okik, ed äkömom ini süts nabik brefik zifa bäldik. Mun kleilik äsüpubon dönu da tepalefogs, ed äbepänön mönis, tümis e fasadis me mags späkik vietik, äsva tribüts, kels ilödons is büikumo, älifikons dönu bevü ons ad lif nulik, neitik, klänöfik. Ed us se bal domilas lövik slobik näi om pianodapläyot ätonon. ‘Van Beethoven’ älilom sonati lönik okik in ‘G’ macorik. Äbinon domil bäldik, spinät vorik bäldik ätonon, ab suem musiga omik, magul voboda omik äjänälons omi. Pläy at äjinon põ om feinik, suköl, milagik e fäküköl: el ‘allegro’ in kanitavögäd sofik, menuät fulik de desirs e fav klänik. Äbleibom stanön ad dalilön. Cem, in kel äpläyoy, äbinon donateadik, fenät bal äbinon maifik. Musig äseilon.

Nu älilom spikami.

“Ati epläyöl jöniko, o söril!”

“Ag! nō! Leno pläyob oni gudiko, fümiko pläyoböv oni mödo jönikumo, if eliloböv oni seimna fa lekanan gretik, ab pro atos no labobs moni!”

Lienäd biedälik in logod ela ‘Van Beethoven’ inepubon; äsmililom e nid äsüikon in lienäds omik. Ämaifükom yani ed änüstepom ini cem smalik. Us jukele pöfik ävobom, e jipula len pianod älogom te bäki rovik, nüki feinik e heremi blonik.

“Binob musigal ed opläyob noatedi pro ol,” ‘Van Beethoven’ äsagom brefiko e ko vögäd nämätik ad klänedön fäkami okik. Seiliko, bluviko, äsä cils, kels igetons legivoti, sörs älöädofs.

“Pläyob oni so badiko”, jipul äspikülof plafiko e bluviko.

“Nō! playöl oni pato gudiko,” ‘Van Beethoven’ äsagom smilölo. “Pläyöl oni ko suem verätik. Lä kin estudol-li oni? Mod nitedon obi.”

“O! voiko neföro estudob oni, äillob te pläyi ona fa läd in ‘Godesberg’, äpläyof so suviko ko fenäts maifik, ädalilob ofi dü hitüp lölik, ün tim et elärnob noati alik ona.” Jipul äflekof logodi paelik yunik oka lü om, e nu ‘Van Beethoven’ älogom, das äbinof bleinik. Desir yunöfik valik ofa, jipulafred valik, keli no ilabof, keli iperof, pinotodons in menuät omik.

“Foginik”, ämurülom, “magifik.” Pifäkükom dibäliko. Kio logs bleinik et ilogälons in vobod omik!

Äseidom oki leni pianod, äpläyom sonati, e poso äreafof ini drimäl okik. Tikots valik omik ävedons tonods; ämagälom.

Ai jönikumo, klänöfikumo, dolikumo e trodikumo tonods fulü baiton äslifons love spinät bäldik. Desiri lefäkik lü mens, lü baiced änotodom in tonods. Kakords magifik ätonons ün neit. Ävokons, äkanitons, äseifons.

Äsvo in drim dredik, svidik, dibätik sörs ädalilofs. Lestiliko.

Tim äpasetikon; nonik kila äküpon osi. Lampad äkvänikon, ämismokon in cem dremöl de tonods.

Jukele ämaifükom fenäti. Vidiko ä largentiko, äsä el ‘Rhein’ it, mun äjedon svieta okik ini cem smalik. Fago mistom isäfledon oki, et iblinon koldüli. Pläyot fa ‘Van Beethoven’ äjinon binön milagiko fredik e läbik in jänäl svieta trodöl at, in lut nämüköl at.

Jibleinan ästutof len völ näi om. Lestiliko. Änüdrinof tonodi alik. Lienäds ofik äbinons lölöfiko dafred e lejuut. Dalilam ofik äbinon devod. I in ladäl volutik ela ‘Van Beethoven’ püd äkömon. Neai äpläyom so jöniko, so liviko de lieds valik, neai ätuvom gespiki so beatiki ad plon dolik oka. Ven fino ädesumom namis okik de klavs, stil nennatemik ädavedon. I plödo tep itakikon, äsva pijänälön dub pläyot.

Süpiko jibleinan äslokof laodo, ed ätovof sukölo bradis okik, ätenükof namis niedik. “Kim binol-li? Kim binol-li?” ävokof fulölo me niluds.

‘Van Beethoven’ äsmililom ed äpläyom nogna vemo nelaodiko tikäti se sonat in ‘G’ macorik, kel postonon in tonods löpikum kö daladöf telik. Se logs bleinik drengs äflumons. Jipul äplifof namis okik. “‘Van Beethoven!’ Ol binol utan, ‘Van Beethoven’ it!”

“Si!”, ‘Van Beethoven’ äsagom nevifiko. “Ob binob utan, ‘Ludwig Van Beethoven’ it.” Pos atos älöädöm vifiko, äpedom söres bofik namä. “Stilö! no plu vödi bal, mutob golön domio.”

Ün neit et ‘Van Beethoven’ änoatädöm “munasvietasonati”.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Nüm: 3. Pad: 11. Nüm: 4. Pads: 13—14.

CÄNAKÖP-LI?

Fat läbik änunom ettimo presidale: ‘Theodore Roosevelt’, das jimatan omik igetof kilädi. ‘Roosevelt’, kel älabom klienüli pro famüls gretik, äsedom ome me pot geiköl benovipis okik, lä kels iläükom köpi largentik ko nüpenäd. Fat läbik äpotom presidale danami ko säk: “Köp at duton-li nu lü ob, u mutob-li gaenön oni kilna pos ods?”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1956. Nüm: 3. Pad: 11.

COGEDS.

Vom matöl äkonof, das himatan ofik ifinidom fino smöki.

“Ab atos flagon viläli plödakösömiko nämiki,” jiflen äcedof.

“Nendoto,” lād matōl āsagof, “ab ob labob ati.”

* * *

Jipul bal jipule votik: “Dins smalik et oma bemagivons obi: vilad smalik oma, yakt smalik oma e rōnajevodalecek smalik oma.”

* * *

Ven āsākoy seimna generale Lamerikānik: ‘Mark Clark’, kis ibinon konsāl gudikūn, keli igivoy ome, āgespikom:

“Ad matikōn ko vom, ko kel matob.”

“E kin āgivon-li ole konsāli at?”

“Of it.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. 1956. Nüm: 3. Pad: 12.

NUNS.

Dilād valemik feda Volapükaklubas.

Edeadom

söl: ‘Franz Rahe’ in ‘Osnabrück’ (Deutān).

In nüm dätü mätzul 31 ela ‘Het Vaderland’ yeged fa ‘J. G.’ komādon, kel petiādon: ‘Tweetaligheid’ (Telpük). In yeged at lautan kludom, das demü dakosād bevūnetik lān alik muton labōn plā lānapük lōnik okik pūki calōfik telid. Posā eplānedom, das natapük calōfik somik flunon mifātiko lānapūki lōnik, kludom das te mekavapük kanon blinōn savi. Ad yeged at söl: ‘F. J. Krüger’ esedom yegedi sōkōl redake delagaseda löpo pemānietōla. Yeged at nu pelasumon ini nüm dela 14id prilula.

Telpük binon gudik. Ab lio-li?

Ven ireidob yegedi fa kevoban olik: ‘J. G.’, āsenālob ko om, mifāt kion odrefonöv pōpi, if at tovālonöv nāi pük lōnik okik pūki telid (i netiki) ad dakosādapük. Bundano sams dabinsons ad blōfōn, das pük somik nūvobedon pūki lōnik, āsā zūd graifaplatoti, u fluk luimōfik in bāset labū fluks sāgik.

Ga telpük binon tuvedot voik pro ‘Babylon’ nutimik obas, stipā vāloy as pük susnetik mekavapūki, kel fōlon stipis fa kevoban olik so verātiko pelonūlōlis. E nu dins binons soiks, das te nemōdiks pūlik “mekavapūkas” sonemik fōlons flagis kurata e neuda. Mōdikūns peklotons in gunil netik, kela knopis igo no ekūnoy ad nululōn. Sotefo etopidob in jāfūd at, te Volapük fa ‘Schleyer’ pedatikōl e fa Volapükaklub valemik Nedānik papropagidōl fōlon stipis fa kevoban olik pelonūlōlis.

Ünü foldil lid yela 1956 Vpamāks 200 peselons.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pad: 12.

PLEDAKADS SOLDATA RELÖFIK.

Sis prim tumyela 15id, ven kadapled āvedon valemo vogik in Yurop, epenoy mōdikosi ze vemiki dō dālov timamuada at fa sogāts lōpik e donik palōfōla. Godavans e sūdavans emicōdoms pledi, suvo nāmātū bib. Votans eplāidons gōnū pledakad, sotefā pled no pāmaston dub gaenodiāl plumafik e plediāl. Tefū din at lebuk fa el ‘Thomas Gataker’ nolik ün 1619 in Linglān epubōl: ‘On the Nature and Use of Lots’ binon famik. In buk at pablōfos, das utans, kels cedoma ad stutōn su bib, ven micōdoms kadapledi, no givoms plāni kuratik vōdema.

Buk votik: ‘The Perpetual Almanack of Gentleman-Soldier’s Prayer Book’ labon plu natāli cogedik. In buk at pabepenon konot soldata kuradik: ‘Richard Middleton’, kel āsevom ad blōfōn me blōfs in nam okik, pledakadem noe kanon dūnōn as kaled laidūpik abi zuo ninādon meibi sūdōfik e dugon ad devod.

Soldat ‘Richard Middleton’ pāloblinom foi sifal zifa, in kel ābinom garnisunik, bi in glüg timū kulipläg iseaseitom foi ok pledakedemi, ven pastan ikomoreidom se bib. To būd sārjana

lebüdöl ad moukōn kadis, ‘Richard’ ifovom takediko ad studōn pledi okik. Pos kultipläg sārjan ilovegivom soldati polde, e so ādajonom oki sifale.

“Benō! o sārjan!” sifal āsākom, “kis ejenon-li?”

“O sifal! man at ekadapledom in glüg.”

Sifal ālūlogom soldati ed āsagom: “Kisi kanol-li sagōn ad atos? If gespik olik binon nesaidik, opōnob oli sevāriko.”

“O sifal!” soldat āgespikom, “emalekob dū vigs lul, e getob te soldatamesedi pūlik. No dalabob bibi, no kaledi ni plekabuki, dalabob te pledakademi. Spelob ad sūadükōn oli, o söl stūmabik! das konsien obik binon rafinik.”

Pos atos soldat āsumom pledakademi se pok okik ed āseaseitom oni lo sifal. Āprimom ko had.

“Ven logob hadi,” āsagom, “betikob, das te God bal dabinom.”

Āsumom telpünādakadi. “Ven logob teli”, āfovom, “betikob Fati e Soni. El kil memūkon obi dō Kilāt. El fol koedon memōn obe gospulalis fol. El lul koedon memōn jivirganis sapik lul e jivirganis fopik lul. El māl: ün dels māl God ājafom sūli e tali. El vel: tü del velid God ātakādom pos jafotem. El jöl koedon tikōn dō mens ritik jöl, kels pāsavons pō letuvatam: ‘Noē’ ed omikans. El zül: lepradans zül, kels pāsānons fa sanal obas. Lepradans deg ādabinons, ab zül onas neai āgekōmons, Gode dani! El deg koedon tikōn dō būdeds deg, kelis God āgivom ele ‘Moyses’ su bel: ‘Sinai’.”

“Ven logob vomī, tikob dō jireg ela ‘Sceba’, kel ākōmof ad lilōn sapi ela ‘Salomon’.

E söl koedon tikōn obi dō Söl sūla e tala, God valanāmik, e dō himayedal, reg: ‘George’, pro kel plekob.”

“Benō!” sifal āgespikom, “givol plāni gudik kadas valik, plāamū bal: hipul, keli eseitol flanio.”

“Kanob givōn ole, o söl stūmabik! plāni vemo gudiki, stipā no ozunikol.”

“No ozunikob.”

“Hipul gretikūn, keli sevob”, soldat āfovom, “binom poldan, kel eblinom obi isio.” (Notodot Linglānik binon gudikum, ibā leigātod Linglānapükik ela hipul in pledakadem binon: ‘knave’, ed at sinifon leigo eli jāpan.)

“No sevob”, sifal āgespikom, “va binom hipul (u: jāpan) gretikūn, ab fūmiko binom fopan gretikūn.”

“If numob pünādis, kels binons su pledakadem,” ‘Middleton’ āfovom nenfeniko, “tuvob: 365. At binon leigiko so mōdik, āsā num delas yela. In pledakadem kads 52 dabinons; at binon kuratiko so mōdik āsā num vīgas. Logol, o söl stūmabik! pledakadem binon leigo gebovik āsā bib, kaled u plekabuk.”

Pos atos sifal ākoedom blinōn bodi ko fromad e vāri gretik ko bir. Āgivom soldate kōnādi goldik, ed āleadom mogolōn omi ko kūpet, das ābinom man gespikōfikūn, keli fōro ikolkōmom.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pads: 15—16.

KALOT PIPELON.

Dramatan: ‘Eugene Field’ ālogom seimna, das bōtidakalot omik irivon suāmi dolaras 140. E bi no ālabom moni ad pelōn oni, āblebom moik. Bōtādan no āplidom vemo atosi, bi ‘Field’ ai ātirādom lotanis mōdik. Sekū kod at āvūdom eli ‘Field’ tü del semik ad kōmōn ve bōtādöp okik. Pötü atos āpedom ini nam ela ‘Field’ kaloti omik, su kel pipenon: “suām pepelon.”

‘Field’ āsteigom takediko kaloti ini pok okik, ābiegom lū bōtādan, ed āsākom ome ko logod fefik:

“No laboy-li is kōsōmoti ad lofōn laidalotane, kel pelom kaloti okik, vāretis anik spitina?”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. 1956. Nūm: 4. Pad: 16.

CEDS E TIKODS.

Men nobik binon fümädik ab no fümädalik.

‘Confucius’ (551—478 b.m.Kr.)

Dunön mödikosi binos fasilikum, kas bleibön jäfön lunüpiko me bos.

‘Quintilianus’ (35—±91 p.m. Kr.)

Tug binon geb verätik vila libik.

‘Augustinus’ (354—430)

Spiked binon slud brefik, kel stabon su plak lunüpik.

‘Miguel De Cervantes Saavedra’ (1547—1616)

Nim nenjemikum nonik dabinon, ka men nendanik.

‘Joost van den Vondel’ (1587—1679)

Mens mödikün fägons plu ad dunön dunis gretik, ka dunis gudik.

‘Montesquieu’ (1689—1755)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 16.

NUN.**Diläd valemik feda Volapükaklubas.**

Evedom liman

söl: ‘A. B. Márton’, ‘Av. Valencia. Ed. Loperosa: B. 2. Las Acacias’, in ‘Caracas’ (Venesolän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 16.

LESETÜLS DE ‘NAPOLÉON’

Fa ‘H. A. Lesturgeon’. Se el ‘De Nieuwe Courant’ yela: 1923.

Ini sökod di ‘Berlin’: ‘**Napoleons Schriften und Gespräche**’, pepüböl fa ‘Dr. Hans Landsberg’, tikods e konots pelasumons, kelis ‘Napoléon’ elautom ün yun okik, e kels penotükons jünü te balna. In skät petiädöl: ‘**Impressions de voyage**’ (‘Saint Valier’ 1791 febul 8) ‘Napoléon’ jäfom me lelöf, kele esakrifom so suvo e so mödiko. Binos küpädik ad lelilön, vio ‘Napoléon’, kel älabom ettimo bäldoti yelas 22, ätikom dö nämädikün lefäkas menik valik:

“Hed nästulon len bim pötöfik balid, atos binon in vöds nemödik jenot lelöfa... if man stebom in foginän, nen pals, fagü lom okik, tän neodom tani, stüti, bos, kel plaädon ome nelabi palas e gemas. Tän lelöf süikon ad yufön omi, ad jafädon ome benedis valik at. Nu kanoy sagön, das flenalöf lofon ön mafäd semik otosi. Ab hifoginänan obinom buikumo klienik ad lelöfädikön dö vom, kel lüjinof lü om sümpatik, kas sukön flenami. Pö atos kömos, das senäl soalikama flunon magäli, e dub atos stigädon gluti lelöfa. Kis täno ga lelöf binon-li voiko? Yelasäuns valik binons göniks pro on. Nat lölik davedükon in men lelöfi. Tapladü atos rüt nimas jenon ün rütüp fümik. Lelöf davedon pö nif Lislandeäna, pö hit kveatora ed in maräds läna liroketanas; davedon ed in fots Litaliyänik ed in fots ela ‘Ardenes’, ed ün steläd sileona ed in ut sibera... Kis lelöf binon-li? Binon senäl **fiba**, kel süikon nomiko pö man soalik e leigüpiko seved e **nennämäda** okik e **nedeädöfa** okik: lad **trakon**, **telon oki**, peb vedon suvöfikum ä fäkikum, senäl beatik daglütön ladäli...”

“Sagoy, das fäks zadik lelöfa, sagits trätik ela ‘Cupido’ peblunons ini venen, ab lelöfadol gevon senäli semik bena, e no **viloy** pasanön de at. If eseivoy seimna magivami e storditi lelöfa, tän dredoy tefü soal lejeikik ladäla e vag senäla. Steifoy ad momofön me säjäfälükams glifi bäldota madik; vilol-li i sanön dolis lelöfa? O sanan miserabik! vafolöd oli me kurad, nosükol te nensini!...”

Täleni literatavik ‘Napoléon’ yunik leno älabom, e stül omik äbinon nog vemo neskilik. Älabom kobädiko ko vödaskilans nulädik semik atosi, das äpenom semikna setis, in kels tikod äjinon peklänädön. E mod lesetülik okik notodama i no äfödon kleili.

Pösodöf gretik ela ‘Napoléon’ älelogädon ün bäldot latikum mödo mödikumo in vöd pespiköl ka in koefots luliteratavik okik.

Graf: 'Roederer', presidan diläda lomänadinädas tatakonsälalefa, äkösömom ad penetön sunädo tikodis, kelis äsevom ad süükön dub säks käfiko pilonülöls pö mastan fa om so fäkiko pistunidöl, dub kelos pekonsefons pro fütüramenef. Posbinükäbs grafa: 'Roederer' egivons penetis at bukemane: 'Maurice Vitrac', kel epübom onis ko däl onas. Äsä val eli 'Napoléon' teföl süükons nitedäli, ab klüliko no gevons dasevi nulik tefü pösodöf e kalad oma. Näi notodots labü siäm dibätik tuvoy i bevü ons numi gretik notodotas, kels, vio lesetüliko pisagöls, ga veriko no älabons völad i anik, ün tim et, ni pro tim fütürik.

Lampör äkaladom so oki it:

"Leno labob **stimiäli**, u, ven labob oni, tän binon so klülik, so lönanatälik, somo pekobovivöl ko binäl lölik obik, das jinon binön lölot bal ko blud, kel flumon da fesüls obik u ko lut, keli nünatemob. No kodon, das dunob vifikumo u votiko, ka dunikods in ob; no nedob komipön pro ni ta ons. Stimiäl obik stigädon neföro obi ad sludön tuspido; dunon ma dinäds e ma löl tikamagotas obik..."

Pö pöt votik 'Napoléon' ästetom:

"**Löfob** nämädi reigana, ab as **lekanan!** Löfob oni, äsä musigal löfom viäli okik. Löfob oni ad süükön se on tonodis, kakordis e baitonis..."

E boso fagikumom, uto, kö spikom dö löf, keli pöp labon pro reg okik, notodom so:

"Regs mutoms sevön ad senälükön pöpe oksik dred i dalestümi. Löf pöpas binädon te me stüm."

Malik, e pro kalad omik e pro tim ün kel letälen omik änotikon, notodot sököl binon, keli graf: 'Roederer' äpenetom:

"Binob soldat, son levoluta, esüikob se vüm pöpa; no osufälob, das kofoy obi as **reg!**"

Tuvobs notodotis somik nog mödikumis, kels temunons seved i nobaladälik nämä lönik:

"Skil militik no saidon ad garanön oke gitäti reiga. General, kel no labom tälenis **sifädik**, kanom te binön tirenan. Sevol-li kikodo leadob blöfädön so mödiko in tatakonsäl? Bi ob binob pö dakonsälams mu nämikün! Leadob tatakön obi, bi sevob ad jelodön obi."

"Lebüd binon nu bos **sifädik**. Soldat flagom generale okik, das binom **sapikün, täläktikün** u balan **kuradikünanas**. Generale **kalkul** paflagon: patöf sidädik, **menisev**: i patöf sifädik, **spiköf**, no ut manas gita, ab ut, kel sevon ad lanälükön menamödoti: dönu bos sifädik."

Suvo 'Napoléon' änotodom cedi okik tefü vobafäg e vobametod okiks:

"Vobob ai e letikob mödiko. Ven jinob binön fägik ad gespikön ad val, ad blümön ad val, atos te pakodon, bi **eletikob** lunüpiko, büä desinodob bos i ed evätälob büo vali, kel ökanonöv jenön. No binos letälen, kel esüikon süpiko kläno pö ob utosi, kelosi emutob dunön in dinäds fa votikans no pispetöls, ab te vätäl obik, letik obik."

I notodot at binon voätik:

"Stupan nonik dabimon, kel binon nefägik pro val, e tikälan nonik dabimon, kel nolon so mödiki, das fägonöv ad dunön vali!"

Bevü penäds, kels emödükumons ün degyel lätik literati nelovelogamovik dö 'Napoléon' tufil tiädü **Virilités** fa gasediman di 'Paris': 'Jules Bertaut' süükon küpäli. Ebetikölo notodi ela 'Buffon': 'Le style est l'homme même' (latikumom emivedöl ad: 'Le style c'est l'homme') ekonletom se spod mu gretik de 'Napoléon', se mebapenäds e notodots susnumik, kels pepenons in memapenäds omik, notodotis mu voätikünis. Nemom onis: 'les **formules** de Napoléon'. Jenöfo 'Napoléon' änotodom tikodis e cedis okikis mödadilo so brefiko e naböfiko, das notodots omik ädagetons kaladi fomüla: soik atos binon e no votik! Utos, kelosi ämutom sagön, äbinon so kleilik in tikäl okik, tikafäg nämädik omik ägevon ome sunädo dasevi so dibätiki in din, das om i onu äfägom ad tuvön vödis, kels ägevons notodoti mu nedöfiki tikodes omik. Älüodons ai stedöfo lü zeil, ädrefons ai piäfi dina. I in atos äjonom greti tikäla okik.

Utos, kelos evoätükon vemo eli 'Jules Bertaut', binon, das 'Napoléon', ven idagetom seimna nämädi, äjäfom me 'le souci constant de la puissance du souverain'. Vemo selediko küpoy, das küpäl ela 'Napoléon' padedugon dub flan **dinöfik** säkäda. Tio ai klienäl klänik dugon omi lü zeil fümöfik steifas omik e steifs et lüodons neceinoviko lü diseins **plagik**. Zänädön nämis pro gret e benolab tata ün tims valik, in dils valik reigana stäänik omik, pö pösods valik, kels sumätoms

sumätöfū reig omik, ekō! atos binon kud klänik ä balik oma. Stigädön sifanis, alan ma mafäd lölik nämä omik, ad läükön ad ben valemik; mütön menis dub sit feradüfik ad degivön ta vils lönik onsik vali, keli dalabons as lieg südöfik; kälälön laiduliko vobedi stitodas e luibis onsik, de diladils mu püliküns jü mufädaluib, kel kibon mufölo cini, dat nek zedon vobodi, kel pegivülön patiko one, ekō! atos binon bligäd, kel sätakedükon omi laiduliko!

In ‘Virilités’ tuvoy te tikodis se period, ün kel ‘Napoléon’ elöpikom ad nämädan reigätik; ba öbinosöv nog nitedikum, if lautan ivälomöv se tim, kü ‘Bonaparte’ ya irivom zeili okik, ab nog älüdom ta fät e nämäds ta om äneflenöls.

Leadob sökön is lesetülis anik, in kels sap süenik mödik binon:

Mens binons äs numats: getons te völadu dub gredätileodükam onas.

Nesufäd binon neletian gretik pro plöp.

Uto, kö jäfoy me sit, mutoy ai büdakipön gitodi ad besmilön tü del sököl tikamagotis dela büik.

Dins nenfinik binons uts, kels no kodons fikulis.

If nedöf no binonöv tikaspäk, no binonöv so tirädabik.

Fopan pluom mödo leigodü man labü tikäl: ai kotenom dö ok it.

Levolut binon ced, kel tuvon stüti in bayonäts.

Kobanefs neai ebalons in oks prüdi e laidäli, sapi e nämä.

Generals, kels dakipoms trupis flifedik pro del sököl lekomipa, ai pavikodoms.

Bevü notodots mödik, kels pekodidons ele ‘Napoléon’, ab kelis mu luveratiko no esagom, fraseod famik duton, keli enotodomöv in dakonsälam Senätanas tü d. 18id ela ‘Brumaire’ (1799): del, kü egekömölo se Lägüptän, älefailükom eli ‘Directoire’: “Songez que je marche accompagné du dieu de la fortune et du dieu de la guerre!”

Notodot at no komon in el ‘**Moniteur**’. ‘Thiers’ ga emäniotom oni nesüeniko in el ‘**Histoire du Consulat et de l’Empire**’ okik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pads: 17—19, 21—22.

‘JEAN DE LA BRUYERE’. 1645-1696.

Kalads. Kapit: XI. Dö men.

Petradutöl se Fransänapük fa ‘Brian R. Bishop’.

‘Irène’ ätävof frädü mon mödik lü ‘Epidauros’, älogof eli ‘Asklepiós’ in tem omik, ed äkonsultof omi tefü dols valik oka. Balido äplonof, das älefenof mu vemo; e god äsagom, das etos pikodon dub lun vega, keli ebo ibevegof. Äsagof, das soaro no älabof pötiti; e roag äbüdülom ofe ad fidön nemödiko. Älüükof, das äsufof nenslipi, ed äbüdülom ad seatön in bed te neito. Äsäkof ome, kikodo ivedof vetik, e kin äbinon sanamed; roag ägespiom, das äsötöf löädön bü zedel, e gebön semikna lögis okik ad spatön. Ästetof, das vin ädämon pro of; roag äsagom ofe ad drinön vati, das äsufof midiceti; ed älüükom, das ämutof demön diäti.

“Logam obik fibikon.” ‘Irène’ äsagof.

“Gebolöd lüni!” ‘Asklepiós’ äsagom.

“Ob fibikob,” äfovof, “e no binob so nämik, ni so saunik, äsä ebinob.”

“Atos binon,” god äsagom, “bi bäldikol.”

“Ab lio kanoy-li sanön vesetikami at?”

“Mod brefikün binon, o ‘Irène’! deadön¹, soäsä mot e lemot ola edunofs.”

“O son ela ‘Apöllon’!” ‘Irène’ äluvokädo, “konsäli kion givol-li obe? Atos binon-li nolav vanik ut, keli mens notükons, e kel kodon, das vol lölik lestimon oli? Seledi e klänöfi kinikis nunol-li obe? E no äsevob-li sanamedis valik at, kelis tidol obe?”

“Kikodo üfo no egebol-li onis,” god ägespikom, “nes kömön de fagot so gretik ad sukön obi, e brefükön lifi olik dub täv lunik?”

Se Volapükagased pro Nedänapükans 1956, Nüm: 5, Pads: 19—20.

¹ Gudikumo: “ad deadön”.

KRODAVÖDARÄT.

Ûn 1913 krodavödarät äpubon balidnaedo in delagaseds anik. Atos äklülädon binön neplöp, nek änitedälon pro at. Ûn 1924 Lamerikānan: ‘Richard Symons’ ästeifülom ad pöpätön krodavödarāti in Tats pebalöl Lamerikāna. Äpübom buki labü krodavödaräts, ko benosek levemik; samäds no läs 400 000 päselons ünü tim vemo brefik. De Lamerikān krodavödarät äloveikon täno lü Linglän, kö ün 1925 daplid voik ädavedon. Delagaseds anik ägebidükons premis völadü fl. N. 54 000, ed änotükons padis fulü krodavödaräts. De Linglän löfāl at äloveikon lü kontinän, äkonkeron Deutāni, Lösterāni e poso Nedāni e Belgāni. Ad no glömön nemi mekana krodavödarāta balid nunobs, das panemom: ‘Arthur Wings’.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pad: 20.

LIO ATOS MÖGON-LI?

Sanan, kel ivestigom fiziri pepānsionöl se Lindän Linglänik büatik älonülom diagnodi: drop.

“Lio nu atos mögon-li?” Britānan ävokādom sidiniko. “Neforo edrinob tofi bal vata, edrinob te viskini!” Äseilom dü timül, ed äläükom täno glumiko: “Diledils glada in viskin obik ekodons vo atosi.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pad: 20.

KOLKÖM.

Flens tel kolkömoms odi. Balan säkom: “E lio stady-li lomo?”

“Süperö!” votikan gespikom. “Agödo jimatan obik no ävilof spikön kol ob, ed ob no äbinob in ladälod ad taspikön ofe.”

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pad: 20.

NUN.

Ûnü foldil 2id yela: 1956 Vpamäks 200 peselons.

Se Volapükagased pro Nedānapükans. Yel: 1956. Pad: 20.

VOM KIFIK BINOF-LI JÖNIK?

Fa ‘Michael Arlen’. (Se el ‘Haagsche Post’ yela: 1929.)

Jön vomik binon leigo nedoatamovik — leigo nesuemovik — äsä vom it; vom alik kanof pleidülön semamafädo dö jön. Seimna älautob romansadi: “Hät grünik”, e siso alan jinon cedön, das sevob sio bos vomi teföli; ab lio ek kanon-li sevön bos tefü stöf vapöfik, kela jön e nid valiks e keinot stäänikons ini vol? Jön binon reto so vemo bos suema pösodik, das tio kanoyöv sagön, das as bos jenöfik no dabimon. Man alik fomälom tefü atos diali lönik okik, sekidöli de utos, keli kolkömom su lifaveg okik. E ba videt e lunet labons veüti gretik pö atos. If man pemotom fädo su bal nisulas in Pasifean, cedom, das vom no bal binof plitülük, if herem ofik no labon köli tutaädiko rediki. Dial keina, keli man Tünisānik magälom, vetof nemu pauni tumluldeg. If güt omik efomükon oki in ‘London’ u ‘Paris’, vom jönik — ün yel Siöra obsik: 1929 — mutof labön blöti platik, lögis lunik e heremi brefik. Dialis pösodik lönik obik jöna vomik tuvoy de Lalaskän jü kveator — klülüko pö stim valik e tug — ibā cedob fümiko, das in län alik voms labofs keini patik oksik.

Ven binob in ‘New York’, lü top kelik golob ze suvo, tän cedob, das nos binon löföfikum, ka jijjönans lunedik blegülovik, kels spatofs su el ‘Fifth Avenue’ ko kapils smalik pleidiko petovülöls, namils e futs smaliks okas e ko lips e cügs dub blud vikenas, piratanas u lesiöras pekölöls okas. Si! vom Lamerikānik kanoföv binön dial jöna mana alik, if ...no dabinfofsöv voms plitülük molaskinik Linglänik labü logs blövik so kleiliks, kels jinons binön jöniküns, ven kanons logetön love mel lardik. Vemo jöniks — logs blövik — solalit — nid su herem — jästäd di ‘Iuno’. Ed i voms Nedānik olsik, nämiks äs vien, kel lebladon love läns donik olsik, ko cügs äs pärsig, in kel onu viloböv beiton, e ko nid drimälük in logs, in kels veit horita olsik lokon. O! löfob vemo vomis olsik, so skilikus, so lesaunikis, ... Ab sevol-li? läns sulüdik binons bisariko löfidiks dub vam e köl: löfid, keli voms usik fläkofs fiediko — logs veluvik dofik, kels ai

dakipons kläni lönik oksik, e täin vamik kremakölik ut, kel mäkon loveikami vü bidäds dofikum ed obs. E ga alan baicedon ko atos, das jön jenöfik no binon ot, äsä kein logotik. Tikädolöd samo vomu Fransänik! De jisvistans¹ valik okik ba of suemof gudiküno, das “jön te dabinon in logs logana” e töbidof mögiküno ad vedükön, das utan, kel logedon ofi, givülon ofe keini mögiküno gretiki. De voms valik suemof gudiküno fluni lanöfe votikana stüma, keli givülof oke it, e kälof ad no binön logoto “jepanim”.

El ‘Française’ alik labof pösodöfi lönik gudiko distidoviki oka, e ven labof te patädi bal, kel kanon panemön ko fomäl anik jönik, tän patäd et dünon pro votiks valik. Demü kod at i yels bäldikum no kanons desumön vome Fransänik keinoti ofik; e labof nog ai stunidanis okik, ün bäldot, ün kel ji-Linglänan u ji-Lamerikānan, kel ekäledof oki me plims dö jön okik, tüvof, das pos moikam patöfa magivik et eretidof nosi. Lif ninädon mödoti lügadramatas; ab bal gretikūnas binon vo ut voma, kel ebinof jönik. Jön binon ye ün atim jiniko valemikum, kas ibinon büikumo, ibä nedoy te golön ve melajol in ‘Juan les Pins’ u küpidön jibananis tö ‘Cap d’Antibes’ ad kanön stunidön lienis magifik, kels temunons yuni e sauni, e kels sekü stül atimik banaklotema dagetons gudiko lonöfi oksik; no jemoy plu dö koap okik: bos, kelos sinifon gevegam lü timäd Grikānik e lü dalestüm jōna. Tān gidükoy, das lestim jōna binon lestim sauna e nāma, ibā tumats putūlas magifik klöpöfūlik, kels damufons e tūlons okis in sab, blöfons, kisi solalit e lif in nated kanons kodedons. So, vätälölo vali, dial lönik oba jōna kanon pakobosumön me jenöfot, das “vom” e “jön” binons vöds, kels täodons odi — atos dalon pasagön klūliko ko būdakip anik.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1956. Pads: 22—23.

VERAT.

In el ‘Casino’ in ‘Monte Carlo’ man ägivom jimatane okik, kel neai igämof me rulät flonis 100. Ven äsäkof ome, su nüm kinik ämutof gämön, äkonsälom ofe ad sumön numi bäldota ofik. Äpladof flonis 100 sui nüm: 28. Glöpil ärolon züo ed äreafon fino sui nüm: 32. Tāno älesuidikof.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. Yel: 1956. Pad: 23.

COGEDS.

“No cedol-li i, o läd! das kvisin it binon frutikum?”

“O, fūmo! Sisä ob it kvisinob, himatan obik fidom go nemödikum.”

Lavogan: “Binosöv gudikum, if kanolöv blöfön votöpobini olik. Ek elogon-li oli tü timül, das midun pädunon?”

Dunetäb: “Läbiko no.”

Dokan: “If himatan olik perom dönu sevälöfi, mutol givön ome väreti konyaka.”

Vom: “Du binom-li nesevälöfik? Atosi neai opardomöv obe!”

“O söl: ‘Jansen’! Lio ecedol-li, ad sebön de gad olik hogi lü kolatakav obik?”

“Kisi sagol-li? Dü yels valik at ecedob, das itüvob kolatameini!”

“Cedob, das mutob remön toodi nulik.”

“Döfi kinik tood bäldik labon-li?”

“Tood leno döfon. Ab no kanob pelön fovo dilasuāmis.”

“Elifädob lomo takedo soari ko buk,” jipul äsagof.

“Ai dredob, das i ob osufob seimna nog somikosi,” jiflen ofik ägespikof.

“Kikodo ekoedol-li fotografön te bali telädanas?”

“Ag! cils et sümedons odi so voätiko, das äcedob osi yamiki ad leadön sumodön bofikis.”

---

¹ Pöl pla el “jisvists”.

“Yels degtel epasetikons, büä äsüadob, das no älabob lautatäleni.”

“Ed eklemol-li osi täno?”

“Nö! täno äbinob ya famik!”

Lotan ätenükom oki plidiko ed älogom ko plid logädik bovis vagik fo ok su tab.

“O ‘Ober’ ! vokolöd seimna isio cifi !”

Cif ädajonom oki smililölo sumätöfiko.

“Binol-li cif?”

“Si! o sö!”

“O cif! Bü yels kil i efidob is, e ven äklülädos, das no äkanob pelön, ebüedol sejedön obi.”

“Ag! o sö! atosi pidob mu vemo! Ab suemol, vo-li, das...”

“Lesi! no begolöd säkusadis! Dalob-li dönu begön ole?”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pads: 23—24.

NUN.

Ünü foldil 3id yela: 1956 Vpamäks 300 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1956. Pad: 24.

1957 (yelod 22id)

LIO SPETID E PLAK VOLAPÜKA BINONS-LI?

Pened notik slopanefe diala obsik.

O reidans lestümik! o flens digik!

Belifobs timädi vo bisariki! Stad bolitik e stad konömik ed i stad kulivik vola obsik votikons aldeliko. Atos jenon ye ko spid so vifik, das bedotob, va men ko lanäl igo mu blegülovik, kanonöv fölon oni. De del bal lü del votik mutoy dönu lüodükön küpäli okik ed ad jäfud bolita ed ad jäfud konöma ä kuliva. Betikob is fütüri Volapüka. Kisi spetobs-li? Kisi spelobs-li? Ab büo: kisi **dunobs-li?**

Ibä at binon ledin. If no lütenükoy ode nami, if no kevoboy nämöfiko, ladöfiko, nenzediko — noe is in Nedän, ni igo in läns retik Yuropa, abi vo valöpo in vol: uto, kö slopan obsik lifons —, lio ga daloyöv-li spetön bosu frutik, kuradüköl ä födöli pro din dialik obas: **“Menefe bal püki bal”?** Vätälöb pato vali, keli söl ä flen obik: ‘Dr. Arie de Jong’ (ko lifayels pu 91!) eledunom, jüä saunastad omik noplü emögükon ome ad laidälön duinodi gretik at. Spelom ä spetom vo gideto, das flens omik fövons vobodi sublimik oma. Klu yufidob slopanis valik in Deutän, Fransän, Grikän, Linglän, Litaliyän, Spanyol, Svedän, ud alöpo in vol, dat stütönsös obis!

Atos kanon jenön, if peloy moni leboneda u limanama oka timo; if nüsedoy yegedis, tradutodis u penedis, dat dakipobs somo kosami e kosädi bevü obs. Ed üf no kanols-la lautön yegedis u tradutön bosu se literat länas olsik ini Vp, täno dalols potön, o flens digik!, dinis veütik, nitedik in lomänapük, dat dispenan getomös somo pöti ad tradutön u bevobön onis! Nedos-li nog dönuön begi redakanas: “Propagidoyös e slopükoyös pro Volapük!”?

Pötü yelacen lofobs reidanes lestümik obsik vipis gudikün obas. Valans plöponsös ad jenöfükön desinis gudik okas! Ibä zesüdos dranikumo ka föro, das valöpo in vol stads flenikum dareigons. Nulayel blinonös Volapüke benoseki!

Flanaü Redak:

F. J. KRÜGER, kadäman Vpa.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans* 1957. Nüm: 1. Pad: 1.

JIPULIL KO SULFINALÜMÄTS

Mär fa ‘H. C. Andersen’

Petradutöl se Danänapük fa ‘F. J. Krüger’.

Äbinos so lenaudodiko koldik; äñifos; e soar dagik äprimon; äbinos i soar lätik yela: soar bü nulayel. In kold at ed in dag at jipulil pöfik ägolof su süt nüdakapo e nüdafuto. Ilenof dido pantufis, ven ägolof domao, ab fruti kinik atos kanon-li labön nu? Äbinons pantufis vemo gretiks, kelis mot ofik igeböf lätiko; äbinons so gretiks, das smalanil äperof onis, ven äspidof ad travärön süti, bi vabs tel äbeivabons lenaudodiko vifiko; pantuf bal noplü äbinon tuvovik e ko votik hipul iderönom; äsagom, ökanomöv gebön oni, ven om it ögetom seimna ün fütür cilis.

Nu jipulil ägolof us su futils nüdik, kels äbinons rediks e blöviks dub kold. In lebavet vorik älabof mödoti sulfinalümätas e tufi bal atas äpolof in nam. Dü del lölik nek iremon bosu de of, nek no ilegivon igo ofe könädili smalikün bal; faemiko e flodöfiko ägolof us ed älogotof as pösodil in dredäl pedugälöl, jipöfilan smalik et. Nifaflogs äfalons ini herem lunik blonik ofa, kel äkrugülikon so jöniko zü särvig, ab jöni at no äbetikof dü timül bal. Lit kandelas ästralon se fenäts valik ed in süt äsmelos so beniko äs ganaloet; äbinos ga soar bü nulayel; si! atos äbetikof.

Ini gul vü doms tel, bal kelas äseädon bosu plu ini süt ka votik, äseidof oki ed äkropikof ad blotükön oki mögiko smaliki. Lögilis smalik ilötirof dis ok, ab ävedof ai koldikum e no äriskof ad golön domio. No iselof ibo sulfinalümäti bal, igo no igetof könädili bal; fat ofik öflapom ofi ed in dom i äkoldos; löpü oks älabons te nufi, e vien älebladon da on ninio, do isteigädooy stoli e

rägis ini slitods gretikün. Namils smalik ofa tio äbinons deadiks dub kold. He! sulfinalümätäl te bal oplitonöv. Riskoföv-li ad tirön bali se tuf, ad filidön oni ed ad vamükön doatis dub on? Äsetirof bali... ‘rits’! Kio äspagon! kio äfilon! Ägivon flami vamik, milagik! Äjions lü jipulil smalik, äsva äseadof-la fo fön ferik gretik labü lögäds lätenik e lölod lätenik niedik; fil äfilon so gloriko, ävamükön so gudiko! Kis ga at äbinon-li? Jipulil ya ätenükof futis ad vamükön i onis; täno flam äkvänikon, fön änepubon — äseadof ko retäd smalik sulfinalümäta efifilöl in nam.

Äfilidof lümäti telid; äfilon, äliton, ed uto, kö lunid äfalon sui mön, at ävedon dulogamovik äsä veot; ebo änülogof ini cem, kö tab pistofedon me stofed nidiko vietik, ko bösin feinik. E kiogloriko ganaloet me plöms e pods pifulüköl äfogulon, ed utos kelos äbinon nog glorikum, gan äbunon de bov ed ämufulon love glun ko neif e fok in bäk, stediko lü jipulil pöfik. Täno sufinalümät äkvänikon, e te mön bigik, koldik äbinon logamovik.

Äfilidof nuliki. Nu äseadof dis kritidabim mu magifik. At äbinon nog gretikum e dekikum ka ut, keli ilogof da glätayan lomü tedan liegik ün kritid lätik. Milats litas äflamülons su tuigs grünik, e kritidamagodils vielik jönik äsä uts, kels älagons fo selidöpavitürs, älagons sui of. Jismalikan ätenükof namis bofik löpio — täno lümät äkvänikon; kritidalits mödik älöpikons ai löpikumo; nu älogof, das äbinons stels kleilik len sil: bal onas ädofalon ed ävedükön filastripi lunik len sil.

“Nu ek deadon!” smalikan äsagof, ibä lemot bäldik ofa, balikan, kel ibinof gudik kol of ab kel nu äbinof deadik, isagof: “Ven stel falon, lan löpikon lü God.”

Äluröbof dönu sulfinalümäti ta mön; äzüliton, ed in nid lemot bäldik ästanof so kleiliko, so nidiko, so löfidiko.

“O lemot!” smalikan ävokof. “O! kesumolös obi! Sevob, das i ol mogolol, ven sulfinalümät ukvänikon; leigoäsä fön vamik, ganaloet benosmekik e kritidabim gretik benedik!” — e mu spido äluröbof reti lölik sulfinalümätas, kels äbinons in tuf; ävilof dakipön lemoti mögiküno lunüpo. E sulfinalümäts älitons ko nid somik, das äbinons litikum ka dü del litik. Lemot ibinof neföro so gretik, so jönik; ätovof jipulili sui brad okik ed äflitofs löpio in nid e fred. Ed us kold nonik, faem nonik, e dredäl nonik ädabinons, — äbinofs lä God.

Ab in gul lä dom, ün lulit göda koldik, jipulil äseadof ko cügs redik, ko mud smililöl — ideiflodof ün soar lätik yela pasetik. Nulayelagöd äprimon love funil, kel äseadof us ko sulfinalümäts, de kels tuf bal tio ififilon. “Evilof vamükön oki,” äsagoy; nek äsevon, dinis kiojönik mödik ilogof, ini nid kinik inügolof ko lemot bäldik lü fred nulayela.

Se Volapükagased pro Nedänapükans 1957. Nüm: 1. Pads: 2—3.

ZIGAN E LIETUVAN (Mär Lietuvik)

Seimna zigan ätevom ko Lietuvan. Bofans äfaemoms. Lietuvan älabom svinüli e zigan goküli. Zigan äsagom Lietuvane: “Nu fidobsös svinüli olik, täno ofidobs goküli obik.”

“Gudö!” Lietuvan ägesagom.

Äfefidoms svinüli ed älaitevoms. Dönu äprimikoms ad faemikön ed ästopoms ad takädön. Zigan äsuemom, das gokül bal binon tu smalik ad satükön omis bofik, ed äsagom Lietuvane: “Kini ofidobs-li is? o sö! Goküli: din benosmekik, ab no saidon ad satükön pösodis tel. Seitobsös obis ad takädön ed utan, kel odrimom sapikumo, odagetom goküli!”

“Gudö!” Lietuvan äsagom.

Zigan äseitom oki ed äslipikom. Lietuvan no älabom sufädi ed äfefidom goküli zigana. Igalikölo, zigan äprimom ad konön drimi okik: “Ekö! o sö! sunädo, ven islipikob, mödot silananas änexänons, äsumons ed ämopolons obi lü sül. Us Siör äbegom obe ad seidön obi flanü om, äsäkom obe, va plöpob-la gudiko... Leläd Saludik älüpolof zibis distik: dökamit, ganamit e lemödot zibas votik!... Benö! sagolös utosi, keli edrimol!”

“Ed ob,” Lietuvan äsagom, “älogob, das pro ol äbinos vemo gudik in sül ed äcedob, das no öbinol stupan e das no ögekömol lü drenafälid at... klu äsumob ed äfefidob goküli lölik ola!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 1. Pad: 3.

BUB E BIV. Fab fa 'Johann Heinrich Pestalozzi'.

Bub äsagon bive: “Lifi somik dis vat, äsä ol labol, plitonöv obe leno.” Biv äseilon e no ägespikon. Ab bub äfövon ed äprimon ad pleidülön dö lif gudikum e läbikum oka. “Lecek oba,” äsagon, “tio binon leigo kovenik äsä lödöp menik, ed igo no neodob ad bumön oni pro ob.”

Biv ägesagon: “Sevob gudiko, das leceks dabinons, kels logodons gudikumo e kels ün nifüp binons mödo vamikums, ka milats ludomas pöfikanas, e suemob gudiko, das binol vemo kotenik, if sigayeb in lecek olik binon gudakalietik. Ab ob buükob lödöpi ut, keli ob it ebumob ed in kel binob libik. Pro nos in vol viloböv labön domi, keli votikan bumonöv pro ob ed in kel binoböv, äsä ol, slafan ai blümik ad pafimädön foi plaud u vab.”

Utan, kel no löfon libi e gitodis mödikumo ka koven, binon alo stupan pidabik. Neai elogob fanäbi, kel älecedon leziöbi okik koveniki.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 1. Pad: 4.

Tikod Tsyinänik.

Ven säb ruilon, plaud nidülön; ven fanäböps vagons, grenabaraks fulons; ven tridems julas vorikons e yeb glofon su tridems cödöpas; ven sanans golons futo e bakans monitons, täno tat pareigon gudiko.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 1. Pad: 4.

MAN MINILUDÄLIK

(Mär Tsyinänik)

Man iperom cüdi okik ed äminiludom soni nilädana oka dö atos. Kläno äküpedom hipuli ed in duns valk atana äküpom tifi: in logodajäst, in spik, in kondöt omik, brefo: in val. Nos äjonon, das hipul no itifom cüdi.

Ab pos dels anik, man änügolom ini kav okik ed ätövom us — cüdi. Poso älogom hipuli dönu ed äcedom, das nos in duns omik jonon, das itifom cüdi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 1. Pad: 4.

KONOTILS E COGEDS**Nims riskädik.**

Musak äspaton len nufed julacema ed älelilon kisi tidan äbespikom ko cils.

“Nims kinik binons-li riskädikün?” tidan äsäkom.

Cils ägespikons sapiko: “Leons, tigrids, bers.”

Ab musak äbrumon ko stun gretik: “Lio kanoy-li sagön, das leons, tigrids e bers binons-la nims riskädik? Lenö! Nims riskädik, vo vemo riskädiks, svals e raänids binons.”

Bien e pijun.

Bien neläbik äfalon ini bluk. Pijun älogon atosi ed äjedon bimülabledi ini vat. Bien äsvimon lü bled ed äsavon lifi okik.

Äjenos pos dels anik, das pijun obsik äseadon püdiko e takädiko su bimül. Yagan ädesinom ad jütodeidon oni. Bien äküpon atosi, älüfliton ed ästegülön doati omik. “Puf! Pa!” Jüt änedrefon. Nu bien isavon lifi pijuna.

Se Volapükagased pro Nedänapükans 1957, Nüm: 1, Pad: 4.

KODEDÜ YUBID 25-YELIK ELA “Volapükagased pro Nedänapükans”

Fa ‘JOHANN SCHMIDT’: Cifal pl. d.

Finü mäzul yela 1957 yels 25 epasetikons sis püb nüma balid ela “Volapükagased pro Nedänapükans”. Fe Vpagased obas stadon pas ün yelod 22id oka, bi püb ona piproibon dü yels kuratiko fols (de mayul yela: 1942 jüi mayul yela: 1946), sevabo jüi fin volakriga telid fa

koupacifod Deutänik ettimik, e latikumo kodü papüradef. Krig e rop puba dub proib at äkodons Vpagasede dämi vemik, ibä pos dönupub gaseda stads miik ämütöns redakanis, ad smalükumön vemo gasedi, e no nog äkanoy votükön mesülis tefik at dub jer valemik in bukafebäd. Nu, ün dels yubida, spelobs ä vipobs ye, das Vpagased obas suno dönu getonös züoti¹ kösömik oka!

Dü yels kuratiko teldegluls Vpans tel ädunodoms as redakans ela “V.p.N.”, kelas nems neföro poglömöns in jenotem Vpa: söl: **‘Dr. Arie de Jong’** e söl: **‘J. G. M. Reynders’**. Mutoy stunön dö vobäl nenfenik manas bofik, pato nog dö vobanäm omas to bäld vemik. Ibä noe redak gaseda abi noganükam e guv Vpamufa nulik äsekidons de vob manas bofik.

Läbiko nemu bevob Vpa ebo pifinükon fa söl: ‘Dr. Arie de Jong’, ven nüm balid ela “V.p.N.” äpubon. Ko lanäl pro Vp, ko skil e lezil mans bofik ädedietoms okis vobe nulik.

Ünü yels 25 et Vpans bofik at äjafädoms Vpe (se glöm tio lölik ettimik ona) dönu sevädi valemik; mans bofik at äsvo äkuloms Vpe dönu vegi se xil ini vol lölik. Betikoyöd stadi lügik Vpa bü yels 25! Vp idalabon flenis e züpanis te nemödikis, vödastoki nesaidik e literati nonik. Betikoyöd töbis bevoba pos bruls yelas nebenikama, töbis pro reidans, e töbis vemo mödikumis pro redakans! Vö! progeds gretik ekömons, ifi stad Vpa löfik obas no nog dalon kotenükön obis. Ab nu dalabon flenis fiedik in taladils valik, ed utan, kel estudon staböfiko Vpi, neai dönu olüvon oni.

Mutoy fomälön oke riski redakanas balid Vpagaseda, ven bü yels 25 äpüboms gasedi pro sogod smalik Vpanas fiedik. Pos brul in vödastok Vpik (dub dun e bit säslöpanas ün yeltum 19id) reidans at dönu ämutöns pakösömükön ad bevob glorik söla ‘Dr. Arie de Jong’, ad vödastok tikavik, löliko bai flags datuvana Vpa.

Bo² söl: ‘Dr. Arie de Jong’ ipübom vödabuki gretik labü vödastok mö vöds zao 25.000; num vödas at ye no äsaidon pro vödem gaseda, e so ünü yels 25 söl: ‘Dr. Arie de Jong’ ämödükumom stoki at, ätelom oni. Primo redakans ästeifoms ad sevädükön reidanes vödis nulik at medü vödaliseds in gased. Fino mod gudikum pägebädon; äpladoms vödis nulik at dis finot lautota alik, in kel vöds at äkomädons.

Pianiko ünü yels 25 Vpagased obas äglofön ad toum bigik labü pads tio 800. Pö dem dinädas miik valik duinot redakanas bofik flagon stunidi gretik. Ibä söl: ‘J. G. M. Reynders’ äjäfom nog me guv klubas e finenas. Söl: ‘Dr. Arie de Jong’ ätradutom lautotis mödik plä uts pro gased pineodölis, ed äxamom äd äkoräkom lautotis mödik lautanas nulik. Vö! gianavobod peduinon fa Vpans bofik at.

In yelod fovik alik Vpagaseda obas äkanoy dasevön in vödem glofi ninedik Vpa, mödükumami vödastoka, e pöti ai gudikumi oka ad loveükam tikodas komplitikün lautanas nolavik. In yelods balid Vpagaseda reidan otuvon, das pads tio valiks pegebons pro noganükam Vpa e pro leod siämik dinädas Vpik. Täno lautots muadik äpubons in pads gaseda, balido te fa redakans gaseda. Pianiko cifal ettimik, söl: **‘Prof. Dr. Albert Sleumer’** älofom reidanes lautotis nolavik e Vpajenotemikis. Fa ob lautots se Vpajenotem e se jenotem valemäpukas äsökons, e täno äkanobs fredö reidön balidnaedo nemi lautana nulik, nemi söla: **‘F. J. Krüger’**. Sis prim yeloda 19id söl: **‘Brian R. Bishop’** ämödükumom dönu numi kevobanas. Tumats mödik lautotas lönik oba pexamons kälöfiko fa söl: ‘Dr. Arie de Jong’; kevobans votik jäfons leziliko, sodas Vpaliterat no pülik ya binon bukablümik.

Obs: reidans Vpagaseda ai ädredälikobs demü cen baik in redak dub bäld vemik redakanas balid. Si! cen at ejenon ün yanul 1956; ko pid äreidobs klemi redakanas löfik, ye leigoso äkotenikobs, ven söl: ‘F. J. Krüger’ e söl: **‘P. H. Uittenbogaard’** äfövoms redaki gaseda.

Kud gretikün obas binonös, ad gretükumön gasedi! On dabinon as propagidamed gudikün, jüs odalabobs mögis nog gudikumis. Pianiko pads zuik omütöns pajafön pro literat nulik Vpa, pro lautots gretik. Sakrifäl limanas e slopanas, löf dialik pro Vp. davedonsös, ad moukön kudis at! Täno i benosek osökon duni. Lifö Volapük! E lifö Volapükagased pro Nedänapükans!

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm. 2. Pads: 5, 6.

¹ Pö tikodayumät at vöd “züot”no binon suemovik. Ekö! plaädots mögik anik: “greti”, “sogodi” (“züölanefi”, “reidanasogodi”), “sirkülami”.

² Ba pök pla: “Do” u “Vo”.

SURINÄN

fa 'Ch. H. Eersel'.

Ebejäfoj mödo läni at ün tim lätik: disin di 'Blommestein', disin di 'Nickerie', di 'Lelydorp' e r.

Pro mödans ye Vesüda-Lindän, Surinän, binon no plu ka kvad smalik läna len jol nolüdik Sulüda-Meropa. Kvad smalik, keli memons se julakaedem oksik, e kel binon smalik leigodü kaeds **gretik** Nedäna e Belgäna. Kisi mafäd 1 mü tummildils somödik sinifon-li pro pul bäldotü yels 10-12?

Poso Surinän äbinon län, dub kel Nedän änespälon moni. Kikodo üfo no eseloy-li oni? Somo trip jerabik — o flons digik! — pämojedon vaniko!

E nu, süpo, Surinän evedon län ko mögs nemiedik; glunadivs liegöfik stebedons feilidi. Feilav lofon lemödote nütevanas kosidi fütürik: 40% volaproda ela 'bauxiet' kömon se Surinän..., e disins dabinons: degyeladisin, disin di 'Blommestein', di 'Nickerie', di 'Lelydorp', di 'Citrus', ...

Tim edabinon, ün kel Surinän äbinon liegik: lieg, kel klülädon in doms patritanik, doms len el 'Keizersgracht' ed el 'Herengracht' i zif: 'Amsterdam'. In 'Paramaribo', cifazif Surinäna, degats nafas äseatons su nakamöp ko jueg, tabak, kaf e planaprods votik pro tedans liegik di 'Amsterdam'. Ab su tumats leplanänas slafans äblegükons bäkis oksik dis bataflaps e slafan ömik, yoki kruälik no plu ävilöl sufön, äpelon voluti okik me dead. Slafans et äbinons stonakolat blägik nejerik, filamastöf menik, nämet glatik. Ven slafans no plu ädabinons, ven lib äkömon, lüxüöd änepubon, lieg äfugon e te luyals e lecems stiliks patritanadomas vönädik sevon, kiöpio lüxüöd et eflumon. Surinän äbinon pöfik, pipoblibon, piglömon: no äsevon ad dunön kisi ko slafans pilelivüköl oka...

Love leplanänas fot äglofon, fot igegaenon gluni okik. Stil ädareigon len jols flumedas, ed igo mem topas et enosikon, kö seimna taädam ädabinon vü dajäf bundanöfik mu lifik leplanänanas e dünöf lobediälik, sufodik slafanas.

In fots stil rufota dredälükon oli; rons e fotafors smelons vemiko sekü leigöf bisarik rufota dredäl süikon pö ol. Ab seimna fot at äbinon teat sasena e komipa; is hetäd lutaetik äsplodülon me dun liba vutik. Slafan ävälön libi. Bims gianagretik fota bobotons okis love klän at, e bimüls gretik fäiplifons florabledis oksik e no trätöns oni. Lians fimükons okis e krugikons de tuig lü tuig, tail luimik gluna seilon dö blud, kel ädrienon oni.

Seilastil dareigon in fot.

Sevol-li nu jenotemi läna at?

Kis Surinän binon-li?

Vü flumeds vidik tel, len nolüdajol Sulüda-Meropa, län kvadik topon labü sürfat kvadamilmetas 160.000. Kvadamilmets 160.000 läna ko lieg okas stebedons dafrutidi.

II. Bos dö pöpagrups e püks läna.

“Fa-j tan? Mi de bun’.” Pük kisotik at binon-li? Binon bal pükas paspiköl in Surinän. Voiko binon pük Surinänik, bi plödü Surinän paspikon neseimo. Edavedon in Surinän e duton lü püks kreolik, äsä el 'Papiamento', kel paspikon in Küraseän. Pük calöfik ye binon Nedänapük e jü tim brefobüik, Surinänapük piproibon ed in jul ed in dakosäd calöfik. Sis volakrig telid atos ye primon ad votikön. Ceds netik, kels ekevobädons ad dagetön toonomi nilänik, steifons i ad löpükön nivodi püka e kuliva läna. Do pükakrig nog no dabinon, palets pro e ta el 'Sranan Tongo' (= pük Surinäna) ya primons ad lelogädön in pöp. Ven livät pudageton fütüro, säkäd püka calöfik obinon bal fikulotas me balidas, keli reiganef e pöp omutons tuvedön.

Plä Nedänapük ed el 'Sranan Tongo', nog num pükas votik anik us paspikon. Mu balido nemobs hindiyi ü lurduvi: pük licinanas setevanas Lindäna. Ven, pos säkib slafa ün 1863, slafans ämofugons de leplanäns, dö kels älabons memotis so ledolikis, leplanänavobans votik ämutons plaädön onis. Els 'kuli' balädik at ekömons se Siyop: Hindostänans, Yafeänans e Tsyinänans. Grup Siyopanas gretikün ä flunilabikün nu Hindostänans binons, ma num täno Yafeänans sökons e fino Tsyinänans. Te pük Hindostänanas ed ut Yafeänans fomons fikuli in pükasäkäd Surinäna, mu pato utos, kel tefon kosädapüki in jul. Tsyinänans eleigulükons okis tio lölöfiko e spikons e

Nedäna- e Surinänapükis. Pöp rigik: lindiyan, kels no, u töbo, pedasumons ini prodamajenäd, spikons pükis lönik okas, b.v.: karaibi, eli ‘Warrauws’ ed eli ‘Arowaks’. Ab num lindiyanas enemödikon so vemo ün gol tima, das püks onas no okanons kodön säkädi, leigo so nemödiko, äsä uts nepluamanumas votik läna, äs Süriyänans, Portugänans e r.

III

“*The ‘Creole’ languages show fundamental identities, which is not surprising, when we consider that every one of them is essentially some European language grafted on a stock of African dialects, and then left to develop in the direction the lowest class of the population and outcasts of the Caribbean society were able to lead it*”. (L.L.E. Rens, *The historical and social background of Surinam’s Negro-English*, [thesis] Amsterdam, 1953, p. 3).

“Püks kreolik jonons dientifis stabik: bos, kelos no binon süpädik, ven betikobs, das al onas binon pük Yuropik pegriföl sui stok dialegas Frikopik, e täno peposleatöl ad daglofön in lüod, ini kel klad donik pöpa e deimäbs sogäda Karaibinik äfägons ad dugön oni”. (L. L. E. Rens, *The historical and social background of Surinam’s Negro-English*, [dokanablufapenäd] ‘Amsterdam’, 1953, pad: 3).

Ad kanön suemön davedajenavi ela ‘Sranantongo’, sötoy sevön bü val jenavi slafa e slafanateda. Me at kanoy suimön ze kuratiko jenavi sonemiko plödadinik ela ‘Sranantongo’: pük Surinäna. Ab jenav voik, pükadaglof voik, no drefon küpedi obsik. Igo if sevoyöv, kinik stok dialegas Frikopik ebinon e pespikon ün tumyel 17id e poso ün tim jü säkib slafanateda (calöfiko atos äjenon zao ün yel: 1810) fa Frikopans pinüveigöl, ed igo if sevoyöv, vio foms Yuropapükas ebinons-la, kels pegrifons dü tumyels et sui pük Frikopik rigik, ga blebos nog neplänovik, sekü kis pük nulik labü binod löliko lönik ekanon davedön, kel diston leigiko mödiko de pük Yuropik äsä de pük Frikopik. Do binos-la ga töbo nedunovik pro püks Yuropik ad dagetön magi verätik de foms onsik ün tumyels 17id e 18id, pro dialegas Frikopik atos binon vero nemögik, demü kod vemo balugik, das doküms pepenöl tio no retons, kels kanonsöv givön obes — ifi fibiko — magi pükas et. Zuö ! sevoy-li bo kuratiko, se topäds kinik Frikopa slafans pesumons, kels penüveigons ini Surinäna? Se jenöfot, das peramenons se vesüdajol Frikopa, nog no sekos, das i äbinons rigiks de topäds at ! E telido, binos-li bo fümik, das pö tiv grup püki ot spikölanas päkipon kobiko? Tim nog no ekömon, das kanoy lautön Pükajenavi ela ‘Sranantongo’. Fümiko atos no binon mögik dü tim, das bepenam legudik püka attimik no nog gebidon.

Ün atim el ‘Sranantongo’ no plu paspikon te fa klad donikün pöpa e deimäbs; pük pakulivükon sevediko e lifädon pluuneplu timädi ot, keli hebrey lifädons in Palästinän ed el ‘bahasa Indonesia’ in Lindonesiyän. Grups dabinsons, kels löfons vilöfiko ad vedükön eli ‘Sranantongo’ püki calöfik läna. Plägoy in on lekanaprosadi; bü brefüp igo poedotem no nemeritabik epubon ko tiäd mödapromöl: ‘Trotji’ (Büakanitan). Odunoy gudiko, nemu demü pükav, ad finidön büfiko vestigi dilodas Yuropapükas e Frikopapükas in migädapük sonemik at, ad küpälön plu registarami mögiko lölöfiki püka attimik. Plü atos zesüdik, bi stadäd at binon stad daglofa vifik, in kel pük at jäfon ad vedön de el ‘lingua franca’ pödo bleböl ad netapük Surinäna, e demü kod at pavedükon müdik ä blegülovik ad kanön dünön as kosädamedöm in sogäd nutimik. Bo küped kuratik utosa, kelos jenon nu in Lindonesiyän, Palästinän e Surinäna, oninälükon no nemödo dasevi dö davedajenav kulivapükas Yuropik, kelas pükabolit sevedik ya epasetikon sis tumyels mödik.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1957. Pads: 7, 13—14, 21—22.

SEVÄDAN VÖNÄDIK

Kiovamik äbinos, e kiofagik.

Brekot kapita se ‘Camera Obscura’ fa ‘Hildebrand’

Petradutöl se Nedänapük fa ‘Dr. Arie de Jong’

(I dabimon *sotül votik* tradutoda.)

Äbinos poszedel filamahitik fridela in zif Nedänik semik; äbinos so hitik e so filik, das spärs su nuf äcavons: bos, kelos nämätü spikamamod Nedänik äbinon hit gretikün, keli kanoy fomälön. Sol äsvieton nemmiseriko ini süts ed älokon nidülölo su pavastons sekü säg pipuinädöls.

In süts ut, kels äzugons äl sulüd, e kels kludo no älabons jadaflani, ädäspërükon jenöfo beigolanis. Lumans, kels äzispatom ko smalaplöms e vinabüns, ädekluinoms tü pülatimils valik flomis oka me lebavets linumik oksik.

Lodotipolans, kels voto kösömoms ad lägön ön säjäfälikam vatiälik limedis okas love stutöms ponas — jästäd, kele deboms is ed us in Nedän dani kodü nem stimöl: “baliekluiwers” (= stutömituetans) — äseatoms len söpajol foloveiko etenikölo su kubits okas ko skal labü böridamilig pla gein näi oks.

Masonans põ vobod eseadöls futü bumaskaf su bem ko kubits oksik su kiens e ko nams tel oksik bovüli gretik ezüglepöls, äbladoms love tied oksik ga telna so lunüpiko, äsä äkösömoms, e kludo küpädiküno ä stunükölo lunüpiko.

Jidünans ädunetöl äkanofs töbo föfiotränön love süt cilis, kels ikegolons ön spel ad getön zuo plömi u figi lä pitatedülan, ed änotodofs beigolölo keliedi vemik ä zadiki kol jiklinükans, kels ko logods flamädik e ko bonäts dis cün pilivüköls äklinükofs süti.

Nek äbinon takedik, pläs is ed us bäldan balik, kel ko neitabonät blövik suik, ko pantufs blägik lenik, e ko lögs su pärunülabamil okik petenüköls, äseadom äd äsmökom pipi, komü matiöl e balsamin, fredöl dö “del stoma vönädatimik”.

Pö stomastad somik laboy vo keliedi tu nemödiki kol mens bigik. Binos veratik, das suvo süükons põ ol senäli vama e teafa, ebo ven ol me tak e taked ekanol ze sufidön hiti, dub kömön bladölo ed ai dönu bladölo lä ol, e dub jonülön klieni nedamütovik ad livükön kravati okas, du lülogons oli me logs esvolöl; ab binos i veratik, das jäfäbs at sufons vemiko.

O mans bigik e voms bigik talaglöpa at! va ols ün yels lätik nog ekanols logön kienis e futis olsikis, u va emutols yilädön ya lunüpiko lelogami läbüköl yegas at; igo if alseiman volanefa kofonöv-la bigi olas, pinädi olas, veti olas: in blöt ela ‘Hildebrand’ lad keliedöl ai pebon pro ols.

Bevü pösods pinädik timas lätik söl: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ ädigädöm ad labön, do no pladi balid, ga i pladi. Äbinom balan privilegäbas et, tefü kelans neföro dalos jenön, das koskömons sevädani vemo vönädiki, nendas vöd balid atana lü ons binon: “Kio evedol bigik!” du alan, kel dü vigs tel no elabon läbi ad lelogön logodis onsik, temunon ones, das **dönu** evedons bigikums.

Äbinom balan läbikanas et, kels dub vinegs mil röletanas oksik, küpons das, ma nilud vemik atanas, odeadons sekü paopläg, e kels too pastigädons fa natäl okas, ad dunön, ad fidön ed ad drinön utosi valik, kelos vero binon dämik, kelos bigükumon, kelos kodon gästioni, e kelos põ mods mögik valik vemükon bludasirkülami. Äbinom balan läbikanas, kels, ven labons dub pinäd oksik hitüpo senäli vama, i labons ed ün nifüp ed ün hitüp senäli vama dub zun, fäkädäl e fäkädikam.

Söl: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ ämufom in poszedel fridelik filamahitik löpo pebepenöl ze tü düp lulid vegü bal sütas zifa, keli no enemob, ed atosi ädunom, ädemölo hiti dela e magedi oka, mödo tu vifiko. Äkipom in bal namas häti oka, ed in votik pokasärvätüli sadinik yelovik oka sa bambudastaf¹ okik labü gnob viorik glöpöfik, gnobi kelik äjoikom põ naeds mödik dub jästam neskilik ta kap oka, ven ävilom gebön pokasärvätüli.

Pödü om äbunülom sütahipul smalik, kel äpolom plöguni mana love brad e sakädi oma in nam, nen hät u luhät su kap, piklotöl me yäk blövik labü flab blägik in kubitatop bala slivas e flab gedik in votik, e kela knop balid (binü bom blägik) päfimükon medü knopahog folid, du knop telid (binü läten), kel binon su plad folida, pädamüton fa knopahog mälid. Älabom läbi ad no labön stogis len ok ün hitüpatim vamik et, soäsä äbinos küpovik nilü nügolöp boatajukas² oka e zuo nog is ed us.

“Benö! kitopo dom täno binon-li? O hipul! kitopo täno binon-li?” söl: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ äsäkom nesufädiko.

“Dom balid et labü pärunül platik et,” hipul ägespikom, “yan telid de selidöp svinibecöpana; näi dom, kö spionalokils et föfobinons.”

“Gudö! gudö! gudö!” söl: ‘Mr. H. J. Bruis’ äsagom.

¹ Gudikumo: “bambudastafi”.

² Luveratiküno pla el “boadajukas”.

KONOTILS E COGEDS**Kat e spär.**

Seimna ün göd spär äseadon su dönakum farmayada. Kat äfanon bödi ed ädesinon ad fidön oni. Spär äsagon: “Siör vo gretik no fidon, büä elavom mudi okik.”

“Snurr!” kat äsagon. Ed ädesinon ad jonön, das i on äbinon siör vo gretik. Äpladon späri sui ston ed äprimon ad klinükon mudi me futil oka.

“Hujjj!” — spär ya imofliten. Kat äzunon vemiko ed äsagon: “Dü lif lölik obik vilob ai fidön büo e pas täno klinükön mudi obik!”

So kat dunon jü adel.

Dead svina.

“O motül! konolös dönu, vio svin bäldik obsik ädeadon, du imogolob lü maket!” feilan äbegom jimatane okik.

“O fatül! Ya ekonob osi kilna!” vom ägesagof stuniko. “Seilobsös dö din fäkik. Kodon, das drenob.”

“Ebo demü atos desirop ad lilön oli. In log obik püf dabinon, ba miotil omoflumon me drens!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 9.

Stork e frogs.

Stork ästanon nilü lulak. Fits mödik e frogs pinädik äsvimons in vat. Ab vat äbinon dibik e stork no äriskon ad nügolön. Äseiton oki sui jol ed äbiton äsva äbinon deadik.

Frog älogon atosi ed äkvakon: “Logolsöd! neflen obas binon deadik!” Sunädo frogs mödik äkömons sui jol ad logön storki. Ab kiojekik! At ädönulifikon ed äfanon frogi bal pos votik ed äslugon valikis. Nemödiks äsavons lifi.

Stork no plu äfaemon. Ab sis timül et frogs no plu kömons sui jol, if küpons storki. Stebedons seilölo len jol in vat, ibä dredons dönu träti.

Cuk.

Äbelodoy cuki me sal. Äkömon lä flumedi, ätifalon ed äfalon ini vat.

Ven älöädön, äküpon, das lodot onik ivedon mödo leitikum. Atosi ästäpodon fredö meme okik.

Seimna cuk dönu äkömon lä flumedil, ab nu ibelodoy oni me spogs. Desino äseiton oki ini vat, ab — liedö! spogs ivedons vemo vetiks dub vat, e cuk no äfägon plu ad löädön ed änoyon nenyufiko.

Jenot Skotänik.

In ‘Edinburgh’ inepluükoy trämatarifi de pänids deg ad pänids lul. Nepluükam leno äkotenükon lödanefi.

“Büo,” elans di ‘Edinburgh’ äsagons, “spatölo äspälobs pänidis deg, e nu te pänidis lul!”

Men sapon-li?

Jü lifayel foldegid men binon fopik; pas täno primon ad suemön, das binon fopik; ab büä sapon, lif onik ya paseton.

Dog e lievs tel.

Dog ädesinon ad fanön lievi yunik. Liev äfugon mu vifiko, ab dog gretik äsökon oni nog vifikumo. Tio dog irivonöv lievüli neläbik. Ab süpiko liev bäldik, gretik äbunon se fotil. Dog älogon ati ed ätikon: “Oyagob gretiki, plü gretik fanot obinon.” Ed äpöjuton lievi gretik. Ab at ärönon vifikumo ka dog ed äfugon ini fot. Vüo i lievül äsavon lifi oka, e dog ledesirik äfanon nosi.

NUNS.**Volapükaklub valemik Nedänik.**

Ladet nulik:

söl: 'A. N. De Jong' ladetü söl: 'Cecil C. Ikenberry', 'Bridgwater', 'Virginia' ('U.S.A.'-Lamerikän.)

Diläd valemik feda Volapükaklubas.

Evedom liman:

söl: 'Reinhold Schmidt', 'Bahnhofstrasse': 20, 'Weiskirchen a. T.' (Deutän).

Ünü foldil 4id yela 1956 Vpamäks 100 peselons.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 10.

LITERAT VOLAPÜKIK.**Mob fa 'Johann Schmidt'.**

Literat Vpik binon liedo nog pülik, plä in gased obsik literat komädon te speariko ä nemödiko in tidabuks anik. Pro Vpan zilik, pro studölan zilik Vpa, stad at binon pidabik. Ibä te dub literat saidik grups bofik otuvons äsvo mesedi zila pö reid leigoso muadik äsä zesüdik. Vö! stad at binon neletian gretik ta mög, ad kanön gebädön plago Vpi, ad kanön dasevön ä dalabükön oke fomi, binäli e jöni püka obas. Stadi at okanobs votükön, if cedü ob bitobsöv bai mob sököl:

Mutobs jafön bukemi smalik literata Vpik, kelas bukils obinons sivoviks loeniko tä yelaboned pülik (samo tä flon bal a yel). Sevabo tä pel suäma at bonedan somik alik odageton loeniko bukilis nemu folis a yel (kelis okanon kopiedön), kelis ye omuton gepotön ünü tim brefik. Bukilis leitik bonedan dagetonös kobü gasedanüm balidsökik ela 'Volapükagased pro Nedänapükans'! So flänükam zuik kanonöv paspälön. Kopiedam bukilas labü pads 10 jüesa 16 jenonöv as med gudik ad lärnön staböfiko Vpi.

Ab lio ojafofs-li bukemi at? Prim duna at vo obinon boso töbik pro Vpans ut, kels dub dalab lautotas (pexamöl fa 'Dr. Arie de Jong' u fa xaman votik) mutons primön me davedükam bukilas balid. Te dub daved bukilas pabü vödem pexamöl reidan olabon gareni, ad reidön (e kopiedön) Vpaliterati nenpökik. Zuo omutobs demön lautanis se tumyel 19id, üfo no dalabobs däli patik lautana nutimik. Nonik lautotas odalon paninükön ini el 'Volapükagased pro Nedänapükans'. Ob ito dalabob lautotis pötik somik, kels fulükonsöv bukilis zao 20.

Medü penamacin kanobsöv jafön samedis anik bukila alik; bukili bal omutoyöv potön redakane ut ela 'Vpagased pro Nedänapükans', kelan kudom pro lüsed gaseda bonedanes. Tiäd bukila loenablümik alik opubon in rubrig: 'Nuns Vpik' gaseda obsik. Bonedasuäms dünonsös ad mödükumön padanumis ela 'V.p.N.', ad jafön padis nulik anik pro literat Vpik!

Spelob, das mob at podisputon neprolidiko fa reidans gaseda, e das mobs e tikets nog gudikums pomäniotons in disput at.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 11.

STONICÖPAN YAPÄNIK.

Se el 'Max Havelaar' fa 'Multatuli'.

Petradutöl se Nedänapük fa 'Dr. Arie De Jong'.

Man ädabinom, kel äcöpom stonis se klif. Vob omik äbinon vemo fikulik, ed ävobom mödiko, ab mesed omik äbinon pülik, e kotenik no äbinom.

Äseifom, bi vob omik äbinon so fikulik. Ed avokädom: "Ag! binobös liegik, ad takädön su takädabam ko körtens binü sadin redik!"

E silanan äkömon se sül, kel äsagon: "Obinos, äsä esagol."

Ed äbinom liegik. Ed ätakädom su takädabam, e körtens äbinons binü sadin redik.

E hireg läna äbeigolädöm, ko monitans fo vab okik. Ed i po vab monitans ädabinoms, ed äkipoy solajelömi goldik sus kap hirega.

E ven man liegik älogom atosi, äfavükos omi, das solajelöm goldik no päkipon sus kap omik. E kotenik no äbinom.

Äseifom, ed ävokädöm: “Binobös hireg!”

E silanan äkömon se sül, ed äsagon: “Obinos, äsä esagol.”

Ed äbinom hireg. E fo vab omik monitans mödik ämonitoms, ed i po vab omik monitans äbinoms, e sus kap omik äkipoy solajelömi goldik.

E sol ästralon me strals hitik, ed äfilädon taledi, sodas yebasprotian äsigikon.

E hireg äplonom, das sol äfilädon logodi omik, ed älabon nämädi mödikum ka om. E kotenik no äbinom.

Äseifom, ed ävokädöm: “Binobös sol!”

E silanan äkömon se sül, kel äsagon: “Obinos, äsä esagol.”

Ed äbinom sol. Ed äsedom stralis okik löpio e donio, detio e nedetio, valöpio.

Ed äfilädöm yebasprotiani su taled, e logodi plinas, kels ädabinoms su tal.

E lefog äpladon oki vü tal ed om, e strals sola ägejokons ta at.

Ed äzunikom, bi nämäd omik pädadunon, ed äplonom, das lefog et äbinon nämädikum ka om.

E kotenik no äbinom.

Ävilom binön lefog, kel äbinon so nämädik.

E silanan äkömon se sül ed äsagon: “Obinos, äsä esagol.”

Ed ävedom lefog, ed äpladom oki vü sol e tal, ed äfanädöm stralis, sodas yeb ävedon grünik.

E lefog äkoedom reinön me tofs gretik sui taled, ed äkoedom svolikön flumedis, e tuvats ämodugons jepis.

Ed ädistukom dub vat mödik feiläni.

E rein ädofalom sui klif, ab klif no äyilidon.

Ed äzunikom, bi klif no ävilon yilidön, e bi näm flumas okik äbinon nensekik. E kotenik no äbinom.

Ävokädöm: “Kliffe et nämäd mödikum pegivon ka obe. Binobös klif et!”

E silanan äkömon se sül, kel äsagon: “Obinos, äsä esagol.”

Ed ävedom klif, e no ämufom, ven sol älitastralon, e no ven äreinos.

E man äkömom ko tipotacop, e ko cid tipik, e ko fög vetik, kel äcöpom stonis se klif.

E klif äsagon: “Kis atos binon-li? das man et labom nämädi mödikum ka ob, e cöpom stonis se vüm obik?” E kotenik no äbinom.

Ävokädöm: “Binob fibikum ka atan, binobös man et!”

E silanan äkömon se sül, kel äsagon: “Obinos, äsä esagol.”

Ed äbinom stonicöpan. Ed äcöpom stonis se klif ön vob fikulik, ed ävobom vemo töbiko pro mesed nemödik, ed äbinom kotenik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pads: 12, 13.

COGEDS

Stork e renar.

Renar äkolkömon storki. Stork äfaemon. Renar äsagon: “Komolös lomü ob ad fidedön!” Stork ägolon lü renar. Su glun boveds labü sup binü frogs ädabinons. Renar äprimon ad fidön, ab stork älabon honedi lunik, me kel no äkanon fidön se boved platik.

Pos fided stork ävüdon renari. Renar ädasumon vüdi ed ägolon lü stork ad fidedön. Su glun no äbinons boveds, ab vasods geilik. Stork ko honed lunik äkanon fidön, ab renar no äkanon fidön, ibä labon mudi vidik ä gretiki. Ägeton nosi. Nu stork äsmilon e renar ämogolon ko stomäg vagik.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 14.

Kis fog binon-li?

Jipul folyelik äsäkof mote oka, kis rein binon. Mot äplänof ofe: “Ven reinos, God drenom, e ven sol svieton, God smilom.” Ün del seimik, ven äfogos, jipul äsagof mote okik: “O motül! Logolös! Adelo God — smökom!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 3. Pad: 14.

NUN.

Volapükaklub valemik Nedänik.

Ladet nulik:

söl: Dr Arie De Jong, Kadämal Vpa, Vicifal Vpanefa, ‘Kelnarijstraat’: 30, ‘Putten’ (Nedän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 3. Pad: 14.

SE VOLAPÜKAJUL

I.

Tidal bäldik obas: ‘Dokan Viet’ nügolom ini kladacem ad xamön tidäbis okik dö fabs e märs. Sagom: “Deli gudik! o siörs! Lio stadols-li?” e seidom oki sui stul po püpüt geilik okik. Täno, logölo lü balan vomülas, fovom ad spikön: “Benö! adelo mutob xamülön olis dö dins ze mödiks. O ‘fröken Jensen’! ol kömol de Danän, e sevol niludo lautani famik märas de län olik.”

El ‘**fröken Jensen**’: “Klüliko, sö! Binos ‘Hans Christian Andersen’: son jukela pöfik, kel älifom ün tumyel 19id. Märs omik sevädons in vol lölik, a.s.: “Dokül nejönik” — “Reitak” — Jigaledan e cimikluinan” — “Klots nulik rega” — “Svans natädik” — “Bufod” — “Pab” — “Vatatof” — “Jipul smalik ko sulfinalümäts” — “Smaladöman ko velliölabuts” — “Ledaut su pisäl” — ...”

Tidal: “Gudö! Logob, das sevol saido dö el ‘Andersen’. Ed ol, o ‘monsieur Durand’! sevol-li Fransänani famik, kel elautom fabis vemo mödikis?”

El ‘**monsieur Durand**’: “Si! o sö! Fransän labon fabilautani vemo veütiki me el ‘Jean De Lafontaine’, kel älifom ün tumyel 17id. Elilol-li neföro dö “Rab e renar”, u dö “Frog e hobub”, u dö “Krik e furmid?””

Tidal: “Go verätö! danö! O ‘Herr Müller’! ol kanol konön obes fümiko bosu dö...”

El ‘**Herr Müller**’: “Dö els ‘Grimm’ diseinol-li? Jenöfö! Noe äbinoms lautans gretik märas, abi pükavans veütik. Sevädoms valöpo. Binoms lautans samo de “Jinifavietanil e näns vel” — “Lup e kaparüls tel” — “Reg frogas (üd: “El ‘Heinrich’ feranämik”) — “Hiel ‘Hänsel’ e jiel ‘Gretel’ ” — “Päskaran e jimatan omik” — “Jizenanil” — “O tabil stofedolöd oli!” — “Blods kil” — ...”

Tidal: “Süperö! o ‘Herr Müller’ ! Danö! Ab i in Spanyän fabs mödik dabinons. Kanolöv-li nemön obes anis? o ‘señor Marcilla’ !”

El ‘**señor Marcilla**’: “Vilöfö! o sö! As sams: “Leon e kvil” — “Dök e snek” — “Furmid e flib” — “Bien e kukuk” — “Dogs e rägikonletan” — “Yat e jevod” — “Rab e dindun” — “Jonul e jirenar” — “Jidünan e svip” — “Vipär e gib” — ...”

Tidal: “Se yunüp obik memob nog, das mot oba äkonof obe suvo dö “Jiredakapütulanil e lup”, ed i dö konäd: “Ratifanan de ‘Hameln’ ”. Nendoto sevols, vio äfanom balido ratis, e täno ämodugom cilis niniü bels. Ed in mär: “Zifamusigans di ‘Bremen’ ” cuk, dog, kat e higok pledons roulis okas, du in mär: “Jizenanil” pakonos, das pijuns äkömons ad yufön ludauti pö sesuk lantiyas. Kin vilon-li nu konön obes bosu nitedik, sevidigädik?” (El ‘signorina ‘Muzio’ älötovof doati oka.)

Tidal: “O ‘signorina ‘Muzio’ se Litaliyän! Ol vilolöv-li osi? Begö! konolös, o lädül !”

El ‘**signorina Muzio**’: “Utos, kelos benen binon pro vütropläns, daet binon pro däsärtans (= belödans däsärtas) Siyopa e Frikopa. Sekü kod at daets panemons suvo “bod däsärta”. — E nu bosu dö tims mu vönädikün. In fots timäda karbonik älifons nenkoansnels e kogleadasnels, tumlögafs e millögafs, carads e lokustids, gianagretiks libeluls, blatads, skorpions e raänids. Ün fin timäda braunakolatik ed ün prim gladatimäda, a.b. (=atos binon) (sevabo) bü yels 600.000 (mältummil) etuvoy retis balid lifa in jüds talavik. Primo men at älifon in lekevs; pianiko älärnon

ad mekōn oke vafis (stōmis), me kels ākanon yagōn nimis; ätūvon gebi fila; āmekon gefis se taim e dekadinis se bomis, koans e honematuits; āprimon ad konletōn sidis ed ad befeilōn lāni; ävivon klotis se lain e faibs planik, e so ävedon mastan nimas valik dub süper okik.”

Tidal: “Atos saidon pro adel. Logob, das ols valik binols tidäbs skilik ä küpāliks. Deli gudik !”

Tidäbs (valik): “Deli gudik! o sö!”

II. Drim bisarik jitudana yunik.

Jitudan yunik obsik: ‘vomül: Bläg’ nügolof ini kladacem ad xamōn julanis okik dö lekonedis e koneds. Sagof näütiko: “Deli gudik! o puls! Stadols gudiko, spelob”, e seido oki sui stul vidik po penamatab lövik. Täno, lülogölo balani hipulas, fovof ad spikōn nelaodiko: “Benö! agödo mutob xamülōn olis dö dins vemo mödikis. O ‘pan Sienkiewicz’ pülik! ol kömol de Polän, e sevol fümiko lautani lufamik seimik lekonedas de donalän olsik.”

El ‘**pan Sienkiewicz**’: “Klüliko no, o vomül! Ab diseinol-li bo eli ‘Pietrek Stramporowicz’: lefat jukilekluinana vemo liegika, kel olifom ün tumyel 29id? Lekonedis omik osevadons in galaxid lölik, a.s.: “Ganül jönik” — “Laud” — “Jipigaledan e jikvisinan” — “Rägs neffifedik ä voriks jirega” — “Krovs teamik” — “Lasär” — “Lontad” — “Reinatof” — “Hipulil e zigarils filik” — “Gian ko pantufs vorik” — “Leson su bon” — ...”

Jitudan yunik: “Badö! Küpob, das no sevol mödoti gretik dö ‘Pietrek Stramporowicz’ fütürik olas. Ed ol, o ‘nonah Sukawati’! sevol-li famani se Lindonesiyän, kel olautom konedis glorik ömik?”

Jiel ‘**nonah Sukawati**’: “Si! o vomül! Lindonesiyän olabon konedilautani vemo veütiki me el ‘Tuan Sukabumi’, kel olifom in zänod tumyela 33id. Edrimol-li neföro dö el “Piaks e jidog” omik, u “Fits e tor” u “Muskit e ströinavesep”?”

Jitudan yunik: “Go verätö! Danö!... O ‘Mr. Miller’! ol kömol de Linglän, ed okanol niludo konōn obes bosid dö fütüran olsik...”

El ‘**Mr. Miller**’: “Tefü el ‘Thomson’, diseinol-li? Jenöfö! Noe obinom lautan gretik konedas, abi lugan nenjemik. Obinom lufamik in leval lölik. Olautom samo: “Pägablägikan smalik e gians vel” — “Jilup e katüls jöl” — “Hireg: Salmun” ü: “Nedānan kuprinik” — Hiel ‘John’ e jiel ‘Jane’ ” — “Jimatan päskarana e himatan ofik” — “El ‘Tarantella’ ” — “O ‘Abel’ lupuedālik! Deükolöd kombineti de koap olik e jonolöd oli nen klots!” — “Sörs tel” — ...”

Jitudan yunik: “Süperö! o ‘Mr. Miller’ ! Ab in Yapän lekonedis lemödik odabinons. No kanolöv-li mäniotōn obes anis? o ‘Seng-Nuki-San’!”¹

Jiel ‘**Seng-Nuki-San**’: “Nevilöfö! o vomül! As sams: “Jileon e jifalok” — “Hidök e vum” — “Flib e cäf” — “Sval e vesep” — “Hikats vivana” — “Hijevod e visul” — “Hidindun e hipaf” — “Jijevod e larvat” — “Lecekadūnan e böket” — “Krotasnek e tortug” — ...”

Jitudan yunik: “Se bäldüp obik memob nog, das posson obik ākonom obe suvo dö “Lädül smalik: ‘Blodef’ e tor” ed i dö “Mugifanan di ‘Thames’ ”. Nendoto sevols, vio āfanom balido mugis, e täno āmodugom cilis niniü Lubels vietik po Pon largentik. Ed in koned: “Vilagaviälans se ‘Amsterdam’ ” cukül, dogül, katül e gokül pledons roulis okas, du in koned: “El ‘Tarantella’ ” pakonos, das hipijuns älvoms domis okas ad yufōn lucili miserabik pö sesuk bova ko slitapisäls. Kin vilon-li konōn obes bosid nitedik sevidigädik?” (El ‘Joffer Harden’ se Luxämburgän älöpiotenükof doati oka.)

Jitudan yunik: “O ‘Joffer Harden’ ! ol vilolöv-li osi? Begö! konolös!”

El ‘**Joffer Harden**’: “Utos, kelos pam binon pro nets Meditärānik, valut binon pro belödans topādas nolūda- e sulūdapovikas tala. Sekü kod at blöb balflano e leara- u saladaleül votaflano suvo panemons “bör” pōpas et. E nu bosid dö fütür nilik. In lutem planetas obsik mödot gretik dabinas flitöl olifons dü tumyels 21id e 22id. Sevabo, menef olabon mödoti gretik flitōmas. Toods e motorasaikuls obinons löliko vönādavogädiks. Ab ebo dub sev gretik okik dö natanāms, men at tumyelas fütürik olifon in täd laidik volakriga mälid, ed operon aiplu masti loi ok e zūam okik.”

¹ sinifon: o lätül: Buonitiröm! (*küpet redaka u lautana*)

Jitidan yunik (süpo cavölo ä galikölo ko jek): “Benö! atos saidon,... ö!... ab küpob, das älabob drimi vemo bisariki!”

Tidäbs (valik): “Fümö! fümö! o vomül!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pads: 15—16, 19—20.

FEY

Jiviudan älabof dautis tel. Jibäldikünan äsumof so vemo ad mot okik, e ma kalad e ma logod, das alan, kel älogon ofi, äkanonöv cedön, das älogon moti. Bofans äbinofs so neplitiks e so pleidiks, das no äkanoy lifön ko ofs. Daut yunikum, kel äbinof, e ma gud e ma snat oka leigamagod fata, äbinof zuo balan jipulas jönikün, kelis äkanoy tuvön. Bi alan löfon kösömiko pösodi, kel sümon ad on, i mot at älöfof ladöfäliko dauti bäldikün okik, ed äsenälof leigüpo heti vemikün ta jiyunikünan. Äbligof ofi ad fidön in kvisinöp ed ad vobön laiduliko. Bevü dins votik, cil neläbik at ämutof golön aldelido telna lü top vemo fagik ad kupön vati, ed ad blinön domio lufladi gretik ko vat pefulüköli.

Tü del seimik, ven äbinof lä fon et, lü of vom pöfik äkömof, kel äbegof ofe ad givön ofe bosu ad drinön. “Go vilöfö! o digikan!” jipul jönik äsagof. E sunädo älavof lufladi okik, ed äkupof vati in top klinikün fona, ed äblinof vome lufladi, keli ädakupof laiduliko, dat vom ökanofös drinön fasilikumo! Ven vom gudik isatükof soafi okik, äsagof jipule: “Binol so jönik, so gudik ä so snatik, das mutob legivön ole bosu.” (Ibä jiatan äbinof fey, kel ilasumof magedi vilagavoma pöfik, ad küpedön viogretik leplüt jipula yunik at öbinon.) “Olegivob ole fägi,” fey äfovof, “das pö vöd alik, keli spikol, u flor u stoin jerabik osegolon se mud olik.”

Ven jipul jönik at äkömof domio, mot ofik äzanädo ofi, ed äsäkof ofe, sekü kod kinik igekömof so latiko de fon. “Pardolös obe, o mot!” jipul neläbik äsagof, “das efablibob so lunüpo!” E ven äspikof vödis at, rosads kil, pärlats kil e diamains gretik kil äjutons se mud ofik. “Kisi logob-li?” mot ofik äsagof ko stun mu gretik. “Jinos lü ob, das se mud olik pärlats e diamains sejutons! Kiöpao ats kömons-li? o daut obik!” (Atos äbinon naed balid, das änemof ofi dauti okik.) Cil neläbik äkonof ofe balugiko vali, kel ijenon, e du äspikof lemödots diamainas äfalons se mud ofa. “If binos soik,” mot äsagof, “mutob lesedön dauti votik obik usio. O ‘Marinella’! logedolös utis, kels sekömons se mud söra olik, ven spikof! No oninosöv-li plitik pro ol ad labön fägi ot? Mutol te golön lü fon ad kupön vati, e ven vom pöfik obegof ole bosu ad drinön, ogivol oni ofe plütiko.”

“Binos-la vo vemo jönik,” daut äsagof neplütiko, “das ob mutob golön lü fon!” — “Vilob, das golol usio!” mot äsagof, “e gololöd sunädo!” Daut ägolof, ab ai murölo. Äsumof vasodi largentik jönikün, kel äbinon in löd. Töbo ikömof lä fon, ed älogof lädi vemo liegiko piklotöli, kel äkömof se fot ed äbegof ofe bosu ad drinön. (Jiatan äbinof fey ot, kel ilasumof magedi ledauta ad küpedön, viogretik bad jipula at äbinon.) “Ekömob-li isio,” jipul neplütik ä pleidik äsagof ofe, “ad givön ole bosu ad drinön? Fümö! ekeblinob vasodi largentik pato pro atos: ad givön ole, o läd! ad drinön. Ced obik binon, das ol it sumol vati, if vilol drinön.” “Leno binol plütik,” fey äsagof nen zun. “Benö! bi binol somo düniälük, okodob, as legivot ole, das pö vöd alik, keli ospikol, u snek u frog osegolon se mud olik.”

Töbo mot ofik iküpf ofi, ed ävokädo lü of: “Benö! o daut obik!” “Si! o mot!” jineplütikan ägesagof lü of, äsejedölo sneki bal e frogi bal. “O sül!” mot ävokädo, “kisi logob-li? De val at sör olik döbof; atosi omibläfob ofe!” E sunädo äderönof ad flapön ofi. Cil neläbik äfugof ed äklänedof oki mögiküno fago in fot. Son rega, kel ägekömom de yag, äkolkömom ofi, ed älogölo, das äbinof so jönik, äsäkom ofe, sekü kin äbinof lesoaliko is, e kodü kis ädrenof. “Liedö! o söl! mot obik emomof ofi se dom.” Leson, kel älogom, das se mud ofik pärlats e diamains aniks äsegolons, äbegom ofe ad sagön ome, kiöpao atos äkömon. Äkonof ome ventüri lölik oka. Leson ävätälom, das fäg et ofa älabon völadu gretikum, ka val, keli kanoyöv givön as jigamagivot jibaonüle votik. Ädugom ofi lü ledom rega: fat okik, kö ämatikom ko of.

Ab dö sör ofik kanobs sagön, das ävedof so hetabik, das mot lönik ofa ämomof ofi; e jipul neläbik, äzigolölo mödiko, e no ätuvölo eki, kel ävilon getedön ofi, ädeadof suniko in spadül seimik fota.

**PENED BALID PAOSTOLANA: 'PAULUS' ELANES DI 'KÓRINTHOS'.
KAPIT: XIII.**

(Petradutöl se Vöna-Grikänapük ini Volapük fa 'Dr. Arie de Jong')

1. If spikoböv pükis menas e silananas, e no laboböv löfi, so evedoböv trompet tonädöl u sämbal noidülöl.
2. If laboböv tälenüli profetama, ed if noloböv müsteris valik, e nolavi valik; ed if laboböv lekredi valik, sodas kanoböv feapladön belis, e no laboböv löfi, so binoböv nos.
3. Ed if seagivoböv dalabotis valik obik ad kosididön pöfanis, ed if lovegivoböv koapi obik, dat pofilükoböv, e no laboböv löfi, so atos no frutonöv obi.
4. Löf binon lunasufälik, binon benädik; löf no jaludon; löf no pleidülön; no binon lurogik;
5. No dunon negidöfiko, no diseinon gaenäti okik, no biedälikon, no cedon bosu badiki;
6. No fredon in negid, ab fredon in verat;
7. Säkusadilon vali; kredon vali; spelon vali; sufälon vali.
8. Löf pasetikon neföro; profetams, ats no ojenöfikons; püks, ats ofinikons; nol, at onosikon.
9. Ibä nol obsik binon nelölöfik, e profetam obsik binon nelölöfik.
10. Ab ven lölöf ukömon, tän nelölöf ponosükon.
11. Ven äbinob cil, äspikob äsä cil; ämeugob äsä cil, ätikob äsä cil; ab nü evedob man, emoükob utosi, kelos äbinon cilik.
12. Ibä logobs nu da lok äsä in fogs, ab täno ologob de logod lü logod; nu sevob nelölöfiko, ab täno osevob äsä i ob pasevob.
13. E nu kil at: lekred, spel e löf blibons; ab gretikün atas, löf binon.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 18.

**Pened redake dö mob söla: 'Johann Schmidt'.
'Leigh-on-Sea' (Linglän) — 1957 yunul 25.**

O söl digik!

Mutob penön ole ad nunön brefiko ole, vio mödiko baicedob ko mob fa söl: 'Johann Schmidt' in nüks lätik Volapükagaseda.

Siäm ona binon ga lelobabik. Ven vipoy studön püki, mutoy jenöfo reidön mödikosi, patiko literati gudik. Sevob, das labobs literati gretik ab nemödo papropagidöli. Dabinons: poedots (samo fa söl: 'Schmidt' it), koneds, tradutods e r.

Bü yels anik e medü pen balugik ya ekopiedob lautotis kil Volapükik: "Bienalak" fa 'Theodor Storm' e "Sperimänt ela 'Dr. Heidegger' " fa 'Nathaniel Hawthorne' bofik petradutöl fa söl: 'Schmidt', zu "Sevädan vönädik" fa 'Hildebrand' telidnaedo petradutöl fa 'Dr. Arie de Jong'. Pidabiko no labob penamacini jüs adel e nu... no labob plu livüpi ad jafön samedis. Too büologob spelöfiko reidön tiädis in gased obsik.

Volapükans galikonsös! Is labobs in gleip obsik bukemi literata Vpik pro töb nemödik.

d.d.o. 'B. R. Bishop'

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 18.

NUN.

Sekü maläd dulik redakana balid nüm at opubon bosu lätikumo kas kösömy. Begobs valikanes ad nüpotön lautotis onas suniküno. Danö!

Redak Vpagaseda.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 18.

SONS SENÄTANA

fa 'Theodor Storm' (Brekot)

Petradutöl se Deutänapük fa 'Johann Krüger'.

Senätan bäldik peglömöl nu sis lunüp: 'Christian Albrecht Jovers', kela sark igretükumon sozi stilik famülasepüla ya bü yels mödik primü jenot balugik at, ibinom balan letedanas lätik ze gretikas jolazifa obsik. Plä jiviudan okik: el 'Frau Senatorin' pälöföl fa cils e daülans, iposbinükom sonis tel: de kels brefüpo bü dead okik, ilasumom as kompenätan fiama soni bäldikum labü nem leigik äsä om, du ottopo pro söl: 'Friedrich Jovers' yunikum mö yel bal vinabüsid pidage-ton, kel ilabülabikon kodü dead dalabana.

Söli bäldik takädöl nu in God repüt isökon ettimo, das iplägom-la nämädi famülik in dom okik seväriko, suvo mäpeto, igo ta sons okik kels äbinoms ün manüp eprogedöl, ab no läs, das ibinom-la la man, ai memik dö dinit cala okik e cäda sio meritika büröletanas okik; notodälik pro lomazif okik e pro mens valik benorepütik in ot, lindifo va älödons-la in siöradoms len maketapiad, u das älödons-la in vobanadoms len siems zifa. Pö yelacen bukädan ä kädan: 'Friedebohm' ämutom snilön nendefiko kumi veütik dükatas Danänik e Nedänikas ini päkils balatik, ud as stimalegivot pro predans, dünans glügik e juliks, u pro jidünans vönädik lölö zifo as keblinot ad fräds zeladelas pasetik; ab leigofümiko täno i ya bü prim ditreta nifüpik badikün pinädahobub, eyebidöl jü pinäd su taimänafarm nilik senätana, pipugon e piseagivon pöfikanes. So no äbinos stunabik, das kesifans söla bäldik, ven äkolkömons omi pö gols seledik omik da zif, ätovons kultipotahätis de herots oksik modü lezäl kudik, u das älülogons spetiko, va pö geglid smilil äjenon-la zü mud sevärik färmik.

Dom famüla ätopon zänodü zif in süt doniozugöl lü pof. Älabon luyali veitik geilik ko tridem vidik lü löpadom, nedeto näi domayan gianagretik lomöfacemi, in domapödot luniotenik büris bofik pro tedacalans e cif. Sus at, in tead löpik zälalecem gretik ädabinon, kel pägebon te pö kodeds lezälik. I utos, kelos vönädo äzesüdon tefü spad pro famül lestümabik ädabinon in e nilü dom; din te bal ädefon: no älabon gadi, ab te stonayadi ze gretiki, äl kel löpo fenäts kil lecema ädabinons, dono ets büras. Selogam pöfädik se yad at ävegon love miedamön lövik sui dil yada nilädik is no äbinöl vidikum. Nilädan it söl: 'Friedrich Jovers' äbinom, e love mön lövik blods bofik äkösömoms ad lofön ode gödaglidi.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Nüm: 5. Pads: 20—21.

NUN.

Redak Vpagaseda speton, das reidans anik opotons obes lautotis ud in Vp ud in netapük (dat kanobsös tradutön onis!). So oyufols ad fulükön gasedi olsik! — 'F. J. K.'

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 22.

**Cifal nelaidüpiik Vpanefa edeadom — Nu
seilonös Redak !**

**DR. ARIE DE JONG
1865—1957
Bevoban ä Dönulifükan Volapüka
TAKÄDOMÖS IN PÜD !**

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 23.

SON NESPÄLIK

**Gospula ma 'Lucas'. Kapit: XV: 11-32
Petradutöl fa 'Dr. Arie de Jong' †**

Tän äsagom: Seiman älabom sonis tel. Yunikünan omas äsagom fate okik: O fat ! givolöd obe dili dalabota, kel duton lü ob ! Ed äseagivom monemi bevü oms.

Pos brefüp, son yunikün äkobosumom vali, ed ädetävom lü län fagik. Us änespälom monemi okik in lif nestönik. Posä ifegebom nespälölo vali in län et, faemaditret vemik ädavedon, ed äprimom ad defädön.

Nu äcalikom lä balan sifanas läna, ed atan älesedom omi lü fel ad galedön svinis. Ed ädesirom ad fulükön stomägi okik me nulüdot, kel päfidon fa svins; ab nek ägivon ome oni.

Ven isevälöfikom, äsagom ninälo: Loatäbs kiomödik fata obik labons bundano bodi ! ed ob päridikob is sekü faem. Olöädob ad golön lü fat obik, ed osagob ome: O fat ! esinob kol sül e kol ol, no digädob plu ad panemön son ola, vedükolöd obi balani loatäbas olik !

Älöädöm kludo, ed ägolom lü fat okik. E ven nog äbinom fagik, fat omik älogom omi, ed ämiserom. Äjutedom lü om, äbradom omi, ed äkidom ladöfikom omi.

E son äsagom ome: O fat! esinob kol sül e kol ol; no digädob plu ad panemön son ola.

Ab fat äsagom hidünanes okik: Ramenolsös vifiko kloti gudikün, e lenükolsöd oni ome, lenükolsöd lini leni doat omik e jukis leni futs omik! Ramenolsöd bubüli pepinädüköl, e pugolsöd oni! Fidobsöd e fredobsöd! ibä son at oba ädeedom, ed elifikom, piperom e pegetuvom. Tän äprimoms ad zälizelön.

Son bäldikün omik nu äbinom su feled, e ven ägegolom lomio ed änilikom nilü dom, älilom kaniti e danüdi. Ävokom balani hidünanas ed äsäkom, kis atos äbinon.

Atan äsagom ome: Blod olik egekömom, e fat olik epugom pinädabubüli, bi egegetom omi sauniko.

Tän äzunikom, e no ävilom nügolön. Fat omik äkömom plödio, ed ästigädöm omi ad nükömön.

Ab ägespikom fate okik: Ekö! edünob oli dü yels so mödiks, e neai enefölob büdi olik, ab neai egivol obe kaparili ad zälizelön ko flens obik. Nü ye son at ola, kel efegebom monemi olik ko jinepuedans, egekömom, pugol ome pinädabubüli.

Äsagom ome: O cil! binol ai lä ob, e val, kel duton lü ob, i duton lü ol. Sötöl kludo zälizelön e fredön; ibä blod ola äbinom deadik, ed elifikom; piperom e pegetuvom.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 24.

BEATASPIKAMS

Gospul ma 'Matthaeus'. Kapit: V : 1-12.

Petradutöl fa 'Dr. Arie de Jong' †

1. Ven Yesus älogom menamödotis, äbexänom beli; e ven iseidom oki, tidäbs ömik äkömons lü om.
2. Tän ämaifükom mudi okik, ed älejonom ones:
3. Beatiks utans binons, kels lubegons lanöfi, ibä lü ons regän sülas duton.
4. Beatiks utans binons, kels lügons, ibä potrodons.
5. Beatiks sofälikans binons, ibä ogerons taledi.
6. Beatiks utans binons, kels faemons e soafons lü gid, ibä posatükons.
7. Beatiks miserans binons, ibä pomiserons.
8. Beatiks utans binons, kels labons ladäli klinik, ibä ologons Godi.
9. Beatiks püdikodans binons, ibä ponemons cils Goda.
10. Beatiks utans binons, kels papöjutons demü gid, ibä lü ons regän sülas duton.
11. Beatiks binols, ven lukofoy olis, pöjutoy olis, e slänoy olis demü ob.
12. Fredolsöd e pleidolsöd! ibä mesed olsik in sül binon gretik; so ga epöjutoy profetanis, kels elifoms bü ols.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 25.

VÖD EVEDÖL BINÄD MIDIK

Gospül ma 'Ioannes'. Kapit: I : 1-14.

Petradutöl fa 'Dr. Arie de Jong' †

1. Primo vöd ädabinon, e vöd äbinon in God, e vöd äbinon God.
2. Si! vöd äbinon primao in God;
3. val edavedon dub on, e nen on nos edavedon uta, kel edavedon.
4. In on lif äbinon, e lif äbinon lit menas.
5. Lit stralon ini dag, e dag no elasumon oni.
6. Man äsüikom; pilesedom fa God; nem omik äbinon: 'Ioannes'.
7. Atan äkömon ad temunön; ad temunön tefü lit; dat valans ölekredons dub om.
8. Om it no äbinom lit, ab ämuton temunön tefü lit.
9. At binom lit veratik, kel ini vol ekömöl litükom meni alik.
10. Äbinom in vol, vol idavedon dub om, e vol no esevon omi.
11. Äkömom lü okikans, ed omikans no elasumons omi.
12. Ab valanes, kels elasumons omi, egivom nämädi ad vedön cils Goda, sevabo utanes, kels elekredons nämätü nem omik;
13. kels no pemotons sekü dabinäd menik, sekü desir mida, sekü vil mana, ab sekü God.
14. Vöd evedon binäd midik, ed elödom bevü obs (ed elogobs glori omik, asä glori Sona baliko pemotöla Fata) fulü benäd e verat.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 25.

LIFIKAM**Gospul ma 'Marcus'. Kapit: XVI: 1-20.****Petradutöl fa 'Dr. Arie de Jong' †**

1. Ven jabat ipasetikon, 'Maria' di 'Magdala', 'Maria' de 'Iacobus' e 'Salome' äremofs kebis benosmelik, ed äkömofs ad leüledön omi.
2. Ven äbinos nog vemo gölik tü del balid viga, pö sülöpikam sola, ägolofs lü sepül.
3. Äsagofs ninälo: Kim odejapodom-li pro obs stoni de yan sepüla?
4. E ven älölogofs, äküpofs, das ston, kel äbinon vemo gretik, ya pidejapodon.
5. E ven änügolofs ini sepül, äloegofs seadön detaflano hiyunani, in klot vietik piklotöli, ed äbluvikofs.
6. Ab äsagom ofes: No binolsöd bluviks! Sukols Yesusi di 'Nazareth', kel pekrodom. Elelifikom. No binom is. Ekö! us binon top, kö eseitom omi.
7. Ab gololsöd ad sagön tidäbes omik, ed ele 'Petrus', das ofogolom olis lü Galileyän. Us ologols omi, soäsä esagom oles.
8. Äsegolofs se sepül ed ädespidofs. Drem e lejek ifanetons ofis, ed äsagofs neke bosu atosa; ibä ädredofs.
- (9. Ven Jesus ilelifikom ün göd gölik dela balid viga, äpubom balidnaedo lo 'Maria' di 'Magdala', se kel isejedom milanani vel.
10. Jiatan ägolof ad nunön osi utanes, kels ibinons lä om, e kels älügons ed ädrenons.
11. Ven atans älilons, das älifom, e pilogom fa ofs, no äkredons osi.
12. Pos atos epubom, in maged votik lo telans onas, kels äzigolons ed ägolons länädio.
13. I atans ägoloms ad nunön osi votanes, ab i ons no äkredons onis.
14. Poso epubom lo degbalans, ed äriprodom omes nekredi e düfäli omas, bi no ikredoms utanis, kels ilogons omi, pos lelifikom omik.
15. Ed äsagom omes: Mogololsöd ini vol lölik ad predön gospuli lifanes valik!
16. Utan, kel ulekredon e publumedon, podakipon, ab kel no ulekredon pokondanon.
17. Lü utans, kels ulekredons, mals at odutons: Osejedons milanani nemü ob. Ospikons pükis nulik.
18. Otovons snekis; e no odämükons onis, üf drinons bosu deidöl. Oseidons namis sui malädikans, ed osaunikons.
19. Tän Söl, posä ispikom lü ons, pelasumom ini sül, e seadom detü God.
20. Oms esegoloms ed epredoms valöpo, e Söl äkeyufom ed äzepom sagodi omas me mals, kels äsökons ati.)

Se Volapükagased pro Nedänapükans. 1957. Pad: 25.

1958 (yelod 23id)

LÜ REIDANS LESTÜMIK OBSIK

Me nüm at yelod teldegkilid gaseda obsik primon. Fredobs dö sek at, e danobs utanis valik, kels egivons demü at läükotis oksik. Ab no kotenobs. Nüm alik binädon te me pads fol. Atos binon tu nemödik. Demü bukafräds jerik ye no mögos ad mödükumön numi at, pläsif num limanas Volapükaklubas bofik, ed ut lebonedanas gaseda at gretikumons. Sekü kod at begobs reidanes valik ad keyufön nämiko ad gretükumön numi at.

Posä ‘Schleyer’ idatikom Volapüki okik, no äbinos fikulik ad jafön ma sam sita fa om pedisinöla volapükis votik, ko sek, das nu näi Volapük i mekavapüks votik pagebons as valemavapüks, e das igo ai dönu volapüks padatikons. If betikoy gudiko dini, no mutoy-li üfo dasevön, das binos fopik, ad labön volapükis mekavik **mödik**? Dial ela ‘Schleyer’ ga äbinom, das ögebädoy in dakosäd bevünetik mekavapüki bal. Atos no binon-li i nog nu dial? If dasevoy atosi, stütölös kluo steifi obsik, e steifolös ad slüdön alani slopön Volapüki!

Pö prim yela nulik lofobs reidanes valik gaseda obsik vipis gudikün obas. Yel: 1958 blinonös valanes läbi, beni, e benoseki in vobod onsik! Blinonös yel at i volanefe lölik püdi jenöfik, püdi voik so lunüpo pespelöki!

Famül: ‘De Jong’ danon utanis, kels ejonülons keliedi pö deadam Cifala nelaidüpik: ‘Dr. Arie de Jong’. Redak gaseda at begon valanes, kels epenons bosu lü deadan gretik obsik, ab kels no nog edagetons gespiki, ad dönupenön penedi lü guvan Ragiva Vpa: ‘Johann Krüger’ kadäma Vpa, potakät: 6021, ‘Amsterdam’ (Nedän).

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1958. Pad: 1

EL ‘GARIBALDI’ AS PIRATAKÄPTEN

Fa ‘Henriette Roland Holst-Van der Schalk’

Petradutöl se Nedänapük fa ‘Dr. Arie de Jong’†.

(Tradutod at balidnaedo pepübon in [tidabuk](#) fa el ‘De Jong’.)

Ün 1831 Brasilän isteton oki neseکیدiki de Portugän, ed idalonon oki as lampörän, ab in tat gianagretik nulik taädam vemik vü reig zänik e vil ad itreig provinas anik sunädiko äfoikon. Provin: ‘Rio Grande do Sul’ äbinon balid, kel ätovedon stäni voluta. Sekü topam okik in gul lemu sulüdik Brasiläna äbinon timü guver Portugänik ze neseکیدik: lödans ona ästetons, das no älobülons stabaloni ones fa el ‘Pedro II’ pilümütöli. No ävilons labön zänädi, ab fedu tatas itreigik. Das fedimans änemons okis repüblikanis, das äkünons me nämäd smalik okas ad volutikön ta reig reigäna lemu gretika: jenots tel at äsüükons ya suniko pö els ‘Garibaldi’ e ‘Rossetti’ kesenäli nämik ä nesüeniki pro volutans. Ön neplakug bolitik omsik äleigädoms etanis lä lomänälans Lombardäna e Romayäna. Ni ädasevoms rouli viogretik dunikods nenobik valasotik äs glöt, jalud e stimiäl pösodik äpledons in “livätakrig” at, ni vio “livät”, keli dugans ela ‘Rio Grande’ äbesteifons, äbinos vöd tujönik pro laidulükam nämäda numa smalik gretaglunidalabanas e ventüranas: zeil voik onas. E ven fäd äkosükon omis ko xiläb: ‘Livio Zambeccari’ di ‘Bologna’: ün timül et sekretan ela ‘Benozzalès’: presidal ela ‘Rio Grande’, äleadoms sunädo süadükön okis fa lomänan oksik, das prinsip demokratik omsik äbligon omes ad gebidükön okis repüblike lafamagälük in sulüd fagik. De el ‘Gonzalès’ komipans nulik bofik pro livät ela ‘Rio Grande’ ägetoms plä vafs e mon zöti penamik, das äplägoms pirati in dünäd repüblika. Skip pituvon sunädo, e ven jalup omsik : ‘Mazzini’ — nafil mö touns 30 — pifeajafon ad krigabot, el ‘Garibaldi’ ätökom cali käptena pö fledinaif tä ut piratakäptena. Fät äbinon böniälük pro om: ifagikölo töbo mö liöls anik de jol älesumom pridü balid okik: sailanaf Brasilänik me kaf pifledöl. Äproibom manes oka ad viodön igo heri bal tävanas Brasilänanafa ud ad ravön ones dalabotis oksik; älabükom savaboti me fidastok e vat, ed ägesedom onis in at lü län. Skipi mö mans degmäl oka äloveboidom ini pridanaf, ed äbüedom välön nägäraslafanes,

kels ädutoms lü skip ata, va äviloms pastadükön libio in pof balidkömöl ù va äviloms dünön fovo as lelivans sumätöfö büds oma. Nafi pipridöl äfeablunedom ad el ‘Faradilla’: lüjonil lü zanädanem: ‘Farados’: mens in rägs, me kel Brasilänans pleidälik älukofons lödanis pöfik ela ‘Rio Grande’.

Stuniko nafanef idalilon büdis käptena blonik, iküpedon kondötis oma: büds e kondöts, kels bofik äbinons leigiko nekösömiks pö piratan in dünäd tata lafabarbarik. Blasfäms lafiko pitaetöls pämurons; ko logeds glötik älükoy lü tedan liegik ko nidains magifik, kel, ven el ‘Louise’ ätovedon¹ stäni vietik, me koap lölik oka ädremölo, ijedom oki sui kiens foi futs matrodas ela ‘Mazzini’, omes jerotis valik oka älofölo, stipä öspalomsöv lifi oma. Ab valikans älobedoms: käpten yunik älabom in vög e loged, in natäl lölik fefik oka bosu nebeponovik, kelos äfakipon nelobedi. Bevü skip lumans sovadik ädabinoms: mans, kelas pasetalif ludunik piglivon in lienäds düfaladälik u dobäliks omas; ab neai balan omas äkünöm ad dünön ta krigagit nulik fa el ‘Garibaldi’ pinüdugöl, sevabo: spal stima, dalabota e lifa fanäbas valik. Äbinos-li nämäd stunüköl omik love mens, äbinos-li tälen omik, ad vobädön, das lobed päcedon as din klülik, kel äkoedon sufodön matrodis tefü nomükam, kel ämuton lüjinön lü oms nesiämöfik? Ud ätefos-li pö atos fägi nog jönikumi natäla omik: fäg seledik ad süükön gudikünosi pö mens, me kels äsötom jäfikön, ad koedön löflamön dönu dub flun e sam spagis smalikün tuga menöfik, kurada, fieda, okseveda? Äsevom-li ad lovestürön bosu tikäla dialik, kel ästigädon omi it, bosu süada okik, das äfödom i somo dini liväta, ini mans düfaladälik et, kelanas mödiküns te pibätoms dub desir ventüra e spel lefanota?

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1958. Nüm: 1, Pads: 2—3.

KONOTILS E COGEDS

Hireg e Hidünan. (Konot Tataränik).

Ästebedölo blini zibas, hireg äseadom len tab. Balan dünanas go dredälik ätifalom, sodas tofs anik supüla pägifulons sui klot plina. Atan äzunikom ed äsludom ad büedön säkapön neskilani.

Neläban ävätälom: “Nu binob son deada, sav oba no plu mögon!” Süpo ägleipom supüliäri ed äsegifom ninädi ona sui reg.

Atan äbluvikom ed ävokädöm: “O yunan! Diabäbol-li sekü lienet? Kisi eriskol-li ad dünön?” Hidünan ägesagom: “O mayedal obik! Leno binob lienetik, e tiks oba nomons. Ab eriskob atos, bi vipob danön ori demü val guda, keli ejonülör obe. Ga nu no osagoy dö or: “Hireg obsik edeidom cödeto neläbani demü smalot pülik.” Güo! Oloboy ori ed osagoy: “Hireg obas gidetom löliko, leno binom blamabik. Ibä hidünan et oma ejonom rogi jeikik ä no-pardoviki.”

Hireg äletikom dö atos ed äsagom: “O yunan! do edunol badiko, egidükol oli so süpero, das pardob ole midunoti naudodik, e lesö demü plän leskilik ola!”

E monäkan älegivom ome legivoti jönik.

Se *Volapükagased pro Nedänapükans*. 1958. Nüm: 1. Pad: 3.

Dred. (Konäd Larabänik).

Lesiör ämonitom de ‘Beirut’ lü ‘Damascus’. Su veg, lä pamabim, äkolkömom jibäldani, kel piklotof me rägs e kel älabof logodi fronik. Ädrenof ed äsagof me vögäd dremöl: “Kin odugädon-li obi lü ‘Damascus’?” Manül ästopom, älülogom vomu neläbik e, fäkik dub dol ofik, äseidom ofi po om sui jevod. Ed ämonitons moo.

Vego yunan äsäkom: “Kisi dunol-li? E lio panemol-li? o ol! miseraban de kel logs nidons sekü fif!”

“O flen digik!” jibäldan ägespikof, “binob Päst Blägik.”

Lesiör, dremöl dub jek, ävilom jedön ofi de jevod. “Nenfrutö!” äsagof; “orivob zifi igo nen ol! Reto no labob desinis badik ta ol; klienob igo ad mesedön oli demü ladäl gudik ola. Sagolös! kisi vipol-li?”

¹ Ba pök pla el “ätovedom”.

“Benö!” ägesagom, “odugädob oli lü zif ‘Damascus’, if us odeidol neki.”

“Atos no mögon, ab sagolös! pösodis liomödotik mutob-li deidön?”

“Menis no mödikumis ka mäldegis.” — “Mäldegis-li?... Baicedobs.”

“Ab lio kanoböv-li pönön oli, if no fölolöv promi olik?”

“Otuvol obi soaro po glüg gretik ed edeidol obi.”

“Baicedö!”

Erivolö zeili täva oka, yunan äkälälom kudadinis okik. Tü del balid pos at in zif: ‘Damascus’ pösods deglul ädeadons, tü del telid mens kildeg ädeadons e tü del kilid pösods mäldeg ädeadons. Sidiniko, tävan ärönom lü glüg ed ätuvom us jibäldani.

“Ekö! kio fölol promi olik!”

“Dalol riprodön obe nosi!” ägesagof me vögäd takedik; “edunob te utosi, keli epromob ole: ün del balid edeidob pösodis deglul, ün del telid edeidob menis teldeg, ed ün del kilid edeidob menis teldeglul.”

“Ab retans, o jijäpan!”

“Retans-li? Ons valik ädeadons dub jek!”

Se Volapükagased pro Nedänapükans.1958. Nüm: 1. Pads: 3-4.

TIKOD KÄFIK.

Pötü matedizel lotans mödik äseadons len tab lunik. Balan onas, kel älöfom fiti vemiko, äküpom fo ok te bovi ko fits smalik. Ädesirom too fidön gretikis, kels äbinons su bov fagü om. Lio dagetön-li bali? No binosöv gidöfik ad begön onis. Süpiko ägetom tikodi. Äsumom fiti smalik me fok ed ätenükom oni leni lil detik oka. Täno leni lil nedetik. Äbitom, äsva ädalilom küpäliko. Flens omik älogedoms omi stuniko e fino äsäkoms, kisi ädunom. Glumaladäliko ägespikom: “Elabob fleni, kel enoyom bü yels tel, e säkob nu fitile, va sevon-la bosu dö flen oba.”

“E kisi egesagon-li?”

“Egesagon, das nog no älifon, ven mijenot äjenon. Ab lesagon, das fits gretik, kels seatons su bov votik okanons nünön obi nen dot anik!” Flens äsmiloms ed älovegivoms ome bovi ko fits gretik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff) .1958, Nüm: 1, Pad: 4.

Skrädans kil.

Skrädans kil ifünoms selidöpis in süt ot. Balidan ipenom sui fenät oka: **Skrädan gudikün zifa**. Telidan ipenom spikedi: **Skrädan gudikün vola**. Kilidan, spiritälikum ka votikans, ipenom ye: **Skrädan gudikün in süt at**.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). 1958. Nüm: 1. Pad: 4.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1958 FEBUL 8

Nüm: 1.

Vätälölo, das söl: ‘Brian Reynold Bishop’, keslopan, me tradutods ini Volapük, ejonom, das labom noli saidik ad daget dinita tidana Volapüka, cälob söli: ‘**Brian Reynold Bishop**’ pemotöli in ‘Kingston-on-Thames’ (‘Surrey’) (Linglän) tü 1934 mayul 4 e lödöli in ‘Leigh-on-Sea’, ‘Essex’ (Linglän), ‘Leigham Court Drive’: 106, as **tidan Volapüka** (1822).

‘Weisskirchen (Taunus)’ (Deutän)
1958 febul 8.

Cifal Volapükaneff:
JOHANN SCHMIDT.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff) 1958, nüm: 2, pad: 6.

DALEBÜD <CIFALA> DE 1958 FEBUL 15

Nüm: 2.

Vätälölo, das söl: ‘Pieter Henri Johannes Uittenbogaard’, tidal püka e literatava Fransänikas, me vobods Vpik ejonom, das labom noli saidik ad daget dinita tidana Volapüka, cälob söli: ‘**Pieter Henri Johannes Uittenbogaard**’ pemotöli in ‘Leiden’ (Nedän) tü 1917 yulul 10 e lödöli in ‘Hilversum’ (Nedän), ‘Koningsstraat’: 31, as **tidan Volapüka** (1823).

‘**Weisskirchen** (Taunus)’ (Deutän)
1958 febul 15.

Cifal Volapükanefta:
JOHANN SCHMIDT.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanefta). 1958. Nüm: 2. Pad: 6.

NULODS NITEDIK NOLAVA

I

Taumanämet ofägükön obis

ad ceinön binetis seimik ad binets votik;
ad koedön filön mil fönilis dü del lölik me gram te bal stöfa;
ad lödovükön povatopädis;
ad flitön e nafön dü yels mödik, nendas nedos ad nüsumön filamastöfi anik;
ad nosükön kanseraluukis semik;
ad jenöfükön tävis bevüplanetik;
ad vatön e lödovükön Saharäni;
ad vifükümön glofi e daglofi planas.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanefta). 1958. Nüm: 2. Pad: 6.

KONOTILS E COGEDS

Jit

Monäkan se län lofüdik, sökan ela ‘Harum al-Racid’ gretik äbinom nämädik e liegik äs büröletan omik, ab läbik no äbinom. Ägolom lü därvid bäldik ad begön atane konsäli.

Sapan ägesagom, das läb seledon in vol at, ab das sevom medi at tuvön oni.

“Nunolös obe oni!” plin äspikom.

“Ekö! at binom med,” därvid ägesagom: “mutoy lenükön jiti läbana.” Plin äkidom bäldani ed ämogolom ad sukön eli ‘talisman’.

Ävisitom cifazifis tala, ämafidom jitis kuranas, regas, lampöras — ab läbikum no ävedom. Tāno älenükön jitis tedanas, soldatas, lekananas — töb nensekik! Ävilom gleipön läbi, ab at binon negleipovik.

Ko däsper igekömom ini reigän oka, ven semikna, su fel, äkolkömom plaudani pöfik, kel äpedom stumi okik, kanitölo e smilölo.

“No pölob... ekö! us binom utan, keli sukob ya sis lunüp!”

Änilikom läi feilän. “Glidö! o flen oba! binol-li läbik?”

“Si! o siör!” plaudan ägesagom.

“Plonol-li nosi? — Vipol-li nosi?”

“Nö! o siör!”

“No vilol-li gividön üfo fäti olik tökü ut rega?”

“Neai! o siör!”

“Benö! selolös ole jiti olik!”

“Jiti obik-li? Ab o siör! Dalabob jiti nonik!”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanefta) 1958, Nüm: 2, Pad: 7.

Rat.

In gul cema rat seadon. Leno dredon, bi kat moon. In kvisinöp nu nim maston. Milig, bod, bör, jueg e häm benosmelons. Rat faemon vemo, ab su böväds tegots binons. Rat no kotenon dö mens; yälon e dönuyälon, ab atos no fruton!

Cedon: “Lödots in dom ot, e te ob faemob. In vol at negid reigon.” Stebedon su glun e zigolon. Su kvisinatab logon dinis distöfik: juegiär ko spunil, tiedaskal ko rüdül, vatavär, leskel e neif. Su furnod logon feraskali ko mit e cofedi ko vat. I cafäd, paäl e kvisinaspun binons in kvisinöp. Len vül kvisinaräp, koegitiröm, jim, glok, lok e tärmomet lagons. Dis kvisinatab ramarils dabinons. Rat hagon e sagon: “Mens kruälons. No vilob lifön bevü ons!”

Lenoid... Rat mospidon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958, Nüm: 2, Pad: 7.

In lotidöp

“Labol-li fitazibi?”

“Te tü fridels, ab sio labobs cemi labülabik. Vipol-li stebedön? o söl!”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 2. Pad: 7.

Div.

Fat ideadom. Büä ilüvom voli, isagom lü sons kil oka: “O cils digik! Ogerols te ludomi obik e vitidagadi obsik. Ab in at div gretik dabinon. Sebolsöd ziliko ed otuvols oni fümö!”

Pos dead fata sons ädasukoms ed äduseboms gadi lölik. Ab do ädunoms osi vemo ziliko, no ätuvoms goldi ni largenti. Plä ats äklopoms lemödöti flukas.

Pas nu äsueomoms, kisi fat idiseinom, ven ikonon omes dö div. Ed alyeliko dönu äseboms gadi mu gudiko, sodas äklopoms moni mödik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958. Nüm: 2. Pad: 8.

Konotüls.**1.**

Tünismitan ädakipom soldaferi.

“If givolöv obe könädi flonazimas: deg, läkoböv oni!” hipul äsagom. “Vipob logön osi!” tünismitan ägespikom, ed ägivom hipule könädi.

Smililölo, atan äläkom largentakönädi ed ämorönom ko on.

2.

Vomül: “Fi! fi! o hipul! no jemol-li? Kikodo ramenol-li bödülis se nästs? Fomälölös favi mota, kel no plu getuvof bödülis okik!”

“No veütos!” **hipul** gesagom, “mot onas sevoſ nosi dö os, ibä pefimükof sui hät ola.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958. Nüm: 2. Pad: 8.

NUN VEÜTIK

Söl: ‘J. G. M. Reijnders sr’, kadämal Vpa, lödöl in ‘Den Haag’ (Nedän), ‘Hugo de Grootstraat’: 82, elegivom bukemi lölik oka tefü volapüks e r. niverabukeme di ‘Amsterdam’ (Nedän). Redakan “Vpagaseda pro Nedänapükans”, söl: ‘F. G. Krüger’ pebekomitom ad sesukön, ad leodükön ed ad lisedön bukemi at.

Ole: dani, o söl: ‘Reijnders’!

*Volapükaklub valemik Nedänik
Diläd valemik feda Vpaklubas*

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958. Nüm: 2. Pad: 8.

Sval yunik

Fab fa 'G. E. Lessing'.

“Kisi dunols-li is?”, sval äsäkom furmides jäfik. “Konletobs stoki pro tim nifüpa”, gespik äbinon.

“Atos binon sagatik”, sval äsagon. “I ob odunob atosi.” E sunädo äprimon ad polön raänidis e musakis mödikis ini näst oka.

“Kikodo dunol-li atosi?”, mot ona äsäkof one fino. “Kikodo-li? As stok dü nifüp badik, o mot löfik! Konletolös leigoso. Furmids etidons obe prüdi at.”

“Leadolöd jenön põ furmids su glun liföls, prüdamesüli smalik at”, mot äsagof; “atos kelos pöton pro furmids, no pöton pro svals gudikum. Ven hitüp fluköfik ofinikon, omotävobs isao, dü täv at oslipobs pianiko e täno maräds vamik olasumons obis, kö otakädots nen neodots votik, jüs florüp nulik ogalükon obis ad lif nulik.”

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Nüm: 3. Pad: 10.

Driman prudik

Konot fa 'J. P. Hebel'.

In zifil 'Witlisbach' in stük: 'Bern' foginan älifädöm seimna neiti in lotidöp, e ven ya isäklotom löliko oki pläämü jit ad golön ini bed, äsütirom se tävatuf päri pantufas, älenükom onis, äfimükom onis medü stogazöns len futs, ed äseitom oki somo ini bed.

Tävan votik, kel leigo älifädöm neiti in lucem ot äsäkom ome: “O flen gudik! Kikodo ebitol-li somo?” Balidan ägespikom: “Demü prüd. Ibä seimna edrimob, das estepob ini glätajeb, e to slip esenob dolis somik, das bai stip nonik fovo slipob nüdafuto.”

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Nüm: 3. Pad: 10.

Man in mun

Mär fa 'Ludwig Bechstein'.

Ün tim vönik seminaedo man ägolom ün sudelagöd ini fot, ädocöpom bimatuigis, äkobotanom onis ad tuf bigik, ätovom oni sui bäk okik ed äpolom oni lomio. Pö lomiovegam man jönik, peklotöl me zälaklotem äkolkömom omi; bo ädesinom ad golön ini glüg, äbleibom stanön fo om ed älüspikom tufipolani me vöds: “No sevol-li das adelo binos sudel su taled, dü kel God ätakädon posä ijafon voli, e menis e nimis valikis? No sevol-li? das God ebüdon me büded kilid: Saludükolöd sudeli!” — Säkan at äbinon God it. Boadicöpan ye äbinom lölöfiko nenlekredik e klu ägespikom: “Va binos sudel su tal u mudel in sül, atos binon lindifik põ ob leigoäsä krüt ola.” “Täno opololöd tufi olik laidüpio!” God äspikon, “e bi su tal sudel no padigidon fa ol, olabol denu mudeli laidüpi, ed ostanol in mun as nunedamal pro utans, kels ojemedons sudeli.” — Sis del et ainog man et ko tuigatuf stanom in mun, e bo obleibom stanön us laidüpi.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Nüm: 3. Pad: 10.

Luib in sköt di 'Mainz'

fa blodef: 'Grimm'.

Ün yel: 975 hiel 'Willegis': man relöfik ä nolik pädavälom as lebijop lebijopäna: 'Mainz'; lebijop at älicinom de famül pülik pöfik, fat oma ilabom febodi vabela. Sekü atos leglögätans e klerätans noubiks ähetoms omi, äsumoms kreti, ed ädäsinoms in fav okas luibis sui völs e yans kaseda lebijopa; somo äniludoms ad skänön omi. Ven lebijop relöfik äküpom kofi me kölins gudik in spadäds valik kaseda oka luibis vietik in feleds redi, e lä ats äleadom lüyümön liänili:

“O 'Willegis': lebijop nuik!
no glömolöd licini olik!”

Sis tim at lebijops valik in zif: 'Mainz' laboms sköti, kel jonon luibis vietik in feleds redik. Votikans nunons nog, das lebijop 'Willegis' sekü mük oka, ädalabom plaudaluibi, kel elagon ai len bed omik.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)* 1958, Nüm: 3, Pad: 11.

POEDOTS**Veg in fog**

O veg! voto so sevädik, kio binol miklänöfik in fog!
 Ag! kiöpo bims, doms e gads binons-li? Te fog, vefs e jads pro log.
 E kiöpo mens flenöfik binons-li? mans, cilils gudik e voms?
 Fa fog peslugons. Us po stons tak reigon, te jads vebons zü doms.
 Lilob plonis e seifis, hakis go nelaodikis po jad.
 Soal so bisarik binon e süpiko jek davedon in lad.
 Godö! jinos, das milanans lükons badöfiko, lumans tädoms.
 Senob osi, das nams bomik blümoms us pro tatak badik po doms.
 Soal e späk in luimül züons obi äsä sepül nen trod.
 Ag! gevolös in gud Olik, das orivob fini läbik, o God!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 3. Pad: 11.

Florüp

(fa 'Johann Schmidt')

Teps nesofik emoikons
 sa kold, e nif, e glad.
 Plans, bims e flors dönu sprotons
 in fel, in fot e gad.
 O lad obik! fredikolös
 pos lügadels mödik!
 O menalad! juitolös
 nu florüpi jönik!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1960. Nüm: 2, Pad: 8.

Konfid

No dremolöd! ven ün neit
 mutol vegön soaliko,
 in tep vutik, nen stelalit,
 O! stepolöd kuradiko!
 Üfi su veg riskäd tädon,
 löpo in sül God galedon.

No dredolöd! ven in ditret
 stadol, in pöf biedälik,
 e ven kemens ön kof e het
 bitons ta ol. Lied olik
 yufon oli ad glor in sül.
 No plonolöd dö pöf e pül!

No kudolöd demü vanots!
 Komipolöd pro dins nobik
 as komipan zilik, nen dots,
 pro glor Goda, pro ben menik!
 No sukolöd fami vanik,
 ab lifolöd as men gudik!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958. Nüm: 3. Pad: 12.

Rät.

Vöd balid in flad e vär,
 padrinon, e vöd votik
 pük binon — binos-li mär? —
 in Yurop... nisulapük.
 If vödis koboyümoy,
 in Siyop läni tuvoy.
 (Bir-män, Birmän)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 3. Pad: 12.

CEDS DÖ VOLAPÜK

Setrats se peneds Deutänapükik.

“Estudob lölöfiko Volapükabuki ed etuvob plidi gretik tefü Volapük...” (‘H. St.’ in ‘S.’ 1956 yanul.)

“Digidob Volapüki asä pük vemo balugik, notodaliegik, kel tefü fom gramatik oka kanon mätön ta pük votik alik...” (‘J. G.’ in ‘M.’ 1955 prilul.)

“Nestipo vilob spikön ko ol dö Volapük...” (‘P. D.’ in ‘W.’ 1949 yulul.)

“Nu olabob dönu livüpi mödikum, ad vobön nämiko pro dial Volapüka...” (‘Dr. H. Sch.’ in ‘K.’ 1948 mayul.)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 3. Pad: 12.

NULODS NITEDIK NOLAVA**II. Kitopao licinons-li?**

Bör licinon se Larabän; bod pabaköl se Zänoda-Lofüdän, ed i fromad licinon usao. Florabrasid licinon in ‘Kupría’, fok in Meditärän, stog in Tsyinän, pärsig in Pärsän e ribedabäl in Lamerikän.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958, Nüm: 3, Pad: 13.

III. Vom binof nämikum ka man!

Num yelas dü kels vom zänedik lifof lunüpkumo ka man: in Fransän: mö yels 5, in Nedän: mö yels 2, in Linglän: mö yels za 5, in Spanyän: mö yels za 6, in Vesüda-Deutän: mö yels za 6, in Litaliyän: mö yels za 2, in Yapän: mö yels za 4, in Hindän: mö yel za lafik, in Lamerikän: mö yels za 6, ed in Stralopän¹: mö yels za 4.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958, Nüm: 3, Pad: 13.

IV. Dö dugäl kulivik volapöpa.

Dötumanum pöpama, kel kanon ni reidön ni penön: In Hindän: 80, Brasilän: 57, Rusän: 19 (ün 1939), Grikän: 41, Spanyän: 21, Yapän: 2, Litaliyän: 11, Tats-Pebalöl Meropa (= Lamerikän): 4, Stralopän²: 5. De volapöpam lölik: 51 % kanon ni reidön ni penön.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 3. Pad: 13.

V. Nedänans dü livüp.

Dötumanum löfälas distöfik: Reid lekonedas: 51 %, cög: 11 %, bepläyam musigömas: 20 %, kadapledam: 50 %, mekül: 45 %, gadam: 45 %, klubädalif: 35 %.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 3. Pad: 13.

VI. Kisi jiklavan zänedik duinof-li?

A del, logs ofik dunons mufis kontrolik: za 30.000.

A del alik, dunof kapamufis: za 5.000 de disin lü penamacin.

¹ Fom verätik: *Laustralän.*

² Fom verätik: *Laustralän.*

A del alik, klavof kedetis fomöl fagoti metas: za 170.
 Geäd de log ad brein e de brein ad nam dulon mö sekuns $\frac{3}{10}$.
 A klavam e a klav mufükof vetoti gramas: 350.
 A del, at binon vetot milgramas: 29.000.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ) 1958, Nüm: 3, Pad: 13.

STUD BALID VOLAPÜKA

O flen digik oba!

Sevob, das vilöfo lärnolöv Volapüki. Livüp ola binon ye vemo pülik. Dalärn Volapüka flagon timi te nemödiki. Jafolös ole timi at ed olärnol oni. No opidol duni ola. Ünü düp bal osuemol gramati Volapüka. Pos dels anik ya okanol penön penedi Volapükik.

Spiked

Medü ston pos ston dom odavedon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958, Nüm: 3. Pads: 13—14.

Nuns.

Konsälidabuks sevädik Deutänik dönu elasumons nemi: Volapük, ko nün brefik dö sinif nema at.

Bukem gretikün Volapüka binon in Deutän, in vilag: 'Weisskirchen am Taunus'.

Broadöp in zif 'Frankfurt am Main' äbroadon bü yels anik spikädi tiädü: De Volapük lü el 'Basic English'.

Lised bukas e penädas sivovikas pro Deutänapükans (Liste der beziehbaren Bücher und Schriften für Deutschsprechende).

Kurze Grammatik der Weltsprache.....	Hfl. 0,20
Johann Schmidt, Lehrbuch der Weltsprache Volapük	Hfl. 0,80
Dr. Arie de Jong, Wörterbuch der Weltsprache	Hfl. 4,00
Dr. Arie de Jong, Gramat Volapüka.....	Hfl. 1,00

Sivaladet: "Volapükagased", Potakät: 6021, 'Amsterdam-W.' (Nedän), potakal: 373563.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958, Nüm: 3. Pad: 14.

NULODS NITEDIK NOLAVA

VII. Vifs koapa obsik.

Nutül me logalips jenon ko vif milmetas: $1\frac{1}{5}$ a düp.

Her glofon ko vif zimmetas: za 15,5 a yel.

Vif sirkülama bluda obsik binon mö mets 288 a düp.

Cil pledöl bevegön fagoti milmetas: za 24 a del.

Mödiküns drimas obsik te dulons dü sekuns: ze 5.

Dol kanon propagön oki ko vif milmetas: 57,7 a düp.

Nuels obsik glofons ko vif zimmetas: 6 a yel.

Sekü suetam skretobs mö liäts vata: 8 a 10 a del.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 4. Pads: 15—16.

VIII. Spad vola.

Num lödanas a kvadamilmet (km²) binon

in Laustralän:	pösod(s)	1
in Balatam Sovyätarepüblikas sogädimik:		9
in Lamerikän:		21
in Tsyinän:		60
in Linglän:		210
in Yapän:		241

in Nedän: 334
 in Monakän: 22000

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Nüm: 4. Pad: 16.

IX. Luimöf.

Cil änu pemotöl labon 70 % luimöfa,
 alan ko lifayels 20 labon 60 % ed
 utan ko lifayels 70 labon 58 %.

Klu fraseod: “bäldan dasägik” no binon so bisarik!

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Nüm: 4. Pad: 16.

X. Dö kasub.

Kasub bo labon literati nemödikün pükas valik Yuropik. Do pük at pagebädon aldeliko fa milats as kosädapük, literat oka äbinädon ün 1912 mö buks te kils u fols; bal bukas at bib äbinon. Gaseds e penäds votik ädefons lölöfiko ün tim löpo pemäniotöl. Igo ün nutim literat lölik püka at bo no osaidon, ad fulükön bäkasakädi julana.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)* 1958, Nüm: 4, Pad: 16.

XI. Kisi nems mulas sinifons-li?

Yanul penemon ma ‘Janus’: god Romänik prima.

Febul penemon ma ‘Februa’: pönidazäl Romänanas.

Mäzul penemon ma krigagod: ‘Mars’.

Prilul pedefomon de värb latinik: ‘aperire’ (= maifükön).

Mayul penemon ma ‘Maia’: jigod Romänik tala.

Yunul penemon u ma ‘Iuno’: jigod mata u ma el ‘consul’ Romänik: ‘Brutus’.

Yulul penemon ma ‘Iulius Caesar’.

Gustul penemon ma lampör Romänik: ‘Augustus’.

Setul pedefomon de numavöd latinik: ‘septem’ (= vel).

Tobul pedefomon de numavöd latinik: ‘octo’ (= jöl).

Novul pedefomon de numavöd latinik: ‘novem’ (= zül).

Dekul pedefomon de numavöd latinik: ‘decem’ (= deg).

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Pad: 16.

Hüm Volapüka

Sumobsöd svistama stäni!
 Neflenami obs hetobs.
 Dakipobsöd ga baläli!
 Volapüki beyubobs.
 Vokädotsöd ko cifal:
 “Menefe bal, püki bal!”

Kis okanon-li plu svistön
 lölika vola menis?
 Kis plu ogudükumon-li
 ka pük bal onas stadis?
 Klu vokädotsöd bu val:
 “Menefe bal, püki bal!”

Cifal püka ga lifomös!
 Lifonsös slopan on!
 Volapük ai floronös,
 e spiked jönik on!
 Klu tonosös love tal:
 “Menefe bal, püki bal!”

The Volapük Anthem

Let us raise our flag of union!
 All unfriendliness we hate.
 Let us stand in one communion!
 Volapük we celebrate.
 With our chief by us be sung,
 “Unto all mankind, one tongue!”

What is more to friendship moving
 For the men of all the earth?
 What is more their lot improving
 Than of our one tongue the birth?
 Let us shout to old and young,
 “Unto all mankind, one tongue!”

Prosper, leader of our language!
 Prosper all who learn or teach!
 Volapük shall never languish,
 Nor its world-wide sweetest speech!
 Through the world by us be rung,
 “Unto all mankind, one tongue!”

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Pad: 17.

POEDOTS

Esepülobs libi

Fa 'Johann Schmidt' (Pepoedon ün 1943)

Esepülobs libi
 dü dag e tep vemik;
 no elogobs strali
 lita zü sark blägik.
 Esepülobs libi,
 e komanef smalik
 no älogon meni
 votik ko dol legik.
 Mens äcogons in doms,
 us älilobs smili,
 du ün neit ko toms
 esepülobs libi.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)* 1958, Nüm: 4, Pad: 18.

Viol

Fa 'Johann Schmidt'

Viol floron in jad e dag,
 ti no logon deli,
 toä glofon dis bled e stag,
 gevon benosmeli.
 Koveniko us in kein
 lifon in mük e stil,
 ga i pro on vam e rein
 padosedons de sil.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)* 1958, Nüm: 4, Pad: 18.

RÄTS

Feapladamarät fa 'Johann Schmidt'.

Bim semik ädosturon
 ad dils fol ädabrekon,
 e dils at in pem brulik
 ätegons vegi lölik.
 Pos jenot somik leod
 vo reton; binon neod.
 Mens su top äkobikons;
 dins jekik ye äjenons
 ven nu mens in mod votik
 äpladons dilis valik.
 Süpiko fil e sulfin
 äpubons sa hölaplin.
 (*biad — diab*)

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1958. Pad: 18.

Ceinarät

Ko 'h' binob in kadapled,
 ko 'g' binob te in nated.

Ko 'l' binob in men alik,
 ko 'f' e 'n' in dom alik.
 (had, gad, lad, fad, nad)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 18.

O Siörs lestimik!

Kodü tups in jäfidäms distöfik Redakana äsi sekü vaken posik oma, Reidanef odageton nümis: 4 e 5 gaseda obsik medü köv ot ünü setul yela 1958id.

Guvan.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 19.

NULODS NITEDIK NOLAVA

XII. Glans.

Bufod labon glanis tel pödü logs oka; ats skretons flumoti yelovilik ä korodöli. If dog seimik vilon sumön nimi at me lemud oka, flumot et paskreton e dog stadükon bufodi libio, nog büä okanonöv konsumön oni!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 19.

XIII. Lireyans in 'New York'.

In 'New York' lireyans mödikum lödons kas in zif: 'Dublin'. Padigidons vemo in 'New York', pato as poldans.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 19.

XIV. Lödöp ela 'Croesus' petüvon-li?

Vönotavans niveras Lamerikänik di 'Harvard' e di 'Cornell' etüvons pladi zifa Lüdänik mu vonädika: 'Sardis', in kel reg märöfiko liegik: 'Croesus' älödom.

El 'Sardis' äbinon cifazif Lüdäna ün tumyel mälid bü Kristus e zuo äbinon bal metropoelas timäda et.

Dis failots zifa Romänik eseseboy gretikis lufladis pebepänöl e mönis grupa domas.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 19.

XV. Fidedakösömots.

Ün zänodatimäd äkösömoy fidedön telna a del, sevabo: tü göds za düp: 10 (deg) e tü poszedels za düp: 4 u 5. Pas ün tumyel XVIIid (degmälid) tabastofeds e särväts ägeböfikons. Jü tumyel XVid (deglulid) äkösömoy <ad> fidön zibis neluimöfik me nams! Ägleipoy onis me doats.

Fok e spun egeböfikons mödo latikumo.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 20.

XVI. Tsyinans.

Kludöfö numats fa reiganef Pöparepüblika Tsyinänik penotüköls tefü num tsyinanas in Tsyinän, su Taiveän, in Siyop sulüdalofüdik e votaseimo, balions 650 tsyinanas dabinons; ab jäfüdisevans lesions, das num at binon mödo gretikum e das sötoy kalkulön balionis plu 700! If pöpamapluikam blebon leigik jü yel: 2000, taled obsik omuton lotidön milbalionatis 2,7 de tsyinans ünü yels 42 pos ayel, sevabo: num tsyinanas binon leigädovik ko num valodik volapöpama nuik!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 20.

XVII. Leigod.

If kanoyöv smalükön soli ad gretot sabagrana, täno tal binonöv stöfadilil zütülöl fagotü zimmets 15 de sabagran. Stel nilikün fagöl mö litayels “te” fols, binonöv sabagran fagotü milmets 40.

If fomäloyöv stadi sola soiki, das sol binon-la sabagran in ‘Amsterdam’, täno fimastel nilikün binonöv sabagran in zif: ‘Leiden’!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 20.

XVIII. Saturn.

Litareol, kel kodon das saturn binon planet nitedikün solasita obsik, binon vemo vidik e ze mänsidik. Züon saturni zänodo, nendas kontagon planeti seimo. Me sidaleskops¹ kanoy logön, das reol at binädon voiko me reolils balatik kil. Reols at binädons me balions stöfadilas fimik so densitikas bal sus votik, das magäd davedon, äsva tefos-la reoli gretik bal.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 20.

XIX. Kisi nems delas sinifons-li?

Mudel penemon ma mun. **Tudel** penemon ma krigagod germanas: ‘Tiwaz’. **Vedel** penemon ma el ‘Wodan’: god löpikün germanas. **Dödel** penemon ma god germik tonära: ‘Donar’. **Fridel** penemon ma jigod germik lelöfa: ‘Frya’. **Zädel** penemon ma saturn. **Sudel** penemon ma sol. Ya ün tumyel kilid timedä kritik nems at delas äkösömons <ad> pagebön in ziläks germanas.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pads: 20—21.

XX. Bäldots.

Tigrids kanons labön bäldoti yelas degvel, valüts bäldoti yelas: 30, bers bäldoti yelas: 35, psitaks bäldoti yelas: 140, svans bäldoti yelas: 170, tortugs bäldoti yelas: 200. Pamafilig in Stralop labon bäldoti yelas: 12.000...!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 21.

RIMASPIKEDS

1. Mikeb glofon bo gudiko,
ye din gudik nevifiko.
2. Smitolöd feri glutik,
suno obinon koldik!
3. Flors jönikün bo rosads binons,
bevü rosads ye spins dabinons.
4. God benedonös domi oba
e belödanis valik doma!
5. Ven in ditret odalabol fleni gudik,
no plonolöd! o men! binol läbik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 21.

RÄT

Güädiko.

Vöd fredükon vemo menis
e no vitons vobi, töbis.
Go pöp in krig e lekomip

---

¹ Pöl pla el “daleskops”.

sukon oni; binos prinsip,
 das men nonik orefudon
 vödi at. Ven ye olilon
 güädiko vödi jönik,
 täno te men lekanälik
 nitedälon, ed eplodon,
 ven vöd in lop pukaniton.
 (*Dalab — balad*)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 21.

POEDOTS

Trod

(Poedot stelaſomik fa 'Johann Schmidt')

Nif
 in zif
 e länääd
 äsä tapäd
 su glun seaton,
 su bel, fälid e fon.
 Glidob oli, o nifüp!
 tegol tali fenik dü tüp
 nesofik semik me nif e glad;
 ye dis kold, nif e glad – o menalad!
 ekö! glof nulik dönu eprimon,
 si! ebo dub stil glof pafödon.
 Demü atos glidob oli,
 o nifüp! ibä soli
 no obevikodol;
 ed oreigon
 sus bel e fon.
 sus fälid
 ko nid.
 Yö!

(1 jüesa 10 silabs e täno 10 jüesa 1 silabs.)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 22.

COGEDS

Motalöf

Om: "Sonil ola, stötöm-li laidiko?"

Of: "Nö! o sö! Te ven spikom."

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 5. Pad: 22.

Gadan trögik

Gadan, kel no älöfom vobi, äseitom oki ini jad bima ed äslipom. Mastan oma fädiko äbeistepom, ed äblamom omi, sagölo: "Oh trögan! no völadol, das son besvieton oli." — "Ö!" votikan ägespikom: "Ebo kodü atos äseitob obi ini jad!"

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Nüm: 5. Pad: 22.

Gespik gudik

Man ämonitom su jevod vemo lunik ä vemo mägilik. Beigolan älülogom onis, e fino äsäkom kofiko monitane: “Jevod at poselon-li seimüpo bai pauns u bai mets?” Monitam älöpiotovom göbi jevoda ed äsagom: “Nüstepolös ini selidöp at! Us odagetol nüni pevipöl.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 22.

Spiked.

Vobolös! o flen obik! Vobolös nen tak!
Neföro edavedon filastral nen spag.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 22.

Ko tonats ot. (Rät).

Binob lödöp müdik pro nim,
binon in ob dü slip e drim;
ko tonats ot oluflitob
in lut pö zäl pos töb e vob.
(*Näst — stän*)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1958. Pad: 22.

Si! Täv binon fred mülana

Pöpalid Deutänik. Bai poedot fa ‘W. Müller’.

Noated fa ‘C. F. Zöllner’.

1.

Si! täv binon fred mülana
si! täv binon fred mülana,
    si! täv yofik.
Mülan — vö — lifomöv in glum e glif,
if leno tävomöv de zif lü zif.
Vilom vegön lü bel e klif
pö täv, si! pö täv, si!
pö täv yofik oma, pö täv oma,
    pö täv oma.

2.

Vat etidon obes tävi
vat etidon obes tävi,
    tävi yofik.
Vat no takon dü del e neit,
távon dü klil edag, dü munalit,
so vifiko äsä sagit
flumon, si! flumon, si!
vat vifiko flumon, vat vifiko flumon,
    vat deflumon.

3.

Luibs löfons vemo mufi,
luibs löfons vemo mufi,
    löfons mufi.
Tulons, tulons in vat nenfeniko
pö solalit dela e go neito
    pö solalit e go neito
    tulons, si! tulons, si!
Vö! luibs tulons nen fen,
Tulons nen fen, tulons nen fen,
    tulons nen fen.

4.

E mülastons to vet okas
 e mülastons to vet okas,
     vö! mülastons!
 I kemufons to vet danüdölo,
 põ mät ta vat mufons go spidiko.
     Pö mät mufons go spidiko,
     mufons, si! mufons, si!
 Vö! mülastons mufons.
 Mufons to vet, mufons to vet,
     mufons to vet.

5.

O täv yofik! o fred oba!
 O täv yofik! o fred oba!
     O täv yofik!
 Begob oles, o läd! o söl mastan!
 nu sädüni oba nen zun, nen zan,
     nu sädüni oba nen zan,
     pro täv, si! pro täv, si!
 pro täv yofik oba,
 pro täv oba, pro täv oba,
     pro täv oba.

1959 (yelod 24id)

PÖTÜ PRIM YELA NULIK

lofobs slopanes Vpa e reidanes gaseda obas benovipis ladöfikün. Yel nulik blinonös oles läbi, sauni e koteni! Ün: 1959 Volapük obsik dabinon nu sis yels: 80. Spelobs, das otuvonös flenis fiedik mödik!

Redak

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1959. Pad: 1.

SPIKEDS

Löfolöd kemenis ola!
 Ta kof vaf nonik dabinon.
 Stupan ai lecedon oki meni gudik ä veütiki.
 Utan, kel seadon lä fon, utan odrinon balido.
 Mens nejönik no lülogons okis vilöfo in lok.
 Nen bened Goda gudikos no oplöpon.
 Ven jip bal primon mäyi, jips votik osödunons sami.
 Te vob gevon life völädi.
 Pos rein solam osökon.
 Tuspud no oblinon benoseki.
 Siörs sevärik no oreigons dü lunüp.
 Balido vobolöd, täno juitolöd!
 Trätan otuvon valöpo te nestümi.
 Ditret däbreikon lonis valik.
 Mon jafon flenis.
 Tub vagik davedükon tonis laodik.
 Lukrüt binon din vemo fasilik.
 Men sagatik oviton feiti.
 Demü däsärt teik krig nonik odavedon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1959. Pad: 1.

Boyad de 'Malmaison'

Koned fa 'Franz Hoffmann'
 petradutöl fa 'J. Schmidt'

Lü blesirakaseds jönikün Fransänik kased: 'Malmaison' duton, kel topon in fagot mö liöl bal e foldilik vesüdü 'Paris', e kel äbinon ün vönäd seimna busteböp ela 'Napoléon' I ed ela 'Joséphine'.

Foginan, kel stunidon jöni e magifi länädadoma at, bo kanon-la töbo kredön, das pälecedon seimna ün vönäd as topät tirena e krime. El 'Malmaison' niludo egeton-la nemi okik: 'dom badik' ün tim, ven äbinon letopät kardinala: 'Richelieu': ministeral ela 'Louis' XIII, kel äduinom jelü tron krimi ömik. Se tim at konot sökik eloveikon.

Tü novuladel glumidik tävan su jevod ästopom fo yan bötädöpa vilaga 'Ruelle', kel miedon legadi ela 'Malmaison'. Jibötädan ägolof plödio ad getedön omi, kel, posä ilovegivom jevodi oka lecekadünane, äbonedom fidedi.

Äjonidükoy ome cemi gudikün doma, e jilotidan jäfedik ämogolof ad ledunön vipis lotana oka. No lunüpo pos atos monitan votik ästopom fo bötädöp, ed aflagom leigo fidedi. "Pidob vemo, o söl! das no kanob fölon vipi olik," jilotidan äsagof, "ibä stok valik, keli labobs in dom, pebonedom fa söl, kel elükömon bü timüls anik bü köm olik." — "Gololös täno löpio lü om!" foginan äsagom, "e sagolös lotidäbe olik, das obinoböv vemo danöfik kol om, if odälomöv obe,

ad kompenön pö fided omik. Vilob vilöfo pelön dilodi obik fideda.” — Jilotidan änunof komiti at lotane balid ed ägetof plütiküno de om gespiki: “Sagolös söle foginik, das kompen omik opliton obi vemo, ab das no kösömob ad lasumön peli de utan, keli evüdob ad fidedön ko ob!” Foginan telid kludo ägolom löpio ini cem löpik, e posä inotodom danöfi oka demü geted so gudöfik, bofikans äseidoms okis len tab. Fidäd vo no äjenon fredöfikumo, kas äkanoy spetön osi pö seiv so brefik; ab pö poszib, pö kel äbötoy vinis legudik anik, spikotam ävedon nenplafikum, e foginan telid ädälom oke ad säkön kompenane oka utosi, kelos ikodedon ome ad kömön ini topäd at, kö äjinom binön foginik. “Egetob de ministeran büdi ad kömön isio,” gespik äbinon. “De kardinal-li?” fidedakompenan omik ävokädom ön süpäd klülabik. “Pardolös nunäli obik! labol-li ba kodi kredön, das bo enofol-la omi dub alseimikos?” “Lenö!” votikan ägesagom, “e voiko ekömob isio ad gidükön obi ta kusad somik.”

“Din binon soik: In lomazif obik: ‘Rochelle’ bü brefüp pamflät dö lif notidik e kalad kardinala päpakon, kela samäds anik äreafons jüo lo reg. Do ob dü lif lölik oba neai ekoedob bukön tonati balik bal, ekusadoy too obi ad ebinön lautan lenoda at. Nos pakredon so fasiliko, äsä mispik fa mens fopik e badöfiks; e sekü kod at no eperob timüli bosik ad jonülön lobedi oba tefü büd, ön spel ad sälonöfikön löliko kusadi so stupädiki, äsä ejonüloy oni ta ob.” -

“O sö!” foginan ävüspikom nu ko notod klülabik dredäla, “o sö! danolöd Büologali demü fäd läbik, kel edugon obi ad kolkömön oli. I ob pebüdob fa ministeran ad kömön isio, ab in disein no votik, süadob dö atos, äsä ad decöpön kapi ola.” — Dremäl lejeka ädaikon pö utan, lü kel vöds at pisagons. “Ob, o sö!” lotan miklänöfik äfovom, “ob dönuob osi, bligäd obik obinonöv, ad säkapön oli. Binob boyad zifa nilädik, ed alna, ven el ‘Richelieu’ ekoedom fölon kläno vinditiäli oka ta alseiman, ob getob büdi ad komikön ini kased. Utos, kelosi änu ekonol obe, düp, tü kel pebüdol ad kömön isio, val süadükon obi, das evälom oli as viktim vindita oka. Ab no dredolöd! Oyufob oli ad fugön. Büedolöd säedön sunädo jevodi olik, e sökolöd obi! Gebob pöti at, ad bläfon debi danöfa, keli gudöf oli ebligädon obe.”

Jeki e kofudi tävana pöfik kanoy gudikumo fomälön, kas bepenön. Sunädo äbüedom lüblinön jevodi oka, äpelom bötidakaloti oka, ed äsökom dugädani oka, kel ädugom omi da fotil de ‘Butard’ lü veg nenilik. “Logol-li us,“ dugädan omik äsagom, ven änilikoms nilü kased, “treilafenäti et, kel tenikon löpio tio jü skers tümila zänodik? In fanäböp at cödets palonülons e paledunons, ta kels lapel pö stadät löpikum no dabinon; koapis viktimas cödeto pedeidölas stüroy donio ini vatasöp dono topöl, kö suno panosükons dub zem no pevatädöl. No nekälölöd konsäli obik! Klänedolöd oli po fotil! ed if ologol ünü düp bal lunidi lita se fenät ut, keli ejonob ole, täno okanol kludön sekü atos, das pebüdob kömön isio, ad ledünön pö votikan cödetaideidi; if ye ologol zao ün tim at liti nonik, täno okanol binön süadik, das ol äjonidol ad paviktimön. Ön jenet at perolöd timüli nonik! gebolöd neiti e vifi jevoda olik! Steifolöd ad rivön miedi, e bejäfolöd usao dini olik, soäsä oplidol! Ab dälolös obe ad sagön ole, das pö dinäd olik obinosöv fop, ad vilön jelodön oki — i ven binol nendöbik — ta kusad negidik! ibä utöpo, kö däspotan reigom, lons e gid no labons lonöfi.“

Posä foginan ijonülom daifidäbe oka senäli danöfa nenfinik okik, äklänedom oki ini klänedöp oka. Nilud boyada klülädon binön go verätik. Lit nonik äpubon de tümafenät, e pos pasetikam düpa bal, tävan ädegalotom usao. Nenzogo älüvom Fransäni, ini kel pas pos deadam ela ‘Richelieu’ äkünöm ad gekömon.

Egekömölo in lomän oka, dun balid oka äbinon ad visitön bötädöpi de ‘Ruelle’ ed ad dagetön nünis tefü benodan oka; ab sis yels plu aniks no ililoy plu bosu dö om. Äkonom pos atos ventüri oka, kel sis tim et evedon in topäd et pöpasagäd, ed egevon bötädöpe de ‘Ruelle’ kel sevädon medü nem: “Domü el ‘Jevod vietik’”, fami semik.

Jonoy nog cemi, in kel foginans bofik efidoms kobo, e pö vätäl kuratik fätot omsik jinon leno ebinön so neluveratik.

Bül svidik

Mär de blodef: 'Grimm'

Seimna jipul yunik pöfik ädabinof, kel älifof soeliko ko mot oka, e no plu ädalabofs bosu ad fidön. Nu cil ämogolof ini fot. Us äkolkömf vomu bäldik, kel ya äsevf miseri ofa, e kel älegivof ofe bovili. Ven älüspikof bovili me vöd: "Kükolöd!", täno miliakabül svidik äkukon in bovül, e ven äsagof vödi: "Stopedolöd!", täno kük ästopedon. Jipul älomioblinof bovu lü mot, e nu älifofs gudiko ed äfidofs büli svidik, kü ävilofs. Ün del semik jipul imogolof. Nu mot äspikof: "O bovül! kükolöd!" Sunädo bül äkukon e mot äsatükof oki. Nu kuk äsötonöv stopedön, ab mot no äsevf vödi tefik. Kludo bov älaikükon e bül äplödiodranon love siem bova, äfulükon kvisinöpi, täno domi, e fino süti, äsva ävilon satükön taledi lölik. Nu ditret gretik ädareigon e men nonik äfägon ad moükön büli. Fino jipul älomiökömf ed äspikof: "Stopedolöd!" Sunädo kuk äfinikon. Ab alikan, kel nu ävilon kömön ini zif, ämuton meikön fidölo vegi da bül. Üf ol labol desiri pro atos, täno gololös usio ed blufön osi!

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükane)* 1959, Nüm: 1, Pad: 3.

Musigabok bäldik

In cem obik musigabok
 stanon in gul nilo lä lok;
 stanon us ya sis yels mödik
 ya sis dels cilüpa obik.
 Ag! äjäfob so vilöfo
 me on as cil, e frediko
 ädanüdob in cem smalik
 ko mot — ag! in cilüp läbik.
 Ätakädon fe ün hitüp
 boso, ye dü fluküp, nifüp
 bo äpläyon dü yels mödik
 lidis, lidis neglömovik.
 Cilüp jönik enepubon,
 ko mot i läb emoikon.
 Musigabok us ön seil
 drimon dö mot, drimon dö cil.
 Mot takädo dis krod e ston
 cil sis lunüp edaülon,
 ye tim jönik reton in mem
 nog dub musigabok in cem.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükane)*. 1959. Nüm: 1. Pad: 4.

RÄT

Ädeimof silabi balid
 bi älöf of silabi telid.
 Ye vöd lölik äkömon de mel;
 drimof nu dö matedadel.
 Nu dalabof vödili lölik
 e deimof silabi lätik.
 (*mat, rod, matrod*)

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükane)*. Yel: 1959. Pad: 4.

RÄT

Silab balid lä fön stanon;
 silab telid as rel
 us dabinon, kö vöd lölik
 stanon in fot e fel.
 (*bam, bud, bambud*)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1959. Pad: 4.

SPIKEDS SEVÄDIK

Ven kat moon, mugs danüdon.
 Grans mödik fulükons saki.
 Stimolöd menis bäldik!
 Neito kats valik binons gediks.
 Jims nulik kötons gudiko.
 Badikos viton liti dela.
 Pas ven tifan pufanon, okanoy forön oni.
 Flen gudikün mena buk gudik binon.
 Utan, kel fugon de voled ini soal, u binon kriman u men gudik, neai ye binon komunan.
 Stupan binon cödal vifikün.
 Su spinabimül fig nonik glofon.
 Us, kö God no reigon, us suno diab oreigon.
 Vat neai oflumon löpio lü bel.
 Te fopan opolon boadi ini fot.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1959. Pad: 5.

MAN LABÜ KLOTEM BLÄGIK

Fa 'Johann Schmidt'

FONUN AD KONED: 'MAN LABÜ KLOTEM BLÄGIK'

fa 'Johann Schmidt'

Sökiko loseitob oles fätoti vemo bisariki dokana 'Franz Pischl' ün yel: 1903 edeadöla; jenot, tefü kel igo nu pö laut ona no nog stadob in kleil. Bi siso i ya yels: 70 epasetikons, (ijenon ün yel: 1885) e bi, äsä pesagos, temunan balik, dokan at ideadom sis lunüp, bo nos ovotikon in tef at.

Igo no isevädikob pösodiko ko dokan 'Pischl'. Ün lifayels lätik oma ifealotädöm de zif 'Wien' lü lödöp zioma obik, ed iflenikom ko om, bi hiatan, leigoso äsä dokan ito¹, älifom soelölo nen famül. Fe sevob, das ziom oba pötü visit ispikom ko pals oba dö dokan 'Pischl' e dö fätot bisarik oma. Ettimo, ün yunüp obik, ye no ituvob nitedäli pro dins somik.

So dinäd lölik inepubonöv nenretodiko kobü deadam dokana 'Pischl', if delabuks oma sa dins pösodik votik anik pos deadam dokana no ireafonsöv ini dalab zioma, e dub atos latikumo ini dalab obas. Pö leodükam gretik pötik ätuvob bogili smalik, kel äninädon posbinükoti dokana. Gasedanunods kälöfiko pikobüköls dö mijenot su trenavabazugot vü zifs 'Brod' e 'Sarajevo' ägeblinons obe memi dö spikadin ettimik, dö fätot bisarik dokana 'Pischl'. Äreidob nu küpäliko delabukis neprolidiko pilautölis dokana, e te pö dätis patiko veütiks mijenota e cödäda sökik ätuvob nunodis prolidik jenota rätöfik at.

Täno nuns dönu äsmalikumons, penets brefik ömik, latikumo pinüpenöls jüi lifayels lätik dokana, äträtöns ye, das neföro ikanom glömön fätoti at. Penetis latik at, dilo vemo kofudikis, no edemob pläämü mö naeds tel, bi ret nunodas, kelis äkobükob ad koned, flagon ga saidikosi tefü kredab oka.

* * *

---

¹ Pöl pla el "it".

In zif ‘Brod’: finastajon trenazugota tatik Macaräna, ven älüvob levabi, ad fövön ve trenasekion Bosniänik tävi lü zif ‘Sarajevo’, älabob as Deuto-Lösteränan senäli ad komön in fuginän. Fe itävob ya sis lunüp plödü ziläk Deutänapüka, posä tren iblinon obi de zif ‘Wien’: lödöp oba lü ‘Budapest’ e täno ve zifs ‘Kis-Görös’ e ‘Scabadka’ lü ‘Zombor’. In ‘Zombor’ ivisitob söri oba, us as jimatan äliföli, e pos steb baldelik ilaitävob me tren, jüs irivob eli ‘Brod’. Kludo itävob ya lunüpo da dil sulüdavesüdik Macaräna. Leseväd oba ko Macaränapük äbinon ye somo gudik, das is no nog icedob obi fuginänani. Zuo num no smalik Deuto-Lösteränans ibinons in levabs. In ‘Scabadka’ ye dins ömik ya ävotikons; Deuto-Lösteränans mödikün älüvons is treni, ad vabön vegü ‘Szeged’ ini el ‘Banat’, (ziläk Deutänapükik in Macarän). Pö steb in stajons älibob nu ömna slovenapüki, keli no äspikob, ed in ‘Zombor’ äküpob, das belödans zifa ädutons ya ad pükagrups anik. Ab pas in ‘Brod’ pädfefob fa senäl fogina, fa senäl bisarik fuginana in lomän lönik.

Zif ‘Brod’ topon as zänodatop bevü¹ Slavonän e Kroasän. E dese ‘Brod’ trenasekion balik äzugon, labü flaniozugots smalik te tels da Bosniän jüi zif ‘Sarajevo’: finatop täva obik, kludo tio jü ini Hersogovinän². Dub atos no ästunob, das pükabrul voiko Babülönänik ädranon ini lils obik, ven ästebedob su pärun treni. Kroasänans, Slavonänans, Bosniänans e Särbänans igedränons Macaränapüki büo idareigöli, e täno älibob mö naed balid vödis püka Türkänik. Älogob klotemis magifik pöpas valik ut, kels is in gul sulüdalofüdik Yuropa lifons in kobiodrän vemik.

Ven fino ün poszedeladüp lulid ibexänob treni, pos latikam vemik ädevegöli, äküpob, das äseadob as Deuto-Lösteränan balik in levabadiläd, e posä icänob telna levabi, din at no igudikumon. Valöpo älogob grupis e grupilis menas, pükis difikün äspikölas. Sio tävans mödik se monäk Lösteränik äspikons ze gudiko Deutänapüki, äspikons oni asä püki telid. Is ye ästadons vü³ kelomänans okas, ed ob äseadob soeliko ä soaliko. Lü soldats, fümo Deutänapüki äspiköls no äkanob vegön, bi tefü sefükam e tefü sef lönik äbinoms in levab patik. Kludo äcänob nogna levabi, e nu dins igo nog äbadikumons. In vab balid at trena voiko te Bosniänans e mens se Hersogovinän⁴ äseadons. Vaniko idalärnob in gümnad Linglänapüki e Fransänapüki, Spanyänapüki e Litaliyänapüki; is no äsuemob vödi balik bal.

In stajon ‘Dervent’ tävan nulik äkömom ini levabadiläd, ed äseidom oki visü ob. Balido leno iküpob omi, bi iplödiologob se fenät, ad lelogön topädi, pas nu boso ad fom belik ävotiköli.

Ven fino älelogob kuratikumo nilädani nulik oba, äfredob ün timül balid, ad logön fino dönu Yuropani voik. Täno ye bos ästunükon obi tefü om, bos, kel in topäds votik leno edavedükönöv klati, kel ye is, bevü klotems magifik nekösömik äjafon taädami kleilik. Tävan visü ob, man lunik mägil labü bäldot nofümik, älabom täini dofik; kapaherem e logahers oma äbinons pägablägiks, logod omik äjinon binön nennotodik äsä maskar. Dek manas valik, mustag ädefon lölöfiko; mud e logs jiniko päfarmükons fimiko. Posä fuginan ijafom oke seadi kovenik, äseadom us nen muf alik. Utos, kel, äsä ya emäniotob, ästunükon lediniko obi, utos klotem omik äbinon, kel me dils valik ona, de hät vidalösiemik jüi donio lü juks äbinon blägik, äbinon in köl bläga dofikün. Mäned luibafomik oma in köl leigik no äleton⁵ logädikön igo te dilili koapastofädema baiko votakölika.

Emäniotob ya, das man visü ob äseadom nenmufiko; ab no äslipom. Logs oma älogedons nu jiniko in lestif äl völ levabadiläda. Ven ya ibeiükobs⁶ stajonis anik, nendas fuginan idunom preparis, ad jonön nemu steifüli spikota ko ob, ud ad mögükön obe primi spikota, äskanob boso. Demü kod at äseükob se lepenädamap obik buki nuliko pidabüköli hiela ‘Feuchner’, labü tiäd: “Lekan nedeädöfik vesüdäna”. Tiäd, binü tonats gretik blägik ätäadon kleiliko ta linumatanäd klilablövik. Dü reid neküpälik oba älöpiologedob süpiko. Logeds oba ädfrefons mani labü klotem

¹ Gudikumo: vü.

² Pöl pla el “Härzegovän”.

³ Pöl pla el “bevü”.

⁴ Härzegovän

⁵ Pöl, pla: “äleadon”.

⁶ Vöd dotabik, pla: “ibeivegobs”.

blägik, ed äküpob, das äsmililom kofiko. Ven älogom logodalienädis boso favikis oba, e ven äküpom, das isuemob smilili at asä kof ta ob, no äbluvikom puboso. Me vög ze nentoni, kel äbaiädon lölöfiko ko pösod oma, äsagom nemediko: “Tiäd nensiämik kion!”

No ikanomöv-li gebädön nemu läükoti: “O söl oba!”, ven no idacedom osi dini vipabik, ad jonodön oki büo, ed ad sagön täno nog vödis nüdügöl anikis¹ bü krüt brefik at? Ed el ‘blägan’ at, (somo nu änemob ninälo omi), äspikom Deutänapüki, äspikom gudiko püki at.

Sekü atos ägespikob me kazets boso viodöls: “No labol-li bo cedi patiko böniko dö hiels ‘Rubens’ e ‘Michelangelo’, dö ‘Tizian’ e ‘Rembrandt’, dö ‘Shakespeare’ e ‘Goethe’, dö ‘Bach’, ‘Haydn’, ‘Händel’ e ‘Beethoven’? Sevöl-li valiko lifajenotemis e lekanotis manas at?”

Foginan ägespikom takediko: “Ab, o söl oba! (Nu äsagom jenöfiko: “O söl oba!”). Ba kanoböv resitön ole motedayelis lekananas at. Els ‘Bach’ e ‘Händel’ pimotedoms otyeliko; el ‘Michelangelo’ ästodom ün lifayel jölid, ven el ‘Tizian’ pämotedom. E deadamayelis manas at ba sevob nog gudikumo. Mastanis at jäfüdas omas stümob leigoso, äsä ol dunol atosi. Lekanots omas ye no binons nedeädöfik. Atosi i mans valik at äsevoms vemo gudiko, atosi lekanan legik alik sevon. E to atos lekanan legik ovobon, to pöf, ditret e to fätots miik valik. Neai lekanan somik osukon dü lif lölik ona stimi e fami voleda. El ‘Shakespeare’ ibinom in fanäbö. Mens letälenik somik sevon ä senälons jenöfi, das lifons as mastans, as lekanans; ed atos saidon pro ons.”

Süpiko man at ijafom oke magädi gudik pö ob. Ispikom nelaodiko ä takediko, iküpob, das no älöfom lufraseodis. “Lio ol ito² tiädolöv-li üfo buki?”, äsäkob nitedäliko.

“O! mu balugiko somo: “Mastanavobods³ lekana vesüdänik”, man visü ob ägespikom nen vätäl. “Binosöv gudik, if gebädoyöv vödis, nedeädöfik, laidüpik, sülik, beatik e ‘lanön’ te in mögovs veratik onas. Labons te tefi lü menalan; vöd: ‘lan’ jonon stedälo gebädi verätik vödas somik.”

“Mutob koefön osi, gidetol! o söl oba!”, äsagob ya boso flenöfikumo. “Suvo ya ob ito⁴ äskanob tefü dalesiams semik: samo tefü els “In danöf laidüpik!” ud “In fied laidüpik!” Äcedob osi duni nepötik, ad läsükön suemodis ‘fied’ e ‘dan’ dub läükots somik. Kikodo el ‘In fied’ üfo no saidonöv-li? In vöd ‘fied’ nevotöf ga ya pekebinükon. Koefob ye, das äsökob te lafo kludöfi at.”

“Ekö! o söl oba!”, foginan äsagom lobülölo. “Alo ebestepol vegi at kludöfa, edunol bosu, kelosi te nemödikans dunons. Reto küpet tio tümologik ola eträton oli asä mani pükavik.”

“Binob vönüpükavan. Dokan ‘Franz Pischl’, calo in dün bukema di ‘L.....’ in zif ‘Wien’”, äjonodob obi.

“In bukema di ‘L.....’ esagol-li? Atos binon vemo nitedik”, nilädan oba ägespikom. “Pö jenet at dido mutol dalabön noli gudik pükas mödik. Ibä ma sev oba sinif bukema at jonon oki in jäfüds täläktik, pato in jäfüds lekanik. Vilob sagön me atos, das bukema ola edageton in dins at benorepüti vo bevünetiki.”

“Dido din binon so”, äsagob, “e kludo spikob tio degtelati pükas, üf vilolöv länumön latini e Vöna-Grikänapüki.”

“Atosi dunob nestipo, ibä i ob ejäfob vönädo in mod no pülik ko püks at,” foginan ägespikom. “Nu ye jäf ledinik oba binädon me gebäd pükas gretik nuik, me Linglänapük, Tsyinänapük, Rusänapük, Spanyänapük, Deutänapük e Fransänapük, dido i nog me püks votik smalikums, so äsä dinäds oflagons osi.”

“Täno säkusadolös vödis neflenöfik oba, pos krüt ola bukatiäda pispikölis⁵!”, äbegob ome. “Fümo no labol cali nätäpretana, luveratiko lifol ye as nolavan, in leliv voböl, ud in dün tata. Stadol in jen tima e demü atos egedränol boso pükis deadik.” Seti lätik ispikob me vög boso säköl, in spel, ad lelivöl nün pösodik seimik tefü nilädan oba.

¹ Pöl pla: “anik”.

² it

³ Jiniko pöl pla el “mastanavobots”.

⁴ it

⁵ Gudikumo: pispikölis

Foginan ägeädóm igo no in mod pülikün ad võds oba, ab äreifom obis sunädo ini spikadin tefü püks deadik. “Ö! o söl oba!”, äropom obi. “So reafoy de lemuam bal ini lemuam votik. Nu spikoy dö lekan nedeädöfik e täno dö püks deadik. Lemuams bofik kontagons odi, bai spiked Fransänik, kontagons odi in dob. Latin e Vöna-Grikänapük binons-li deadiks, solunüpo nog hiels ‘Tacitus’, ‘Horatius’, ‘Vergilius’ e ‘Plato’, e mödikans votik somik gevoms obes medü püks lönik omas dasevis e noli veütik, kelis lasumobs no pevotükölo, kelis igo laigivobs?”

“Benö!”, ätaspikülob. “Suemod ‘pük deadik’ pagebädon pro kosädapük büätik in pöpalif, pro pük, kel dub volajen eperon veüti büätik ona, kel äsvo äreafon plödü kosädalüod, e kel te nog pötiko paspikon, samo fa nolavans. Stadon in tak semik, so äsä rut deadik, pladil deadik ü takapün, e suemods sümik votik.”

“Verätö!”, foginan ävüspikom. “Stadon in tak, so äsä rut deadik, sui kel ye nu e täno pladoy so vilöfo trenalevabis bäldik negebovik. Nolavans et, kels ededietoms okis latine u Vöna-Grikänapüke leno dunodoms as posbinükans lügöl, nö! dabinom as lifanäms latik, obo as lifanäms fibik, ye ga nog dabinäls. In dead ye tak lölöfik reigon. Utos valik, kelos ästadon büo in votikam laidik, cedob nu koapis, ogekömon — sevobs atosi — me jenäd lätik ad tail tala, se kel i koaps valik, dins somik äsvo süsprotons. Tal motik at eperon igo no breküli balik bal ünü letimäds susnumovik dabina onik. Mödikos ona reafon ini votikam, dilo dub jen nata, dilo dub mens e jafäbs votik. Pö kalkul laidio ye dilil alik ona okömon dönu lü lölot; kludo i mel e vatem no operons tofi balik bal. Fa neved e ved at, me sag gudikum, fa ved e neved at jafots valik deadöfanas padrefons sa glor jafotema; sa men ito¹. Mens ai esteifons, ad vilupön mögiküno fäti neceinovik okas. Me mod gagikün tuvobs atosi ün vön, ven nämädans ömik ärogoms okes kultu, dub kel pälestimoms binü gods pösodik, do ädalaboms sevedi miseraba lönik, e do go suvo idagetoms reigamacali te dub sasen u cüt. If mens at idalabomsöv te frakadili pülik sapa hikleudanas ut, kels logoms aldeliko sarki lönik okas lo logs, tän jenavavestigans vöna ispälomsöv okes vobi miik ömik. Ab nämädans älifoms te in lienet et, ad jafön okes nedeädöfi jinik in meb menas dub dunots plödäkösömik. Dunots at äbinädons ye ai dönu me sumätükam e krig, kels päsökons fa slaf, lied e ditret. Täno nämädans valik at ädeädoms, suvo dub tram rivalana seimik, kel täno nen votükam seimik äfövom midunotis. Vö! fät nämädanas valik binädon me jenöfot, das no elärnoms bosu se volajen, das no seivoms plakis se paset. Kis üfo oreton-li de mens valik at? Nems omas in jenavabuks. Dunots badik leigasotik näütöns jenavavestiganis, nems suvo nekösömiks pleidälis binons as skan tonatiseidanas. E te diab välon bevü oms pösodefi ona pro höl velid. So mens at älifons, so mens valik olifons, dü yels foldeg, luldegs u mäldegs. Reto sapan no okalkulon bai yels, ibä dub miedet lifüpa bai yels ced cütik odavedon. Pö mod at fomäloy oke yeli tüpi mödo lunüpikumi, du brefüp dela soelik dranon gudikumo ini dasev obas. Sis timed nulik, sis moted Kristusa igo no dels: 700000 epasetikons. Men labon lifüpi zänedik mö yels: 45, ü mö dels: 16400, ü mö düps: 394000, kelas düps 131000 pafagebons pro slip, sodas dels: 10800 ü düps: 263000 retons pro lif sevedik ona. Vö! dels te 10800 ü düps te 263000 de cilüp balid jüi deadanabed²! Mens no ofrutonsöv-li³ gudikumo düpi soelik alik, if odeimonsöv timikalkuli pölüköl, if ologonsöv numis no magälis? Benö! fin okömon pos numamod⁴ alik. Deadam nomik binon as fät fümik mena; zuo ye nog taans saidik dabinsons, kels steifons ad brefükumön nogna lifatüpi pülik at, samo maläds, mijenots e nims sovadik. Alyeliko mens: 40000 deadons te dub beits venenasnekas. Igo tal ko mels, kel ga as polian e kipedian jafäbas söton dünön meni, gebidükon oki suvo dub natakatastrofs mediko u nemediko dune nosükama.”

“Ereafobs süpiko ini sfer deada,” ägespikob pos pläns lunüpik oma, “e suemob löliko, das is dins trodik te nemödiks logädikons. Ab lelölo kanoy ga bo sagön, das mens, pato ünü tumyels lätiko epasetiköls, edagetons komipölo ga ya votikamis ömik, menodis ömik, tefü jens e stads fa ol pemäniotöls. Dun kruälik vöna pemoukon, sa gods vöna: sa hiels ‘Baal’ e ‘Moloch’, kels

¹ it

² Gudikumo: deadamabed

³ Ba pöl pla el “ofrutidonsöv-li”.

⁴ Pöl pla el “numamamod”.

idesirons soafölo menabludi. Vob töbik, e kobü on slaf äreafons lü dins nezesüdik dub datuv stemacina, valiko dub cins. Peideims, äsä päst, leprad e skorbut tio enepubons ün nutim. Ma volf valemik kanoy kludön, das mens oplöpons fövön komipi ta natakatastrofs jüi damüt onas. Lifadul mena ämödikumon leigodü lifüp ün vön mö dötums luldeg. Dins plitik vola at e livüp pro juit dinas at pemödükumons mö mafäd gretik. Pö cöd valemik daloy bo lesagön, das menef eplöpon, ad davedükön timädi sufovik. Fe no nog binon as el “timäd goldik”, ag ga as letimäd, kel stodon geiliko äsä tüm sus paset, e tefü kel bo kanobs stadön in koten. Neflens gretik menefa pebevikodons, nemu moukam onas ojenon ünü tüp kalkulovik.”

“No cedolös tu göniko fütüri! No fomolös cedölo menis ad heroedans susgretik e leskilans letälenik!”, nilädan oba äprotestom. “Fümo ojaforons ed oledunons nog dinis mödik stunidabik; seimöpo ye mied dunas somik obinon. Mens vero ai bitons as jafäbs dredöfik. Ai lifons in dredäl ed in dred. Ün yel: 1000 idredikons demü päridikam piniludöl vola, idredälikons demü komet di ‘Haley’, latikumo äsenälons dredü demü dins votik. Ai stadons in kud demü lom okas, demü nulüdots, demü dalabots; ai stadons in komip demü dins at. Men fibik muton yilidön lo men nämik. Din binon-li üfo soik, das te laztekans pibevikodöl u pideidöls ämutons posbinükön konkeranes e kolunänanes divis okas, lomäni okas? Ai dönu mens soelik e pöps ämutons ed omutons yilidön, ad jafön somo lifaspadi pro votikans. El ‘yilid’ at ninädon suemodi lölik jüi dead. Vö! neflen biedälikün mena <kol> men ito binon, e lio din at üfo ovotikonöv-li seimüpo? Lonädotsös cödi dälälik, pö kel sevedo no demobs krigis, bi, ma sag menas, binons as jenots nevitovik. Ekö! i plödü krigadun mens valöpo, igo in lomäns lönik ed in lifaziläks smalik okas, tuvons menis votik, kelis cedons neflenis, e laidiko vip süikon pö ons, ad nosükön fluni menas et, ad nosükön tikamagotis e dialis onas, e fino, ad nosükön igo menis at. Jenotem menefa pepeneton sis yels: 5000. Ab igo, if ünü yels 5000 balido osököls lekrim deidabik alik popönidonöv valöpo medü cüd u for ud me mod votik, lölo lekrimans jenöfik at fomonsöv ga te frakadili pülik leigodü utans, kels as nendöbans, nemu as mens no deidabiks ädeadons len krod, su luib, len for, su boadikum filöl, dub gläv u dub cüd. Ereidol dö fät fanäbas e slafanas ün vön. Ed ai dönu, dü tumyels mödik mens kiomödik äsufodons valöpo deadami dub lefil in zifaharats okas po leyans me väruls pifärmüköls! Mans, voms e cils pädeidons somo fa kemens okas. Sevol jenotemi cödädas ta jimagivans, sevol jenotemi volutas feilanas e pöpas. Komip e deid äreigon dü volut, komip e deid äjenons pö nosükam voluta.”

“Dalob ye jonön ole jenöfoti”, ägespikob, “das ebo in dins at levotikam ekömon.”

“Sötölöv sagön gudikumom, das nu tefü dins at paud semik reigon”, foginan äsagom. “Kanoyöv ye mäniotön krimöfi vemo pluiköli, tramis bolitik, duni klänafedas, e, samo in tävaziläk obas duni elas “Komitatschis” (krigülans). Ün adel flam smolon, ün odel mögiko lefil orupädon, e dun kruälik vöna ba podönuon, — nö! — kruäladun fümo podönuon. Ked datomastumas e deidastömas, kel ya ün el “tim gudik vönädik” idageton nedöfükami stunidabik, odaglofon somo, das no plu oneodoy jäfi ko cödäb soelik, ab das onsoükoy mö naed bal kedis lunik väläbas, so äsä nosükoy minimilemi. Mens, — cedob pö atos klülo grosülo menis, e no menis mödik ut, kels ün timed alik älifons u lifons äsä saludans ud as dialimans, — mens ai klienons, ad moukön säkädis okas ön mod leno sofik. Kesenäl laidik mena dabimon te bevü mieds vemo nabiks; lifafred flagon gitedo miedükami somik. Liedo ye mens mödikün leadons moikön lölöfiko kesenäli okas ma fag spadöfik u tikodik. Somo taplad davedon, so komip balana ta votikan davedon.”

“Godö!”, ävokädob pijeikölo. “Me atos äsvo epänol magodi glumidik. Liedo dins stadons tefü dils mödikün so, äsä edapänol onis. Fütüraprognois ola binons ye lejeikiks. No labol-li üfo speli seimik?”

Foginan ätovülom jotis. Täno äreifom spikoti ini spikotadin votik, medä äsäkom: “Dalob-li säkön ole finatopi täva olik?”

“Lesi!” ägespikob. “Tävob ini zif ‘Sarajevo’: finastajon trenä at. Us omutob lovesumön patädabukemi völadik, kel äbinon as ledutot tatalalala brefobüo edeadöla, e kel peloveükön medü tästum bukeme di ‘L.....’”.

“Ini zif ‘Sarajevo’, vo-li?”, man visoik äsagom medito, ed äloröbom me nam flomi oka. “Din flagon-li spidi?”

“Elifädob ya deli bal lä sör oba”, ägespikob, “e bi calal edeadöl no plu ädalabom famüli, dom sötön postadükön suno dönu as löd pro calisökan omik. Dünanef büätik stadon ya plödü dom, e so bumot stanon nen belödans seimik. Stok lölik bukema usik mö milats anik bukas muton poxamön bai stips kösömik somik. Demü atos bo osuemol, das zög fovik alik ojafoöv stadi vemo neplidiki.”

“O yam kion!”, ägesagom. “Ibä ebo ävilob begön ole, ad lüvön kobü ob treni in zif ‘Zenica’. Dido omutolöv stebön us jüi tren balid ün göd odela, ad rivön täno eli ‘Sarajevo’”.

“Dub atos peroböv ga deli lafik”, ävokädob.

“Neai kanoy perön deli lafik”, gespik oma ätonon, “kanoy te belifön nenfrutiko oni. Kisi üfo vilol-li dunön dü neitadüps in zif ‘Sarajevo’?”

“Ed in ‘Zenica’-li? Kiöpo otuvob-li us lasilöpi?”, äsagob plonölo.

“Ün soaradüps latik otuval in ‘Zenica’ lasili gudikum, ka in ‘Sarajevo’ tü zeneit. Sevol, das dü isiovegam espikobs ömna dö tim. Lesi! tim opasetikon i tän, üfo jäfovy ko on ito¹. Jäf at obas ye no ebinon nenfrutik. Cödolös latikumo dö säk ola, va uperol deli lafik, if olüvolöv kobü ob treni in ‘Zenica’. Ebeiükobs ya stajoni ‘Vranduk’; blümükolös oli ad lüvön treni!”

Da set lätik leno dranädiko pispiköl bos somo büdik ätonon, das no äriskob taspiki.

Äbinos ün soar latik, ed äbinos ya vemo dagik, ven tren ärivon stajoni ‘Zenica’. Älüvobs treni e stajonabumoti.

“Blibobsös nog boso in nated!”, sevädan nulik äsagom. “Pos täv lunüpik in tren lut flifik oblinon vobedi beniköl pro ol.” Atosi no äkanob bedotön. Äspatobs nevifiko in dag; ärefobs ini medits filosofik, ed ästunob levemo dö nol vemik dugädana obik. No äküpbob vifi, ün kel tim äpasetikon. Fino foginan äsagom: “Nu egekömobs dönu lü stajon. Soaraspat at edulon mö düp bal; glok jonon düpi: deg e lafiki, e tikob, das nu oneodol takädi. Vegolös stedo föfio ve süt at! Pos minuts anik otuval su flan detik bötädöpi, kel duton lü Deuto-Bömānan. Ologol nog liti in dom, e hiel ‘Printek’ go vilöfo ogetedom oli. Neai opidol spati at, keli edunol kobü ob.”

Somo vöds lätik ätonons, kelis ällilob de dugädan obik. Ibä pos säk oba in jek pisüüköl: “Ed ol-li? No blibol-li is? Leadol-li blibön obi soeliko is?”, no ägetob gespiki. Foginan inepubom in dag.

Äzunikob demü bit omik ä demü benoladäl oba, kels brefobüo fo tävafin iblinons obi ini zif at. Fav oba pas äläsikon boso, ven pos minuts anik ästanob jenöfiko fo bötädöp hiela ‘Printek’, ven äleadoy nüstepön obi, e ven ätuvob lasili tefädiko gudiki.

Töbs täva obik äkodons osi, das pas ägalikob, ven sol isülöpikon ya vemo len sil. Spidölo älenükob klotis oba, ed ädoniostepob ini bötädaspad, ad janedön. Pos atos ävilob vegön lü stajon, ad rivön vifiküno tävazeili oba.

Du äfidob zibis benosmekik, bötädan älükömon demü klir.

“O söl! vilol-li tävön lü el ‘Sarajevo’?”, äsäkom obe.

“Si!”, ägespikob skaniko. “Inunob oli dö atos kobü beg, ad galükön obi ün göl göda.”

“Atosi fūmo idunoböv, o söl oba!”, bötädan äsagom. “Ab bos votik ejenon vütimo, e kludo ätikob, das.....”

“E kludo ätikol, das labob livüpi saidik,” äropob omi faviko. “Is mens valik tikons, das labob timi saidik, ven dins votik vüjenons.”

“Ab, o söl oba!”, bötädan äsagom säkusadölo. “Lilölös pläni! Tren lätik ün äsoar eduvegöl dese zif ‘Brod’ ekobojokon dü vegam vifik oka ta tren votik, kel ekömon dese lüod güik. Katastrof dredabik idavedon; mens: 34 pedeidons e mens mödik pevidons badiko. Levabs föfik bofik treni penosükons lölöfiko.”

Älobunob dub fäkäd; natemam oba tio ästopon. “Mijenot at ädrefon-li treni ut, kel irivon stajoni isik tü düp: zül e lafik ün soar?”, äsäkob stötölo.

“Si!”, tren at pedrefon fa mijenot”, bötädan äsagom.

---

¹ it

Ünü minuts balid sököl no äfägob ad spikön vödi balik bal. Bos, äs kold glada ävegön ve bäk obik. Ibä ebo in bal levabas bofik at iseadob, ven foginan bisarik ilükömom. Te dub om iskeapob de dead fümik.

Täno pas yumedes patik ärefons löliko ini seved oba. Kikodo tävan bisarik islüdom-li obi, ad lüvön treni in ‘Zenica’, ven om ito¹ inepubom ya dönu pos düp bal in dag neita? Kikodo no ileditom-li de ob? Kikodo ispiikom-li vödis profetik: “Neai opidol spati at kobü ob?” Dunodom-li as cif lusoga binü plotans u as cif krigulanefa, kel is dono in mistomöp bolitik äzion mifätiko?

“No tefon-li baiko lenodi, u trami?” äsäkob, du ai nog koap lölik oba ädremon.

“Nö! o söl oba!” bötädan äsagom takedükölo. “Trenazugot dese zif ‘Brod’ lü el ‘Sarajevo’ binon so sefik äsä zugot militatrena in län isik. Mifät edavedon dub staned dobik yilotas. Döban eduinom kuratiküno dünótemi dü yels degtel e jenot at ekodon, das äfailom ed ämalädikom vemo sekü jek.”

Ädulos nog dü lunüp, jüs stad oba ädälon obe dönu goli lü stajon. Is ämutob nog stebedön treni dü düp lölik, jüs fino tüi zedeladüp trenakosäd lü el ‘Sarajevo’ dönu päjenükon.

Pos tim no lunik äbeivegobs täno ve top katastrofa, kel ätopon nilo lä trenastajon smalik. Vütimo iplöpoy ad morölön levabis vemo pidämükölis sui näirut. Plä ons nos votik äträtön nog katastrofi ün äsoar ijenöli. Deadans e leviodäbs ya pimoblinons ün neit ädela. Ret tävanas piveigon pos düps anik medü ditretatren lü el ‘Sarajevo’. Num smalik tävanas no vemo piviodölas iģeiblebon², e mens at nu ädränons okis dese pärun lü levabadiläds. Vü ons ädasevob i mani ut, kel dü düps anik iseadom in trenalevab, nilo lä foginan et e visü ob. I om idasevom sunädo dönu obi, ed äxänom lü ob ini levabadiläd. Äbinom Kroasänan, nu ye din äklülädön, das äspikom ze gudiko Deutänapüki.

“Dabinob nog as tävan balik levaba balid,” man at äkonom, “eskeapob de dead, bi ästanob ebo su rampäd levaba, e dub atos päjoikob plödio ini nated. Ol pedrefol fa läb, bi ilüvol treni in el ‘Zenica’. Töbo imool e dins valik ärefons plödü jen kösömik. Mu nilo po el ‘Zenica’ tren ästopon nen muf seimik dü düp bal. Äsagoy, das lemüf trena pidrefon fa däm seimik.”

“Dü düp bal-li? — mu nilü po el ‘Zenica’-li?” ävokädob päjeikölo.

“Si!”, Kroasänan ägespikom. “Tävans valik äskanons vemo, skan valik ye no äyufon obis, ämutobs stebedön us. Fino man bisarik dönu ägekömom ini vabadiläd obas. Sevol sio, das ilüvom oni, ven ol inexänol se levab in el ‘Zenica’. Ba isukom-la in levab votik kompenani nulik pro spikod, man at labü klotem blägik.”

“Nö! atos binon din nemögik!”, ävokädob bluviko. “Älúvom in el ‘Zenica’ treni e stajoni leigoso äsä ob. Dü düp bal äspikodobs odi in top usik.”

“O söl oba!”, Kroasänan ävokädöm älobunölo, “sagob ole verati, man at ikömom dönu ini vabadiläd obas dü steb obas po el ‘Zenica’. Äseadom täno visü ob. Cedob omi mani bisariki, niludob, das jäfom-la as sanan ud as sanavan. Ebo ilüvobs stajoni ‘Gora’, ven süpo älüspikom obi, me Kroasänapük neblamabik.”

“Kisi ävipom-li üfo de ol?”, äsäkob spetätiko.

“Binom man maleditülik,” Kroasänan äsagom. “Äsufob boso dolis, kapadolis, ed atosi bo iküpom dub lülogam teik. Ven pö stajon nilikün ävilom lüvön treni, ven ya ästanom lä yan, ägüflekomi oki älä ob, e nen prafad³ seimik äsagom: “If stebolöv dü brefüp plödo su rampäd, tän kapadol ola läsikönöv u go moikonöv.” Vö! voto binob man leno lobediälik, e no letob⁴ jenön vilöfo dini, das oslödoy obi; bos in spik oma ämütön obi ye, ad plödiostepön.”

“Ed at esavon-li lifi ola?”, äsäkob ome.

“Si! binos bisarik,” ägespikom. “Ästanob plödo ba dü minuts töbo tels, ven katastrof äjenon. Binos jenöfiko bisarik, e drem vegon da koap obik, ven äfomälob obe fäti ut, kel idrefonöv obi in nined levaba.”

¹ it

² Jiniko bükapök pla el “iģeblinon”.

³ Gudikumó: lüspikot, nüdugot, fovöds.

⁴ leadob

No kanob notükön me vöds stadi ninälik oba. Ai dönu älonülob obe säki tefü pösod tävana bisarik at. Din suemovikün, das ba ädunodom-la as cif krigülanefa, e das dub atos äsevom bosu dö lenod seimik ta trenazugot veütik at, miniludi at ämutob klemön lölöfiko dub nunods tefik valik.

Posä irivob zifı ‘Sarajevo’, äpöälob¹ küpäliko nunodis valik dö katastrof at; valikos äblebon ye klänöfik ed in dag nedudranovik. Äsvo bel binü räts tefik ädavedon. Lio ökanoböv-li tuvedön räts at? To spikod dü düps anik foginan no igevom obe nünis pülikün tefü pösod u tefü cal oma. Ädalabom-li sieni mälid, kel äfägükon omi, ad büosenön dinis ömik, samo stebi baldüpik trenu po el ‘Zenica’, e katastrofi, kel ijenon lediniko dub steb at? Kikodo ye iseükom-li obi se katastrof at, obi, mani nesevädik pö om? kikodo i nilädani-li, Kroasänani? Kikodo no nog iseükom-li nemu dilo tävanis votik in levab balid? Kikodo ikömom-li po el ‘Zenica’ dönu ini neläbatren? Kikodo ilüvom-li dönu oni mu nilo fo top katastrofa? Liokodo äsevom-li dinis valik at, e kikodo ibitom-li in mod at?

Vilob te nog mäniotön is, das äledunob jäfüdiseviko in el ‘Sarajevo’ vobi obik pro bukem di ‘L.....’, e das nen tup pülikün ägetävob poso lü zif ‘Wien’. Nämäd nonik vola okanon ye moükön se lad oba memi dö fätot bisarik at.

Penets vödik tefik dokana binons so:

“1900, prilul : 21. Ün adel yels deglul epasetikons sis jenot et in tren Bosniänik. No ekanob tuvedön räts at tefü katastrof ettimik, ed in ninäl oba dins at no eperons bosu pata e bisara okas; fätots et no ereafons ini stad sofikum glöma lafik, kel so suvo pagevon pos pasetikam yelas mödik. If dabinoböv as matrod lukredik, tän cedoböv foginani ettima eli “nunan nafäda”, (späkapösod mifätik melanas), bi plänäd suemovik alik defon pö ob.”

“1902, prilul : 21. Adelo yels kuratiko degvels epasetikons sis kolköm oba ko man blägik. Vütimo ebäldikob go vemo, ab tikods oba no äkanons libükön okis de om. Sötob-li cedön omi bünunani? Sötob-li ai nog cedön omi jäfäbi bidü el “nunan nafäda”, kel ünü timäds lunik epatädodilom oki i pro kosäd su tal, su glun solidik? Reto, kul lifa leigon leigodü zugot trenu, ed obs valiks dabinobs te as tävans. Ven nu, ün bäld vemik oba tikob dö lifakul obik, ven pödiologob, ven föfiologob ve on, ai mutob niludön, das stadob ya fago po stajon ‘Zenica’. Dredob, das atna no plu okanob lüvön trenu lifa, igo ven man labü klotem blägik dönu opubom. Ibä din binon fümik, das odönükömom. Ab täno obitom as nesevädan tefü ob, no ogevom obe demi seimik. E so fino oplödiopoloy obi, plödio ini neit.”

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükanej)*. Yel: 1959. Pads: 6, 10—12, 13—15, 17—20. Yel: 1960. Pads: 2—3.

LAK DRENAS

Drens mödik bo pespilons
ya su tal, dub dol gretik.
Ag! bevü fots, klifs e stons
fomonsöv laki dibik.
Böd nonik kanitonöv
us lidi in yof e fred;
kriks, biens us vegonsöv
in seil de bled lü bled.
I küpräds dagik zü lak
no noidonsöv lä jol.
Säy nonik, te stil e tak
binonsöv nen vam, nen sol.
Dü neit mun paelik
logonöv ba donio,
donio lü lak dagik,

¹ Jiniko bükapök, ba pla el “äplökob”, ud els “äpläob”, “äpläotob” (= setratön), “äkobükob” (ma fonun).

e lü fots stilik züo.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 2. Pad: 7.

BUKS SAPALA

Dü yels luldeg sapol bäldik
 älautom bukis mödik;
 säkäds dö rels, gitäts e lons
 menas is pikleilükons.
 E nog man älaipenom;
 ye süpiko ädeadam,
 ed äposbinükom bukis,
 möbi pülik, klotis, jukis.
 Pö sel mens mödik äkomons;
 klots, juks, möb omik päselons.
 Nek ägivon döti tä buks;
 pälägivons lä klots e juks.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 2. Pad: 8.

NEITALID TEVANA

Bai poedot fa 'Goethe'

Sus belems e bims tak binon;
 id in tuigs valik stil nu reigon,
 e böds slipons sis lunüp.
 I pro ol tim slipa, düp
 takäda, nu okömon.
 I pro ol tim slipa, düp
 takäda, nu okömon.
 Oslipol suno.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 2. Pad: 8.

LID BOTITIRANAS VE EL 'WOLGA'

(Pöpalid Rusänik)

Tirolsöd! gö! — nämiko, gö!
 nogna tirolsöd nämikummo!
 Tirolsöd! gö! — nämiko, gö!
 nogna tirolsöd nämikummo!
 Stam pedon jotis, stam biada,
 so äsä vien pedon stagi.
 O stam bäldik! si!
 dü yun olik, si!
 ol pedopedol leigoso.
 Tirolsöd! gö! — nämiko, gö!
 nogna tirolsöd nämikummo!

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 2. Pad: 8.

RÄT

Sumolöd nimi gretik
 e rigi dunas gudik!
 Nim votik — o reidan!
 opubon, nim in koan.
 (*tor, tug, tortug*)

VÖDS SIÄMALIEGIK MANAS FAMIK

Gololöd su veg fa ol pevälöl, e no demolöd lukrüti votanas!

(‘Dante’)

Kio cütik spel menas binon! E kio döfik läb onas, kio nosik steif obas binons!

(‘Cicero’)

So äsä logs neitabödas perons fägi onas lo delalit klilik, so i seväd ninik obas miplöpon lo dins, kels natälo dutons lü dins klülikün.

(‘Aristotelès’)

Kim binom-li man negebovik? Utan, kel ni kanom бүдөн, ni lobedön.

(‘Goethe’)

Vikods glorikün davedons in komip ta fät negönik.

(‘Robertson’)

No dredolöd demü utos, kel galükon dredü, ab dredolöd te demü dred lönik ola!

(‘Hölderlin’)

Men verato cädik ai olobedon. No olobedon nämädani seimik, ab dub senäl bliga.

(‘Fontane’)

Tikäl e vil, o men!, vafs bofik binons, me kels okanol dagetön läbi ola.

(‘Herder’)

Proged no sekidon de lieg nata, ab de dunäl mena.

(‘Buckle’)

Refudolöd tikodes teik linegi ola, e mene negidöfik duni!

(‘Shakespeare’)

Reli mutobs sukön in ninäl obas, e no plödü obs.

(‘Kant’)

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 3. Pad: 9.

Temül

Pöpalid Deutänik.

Petradutöl bai vödem hielä ‘L. Uhland’.

Us temül stanon su bel;

  dono galedan yunik

  katinom lä jips in fel

  e su yebaläns grünik.

  Klok pö sepülam tonon

  löpo, e kanit lügik;

  lidi dono efinikon,

  hilepul binom bluvik.

    Löpo mens pesepülons

      se fälid, pos fred e dol.

  O hipul! okanitons

  seimüpo i demü ol.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. 1959. Nüm: 3. Pad: 12.

Vip jilepula

Lid Polänik bai noated fa ‘Fr. Chopin’.

1.

Ag! if as sol dabinoböv len sil,

tän sedoböv stralis as lelöfafil

  te pro ol, no pro fels,

  no pro fots, no pro bels;

nö! da fenät ola.
 Si! straloböv us dub lelöf e zil,
 ag! if as sol dabinoböv len sil.

2.

Ag! as bödil kanitoböv in lut;
 lid dranonöv lü ol dub lelöfaglut.
 Te pro ol, no in fels,
 no in fots, no su bels,
 nö! lä fenät ola
 ob as bödil kanitoböv in gad;
 lid dranonöv te lü ol ini lad.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 3. Pad: 12.

COGEDS

* * *

Om: “Kisi odunolöv-li, üfo kidoböv oli?”

Of: “Atosi ga no kanob sagön büo.”

Blam telplänovik

Büracif: “O sö! ‘Müller’! Vö! mutob blamön fefiko oli. Ven no komob in бүr, binol is as man trögikün.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 3. Pad: 12.

RÄT BÄLDIK

Naf smalik, su kel skip äbinädon mö mans zül: mö vietans fol e nägärs lul, äreaſon ini tep vutik. Käpten ädasevom, das te nog ökanoyöv rivön joli no vemo faġiki, if viktimoyöv lafi skipa mele. E käpten klülo ävilom ſpalön vietanes fäti kruälik. Pö atos ämutom ye demön, das väl nägäras neläbik as viktimäbs ömuton jenön ön mod, kel no ödalon davedükön doti nägäras tefü gid e nepaletöf käptena. Voto komip büik ödavedon su naf ed at fümiko ödosadon ini mel. Pos vätäl brefik käpten äbüdom manes ad fomön kedi bai cen leigöfik bidädas tel. Poso om ito ästepom sui plad lönik oka in ked at. Täno äbüdom manes, das ai dönu dese prim keda ömutoms numön jüi num degkil: neläbanum ſevädik. Man ut, kel pödrefom fa num at, ömutom pojoikön ini mel fa nilädans oma. Nek äbedotom duni gidik ä nepaletöfiki käptena, e dins äjenons bai büds oma. E ga lätiko vietans fol pisavoms dub välamod käptena, du nägärs neläbik lul, balan pos votikan, änepuboms in levefs mela. Lio ked binü mans zül pifomon-la?

(Ked äbinädon so: vietans tel, nägärs tel, vietans tel e nägärs kil.)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 4. Pad: 15.

Löpo su bels

Löpo su bels lib nog lödon
 su belabäks klifik;
 löpo su mens e menalon,
 sus möns zifas gretik.

Luvegs ſkapik, luvegs töbik
 dugons obis ſe zil;
 ed is ai nog kvil künik
 fliton nen top äl sil.

Dono bevü klifs fon müron,
 e vat binon lämpik.

I kvärabim us nog stanon
in grün, ko fluks mödik.

Men in senäl liba yöbon
is, in soal stilik.
Löpo su bels lib nog lödon
su belabäks klifik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 4. Pad: 16.

Konsäls gudik

No lobolöd deli bü fin!
Ba badikos nog ojenon;
suvo pos prim gudik bo din
fa fät süpo pevotükon.

No krütolöd pö prim miik
dini, deli, tu badiko!
Suvo pos tep ün göd gölik
sol estralon nog jöniko.

Klu xamolöd nen vif, nen spid
deli, meni, dini alik!
Täno pas krütolöd nen pid,
e lobolöd fini gudik!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 4. Pad: 16.

Hitüpazedel

(Bai poedot fa 'Theodor Storm')

Yad ko barak binon stilik,
e mülaston igo takon.
I bünabim bledis okik
in soalit no mufükon.
Biens brumons slipöfiko,
ed in barakagäo löpik
bödil gedik lefeniko
    slipon in vöp yeba sigik.
Mülan snorom sa dūnanef,
    e te daut binof galik,
    kel deükof — fe demü sef
    prüdiko — pantufis ofik.
Vegof nu lü müladūnan,
    e galiköl atan stunom.
“Gö! kidolös obi! o man!
Prüdö! bi fat binom in dom.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 4. Pad: 16.

RÄT BÄLDIK

Feilan, ko kapar bal e ko mödot semik brasidaplanas, kelis bofiks ävilom selön su maketapiad zifa, ifanom dü vegam oka lupi. Erivölo flumedi, kel nog äteilon omi de zif, ätuvom lä jol te boti vemo smaliki. At ägevon pladi ebo saidiki pro om it e pro bal dalabotas kilik. Tel onas omutonsöv geblinön su jol, ad stebedön lovenafami okas pö naeds sökik. Feilan äbetikom ye i

fikulis votik vemik veigas at. Ibä, if pö lovenafam balid kesumomöv brasidaplanis, tän lup sleitonöv deadio kapari dü nekom oma. If ye kesumomöv balido lupi, tän kapar lufinodöv brasidaplanis. If dunomöv veigi balid kobü kapar, tän bal mijenotas at jenonöv pos lovenafam telid. Din kludo äbinon vemo komplitik. Feilan käfik ätuvom ye pos vätäl brefüpik modi ut, kel fino äneleton jeni miik alik. Lio feilan äbitom-li?

(Balido feilan äveigom kapari love flumed. Mö naed telid äloveükom brasidaplanis, ägeblinom ye pö atos kapari. Me lovenafam kilid äblinom lupi lü brasidaplans, äramenom mö naed folid kapari, ed äfövom täno vegami lü zif.)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Pad: 20.

RÄT

Ko el 'e' in plad velid
danüdi vifik logol;
ko el 'u' — vi! — raänid
venenik pubon lo ol.
(tarantel — tarantul)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Pad: 20.

RÄT

Binob in mel e no binob in lut,
binob in her e no binob in fut,
binob in fer, ab no binob in stal
e no binob in sül, in höl, su tal.
(el 'e')

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Pad: 20.

Pöf

Golob ini lusüts smalik,
ini luslöms nabik zifa;
golob ini doms miotik,
ini cems proletanefa.
Binob in log ed in logod
cila smalik, lä man, lä vom
binob su tab pla mit e bod,
binob in dom, blibob in dom.
E yel pos yel opaseton,
ovoulob domi äs hed.
O mifätans! pöf ostanon
lä ols nog len deadabed.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pad: 21.

Cek

Böd pöfik in cek binon.
Edelo pas pifanon.
Vat e zib fe bundano
päblinons, ye vaniko.
Stiliko in gul su staf
seadon dub lüg e plaf,
deimon zibi gudik,
deimon vati lämpik.
Ag! suno odeadon.

As fanāb pōfik drimon
niliko lā vat e zib
lätiknaedo dō lib.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pad: 21.

Bökit

Mär fa ‘H. C. Andersen’.

Ven pos mistomül beigoloy ve bökitaläned, logoy suvo, das labon logoti blägik e flamädikik. Binos äsva filaflam elovevegon ve läned e feilans sagoms täno: “Leklär ekodon atosi bökite!” Kikodo ye bökit edageton-li atosi?

Vilob konön, kelosi spär esagon obe, e spär elilon osi de salig bäldik, kel ätopon nilo näi bökitaläned, e kel nu nog topon us.

Su läned valik in züamöp vuit, sägul, vaen e hod äglofons. Gren äjonon ya klopi gudik fütürik, ed ädoniobegon ma vetot oka ön mük relöfik.

Ab us i bökitaläned äbinon ebo su flan visoik saliga. Bökit leno ävätälön ad biegon äsä gren retik; ilöükon oki ed ästanon pleidiko ä stifiko.

“Binob bo leigo liegik leigodü spig,” äsagon, “e zuo binob jönikum. Flors oba leigons tefü jön leigodü flors podepa. Binos fred ad lelogön obi ed obikis. Sevol-li eki, kel labon-la logoti jönikum ka obs? o salig bäldik!”

E bim änuton me kap oka äsva ävilon sagön: “Lesi! sevob onis!” Ab bökit äsvolikon dub pleidäl ed äsagon: “Ag bim stupik kion! binon so bäldik, das yeb glofon ya in koap onik.”

Süpiko mistom lejeikik äfomon oki. Felaflors valik äkoboplifons bledis okas ud änutons me kaps molädik okas du tep älovevegon ve ons. Te bökit älöükon oki ön pleid oka.

“Blegükolöd kapi olik äsä obs dunobs!” flors äsagons.

“No labob neodi at”, bökit ägesagom.

“Blegükolöd kapi olik äsä obs dunobs!” gren ävokon. “Nu tep okömon. Dalabon flitämis, kels labons lunoti de lefogs jü tal. Otroivon oli büä ofägol ad lebegön one benädi.”

“Nö! no biegeb”, bökit äsagon. Älekläros somo, das äjinos äsva vol lölik äbinon in flams.

Ven mistomül imoikon, flors e gren ästanons in lut stilik klinik, fa rein piflifädüköl, ab bökit pifilädon leblägiko fa leklär; äbinon nu te nog glofot penosüköl nenfrutik su fel.

Salig bäldik ämufükon tuigis oka in vien, e vatatofs gretik ädoniotofons de bleds grünik oka, äsva bim ädrenon. Spärs äsäkons: “Kikodo drenol-li? Is binos ga plitiko koldülik. Logolös soli litüköl! logolös lefogis mozugöl! Kanol-li smeilön benosmeli floras e bimülas? Kikodo drenol-li? o salig bäldik!”

E salig äkonon dō pleid, dō tukün e dō pönod bökita. Pönod ai osökon pleidi.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pads: 21—22.

Bisars

Nog ün 1929 in Spanyän lon ädabinon, stabü kel pöpönoyöv ad fanābam telyelik, if ölesagoyöv, das pos Yesus el ‘Maria’ nog älabof-la cilis. (Leigodoyös gospuli ma ‘Matthaeus’: XII, 46 e XV, 55-56!)

Ün tim et, ven el ‘Venezia’ älefliton (de tumyel: XV jü tumyel: XVI), läds cädik älenükofs plädotis rovik zü särvigs oksik, dat lunomiko ökanofs moükön flibis ükobiköl in ets.

Ün 1389 äsäkapoy in zif Fransänik jevodi kodü sasen. Ün 1474 äkusadoy higoki, bi yufü diab inögom nögi. Hiböd päfevilükom notidiko su maketapiad. Ün 1604 depütäbef di ‘Paris’ äcödeton cuki “midunik” ad deadam medü jainäd.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pad: 22.

COGED

Dugädü jiflen el ‘filmstar’ mu yunik: ‘Jane Smith’ ävisitof neitaklubi in ‘Hollywood’. Sematimülo el ‘Jane’ ämutof gebön prifeti vo jöniko pestitöli kluba. Ab ekö! su völ detik prifeta

äküpof pānoti, kel āmagon eli ‘Adam’ in stad ti natādik. Figabimabled smalik ākloton mani tōbo. Dis pānot at ākanoy logōn nunedi: **“Tovolōd nefōro figabimabledili!”**

‘Jane’ ābinof ās el ‘Eva’ rafīnik e so nuned at ōvedon mifāt pro vomūl; esuemol ya, das no ākanof damūtōn nulāli okik... No lunūpo posā itovof bledili e somo ilogedof genāmis rumana bidāda obsik, klokūlils ga mōdiks āprimons ad tonōn ed i horns mu mōdiks āprimons ad bebladōn.

Bluviko vomūl āgūflekof ed āmogolof vifiko se prifet... Ab in lecem pāgetedof in stralamel flākōmalampadas bleinūkōl, du musigalef kluba āplāyon fafari laodik e komanef ākaniton liāni lida: “Elogof mani lōlik! Elogof mani lōlik!”

(Lektinakaenan ilūblinom kontagiani vū penid dis bledil su pānot prifetik e paratem in lecem kluba.)

Fomālolsōs bluvi ela ‘Jane Smith’ !

Se Volapükagased (Zānagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pad: 22.

Excercise

And now, with only a few extra words we can already form intelligible sentences, starting with the age-old phrase:

1. Ob lōfob oli. 2. Dol lōfā obik dolon obi. 3. Volapük binon pük (*the speech*) vola (*of the world*). 4. Mans, voms e (*and*) cils lārnons (*learn*) Volapüki fasiliko. 5. Ob labob (*have*) bukis e gasedis (*gazettes*) Volapüka. 6. Ol spikol (*speak*) Volapüki gudiko.

Roots not translated have occurred as examples in the lesson.

Se Volapükagased (Zānagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 6. Pad: 25.

[Vōdemadileds ko leigātōds Linglānapükik]

* * *

Consider history with the beginnings of it stretching dimly into the remote time emerging darkly out of the mysterious eternity: the true epic poem and universal divine scripture.

CARLYLE

Tikādolsōd tefū jenav ko prims ona tenikōl feniko ini tim leſagik e sūkōmōl dagiko se laidüp müsterik: poedot lepik veratik e bib godik valemik.

‘CARLYLE’

The sportsman

As I understand the breed he is one who has not only braced his muscles and developed his endurance by the exercise of some great sport, but has, in pursuit of that exercise, learnt to control his anger; to be considerate to his fellow men; to take no mean advantage; to bear aloft a cheerful countenance under disappointment and never to own himself defeated until the last breath is out of his body.

PECK

Spotan

Äsā ob suemob bridoti binon utan, kel noe enāmūkom muskulis okik ed edaglofom sufodi okik dub bligād spota digik semik, abi kel, dū sök bligāda at elārnōm lio kontrolōn zuni okik; binōn süenik pro kemens oka; no gaenātōn bapiko se per votikana; löpiopolōn logedi lefredik dis läset speta, e neai koefōn, das pevīkodom jū natem lätik elūvon koapi oka.

‘PECK’

* * *

On these occasions, I consider how mankind may be connected, like One Great Family, in Fraternal ties. I indulge in a fond, perhaps an enthusiastic idea that, as the world is much less barbarous than it has been, its melioration must still be progressive; that nations are becoming more humanized in their policy; that the subjects of ambition and causes for hostility are daily diminishing; and, in fine, that the period is not very remote, when the benevolence of a liberal and free commerce will pretty generally succeed to the devastation and horrors of war.

GEORGE WASHINGTON

Tü pöts at, ob tikädob vio menef kanon payümätön, äs Famül Gretik Bal, in tans gemik. Dälob obe fredön tikamagoti plitik, ba lanälik, das, bi vol binon läs barbarik ka ebinon, gudikumam ona muton binön nog progredöfik; das nets vedons menätükik in bolit okas; das zeils pro stimiäl e kods pro neflenam deliko smalikumons; e, brefiko, das period no binon go fagik kü benäd de ted giviälük e libik osökon pluuneplu valemiko distukis e lejekis krige.

‘GEORGE WASHINGTON’

From (= Se) ‘The Essentials to Independence’ (= Binäl liväta) by (= fa) ‘George Washington’, the first President of the U.S.A. (Presidal balid Lamerikäna), 1732-1799.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1959. Nüm: 5. Pads: 25, 26.

1960 (yelod 25id)

O Vpaflen digik! O reidan digik!

Redakan, guvan e kevobans Vpagaseda lüvipoms ole pötü prim yela: 1960 dabeni e beni, sauni e koteni in vol püdik.

Me nüm at el 'Vpagased' obas eprimon yelodi 25id oka. Pö atos tikods obas gevegons ve yels teldeglul at. Tikobs ko danöf dö fünans bofik gaseda: dö söl 'Dr. Arie de Jong' e söl 'J. G. M. Reynders'. Komipans lezilik ä lanäliks bofiks egevoms obes sami, keli södunobsös! Tikobs glumüliko dö Volapükans fiedik valik ut, kelis deadalanan emosumon se keds obas. Neai oglömobis onis; ofövobs vobi onas, olaivobobs bai tik onas.

Ün tim ot volapük eprimon degyeli zülid oka. Dü tim lunik mö yels: 81 Volapük ai etuvon flenis fiedik e komipans zilik pro zeil dialik ona.

Ol, o reidan löfik! Dutol-li lü flens zilik at, lü komipans at? Dutol-li nemu lü reidans küpälik Vpagaseda? Eblöfobs in gased obas, das Volapük pöton i pro literat komplitik e pro poed. Kanobsöv gudükumön nog dinis ömik tefü Vp e tefü Vpagased. Pro dun somik neodobs ye draniko kevobi ola, keyufi ola. Lilölös begis tefik obas!

Lärolös gudiko Vpi! Olöfol oni, ven ustudol oni kuratiko. Propagidölös Volapüki pö sevädanef ola! Slopükölös bonedanis pro gased obas! Potölös redakane nuni alik dö Volapük! Spodölös me Volapük!

Vobolös! o flen digik! — — vobolös nen tak!

Neföro edavedon — filastral nen spag.

Glidoms oli ladöfiko

hielans ela 'Volapükagased'.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükane). Yel: 1960. Pad: 1.

RÄTAPAD

Setökarät.

Konsonats kil e vokat te bal;
ko el 'a' binob spotana dial,
ko el 'o' binob in verat e magäl,
ko el 'u' davedob se pod e se bäl.

(mast — most — must)

Güiko

Binob sio nimil dämik,
gadan leno löfom obi.
Ab güiko pö zib gudik
kodob mene te juiti.

(talap — palat)

Badikos valöpo.

Binob neflen gokas sio,
kömob in dag e pö lulit.
Lekrim binob ye güiko,
jenob ömna i dub bolit.

(mart — tram)

Bükacogs me Volapük.

lo1. .et leon x on 3 gu x 2e n
e
(*telefon — gunapokil — Edison — Napoleon — pünet — lobalid*)

Lokamaset Volapükik.

Lup no nibon i keki — no binon pul.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 4.

POEDOT**Love brüyäralän**

(Ma poedot fa 'Th. Storm')

Love brüyäralän stepob
e dumiko glun ketonon.
Fluküp kömon — florüp moon,
dö tim jönik et letikob.
E fogs gedik in lut vebons;
plants blägikons dub def sola.
Ag! kiöpo-li jön lifa
e lelöfa oba binons?

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 4.

Hiel 'Pedro Serrano'

Konot fa 'Otto Spamer'.

No fago de nisul gretik: Kubeän in mel Vesüda-Lindänik klifanisul soalöfik smalik topon, su kel te tortugs e melaböds susnumik lifons. In nil ona su nedibäd ün tumyel degmälid naf Spanyänik änaſadon, kel kobü dabinaneſ valik oka äpäridikon; te matrod balik bal, labü nem: 'Pedro Serrano', kel äbinom sviman mu skilik, äplöpom ad savön oki lü klifanisul, keke igivoy latikumo stimü om nemi: 'Serrano'.

Ilükömölo us äküpom, das stad okik äbinon levemiko miserabik, ibä ni drinavat, ni boad, ni plans ädabinons us, medü kels ökanom nulüdön oki. Ävipom nu, das i om buikumo ipäridikomös pö nafäd! — ibä faemodeadam fümik äbinon spetabik pro om, e nafs öbeisailöl-li? lio öküponsöv-li bo omi, if no ökanomöv givön ones mali? Ädrenölo ädojedom oki sui sab ad lifädön neiti balid, ab slip nonik äfärmükon logalipis omik, so vemo stad lejeikik omik äglifükon omi. Ven sol äsülöpikom len horit äduzivegom nisuli smalik, kel äjonidon as steböp oma. Ätuvom len jol koanafis e krabis anikis, kels mel isejedon: ab änaudom ad fidön onis krüdiko, e fili ad kvisinön onis no ädalabom. Nulüdot gudikum pro om turtugs äbinons, kels nevifiko äkripions se vat ad solön okis. Äpöjutom onis ed ägüflekom nimis, dat no ökanonsöv mogolön. Me pokaneif oka, keli benofatiko isavom, ädeidom tortugis pifanöl ed ädrinom bludi vamik onsik, kel nu äbinon dü lunüp nulüd balik oka. Miti äkötom ad taneds lunik, äsägükom atis in sviets filik sola, ed äkipedom oke stoki somik atas. I jeleds tortugas suno ävedons frutiks pro om, bi äkanom konletön e kipedön reinavati in ons. So nemu ädaſetom drinedi gudik; ab nog dü tim lunik tortugamit äblebon nulüd balik oma. Nims at äkomädons su nisul ön mödot tuvemik; ans äbinons so smaliks äsä dalders, votiks so gretiks äsä tubs, e ven el 'Serrano' ävilom steifülön ad bemastikön onis, so bo äjenos, das ons, ven äseadom su bäk onsik, ägolons kobü om ini mel.

So pijelölo ta faem e soaf el 'Serrano' äbetikom, va no ömögös bo lü om ad jafidön fili. Täno ökanomöv loetön miti oka e givön nafes obeigolöl mali medü smokakölüms. Steif lölik omik kludo nu äbinon ad jafidön gronastoni u flintoini, me kel ökanomöv daſetön fili dub flap len bäkaseim pokaneifa oma. Su nisul it ye te sab ädabinon; ägolom nu ini mel, ädaivom donio, ed ätuvom jenöfiko stonis pötik tel, kelis ädäflapom ta od, sodas ädaſetom diledis gulöfik, me kels nu äkanom vobädön fili. As zud dil jita omik ad rägs ävoriköla ädünön. Läb kion! el 'Serrano' nu älabom fili, keli älaibinükom me bledeſ gretik lalegas e varäkas, kelis mel älüsveimon lü jol. In

atos ya progred mu gretik e gudikumam gretik stada omik ijenikons, kel ävedon nog gudikum dub jen, das äbumom pro ok me tortugajeleds gretik ludomi, dub kel ädagetom jeli ta sol.

Laibinükam fila e loet tortugamita äbinons nu vobod balik oma. Töbo muls tel ipasetikons, ven om sekü rein e lut luimöfik, kels dareigons in topäds at, iperom klots valik oka, kels jenöfiko ädävorikons in rägs. Sol filiköl äböladon omi, ed ad jelön oki ta strals ona, suvo äkripom ini melavat len sabajol. Yels kil äpasetikons ön mod balfomik at, e do el ‘Serrano’ dü tim at ömna äloegom beisailön nafis, keles ägivom malis medü smokakölüms, nonik äkömom usio ad savön omi. Jenavalautan Spanyänik: ‘Oviedo’, keli is sökonob, lesagom, das klimat e hit sola ivobedons ün tim at somo in skin ela ‘Serrano’, das pitegom-la me pläd jenöfik, e das om, bi i balib e kapaherem oka lunio iglofons, plu älogotom äs nim, kas äs men.

Tü soar semik, ün tim, ven ‘Pedro Serrano’ äbetikom nemu mögi somikosa, älogom su nisul oka mani. Lüköman nulik inafädöm ün äneit su nedibäds, ed isavom oki lü jol su boed nafa inafädöl. Ilogom smoki, ed ilüodikom ma at, bi iniludom ad rivön somo topi pibelödöl. Ven mans bofik ätuvoms odi, balan ästunom nog vemikumo ka votikan; el ‘Serrano’ vo dub jen, das älogom meni, e votikan dö maged, kel äkosgolon omi: om pifanetöl in lukred ettima nemu ätikom ad logön fo ok diabi. “O Yesus! o Yesus! yufolös obi!” äluvokädöm fugölo ko vög fäkik; ab ‘Serrano’ ästepom takedükölo lü om, du äsagom ome: “No dredolös! o svist! binob men ä kritan äsä ol!” ed ad fümükön flenami, keli äbligidoms kol od, bofikans äspikoms lekoefi kritik. Pos atos äkonoms ode brefo lifafätotis oksik, kels älabons sümi so gretiki, e ‘Serrano’ ädaifidom kompenane nulik tortugamiti e vati. Nu älifädoms kobo delis, ävobädoms turno fili, äkonletoms len jol melalalegi e boadi ad laibinükön oni, ed ätovädoms su sabajol koanafis fidovik.

Tim balid äpasetikon so go gudiko; täno äjenos, das balan äriprodom votikane, das no ikälälom gudiko fili. Vödafeit ävedon ai vemikum, zanäd levemik ädavedon, e fin äbinon, das äditoms de od, ed äreguloms lödatopis oksik in fagot oda. So vemo zaniäl e feitiäl dabinons in natäl mena. Igo su nisul pöfädik at mens, kels demü kosäd ga älabons te odi, no äkanons lifön püdo! Ab lunüpo no äsufidoms diti; senäl gudikum omas ävikodon, äbegoms rezipiko pardi, ed älifoms nu nog dü yels fol kobädiko. Ömna älogoms nafis, ab bi ats ai ädevegons dönu de nisul, so spet omas aiplu äläsikon, ed alan äcedom, das ömutom-la lifädön düpi lätik lifa okik fago de volanef retik.

Fino, fino, ga naföm äpubom, kel äseseidon boti ad vestigön kodi smoka. Soalans bofik ye idagetoms dü pasetikam tima logoti so lenaudodiki, das matrods äjekoms kodü oms, ed ärefudoms ad lasumön omis, jüs ävokädoms laodiko nemi Goda. Äblinoy omis sui naf, kö sufots pibeliföl omas ästunükons no nemödiko skipi lölik. Ven änilikoy dönu nilü jols Spanyänik, tep levemik äsüikon, in kel kompenan ela ‘Serrano’ äperom lifi okik. Om it ye ärivom benofätiko Yuropi. Bi lampör: ‘Carlos’ V ästebom ün tim et in Deutän, so el ‘Serrano’ as sot natastunidota päsedom usio. Valöpo in zifs, da kels ädutevom, pöp äkoborunädön ad logön omi. Fino äkomikom lo lampör, kel ästunom no nemödiko dö men heragik, ed äfäkölo dö konot omik e dö lif omik, ägivom pänsioni veütik, keli el ‘Serrano’ ösötom getön in ‘Lima’: cifazif Peruväna. Ädeadom ye dü getäv lü Merop. Ab lemem dö om äläidulon nog dü tim lunik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1960. Pads: 5—7.

Mijenot zifa: ‘Leiden’

Konot fa ‘Johann Peter Hebel’.

Zif: ‘Leiden’ dabinon ya sis tim vönik, e no pidrefon vemiko fa mifät jü del degtelid yanula ün yel: 1807. Topon len flumed: ‘Rijn’ in regän: Nedän, ed älabon bü dät pemäniotöl domis degbalmil, kels päbelödons fa mens foldgemil; in sökaleod po zif: ‘Amsterdam’ äbinon bo tefü pöpanum in plad telid regäna.

Älöädoy se bed ün göd et nog äsä ün dels valik, balan äplekon eli “God reigonöd!” oka, votikan änedunon atosi, e nek äbetikon stadi zifa tü soar, do naf labü fledot pura mö tubs veldeg äbinon in pof zifa. Äfidoy ün zedel e fid äsmekon, äsä ismekon ün zedels valik, do naf ainog äkomon. Ven ye ün poszedel jonian gloka su tüm gretik äjonon düpi: fol e laf — mens zilik äbinons lomo ed ävobons, mots relöfiks äklädofs cilis smalik oksik, tedans äfidunoms tedotis

oksik, cils äkobons in soarajul, mens trögik änaütöns ed äseadons in lotidöp jäfölo me kadapled e drin vina, glumälan seimik äbetikon gödi balidfovik tefü fid, drin e klotem zesüdiks, tifan änušteigom ba ebo kiki okik ini yan votikana — ven süpiko tonät ätonon. Naf et laböl fledi mö tubs veldeg pura ireafon ini lefil ed isplodon löpio, ed ünü timül, — no kanols reidön atosi so vifiko äsä äjenos — ünü timül lusüts lunik lölik domas ko valikans, kels älifons ed älöfons in ons, pätroivons e päceinons ad kums failotas, u pädamükons vemöfiko.

Tumats mödik menas äseatons lifiko u deadiko dis failots at u pivunons vemiko. Juladoms kil ko cils valik, kels äbinons in ons, pänosükons. Mens e nims, kels ävegons su süts nilü top katastrofa, päjedons dub nämäd pura ini löp ed ädönukömons ini stad pidabik. Zuo i nog lefil ädavedon, kel suno älöflamon in tops valik, e kel tio no äkanon pakvänükön, bi stokadoms mödik, leüli e blöbi ninädöls, älefilons. Jöltum domas jönikün ädästuröns ud ämutons padästürön. Nu kanoy meditön, das soar suvo kanon jonön stadi votik ka göd, noe pö mens soelik, abi pö zif gretik ä menagik.

Reg Nedäna ägivom sunädo suämi veütik pro men alik, kel nog äkanon pasavön. Deadans, kels päsebebons se failots, päpolons ini konsälöp, dat röletans ökanons ramenön onis demü sepülam kritik. Yuf mödik päduinon. Too krig Linglänanas ta Nedänans ädareigon, nafs mödik de zif ‘London’ äjolons, kels äblinons yufamedömis e monasuämis gretik pro neläbans, e dun at äbinon nobik; — ibä krig neai dareigonös in ladäl menas! Binos saidiko badik ven zion plödo fo leyans valik e fo pofs valik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pads: 7—8.

SEPÜL E MUN
(Ma lid fa ‘Franz Schubert’.)

I

Munalit largentöfik
dovegon;
i ini sepül stilik
stral dranon.
“Spikolös! o flen in sül!
Jön u gag?
kin lödon-li in sepül
lit u dag?”
.....
Seilon — seilon — seilon.

II

“O sepül so klänöfik!
Pedrefol
ya fa munastral ömik
Klänedol
munastralis nulälik.
Spikolös!”

Ha! lilob vögi dumik.
.....
Kömolös! — logolös! — kömolös!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 8.

Florüp

(fa 'Johann Schmidt')

Teps nesofik emoikons
 sa kold, e nif, e glad.
 Plans, bims e flors dönu sprotons
 in fel, in fot e gad.
 O lad obik! fredikolös
 pos lügadels mödik!
 O menalad! juitolös
 nu florüpi jönik!

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneft)*. Yel: 1960. Pad: 8.

DOM IN KLERÄTALUSÛT

Koned fa 'Johann Schmidt'

Jenotem at, keli nu vilob konön ole, binon somo bisarik, somo neluveratik in brul ona ed in stadäds soelik ona, das ba leno äsötob riskön ad notükön oni. Reifon oki nespaliko ti jüi dins ut, me kels obs: mens deadöfik vo neai sötobs jäfön, dat no operobs lifakuradi e fredid dö vob e jaf löniks obas. To atos vilob nu penetön oni, ed atos jenon, bi jenotem binon jenöfik nemu in tef ut, das pösod veütikün jenotas at elifom jenöfiko. Nu, ven seadob lä posbinükot pülik oma, keli egerob, e kel binädon lediniko me buks bäldik, me däsinots e kaeds, nu senälob dranäli, ad libükön lani oba de kojmar jenotas dadränälik at. Dälü jidalaban doma, jikel ädunodof as jikonöman mana bäldik jüi deadam brefobüik oma, seadob tü adel in cem omik, kel äblebon nog nen votikam seimik. Is, in primöp jena e pato is in lutem ut, kel padaükon fa tik belifotas valik at, — me sag gudikum — duna neplänovik at, is spelob ad tuvön fomülis e plänis gudikünis pro ä da jenotem brulik at. If plöpoböv pö atos tü adel ad finükön kesevi soelik oba dö dins skurik¹ at, tän daloböv spelön, das odönugetob takedäli oba.

Ya kolköm balid oba ko dokan: 'Hartmut Hausenstein' ibinon vemo bisarik. Muls te nemödiks epasetikons siso. Stadob nu ün yel deglulid cala obik as cif ragiva zifik: patadiläd in bukem gretik zifik. Pos xam oba ad get dokanatiäda ilautob bukis anik dö zifaharat bäldik motedazifa nu gretika oba, e dub dun at iblöfob saidiko löfi oba kol harat bäldik e klieni oba pro jen kronigik ona. Dub klien at, kel ai plu änämikumon, äsevob kuratiko topi no gretiki harata at, labü lusüts, slöms e labü piadils ona; äsevob dinis veütik valik daveda e votikama ona. Ästadob ye ya ün lifayel foldegid, ven ägetob cali at, keli plidob vemo. Dün oba no äbinon vemo töbik, sodas äkanob laijäfön fovo me vob obik as lautan bukas tefik.

Ab gekömobsös lü kolköm balid. Äbinos ün poszedel trubik, boso fogik fluküpa latik. Magäds natajöna inepuböla isüükons in ninäl oba ladälodi leigoso glümüliki. Äletikob ebo lä namapenäd bäldik dö tops, patäds e pats deadanöpas büätik zü glügs ninü e plödü zifamön ettimik, ad preparön spikädi dö ons. Loged oba idrefon ebo telpadi namapenäda, kel äninädon penadäsinotis sepülas pato küpädikas, bevü ons däsinoti sepüla patritanafamüla: 'Hartmut', ven älilob noki plafik nelaodik ta yan. Äbinos din vemo nekösömik, das ek ävilon konsälidön obi ün düp latik at, ibä yufan oba e zesüdo jisekretan oba äsaidons lölöfiko, ad fölon vipis tidanas, studanas e nitedäbas nemödik votik.

Boso faviko äflanioseitob namapenädi ed ägespikob te me el "Si!" laodik.

Man bäldik änükömom sus soliad, e man at äbinom somo bisarik, das ikanoyöv cedön, das om, ireaföl ini lif, isükömomöv-la se bal bukas labü magods ragiva obas. Koap äbinon mägit e maged päbiegädöl oma ämeibon obi dö hidünan siörafamüla Linglänik. Lögs omik äbinons boso blegiks ed ädremons. Pö lüköm dredöfik oma älogob osi, das äboatagolom boso. Kap küpädik labü logs dibiko äseatöls e labü cügs faalik kevöfik äjonon löpo heremi vietik mänsidik; in logod fronik ye no äkanoy tuvön herili balik bal. Ven man fino irivom püpiti oba, du ämufom namis ön mod säkusadöl u preparöl, e ven äglidom obi me el "Soari gudik! o söl oba!", älilob osi, das äspikom me falsät, kel too ätonon boso dumiko ä brekiko. Äjinos so pö ob, äsva vög oma

¹ Ba: skarik

ätononöv lü ob dese spad dumik u dese sep. Neai büo icedoböv osi dini mögik, das ikanoböv tuvön kobiko patädis, döfis e mistadis atis pö pösod bal. Ebligidob obi ye tefü din jenöfik at verate nestipik, ad gevön dines neluveratik nemu genidi veratiäla fatüitik at. Too äbinob boso bluvik dub bid löliko plödakösömik visitana at.

“Nem oba binon dokan: ‘Hartmut Hausenstein’, visitan bisarik äsagom, posä ibegob ome ad seidön oki.

“Dokan: ‘Hartmut Hausenstein’-li?”, ädönuob tiko. Täno äbluvikob süpiko dub leigaton pösodanema omik ko famülanem patritanadafamüla ut, tefü kel ebo ituvob in namapenäd däsinoti sepüla.

“Atos binon go küpädik, o söl dokan!”, äsagob ed äprimob me vöds at kodü dranäl neplänovik spikoti ko man nesevädik et.

“Kis binon-li küpädik? o söl dokan: ‘Schlägel!’, visitan oba äsäkom boso kazetiko.

“Ebo ijäfob lä namapenäd bäldik ko famül: ‘Hartmut’. Eropol jäfi at oba e pö jonod ola elilob sunädo dönu nemi at, nemi, kel binon vo nekösömik. Fäd at binon go bisarik. Logolös is däsinoti balid pada telid!”. Äseitob namapenädi foi om sui püpiti.

Dokan: ‘Hausenstein’ ilülogom vifiko däsinotis sepülas; valodo famülasepüls degfol pidäsinons sui pads jölplifätik bofik.

“Leno lecedob atosi dini vemo küpädiki”, ägespikom, “e no kanoy spikön is dö fäd bisarik. Ven spikobs dö fäd somik, ven kredobs, das dasevobs oni, das jenon lo kom obas, täno ereafobs pö jenets mödikün ini pöl, ini okcüt. Äsagol, das ebo ijäfol ko sepüladäsinot patritanafamüla: ‘Hartmut’. Benö! logob sepüls degfol su pads bofik namapenäda. Etuvob us nemis: ‘Wolf’, ‘Felsberg’, ‘Gebhard’, ‘Huber’, ‘Morgenstern’, ‘Rüdiger’, ‘Ambrosius’ e nemis votik. Ed is, o söl dokan!, säkusadolös! is pöl lönik primon. Zepolös, das nu odiletob küpädi at, das odiletob nemu diliko oni. Atos ya osaidon, das no plu okanol spikön tefü fäd e leno plu tefü fäd bisarik u küpädik. Balido tuvoy is nemi: ‘Hartmut’ as famülanem; ob ye dalabob oni as pösodanem.

“Benö!”, äsagob smililölo, “moukobsös kludo läodi! Ab igo as leigaton teik nem seledik at davedükon nemu fädi pö kobojen at.”

“Igo no davedükon fädi balugik, o söl dokan!”, el ‘Hausenstein’ ägespikom fümädiko. “Dälob obe blöfami tefü din at. Esagol, das ebo ün timül ut, ven ilükömob, ijäfol ko sepül famüla: ‘Hartmut’. Elogob padis pamaipadöl labü magods, e nu logob, das pläamü nüpenäds su stons u su sepülaplatots vödem plänädöl votik defon. Sepülaston famüla ‘Hartmut’ komädon as magod balid pada telid, kludo pada lätik. E nu lonülob ole säki konsienöfik, o söl dokan! Loged ola no ya idrefon-li viföfiko magodis retik su pad telid, ven elükömob? No nog ilogol-li, nemu boso nemis: ‘Kaltenbronn’, ‘Rüdiger’ e ‘Wolf’ e nemis votik, kels is sökons odis?”

“Mutob koefön ole jenöfi, das balido ilovelogob vemo vifiko magodapadi lölik”, ägespikob boso bluviko.

“Obs valik: mödireidans dunobs atosi, pato pö magods, e nendas osevedobs duni at”, visitan oba äsagom smililölo. “If nu pösodanem oba istadonöv in leigaton tefü nem seimik votik se nemaked at, samo tefü el ‘Wolf’ ud el ‘Gebhard’ ud els ‘Ambrosius’ u ‘Rüdiger’, if atos igo ijenonöv tefü famülanem oba, tän kanoböv i te sagön, das nems at leno dabinons mö num pülik. Fino ye ai nog nems votik retons”.

“Pö plänäd somik olik dinäda at”, ägespikob, “zepolös obe te nog fümükami ut, das ebo ün timül köma olik ireidob kuratiko vödemi sepülastona ut, kel stadon in leigaton tefü pösodanem ola.”

“Kanoyöv igo nog döbatön dö din at”, el ‘Hausenstein’ äsagom laidäliko. “Säkusadolös! Fäds leno komädons. Vödi: “fäd” gebädobs teiko, ad plänön boso jenotis ut, tefü kels <ek> obas no otuvon, u no otuvon suniküno yumedis tefik.”

“Ced at ola bo no otuvon valöpo lobüli”, ägesagob omi. “Ab kludods ola äbinons vemo nitediks. Kredob osi, das obemastikol säkädis komplitikün.”

“Tefü atos liedo leno plöpob,” el ‘Hausenstein’ äsagom, du süpiko äreaform ini stad fefik. “Ab ol ito odasevol atosi. Ekömob isio, ad begön ole yufi pö dinäd bisarik”.

“Sevädükolös obi ko beg at! o söl dokan!”, äsagob ön zil neplänovik. Man at ituvom nitedäli oba.

“Sukob penädis e magodis tefü bäldaharat isik.....;”, el ‘Hausenstein’ ägespikom.

“Ab, o söl dokan!”, äropob omi, “yufans oba in spadäds votik ikanonsöv fasiliko ledunön atosi”.

“Somo fasiliko dinäd at no binon, o söl oba!”, el ‘Hausenstein’ älaispikom. “Igo no sevob, va ol okanol-la yufön lölöfiko obi. Lilölös! dinäd tefon te lusüti smalik balik bali, tefon klerätalusüti.”

Nu ye iküpom fümiko bluvi oba. Ibä klerätalusüt äduton lü sot ut näilusüta smalik nabik bäldaharata, in kels, näi nilü pöf, i lesinod ädabinon. Geinapöbs sota bapikün e doms anik in lusüt at, kels ädünons lesinodi badik votik, ästadons in taäd vemikün tefü nem lusüta e tefü lifamod belödanas vönädik in lusüt at.

“Sevob ya utosi, kelosi vilol sagön obe,” dokan ‘Hausenstein’ ägespikom, ed äropom tikodis oba. “Sukob ye dinis timü prim tumyela degzülid, ed ün timäd at lusüt bo nog ilabon benorepüti oka.”

“Lesi! Älabol-li kosami seimik lü klerätalusüt? Tefon-li baiko röletanis u sevädanis ola, kels elifons us?”, äsäkob.

“Nö!” el ‘Hausenstein’ ägesagom, “no labob yümeti seimik lü zif at; ni röletans ni sevädans oba elifons is. Lofüda-Preusiän binon lomän oba; fat oba ädalabom us nilü zif: ‘Königsberg’ gretaglunidalaboti. Äsevob zifi ola te dub gasesds e spikots, e sis vigs fol elödob nu is mö naed balid. To atos, — ba ocedol atosi dini bisarik, — neodob nünis prolidik dö dil smalik lusüta at, mu pato dö dom bal. Atos binon bo ga din boso fikulik, e kludo evisitob oli ito.”

“Klülös, das no kanob promön ole bosu fümik,” äsagob, “if ye ovisitolöv nogna obi tü odel pos zedeladüps, tän okanobsöv steifön ad ledunön gudiküno dinädi at.”

“Benö! o söl dokan! danob oli!”, el ‘Hausenstein’ äsagom älöädölo de stul. “Tefon domanümi nuik: degbal.”

Äditom de ob, ed i ob ikanoböv lüvön ragivi, ibä kevobans oba inunons obi me telefonöm, das ädevegons. Süpiko ye vil oba ad lomiovegön, ädefon pö ob. In ladetabuk gretik zifa äsukob balido lusüti. Täno ye äflanioseitob oni, ed äsumob se bukakeds ragiva, de bukaboeds nilü ob buki lönik veütikün oba dö bäldaharat bäldikün. Buk at äninädon magodis mö tumats anik. Ädupadob oni, e täno äreidob: ‘Loged ini klerätalusüt’. Nö! in lusüt smalik bäldik votikam domanümas nemödik no pijenükon. Ed us, us älogob oni, domi at, domi telid keda smalik mö doms te mäls, kels ätopons bevü dugolöps nabik tels, lü cifasüt nilik harata bäldik at äzugöls. Ästanon us as dom balugik labü teads tel sa masadatead, kel ädageton delaliti dub fobumäd vidik in nuf geilik skapik. Dokan ‘Hausenstein’, kel is ni älabom kosamis, ni yümis, igo no pülükünis, lio ireafom-li ini stad nitedäla somik tefü dom balugik bäldik at? Ko lemufükam stunöl ä säköl kapa obik ägepladob buki dönu sui bukaboed ed älomiovegob.

Ven ün del balidfovik pos fided ägekömob dönu ini ragiv, ästebedob spetiko visiti dokana ‘Hausenstein’.

Älükömom nen latikam seimik. “Otupob-li oli? o söl dokan!”, äsagom äs glid.

“Nö! no ön mod pülükün”, ägesagob. “Tü adel igo konsälidadüps nonik pajenükons. Ma volf dinäda okanob gebidükön ole timi saidik.” Vöds oba ätonons ladöfiko, do pö ninioköm oma e pö spik oma dönu pädfob fa senäl neplänovik ot, äsä pö visit balid.

“O söl dokan!”, el ‘Hausenstein’ äprimom spikoti, “neodob oli as jäfüdisevan e ba nog ön mod votik.”

“Kluö! o söl oba!” (äjonob ome bukis, penädis e dinis votik anikis, kels äseatons su püpiti). “Is magod lusütadila tefik binon in buk, ed is jenotem neprolidik lusüta binon; is in penäd at otuvol däsinoti bäldik lusüta timü tumyel degjölid, e fino is fotografot timü yel: 1872 binon. Dub dins at odasevol, das tefü fom vönädik votükam nonik ejenon. Doms valik lusüta stanons nog sis timäd pos zifalefil gretik tü prim tumyela degjölid. Kleud ko klerät pesästitons ya ün yels reformata relik. Logol su magods valik klerätaglügen boso flanio topöli, so, äsä nog dabinnon ün atim. Sui däsinot bäldik i nog gad gretik kleuda pedäsinon, kel ye defon su magods se tim latikum.”

“Danob oli!”, el ‘Hausenstein’ äsagom, posä ilülogom dü tim lunik bukis e magodis. Täno äjonom obe domi tefik in buk obik, ed äprimom nu ito pläni, äsva ob ädabinob-la as säkölan.

“Logolös!”, äprimom, “is domayan binon nilü gul lü dom nilädik, e fenäts bofik binons su flan nedetik. Binons somo doniks sus pärunaveg lusüta nabik, das kanoyöv niniologön koveniko ini spadäds, if kläpedes fo fenäts no neletonsöv duni at. Su flan visoik lusütadila at doms nonik stanons; us te mön geilik binon.”

“Mön at binon as miedamön ettimik, po kel gad gretik kleräta idabinon. Sis degyels mödik spad gada büätik pevotükon ad seatöp bumacifoda zifik.”

“Gitedol!”, dokan ‘Hausenstein’ äsagom.

Timül seila äsökön.

“E din kinik neodon-li nu nog vestigi?”, äsäkob smililölo. Dokan ‘Hausenstein’ äseilom nog dü tim ze lunik. Täno äprimom spiki: “O söl dokan! Ob as svist begob ole, sviste votik, suemi svistik ola dö dins ut, kelis fovo okonob ole. Stadol in yüm laidik ko pasetikam, ed ol dabino in zif at as men balik, kele okanob koefön dinädis anik; spelob, das dub atos ba okanol gevön obe konsäli u yufi. Votikans valik te besmilonsöv obi, u cedonsöv obi meni lienetik. Pö atos mutob dido koefön ole jenöfoti, das suvo padrefob fa klien bisarik, ti malädasümik pro dins epasetiköl. Sis lifayel mäldegid klien at ejonon oki mö naed balid, e pianiko enämikumon jüi dranäl vemik.”

“Atos ejonon as vobed bälda”, äsagob ästeifülölo ad läsökön plänis oma; om ye ädunom jästi taedik.

“Nö!”, ägespikom, “binob saidiko täläktik, ad dasevön atosi asä dranäli malädik. Isagob ole, das nos, das lenos yümon obi ön mod alseimik ko zif at. Atos binädon ye te as verat stipöfik, sevabo pläämü jen, das drimölo ya ekomob is mö naeds anik, e .....”.

Smililölo äropob omi: “Ö! o söl dokan löfik! Drims binons somo nenvölädiks äsä sobabuls.”

El ‘Hausenstein’ äbilibom fefik ed älaispikom: “Leno cedob drimis oba dinis veütik, ekodons ye, das nu, ün bäld vemik oba, nog ekömob ini zif at. Bü deadam oba vipob fümü tefü jenots semik, kelis pö blöf saidik onas kanoböv cedön jenis vemo bisarikis. Bü sekuns anik ecödol völadi drimas me fraseod valemik. Men süenik nonik ogevon valemiko drimes siämöfi seimik. E ga, i is in ziläk neseveda omutoy jäfön me grads völada. Memolös drimiplänädanis vöna! Tikolös dö drim rega, ‘Pharao’...! Nog ün atim, posä milyels anik epasetikons, sevobs jeni drima at, sevobs plänädi drima e jenöfükami ona. Tikolös — nu mäniotob räyuni nerelöfik — dö els ‘Kardims’ Babülonänik!; balan omas iplänädom hiele ‘Belzasar’ flamapenäti len völ; iplänädom verätiko oni. Ked gretik visionanas nerelöfik, ked menas veütik äsökön Babülonänanis at. Is te vilob nemön hiele ‘Nostradamus’, kelas plänäds valöpo sevädiks nog ün atim, kludo pos tumyels mödik, no eperons bosu veüta onas. In buk volajenavik gudik alik otuvobs kuratiko nemis menas at. Tefü din bal kobäd äreigon pö ons; valikans pedrefons fa drimamagots e fa visions, e kludo sötoy nemön onis visionanis. No ädunodons as profetans, ab ädanotükons te utosi, kelosi ilogons pö vision. Ömna fe äninükons pö atos i stelädis e stanedis onas, ad gevön plänädes stabi ön mod seimik suemoviki.”

“Dub kon nitedik ola edasevob, das no slopol sotüli lätiko pemäniotöli koultima,” äsagob, ven ifinükom spiki.

“Ced tefik ola binon verätik, e kanol fovo nog länumön spiruti, mimalalogedi, lukredi dö jimagivans e nensiämis sümik. I dö räyun drimamagotas espikob, ed eloblinob samis se volajenotem te demü kod ut, bibi i in tef at, in dins nerelöfik stadob in dot. To at ye klien süikon ömna pö ob, ad gevön drimes plödakösömik siämi büologama, e pö naed votik gevob ones me kludod e gität leigiks siämi gelogama timik.”

“Soti lätiko pemäniotöli drimas at olobülob nestipöfiko”, ävüspikob. “Ibä dinäd binon jenöfikum ä siämaliegikum, ven obelifoy in drim nogna jenotis se paset u lifotis epasetiköl, ka dinis se fütür, ka dinis no nog pebelifölis.”

Visitan oba älülogom obi vemo fefiko, e täno äsagom: “Ven ye paset at duton-li lü timäd ut, kel ipasetikon ya lunüpo bü moted obas? E ven obs ito dabino-li as plösenans drimajena somik? Sevob, das nu obesmilol obi, ven säkob fefo ole: Kanoy-li gevön drimi somik siämöfi alseimik? Drims somik komädons-li as drimajens nemu bosu siämiks?”

“Refudob nestipöfiko teori at”, ävokädob boso in sidin. “Dalabob sufäli saidik, ad zepön teori ut, das brein mena magälafulik, dasenälik, suvo i brein mena malädik okanon ninükön ini drim se timäds sis lunüp epasetiköls koapi dalabana onik. Pö jenets at ye kanon i te dunön atosi tefü jenotems e jenots somiks se timäds büomotedik, kelis sevobs vemo gudiko dub reid, dub magods tefik u dub mods votik. Plödü mieds at drimamagots nerelöfik somik binons te as liuds e tikaspäks, kludo as drims komunik nenvöladik.”

“No misuemolös obi! o söl dokan!”, el ‘Hausenstein’ ägespikom. “No dutob lü mens ut, kels lesagons, das ya naedilo ilifons-la as hiel ‘Ramses’, ud as hiel ‘Sanherib’. Letikob te dö utos, va drims oba mögiko kanonsöv-la ninädön siämöfi seimik pro ob. Ab to pats e bisars valiks, kelis nu ya ebelifob kodü ons in zif isik, mutob koefön ole, das no nog etuvob siämöfi at, igo no ön mod pülikün. Ai dönu säkob obe kodi ut, demü kel äreafof lü dom at in klerätalusüt. Veal densitik tegon valikosi, e dinäd lölik binon nesuemovik, no etuvob yümis, igo no pülikünis. Kludo no dalob spelön, das nu ya osuemol obi. Dalilölös takediko lifajenotemi oba! Ekonob ole ya dinis anik tefü pösod oba, ab leno binob lienetik. Kap oba esumodon pükis vel, vü ons pükis no-Yuropikis. Sevob, das blig balid imutonöv binön me atos, ad blöfön dientifi oba. Logolös! Is dientifäds oba binons, is pöträt oba binon; saunik e lefredik ibinob ün ettim...”

Nitedäl oba äpluikon dönu. “Laikonolös!”, ävokädob, “lesiob oli, das odalilob oli ko senäl fefik.”

“Benö!”, äprimom koni oka. “As kevoban stitoda nolavik gretik elifob vemo lunüpiko in läns fagik, in taladils fol. Pötü at ekobokömob ko mens bidädas e levalidacedas difikünas. Sevob südis e kösömotis onas, sevob relis e segis onas, dinis ömik tefü klänafeds onas e numi gretik dinas ut, kels odavedükons jäfüdinesevane, bai binäl onik, u lenaudi u smili kofa. Zepolös ye, das okonob dinädis at nen prolid bai jen timik. Sunädo pos daget dokanadiploma, ün lifayel teldeglulid oba äkompenob lä vestigatävs tel, balido ini Lamerikän sulüdik, e täno ini jolatopäds Frikopa. Pas pos yels lul ägekömob, ed in lomän äzelob matirajani ko jiflen timü yunüp oba. Suno pos atos äplöpob, ad kompenön lä täv veütik kilid, lä täv brefüpikum ini lofüdän fofik¹. Pos geköm mated obas ösöton jenön. Ye pos yel lafik — älifob ettimo ebo in Süriyän — nun dö deadam jigama obik ärivon obi. Jen at äfäkükon obi vemo; desins e spels oba pinosükons, e kodü atos äblibob dü yels mödik in läns at vöna bäldikün menefa. Pläamü rops brefüpik älifob us dü yels jöl.

Ün yels balid züölanef nulik in läns at, kels vöno äbinons as topäds klatik koultima, leno äkanon flunön obi; no ädemob oni. Ven ye poso äreafof ini kosäd nemedik ko länans usik, äküpob suno, das gerot at se vön no nog inepubon lölöfiko. Vütimo dins somik äkanons fasilikumo glepädön obi, ibä deadam jigama obik ivotükon binäli oba; icenob ad men letikik dasenälik. Äletikob nu lunüpiko dö dins glumälik ut, kelis mens votik i bo betikons, nendas ye dub jäf tu lunüfik somik operons timi pro dins jenöfik lifa. Dub atos äreafof e lü lumens cütik ut, kels komädons lä sütaguls u su maketapiads, e lü votikans, kels ävitons dredäliko jonetükami alik, kels ye pla at älofons duinotis bluvüköl.

Maläd badik mota obik äkodon fino getävi oba lü Deutän, kö ävobob in lezif, dese kel äkanob suvo visitön palis obik. Dü yels lul äblibob in cal at. Vütimo pals oba ideadons, blod oba ilovesumom glunidalaboti, ed ob piglepädob dönu fa täviäl. Ästadob ün lifayel foldegkilid e ven pöt älofon oki obe, ad kompenön lä vestigatäv ini Lindän, no äzogob. No vilob seilön dö jenöfot, das us ikomob pö plösens ömik fakiras. Ab to dins klänöfik valik, to käfeds hestik mödik äcedob dinis valik at magivakäfedis labü greds difik bai fäg fakiras u hestanas tefikas. Dalob-li konön ole lifotis² anik, kels äduton lü dins neskilikün jäfüda at?

In zif ‘Damaskus’ pilüspikob fa man lä sütagul iseadöl. Pos preparas kösömik pö dins somik älibob ‘büosagi’ oma: “No binolös lügik! o foginan!”, äsäyom. “Sevob osi, suno odönulogol ofi; sevob osi.” Mutob-li sagön ole jenöfoti, das i pö mens at jäfüdisev semik muton dabinön? Seiv lekläravifik lüspikäba binon leigo veütik äsä nün nefümik nenvöladik bidü nüns pö horoskop kösömik. Ven pos yels mödik in lomän, in teatöp pötü plösen ela ‘Luflad pebreiköl’ fa hiel

¹ Pök pla el *föfik*.

² Pöl pla el *belifotis*.

‘Kleist’, älogob jiplösenani seimik, kel älabof logoti leigik äsä jigam deadik oba, ätikob nenvilädiko dö hibäldan in ‘Damaskus’ ed äsmilob ladöfiko.

In zif ‘Kalkutta’ äleadob slüdön obi, ad kompenön pö plösen fakira semik, tefü kel ikonoy obe dinis stunidabik. Ün prim duintots oma äbinons ye somo pöfädiks, das ob, bi ya ilogob plösenis mödo gudikumis, äsmilob laodiko mö naed bal as balikan bevü komans ästunidöl. Calablode¹ Deutänik oba, kel äseadom nilo näi ob, änotükob krüti vemo badiki. Obs bofiks äseadobs go föfao fo boedaskaf donik, su kel fakir, man bäldik labü lifayels zao: 75, äjonom käfedis oka. Pos smil oba e pos spik laodik fakir älüödükom logedi zunik älä ob, täno ye älaivobom e no fovo ädemom obi. Posä idunom foviko sperimäntis brefüpik ko komans votik anik, älülogom obi ön pladam föfio päbiegädöl e me nams ön mod bisarik pätenüköls; täno äsagom me Linglänapük badiko päspiköl: “Ol — Fransäna — Litaliyäna — Lingläna — nö! Deutäna! Kömolös löpio!” Äbestepob boso faviko skafi, e nu äfrutidom obi as drefäb käfedas omik. Äjenükom, das flors ädavedons fo ob, ed ädesumom hestiko dinis bisarikün se herem oba, de flom e de tämepps obik. Pö atos luman at — kredob, das nem oma ätonon: ‘Dinkah’ — älülogom obi somo bisariko ed äspikom nenropiko vödis pö ob nesevädikis, so das äreafob ini kofud vemik, e leno äkanob tuvedön käfedis oma. Äfredob vemo, ven fino dönu äseadob dono lä flen oba. Klülos, das — äsä ya esagob — elogob in tops votik duintots stunidabik, ikomob, ven fakirs ästepoms ve su ferabems glutik; ab ced negönik tefü dins somik no ävotikon.

Zao mö vigs tel pos lifot² at, älüvobs Lindäni. Älifob balido dönu dü yel bal in lomän oba, e poso täv gretik lätik oba äjenon. Topäds nilü nolüdapov äbinons as zeil täva. Is, in Lalaskän, su Laleutuäns e nilü melasüt di ‘Bering’ ätuvob pöti, ad seivön syamanis e deadanakulti bisarik omas. Kludo odasevol, das migot pemik binü süds e kösömots difiküns ininükon oki ini kap oba. No ye vilob votükön modi kona obik, e nu disein jenöfik visita obik ojonon oki. E pö dinäd at dins lofons kompliti vemik. Ab lilölös koni fovik!

Ya ün dels balid steba obik in lomän pädfefob fa drim bisarik. Drimo äbinob in dom seimik in lusüt bäldik: näilusüt in kuls filätasümik harata bäldik seimik. Elogob atosi valik kuratiko so, äsä konob osi ole. Ästanölo lä fenät älogob lusüti at bevü glügs tel in niläd. Täno älogob flumedi klilik, kel äbeiflumon no fago de lusüt. Poso älogob magedi voma keinik, kel ve lusüt änilikof älä ob, e kel äglidof obi me svön pokasärvätüla ofik. Dido no sevob, va vom at äleigof leigodü jigam deadik oba, ibä klotem ofa äbinon vönädavogädik, e stadi ot äküpop i tefü klotem lönik oba. Benö! ebo ävilob vokädön nemi jigama, ven süpiko ägalikob. Plödo munaneit klilik äbinon. Klülos, das no äcedob drimi at dini siämöfik, ibä räyun ona äbinon so Yuropik, äsä ob ito dönu pos yels mödik nekoma obik. Dins tel ädavedükons ye stuni pö ob. Balido magäd patik e dulöf patik drima at äbinons as dinäds bisarik. Pats valik drima iblebons in mem oba. E täno ätuvob nilo lä bed oba bali pokasärvätülas nämik³ labü siem stripik. Jigam oba inägof ed ilegivof onis obe bü yels mödik. Bo idofalon dese kapakusen dub slip netakädik ün neit munaklilik. Fäd at — so ol änemol ga atosi, ed i ob änemob osi so ün ettim — fäd at tefü pokasärvätül bevü drim e jenöf ifomon pato magädiko drimi at. Esagob ole te stadädis ledinik drima; ba idulon te mö sekuns anik, ab log dudranon lekläravifiko ini züamöp nilik. Alo no äkanob glömön drimi at.”

“O söl löfik!”, äsagob, äropöl omi. “Ecedol-li jenöfiko drimi at dini veütik? Okanoy ga fasiliko plänön süfüli tefü pokasärvätül. Elogol oni in stad lafogalik, e so finasüfül drima olik edavedon. Vom in drim ädavedof niludiko dub jigam deadik ola, e dom binon as dom seimik in zif seimik.”

“Ettimo i ob ätikob atosi, o söl dokan!”, el ‘Hausenstein’ ägespikom. “Jüs pos yel bal — ün tim at älifob ya in Lalaskän — drim telid äsökon, kel äleigon kuratiko leigodü drim balid; äbinob in dom ot, in lusüt ebo ot, e te pokasärvätül ädefon.”

“Ekö! o söl dokan!”, ävokädob smilölo.

¹ Gudikumo: *calasviste*.

² Pöl pla el *belifot*.

³ Ba pök pla el *namik*.

Nen dem ropa obik el 'Hausenstein' äfövom fefiko koni oka: "Sis tim at ebelifob drimo magodis leigik mö naeds tel u kils ün yel alik. Klülos, das vü drims at edrimob dinis kofudik, kelis ye dönu eglömob.

Drimis patik at äjonons fe pianiko cenis ömik, kelis verätiko äküpob pas pos tim ze lunik. Süföls votik at äcenons dono lü flumed, lü maketapiad u lü lusüts labü fuläd menas, ömna i lü runädapiads. Prim e fin drimas at äjenons ye ai in dom bäldik at. Balna älogob domi bäldik igo te dese top plödik; ästanob in fagot bosik de lusüt bäldik. Süpiko äküpob lefogi vemo gretiki, — no kanob sagön, va äbinon as püfalefog ud as smokalefog, — ven ye inepubon, äküpob, das lusüt lölik äseaton as failotakum gianagretik lo ob."

"Ö!, atos binon vo dredabik!", ävokädob smilölo. "Lio eplöpol-li ad seivön zifi isik as top jenotas valik at? Drimamagod eträton-li ole nemi zifa?"

"Nö!", el 'Hausenstein' ägespikom. "Atos äjenon dub mod kösömik. Bü yels anik ituvob buki labü magods mödik zifa isik, e pö dulogam ona älabob senäli, das doms patik ömik älabons sümi gretik tefü doms ut, kelis ilogob in drims. Nilud at äglofon tio ad füm, ven äxamob kuratiko buki."

"E täno etävol-li sunädo lü zif at?", äsäkob, du äteifob ko töb smilili.

"Nö!, no nog äkanob dunön atosi," el 'Hausenstein' ägesagom. "Pos deadam bloda obik ämutob guvön glunidalaboti, jüs son oma ägekömom ini lomän ad lovesumön oni. Nu ya irivob lifayeli veldeglulid, ven desir ädavedon pö ob, ad lifön dü tim brefik in zif at. Desir at änämikumon ai plu, do ai no nog äkredob dö siämöf seimik drimas obik, bi bai klotem e dinäds votik drims at ätefons timi ut, kel ipasetikon nemuiko sis yels jöldeg jüesa züldegs. Ab nu äkanob gebidükön obe timi zesüdik, no ye ädalob zögön dü tim tu lunik visiti oba ini zif drimas obik; atosi bäld vemik oba äflagon.

Kludo ädetävob me tren; äbinos ün fluküp gölik. Posä irivob zifi isik, äspatob ömna ve vegäds no tu luniks ini nined zifa. No ävilob koefön obe ito, das üfo ösukob-la drimamagotis obik, das kludo pö atos ösukob äsvo magedis späkik. Kodü atos ävitob ti ai spati ini bäldaharat, e zuo atos äjenon, bi maläd futa obik äneleton futogoli lunüpik. Ün del pato jönik — vütimo ya dönu ipreparob getävi ini Preusiän lofudik — süpiko äreafof mö naed balid ini bäldaharat bäldikün. Süpo älogob tümis glügas tel, kels älöpikons in niläd nilik, e süpiko ädasevob stunölo — no sevob kodi jena — das züamöp lölik no äbinon nesevädik pö ob. Pato seväd at ätefon bumotis bäldik ömik in süt veütikün bäldaharata, ropis mödik domakedas dub lusütöls smalik nabik, lü näilusüts fagotaleigik süta at äzugöls. Dom in drims oba itopon bevü glügs tel, e lusüt, in kel itopon, äbinon fümiko as näilusüt, ibä äzugon krugiko ve kul nabik ona. Bai tops glügas at in harat isik önedob demön lusütis te kilis, kuratikumo igo lusütis te telis, bi lusüt kilid, detiko äzugöl, ätopon ya in topalien leigik leigodü ut glüga löpik. To atos ästepob balido ini flanalusüt lätiko pämaniotöl, ed älülogob kuratiko domis valik; äbinons nesevädiks pö ob. Misek at no äsäspeükon obi; ibä is dom drima obik no äkanon binön. Kludo te nog näilusüts su flan nedetik äretons. Ävätälöb: üf us misek ot ojononöv oki, tän füm oreigonöv pö ob, das drims oba no älabons siämöfi seimik, das drims oba igo no älabons völädi könäda pülikün. Fümäliko ävegob traväriko ve süt ed ästepob da yümalusüt nabik ini lusüt plödikün näilusütas tel. Ävegob nevifiko ve kul krugik ona; ab i is lülogam domas valik onas älebon nen sek gudik. Kanob lesagön osi, das koten semik äreigon pö ob, ibä neai ikredob, das drims oba oceinons okis ad dins jenöfik. Isiotäv oba te isöton gegivön obe takedi zesüdik, isöton tuvedön säkädi balik, kel nog äreton pö ob, e kel dü tim saidiko lunik ikodon obe netakedi.

Kludo ägevegob dönu, e su vegäd lafik, nen spet seimik, e te demü kod balik, ad xamön lülogölo topi lölik ut, keli ma drims obik ömutob demön, äflaniovegob ini lusüt ut, kel äzugon fagotaleigiko in nil vemik lä haratasüt lunik.

Dub hit sola mens te nemödiks äbinons in lusüt. Cils anik labü logot pöfik ä släpik äpledons in leyanabobot dagik. Dese geinapöb lenoid sovadik ätonon. Luman mu brietik äplödiogom tifalölo. Se fenät pämaifüköl doma in niläd pöba vom klöpöfik no plu yunik äplödiologof, e no äkanoy dotön dö febod mirepütik ofa. Nemögiko äkanoyöv fomälön osi oke, igo no pö drimam, das lusüt at ästadon-la in tef seimik lü ob u go lü vom löfidik se drims oba. Alo yüm ofa lü ob

binon löliko neplänovik, binon löliko rätöfik. If jenöfiko tikod nesiämöfik seimik dö atos isüikonöv-la naedilo in brein oba, das in zif isik mögiko dom semik dabinonöv, kel äbaiädon ko dom in drims oba, tän dom at neai äkanon binön in lusüt at. So äbetikof dini. Ag! o söl dokan! Obs: mens pöfik stupik ai dönu vätälobs valikosi te dese atim, igo, ven osörönobs po späkamageds.

Älaistepob mö mets anik; lusüt äjonon nu dönu zugi krugik, po kel kul äbinon nog nabikumo. Dugolöp smalik lü haratasüt vidik ätopon nemediko fo krugazug at. Domaked mö doms kil u fols älogädikon; doms äbinons ye te su flan bal lusüta. Ed us — jenöfö! so äbinos, — is nilü dugolöp nabik, is as dom telid keda smalik — is drimadom obik ästanon.

Logs oba älogetons usio; töbo äriskob natemami. Äspetob ün timül alik, das önepubon ini non, das öceinon oki ad fom votik, pö ob nesevädik, äspetob, das siens oba icütöns obi. Nö! nö!, us ästanon as bumäd bäldik ze vorädik, e nu älogob i visoiko möni geilik, kel äfomon flani votik lusütazuga at. Älulogetob domi, yani, fenätis e nufi labü sömit tipik. “O God gudik!” ävokädob, “lio atos emögikon-li?”

“O söl ‘Hausenstein’!”, äsäkob nekrediko, “vip e magäl ola no eyufons-li po atos?”

“Nö!! o söl dokan!”, el ‘Hausenstein’ ägesagom. “Büo mö sekuns nemödik ed in fagot mö doms kil isludob ninälo ad nedunön spatiz fovik, ed ad motävön. Reto, no flagob ole kredi tefü kon at. Steifolös ga nemiiko ad suemön stadi ninälik oba. In ob fäkäd gretik reigon, spetät vemik reigon. Klülos, das motäv oba no päjenükon; sis vigs tel, sis del et, ven ituvob domi at, evisitob lusüti ti ün del alik. Mens us lödöls ya no plu demons obi; niludons bo, das lödob in dom seimik lusüta, u das sukob lödöpi pötik in klerätalusüt.”

“Enüstepol-li ya ini dom at?”, äsäkob spetätiko. E ven änoom säki, ävokädob nenvilädiko: “Diabö! Kikodo no edunol-li atos?”

“Atosi ya esteifülob”, el ‘Hausenstein’ ägesagom. “Bü dels anik enokob ta domayan. Vom ze bäldik ämaifükof fenäti ed äsäkof obe muriko: “Kisi vilol-li dunön is?”. Ven inotükob ofe begi oba, ägespikof faviko: “Lödob is te as jikonöman söla ‘Melling’; om binom dalaban doma. Kisi üfo vilol-li sukön is? Sis menäds anik famüls: ‘Melling’ elifons is; pals e lepals hisiöra oba ilifons is in dom. Kikodo logetol-li so bisariko ninio ini cem?” Täno, büa dönu äfarmükof fenäti, äsagof boso sofikumo: “Söl ‘Melling’ seatom sis vigs fol in malädanöp, suno ye dönu ogekömom. Niludob, das dinäd binon veütik pro ol, kludo säkolös obe pos dels anik nüni fümik!”

Dub atos omutob bleibön is in zif ad stebedön saunikami söla at. Dalob-li poso dönu visitön oli, ad nunön ole jenotis fovik?”

“Lesi! o söl!”, ägesagob, “nitedälob vemo tefü jens fovik dinäda at”. Pos dels lul el ‘Hausenstein’ ädönükömom. “Dinäd progedon gudiko”, äsagom pos glid.

“Benö! konolös!” äsagob kuradükölo. “Ädelo ivegob dönu ini klerätasüt”, el ‘Hausenstein’ äkonom, “e pos minuts anik stebeda jikonöman söla ‘Melling’ ägekömomof de nürem viktualas. Äglidof obi flenöfiko me el “Deli gudik! o söl oba!” e täno äsagof: “Ekonob söle ‘Melling’ dinädi tefü visiti ola; bo klülos, das ämutob dunön atosi. Benö! Ün odel söl ‘Melling’ ogekömom se malädanöp. Esaunikom lölöfiko ed ostebedom visiti ola tü udel. Binom man jovialik bäldik.”

“Fredob ko ol demü nun gudik”, ägespikob pos seil oma, “e spelob, das dinäd bisarik ola tuvönös us tuvedi gudik!”

“O söl dokan! oneodob pö atos nogna yufi ola”, el ‘Hausenstein’ äsagom begölo. “Liomafädo dinäd at tefon-li nog fovo obi?”, äsäkob, du ya in ninäl oba vip äsüikon, ad kompenön pö visiti in dom bäldik. “Esukob kodülis ut”, el ‘Hausenstein’ ägespikom, “dub kels söl ‘Melling’ okanom plänön oke gudikumo visiti obas in dom omik. Vütimo eplakob osi, das egetol in zif at sevädi vemik dub buks ola dö bäldaharat isik.”

Äsmililob taedölo pos plim oma; dokan ‘Hausenstein’ ye älaispikom: “Benö! binos lindifik, va üfo odunodob as slopan lanälik ola ud as kevoban nitedälik ola. Alo söl ‘Melling’ ostebedom obis ün odel pos zedeladüp. Ereidol utosi, kelosi epenob dö nined doma at, keli verato no nog elogob. Ol kludo cödolös dö din at!”

Mutob nu stedäliko sagön, das äpidob vemo dokani ‘Hausenstein’. Jenöfiko pädfom fa haluds, jenöfiko fäds tefü pokasärvätül e tefü dönuams drimas ünü yels mödik, (kels ijenons fümiko as sek jäfas mödik ko drimamagod balid) idämükons vo vemo sauni omik. Pö ob ye dot nonik äreigon, das visit ün odel öblinon tuvedi saunüköl pro dokan. Äsevob ye i, das dom in klerätalusüt öblebon nog dü lunüp in mem oba, igo nog, ven el ‘Hausenstein’ sis lunüp dönu ölifom in lomän oka.

Älükömobs ün tim pirajanöl nilü lusüt bäldik, e pos steps nemödik ästanobs fino fo dom söla ‘Melling’. Ob äcedob oni i nu nog domi no patiki leigodü doms retik lusüta. Pos nok obas domayan pämaifükon. Si! dom äbinon vemo bäldik; kvisinöp dagik, rovik ä lunik äprimon äsvo nemediko po domayan, kö in flanavöl yan lü lödaspadäd pänübumon. Kvisinöp äbinädon mö videt¹ lölik doma, e te fenätül in völ äneleton, das spadäd at päreigon fa dag lölöfik. In dil föfik kvisinöpa lutridem balugik labü laedem slenik äzugon löpio. Atosi valik el ‘Hausenstein’ inotükom penölo; atos äbinon fümiko bisarik, ab tumats anik domas bäldik no geilikas in harats bäldik äjonons bumamodi leigik. Cemayan föfik älabon väruuli, so äsä el ‘Hausenstein’ inunom osi, lök zuik ye no pimänioton fa om.

Dalaban doma ämaifükom nu yani lü lödacement, ed ästepobs ninio. Ekö! is te cem gretik bal äbinon, el ‘Hausenstein’ ye ilogom in drims oka cemis tel; idrimom nog dö cem pödik. Fino blöf veütik pro nensiäm drimas omik äjonon oki is. Smililölo älülogob dokani. Äsue mom smilili ed älogob säspetikami in logod oma.

Äsenälob levikodi ed ävilob juitön oni ko vobed nog gudikum. “Cem at binon vemo gretik”, äsagob kazetiko, du äflekob obi lü domidalaban. “Si! o söl oba!”, el ‘Melling’ ägespikom flenöfiko, “demü atos jikonöman oba frutidof oni i nog asä kvisinöp, bi plödo dag gretik reigon”. Jenöfiko älogob nu pödo in cem kvisinaföni balugik labü fönarüd lunik, kel äzugon lü fobumäd cima. Vütimo söl ‘Melling’ älaispikom plänölo: “Jikonöman oba slipof in bal cemas löpik. Lifob as fienädan, labob bäldoti mö yels: 75, e spadäd at is dono saidon lölöfiko pro ob, pato sis deadam jimatana obik. Bü degyels mödik cem gretik donik at pidilädon ad cems tel. Fat oba suvo ispikom dö din at. Logolsös! us pödo in völ yan telid nog binon; voto binonöv as sek duna nensiämik”.

Jenöfiko älogob nu mö naed balid yani telid, kel pinübumon visü dil pödik kvisinöpa. E nu el ‘Hausenstein’ älülogom obi somo küpädiko, äsva iküpom-la bluvi pluiköl oba.

Täno dokan ‘Hausenstein’ äflekob oki süpiko lü domidalaban, ed äjinos, äsva äsenälob fredri gretik, bi nu äkanom magulön rouli sevädana. Ägïvom jikonömane largentakönädis anik ed äbegom ofe, ad remön vini e zigaris anik. “Keblinolös zuo nog fladi vina gudik pro söl ‘Melling’ kodedü saunikam oma!”, äsagom fino.

Süpo el ‘Hausenstein’: dokan bäldik, vietaheremik, blotik ireafom ini stad liföfa. Logs oma änidons bisariko, e logod voto so faalik, iredikon vemo. Dü fabin jikonömana el ‘Hausenstein’ äzistepom boatagolölo in cem. Äjinos, äsva no fövo älogom obi, e leigo no plu ädemom obi. Dokan ‘Hausenstein’ ätenükom namis oka äl flans valik, e pö atos änotükom nes stopedön söle ‘Melling’ plänis bisarik. “Logolös! o söl!” äprimom, “is cemavöl ibinon, is tab gretik ästanon ko stuls zü on; is in gul ramar ibinon, us fön istanon.”

“Blö! o söl obsik! o söl dokan!”, fienädan bluvik äspikülom. “Liokodo kanol-li lesagön atosi valik? Liokodo kanol-li sevön atosi valik? Ol ga neai büo ekomol is in dom, ob ye, stadöl ün bäldot leigik äs ol, elifob is dü lif lölik oba... O söl dokan!” Äsvo suköl yufi, fienädan älülogom obi.

El ‘Hausenstein’ no ädemom vüspiki. “Ed in cem pödik,” älaispikom, “is bed ästanon, us stul äbinon, ed is in zänod näi nilü yan büätik” — äjonom me doats löpio ini vag cema — “is lok älagon. Is, sus bed magot² zifa isik älagon, magod labü frem balugik blägik. Älogoy zifi bäldik ko tüms e daems oka dese flumed.” “Sülö! Kisi esagol-li ebo?”, fienädan ävokädom fäkädiko. “Kin enunon-li ole dinädi tefü magod at? Sagolöd obe kodi ut, dub kel sevol atosi valik.” El ‘Melling’ äseidom oki lefeniko sui stul. “No kanob tablöfädön lesagis ola tefü möb, fön e lok,

¹ Pöl pla el vidot.

² Pöl pla el magod.

ibā no kanob labōn sevi alseimik se period bāldik at. Lesag ola tefū magod binon ye veratik, binon jenōfiko veratik. Ün cilüp oba, sevabo bü yels ti: 70, mot obik ikonof suvo, das magod ebo at ilagon sus bed mota ofik, jikela famül iloveükon lefate obik domi at. Sis tim at ye yels plu: 80 epasetikons.” Süpo el ‘Melling’ dönu ägeyilidom päjeikölo ed älöptukom lebegölo namis. “Godö!, no laikonolös dö dins at! Plānolöd obe nenuiko geti seva olik tefū dināds bāldik at!”

“Dokan ‘Hausenstein’ no dabinom as milanan”, äsagob vifiko, ad takedükön söli ‘Melling’. “Esevädikob ko om; dins rätöfik at otuvons suno tuvedi okas”.

Dü vüspik oba el ‘Hausenstein’ izilogom xamölo in cem. Fo pöträt ze smalik, kel älagon sus layetatab, ästöpom goli ed ästanom nenmufiko us äsä dub jänäl. “Vom at, kif binof-li?” äsäkom fäkädiko.

“At binon pöträt mota obik. Edavedon zao pos krig ün: 1870. Latikumo ibüedob menodön fotografoti primöfik at,” el ‘Melling’ äsagom plänölo, du ai nog ästadom in kofud.

El ‘Hausenstein’ äreaform äsvo ini balspikot, e kuratiko äkanoy lilön te setadilis anik: “Si! — boso unikum — fe —. Vö! Dinād jenōfiko bisarik — ba mö yels deg — ”.

“Gevolös obe fino plāni kredabik!”, el ‘Melling’ äsagom skaniko.

“Ag! Fredoböv, if kanoböv dunön atosi, o söl ‘Melling’! tän leno stadolöv in nefüm at,” el ‘Hausenstein’ ägespikom. “To bit at oba, komob is as foginan, e no kanob plänön bosu in tef at”.

“Binol man —” — söl ‘Melling’ äsvo äteifom vödi vemo neplütiki... “binol vemo bisarik e magulol is rouli mana klänöfik. Mutob sagön ole, das ya ai edeimob käfedis e magivami, e neai ekredob onis. Ai esmililob, ven mot oba ikonof ün cilüp obik dinādis somik se tim yuna ofik”.

“Kisi ikonof-li ole dö atos?”, dokan ‘Hausenstein’ ävokädöm dränölo. “Ikonof-li ole bosu dö drims u dö jenots sümik?”

“Nö! atosi no idunof”, el ‘Melling’ ägespikom, kel jiniko nu älönedikom lölöfiko ad visitan bisarik at. Täno äflekome oki äl obs bofik.

“Sevols ya —”, äprimom koni oka, “— das binobs is in dom ut, kel iduton lü pals mota obik. In fag pülik, us lä flumed nilü leglüg ettimo maketapiad gretik ätopon, kel zuo nog pägebon as zälapiad. Ün yel alik, — so mot oba ikonof osi —, sirkud gretik sevädik ikomon dü vigs anik su zälapiad at. Limans sirkuda älifons mödadilo in lödavabs, kels ästanons plödo fo tanād gretik. Lefat oba ye isevädikom ya sis yels anik ko limans anik sirkudatrupa. Löpo in dom omik masadacems tel äbinons nen belödans e kludo mans anik sirkudatrupa älödoms ai dü kom sirkuda in cems at. Mans tel u kils älödoms in masadacem föfik. In cem pödik ye man küpädik älödöm soeliko. Äspikom vemo nemödiko, e ven naedilo äbinom nekomik, mans votik äkonoms dinis vemo bisarikis valasotikis dö om. Mot oba icedof omi ba himagivani, ed ün prim isenälöf dredli lo om, pato posä ivisitof ko pals ofik mö naeds anik plösenis sirkuda. Man at ägleipom ud älülogom dü sekuns anik limanis seimik sirkudatrupa ud igo pösodis se sog lüloganas. Pos atos mens at no fovo äkanons golön, no fovo äkanons mufükön okis; ud äsmilons, ädrenons, äbitons äsä nims ud äsä yegs, kuratiko bai vil mana at. In dom mota ye neai ädunom dinis somik; äbinom us vemo plütik, e so, pos yels anik mot obik e man unik at äreaform ini flenam gudik”.

“Flenam at no ädavedükon-li mati menas unik bofik?”, el ‘Hausenstein’ äsäkom nitedäliko.

“Nö! nö!” el ‘Melling’ ägespikom. “Atos leno äkanon jenön. Man unik at äbinom Lindānan, labü nem ‘Sinkah’, ...Sülö! kis ejenon-li? o söl oba! No stadol-li beniko?”

Dokan ‘Hausenstein’ idoseidom oki lefeniko sui stul: logod oma äbinon paelik e natemam äträtön fäkädi vemik oma. “O! el ‘Sinkah’!”, ävokädöm töbiko.

Nu ob ästeifülob ad plänön pla om dinādi at ma mög gudikün. “O söl ‘Melling’!”, äsagob, “dokan ‘Hausenstein’ ekolkömom pos yels mödik eli ‘Sinkah’ at in Lindän. Dub kolköm at egetom sevi dö pats doma olik e dö mot olik. Dub kods semik, kelis no vilob mäniotön is, no äkanom sagön plāni suemovik”.

“Ömna dins vemo bisariks jenons in vol”, el ‘Melling’ ävokädöm stunölo. “E zuo leno kanob suemön, das söl ‘Hausenstein’ ekipedom in mem oka igo soelotis mu pülikünis”.

Spikot päropon dub geköm jikonömana, kel älüblinof vini e zigaris. Vütimo dokan ‘Hausenstein’ dönu igetom bosu süeni oka, ed älülogom obi danöfiko. Täno äsagom: “Bi dinād at etuvedon oki so gudiko, kludo no fovo spikobsös dö dins paseta!”

Jikonöman äfulükof väris e söl 'Melling' älöpükom väri oka, sagölo põ atos: "Danob olis, o söls oba! pro visit at! E danob oli, o söl dokan! pro vin gudik at! Drinobsös ad saun gudik obas!"

Äfredob vemo, bi spikot nu ätefon dinädis nutima. Ibä sek visita leno äbaiädon ko vips oba. Ab is, komü söl 'Melling' ämutobs jonön koteni tefü benosek jinik at.

Ven fino äplödiogobos, e ven poso ästanobs in fagot bosik de dom, el 'Hausenstein' no äfägom fagikön de dom e de lusüt. Ai dönu älielob¹, das in balspikot pläo nesuemovik oka ämäniotom nemi Lindänana. Ädulos dü minuts anik, jüs dönu igetom süeni.

Ägleipom fimiko bradis oba ed äsagom me vög lafalaodik: "Nu, ven ebo dinäd rätöfik bal petuvedon, sunädo rätöf nulik dönu edavedon. Lio plän ola dö dinäd at tonon-li?"

"Igo jäfudisevan hüpnoda kanomöv nunön ole pläni te diliki," ägespikob. "Ob, as nesevan tefü jäfud at, kanob sagön te sökölösi: El 'Sinkah' ililom ettimo in zif 'Kalkutta' noe smili kofik ola, abi vödis lukrütik ola, kels isökons smili at. Äsenälom leskani vemik dub bit nekösömik ola. Pö xam tefü pötöf ola ad dium äbitom käfiko, bi pas pos rätam folnaik änemom verätiko tatareigäbami olik. Käf oma id äjenükon osi, das pas latikumo, pos jäfs oma ko votikans anik, äbegom ole kömi sui boedaskaf. Ed us löpo jäfs omik ko kap ola leno äbinons neskiliks, ven ädesumom dinis valasotik se herem ola, de flom e de tämeps ola. Dun at äjenon te näio, ibä dub gleip at, dub kontags e lülogam laidik ihüpnodom oli lölöfiko. Ini spik nelaodik nesuemovik äninükom бүдүлис omik, kelis äloveükom ole me mod at. Jü stadäd at kanob plänön ole dinädi at. Täno ye utos valik, kel oneodon jäfudisevani pro plän nemu dilik. Liokodo vobed hüpnoda äkanon-li dulön dü yels so mödiks? Üfo, sotül hüpnoda komädon-li, kel ofövon oki bai sökaleod, äsvo so, äsä lims jäna sökons odis. Buk et fa ol pemäniotöl no ejonon ole zifi isik asä top jenas in drims olik, ab el 'Sinkah' ito idunom atos; tefü atos dot nonik kanon davedön. Nu pas, su plad kilid, jen klänöfik, jen neplänovik sökon. Cedob osi dini neplänovik, das el 'Sinkah' ifägom-la, ad stadükön oli so gudiko ini süföls soelik, äsva ol ito ibeliful jenotis valik, das äsvo idavedükom ole vobedi, kel ägevon ole sevi kuratik stadädas e jenotas valikas, igo pülikunas. Din at üfo neodonöv nog pläni. Ab kikodo-li mögädo? Valemo dinäd lölik etuvon tuvedi oka. Mobob, das nu lomiovegobsös!"

"I cens in drims obik, e leigo drim dö lefail lusüta e dö lefog gretik sus on, dutons lü dil neplänovik at," el 'Hausenstein' äsagom laidäliko.

"Nö! nö!", ävokädob smilölo. "Zilogolös ga! Is dins valik stadons in leod gudikün; is lusüt binon, us dom binon. Vö! in tef at magäl tuik reigon põ ol. Säkusadolös blami at oba! Taspik at äbinon voiko zesüdik."

Lä sütagul balidfovik gol kobädik obas äfinikon.

Tost söla 'Melling' no äblinom dokane 'Hausenstein' benoseki seimik. Posä ünü dels deg no nog dönu ivisitom obi, ävegob lü lödöp oma. Us jidalaban doma änunof obi, das el 'Hausenstein' ideadom ya bü dels mäil dub paopläg, e das sepül büfik oma ätopon in ledeadanöp zifa isik. Pas pos sepülam dokana ituvof päkili fa el 'Hausenstein' päsnilöli, keli ägivof obe.

Deadam dokana 'Hausenstein' bo binon suemovik, <kodü> bäld vemik oma. Yumedü dinäds bisarik at cedob oni ye jenoti vemo bisariki, kel äblinon obe kofudi nulik.

Kredob, das dub ladälod nuik oba no stunoböv, if nu, pos jenots valik at, i dom in klerätalusüt podrefonöv ünü brefüp fa fät neveda. Mög gudik (ü mög badik) binädonöv bo me fätots ut, das dom u reafonöv ini nosikam dub lefil, u, das kodü bäld e stad badik ona failonöv sekü nämäd tepa u mistoma. Pos jenots valik at stebedob igo bali mögas at. Bedotob ye go vemo, das klerätalusüt, kel labon jenotemi mö yels plu lultums, ösötonöv-la finükön dabini oka as kludod blufa voätik jenotas neplänovik at. Kludo i in diläd at jenotas tefü el 'Hausenstein', dins neplänovik e dins ni siiks, jenots no xamoviks, veräts e neveräts komädons a lafo.

Pospenäd ün yel: 1955.

¹ Pöl, verätiko: "lilob".

Yels mödik epasetikons sis jen at, ed ai no nog eriskob, ad loseitön reidanefe jenotemi nekredabik at. Ibä pianiko dins bisarik at tefü dokan ‘Hausenstein’ iperons pö ob dili gretik veüta. Ya pö visit balid ettimik dokana idasevob, das ädalabom täleni plödakösömik kombinatora, e das äkanom tuvedön dinis ömik utis, kelis votikans äcedons dinis no tuvedovikis. Dub atos bisars anik ba go reafons ini stad ze suemovik.

Tefü ret (— pas pos dönuxam kuratik jenotas ädasevob, das ret at binon nog vemo gretik —) plän alik defon pö ob. To atos, to dins klänöfik neplänovik valik ituvob dönu takedi oba, lediniko dub jenöfot, das tefü dins veütikün drimamagotas dokana ‘Hausenstein’ misek valodik ijnonon oki. Dom labü nüm: 11 in klerätalusüt älaibinon, ai nog ätopon us sa lusüt oka. E yel bal pos votik siso ipasetikon.

Jüs fino — dido idulon mö yels vel — ün yel: 1944 klerätalusüt lölik e kludo i dom bäldik at in on, pänosükons ün krig gretik dub boums pötü lutaotatak; änepubons laidio. Us, kö ettimo lusüt izugon, us nu yebafeleds grünik sa florabets e luvegs binons, kels yümoms domakedis jönik nulik haratasüta pedönubumöl ko doms sütazuga votik visoik. Ab igo cen at topa büäto glumidika ad top natedik löfidik no kanon möükön de ob memi dö pat glumälük oka. Güö! Jenots at ün krig ekodons, das fätots bisarik et dönu elifikons in ob nen läsikam pülikün. Vütimo ebäldikob, e dabinob nog as men balik ut, kel pö visit topa at labom sevi dö dins ut, kels is äjenons. E sis dels boumatataka sevob, das mem tomik at ai odugädon obi jüi fin lifa obik.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. Yel: 1960. Pads: 9—11, 13—15, 17—19, 21—23. Yel: 1961. Pads: 2—4, 5—7, 9—11, 13.

ENGLISH-VOLAPÜK

A boastful student	Studan pleidülik
An Oxford student joined, without invitation, a party dining at an inn. After dining, he boasted so much of his abilities that one of the party said: “You have told us enough of what you can do, tell us something that you can not do.” — “Faith”, said he, “I cannot pay my share of the reckoning!”	Studan nivera ‘Oxford’ äkompenom nen vüd lä sog, kel, äfidedon in bötädöp. Pos fided äpleidülom so vemo tefü fägs oka, das balan soga äsagom: “Ekonol obes saidiko dö dins ut, kelis kanol dunön; konolös obes dö din seimik, keli no okanol dunön.” — “Vö!” äsagom, “no kanob pelön dili oba bötidakalota.”

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. Yel: 1960. Pad: 11.

Stolastag, kolat e bon

Mär de blodef: ‘Grimm’

In vilag semik vom pöfik bäldik älödof, kel äkobükof pori bonas ed ävilof kükön onis. Kludo äblümükof fili in filetatop, e dat öfilonös gudikumo, äfilidof oni medü namet stola. Ven ästüredof bonis ini bov, bal bonas ädofalon no peküpölo, ed ärefon sui glun niliko näi stolastag; suno i kolat glutik ädojuton de filetatop lü bofiks. Nu stolastag äprimon spikoti: “O flens löfik! kipladao kömöls-li?” Kolat ägespikom: “Emobunob läbiko se fil, ed if no idunoböv somo ön mekäd, tän dead ibinonöv fümik, ed ivedoböv nu zen.” Bon äsagon: “I ob penedrefob nen däm, ab if jibäldikan ijedoföv obi ini bov, pikükoböv nen miserab ad bü, äsä flenädans oba.” “Cedols-li, das fät oba ibinonöv gudikum?” stol äspikon; “blodis valik oba jibäldikan äleadof feglutön ad fil e stem; mäldeg onas äsumof ed äravof lifis onas me gleip balik bal. Läbiko isäsleafob da doats ofik.” “Kisi sötobs-li primön nu?”, kolat äspikon. “Cedob”, bon ägespikon, “bi läbiko no pedrefobs fa dead, kludo kobolifobsös as kompenans gudik, e das no dönu neläb nulik odrefonös obis, tevobsös kobo ini län foginik.”

Somo äprimons kobo tävi. Suno ärivons bluki smalik, e bi ni pon ni lupon ädabinon, no äsevons vio öfägons ad lovevegön oni. Stolastag ätuvon konsäli gudik ed äsagon: “Oseitob obi traväriko love bluk, täno okanols gebädön obi as pon.” Stolastagil ätenükon oki kludo de jol bal lü votik, e kolat ägolülön i boldiko su pon nuliko pebumöl. Ven ya irivon zänodi e nu älilon dis ok noidi vata, ädredälikon e no ätuvon kuradi ad laigolön. Stalstag ye päfilidon, ädäbrekon ad dils tel ed äfalon ini bluk. Kolat äsökon oni, äsijidon, ven irivon vati, ed äkvänikon. Bon iblibon

nog su jol. Jenot at äkodon smili ona, no äfägon ad finükön smili, e somo äsmilon so mekädiko, das äsplodon. Atos äbinon mesed pro badöf ona. Läbiko skrädan äkömom, kel äbinom su tev. Bi älabom ladi kesenälük, äsumom nadi e fadi ed äkobionägom oni. Bon ädanon vemo omi; ab bi skrädan igebom fadi blägik, bons valik sekü atos labons sis del at yumeti blägik. Logolöd! kanol logön oni.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pads: 11—12.

COGEDS

Mal saunikama

Hiel 'A': "O söl sanan! Fif elüvon obi."

Sanan: "Atosi edasevob ya dub lüspikot ola."

El 'A': "Lio kanol-li dasevön somo stadi oba?"

Sanan: "Ven saunastad ola ibinon riskädik, ilüspikol obi me: "O sanan gudikün löfikün!". Ven saunastad igudikumon boso, isagol: "O söl sanan löfik!". E nu esagol te: O söl sanan!"

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 12.

Kof studana

Poldan, kel ämonitom vemo badiko, ädugom nilo näi jevod oka tifani, kela nams pikobotanons love blöt. Studans tel äbeivegoms ve oms, e balan omas äsagom votikane: "Logolöd! fanäb us plekom vo devodiko dat poldan no dofalomös de jevod omik."

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 12.

Yufans Goda

Jipul bäldotü yels mäl, kela blodil ideadom pas bü brefüp to yuf sananas, äsäkof mote ofa: "Vo-li? o mot löfik! Ven God löfik vilon lasumön silananili nulik, osagon atosi söle sanan."

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 12.

Dobükam

Seimikna musaks fol äkobilifons, e dün göd seimik äfaemons. Musak balid äseidon oki sui sosit, kel älogoton vemo benosmekiko. Äfidon ko pötit gudik dilili ona, ab suno ädeaddon dub ninämaflamat, ibä sosit pidobükon me nailin. — Musak telid äjanedon me meil, e sunädo äfailon dub stomägaspam, bi i meil pivenenon. — Musak kilid ädaifon lä ninäd miligaskala, ab ädeaddon suno kodü bälidadol levemik.

Ven musak folid älogon atosi, ämüron as balspikot: "Benö! plü sunikum, plü gudikum", ed äseidon oki sui papür piluimüköl labü magod deadanakrana e labü ninädamäk: "Venen ta musaks". Äprimon ad sugön len papür at, ädrinon ko kurad däspera ed ..... ai plu änämikumon äd älfredikumon pö drinod alik.

Do no äspeton bosu votik ka dead sunik, no ädeaddon. Güö!, dunölo so, äsaunikon ed änämikon..... ibä igo venen ta musaks pidobükon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 16.

Hiel 'Balzac' e skrädan omik

Hiel 'Balzac': lautan Fransänik ai ästadom in ditret tefü mon. Too ädalabom in penamacem ramari ko layet patik pro mon; ab layet at ai ävagon, ibä neai ün tim seimik lifa man famik at ädalabom kobo suämi mö frans tum. Güö!, älabom debis, debis somo mödikis, das lif lölik oma äsvo äbinon as komip nenropik ta kreditans.

Ün del seimik, zao tü zedel, ven poedan nog äseatom in bed (bi äbuükom vobi dü neits), skrädan omik äkömom ini cem... ko kalot, klülük ko kalot no nog pipelöl.

El 'Balzac' ägetedom kreditani vemo plütiko, ab no älöädöm. "Kisi desirol-li? o söl!"

Skrädan: "O söl: 'Balzac'! ekö! blinob kaloti pro ol, kaloti pelabik ....."

El 'Balzac': "Benö!, maifükolös ramari!"

Skrädan, ön spel, das ögetom sunädo moni, ämaifükom ramari ko blesir gretik.

El 'Balzac': "Begö! Maifükolös layeti löpik!"

Skrädan: "At binon vagik."

El 'Balzac': "Maifükolös kludo layeti donik!"

Skrädan: "I at binon vagik."

El 'Balzac': "Maifükolös layeti detik!"

Skrädan: "Ninädon nosi."

El 'Balzac': "Maifükolös nu nedetiki!"

Skrädan: "Pafülükon me blogs valasotik papüra."

El 'Balzac': "Ö! gitedol. Binons as kalots no pepelöls. Usio pladolös i olik!"

E nu äflekome oki takediko sui flan votik ad laislipön.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 16.

El 'Tolstoy' e poldan

Higraf: 'Tolstoy', lautan ä filosofan Rusänik älogom ün del semik su süt poldani, kel ädedugom midunani pifanäbüköl. Älögolom ed äsäkom poldane: "Ereidol-li eli 'Diatek nulik'?"

"Si!, o söl!"

"No etuvol-li in on büdedi: Löfolöd kemeni ola somo äsä oli it?"

"Si!, o söl! Ab tefü ol, ereidol-li nomeni poldik?"

"Nö!"

"Kludo gololös, ad reidön oni!"

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1960. Pad: 19.

Neläb

Man yunik: "If dalaboböv jimatani, tän poloböv ofi su mans obik."

Läd: "Stunob, das to atos nog etuvol jimatani. Binos vo din fümik, das getol lofi vomas mödik."

Man yunik: "Liedo nö! Calo binob jainadanüdan."

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 20.

RÄTS

Jen bisarik.

Duns jekik jenons zü ol,
lekomips, tataks e dol
sa lied mödik nen trod,
e — sülö! — ol in zänod.
Te so nim odavedon;
in nat u lä mens lödon.
(*kr — ol — ig = krig, ol, krolig*)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 20.

Pla tonats.

Ko els bal jüesa jöl ün vön
krigans äpuboms fo tüm e mön;
e pötü els jöl, fol, kil, tel, bal
möns pänosükons dub brek e fal.
(*katapult — tatak*)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 20.

Fluküp

Fogastrips lunik vebons sus glun,
böds emoikons sa solaglut.
Teps rorons sovadiko ön zun,
letuigs dremons in tepavut.
Bleds lätik edofalons de bims,
valöpo tegons gluni gedik.

Nu binos fluküp. Adyö! o drims!
 - ag! — adyö! o hitüp lejönik!
 Ta fenäts reinatofs falons.
 Seadob soaliko in cem
 e tikods glumülik davedons,
 lif oba beivegon in mem.
 Flens obik takādons in sepüls.
 Senālob osi de düp lü düp
 das binob bäldik; e dü flapüls
 lad obik spikon: “Binos fluküp.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 20.

NULODS NITEDIK NOLAVA

XXI.

Me kis men binādon-li?

Ya sis lunüp evestigoy kuratiko löminis, me kels koap menik binādon, e mödotis löminas at. Koap daülana labü vetot mö milgrams veldeg ninādon zao liätis foldeg vata, (= böketets kil u fols). Ninādon loxini e nitrini saidikis ad fulükön bäluni, kel kanonöv löpükön geiliko meni. Karbin komādon mö mödot saidik, ad prodön stibis zülmil, e ferin saidonöv pro prodam safaklufas vel. Me mödot fosfina in koap menik kanoyöv venenön menis lultum, u kanoyöv fiġebön oni pro lümätakapils jöltummil. Me pin in menakoap kanoyöv prodön kandelis mäldeg; sal in men fulükonöv tiedaspunis teldeg.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 23.

XXII.

Jilampör ‘Katharina’ I^{id} Rusāna ni ākanof reidön ni penön, ab āspikof pükis fol: Rusānapük, Deutānapük, Svedānapük e Polānapük.

Dalebüds fa of pidiköls, päpenons e pädispenons fa el ‘Elisabeth’: daut ofa.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 23.

XXIII.

Rumens ün nutim liföls.

In dil sulüdik Sumatreäna pöp labü nem ‘Kubu’ lifon, kel luveratiko dabinon as pöp nekulivikün tala. Binādon te mö milats anik menas, kels lifons in rufot āsä nims. Ni dalabons domis ni vafis; no fāgons ad yagön, e ni sevons fitifani ni feili, ni bridī nimas. Nulüdot onas binādon me fluks e bäls, me vuls, lasärs, frogs, jönuls e me zibs sümik votik. Lif onas dulon kösömiko mö yels te kildeg. No labons suemi igo püliküni dö pubods nata u dö dabin Goda. Igo no fefilükons u sepülons deadanis okas, ab leadons seatön funi us, kö ebo ädofalon, e nen dem seimik detevons.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pads: 23—24.

XXIV.

Lasärs smalik su nisul Yafeän gebādons bidi säkapama, ven egleipons cāfi seimik, keli dub gretot ona no kanons luslugön löliko. Joikons cāfi so lunüpiko ta glun u ta ston, jüs kap nima edefalon de koap. Täno luslugons ati, e leadons seatön koapi retik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

RÄT

Böd bisarik

Reidolös föfao!
 reidolös pödao!
 me els: kil, tel, bal, fol lul,

me els: kil, fol, lul, tel bal;
 fovo: bal, fol, kil, tel lul,
 fino: lul, tel, kil, fol bal.
 Ai stanol fo vöd ot,
 ai blibob as böd ot.
 (kukuk)

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

COGEDS

Kaniban plütik.

“O söl oba! Vipol-li, das ofidob oli in stad krüdik ud in stad peküköl?”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

Reklam gudik.

El ‘A’: “Kanol-li sagön obe topi ut, kö tutisanan lödom?”

El ‘B’: “Lesi! Laivegolös ve lesüt at, täno olilol domi oma.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

Se milekoned.

Ravan änilikom lü bed grafa; täno älöpükom dägi oka ed äspikom me vög dumik ..... Fövot osukon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

Säkusadakod.

Cödal: “Sekü kod kinik eflapol-li lufladi ta kap hiela ‘Müller’?”

Kusadäb: “Säkusadolös! o söl cödal! Dub spid no ekanob tuvön yegi votik.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

Dinäd veütikün.

Tidan: “Kisi omutol-li dunön pö saunikam pos maläd badik?” Julan: “Omutob dabegön söle sanan kaloti.”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 24.

POEDOTS

Löf.

Löf binon tug gretikün,
 löf binon tug nobikün.
 Löf legik, löf veratik
 vo binon givot sülik.
 No flagon dani, lobi,
 e pardon valikosi.
 Löf binon vo valöpo;
 no zogon dredäliko
 lo lepönäböp, lä for,
 lo datom, riskäd e ror.
 Löf leno demon pöfi,
 ni stimi, ni diniti.
 Löf dranon ini sepül,
 löpiodranon lü sül;
 vodebon ai nen spal,
 löf jafon süli su tal.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 25.

Neitalid in fot

Fa 'Franz Schubert'

Lids oba lebegölo dranons lü ol da neit
 in fotül, o jilelöfäb! binob in stil e lulit.
 Bimakrons in lit muna go visipölo mufons
 visipölo mufons;
 trät e lük noniks in jad oli ojeikons,
 no odabinos.
 Reitakis, lilol-li onis? Lilol bo lebegi;
 kanitons me plons go sofiks pla ob lelöfalidi.
 Suemons — ag! — desiri, sevons vo doli lada.
 Si! doli lada.
 Fäkükons me tons sofik ladi jilelöfäba,
 ladi löfö! voma.
 Ag! dalilolös lebegi, lebegi künik!
 Dremölo ostebedob oli, läbi obik.
 Kömolös lü ob!
 o läb obik!

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. Yel: 1960. Pad: 25.

Munaneit

(Ma poedot fa 'Th. Storm')

I

In munalit
 vol takädon.
 Pos töb e hit
 püd reigon.
 Vien nonik
 tupon püdi;
 te säy sofik
 ropon stili.

II

Flors neita
 maifikons;
 in strals muna
 benosmelons.
 Ag! püd somik
 defon pö ob.
 In lif obik
 oni vipob.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. Yel: 1960. Pad: 26.

Neiti gudik! o cil!

Neiti gudik! o cil!
 Mun e stels binons len sil.
 Böds smalik plödo su bim
 e seilikons in drim.
 Slipolös! slipolös! o cilil obik!

Neiti gudik! o cil!
 Tal binon in püd e stil;
 te vien sofik säyon.
 Dag binon zü fot e fon.
 Slipolös! slipolös! o cilil obik!

Neiti gudik! o cil!
God logon ini bedil.
Plekolös pro pals, pro ol,
pro mens in lied e dol!
Slipolös! slipolös! o cilil obik!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1960. Pad: 26.

1961 (yelod 26id)

O VPAFLEN DIGIK! O REIDAN DIGIK!

Pötü prim yela nulik lüvipobs oles valik sauni, koteni e lifi benik in vol püdik. Vpagased obas primon me nüm at yelodi 26id oka. Redakan, guvan e kevobans Vpagaseda ai esteifoms, ad laidabinükön ed ad galükön nitedäli pro pük jönik neudik hiela 'Johann Martin Schleyer'.

In yelods: 1959 jüesa 1960 koneds gretik e poedots mödik epubons, kelas reid e suem flagons sevi kuratik Vpa. Bligods nulik ovotükons boso ninädi sisik at. Neodobs mu draniko lärnatidodemis gretik ä staböfikis in netapüks ledinik, bi literat tefik komädon nog tu püliko in Vp. Telido pöt elofon oki, ad lasumön ini gased literati nenblamik se posbinükot hiela 'Dr. Arie de Jong': bevoban süperik Vpa obas. E kilido cedobs, das nu, pos dabin 83-yelik Vpa oneodobs fino kronigi lölöfik püka at. Diseinü at el 'Jenotem Volapüka' opubon mö fövots mödik in Vpagased obas.

Bligods at oflagons padis mödik gaseda. Dub sakrifäl Vpanas anik fe okanobs gretükumön boso Vpagasedi; pö atos spetobs ye, das i Vpans votik e reidans gaseda obas vobonsös leziliko, ad gaenön Vpe limanis e födanis nulikis, e Vpagaseda reidanis e bonedanis nulikis! Spelobs zuo, das el 'Jenotem Vpa' otuvonös i nitedäli sogodas votik!

Vobolsös pro propagid Vpa e pro föd Vpagaseda!

**Redakan, guvan e kevobans
ela 'Volapükagased'.**

Se Volapükagased pro Nedänapükans 1961, Nüm: 1, Pad: 1.

Tepaneit

Vu! ror kion! e jov kion!
Plödo in süt bäldik nabik
nu vutiko tep reigon,
tep badik dü düps neitik.
Ni mun, ni stels; te lefogem
len sil vegon mu vifiko.
Soaliko binob in cem:
slip efugon kruäliko
de ob, du in neit dagik
letep jäfon me pled hölik,
me tag e hag, seif, pleif,
me drum e brum, me knir, letir,
me stur e mur, noid, sijid
de süt lü yad, de dom lü gad.
Bims noidons; leyans, kiuds
in tep kratons e mufülons.
Kläpeds dremons, e te pauds
brefik stila jovi ropons.
Kio vien jäfon su nuf!
Spö! — e teins noidülons;
kli! — bal falon ini legruf,
ed aniks lü süt dofalons.
Dins bisarik, knätär e hag
jenons süpo in dom bäldik;
e späkiko äsvo se dag
tonon smilet miklänöfik.

Leno dalob jekön in dom
 lo mens pöfik in nafs su mel,
 in vut tepa, fago de lom.
 De God sekidons: sav e jel.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1961. Pad: 4.

GOSPUL MA 'MATTHAEUS'

Kapit: I.

1. Tribütatim Yesusa: Kritstus, son ela 'David': son ela 'Abraham'.
2. 'Abraham' äfatom eli 'Isaac'; 'Isaac' äfatom eli 'Iacob'; 'Iacob' äfatom eli 'Iuda' e bludis oma;
3. 'Iuda' äfatom lä 'Thamar' eli 'Phares' ed eli 'Zara'; 'Zara' äfatom eli 'Esron'; 'Esron' äfatom eli 'Aram';
4. 'Aram' äfatom eli 'Aminadab'; 'Aminadab' äfatom eli 'Naasson'; 'Naasson' äfatom eli 'Salmon';
5. 'Salmon' äfatom lä 'Rachab' eli 'Booz'; 'Booz' äfatom lä 'Ruth' eli 'Obed'; 'Obed' äfatom eli 'Isai';
6. 'Isai' äfatom hiregi: 'David'; hireg: 'David' äfatom lä jiviudan ela 'Urias' eli 'Salomon';
7. 'Salomon' äfatom eli 'Roboam'; 'Roboam' äfatom eli 'Abias'; 'Abias' äfatom eli 'Asa';
8. 'Asa' äfatom eli 'Iosaphat'; 'Iosaphat' äfatom eli 'Ioram'; 'Ioram' äfatom eli 'Oziás';
9. 'Oziás' äfatom eli 'Ioatham'; 'Ioatham' äfatom eli 'Achaz'; 'Achaz' äfatom eli 'Ezecias';
10. 'Ezecias' äfatom eli 'Manasses'; 'Manasses' äfatom eli 'Amos'; 'Amos' äfatom eli 'Iosias';
11. 'Iosias' äfatom eli 'Iechonias' e bludis omik, timü xil lü 'Babylon'.
12. Pos xil lü 'Babylon' 'Iechonias' äfatom eli 'Salathiel'; 'Salathiel' äfatom eli 'Zorobabel';
13. 'Zorobabel' äfatom eli 'Abiud'; 'Abiud' äfatom eli 'Eliachim'; 'Eliachim' äfatom eli 'Azor';
14. 'Azor' äfatom eli 'Sadoc'; 'Sadoc' äfatom eli 'Achim'; 'Achim' äfatom eli 'Eliud';
15. 'Eliud' äfatom eli 'Eleazar'; 'Eleazar' äfatom eli 'Mathan'; 'Mathan' äfatom eli 'Iacob';
16. 'Iacob' äfatom eli 'Ioseph': himatan ela 'Maria', se kel Yesus Kristus panemöl pemotom.
17. So num gonidotas valik de 'Abraham' jü 'David' äbinon degfol, ed ut de 'David' jü xil lü 'Babylon' degfol, ed ut de xil lü 'Babylon' jü Kristus degfol.
18. Moted Yesusa: Kristus ejenon so: ven mot omik: 'Maria' ämatirajanof ko 'Ioseph', äplakoy, das, büä ikobikons, pigrodükof fa Saludalanal.
19. 'Ioseph': himatan ofa, bi äbinom man ritik, e no ävilom jonetükön ofi len jemodastafäd, ädesinom ad lüvön kläno ofi.
20. Ab, du älabom tikodi at, in drim silanan Söla ädajonom oki lo om, ed äsagom ome: O 'Ioseph': son ela 'David'! no dredolöd ad lasumön eli 'Maria': jimatan olik! ibä ut, kel pefatom in of, binom sek Saludalanala.
21. Omotof Soni, keli onemol Yesusi; om ga olelivükom pöpi de sinods onik.
22. Atos valik ejenon, dat utos pöfölon, kelosi Söl espikom dub profetan:
23. "Ekö! jivirgan ogrodikof, ed omotof Soni, keli onemoy eli 'Emmanuel', kela tradutod binon: God binom lä obs".
24. Igalikölo se slip okik 'Ioseph' ädunom utosi, kelosi silanan Söla ibüdom ome, ed älasumom jimatani okik,
25. e no äkosädöm geniko ko of, jüs imotof balidsoni oka; ed änemom omi Yesusi.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1961. Pad: 8.

GOSPUL MA 'MATTHAEUS'

Kapit: II.

1. Ven nu Yesus pimotom tö 'Bethlehem' in Yudän timü hireg: 'Herodes', ekö! sapans anik se lofüdän äkömoms ini 'Hierusalem', ed äsäkoms:

2. Kiöpo reg änu pemotöl yudanas binom-li? Elogobs in lofüd steli omik, ed ekömobs ad stimodön omi.
3. Ven reg: ‘Herodes’ älelilom atosi, äfäkikom, ed elans valik di ‘Hierusalem’ ko om;
4. ed ikobikölo lekultanis e bibinolavanis valikis pöpa, äsäkom omes, kiöpo Kristus pömotom.
5. Äsagoms ome: tö ‘Bethlehem’ in Yudän; ibä so pepenos dub profetan:
6. “Ed ol: ‘Bethlehem’, ol: Yudän, leno binol bapikün pö plins Yudäna: bi se ol geidan osüikom kel okälom pöpi obik: Yisraelän”.
7. Täno ‘Herodes’ äbüedom vokön kläniko lofüdasapanis, ed äkoedom nunön omis kuratiko timi, tü kel stel ipubon.
8. Pos atos älesedom omis lü ‘Bethlehem’ ko komit: Vestigolsöd kuratiko tefü cil et, ed if utuvols omi, nunolsöd osi obe, dat i ob ogolob usio ad stimodön omi!
9. Posä ililoms regi, ädetävoms; ed ekö! stel, keli ilogoms in lofüd, äfogolon omis, jüs äbleibon stebön sus plad, kö cil ädabinom.
10. Ven älogoms steli, äfredoms mu vemo.
11. Ed inüstepölo ini dom, älogoms cili ko ‘Maria’: mot omik; ädokienoms dalestümo foi om, ämaifükoms diviärilis oksik, ed äblinoms ome legivotis: gold, boväl e mir.
12. E bi pinunedoms in drim nemü God ad no gegolön lü ‘Herodes’, ädetävoms ve veg votik lü län oksik.
13. Ven idetävoms, elö! silanan Söla ädajonom oki in drim lo ‘Ioseph’ ed äsagom: Löädolöd, <lasumolöd> cili e moti omik, e fugolöd lü Lägüptän, e blibolöd us, jüs osagob osi ole! ibä ‘Herodes’ osukom cili ad deidön omi.
14. Älöädöm, ed älasumom ün neit cili e moti omik, ed ädetävom lü Lägüptän.
15. Äblibom us jü deadam ela ‘Herodes’; dat utos pöfölon, kelosi Söl isagom dub profetan: “Se Lägüptän evokob Soni obik”.
16. Ven ‘Herodes’ äküpom, das picütom fa lofüdasapans, äzunikom vemo, ed äbüedom deidön in ‘Bethlehem’ ed in züamöp lölik ona cilis valik labü bäldot yelas tel e läs telas, bai tim, keli ivestigom de lofüdasapans.
17. Täno utos päfölon, kelos pisagon dub ‘Ieremias’:
18. “Vög in el ‘Rama’ pelilon, plon, drenam, e viam mödik: ‘Rachel’ äbedrenof cilis okik e no ävilof patrodön, bi no plu dabinons”.
19. Ven ‘Herodes’ ideadom, ekö! silanan Söla ädajonom oki in drim lo ‘Ioseph’ in Lägüptän,
20. ed äsagom: Löädolöd, sumolöd cili e moti omik, e gololöd lü län: Yisraelän; ibä utans edeadoms, kels äviloms deidön cili.
21. Om nu älöädöm, äkesumom cili e moti oma, ed äkömom ini län: Yisraelän.
22. Ab ven älelilom, das ‘Archelaus’ äbinom hireg in Yudän pla ‘Herodes’: fat okik, ädredom ad golön usio. In drim nemü God penunedölo ätävom täno lü topäd: Galileyän.
23. Ed us elükömölo älomädükom oki ini zif ‘Nazareth’ penemöl, dat utos pöfölon, kelos pesagon dub profetans, das pönemon elan di ‘Nazareth’.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1961. Pad: 12.

JENOTEM VALEMAPÜKA ‘VOLAPÜK’

fa ‘Johann Schmidt’.

Fonun

Yels: 83 nu epasetikons sis daved Volapüka. Gloratim ona enepubon sis lunüp, e slopan lanälik ona se timäd at sa Volapükans ut, kels iblibons fiediko kol Volapük i pos tim nebenikama, pemotükons ti valiks fa deadalanan. Latikumo, primü tumyel teldegid, voläd äsvo iglömon Volapüki, e jüi nutim Volapükamuf nulik no nog ätuvon demi mödik.

To atos ecedob osi dini diseinabik ad lautön jenotemi püka at. Ibä pos steifüls mödik vanik dü yels: 275, Volapük idavedükon fino mufi bevünetik balid in jäfüd yufapükas. Dü yels mödik pigeädön dareigölo as yufapük fa slopan vemo mödiks, fa Volapükaklubs: 357 e fa länafeds:

19 in taledadils valik. Volapükans plu: 430, dialimans balugik u nolavalans edavedükons literati nu püluki in u dö Volapük. Jenöfots at bo ya gidükonsöv lauti jenotema ona.

Dub atos jenöfiko ya ün degyel balid Volapükamufa buks jenavik kil ipubons; el ‘Das erste Jahrzehnt der Weltsprache Volapük’ (Degyel balid valemepüka ‘Volapük’) fa dokan ‘Rupert Kniele’ (Deutän), el ‘Jenabuk Volapüka’ fa ‘W. Hansen’ (Danän), ed el ‘Jenabuk Volapüka’ fa ‘F. B. Supple’ (Lamerikän). Bukis tel, eli ‘Yelabuk pedipedelas’, fa profäsoran ‘Kerckhoffs’ (Fransän), ed eli ‘Die Literatur der Weltsprache’ (Literat Volapüka) fa ‘Oskar Kausch’ (Deutän), kanoy nemön bibliografis — do liedo nelölöfikis — Volapüka. Buks kil balido pemäniotöls ipubons ün yels: 1889, tefädo ün: 1891. Ab ya mö yel bal, tefädo mö yels kil latikumo Volapükamuf gretik pidistukon lafo kodü konflikt bevü el ‘Johann Martin Schleyer’ e Volapükakadäm cifamü profäsoran ‘Kerckhoffs’; täno mifät telid ün yel: 1895 äsökon. Pos mifäts at, pos nebenikam vemik Volapüka, nek äcedon osi duni plitik, ad fövön vobi lautas kil. Volapük äbinon ün tim et te nog as yufapük bal bevü yufapüks votik mödik.

Ab Volapükamuf, büäto so nämädik, no inepubon lölöfiko. Jüi yel: 1901 slopanef ai nog no äbinon pülük. Täno ye äsvo ämaratikon nevifiko jüi deadam ela ‘Schleyer’ (ün 1912), e fovo jüi tim volakriga balid. Igo pos krig at ai nog grups smalik Volapükanas in lalpaläns älaibinükons kosädi me pük at, jüs ün yel: 1930 dokan ‘Arie de Jong’ ädavedükom Volapükamufi nulik dub bevob yufapüka at.

Dub jenots valik at literat Volapüka pämodükumon, dido mö läsikam vemik, ün yels mödik at; Volapükaklubs anik zuo dönu päfünons. I dil at Volapükajenotema, dö kel neai nun prolidik äpubon in penäd alseimik, ekodon davedi penäda at.

Binos klülük, das Volapük pemänioton suvo in literat latikumo pepüböl. Periodagaseds e delagaseds ai dönu eninädon nunis dö Volapük e dö fät cenik oka. Tuvoy mäniotis brefik dö Volapük e dö el ‘Johann Martin Schleyer’ in konsälidalebuchs gretik pükas valik. Ab vemo suvo Volapük pamänioton brefiko u boso prolidiko in penäds yufapükas votik. Mu pato atos jenon in lebuks lautas ut, kels jäfons ko jenotem u ko bibliograf yufapükas valik. Dokans ‘L. Couturat’ e ‘L. Leau’ egebidükoms Volapüke padis: 36 in lebuk süperik omas, in el ‘Histoire de la Langue Universelle’. I in pads retik lebuka at Volapük pamänioton suvo, do krütiko, (leigoäs yufapükasits votik ti valiks). Jenotem Volapüka äreafo dido dub krüt prolidik at ini spad brefik löliko nesaidik. Söl ‘Stojan’ egevom Volapüke liedo te padis vel in lebuk vemo nitedik oma, in el ‘Bibliografio de Internacia Lingvo’; söl dokan ‘Takàcs’ egebidükom in el ‘Katalogo de la Esperanto-Gazetaro’ oka te padis tel e lafik pro gaseds Volapükik. Kludo kod zuik penäda at binädon me bligod, ad möükön sevi nelölöfik tefü Volapük, ed ad jafön stabi pro jäfudapenäds tefik fütürik.

Buks jenavik kil Volapüka, kels pamäniotons primü penäd, pilautons ün gloratim püka at. Kodü atos e lo benosek vemik bevünetik ün ettim buks at ninädon su pads ömik tuükamis e täxetis levemik. Dins at e leigo lästäxets in literat yufapükas votk üfo davedükonsöv nunodis dobik tefü Volapükajenotem. Us, kö nuns somik pelasumons diliko, us nuns at sunädo pekoräkons. Esteifob, ad möükön is propagidi alik ut, kel no baiädon ko jen jenöfik. Zuo cedob osi dini zesüdik, ad lasumön ini penäd at setratis se buks krütik, kels jäfons ko stuk, ko binäl e ko vödastok Volapüka.

Utos valik, kelos is panunon tefü Volapük, utos labon i stabi fümik dub blöfs e temunians mödiks. Bukem lönik oba ninädon foldilis kil literata valodik Volapüka, e bukas, e penädas e gasedas, sa literat namapenädik veütik ela ‘Johann Martin Schleyer’, klubas e länafedas. I literat valodik lautas ut, kels ön disein seimik ejäfons siölo u deimölo ko Volapük, binon mö foldils kil in bukem oba. Kodü bukem oba egetob säkis mödik tefü Volapük, e säkis at vilob nu begespikön valodo medü penät at.

Binos klülük, das jenotem valemik yufapükas bevünetik is no pelasumon. Yufapüks votik anik, kels ettimo äbitons pluuneplu neflenöfiko ta Volapük, pamäniotons bai leod timavik. Volapük rigik ela ‘Schleyer’ edageton in penäd at pluamanumi vemik padas; nutim, tefädo Volapük bai bevob dokana ‘Arie de Jong’ egeton padis te anikis. Edilädob jenotemi bai periods veütik anik Volapüka; in kapit alik Volapükans, klubas e länafeds veütiküns pamäniotons, e leigo

atos tefü gasesds e literat veütiküns. Bevob Volapüka fa kadäm balid, tefädo fa profäsoran 'Kerckhoffs' etuvon is mänioti prolidik; leigo bevobs votik anik pamäniotons. Literat pülik onas duton klüliko lü Volapükaliterat, lü kel fino nog penäds anik ela 'Pasilingua' (fa hiel 'Steiner') dutons.

Pö nunods tefü pösods veütikün Volapükamufa balid ai esteifob, ad nunön as kronigan teik, no ye ävilob jäfön tu prolidiko ko pöks e pöls uts, kels pastabons in natäl menas, e kels ya so suvo edavedükons miseki e faili dinas gudik e dialikas. Vätäli lönik oba tefü dinäds at e tefü dins votik okanoy dasevön fasiliko.

In vödem fovik nem: 'Volapük' ai opubon me brefod: Vp.

Penäd at tuvonös lasumi gudik!

Lautan.

I. De daved Vpa jü kongred balid in 'Friedrichshafen'

Vü¹ disins plu: 1000 tefü daget yufapüka bevünetik, Volapük edageton veüti mu patiki. Leigo nitedik jenotem ona binon, kel bo odavedükon nitedäli noe Vpanas, abi menas votik utas, kels slopons yufapükasiti votik seimik, u kels baisenälons tefü mög e zesüd yufapüka bevünetik.

Plad Vpa vü² yufapüks votik binon küpädik. Te foldil bal pükas at ekodon davedi penädas anik; foldils kil retiks no ädavedükons penädis pabükölis³. Kodü dinäds negönik valasotik te namapenäds, u samäds anik me mödükian peprodöls, retons de ons. In tef jenavik yufapükadisins ereafons ini stad lölöfiko neveütik. Kludo te yufapüks zao: 250 retons, kels pepübons me penäds pepüköls. De ats ye püks plu: 200 emoikonsöv, üfo flagoyöv literati mö penäds jöl jüesa degs. Pos flag at yufapüks läs: 50 retons; aniks onas, samo el 'Occidental', el 'Latino sine Flexione' e disins votik anik dalabons ya literati ze veütiki. Ab fino te yufapüks kil retons, kels lediniko ädavedükons pati jenotema yufapükik; püks kil ats binons: el 'Esperanto', el 'Ido' e Volapük. Vp. binon as yufapük baldikün kilas at, literat ona binon leigo veütik ä gretik äsä ut ela 'Ido'. Dub nebenikam Vpa. literat ona stadon in miedükam semik, sodas men balatik äkanon lonülön oke bligädi, ad kobükön ed ad davevestigön oni; bligäd at binon nemögik tefü el 'Esperanto' lo lemöd literata onik.

I jenotem Vpa. binon küpädik, bi pos steif mödik dü tumyels anik ädavedükon mö naed balid mufi bevünetik yufapükik, bi täno ün tim glora vemikün ona pädrefon fa mifät badikün dub mijenots tel, bi too fovo pälaibinükon fa slopons aiplu äläsiköls, jüs fino dokan 'Arie de Jong' in Nedän ajafädöm one dub bevob sevädi bosik.

Vp. pedatikon ün yel: 1879 fa hiel 'Johann Martin Schleyer', ettimo pädan romanakatulik in vilag 'Litzelstetten' (Badän). El 'Schleyer' pimotom tü: 1831, gustul degid⁴ in vilag 'Oberlauda' (Badän) as son tidala 'Philipp Schleyer'. Isevädikom as pükinolän gudik. El 'Schleyer' elautom poedotis in püks vel, e lautotis prosadik in püks: 25. Ya ün yel: 1877 isteifom, ad fomön yufapüki nemü el 'Dolmetsch-Sprache' (pük nätäpretik) se netapüks veütikün mäls Yuropa.

Ün yel: 1879, (bai penets lönik ela 'Schleyer') ün mätzulaneit, keli ibelifom nenslipiko, fom e stuk lölöfiks Vpa. ädavedon tiko lo om. Ettimo el 'Schleyer' no nog äsevom, das bü om, ünü tumyels plu tels, mens mödik ivobons töbiko, ad jäfön yufapüki bevünetik. Tü 1879, mätzul 31id äläutom skäti gramata, e nu äprimom lezeliko, ad jäfön ko daglof püka at, e ko tradut lautotas smalik ini Vp. Blufis pülik at äpübom in el 'Sionsharfe' (siunahap): periodagased pro poed katulik, kel pifünon ün yel: 1876 fa el 'Schleyer', kel i ädunodom as reakan ona.

In nüm: 35, (ün mayul: 1879) periodagaseda at Vpapenäd balid äpubon as läükot tiädü 'Entwurf einer Weltsprache und Weltgrammatik' (Disin püka e gramata pro menef valodik). Läükot at äninädon stabalonis Vpa. e blufasetis balid. Se reidanef ela 'Sionsharfe' Vp. ädageton slopanis balid. Dub yegeds gönik in gasesds anik pük nulik ädalabon finü yel: 1879 ya slopanefi

¹ Pöl, verätiko: bevü.

² bevü

³ Pöl; verätiko: pabüköl.

⁴ Pöl, verätiko: yulul degjölid.

smalik, pato in Deutän sulüdik ed in Lösterän-Macarän. Vü¹ Vpans balid tuvobs hielis ‘G. Banfi’ (Macarän), e ‘Karl Lenze’ sa lädi ‘Wolter’ (Deutän), as Vpans veütik tefü jenotem Vpa.

Ûn florüp yela: 1880 dabükot balid gramata e vödabuka äpubons. Vödastok Vp. äbinädon mö vöds: 2782. Pas nu el ‘Schleyer’ ävälom vödi ‘Volapük’ asä nemi püka. Pub bukas at ädavedükon valöpo stuni, e nu plä gasesds Deutäna i gasesds länas votik änotükons yegeedis gönik dö pük nulik. Dub dun at slopan Vpa. ämödikumons so vemo, das buks bofik päselons lölöfiko ya pos muls mäl. Ai nog el ‘Sionsharfe’ pägebom as gased Vpamufa, kel nu ya älabon stabi gudik in Deutän sulüdik. In läns mäl votiks Yuropa, in Merop ed in Siyop föfik leigo ya slopan balatik ädabinons. Dokan ‘Moritz Obhlidal’ in zif ‘Wien’: man vemo veütik in jenotem latikum Vpa., äslopom ya ün yel: 1880 Vpi.

Tü 1881, yanul balid nüm balid ela ‘Weltspracheblatt-Volapükabled’ ela ‘Schleyer’ päpübom dese vilag ‘Litzelstetten’ bi el ‘Sionsharfe’ no fovo äsaidon pro slopanef ai plu gloföf Vpa. In zif ‘Ohio’ (Tats Pebalöl) periodagased ya ijafon dilädi laidik pro tid Vpa. Profäsooran ‘Büchler’ äjenükom in zif ‘Heilbronn’ spikädi notidik balid dö Vp., e suno pos atos bukil omik dö spikäd at äpubon in zif ‘Tübingen’. Hiel ‘Lenze’ äpübom in zif ‘Zürich’ bukili stenografik ko läükot Volapükik. Ai plu gasesds Deutänik e no-Deutäniks äkomandons Vpi. Slopanef püka änämikumon laiduliko in Deutän sulüdik, e dese läns at ästäänükon oki nu i in Lalsasän, in Deutän vesüdik, e boso pülikumo in Deutän retik. In läns votik ti valiks Yuropa Vpans balatik nu ädabinons. Mans latikumo vemo veütiks: profäsooran ‘Büchler’, dokan ‘Müller’ se ‘Calw’ e tidal ‘Fieweger’, (valiks Deutänans), äslopons Vpi. ün yel: 1881.

Ûn yel: 1882 Vp. älabon in Deutän ya slopanis plu: 500. Räktooran ‘Fieweger’ älautom Vpaläükotis pro nüms zül ela ‘Stenographisches Sonntagsblatt’ (Sudelagased stenografik), kel päpübom in zif ‘Breslau’. Ûn prilul dabükot telid Vpagramata äpubon, e suno pos on gramat Svedänapükik-Volapükik äsökon. Vpaklub balid päfünon in el ‘Alberweiler’ (Vürtän). Ûnü muls anik Vpaklubs ädavedons nog in zifs ‘Breslau’ e ‘Wien’; fino klub folid päfünon in ‘Ankarsrum’ (Svedän). In ‘Schemmersberg’ Vpakobikam notidik telid päjenükon, e poso kobikam notidik in zif ‘Berlin’. Gasesds labü benorepüt bevünetik äkomandons nu Vpi. Vpans sevädik mödik äpubons nu mö naed balid in Vpamuf; mans veütikün vü² ons äbinoms: dokan ‘Rupert Kniele’, dokan ‘Müller’ (Dächingen) ed el ‘Josef Bernhaupt’ (Süriyän). Vp. inüdranon ini läns kulivik valik.

Ûn yanul yela: 1883 Vpagased telid äpubon in zif ‘Breslau’, tiädü ‘Weltspracheklubs’ (Volapükaklubs); as redakan ona el ‘Fieweger’ ädunodom. Tü prilul 23id el ‘Netafed Vürtänik’ päfünon in zif ‘Ulm’, e suno pos fün oka fed at älabon limanis plu: 400. Pos fün feda Vpakobikam notidik päjenükon us; jenots at pämäniotons in gasesds ti valiks Deutäna sulüdik. Dub atos el ‘Netafed Vürtänik’ ädage-ton limanis nulik mödik. Ûn yulul kobikam notidik päjenükon in zif ‘Konstanz’, ed ün tobul kobikam in el ‘Buchau’ äsökon lo komans plu: 300. In el ‘Böblingen-Sindelfingen’ Vpaklub gretik ädavedon. Propagidapenäds smalik ela ‘Bernhaupt’ äpubons in Deutänapük, in Litaliyänapük ed in Nedänapük; äyufons vemo pö daved Vpamufa in läns lätiko pemäniotöls. Mö naed balid Vpaliterat pämodükumon vemo. Vödabuk ela ‘Schleyer’ äpubon mö diläds tel, ed äninädon nu vödis plu: 10.000. Dabükots kilid e folid Vpagramata päpübons. Spikäds tel dö Vp., fa els ‘Bernhaupt’ e dokan ‘Obhlidal’ pilautöls, äpubons as propagidapenäds. El ‘Fieweger’ äpübom penädis balid elas ‘Weltsprachliche Dialoge’ (Telspikots Vpik.) oma. Vp. ädalabon in Deutän ya slopanis plu: 2.000, e valöpo daglof ona äbinon gönik dub yuf gasesdas mödik.

Vpans vemo mödiks, kels latikumo ägetons sevädi in Vpajenotem, nu äslopons mufi Vpik. Kanob te nemön manis veütikün: tidan ‘Starck’, profäsooran ‘von Soden’, tidan ‘Gutensohn’, baonan ‘von Weiden’, e fino lautan ‘Leopold Einstein’, kel ävobedom leziliko pro Vp. in Bayän.

Benoseks Vpa ün yel: 1884 äbinons gretikum ka ün yels büik luls valodo. Num slopanas äfolon oki. Lediniko in Nedän proged gretik äjonon oki; us Vpaklubs: 12 päfünons, vü³ ons klub

---

¹ Bevü

² bevü

³ bevü

in 'Rotterdam' älabon limanis plu: 100. Profäoran 'Haastert' in 'Rotterdam' äpübom Vpagasedi Nedänik, (Vpagasedi kilid) tiädü 'Vpabled. In en over de Wereldtaal'. Vpaklubs votik ädavedons in: 'Kempton, Ravensburg, Ulm, Uberlingen, München, Saugau', ed in 'Heilbronn' (valiks in Deutän). In zifs vel ya tidodems notidik päjenükons, (dilo in juls privatik). Gaseds za: 100 änotükons yege dis komandik dö Vp. (Dido Vp. i päbekomipon u leno pämanioton dese daved oka fa dil gasedema). Kobikams notidik: 12 päjenükons ün yel: 1884.

Vpaliterat dönu pämodükumon vemo. El 'Gramat smalik' ela 'Schleyer' ya ipubon in püks difik: 10, ed el 'Paradigs' oma äpubons¹ mö dabükot folid. El 'Tidabuk Vpik' fa 'Haastert' e penäds gramatik votik vels ela 'Schleyer' äsökons onis. Täno mö naed balid muadapenäds Vpik päpübons: el 'Te tikäl' fa 'Schleyer', el 'Cogs valemäpükik' fa 'Kniele' ed el 'Minna de 'Barnhelm' (bai rigavödem hiela 'Kleist') fa 'Fieweger'. El 'Allgemeine Briefmarken-Anzeiger' (Nunian valemik pro konlet penedamäkas) in 'Wien' äninädon Vpadilädi laidik. Vödabuk Nedänik fa 'Voz' äpubon ya mö dabükot telid. Propagidapenäd fa 'Glogau' ed el 'Nunod dö Vpakongred balid' fa 'Kniele' finükons kedi Vpabukas e penädas ün yel: 1884.

As jenot veütikün yela: 1884 Vpakongred balid päjenükon in zif 'Friedrichshafen' tü gustul 25id jüesa 28id. Cifamü Vpans sevädik: dokan 'Obhlidal', tidan 'Starck' e baonan 'von Weiden' Vpans zao: 150 ikobokömons, dido mö pluamanum vemik se Deutän e se Lösterän. El 'Starck'sche Sammlung' (Konlet di 'Starck') gönü föd Vpa pästiton, e vobed kobädik nomik Vpanas valik päsludon. Dü kongred at Vp. pägebädon dilo as kosädapük.

Vü² slopan nulik mödik, profäoran 'August Kerckhoffs' äslopom Vpi ün yel: 1884; el 'Kerckhoffs' ägetom poso fluni vemikün pläämü el 'Schleyer' it.

II. Dese kongred balid jüi kongred telid in zif 'München'. (1885 jüesa 1887)

Dub kongred balid Vpa pük yunik at äreifon oke küpäli menas mödik, e nu äprogedon valöpo. Cifamü el 'Kerckhoffs' el 'Association française pour la propagation du Vp.' (Leklub Fransänik pro propagid Vpa.) päfünon in Fransän. Lü on, vü³ votikans, pösods vemo benorepütiks plu: 50 äduton, se räyuns nolava, tatacalanas, lekananas, se räyuns gasedimanas e dustodanas. Bi nu i gaseds sevädik, samo els 'Le Temps', 'Petit Journal' e 'La Liberté' äkomandons vemo Vpi. me yege dis mödik, ägeton in Fransän benosekis gretik. Dese Fransän Vp. änüdranon ini Spanyol, ini Portugän ed ini Belgän. I in läns votik num slopanas aiplu ämödikumon. In Svedän el 'Vpisten': Vpagased sevädik, ädavedon; redakan ona el 'Säterstrand' äbinom. Periodagaseds bofik: el 'Los Amichs Tintores' in 'Barcelona', ed el 'Stenographischer Courier' in zif 'Brieg' äninädon dese yel: 1885 Vpadilädis laidik.

Vpaklubs ädavedons vü⁴ votiks in 'Madrid, Paris, Nürnberg, Regensburg, Calw, Montabaur' ed in 'Neu-Otting'. In Nedän nu klubs: 20 ädabinons, e vü⁵ ons Vpaklubs in 'Amsterdam' ed in 'Rotterdam' älabons limanis a plu: 100. Tidodems päjenükons in tops plu: 50; in zif 'Nürnberg' pösods plu: 150 äkomons in tidodems. Pükinolavan sevädik 'Max Müller' äcedom (lo benoseks Vpa.) yufapüki somik dini mögik ä frutiki.

Ün yel: 1885 mans sökik, poso in Vpamuf vemo sevädiks, äslopoms Vpi: profäoran 'Winkler' e tidan 'Adriaanse' (bofiks in Nedän), profäoran 'Schnepper' in 'München' ed el 'Heyligers' in Belgän.

Literat Vpa. pämodükumon ün yel: 1885 so vemo, das penäd at fovo te nog oninädon tiäd is penädas veütikün. El 'Gramat Vpa' ela 'Schleyer' äpubon mö dabükot lolid; el 'Vödabuk Vpa.' mö dabükot kilid äninädon vödis: 12370. Zu penäds votik za: 12 päpübons fa el 'Schleyer'. Propagidapenäds päpübons fa lautans sökik: 'Banfi, Cholin, Chevard, Gascard, Goiginger, Kerckhoffs' e 'Waldmann'. Lautans sökik äpübons tidabukis Vpik: 'Iparraguirre, Kerckhoffs,

---

¹ äpubon

² Bevü

³ bevü

⁴ bevü

⁵ bevü

Lott, Obhlidal, Roller' (Tidabuk stenografik in Vp.), 'Seret, Sprague, van de Stadt, Starck, Teixeira, Verbrugh' e 'Zwaanswijk'. El 'Einstein' älautom eli 'Geschichte der weltsprachlichen Versuche' (Jenotem steifülas valemäpükik), el 'Kerckhoffs' äpübom eli 'Cours complet' (Tidodem lölöfik), ed el 'Fieweger' äpübom elis 'Telspikots valemäpükik' mö bukils vel in püks difik vel. Tidabuks lölöfik Vpa. nu ya ipubons pro Deutänans, Linglänans, Fransänans, Litaliyänans, Spanyolans, Portugänans, Rusänans e Nedänans.

Ün yel: 1885 el 'Schleyer' äfealotädöm de vilag 'Litzelstetten' ini zif 'Konstanz'. Us äfünom eli 'Bür zenodik Vpa.' (Bür zänodik Vpa.), kel ädabinon jüi deadamayel ela 'Schleyer' (ün yel 1912).

Ün yel: 1886 benosek Vpa äbinon dönu vemo gretik. Vpagaseds nulik: 5 ädavedons ün yel at. Ats äbinons: el 'Vereldsproket Vp.' (redakan 'Neovius'), el 'Timabled Vpik' in 'Puerto Rico' (red. 'Rodeck') el 'Le Vp.': gased sevädik ela 'Kerckhoffs', el 'Volapük' (red. 'Ferrando'), kel äpubon te dü brefüp, e fino sökian veütik ona, el 'Volapük' profäsorana 'Iparraguirre' in Spanyolans. Vpamuf ädalabon nu gasedis lönik: 9; a: 2 onas in Deutän ed in Spanyolans, ed a: 1 in Fransän, Nedän, Suomiyän, Svedän ed in Merop. In 'München' el 'Länafed Bayänik Vpa.' päfünon, kel älabon sunädo filialaklubis: 4. Cifamü profäsoran 'Schnepper' fed at ägeton suno veüti patik.

Ün yel: 1886 Vpaklubs sökik päfünons in Deutän: in 'Hamburg, Augsburg, Mannheim, Dächingen, München', (klubs: 2), 'Ludwigshafen, Pirmasens, Calw, Tölz, Kirchheimbolanden, Haidhausen, Schwarzenfeld' ed in 'Rohdalben'. In läns votik Vpaklubs ädavedons in 'Aalborg, Bordeaux, Bilbao, Fiqueras, Stockholm' (klubs: 2), 'Piadana, Terndrup, København' ed in 'Antwerpen'. As klub gretikün tefü num limanas, Vpaklub in 'Konstanz' ädavedon, kö lödöp nulik ela 'Schleyer' äbinon.

Vpaliterat ätelon oki ün yel: 1886. El 'Schleyer' ito äpübom penädis gretik u smalikis za: 20. Lised sökik literata votik leno binon lölöfik. Propagidapenäds Vpik pälaütöns fa els 'Devidé, Dormoy, Fischbach, Houyvet, Krafft, Luclier, Licherdopol, Neovius, Rösler' e 'Viela'. Vödabuks gretik päpübons fa els 'de Bruin' (Nedänapükik), 'Heyligers' (Nedänapükik), 'Kerckhoffs' (Fransänapükik), 'Vero' (Spanyänapükik), 'Bieck' (Rusänapükik), ed el 'Iparraguirre' (Spanyänapükik). Penäds gramatik u tidabuks äpubons in püks difik: 11, fa els 'Böhm, Cholin, Coste, Dumont, Gil, Hansen, Jouclier, Licherdopol, Malevolti, Renier, Aen, Rosenberg, Rosenthal, Svechnikow, Schnepper, Turkin, Wolff, Zuberia, Menet, Czernuschenko, Heyligers, Djemaladdin, Barazia, Verbrugh, Iparraguirre, Bieck, Starck' e 'Kerckhoffs'. Tefü literat patik penäds sökik mutons pamäniotön: el 'Pokakaled pro: 1886' ('Kniele'), el 'Tedaspod' ('Kniele'), els 'Yelabuks' (büks tel in Linglänapük ed in Fransänapük) fa 'Kerckhoffs', el 'Stenograf in Vp.' ('Lenze'), el 'Plägabuk' ('Bernhaupt'), el 'Magabs kil' (dokan 'Hermann') ed el 'Bagatelles' (Püls), pätradutöl se Vp. ini Fransänapük ('Dubois'). Igo musig ädünon Vpi.; valts tel, maleküm bal, galof bal e noateds votik mödik ko vödem Vpik äpubons ün yel: 1886. Is zuo nog mutob mäniotön dini bisarik; igo dustod e ted äpropagidons Vpi, dido in mod bisarik. Älofoy ed äseloy hätis di Vp., vinis di Vp, e leigo atos äjenon tefü stibs, lampads e dins mödik votik.

Tidodems Vpik päjenükons in zifs Yuropik plu: 100. In 'Paris' tidodems notidik: 15 päjenükons ün yel: 1886; aniks onas pävisitons fa lärnölans plu: 200. Tidodem patik pro calans: 121 leselidöpa sevädik: 'Grands Magasins' in 'Paris' pämänioton suvo in gaseds ettimik. Bai nunods se zifs mödik, tidodems at pävisitons nomädiko fa lärnölans: 50 jüesa: 100. Nitedäl vemik pro Vp. äjonon oki i dub visit gudik pötü spikäds notidik dö Vp. El 'Schnepper' äspikädöm in 'München' lo komans: 700; el 'Bieck' äspikädöm in 'Moskva' ed el 'Jouclier' in 'Bordeaux' lo komans a: 600. Vp. nu inüdranon igo ini jolaläns Frikopa e Siyopa, ed ini läns Meropa nolüdik, zänodik e sulüdika.

Tefü Vpans poso in jenotem vemo sevädiks, nemob te pösodis veütikün: dilekan 'van de Stadt', profäsoran 'Pozder', tatakonsälal 'Bieck', el 'Herold', dokan 'Börger', profäsoran

‘Kirchhoff’, el ‘Lott’ (se ‘Wien’), jibaonan ‘von Schneider-Arco’ e profasoran ‘Ujvard’. Gaseds plu: 200, vü¹ ons gaseds vemo sevädiks, änotükons in püks difik: 15 yegedis komandik dö Vp..

Gased alvigiko äpuböl ela ‘Klub kaenalas e bumavanas Lösteränikas’ in ‘Wien’ äfinükon ün yel: 1886 yegedi dö Vp. me set sökik: “Valöpo us, kö kuliv menik reigon, us i sevoy ya nemi ela ‘Schleyer’”.

Propagid gretik dü yel 1886 äjonon vobedi patik oka ün yel 1887. Vpagaseds nulik: 6 ädavedons ün yel at, e 4 onas ädagetons veüti patik pro proged fovik Vpa.. Ats äbinons: el ‘Nogan Vpik pro Belgän e Nedän’ (redakan ‘Heyligers’), el ‘Il Vp’ (redakan ‘Cattilio’) in Litaliyän, el ‘Vpagased’ dokana ‘Obhlidal’ in ‘Wien’ ed el ‘Cogabled Vpelas’ in ‘München’. Gaseds retik bofik: el ‘Vpabled Dänik’ (redakan ‘Enna’) ed el ‘Vpabled’ in ‘Aalborg’ jonons benosekis Vpa. in läns nolüdik Yuropa. As läükots patik äpubons dese yel: 1887: el ‘Gased pro Vp.’ in el ‘Wiener allgemeine Zeitung’, el ‘Vp.’ in el ‘Arnhem’sche Courant’, el ‘Spodel Vpik’ in el ‘Hamburger Korrespondent’ ed el ‘Volaspodel’ in el ‘The Office’: periodagased in Lamerikän. Periodagaseds sökik äninädons Vpadilädis laidik: el ‘Stenography’ in ‘Boston’, el ‘The English Mechanics’ ed el ‘L’étincelle électrique’.

Vpaklubs: 70 päfünons ün yel: 1887, e dub atos zänäd onas izesüdikon in läns anik. Kodü atos länafeds Vpik: 4 ädavedons ün yel: 1887 in Svedän, Belgän, Litaliyän ed in Spanyol. Vpaklubs pemäniotöl päfünons in tops sökik: in ‘Halle, Erfurt, Nürberg, Weimar, Krefeld, Berlin, Schweinfurt, Bamberg, Dresden, Aschaffenburg, Brandenburg, Crossen, Chemnitz, Bielefeld, Darmstadt, Dessau, Landshut, Weiden, Lollar, Lübeck, Flensburg, Stolp, Pausa, Stein, Windsheim’, ed in tops votik: 10 Deutäna. In läns votik Vpaklubs ädavedons in: ‘Zürich, St. Gallen, Torino, Fiume, Vercelli, Lemberg, Mährisch-Weisskirchen, Stockholm, Cleveland, Milwaukee, ‘Moskva’, La Rochelle, Raumo’ ed in tops votik: 21.

Literat Vpa. ämödükumon oki vemo ün yel: 1887. Dabükots telid (e foviks) bukas za: 65, vü² ons penäds: 15 ela ‘Schleyer’, no pelasumons ini liseds sökik. Propagidapenäds pälautons fa els: ‘Banfi, Enna, Ferretti, Hummler, Kniele, Sizeranne, Schnepfer, Devidé’, e dokan ‘Müller’. Vöduks gretik äpubons fa els: ‘Böhm’ (Rusänapük), ‘Liedbeck’ (Svedänapük), ‘Seppenhofer’ (Litaliyänapük), ‘Seret’ (Linglänapük), ‘Sprague’ (Linglänapük), e ‘Hansen’ (Danänapük). Penäds gramatik e tidabuks pälautons fa els: ‘Aen, Amoretti, Böhm, Bieck, Castillo, Cattilio, Colling, Dornbusch, Eadon, Einstein, Garcia, Grossmann, Grzybowski, Hain, Hansen, Hoffmann, Huebsch, Iwanowitsch, Kiamil, Kirchhoff, Lott, Liedbeck, Obhlidal’ e ‘Pöschl, Ochsenreither, Pflaumer, Piron, Rosenberger, Runström, Sandor, Sarazianne, Säterstrand, Sonnenschein, Speilmann, Scherzl, Schneid, Schridde, Toussaint’ e ‘Walther’. El ‘Schleyer’ äpubom penädis nulik za: 15. As literat patik penäds sökik äpubons: el ‘Dukiel Vpik da ‘München’ (Gross), el ‘Lised Vpanas mil’ (‘Hansen’), el ‘Magabuk ela ‘Andersen’ (‘Lederer’), el ‘Lised Vpanas’ ed el ‘Nunod dö Vpakongred telid’ (bofiks fa ‘Obhlidal’), el ‘Bibikos’ (‘Schleyer’) ed el ‘Vpakanits tel pro pianod’ (‘Schmitt’).

Mö naed balid taans Vpa äbitons ta Vp. ün yel: 1887 noe in gaseds, abi in penäds tefik. Profasoran ‘Kerckhoffs’ imobom menodis anik Vpa. in bukil omik labü tiäd ‘Examen critique’ (Xam krütik), e pos atos hiel ‘Steiner’: datikan ela ‘Pasingua’ (1885 jüesa 1889) ätatakom vemo Vpi. in penäd tefik oma (el ‘Der Vp.-Die Pasingua’). Leigo dokan ‘Lenz’ äbitom ta Vp. in penäd oma: el ‘Pasingua contra Vp.’. Hiel ‘Stempfl’: pädan katulik, kel in buk oka tiädü ‘Ausstellungen an dem Vp.’ (Dodams tefü Vp.) äplänom disini yufapükik lönik oma, labü nem ‘Myrana’, äkrütom in buk at Vpi. prolidiko ä negöniko. Lediniko krüt lautanas kil ätefon vödifomami in Vp., bi oms, tapladü ‘Schleyer’ ilovesumoms vödis sitas lönik nen brefükam se latin u se püks votik.

Yufapüks penemöl äbinons ye ito somo nelölöfiks, das Vpamuf, kel ebo ästadon in benosek vemik, no äsufon dämi seimik dub tatakas onas. Too omäniotobs nogna in kapit balidfovik vobedis latikum penädas at e penädas taanik votik.

---

¹ bevü

² bevü

As jenot veütikün ün yel: 1887 Vpakongred telid päjenükon in ‘München’ tü yulul 6id jüesa 9id. Cifef kongreda at äbinädon me profäSORAN ‘Kirchhoff’, graf ‘de Taufkirchen’, räktorAN ‘Fieweger’, me el ‘Julius Lott’ e dokAN ‘van de Stadt’. Komanef kongreda äbinon gretik e kongred at äjonon mö naed balid visiti vero bevünetiki. Menods pülik anik Vpa. päsludons, e fed valemik Vpa päpreparon, (disin at ye no äplöpon). Pro volf fovik Vpa kadäm päfunon, kel äbinädon mö limans: 29 se tats difik: 15. As cifs kadäma at els ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’ ädunodoms.

Se keds slopanas nulik ün yel: 1887 Vpans sökik äsevädikoms latikumo: profäSORAN ‘Hürzel’, kurakonsälal ‘Kramer’, profäSORAN ‘Arce Bodega’, dilekan ‘Pöschl’, dokAN ‘Schumm’, profäSORAN ‘Mehmke’, dokAN ‘Weiss’, el ‘Poletti’, dokAN ‘Thiessen’, dokAN ‘Stephanus’, profäSORAN ‘Champ-Rigot’ e lesiör ‘von Rylski’.

Is vilob nog mäniotön, das ün yel at stemanafs tel su flumed ‘Rhein’ älabons nemi ‘Volapük’.

Ün yel: 1887 vikodagol Vpa äläidulon, sodas gased Fransänik ‘Le Temps’ tü yanul 16id äfinükon yegedi dö Vp me set sökik: ‘Si jamais langue universelle a quelque chance de s’imposer au monde commerciale, c’est assurément celle-la’. (‘Üfü pük bevünetik seimik olabon mögodi ad pagebädön valemiko in jäfüds teda, tän fümiko pük at (Vp) orivon zeili at’.)

III. Proged fovik. Prim e volf krisida demü Vpakadäm

Yel: 1888 äblinon Vpe glori äkün¹ benoseka okik. Istäänükon oki in voled kulivik lölik, inüdranon ini Yapän e Tsyinän, igo ini Frikop zänik. El ‘Kniele’ ätäxetom slopanefi ona mö balions bal e lafik jüesa balions tel. In Vpagaseds anik num slopanas pänunädon mö balions tel jüesa balions kil. Sukoyös oke ito numi verätik slopanas ettimik bai nun tefik ela ‘Lott’ (posä no plu islopom Vpi), u bai nunod tefik ela ‘Academia pro Interlingua’, kels klüliko no gönons Vpi: nunons dö slopanef Vpa mö balion bal (leigodoyös kapiti XI). Alo äkanoy bo cedön Vpi püki labü fütür sefik.

I volf klubas e literata äblöfons benoseki gretik Vpa. Tefü klubs mödik uts, kels ädavedons ün yel: 1888, kanobs klüliko mäniotön is te klubis veütikün. Ädavedons in tops sökik: ‘Bern, ‘San Francisco, Málaga, Méjico, Banbury, Buxton, Göttingen, Fürth, Amberg, Eichstätt, Rothenburg, Remis, Charlottenburg, Basel, Upsala, Firenze, Hof, Zittau, Udine, Venezia, Salzburg, Würzburg, Kassel, Graz, Melbourne, Linz, Fulda, Hannover, Königsberg, Bayreuth, Milano, Plainfield, Walla Walla’ e ‘Aguas Calientes’.

Finü yel: 1888 Vpaklubs 257 ädabinons. Pö leod onas bai läns lised sökik ädavedon: in Deutän Vpaklubs 107 äbinons, (Badän mö 4, Vürtän mö 10, Bayän mö 47, e Deutän retik mö klubs: 46). Lösterän-Macarän älabon klubis: 21, Litaliyän klubis: 23, Spanyän e Portugän klubis: 9, Fransän klubis: 5, Jveizän klubis: 17, Belgän klubis: 3, Nedän klubis: 19, Linglän klubis: 4, Danän klubis: 9, Svedän e Norgän klubis: 15, Rusän klubis: 3, Lamerikän klubis: 13, Brasilän klubis: 2, Mexikän², Largäntän, Cilän, Kanadän, Tsyinän e Stralop älabons klubi a bali. Dub mödikumam Vpaklubas ün yel: 1888 länafeds ädavedons i in Lösterän, in Jveizän ed in Fransän.

Ettimo stad Vpa äbinon pato gönik in Deutän, Jveizän, Litaliyän ed in Fransän; täno Spanyän, Lösterän e läns nolüdik Yuropa äsökons onis.

Tidodems Vpik päjenükons ün yel: 1888 in tops: 1485. Is nuns anik tefü lärnölans sökons: in ‘Comegliana’ mö 1000, in ‘Wien’ (in tidodems leigüpik: 4) mö 2000, in ‘Darmstadt’ ed in ‘Nürnberg’ mö a 2000, in ‘Bern’ ed in Alexandria’ mö lärnölans: 150 tefädo: 110. In tops mödik tidodems at päjenükons in juls e gümnads, (pato in Spanyän e Litaliyän) ed in juls privatik as tidajäfüds nomik. Spikäds notidik e mäniots Vpa in gaseds Yuropik e Meropiks äjenons mö tumats mödik.

Vö! ün ettim äkanoy niludön, das Vpamuf, kel ädavedükon äsvo vefi lanäla, suno üdageton levikodi lonädik oka. Zän Vpamufa äbinädon mö profäSORANS e dokANS za: 600 gümnadas e niveras, mö tidans e klerans plu: 1000, mö pösods vemo benorepütiks mödiks se jäfüds teda,

¹ Sotüls mögik: “glori vemikün”, “glori löpikün”, “glori gretikün”, “stadi glorikün”.

² Verätiko: Mäxikän

dustoda, lekana e bolita, e mö pösods noubik mödik se läns kulivik valik. Nu Vpamuf valöpo päträiton fefiko as jenöf veütik.

Benosek vemik Vpa äjonon oki i dub mödikumam süpädik Vpagasedas. Bü gaseds votik valik mutobs is mäniotön gasedi ‘Zi vol lölik’, (redakan dokan ‘Lederer’), kel äpubon in ‘Berlin’ as Vpagased veütik gretik labü redak gudikün ünü yels Vpamufa balid. Ün yel: 1888 plä on nog Vpagaseds veütik votik: 6 ädavedons: el ‘Vpan nolik e nepaetik’, (redakan dokan ‘Weiss’) in ‘München’, el ‘Volaspodel’ in Litaliyän, el ‘Vpaflen jveizik’ in Jveizän, el ‘Vpabled tälik’ in Litaliyän, el ‘Nunel valemik’ in Linglän, ed el ‘Vpabled cinänik’ in Tsyinän. Vpagaseds sökik: 5 no ädegetons veüti patik, bi no äpubons dü tim lunik: el ‘Bevünetiks nuns konfidik’ in Svedän, el ‘Musam’ in Deutän, el ‘The Vp Herald’ in Tsyinän, el ‘Vpel nedänik’ in Nedän ed el ‘The Vp. Journal’ in Linglän. Gaseds u periodagaseds sökiks äninädons näibledis u dilädis Vpikis; päleodükons bai veüt okas: el ‘L’arte stenografica’ ed el ‘La Sicilia stenografica’, (bofiks in Litaliyän), el ‘Yomi Uri Jimbun’ in Yapän, el ‘The Amoy Gazette’ in Tsyinän, el ‘Schweizer Verkehrszeitung’ in Jveizän, el ‘The Voice’ in Lamerikän, el ‘L’étincelle électrique’ in Fransän, el ‘The English Mechanic’, el ‘Il Giovedì’ ed el ‘Phonographie Magazine’. Zuo nunods mödik Vpaklubas gretik äpubons nenomädiko.

Tidabuks u buks gramatik pälautons fa els: ‘van Aalst’ (3), ‘Amoretti’, ‘Beale’ (2), ‘Belé, Bertolini’ (2), ‘Braakman’ (2), ‘Brandowski, Brügel, Colling, Deller, Devidé, Enna, Eseriche, Fieweger, Foulques, Gebaur’ (2), ‘Giani, Gil, Gortner, Hain, Hansen, Harrison, Heine, von der Heyden’, e ‘Hoffmann’. Mäniot nemas retik no kanon fovön is, bi in tef at penäds plu: 100 äpubons.

Propagidapenäds pälautons fa els: ‘Bauer, Braun, Crovato, Ellis, Furlani, Gutensohn, Hain, Jasiewicz, Knuth, Krüger, Licherdopol, Masoero, Schefer, Scheyrer, Schmutz, Ukoy, Iparraguirre, Sortario’ e fa el ‘Lesed bevünetik Vpa’. (I lised at no binon lölöfik.)

Vödabuks gretik pälautons fa ‘Actis’ (Litaliyänapükik), fa ‘van der Heyden-Sasaki’ (Yapänapükik), fa ‘Linderfeld’ (Linglänapükik), fa ‘Pflaumer’ (Deutänapükik), fa ‘Poletti’ (Tsyinänapükik), fa ‘Ye yü lin’ (Tsyinänapükik), fa ‘Walther’ (Deutänapükik) e fa ‘Schleyer’ (Deutänapükik).

Ün yel: 1888 penäds sökik labü ninäd muadik u tidodik äpubons: ‘Tävaventürs’ hiela ‘Karl May’ fa ‘Baumann’, el ‘Divina comedia’, hiela ‘Dante’ in Vp., el ‘Fiedafonad’ fa ‘Feretti’, el ‘Natamilags tel’ fa ‘Gebaur’, el ‘Cögs nepölik’ fa ‘Pfundeis’, el ‘Dö bukav’ fa ‘Guigues’, el ‘Vomagledom’ fa ‘Gunert’, el ‘Konedas e konils’ fa ‘Hansen’, el ‘Konlet konedas’ fa ‘Hansen’, el ‘Kaen güma’ fa ‘Herbst’, el ‘Literat Vpik’ fa ‘Iparraguirre’, el ‘Plekabukil’ fa ‘Koglgruber’, el ‘Märs popa Deutik’ fa ‘Lederer’, el ‘Demag kapabomas’ fa dokan ‘Miess’, el ‘Nök Phönix’ fa ‘Pallier’, el ‘Kriton de Plato’ fa ‘Pozder’, el ‘Kanitabuk Vpik’ fa ‘Ruffert’, el ‘Böf pölamas’ fa ‘von Rylksi’, el ‘Pened balid gospelela’ fa ‘Schleyer’, el ‘Festonam fitas’ fa ‘Winkler’, el ‘El gleböb’ fa ‘Priazi’, el ‘Lied’ (jiela ‘Carmen Sylvia’) fa ‘Lederer’, el ‘In väläsälun’ fa ‘Schwarz’, el ‘Ven ta’ fa ‘Poletti’, el ‘Vinamaf gletik’ fa ‘Pozder’, el ‘Un oncle au Vp.’ fa ‘Denizot’, el ‘Jigam viena’ fa ‘Devidé’, el ‘Nef as nök’ (hiela ‘Lessing’) fa ‘Fieweger’, el ‘Kaled Vpa.’ fa ‘Kniele’, el ‘Lekaled Vpa’ fa ‘Spielmann’, el ‘Bericht über die Vp.-Ausstellung’ fa Vpaklub in ‘Leipzig’, el ‘Yelanunod’ fa ‘Vpaklub kademik’ in ‘München’, el ‘Tidabuk stenografä’ fa ‘de Isola’, el ‘Yelabuk pedipedelas’ fa ‘Kerckhoffs’, el ‘Libro de imagini’ fa ‘Villani’, el ‘Le fortunate disgracio’ fa ‘Foulques’, el ‘Agenda spécial des Vpistes’ fa Chéré, el ‘Tedaspod Vpik’ fa ‘Liedbeck’.

Literaliseds Vpik päpübons fa fiams bukatedik sökik: els ‘Jäger’ in ‘Frankfurt’, ‘Sigismond’ in ‘Berlin’, ‘Hasselbrink’ in ‘St. Gallen’, ‘Caspar’ in ‘Milwaukee’, ‘Löw’ in ‘Wien’ e fa fiam ‘Lindauer’ in ‘München’.

Noateds Vpik pro kanit u danüd pänoatädons fa els: ‘Champ-Rigot’, ‘Enna’ e ‘Komzak’. I lisedil at no binon lölöfik kodü def nunas tefik pö noateds anik.

Tefü Vp. yel 1888 äbinon vemo jenotaliegik. Dilo jenots äbinon gudiks, samo fün ela ‘Internationale Weltsprache-Mission’ (Lesed bevünetik Vpa). Fed at ekeyufon vemo pro stäänikam e proged Vpa.

Jenots votik anik ye ädämükons vemo Vpi. Ün yel: 1888 sevabo krisid balid Vpa äjenon in Bayän, ebo in län et labü benosek gretikün Vpamufa. Jenavans nemödik ut, kels üjäfons latikumo ko jenotem Vpa, eninükons krisidi at ya ini konflikt elas ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’. Atos no äbinon verätik. Nebenikam Vpa in Bayän ädavedon te dub feits vü Vpaklubs in ‘München’ ed in ‘Nürnberg’. Feits at äkodons, das limans klubas bofik dilo älüvons klubis at, u das äfünons klubis nulik. Pötü daväl cifa Vpik pro Bayän imoboy profäsorani ‘Schnepper’ pro cal at. Ven slopanas ela ‘Schnepper’ e taans moba at ärefons ini teläl, dinäds miik löpo pemäniotöls päninükons ini disput. Dub atos feitapenäds ela ‘Gutensohn’, ela ‘Kniele’, ela ‘Löw’ ed ela ‘Klub kademik’ in ‘München’ ädavedons. Fino klub nulik in ‘Nürnberg’, kel idavedon pos teil de Vpaklub usik, älüvon Vpamufi ed äslopon cifamü el ‘Einstein’ eli ‘Esperanto’, ün ettim nog smaliki. (Leigodoyös penädi ela ‘Lott’, tiädü: ‘Ist Vp. die beste Lösung?’ —, Vp. binon-li as disin gudikün?’ e gespiki ela ‘Kniele’ in penäd oka, tiädü: ‘Herr Einstein und La lingua internacia’.)

Mödiks Vpaklubas: 47 in Bayän äfinükons dabini okas kodü feits e säspetikams ats; klubs: 16, kels äfomons länafedi Bayänik, älaibinons ye ze gudiko dü yels krisida at jüesa yel: 1892.

Ün yel: 1888 tatak gretik taanas Vpa u taanas yufapüka alik äprimon. Penäds sökik: 11 tatakapenädas valodo: 12 pälautons in Deutän: el ‘Offenes Sendschreiben’ (Sirkülapenäd notidik) fa ‘Steiner’, el ‘Die reaktionär Tendenz’ fa ‘Hamel’, el ‘Das Phantom der Weltsprache’ fa dokan ‘E. Müller’, el ‘Vp. und deutsche Professoren’ fa ‘Römer’, el ‘Darf Vp. die Weltsprache werden?’ ed el ‘Kosmos’ (bofiks fa ‘Moser’), el ‘Über Weltsprache und Vp.’ fa ‘Stempf’, el ‘Der Weltsprache-Schwindel’ fa ‘Feyerabend’, el ‘Sprache ohne Worte’ fa ‘Kleinpaul’ e penäds votik: 2. Lautans at ud äpropagidoms nen plän pükavik alik eli ‘Pasingua’, eli ‘Myrana’, eli ‘Kosmos’, ud ätatakoms biedäliko yufapüki mekavik alik. Fe pükinolans sevädik ‘Schuchardt’ in ‘Graz’ ätablöfädöm tatakis at me penäds süperik kil; teläl ye äsvo pisovon in Deutän, ed äneleton dü degyels anik lanäli e vilöfi büätikis pro disin yufapükik alik.

In läns votik mödik Vp. ai nog ädageton benosekis. Us u no äsevoy bosü dö feits elas ‘Schleyer’ e ‘Kerckhoffs’, ud üfo äsevoy feiti manas bofik, no äkudoy vemo tefü on, ed äpropagidoy laidäliko e ko benosek laidiko Vpi. I finü yel: 1888 Vpans äspretons nog konfidiko vikodi fütürik püka okas.

Buk jenavik ela ‘Kniele’ äfinükon nunodi oka tü fin yela: 1888 e jenavabuk votik nonik kanon yufön obi dese prim yela: 1889. Ab leigod rezipik Vpagasedas ettimik, kels ninädons nunis vemo kuratikis ä prolidikis dö jen fovik in Vpamuf, mögükons fövoti kuratik Vpajenotema.

Nebenikam Vpa in Deutän, kel iprimon ün yel: 1888, us äläidulon. Plä els ‘Einstein’ e ‘Lott’ nu i el ‘Lenze’, balan Vpanas balid, ilüvom Vpi, ed äpropagidom in periodagased oka, in el ‘Interpetor’, disini nulik, fa om it pijaföli. Yufapüks nulik votik stabü Vp, samo el ‘Bopal’ ed el ‘Spelin’ ipubons, ed äkodons kofudi e säkuradükami in keds slopanas Deutänik. Propagid Vpa äläsikon vemo, e milats mödik slopanas nulik älüvons Vpamufi, klubs mödik äfinükons dabini okas.

Benoseks Vpa in läns votik no äkanons plaädön peri somik slopanas in Deutän. Kod nebenikama balid iprimon dub teläl Vpanas in Bayän, teläl at ye no nog älabon yumedi vemik ko feits tefü kadäm. Kanoy bo täxetön, das ya dub nebenikam at Vp iperon foldili bal slopanefa oka.

Ropobs nu nunodi at, kel voiko tefü tim oka duton lü fin yela: 1889. Ven vilobs suimön jeni fovik, mutobs balido jäfön ko klubs. Ün yel: 1889 Vpaklubs nulik: 40 päfünons, sevabo in els ‘Arnstadt, Bergen, Boston, Bayreuth, Barup, Breda, Chelsea, Dülmen, Ehingen, Eisenach, Erlangen, Hard, Klippinge, Kulmbach, Lauda, Lauingen, Linz-Urfahr, London, Miesbach, Passau, Pinerola, Rödby, Rohr, Röskilde, San Francisco, San Louis, Seifhennersdorf, Solothurn, Stuttgart, Thoreby, Treviso, Thurnaux, Trapani, Urach, Vaalse, Valtellina’ ed in ‘Wien’ (3).

Länafed balik bal päfünon ün yel: 1889, el ‘Reichsverband der deutschen Volapükans’, (Netafed Vpanas Deutänik). Mäniot teik füna at no saidon, bi jenots bü e pö fün at jonons obes kuratiko stadi kofuda. Kel idavedon ün yel: 1888 in Bayän, e kel usao istäänükon oki in Vpamuf valodik Deutäna. In kapit at dinäds tefü el ‘Reichsverband’ pomäniotons kludo nog mö naeds tel.

Ün yel: 1889 Vpagaseds nulik sökik ädavedons, kels peleodükons bai veüt okas: el 'Timapenäd Vpik' in Danän, el 'Nunal' in Litaliyän, el 'Nogan Vpik' in Belgän, el 'Volapük' in Lamerikän, el 'Internationale Correspondenz' in Deutän (as Vpagased yudik balik bal, kel äsevädikon), el 'Volabled' in Litaliyän, el 'Vpabled Däna' in Danän, e Vpagaseds tel sökiks, kels äpubons te dü brefüp: el 'Vpabled Lienzik' in Lösterän ed el 'Volapük' in Danän. Näibleds Vpik äpubons in el 'Flensburger Nachrichten' (tiädü 'Nuns Vpik'), in el 'Hamburger Corespondent' (tiädü 'Spodel Vpik'), in el 'De Maasbode' (tiädü 'Volapük') ed in el 'The Altruist' (tiädü 'Vpabled de San Louis'). Vpadilädis älabons: el 'Nieuws van den Dag' (tiädü 'Volapük'), el 'El Instructor' in Mexikän¹ ed el 'The Office' in Linglän.

Ün yel: 1889 Vp ai nog ädalabon gasedis lönik: 23 e näibledis za: 12 in gaseds ud in periodagaseds votiks. In Deutän Vpagaseds benorepütik: 7 e näibleds: 4 äpubons. Leigodü Vp ai nog yufapüks votik älabons slopanefi vemo püliki.

Ab läsikam vemik Vpaprologida äjonon oki ya kleiliko pö penäds tefik ün yel: 1889. Lised brefik ninädon penädis fa els: 'Adriaanse, Belli, Elk, Arce Bodega, Lederer Ugarto, Vpakklub in 'Wien' e fa el 'Internationale Weltsprache-Mission'. Vödabuks gretik pälautons fa: 'Aen' (Danänapükik), fa 'Tommasi' (Litaliyänapükik) e fa 'Wood' (Linglänapükik). Penäds gramatik u tidabuks pälautons fa els: 'Bassi, Bertolini, Blanc, Brokenshire, Culik, Forti, Guerra, Hansen, Korwina, Krause, Plocek, Säterstrand, Schleyer (3), Tommasi, Völker' e 'Weissell'.

Ün yel: 1889 Vp. päatakön vemo in penäds sokik: el 'Drei Weltsprache-Systeme' (pro el 'Pasilingua') fa 'Steiner', el 'Weltsprachliche Zeit- und Streitfragen' (pro el 'Esperanto') fa 'Einstein', ed in el 'Spelin' (pro el 'Spelin') fa 'Strauss'. Penäd labü krüts valemik pälauton fa 'Pietzker'. Fino penäd fa profäoran 'Winkler' äpubon tiädü 'Opstellen over de Wereldtaal' kel äninädon mobis tefü gudükumam vödabuka Vpik. Jelodapenäds tefik pälautons fa sanan 'Kniele' (el 'Kongef bevünetik'), e fa dokan 'Müller' (el 'Erklärungen eines alten Vpans'), (Stets Vpana bäldädik). El 'Feretti' ätradutom penädis fol se Vp. ini Litaliyänapük, (els 'La comedia', 'Dona Sol', 'Il Masso', ed el 'Il Dolore'). Yelanunods, yelabuks u kaleds Vpiks päpübons fa Vpafed Litaliyänik, fa Länafed Bayänik, fa Vpafed Belgänik, fa el 'Vpakklub kademik in 'München', fa el 'Kerckhoffs' e fa el 'Spielmann'. Lised Vpaklubas, lised Vpanas e lised dajonäda Vpik pälauton fa els 'Lederer', 'Rosenberger' e 'Leiner'.

Lised penädas muadik e tidodikas äbinon dönu vemo gretik. Äninädon penädis sökik: el 'Svanavilgin' fa 'Scheyrer', el 'Declaration of Independence' fa 'Huebsch', el 'Läkel de Kolmar' fa 'Baron', el 'Eine Probe auf die Leistungsfähigkeit des Vp.' fa 'Börger', el 'Liko leson Filedor päkidom' fa 'Devidé', el 'Fatas tid' (se talmud) fa 'Elk', el 'Plekabukil' fa 'Gireme', el 'Pükeds de Salomon' fa 'Huebsch', el 'Kaled Vpik' ed el 'Das erste Jahrzehnt des Vp.' (bofiks fa 'Kniele'), el 'Konils tum' fa 'Koggruber', el 'Lofüdänatäv', (lebuk vemo nitedik) fa dokan 'Lederer', el 'Flolemils', (poedots) fa tatakonsälal 'Madarassy', e 'Roland vutafulik' fa 'Neymon de Neyfeldt', el 'Tacitus dö seit' fa 'Pflaumer', el 'Fabs in Vp. ed in püks zül' fa 'Rasch', en 'Munadaeg' fa 'Rosenberger', el 'Bibikos' fa 'Schleyer', el 'Da vol' fa 'Schwarz', el 'Konils Vpik' fa 'Urquijo' ed el 'Vp. e medinav' fa profäoran 'Winkler'.

Tefü Vpajenotem yel: 1889 äbinon vemo veütik. Nebaläl rezipik elas 'Schleyer' e 'Kerckhoffs' pänotükom primo te in el 'Vpabled zenodik' ela 'Schleyer' ed in Vpagaseds votik anik. Palets bofik in Vpamuf ädavälons nu te limanis somik ini Vpakadäm, kels äslopons paleti tefik. Ven fino el 'Kerckhoffs' äpreparom Vpakongredi kilid, kel ösöton pojenükön in zif 'Paris', mans bofik äreafooms ini neflenam notik. El 'Schleyer' ästetom nelonöfiki kongredi fütürik at sa sludis usik. Täno älevüdom kadämanis paleta lönik oma pro kobikam in el 'Allmendingen' tü 1889, mayul 12id. Kobikam at äzepon te dili pülük votükamas ut, kels piflagons fa slopanas ela 'Kerckhoffs', e kels ya pigeädons in penäds ela 'Kerckhoffs', ela 'Pflaumer', ela 'Walther' ed in gased 'Le Volapük'.

Kongred kilid Vpa kludo päjenükön ta vil ela 'Schleyer' tü 1889, gustul 19id jüesa 21id in 'Paris'. Leigoäs pötü kongred telid in 'München', i in 'Paris' Vp. dönu pägebädön as kosädapük

¹ Mäxikän

kongreda. Ta spet valemik Vpanas kongred at no äsludon votükamis staböfik sunädik. Dub atos hiel 'Sprague': liman Lamerikänik kongreda äplöpom nogna, ad neletön neflenami cifas bofik Vpamufa, tefädo ad zögädön oni.

Flag ad jenükön votastidis nu ye itonon, e dil gretik slopanefa äsponon nemu votükami no pülüki, (samo: moükami fomas ömik se püks germik, pato pö vödidefomams, e moükami dinas sümik votik). Negöniko el 'Kerckhoffs' ämutom jäfön ko mobs e sluds mödik kadämanas, e dun at äflagon timi mödik. Palet ela 'Schleyer' valiko no ädemon duni e sludis kadäma, ed äpropagidon laidäliko Vpi rigik. Slopanef kadäma, kel vütimo ituvon yufi Vpagasedas veütik anik, ävobedon fe leigo nog pro Vp. rigik; kodü spet votastidas propagid at ye aiplu äläsikon. Dub atos Vp. pädamükon vemo i in läns no-Deutäniks.

Mal stada miik Vpamufa ettimik in Deutän palofon dub jenots bü e pö fün ela 'Netafed Vpik' in Deutän. Ya ün yel: 1888 grups flunilabik in Deutän, cifamü dokan 'Thiessen' ijäfons leziliko pro fün feda at. Kodü feits tefü profäoran 'Schnepper' (as cif Vpik pro Bayän), el 'Schleyer' äslopom paleti taanas ela 'Schnepper', e dub atos fün netafeda Deutänik ai dönu päzögon. Fino fün at ga päjenükon in 'Leipzig' ün: 1889, dekul 29id. Ün tim at nog Vpaklubs: 79 ädabinons in Deutän; ün tim balid ye Vpaklubs te: 17 äbalons okis in el 'Netafed'. Nunod dö fün feda at no pänotükon in el 'Vpabled zenodik' ela 'Schleyer', bi profäoran 'Schnepper' pidavälom ini cifef ela 'Netafed Vpik'.

Dub jenots at kanoy kludön, das ettimo ya Vp. iperon dili gretik slopanefa oka, e das pato luslopans ti valiks ya dönu ilüvons Vpamufi finü yel: 1889.

Yel: 1890 äblinon Vpamufe fovo nebenikami vemik, kel jonon oki in lised klubas nulik, ed in literataliseds yela at. Vpaklubs te: 15 päfünons in els: 'Amsterdam, Boonsboro, Brussel, Gent, Heidelberg, Heilbronn, Hildesheim, Reichenhall Reutlingen, Roma, St. Blasien, Steyr, Stuttgart, Tilburg' ed in 'Trattenbach'. Zu nog el 'Länafed Vpik pro Lamerikän nolüdik' ed el 'Länafed Vpik Nedäna' päfünons.

Propagidapenäds pälautons fa els 'Erat' e 'Heyligers'. Penäds gramatik e tidabuks pälautons fa els 'Czernushenko, Klemm, Post, Barazia, Theuerner' e fa Vpaklub Nedänik. Pö vödabuks gretik tuvobs lautanis: 'Lepik' (Suomiyänapükik), ed eli 'Mattei' (Litaliyänapükik).

Lised literata votik äbinon ye ai nog gretik. Yelanunods e yelabuks pälautons fa el 'Haastert', fa el 'Vpaklub in München', fa el 'Colling' ed el 'Inklaar'. Penäds poedik tel pälautons fa el 'de Madarassy', (els 'Löfamagabs' e 'Zübimableds'). Penäds smalikum kils päpübons fa 'Schleyer', (el 'Nobälük men', el 'Bukil deviedas' ed el 'Bukil tumabledik'). Penäds tel dokana 'Hermann' äninädons leigo poedotis, (el 'Sonetas festun' ed el 'Flolemil kanitas'). Penäds votik sökik nog päpübons: el 'Rab' (hiela 'E. A. Poe') fa 'Davis', el 'Musamef musigälük' fa 'Schmitt', el 'Glulonadoküm' fa 'Wood', el 'Poedots' fa 'Dabelstein', el 'Koyulot ela Katilina' fa dokan 'Hermann', el 'Jön blägik' fa 'Benton', el 'Gudikos tefü vom' fa 'Zampelli', el 'Lad pepölädöl' fa 'Devidé', el 'Konlet fotogafotas' fa 'Hansen', el 'La fontana' fa 'Bertolini', el 'Bumastöf' fa 'Winkler' ed el 'Schleyer-Biographie' fa 'Hartmann' e 'Hauck.'

Jelodapenäds pälautons fa 'Bernhaupt' e fa 'Madarassy'. As penäd veütik el 'Glamat nomik' päpübön, ed äkodon neflenami notik rezipik elas 'Schleyer' e 'Kerckhoffs'. Fino dokan 'Beermann' äpübom eli 'Studien zu Schleyers Weltsprache' oka, in kel fe ädeimom Vpi; el 'Beermann' äbitom vemo jäfüdisevik ä nen lukrüts kösömik lautanas votik.

Tefü jenots patik ün yel veütik at mutob mäniotön, das el 'Schleyer' pos pub ela 'Glamat nomik' änotükom ün: 1890, febul steti ta kadäm. Ün: 1890, mayul ädavedükom kadämi lölöfiko nuliki, kel tü: 1890, gustul: 18 äjenükon in zif 'Konstanz' kobikami balid oka. Suno pos kobikam at Vpans vel, büäto vemo sevädiks in Vpamuf, pämoükons se liseds limanas. Ün yunul yela: 1890, pos lüyüm ela 'Länafed Vürtänik', el 'Rechsverband der deutschen Vpans' (Netafed Vpanas Deutänik) äbinädön mö Vpaklubs nemu: 27. Klubs at ädabinons in els: 'Berlin, Böblingen, Calw, Cannstatt, Ehingen, Halle, Hannover, Heilbronn, Königsberg, Leipzig, München (Klub kademik), München-Haidhausen, Pfarrkirchen, Reutlingen, Rothenburg, Stolp, Stuttgart (el 'Burschenschaftlicher Verein'), Stuttgart II, Saulgau, Trostberg, Ulm, Urach, el 'Länafed Vürtänik', 'Weiden' e 'Weimar'. Plä klubs at nog Vpaklubs sökik ädabinons in

Deutän, in els: 'Altenburg, Aschaffenburg, Bielefeld, Bayreuth, Breslau, Frankfurt am Main, Griesbach, Hildesheim, Heidelberg, Hamburg, Kassel, Köln, Konstanz, Kulmbach, München (Klub balid), Nürnberg (Klub nolik), Passau, Reichenhall, St. Blasien, Stadtsteinach' e 'Thurnau'. No esevädikos, va klubs at dilo nog ädutons lü el 'Netafed Deutänik', bi fed at äfinükon nenretodiko dabini oka tü fin yela: 1890 u tü prim yela: 1891. Vpaklubs kil u fols baiko defons in liseds bofik at. Alo liseds at jonons saidiko nebenikami Vpamufa in Deutän.

Tü fin yela: 1890 Vp iperon lafi slopanas oka.

IV. Dese krisid jü nebenikam jenöfik (1891 jüesa 1893)

Ün yel: 1891 spet e stebed äreigons in Vpamuf. Vpagaseds ettimik nunons obis dö palets fol in Vpamuf; obs ye mutobs demön paletis te folis¹, bi palets retik tel ya no plu ädutons lü slopanef Vpa, tefädo bi ya äbesteifons jafi püka lölöfiko votika. Kodü feits paletas at propagid Vpa äläsikon ai plu, e so i läsikam laidik slopanas äsökon. Vpaklubs nulik te: 14 päfünons in els: 'Amsterdam, Beneden Para, Graz, Hohenberg, Karlsruhe III, Leitmeritz, Milano (Mäkavaklub), Mühlheim, Purmerend, Sonthofen, San Louis, Trapani, Pretoria' e 'Worcester'.

To dins miik valik no daloy spikön dö fail süpik Vpa, äsä lautans ömik poso älesagons atosi. Pläämü el 'Netafed Svedänik' länafeds retik: 14 nog ädabinons in stad ze gudik. Ün yel 1890 Vpamuf go ädalabon gasedis: 27, du ün yel: 1888, ven Vp irivon stadi gönükün, gaseds te: 25 idabinons.

Ün yel: 1891 leigo nog gaseds: 27 äpubons, kels panumädons is ko nüns sökaleodik, ad brefükümön dub mod at lisedis votik nog osökölis.

Lised gasedas at ninädon elis: 1. 'Vpabled zenodik' ela 'Schleyer', 2. 'Kosmopolan' (Laustralän), 3. 'Timapenäd Vpik' (Danän), 4. 'Vpabled cinänik' (Tsyinän), 5. 'Vpaklubs' (Deutän), 6. 'Vpan melopik' (Lamerikän), 7. 'Vpagased jvabänik' (Deutän), 8. 'Zi vol lölik' (Deutän), 9. 'Nogan Vpik' (Belgän), 10. 'Nunal nulik' (Litaliyän), 11. 'Volapük' (Spanyän), 12. 'La Arte stenografica' (Litaliyän), 13. 'La Sicilia stenografica' (Litaliyän), (nüms: 12 e 13 in püks kil ko Volapük), 14. 'Mäkavabled' (Litaliyän), 15. 'Timbrofilul' (Rumän), 16. 'Gased bevünetik' (Lamerikän), 17. 'Internationale Correspondenz' (Deutän), 18. 'Jveizapot' (Jveizän), 19. 'La Normandie stenografique' (Fransän), 20. 'Pakamabled' (Nedän), 21. 'Volabled' (Litaliyän), 22. 'Volanunel' (Bömän), 23. 'Volapük' (Lamerikän), 24. 'Volapük' (Nedän), 25. 'Volapükagased Löstänik' (Lösterän), 26. 'Vpan nolik' (Deutän) e 27. 'Nunots dö Vpaklubs' (Deutän).

Tefü lised at vilob mäniotön, das gaseds labü nüms: 1 jüesa 11, 16 jüesa 18, 20 jüesa 23, e: 25 jüesa 26 ädabinons as Vpagaseds teik. Gaseds retik äpubons as näibleds gasedas u periodagasedas votikas. Gaseds labü nüms: 3, 8, 9, 16, 23, 25 e 26 ädutons lü taätanef, lü slopanef kadäma ela 'Kerckhoffs'.

Ün yel: 1891 propagidapenäd balik bal päpübön fa Vpacif ela 'Rhode Island'. Tidapenäds pälautons fa els: 'Barazia, Blanchard, Cifel plo Rhode Island, Haastert' e 'Poletti'. Vödabuks gretik päpübons fa 'Mitchell' e fa 'Post' (bofiks in Linglänapük). El 'Schleyer' äpübom vödabukis smalikum: 3. Yelabuks e nunods päpübons fa 'Medgiyesi', fa 'van de Stadt' e fa el 'Vpaklub valemik' in Nedän. As penäds gretik, labü ninäd muadik u tidodik äpubons: el 'Bienalak' hiela 'Storm' fa 'Borggreve', el 'Divs belema Tatra' fa 'Gebaur', el 'Liko Jetje päkidof' fa 'Glogau', el 'Jipulakrig' fa 'Plocek', el 'Namabuk musama' fa els 'Zampelli' e 'Tommasi', el 'Pesevan elsik' fa 'van de Stadt'. Zu penäds smalik sümik: 2 pälautons fa läd 'Benton', (els 'Ninovag' e 'Yagaventürs'). In tanäds lüxüodik äpubons: el 'Manuel en trente langues' fa 'Poussie', el 'Tedaspod' fa 'Langenscheidt', ed el 'Der kaufmännische Vpist' fa 'Heine'. Penäds retik ün yel: 1891 pepüböls abinädons me: el 'Sits bifü Vp.' fa 'de Hoon', el 'Ployeg dö vödaked kiemik' fa 'Siboni', el 'Übersicht über die 264 Volapük-Vereine' fa 'Zink', e me penäds tel, kels äninädons krütis ta Vp: el 'Eine Gemeinschaft der Kulturvölker' (krüt in kapit kilid), ed el 'Spelin' fa 'Bauer'.

¹ Pöl, verätiko: telis

Yel: 1891 äblinon Vpe dönu nebenikami vemik. Tefü votükams in Vp kadäm cifamü el ‘Kerckhoffs’ iprogedon te vemo nevifiko sis kongred in ‘Paris’. Pläamü penäd: ‘Glamat nomik’ te nog nüms tel ela ‘Calabled kadema’ ipubons sis yel: 1890 as literat balik, kel äjonon boso prolidiko votükamis kadäma. Poso el ‘Kerckhoffs’ iperon fümäli oka, ed äblibom tefü Vp ti nevbik.

Igo el ‘Vödabuk Vpa’ fa ‘Pflaumer’: penäd vemo nitedik stabü daceds ela ‘Kerckhoffs’, no päfrutidon pro vob fovik kadäma. As kludod nevoba at fino äjenos, das igo slopanz zilikün kadäma bäldik äsäslopons faviko paleti at Vpamufa, e das plunum onas äreafon ini lindif tefü yufapüks valik. To jenots valik at el ‘Schleyer’ äcedom votükamis kadäma duni somo badiki, das ämoukom eli ‘Kerckhoffs’ ün mätzul yela: 1891 se liseds Vpanas. Dun at ädavedükon nebenikami levemik Vpa in Fransän, in Belgän Fransänapükik e fovo in Spanyän e Portugän.

Do Vp nu äbenikon in Lamerikän, e do i ädageton benosekis in läns plödo-Yuropiks, ga no äkanon leigükön me ats peri slopanas in Yurop. I votükams ut, kelis nu el ‘Schleyer’ ito idunom tefü vödabuk e gramat Vpiks, in taed ta kadäm bäldik, e kelis änotükom ün dekul yela: 1891, no äjonons okis lölöfiko as gudükumams; güö! dü yels mödik äblinons kofudi ini literat posik Vpa, ed ebo jen at ai pibedredon fa el ‘Schleyer’.

Daloy bo niludön, das finü yel: 1891 Vp ya iperon foldilis kil slopanas ona.

To dinäds miik valik dönu Vpaklubs: 21 päfünons ün yel: 1892. Tops onas äbinons: els ‘Brussel’ (Klubs tel), ‘Chicago, Durlach, Ebersdorf, Evergen, Friburg (Jveizän), Hongkong, Ispahan, Ledeberg, Lustenau, Nürnberg (Vpaklub nulik), Oudenaarde, Rankeweil, Satteins, Schwäbisch Gmünd, Solothurn (Klub telid), Thourout (Klubs tel), Topeka’ e ‘Waerschoot’.

In Deutän te nog el ‘Länafed Vürtänik’ ädabinon; länafed plöda-Deutäniks vötiks: 11 nog äläidabinons, do num klubas okas iläsikon pluuneplu vemiko.

I lised gasedas jonon nebenikami Vpa ün yel: 1892. Ün: 1891 ai nog Vpagaseds: 27 ivobedons pro Vp, ün 1892 ye te nog Vpagaseds valodo: 17 ädabinons. Fe gaseds nulik: 3 idavedons: el ‘Dö pük bevünetik’ in Belgän, el ‘Vpagased bevünetik’ in Lösterän, ed el ‘Volaspodel’ in Lamerikän, güä gaseds labü nüms: 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, e: 27 (se lised gasedas ün yel: 1891) ifinükons dabini okas.

Leigo literat iläsikon vemo ün yel: 1892. Propagidapenäds a tels päpübons fa els ‘Sipser’ e ‘Negoro’, ed a bal els ‘Thurston’ e ‘Vendramin’. Tidapenäds pälautons fa els: ‘Cappelo, Creed, Dietrich, Eck, Gasparini, Gerlach, Schleyer’ e ‘Schrijnemakers’. Yelabuks päpübons fa ‘Poletti’, fa Vpaklub in ‘Leitmeritz’ e fa Vpaklub valemik in Nedän. Lised smalik literata votik binädon me el ‘Kanitüm dö glok’ fa ‘Dold’, el ‘Lefogs’ fa ‘Madarassy’, el ‘Tumabled’ fa ‘Schleyer’, el ‘Teun: neitagalan’ fa ‘Glogau’ ed el ‘Noated Vpik’ fa ‘Bernhaupt’. Mobis e krütis tefü Vp tuvoy in penäds sökik: el ‘Altes und Neues in der Weltsprache’ fa ‘Vad’, el ‘Vp, Spelin, Dil oma’ fa ‘Frost’, ed el ‘Fomam vödakeda’ fa ‘Scherzinger’.

Vp iläsikon laidiko i ün yel: 1892; no plu ädalabon slopanis: 100.000. Vpans lezilik nog votiks se gloratim isäslopons oni, ud ästeifülons gudükumami ona me yufapüks sümik nulik. Lanäl ün yels büik nu inepubon, propagid ti inosikon, e dil gretik slopanas büätik äreafon ini lindif nevbik. So stad Vpamufa in Yurop äbinon, ed ebo is Vp idalabon dili mu gretiküni slopanas oka.

Vp ädabinon ye ai nog as yufapük dareigik. Yufapüks mätedik büätik ona, el ‘Pasilingua’ ed el ‘Kosmos’ inepubons, e täno i pükadisins mätedik nulikum leigo pidrefons fa fät neveda. El ‘Esperanto’, kel sis yels anik ädabinon as mätedian riskädik balik Vpa, ädalabon slopanefi nog vemo smaliki.

Tü fin yela: 1892 Vp ädalabon nog klubis za: 90. Klubs 23 onas ädabinons in Deutän in: ‘Aschaffenburg, Berlin, Dresden, Durlach, Ehingen, Griesbach, Hamburg, Heidelberg, Karlsruhe, Konstanz, Königsberg, Kulmbach, Mühlheim, München (klubs tel), Osnabrück, Passau, Reutlingen, Saulgau, Sonthofen’ e ‘Schwäbisch Gmünd’. Lösterän ädalabon klubis: 15 in: ‘Budweis, Ebersdorf, Graz, Hohenberg, Kapfenberg, Kufstein, Leitmeritz, Linz-Urfahr, Rankeweil, Satteins, Salzburg, St. Pölten, Steyr, Triest’ e ‘Wien’. In Belgän klubis: 13 äbinons in: ‘Blankenberghe, Brugge, Brussel, Antwerpen, Dendermonde, Evergen, Gent, Lederberg, Liège,

Thourout, Verviers, Waerschoot' ed el 'Zenodaklub' in 'Antwerpen'. Litaliyän ädalabon klubis: 6, fols onas äbinons in 'Milano' e klub a bal in 'Napoli' e 'Bergamo'. In Nedän klubis: 5 ädabinons in 'Arnhem, Oudenaarde, Purmerend, Beneden Para' ed el 'Klub valemik'. Lamerikän ädalabon klubis: 4 in 'Chicago, St. Louis, Worcester' ed in 'Chautauqua'. Klubis: 2 Jvezäniks ädabinons in 'St. Gallen' e 'Solothurn'. Täno sökons: Fransän mö klubis tel in 'Paris' e 'Charanton', Rusän (klub in 'Petersburg'), Danän (in 'Köbenhavn'), Transvalän¹ (in 'Pretoria'), Tsyinän (in 'Hongkong') e Persän (in 'Ispahan'). Ret klubas <duon> lü tats votik anik. Yufü klubalised at okanobs suimön kuratiko fäti fovik Vpamufa gretik balid.

Primü yel: 1893 netafeds Vpik in Litaliyän ed in Spanyolän äfinükons dabini okas. Vpaklubs nulik te: 5 ädavedons ün yel at in: 'Borgia, Evora, Freiburg, Leipzig' (klub nulik) ed in 'Nürnberg' (klub kilid).

Ün yel: 1893 Vpagaseds: 11 nog päpübons, sevabo gaseds: 8 ya in lised yelas: 1891, e: 1892 penemöls, (el 'Kosmopolan', el 'Vpabled lezenodik' ela 'Schleyer', el 'Nuns blefik', el 'Timapenäd Vpik', el 'Vpabled cinänik' in Tsyinän, el 'Vpagased valemik' in Deutän, el 'Nünots de Linz-Urfahr' in Lösterän ed el 'Volaspodel'). Gaseds nulik sökik idavedons: el 'Volapük' in 'Hannover', el 'Vpan Belgänik' in Belgän ed el 'O Internacional' in Portugän. Zu nog el 'Zülags' kadäma bäldik äpubons nenomädiko.

Kadäm at idavälon tü: 1892, dekul: 14 hiel 'Rosenberger' se 'Petersburg' in Rusän as dilekan kadäma, posä el 'Kerckhoffs' iklemom cali at.

In penäds tefik posik ai dönu nun komädon, das el 'Kerckhoffs' pos feits kadäma ta el 'Schleyer' ilüvom fifümiko Vpi. Demü nuns neverätik at vilob notükön is jenädi kuratik. Pos sluds balid kadäma tefü votükams in Vp Vpans votik anik äloseitoms kadäme mobis nulik, kels aiplu üfagükons okis de Vp rigik, e kels fino no plu äsümons leigodü on. Bai ced ela 'Kerckhoffs' mobs at äseatons plödü gitods kadäma, kludo no äkanom zepön onis ed äjelodom nestipo stabis Vpa.

Kodü dun negitodik at el 'Kerckhoffs' ya iblibom ze nevobik dese fin yela: 1890. Suno pos tim at no fovo ädunodom as cif kadäma, e poso älüvom fifümiko oni. Kobü om flens Fransänik oma leigo äseditoms se kadäm bäldik, ed äkoedom laidabinön eli 'Association pour le Vp.' in 'Paris'. El 'Temps': delagased in 'Paris' älasumon nunodi (in nüm ona dätü: 1893, prilul: 30) dö kobikam Vpafeda at. Pö mäniot cifefa nulik tuvoy in nunod at nemis: 'Kerckhoffs, Guigues, Champ-Rigot, Poussie' e nemis votik anik. Dido palets votik bofik Vpa no älabons ün ettim kodedis seimik, ad notükön slopanes okas nuni at, bi netafed Fransänik äsvo ädabinon as zänodapalet no pälöfölv bevü² palet kadäma bäldik e palet ela 'Schleyer'. Kludo jenots at pämäniotons te neprolidiko in Vpagaseds tel. Ob: lautan penäda at no dalabob literati pebuköl Vpa at bai lonäds ela 'Kerckhoffs'; dalabob ye kadis anik se Fransän e se kolunäns Fransäna, kels pepenons bai pükasotül Vpik at, e kels pepenons ünü yels: 1905 jüesa 1912. Zu dalabob tidabuki pekopiedöl Vpa at, kel ninädon peneti: 'kopied'.

Sis daväl ela 'Rosenberger' el 'Timapenäd Vpik' in Danän ädunodon as calabled kadäma.

Literat Vpa ai plu äläsikon. Ün yel: 1893 propagidapenäds nonik äpubons. Tidapenäds te: 3 päpübons ün yel at fa: 'Guchtenaere', 'Ma-Tsao' e 'Schleyer'. Vödabuks valik: 8 pälautons fa 'Schleyer', (vödabuks noboinas, planas, minas, tugas e r.). Yelabuks päpübons fa Vpaklubs in Nedän ed in 'Leitmeritz'. Tefü penäds votik nemödik vilobs mäniotön is: eli 'Kligalefogs Yulopa' fa 'Huebsch', eli 'Vp. als Dolmetsch' fa 'Lederer', eli 'Büds sanlik' fa 'Schleyer' ed eli 'Die sogenannte Normal-Grammatik' leigo fa 'Schleyer'. Penäds sökik äjäfons krütiko ko Vp: el 'Il Vp., critici e abolitori' fa 'Gasparini', el 'Essays' fa 'Gustav Meyer' ed el 'Dil oma' fa 'Fieweger'.

I nebenikam Vpamufa äläidulon nen stop seimik ün yel: 1893. El 'Fieweger': balan Vpanas bäldädikün, ilüvom Vpi, ed ästeifülom votastidi ona me el 'Dil oma' omik. Kodü nebenikam laidik at nu i slopanes ela 'Schleyer' äflagons votükami staböfik Vpa. El 'Kniele', büäto slopan

¹ Pöl, verätiko: Transfalän

² Pöl, verätiko: vü

lezilikün ela 'Schleyer' ägebidükom igo eli 'Vpagased valemik' oka pro flags at, e dub atos flenam manas bofik änepubon ai plu.

V. El 'Volapükaklub valemik' e krisid telid. (1894 jüesa 1896)

Primü yel: 1894 Vpamuf pläämü ziläks smalik votik ädabinon te nog in Deutän, Lösterän, Jveizän, Belgän (dil Flamänapükik), in Nedän ed in Lamerikän. Nebenikam ilaidulon, e Vpamuf äbinädon te nog mö Vpans jäfedik za: 20.000. Num utanas, kels ästadons vü stebed e lindif, äbinon nog smalikum. Propagid Vpa no plu älabon veüti gretik. Literat (pläämü gasesds) fovo pekobükon periodiko demü läsikam vemik oka, kludo is pro period löpo pemäniotöl.

Propagidapenäds päpübons fa 'Lambert' e fa 'Heintzeler', (pro el 'Universal'). Tidapenäds pälautons fa: 'Becker, Mackensen, Scherzinger, Schleyer' (penäds tel) e fa 'Fieweger' (pro el 'Dil oma'). Vödabuk balik bal, el 'Vödabuk volik' päpübön fa 'Poletti'. Penäds: 7 penädas votik gretikas valodo: 19 päpübons fa 'Schleyer', (el 'Der allerheiligste Name Gottes', el 'Pükübs tälik-Vp', el 'Pükübs fransänik-Vp', el 'Pükübs rätoromanik-Vp', el 'Pükedavöds tälo-Vp', el 'Pükedavöds deuto-Vp', ed el 'Vöds medinabuka'). Yelabuks kil päpübons fa el 'Vpakklub Nedänik'. Muadapenäds gretik tel pälautons fa 'Kausch', (el 'Rosäfs foetik') e fa 'Schacherl' (el 'Al kulivavestig'). El 'Peerbolte' äpübom muadabukis smalik tel, (el 'Bevü pugs' ed el 'Flen obik Mond'). Buk ela 'Schuchardt' in 'Graz', (el 'Weltsprache und Weltsprachen'), e penäd fa 'Meisterhans' (el 'Eine Probe für Vp') päjonidükons pro jelod Vpa; leigo penäd ela 'Vpakklub in Graz', (el 'Tapük ta kadem') äjelodon Vpi lo tataks ömik. Fino penäds nog: 2 mutons pemäniotön: penäd ela 'Frost' (pro el 'Spelin') e penäd ela 'von Arim' (pro el 'Veltparl' oma).

Ün yel: 1894 länafeds Vpik sökik nog ädabinons: länafed pro Stirän e länafed pro Foralbergän (bofiks in Lösterän), el 'Pakamakklub' in Litaliyän, länafeds in Lamerikän nolüdik, in Belgän, in Nedän ed el 'Vpakklub valemik'.

Num Vpaklubas älāsikon laidiko; ün yel 1894 te nog klubs za: 56 ädabinons. Belgän ädalabon Vpaklubis: 14 in 'Brugge, Bruxelles, Blankenberghe, Evergen, Gent, Ledeberg, Loo ten Hulle, Charleroi, Kortrijk, St. Nicolas, Termonde, Thielt, Waerschoot' ed el 'Länafed Flamänik'. In Deutän klubs nog: 12 ädabinons in: 'Berlin, Freiburg, Fürth, Hannover, Konstanz, Königsberg, Nürnberg (klubs tel), Pirmasens, Saulgau, Urach' e 'Weiden'. Lösterän ädalabon klubis: 11 in: 'Kapfenberg, Leoben, Linz-Urfahr, Rankweil, Steyr, Triest, Mährisch-Weisskirchen, Wien' (klubs tel) e länafeds in 'Graz' ed in 'Satteins'. In Jveizän klubs: 4 ädabinons in: 'St. Gallen, Freiburg, Solothurn' ed in 'Speicher'. Nedän ädalabon klubis in 'Breda' in 'Oudenaarde' ed eli 'Länafed valemik'. In 'Paris' el 'Association pour la propagation du Vp' ädabinon cifamü el 'Kerckhoffs', e fino klub a bal ädabinon in Litaliyän (in 'Napoli'), in Danän (in 'Köbenhavn') ed in Rusän (el 'Zilak Vpik'). Täno el 'Vpakklub valemik' fovon, kel ün period at ädageton veüti patik. Fino Vpakclubs retik anik ädabinons in Lamerikän nolüdik.

Gasesds ut: 11, kels ya ipubons ün yel: 1893, äläidabinons nen votikam seimik i ün yel: 1894. Ün yel: 1895 gasesds fol onas änepubons, (el 'Dö pük bevünetik', el 'Timapenäd Vpik', el 'Volaspodel' ed el 'Volapük' in 'Hannover'). Ün yel: 1896 el 'Vpagased valemik' ela 'Kniele' äfinükon dabini oka. Gased nulik te bal, (el 'Vpan belgänik') ilükömon, e kludo Vpagaseds te nog: 7 ädabinons finü yel: 1896, ed el 'Zülags' kadäma in Rusän.

Vpajenotem ün yels at päbereigon fa jenots tefü el 'Vpakklub valemik'. Klub at pifünon ya ün yel: 1893 fa 'Bernhaupt', fa 'Kniele' e fa 'Wahren', ad reifön Vpi ai plu änebeniköli ini benosek nulik dub votükams staböfik. Vütimo el 'Schleyer' fe ya ito ivotükom vödis mödik vödabuka; votükams at ye leno äkotenükons cifis at ela 'Vpakklub valemik'. Ven el 'Kniele' poso älasumom ini el 'Vpagased valemik' oka votükamamobis Vpanas votik, e ven fino igo limans kadäma bäldik änotükons cedis oksik in gased at, flenam ela 'Schleyer' ed ela 'Kniele' äceinon oki ti ad neflenam. Me mod sümik dins at äjenons in el 'Timapenäd Vpik' in Danän, kel nu ädunodon as calabled kadäma bäldik. Cifamü el 'Rosenberger' el 'Zülags': sirkülapenäds kadäma älaipubons in Vp jüi yel: 1897.

Dub jenots at pianiko krisid nulik ädrefon Vpamufi. Taätanef äslopon dilo kadämi bäldik, (klubs in 'Köbenhavn, Petersburg' e 'Königsberg'). Ret taätanefa cifamü els 'Kniele', 'Wahren' e 'Bernhaupt' in el 'Vpaklub valemik' ävilon kobükön — mögädiko ta vil ela 'Schleyer' — Vpagasedis sevädikün, ad fomön dub atos vigagasedi gretik Vpik, dub kel votükams Vpa ösötons poledunön vifiküno.

Kodü refud ela 'Schleyer', pato ye bi länafeds in Belgän, Nedän, Jvezän e Lösterän sa klubs in Deutän sulüdik e klubs in 'Leipzig' e 'Stassfurt' ai nog äslopons eli 'Schleyer', desin at ämiplöpon. Pos misek at el 'Wahren' äfinükom dabini gaseda oka, ela 'Volapük', ed äpübom ün yel: 1895 pükagasedi lölöfiko neudiki, tiädü 'Linguist'. El 'Kniele' äfinükom leigo pübi ela 'Vpagased valemik' oka, ed äseditom se muf yufapükik. Slopans mödik ela 'Kniele' äsödonons sami oma. El 'Vpaklub valemik' äfinükon dabini oka finü yel: 1895, e kobü on Vpaklubs mödik in Deutän ed in läns votik änepubons laidio.

Finü yel: 1896 Vpaklubs te nog za: 35 ädabinons. In Belgän el 'Länafed Flamänik' ädabinon sa klubs in 'Brugge, Calcken, Gent, Evergen, Kortrijk, Loo ten Hulle, Liège, Overmeiren, St. Nicolas' e 'Waerschoot'. Deutän älabon klubis in 'Heidelberg, Konstanz, Lage, Leipzig, Saalgau, Stassfurt' e 'Urach'. Lösterän ädalabon länafedis bofik in 'Graz' ed in 'Rankweil', e klubis in 'Linz-Urfahr, Salzburg, Satteins, Steyr' e 'Triest'. In Nedän el 'Zenodaklub' ädabinon, e klubs in 'Haarlem' (klubs tel) ed in 'Purmerend' ädabinons. Fino nog klubs in 'Petersburg' (Rusän) ed in 'Köbenhavn' ädabinons sa klubs retik kil u fols in läns votik.

Fino el 'Schleyer' it ädasevom, das Vp önosikonöv, if no övotükomöv staböfiko oni. Kodü atos äloveükom eli 'Vpabled lezenodik' oka finü yel: 1896 sökane oka: cifal fütürik Vpa, (profäoran 'Zetter' in 'Graz'). Posä el 'Schleyer' äjäfom balido, (vaniko dub bäldot vemik oma), me laut e püb vödabuka vemo gretika, äklemom bligodi at, ed äprimom ün yel: 1896 pübi ela 'Mittleres Wörterbuch', kel fino mö diläds määl äninädon padis: 1056. Dub def mona vob at äprogedon ye te nog nevifikö; ibä nu Vp ädalabon slopanis te nog: 2000 jüesa 3000, e mon zesüdik älükömon mö süams ai plu pülükums.

VI. Pos nebenikam e krisids. El 'Period di 'Graz'. (1897 jüesa 1900)

Ün yel: 1897 Vp ädalabon nog länafedis: 4, kels ädabinons in Nedän, Belgän, Stirän e Foralbergän. Länafed Belgänik täno äfinükon dabini oka finü yel: 1897. Ün yel: 1899 länafedis nulik: 2 ädavedons in Lamerikän nolüdik ed in Jvezän.

Vpagaseds te nog: 5 ävobedons ün yel: 1897 pro Vp: el 'Kosmopolan' in Laustralän, el 'Nünots de Linz-Urfahr' in Lösterän, el 'Nuns blefik' in Nedän, el 'Vpagased' in Tsyinän ed el 'Vpabled lezenodik' ela 'Schleyer', kel nu päpübön in 'Graz' (Lösterän). Id el 'Zülags' kadäma bäldik nog äpubön in Rusän. Finü yel: 1897 el 'Kosmopolan' ed el 'Zülags' äfinükons dabini okas, sodas jüi fin perioda at Vpagaseds te nog fols (bai lisedil löpik) ädabinons.

Finikam feitas e kofudas in Vp äkodon, das mö naed balid dönu propagidapenäds äpubons, kels pälautons fa 'Colling, Lederer, Nolf' e fa 'Schleyer'. El 'Schleyer' äpübom zu nog vödabukis gretik: 2, (Deutänapükik-Vpik), ed el 'Poletti' äpübom vödabuki gretik (Tsyinänapükik-Vpik). Tidabuks pälautons fa: 'Einecke, Graeme, Kausch, Pinth' e 'Tommasi'. Feitapenäds no plu päpübons. Penäds retik äjonons leigo dönu mödükumami leigodü period büik.

El 'Vpaklub valemik Nedänik' äpübön yelabukis pro yels: 1897 e 1898. Vpaklub in 'Graz' leigo äpübön yelanunodis: 4. Penäds jönik: 2 dö dajonäds Vpik pälautons fa 'Colling' e fa 'van Santbergen'; profäoran 'Zetter' äpübom bukili tiädü 'Eine Vp-Tour'. Penäds: el 'Weltsprachliche Ideen und das Vp' fa 'Vidmar', el 'Vödabukil cinänik' fa 'Schleyer', el 'Numapük' fa 'Hilbe', el 'Lilädabuk' fa 'Schleyer' ed el 'Lilädabuk' fa 'Peerbolte' dutons lü grup kilid perioda at.

Tefü literat muadik u tidodik penäds sökik äpubons: el 'Floremil' fa 'Peerbolte', el 'Buks fol dö züp Kristusa' fa pädan 'Pinth', e bukils smalikum: 3 fa 'Schleyer', (el 'Buk veratas relik', el 'Plekabukil' ed el 'Konversazion in der Weltsprache'). Buks leno smaliks retiks: 11 päpübons fa

‘Kausch’, kel adutom lü lautans e tradutans jäfadiküns Vpamufa. Buks ela ‘Kausch’ labons tiadis sökik: el ‘Rosäfs foetik’ (Dil telid), el ‘Kanids ela Mirza Jafi’, el ‘Kanids ela Heine’, el ‘Lised Vpanas’, el ‘Cinä e cinänans’, el ‘Cid ela Herder’, el ‘Lif e löf vomas, fa Chamisso’, el ‘Konlead kanidas klerik’, el ‘Die Literatur der Weltsprache’, el ‘Labun poeda’ ed el ‘Lekoned ziporüta, fa Saphir’.

Posä sis yel: 1889 feits e kofuds idämükons vemo Vpamufi, nu fino ün yel: 1896 püd e baläl äreigons dönu pö Vpans. Pas nu äkanoy dasevön kuratiko dämi nämädik dub konflits pikodöli. Vpans sevädik ömik se gloratim Vpamufa ägekömons dönu lü slopanef vemo iläsiköl Vpa, samo dokan ‘Lederer’ e dokan ‘Obhlidal’. Äfinükoy kofudis in pük, medä ägebädoy dabükoti kilid ela ‘Vödabuk’ fa ‘Schleyer’. Ästeifüloy ad lifükön dönu propagidi e tidodemis Vpiks. Benoseks äjonons okis ye te nog in ziläks smalik. Ibä vütimo slopanef ela ‘Esperanto’ imödükumon oki, e pük at äbiton nu valöpo as mätedian levikodik.

Ün yel: 1897 kadäm bäldik Vpa älivükon oki lölöfiko de Vp. Els ‘Zülags’ ona, büo in Vp pipüböls, äfinükons publi okas. Fövots elas ‘Zülags’ päpübons täno tiädü ‘Akademi internacional de lingu universal’, posä kadäm büätik sis yel: 1898 cifamü dilekan ‘Holmes’ idageton leigo nemi nulik at.

Pianiko Vpafeds gretikün in ‘Graz’ ed in Nedän ädabinons as zänöps Vpamufa smalik. Pato atos äjenon, posä tü tumyelacen el ‘Länafed Belgänik’ ädäfalón, e ven te nog in top bal, in zif ‘Gent’ Vpaklub Belgänik balik bal ireton. Ün period at Vpans sis lunüp sevädiks e Vpans nulikum, samo els: ‘Zetter, Zamponi, Lederer, Kausch, Dietze, Rittersholm, Obhlidal’ e dokan ‘Arie de Jong’ ävobons in komip ti nenspelik pro dabin Vpa.

Vpaklubs za: 27 nog ädabinons ün yel: 1900. Pö leodükam onas bai läns lised sökik davedon: Deutän ädalabon Vpaklubis in ‘Berlin, Hannover, Hecklingen, Konstanz, Leipzig, Passau’ e ‘Stassfurt’. In Lösterän länafeds bofik in ‘Graz’ ed in ‘Rankweil’ ädabinons, e klubs in ‘Linz-Urfahr, Leitmeritz Salzburg, Satteins’ e ‘Triest’. Nedän ädalabon eli ‘Klub valemik Nedänik’ e klubi bal in ‘Arnhem’. In Jveizän plä länafed in ‘Basel’ nog klub bal ädabinon in ‘St. Maurice’. In Lamerikän nolüdik el ‘Länafed’ ädabinon sa klub bal in ‘Vermillion’. Klubs votik ädabinons nog in ‘Gent, Köbenhavn, Petersburg’ ed in tops tel u kils. Finü period at Vpamuf äbinädon te nog mö slopanas zao: 1500.

VII. Jü fin ela ‘period di ‘Graz’. (1901 jüesa 1906)

Kobü läsikam slopanas i literat äläsikon me mafäd leigik. Dü period at, (1901 jüesa 1906) propagidapenäd te balik bal, (fa ‘Graeme’) äpübón. Tidabuks: 2 perioda at pälautons fa Nedänans tel, fa ‘van Santbergen’ e fa ‘van de Stadt’. El ‘Schleyer’ älautom penädís smalik: 4, (el ‘Meds ta kög’, el ‘Tävanoms luls’, el ‘Samug dö nobälug’ ed el ‘Lekanidev de nedeilöf’). El ‘Kausch’ äpübóm eli ‘Jenabuk romik’, ed el ‘Kamacher’ äpübóm penädi gönik tiädü ‘Betrachtung über Weltsprache’. El ‘Zamponi’ äpübóm penädi oka, eli ‘Zur Frage der Einführung einer Weltsprache’, ed el ‘Vpaklub in Graz’ äpübón penädi bal, tiädü ‘Hohes Präsidium des Storthing’. Fino el ‘Möser’ älautom buki nitedik tiädü ‘Universal-Latein. Übertragung der Vp-Grammatik auf das Latein’.

Ün yel: 1901 Vpagaseds ut fols, kels ya pemäniotons sis yel: 1893, älaidabinons nen votikam: el ‘Nünots de Linz-Urfahr’, el ‘Vpabled’ in Tsyinän, el ‘Nuns blefik’ in Nedän ed el ‘Vpabled lezenodik’ ela ‘Schleyer’ (in ‘Graz’). Sis yels: 1899 gased smalik tiädü ‘El gasedil’ ilükömon in Lamerikän nolüdik.

Tefü periodagaseds votik perioda at labü Vparubrigs mutobs is nog mäniotön eli ‘Konletel’ in ‘Eger’, eli ‘Das Volkswohl’ in ‘Passau’, (bofiks ünü yels 1898 jüesa 1900), e mu pato eli ‘Vom Guten das Beste’ in ‘München’, kel äninädon rubrigis Vpik in gasedanüms: 135 ünü yels: 1897 jüesa 1908.

Ün yels 1900 e 1901 Vpagaseds nulik: 2 Vpakluba in ‘Arnhem’ (Nedän) idavedons, (el ‘Vpabled’ ed el ‘Vpaflen yunik’), kels päpübons nen tef seimik ko el ‘Nuns blefik’ ela ‘Vpaklub valemik Nedänik’. Gaseds bofik ädabinons ye te dü yel a bal.

Primü yel: 1903 el 'Nünots de Linz-Urfahr' äfinükons dabini oka; el 'Hesse' in 'Essen' äpübom ye Vpagasedi nulik, (gasedi lätik Vpamufa balid) tiädü 'Der Weltsprachefreund'. Ün yel: 1904 el 'Vpabled' in Tsyinän änosikon, sodas fovo jü fin perioda at Vpagaseds kil nog äretons: el 'Nuns blefik' in Nedän, el 'Vpabled lezenodik' ela 'Schleyer' (in 'Graz'), ed el 'Der Weltsprachefreund' in 'Essen'.

Ün yel: 1901 el 'Länafed Lamerikäna nolüdik' änosikon, ed ün yel: 1902 el 'Länafed Jveizänik' äfinükon dabini oka. Fino ün yel: 1904 pos nosikam länafeda in Foralbergän länafeds te nog: 2 ädabinons in Nedän ed in Stirän (Lösterän).

Ün yel: 1904 lised sökik Vpaklubas nog ädabinölas ädavedon. Ninädon klubis: 15 in 'Amsterdam, Haarlem, Konstanz, Passau, Stassfurt, Graz, Leitmeriz, Linz-Urfahr, Salzburg, Rankweil, Gent, Petersburg, Köbenhavn, Vermillion' e 'Saida' (Laljerän).

Vestigans sevädikün jenotema yufapükik, dokan 'Couturat' e dokan 'Leau', enunoms tefü Vp in lebuk vemo nitedik okas, in el 'Histoire de la Langue Universelle', das ün yel: 1903 Vpaklubs te nog: 4, (klubs tel in Lösterän e klub a bal in Deutän e Lamerikän) ädabinons, e das as Vpagased balik bal el 'Vpabled lezenodik' päpübön in 'Graz'. Leigodoyös tefü nun at lisedis tefik yela: 1904 in bukil at, kels edavedons bai stab blöfovik.

Ün yels sökik Vpamuf smalik fovo äläsikon lo nenspel, e pato dub deadam slopanas bäldik mödik.

Ün yel: 1905 Vpaklubs te nog: 9 ädabinons, sevabo länafeds bofik in Nedän ed in Stirän, e klubs retik in 'Linz, Passau, Stassfurt, Zürich, Saida, Köbenhavn' e 'Petersburg'.

Ven fino ün dekul yela: 1906 el 'Zetter' kodü maläd badik ämutom gegivön ele 'Schleyer' redaki ela 'Vpabled lezenodik', gased at äpubon demü bäld vemik ela 'Schleyer' te nog in fom smalikum. Ün tim et Vp ädalabon te nog slopanis zao: 500 jüesa 600.

VIII. Npub pianik Volapüka.

(1907 jüesa 1914)

Primü period at, ün yel: 1907 länafeds bofik in Nedän ed in Stirän ädabinons, e klub bal nuliko päfünöl in 'Regensburg'. El 'Zilak Vpik' in 'Petersburg' ilivükon oki lölöfiko de Vpamuf, posä ivotükon nemi oka. Limans kluba in 'Köbenhavn' isludons finükami kluba okas. Dö fät klubas retik: 5 nuns tefik no eretons.

Vpagaseds kil äläidabinons nog jü yel: 1908: el 'Vpabled lezenodik' ela 'Schleyer', el 'Nuns blefik' in Nedän ed el 'Der Weltsprachefreund' in 'Essen', kel äpubon ye te ünü tüps lunik.

Finü yel: 1908 el 'Vpabled lezenodik' änosikon, e finü yel: 1910 el 'Nuns blefik' äfinükons publi oka. As gased lätik Vpamufa balid fino i el 'Der Weltsprachefreund' änosikon ün yel: 1913.

I pos nepub ela 'Vpabled lezenodik' el 'Schleyer' älaikomipom me sirkülapenäds e me penädils smalik jü deadamayel oma (1912) pro Vp.

Bevob lätik oma Vpa in el 'Mittleres Wörterbuch' älebon nen finükam; ün yel: 1906, posä diläds: 6 mö pads 1056 ipubons, el 'Schleyer' ämutom klemön vobi tefik fovik, bi logalit ifibiköl änemögükon ome laivobi somik.

El 'Johann Martin Schleyer' edeadom tü: 1912, gustul: 16 ün lifayel 81-id in 'Konstanz' (Deutän).

Ün yel: 1900 el 'Schleyer' dönu idavedükom Vpakadämi nulik, e limans kadäma at ädutons lü Vpans sevädikün periodas dese yel: 1900.

Kadäm at äkobokömon mö naeds anik kodü dakonsälam säkädas dranik, samo ün yulul yela: 1900 in 'Konstanz'. Vü¹ nems komanas usik tuvobs elis 'Zetter, Pinth, Zamponi, Colling, Kausch', dokan 'Ludwig Scherezinger' e 'Gsell'. As limans zilic votik kadäma at el 'Reynders', e Vpans bäldädik: dokan 'Lederer' e dokan 'Obhlidal' ädunodoms.

Lised smalik lätik Vpaklubas ün yel: 1909 ninädon länafedis bofik in Stirän ed in Nedän, e klubi a bali in 'Amsterdam' ed in 'Arnhem'. Ün yel: 1910 te nog länafeds in Stirän e Nedän, äbinons, kels bofik finü yel: 1910 äfinükons duni okas. Me jen et Vp inepubon de menef.

¹ Bevü

Literat Vpa ün period at äbinon vemo pülik. Ön klānanem ‘A.B.’ penād tiädü ‘Ein Menschenfreund’ äpubon ün yel: 1911. Ün yel: 1912 el ‘Ein Idealvolk’ päpübon fa ‘Schleyer’ as penād lätik oma. Bü yel: 1910 el ‘Vpaklub valemik Nedänik’ ipübon penādi gramatik e penādi smalik votik. Penād fa ‘Mansien’, (el ‘Vp, Esperanto, Ido, Latino’) e buk fa els ‘Boebe’ e ‘Hesseling’ finükons lisedi smalik at.

Plä limans ya penemöls ela ‘Vpaklub valemik Nedänik’, Vpans bofik: sanan dokan ‘Arie de Jong’ e ‘J. G. M. Reynders’ äsevädikoms ai plu ün period at.

IX. Period Volapüka nosädik.

(1915 jüesa 1929)

Suno pos nepub Vpagaseda lätik el ‘volakrig’ äprimon. Yüms lätik Vpanas pädistukons ün yels komipa valemik. I poso, ün yels pos krig at, mistads e bruls valemiks no ägevons mögodi pro din dialik somik.

Sis deadam ela ‘Schleyer’ profäsoran dokan ‘Albert Sleumer’ ädunodom as cifal Vpanefa. Levüds omik, kels pesedons Vpanes, yegeds omik dö Vp in gaseds e periodagaseds mödiks, äblebons nen benosek dub mistads ya pemāniotöls ün yels pos krig. Bukil cifala nulik tiädü ‘Ein berühmter katholischer Erfinder’ ädageton sevādi patik.

Ün yel: 1916 Vpapenād lätik äpubon tiädü: ‘Eine Weltsprache. Ein Ruf an die Gesamt menschheit’; päpübon fa ‘Hesse’. Penād fa ‘Avilov’ äpubon ün yel: 1923 tiädü ‘Ot Vpa cherez Esperanto k Ido’ <De Vp da ‘Esperanto’ lü ‘Ido’>; äfinükon literati votik Vpamufa balid.

Du Vp ireafon ya valöpop ini glöm as yufapük inepuböl, Vpans ömik, pato Vpans in Jveizän, in Lösterän ed in Deutän sulüdik ya dönu ikobükons okis in fed bevünetik dialik, nendas dun at päküpon pato fa mens mödik u gasedem. Äplöpons igo ad tuvön limanis nulik, dido num onas no äbinon vemo gretik. As tidabuk Vpik ägebädoy buki gudik ela ‘Lott’, tiädü ‘Die Kunst die internationale Sprache Vp.....’. Buki at äkanoy sivön ün ettim, pato nog in bukisolidöps Lösteränik. Sis mayul yela: 1921 fed at äpübon gasedi no neveütiki, (dilo in Vp), tiädü ‘Nüniel’, kel ädabinon in Jveizän dü yels: 14, jü yel: 1935, kludo ven Vpamuf nulik ya idavedon.

Nen sev dö dabin feda at ed ela ‘Nüniel’, nolavan Nedänik: sanan dokan ‘Arie de Jong’ iprimom ya ün yel: 1921 bevobi Vpa, kel büo ya pidisinon vaniko fa el ‘Schleyer’. Ün yel: 1929 vobs tefik sanana ‘Arie de Jong’ pifinükons.

Dö dinād at reidoyös fövoti in kapit: XII, dö Vpamuf nulik.

X. El ‘Schleyer’ — el ‘Kerckhoffs’.

Fät Vpa äsekidon lediniko de mans bofik at, de cifs veütikün bofiks Vpamufa.

El ‘Schleyer’ elifom as pädan relöfik katulik. Dü lifüp lölik oma ijäfom leziliko me stud pükas mödik, ijäfom lanäliko me musig, (äpläyom musigastumis: 13, ijäfom dese yunüp oka me poed e literat reliks, (leigodoyös eli ‘Literaturgeschichte’ hiela ‘Brugier’!). Jäfs valik at jonons lifi dialimana vemik. Dub nendred oma el ‘Schleyer’ imutom sufön dü muls anik pönodi in fanäböp ün tim ela ‘Kulturkampf’ Deutänik, (komip tata ta katul).

Te utan, kel ereidon küpäliko penädilis mödik ela ‘Schleyer’, (vü¹ ons i penädilis in Vp), samo eli ‘Tävanoms’, eli ‘Meds ta kög’, eli ‘Saunanoms’, eli ‘Lifanoms’ e mu pato eli ‘Ein Idealvolk’, te utan odasevon löfi ela ‘Schleyer’ ko kemens oka, e leigo odasevon senälis löfa e spela ela ‘Schleyer’ tefü jafot lönik oka, tefü Vp. Pas pos stud literata patik at okanoy cödön gidiko tefü el ‘Schleyer’, ed okanoy plänön oke verätiko eli ‘fümädäli’ ed eli ‘reigiäli’ sonemikis mana benoladälük ä mükika.

Güiko profäsoran ‘Kerckhoffs’ älifom as nolavan plakugik tedanivera in lezif ‘Paris’. Ya büä iprimom vobedi oma pro Vp, el ‘Kerckhoffs’ isevädikom vemo dub laut lebukas ömik dö püks e dö pükav. El ‘Schleyer’ ädemom lediniko dini dialik Vpa, el ‘Kerckhoffs’ ädemom ye as nolavan in jäfüds pükas e teda völädi plagik püka at.

Kludo mutoy koefön stedäliko, das el ‘Kerckhoffs’ in penäds Vpik valik oka, pato in el ‘Cours complet de Vp’, (kludo nog bü votükams balid in Vp), älabom skili ad lofön reidanes Vpi

¹ bevü

voiko gudiki e geboviki. In tef at äpluom lautanis ti valikis Vpamufa balid. As no-Deutänan äkanom dasevön e vitön döfis anik Vpa in tef at; zuo penäds valik ela ‘Kerckhoffs’ jonons pükinioli oma e stüli süperik. Kludo no daloy stunön, das ün ettim Vp, somo piloföl fa el ‘Kerckhoffs’, älanälükon igo sogodis nolavanas, e das poso el ‘Cours complet de Vp’ omik pätraduton ini netapüks gretik ti: 10.

Dub jenots at el ‘Kerckhoffs’ ya islopükom oke Vpanis jäfüdas valik nolava. Suno el ‘Kerckhoffs’ nen dots seimik päcedom, (kobü el ‘Schleyer’), as cif lonädik Vpamufa; kludo i daväl oma as cif Vpakadäma jonon benorepüti plödakösömik ela ‘Kerckhoffs’ in Vpamuf.

No vilob dönuön nogna dinädis valik ut, kels äkodons neflenami, manas bofik e sediti ela ‘Kerckhoffs’ se Vpakadäm.

Ün nutim sevobs, das el ‘Kerckhoffs’ jenöfiko te isteifülom bevobi Vpa. Om it e flens Fransänik oka poso epropagidons Vpi fa om pibevoböli, igo nog ün yels ut, kü pos teil de Vpamuf valemik no plu ineodons nog demi seimik lo el ‘Schleyer’.

Setrats sökik se bevob Vpa bai flag ela ‘Kerckhoffs’ sötons is jonön boso votükamis ledinik.

Gramat lölik päbevobon, e dins ömik, (logoyös noetis tefik büik!), pävotükons. Els ‘ä, ö, ü’ in föyumots e poyümots änepubons lölöfiko. Pönops pösodik päteilons de stamäd e binons fo on. Mal koboyüma el ‘u’ binon (pla el ‘a’). Plunum subsatas pafomon me el ‘os’, (pla el ‘s’) kludo deklin pafomon me els ‘os — as — es — is’. Värb nenfumbidirik davedon dub finasilab ‘ar’, (pla el ‘ön’).

Set, pö propagid ettimik so suvo pigebädöl: ‘Vp binon väpük (volapük) gudikün’, (in Vp nuik: ‘Vp binon valemäpük gudikün’), pagivodon in Vp ela ‘Kerckhoffs’ me vöds ‘Vp abin volupük gudikün’.

Leigodoyös nog vödemi potakada bai Vp nuik e bai bevob ela ‘Kerckhoffs’!

God benedomös oli!

bai Vp nuik

Binob Vpan pediplomöl fa kadäm di ‘Paris’. Spod me Vp binon desir vemik oba.
Buks e gasesds Vpiks paselons-li ai nog?
Lifob in ‘Tunis’; in zif vemo jönik, keli löfob.
If openol obe (gespiki), tän God benedomös oli!
Gebädolös ye Vpi bai el ‘Glamat nomik’!

bai Vp ela ‘Kerckhoffs’

Ob abin Vpan pedipedan fa kadem parisik.
Apenar volapüko abin lesunik obe vemik.
Li buks e gasesds vpik ainog pasel?
Ob alif in Tunis, zif lejönik, kel ob alöf.
If ol open obe, God oläbadat oli!
Agebat ye Vpi segun glamat nomik!

Odasevoy suno, das votükams ela ‘Kerckhoffs’ äbinons tefädiko püliks. Dese Vp okanoy dalärnön Vpi ela ‘Kerckhoffs’ ünü tim brefik.

Leigodü votastids e menods sonemik uts, kels pijafons ün tim nebenikama Vpik fa Vpans votik anik, (me el ‘Spelin’, me el ‘Dil oma’ u me yufapüks tefik votik), kanoy cedön bevobi ela ‘Kerckhoffs’ Volapüki ut, kel to votükams valik ädakipon stabi rigik oka.

Kanoy-li is riskön cödi gidik? Kanoy-li is spikön dö döbot? Igo if is nog spikoyöv dö Vpans flunilabik ut ettima, kels päninükons ini feits badik at — dub u nen döb lönik — tän ga cöd tefik binonöv nenfrutik ä nenlöfik. Ai dönu kobäd menik alik pädamükon dub pöks e pöls. E daved pökas e pölas pö jen e dun veütiks ai dönu yufon ceni laidüpik daveda e neveda.

XI. Nuns valemik tefü Volapükamuf

In kapit at utos valik nogna komädon as löl, kelos in kapits büik no pemänioton, u kelos pemänioton te diliko mö naeds mödik.

Tefü num slopanas Vpik tuükams nensiämik mö balions fol esevädikons. Num verätik slopanas äbinädon mö balion bal. Statit ela ‘Schleyer’ nemon Vpaklubis za: 370, kludo no difon vemo leigodü num klubas in penäd at.

Pö reid kuratik limanalisedas in yelabuks ud in nunods länafedas e klubas odasevoy suno, das Vp idageton stüti e yufi mödikis se sogäts no doniks. Jelät Vpa pälovesumon samo fa jiplins u fa lenoubans. Slopans mödik äduton lü noubanef, slopanas vemo mödik äduton lü jäfüd nolava, (profäsorans e dokans); täno klerans e tidans vemo mödikis islopons Vpi. Sanans, fabrikidalabans, lavogans e tatalalans votik, limans dailas, lautans sevädik, e pato läds e lädüls

sogätas benolabik, äsökon mö num no pülik. Valöpo stad leigik at äjonon oki ünü yels: 1886 jüesa 1890. Vp äbinon äsvo löfäb in sogäts benolabik, e nol Vpa äsvo päflagon as mal 'koseda kulivik'. Dese yel: 1891 Vp äperon ti lölöfiko sogätis at, e kodü atos i slop menas votik äläsikon vemo.

Taans Vpa, (pläamü utans, kels äpropagidons yufapüki votik), äbinädons me mens ut, kels poso äbekomipons yufapükis valik, e kels i fovo obekomipons onis.

Pos atos te nog bligod reton, ad spikön valemiko dö literat valodik Vpa, dö penäds e buks ona.

Gaseds: 123 Vpa ädabinons; gaseds: 104 onas päpübons in Yurop, gaseds: 13 in Merop, gaseds: 5 in Siyop e gased: 1 in Stralop. Pö leodükam onas bai läns lised sökik davedon: gaseds: 27 ädabinons in Deutän, gaseds a: 14 in Lösterän ed in Nedän, gaseds: 13 in Litaliyän, gaseds: 10 in Lamerikän, gaseds: 7 in Danän, gaseds: 6 in Jvezän, gaseds a: 5 in Spanyän ed in Linglän, gaseds: 4 in Fransän, gaseds a: 3 in Belgän ed in Tsyinän, gaseds a: 2 in Rusän, Yapän, Svedän, Brasilän e Bömän, e fino gased a: 1 in Mexikän¹, Rumän, Laustralän ed in Portugän.

Gasesd: 84 gasedas valodik: 123 äpubons as Vpagaseds teik; gaseds: 4 päpübons as jäfüdagaseds in püks kil, (ko Vp), gaseds: 11 äpubons as näibleds patik gasedas u periodagasedas votikas; periodagaseds: 24 äninädons laidiko rubrigis Vpik.

Bi näibleds valik Vpa ya pemäniotons in penäd at, onunob fovo te nog dö Vpagaseds teik. Tefü ons lised Vpagasedas gretikün: 25 sökon is. Po gasedanem alik num komädons bevü² kläms; numats kösömik balid jonons numis nümas, numats Romänik jonons numis yelodas, e fino dönu numats kösömik jonons padanumis valodik zaik gaseda tefik.

So skät sökik davedon:

El 'Vpabled lezenodik', (338, XXVIII, 1400), el 'Vpagased pro Nedänapükans' (el 'Vpagased' nuik), (162, XXVII, 970), el 'Vpaklubs', (120, X, 960), el 'Zi vol lölik', (98, V, 800), el 'Nuns blefik se Vpavol', (85, XVIII, 670), el 'Nunots de Vpaklub Linz-Urfahr', (87, X, 700), el 'Vpagased valemik', (72, VI, 450), el 'Volapük' (in 'Milano'), (68, III, 275), el 'Volapükisten', (60, V, 480), el 'Nogan Vpik', (64, VI, 8000), el 'Kosmopolan', (37, VII, 400), el 'Le Volapük' (ela 'Kerckhoffs'), (27, IV, 430), el 'Cogabled', (43, IV, 350), el 'Timapenäd Vpik', (38, VI, 300), el 'Vpan melopik', (34, III, 370), el 'Vpan belgänik', (34, III, 270), el 'Vpan nolik', (29, IV, 260), el 'Vpagased löstänik', (23, II, 330), el 'Vpagased', (54, IV, 300), el 'Vpabled cinänik', (34, XVI, 340), el 'Volapük' in Spanyän, (56, VII, 540), el 'Volapük' in 'Boston', (24, III, 310), el 'Vpabled Tälik', (24, II, 200), els 'Nunal|Nunal nulik', (34, IV, 190), ed el 'Vpabled Däna', (30, III, 290).

Plä gaseds at Vpagseds votik: 36 ädabinons, kels päpübons dü yel bal, plu yel bal, e dilo dü yels: 2 u 3, nes rivön ye padanumis gasedagrupa balid. Fino gaseds: 33 sökons, kels no äpubons dü yel balik bal.

Pö grup balid gasedas kludo padanum valodik mö pads za: 13.700 davedon e dub grup telid padanumis za: 3600 lükömons. If ceinoyöv padis at ini gretot buka nomik, tän valodanum padas Vpagasedas teik valik: 84 binonöv mö pads za: 24.000.

As Vpagaseds gudikün el 'Zi vol lölik' dokana 'Lederer' äpubon; täno el 'Vpabled lezenodik' ela 'Schleyer', el 'Kosmopolan' ela 'Bateman', el 'Nuns blefik' ela 'Vpaklub valemik Nedänik', el 'Volapük' dokana 'Iparaguirre', el 'Vpagased' dokana 'Obhlidal' ed el 'Vpagased Jvabänik' ela 'Kniele' sökons in tef at.

Tefü Vpapenäds vilob nunön is, das penäds pebüköl plu: 900 epubons; dabükots telid e.r. bukas mödik no peninükons ini num at, klubaliterat teik, (statuds e.r.) leigo no peninükons.

Penäds: 680 penädas valodik plu: 900 binons as dalab in bukem obik, e tefü ons statit kuratik dabion. Bai statit at buk: 1 ninädon padis plu: 1000, buks: 4 labons padis a plu: 500, buks: 10 a plu: 300, buks: 14 a plu: 200, buks: 23 a plu: 150, buks: 29 a plu: 100, buks: 32 a plu: 80, e buks: 50 labons padis a plu: 60. Penäds: 78 labons padis a plu: 40, penäds: 72 a plu: 30, penäds: 64 a plu: 20, e penäds 91 labons padis a plu: 16. Valodanum literata at binädon mö penäds: 466.

¹ Mäxikän

² vü

Ret literata, pö ob deföla, binädon mö penäds: 220, kludo mö kildil bal penäds obik. (Penäds deföl fe epubons bai nuns u noteds in Vpagaseds ud in penäds votik, u bai nuns utanas, kels diliko dalabons onis, no ye äkanob xamön kuratiko padanumis penädas at.) Kludo mutoy mödükumön numatis grupa alik mö kildil bal, valodo mö penäds: 155. Pos dun at valodanum mö penäds: 620 davedon, kels ninädons padis löpo pemäniotölis, nemu ye padis: 16.

In bibliograf penädils nog smalikums no labons völädi patik. Te ad plänön valodanumi pemäniotöl mö penäds plu: 900, vilob is nunön, das bai kalkul löpik penädils: 42 labons padis a plu: 12, e penädils votik: 76 labons padis a: 8 jüesa 12. Ret literata smalik binädon me poedots mödik u me lids labü noats, kels kösömiko labons padis a: 2 jüesa 4. Täno bukaliseds smalik ye veütiks sökons, feitapenäds veütik, levüds patik, e taibs pato mödiks Vpa labü gretot gasesda nomik.

Statit nitedik dabinon tefü Vpapenäds: 895, kel liedo i ninädon literati smalik.

Bai on penäds e penädils: 830 äpubons in Yurop, penäds: 47 in Merop, penäds: 16 in Siyop, e penäd a: 1 in Frikop ed in Stralop. Tefü penäds Yuropik lised sökik davedon: Deutän mö penäds: 374, Lösterän mö: 75, Nedän mö: 66, Litaliyän mö: 63, läns slavik mö: 56, Fransän mö: 55, Spanyän mö: 24, Macarän mö: 15, Linglän mö: 12, Jveizän e Rumän mö penäds a: 8, e. r.

Tefü ninäd penädas statit jonon numatis sökik: vödabuks: 82, penäds gramatik: 144, tidabuks: 127, penäds dö Vp in netapüks: 239, penäds votik: 10 e penäds in Vp: 293. Tefü diläds literata in Vp tuvobs numatis sökik: penäds prosadik: 209, penäds poedik: 55 e noateds labü vödem Vpik: 29.

Klülos, das plä literat at nog bukots propagidik smalik labü pads: 1 jüesa 4 äpubons mö milats anik.

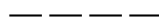
Tefü lautans veütikün Vpa tuvobs balido eli 'Schleyer', kel älautom penädils: 114. Täno els 'Kerckhoffs' e 'Fieweger' sökoms mö penäds a: 17, el 'Kausch' mö penäds: 12, els 'Kniele' e 'Lederer' mö penäds a: 11, el 'Hansen' mö penäds: 10 ed els 'Colling' e 'van de Stadt' mö penäds a: 8. Penäds valodik Vpa pälautons fa mens plu: 440.

Dub dabükots telid e. r. bukots posik za: 170 edavedons, lediniko bukots posik bukas gretik.

Pos kalkul bai mod pemäniotöl penäds valik Vpa, (nen bukots posik, nen klubaliterat, e nen gasesds ya pekalkulöls), labons valodo bukapadis za: 39000.

Enunob ya, das penäds anik ela 'Pasingua' di 'Steiner' pelasumons ini Vpaliterat; atos äjenon leigo tefü literat ela 'Dil oma', ed ela 'Linguist', (gased ela 'Wahren'), bi in ons Vp päfruton lölöfiko u diliko pro daget slopanas.

Plä yufapüks ya penemöls uts, kels pefomons stabü Vp, (el 'Dil oma' ed el 'Spelin'), yufapüks sümik votik pemäniotons in el 'Bibliografio' ela 'Stojan'. Plä me yufapüks valik at el Vp nog pebevobon mö naeds tel, sevabo tiädü 'Proto-Vp', e tiädü 'Volaspik'. Atosi mäniotob te demü lölöf.

Profäsoran 'Kerckhoffs' pedeidom ün yel: 1905 in Jveizän dub mijenot in trenastajon. Sanan 'Kniele' e Vpans sevädik votik äklemons lölöfiko vobi fovik yufapükik. Dokan 'Lederer' äslopom pos nebenikam fifümik Vpa eli 'Esperanto'. In lised ela 'Akademi de Lingu Universal', (sökian kadäma bäldik Vpa), ün yel: 1906 pepüböl, tuvoy as limans nemis sökik Vpanas büäto vemo sevädikas: els 'Actis, Bertolini, Enderneit (Beyer), Huebsch, Lentze, d'Isola, Pinth, Rosenberger' e 'Verbrugh'.

XII. Volapükamuf nulik

Ven sanan 'Arie de Jong' ün yel: 1921 äprimom bevobi Vpa, äkanom frutidön gebädi lunüpik plagik püka at. Leigo äsevom penädils krütik ömik ta Vp.

Pos vob no pitupöl dü yels deg äloveükom seki voba at nitedäbas Vpa. Ün yel: 1931 äpübom täno eli 'Wörterbuch der Weltsprache-Vödabuk Vpa', labü pads: 494 in Deutänapük ed in Vp; pos buk at äpübom eli 'Gramat Vpa', labü pads: 121, te in Vp.

Leigo ün yel: 1931 el 'Vpaklub valemik Nedänik' äprimon dönu vobi oka, dü yels: 21 piropöli. As klub telid el 'Diläd valemik' päfünon pro Vpans länas votik.

Sis mazuŭ yela: 1932 Vpamuf smalik adalabon doŭnu gasedi loŭnik, kel apubon in Nedan, tiadu 'Vpagased pro Nedanapukans'. Kobu sanan 'Arie de Jong' el 'J. G. M. Reynders': Vpan vemo sevadik kluba Nedanik ilovesumom redaki e guvi gaseda at. I donunoganukam Vpamufa paprimon fa Vpans lezilik bofik at, ad jafon me atos yumi lu Vpamuf paseta.

Bevob Vpa pajenukon kuratiko bai stabanoms ela 'Schleyer'; kludo poks e dofs omiks amutons nepubon. Dub atos yels anik apasetikons, bua Vpans votik okanons kevobon benosekiko.

Vutimo tidabuks tel, (a bal pro Nedanans e pro Deutanans) papubons. Tano penad propagidik ela 'Reynders' e penadil gratmatik pro Deutanans asokons. Num slopanas amodukumon oki, fe me mafad pulik, ye laiduliko.

Benoseks balid at papropons dub prim ela 'volakrig' telid. Ya un yels bu: 1939 el 'Dilad valemik' pidrefon badiko dub proibs tefik e dub pojuts anik. Potu koup Nedana in krig at i Vpaklub valemik ed el 'Vpagased' paproibons. Penads propagidik panosukons ti lolofiko.

Pas un yel: 1946 Vpamuf vemo pilasukol akanon donu primon vobi oka. Poso penads gramatik smalik pro Linglanans, Fransanans, Litaliyans e Svedanans palautons fa el 'Johann Kruger'. Leigo vodalisid gretik in Linglanapuk e Vp palauton fa el 'Kruger'. I cifal ettimik kilid Vpa: el 'Jakob Sprenger': man sevadik in Jvezan, avobom du degyels fol ju deadam oka, (un yel: 1952), nenfeniko pro Vp e pro literat ona. Un tim Vpa nosadik om donu akobukom mo naed balid Vpanis retik.

Un yel: 1947 dokan 'W. J. A. Manders' apubom buki sevadik oka, tiadu 'Vijf Kunsttalen ..... van het Vp, Esperanto, Ido, Occidental en Novial'. Mo naed balid pos finikam Vpamufa blaid dub on krut veitofik, snatik a gidik tefu Vp ela 'Schleyer' epubon. Lautan buka binom no-Vpan; mens modik edagetons ye dub buk at, (to kruts omik ta Vp in on), tefu Vp sevi gudikum, e codi gonikum ka buo.

Posa unu yels anik kevobans nulik ilukomons, redakans bofik aklemoms calis oksik in gased dub bald vemik. Sis prim yeloda 21-id, (un yel: 1956), el 'Johann Kruger' dunodom ko benosek as redakan gaseda: guv ona pelovesumon fa 'P. H. Uittenbogaard'. Primu yelod 23-id tiad gaseda pavotukon; nem nulik binon 'Vpagased. Zanagased pro Vpanef'.

Tu yel: 1957, tobul: 12 sanan 'Arie de Jong' adeadom in 'Putten' (Nedan). Lifanunod do om, e nunod do jaf e vobed nenfeniks omik pro Vp apubon in el 'Vpagased'.

Kodedu Vpamuf nulik penad at, (el 'Jenotem valemipuka Volapuk') adavedon. Dub vob kobadik ko el 'J. G. M. Reynders' e ko flen oba: 'Paul Tarnow' in 'Dusseldorf-Oberkassel' bibliograf gretik Vpa adavedon. (El 'Paul Tarnow', kel edeadom un dekul yela: 1944, abinom slopan vemo sevadik ela 'Esperanto', a bibliografan sevadik yufapukik).

Vu¹ lautots Vpik modik sanana 'Arie de Jong' i tradutod ela 'Diatek nulik' dabinon, kel opubon unu tim semik. Leigo gramats smalik in netapuks anik opubons suno. Tefu literat muadik penad tiadu 'Koneds magalik hiela 'E. A. Poe' e bukil muadik votik leigo opubons unu tim brefik.

In penad smalik at no kanob lofon reidane blufi veitofik Vpa nuik bai bevob sanana 'Arie de Jong'. Ad mogukon leigodi saidik, is prim koneda 'Bienalak' sokon, balido in Vp pebevobol, e po on in Vp rigik ela 'Schleyer'. Bi koned at komadon i in literat ela 'Esperanto' ed in literat netapukas modik, xam e leigod gudiks no okodons fikulis modik.

---

¹ Bevü

Bienalak**in Vp nuik
Hibäldikan**

Ûn poszedel latafluküpik man <bäldik> In poszendel sembal flukatima latik, man gudiko peklotöl ädoniovegom nevifiko ve süt. bäledik, pebenoklotöl ädisigolom nevifiko süti.

Äjinos, das ägegolom lomio de spat, ibä Äjonom gekömön domo de spat, ibo snabajuks snabajuks omik, kel äduton lü vogäd pasetik, omik, kels älönoms moläde pefinöl, äbinoms äbinoms püfik.

Bambudastafi lunik labü gnob goldik Ridaspatini lonedik ko gnob golüdik äpolom äpolom dis brad; me logs dofik oka, in kels disü lam; ko logs omik dagik, in kels yun lölik yun lölik ipasetiköl äjino edakipön oki, e kels pebölüdöl oma äjonom esavön oki, e kels ätaädons bisariko ta herem nifavietik oma, äklatoms seledniko demü hels nifavietik, älogom älogom takediko ziöpio u donio lü zif, kel in takediko zi ok u diso in zif, kel äseistom bi om in voal soarasola ätapon fo om. vendelasolaväp.

Äjonom tio binön foginan, ibä te Äjonom ti foginel, ibo te nemödikans nemödikans beigolanas äglidons omi, do öman beigolölas äglidoms omi, do teldikan pämutom nenvilädo pämuton ad logön ini logs fefik at. nevüliko logön in logs fefik at.

Finasag

Tefü nüdüg yufapüka valemik seimik nefüm semiknog reigon pö slopan e taans ona. Slopan mödik spelons, e taans mödik dredons, das seimüpo men alik osöton spikön püki at plä netapük oka.

I ün tumyel 20-id kanoy bo nog vemo dotön, das mens valik Stralopa, Frikopa, Siyopa e Meropa, igo Yuropa olabons-la seimüpo fägi, ad dalärnön pükis tel. Pak yufapüka somik osekidon lediniko de neod tefik u de dalab kuliva semik. Kodü atos daloy kludön, das, nemu ünü tim lunik, yufapük at oslopükon oke te dili ut menefa, kel pluuneplu oreafon ini kosäd bevünetik.

Dido dil ebo at menefa ogretikumon ün yel anik. Ibä benoseks kaenik nämädik ün nutim ekobükons menefi somo, das lif bevünetik ya komädon in râyuns mödik as din klülik.

Ûf ye dub volf at netapük seimik se väl smalik tatas nämädikün dagetonöv privilegi as pük valemik, tän in tefs ömik riskäds gretik odavedonsöv. Väl yufapüka neudik seimik okanon ye pajenükön nen fikuls gretik.

Fümiko dasev at äkomon in stabatiks tefik menas mödik ut, menas sevädik u nesevädikas utas, kels sis tumyels plu kils äjäfons me jaf yufapüka somik. Pro dial at esakrifons timi, moni e töbi vemo mödikis. Dese prim steifa jü nutim yufapüks difik mö tumats mödik pejafons. Säspetikams ömik ai dönu äkomädons as kludods volfa yufpüka, tefü lasum vödas e gramata ona daloy bo sagön, das yufapüks mödik ägolons e golons äsvo ve veg leigasotik, ad rivön zeili, das veg ot pebestepon tu suvo. Lo stad nuik dinas kanoy bo spetön, das nog ün tumyel at säkäd yufapüka valemik podamüton fifümiko me mod seimik.

Nen dem vätälas at, e nen dem jena fütürik in jäfüd at, okanoy ye lesagön, das mans sevädikün in jenotem yufapükas, das pädan 'Schleyer' e sanan 'Zamenhof' neai oreafoms ini glöm.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükane)*. Yel: 1961. Pads: 14—17, 20—23, 27—31. Yel: 1962. Pads: 2—6, 8—12, 14—18, 20—26.

Vödem at päpübön nesekidiko, labü tiäd: *Jenotem valemipüka 'Volapük' fa 'Johann Schmidt', e tiäds votik: Histoire de la langue universelle, Geschichte der Universal-Sprache, History of the universal language. Püban: 'Volapükagased', Amsterdam-W, Postbus 6021, potakät: 6021, yeli 1964, 'Drukkerij Repko' — Voorburg — Nedän.*

Ûn 1998, äpübön tradutod Deutänapükik: *Geschichte der Universalsprache Volapük* (Dab. 2id). Saarbrücken: Edition Iltis.

Ûn 1996 André Cherpillod epübom tradutodi Sperantapükik (fa el 'Philippe Combet') tiädü *Historio de la universala lingvo Volapuko* (ISBN 2-906134-30-9).

GOSPUL MA 'MATTHAEUS'**Kapit: III.**

1. Ün tims et el 'Ioannes': blunedan äbitom in däsärt Yudäna ko predam:
2. Lecenolsöd! ibä regän sülas binon nilik.
3. Ibä atan binom utan, keli profetan: 'Isaias' ädiseinom, ven äsagom: "In däsärt vög vokon: Preparolsöd vegi pro Söl, kamükolsöd vegis oma!"
4. 'Ioannes' at älenlabom kloti jamoda herik, e zönüli küirik zü loin; nulüdot omik äbinädon me carads e miel natädik.
5. Täno ägolons lü om elans di 'Hierusalem', valikans de Yudän e züamöps di 'Iordanis';
6. ed äkoedons blunedön okis fa om in el 'Iordanis', du äkoefons sinodis oksik.
7. E ven äloegom kömön farisetanis e sadukanis mödikis ad pablunedön fa om, äsagom omes: O luvipärem! kin esevädükon oles, das öskeapols de cödetam lätik?
8. Pololsöd täno flukis, kels pötons lä lecen,
9. e no fatüitolsöd ad dalön sagön: Labobs eli 'Abraham' as fat! Ibä sagob oles, das God kanom davedükön ele 'Abraham' cilis se stons at.
10. Cüd ya seaton lä vul bimas; bim alik, kel kludo no polon flukis gudik, podocöpon, e pojedon ini fil.
11. Blunedob olis fe me vat ad lecein, ab utan, kel okömom pos ob binom nämädikum, ka ob — no digädob ad polön sandalis oma — oblunedom olis me Saludalanal e me fil.
12. Viän binon in nam omik, oklinükom cepagluni oka, obarakom greni okik ini grenabarak, ofilükom lebräni me fil nekvänovik.
13. Täno Yesus äkömom de Galileyän lü 'Iordanis' lü 'Ioannes' ad pablunedön fa om.
14. Ab 'Ioannes' ästöpädöm omi, ed äsagom: Neodob ad pablunedön fa ol, e kömol-li lü ob?
15. Yesus ägesagom ome: Leadolöd dunön obi! Ibä somo lönedos lü obs, ad fölon bligis valik. Täno äleadom dunön omi.
16. Posä piblunedom, äxänom sunädo se vat, ed ekö! sül ämaifikon, ed äloegom nexänön Lanali Goda ä kömön sui ok.
17. Ed ekö! vög ätonon se sül: Atan binom Son fa ob pelöföf, keli plidob vemo.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1961. Pad: 18.

GOSPUL MA 'MATTHAEUS'**Kapit: IV.**

1. Täno Yesus pädugom fa Lanal lü däsärt ad pablufodön fa diab.
2. E posä icunom dü dels foldeg e neits foldeg, fino äfaemom.
3. E ven blufodan ilükömom, äsagom ome: If binol Son Goda, büdolöd täno, das stons at vedons bodeds!
4. Ab ägesagom: Epenoy: "Te de bod men no olifon, ab de vöd alik, kel kömon se mud Goda."
5. Täno diab äkesumom omi lü zif saludik, ed äpladom omi sui kren tema,
6. ed äsagom ome: If binol Son Goda, stürolöd oli täno donio! epenoy ga: "Okomandom oli silananes oka, ed opoloms oli su nams, dat no joikol futi ta ston."
7. Ab Yesus äsagom ome: Epenoy i: "No sötöl blufodön Söli: God olik!"
8. Dönu diab äkesumom omi, efe lü bel vemo geilik, ed äjonom ome reigänis valik vola, e glori onas,
9. ed äsagom ome: Onis valik ogivob ole, if prostärnol foi ob, e leplekol obi.
10. Täno Yesus äsagom ome: Moukolöd oli! o diab! Epenoy ga: "Söli: God ola oleplekolöd, e te omi okultolöd!"
11. Pos atos diab äklemom omi, ed ekö! silanans äkömoms ed ädünoms omi.
12. Ven elelilom, das 'Ioannes' pifanäböpom, ägetävom lü Galileyän,
13. älüvom eli 'Nazareth', ed älomädükom oki ini 'Capharnaum' len lak topöl, in topäd di 'Zabulon' e 'Nepthali';
14. dat utos pöfölon, kelos pesagom dub profetan: 'Isaias':

15. "Län di 'Zabulon' e län di 'Naphthali', veg lü lak, votaflanü 'Iordanis', Galileyän paganas.
16. Pöp, kel äseadon in dag, elogon liti gretik, e love utans, kels äseadons in län e jad deada, lit esülöpikon."
17. De tim et Yesus äprimom ad predön: Lecenolsöd! ibä regän sülas binon nilik.
18. Ven äspatom ve lak Galileyänik, älogom, das blods tel: 'Simon' i 'Petrus' penemöl, ed 'Andreas': blod omik, äjedoms filäti ini lak, ibä äbinoms päskarans.
19. Äsagom lü oms: Sökolsöd obi! ed ovedükob olis päskarans menas.
20. Oms älüvoms sunädo filätis ed äsökoms omi.
21. E fövölo vegami okik, älogom blodis votik tel: 'Iacobus': son ela 'Zebedaeus', e 'Ioannes': blod omik, kels in naf ko fat oksik: 'Zebedaeus' änätükoms filätis oksik. Ävokom omis,
22. ed älüvoms sunädo nafi e fati oksik, ed äsökoms omi.
23. E Yesus äzitevom da Galileyän lölik, ätidölo in sünagogs, äpredölo gospuli dö regän, ed äsanölo malädis e liedis valasotikis in pöp.
24. E sagäd tefü om äziikon da Süriyän lölik; ed äblinoy lü om malädanis malädas e dolas valasotikas, diabäbis, munamalädanis, lemölanis, ed äsanom onis valik.
25. Trups mödik menas äsökoms omi, se Galileyän, se elän 'Decapolis', se 'Hierusalem', se Yudän, e se topäds votaflanü 'Iordanis'.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükane). 1961. Pads: 18, 24.

GOSPUL MA 'MATTHAEUS'

Kapit: V (dil primik).

1. Ven Yesus älogom menamödötis, äbexänom beli; e ven iseidom oki, tidäbs ömik äkömons lü om.
2. Tän ämaifükom mudi okik, ed älejonon ones:
3. Beatiks utans binons, kels lubegons lanöfi, ibä lü ons regän sülas duton.
4. Beatiks utans binons, kels lügons, ibä potrodons.
5. Beatiks sofälikans binons, ibä ogerons taledi.
6. Beatiks utans binons, kels faemons e soafons lü gid, ibä posatükons.
7. Beatiks miserans binons, ibä pomiserons.
8. Beatiks utans binons, kels labons ladäli klinik, ibä ologons Godi.
9. Beatiks püdikodans binons, ibä ponemons eils Goda.
10. Beatiks utans binons, kels papöjutons demü gid, ibä lü ons regän sülas duton.
11. Beatiks binols, ven lukofoy olis, pöjutoy olis, e slänoy olis demü ob.
12. Fredolsöd e pleidolsöd! ibä mesed olsik in sül binon gretik; so ga epöjutoy profetanis, kels elifoms bü ols.
13. Binols sal taleda; ab if sal vedonöv nensmekik, me kin osalöfükoy üfö? No plu gudon, kas ad pamojedön ed ad padästepön fa mens.
14. Binols lit vola. Zif, kel topon löpo su bel, no kanon binön klänedik.
15. I no filidoy lampadi, e pladoy oni disi grenimaf, ab pladoy oni sui litikipian, tän litastralon pro valikans, kels binons in dom.
16. So lit olsik stralonös lo mens! dat logons vobodis gudik olsik e glorükons Fati olsik, kel binom in sül.
17. No cedolsöd, das ekömob ad sälonön lonemi e vobodis profetanas! no ekömob ad sälonön, ab ad lölöfükön.
18. Ibä vö! sagob oles: büä sil e tal upasetikons, ni el 'iota' bal, ni diakritil bal, lonema opasetikon, büä fin dinas valik ujenon.
19. Klu utan, kel finidon püliküni lonas at, e lejonon menes ma atos, ponemon puilk in regän sülas; ab utan, kel dunon ma lons, e lejonon onis votanes, ponemon gretik in regän sülas.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükane). 1961. Pad: 24.

DALEBÜD DE 1961 TOBUL 15

Vätälölo, das söl: dokan 'Ebbe Vilborg' me tradutods ini Vp ejonom, das labom noli saidik ad daget dinita tidana Volapüka, cälob söli: dokan 'Ebbe Vilborg', pemotöli in 'Göteborg' (Svedän), tü 1926 febul 14 e lödöli in 'Göteborg H' (Svedän), 'Blidvädersgatan': 45, as tidan Volapüka (1824).

'Weisskirchen (Taunus)' (Deutän), 1961 tobul 15.

Cifal Volapükanefa:

'Johann Schmidt'

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanef). 1961. Pad: 25.

DAN REDAKANA VPAGASEDA

Redakan danom kevobanis demü benovips mödik pedagetöls pötü motedadel 50id oka, tü 1961 tobul 23, pato söli: 'Johann Schmidt' demü poedot jönik e söli: 'Brian R. Bishop' demü kad labü benovip ladöfik.

'Johann Krüger'

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanef). 1961. Pad: 25.

MATIKAM

Lädül: sanan 'Louisa C. de Jong' (daut ela 'Dr. Arie de Jong†) omatikof ko söl: 'Dr. W. K. Kraak' tü 1961 dekul 20. Redakan Vpagaseda ya ipotom telegrafoti benovipik demü matirajan tü 1961 tobul 18, sevabo in Volapük! Sagobsös nogna: Benovipis Vpanefa lölik!

Nemü Volapükanef:

'Johann Schmidt'

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükanef). 1961. Pad: 25.

1962 (yelod 27id)

O LIMANS DIGIK! O REIDANS DIGIK!

Pö prim yela nulik lofobs oles vipis ladöfikün obas. Yel: 1962 blinonös oles sauni e koteni, läbi e benoseki! Yel nulik blinonös menefe baläli e püdi jenöfik, so vemo paspelöli!

Mö naed balid sis yels mödik Vp. obas dönu edageton benosekis semik. Dub atos i Vpagased obas egretikumon, ed ün yel at dönu omödükumobs fovo padanumis gaseda. I penäds Vpik anik opubons ün yel: 1962, samo el 'Jenotem valemäpüka: Volapük' e konedabukil. Lediniko Vp. dönu esevädikon in sogods ömik ed etuvon us demi fefik.

Danobs gudiküno limanis e reidanis utis, kels eyufons obis, ad rivön benosekis at.

Leigüpo levüdots limanis e reidanis retikis pro kevob lezilik.

Alan okanon keyufön benosekiko dub föl stipas sökik:

Jäfoyös fefiko me Vp., e lärnöyös oni gudiko!

Spodoyös ko Vpans votik!

Kudoyös pro daget limanas nulik e reidas nulik Vpagaseda!

Vobedoyös pro sel Vpaliterata e Vpagaseda! (Yelods valik Vpagaseda kanons pasivön. Lised Vpaliterata osökon in yelod at gaseda).

Potoyös redakane u cifes Vpamufa nunis brefik dö mäniots Vpa in buks, gaseds, klubs e r.

Me dun at alan okanon keyufön bai mög gudikün ika pro din dialik obas.

**Redakan, guvan e kevobans
ela 'Vpagased'**

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1962. Pad: 1.

Meib

Sagol: "Menef no binon gudik;
su tal krig e komip laidik
binon, ditret e het". Gitedol!
Kin menef binon-li? Ob ed ol,
ed oms ed ofs. Alan kudonös
das dilo mistads moikonsös!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1962. Pad: 1.

Filimagivülan

(Ma poedot fa 'Möricke')

Lä fenät — logols-li — us dönu luhäti redik?

Si! binos miklänöfik. Küpolsöd biti omik!

Logolsöd! runäd kion us lä pon äl fel binon!

Us po bel, us po bel, us mül lefilon.

Ö! usiomonitom da leyan man klänöfik

su jevod mägik, äsvo su xänom ferik vetik

da mismok jevod rönon

e da hit, nu foi mül

kö vokäds dranons äl sül:

"Is po bel, is po bel, is mül lefilon".

Om suvo emoükom lefilis badik gretik
momagivüloom onis, ag! — me krod musaludik.

Vi! diab su mülanuf

ya in filaglut grinon;

lan ola perädikon.

Us po bel, us po bel, ini mül rōnon.
 Düp bal ipasetikon, mül fino ädosturon.
 Ag! monitani boldik, nek fovo nog elogon.

Mens e vabs in brul vemik
 lomiovegons de mül.
 Klok in tüm binon stilik.

Us po bel, us po bel mül ilefilon.
 Pos lunüp in mülaklav ätuvoy mani, nimi
 as bomens mu dredabiks, e — nen dām — i luhāti.
 O filimagivülan! lut vegon vü boms olik,
 mid reton as zen gedik.
 Slipolös gudiko! is in kav müla.

Se Volapükagased pro Nedänapükans. Yel: 1961. Pad: 7.

VOLAPÜKAGASED OBAS DABINON SIS YELS: 30.

Ün mätzul yela: 1932 Vpans lezilik bofik: ‘Dr. Arie de Jong’ e ‘J. G. M. Reynders’ ipüboms nūmi balid ela ‘Volapükagased’ obas.

Pötü yubid 25-yelik gaseda ya enunobs reidanis veitöfiko dö fikuls gretik valasotik bü e pö daved ona. Poso, pö koup Nedäna ün volakrig telid, el ‘Volapükagased’ piproibon, e no äkanon pubön dü yels: 4.

Tü yanul yela: 1957 Vpans löpo pemäniotöls äklemoms calis okas in el ‘Vpagased’ demü bäld vemik. Siso redakan e guvan dis tiäd gaseda pemäniotöls vobedom ko kevobans anik pro ninäd, pro bük e pro guv gaseda siämü fünans bofik.

Ün yel: 1958 gased ädageton nemi nulik oka: ‘Volapükagased. Zänagased pro Volapükaneſ’. Leigo sis yel: 1958 Vpagased äbinon gretikum ka büo, ed ün yel: 1961 äkanobs fino dönu mödükumön padanumis yelodas. Vütimo gased smalik obas eglofon jüü toum bigik labü pads ti: 1000. Gased obas nu etuvon dönu reidanefi küpälik; esevädikon ai plu in sogods nitedäbas.

Pö pöt at danobs reidanis gaseda, e limanis Vpaklubas pro fied e yuf onas. Spelobs, das el ‘Vpagased’ tuvonös ai dönu flenis e reidanis nulikis!

Redakan, guvan e kevobans ela ‘Volapükagased’

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1962. Pad: 19.

NEITI GUDIK!

(bai poedot fa ‘Theodor Storm’)

Da lesüts dagik stilik
 flap kloka in lut drumon.
 Slipolös! o lad fenik!
 slipolös! göd okömon.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). 1962. Pad: 19.

Legivot

Vö! rosadilis jönik
 blinoböv bo ini zif
 jilelöfäbe obik.
 Ag! gad pategon fa nif.

I legivotis jerik
 remoböv ofe; ye mon
 mö könäds pülik anik
 pro dun at no saidon.

Ö! ovisitob ofi;
 ün adel nog ovegob.
 Ogivob ofe kidi,
 bi oni ogegetob.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1962. Pad: 27.

**KONEDS MAGÄLIK FA ‘EDGAR ALLAN POE’
 Petradutöls fa ‘Johann Schmidt’**

I. TUB KO EL ‘AMONTILLADO’.

Sagodis viodöl plu milis valikis hiela ‘Fortunato’ isufälob mögiküno, ab ven äkünom ad nofön e lenofön obi, äyulob ad vinditön obi ome. Ols — kels sevols so gudiko binäli lana obik — vo esuemols, das no äleadob lilön tädi balik bal. Seimna püvinditoböd! Ab füm, ko kel älonob sludi obik, äproibon obe vali, kel ökanonöv riskädükön desini obik. Negit no püpönonöv, if vinditan pödrefonöv dub bläf demü vinditadun oka; leigo negit no püpönonöv, if vinditan no öplöponöv ad jonön oki viktime as soman.

Mutob sagön büo, das no ägevob ele ‘Fortunato’, ni dub vöds ni dub duns, kodi anik ad dotön dö benomeug oba. Äfovob ad binön löföfik kol om, e no äküpom, das smilil obik nu ätefon tiki ad päridükön omi.

Älabom döfüli bal, el ‘Fortunato’ at — do äbinom votatefo man stümik äd igo dalestümabik. Äpleidülom, das äbinom vinisevan. L.....ans te nemödiks labons lekanäli veratik. Lanälons mödadilo te pro din balik bal: sevabo pro käfods cütik kol balionans Linglänik e Lösteräniks. Tefü cöd magavadinas e nobainas el ‘Fortunato’ äbinom, leigoäsä kelomänans oka, pleidülan nesevik; tefü vins bäldik ye älabom cödi snatik ä fümiki. In din at i ob it töbo änepluob lä om; äsevob gudiko vinis Litaliyänik, ed äremob mödi atas, sosuvä benopöt pro atos ädabinon.

Äbinos ün karnavalatim ledrolik, ven äkolkömob ün soar lulitik fleni oba. Äglidom obi ko ladöfäl tuik, ibä idrinom mödiko. Man pimaskarom. Älenükom klotemi nabalenik, lafo stripiki, e su kap omik fopanakapütül kounafomik älöon. Äfredob so vemo ad logön omi, das leno äkanob finikön ad lemufükön nami oma.

Äsagob ome: “O ‘Fortunato’ löfik oba! fredob ad tuvön oli. Kiomagifiko logotol! binos vo plödakomunik! Ab lilölös! egetob tubi bal ko vin, kel ma lesag binon-la vin: ‘Amontillado’, ab ob dotob boso dö leg ona”.

“Kio-li?” äsagom, “vini-li: ‘Amontillado’? tubi bal-li? kio mögos-li? ed atos-li ün zänod karnavala?”

“Labob doti tefü on,” ägesagob. “Ed äbinob so fopik, ad pelön suämi lölik pro el ‘Amontillado’ pilonöli, nes konsälidön büo oli. Ol no äbinol tuvovik, ed ob ädredob, das dub zög tedot at no öplöponöv.”

“O ‘Amontillado’!”

“Labob doti tefü at.”

“O ‘Amontillado’!”

“E mutob moukön doti at.”

“O ‘Amontillado’!”

“Bi binol jäfik, ovisitob hieli ‘Luchesi’. If spikobsöv dö ek labü cöd krütik, tän om binom soman. Osagom obe.....”

“El ‘Luchesi’ no fägom ad distidön eli ‘Amontillado’ de el ‘Sherry’.”

“E ga hifopans semik anik lesagoms, das vinisev oma ti leigon leigodü ut ola.”

“Gö! golobsös!”

“Kitopio-li?”

“Ini vinakavs olik.”

“Nö! o flen oba! no vilob frutidön gudaladäli olik. Logob: binol jäfik. El ‘Luchesi’.....”

“No binob jäfik. Gö!”

“O flen löfik! nö! Vo no binos te demü kod, das ädesinol bosı votik; ol binol i vemo koldätik. Kavabobots binons nesufoviko luimöfiks. Elabikons salpetakruti.”

“Golobsöd too! Koldät no binon bos veütik. O ‘Amontillado’! Vö! ecütoy oli: ed el ‘Luchesi’ — om no fägom ad distidön eli ‘Sherry’ de el ‘Amontillado’.”

Ko vöds at el ‘Fortunato’ älägom oki ini brad oba. Älenükob maskari sadinik blägik foi logod, ävilupob obi nabiko ko mäned obik, ed äletob, das flen oba ädugädöms spidikö obi lü el ‘palazzo’ oba.

Dünanef no äbinon in dom; karnaval iplödiobäton oni. Isagob menes, das no ögekömob bü göd nilikün, ed iproibob ones seväriko ad lüvön domi. Äsevob, das atos äsaidon, das valans öplödiogolonsöv, sosus öleadoböv, logön bäki oba.

Äsumob flamotis tel se lins len völ, ägıvob ele ‘Fortunato’ bali onas, ed ädugädob omi plütiko da keds anik cemas ini bobotaluyal, kel äzugon lä bobots. Ädoniostepob ve tridem krugik lunik, ed äbegob ome ad sökön prüdiko obi. Fino älükömob dono ed ästanobs kobo in diböp katekumas ela ‘Montresor’.

Gol flena obik äbinon nefümik, e kloküls len kapütül okik ätonilons pö step alik oka.

“Tubi!” äsagom.

“At binon fagikumo pödik,” ägespikob. “Logol-li dinis vietik, kels nidons züo de kavamöns?” Äflegom oki lü ob ed älogom obi in logs. Logs oma äbinons luimöfiks dub snöf e briet.

“Salpet-li?” äsäkom fino.

“Salpet”, ägesagob. “Kilunüpo labol-li ya kögi at?”

Äkögom, äkögom, äkögom. Flen pidabik oba dü minuts no äkanom gespikön.

“Binos nos veütik,” ägesagom täno.

“Gö!” äsagob vemo fümiko, “ögüflekbos; saun ola binon jerabik. Binol liegik, pastümol, pastunidol, palöfol; binol läbik, soäsä ob äbinob seimna. Posbinükolöv gäpi. Dead oba no so dämonöv. Güflekbös! Voto ovedolöv malädik, ed atosı no kanob gidükön. Zuo ga el ‘Luchesi’ kanom.....”

“Saidö!” äsagom. “Kög binon go neveütik; dub on no odeadob. No äpäridikob sekü kög obik”.

“Veratos — veratos,” ägesagob. “Jenöfö! no ädesinob ad netakedükön oli — ab no sötölös nedemön prüdi! Drinod ela ‘Medoc’ ojelon obis ta vobed luvapas.”

Sagölo vödis at äsütırob fladi se fladaked lunik, kel ve mön äseaton su glun, ed ädeflapob slenädi ona.

“Drinolös!” äsagob, ed älofob ome vini. Äblinom oni lü lips oka. Ätakädöms pülilo, ed änutom komunöfiko lü ob; kloküls omik ätonilons.

“Drinob,” äsagom, “benü deadans, kels is takädöns”.

“Ed ob benü lif lunik ola.”

Äsumom dönu bradi obik, ed ävegobs fagikumo.

“Bobots at”, äsagom, “binons stääniks.”

“Elans ‘Montresor’,” ägesagob, “äbinons famül gretik ä mödik.”

“Eglömob däsinoti sköta olik.”

“Fut goldik gianagretik in feled blövik; fut deitridon sneki tadunöl, kela tuts stegons in hil ona”.

“E spiked-li?”

“‘Nemo me impune lacessit’.” (Nek tädon obi nenpöniko).

“Gudos,” äsagom.

Logam omik äbinon nefümik dub vin, e kloküls ätonilons. I pö ob el ‘Medoc’ ädölükon kapi. Ibeivegobs ve ked gretik bomemas e tubas pikumölas jü in dil fagikün katekumas. Ästopob dönu, ed atna äkünob ad joikön eli ‘Fortunato’ pö brad oka.

“Ekö! salpet!” äsagob. “Logolös! kio aiplu vedon mödikum. Lagon äs musk de nufeds. Binobs is dis lestab flumeda. Flumot tofon da bomems. Gö! ögüflekbos, büä binos tu latik. Kög ola.....”

“No binon veütik,” äsagom; “laivegobsös! Büo ye ... nog drinodi bal ela ‘Medoc’”.

Ädeflapob slenädi flada labü el ‘De Grave’ ed älütenükob oni ome. Ävagükom balo oni. In logs omik lit sovadik äflamulon. Äsmilom ed äjedom fladi me jästam seledik lü nufed; jäst kela sinif no äsevob.

Älülogob stuniko omi. Ädönuom jästi bisarik.

“No suemol-li osi?” äsākom.

“Vero leno,” ägespikob.

“Ekö! no dutol lü svistef.” (svistef lelivamasonik).

“Lio?”

“No binol masonan.”

“Si! si!” äsagob. “Lesi! si!”

“Ol-li? No binos mögik! Masonan-li?”

“Masonan,” ägespikob.

“Mali!” äsagom.

“Ekö! is labob oni,” ägesagob, sütirölo masonaspuni se plifäds mänera obik.

“Cogol,” ävokādom ed ägeyilom de ob. “Ab laivegobsös lü el ‘Amontillado’!”

“Gudos kluo,” äsagob; äblinob masonaspuni dönu disi mänera, ed älofob ome bradi. Ästutom vetiko su on. Äfovobs vegami obsik. Ägolobs da bobotaluyals lövik, ägolobs donio, löpio e dönu donio ed äbestepobs lesepüli, in kel lut äbinon so dufik, das flamots obsik no plu äflamons, ab te nog äsmolons.

Pö fin fagikün lesepüla, lesepül votik, smalikum äpubon. Len völs onik menaboms pikumons jü len nufed, leigoäsä in katekums gretik di ‘Paris’. Flans kil sepülacema ninikün at nog nu pidekons so. De folid bom pimosumons; äseatons zi su glun, e su top bal pikumons ad kum bal. In zānod möna so pisätegöla äküpbobs nog kevi lätik. Älabon diboti piedas ze folas, vidoti piedas kil e geiloti piedas mäl u velas. No äjinon pemekön demü desin patik seimik, ab äbinon teiko vüspad vü kils stütakölumas nāmādik, kels äpolons nufedi katekumas; pöдавöl ona päfomon dub bal granoinamönas masifik.

Nensekiko el ‘Fortunato’ ätovom flamoti ti kvāniki oka ad lükön ini dib keva. Lit fibik no äfägükon omi ad logön pöдавöli.

“Gololös fagikumo,” äsagob. “Is in at el ‘Amontillado’ binon. Reto el ‘Luchesi’ ökanomöv¹.....”

“Om binom stupan”, flen oba äropom sagi obik, du äföfiostepom nefümiko; äsökob nilo omi. Pos tim pülik irivom finoti keva; bluviko ästanom fo mön, kel ästöpon omi. E pos tim pülik äsököl ijānādob omi len granoin. Len mön in löpot leigik ed in fagot mö piedas tel de od leklāms tel ädabinons; len bal onas jän brefik älagon, e len votik lagalök. Äjedob jāni zü koap ela ‘Fortunato’ ed äfimükob oni me lök. Dun lölik äflagon sekunis te nemödikis. Äbinom tu bluvik ad tadunön bosu. Äsetirob kiki ed ägestepob se nik.

“Luröbolös ko nam ve mön!” äsagob. “Osenol salpeti. Vö! binos nino dodiko luimöfik. Nog balna; lebegob vemo ole ad güflekön. Nö! Täno mutob lüvön oli. Ab büo mutob jonülön ole plütotis smalik valik, kelis fägob ad dunön.”

“El ‘Amontillado’!” ävokādom flen oba, kel no nog isästunom de stun oka.

“Fümö!” ägesagob, “el ‘Amontillado’.”

Sagölo vödis at, äprimob ad bejāfön bomakumi, dö kel espikob büiko. Äjedob flanio bomis ed äsätegeb suniko numi bumastonas e kumili morta. Me maters at e gebölo masonaspuni äprimob ad fāimasonön spidiko nügolöpi nika.

Imekob töbo kedi balid masonavobota, ven ätävob, das briet ela ‘Fortunato’ ilāsikon vemo. Maloti balid atosā ägevon obe vokād plonik nelaodik, kel äkömon se dib keva. At no äbinon vokād brietikana. Pos atos seil milaidik lunik äsökön.

Ämasonob kedi telid, e kilidi, e folidi; täno älilob joiki e lemufükami jāna legudiko pitenidüköla. Noid ädulon dü minuts ömik, ünü kels, ad kanön dalilön gudikumo, äropob vobi obik, ed äseitob obi sui bomakum. Ven fino noidül spidöfik ästöpon, ägleipob dönu masonaspuni

¹ Gudikumo: okanomöv

ed efimekob nenropo kedis lulid, mälid e velidi. Mön nu idageton ti geiloti nivodü blöt oba. Ästopob dönu, ätovob flamoti susi masonavobot, ed äjedob medü at stralis fibik anik lü maged ninik.

Tü timül at pejänädölan ävokädom süpo luvokädis sovadik: luvokäds lerorik laodik mödik, kels äkoedons gefalön obi. Dü timül äzogob, ädremob. Ägleipob deni ed ästeigob me on ini dag nika. Ab pos vätäl brefik ätakedikob dönu. Äseidob nami sui mön masifik katekumas ed äkotenob. Ästepob dönu lü mön oba. Ägeob rori vokädana. Äsümädob oni, älaodükumob oni, äpluvögob tefü on. Atosi ädunob dü brefüp e roran ästilikom.

Äbinos nu zeneit, e vobot oba änilikon fini oka.¹ Ifimekob kedis jölid, zülid, zülid e degidi. Ifimekob dili keda lätik degbalid; nog ston te bal ämuton panüseidön e masono pafimükön. Älabob töbi anik dub vet ona. Ätovob ed äblinob oni ini plad oka, ab no äkanob gevön one sunädo seati verätik oka. Tü timül at smil nelaodik äkömon se nik, kelos älenaudodon obi so vemo, das hers kapa obik älöikons. Pos atos vög lügik äspikon, keli ob te töbo äkanob dasevön as vög ela 'Fortunato' nobik. Vög äsagon:

"Ha! ha! ha! ha! — ha! ha! — vö! cog gudik, osmilobs in el 'Palazzo' nog suvo dö cog at, — ha! ha! ha! — dö vin obsik — ha! ha! ha!"

"Dö el 'Amontillado'!" äsagob.

"Ha! ha! ha! — ha! ha! — si! dö el 'Amontillado'. Ab no binos-li ya latik? No ostebedons-li obis in el 'Palazzo'? Läd 'Fortunato'-li e votans? Golobsös!"

"Si!" äsagob, "golobsös!"

"Nämätü löf Goda! ela 'Montresor'!"

"Si!" äsagob, "nämätü löf Goda!"

Ab ad vöds at äspetob vaniko gespiki. Ävedob nesufädik, ed ävokob laodiko:

"O 'Fortunato'!"

Gespik nonik.

Ävokob dönu:

"O 'Fortunato'!"

Nog gespik nonik.

Äsumob flamoti omik, äjoikob oni da maifod, ed äleadob falön oni nino sui glun. As gespik te tonil klokülas äkömon. Lad obik ävedon töböfik — sekü lut dufik in katekums. Äspidob, ad finükön vobi obik. Äpedob stoni lätik ini plad verätik. Änumasonob oni. Ta masonavobot nulik äkumob bomis bomadaema vönädik. Sis tumyel lafik deadöfan no bal edoaton oni. 'In pace requiescat'! (Takädömös in püd!).

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1962, Nüm: 5/6, Pads: 28—32.

II. MASKAR DEADALANANA REDIK

Ya lunüpo deadalanan redik äzion kruäliko in län; neföro päst ibinon distukikum, neföro maläd ibinon lenaudodikum. Blud äbinon pö prim maläda, blud äbinon pö fin ona, valöpo red e jeik bluda ädabinons. Me dols stegöfik e suidaglepäds maläd äprimon, täno blud äsüdranon se hogüls valik, ed atos äbinon prim deadama. Stenüls leredik in koap lölik drefäbas neläbik — e pato in logods okas — äbinons snils lemaledita de deadalanan redik, kels äfakipons mäkäbis et de yuf e kesenäl kemenas onsik; e val at, de glepäd balid jü fin deadik, äjenon ünü düp lafik.

Plin: 'Prospero' ye äbinom lefredik ä nendredik ä sapik. Ven län oma ya pisäpöpon lafiko, ävälom ad plid oka se lesiörs e läds kura sozi milata fledänas lefredik e nensüenikas, ed äsoalükom oki kobü ons ini soal lepädöpa pefortiföl. At äbinon bumot lardik magifik: jafot ma güt lönik bisarik ab cädik plina. Lö! pizüon dub mön geilik masifik, kel älabon leyanis ferik. Ven trup kuranas us ilotädon, lesiörs äblinoms usio smeitafurnodis e fögis valik, ed äfäismitoms värulis leyanas. No demü däsper plödo ädareigöl, no demü desir fopik mögik nüfarmükäbas leyan balik bal ädalon maifön. Bi lepädöp pilabükön bundano me vikutals, e bi prüdamesüls datikovik valik pilonülons, sog äkredon ad kanön todön pästariskädi. Vol plödöl sötonös käledön

¹ Notodot neverätik; pla: *lü fin oka*, u: *nilü fin oka*.

oki it! Alo äjinos nesiämik ad leadön büfo süikön tikodis dredäla. Zuo plin ikudom tefü muads valasotik. Us hestans e dramatans ädabinons, e musigals e danüdans — us jön e vin ädabinons. Atos valik e zuo senäl sefa ädabinons us nino in kased — e plödo deadalanan redik ädabinon.

Ün mul lulid u mälid soalikama yofik — du plödo päst nog ai ko mekädam no eläsiköl äzion mäpetiko — plin: ‘Prospero’ äkobükom flenis mil oka ad maskarabaol märöfiko magifik. Lieg e juit netämik ädareigons pö zäl at. Ab vilob balido bepenön spadädis, in kels zäl päjenükon.

Ats äbinons lecems verato regöfiks vels. In ledoms valemo zälaspadäds somik — bi sleifayans pö flans bofik kanons pagesleifön jü völs — fomons kedi lunik cemas, kel gevon dulogami veitik. Ab is no äbinos soik. Plin sekü bulöf okik pro bisars valik gūo ikoboyūmom cemis so, das de stanöp alik ai äkanoy lovelogön lecemi te bali. Pos dugol spadäda balatik alik ärivoy blegodi, ed al blegodas at äblinon logoti nulik. In zänod flनावöla alik fenät gotik geilik rovik ädabinon, po kel yal rovik äzugon ve blegods cemakeda. Fenäts älabons vitüris binü glätamosaig, kela köl ai äbaiädon ko köl dareigöl spadäda tefik. Samo, cem in lofüdafinot ätopöl idageton as cifaköl blövi, e kluo i fenäts okik äbinons nidiko blöviks. Cem sököl älabon völijalädi e tapi purpurikis, ed i fenäts okik äbinons purpuriks. Kilid äbinon löliko in grün ed älabon baiädo vitüris grünik. Folid pistiton rojaniko, ed älabon litükami rojanik. Lulid äbinon vietik, e mälid violätik. Völs cema velid ye pitapons densitiko me veluv blägik, me kel i nufed pitapon, e kel ädoniolagon in plifäds bigik sui tapäd stofa sümik. E te in spadäd at köl fenätas no äleigon ko ut dekorata: is vitürs äbinons skarlatarediks — äsä binü blod.

Cems valik fe älabons bundani dekeyegas goldik, kels ästanons ve völs, ud ädoniolagons de nufed, ab no bal onas ädalabon litemastanädi u litemakroni. In cemaked lölik ni lampadalit ni kandelalit ädabinon. Pla atos plödo in yals ve cems zugöls fö fenät alik killögäd vetik pipladon, kel äpolon filaleskeli kuprinik, kela flam änüjedon liti oka da fenät kölik e so älitükon lunidölo spadädi. Medü atos seks magälikün pädagetons. In cem vesüdikün ü blägik nid flamagluta kel äfalon da vitürs bludaredik ini veluvaplifäds blägik, ye äbinon so späkik ed ägevon logodes is nūgolölanas logoti so vemo jeikiki, das te nemödikans soga älabons küni saidik ad lovestepön soliad.

In cem at len völs vesüdik i stanaglok geilik in bokül bäadik gianagretik ädabinon. Pendül onik äpendülön <ko> tikit donöfik dumik ottonik mo e ge; e ven minutijonian ifinükon sirkamufi okik love numataplatäd e düp ätonon, tän se nined metalik gloka tonod donik sonorik fulik äsükömon, kela ton äbinon so patiko tefik ä so lezälik, das pö düpatonam alik musigals musigalefa, pämutölo dub näm neplänovik, äropoms musigami oksik ad dalilön toni at. Somo danüd ämuton süpiko stopön, e miladälod brefüpik äsükon pö sog lefredik. Dü tim, das flapüls düpa ätonons, älogoy, das igo lefredikünans äpaelikons; e bäldikumans e süenikans äluröbons me nam love flom, äsva ävilons momofön drimamagotis brulik u tikodis neplitik. Töbo ye poston lätik imoikon, e smil lefredik ädavedon dönu pö kobanef. Musigals älülogoms odis ed äjemoms smilölo dö ladälöf e fop okas, ed ärajanoms me vög nelaodik, das düpaton balidsököl no odalonöd dönu bluvülükön somo omis! Ab ven dönu pos minuts mäldeg (sekuns kilmil mältum tima spidik) glok ätonon, neplid valemik ot, dredäl e medit äsükons, äsä büiko.

Ab if no ädemoy atos, lezäl at äbinon muad magifik. Plin ijonom güti lönöfik. Älabom güti feinik pro vobeds kölas valik. Dins kösömik e vogiks äneplitons omi, älabom tikamagotis riskodik lönik, magäl omik älöfon magedis glutafulik seledik. Mens ädabinons, kels äcedons omi lienetiki. Sökanef oma ye äsevon, das no äbinom lienetik. Ab änedoyöv logön e sevön omi ad fümön tefü atos.

Stit e dekoratam cemas vel ti löliko pijenükons pato pro zäl at ma disins lönik plina; e güti lönik küpädik oma i ilonon kaladi maskarazäla. Fümö! äbinon vo grotätik. Us ädabinons mödiks lumagifikos e nidülikos, mödiks magälikos e pikadikos. Us ädabinons maskarans labü limeds bisariko mifomiks, kels äsinifonsöd¹ larabotis, e votiks, kelis äkanoy leigodön te lä tikaspäks lienetana. Ädabinons jönikos mödik e bundanöfikos mödik, tukünikos mödik e grotätikos mödik, ed i ledredodikos ömik ädabinon — ab nos, kelos ön mod seimik äsüükönöv naudi. Jenöfö!

¹ Ba bükapök pla el “äsümädonsöd”.

ājinos āsva susnum drimas āviron pemiko in cems vel et. E drims at āmufons da lecems, kelas al āvilupon onis me lit patik oka, e tons bisarik musigalefa ājinons binōn leog mufa et onas. Pos tūps nomōfik ye dūps gianagloka blāgik in veluvalecem āvokādons, e dū brefūp seil koldālik ādareigon — te vōg gloka ādrumon. Drims āstifikons. Ab ton āmoikon — e smil smalik lafiko pātaetōl āsōkon moikami ona. Musig āleadon dōnu lilōn oki, drims ālifikons dōnu ed āmufons nog lefredikumo mo e ge, valikos pābenidōl¹ dub litastrals flamaleskelas, kels ānūflumons da vitūrs vielik mōdik. Ab ini vesūdikūn cemas vel nu nek ākūnon plu ad ninikōn, bi neit ya ipasetikon mōdo, e lit ānūflumon nog tulitikumo da vitūrs bludaredik ed ātegon me red flamas blāgi glumidik kōrtenaplifādas; ini lils utana, kel ābesteponōv is tapādi dofik, tikit vemik, dumik gianagloka nilik ādrumonōv plu nunedōlo, plu ledredodiko, ka pō utans valik, kels āzimufons vifōfiko e lefrediko in cems votik.

Spadāds votik at ābinons tufuliks e lad lifa āpebon āsā pō fifahit in ons. E jāfād lifōfik ālaijenon lenoidiko, jūs fino glok fagik āleadon tonōn flapatonis degtel zeneita. E musig āmūtikon, āsā būikumo; e danūd pāstōpon sūpiko, ed āsā būikumo tak sūpik miklānōfik ādavedon. Ab nu flapam gloka āmuton tonōn degtelna; ed atos ābinon kod, das pō utans, kels ābinons meditikūns in sog et, tikods nog glumikums āsūikons, e das sūenikam onas ādulon nog lunikumo. E sekū kod at vo ga ājenos, das ōman, nog būā poston lātik dūpaflapama imoikon, ilabon timi saidik, ad ākūpōn maskarani, kel jū timūl et nog idrefon kūpāli neka. Sagād puba maskarana nulik at āziikon me spik nelaodik, ed in kobanef lōlik brum e mur leskana e sidina ādavedons — kels fino āglofons ad vokāds jeka, sidina e nauda vemikūn.

Kanoy sio suemōn, das etan no ābinon maged komunik, kel āfāgon ad davedūkōn leskani pō sog so sufālik. Fe ilonūloy ūn neit et gōnū maskaralib miedis vemo veitikis, ab maged tefik jenōfo idunon tu veitiko — mōdo sus sufāl gretik plina. I in ladāls tukūnikūnanas topils dabinsons, kels binons mu senōfiks, ed igo pro dūfaladālans gretikūn, pō kelans lif e dead binons dins pledovik, dins dabinsons, dō kels no sufālons cogi. Balālo sog ājinon senālōn, das ed in klotem ed in kondōt mageda stunūkōl ni coged ābinon, ni gidōf. Maged ābinon lunik ā māgik, de kap jū futs pivilupōl me deadanastofeds. Maskar, kel āklānedon logodi, pisūmādon cūtidōlo ma logod deadana. Ab atosi valik, do atos no āpliton onis, daifidābs lefredik daifidana lefredik ābesufodonsōv. Ab lukūnan igo ikūnon ad magulōn magedi deadalanana redik. Klotem onik pimioton me blod, e flom vidik onik, igo logod lōlik onik, pistonon me deadamāks skarlataredik.

Ven logeds plina: ‘Prospero’ ātūvons spākamagedi at, kel — ad pledōn vobedikumo rouli oka — āmufon nevifiko ā lezāliko vū keds danūdōlanas, ālogoy, kimodo ūn timūl balid ādremikom sekū ledred sidina u leskana; ūn timūl nilikūn ye flom oma āredikon sekū zun.

“Kin riskon-li”, āsākom me vōg raudik kuranas len flan oka, “kin riskon-li ad leskānōn obis me lukof maleditik somik? Glepolsōd e sāmaskarolsōd oni! dat osevobs, kin binon, kel timū sūlōpikam sola polāgon len krens kaseda obsik.”

Ābinos in cem lofūdik blōvik, kō plin: ‘Prospero’ āvokādom vōdis at. Ātonons laodiko ā kleiliko da cems valiko vels — ibā plin ābinom man nāmik ā kūnik, e musigam pistōpon dub vineg me nam oma.

Ābinos cem blōvik, in kel plin āstanom, pāzūōlo fa grup kuranas ipaelikōl. Būd oma ākodon mufi in trup kuranas, āsva āviloy gleipōn nūdranani, kel ebo tāno ābinon go nilik, ed aiplu ānilikon me steps dinitik lū spikan. Ab lenaud vemik, keli māpūd lienetik maskarana isūūkon pō valikans, ābinon so gretik, das nek ātenūkon nami ad stōpādōn oni. No pāstōbōlo ānilikon ai, jūs ābinon nilū plin — e du kobanef mōdik mu sidinik āleyilon flanio ed āgedranon in cems votik lū vōl, on aino pāstōbōlo āfōvon vegi² oka me steps lezālik dinitik ot, āsā ūn prim. Ed on āstepon de cem blōvik ini purpuraredik, de purpuraredik ini grūnik, de grūnik ini rojanik, e se at ini vietik, e fovo nog ini cem violātik, būā steifūl fūmik pādunon ad stōpādōn oni. Fino ye plin: ‘Prospero’, vutik dub zun ā jemik demū dredōf lōnik nesuemovik oka āduspidom cemis māl — om soelik, bi de votikans sekū dajek no balan āfāgon ad sōkōn omi. Ko dāg in nam pitovōl ikōmom ōn māpet sovadik ini nil mageda ālaistepōl jū in fagot mō steps kil u fols, ven atan, kel ebo tāno irivon

¹ Ba: pābenidon

² Gudikumo: vegami

finoti veluvacema, süpiko ägüflekon oki ed ästanon visü pöjutan oka. Äliloy luvokädi lejeikik, däg äfalon lekläravifiko sui tapäd blägik, ed ün timül nilikün i plin: ‘Prospero’ ästuroom deadölo sui glun.

Nu lotans anik ko kurad däspera äjutedons ini cem blägik ed ägleipons maskarani, kel ko maged geilik oka ästanon löiko ä nenmufiko in jad gloka blägik. Ab nebeponovik lenaud äbinon, kel ädavedon pö atans, ven ons in deadanastofeds e po funamaskar, kelis ägleipons me gleips grobik, ätuvons nosi — maskaraklotem äbinon vagik.....

E nu ädasevoy komi deadalanana redik. Ikömon, äsä tifan ün neit. E zälakompenans in spadäds pro juit onsik jonidiks nu me blud pistenöls ästurons, balan pos votikan, sui glun ed ädeadons, alan in jästäd mifomik, in kel däspero idofalon. E lif in bäadaglok ämoikon ko lif lätikana yofiälanas. E gluts in kuprinaleskels äkvänikons. Val päreigon no pestöbölo me dag e puridikam fa deadalanan redik.

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ). Yel: 1962. Pads: 32—36.

1963 (yelod 28id)

Lad trätik

(Koned fa el 'E. A. Poe')

Lesi! nãrvodik, mu nãrvodik äbinob ettimo, ed atos nog binob attimo, ab sekü kod kinik laidãloli-li, das binob-la lienetik? Malãd te ijapükon sienis obik, ab no inosükon ud idölükon onis. Pato lilãm obik äbinon plödakösömiko japik. Älilob vali, kel äjenon in sül e su taled. Somo älilob ömikosi, kel äjenon in höl. Klu lio mögosöv-li, das binob-la lienetik? Dalilolsös obi! e lelilolsös, vio tãläktiko, vio takediko fãgob ad konön oles jenotemi lölik!

Kanob nenmögiko sagön, vio tikod at äsüikon in ob balidnaedo; posã ye ifimükon oki, ätomon obi delo e neito. Diseini seimik no älabob. Heti äsenãlob kol nek. Älöfob igo hibãldikani. Neföro iblinãdom obe negiti, neföro inofom obi. I monem omik no äbãton obi. Fümös vo: log oma ebinon kodãd. Si! at eblinãdon skani obe. Bal logas omik äsümedon ut vultura: log klilablövik laböl suso flidili. Alnaedo ven älogedon obi, ädremikob dub jek, e so pianiko — go pianiko — lonãd äfümikon ninãlü ob ad deidön mani bãldik, äd ad livükön obi fovo de log at.

Atos kludo binon soik: cedols obi lienetiki. Lienetans bitons nen vätãl. Ab obi ilogolsöd! Ilogolsöd, kio ävãtãlõlo äprimob, kio prüdiko, kio süeniko e ko simul kion äbitob! Neföro ibinob <sofãlikün kol man bãldik, kas dü vig lölik büã ädeidob omi. Ed> ün soar alik, ze tü zeneit, äseitob nami obik sui pedagnob yana omik, ed ämaifükob oni — ag! — so prüdiko. E ven tãno äbinon maifik mö fagot saidik ad letön kapi obik, äkipob¹ ninio midunalantãri gudiko, mu gudiko pifãrmüköli, dat lit nonik äsestralonöv, e tãn poso änüsteigob kapi obik. O! ismilolsöv, if ilogolsöv, vio skiliko änüsteigob oni. Nevifikob, go nevifikob ämüfob oni föfio ai te ad no tupön slipi bãldikana. Ädulos mö düp bal, jüs iblinob kapi obik so fagiko da maifod, das äkanob logön, vio äseatom us su bed oka. Ha! lienetan föro ibitomöv-li so visedikob? E ven tãno kap obik äbinon löliko in cem, ämaifükob nevifikob — o so nevifikob (ibã flegeds äknirons) — lantãri, ed äletob, das da slitod litastral te pülikün ädrefon vaturalogi. Ed atosi ädunob dü neits lunik vel — ai tü düp ze zeneitik — ed ai ätuvob, das logs äfãrmons. Ibã no bãldikan äbinom ut, kel äskãnom obi, ab te loged badik omik. Ed algödiko, delaprimo, ägolob boldiko ini cem omik, äspikob go nenplafiko ko om, änemob omi go ladöfiko me nem omik, ed äseividob ome, vio islipom. Logols kludo, das bãldikan ämutomöv binön vemo sagatik, ad äkanön niludön, das änusleafob alsoariko lü om ebo tü zeneit, ven äslipom.

Ven neit jölid älükömon, ämaifükob yani ko prüd nog gretikum. Sekunijonian gloka mufon nog vifikumo, ka nam obik ämufon ettüpo. Neai bü neit et isevedikob, kio vemiks fãgs e sagat oba äbinons! Tõbo äkanob taetön senãli levikoda. O! ven nog betikob, das ästanob us, e das ämaifükob pianiko aiplu yani, e das om i no älabom niludi pülikün duna e bita klãnikas oba. Tik soelik at äkoedon smililön obi: e ba älilom osi, ibã süpo ämufom, äsva bos ijeikon omi. Ba tikols-la das tãno ägegolob-la. O nõ! dag nedudrãnovik ädabinon in cem (ifãrmükom ai mu gudiko klãpedis sekü dred demü nübreikans), e so äsevob, das no ikanom küpön maifükami yana. Ed aiplu ämaipedob oni.

Kapi obik ya inümüfob, ed ebo ävilob maifükön lantãri, ven döm obik äslifãdon de metal lantãra, e bãldikan süpo älöseadikom in bed oka <ko> vokãd: “Kin binon-li us?”

Äblebob go stilik, ed äspikob nosi. Dü düp lölik ästanob us nenmufiko, ab no äküpop, das idoseatikom dönu. Nog ai äseadom lö in bed, ed ädalilom, leigoäsã ob idalilob alneito nokamacãfi² in vól.

Süpiko älelilob seifi nelaodik, ed äsevob utosi, kelosi at äsinifon, äbinon: notod jeka deidovik. Äbinon no seif, kel änotodon doli u glifi, nõ! äbinon ton nelaodik, dumik semik, kel töbiko süikon se ladãl dredafulik. Ton at äsevãdon pö ob ebo tugudiko. Ün neit so ömik tü düp zeneitik,

¹ Jiniko pök; sotüls mögik: äblinob; äpladob

² Ba pök pla el “nokamacãfi”.

ven val in züöp äbinon in stad slipa, seif somik isüikon töbiko se blöt lönik obik, e gütonam ona ätelon nog lejeki, kel in ob idavedon. Si! äsevob oni. Äsevob utosi, kelosi bäldikan fümiko äsenälom, ed äpidob omi, do äyubob ninälo. Äsevob, das ibinom galik de timül, kü ilelilom noidili nelaodik balid, äd ilöseadikom in bed. Dadredäl omik äjnon bemekädön omi. Isteifülom ad moükön oni dubä tikön, das äbinon nekodik, ab no äplöpom. Ävilom kredükön oki, das noid te pikodon dub vien in cim, u dub mugil, kel ispidilon love glun, u dub tyirp balnaik krika. Si! medü kredids somik ävilom takedükön oki, ab äbinos nensekik. Nen sek! Ibä dead niliköl äkodon büosenäli mifätik, ed ädrefon me at viktimi oka. E nämäd mifätik koda nelogädik äsevedükön omi — nendas älilom ud älogom bosu — dö kom oba in spadäd.

Posä istebedob lunüpo ä sufädiko, nes isienön va äseatom-la dönu, äsludob ad maifükön lantäri jüi slitod smalik, mu smalik. Ed atosi kluo ädunob. E no kanoy fomälön, vio nelaodiko, vio neviviko äbitob, jüs fino litastral fibik balik äs fad spuleda so slenik äjton da slitod ebo sui vulturalog.

Äbinon maifik, lölöfiko, lölöfiko maifik, ed älezunölo älogetob äl on. Älogob oni kleiliko e japiko: log faaliko blövik laböl suso veali ledredodik, kel äflödon bludi in fesüls oba. Ab no äfägob ad lokedön bosu mödikum logoda u mageda bäldikana, ibä ilüodükob semo klienäliko litastrali kuratiko äl log maleditik.

E no esagob-li oles ya, dat utos, kelosi ols pöliko nemols lieneti, no binon votik, äs susjap sienas? Somo ün timül ebo et ädrefon lili obik ton mäpetik nelaodik äs tikit gloka in vod pivilupöla. E ton at äbinon pato tugudiko sevädik pö ob, äbinon pebam lada mana bäldik. Ton at ävemükön lezuni oba, äs trul truma, kel süükon kuradi soldata.

Ab i täno nog ädamütob obi, e no ämufob. Äkipob lantäri nenmufiko. Ätöbidob ad kodön, das litastral ädrefon nen delüodikam vulturalogi. Vüo pebam hölöfik lada ävemikumon aiplu; ün timül alik ävedon vifikum ä laodikum. Lejek mana nendoto irivon sömitapüni oka. Pebam ävedon jenöfo laodikum, ainog laodikum; lelilols-li osi? Sevols, das binob närvodik, jenöfiko närvodik. Ed ebo täno ze tü düp zeneita, dü sepülastil doma bäldik, noid bisarik et äkodon in ob jeki nevikodovik. Ab dönu ädamütob obi, ed ästanob stiliko dü minuts anik. Ab pebam ävedon laodikum, ai laodikum, äsva lad omik ävilon spranön. E pö atos täno nog dred ädavedon, das nilädan seimik äkanonöv lilön pebami at. Timül lätik bäldikana ikömon. Ko ror laodik ämailitirob sleifömis lantära, ed ästürob obi ini cem. Te balna ävokädöm, te me naed balik. Te pülatimil äpasetikon, ed idolüdob omi sui glun, ed itegob omi me bedamatrad vetik. Täno äsmililob plidiko pö tik, das dun nu piledunon jü pün at. Ab lad älaipebon nog dü minuts anik me ton ädumiköl. Ab etos no ätupon obi; ibä da völ no äkanoyöv lilön oni. Fino äfinon. Man bäldik äbinom deadik. Ämoükob plümamatradi, ed ävestigob funi. Si! äbinom deadik, jenöfiko deadik. Äpladob nami oba sui ladöp, ed äleadob takädön oni dü pülatimils anik. Lad no plu äpebon. Äbinom nendoto deadik; log omik no ötomon obi dönu.

Üf nog ai cedols-la obi lienetiki, tän ovotükols fümiko cedi olsik, ven ukonob oles, vio gudiks äbinons büomesüls, kelis ävobädob ad klänedön funi. Neit äpasetikon, e seilölo in spid äprimob vobi. Balido äkötob funi ad dileds, bi ädeteilob kapi e limedis de koap. Täno äsesleitob boedis kil gluna, ed äklänedob limedis de koap. Täno äsesleitob boedis kil gluna, ed äklänedob vali vü bems. Fino äyümob boedis dönu kobio so kuratiko, so skiliko, das log menik nonik — igo no log omik — öfägonöv ad küpön votikami smalikün. No änedob delavön bosu, ni blodasteni, ni blodaretodi; ibinob ga tu käfik ad kodön somikosi.

Ven ifinükob vobodi at äbinos düp folid, ed äledagos nog. Ven glok ätonon, älilob nokami ta domayan. Nenkudiko ägolob donio ad maifükön yani, ibä kisi änedoböv-li täno nog dredön? Söls kil änüstepoms, kels änunädoms okis obe mu plütiko as poldacalans. Balan nilädans ililon-la dü neit vokädi, kelos äsüükon-la pö on niludi miduna. Sekü kod at pold pisevükön, ed ikomitoy omes: calans vestigi.

Äsmililob, — kisi äkanoböv-li dredön? — ed äbenogetedob sölis. Vokädi, äsagob, evögob-la in drim. Man bäldik, äsagob, emotävom länädio. Ädugädob sölis zi in dom lölik, ed ävüdob omis ad vestigön mu kuratiko vali. Fino ädugob omis ini cem bäldikana, ed äjonob omes mu takediko e mu sufodiko dalabotilis valik oma. In senäl sefa obik, äblinob igo stulis in cem, ed äbegob

omes ad takädön is demü töbs omas, du ob it in mäpüd no piteimöl ed in senäl fulik levikoda äpladob stuli lönik oba ebo sui top, dis kel fun viktima äseatom.

Poldans äbinoms koteniks. Kondöt oba isüadükon omis lölöfiko. Ob it älabob senäli seledik takeda. Äbleiboms seadön, ed äspikodoms dö dins näidinik, du äbegespikob balugäliko säkis omas. Suno ye äsenob, das pael äsüikon in logod oba, ed ävipob, das öleditomsös! Älabob doli in kap e noidi in lils, ab nog ai äseadoms us, ed älaispikodoms. E noid ävedon ailaodikum ed ailaodikum. Ästeifülob ad spikön nog balugälikumo, ed ad moukön senäli dredälüköl. Ab noid no ämoikon, nö! ävedon ailelilamovikum, jüs fino ätövob, das no idavedon in lils oba.

Nendoto äpaelikob nu vemo, ab äspikob nog vifikum e nog laodikum. Ab i ton in lils oba ävedon vemikum: kisi ömutob-li dunön? Ätonon nelaodiko, dumiko, vifiko, so äs ton gloka in vod pivilupöla. Änatemob töbiko, ed ainog poldans no äliloms oni. Äspikob nog vifikum, nog liföfikumo, ab ailaodikum i ton et ävedon. Älöikob ed äspikob dö neveütots, äspikob me vög laodik e ko jästs liföfik, ed ai lilovikum ton et ävedon. Kikodo no ämogoloms-li? Me steps gretik ästepob mo e ge in cem, äsvo kom poldanas ivutükon-la obi, ed ailaodikum, ailaodikum ton et ätonon. O God oba! kisi ömutob-li dunön? Äbitob levemiko sekü vut, älejovob, äblasfämob. Ätovob stuli su kel iseadob, ed ämüfob oni noidiko mo e ge su glun, ab ton aivemikumöl i äplutonon tefü lenoid at. Laodikum, laodikum, ailaodikum ävedon. Ed ainog söls äseadoms us, ed äspikodoms ko logodajästs smilöl. Ämögös-li, das jenöfiko no äliloms-la oni? O God valanämädik! Nö! nö! Äliloms oni, äniludoms bos. Äsevoms osi. Äkofoms lejeki oba. So ätikob, e so nog tikob adelo. Vali votik ikanoböv sufälön fasilikum, ka lanitomi at. No lunüpikum äfägob ad sufälön smilili simulik at. Äsenälob osi: u vokäd ökoefon döboti obik, ud ödeadob. Ekö! — dönu — lilolsöd! Laodikum, ailaodikum, ailaodikum!

“O mifätans!” ävokädob, “simul nu saidon! Koefob miduni! Mailetirolsöd glunaboedis! Is, is! Ton, keli lilols, binon pebam ledredodik lada oma!”

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1963. Nüm: prilul.

Ledit

Nu mutob lüvön oli,
o motil gudik!
Senälob ko ol doli
ledita lügik.
Kidolös soni olik
lätiknaedo!
Odelo binob fagik
— vi! — laidüpo.
Nafaklok tonon. Adyö!
o mot palöfö!
Lad obik brekon. Godö!
yufolös! o Söl!

Se Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneff). Yel: 1963. Nüm: prilul.

Vomanams

(bai poedot fa ‘Th. Storm’)

Sevob osi, no oplonol,
e lips ola oseilons,
do nams löfik ola dö dol
e dö lied äsvo spikons.

Nams at trätöns glifi lada
dü del e dü neit dagik,
logob lienädi dola;
maläd binon nesanovik.

Goläd maleditābas

Jadamagedis logob,
golādons su veg töbik
ās slafans golöl lü vob
in hitüpasol hitik.
Feralins züons futis;
glöbs vetik pefimüköl
datomons nelābanis,
magedis pejänädöl.
Flams redik len glun vegons,
flamavefs gretik mödik,
futs nüdik pafilādons
ön datoms ledredodik.
Sus flams te glumid binon
no logob bimis, planis;
jel nonik, ni bluks ni fon
ad vüdön is tevanis.
Leseil is reigon
golādanefi lölik,
vöd nonik is palilon
vöd nonik e ton nonik.
Ab jinos, das us in lut
daplons e seifs vebons
e jinos, das in daglut
drens mödik panūsugons.
E golādanef ai
golādin, laigolon
nonikan logon fini
nonikan fini sevon.
Lananef us golādon,
ag! milananeſ hölik,
neai golād finon
vi! golād laidüpiſ.

Se *Volapükagased (Zänagased pro Volapükaneſ)*. Yel: 1963. Nüm: tobul.

Pöträt nögaſomik

(Koned fa el 'E. A. Poe')

Kased, ini kel dūnan oba inūdranom mekādo — dat ob, in stad vemo pävunöl, no ömutoböv lifädön neiti in nated — äbinon bal bumotas gianagretik ut, bal bumotas lafo magifik e lafo glumidikas utas, kels ätopons e jenöfo sis lunüp löpo nilü gufurs penenas, ed in magäl läda 'Radcliffe'. Luveratiko pilūvon pas bü tim brefik diseinü lüv no lunüpiſ. Äblümükobs obes cemi smalikün, kel zuo no ālabon lüxüödi möbas in cems votik logädiki. Cem obas ätopon in tüm fagoſeatik kaseda. Deks in spadād at ädabinons bundano, do äbinons bäldiks e dilo igo voriks. Völs cema pädekons dub tapeds, zuo pätegons ko tropeds vemo mödiks vafas valasotik, e dub pänots plödakösömiko mödiks, kels äträtöns ſpiritiāli vemik vogädik pānana, e kels ālagons in frems pägoldöl. Pänots at ālagons len völs noe su ſüſfats foik abi in niks vemo mödiks, kels idavedons dub bumamod bisarik kaseda. Ba äjenos dub delir oba, das pänots at äſüükons obe nitedāli vemik. Demü atos äbegob ele 'Pedro' ad färmükön klāpedis vetik, e — bi neit ya ikömon — ad filidön kandelis kandelastanāda, kel āſtanon nilü kapadil beda obik, e fino ad ſeatirön lölöfiko kōrtenis plifagik binü veluv blägik, kels ädoniolagons züo fo bed. Poſā atos

pidunon, ädesirob, das üf no ökanoböv slipön, nemu ökanoböv lelogön rezipiko¹ pänotis at, e reidön tefikosi in buk smalik semik, keli ituvob su kusen beda, e kel äninädon krütis e nünis tefü pänots in cem älagöls.

Lunüpiko, vemo lunüpiko äreidob, e devodiko älelogob pänotis. Vifiko äs böds flitöl düps äpasetikons, e fino zeneit stilik äpubon. Stanöp kandelastanäda no äpliton obi, ed ad no tupön dünani slipöl, ätenükob ko töb vemik nami obik, ed äfeapladob stanädi somo, das litastrals ädrefons gudikummo buki.

Dun at äkodon ye vobedi no pispetöli. Litastrals kandelas mödik (ibä mödiks äbinons in kandelastanäd), ädranons nu ini nik semik cema, ini nik, kel büo itopon in jad vemik dub bal bedastafädas. Us älogob nu in lit klilik magodi, keli büo leno iküpob. Äbinon as pöträt jilepula yunik, kel ebo äcenof ini stad voma. Älelogob dü brefüp pänoti, e täno äfärmükob logis obik. Ünü timüls balid dun at igo äjenon nen tikod patik. Ab du logalips oba älebons färmiks, ämeditob vifiko kodi färmükama logas obik. Atos bo ijenon as muf süpik ad getön timi saidik pro tikod tefik, ad süädükön obi, das vision oba no icütön obi, ad takedükön ed ad mütön magäli oba pro loged kuratikum ä fümikum balidfovik. Pas pos timüls anik dönu älülogob lunüpiko pänoti.

No ävilob e no äkanob dotön, das nu älogob vali verätiko, iba gesviet balid kandelas su linumastof imoukon luveratiko ninäli drimöfik, kel ivegon äsä tifan da siens obik; igalükon obi süpiko ad lifastad galik.

Pöträt ämagulon, äsä ye esagob, jilepuli yunik. Äjonon teiko kapi e jotis, e pipänon bai mod ut, kel me jäfüdavöded panemon as vinyät, vemo bai stül kapas buik pänana: 'Sully'. Brads, blöts ed igo finots herema nidik äcenons neküpoviko ini jad nefümik dibik, kel äbinon as pödaglun pänota lölik. Frem äbinon nögafofik, vemo pägoldöl, e ko filegranavobods fomü morots. As lekanot nos votik äkanonöv binön stunidabikum ka pänot at. Ab ni ledun pöträta, ni lejön sublimik jipösoda ikanons davedükön fäkädi süpik ä vemiki oba. Leno ämögös, das magäl obik, ägaliköl se slip lafik, ikanon cedön pöliko kapi pöträta kapi lifik pösoda at. Ädasevob sunädo, das pats magoda, vinyäta e frema ämutons sunädo moukön tikodi tefik, das igo ämutons sunädo <moukön> tikodi fibikün somiki ünü timül brefikün. Ämeditob vemo dinädis at, äletikob dü düp bal dö atos, lafo äseadöl e lafo ästutöl su kusens, nu logs e siens oba äjäfons teiko ko pöträt at. Täno fino, in stad kotenik dub dasev kläna jenöfik e vobeda onik, ädoseitob obi dönu in bed. Ituvodob kläni at; äbinädon me süm lölöfik notoda, kel balido iblurvükon obi, idadränälön obi e kel igo ijeikon obi. Ko senäl dremik divoda ägepladob kandelastanädi sui plad büik oka. Posä imoukob somo kodi fäkäda obik se mög logama, älasumob sunädo buki, kel äninädon nünis dö pänots e dö jenotems pänotas. Ämaipadölo padi ut, kel äninädon nünis dö pöträt nögafofik, äreidob us setis siämik ä bisarikis, kels sökons is:

“Äbinof jilepul jönik, leigo jönik äsä yofik. E tim ut äbinon mifätik, ün kel älogof ed älelöfof pänani, ed ün kel ämatikof ko om. Om älifom as man lefäkik, letikik vobiälük, e dub löf lefäkik pro lekan oma ädalabom äsvo ya jigami; of ye älöfof fredri e smili, ed äbinof so yofik äsä paf², fulü löf e flät kol dins valik, e hetöl teiko lekani, kel ädabbinon äs taan ofa; ädredälof teiko lo palät, lo köfs e stums tefik votik, kels ämosumons ofe himatani. Kodü atos äjekof vemo, ven himatan ofa äspikom dö disein oka, ad pänön igo ofi it: jimatan yunik. Äbinof ye dälälük e lobediälük, e so äseadof mükiko dü vigs mödik in tümacem dagik löpik, kö lit paelük älitükon te löpao linumastofi gedik. Om: pänan äjäfom leziliko ko vobod oka, kel äprogedon ünü düp alik, ünü del alik. Ed om äbinom lefäkik, bisarik e vimik; suvo äreafof ini drimäls, sodas no ävilom dasevön, das lit, kel änüdranon so späkiko ini tümacem soalik at, ävesetükon sauni e lani jimatana omik. Dub atos ädeiguirof, e mens valik ädasevons liedi ofa, pläämü pänan it. To atos äsmililof ai ed ai dönu, nen plons, bi iküpofof, das pänan (kel äbinom pänan vemo famik), äsenälom juiti gretik ä ledesiriki dub bligod at, e bi äjäfom delo e neito ad magulön su linumastof jimatani, kel älelöfof omi so vemo, jikel ye i ün del alik äläsikof tefü lan e saun. Äsenälöf trodi semik, ven mens ut, kels ilelogons pöträti, äspikons me vöds nelaodik stunida dö süm voätik, dö

¹ Gudikummo: balposvotiko

² Ma el koned rigädik: “stägül”

milag gretik, e dō blōfs tel: dō ut skila milagik pānana, e dō ut lelōfa vemik kol of, bi ipānom ofi me mod no pluamovik.

Tāno ye, ven vobod ānilikon lä fin, nek fovo nog ādalon kōmōn ini tūm; ibā pānan āstodom in fākād sovadik, āsvo glutik dub vobod oma, ed ādeflekom te nemōdiko logis de linumastof, ebo te ad xamōn logodi jimatana omik. E no āvilom suemōn osi, das kōls, kelis āpānom sui linumastof, pādetirons de cūgs jjutana, kel āseadof nilū¹ nāi om. E posā vigs mōdik ipasetikons, pōtrāt pifimekon plāamū liun lätik bal love mud, e plāamū kōl bosik sui log; nu lan lāda āsvo ālōflamon nogna, āsā flam lampada bū kvān.

E tāno liun pīledunon, e kōl pīlāūkon; dū tim brefik pānan āstanom dafrediko fo vobod, keli ijafom; ab ün timūl balidfovik, du nog ālogetom usio, ādremom ed āpaelikom vemo. Āvokādom me vōg laodik: “Vō! atos binon jenōfo lif ekopikōl!” Tāno āgūflekom oki vifiko ad lelogōn jilelōfābi oka — ideadof.”

Se Volapükagased (Zānagased pro Volapükaneſ). Yel: 1963. Nūm: tobul.

---

¹ Jiniko pōk, pla: “nilo”

LÄÜKOTS

---

1. NOTODOTS DIFIK SE EL “GRAMAT VOLAPÜKA”

Bagaf: 49.

El ‘The Times’ binon delagased Linglänik gretik, kel papübon in ‘London’.

Elogol-li eli Genova? Si! ebinob us ed elogob mebamali ele Cristoforo Colombo pededietöli.

Belödans ela London nemons hielis ‘Yeomen of the Guards’ cogiko nog suvo elis ‘Beefeaters’.

Tüm: ‘Eiffel’ binon bumot geilükün vola, binon igo geilikum ka el ‘Woolworth Building’: bumot geilükün ela ‘New York’.

Bagaf: 51.

Mödiks tävans lekani löföls elogons nilü ‘Roma’ failotis de tumyels vöna licinikis.

Bagaf: 54.

Gud voma at binon levemo gretik.

Gudikos yegeda at moikon dub stül grobik, ön kel pelauton.

Bagaf: 57.

El Canopus binon gretikün stelas logädik valik.

De pods at son oma esumom benosmekiküni.

Jipulil ävälof jöniküni se pups ofe pijonöls.

O vomül löfikün!

Flen divodikün ola.

Cil mu plütülikün at binon sonil bloda obik.

Bagaf: 60.

Cils mödik äbinons-li in sälnun? Si! elogob us tumis.

Balan äseadon e votikan äspaton.

Bagaf: 63.

1879, 3, 31 ü 1879, III, 31;

1879, 3^{ul}, 31 ü 1879, III^{ul}, 31;

1879, 3^{ula} d. 31^{id} ü 1879, III^{ula} d. 31^{id};

1879, mätzul, 31;

1879, mätzula d. 31^{id}; pareidos: balmil jöltumveldegzül, mätzula del kildegbalid.

ün del 31^{id} mätzula yela: 1879

Bagaf: 65.

3 X 3 = 9: kilna kil binos: zül.

Ebinof folna in Linglän.

Bagaf: 67.

Ägetom foldilis kil suäma at.

Bagaf: 71.

Binos düp mälid göda.

Binos düp: tel e laf < poszedelo.

Binos: düpalaf bü fol.

Binos: düpalaf pos lul.
 Binos: foldil bü düp mälid ün soar.
 Binos: düpafoldil bü vel.
 Binos: minuts deg pos düp degbalid neito.
 Düps degtel zedela etonons.
 Tren odevegon gödo tü düp: lul minuts foldegbal.

Bagaf: 72.

Bäldoti kinik cil at labon-li?
 Lifayelis liomödotik el 'Anna' labof-li?
 El 'Louis' labom bäldoti yelas degfol.
 El 'John' labom lifayelis zül.
 Edeadof bäldotü yels veldeg.

Bagaf: 75.

Kin edunon-li atosi? Ob.
 Eblinob ole bukis.
 Epenoy ofes.
 Egetol-li penedi? Si! egetob oni.
 Nifos.
 Tonäros.
 Reinos.
 Skänos omi, das no pevüdom.
 Binos veratik, das men tusuvo pacödon ma klotem oka.

Bagaf: 76.

elavob oki *ü*d elavob obi
 elavol oki *ü*d elavol oli
 elavof oki

Bagaf: 77.

Ekolkömobs odi ya in legad.
 Egivofs odes legivotis jönik.
 Eflapons odi.
 Balan eflapon votikani.

Bagaf: 78.

Oselom domi okik.
 Oselom domi omik.

Bagaf: 79.

Dom obsik *ü* dom obas
 Elogob tabi klöpik gretik jönik ola.

Bagaf: 80.

Givolöd obe buki ola ed ofiki!
 Blod ola ed obikan binoms flens.

Bagaf: 81.

Man at.
 Vom et.
 Labons vipis ot.
 Of it mekof dinis at.

Kiodifikis gretotis mens labons! Si! ab atans binons patiko smaliks.
Atosi osagoy-li ofe?

Bagaf: 82.

Kin espikon-li?

Kif okömofo-li?

Kisi sagol-li?

Söli kimik ekolkömol-li?

Buki kinik oremol-li?

El π binon-li tonat kinid lafaba Grikänapükik?

Bagaf: 84.

Kin mögo binol, binolöd utan, kel binol!

Kisi igo konomöv, no kredolöd omi!

Kiniki töbi igo okodos, oplöpob.

Kinolik binom-la, no binom man kaladanämik.

Kitimo flen oba ekömom lomü ob, egetedob omi ai flenöfiko.

Bagaf: 85.

O fred kion!

Kio äfredob!

Kio lekläros!

Kiogretik gud Goda binon!

Bagaf: 86.

Man, kel espikom, ämotävom ädelo.

Läd, keli sevoobs, okömofo adelo.

Utos, keli esagom, binon veratik.

Mot söla, hikeli elogob, binof jitudan.

Mot söla, jikeli elogob, binof jitudan.

Noet: 10.

Ut, kel sagon atosi, binon lugan.

Bagaf: 88.

Sevob Linglänanis anik.

Ek binon in dom. Elogob neki.

Sagol obe nosi nulik.

Bagaf: 89.

Omotävob ovigo.

Ekömom-li?

Lesagoy dönu, das elogoy-la melasneki.

Bagaf: 90.

Man blinom buki.

Buk pablinon fa man.

Bagaf: 97.

Labobös pöti ad logön omi!

Seadolsös!

Frut ibinonös gretikum!

Gololöd!

Peloföd!

Üf ekömoföv, id ob igoloböv.

Üf sevoböv fümiko, das no dalabom buki at, sunädo remoböv oni ad givön oni ome.

Bagaf: 98.

Lifoy no ad fidön, ab fidoy ad lifön.

Bagaf: 99.

Ädelo elogob domi idästuröl.

Äkolkömob ofi ko jiflen ofa äspiköli.

Ätuvob ofi klotis lavöli lä fonäd.

Jilavölan at binof jidünan obsik.

Bagaf: 100.

Penob penedi.

Logob bödi.

Flapob dogi.

Fälöb bimi.

Golob lü dom.

Slipob in bed.

Seadob su stul.

Efalob de jevod.

Pened papenon fa ob.

Böd palogon fa ob.

Dog paflapon fa ob.

Bim pafälon fa ob.

Bagaf: 102.

Vo-li? man at etifom.

Givolöd obe buki!

Ati-li ud eti?

Bagaf: 204.

Adyö!

Vobolsöd!

Menefe bal, püki bal.

Hípul äflapom dogi.

Jípul smalik at egivof ädelo söre oka buki jönik.

Utan, kel tifon balna, ai binon tifan.

Elogol-li kometi?

Bagaf: 205.

O flen!

O 'Charles'!

(Näi püks difik vola) lüvipobs menefe bal, püki bal.

Te pro tävans.

Bagaf: 206.

Man spatom.

Dog paflapon.

Bod pabakon.

Vobolsöd!

Palogof.

Bagaf: 207.

Jipul smalik at egivof ädelo söre oka buki jönik.

Bagaf: 208.

Jipul smalik at egivof ädelo söre oka buki jönik.

Nemob mani at tifani.

Noet: 16.

Man äflapom vemiko me pun oka su tab.

Bagaf: 211.

Man at panemom fa ob tifan.

Bagaf: 212.

Jipul at egivof söre oka buki.

Buk pegivon fa jipul at söre oka.

Bagaf: 214.

Okömob odelo domü ol.

Änüpenoy dü kobikam suämi vemo gretiki.

Jipul at kanitof mi.

Vobom lezilo.

In soarazälül enaütobs levemiküno.

Dub fal ebreikom bradi oka.

Sekü däsper ebumom ini vat.

Sekü leig gulas killiena at leig miedalienas onik sekon.

Pecödedom demü dobükam penäda.

Epenom ati me pen nulik.

Ifü flodastom blibob domo.

Üfü tadun okanolöv gebön vafis ola.

Flen ola to bäldot gretik oka binom nog nämediko su futs.

To proib oba ga esegolom.

Ad fred gretik oba vob at eplöpon beno.

Ad yof gretik cilas hestan ädajonom anis hestakäfedas oka.

Lautom demü kosid.

Nolavan yunik at edunikom tävi nolavik ad lölöfükam studas oka.

Ma bäldot oka hipul et edaglofom nämediko.

Ma lifayels binom bäldik, ab yunik ma ladäl.

Äbiegom äs flegülaneif.

Blasfämon äs pagan.

Atos epaseton bü yels mödikum ka kils.

Ba okömom.

No esagom atosi.

Ma gasesds reg ya edeadom-la.

Egolom ko fat oka.

Nen jonül kofuda hipul mäpüdik et sagom lugis valasotik.

Bagaf: 215.

‘Louis’ degfolid : solareg

‘Paris’ : cifazif Fransäna

tüm : ‘Eiffel’

stitod : ‘Pasteur’

nisul : ‘Stromboli’

as sams : dog, ber, leon, ...
 hipul at konletom yegis valasotik : koans, knops, flänükamamäks, ...
 Set : hipul flapom dogi < stadon in dunalefom.

Bagaf: 216.

Esagom, das okömomöv.
 Esagom-li, das okömomöv?
 Ma sagäd esagom-la, das okömomöv.

Bagaf: 217.

Logob jevodi.
 Elogol-li jevodi?
 Dog paflapon fa om.
 Jireg lifofös!
 Seidolös oki!
 Seilolöd!
 Mogololsöd!
 If vilolöv visitön blodi ola, mutol vegön poszedelo me tren tü düp : 1 minuts : 10.

Bagaf: 218.

Logob dogi.
 Jipul at egivof buki söre oka.
 Omotävobs odelo me tren balid, kodä olöädobs göliko.
 No osegolob, bi reinos.
 Utos, keli sagol, binon fümiko neveratik.

Bagaf: 221.

Men vätälön, God büadon.
 Nö! man at no binom badik, binom kaladafibik.
 Ispelobs osi, ab no edalos binön so.
 Ud okömom, ud ofablibom.
 Noe sanan at binom man nolik, abi binom menätik.

Bagaf: 222.

Söl, keli elogol, binom fat oba.
 No osegolob, bi reinos.
El reg lifomös! pävokädon valöpo.
 Ätelegrafom obe : **fat ola malädom vemo. Kömolöd sunädo isio!**
Reg lifomös! pävokädos valöpo

Bagaf: 223.

Reg lifomös! pävokädos valöpo.
 Su boad pinüpenos me tonats gretik: **prüdolöd demü dogs!**
 Fa nolavans valik atimo pezepos, das tal binon glöpöfik.
 Ced oba blebon, das epölol.
 Binom, soäsä sümedom.
 Beg oma äbinon, va vilol-li kömön brefüpilo lomü om.
 Fikul balik binon: lio odagetobs däli fata.
 Dotob, va spikol verati.
 Ya elilol-li, va flen ola eplöpom?
 Sevol-li : kiöpo sifal vilaga lödom?
 Lememolöd : odelo mutol movegön me tren balid!

Veräto lücedetoy ele **träitolöd kemenis ola! soäsä vilol, das träitons oli** < völadi gretikün, bi leset at binon lestab krita.

Man, kel golom us, binom flen oba.
 Sagäd : teatöp lefilon < ästäänikon vifo da zif.
 Utos, keli änu sagol, binon fümiko neveratik.
 Om binom utan, kel eträtom oli.
 Egivom mane, kel isavon cili oma, flonis 100.
 Ädelo ägetob nuni, das blod oba ilükömom in ‚London‘.
 Man et ärönom, äsif diab äpöjuton omi.
 Kanol golön seimio, kö vilol.
 Sosus kanob, ogekömob.
 Ätikob dö bos votik, kodä no elelilob oli gudiko.
 Is, kö drefäbs katastrofa pesepülons, efünoy mebamali.
 Älestunob, das äkünöm ad gespikön ole so mäpüdiko.

Bagaf: 225.

Binom masonan, e blod oma kapenan.
 Binom masonan, e blod oma binom kapenan.
 El ‚London‘ no te binon zif pöpagikün, ab i tedazif gretikün Yuropa.
 El ‚London‘ no te binon zif pöpagikün Yuropa, ab binon i tedazif gretikün Yuropa.

Bagaf: 226.

Esagölo vödis at, ämogolom.
 Posä esagom vödis at, ämogolom.
 Ägolölo love pon älogob dogi in vat äseatöli.
 Du ägolob love pon, älogob dogi, kel äseaton in vat.
 Levip oba binon ad läbükön oli.
 Levip oba binon, das läbükob oli.
 Äbinom man fa valikans pälöföl, kels äsevons omi.
 Äbinom man, kel pälöfom fa valikans, kels äsevons omi.
 Pla ad studön ziliko, pledom dü soar lölik in süt.
 Plas studom ziliko, pledom dü soar lölik in süt.

Bagaf: 228.

Man at binom vemo nolik.
 Reig ela ‚Victoria‘ : jireg Lingläna.
 Epenob söle : B. : fat jipula at.
 Ebexänom eli ‚Mont-Blanc‘ : bel geilükün Yuropa.
 Binom lautan buka at.
 Son oma vedom soldat.
 Espatof in gad.
 Maged ämufon lü om.
 Vär ko vin.

Bagaf: 229.

Lit sola
 Datuvan Volapüka
 Dom fata oba
 Buka ela ‚Mary‘
 Sel möbas
 Drinod vata
 Väret vina gudik
 Cifazif provina

Bos gudikosa

Bagaf: 230.

Givom obe buki.
 Äpenof ele 'Jeanne'.
 Legivot mote
 Pened blode oma

Bagaf: 231.

Elogob bödi.
 Epenom potakadi.
 Älecedom omi fleni oka.
 Papal : 'Leo' XIII^{id} < icälom eli 'Schleyer' : datikan Volapüka < kamerani.

Bagaf: 232.

Dog slipon. Dogs slipons.
 Küm bienas äfimükon oki len tuig bima.
 Fat e mot fomons kobo palapäri.
 Palapär pafomon fa fat e mot.

Bagaf: 233.

Belis geilik e fikuliko bexänovikis Jveizäna.
 Hipuls et binoms neplütüliks.

Bagaf: 235.

Danüdoj us.
 Flapädoy in lulotidöp at.

Bagaf: 236.

Spelob, das okömom.
 Spelob, das okömom-la.

Bagaf: 238.

Spetob, das blod ola okömom.
 Spetob, das blod ola kömom.
 If edunoböv ati, täno sagoböv osi snatiko.

Bagaf: 243.

Ereinos.
 Onifos.
 Flodos.
 Smetos.

Bagaf: 245.

Binom soldat.
 Hinef oma vedom fizir.
 Binof e blebof jileplitiälän smalik.

Bagaf: 247.

Eflapof cili oka.
 Äcöpom stonis.

Bagaf: 248.

Esagob ome nosi.

Epenof mote oka penedi gretik.

Bagaf: 249.

Nemob mani et jāpani.

Reg ecālom söli : B. D. < kuramaredali.

Bagaf: 251.

Fat espatom.

Buk seaton su tab.

Söl : X āgeridom ciles okik labemi gretik.

Cils nilādanas obsik epledons ādelo in gad gretik obas.

Āpenom penedi cifode zifa.

Elegivof söre oka bukis jōnik kil at.

Presidan sogeda elovegivom adelo pō kom obas legivoti manes meritabik et.

Hipul et ai elugom.

Ādelo bū delaprim hipuls ālōādoms ad ...

Domis jōnik valik at söl : B < eremom.

Bagaf: 252.

Kini elogof-li?

Lū kim espikol-li?

Lifayelis liomōdotik labom-li?

Bagaf: 253.

Jevods gretik rōnōl fol et baonana.

Jevodas braunik mu gretikas.

Cili smalik frediko pledōli ati.

Dom ko fenāts gretik plu teldegs.

Bagaf: 254.

Man at binom tu bigik.

Tūmis vemo geilikis.

Edāsinom patiko jōniko pōtrāti at.

Elogob us menis plu milis.

Vomi ebo eti ai enunedobs.

Lāgolōd pānoti at kuratiko sus votik et!

No om, ab of edunof atosī.

Bagaf: 255.

Getolōs glidis flena olik oli lōfōla!

Ādajonom obe protoki veitōfik fā poldans tel et pelautōli.

Bagaf: 256.

Wissen Sie vielleicht, wo Herr R. wohnt?
In der zweiten Strasse links.

Musz ich rechts oder links wenden?

Was ist das für ein groszes Gebäude?

Sevol-li ba? kiōpo (kitopo) söl : R. lödom.

Isao in sūt nedetik telid.

In sūt nedetik telid.

Nedeto in sūt telid.

Mutob-li flekōn obi lū det u lū nedet?

Mutob-li golōn detio u nedetio?

Mutob-li golōn ini sūt detik ud ini nedetik?

Bumot kisotik bumot gretik at binon-li?

Kin binon-li bumot gretik at?

Bumot kinik bumot gretik at binon-li?

Kis bumot gretik at binon-li?

Bumot kisik binon-li bumot gretik at?

Bumot at binon potöp.

Bumot at jonidon pro kobikams e pro diseins votik.

Ist es weit von hier?

Was ist es für Wetter?

Es ist recht schönes Wetter.

Es fällt ein Platzregen.

Sie haben gut getan Ihren Regenschirm mit zu nehmen.

Der Blitz hat in den Turm eingeschlagen.

Bleiben Sie noch einen Augenblick, meine Frau wird gleich kommen.

What o'clock is it?

It has just struck twelve.

It is only twelve; we have still plenty of time.

What time do you dine?

From two till four o'clock in the afternoon.

I intend setting off to-morrow morning by the first train.

Call a cab, please, to take me to the station.

How long does it take to go to the railway?

I wish to be at the station a quarter of an hour before the train starts.

Bring me up to-night the bill of what I have to pay.

Is this the right train to R.?

Have you any objection to my smoking a cigar?

Coachman, what is the fare to B. We are three.

I am very glad we have arrived.

Have you a room disengaged?

On which floor is it? I will not go so high.

Je suis fatigué de ma journée, je vais me coucher.

À quelle heure servez-vous le déjeuner?

Vous n'avez que des déjeuners à la carte?

Indiquez-moi la salle à manger.

Je désire déjeuner, que pouvez-vous me donner?

Ce café est détestable.

Le thé est trop fort, donnez-moi de l'eau chaude.

Qu'avez-vous comme dessert?

Binon-li (binos-li) fagik de top isik (de plad isik)?

Lio stom binon-li?

Stom kisik binos-li?

Stomi kisik labobs-li?

Stom binon vemo jönik.

Binos mu jönik.

Labobs stomi pato jöniki.

Sturareinos.

Labobs stomüli sturareina.

Edunol gudiko (edunol sapiko, ebinol sapik) ad ekesumön reinajelömi ola.

Leklär edrefon tümi.

Blibolös nog boso (nog timülo, nog dü timil anik)!

jimatán oba okömofof onu.

Timi kinik glok jonon-li?

Timi kinik (düpi kinik, düpi kinid) labobs-li?

Tim kinik (düp kinik, düp kinid) binos-li?

Düp degtelid ebo anu etonon.

Binos pas düp degtelid; labobs nog timi saidik.

Tü tim kinik fidedol-li?

Poszedelo de düp telid jü folid.

De düp telid jü folid poszedela.

Desinob ad motävön ün göd odela me tren balid.

Desinob ad detävön ogödo me tren balid.

Ramenolös vabi, plidö! ad blinön obi lü stajon!

Vokolös eli 'cab', plidö! ad vaibön obi lü stajon!

Leadolöd kömön (föfiokömön) bökvabi, plidö! ad veigön obi lü stajon!

Timi kimödotik oneodobs-li ad golön lü tren (lü stajonöp)?

Vipob binön tö (in) stajon tü foldil düpa bü deveg trena (büä tren devegon).

Blinolöd obe asoaro kaloti uta, keli mutob pelön!

Givolöd obe ün asoar kaloti uta, keli debob ole!

At binon-li tren verätik lü R.?

Dodol-li boso smöki obik zigara?

Labol-li dodí anik, das smökob zigari?

Bölados-li oli boso, das smökob zigari?

O bökan! kimödotik binon-li suäm vaiba lü B.? Binobs kilo.

O bökan! Frädi kinik vaib lü B. (vabam lü B.) suämon-li? Binobs kilo.

Fredob vemo, das elükömob.

Labol-li cemi gebidik?

Cem gebidon-li pro obs?

In tead kinid binon-li? No vilob golön (xänön) so geiliko.

Fenob (binob fenik) dub jäf dela at, golob ad slipön (golob lü bed).

Tü düp kinid bötol-li janedi?

Ünü tim kinik janedoy-li is?

Labol-li te janedis ma zibaliséd?

Dajonolös obe fidedalecemi (fidedöpi)!

Vipob (desirob) ad janedön (vilob janedön), kini (kinis) kanol-li givön obe?

Kaf at binon naudodik.

Tied binon tu saäbik, givolös obe vati vamik (bosi vata vamik)!

Kini labol-li as poszib?

Qu'est ce que cela?
Avez-vous des diners à prix fixe?
Que donnez-vous pour ce prix?
Il me faut écrire une lettre et je n'ai pas d'écritoire.
Puis-je me servir de la vôtre?
Prenez-la, monsieur, et servez-vous-en autant que vous voulez.

Kis atos binon-li?
Labol-li fidedis ma suäm fümik?
Kini (kinis, kisi) givol-li pro suäm at?
Mutob penön penedi e no labob penamastömis.
Dalob-li gebön olikis?
Sumolös onis, o söl! e gebolös onis so lunüpo, äsä vilol!

2. SETS E VÖDEMS SE TIDABUK FA EL 'ARIE DE JONG'

SAMS E BLIGÄDS DIFIKS.

Hiel 'Louis' XVIid (degmälid) äbinom fanäb in el 'Temple'.

Jiel 'Anna' elogof eli 'dandy'.

Mens valik binons deadöfiks. Eremol-li (= heb je gekocht) papüri, penis e nigi? Si! eremob papüri e penis, ab eglömob nigi. Liegikans no ai binons läbiks. Nilädans gudik egivons jipöfikane bodi e böri. Ziom e zian oba labons domi vemo gretiki ko cems gretik e vemo smaliks.

Givom obe buki oka ed ofiki.

Fat obik ed olikan binoms flens (hiflens).

Cils hinilädana eplökons flukis madik de bim. Julans ospatons de el 'Den Haag' lü el 'Wassenaar'. Fat eremom ciles okik saikulis; osaikulons su saikul oksik lü el 'Leiden'. Hifeilans useloms odelo härbatis valik okas. Söls odrinoms kafä, e läds odrinofs tiedi. Jevods e kuns omas golons in län.

Odelo uselom jevodis e kunis oka. Ogolobs lü tab, oseadobs, ed ofidobs ed odrinobs. Hipuls neplütulik eflapoms-li kati? Nö! eflapoms dogi jönik söra smalik oksik. Julans igetons papüri, penis e nigi, ed äpenons. Opotons odes penedis e potakadis mödikis. Cils ebinons in jul.

Blod mena at binom sudik.

Ob it egivob ciles et magodis ot.

Buk, keli elegivol obe, binon jönik.

Utan, kel lugon, binon lugan.

Man, älogöl atosä, äfugom.

Bakan at selom bodi gudik e keki svidik. Birel olik älabom-li biri gudik? Oremof-li fitis kil u folis? Kölan at labom kölinis gudik. Labobs domikölani ot. Jukel ofa emekom pro daut ofa jukis geilik. Bukatedan obsik älabom buki jönik lul. Atosä sevob. Eremol-li onis? Nö! blod oba. Cem at labon yanis tel e fenätis fol.

Hipul, kel golom us, binom flen sona obik. Daut söla, hikeli elogol, binof jitudan. Daut söla et, jikeli elogobs ädelo in legad, edagetof diplomi jitudana. Mens egivons musigale at, kel eviälom so jöniko, floris mödik. Edanof utanis, kels egivons ofe legivoti jönik at. Utans binons läbiks, kels binons koteniks.

Jireg: 'Wilhelmina' lifofös!

El 'Jan' labom kroligis kil. El 'Piet' labom kroligis mödikum ka el 'Jan'. Eremol-li floris pro mot ola? Si! evälob floris jönikün, kelis gadan älabom. Eflapom bali dogas at. Dogi kinik eflapom-li? Vome kifik egivof-li pötetis? Jiatane; äbinof pöfikün de voms at. Kife söl et egivom-li florede rosadas? Kin cilas vilon-li kömön isio?

Blod oba ai penom penedis lunik, ab sör oba penof penedis nog lunikumis. Egetol-li bosu dub pot? Si! o sö! Kisi egetol-li? Egetob penedi bal de hinf oba, potakadis kil de hiflens oba e magodakadis tel. Buki kinik esumol-li? Ati, esumob buki at dö musig e musigals; äcedob ati jöniküni bukas, kelis edajonol obe.

If laboböv moni, remoböv ole buki at.

If älaboböv moni, eremoböv ole buki at.

Hifeilan at dalabom jevodis tel e kunis deg.

Cils äbinons-li i pö zäl et? Si! elogob us tumis.

Balan äseadon e votikan äspaton.

Muls yela binons: yanul, febul, mätzul, prilul, mayul, yunul, yulul, gustul, setul, tobul, novul e dekul. Yanul labon delis kildegbal, e febul teldegjölis u teldegzülis. Vüpladotayel labon delis kiltummäldegmäl. Eremof rosadis mäl, ab if äbinoföv liegik, iremoföv rosadis deglul. Rosads at binons jönikums ka ets. Ekanitol vemo jöniko, ab läd at ekanitof nog jönikumo.

Hilubegan ägolom ko dog oka len jain. Äsagom ai: "Labolös keliedi demü bleinik!" Beigolan ägivon limuni hilubegane, ed älelogon gudiko bleinikani. Fino äsagon: "No binol bleinik, o flen!" "Gidetol, o sö!" man äsagom, "ab dog oba binon bleinik. Ag! o sö! labolös keliedi!"

Äsagom, das öpotom penedi.

Ma lesag oma, üdunom ädelo atosi.

Sagom, das odunom-la tävi gretik.

O fred kion!

Kio reinos!

Kiojönik atos binon!

Ügolib ädelo lü nimagad, ab no egolib usio. Igoloböv ädelo lü nimagad, if stom ibinonöv jönik; ye äreinos ädelo vemiko. Delis kimödötik vig labon-li? Velis. Vedel binon del folid viga. Man kiom! Delis kiojönik elabobs! Lesagom, das estudom-la adelo dü düps fol. Kredol-li, das ekanitom so gudiko? Si! ibä labom vögi gudik.

Tü d. (= del) 31id mätzula yela: 1879 el 'J. M. Schleyer' edatuvom Volapüki. Binos adelo d. teldegid novula. Mudel telid amula binon d. degkilid dekula. Kiomagifikis rosadis redik egivol obe! Kiovisedik hipul at binom demü bäldot oka! Gidetol, ödunob atosi, ab no elabob timi saidik pro atos. Lesi! edunoböv atosi, if ilaboböv timi. Sudel, tudel e dödel binons tefädo dels balid, kilid e lulid viga.

Fa kin däsintot at pedäsinon-li? Fa son oba, däsintom vemo plitülisko. Manils pedäsinoms gudiko, ab vomils no. Buk at ya pereidon-li fa ol? Nö! no nog. Kitimo poreidon-li fa ol? Atosi no nog sevob, niludo oprimob odelo ad reidön oni. Fa kin pöträt at pepänon-li? Fa pänan Nedänik sevädik: 'Van Dijck'. He! om no labom-li podis? äcedob-la, das pods piremons fa om. Si! iremom ga sio (ga sio = ook) podis, ab pemosumons fa hipuls neplütülik.

Eremob dinis tumsotik, binos tumödik ad mäniotön onis valik. Dinis kisotik eremol-li? O! dinis valasotik: klots, fluks e penamaneodots. Esagob sio kilna ome, das mutom dunön atosi, ab no dalilom. If binomöv son oba, pepönomöv fa ob demü atos. Zülna degtel balion kiltumfoldeglulmil mältumveldegzül binos baltumbaldegbal balion baltumbaldegbalmil baltumbaldegbal.

Binom fizir.

Cils vedons gretiks.

0,3 = kildim (degdils kil)

7,438 = vel e földimkilzimjölmmim (vel e mildils foltumkildegjöl)

Binos düp: bal.

Düp mälid gödo.

Düp: lul e laf soaro.

Düpafoldil bü düp: vel.

Minuts deg pos düp jölid (pos düp: jöl).

Tren odevegon poszedelo tü düp: tel minuts mäl.

Bäldoti kinik labol-li?

Labob bäldoti yelas zül.

El 'Fietje' labof lifayelis degbal.

CIRCULAIRE

Kantoor:

Heerengracht 300. AMSTERDAM (C.) 1 Mei 1930.
M.H.,

Bij dezen heb ik de eer U mede te delen, dat ik mij alhier heb gevestigd als **Commissionair in** (lees: van) **Effecten**.

Terwijl ik mij in Uwe welwillendheid aanbeveel, en U verzoek van mijne onderstaande handteekening nota te nemen, teeken ik met de meeste achting,

Uw dw. Dr.
J. GOEDBLOED

Sirkülapenäd.

Bür:

Heerengracht 300. AMSTERDAM (C.) 1930, mayul, 1.
O sö!

Me at labob stimi ad nunön ole, das etopikob ini top isik as **komitätan valöras**.

Du komandob obi benomeuge olik, e begob ole ad seivön nemapenäti disik oba, dispenob ko stüm mödikün as,

dünan düniälük ola
J. GOEDBLOED.

Handteekening:
J . Goedbloed.

Nemapenät:
J . Goedbloed.

SEVĀDAN VÖNĀDIK.

Kiovamik äbinos, e kiofagik.

(I dabinson *sotül votik* tradutoda.)

Äbinos poszedel filamahitik fridela in zif Nedänik semik; äbinos so hitik e so filik, das spärs su nuf äcavons: bos, kelos nämätü spikamamod Nedänik äbinon hit gretikün, keli kanoy fomälön. Sol äsvieton nenmiseriko ini süts ed älokon nidülölo (älokon nidülölo = glinsterde) su pavastons sekü säg pipuinädöls (= poeierig geworden).

In süts ut, kels äzugons äl sulüd, e kels kludo no älabons jadaflani, ädäspërükon jenöfo beigolanis. Lumans, kels äzispatoms ko smalaplöms e vinabüns, ädekluinoms tü pülatimils valik flomis okas me lebavets linumik oksik.

Lodotipolans, kels voto kösömoms ad lägön ön säjäfälikam vatiälik (her te vertalen met “hydrostatisch”) limedis okas love stutöms ponas — jästäd, kele deboms is ed us in Nedän (in Nedän bij de vertaling weglaten!) dani kodü nem stimöl: “baliekluiwers” (= stutömituetans) — äseatoms len söpajol foloveiko etenikölo su kubits okas ko skal labü böridamilig pla gein näi oks.

Masonans pö vobod (pö vobod = op karwei) eseadöls futü bumaskaf su bem ko kubits oksik su kiens e ko nams tel oksik bovüli gretik (bovül gretik te vertalen met “spoeikom”) ezüggleipöls, äbladoms love tied oksik ga telna so lunüpiko, äsä äkösömoms, e kludo küpädiküno (= opmerkelijk) ä stunükölo (= verwonderlijk) lunüpiko.

Jidünans ädunetöl äkanofs töbo föfiotränon love süt cilis, kels ikegolons ön spel ad getön zuo (ad getön zuo = toe te krijgen) plömi u figi lä pitatedülan, ed änotodofs beigolölo keliedi vemik (vertaal: diep) ä zadiki kol jiklinükans, kels ko logods flamädik e ko bonäts dis cün pilivüköls äklinükofs süti (äklinükofs süti = zij deden de straat).

Nek äbinon takedik, pläs is ed us bäldan balik, kel ko neitabonät blövik suik, ko pantufs blägik lenik, e ko lögs su pärunülabamil okik petenüköls, äseadom äd äsmökom pipi, komü matiol e balsamin, fredöl dö “del stoma vönädaticimik”.

Pö stomastad somik laboy vo keliedi tu nemödiki kol mens bigik. Binos veratik, das suvo süükons pö ol senäli vama e teafa, ebo ven ol me tak e taked ekanol ze sufidön hiti, dub kömön bladölo ed ai dönu bladölo lä ol, e dub jonülön klieni nedamütovik ad livükön kravati okas, du lülogons oli me logs esvolöl (= uitpuilend); ab binos i veratik, das jafäbs at sufons vemiko.

O mans bigik e voms bigik talaglöpa (= wereldrond) at! va ols ün yels lätik nog ekanols logön kienis e futis olsikis, u va emutols yilädön ya lunüpiko lelogami läbüköl yegas at; igo if alseiman volanefa kofonöv-la bigi olas, pinädi olas, veti olas: in blöt ela ‘Hildebrand’ lad keliedöl ai pebon pro ols.

Bevü pösods pinädik timas lätik sö: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ ädigädöm ad labön, do no pladi balid, ga i pladi. Äbinom balan privilegäbas et, tefü kelans neföro dalos jenön, das koskömons sevädani vemo vönädiki, nendas vöd balid atana lü ons binon: “Kio evedol bigik!” du alan, kel dü vigs tel no elabon läbi ad lelogön logodis onsik, temunon ones, das **dönu** evedons bigikums.

Äbinom balan läbikanas et, kels dub vinegs mil röletanas oksik, küpons das, ma nilud vemik atanas, odeadons sekü paopläg, e kels too pastigädons fa natäl okas, ad dunön, ad fidön ed ad drinön utosi valik, kelos vero binon dämik, kelos bigükumon, kelos kodon gästioni, e kelos pö mods mögik valik vemükon (vemükön = aanzettem) bludasirkülami. Äbinom balan läbikanas, kels, ven labons dub pinäd oksik hitüpo senäli vama, i labons ed ün nifüp ed ün hitüp senäli vama dub zun, fäkädäl e fäkädikam (vert.: agitatie).

Söl: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ ämufom ün poszedel fridelik filamahitik löpo pebepenöl ze tü düp lulid vegü bal sütas zifa, keli no enemob, ed atosi ädunom, ädemölo hiti dela e magedi oka, mödo tu vifiko. Äkipom in bal namas häti oka, ed in votik pokasärvätüli sadinik yelovik oka

sa bambudastaf¹ okik labü gnob viorik glöpöfik, gnobi kelik äjoikom põ naeds mödik dub jästam neskilik (= schutterig) ta kap oka, ven ävilom gebön pokasärvätüli.

Pödü om äbunülom sūtahipul smalik, kel äpolom plöguni mana love brad e sakädi oma in nam, nen hät u luhät su kap, piklotöl me yäk blövik labü flab blägik in kubitatop bala slivas e flab gedik in votik, e kela knop balid (binü bom blägik) päfimükon (fimükön = vasthouden) medü knopahog folid, du knop telid (binü läten), kel binon su plad folida, pädamüton fa knopahog mälid. Älabom läbi ad no labön stogis len ok ün hitüpatim vamik et, soäsä äbinos küpovik nilü nügolöp boatajukas² oka e zuo nog is ed us.

“Benö! kitopo dom täno binon-li? O hipul! Kitopo täno binon-li?” söl: ‘Mr. Hendrik Johannes Bruis’ äsäkom nesufädiko.

“Dom balid et labü pärünül platik et,” hipul ägespikom, “yan telid de selidöp svinibecöpana; näi dom, kö spionalokils et föfobinons.”

“Gudö! gudö! gudö!” söl: ‘Mr. H. J. Bruis’ äsagom.

EL ‘GARIBALDI’ AS PIRATAKÄPTEN.

(Tradutod at latikumo pepūbon in el [“Volapükagased pro Nedānapükans”](#).)

Ün 1831 Brasilän isteton oki neseکیدiki de Portugän, ed idalonon oki as lampörän, ab in tat gianagretik nulik taadam vemik vü reig zänik e vil ad itreig provinas anik sunädiko äfoikon. Provin: ‘Rio Grande do Sul’ äbinon balid, kel ätovedon stäni voluta. Sekü topam okik in gul lemu sulüdik Brasiläna äbinon timü guver Portugänik ze neseکیدik: lödans ona ästetons, das no älobülons stabaloni ones fa el ‘Pedro II’ pilümütöli. No ävilons labön zänädi, ab fedi tatas itreigik. Das fedimans änemons okis repüblikanis, das äkünons me nämäd smalik okas ad volutikön ta reig reigäna lemu gretika: jenots tel at äsüükons ya suniko põ els ‘Garibaldi’ e ‘Rossetti’ kesenäli nämik ä nesüeniki pro volutans. Ön neplakug bolitik omsik³ äleigädoms etanis lä lomänälans Lombardäna e Romayäna. Ni ädasevoms rouli viogretik dunikods nenobik valasotik äs glöt, jalud e stimiäl pösodik äpledons in “livätakrig” at, ni vio “livät,” keli dugans ela ‘Rio Grande’ äbesteifons, äbinos vöd tujönik pro laidulükam nämäda numa smalik gretaglunidalabanas e ventüranas: zeil voik onas. E ven fäd äkosükon omis ko xiläb: ‘Livio Zambeccari’ di ‘Bologna’: ün timül et sekretan ela ‘Beno Gonzalès’: presidal ela ‘Rio Grande’, äleadoms sunädo süädükön okis fa lomänan oksik, das prinsip demokratik okas äbligon okes ad gebidükön okis repüblike lafamagälik in sulüd fagik. De el ‘Gonzalès’ komipans nulik bofik pro livät ela ‘Rio Grande’ ägetoms plä vafs e mon zöti penamik, das äplägoms pirati in dünäd repüblika. Skip pituvon sunädo, e ven jalup omsik: ‘Mazzini’ — nafil mö touns 30 — pifeajafon ad krigabot, el ‘Garibaldi’ ätökom cali käptena põ fledinaif tä ut piratakäptena. Fät äbinon böniälik pro om: ifagikölo töbo mö liöls anik de jol älesumom pridi balid okik: sailanaf Brasilänik me kaf pifledöl. Äproibom manes oka ad viodön igo heri bal tävanas Brasilänanafa ud ad ravön ones dalabotis oksik; älabükom savaboti me fidastok e vat, ed ägesedom onis in at lü län. Skipi mö mans degmäl oka⁴ äloveboidom ini pridanaf, ed äbüedom välön nägäraslafanes, kels ädutoms lü skip ata, va äviloms pastadükön libio in pof balidkömöl ù va äviloms dünön fovo as lelivans sumätöfö büds oka. Nafi pipridöl äfeablunedom ad el ‘Faradilla’: lüjonil lü zanädanem: ‘Farados’: mens in rägs, me kel Brasilänans pleidälik älukofons lödanis pöfik ela ‘Rio Grande’.

Stuniko nafanef idalilon büdis käptena blonik, iküpedon kondötis oma: büds e kondöts, kels bofik äbinons leigiko nekösömiks põ piratan in dünäd tata lafabarbarik. Blasfäms lafiko pitaetöls pämurons; ko logeds glötik älükoy lü tedan liegik ko nidains magifik, kel, ven el ‘Louise’ ätovedon⁵ stäni vietik, me koap lölik oka ädremölo, ijedom oki sui kiens foi futs matrodas ela ‘Mazzini,’ omes jerotis valik oka älofölo, stipä öspalomsöv lifi oka. Ab valikans älobedom:

¹ Gudikumo: “bambudastafi”.

² Luveratiküno pla el “boadajukas”.

³ Ma koräkot stibik in sotül bal pübota se netabukem regik Nedänik: “oksik”.

⁴ Ma koräkots stibik: “Skipi oka mö mans degmäl”.

⁵ Ba: “ätovedom”.

käpten yunik älabom in vög e¹ loged, in natäl lölik fefik oka bosu nebeponovik, kelos äfakipon nelobedi. Bevü skip lumans sovadik ädabinoms: mans, kelas pasetalif ludunik piglivon in lienäds düfaladälik u dobälik okas; ab neai balan omas äkünöm ad dunön ta krigagit nulik fa el ‘Garibaldi’ pinüdugöl, sevabo: spal stima, dalabota e lifa fanäbas valik. Äbinos-li nämäd stunüköl okik² love mens, äbinos-li tälen okik³, ad vobädön, das lobed päcedon as din klülik, kel äkoedon sufodön matrodis tefü nomükam, kel ämuton lüjinön lü oms nesiämöfik? Ud ätefos-li pö atos fägi nog jönikumi natäla omik: fäg seledik ad süükön gudikünosi pö mens, me kels äsötom jäfikön, ad koedön löflamön dönu dub flun e sam spagis smalikün tuga menöfik, kurada, fieda, okseveda? Äsevom-li ad lovestürön bosu tikäla dialik, kel ästigädon oki it, bosu süada okik, das äfödom i somo dini liväta, ini mans düfaladälik et, kelanas mödiküns te pibätoms dub desir ventüra e spel lefanota?

---

¹ Ma koräkot stibik: “ä”.

² Ma koräkot stibik: “omik”.

³ Ma koräkot stibik: “omik”.

3. VÖDEMS SE TIDABUK FA EL ‘JOHANN SCHMIDT’ PRO DEUTÄNAPÜKANS

Renar

Fab fa: *G. E. Lessing*

Renar pepöjutöl äkanon savön oki sui mön seimik. Ad doniokömön gudiko ve flan votik, ädagleipon spinabimüli nilü mön. Äplöpon ad doniogrämön yufü on, ab spins japik äkodons viodis dolik põ on. “O yufans mifätik!” renar ävokädon, “no kanols yufön eki, nendas dämükols oni leigüpo.”

Lup e kapar

Ma hiel “Aisopos”

Kapar äbinon löpo su klif skapik. Lup ätūvon oni, ed ästeifulon vaniko ad löpiogrämön lü on. “O löfäb!” älövokädon oni, “no-li osuidol su klif geilik? Bo okanol deslifädön e doniosturön. Grämolös prüdikiko donio e kömolös lü ob sui yebalän jönik at, kö kebs benosmekik dabinons bundano!”

“Danob oli!”, kapar sagatik ägespikon. “No vilol givön fidedi obe, ab ole it.”

Blümäl

Man ägolom neito su süt soalik ven süpiko äkolkömom glibani. Atan äpladom oki fo om, ed äsäkom ome käfiko: “Düp kinid binos-li?” Man blümälük ägespikom nendrediko: “Binos düp balid”, e põ vöd lätik spatastaf oka ädrefon balna bäki glibana so nämiko, das gliban ädofalom ed äsüükom vödis: “Gode dani, das no esäkob ole düpi tü zeneit!”

Vindit no slipon

Ma hiel “Aisopos”

Sasenan pejeiköl dub konsien badik e fa pöjutans oka, ärivom pos fug lunüpik dü dels e neits fino flumedi: “Nil”. Ya äniludom das nu äbinom sefik, ed ädesinom ad nämükön limedis dafenik oka len jol koldülik in jad bima.

Ye no lunüpo idoseitom oki, ven lup fa soaf pilümofoöl äkodon, das dönu älöbunom. Spidiko äbegrämom bimi e dönu äniludom sefi oka. Süpiko tuigs nilü om änoïdons e snek ätatakon omi linegölo de bledem densitik. Blut in fesüls oma ti ästifikon, e lafo dub jek, lafo ad fugön, älivükom doatis de letuig, keli idagleipom. Bi ye letuig at äzugon sus flumed, sasenan ädofalom ini vefs flumeda. Nog äfägom ad savön oki medü svim, ab mifät äneleton i savamögi lätik at. Pö stur oma krokod älöpiokömon se vat, äjonon cavi, kedis tutas japik ninädöli ed äluslugon omi.

Monit bisarik

fa: “J. P. Hebel”

Man semik ämonitom su cuk lomio e son okik ästepom futo näi om. Tevan äkömom ed äspikom: “Binos negit, o fat! das ol monitol, e son olik mutom golön futo. Labol limedis nämikum ka son.” Fat änexänom de cuk ed äletom soni ad bexänön cuki. Suno tevan votik äkömom ed äsagom: “O hipul! No binos gitik das ol monitol e fat olik mutom begolön vegi futo. Labol lögis yunikum ka fat olik.” Nu bofiks äbexänoms cuki ed ämonitoms dü brefüp so, jüs tevan kilid äkömom ed äsagom: “O nentäläkt kion! Mens tel seadoms su nim fibik! Vö! Sötöyöd sumön stafi ad deygön olis de cuk.” Nu bofiks änexänoms de cuk ed ägoloms futo, detiko fat ägolom, nedetiko son ägolom ed in zänod cuk ägolon. Nu tevan folid äkömom ed äsagom: “Vö! Binols dabinans bisarik kil! No saidos-li, if tel de ols mutons golön?” Nu fat äkobotanom föfalögis e son pödalögis cuka, täno ädusteigoms dis koap onik letuigi bima, kel ästanon nilü süt ed äpoloms cuki su jots oksik lomio.

Somikos okanon jenön, üf demoyöv cedi mena alik.

Spod

Pötü nulayel vipob ole e famüle olik gudikünosi, kelosi kanob vipön oles. Oyel blinonös obes valik dabeni e benedi mödikis.

* * *

O söl palestümöl!

Me at vilob nunön ole, das egetob danölo potatreti ola suämü maks: 9,40. Opotob ole bukis sosus upubons.

Ko glids flenöfik,

* * *

O söl palestümöl!

No epenob ole sis vigs anik. Kod atosa binon, das älabob jäfotis votik mödik. Obegespikob penedis tel ola, sosus okanob; klu labolös nog sufädi anik.

Ko lestüm,

4. LIFAJENÄD HIELA ARIE DE JONG

fa om it

Redakan ettimik: 'Ralph Midgley' äpübon lifabepenami at in "Vög Volapüka" yeloda: 2007.

Äjonodom oni me vöds sököl: "Bü yels mödik, söl: 'Bishop' äbegom ome ad penön lifibepenami ninädaliegik pro menäd okömöl Volapükaflenas. Ädunom osi in pened cifale fütürik. Dalabob kopiedi peneda at, e spelob, das ojuitols lifajenädi fa om it pepenöli." (Küpet fa el 'Hermann Philipps'.)

Fat obik äbinom käpten. Änafom in Lofüda-Lindän, ab ven nog äbinom ze yunik ed ämatom dü tim brefik ko vom, kel äbinof mödo yunikum ka om, äperom nafi okik dub lefil. Pals obik äsludons ad lomädükön okis sui län ed äreafons sui tieda-leplanän in nilän Yafeäna. Bü tim tumyela zao bala in niläns nisulas gretik Lindäna Nedänik ye num sananas ed i num julas pro cils Nedänik nog äbinons vemo püliks, sodas mot obik ämutof tävön lü Batavia (nu 'Djakarta' panemöl) ven äspetof putüli. E so pemotob in 'Batavia': cifazif Lofüda-Lindäna tü tobul 18 yela: 1865. Ven nog älabob bäldoti yelas 7, mot obik äblinof obi, sa blodili e sörili nog yunikumis ka ob, lü Nedän, dat ökanobs patidön e padugälön in züäd Nedänik. Latikumo mot obik nog äkömof semikna ini Nedän, ed ästebof alna dü yels anik is ad kälön obis. Dü tim lölik dugäla obik estebob in 'Leiden'. Fati obik no plu edönulogob. Ven äbinob studan ägetob deadamanuni oma.

Posä ivisitob donajuli, realajuli e niveri, ädagetob tü d. 6^{id} febula yela: 1891 sananadiplomi, e tü mäzul 7 yela ot cäli as fizir-sanan klada telid in milit Nedäniko Lindänik. Ün mul ot ägetob de 'J. M. Schleyer' diplomi Volapükidana, e pos blün penota dö diuretin e benosuf xama in 'Freiburg im Breisgau' ädagetob ün d. 9^{id} setula yela: 1891 diplomi de 'Doctor medicinae'. Ün 1892, yanul 8, ägetob diplomi tidala Volapüka.

Tü d. 18-id febula yela: 1892 ämatikob in 'Ginneken': vilag nilü 'Breda', ko Maria Clarkson: daut vikonulana pipänsionöl, e pos primagloravigs läbik äboidobs obis tö 'Genova' sui stemanaf: 'Prinses Sophie' ad tävön lü Lofüda-Lindän. Ab dels läbik ipasetikons suno. Jimatan obik ävedof malädik, ed ädeadof tü d. 1^{id} prilula, ven äbinobs in Redamel. In deadanöp ela 'Aden' ob e tävans votik nafa esepülobs ofi.

Mot obik älödof ettimo domü sör ämatöl obik in 'Makassar', e ven ilükömob tü d. 20^{id} prilula ini 'Batavia', cifod militik in top et igeton telegrafoti de mot obik ko beg ad pladön obi in dünäd sanavik Selebeäna tö 'Makassar'. Eföloy begi at, ed äkömob ini zif et. Pos steb yela bal, pälovepladob lü 'Bonthain'. Is fizirs e calans sifädik anik äfomoms suno sogi. Ad muadön obis ädunobs folo kösömiko lespatis in belem. Atos äjenos ün sudels, posä ob ikäledob ün mugöd malädanis nemödik.

Äblümükobs koledi balugik, äxänobs sui jevods, äpignigobs in belem ed äkömobs suvo vemo latiko lomio. Do zifil, kö älödobs, äbinon topil miserabik, äsevobs ga ad muadön obis.

Ün 1893, mayul 15, ägetob diplomi profäsorana Volapüka.

Pos steb yelas kil in 'Bonthain' ätävob lü 'Padang', kö ästebob dü muls tel, e fovo lü 'Kotaradja' in el 'Atjeh', kö obs (Nedänans) äkrigobs ta elans di 'Atjeh'. Klülos, das ekompenob i pö krig, e das lif oba id eriskädon boso, ab as sanan no eduinob heroedadunis. Ab kanob sio penetön benoseki gretik pö bekomip malara ed ela 'beri-beri', ven äbinob su 'Poeloe Bras': nisul nolüda-vesüdü tipot nolüdik Sumatreäna.

Ven dünädüp obik in 'Atjeh' äfinon, ädagetob livodi balmulik, keli ägebädob ad matirajanön ko 'Marie Chavannes', kel älödof domü pals okik in 'Soerabaja'.

Ün fin yela: 1898 ävegob lü 'Sintang' in Borneän. Us äbinob sanan balik in ziläk, kel labon gretoti telik Nedäna.

Tü febul 23. yela: 1899 ämatikob dälädo ko 'Marie'.

Ün 1900, prilul 26, päcälob fizir-sanan klada 1^{id}.

Ün yel ot sonil pämotom, kel ye edeadom pos yel bal.

Me diplom dätü 1901, yunul 5, ävedob kadäman Volapüka.

Ün prim yela: 1902 ävegobs lü 'Semarang' e poso mö yel lafik lü 'Oengaran'. Pos steb yelas tel ävegobs dönu lü 'Semarang' ad detävön usao me livod balyelik lü Nedän.

Ven igekömbots ün setul yela: 1905 de Yurop ini Lofüda-Lindän, päpladob ini 'Pelantoenan' kö malädanöps gretik lepradas ädabinons. Pos yels tel ävegobs usao lü 'Djokjakarta' ed ün prim yela: 1911 de zif at lü 'Magelang'. Pos steb so lunüpi in vütroplän, äjuitobs klimati so vemo koldülikumi. Ätävobs in läns mödik Yuropa ad seivön mögiküno mödiko pöpis e küpädotis topädas in taledadil obsik.

Sekü büad guveralik dätü 1911, tobul 13, päcälob mayor-sanan, e pälovepladob lü 'Banjermasin' in Borneän.

Ven äbinobs us no nog dü yels tel, ägetob nuni, das mot obik, kel vüo ilomädükof oki ini 'Den Haag', äbinof nesanoviko malädik. Ad kanön nog logön ofi, äbegob ed ägetob livodi ad golön lü Nedän. Tü d. 8^{id} mayula, yela: 1913 ädetävobs de Yafeän, ed äboidobs obis sui stemanaf Fransänik: 'Amazone'. Ab liedo no plu elogobs ofi. Ven ilükömbots ini 'Suez', ägetob telegrafoti ko nun, das mot obik ideadof.

Posä istebobs dü tim anik in Nedän, elotedobs i nog dü vigs anik in 'Paris' ed in 'London', e ven ägetävobs ün prim yela: 1914 dönu lü Lofüda-Lindän, eropobs tävi obsik ad lifädön i nog vigis tel in Lägüptän.

Dönu ikömölo ini Lindän, estebobs in 'Soerabaja', 'Malang' e 'Batavia'.

Ün 1914, febul 21, päcälob vikonulan-sanan.

Ün 1916 jimatan obik ävedof nesanoviko malädik. Ni kötet ni lekäls votik ekanons savön ofi, ed edeadof in 'Batavia' tü d. 28^{id} yanula, yela: 1919. Ün yel ot pepänсионob.

Äbllibob nog dü yel bal in 'Batavia' ed ädetävob usao tü d. 3^{id} mayula, yela: 1920. Edunob tävi lü Yurop vegü 'Singapore', 'Hong Kong', 'Yokohama', da Lamerikän e Kanadän ed älükömob tü 1920, gustul 15, ini Nedän. Somo elogob dinis jönik mödik vola.

FIN

5. BIENALAK

('Immensee' fa Theodor Storm fa 'Johann Schmidt' petradutöl)

HIBÄLDIKAN

Ûn poszedel latafluküpik, man bäldik gudiko peklotöl, ädoniovegom nevifiko ve süt; äjinos, das ägegolom lomio de spat; ibä snabajuks omik, kels ädutons lü vogäd pasetik, äbinons püfiks.

Bambudastafi lunik labü gnob goldik äpolom dis brad; me logs dofik oka, in kels yun lölik ipasetiköl äjionon edakipön oki, e kels ätaädons bisariko ta herem nifavietik oma, älogom takediko ziöpjo u donio lü zif, kel in voal soarasola ätopon fo om.

Äjionom tio binön foginan, ibä te nemödikans beigolanas äglidons omi, do öman nenvilädo pämuton ad logön ini logs fefik at.

Fino ästepom fo dom geilafasadik, älogom nog balna lü zif, ed ästepom täno ini vestibül doma. In cem pö ton yanakloküla de logamafenät, kel ätopon äl vestibül, körten grünik päseifon flanio, e logod voma bäldik ävedon logädik po on. Man ävinegom ofi me bambudastaf oka.

“No nog filidolöd liti!” äsagom in pukasotül boso sulüdänik; e jikonöman äleadof dönu doniolagön körteni.

Bäldikan nu ägolom da vestibül veitik, täno da deteilacem, kö ramars kvärepaboadik gretik labü vasods bösinik ästanons ve völs; da yan visoik ästepom ini luyal smalik, de kel tridem nabik äzugon äl cems löpik pödadoma. Äbexänom oni nevifiko, ämailökom löpo yani, ed ästepom täno ini cem tämiko gretik.

Is äbinos lomöfik e stilik; bal völas pätegon tio löliko dub bukaboeds e bukaramars; len votik, magods menas e länodas älagons; fo tab ko tegäd grünik, su kel buks pimaipadöl anik äziseatons, stutömastul vetik labü veluvakusen redik ästanon.

Posä bäldikan ipladom häti e stafi ini gul cema, äseidom oki ini stutömastul ed äjionom takädön me nams papliföl de spat oka. Du äseadom so, pianiko ädagikos; fino munastral äfalon da fenätavitürs sui pänots len völ, e maä strip litik nevifiko älainufon, logs mana nenvilädiko äsökons oni.

Nu ämufon love maged smalik in frem blägik balugik. “O ‘Elisabeth’!” bäldikan äsagom nelaodiko, e sosuno ispiikom vödis, tim icenon: äbinom ün yunüp oka.

CILS

Suno maged keinik jipula smalik äkömof lü om. Pänemof ‘Elisabeth’, e bo älabof lifayelis lul; om it äbinom telna so bäldotik. Zü särvig älabof stofädi redasadinik; at ägevon ofe pö logs braunik oka logotj plitülik.

“O ‘Reinhard’!” ävokädo, “labobs lelivi, lelivi! dü del lölik no julami, e dü odel i no”.

‘Reinhard’ äpladom kalkulasletoti, keli ya älabom dis brad, nämöfiko poi domayan, e täno cils bofik ärönons da dom ini gad e da gadayan plödio ini yebalän. Vaken no pispetöl äpöton gloriko lü ons.

‘Reinhard’ ibumom is ko yuf ela ‘Elisabeth’ domi binü glunots; in on ävilons lödön dü hitüpasoars; ab bam nog ädefon. Nu äprimom sunädo vobi; klufs, fög e boeds zesüdik ya piblumükons.

Vüo ‘Elisabeth’ ägolof ve daem ed äkonletof ini lebavet oka sidis linafomik maluva natädik; me ats ävilof meköm oke jänis e särvigatanodis; e ven ‘Reinhard’, to klufs blegio piflapöls ömiks, fino ga ilemekom bami oka, e nu dönu ästepom plödio ini solalit, of ya ägolof fagiko de top isik su finot votik yebaläna.

“O ‘Elisabeth’!” ävokom, “o ‘Elisabeth’!” ed ekö! äkömof, e herakrugüls ofik äfänädons.

“Gö!” äsagom, “nu dom obsik binon blümik. Ehitikol vo vemo; nügolölöd! oseidobs obis sui bam nulik. Okonob ole bos!”.

Täno ons bofik ägolons ninio, ed äseidons okis sui bam nulik. ‘Elisabeth’ äsumof linilis ofik se lebavet, ed äkedülof onis len tanamafäds lunik; ‘Reinhard’ äprimom ad konön: “Vöno jispulans kil ädabinofs ...”

“Ag!” ‘Elisabeth’ äsagof, “atosi vo sevob nenbuko; no sötöl konön ai otosi”.

So ‘Reinhard’ ämutom klemön jenotemi dö jispulans kil, e pla on äkonom jenotemi dö man pöfik, kel pijedon ini leonasep.

“Ebo ün timül et äbinos neit”, äsagom, “sevol-li? äbinos neit go dagik, e leons äslipons. Semikna ye äcavons, ed äsetenükons linegis redik oksik; täno man ädremom sekü lejek, ed äniludom, das göd ökömon. Täno süpiko sviet litik äsüikon zü om, e ven älölogom, silanan ästanon fo om. Atan ävinegon omi me nam oka, ed änügonon täno stediko ini klifs”.

‘Elisabeth’ idalilof küpäliko. “Silanan-li?” äsäkof: “Älabon-li üfo flitämis?”

“Atos vo te binon konot,” ‘Reinhard’ ägespikom; “silanans ga no dabinons.”

“Ab sagolös!” ‘Elisabeth’ äsagof, “leons üfo dabinons-li?”

“Leons-li ? Vo fūmo leons dabinons! In Lindän; us lugodikultans fimädons onis fo vab e vaboms me ons da däsärt. Ven obinob daülik, ob it vilob golön seimna usio. Us binos mödamilna jönikum ka topü obs; us nifüp leno dabinon. Ol i mutol golön ko ob. Vilol-li?”

“Si!” ‘Elisabeth’ äsagof; “ab mot oba i mutof kegolön, ed i mot ola”.

“Nö!” ‘Reinhard’ äsagom, “jietans täno obinofs tu bäldiks, no okanofs kegolön.”

“Ab no dalob golön soeliko.”

“No täno odalol atos; ün tim tänik ovedol jenöfiko jimatan obik, ed ön jenet somik votikans no labons gitäti ad büdön ole bosu.”

“Ab mot obik odrenof.”

“Ga ogekömob,” ‘Reinhard’ äsagom mäpetiko; “sagolöd te stedo: vilol-li tävön ko ob? Voto ogolob soeliko; e täno neföro ogekömob”.

Pö jismalikan, drenam tio äsüikon. “No lulogolöd ga obi me logs so zuniks!” äsagof, “vilob vo golön ko ol lü Lindän.”

‘Reinhard’ ägleipom ofi ko fred ledrolik len nams bofik ofa, ed ätirom ofi plödio sui yebalän.

“Lü Lindän, lü Lindän!” äkanitom, ed ätulom ko of so mäpetiko in sirkül, das stofädil redik ofa äjuton de särvig. Täno ye süpiko äsägleipom ofi, ed äsagom fefo: “Ga nos odavedon se atos; no labol kuradi.”

“O ‘Elisabeth’! O ‘Reinhard’!” pävokos de gadayan. “Is, is binobs!” cils ägespikons, ed äkipölo namis odik äbunülons lomio.

IN FOT

So cils älifons kobo; of suvo äbinof pro om tu stilik, om suvo äbinom pro of tu mäpüdik, ab no älüvons odi kodü atos; livadüpis tio valikis älifädons kobo, nifüpo in cems no gretiks motas oksik, hitüpo in fotül e fel.

Ven semanaedo jiel ‘Elisabeth’ pö kom hiela ‘Reinhard’ päblamof fa julatidan, äjoikom sletoti oka zuniko sui tab, ad stirön lü ok zuni mana. No päküpos.

Ab ‘Reinhard’ äperom küpäli lölik ad tidods taledavik; pla atos älautom poedoti lunik; in at äleigodom oki lä kvil yunik, julatidani lä krov gedik. ‘Elisabeth’ äbinof pijun vietik; kvil älepromom ad vinditön krove gedik, sosis flitäms okik üglofons.

Pö poedan yunik drens äsüikons in logs; älecedom oki vemo sublimiki. Ven ikömom ini dom, äplöpom ad dagetön pärgamenapämi smalik ko blede vietik mödik; sui pads balid äpenom in penät kälöfik poedoti balid oka.

Suno pos atos äkömom ini jul votik; is äbligidom flenädi nulik ömik kol hipuls bäldota okik; ab kosäd oka ko ‘Elisabeth’ no pätuPON dub atos. De märs, kelis ikonon ofe vönädo ai dönu, nu äprimom ad nüpenön utis, kels iplitons gudiküno ofi; pö atos in om suvo klien äsüikon ad nünotodön ini ons bosu tikas lönik oka; ab, no äsevom sekü kod kinik ai no äkanom sludön ad atos.

Somo ädapenom kuratiko onis, soäsä om it ililom onis. Täno ägivom bledis ele ‘Elisabeth’, kel äkipedof kälöfiko onis in sleifakät kasäta okik; ed ägevos ome saidäli plitik, ven älilom, das äloreidof semikna soaro pö kom oma lo mot ofik konotis at se päms fa om pibepenöls.

Yels vel ipasetikons. ‘Reinhard’ ölüvom zifi demü studs fovik oka. ‘Elisabeth’ no äkanof magälön, das nu tim löliko nen ‘Reinhard’ ödabinon. Äfredükos ofi, ven äsagom ofe tü del

semik, das, äsā büiko, öpenom märis pro of; ävilom sedön onis ofe kobü peneds mote oka; ömutof täno penön ome, vio öplitons ofi.

Detäv änilikon; büiko ye rimod nog ömik pälasumon ini pärgamenapäm. Te at äbinon klän pro ‘Elisabeth’, do of äbinof koded ad buk lölik e ad poedots mödikün, kels pianiko fulükons tio lafi bledas vietik.

Äbinos ün yunul; ‘Reinhard’ ödetävom tü del sököl. Nu äviloy zelön kobo nog balna deli zälük. Demü atos, pänoganükon in sog ze gretik lespat länädik lü bal fotas niloseatik.

Veg mö hols anik lunik jü siem fota päbevegon in vab; täno äsälodoy viktualabäsetis, ed ämalekoy fagikumio. Büikumio firafot ämuton paduspatön; äbinos koldülik e lulitik, e valöpo glun pibestürülön me firanads feinik.

Pos spat lafadüpiik, äkömoy se dag firas ini buegem flifädik; is val äbinon litik e grünik, semikna solastral ädranon da tuigem bledagik; yatil äbunon sus kaps onsik de tuig lü tuig.

Su top, kö bues rubäldik me bledems okas ikobioglofons ad bledemabobot dulogamovik, sog ästopon. Mot ela ‘Elisabeth’ ämaifükof bali bäsetas; söl bäldik äbitikom as viktualamastan.

“Kömolsöd ols valik züi ob! o böds yunik!” ävokom. “E suemolsöd kuratiko utosi, kelosi mutob sagön oles! As janed, alan olas odageton bodedülis teik tel; bör eplibon in dom; läzibi ols it omutols sukön okes. Frags saidik dabinons in fot, sevabo pro utan, kel sevon ad tuvön onis. Utan, kel binon neskilik, omuton fidön bodi oka nen läzib alseimik; so jenos valöpo ün lif. E suemols-li spikädi oba?”

“Lesi!” yunikans ävokädons.

“Vö! ekö!” bäldikan äsagom, “on ye no nog binon finik. Obs: bäldikans < ya saidiko ezigolobs ün lif obsik; sekü kod at nu oblibobs domo, atos binon: is dis bims vidik at, ed osäjalobs pötetis, ed omeikobs fili, ed oblümükobs fidedi, e ven glok ojonon düpi degtelid nögs i pokükons.

Tä atos, debols obes lafi fragas olsik, dat i okanobs bötön poszibi. E nu gololsöd lofüdio e vesüdio e binolsöd gidöfik!”

Yunikans ägrinedons me logods jäpilik valasotik.

”Stopö!” söl bäldik ävokädom nogna. “Atosi vo no nedob sagön oles: utan, kel utuvon nonikis, kludo i onedon deblünön nonikis; ab, atosi memidolsöd gudiko, de obs: bäldikans < id ogetons nosi. E nu pro del at saidiko egetols lejonodis gudik; if nu olabols nog fragis lä ats, so olifädols i adeli pötiko.”

Yunikans älabons meugi ot, ed äprimons ad ledunön päriko vestigatevi.

“Gö! o ‘Elisabeth’!” äsagom ‘Reinhard’ “sevob topi, kö fragaplans glofons; no onedol fidön bodi teik”.

‘Elisabeth’ äsnobof kobio tanodis grünik stolahäta okik, ed älägof oni love brad. “Soö! kömolös!” äsagof, “bäset blümon.”

Täno ägolons ai fagikumio ini fot; da jadabimem luimöfik nedugolovik, kö val äbinon stilik, plä vokäd falokas in lut sus ons nelogädikas; täno dönu du donaplanem densitik, so densitik, das ‘Reinhard’ ämutom fogolön ad kulön luvegi, ad pleifön is tuigi, ad flanioblegükön us tedrili. Suno ye älilom, das pödü om ‘Elisabeth’ ävokof nemi oma. Ägüflekome oki.

“O ‘Reinhard’!” ävokof. “Stebedolös ga! o ‘Reinhard’!”

No äkanom küpön ofi; fino älogom in fagot anik ofi ko bimüls äkomipöli; kapil feinik ofa te töbo älogädon sus tipots filigas. Nu ägegolom nogna ed äsedugom ofi da brul kebas e bimülas lü top mänsidik, kö pabs blövik äluflitons bevü fotafiors soalik.

‘Reinhard’ ämoluröbom heris luimik ofik de logodil ihitiköl; täno ävilom suseidön ofe stolahäti ed of no ävilof dälön atosi; täno ye äbegom ofe, e nu ga ädälof osi.

“Kitopo üfo frags olik binons-li?” äsäkof fino, du ästopof ed ädunof natemi vemik.

“Is ebinons,” äsagom; “ab bufods ekömons isio büikumio ka obs, u marts u ba läläfs.”

“Si!” ‘Elisabeth’ äsagof, “bleds nog dabinons; ab no spikolöd is dö läläfs! Gö! binob nog leno fenik; ofövobs suki.”

Fo ons bluk smalik ädabinon, e su votajol dönu fot. ‘Reinhard’ ätovom eli ‘Elisabeth’ sui brads oka, ed äpolom ofi votajolio. Pos brefüp äsestepons se bledapriel jadik dönu ini mänsidatop veitik.

“Is fümiko frags dabinons,” jipul äsagof, “smelos so svidiko”.

Ägolons sukölo da spad solöfik, ab ätuvons nosi. “Nö!” ‘Reinhard’ äsagom, “binos te benosmel brüyära.”

Frambodarubuds e luägs ätopons pemiko; smel nämöfik brüyäras, kels turniko sa yeb lövik ätegons topis nenbimik gluna, äfulükon luti.

“Binos is soalik,” ‘Elisabeth’ äsagof; “kiöpo votikans mögo binons-li?”

Dö geveg, ‘Reinhard’ no itikom.

“Stebedolös te! Kiöpao vien kömon-li?” äsagom ed ätenükom löpio nami oka. Ab vien nonik ädabinon.

“Seilolös!” ‘Elisabeth’ äsagof, “niludob, das elielob spikön onis. Vokolös seimna in lüod usik!”

‘Reinhard’ ävokädom da nams kevio päkoboyümöls: “Kömolsöd isio!”

“Isio!” ägetonos.

“Gespikons,” ‘Elisabeth’ äsagof ed äflapof ta od namis oka.

“Nö! äbinos nos, äbinos te leog.”

‘Elisabeth’ ägleipof nami ela ‘Reinhard’. “Dredälob”, äsagof.

“Nö!” ‘Reinhard’ äsagom, “atos no zesüdon. Is binos magifik. Seidolös oli us ini jad vü kebs! Takädobsös dü brefüp; otuvobs vo votikans”.

‘Elisabeth’ äseidof oki dis bueg lovelagöl, ed ädalilof küpäliko äl flans valik; ‘Reinhard’ äseidom in fagot mö steps anik de plad at su stamod, ed älogedom seilölo lü of.

Sol ästadon stediko sus ons; äbinos hit glutik zedela; musaks stalablövik smalik äs gold nidöls ävebons me flitäms branöl in lut; zü ons brum feinik ätonon, ed ömna äliloy de nined fagik fota pigi pikitas e vokädi fotabödas votik.

“Dalilolös!” ‘Elisabeth’ äsagof, ”toenoy.”

“Kiöpo-li?” ‘Reinhard’ äsäkom.

“Pödü obs. Lilol-li? Binos zedel.”

“Kluo pödü obs zif topon; ed if ogolobs stedo in lüod at, so otuvobs fümiko votikans.”

Somo äprimons gevegami oksik; suki fragas iklemons, ibä ‘Elisabeth’ ivedof fenik. Fino da bimem smil soga ätonon; täno älogons i lunidili stofäda vietik su glun, at äbinon tab, e su at frags ön bundan ädabinons.

Söl bäldik ilenükom särväti ini knopahog, ed ägevom yunikanes fövoti spikädas sūdöfik oka, du ziliko äseakötom diledis de loet.

“Ekö! us zogans binons,” yunikans ävokädons, ven äloegons kömön da bimem eli ‘Reinhard’ ed eli ‘Elisabeth’.

“Isiö!” söl bäldik ävokädom, “vagükolsöd särvätülis, deükolsöd hätis! Dajonolsöd nu uti, keli etuvols!”

“Faemi e soafi!” ‘Reinhard’ äsagom.

“If ats binons val,” bäldikan ägesagom, ädajonölo ones bovi fulik, täno mutols i dakipön onis. Sevols rajani; is nosdunans no pazibons.”

Fino äleadom ye slüdön oki, e nu fidäd päjenükon; leigüpo turd äkaniton se yunipafotil.

So del äpasetikon. ‘Reinhard’ ye ga ituvom bos; do no äbinos frags, ga i iglufos in fot. Ven ikömom ini lom, äpenom ini pärgamenapäm bäldik oka:

Is nilü kliv bela
vien lölo nonon;
lagons tuigs bima,
jicil binof dis on.
In tüum seadof
lölo in benosmel;

blövamusaks zü of
brumons in lutamel.

Fot binon so stilik,
logof zi visedo;
braunahers ofik
nidons dub sol jöno.
De fag kukuks smilons,
ma ced ninik oba,
ye logs ofa binons
logs goldik neüfa.

Klu no äbinof te jijeläb oma; äbinof pro om: sümbol löfida e klänöfa valikas lifa dagloföf
oma.

AB CIL ÄSTANON FÄTO

Kritidasoar änilikon. Äbinos nog poszedel ven ‘Reinhard’ äseadom kobü studans votik in
konsälöpakav staudöpik len tab kvärepaboadik bäldik.

Lampads len völs pifilidons, ibä is dono ya äulitikos; ab lotans ikobikoms ön num smalik,
bötans ästutoms nenjäfo ta mönakölüms.

In gul bobota-spadäda viälan e ziterajipul labü lienäds ziganik äseadons; älabons su vüms
musigastumis oksik, ed äjinons logön nendemo äf lüod lindifik.

Pö tab studanas buon Jampänavinaflada ätonäton. “Drinolöd!” o jilöfäb Bömänik oba!” man
yunik labü logot noubanülik ävokädöm, du älülofom väri fulik jipule.

“No löfilob ati,” äsagof, nen votükam jästäda okik.

“Kanitölöd täno!” noubanül ävokädöm, ed äjedom largentakönädi ini vüm ofik. Jipul äfüröbof
me doats nevifiko da hers blägik oka, du viälan äsagom nelaodiko bosini ini lil ofik; ab
ägemufükof kapi, ed ästütof cüni sui ziter oka.

“Pro atan no opläyob” äsagof.

‘Reinhard’ älöbunom ko väri in nam, ed äpladom oki foi of.

“Kisi vilol-li?” äsäkof todiko.

“Logön logis ola!”

“Demädi kinik logs obik labons-li pro ol?”

‘Reinhard’ ädologom fäkädiko lü of.

“Sevob vo, binons dobäliks!”

Äseitof cügi oka ini nam plenöfik ed älülogof lükölo omi. ‘Reinhard’ ätovom väri oka leni
mud.

“Benü logs sinik jönik ola!” äsagom, ed ädrinom.

Äsmilof ed äjedof votaflanio kapi.

“Givolöd!” äsagof, e du älüodükof logis blägik oka äf omiks, ädrinof nevifiko reti. Täno
äplökof kiltonodi, ed äkanitof me vög donöfik e lefäkik:

Te adelo
binob jönik;
ab ün odel
vo fainik.

Si! ün düp at
dutil lü ol;
ab soalo
odeadob.

Du viälan äprimom ün timot vifik, äkömölan nulik äsogom oki lä grup.

“Ävilob ramenön oli, o ‘Reinhard’!” äsagom. “Imogolol ya; ab kritidacil eloton lomü ol.”

“Kritidacil-li?” ‘Reinhard’ äsagom, “on no plu kömon domü ob.”

“Zö! cem lölik olik älabon smeli fira e kekas braunik.”

‘Reinhard’ ädoplodom väri se nam, ed ägleipom luhäti oka.

“Kisi vilol-li dunön?” jipul äsäkof. “Ogekömob.”

Äfronükof flomi. “Blibolös!” ävokädof nelaodiko, ed älülogof omi komunöfiko.

‘Reinhard’ äzogom. “No kanob osi,” äsagom.

Äjoikof omi smilölo me tipot buta okik. “Mogololöd!” äsagof. “Gudol pro nos; ols kobik valik gudols pro nos.” E du ädeflekof oki, ‘Reinhard’ äbexänom nevifiko tridemi kava.

Plödo su süt äbinos mu lulitik; äsenom nifüpaluti flifädik ta flom hitik oka. Is ed us sviet litik fira litagik äsestralon da fenäts, ömna äliloy ninao noidi flutülas e tünatrompetas smalik, e bevü atos vögis cilas yuböl.

Trups lubegacilas ägolons de dom bal lü votik, ud ägrämons sui tridemastutöms ed ästeifülons ad dagetön da fenäts logedi lü glor pro ons nedagetovik.

Semikna i yan pämaidiron süpo, e vögs zanädik äsemofons trupi lölik visitanas smalik somik se dom mu litik ini süt dagik; votatopo in vestibül kritidalid vönädik päkaniton; bevü atos jipulavögs nedumik ätonons.

‘Reinhard’ no älilom onis, ägolom spidiko ve valikos, se süt bal ini votik. Ven ilükömom leni löd oka, idagikos ti lölöfiko; älöpiovegom tifalölo ve tridem, ed ästepom ini cem oka.

Benosmel svidik äkoskömon omi; atos ägevon ome senäli lomöfik, atos äsmelon, äsä lomo kritidacem mota.

Me nam dremöl äfilidom liti; ed ekö! päked gretik äseaton su tab, e ven ämaifükom oni, zälakeks braunik benosevädik äsefalons se on; sui ons ädabinons primatonats nema omik, kels pifomons me jueg pisustürülöl; vö! nek votik äsä ‘Elisabeth’ äkanof edunön atosi.

Täno äsüikon päkedil ninädöl stofädis feiniko pibrodölis: pokasärvätüls e slivüls, fino peneds de mot e de ‘Elisabeth’. ‘Reinhard’ ämaifükom büiküno lätiki; ‘Elisabeth’ äpenof:

“Juegatonats jönik kanons vo konön ole, kif ekeyufof pö bak kekas; jipösod ot ebrodof slivülis pro ol. Lomü obs nu ovedos vemo stilik ün kritidasoar; mot oba pladof ai ya tü düp: zül e laf spulömi oka ini gul; binos go so soalik ün nifüp at, bi ol no binol is.

Nu ün zädel büik i janafrin, keli ilegivol obe, edeadon; edrenob vemo, ab ga ai ekäledob gudiko oni. Voto ai äkaniton poszedelo, ven sol äsvieton sui cek okik; sevol, mot älovelägof suvo stofedi, ad seilükön oni, ven äkaniton so voiko ko lanäl.

Dub atos nu binos nog stilikum in cem, pläs flen vönädik olik: ‘Erich’ nu visitom obis semikna. Äsagol seimna, das äsümom-la ad plögun braunik okik. Ai mutob betikön atosi, ven ninikom da yan, ed atos binon go tu klaunöfik; ab no sagolöd atosi mote, ovedoföv bo favik.

Rätolös uti, keli ogivob mote olik pötü kritid! No kanol-li tuvedön atosi? Obi it! El ‘Erich’ däsino ob in kret blägik; emutob ya loseadön kilna pro om,alna dü düp lölik.

Äneplitos obi voiko, das men foginik äseivom so staböfiko logodi obik. No evilob atosi, ab mot obik eslüdof obi; äsagof, ofredükosöv ga vemo lädi gudik: Werner.

Ab no fölol promi ola, o ‘Reinhard’! No äsedol märis. Ekusadob oli suvo pö mot olik; ab äsagof ai, das ämutol nu bejäfön dinis go votikis, äsä cilöfotis somik. Ab no kredob atosi, binos bo din votik.”

Nu ‘Reinhard’ äreidom penedi mota okik, e posä ireidom penedis bofik ed ifäiplifom ed imokipedom onis, pö om lomiäl nespalik äsüikon. Ägolom dü tim anik mo e ge in cem oka; täno äspikom nelaodiko e lafiko lelilamoviko lü ok it:

Ipölavegom tio;
no äsevom vegi;
ab cil ästanon fäto,
äjnonon lüodi.

Täno ägolom lü penamatab oka, äsumom moni anik, ed ägolom dönu donio sui süt.

Is vüo ivedos stilikum; lits kritidabimas ifilitons, zigols cilas istopedons. Vien älebladon da süts soalik; daülans e nedaülans äseadons famülo kobo in doms oksik; dil telid kritidasoara iprimon.

Ven ‘Reinhard’ äkômôm ini nil konsälöpakava, älilom donao viälapläyi e kaniti ziterajipula; nu dono klokül kavayana ätonon, e maged dofik ämufon löpio ve tridem vidik fiböfo pilitüköl.

‘Reinhard’ ägolom ini jad domas ed äbeigolom täno vifiko.

Pos timil brefik ärivom selidöpi pilitüköl bijutela; e posä iremom is krodi smalik binü korials redik, ägegolom dönu ve veg ot, ve kel ikômom.

No fagiko de löd oka äküpom jipuli smalik me rägs miserabik pivilupöli, kel ästanof nilü domayan geilik, ätöbidölo nensekiko ad maifükön oni.

“Oyufob-li oli?” äsagom.

Jicil ägesagof nosi, ab äsägleipof gleipedi vetik yana.

“Nö!” äsagom, “okanoyöv mögiko plödiomofön oli; kömolöd ko ob! Vilob givön ole kritidakeki.”

Pos atos, äfärmükom dönu yani, ed ägleipom len nam jipuli smalik, kel seilölo ägolof ko om ini löd oma.

Ileadom filön liti pö degol.

“Ekö! kek at binon pro ol,” äsagom, ed ägivom ofe ini lebavet ofa lafi diva lölik oka, te noniki uta labü juegatonats.

“Gololöd nu domio, e givolöd mote olik i de ats!”

Jicil älölogof ko loged plafik lü om; flenöf somik äjinon nekösömön pro of, äkanof geön nosi ad atos. ‘Reinhard’ ämaifükom yani, ed älitükom pro of, e nu jismalikan äjutof ko keks oka äs böd donio ve tridem e plödio lü dom oka.

‘Reinhard’ ästörom fili in fön, e äpladom nigjäri ipüfiköl sui tab okik; poso äseadikom, ed äpenom; äpenom dü neit lölik penedis mote okik ed ele ‘Elisabeth’.

Ret kritidakekas äseaton no pedoatölo näi om; ab slivülis de ‘Elisabeth’ ilenknopom, kelos älogoton go bisariko lä gun raodaklöfik vietik oma. So nog äseadom, ven nifüpasol äbesvieton vitüris pigladöl, ed äjonon ome viso in lok logodi fefik paelik.

LOMO

Ven ivedos pasat, ‘Reinhard’ ätävom lomio. Ün göd pos lüköm oka, ägolom lü ‘Elisabeth’.

“Kiogretik evedol!” äsagom, ven jipul lunedik jönik äkosgolof omi smilölo. Äredikof, ab ägesagof nosi; nami oka, keli ikipikom ini omik pötü benokömaglid, ästeifülof ad getirön sofiko. Älülogom doto ofi; büikumo no idunof atosi; nu äbinos, äsva bos no komunöfik äsüikon vü ons.

Atos äbleibon i dabinön, ven ibinom us ya lunüpikumo, e ven ai ikômom aldeliko dönu. Ven äseadons soeliko kobiko, pauds ädavedons, kels äbinons dolöfik pro om, e kelis täno dredäliko ästeifom ad büovitön. Ad labön dü vakenüp muadi fümik, äprimom ad tidön ele ‘Elisabeth’ planavi, keli kudükölo ibejäfom dü muls balid nivalalifa okik.

‘Elisabeth’, e kel zuo äbinof läрниälik, äbligidof vilöfiko atosi. Nu ün vig alik ömna lespats ini fel ud ini brüyäralän pädunons; e ven zedelo iblinons domio planavaboki grünik me kebs e flors fuliki, ‘Reinhard’ latikumo pos düps anik ädönükömom ad dilön ko ‘Elisabeth’ tuvoti kobädik.

Ön disein somik, ästepom ün poszedel semik ini cem, ven ‘Elisabeth’ ästanof nilü fenät ed äpeänof gokagöti flifik len bödacek pigoldöl, keli büiko no ilogom us. In cek kanair äbinon, kel äflapon me flitäms oka, e lerorölo äpigon äl doat ela ‘Elisabeth’. Büiko böd de ‘Reinhard’ ilagon in plad at.

“Janafrin pöfik oba ecenon-li pos deadam oka ad goldafrin?”

“Janafrins no kösömons ad dunön so,” mot äsagof, kel spulölo äseadof in stutömastul. “Flen olik: ‘Erich’ esedom oni azedelo de farm oka isio pro ‘Elisabeth’.”

“De farm kinik-li?”

“No sevol-li atosi?”

“Kisi-li üfo?”

“Das el ‘Erich’ edalabikom sis mul bal farmi telid fata oka len Bienalak?”

“No ye esagol vödi bal dö atos.”

“Ö!” mot äsagof, “no nog eseividol-li me vöd bal fleni olik?”

Mot ägolof se cem ad blümükön kafi; ‘Elisabeth’ iflekof bäki lü Reinheard, ed äjäfof nog me bum priela smalik oka.

“Begö! te nog sufädi dü timil smalik!” äsagof; “onu obinob blümik.”

Bi ‘Reinhard’ gü kösöm oka no ägespikom, ägüflekof oki. In logs omik notod süpik glifa äbinon, keli neai iküpof in ons.

“Kisi labol-li, o ‘Reinhard’?” äsäkof, du ästepof nilo lü om.

“Ob-li?” äsäkom nentiko ed äleadom lüodön logis okik drimäliko in ofiks.

“Logodol so lügiko.”

“O ‘Elisabeth’” äsagom, “no kanob löfilön bödi yelovik.”

Älulogof stuniko omi; no äsuemof omi. “Binol so bisarik” äsagof.

Äkipikom namis bofik ofa, kelis takediko äleadof binön in omiks. Suno mot dönu äniinostepof. Pos drin kafa jiatan ädopladof oki len spulöm oka; ‘Reinhard’ ed ‘Elisabeth’ ägolons ini näcem ad leodükön planis oksik.

Nu stamens pänumons, bleds e flors päseatenükons kälöfiko, e de sot alik samäds tel päseitons sägikamio vü bleds fliodabuka gretik.

Äbinos poszedel solöfik stilik; in nil te spulöm mota äbrumon, e semikna vög dumik ela ‘Reinhard’ pälilon, if änemom roodis kladas planas, ud if äkoräkom proni neskilik ela ‘Elisabeth’ nemas latinik.

“Nelabob nog mügäti tuvota brefobüik,” äsagof nu, posä tuvot lölik pifümükön e pileodükön.

‘Reinhard’ äsüsumon se pok oka pärgamenapämi vietik smalik. “Ekö! is kaul mügäta dabinon pro ol,” äsagom du äsesumom plani lafasägik.

Ven ‘Elisabeth’ älogof bledis pibepenöl, äsäkof: “Elautol-li dönu märis?”

“Ats no binons märs, “ ägespikom ed ägivom ofe buki.

Äbinons teiko poedots; mödiküns atas äfulükons muamo padi bal. ‘Elisabeth’ ägüükof bleidi bal pos votik; äjinoof reidön te tiädiss. “Ven piblamof fa julatidan.” “Ven ipölavegons in fot.” “Ko pasatamär.” “Ven ipenof obe balidnaedo;” tio valiks pitiädons so.

‘Reinhard’ älogedom xamölo lü of, e du of ai älaipadof, älogom, vio fino red molädik äsüikon in logod ofa ed ästäänikon pianiko löliko love on. Ävilom logön logis ofik; ab ‘Elisabeth’ no älölogof, ed äseitof fino seilölo buki foi om.

“No gegivolös oni so obe!” äsagom.

Äsumof tuigili braunik se bok tünik. “Oninioseitob kebi löfikün ola,” äsagof, ed ägivof ome buki ini nams oka.

Fino del lätik vakenüpa äkömon, e göd detäva. Ad beg oka, ‘Elisabeth’ ädagetof de mot däli, ad dugädön hifleni oka lü potavab, kela stebedöp äbinon in fagot mö süts anik de löd ofik.

Ven äbinons plödü yan, ‘Reinhard’ älofom ofe bradi; ägolom seilölo näi jipul lunedik. Plü äkömons nilikumo nilü zeil okas, plü älabom senäli, das ämutom, büä öleditom dü tim so lunik, sagön ofe bosü zesüdik — bosü, de kelos völad valik e löfid valik lifa fütürük oma osekidonsöv, e ga no äkanom datikön vödi lelivüköl. Atos ädredälükön omi; ävegom ai nevifikumo.

“Okömol tu latiko,” äsagof, “düp degid ya etonon de glüg: Sânt Maria.”

Ägolom too no vifikumo. Fino äsagom stötölo: “O ‘Elisabeth’!” nu dü yels tel go no ologol obi — olelöfol-li obi täno nog leigo äsä anu, ven obinob dönu is?”

Änutof, ed älulogof omi flenöfiko ini logod.

“Epläidob id oli,” äsagof pos paud.

“Obi-li? Ta kin atos äzesüdon-li?”

“Ta mot oba. Äspikobs äsoaro nog dü tim lunik dö ol, ven imogolol. Äcedof, das no plu äbinol so gudik, äsä ibinol.”

‘Reinhard’ äseilom dü pülatimil; ab täno äkipom nami ofik ini okik, e du älogedom ofi fefiko ini logs cilöfik ofa, äsagom:

“Binob nog leigo gudik, äsä ebinob; süadolöd tefü atos fümiko! Kredol-li osi? o ‘Elisabeth’!”

“Si!” äsagof. Äsäkipom nami ofik, ed ägolom vifiko ko of da süt lätik. Plü ledit änlikon, plü fredikum logod oma ävedon; ma of ävegom tio tu vifiko.

“Kisi labol-li? o ‘Reinhard’!” äsäkof.

“Labob kläni, kläni jönik!” äsagom, ed älülogom ofi me logs nidöl. “Ven pos yels tel obinob dönu is, olelilol oni.”

Vüo irivons potavabi; tim äbinon ebo saidik. Nog balna ‘Reinhard’ ägleipom nami ofik. “Adyö!” äsagom, “adyö! o ‘Elisabeth’! No glömolöd osi!”

Älemufükof kapi. “Adyö!” äsagof. ‘Reinhard’ änüxänom, e jevods stirikons. Ven vab ävabon züi sütagul, älogom nog balna magedi löfik ofa, soäsä ägegolof nevifiko ve veg.

PENED

Pos yels tio tel, ‘Reinhard’ äseadom fo lampad oka bevü buks e penäds stebedölo fleni, ko kel äplägom studis kobädik. Ek äbexänon tridemi. “Niniö!” — Äbinof jilotidan. “Penedi pro ol, o söl: Werner!” Täno ämoikof dönu.

‘Reinhard’ sis visit oka in lomatop no ipenom ele ‘Elisabeth’, e no igetom penedi de of. I pened at no äbinon de of; äbinos penät mota oma.

‘Reinhard’ äsäplifom penedi ed äreidom, e suno äreidom sökölösi:

“Ün bäldot olik, o cil löfik oba! yel alik labon logoti lönik okik; ibä yunanef no leadon mütön oki. Is i ömikos evotikon: bos, kelos in prim sio odolon oli, if suemob ye verätiko senäli ola:

‘Erich’ edagetom ädelo fino dälavödi de ‘Elisabeth’, posä ilisitom oni ün yelafoldil lätik telna nensekiko. Ai no äkanof sludön ad atos; nu fino ga edunof osi; binof ibo nog so vemo yunik. Mated ojenon suno, e mot ofa omogolof täno ko ons.”

BIENALAK

Dönu yels ipasetikons. Su fotaveg jadik doniozugöl tü poszedel florüpik vamik, man yunik labü logod nämöfik pebraunüköl ätevom.

Me logs gedik fefik älogom spetätiko ini fag, äsva äspetom fino votikami vega balfomik, kel ye ai no ävilon kömön. Fino luvab feilanik älöpiokömon nevifiko donao.

“He! o flen gudik!” hitevan älüvokädöm feilani näi vab golöli, “veg at zugon-li stediko lü Bienalak?”

“Ai stediko föfio,” man ägespikom, ed älettirom len klöpahät oka.

“Binos-li nog fagik usio?”

“Binol nilo fo on, o söl! Nedol smökön pipeti läs lafiki tabaka, ed urivol laki; siöradom topon mu niliko len on.”

Feilan äbeivegom; votikan ägolom vifikumo ve veg dis bims. Pos düpafoldil bal nedeto jad süpo äfinon; veg äzugon ve kliv, de kel sömits kvärepas tumyelik töbo äsüstegons. Fagio love ons länod veitik solöfik äsüikon.

Dibiko dono lak ätopon, takiko, dofablöviko, tio züo püzölo dub fots grünik fa sol päbesvietöls; te tö top bal ats äsezugons ed ägevons fagiologami dibik, jüs i at pämedükon dub bels blövik.

Traväro viso, zänodü bledem grünik fotas, dalabot ätopon, äsva pitegon me nif; atos äbinon flukeps floröl, e se ats su jol geilik siöradom äsüstegon, vietiko ko teins redik. Stork älöpiofliton de cim ed äsirkon nevifiko sus vat.

“O Bienalak!” hitevan ävokädöm.

Äbinos ze, äsva irivom nu zeili täva okik; ibä ästanom nenmufo, ed älogom love sömits bimas nivodü futs oka lü jol votik, kö lokamamagod siöradoma äkledon nevifiko in vat. Täno süpiko äfövom vegami okik.

Nu veg äzugon tio skapiko donio ve bel, sodas bims donik dönu ägevons jadi, ab leigüpiko äklänedons logami lü lak, kel te is ed us änidülön da gäps vü tuigs.

Suno veg äzugon dönu sofiko löpio, e nu deto e nedeto bimem änepubon; pla on vitidalubels densitiko blediks ätenikons ve veg: len flans bofik ona flukeps floröl ästanons fuliko me biens

brumöl ä grulöls. Man gravik in plögun braunik äkoskōmom tevani. Ven irivom tio omi, älefānom luhāti oka ed ävokādom me vög kleilik:

“Benokōmō! benokōmō! o blod: ‘Reinhard’, benokōmō ini dalabot: Bienalak!”

“God dabenükomōs oli! o ‘Erich’! e dani pro benokōmaglid olik!” votikan älvokādom omi.

Tāno ikōmoms nilü od, ed ätenükoms ode namis.

“Binol-li jenōfiko flen vönädik oba?” ‘Erich’ äsagom, ven älogom so niliko ini logod fefik julaflenādana vönädik oka.

“Jenōfiko binob atan, o ‘Erich’! ed ol binol i otan; te logotol tio nog lefredikumo, kas idunol ai ya büikumo”.

Pö vōds at smil freda älefredükon nog mödikumo lienādis balugik ela ‘Erich’.

“Si, o blod: ‘Reinhard’” äsagom, ätenükōlo atane nogna nami oka, “siso etiredob ibo premi gretikün, sevol osi sio”.

Tāno ärōbom namis oka, ed ävokādom frediko: “Atos ovedon benosüpot! Spetof no atosi, veriko no!”

“Benosüpot-li!” ‘Reinhard’ äsäkom. “Pro kin-li üfo?”

“Pro ‘Elisabeth’”.

“‘Elisabeth’-li! no esagol-li ofe bosu dö visit obik?”

“No vōdi bal, o blod: ‘Reinhard’! No betikof oli, i mot no. Epenob ole go klāno, dat fred övedonöv plüo gretikum. Sevol osi; elabob ai disinilis klānilik somik.”

‘Reinhard’ ävedom meditik; natemam äjinon vedōn fikulikumo pö om, plü äkōmoms nilikumumo lü farm.

Nedetaflanü veg nu i vitidagads äfinons, ed äsōkon pla ons härbatagad gretik, kel äzugon donio tio jü jol laka.

Stork vüo idofliten sui glun, ed äzispaton graviko vü härbatabets.

“He!” ‘Erich’ ävokādom flapilölo ini nams oka, “us dönu Lägüptānaf lunalögik jäfon me tif pisälabemūlas brefik oba!”

Böd äxānon nevifiko ed äfliten sui nuf bumota nulik, kel ätopon finü härbatagad, e kela möns pitegons me tuigs pärsigepas e brikodepas.

“At binon spitifabrik,” ‘Erich’ äsagom; “emeikob oni pas bü yels tel. Febādabumotis büātan: fat obik nulo ebüedom bumōn; lödadom ya pebumon fa lefat oba. Somo progedoy me bosil ai plu.”

Ikōmoms pö vōds at sui yad spadōfik, kel ämiedon len flans febādabumotis feilik, ed in pödaglun siōradomi, len flanāds kela gadamōn geilik äyumon; po at älogoy fomis taxudavōlas dofik, ed is ed us sürens äleadons doniolagōn tuigis floröl okas ini yad.

Mans labü logods dub sol e vob ivamiköls igoloms love yad, ed äglidoms flenis, dü ‘Erich’ älvokādom balane e votane komiti u säki dö delavobod omsik.

Tāno irivoms domi. Vestibül geilik koldülük älasumon omis, pö fin kela äflekomis okis nedeto ini näigolöp bosu dagikum.

Is, ‘Erich’ ämaifükom yani, ed ästepoms ini gadalecem spadōfik, kel in flans bofik pifulükon me lulit grünik, pikodöl dub bundan bledema, kel ätegon fenätis visoik; vü ats ye yans geilik pilemaifüköl telyana äleodons ninikōn nidi bundanik florūpasola ed ägevons selogami ini gad labü florabets sirkōfik e bledemavöls skapik geilik, piteilöl dub golöp vidik stedik, da kel äselogoy ällak e fagikumumo ällakots visoik. Ven flens änüstepoms, luvien äkospolon omes flumi benosmela.

Su tärat fo gadayan vomamaged jipulik vietik äseadon. Älöädof, ed äkosgolof nüstepōlanis; ab lafavegamo äbleibof stanōn, äsva ivulof, ed älogetof nenmufiko lü foginan. Smilölö älvötenükom ofe nami.

“O ‘Reinhard’!” ävokādof, “o ‘Reinhard’! o God oba! binos ol! no elogobs odi dü lunüp.”

“Dü lunüp no,” äsagom, e no äfägom ad sagōn mödikumosi; ibä ven älvötenükom vögi ofa, äsenom doli ninälük in topäd lada, ed äsä älogom lü of, ästanof fo om, äs magod zadik leitik ot, keke bü yels in lomazif oka isagom: “adyö!”

‘Erich’ iblibom ko logod de fred stralik nilü yan.

“Benö! o ‘Elisabeth’!” äsagom, “vö! omi no ispetol, veriko no!”

‘Elisabeth’ älülogof omi me logs söröfik.

“Binol so gudik, o ‘Erich’!” äsagof.

Äsumom löfülo nami slenik ofik ini omiks. “E nü labobs omi,” äsagom, “nu no oletobs, das sosuno olüvom dönu obis. Ebinom plödo dü tim so lunik, ovedükobs omi dönu domöfiki. Logolös te, vio evedom foginik e cädik!”

Loged plafik ela ‘Elisabeth’ ädrefon logodi ela ‘Reinhard’. “Sekos te dub tim, dü kel no ebinobs kobiks,” äsagom.

Tü timül at mot labü kikabäsetil len brad äkomof da yan ninio.

“O söl: Werner,” äsagof, ven älogof eli ‘Reinhard’; “ö! lotan leigo löfik äsä no pespetöl.”

E nu spikotam in säks e gspiks älabon jenädi komunik. Voms äprimofs jäfotis oksik, e du ‘Reinhard’ äjuikom klietotis pro om piblümükölis, ‘Erich’ ifilidom pipi legudik oka, ed äseadom smökölo e spikotölo flanü om.

Ün del balidfovik, ‘Reinhard’ ämutom kegolön ko om domao lü feilaläneds, lü vitidagads, lü humulagads, lü spitifabrik. Val äbenon; mens valik, kels ävobons su läned u lä jäfs, älabons logotis saunik ä kotenikis.

Zedelo famül äkobokömon ini gadalecem, e täno del ma livüp lotidanas pälifädon pluuneplu kobädiko. Te dü düps bü säned, e dü düps balid büzedela, ‘Reinhard’ äblibom vobölo in cem oka.

Sis yels mödik ikonletom valöpo, kö ikanom dagetön onis, rimodis e lidis pö pöp lifölis, e nu äblümükom oki ad leodükön divi okik, ed üf ömögonsöv, ad mödükumön oni me penets nulik se züamöp.

‘Elisabeth’ äbinof valatimo sofälik ä flenöfik; plütotis laidaleigik ela ‘Erich’ älasumof ko danöf tio мүkik, e ‘Reinhard’ semikna ätikom: jicil lefredik vönäda sio ispetidof, das üvedoföv vom läs stilik.

Sis del telid steba okik äkösömom ad dunön soaro spati nilü lak. Veg äbeizugon nilöfiko donü gad. Finü on, su daemod seädik dis biads geilik bam äbinon; mot igevof one nemi: Soarabam, bi plad ona ätopon äl vesüd, e bi demü mödikumam sola pägebon mödiküno ün soar.

Pö naed semik, ven ägekömom soaro de spat ve veg at, päsupädom dub rein. Äsukom jeli dis tiliad len vat topöl; ab tofs vetik ädranons suno da blede. Om ga leluimik äsufodom ini rein ed äfövom nevifiko gevegami oka.

Äbinos tio dagik; rein ävedon ai densitikum. Ven änilikom nilü soarabam, äkredom ad küpön vü biadastams lunidöl vomamagedi vietik. Ästanof nenmufiko, ed äsä pö nilikam äkredom ad dasevön, äflekölo oki äl om, äsva äspetof eki.

Äkredom, das äbinof ‘Elisabeth’. Ven ye älüstepom vifikumo ad rivön ofi, e ad gegolön täno kobo da gad ini dom, ädeflekof oki nevifiko ed änepubof ini näigolöps dagik.

Atosi no äkanom suemükön oke; äzunom tio ta ‘Elisabeth’, e too ädotom, va of ibinof jiatan; ab ädredilom ad besäkön ofi dö atos; si! pö gegol oka no ägolom ini gadalecem, teiko ad no küpön bo nükömi ela ‘Elisabeth’ da gadayan.

MOT OBA IVILOF

Poso mö dels anik, äbinos ya tüi soar, famül, äsä kösömo ün tim et, äseadon kobo in gadalecem. Yans äbinons maifiks; sol ya äbinon po fots in votaflan laka.

Ele ‘Reinhard’ päbegos ad nunön dö pöpalids anik, kels pilüsedons ome fa flen su länäd lödöl, e kelis igetom ün poszedel. Ägolom lü cem oka ed ägekömom sunädo poso ko papüraruläd, kel äjinson binädön me blede klino pebepenöls aniks.

Äseidoy oki len tab, ‘Elisabeth’ flanü ‘Reinhard’. “Oreidobs ma fäd,” äsagom, “ob it no nog eluxamob onis”.

‘Elisabeth’ ämairölof namapenädi. “Ekö! is noats dabinons,” äsagof, “atis mutol kanitön, o ‘Reinhard’!”

Ed atan äreidom nu balido priomalidilis lalpanas Tirolänik, du pö reid semikna äkanitom me vög lafalaodik melodi yofik. Lefred valemik ädavedon pö sog smalik.

“Kin ga emekon-li lidis jōnik at?” ‘Elisabeth’ āsākof.

“Ö!” ‘Erich’ āsagom, “atosi kanoy vo sludōn ma lids it; skrādans e herans, e kompensans lusoga yofiālik somik”.

‘Reinhard’ āsagom: “Go no pāmekons; glofons; falons se lut, flitons love lān, āsā lutofads, tāno isio e tāno usio, e pakanitons otūpo in tops mil. Dajāfi e sufi lōnikis obsikis tuvobs in lids at; binos, āsva obs valik eyufobs-la ad mekōn onis”.

Āsumom bleidi votik: “Āstanob su bels gretik...”

“Ati sevob!” ‘Elisabeth’ āvokādof. “Tonodolōs te! o ‘Reinhard’! oyufob oli.”

E nu ākanitons melodi ut, kel binon so klānōfik, das no kanoy kredōn, das pedatikon fa mens; ‘Elisabeth’ ko lalt boso peklānedōl oka in duced tenora ela ‘Reinhard’.

Vūtimo mot seadōlo ājāfōf me nāg. ‘Erich’ iplifom namis oka, ed ālūlilom kūpālīko. Ven lid āfinon, ‘Reinhard’ ādoseitom seilōlo bleidi. De jol laka in soarastil toenod jepaklokūlas ālōpiokōmon; nenvilādo ādalilons; tāno ālilons kanitami hipulavōga kleilik:

Āstanob su bels geilīk,
ed ālogob ini fālid vidik, ...

‘Reinhard’ āsmililom: “Lilols-li oni? So papakon de mud lū mud”.

“At pakaniton suvo in topād at,” ‘Elisabeth’ āsagof.

“Si!” ‘Erich’ āsagom, “binom galedan: Kaspar; mofom lomio bubis yunik”.

Ādalilons nog dū timil anik, jūs toenod lōpo fo febādabumots imoikon. “Ats binons rutonods,” ‘Reinhard’ āsagom; “dabinons klānedo in nined fota; God te sevom utani, kel etuvon onis”.

Āsūsumom bleidi nulīk.

Ivedos ya dagikum; soaravoal redik ābinon ās skōm su fots votaflanū lak. ‘Reinhard’ āmairōlom bleidi, ‘Elisabeth’ āpladof nami oka sui siem bal ona, ed ānūlogof ini on. Tāno ‘Reinhard’ āreidom:

Mot oba ivilof, das
āsumob votikani:
Keli būo ālabob,
ōglōmobōd utani!
Atosi no ākanob.

Moti oba kusadob;
no ebitof gudīko.
Bos, kel būo āgudon,
nu evedon sinik. O!
no sevob, kis osekon.

Pla pleid e fred oba
edagetob liedī.
Ag! das no ijenosōs!
Buikumo lepōfi
fāt obe igevonōs!

Dū reid ‘Reinhard’ isenom dremili tio nekūpoviki papūra; ven ifinūkom oni, ‘Elisabeth’ āgemufūkof nelaodiko stuli oka, ed āgolof seilōlo donio ini gad. Loged mota āsōkon ofi. ‘Erich’ āvilom sōgolōn; ab mot āsagof: “‘Elisabeth’ mutof bejāfōn bosī plōdo”. Somo atos ānejenon.

Plōdo ye dag soara ākūpovikon aiplu in gad e lak, neitapabs ājutons brumōlo bei yans maifīk, da kels vāp floras e bimūlas aiplu ānūdranon; lōpio de vat kvagam frogas ākōmon, donū fenāts reitak ākaniton, fagikumom in gad reitak votik; mun ālogon love bims.

‘Reinhard’ älogedom nog dü timil lü plad, kö maged ela ‘Elisabeth’ inepubon in bledemagolöps; tän äkaborölom namapenädi oka, äglidom komanis, ed ägolom da dom donio lü vat.

Fots ätopons seilölo ed äjedons jadi okas fagiko love lak, du zänod ata ästadon in lulit luimik muna. Seimikna visip pülik ädremilon da bims; ab atos no äbinon vien, äbinos te natem hitüpaneita.

‘Reinhard’ ägolom ai ve jol. In fagot de jol mö portat stonijeda äkanom kúpön nümfeadi vietik. Süpo põ om klien äsüikon ad logön nilo oni; ädeükom spido klotis oka ed ägolom ini vat. Äbinon nedibik; plans e stons japiks äviudons futis oma ed aino äkómom ini dibot svimöfik.

Poso ye süpo lestab ämoikon, vat äkobovirilon sus om, e tim semik äpasetikon, büä äkómom dönu len sürfat. Nu ämufom me nams e futs oka, ed äzisvimom sirkülo, jüs äsevom dönu nümfeadi; äfloton soaliko bevü bleds gretik klilik.

Äsvimom nevifiko jolio, ed ätovom semikna bradis oka se vat, sodas tofs doniotoföl änidülons in munalit; ab äbinos, äsva fagot vü om e flor äblebon leigik; te jol ätopon, if ägülogom, in voal ai nekleilikum po om. Too no äyilädóm desinodi oka, ab älaisvimom takediko in lüod ot.

Fino ikómom so niliko nilü flor, das äfägóm ad kúpön kleiliko in munalit bledis largentasümik ona; otüpo ye äsenom, äsva pifanom in filät; kauls smufik älöikons de lestab ed ätedrilons len limäds nüdik oma.

Vat nesevädik ätopon mu blägiko zü om; po ok älilom buni fita; ädagetom in lömin nekösömik süpo senäli so miklänöfik, das mekädo äsleitom kaulemi tedrilöl planas, ed äsvimom ön spid gretikün lü jol. Ven ägülogom de plad at love, nümfead äbinon, äsä büiko, in fag e soal su sürfat vata dibik dagik.

Äklotom oki ed ägegolom nevifiko domio. Ven ästepom se gad ini lecem, ätuvom eli ‘Erich’ e moti jäfölis me preparam büsidadäva smalik, kel öjenon ün del fovöl.

“Kiöpo ga ebinol-li so latiko ün neit?” mot älüvokädo omi.

“Ob-li?” äsagom; “ävilob visitön nümfeadi; ab no eplöpob”.

“Atosi klülo dönu men nonik suemon!” ‘Erich’ äsagom. “Kikodo, maleditö! isötöl-li üfo jäfön me nümfead”.

“Vönädo seimna esevob oni,” ‘Reinhard’ äsagom; “ab atos sis lunüp ya epasetikon”.

‘ELISABETH’

Ün poszedel balidfovik, ‘Reinhard’ ed ‘Elisabeth’ äspatons votaflanü lak, nü da bimem, tän su jolasiem seädik geilik.

‘Elisabeth’ idagetof de ‘Erich’ komiti ad seivükön ele ‘Reinhard’, dü fabin oma e mota, logamis jönikün de züamöp nilikün, pato de jol votaflanik äl farm it. Nu ägolons de top bal lü votik.

Fino, ‘Elisabeth’ äfenikof ed äseidof oki ini jad tuigas lovelagöl; ‘Reinhard’ ästanom visü of stutölo ta bimestam; täno älilom fagikumom in fot vokädi kukuka, e põ om süpo äsüikos, das atos valik ya ibinon seimna leigosoik. Älülogom ofi bisariko smililölo.

“Osukobs-li fragis?” äsäkom.

“Nu no binos fragatim,” äsagof.

“Okömon ye suno.”

‘Elisabeth’ älemufükof seilölo kapi; täno älöädof, e bofikans äfömons spati okas; e soäsä [du?] äglof näi om, loged omik ai dönu äflekön oki lü of; ibä äglof jöniko, äsva päpolof dub klots okik. Suvo nenvilädiko äpoblibom me step bal, ad kanön lovelogön magedi lölik ofa.

So äkómoms sui top nenbimik, me brüyär pibegloföl, de kel äkanoy logön fagiko ini län. ‘Reinhard’ äbiegädóm, ed äplökom bosi kebas su glun glofölas. Ven älülogom dönu, logod oka älabon notodi dola lefäkik.

“Sevol-li flori at?” äsäkom.

Älülogof omi säkölo. “Binon flor brüyära. Eplökob onis suvo in fot.”

“Dalabob domo pämi bäldik,” äsagom; “äkösömob vönädo ad penön in on lidis e rimodis valasotikis; ab sis lunüp atos no plu ejenon. Vü bleds ona i floratuigil brüyära seaton; ab binon te floratuigil fainik. Sevol-li jiuatani, kel egivof oni obe?”

Änutof müätiko; ab älüodükof donio logis oka e te älelogof kebi, keli äkipom in nam oka. So ästanons lunüpo. Ven älüökof logis oka lü om, älogom, das äbinons fuliks me drens.

“O ‘Elisabeth’!” äsagom, “po bels blövik et yunüp obsik binon. Kiöpo eblibon-li!”

No plu äspikons; ägolons müätiko näi od donio lü lak. Stom äbinon luimulik, in vesüd lefogs blägik älöpikons. “Mistomül odavedon,” ‘Elisabeth’ äsagof, du ävifükumof goli okik. ‘Reinhard’ änutom seilölo, e bofikans ägolons spidöfiko ve jol, jüs irivons boti.

Dü lovebotam ‘Elisabeth’ äleadof takädön nami oka sui siem bota. Pö gubam älogedom lü of; of ye älogof nenküpölo ve om ini fag. Somo loged omik älüodikon donio, ed ableibon lüodön sui nam ofik; e nam paelik at äträton ome utosi, kelosi logod ofik iklänedon ome.

Älogom in on lienädi feinik at dola klänik, kel magon oki so vilöfo ini vomanams jönik, kels seatons dü neit sui lad malädik. Ven ‘Elisabeth’ äsenälof, das loged omik älüodon sui nam oka, äleadof slifön oni nevifiko love siem ini vat.

Ven ilükömons ini yad, ätuvons fo siöradom vabi jimigleinana; man labü krugüls blägik doniolagöl ätridom ziliko luibi, ed äkanitülom nelaodiko melodi ziganik, du dog pistömöl äseaton hekölo näi om. In vestibül jipul labü lienäds jönik bluvik in rägs pivilupöl ästanof, ed ätenükof lubegölo nami oka lü ‘Elisabeth’.

‘Reinhard’ ästeigom nami ini pok okik, ab ‘Elisabeth’ äblümof bü om ed ästürof spidöfo ninädi lölik böba oka ini nam maifik jilubegana. Täno ädeflekof spido oki, e ‘Reinhard’ älilom, vio äbexänof slokölo tridemi.

Ävilom stöpädön ofi, ab äsüenikom, ed äposblijom len tridem. Jipul ästanof nog ai nenmufiko in vestibül, ko limun pigivöl in nam oka.

“Kisi nog vilol-li?” ‘Reinhard’ äsäkom.

Äjekof. “No vilob plu bosu,” äsagof; güflekölo kapi oka lü om, e lülogedölo omi me logs bluvik oka, ägolof nevifiko lü yan. Äsevokädöm nemi, ab of no plu älilof osi; ko kap päblegüköl e ko brads love blöt pätraväröls ädestepof love yad.

Ab soalo
odeadob!

Lid vönädik ätonon in lils omik; natemam oma tio ästopon; ästanom us nog dü timil brefik, ädeflekom täno oki ed ägolom lü cem oka.

Äseidom oki ad vobön, ab no äfägom ad tikön. Posä ästeifülom dü düp bal nensekiko osi, ägolom donio ini famülacem.

Nek äbinon us, ätuvom te luliti koldülik grünik; su nägatab ela ‘Elisabeth’ tanod redik äseaton, keli ipolof poszedelo zü särvig. Äsumom oni ini nam oka, ab atos ädolon omi, ed ädoseitom oni dönu.

No älabom takädi; ägolom donio lü lak, ed älivükom boti; ägubom lü votaflan, ed äbegolom nogna vegis valik, kelis ibevgom brefo büo kobü ‘Elisabeth’. Ven ägekömom ini dom, ya idagikos; in yad äkolkömom omi bökan, kel ävilom blinön vabajevodis lü yebalän; tävans änu igekömons.

Pö niniostepam älielom golön mo e ge eli ‘Erich’ in gadalecem. No äniniogolom lü om; ästebom dü timül, ed äxänom täno nelaodiko lü cem oka. Is äseidom oki ini stutömastul nilü fenät; äkredidom oke, das ävilom lilön reitaki, kel äkaniton dono in taxudavöls; ab älilom te pebami lada lönik oka. Dono in dom valikans ägolons lü bed; neit äpasetikon, no äküpom osi.

So äseadom dü düps mödik. Fino älöädöm ed äseitom oki ini fenät maifik. Neitadav ämüron bevü bleds, reitak ästopedon ad kanitön. Pianiko i blöv dofik neitasila pämodränon lofüdao dub lunid paelayelovik; vien koldülik ädavedon, ed älebladon ta flom hitik ela ‘Reinhard’; laud balid älöpiofliton yöbölo ini lut.

‘Reinhard’ ägüflekom oki süpo e ästepom leni tab; äsenidom ad stib, e ven ituvom oni, äseidom oki, ed äpenom kedetis anik sui bled papüra vietik. Posä idunom atosi, äsumom häti e spatastafi, ed äleadölo posblibön papüri, ämaifükom prüdiko yani, ed ägolom donio ini luyal.

Ini spadüls valik lit göda no nog idranon; domakat gretik su stolajuged ätenükon oki, ed äräbon bäki oka ta nam omik, keli nentiko äkoltenukom one. Plödo spärs ya ätyilpons ed äpredons de tuigs valikanes, das neit äpaseton.

Täno älilom löpo mufi yana; ek äkömon ve tridem donio, e ven älölogom, ‘Elisabeth’ ästanof fo om. Äpladof nami oka sui brad omik, ämufükof lipis, ab älilom vödis nonik.

“No ogekömol dönu,” äsagof fino. “Sevob osi, no lugolöd! Neai okömol dönu.

“Neai,” äsagom.

Äleadof falön nami oka, e no äsagof plu bosu. Ägolom love luyal lü yan, täno ägüflekom oki nog balna. Ästanof nenmufiko su plad ot, ed älülogof omi me logs nenlifik. Ädunom föfio stepi bal, ed ätenükom bradis oka lü of. Täno ädeflekome oki mekädo de of, ed ägolom da yan plödio.

Plödo vol ästadon in gödalit flifädik, davapärlets, kels älagons in spuleds, änidons in solastrals balid. No älogom pödio; ätevom spidöfo plödio; aiplu farmadom stilik änepubon pödü om, e fo om vol lölik stäänik ätenikon.

HIBÄLDIKAN

Mun no plu äsvieton da vitürs, idagikos; hibäldan ye äseadom nog ai ko nams pipliföl in stutömastul oka, ed älogedom nenküpo ini spad cema.

Pianiko fo logs oka lulit dagik zü ok äcenon ini lak gretik dagik; vatem bal blägik äsökon po votik, ai dibikum ed ai fagikum, e su lätik in fag so gretik, das logs bäldikana töbo ärivons oni, nümfead vietik äfloton soaliko bevü bleds vidik.

Cemayan ämaifikon, e litastral kleilik äfalon ini cem.

“Binos gudik, das kömol, o Brigitte!” bäldikan äsagom. “Pladolös liti sui tab!”

Täno ämufükom stuli leni tab, äsumom bali bukas pimaipadöl ed ädajäfikom in studs, kelis iplägom seimna me näm yuna oka.

6. SPIKOTAMALÄRNODS PRO SPANYÄNAPÜKANS

fa *Filippus Johann Krüger*

Noet. Kùpets in diläd at pepenons fa cifal: *Hermann Philipps*. Semikna bükapöks pekoräkons bai kùpets omik.

NÜDUGOT. [Dil balid].

Spikobsös Volapüki! — Deli gudik! — Dalilolös obi!
 Ob binob tidan. Ol binol tidäb. Spikob Volapüki.
 At binon tab. At binon gramafon. At binon gramafonasirkot.
 Sirkot binon su gramafon. Gramafon stanon su tab.
 Seadol su stul nilü tab. Labol buki in nam. Buk binon maifik.
 Dalilol sirkoti gramafona. Lärnol ad spikön, suemön, reidön e penön Volapüki. Spikob neviviko. If spikob neviviko, suemol obi.
 If spikob viviko, no suemol obi.

[Dil telid].

Soari gudik! Lio stadol-li? — Vemo gudiko, danö! ed ol-li? — Gudiko, danö! Begespikolös säkis obik! Kim binom-li tidan: ol ud ob-li? Ol binol tidan. — Kim binom-li tidäb? Ob binob tidäb [ü: lännan]. Spikob Volapüki, vo-li¹? Si! o söl! ab te boso. Kisi labol-li in nam? Labob buki. [ü: Kini labol-li...]

At binon-li buk? Nö! o söl! at binon sirkot gramafona. [Kisi [ü: Kini] logol-li?] Lü kis logol-li? [Dalogob buki obik] Dalogob lü buk obik. — Kisi lärnol-li? Lärnob Volapüki. Suemol-li obi, if spikob neviviko? Si! o söl! Suemob oli fūmo [lesio].

LÄRNOD BALID. Famül obik.

Is famül obik binon: jimatan, son, daut ed ob. Binob söl: 'X'. Jimatan obik panemof läd: 'X'. Binob himatan ofik. Binob man. Jimatan obik binof vom. Labobs cilis tel: hipuli e jipuli. Cils panemons 'Juan' e 'María'. El 'Juan' labom lifayelis degtel; el 'María' labof lifayelis jöl. [ü: El 'Juan' labom bäldoti yelas 12; el 'María' labof bäldoti yelas 8]. El 'Juan' binom son obik. Ob binob fat omik. Jimatan obik binof mot omik. El 'María' binof daut obik. Ob binob fat ofik. Jimatan obik binof mot ofik. Els 'Juan' e 'María' binons cils obsik. Ob binob fat onsik. Jimatan obik binof mot onsik. Binobs pals onsik. Löfobs cilis obsik vemo.

Jimatan obik seadof in kovenastul; reidof buki. Ob seadob e smökob pipi. El 'María' stanof nilü fenät. Rübülof dogi e logof lü kat. El 'Juan' seadom su kiens okik su glun e pledom me tren oka [ü okik]. [ü: 'Juan' seadom su kiens okik su glun, pledölo me tren okik].

LÄRNOD TELID. Säks e gspiks.

Kim binob-li? Binol söl: 'X'. Kif jimatan obik binof-li? Läd: 'X' binof jimatan olik. — Lio panemol-li? Panemob 'Petrus Álvarez'.

Labob-li cili bal u cilis tel? Labol cilis tel. El 'María' binof-li daut obik? Si! o söl! Fümö! binof daut olik. Lifayelis liomödotik labof-li? Labof lifayelis jöl. Kisi dunol-li? Reidob buki.

Ko kin 'Juan' pledom-li? Pledom ko kat. El 'Juan' labom-li blodis?

Nö! no labom blodis. Lü kim pip at duton-li? Duton lü fat obik.

Smökol-li? Nö! o söl! no smökob. Fat olik smökom-li? Si! o söl!

Voms smökofs-li? Ans sio, votans no. [ü: Ans: si! votans: nö!]

LÄRNOD KILID. Dom obsik.

Lödobs in plödaharat zifa 'México' in dom privatik. Sis yels deg lödobs is ed atos pliton obis vemo. Dom obsik binon vemo spadöfik. Labon cemis deg, sevabo lödacemi, studacemi,

¹ pla: no-li

fidacemi, kvisinöpi, viktualacemi, banacemi e slipacemis fol. Fo dom gad dabinon ko foned smalik in zänod (oka). In gad rosadabimüls mödik dabinons. Zänodü dom yad binon, kel binon butopil famüla obsik. Us yofobs obis dü livüps. Glun papavon me tvils jönik. Floraskals mödik labü flors valasotik: rosads, viols, lels, daliads, kilkölviois, nards e ret.

Demü kods büsidik buükob zifalifi. Lenoid no pliton obi [u: No plidob lenoidi], ab kanob tuvön stili zesüdik in yad obik. In flan bal nügolöp pro motoravab [tood] dabinon. Garad topon plu pödo. Sus garad dünanacem dabinon.

LÄRNOD FOLID. Spikotam.

Kiöpo lödobs-li? Lödols in dom privatik. Su länäd-li? Nö! lödols in plödaharat zifa: 'México'. Vemo gudik. Nu sagolös obe: dom obsik binon-li gretik u smalik? Dom olsik binon spadöfik. Dü tim lio lunik lödobs-li us? Dü yels deg. Garad dabinon-li? Si! binon in flan bal pödü dom. Cemis liomödotik labobs-li? Labols cemis deg. Dünanacem dabinon-li? Si! binon sus garad. Gad dabinon-li? Si! gad dabinon fo dom, e labon rosadabimüls mödik. In yad, kö famül staudon in lut lardik, floraskals mödik dabinons.

Zifalif pliton-li oli? Äs ol, demü kods büsidik buükob zifi, ab lenoid no pliton obi.

LÄRNOD LULID. Lödacem.

Nu binobs in lödacem obsik. Binon gretik e pemöbon gudiko. Nügolölo logoy pianodi ko lustul fo on. Sus pianod pänot jönik lagon. Deto noatedaramaril dabinon. Nedeto tuvoy lampadi lektinik. I nedeto donü fenät trök kvärepaboädik vönik binon. Cim binon in gul lödacema. Su cimamulür glok e litemakrons tel, bal su flan alik, dabinons. Po on logoy loki gretik. Deto bukaramar binon. Visü cim söf ko kusens difik binons, e mu nilo kovenastul. Zänodü lödacem tuvoy tabili klöpik. Glun petegon me [u: dub] tapäd bigik.

LÄRNOD MÄLID. Spikot bevü tidan e tidäb.

Kisi logoy-li nügolölo ini lödacem obsik? Logoy pianodi, sus kel pänot lagon.

Kiöpo fenät binon-li? Fenät binon nedeto po trök. — Cim dabinon-li?

Si! o sö! cim dabinon fūmo.

Kiöpo binon-li? Binon in gul lödacema nilü pianod. Su pianod yeg seimik dabinon-li? Nö! nos dabinon su on.

E su tabil bos dabinon-li? Nö! leigo su on nos dabinon. Ek seadon-li su söf? Nö! nek dabinon. Nu nek binon in lödacem.

Kiöpo söf stanon-li? Stanon nedeto visü cim. Kisi logol-li su flan detik lödacema? Logob bukaramari. Ninädon-li bukis mödik? Si! o sö! fulon [u: binon fulik] me buks.

Lödacem obsik pliton-li oli? [u: Plidol-li lödacemi obsik?] Cedob oni vemo lefrediki ed on pliton obi vemiküno [u: mu vemo].

LÄRNOD VELID. Leigod.

Spikobsös dö lödacem obsik e dö ut elas 'González'. Atans binons flens obsik, kels lödons zänodo zifa¹ in dom pluuneplu leigöl ko ut obas. Ab lödacem onas binon läs gretik ka obsik e labon möbis nemödikum. Labon ye, äsä logoy, göbapianodi, du ut obas binon pianod kösömik. I radionaparat mu [ü: vemo] gudik dabinon. Famül obsik ed ut elas 'González' löfons musigi. Pato jimatan obik pläyof² pianodi vemo gudiko. Kipedof noatedis anik okik in maps e votikis in noatedaramar. Famül 'González' no labon noatedis so mödikis äsä obs. Cils obik, pläs pianodons, pläyons³ i viäli e gitari.

In lödacem elas 'González' söf no dabinon, kel binon sio in obsik, ab kovenastuls distöfik dabinons. Taped vemo gretik ä jönik dabinon us, e no mutoy glömön pänoti jönik sus radionaparat.

¹ zänodo zifa → zänodü zif [ü: in zänod zifa]

² pläyof pianodi → bepläyof pianodi

³ pläyons → bepläyons

LÄRNOD JÖLID. Spikotil votik.

Kiöpo famül: ‘González’ lödon-li? Lödon in dom zānodü zif. Dom onsik sūmon-li ko obsik [ut obas]? Pluuneplu, ab lödagem olsik binon gretikum ka ut elas ‘González’. Kins binons-li in lödagem obsik, kelis no tuvoy in lödagem elas ‘González’? Bukaramar.

Kin pianodon-li in famül obsik? [ü: Kin pläyon-li¹ pianodi in famül obsik?] Famül lölik pläyon² pianodi, ab jimatān olik pläyof³ gudikumo ka votikans. Löfof musigi vemo.

Pianod obsik binon-li leigo gretik äsä ut elas ‘González’? Nö! o söl! pianod olsik binon kösömik ed ut elas ‘González’ binon göbapianod [ü: ed els ‘González’ labons göbapianodi].

Kanol-li pianodön? Boso, ab no labob livüpi ad skilükön obi. Löfol-li musigi? Si! löfob oni vemo.

LÄRNOD ZÜLID. Pö visit.

Binos zādel soaro. Ek nokon sui yan. Binos nilādan, söl: ‘López’, kel kōmom ad visitön obis. Jidūnan maifükof yani e vüdof omi ad nügolön ini lödagem. Glidobs omi e lütenükobs ome nami, vüdölo omi ad seidön oki.

Pos pūlatimil anik, dönu nokoy sui yan. Binos lādül: ‘Lucía Castelar’, jinef jimatana obik. Änu elükōmof de lānād ed opasetikof [ü: olifādof] vigafini lomü obs.

Kidof ziani okik, kel jonodof ofi söle: ‘López’. Täno seidobs obis. Voms spikofs dö vogäd lätik liföfiko. Obs: mans spikobs dö bolit, dö büsids e dö nulods dela. Sunādo jidūnan blinof obes kafī e jokoladi, biskutis e biskitis. Jimatān obik bötof kafī e jokoladi, du jinef obik lofof biskutis e biskitis [ed i kekilis].

LÄRNOD DEGID. Zälül; soarazälül.

Soari gudik! o söl: ‘Andrés’! Lio stadol-li?

Vemo gudiko, danö! ed ol-li? Vemo gudiko, danö!

Labolös gudi ad seidön oli!... Pardolös obe! Cedob, das jinef obik änu elükōmof... Benokōmö! o ‘Lucía’ digik!... Logotof gudiko... Vilob jonodön oli söle: ‘López’... o söl: ‘López’... Labob blesiri ad jonodön oli jinefe obik: ‘Lucía Castelar’. Mu plitö! Ob binob utan, kel plidob!

No vilol-li drinön kafī u jokoladi? [ü: Plidol-li ad sumön kafī u jokoladi?] [u: No vilol-li drinön bovületi kafa u jokolada?] Kafi-li? [u: kafa-li?]

Vemo gudiko.

Desirol-li kafī vemo svidiki, o söl: ‘Andrés’! leigoäsä himatan obik? Nö! danö! o lād! löfob mödikūno kafī nāmöfik e drinob oni nen jueg.

Benö! nulod kinik dabinon-li? o söl: ‘Andrés’! Lio dināds stadons-li? Vemo gudiko, danö! Et uts ola?

No vemo gudiko. Stadons badiko e vedons ai badikums. Jenöfö! yel at binon badikūn sis lunüp. Pidob osi vemiko.

Spelobs, das suno ogudikumons. Benö! so i spelobs.

LÄRNOD DEGBALID. Fidacem.

In fidacem fidobs fidādis: janedi gödo, koledi tü düp ze balid e fidedi u sānedi tü düp jölid e laf. Tü düp ze lulid fidobs jokoladi e kekilis.

Sol: ‘Palma’ ekōmom ad fidedön ko els ‘García’ [u: ko famül: ‘García’].

Tab petegon me tabastofed vietik. Jidūnan stofedof tabi, äsä dunof kösömiko.

Pro pösod alik neifs, foks, spuns, vārs pro vat e vāriks pro likör dabinons. Alan labon i sārväti e bovedis anik. Zuo saliär e pepiär dabinons. Jidūnan änu ebötof härbatasupi. Poso obötof kōtotis mita pefilādöl ko jabens, fiti ko leül e vinig e salad vaogadas.

As poszib obötof nanadakremi, kel posökon dub kaf e kakakrem.

¹ Verätiko: bepläyon-li

² bepläyon

³ bepläyof

LÄRNOD DEGTELID. Len tab.

Soari gudik! Fredob ad logön oli. Ekömol pötatimo. Zibs ya pebötons.
Seidobsös obis leni tab! Vilolös seidön oli nedeto, o sol: ‘Palma’!

.....
Tim lunik no epasetikon-li, sisä ebinol is?

Dü dels te nemödiks — ad sagön kuratiko verati — sis mudel pasetik; e neläbiko mutob gegolön ünü vig.

Visit olik at binon-li balid? Nö! ebinob is mö naeds ömik. Mutob kömön isio nemu balna a yel demü büsids.

E zif at lio pliton-li oli? Pardö! no elelilob utosi, kelosi äsagol.

Magädi kinik edagetol-li de zif obsik? Ö! verato zif olsik dafredükon obi; pato laels, magads e glügs vönik ona.

Lio ced olik dö klimat binon-li? Do top löpik onik fenükon obi, cedob oni vemo plitiki.

No sumol-li bosu [u: diledili] de mit pefilädöl? Nö! danö! binon lebensmekik, ab efidob saidiko.

Nu poszib. Löfilol-li [u: löfol-li] nanadakremi? o sö! ‘Palma’! Si! mu vemo.

LÄRNOD DEGKILID. Slipacem.

Neito, ven binob fenik e labob slipi¹, golob lü slipacem. Filidob liti. Sälenükob jukis, säklotob obi, lavob obi e lenükob piyami. Täno golob bedio e kvänob liti. Pos timil anik slipikob. Gödo kuratiko tü düp: 7 galükamaglok tonon e galikob. Löödob e lenükob cemakloti e pantufis e golob lü banacem, in kel banob dis dujet, balido me vat vamulik, täno me vat koldik. Säluimükob obi me taul e lenükob dönu cemakloti. Pos atos [u: Täno] lekluinob tutis e jeifob obi. Ven atos finon, pladob jeifadinis [u: kipedob jeifadinis]² obik sui boed sus lavatab. Büä golob ad janedön, klotob obi. Su klünatab logoy kefi, köbi, namaloki, benosmelotafladüli e puinabokili. Klüliko dins lätik no ledutons lü ob, ab lü jimatan obik. In layets ramara kipedob lavastofädemi klinik; samo, jitis, pokasärvätüli, lustogis, kravatis, e ret. Lavastofädemi miotik seitoy ini bäset e sedoy ad palavön lavöpe. Kipedob ini² ramar klotemis obik len klotilägöms.

LÄRNOD DEGFOLID. Göd e soar.

Kitimo löädol-li kösömiko? — Köstömo ze tü düp velid.

Kikodo so gölo-li? — Bi mutob vegön me motoranibud.

Kitimo [u: Kiüpo] lükömol-li ini бүr olik? — Köstömo za düp: zül.

Lifädol-li deli lölik in zänod zifa? — Semikna: si!, semikna [u: reto] nö!

Kisi dunol-li dü soars? — Köstömo blibobs in dom. Balna u telna a vig golobs lü teatöp u lü bioskop.

Vüo, kisi desinol-li ad dunön asoaro? No vilolöv-li golön kobü ob lü teatöp? — Viloböv dunön nosi buikumo, ab adel binon matikamadel obsik, e jimatan ed ob köstömo ad zelön oni kobo.

Täno benovipob oli. — Dani mödik! [u: Danö!]

Dü tim liomödotik matols-li? — Dü yels jöl.

LÄRNOD DEGLULID. In lotidöp.

In zifs gretik valik lotidöps süperik dabinons. Köstömo kanoy tuvön lotidi, ab if viloyöv fümön dö atos, pato dü vaken, binos gudikum ad koedön resärfön büo cemi.

Lotidöps e vemo magifiks e balugiks dabinons. Otuvoy in lotidöp lindifiko kinik böti gudik.

Nügolölo ini lotidöp, dugoloy vestibüli ad lükömön lä бүr. Us begoy [u: loatoy] cemis. Bötan oyufom oli pö blin päkema olik ed odugom oli lü cem olik.

Dünans lotidöpa oyufons oli, if no sevol zifi. Okonsälons ole tefü utos, kelosi sötoy logön. Okoedons resärfön ole pladis [u: seadöpis] in teatöp ed odunons valikosi mögik ad plitükön ole

¹ labob slipi → vilob slipön

² pladön sui / ini ... ('to place, to put') ≠ kipedön su / in ... ('to keep, to store')

stebi olik. If jimatan olik dugädof oli, okanof muadön oki vemo gudiko, dubä visitof selidöpis, du ol bejäfol dinis olik.

LÄRNOD DEGMÄLID. Pö suk lotida.

Deli gudik! Labol-li cemi bal ko beds tel? If no, cems tel, alik ko bed, i binonsöv gudiks. Lotidöp tio fulon, ab logobsös! Liolunüpo ostebol-li is niludo? [u: desinol-li ad stebön is?]
Nemu dü vig bal. Ba dü vigs tel [u: dü dels degfol / deglul].

Täno kanobs givön oles cemis tel ko tübaban e lavatab su tead balid, nüms: 26 e 28.

Spelob, das cems binons nennoidiks. — In cems at siörs [u: läd e sö] kanons takädön löliko. Labons selogami äl gads.

Gudö! osumob onis. — Vilols-li cemis ko fidäds? — Nö! buükobs onis nen fidäds, bi dels odabinons, ün kels omutobs fidön plödo.

Benüpenolsös registari at! — Logobsös! ... Famülanem: ... Pösodanem: ... Netät: ... Topät (Lödöp): ... Motedöp: ... Motedadät: ... Nemapenät: ... Atos binon valikos, no-li?¹

Vemo gudiko, danö! Is labols kikis. Dünan odugom olis lü cems olsik ed oblinom löpio päkemi.

LÄRNOD DEGVELID. In staudöp.

In lezifs valik mödot gretik bötädöpas e staudöpas ko e nen bötädatabs dabinon. Lotidöps gretik valik labons fidalecemis [kels sümöns ad uts, kelis logobs fo obs su magod].²

Xamobsös magodi! Is logoy fidasäluni lüxüodik, kö lotans mödik peklotöl in soaraklotem binons. Atos binon so, bi lotidöp u staudöp at binon bal veütikas zifa. Su föfaglugun deto, bötan golom ad bötön elis 'hors d'oeuvre' [ü: büzibis]. Zänodo, bötan votik polom bötömi ko flad vina e vinaväris tel.

Kösömoy ad janedön tüi düp jölid göda. Janed binädon me kaf ko milig u jokolad, pälanögs [u: nögs pebaköl], mit, loined e bod.

Fidedi konsumoy tüi düp balid poszedela. Binon fidäd veütikün dela. Binädon me zibs lemödik; samo: sup, nögs, fit, mit, härbats, poszib, fromad e fluks.

Semikna fidoy bosu vü düps: lul e mäl poszedela. Säned, sümik ad fided, pakonsumon tüi düp jölid soara.

LÄRNOD DEGJÖLID. Fidäd.

O bötan! tab at binon-li labülalik? — Nö! o sö! pidob osi vemo. Änu eresärfoy oni telefono. Ab et binon labülalik.

Vemo gudik! osumobs oni. Nu blinolös obes zibädakadi, begö!

Kisi buükols-li? Ofidols-li ma zibädakad u ma fidädakad?

Atos lindifon pro obs. Kisi ol plidol-li? o löfäb! — Ag! no labob pötiti mödik. Ofidob nemödikosi. Logobsös! ... As sup givolös obe supüli, täno kroketis gaduta, e poso vanelagladeti!

Ob faemob fümiko. Ad primön: geinil, täno tomatasup, gokülaloet, mitapitot, salad vaogada, e täno: guayads.

Siörs no vilons-li liköri seimik? — Si! blinolös obes fladi³ ela 'Vermouth'.

Lobülol-li atosi? o löfäb! — Soäsä plidol.

Bosi mödikum-li? Si! bovülis⁴ tel kafa blägik.

O bötan! Kaloti, begö! ... Ekö! Is at binon, o sö!

Gudö! dakipolös reti! — Danö! o sö!

¹ no-li? → vo-li?

² Liedo magod at no peloveükon.

³ fladi → fladeti

⁴ bovülis → bovületis (u: bovülis tel labü kaf blägik)

LÄRNOD DEGZÜLID. Nums, düp, dät.

If vilob sevön timi, logob lü glock obik. Binon vemo kuratik, ab semikna dädikom. Tāno blinob oni lü glockel, dat atan nātükomös e klinükomös oni! Cedob, das nos binon balugikum ka notodam¹ tima in Volapük.

Pro düps sagobs: Binos düp balid, telid, kilid göda, poszedela, soara, neita, e r. [ü: Binos düp: bal, tel, kil gödo, poszedelo, soaro, neito, e r.]

Düp 12id (= degtelid) kanon tefön zedeli u zeneiti, do calöfiko zeneit binon düp teldegfolid.

Tāno sagobs [ü: sagoy]: Düp jöl minuts lul, jöl minuts deg, jöl e düpaföldil, jöl e laf, minuts teldeglul bü düp: zül, düpaföldil bü zül, minuts deg bü zül, minuts lul bü zül, e r.

Calöfiko deleneit padilon ini düps teldegfol. So sagoy: düp: degkil pla düp: bal poszedelo, e r.

Tefü dāts sagobs: Pāmotom ün del balid yunula yela: 1955. Ematikob ün yel 1936 prilul 2 [tel]. Yunula d. 1id yela: 1912. Prilula d. telid yela: 1955.

LÄRNOD TELDEGID. Nums, düp, dät.

Sevol-li delis viga? Fümö! mudel, tudel, vedel, dödel, fridel, zädel, e sudel.

Vemo gudik! Adel binon vedel. Odel obinon ...? Dödel. Ed udel-li? Fridel. Del kinik ädel äbinon-li? Tudel.

Ed edel-li? Mudel. Del liomödotid mula äzädel äbinon-li? Del lulid. Ozädel [u: del balidkömöl] obinon del degtelid, e zädel pos dels degfol obinon del teldegmälid mula.

Loveikobsös nu lü muls yela! Binons sökaleodiko: yanul, febul, mätzul, prilul, mayul, yunul, yulul, gustul, setul, tobul, novul, e dekul. Magifik! [u: Magifö!]

Düp kinid binos-li? Ma glock obik binos minuts teldeg bü düp: tel, ab no kanoy konfidön oni. Semikna bügon, e semikna posgon.

	YANUL				
Mudel		7	14	21	28
Tudel	1	8	15	22	29
Vedel	2	9	16	23	30
Dödel	3	10	17	24	31
Fridel	4	11	18	25	
Zädel	5	12	19	26	
Sudel	6	13	20	27	

LÄRNOD TELDEGBALID. Mon Mäxikänik.

Ven sevol Spanyänapüki, odesinol ad tävön lü Mäxikän, u lü län votik, in kel spikoy Spanyänapüki. Büä odunol tävi, binosöv gudik ad seivön moni läna; ab is ospikobs te dö mon Mäxikänik. Könäds metalik jöl dabinons; sevabo: völadü 'centavo' 1 (pesodazim), 'centavos' 5 (pesodazims 5), 'centavos' 10 (pesodazims 10), 'c.' 20 (p.z. 20), 'c' 25 (p.z. 25), 'c.' 50 (p.z. 50), 'peso' 1 (pesod 1) (binädöl me pesodazims 100) e 'pesos' 5 (pesods 5).

Ya sis lunüp könäds goldik pesäsirkülükons. Mon papürik binädon me bankazöts de Bank Mäxikänik [u: de el 'Banco de México'] in zötabalats völadas valik: pesods 1; 5; 10; 50; 100; 500; 1000; e r.

LÄRNOD TELDEGTELID. In cänabüsid [ü: monicänabüsid] ed in bank.

Begö! Kanol-li cänön obe könädis foginänik anik? — Si! o sö! Kisi vilol-li cänön?

Ekö! is binons: mon Fransänik, dolars Lamerikänik anik, pesods Kolumbänik anik [u: pesods anik Kolumbäna], pesods anik Largäntäna e bolivars anik Venesoläna.

Nos binon balugikum. Änu cänakursüds calöfik dela pänunons obe. Nu kursüd nefümon vemo nemödo. Logobsös! suäm valodik binon: pesods tumluldeg pesodazims jöldeg. Sumolös getazöti at e getolös moni de kädan!

¹ Neveräto pla el "notod".

Dani mödik! [u: Danö!] Kanolöv-li sagön obe, lü kim mutob flekön obi ad maifükön kali in bank semik?

Zesüdos ad flekön oli lü bankadilekan. Gololös lü Bank Netik [ü: lü el 'Banco Nacional'] in süt at.

Deli gudik! Viloböv maifükön kali in bank at.

Labol-li lenünanis¹ anik is in zif at?

Si! sevob vemo gudiko dunetäbi olsik, söli: 'López y Vasconcelos'.

Gudö! (Vemo gudik!) sumolös fometi at, benüpenolös oni e kodolös, das söli: 'López y Vasconcelos' dispenom oni; täno dod nonik dabinon ad maifükön kali. Ven unüsedol fometi ed ukipidol moni, ogivoy ole cäkabuki.

LÄRNOD TELDEGKILID. Dünotem potik.

Potöps dabinons in zifs e vilags valiks läna. Ab if ek vilon potön penedi u potakadi, no zesüdos ad golön lü potöp; saidos ad jedön penedi ini bal penedabogas dabinöl in tops ömik. Potacalan kobükom potadinis ömikna aldelo. If viloyöv, das pened olik olükömonös vifikumo, potol oni me flitöm! Atos no ofrädon mödo mödikumo. Potadins pablinons lü dom olik fa penedihibliinan, e telegrafacalan blünom telegrafotis.

Nügolobsös ini potöp at! Su föfaglund stanons söli e läd potöls päkedi. Calan vätom oni me vätöm. Fo gijät nedeto söli lofom penedi. Koedom registarön oni e getom getazöti. Nilü tab deto söli benüpenom fometi potatreta. No pölikolöd tefü gijät, bi operol timi, pato if mens mödik dabinons, e stanons in poodked.

LÄRNOD TELDEGFOLID. In telegrafabür ed in potöp.

Givolös obe fometi pro telegrafoti! begö! — Ekö! o söli! [u: Is labol oni, o söli!] ...

Vilol-li mäniotön dono nemi e lödöpi ola [u: olikis]?

Kiöpo penedamäks paremons-li? In gijät ko nüm: 2 [tel].

Pardö! o söli! [u: Begob pardi, o söli!] Kanolöv-li sagön obe, kiöpo potöp binon?

Pidob osi vemo, ibä i ob no binob de zif at. Ba mögos, das söli at kanom-la nünön ole.

Säkusadolös! o söli! Kanol-li nunädön obe, kiöpo potöp binon?

Si! klülüko. Gololös ve süt at jü näisüt telid, gololös detio e su laf domakopäda otuval oni!

Dani mödik! [u: Danö!] Dani mödik!

Givolös obe flänükamamäkis deg völadü pesodazims teldeg, e teldegmälis völadü pesodazim bal!

Is labol onis, ed is labol reti cänamona.

Dani mödik! [u: Danö!]

LÄRNOD TELDEGLULID. Tävs.

Attimo tävöy mödiko, e pro blesir e pro büsidadins. Tävamods binons mödiks e difiks. Tävöy me tren e me motoranibud. Klads kil dabinons in trens, sevabo: balid, telid, kilid e zuo tren: 'Pullman' dabinon. Motoranibuds anik labons kladis tel, balidi e telidi. Famüls labü tood [u: labü motoravab] buükons ad tävön me tood. Stemanafs krudons su el 'Golfo de México' u su Pasifean. Veigons lodotis mödikum ka tävanis. Flitöms gretik bevegons vegädis ün düps nemödik e flitons zü tal. Veigons tävanis mödikum ka lodoti.

To fruts at buükoy nog ai trenavegi ad betävön fagotis [u: vegädis] lunik. Tren, keli logoy su magod², primikon ad devegön. Tävans muadons okis pö logam latakömanas, kels sukons seadöpis labülabik lätik. Tren votik, se kel tävans senexänons änu elükömon sui stajon. Sunädo tävanas votik xänons [ini trenavabs]. Utans, kels no nog egetons trenabilietis [u: bilietis], stanons in poodked fo gijät.

¹ lenünan = 'referee, reference' (pösod, kel gevon lenüni ('testimonial letter')).

² Liedo magod at no peloveükon.

Pösods anik koedons nüpenön päkemi oksik in päkemabür, e votans ramenons oni usao. Fago [u: Su pödaglun] logoy stebedalecemi.

LÄRNOD TELDEGMÄLID. In stajon trenavega.

Bilieti ela 'Pullman' lü 'Guadalajara'. — Mo-e-ge-li?
 Begö! te mobilieti. Mutob-li tökön levabi? — Nö! o sö! tren binon tren dugolöl. ...
 He! o polan! Vilol-li labön gudi ad leadön veigön namatröki obik?
 Vemo gudik! Givolös obe bilieti ad lesiön tävi olik! Treni kinik desinol-li ad gebön?
 Uti düpa degjölid, kel vegon lü 'Guadalajara'.
 Klad kinik-li? — Me el 'Pullman'.

At primikon ad devegön. Stanon fo pärun: nüm: mäl ... Isiö! o sö! Is seadöp olik binon nilü staudavab.

Mu gudö! Kitimo olükömobli ini 'Guadalajara'?
 Tü düp: vel e laf ogöda, if tren no olabon zögi.
 Danis mödik! [u: Danö!] Ekö! drinamon (olik). — Danö! Tävi läbik!...
 Labob minutis anik, büa tren devegon. Osukob bosu ad reidön.

LÄRNOD TELDEGVELID. Melatäv e lutatäv.

Ävigo ädugädob fleni jü 'Veracruz'; ädetävom lü 'New York'. Ven älükömobli ini pof, älabobs nog düpi bal, büa stemanaf ödenafon. Klu [u: demü kod at] äboidob obi ko flen obik. De däk älogob, das toviaan gianagretik älovepolon lodoti ini nafaspadäd. Skip ädunon jäfotis okik, du käpten älelogom de nafapon. Stemaflutül ätonon; visitans änexänons ve boidatridem. Tränanafs äyufons stemanafi ad senafön de [u: se] ninapof, dü tävans älefänons as leditaglid lü flens e famüls oksiks su käv.

Poso mö dels nemödik, ämutob golön lü 'Houston' in Täxasän. Täv äbinon dranik, ed ädunob tävi me flitöm. Loatatood äblinon obi jü flitömapof. Ämutob beigolön tolädabüri, ad leadön kontrolön dientifädi obik, ed ägolob sunädo lü flitöm, kel äprimikon ad devegön. Äboidob obi. Äfimükob obi me zön. Tü düp ze jölid göda flitöm älivikon. Älänob mö minuts anik bü düp: degtel.

LÄRNOD TELDEGJÖLID. In stemanaf.

Isio pro stemanaf lü 'New York'! Kipolsöd blümo dientifädis olsik, begö! ...
 Detio tävans klada balid, nedetio tävans klada telid ...
 Ekö! binobs uto, kö mutobs binön. Buükol-li ad stebedön is su däk ud ad nexänön lü käben olik?
 No sevob osi. Ludredob ad vedön melamalädik.
 Zö! zö! Mel binon so takik, das riskäd ad vedön melamalädik no dabimon. Seidobsös obis is su däk! ...
 Etävol-li mödiko? Nemu love mel.
 Seimna [u: balna] eloveikob love lebug Mäxikänik su veg lü 'La Habana', e mutob sagön notodäliko, das atos leno äbinon plitik.
 Kikodo no tävol-li me flitöm?
 Ebo atosi odunob pö naed balidkömö. Alo atos no kanon binön badikum ka melatäv neplitik; e zuo neplit täva opaseton vifikumo.
 Gö! cedob, das nu binos tim ad säboidön obis...
 Labol-li tolabotis? Tio nosi, ibä [u: bi] kömob sekü vaken. Labob nosi patik lä ob.

LÄRNOD TELDEGZÜLID. Süt in zif: 'Méxiko'.

Nu binobs in bal sütas veütikün zifa: 'Méxiko'. Binon el 'Avenida Juárez', so penemöl mebü el 'Benito Juárez': balan heroedanas mu pelestimölas läna. Deto stanon el 'Palacio de Bellas Artes' (ledom lekanas jönik), bal bumotas jönikün vola. I deto legad penemöl 'la Alameda' (= plopalael) e bukiselidöp binons. In 'la Alameda' visü selidöps mebaston ele 'Juárez' pedietöl

binon [u: stanon]. Nedeto selidöps mödik, bukiselidöps, banköps, finenabürs, staudöps, bötädöps, lotidöps, bioskops e num <gretik> bijutiselidöpas binons.

Süt fulon me veigöms vifiko beigolöls¹. Futogolans mutons prüdön vemo pö lovegol traväro love süt. Mutoy stebedön, jüs maletalit ecenon e dakosäd (in süt) estopon. Semikna poldan dugom sütadakosädi. Neito löl lampadas lektinik valik litükon süti so, äsva labobs delaliti.

LÄRNOD KILDEGID. Seivid vega.

Säkusadolös obe! o söl! Kanol-li sagön obe, ve veg kinik goloy lü el 'Palacio Nacional' (= netaledom)?

Nos binon balugikum. Sevol-li, kiöpo el 'Palacio de Bellas Artes' (= ledom lekanas jönik) topon? — Si! o söl!

Vemo gudiko; de us gololös da süt: 'cinco de Mayo' (= dela lulid mayula) stedöfo jü näisüt velid, kö ologol eli 'Zócalo' (= disstütot), e visü at el 'Palacio' (= ledom) topon.

Dani mödik! binon-li vemo fagik de is?

Nö! nedol beigolön domakopädis te nemödikis. Futo oneodol minutis ze deglul².

Dani gudikün!

Ag! nü fino binob su el Zócalo, eglömob, bumot kinik binon el 'Palacio Nacional' ... Osäkob atosi poldane... O söl: poldan! pardö! kanol-li sagön obe, bumot kinik binon el 'Palacio Nacional' (= netaledom)?

Ut binon bumot votaflanü gad.

Labob nog säki, begö! Kisi el 'Zócalo' sinifon-li?

El 'Zócalo' binon nem, keli givoy piade vafas, u piade stalona³. Otuvol bali in tops valik Mäxikäna, lindifos va binon gretik u smalik.

Dani mödik! Ebinol vemo flenöfik.

Fredob ad kanön dünön oli.

LÄRNOD KILDEGBALID. Visit zifa: 'México'.

If no labol delis mödikum ka anikis ad lifädön in zif: 'México', no olabol timi ad logön mödikosi, ab alo okanol logön logöfotis neglömovik. If binoböv ol, primoböv ad spatön da süts e laels. Balido goloböv ad logön eli 'Zócalo': nolüdü piad at logoy eli 'Gran Catedral' (leglügen gretik), lofüdo eli 'Palacio Nacional' (ledomi netik); sulüdo eli 'ex-Palacio Municipal' (= läx-ledomi komotik) e bumotis kolunänik anik e vesüdo domakopädis kil bumotas kolunänik, bevü kels eli 'Monte de Piedad' (= prünöpi⁴).

Odelo okanolöv golön ad logön pladis nitedik äsä eli 'Xochimilco'. If golol da el 'Paseo de la Reforma' (= spataveg lonemarevida), ologolöv magotis magifik pelöodöl stimü 'Cristóbal Colón', lampör lätik laztekanas: 'Cuauhtemoc', e mebamali liväta. Ogolol da el 'Bosque de Chapultepec' (= fot ela 'Chapultepec'), in kel famüls muadons okis tü sudels u zäladels.

Tü sudels gödo päräds pajenükons fa els 'charros' (= monitans Mäxikänik patedik) su jevods jönik oksik.

LÄRNOD KILDEGTELID. Dalogam lätik in 'México'.

Adel binon del lätik, keli olifädob in zif: 'México'.

Lio ogebol-li düpis lätik at?

Benö! if ob binoböv ol, kotenoböv ad spatön da laels, kelis bo no evisitob, e sukön pladi ad seidön obi, ed ad lelogön eli 'Ixtaccíhuatl' ed eli 'Popocatepetl'.

Eplitosöv-li obi ad visitön topis vönik jenavik?

¹ Gudikumo: beivaböls

² Gudikumo: deglulis

³ stalona → stabalona (niludo atos öbinon depenamapök).

⁴ Si! ön jenet at: 'piedad' = prünöp

Täno kanol golön ad logön eli ‘Árbol de la Noche Triste’ (= bimi neita lügik), dö kel cedoy, das is plad ebinon, kö el ‘Hernán Cortés’: konkeran, edrenom posä isufom perädi.

Kiöpo tops binons-li, kö bumädafailots toltekanas dabinons?

Sam süperik bumava toltekanas binon piramid ela ‘Tenayuca’, ed i piramid ela ‘Cuicuilco’. Träms dabinons, kels vegons stadöfo lü tops at, ab täv me loatatood binon plitikum e vifikum.

Cedol-li, das tim saidik dabinon ad visitön topis valik et?

Ba no. Vegam isio lü piramids, leigoäsä lü ‘Xochimilco’, flagon timi mödik.

Ba ozesüdos ad välön te bali topas et. Topi kinik konsälolöv-li obe ad visitön?

Binos fikulik ad sludön. Ek labon plidi (u: klieni) lönik oka.

LÄRNOD KILDEGKILID. Caniselidöps.

Adelo äsegolob ad dunön nüremis in bal selidöpas gretikün obsikas.

Äspatob dü düps mödik de diläd lü diläd, stunik dö distöf gretik yegas, kelis ejonetükoy su dunetatabs. I stunikob dö löföf e sufäd selidöpanas in diläds valik. Äspatob de diläd bal lü diläd votik, e päsüpädob, ven äkolkömob in bukadiläd jifleni vönädik obik, keli no ilogob sis yels. Jenöfö! yels teldeg epasetikons, das ätävof se Kolumbän lü fuginän. Bü dels jöl ikömf ini Kolumbän ed oblibof nog dü vigs anik.

Ägolobs lü kafibötöp, ed äbonedobs kafi ko milig. Äspikobs veitöfiko dö paset, ed äsevükobs odi dö desins pro fütür. Binos tim lunik, dü kel no elogobs odi. Ven kaf äfinedon, ed ifispikobs, ägolobs dönu ad dunön dünetis anik. Äyufob ofi ad välön pledadinis anik ad pategivön ciles ofa.

LÄRNOD KILDEGFOLID. Dünetobs [u: Dunobs dünetis anik].

Säkusadolös obe! o lädül! kitopo diläd glufas binon-li?

Us, nedeto, votaflanü dunetatab ko benosmelots. —

At binon-li glufadiläd? — Si! o läd! Tä suäm kinik vilolöv-li?

Päri glufas glimaküirik. No vilol-li mafotön obi?

Ko blesir mödik [u: mu vilöfo!] ... Logobsös! ... mäl e laf ... Is pär binon, kel muton dabön¹ pro ol.

Kio dabons gudiko! Nu viloböv remön [u: logön] sakedi, e jukis, kels pötöfons ko glufs at.

Ekö! Is labol väli² sakedas vogäda lätik, ab jukis mutol sukön in diläd detik.

Saked at dafredükön obi. Liomödoti val frädon-li?

Is labol kaloti. Pelolös oni len kädöp! Dani mödik! —

Soti kinik jukas desirol-li? o läd!

Juks binü kaparakuir dabinons-li? — Si! o lädül!

Kanol-li tuvön pro ob päri, kel labon köli ot äsä glufs at?

Cedob sio. Kis binon-li mafot jukas olik? — Teldegtel.

Steifülolös seimna³ päri at, begö!

Magifik! Dabons vemo gudiko.

Nu, no desirol-li plu bos: stogis, jukis pro länäd?

Nö! o lädül! danö!

Danob oli, o läd! Okömol-li dönu seimna?

LÄRNOD KILDEGLULID. Lä skrädan e jivogädan.

Ädelo äbinob in skrädöp. Ämafotoy obi pro klotem nulik: blit, jilät e jakät: ‘Colbert’. Ävälöb klotemi binü lained gedabraunik. Cedob, das oblümon ad pasteifülön ünü dels kil, ab ga omutob steifülön oni nog telna u kilna. Skrädans at no binoms koteniks, büä klotem dabon nendöfiko. Spiked omsik binon: kotenükön dunetäbi. Üremoböv i vilöfo plöguni, ab monastok no ädälon atosi. Ostebedobs, va atos omögon ün oyel.

¹ dabön (neloveädik) = ‘to fit (pieces of clothing, etc.)’

² välid = ‘collection (to choose from)’, Deut.: ‘Auswahl’

³ seimna → naedilo

Mens mödik dabinons, kels binons so läbiks ad kanön polön konfäkaklotemis. Ats binons mödo nejerikums, ka uts ma mafot pemököls. Aiplu mens buükons konfäkaklotis, bi binons nejerikums, e vogäd onas votikon vemo nemödiko.

Jimatan obik äremof sio löloti lölöfik klotas. Äremof oke plädamänedi, yäki, juüpi e gunili. Lä jivogädan ätuvof häti nebepeoviko jöniki. Äsagof obe fümiko, das at äbinon ma vogäd lätik. Cedob, das binon vemo klotugik.

LÄRNOD KILDEGMÄLID. Söl büedom mekön klotemi.

Deli gudik, o söl! Viloböv, das mekol obe klotemi, ni vemo vetiki, ni vemo leitiki. Stofis kisotik labol-li nu?

Nendoto oplidol stofi gedik at. Fumo opliton oli, if lelogol oni.

Binon tu klilik ma güt oba [u: obik]. Stof boso dofikum ä vetikum plitonöv plu obi.

Ed at-li? At binon stof balidsotik; olabol lunüpikumo düni de on.

Vemo gudik! cedob eti gudiki.

Kömolös isio ed omafobob oli!

Kitimo kanob-li steifülön klotemi?

Logobsös!... adel binon vedel... Pötos-li pro ol ad kömön ün poszedel tudela balidkömöl?

Magifö! Täno, jü tudel.

Läd välof klotemi.

Viloböv steifülön bali klotas et.

Vilol-li kömön ini sälun at? o läd!... Ekö! is labol bali samedas obsik, binon jafot fiamat, ma vogäd lätik.

Mögos, das binon vogäd lätik, ab köl yelovik et no binon klotugik pro ob.

Is labol samedi votik. Labobs oni in köls distöfik; is kafaköl klilik, köl blägik, kremaköl... Binon vemo jönik.

Si! no binon badik. Kanol-li sedön oni lü ladet at?

Si! o läd!! ko blesir mödik.

LÄRNOD KILDEGVELID. Zigariselidöp.

Bal selidöpas fa mans pabuükölas binon nendoto zigariselidöp, kela jonetatop lofon logoti, kel vüdon ad steifülön numi gretik zigarülas, zigaras u tabaka feiniko pekötöla. Kösom smöka binon so valemik, das selidöps mödik, kels no binons voiko zigariselidöps, selons zigarülis, zigaris u tabaki plä canis¹ patik oksik.

Smökob nemödo, ab dafredükos obi ad logön distöfi kölas bokilas zigarülas e mäkis valik onsik. Zigars go sofiks jü go nämiks² dabinons. Zigarüls binons pöpedikum ka zigars. Pip vogikon, ab no binon so pöpedik äsä zigarüls. Bevü zigars gudikün tuvoy elis di 'Habana' ed elis di 'Corona', ab i ans dabinons, kels binons mu nejeriks e semikna saäbasmekiks. Bevü zigarüls tuvoy mäkis se fuginän, pato se Lamerikän, kels binons feiniks ab mu jeriks. Pösods anik it buükons ad mekön zigarülis oksik.

In zigariselidöps i paselons zigarüliärs u boküls pro zigarüls e sakils pro tabak feiniko pekötöl. I kanoy remön us lümätis e zigari-filidömis. Plä ats paselons pipils pro zigarüls e zigars, do nemödikans gebons onis.

LÄRNOD KILDEGJÖLID. Rem zigarülas.

Deli gudik! Viloböv remön zigarülis anik!

Mäki kinik desirol-li? Se fuginän u se lomän-li?

Labol-li zigarülis Lamerikanik ko mäks valik?

Tio valikis. — E suäms-li?

Frädons mu mödikumo ka telot suäma votikas.

¹ Pöl pla: cans.

² Gudikumo: nämöfiks.

Gudö! osteifülob ad spälön. Logobsös bali mäkas feinikün lomäna! ... Lio suäm utas in päkil lovatik binon-li?

Binons gudiküns... Liomödotikis vilol-li labön?

Givolös obe bokilis fol etas! (God vilomös,) Spelob vo, das no oflamatükons-la gugi obik.

No vipol-li tabaki feiniko pekötöli? — Nö! o söl! No pipob ed ob it no mekob zigarülis obik.

Desirol-li nog bosu? — Givolös obe bokilis kil väkalümätas!... Labol-li ba stonili pro filidöm obik?

Si! klülikö! Ed i filidömi-li mu nejeriki?

Givolös obe stonilis tel, nosi mödikum. Kisi debob-li ole?

Kalkulobös seimna¹! Bokils fol zigarülas, bokils kil väkalümätas, atos binon: pesods tel pesodazims foldeglul.

Is labol bankazöti pesodas deg.

Ekö! gegetol as ret pesodis vel pesodazimis luldeglul... — Danö!

LÄRNOD KILDEGZÜLID. Heremasälun e jönasälun.

Attimo heran bejäfom te manis, hiyunanis e hipulis. Kösömiko atans goloms lü heremasälun ad koedön jimön heremi, ad sufön jämpodi, e semikna ad koedön jeifön okis. Ün nutim mans jeifoms okis lomo, e bi leadoy binön nemödo balibi e mustagi okik, visitoy te heremasäluni ad koedön jimön heremi okik.

Güo voms fulükofs jönasälunis. Usio golofs suvo ad koedön kölön heremi okas, ad koedön krugülükön okis dadulio, ad koedön kälön namis okas, ud ad koedön gevön okes jämpodi. I golofs usio ad remön kosmetamedis zesüdik anik.

Obo, golob te lü heremasälun ad koedön jimön heremi. Jeifob obi adeliko lomo me jeifastöm. Neai esteifülob jeifömi, ab viloböv steifülön oni, bi sob, keli gebob adelo, dolon obi.

Semikna labob klieni ad no jeifön obi, ab if jonoböv obi su süt ko balib primöl sekü no-jeif dü dels tel u kil², atos gevonöv magädi nekäla vemik.

LÄRNOD FOLDEGID. Rajan ko heran.

Deli gudik! Me kis kanob-li dünön oli adelo? Me jimam-li herema u me jeif-li baliba?

Me bofiks. I viloböv sufön jämpodi. E namijikälän binof-li i adelo?

Si! o söl! ab binof jäfik tü timül at. Osagob ofe, das okömofös ad kälön nuelis olik, sosis obinof blümik. Dü tim, das no nog binof is, oprimob ad jimön heremi olik. Desirol-li oni mu brefiki u boso brefiki?

No tu brefiki. Leadolös³ oni so luniki⁴, das okanob teilön oni. Viloböv i, das cügabalibs labons lunoti ot.

Vemo gudik! Benö! So atos pliton-li oli? — Superö!

Nu balib... Namijikälän okälof nuelis olik, du ob ojeifob oli.

Begö! binolös prüdik pö jeif! bi labob skini vemo molädiki.

No labolös kudi! o söl. Garanob ole, das osenol nosi, e das ublümobs ünü timül. Ekö! finos.

Vemo gudik! kanol-li nunön obe ladeti jönasäluna? Jimatan obik ovilofös labon rajani pro odel.

Si! o söl! Jönasälun süperik binon votaflanü süt. Isao kanol logön oni.

Dani ladöfik! Is labol debi kalota ko drinamon! Dönulogö!

Adyö! Blümob ad dünön oli!

LÄRNOD FOLDEGBALID. Yelasäsuns.

Yel padilon ini yelasäsuns fol, sevabo florüp, hitüp, fluküp e nifüp.

Ün florüp nat galikon se slip lunik oka. Bims pategons me blede nulik.

¹ seimna → naedilo [seimna = ‘at one time or another’, ‘irgendwann einmal’]

² Gudikumo: kils.

³ El “leadön” binon värb sekidik, klu geboy oni ai kobü värb votik nesekidik (Gram. Vol., § 240).

⁴ Leadolös oni so luniki... → Blebükölös oni so luniki....

Böds kanitons valöpo, ed in gads vob paprimon¹ zilo. Me plauds, jüps e cops glun pabevobon; binos tim ad sovön.

Nu binobs zänodü hitüp. Ün del alik sol stralon vemöfikumo, ab feilan no labom livüpi ad takädön in jad. Mutom ninükön klopi dü tim, das stom binon gudik. Piano dels brefikumons e neits vedons ai koldülikums.

Ya binobs ün fluküp. Binos tim ad klopön flukis e härbatis lätik. Vien koedon löpiovirön bledis de bims falölis.

Täno nifüp kömon. Koldos valöpo. Flod e semikna nif mütons obis ad blibön in dom, du nolüdavien lemufükon tuigis bimas. Koldos, binos stom badik, ed ün säsun at dels jönik binons selediks.

LÄRNOD FOLDEGTELID. Spots e (tima)muads.

No golol-li ko ob lü stadion aposzedelo? Mät demü mast ojenon bevü futaglöpädakvips gudikün tel obas.

Atos plitonöv obi vemo. Ün yun obik ob it efutaglöpädob mödiko, ab nu kotenob ad loegön glöpädön omis.

Koapamuf balik, keli plägob, binon tänit². At binon spot, kel pliton obi mu vemo. Plägob nog pledis votik, ab vemo neskiliko.

Tefü ob binos ebo soik. Ab buükob nifüpaspotis, do is pöt pro ats binon pülik.

Lio cedolöv-li, if golobsöv ün del jölid pos adel ad kompenön in tajedapled³? Tajedöp no binon fagik de dom obik.

Okolkömobs odi us. Ya sis lunüp no elogob glöpädi Baskänik et.

Vätälölo vali, jinos lü ob, das nos binon vönaoloveikum, plu jänälöl, plu bemagivöl, ka torakomip. Saidos ad logön torakomipani nobaladälük, ven pladom oki visü tor, kel kömom plödio letodölo valikanis. Mufs skilik me mäned leigoäsä votiks torakomipana, ven jästom ad taedön ta tataks tora, binons magädabiks. Fino spetät sömiton pö denajoik deidöl, kel pasökon dub plod mu laodik lüloganas pekotenüköl.

LÄRNOD FOLDEGKILID. Dil balid: Vaken su länäd.

Äkösömobs ad lifädön vakeni su länäd. Lepals obik älabons farmi gretik, ed obs, poscils valik, äkösömobs ad kobikön us, ad yufön e pö sov e pö klop. Länädalif [u: Lif su länäd] binon mu [u: vemo] sanabik ab fikulik.

Feilans mutoms klinükön leceki jevodas [u: jevodalecekis], nulüdön nimis valik, tätön kunis, bevobön gluni e dunön vobodilis milbal.

Lefat obik äbridom nimis valasotik. Älabom tätamakunis vel u jölis, jevodis te telis pro plaudam e telis ad pabemonitön. Älabom lemödoti svinas e gokas, e dökis e dindunis anikis. Plä ats älabom jipis nemödik, kaparis anik e torülis tel.

Ün yels pasetik vob farmik valik pädunon me nam. Dins evotikons boso; tråktor eplaädon hobubi e jevodi pö plaudam. Fledatood u fledatoodil blinon prodis lü maket.

In tätamöps gretik anik geboy tätamacinis lektinik. So datuvots nutimik votükons farmalifi.

LÄRNOD FOLDEGKILID. Dil telid: Feilavobods.

Kitimo ämutol-li löädön, ven äbinol in farmadom lefata olik?

Ze tü düp: lul e laf u düp: mäl.

Ab kikodo älöädol-li so mu göliko?

Mödöt gretik vobodas ämuton padunön. Balido änulüdots kunis e jevodis, täno ätätobs kunis ed äbälätöns ofis, e posä inulüdots nimis retik, ägegolobs domio ad janedön.

Ab maleditilö! cedob atosi vobodi pro del lölik saidiki.

¹ Pöl pla: primon.

² tänit = 'tennis'.

³ tajedapled (jedoy glöpi ta vö!) = 'Basque pelota'.

Nö! atos äflagon mödiküno düpis anik. Pos janed, äplaudobs gluni pro sov. Ven medikagasid ämuton pasovön, kelosi obs ädunobs, ämutobs räkön ad breikön tailablögädis.

Jinos bo lü ob, äsva neai laboy takädi anik in farm.

Güö! Bi ävobobs libaviliko, ägolobs ün poszedels ad svimön ud ad päskarön in vats klinik flumeda, ud ägolobs futo u monitölo da fot. Pos säned obs valik äkobikobs in lödacem ed ädalilobs konotis de lefat e lemot oba. Ed obs dub vob feniks ägolobs lü bed, [ed äbinobs] koteniks dö lif sanabik, keli länäd älofon obes.

LÄRNOD FOLDEGFOLID. Dil balid: Su melajol sabik [u: Su sabajol mela].

In tops anik nilü mel kanoy svimön dü yel lölik, in votiks te dü hitüp. In läns sulüdü kveator mens banons dü nifüpamuls, sevabo dü vamiküns yela. Svimans lifädons klüliko dili gretik dela nilü mel. Su melajol ai tänads dabinons, in kels kanoy säklotön oki.

Läns valik de Mäxikän lü Cilän e Largentän¹, keninükamü nisuls Lantiluänas labons melajolis jönik. Ans melajolas at evedons vemo vogiks, äsä ut ela 'Habana' ed ut Kubeäna. Jü bü yels nemödik melajol ela 'Acapulco' äbinon nemödo sevädik, ab fam onik egretikon aldeliko valöpo in vol.

In 'Acapulco' lemödot kovenas nutimik dabinon. Lotidöps susnulädik e lemödot bordöpas dabinons. Kanoy loatön botis, ud ad dunön lespatis ud ad päskarön. Kanoy muadön oki me dalogam länodas züamöpas. Ün soars kanoy golön lü baols, u balugiko juitön koldüli soara, e dalilön lidis me vög svidik, lügik u lelöfädik pekanitölis, e pläkami gitara dugädöli onis [u: pläkami onis dugädöli gitara].

LÄRNOD FOLDEGFOLID. Dil telid: Vakenadesins.

Kiplado desinols-li ad lifädön vakeni ayelo?

No nog sevobs atosi, ab vilobsöv tävön da län lölik. Ed ols-li, desinis kinik labols-li?

Jimatan ed ob desinobs ad lifädön vigis anik len jol, kö okanobs banön ün dels valik. Täno oloatob boti ad päskarön.

Cedol-li, das olabol fitifani gudik plödü jol jönik?

Diabö! o man! klüliko si! Jol Pasifeanik binon famik demü sabajols okik e fitifan. Kikodo no leodükol-li jäfotis olik so, das okanols dugädön obis ün hitüp at? Fümob, das obinol dafredik dö plad, keli evälob.

Magifö! Tikamagot kiogudik! Ospikob dö os ko jimatan obik. Sevob, das no olabof dodi. Asoaro ogivob ole telefono gespiki fifümik, klu: dönulogö!

Dönulogö e no glömolös osi! — 'Ricardo', nüm: 3789....

He! o 'Alfonso'!... Tefü vakenadesin! jimatan obik binof lanälik, e kanobs detävön ünü vigs tel... Rajanö!... Adyö!

LÄRNOD FOLDEGLULID. Dil balid: Motoravab ü tood.

Pluamanum motoravabas, keli tuvoy in Merop romenik, pemekons in Lamerikän [ü: Tats-Pebalöl Lamerikäna]. Too aniks dabinons, kels penüveigons se Linglän, Fransän, Deutän, Litaliyän. Bi motoravabs binons so jeriks, pösods tefädiko nemödiks dalabons onis. Ebo demü nebundan at nems diladilas, me kels tood binädükon oki, no binons vemo sevädiks pö pöp.

Motoravabs in Lamerikän pefabriköls labons kösömiko zilidis jöl u mälis. Uts labü zilids fol ya tio enepubons. Klülos, das uts labü zilids jöl fefilükons bänsini mödikum, ab binons nämikums. Kösömiko vifükamakurb binon näi stiraluib. Nonelaböfik binon lemödot datuvotas nutimik, äs radion, zigarülifilidöm, glok, e r., kels pepladons ini stumaboed.

Motoravab, keli logol, binon vemo nulädik. Dünan fulükom bänsinacubi se pömöm me tuin. Motoravab labon nemu zilidis jöl; su toodakapüt gretot vaba penunädon. Karod binon gretik, luibs fol ko fälibs binons gretiks, leigoäsä miotajelöms. Föfavitür labon vitürükluinömis tel. I bänsinacuböp e garad binons mu nulädiks.

¹ Pöl pla el Largäntän.

LÄRNOD FOLDEGLULID. Dil telid: Fikulots põ tood.

Viloböv, das xamülol¹ toodi. No sevob, dub kis stobülon. No sevob, va karburöm² no jäfidon, u va bujids³ mutons paklinükön. Alo no jäfidons gudiko. I omutol fledülön kumulatoris, bi egebob startikodömi⁴ tu mödiko.

Gudö! jinos lü ob, das vobod oflagon düpi bal u telis. Kanol-li, leadön blibön is toodi olik, dat kanob xamülön¹ oni kälöfiko?

Ko blesir mödik! bisä onäton täno lölöfiko.

.....
He! tood binon-li ya nätik?

Lesi! vobod no äbinon mödik. Te ämutobs klinükön karburömi². Steifülolös seimna⁵ oni!

Glorö! Kiogudiko motor jäfidon! Plä nätükam motora emenodobs frenömis e yumi, ed efuliopömob lotaluibarifis. Eläükobs bäsini. Kumulator fledülön oki it.

O! tio glömob nog bos. Pladolös glutapiri nulik ini fläkömalampad föfik detik! Omutobs toodön neito ed at obinon nonelaböfik. — Blesirö!

Gudos, atos binon val, keli neodobs [u: val binon blümik! u: val pefidunon!]

Magifö! Edunol vobedi⁶ lobabiko. Ekö! is suäm kalota binon [u: Is getol suämi kalota].

LÄRNOD FOLDEGMÄLID. Dil balid: Ted e dustod.

Merop romenik, kel keninädon i Brasiläni, primon ad dagetön gredäti veütik in vol tedik e dustodik dub seveig petrola, mita, minas, äsä nitratas, largeta, kuprina e plumba, plä feilaprods mödik oka.

Se Largentän⁷ paseveigons patiko mit peflödöl, skins, mait, linumasid, medikag e vuit; se Bolivän i stanin; se Cilän: salpet, kuprin e lain; se Paragvän: skins e matet; se Luruguyän: prods nimik; se Peruvän: petrol, kuprin e vanadin; se Lekvadorän: kaf; se Kolumbän: kaf feinik, benens e petrol; se Venesolän: petrol, kaf e kak. Se Zänoda-Merop seveigoy pato kafi e benenis, e se Mäxikän petroli, largeti e kuprini. Se Kubeän seveigoy pato juegi e tabaki. Piano dü yels progedöl tedakosams bevü Merop romenik e Yurop mödikumons. Kluo obinos mu frutik ad studön Spanyolnapüki desinü gudükumam tedakosamas pemäniotöl.

LÄRNOD FOLDEGMÄLID. Dil telid: Konfer dö büsid.

Deli gudik! mögosöv-li ad spikön ko söl: ‘Velasquez’?

Binom jäfik tü tim at. Labol-li rajani ko om?

Nö! o söl! ab is labol kadi obik. Fümos, das söl: ‘Velasquez’ ogetedom obi, if lofol oni ome.

Mugudö! Seidolös oli! begö! — — —

Deli gudik, o söl: ‘Gómez’. Seidolös oli! begö! Tefü kis kanob-li dünön oli?

Kompenät obsik: ‘Gómez, Gómez y Hermanos’ (els ‘Gómez’ e blods) vilonöv kosikön ko ol. Nitedosöv obis levemo ad remön pato feri, stanini e kuprini, e klienobs ad bligidön ko ol balädi pro ol pötöfiki. Opelobsöv tä metals suämi su maket lonöfiki. Tefü pelastips buükobsöv ad pelön me tret u kädöfo u me cäk medamü bank netik läna. If pelobsöv kädöfo, tän odälolöv nendoto rabati geböfik mö 2½ % (dötums telelaf).

Fräds valik demü lod, veig, tol e sur binonsöv kalü obs.

Atos no binon badik, ab omutob konsälidön kompenätani obik [u: dakonsälön ko kompenätan obik]. Stebedolös pülatimilo! du telefonob. — Begö! ‘Bolívar’ 4640 (foldegmäl foldeg)... ‘Alberto’-li? Jäfol-li? ... Tefos tedoti mu veütiki... Kanol-li kömön sunädo? Gudö! spetob oli.

¹ Is värb votik jinon lönedik, as sams: xamädön, vestigön.

² karburöm = stum, kel migon luti e filamastöfi in filikamamotor [‘Vergaser’, ‘carburettor’].

³ bujid = spagöm in toods pageböl [‘Zündkerze’, ‘sparking plug’].

⁴ startikodöm = lektinamotor smalik, kel starton filikamamotori in tood [‘Anlasser’, ‘starter’].

⁵ seimna → naedilo.

⁶ Pöl pla el vobodi.

⁷ Pöl pla: Largentän.

LÄRNOD FOLDEGVELID. Dil balid: Sanan, tutisanan e pötek.

If tuts olik dolons, mutol golön ad konsälidön tutisanani. Tutisanan oplomom ud otirom [ud: osetirom] tutis u cügatutis ma stad, in kel binons. Valemo if senol misauni, mutol konsälidön sanani. Kanol golön lü om dü spikotamadüp omik, ab if labolöv fifi mödik, kanolöv koedön kömön omi lü dom olik, teiko dubä latoenol omi len telefonaparat.

Sanan odunom ole säkis anik dö utos, kelosi senol, odalogom linegi olik, odoatom pebi olik ed ovestigom oli löliko. Ven ulonülom diagnodi, obüdülom ole lekäli ed ogivom ole rezäpi.

Pos atos ogolol lü pötek ed obegol pötekane ad mökön medini, keli sanan ebüdülom.

Büä lüvol pöteki, mutol betikön, va neodol dinis votik sevädik, bi us tuvoy valikosi.

Kanol remön laspirini, nugveti, bismutinakiemotis, yodinakiemotis, kinini, puinis e vitaminis.

Zuo kanoy remön neodotis aldelik äsä tutapesti, sobi, kefis, jeifaneifis e jeifömis e kosmetamedis ti¹ valikis.

LÄRNOD FOLDEGVELID. Dil telid: Konsäl.

Deli gudik! o söl: ‘Mauricio’!... Lio stadol-li demü malädüls olik?

Stadob aiplu badikumo. Jinos lü ob, das labob malädis valik datikovik: nenslip, kapadol, bākadol, midicet, struen e stomāgadol. Badikünos binon, das ekoldätikob, gug obik dolon e kögob e snidob [= binob kögöl e snidöl] laiduliko. Enu ätifalob su pärunaveg e pö fal eviodob joti detik oba, ed emiyoinob futi obik. Ven glob tumödo, fenikob sunädo. Brefo, labob seni, das binob plu deadik ka lifik.

Pidob osi vemo, o flen! ab spelob, das val at binon-la magäl rafinik. Logobsös, kisi vestig dajonon! Lineg... Natemolös dibiko, begö! Luegs binons gudiks. Lad jäfidon gudiko. Logobsös pebi!... Bosilo vifiko... Utos, kelos defon pö ol, o söl: ‘Mauricio’! binon, das neodol takädi. No mutol vobön so mödiko. Ogivob ole rezäpi at e konsälob ole, das fölol diäti at. Sumolös medinis at nenropiko, takädolös dü düps nemu kils aldelo, fidolös saidiko, pato härbatis e flukis, ab miti nemödik. Vitölös liköri, ed if mögos-la pö ol, nedunolös smöki dü muls tel u kils.

If dunol atosi valik, garanob ole, das ünü vigs kil u fols ostadol gudiko ä sauniko.

LÄRNOD FOLDEGJÖLID. Dil balid: Radion e televi².

Medü radion pösods tel in tops difik talaglöpä kanons kosükön okis stedöfiko ko od. Leigo kanons dalilön lomo konsärtis, gasedamanunis³, spikädis ed igo nog lügadramatis e fredadramatis. Suvo bespiks bevü tatasifs e bolitans famik, noe lomäniks abi foginäniks, palilons.

Radionagetaparat obik binädon me rüds jöl. Binon proädöfik pro vefs lunik e vefs brefik, e kanon patölätön fasiliko. Kanoy läfulükön tidi ela ‘Linguaphone’⁴ teiko me dalilam stajonas länas Spanyänapükik pro Spanyänapük; utas Fransäna pro Fransänapük; utas Deutäna e Lösteräna pro Deutänapük; utas Litaliyäna pro Litaliyänapük; e pro Linglänapük utas Lingläna, Lamerikäna, e r.

Milag nog gretikum binon, das kanoy seidön oki in lödacem oka e noe dalilön, abi logön lekanaprodīs televida². Ven parat at odabinon in läns valik, limans famülas valik okobikons, ed ottimo nets valik okömons nilikumo lü ods.

LÄRNOD FOLDEGJÖLID. Dil telid: Broad programas.

Radionagetaparat olik jäfidon-li gudiko?

No tu badiko. Labon nämöfi saidik, väli gretik e toni gudik, ab ün dels lätik daget broadotas broadöpas fagik no ebinon gudik.

¹ El “ti” binon präpod ma vödabuk gretik fa el ‘Arie de Jong’ (el “tio” binon ladvärb tefik), du in “Gramat Volapüka” okik änemom eli “ti” ladvärbi. Om e mastans ettimik votik ye kösömiko ägebons vödafomis bofik as ladvärbs. El ‘J. M. Schleyer’ te äsevom ladvärbi: “ti”.

² Hiel Krüger äbükom vödi at pöliko as el “televit”.

³ nuns in gaseds pebüköls (‘news items’, ‘Pressemeldungen’). Ba is pök esüikon pla el “gasedemanunis”.

⁴ ‘Linguaphone’: febäd, kel lofon pükatidodemis medü yufameds distöfik sis yel: 1901.

Kiofopik! Otos jenon pö parat obik. Stom ba kodon etosi. Vüö! Edalilol-li äsoaro lopi: ‘Carmen’?

Klülö! Do no daplidob lopi, dalilob oni ai, bi dafredükon jimatani obik, pato el ‘Carmen’.
Programis kinik buükols-li?

Benö! fredadramat pliton obi... Spikäds anik binons mü nitediks, e neai nedunob ad dalilön broadotis tefü spots, ven no kanob komön lä mäts. Dalilol broadotis se Brasilän, no-li¹?

Si! e ya suemob vali, keli lilob. Dub plak, keli elabob, suemob mu mödikumo proni e vögädi Portugänapüka, e binos blesir jenöfik ad dalilön fredadramati seimik u spikädi seimik.

Ol binol läbik, das nolol Portugänapüki. Viloböv labön pükäli² et.

Ga no viloböv sagön, das binos pükäl. Ko vil nemödik valan kanon lärnön püki alseimik. Memolöd spiketi: kel vilon, utan kanon!

LÄRNOD FOLDEGZÜLID. Dil balid: Teat e bioskop.

Teatöps leigons ad uts länas votik, ab num onas no binon so gretik. Do pöp löfon mödikumo fredadramatis ka lopülis, i lops u baolets paplösenons. Mödo pöpedikums konsärts binons, pato ven musigals famik se fuginän komons.

In zifs valik bioskops dabinons, ed in cifazifs binons vemo mödiks. Aniks binons so gütöfik, das sümilons ad ledoms, e dajonons filmotis se läns valik. Plösen primon kösömiko zedelo e finikon zeneito. Ven galadaplösen jenon, nügolamons pamödükumons.

Ven viloy komön pö teataplösen, zesüdos ad remön bilietis büo len gijät, bi pö maifükam teatöpa mens mödik kobikons, ed if mutoy stebedön jü timül lätik, seadöp igo no bal odabinon. Klülos, das seadöps pebuüköl binons uts mu nilü teat: staol³, lojad, partär⁴, e bakun. Tead löpikün lülogamaspadäda panemon “parad” u “gokalecek”; is seadöps nejerikün binons. No veütos, kiöpo seadöp binon, plösenot olanälükon fümiko lüloganefi de timül, kü körten palöpiotiron, jü fin plösenota. Seadöps pebuüköl bioskopa binons taädo uts, kels binons fagiküns de skrin.

LÄRNOD FOLDEGZÜLID. Dil telid: In teatöp.

Labol-li seadöpis anik pro odel?

Pro plösenot-li poszedela u neita?

Pro ut poszedela, begö! Viloböv labön seadöpis tel staola, if labol onis.

Si! tels dabinons zänodü ked: ‘H’, ats plitons-li oli?

Gudö! Liomödotiks frädons-li kobo?

Binos pesods jöl pesodazims foldeg pro seadöps tel.

Isiö lü staol!... Pro galer⁵: nedetiö! e pro lojad e bakun: detiö!... Klotikipedöp: viü⁶ top at.

Jonolös bilietis olsik lecemagaledane, om dugom olis lü seadöps olsik...

Bilietis olsik, begö! Ked: ‘H’... nüms: 15 e 16 (= deglul e degmä!)... Isiö! begö! Ekö! is labols programi.

Süf balid ya efinikon, e lio ecedol-li oni?

Levemo gudik, o man! No icedob, das teat Spanyänik öbinon so fäküköl. E hidramatans e jidramatans emagulons roulis oksik nedöfiko.

Gudö! Labobs timi ad smökön ün paud zigarüli; no sogol-li obi lä atos? Blesirö!

¹ no-li? → vo-li?

² pükäl: sien lönanatälik tefü püks (‘Sprachgefühl’, ‘innate sense of language’).

³ staol: portat seadöpas mu nilü teat in teatöp.

⁴ partär: portat seadöpas ba pödikas lüloganefaspada.

⁵ galer: löpayal löpikün teatöpa labü seadöps e stanaplads.

⁶ Is pök seimik esüikon, ba pla el “lü”.

LÄRNOD LULDEGID. (a) Vöds anik dö literat Spanyolik.

No mögos ad nunodön brefiko jenavi literata Spanyolik ün minuts tel. Katenobsös kluo me sait nemas veütik anik! Ün tumyel goldik in prosad müsterimans: ‘Fray Luís de Leon’, ‘Santa Teresa de Jesús’ e ‘San Juan de la Cruz’ älabülons pladis veütikün.

Täno el ‘Cervantes’ ko ‘Don Quijote de la Mancha’ äkômom ed el ‘Gracián’ ko ‘El Criticón’. El ‘Quevedo’ äjäfom me jäpanalekoned. Ün tumyel 19^{id} (degzülid) älabüloms pladi veütikün ‘Larra’ .....

Ko menäd de 1898 äkômoms lautans nunodas brefik: ‘Ganivet’, ‘Azorín’ ..... e mödiks votik. Lautan romenik süperikün attima äbinom ‘Ramón Pérez de Ayala’.

Ün tumyel goldik älelogädoms me fredadramat ‘Lope de Vega’, ‘Tirso de Molina’ ..... e ‘Calderón de la Barca’ me ‘La Vida es Sueño’ (Lif binon drim).

Ün tumyel 19^{id} (degzülid) ‘Zorilla’ äpubom me ‘Don Juan Tenorio’, ed ün tumyel 20^{id} (teldegid) lügadramatans nutimik, de kels el ‘Benavente’ binom famikün.

In poed zänodatimäd ögivon obes heroedanapoedotis, äsä eli ‘Poema de Mio Cid’, romansadis, baladis, eli ‘Libro de buen Amor’ (Buk Lelöfa gudik), fa lekultan: ‘de Hita’, lidis de ‘Jorge Manrique’ e r.

Ün tumyel goldik romansads pälailautons in fom votik, lü kels mödikans lautanas ya pesaitölas plä ‘de Queredo’ e ‘Góngora’, ekeblünöms.

Tumyel 19^{id} (degzülid) ägivon obes elis ‘Espronceda’ e ‘Bécquer’ e letimäd nulädik elis ‘Antonio Machado’ ..... e mödikanis votik.

LÄRNOD LULDEGID. (b) Vöds anik dö literat Spanyolik.

In Merop Spanyolik äfoikoms el ‘Sarmiento’ me ‘Facundo’ ed el ‘Fernandez’ me ‘Martín Fierro’ in literat di ‘gaucho’. In prosad omäniotobs as lautans nunodas brefik ‘Montalvo’ ....., ed as lautans lekonedas elis ‘Gálvez’ e ‘Gallegos’.

Nulädim ädavedikon in Sulüda-Merop ko Nikaraguäna: ‘Rubén Darío’, kel äbinom büjonidik ad vedön dugan lemufa at. Bü el ‘Darío’ Sulüda-Merop egivon oles as poedans elis ‘Martí’ ..... e poso elis ‘Nervo’ .....

E nu strofs anik fa ‘Rubén Darío’ sökons.

Us su jol

Us su jol jipul ästanof.
Löpiotirolsöd naki!
Stemanaf denafon.
Melan kanitülon.
Sol sadon dremiko ini vat.
– Adyö! adyö!

Soeliko, drenölo äsölogof
su vefs nafi nepuböl.
Älefänof nog lü ob
pokasärvätüli de klif,
su kel äbleibof stanön.
– Adyö! adyö!

Piklotof in bläg jipul jönik.
Ledit binon so lügik!
Herem ofik älagom liviko
ed in logs ofa drens lelöfa ädabinons.
– Adyö! adyö!

Fa 'Rubén Darío' ('Rima IV' = rimod: 4)

FIN

7. 'KURS FÖR SVENSKARE'. Tidodem pro Svedänans fa 'Filippus Johann Krüger': cifal de 1977 jü 1983

1. FAMÜL SVEDÄNIK. DIL BALID. BEPENAM.

At binon lomöfacem.
In cem famül 'Lindberg' dabinon.
Famül binädon me lefat, lemot, fat, mot, son, daut e jipulil.
Lefat seadom in stul kovenik. Smökom pipi (= pipom).
Lemot seadof i in stul kovenik. Reidof buki.

Zänodü cem tab dabinon (u: stanon). Len völ pänot lagon.

Fat, söl 'Lindberg' seadom su stul len tab. Penom penedi.
Mot, läd 'Lindberg' pianodof.
Daut 'Karin' kanitof lidi.
Son 'Karl' pledom me glöp.
Jipulil pledof me pup.

'Karl' binom hipul. 'Karin' binof jipul.
Hipul binom blod jipula.
Jipul binof sör hipula.
Söl 'Lindberg' binom man.
Läd 'Lindberg' binof vom.

Kobo in cem mans tel, voms tel e cils kil dabinons.

Söl 'Lindberg' binom himatan läda 'Lindberg'.
Läd 'Lindberg' binof jimatan söla 'Lindberg'.

Fat e mot binons pals cilas kil. Lefat e lemot binons lepals onsik.

DIL TELID. SPIKOT.

SÄK: Kisi magod magon-li?
GESAG: Magon lomöfacemi.
SÄK: Pösods liomödotik in cem dabinons-li?
GESAG: Vel.
SÄK: Kins binons-li?
GESAG: Binons lefat, lemot, fat, mot, son, daut e jipulil.
SÄK: Kiplado lefat seadom-li?
GESAG: Seadom in stul kovenik.
SÄK: Kisi dunom-li?
GESAG: Pipom.
SÄK: Kisi lemot dunof-li?
GESAG: Reidof buki.
SÄK: Kim binom-li utan, kel seadom su stul len tab?
GESAG: Atan binom fat, söl: 'Lindberg'.
SÄK: Kisi dunom-li?
GESAG: Penom penedi.
SÄK: Kiplado pened seaton-li?
GESAG: Seaton su tab.
SÄK: Kif binof-li utan, kel pianodof?
GESAG: Atan binof mot.

SÄK: E kif binof-li utan, kel kanitof?
 GESAG: Daut: 'Karin'.
 SÄK: Kiplado jipulil (u: jipul smalik) seadof-li?
 GESAG: Seadof su glun.
 SÄK: Me kin pledof-li?
 GESAG: Me pup.
 SÄK: Cils löfons-li ad pledön me pups?
 GESAG: Si! sevabo: jipuls, ab no hipuls.

2. VISIT. DIL BALID. BEPENAM.

Is binobs dönu in lomöfacem.
 Pösods fol ekömons pö visit lomü famül: 'Lindberg'.
 Jidünan maifükof yani e begof lotanes ad nükömön.
 Binons siörs: 'Olsson' (söl e läd: 'Olsson') e cils tel onsik.
 Läd 'Olsson' binof sör söla: 'Lindberg', klu jilügem (ü: lüsör) läda: 'Lindberg'.
 Läd: 'Olsson' binof zian elas 'Karl' e 'Karin' (ü: hiela 'Karl' e jiela 'Karin').
 Himatan ofik, sö: 'Olsson' panemom ziom fa cils.
 El 'Karl' binom hinef läda: 'Olsson'; el 'Karin' binof jinef ofa (= jinef ofik).
 Jipulil, kel dakipof nami fata okik, panemof 'Brita'.
 Jiel 'Brita' binof jinef söla: 'Lindberg'.
 Blod ofik: 'Gustav' binom hinef oma.
 Söl 'Lindberg' binom ziom hiela 'Gustav' e jiela 'Brita'.
 Jimatani omik, lädi: 'Lindberg' nemons ziani.
 El 'Karl' glidom hikösti okik: 'Gustav': "Deli gudik, o 'Gustav'!! Lio stadol-li?"
 El 'Gustav' gesagom: "Danö! Stadob gudiko, e lio stadol-li ol it?"
 Jiel 'Karin' glidof jikösti: 'Brita'.
 Söl: 'Lindberg' löädöm e benokömaglidom visitanis (u: lotanis).
 Fat omik, sö: bældik: 'Lindberg' i elöädöm de stul okik.
 Om binom lefat hiela 'Gustav' e jiela 'Brita' (elas: 'Gustav' e 'Brita') e jimatani omik, läd bældik: 'Lindberg' binof lemot onsik.
 Valans fredons ad kolkömön odis. Bældans bofik fredons pato ad dönulogön dauti, lüsoni e poscilis oksikis.

DIL TELID. SPIKOT.

SÄK: Pösods liomödotik binons-li, kels kömons pö visit?
 GESAG: Binons fol: man, vom, hipul e jipul.
 SÄK: Kins binons-li?
 GESAG: Binons röletans elas: 'Lindberg': sör söla: 'Lindberg' e lüblod e cils onsik.
 SÄK: Pösods liomödotik binons-li nu in cem? Numolsöd onis!
 GESAG: Onumob onis: bal, tel, kil, fol, lul, mäl, vel, jöl, zül, deg, degbal.
 SÄK: Kife lütenükof-li läd 'Lindberg' nami okik?
 GESAG: Lütenükof nami lüsöre.
 SÄK: Kif sagof-li: "Deli gudik, o 'Elsa' digik! Mu benokömö! Kio binols löfik (plitülik) ad kömön!"
 GESAG: Läd: 'Lindberg' sagof atosi.
 SÄK: Kiplado sö: 'Olsson' stanom-li?
 GESAG: Stanom in yan.
 SÄK: Kif binof-li utan, kel stanof näi om?
 GESAG: Daut omik: 'Brita'.
 SÄK: Lio blod ela 'Brita' panemom-li?
 GESAG: Panemom 'Gustav'.
 SÄK: Els 'Gustav' e 'Brita' binons-li röletans cilas elas 'Lindberg'?

- GESAG: Lesi! (Fümö!) ga sio binons kösts.
 SÄK: Kif stanof-li pläo (zuo) in yan?
 GESAG: Binof jidünan, kel begof lotanes (visitanes) ad nükömön.
 SÄK: Kisi 'Karl' sagom-li hiköste okik?
 GESAG: Sagom: "Deli gudik, o 'Gustav'! Lio stadol-li?"
 SÄK: E kisi 'Gustav' gesagom-li?
 GESAG: Gesagom: "Danö! Stadob gudiko, e lio stadol-li ol it?"

3. CILS.

DIL BALID. BEPENAM.

Adel binon zädel. Nu binobs in cilacem.

At binon cem, in kel cils pledons.

Cils fol valik binons us.

Su glun logobs pledadinis onsik.

Deto jiel 'Greta' stanof. Binof bäldikün cilas. Anu givof kate miligi su bovedil. Labof lifayelis deg.

Täno el 'Erik' sökom, kel binom nä bal bäldikün. Binom vemo gretik mafädü bäldot okik. Binom tio so gretik, äsä sör omik, el 'Greta'. Binof bäldikum mö yels tel ka om; om labom kludo lifayelis jöl.

El 'Anna' labof lifayelis lul. Binof yunikum mö yels kil ka el 'Erik'.

El 'Sven' smalik binom yunikün famüla. Labom te lifamulis mäl e lifavigis kil (u: Labom te bäldoti mulas mäl sa vigas kil). Cilijikälädan polof omi su brad.

El 'Erik' löfom ad pledön me boadajevod okik, ab nog plu me tren nulik oka. Jevod stanon po om, ab labom treni fo ok su glun.

El 'Anna' smalik pledof me pup okik.

Dom smalik nedetü 'Greta' binon rak di 'Noë'.

Jiel 'Greta' e hiel 'Erik' visitons juli dü yels ömik ün nesudels valik. El 'Anna' ogolof balidnaedo lü jul tüi fluküp.

Tü düp velid soara, cils golons kösömiko lü bed. Tüi düp: vel e laf göda löädons. Cil mu smalikün slipom in cilabed smalik deto in gul cema.

DIL TELID. SPIKOT.

SÄK: Kiplado binobs-li nu?

GESAG: In cilacem.

SÄK: Kif binof-li utan, kel dakipof cili smalikün su brad?

GESAG: Atan binof cilijikälädan.

SÄK: Kisi cils votik dunons-li?

GESAG: Bäldiküns kil pledons me pledadins oksik.

SÄK: Ats binons-li pledadins lönik onas?

GESAG: Si! pup leduton lü el 'Anna' e ferodarutaveg ko lemüf e vabs jönik ledutons lü el 'Erik'.

SÄK: Lü kim boadajevod leduton-li?

GESAG: Leduton i lü el 'Erik'.

SÄK: 'Erik' binom nendoto bäldikün gemas, no-li?¹

GESAG: Nö! atos no binom². Bäldikün binof jiel 'Greta'.

SÄK: Kim sökom-li täno pos of ma bäldot?

GESAG: Atan binom el 'Erik'.

SÄK: Binom-li mödo yunikum ka el 'Greta'?

GESAG: Nö! no so mödo; te mö yels tel.

SÄK: Bäldoti kinik el 'Greta' labof-li nu?

¹ Gudikumo: "vo-li?"

² Sotüls gudikum ä suemovikum: "atan no binom"; "atos no binon verätik"; "so no binos".

- GESAG: Änu erivof bäldoti yelas deg. (Labof pas lifayelis deg.)
 SÄK: Tän golof sio lü jul, vo-li?
 GESAG: Si! klülükö!¹
 SÄK: Golof-li adelo lü jul?
 GESAG: Si! ün nesudels valik: mudel, tudel, vedel, dödel, fridel e zädel. El 'Erik', kel nog visitom putajuli, binom livik ün zädels.
 SÄK: Cils ebinons-li in jul adelo?
 GESAG: Si! jiel 'Greta' anu ekömofof lomio.
 SÄK: Ogolof-li el 'Greta' i odelo lü jul?
 GESAG: Nö! Odel binon sudel.
 SÄK: Ebinof-li in jul ädelo?
 GESAG: Si! bofans²: ed of e blod ofik.

4. SÄLUN.

DIL BALID. BEPENAM.

Jedobsöd nu logedi ini sä lun famüla: 'Almqvist'!
 Binon cem vemo jönik. Binon jönikum ka lomöfacem famüla: 'Lindberg'.
 Mu niliko fo obs filetatopafön maifik dabinon.
 Su cimamulür löpü filetatop, dis lok gretik: fotografot, glok e lampad dabinons.
 Fo fil treil dabinon. Su tvilaplatot disik seatons: filazäp, störom e kolatajup.
 Nedetü filetatop len völ labü fenät, logobs gramafoni³ e boso fagikumo isio radionaparati labü toninä mukian.

Mu nilo deto logoy göbapianodi. Binon maifik e noateds pemaipadons. I bukamar binon löliko fulik me buks in keds ömik⁴.

Fo göbapianod, pianodastul dabinon.
 Nedetü on söf stanon ko kusens anik.
 Zänodü cem tab klöpik stanon; fo on stulil e po at, stul kovenik labü bradastutöms.
 Su tabaletaned vietik logobs vasodi ko flors flifik.
 Fagiküno moo, in gul detü filetatop, logobs fino tabili lövik ko bödeck.
 Taped bigik seaton su glun.
 Vemo löpo len nufed lampad klöpik lagon, kel litükon cemi lölik.
 Len võls pänots anik lagons.
 Nükö moy ini cem da yan detik, kel nu petegon lafo dub körten.

DIL TELID. SPIKOT.

- SÄK: Kin binon-li cem jönikün in lödöp famüla: 'Almqvist'?
 GESAG: At binon sä lun. Binon gretikum e litikum ka cems votik. I pemöbon gudikumo.
 SÄK: Kiplado glok stanon-li?
 GESAG: Stanon zänodo vü fotografot e lampad.
 SÄK: Kiplado tab stanon-li?
 GESAG: Stanon zänodo in cem.
 SÄK: Buks anik is in cem dabinons-li?
 GESAG: Si! bukamar binon löliko fulik me buks. Ats stanons in keds ömik⁴.
 SÄK: Buk anik seaton-li su cimamulür löpü filetatop?
 GESAG: Nö! Ed i no su tab.

¹ Gudikumo: "klülö!"

² Gudikumo: „bofikans”. Subsat de ladyek pedefomöl binon mödo suvöfikum in vödems dasamik votik. Zuo rigavöd mögik: *bof < neföro pägebon; fe daloy ad fomälön sinifi ona, ab def leigätodas in natapüks mödik ön jenet at jinon neletön gebädi ela „bof” nen poyümot ladyekik. I binos fikulik ad defomön subsati nulik de vöd negebovik ko säm boso nofümik.

³ In vödem rigädik pö penam vöda at pök esükon, sevabo pepenon el “gramofon” pla el “gramafon”.

⁴ Gudikumo: “anik”.

- SÄK: Musigömi kisotik famül: ‘Almqvist’ labon-li? — pianodi kösömik u göbapianodi?
- GESAG: Sotefo ob kanob logön, binon göbapianod gretik. Ma ced menas läd: ‘Almqvist’ vo binof musigälik: binof igo vemo so!
- SÄK: Labol-li i noli musiga?
- GESAG: Nö! voiko no. Ab löfob musigi vemo.
- SÄK: Bepläyol-li ol it musigömi seimik?
- GESAG: Kanob sagön töbo, das dunob atosi. Pianodob lunomiko pro ob it, ven binob soelik. Blod obik flutom mödo gudikumo. Sör bäldikün obik viälof, e sör yunikün obik kanitof vemo gudiko. Fat obik güo binom leno musigälik.
- SÄK: Labols-li lomo (u: domo) gramafoni?
- GESAG: Nö! liedö! Dalabobs ni gramafoni, ni radioni. Igo ati no labobs. Mens tio valiks labons bali bofikas attimo. Mödans (u: ömans) dalabons bofikis.

5. FIDACEM.

DIL BALID. BEPENAM.

In fidacem pösods fol seadons len tab. Fidedons.
 Atans binons söl e läd doma e söls tel, kels binoms vüdäbs onsik.
 Hidaifidan e jidaifidan seadons visü ods¹ len finots brefik taba; of len kapafinot ed om len donafinot. Vü ons vüdäbs laboms pladis oksik.
 Egoloy ebo leni tab e hidünan, kel bötom pö fided, bötom supi.
 Stofed vietik nulik seaton su tab. Us val dabinon, keli kanoy neodön pö fided.
 Alan labon fo ok neifi, foki e spuni, vinaväri e vataväri, särväti, kötoti boda e bovedi platik.
 Sui at nu boved dibik labü sup kömon.
 Zänodü tab bov stanon. In leülevinigalöläd flads pro vinig e leül dabinons. I juegiär, saliärs anik, pepiärs e mutariärs stanons su tab.
 Su büfät skel labü salad e kristadaglätaskel labü fluks stanons. In layets largentastömem pakipedon (u: tabastömem largentik pakipedon).
 No binos fasilik ad stofedön fidedatabi gudiko e gütiko. Nosi daloy glömön.
 Bi binos soar e ya dagik, lit lektinik pefilidon e sadinakörtens fo fenäts pemaitirons lafo.
 In filetatopafön maifik fil knätäron. Binos ze koldik plödo. Kuprinagavots anik in boadafrems rovik lagons len völ.

DIL TELID. SPIKOT.

- LÄD: Benö! o dokan: ‘Smith’! Äbinos-li plitik lomü läktoran ‘Berg’ äsoaro?
- DOKAN: Si! äbinos jenöfiko vemo plitik. Binons ibo i mens so löföfikis.
- LÄD: Si! no-li?² Äbinos-li ba naed balid, das pivüdol ad fided in famül Svedänik?
- DOKAN: Nö! leno. Labob flenis e sevädanis vemo mödikis in län at sis visit balid oba in Svedän bü yels anik.
- LÄD: Fredükos obi, ad lilön atosi. Ab nu sagolös obe, o dokan! cedol-li südis e geböfis vemo distikis de olikis in Linglän?
- DOKAN: Si! no kanob noön atosi. Ai bos dabinon, kelos binon nulik pro fuginänan e kelos binon fikulik ad pasuemön.
- LÄD: Kis-li täno, if dalob säkön osi?
- DOKAN: Jenöfö! no binos fasilik ad begespikön atosi. Samo geb ömik calanemas, kel binon so patädik (u: küpädik) in spikot Svedänapükik!
- LÄD: Si! mutob siön atosi. Liedö! no labobs lüspikavödi, keli kanoy gebön leigo äsä eli ‘you’ in Linglänapük, eli ‘vous’ in Fransänapük ud eli ‘Sie’ in Deutänapük.
- DOKAN: Binos soik. Ab mutob sagön (u: koefön), das ejenos vifikumo ad kösömikön dö atos, kas icedob primo.

¹ Pöl pla el “od”.

² Gudikumo: “vo-li?”

- LÄD: Ven etävoy, äsä ol, o dokan! tio in vol lölik, tän sevoy gudikumo, vio süds e geböfs kanons distön in län bal de län votik.
- DOKAN: Si! i ob vilob vilöfo siön atosi. Ed äsä sagoy: Ven kömoy in foginän, kolkö moy in län at i südis lönik ona.

6. SLIPACEM.

DIL BALID. BEPENAM.

- Nu ekömobs ini slipacem. Binon cem litik e jönik.
- Bed labon resoramatradi sofik e su on lekusen seaton. Täno bedastofeds kömons e love ons lestekateged e lainateged.
- Lestekateged pefulükon me vod, semikna me daun.
- Laboy kusenis dis kap (oka) ven slipoy.
- Dü del seatenükoy löpategedi love bed, täno bed peblimon.
- Näi bed neitaramaril stanon ko lampad lektinik e galükamaglok. Suvo us buk suon (u: seaton, u: dabinon), keli kanoy reidön, ud in kel kanoy padön dü timil, büä kvänoy liti e slipikoy.
- Ven galükamaglok tonon, binos tim ad löädön e klotön oki.
- Balido lavoy oki u banoy.
- Banacem binon deto näi (u: lä) slipacem.
- Us logobs banatübi ko ronäts pro vat vamik e pro vat koldik (u: pro vats vamik e koldik); löpü at dujetaparad dabinon.
- Su boedil (u: boed smalik) rüdet ko tutakrem seaton; näi at binons jeifasob e jeifapensit. Jeifaneif seaton plu deto. Löpo tutikef lagon.
- Lavaböväd fimik binon nemediko po yan nedetü banatüb. Us seaton diled soba. Sus on len völ lagon lok follienik.
- Klünatab stanon detü bed. Peblimon me lok klöpik. Su platot maboinik val dabinon, keli kanoy neodön pro klün oka: heremikef e köb, puinabok e benosmelotafladül.
- Ini layets kanoy seitön jitis, koletis e kravatis, pokasärvätülis (u: nudasärvätülis), stogis, lustogis, e stofädis votik.
- Ramar gretik labü lokayan jonidon pro klots e juks. Tauls, kelis egeboy, kanons sägikön su taulikipian mu nilü det.

DIL TELID. SPIKOT.

- SEVÄDAN: Tü tim (u: düp) kinik ün göd kösömol-li ad löädön?
- BÜSIDAN: Löädob ai zao tü düp vel, u latiküno tü düp vel e laf.
- SEVÄDAN: Kikodo binol-li so gölik?
- BÜSIDAN: Mutob ga vegön me gölatren lü zif.
- SEVÄDAN: Si! so atos binon zesüdik. Vegol-li ai me tren?
- BÜSIDAN: Nö! No ai. Semikna tävob me motoranibud u me träm.
- SEVÄDAN: Tü tim kinik mutol-li binön in бүr?
- BÜSIDAN: Kösömiko binob us kuratiko tü timül boso bü düp zülid.
- SEVÄDAN: Tävol-li (u: Vegol-li) lü zif aldeliko?
- BÜSIDAN: Si! kösömiko. Binos ze seledik, das kanob blibön in dom.
- SEVÄDAN: Blibol-li in zif dü del lölik?
- BÜSIDAN: Atos binon vemo difik; semikna gödo jü düp degtel, semikna i dü poszedel jü soar latik. Täno binob ze fenik ed igo ya slipöfik, büä golob lü bed.
- SEVÄDAN: Si! kanob kredön etosi!
- BÜSIDAN: Klülos, das ün zädels färmükobs бүri gölikumo, ya tui düp bal. So kanob blibön domo de poszedel zädela jü göd mudela.
- SEVÄDAN: Tü düp kinik tren olik devegon-li?
- BÜSIDAN: Kösömiko tävob me ut, kel stopon is tü düp jöl e laf. If kömoböv tu latiko, tän kanob vegön me tren votik, kel devegon latikumo mö minuts degtel.
- SEVÄDAN: Si! täno suemob, das no dalob stöpädön oli lunüpikumo.
- BÜSIDAN: Nö! mutob spidön saidiko, if vilob rivön treni pötatimo.

SEVÄDAN: Alo ebinos blesirik ad ekanön glidön oli.
 BÜSIDAN: Spelob, das ologobs dönu odi. Glidolös jimatani olik pro ob!
 SEVÄDAN: Go fümö! Labol timi saidik. Adyö!

7. DOM.

DIL BALID. BEPENAM.

Bü brefüp (u: Enu) äkolkömob fädo in 'Stockholm' sevädani vönädik.
 Sis florüp lödom in viladil in 'Äppelviken'.
 Äbinom so flenöfik ad vüdön obi ad sekömön suno e visitön omi.
 Ädelo äsevegob usio lü om. Domidalaban läbik äjonom obe domi lölik de kav jü masad.
 Dom binon plitik ed ebo saidiko gretik. Spadäds gudik pro val dabinons.
 Cems peblimons plagiko e gütiko; fenäts binons gretiks e letons liti e luti mödikis.
 Gasin e vatidugian¹ leigoäsä lektinalit e zänädavamükam dabinons. Petrolalampads e föns dutons lü paset.
 Dom kipädon (u: ninädon) plä donatead e löpatead i masadateadi magifik labü masadacems tel e sägükamamasad spadöfik.
 Balido kömoy ini vestibül gretik in tead donik.
 Nemediko nedeto labobs klotamacemi² pro plöguns, häts, reinajelöms e spatastafs. Deto tridem dabinon. Boso fagikumo gown lagon.
 Kvisinöp topon in dil pödik doma. Us jikvisinan stebof e mökof zibis pro fidäds.
 Fo dom okik flen oba eleadom meikön yebafeli jönik ko florabets. Luveg vidik me sab pebeseitöl zugon de süt lü nügolöp doma. If bevegoy näivegi nedetik, kömoy läi treilayan smalik; po on härbatagad topon.
 Flen obik binom florilöfan gretik. Ebumom dabridöpi smalik, dö kel pleidom vemo ed in kel dabridom floraplanis mödasotik.

TEL TELID. SPIKOT.

TÖRAN: Pardö! (u: Säkusadö! u: Begob säkusadi!) Binos-li is, das kaenal 'Bergstrand' lödom?
 JIDÜNAN: Si! jenöfö! ed utan binom kaenal it, kel stanom us su luveg.
 TÖRAN: Binom-li utan labü plögun?
 JIDÜNAN: Nö! etan binom flen oma, kápten: 'Vestberg'. Kaenal binom votan ko pip in mud.
 TÖRAN: O si! atan binom kaenal: 'Bergstrand'.
 JIDÜNAN: Si! jonom anu lü dabridöp.
 TÖRAN: Flors kisotik flors et in dabridöp binons-li?
 JIDÜNAN: De fagot so gretik no kanoy logön atosi fasiliko.
 TÖRAN: Ab flors kisotik binons-li flors in florabet et fo dom?
 JIDÜNAN: Cedob, das binons rosads.
 TÖRAN: Kis binon-li yeg klöpik, kel lagon us in vestibül?
 JIDÜNAN: O! din usik-li? Si! at binon gown.
 TÖRAN: Pro kis geboy-li oni?
 JIDÜNAN: Sosus gown tonon, valans in dom sevens, das tab ko zibs binon blümik.
 TÖRAN: Kim sölas bofik binom-li bäldikum, <lio> cedol-li?
 JIDÜNAN: No kanob sagön atosi fümiko, ab kredob (u: cedob), das kápten: 'Vestberg' binom utan.
 TÖRAN: Dabinons-li vilads so plitüliks mödikis in topäd at?
 JIDÜNAN: Lesi! is tumats viladas somik dabinons plödo in züamöps zifa: 'Stockholm'.
 TÖRAN: Binos-li bo sevädik (u: Sevoy-li bo), suämi kinik kaenal 'Bergstrand' epelom pro vilad okik?

¹ Vöd dotabik (föm komandabik: vatidugod).

² Vöd dotabik (leigasinfavöds vödabukik: klotikipedöp, klotöp).

JIDÜNAN: Nö! neai elelilob osi. Ab niludob, das vilad völadon moni mödikün, ibä läned, su kel pebumon, binon ze gretik.

8. SU PIAD DI 'GUSTAV ADOLF'.

DIL BALID. BEPENAM.

Nu stanobs su piad di 'Gustav Adolf', su plad zānodikün zifa: 'Stockholm'.

Verätiko visü obs logobs eli 'Norrbro' (= pon nolüdik) gretik vidik, kel dugon love: 'Strömmen' e yūmon¹ zifadilis nolüdik ko zif baldik ko 'Södermalm'. Pon binon demü atos yumādalim veütik.

Zānodo su piad monitanamagot hirega: 'Gustav Adolf' Iid dabinon.

Bumot gretik su flan nedetik binon lop.

Deto, su flan vesüdik piada, topon ledom geresona, kö minister fuginānadinādas labon büris okik.

If golobs lü pon labobs selogami magifik (u: süperik) love 'Strömmen'. Logobs is b.v. bumoti reigānadaila, kasedi, netamusedi ed eli 'Skeppsholmen'.

De flans valik privatatoods, loatatoods, träms, motoranibuds, fledatoods, motoraveigöms e saikulans kömons in flum nenropik. Lenoid binon lilāmisudüköl. Löl logoton äs brul voik, büä fomāloy leodi kuratik, kel dareigon is pö dakosād.

Primü pon su sūtasefädöp dakosādapoldan stanom, kel dugom dakosādi me malets okik.

Po magot parkapiad pro motoravabs dabinon.

De piad, el 'Fredsgatan' (= pūdasüt) zugon vesüdio.

Begolobsöd zugoti anik süta at! täno kömobs läi (u: lü) 'Drottningsgatan' (= jiregasüt), bal selidöpasütas veütikün zifa.

Bofaflano topons büsidadoms gretik ko selidöps oksik, banköps, staudöps e kafibötöps. Runād binon vemo gretik dü düps liföfikün dela.

Binos fikulik ad kipön blümāli in lenoid e runād. Futogolans mutons blibön su pärunavegs.

Ūn soars süts pelitükons me lektinalit. Sütalantärs stanons len sims vabamakula.

Seidetöps selidöpas, litükam fasada e litareklams i keblünons ad vedükön sütis leigo litikis e lifikis äsä dü (u: ün) del.

DIL TELID. SPIKOT.

BELÖDAN: Binos-li balidnaed, das ol, o sö! binol in 'Stockholm'?

VISITAN: Nö! leno, ebinob is büikumo pö naeds ömik.

BELÖDAN: Täno sevol fümiko zifi leigo gudiko äsä elan di 'Stockholm' voik.

VISITAN: Lenö! Pölavegob ai dönu, ebo äsva binob² is balidnaedo.

BELÖDAN: Täno, dälol-li obe ba ad dugādön oli su zugot anik?

VISITAN: Danö! binos vemo flenöfik (u: plütik). Ab mutob golön lü 'Karlavägen'. Lio sötob-li voiko golön ad kömön usio ve veg brefikün?

BELÖDAN: Benö! Bevegolöd täno eli 'Kungsgatan' (= hiregasüt) jü 'Stureplan' (= piad di 'Sture'). Täno begolölöd eli 'Sturegatan' (= süt di 'Sture') vegü 'Humlegården' (= humulayad), täno kömol nemediko ini 'Karlavägen'. Ab binos vemo fagik ad golön futo. Atos oflagon pu düpafoldili. No buükol-li ad sumön loatatoodi? Us bal dabinon, kel binon labülābik.

VISITAN: Atos binon ba ga bosozesüdik. Nibud seimik lü 'Österhalm' no dabinon-li?

BELÖDAN: Ga sio, ab nonik pötöfon pro ol isao. Ab kanol vegön me träms: lien 2id. Is ebo stopöp binon votaflanü süt.

VISITAN: Danö! binos gudik. Ekö! Träm nüm tel kömon ebo.

BELÖDAN: Si! Benö! Täno sötob sagön adyö e benovipön ole blesiri mödik in 'Stockholm'.

VISITAN: Adyö! E dani demü sog olik!

¹ Pö depenam pök pekorākon, efe fom neverätik: "yumon".

² Gudikumo: "binob-la".

9. LOTIDÖP.

DIL BALID. BEPENAM.

Ven äbinob lätikna in 'Stockholm', ästebob in 'Grand Hotell' (= Lotidöp Gretik).

At binon lotidöp vemo jönik, kel topon su 'Blasieholmen', ko selogam glorik love 'Strömmen' e love 'Kungliga Slottet' (= Kased Regik).

Ven nügoloy, kömoy balido ini vestibül gretik pedeköl me plans.

Lemödot tävanas äbinon us. Ebo ikömons ud ämutons detävön sunädo. Ägolob sunädo lü bür ed us äbegob vomüle (u: lädüle) pro ob cemi gudik, no tu jeriki.

Ab bi lotidöp äbinon tio löliko fulik, no älabob väli gretik.

Ämutob balugiko lüsumön cemi, kel äbinon nog labülabik löpo mö tridem bal, su tead telid, keninükamü banacem. Demü kod at — äbinon ze jerik.

Yanan ävokom liftadünani, kel ädugom obi lü tead telid. Cem, keli äjonom obe, äbinon bai güt obik e leno epidob, das ämutob pelön bosu mödikum, kas ivilob voiko büo.

Cem obik älabon selogami love 'Strömmen'. Ko nitedäl gretik äsienob dakosädi liföfik, e dono su süt, e plödo su vat blövik ä nidülöl.

Fidäds päbötons in fidalecem gretik. Vüo musigalef süperik äpläyon.

Voto ästebob mödadilo in vestib gretik ud in smökacem ud i äreidob delagasedis e gasedis votik in reidalecem.

Ven stom äbinon jönik, äseadob vilöfo su yal, kö äkanoy lilön ün soars valik (ud: alsoaro) musigi pato gudiki.

DIL TELID. SPIKOT.

SÖL LINDBERG¹: Si! nu elükömbob! At binon lotidöp obsik, no-li?²

SÖL EKMAN: Si! binos so. Us reidoy ga sio eli 'Järnvägshotellet' (= trenavegalotidöp). Okälob-li päkemi, u vilol-li, ol it, kälön osi?

SÖL LINDBERG: Si! oseividob dinis obsik ed opelob jöföre. Täno ob osäkob vüo yanane, va liftadünan dabinom ad dugön obis lü tead zesüdik.

SÖL EKMAN: Binos gudik. E kitopo kanob-li tuvön oli poso? Ostebedob oli dono in vestib. No zogolöd tu lunüpo!

SÖL LINDBERG: Nö! okömob, sosus okanob... Ekö! polan ya ekömom. Din ejenon vo vifiko, mutob koefön (u: sagön).

SÖL EKMAN: Glidö! (Deli gudik) — kanob-li labön cemis tel, al pro pösod bal?

LÄDÜL: Ebonedol-li onis? (Ol, o söl! ebonedol-li onis?)

SÖL EKMAN: Nö!

LÄDÜL: Ovestigob. Cems tel su tead balid (löpio ve tridem bal) ko ban binons labülabiks. Binons cems labü nüms: 104 (tumfol) e 105 (tumlul).

SÖL EKMAN: Spelob, das binons stiliiks.

LÄDÜL: Si! binons so. Topons finü luyal e labons selogami äi gad.

SÖL EKMAN: Kis suäm onas binon-li?

LÄDÜL: Frädons kobo klonis (Svedänik): 700 (veltum) a deleneit.

SÖL EKMAN: Benö! täno osumobs onis.

LÄDÜL: Desinols-li, o söls! ad stebön is lunüpo?

SÖL EKMAN: Tikob bo, das obinos nemu pro vig bal.

LÄDÜL: Täno mutob begön oles, o söls! ad nüpenön nemis olik ini lotidäbaregistar (u: lotedanaregistar).

SÖL EKMAN: Si! atos binon klülisko kösömot: Famülanem, pösodanem, netät, lödöp (u: topät), motedöp, motedadel. Binos-li gudik so?

LÄDÜL: Si! binos go verätik. Danö! Ekö! is kiks binons. Begö! is lift binon. Tröks okömons sunädo.

10. IN STAUDÖP.

¹ Malülam verätik: "Söl: 'Lindberg'", "Söl: 'Ekman'"

² Gudikummo: "vo-li?"

DIL BALID. BEPENAM.

In zifs gretikum lotidöps, staudöps, kafibötöps e kafetars mödikis dabinons.

Lotidöps gretik dalabons fidalecemis lönik.

Lotans pabebötons len tabs smalik. Tab alik labon lampadi lönik oka.

Dü fidäds musiganef pläyon melodis yofik u danüdumis nutimik. Attimo danüdoj go vilöfo, igo dü fidäds. Plad in pödadil lecema peresärfon pro danüdans.

Anu hibötan kömom ko bötöm, su kel blinom fladi ko vin e vinaväris tel. Fladi pladom ini vinikoldülüköm.

Bötan votik stanom nedetü blümükamatab (u: bötädaramar, u: büfät)¹, kö binon ked bovas labü zibs koldik distöfik.

Lotans valik lenlabons lesogädaklotemi: läds zälülaklotemi; söls trelülaguni, soäsä atos binon kösömot in lotidöps cädik.

Kanoy fidedön nejerikumo in staudöps smalikum. Binos kösömik, das givoy drinamoni: 10% (= dötumis deg) kalota (u: drinamoni mö dötums deg).

Fidädadüps binons vemo distiks in tops difik Svedäna.

In 'Stockholm' ed in zifs gretikum votik² koledoy e fidedoy attimo <so>: koled ze tü düp: bal, e fided ze tü düp: mäl u vel.

If steboy (u: lödoj) lomü famül Svedänik, kanoy spetön fümiko, das getoy janedi nämöfik binü grot e milig, nögs e häm u vamazib votik seimik sa kafi.

DIL TELID. SPIKOT.

SÖL LINDBERG: O lebötan! tab at binon-li labülabik?

LEBÖTAN: Nö! at peresärfon änu. Ab tab us lä fenät (u: fenätatab usik) binon labülabik.

SÖL LINDBERG: Benö! täno oseidobs obis us. Dalobs-li luxamön fidädakadi?

LEBÖTAN: Begö! Is labobs fidedi a klons 152 (= tumluldegtel) binü zibs kil e büzibs, e fidedi a klons 115,50 (= tumdeglul e laf) binü zibs tel e skal ko büzibs. U bo söls löfoms-li ad fidön (u: fidedön) ma zibädakad?

SÖL LINDBERG: Si! no sevob osi verätiko. Kisi cedol-li, o söl: 'Ekman'?

SÖL EKMAN: Obo, buob ad fid(ed)ön ma zibädakad. Logobsös, kisi kanobs getön! Ob obonedob böri, fromadi e rüni; paiki ko pötets peküköl e bör pesmeitöl (u: esmetöl); jipularibotülis ko pisäls e florabrasid, e pos ats flukis. Ab ol it, kisi vilol-li fidön, o söl 'Lindberg'?

SÖL LINDBERG: Oprimob ad fidön hobubagöbasupi, täno (u: poso) vilob labön eli 'roastbeef' ko härbats. Ze no löfilob fiti. Pos atos (u: poso) desirob ad fidön poszibi.

LEBÖTAN: Poszibi kinik desirol-li? Vanelagladeti-li u fragis ko flapilakrem-li?

SÖL LINDBERG: Nö! me ats no ojäfobs. Viloböv fidön pla ats kompoti stigaribedabälas.

LEBÖTAN: Söls desiroms-li värili ko gein?

SÖL LINDBERG: Nö! danö! no geini. Ab desirops ad drinön bovüli³ kafa e poso väreti pöjina.

LEBÖTAN: Kini desirols-li, o söls! ad drinön dü fided? Vini-li? u biri-li?

SÖL EKMAN: Benö! obo, viloböv sumön biri.

SÖL LINDBERG: Benö! täno dunobs so. Kludo väris tel di 'Pilsen'⁴.

***

SÖL LINDBERG: O lebötan! dalob-li pelön? Pladolös vali sui kalot bal!

LEBÖTAN: Kobo binos klons Svedänik 337,50 (= kiltumkildegvel e laf).

SÖL LINDBERG: Ekö! is labol klonis 338 (= kiltumkildegjöl). So leigetobs!

¹ Te el "bötädaramar" vödas pelöföl jinon binön verätik. El "büfät" äbinon nulavöd nezesüdik. El "blümükamatab" ma fövots calöfik ad vödabuk gretik binon vöded kaenavik, e no tefon fidi e drinedis.

² In vödem rigädik is pök ädabinon, sevabo: "votiks".

³ Is pöl esüikon. Veräto: "bovületi".

⁴ Gudükumo: väretis tel bira di 'Pilsen'.

11. TRENAVEGASTAJON.**DIL BALID. BEPENAM.**

Ûn tim at tävoy mödo mödikumo ka büikumo. E tävoy põ mod vemo votik.

Getikobsös te dö jenöfot, vio ebinobs bü tumyels anik; kio¹ vemo val evotikon sis tim et!

Stemanafs e trenavegs lesio ya ädabinons täno, ab güo ni motoravabs, ni flitöms, ni stelanafs.

Attimo bevegoy fagotis lunik me tood, e flitöm evogikon lölöfiko as veigamedöm kovenik ä pöpedik.

Pianiko ün fütür i stelanaf oplösenon ba rouli in dakosäd.

Nog ai trens veigons dili neleigodoviko gretiküni tävanas. Ûn tim at stajon logoton vemo votiko ka büikumo.

Lemüfs vönäda binons näns voik leigodü lemüfs gianagretik attima ko dugolöpavabs, staudavabs e slipavabs oksiks.

In stajon nulädik logobs vestibi lutagik. Nilü pärün tren stopon su ferodarutaveg kilid.Odevegon suno. Tävans nüxänons. Päkemipolans lodoms päkemi peregistaröl ini päkemavab.

Nu devegamatim ekömon. Yans itjäfidik trena färmikons. Stajonacif küpälom, das val binon blümik. Täno givom maleti ad devegön. Lemüf primon ad jäfidön e vabs mufikons.

Su pärün telid mens ya stanons e stebedons vifatreni lükömöl. Läd golof anu lü gijät (= bilietagijät). Votans stanons e logons nu lü jonetots delagasedakioska.

Boso fagikumo binon potöp e ninü at dünaspadäds retik. Votaflano i tuvobs pläo stebedalecemis e stajonastaudöpis.

DIL TELID. SPIKOT.

TÄVAN: Kitimo vifatren vegon-li lü ‘Malmö’?

NÜNAMABÜÜRAN: Tü düp: 20,40 (= teldeg, (minuts) foldeg). Ab mutol spidön, if vilol rivön treni. If kömolöv tu lato, täno sio okanol tävön me neitatren telid tü düp: 21,25 (= teldegbal, (minuts) teldeglul). At binon i vifatren ko slipavabs.

TÄVAN: Lenö! Osteifob ad rivön pötatimo treni balid. O polan! sumolös päkis bofik at!

POLAN: Bilieti ya labol-li? o söl!

TÄVAN: Nö!

POLAN: Täno mutol spidön. Binos minut lätik bü devegam.

TÄVAN: Tävabilieti pro telidklad lü ‘Malmö’. Liomödotik binos-li?

GIJÄTAN: Klons: 350,25 (= kiltumluldeg e zims teldeglul).

TÄVAN: Ekö! Vilol-li nu spidön ko trök obik, o polan! Kiöpo tän mutoy-li segolön ad rivön treni? (u: Lio kömoy-li lü vifatren?)

POLAN: Sökolös te obi ve veg at! Us pärünakontrolöp dabinon, da kel mutoy golön. Sunädo osökob oli ko päkem olik.

TÄVAN: O galedan! kiöpo telidkladavab dabinon-li?

GALEDAN: Fagikumo!

TÄVAN: O polan! kälälölös, das kanob labön gulaseadöpi gudik, ko logod äl föf! Vabadiläd pro smökans.

POLAN: Steifobsös is!

TÄVAN: Tren at labon-li staudavabi? (u: Staudavab kevegon-li ko tren at?)

LÄD: Nö! o söl! Ab pos timil kaf, tied e zibablögäds pobötons in vabs.

TÄVAN: Is labobs vabadilädi gudik e seadöps saidik dabinons. Is mutobs blibön. Pladolös tröki oba ini filät! Namatröki kanobs leadön seatön büfiko su söf. Liomödiki (u: Kisi) debob-li ole?

POLAN: Klonis 11 (= degbal), o söl!

TÄVAN: Begö! ekö!

POLAN: Danö! Neiti gudik!

¹ In vödem rigädik pepenon pöliko: “vio”.

12. POTÖP.**DIL BALID. BEPENAM.**

If ek vilon remön flänükamamäkis u potön registaramapenedi, muton golön lü potöp.

Zif alik, provinazif alik, top alik labü stajon, labon potöpi lönik okik.

In ‘Stockholm’ plä zänapotöp, num <semik> potöpas smalikum dabinson in zifadils difik.

Visitobsös nu potöpi somik äsä¹ äbinon bü yels za foldegs!

Dil gretik spadäda jonidon pro publüg. Po dunetatab (e gijäts) calans seadons. Vob onsik pedilon bevü diläds distik.

If mutoy duinön düneti in potöp, mutoy küpälön kludo kälöfiko ad platäds löpü gijäts distik dabino. If flekoy oki lü diläd dobik, te nespäloy timi nezesüdiko.

Is samo reidoy: DEGIV POTOTAS REGISTRABIK. Votaseimo reidoy: FLÄNÜKAMAMÄKS. Us degivoy penedis registrarabik u surabikis, is remoy flänükamamäkis e potakadis.

Su platäd telid reidobs: POTATRETS, POTAGIR, POTASPÄLABANK. Su kilid: LEBONEDAM DELAGASEDAS e su folid: POTAM BÜKOTAS². Fino su lulid: PÄKEDS.

Dakosäd ninü potöp binon vemo liföfik, pato dü düps zedelik e poszedelik. Dünetahipuls kömoms ko kums päkedas u ko mödöts pototas, kels mutons papotön as bukots.

If viloy potön penedis, kelis oy it eblimoy me potamäks, no nedoy golön lü potöp ko ons. Seividoy te penedabogi nilikün. Tel somikas kösömiko näi od³ dabinsons: bal pro peneds, votik pro bukots⁴. Flänükamamäki fimükoy buiküno ini gul detik löpik köva.

In Svedän no kanoy potön telegrafotis de potöp. (ü: In Svedän, telegrafots no kanons pasedön de potöps.) Atos jenon in telegraföps patik. Us i tuvoy telefonaleziöbis dünü (u: frütü) publüg.

DIL TELID. SPIKOT.

SEIVIDAN: Pardö! Kitopo potöp nilikün binon-li?

FUTOGOLAN: Sökolös süti at jü näisüt kilid! Täno otuval oni nemediko detio.

SEIVIDAN: Dü tims kinik binon-li maifik?

FUTOGOLAN: De düp: jöl büzedelo jü düp: mäl poszedelo.

SEIVIDAN: E telegraföp-li?

FUTOGOLAN: Maifon dü del e neit.

***

SEIVIDAN: Dalob-li getön blogi (u: bukili, päмили) flänükamamäkas a klonazims deg, blogi (u: bukili, päмили) flänükamamäkas a klonazims lul e potakadis lul?

JICALAN: Begö! Ekö! Atos binon kobo klons: 3,50 (kil e laf).

SEIVIDAN: Kis fräd peneda lü Suomiyän binon-li?

JICALAN: Potamon ot äsä pro tops ninü Svedän: jüesa grams teldeg: klonazims deglul.

SEIVIDAN: Benö! ab lü Deutän-li?

JICALAN: Binon potamon kösömik pro foginän: klonazims teldeglul, if pened vetoton mö grams no plu teldeg⁵ (ud: if pened no vetoton mödikumo ka mö grams 20).

SEIVIDAN: Kitimo pened at kanon-li binön in ‘Berlin’? Binon dranik.

JICALAN: Si! binos tu latik ad kanön sedön oni me gödatren. Nu no kanon binön in ‘Berlin’ bü osoar. Ab me lutapot orivonöv jonidöpi fümiko vifikumo mö düps 12, ed atos frädon zuo te klonazimis teldeg.

SEIVIDAN: Danö! täno potob oni me lutapot. Zuo labob penedis anik pro zif at, kels mutons pablinön suniküno beladetäbes.

¹ Pöl vödema rigädik pekoräkon, sevabo: “äs”.

² Pök vödema rigädik pekoräkon (sevabo: “bukotas”).

³ Pöl vödema rigädik pekoräkon (sevabo: “ods”).

⁴ Vöd “bukot” in vödem at tefön eli ‘printed matter’, kel ettimo äkanoy potön nejerikumo ka peneds kösömik. Ye no ädaloy färmükön fimiko kövi penedas somik, dat potacalans äkanons maifükön kövi ad fümükön, das pened somik jenöfo äninädon bukoti.

⁵ Gudikumo: “teldegs”.

- JICALAN: Potamon topik binon flonazims deg; spidablin frädon flonazimis kildeg a balat: atos binon valiko flonazims jöldeg.
 SEIVIDAN: Kanob-li degivön is i potatreti?
 JICALAN: Nö! atos jenon pö gijät: mäl (6) go nedeto.
 SEIVAIDAN: Danö! (u: Danob oli!)

13. YELASÄSUNS.

DIL BALID. BEPENAM.

Yel padilädon ad säsun fol: florüp, hitüp, fluküp e nifüp.

Ûn florüp nat galikon se nifüpaslip lunik oka. Sol svieton aldeliko ai vamikumo. Gnobs len bims e bimüls svelikons, e bledem spröton flifiko e grüniko. Yebaläns e bäläts i primons ad grünikön. Tävböds geflitons de (u: se) sulüdän; lieloy kanitön e tyilpön onis valöpo. Plaudoy e sovoy su feiläläneds, e gads fulikons me florüpaflors. Sil binon blövik e nen lefogs.

Täno hitüp kömon. Sol löpikon ai geilikumo, e vedos vamikum. Juls finükons vobi oksik, e famüls mödik setevons lü vilads e länädadoms oksiks in länäd. Yunul binon tim neitas litik. Pos zehitüp tim jäfädik primon pro feilan. Balido sigayebamatim kömon, e vöp sigayeba änu pefodöla fulükon luti. Vüo gren madikon, pafodon e paveigon (u: pavaibon) ini baraks.

Poso dels vedons brefikums e neits koldülüks. Ûn göd yeb luimon dub dav e semikna fogs vebons sus yebaläns. Bledem bimas vedon yelovik, braunik e redik, e fino bleds doniofalons sui glun. Binos fluküp, e nifüp ya nilikon. Bäls alsotik e fluks madons (e madikons) nu. In fots plökoy e vaxenis e redavaxenis.

Fino labobs is nifüpi ko kold e flod. Suno nif falon, e su laks e mels glad dabinon. Bims binons nenblediks; sil binon gedik e fogik. Suvo su vegs nifakums geilik dabinons. E too nifüpadel su (u: in) länäd kanon binon milagiko flifädüköl pro koap e lan.

DIL TELID. SPIKOT.

- TIDAN: Muls liomödotik ün yel dabinons-li?
 JULAN: Degtel.
 TIDAN: Lio panemons-li?
 JULAN: Yanul, febul, mätzul, prilul, mayul, yunul, yulul, gustul, setul, tobul, novul, dekul.
 TIDAN: Dels liomödotik ün mul alik dabinons-li?
 JULAN: Atos binon boso difik. Febul labon delis teldegjöl, ün vüpladotayel labon delis teldegzül; prilul, yunul, setul e novul labons delis kildeg; rets labons (u: muls retik / votik labons) delis kildegbal.
 TIDAN: Dels liomödotik ün yel lölik dabinons-li?
 JULAN: Kiltummäldeglul u kiltummäldegmäl.
 TIDAN: E vigs liomödotik?
 JULAN: Luldegtel.
 TIDAN: Kitimo florüp kömon-li lü (u: primon-li in) Svedän?
 JULAN: Klülos, das binon latikum ka in ret kontinäna. In ziläk di 'Stockholm' biads grünikons pas ün mayul, e celabims (= celeps) florons tüi fin mula at.
 TIDAN: Binos-li vemo vamik ün hitüp?
 JULAN: O nö! kösömiko no. Ûn yulul kanos binön teifülisko vamik, ab täno kösömiko mistom kömon e klinükon luti.
 TIDAN: Lio fluküps binons-li?
 JULAN: Suvo vemo jöniks. Kanoy spetön delis solöfik, luti lämpik e stomi dulöfik. Ab ün tobul fluküpateps primons fefo, e mutoy spetükön oke nifafalis anik.
 TIDAN: Bims kinik in fots Svedäna dabinons-li?
 JULAN: Mödadilo kontüdabims, pato peins e firs.
 TIDAN: Bledabims kinik binons-li kösömiks in Svedän?

JULAN: Bueg glofon te in provins sulüdik, kvärep (= kvärabim) in topäds sulüdik jü el 'Dalälven' (u: jü flumed: 'Dalälven'), biads in län lölöfik. Fovo lanud e plop, sorbabim e vatasalig. In legads e laels planoy mödadilo lumis, tiliadis e zaäris.

14. PLED E SPOT.

DIL BALID. BEPENAM.

Pled duton lü natäl menik. Bäldot alik e (yela)säsun alik labons pledis patik oksik.

Jipulils bunädofs, pledofs bleinanipledi u klänedapledi, ab buiküno pledofs tajedapledi.

Hipuls glöpiloms e tupitoms, daivüloms e rifedoms, u semikna kastaenitaflapoms. If flenädans mödik binons kobo, pledam jenon ko binäl lölik onas.

Pöpapleds vönädik lailifons in tops semik. Spot stadon su nivät löpik in Svedän e binon vemö pöpedik.

Tur at diseinon ad vedükön koapi blegüloviki ä sauniki.

Kösömiko komot alik labon spotöpi e spotaklubi okikis. Bu val bo futaglöpäd paplägon. Hijulans, studans, vobans — valans futaglöpädoms e mäts jenons dü säsun lölik.

Ün nifüp pledoy gladahokiya tio leigoso lanäliko.

In stadion di 'Stockholm' e spotöps zifas gretikum, i mäts jenons in spots valemik: vifagol, fagotabunam, geilotabunam e bunastafabunam, spedijedam, glöbijedam e diskudijedam.

Svimakan labon vönaoloveikodis vönädik.

In län lölik svimaklubs dabinons, kels labons bligädi ad födön svimakani ed ad noganükön jonedis.

Nifüpaspot labülön pladi veütik in lif nolüdänanas. Sosus glun e fel petagon me nif, cils slifavabons u slifons me sliföms votik.

Täno skiys e skets pasüramenons. Skiyam binon spot voiko Skandinänik, kel paplägon ko fred leigagretik fa cils e daülans.

DIL TELID. SPIKOT.

FLENÄDAN: He! nu. Deli gudik, o spotan bäldädik! binons vo yels mödik, sisä äkolkömobs odis! Kisi bejäfol-li nutimo? E futaglöpäd binon-li nog ai spot fa ol pabuüköl?

LÄXSPOTAN: Si! nedunob neai ad bekomön bali mätas gretik. Atos sinifon, das kompenob nutimo pö ons te as lülogan.

FLENÄDAN: Ün tim büik äkekompenol ga in futaglöpädakvip famik, vo-li?

LÄXSPOTAN: Fümö! äpledob mu suvo as nedetatatakan. Ab semikna äbinob zerönan — si! igo zeiligaedan, ab atos nu ebinon bü yels deg.

FLENÄDAN: Ko vöds votik, efinükol-li atosi?

LÄXSPOTAN: Si! ab te futaglöpädi, no spoti valemik. Vifagoli plägeb nog ai. Drätodob obi pro mets lulmil, e plobob vemo gudiko pro atos. Ab nu vo no mutol cedön, das ebo desinob ad steifön ad dagetön rekordi nulik.

FLENÄDAN: E lio skiyam stadon-li? Ati, spelob, ga no efinidol löliko, vo-li?

LÄXSPOTAN: Neföro binoy tu bäldik pro skiyam. Pos dels degfol otävob lü 'Åre' pro tim brefik. Lesagoy, das us nu nif saidik seaton ad skiyön. Elilob, das ebo nu ma sag skiyamakul pato gudik dabinon. E täno kanol kredön, das mufädoy löliko us, e me skiyam, e me el 'bobsleigh'. Viloböv mobön ole ad vakenikön e ad kegolön ko ob.

FLENÄDAN: Etos binonöv vemo blesirik (u: plitik), ab no labob timi ün amul. Mutob kotenükön obi me gödatur e tänitam balna a vig. Binos alo pidabik — no baicedol-li ko atos? —, das spotapük obsik fulon vemo me vödeds fuginänapükik?

LÄXSPOTAN: Si! Lesi! Ab ad votükön atosi no binos so fasilik. Spotajäfüds mödikün kömons de Linglän, e demü atos labobs seko vödedis mödadilo Linglänapükikis. Ab in nifüpaspot binobs alo tidamastans lönik obsik, ed atos binon vo i gudik!

15. VAKEN SU LÄNÄD.
DIL BALID. BEPENAM.

Ven äbinob hipul, älifädob tio alyeliko hitüpavakeni (u: vakeni hitüpik) obik lomü ziom obik su (u: in) länäd.

Äbinom feilan ed ädalabom farmi gretik mu jöniki (u: magifik). Lü om ädutions gödedes mö tumats anik feilalänedas, yebaläns e zuo fots levemo gretiks, e bäläts.

Ai dins mödik ämutons padunön, e din blesirikün, keli äkanob fomälön, äbinon, ven ädalob kegolön e keyufön omi põ vobod ai seimik.

Pato lecek äbinon yof obik. Ziom obik ädalabom jevodis no läs degfolis, e zuo jevodülis anik. Nu dalabom nog as ret monita-jevodis te telis; votikis eplaädomb dub träktors e fledatoods. Hobubis noplu logoy su länäd.

Lü farm äleduton mödot veteras. Kuns ästanofs in spadäd pedeteilöl oksik in kunalecek nulädik enu pebumöl, e pro bubüls dilädils patik ädabinons. Jipaceks äfulons me jips e jipüls smalik löfidik. I jikapars anik ädabinofs. In svinacek svins e svinils äbinons.

Ziom obik äpatädodilom oki vemo tefü bödem. In gokacek ägrulos dub higoks e jigoks e goküls. Su yad dinduns äzispatons ed in lulak döks e gans ämufülons.

Lödadam it labon bofaflano flanädis. Zänodü yad fo dom tiliad bälädik ästanon.

Po yad flukepagad glorik ädabinon. (U: Po dom {= In pödayad} flukepagad glorik ädabinon.) Bims äsukubons tio sekü fluks ün fluküps: pods svidik e züdöfik, büns vaetöfik, plöms e cels. Mödots ribeda-bimülas äprodons alyeliko klopis vemik frambodas, stigaribeda-bälas äsi ribedabälas redik e vietikas. Obs: cils ästebobs buiküno in fragabet — in kel äkanobs fidön malädio fragis e fragis natädik (u: fragis pibridöl e natädikis).

DIL TELID. SPIKOT.

PAUL: Kitimo kösömol-li ad löädön, o 'Karl'!, ven binol lomü ziom olik in (su) länäd?

KARL: Löädobs ai tü düp: mäl.

PAUL: Kikodo mutols-li löädön so göliko?

KARL: Si! sevol-li? Atos binon go zesüdik, if viloy, das bos padunon. Mutobs nulüdön gokis, ramenön nögis e plödükön kunis sui bälät, ven petätöfs. E vobodilis nog mödo mödikumis!

PAUL: Ogolol-li länädio ün hitüp kömöl?

KARL: Ba sio. Nemu espikobs dö atos.

PAUL: Atos muton binön fūmo glorik pro ol, posä ebinol in zif dü nifüp lölik.

KARL: Si! binos vo senäl bisarik ad no nedön rönön lü jul ün göds. E täno su länäd i vitoy ad lenlabön koleti stifik böladik. I lut binon mödo klinikum e flifikum, ka su süts in zif.

PAUL: Ab no mutoy-li vobön mu mödiko su länäd?

KARL: Lesi! (Fümö!) Dido dins mödik klüliko ai mutons padunön. Ab suemol, das no nedob dunön mödikumi lomü ziom obik, kas utosi, ad kel klienob.

PAUL: Neföro ebinob in länäd dü hitüpavaken.

KARL: Ö! no ebinol-li? Täno mutol dunön atosi oyelo (= ün oyel). Kanol balugiko kegolön ko obs lü 'Värmland'. Atos obenükonöv oli — e leno nedol dredön, das omutol tutöbidön!

PAUL: Ab cedol-li voiko, das odalob? E das ziom olik ogetedom obi?

KARL: Si! kanol lekonfidön atosi. Om binom ai fredik, ven foginans kömons ed om labom domi me mens fuliki.

PAUL: Atos binonöv jenöfik blesirik. Fomälölös, das obs bofik obinobsöv kobo in länäd ün oyel!

16. LEN MELAJOL.
DIL BALID. BEPENAM.

Binos klietik ad lifädön timi vamikün hitüpa nilü mel dü dels anik.

Tops jönik mödik dabinons, kels binons vipabiks len klipajol plödü ‘Stockholm’.

If buükoyöv vati salöfikum, kanoy tävön lü bal banatopas len vesüdamel ud in el ‘Skåne’.

Alo kanoy fümön ad tuvön lotidöpi u bordöpi, kel lönedon lü güt onik.

Logobsös lü magod, (u: Belogobsös¹ magodi,) kel magon banatopi in Sulüda-Svedän ko sabajol vidik ä solöfik.

Jol fulon me banans, pemiko: läds e söls. Lifädons us dili gretik dela. Loatoy banaleziöbi u tänadi, u pro del, u pro tim lunikum; us säklotoy oki e täno käledoy oki bo dü timil in sab vamik, büä jedoy oki ini vefs koldülik.

Logobs mani, kel ebo sekömom se vat. Mutom binön nämik — e saunik, if banom so, aldeliko dü hitüp lölik.

Cils smalik muadons okis me bum kasedas e fortifas in sab. Ven fenikons dub atos, kanons sebön kanädis, lasumön koanis e müulis, megön in vat e leadön züflumön koapis oksik dub vefs mela.

Si! pro smalikans melajol binon parad voik. Ab i bäldikumans juitons bundano lifi. If no viloy banön, kanoy spatön su jolalesüt u plödo su spatajetet lunik.

If stom lönedon, kanoy bo dugädön päskarani (u: kegolön ko päskaran) in stemabot omik plödio lü mel. Utan, kel nitedälikon in sailam, no kanon fomälön bosi votik äsä lifädi vakena nilü melajol.

DIL TELID. SPIKOT.

SVEN: Benö! o ‘Gustav’! Kiöpo desinol-li ad stebön ün hitüp ko famül olik?

GUSTAV: Si! atos no nog fümön (u: pefümükon). Kösömobs ye ad stebön ün yel bal in bels ed ün yel votik len vesüdajol. Nu edunobs ün yel pasetik futolespati in ‘Norrländ’, klu oreafobs bo ün yel at (u: ayelo) ini banatop seimik. Kanob sagön sio, das klifs e klifanisuls in ‘Bohuslän’ vo tirädons obi dönu.

SVEN: Obo buükob nog elis ‘Gotland’ e ‘Visby’. Sogäl milagik dareigon in zif vönik, ed if desiroböv takädi e stili, no kanoböv fomälön topi gudikum. Ab ün ayel jimatan obik ed ob älabobs desini ad dunön lespati me tood in sulüdadil läna, e täno lesio obinosöv gudik, if okanobsöv koedön lotedön vüo cils in banatop seimik in ‘Skåne’ ud in ‘Halland’.

GUSTAV: Si! pro ons obinosöv klüliko mödo gudikum ad seatön e solön okis su melajol banatopa, kas ad seadön in tood petegöl dü del lölik.

SVEN: Ab kisi desinol-li ad dunön? Leadön stebön-li onis in bordöp seimik?

GUSTAV: Nö! no desinobs ad dunön atosi. Loatobs pla atos cemis anik pro ons, e sedobs ko ons cilijikälädani obsik. Täno kanobs binön löliko takediks tefü ons. Ed alo obinos i mödo nejerikum. In banatops gretik, valikos ga binon so jeikiko jerik!

SVEN: Gidetol klüliko dö atos. Obo, viloböv vilöfiko takädön boso dü vaken brefik obik. Kompenob vilöfo pö sogalif, ifi te ad kolkömön menis, e ad seivön menis nulik. Me atos, dil gretik freda e blesira binädon pro ob in banatop.

17. VISIT ELA ‘STOCKHOLM’.

DIL BALID. BEPENAM.

Flen digik obik (= oba): ‘Erik’ epromom ad visitön obi is in ‘Stockholm’ omulo (= ün omul). Ebinom is neai büo.

Ob it lödob in ‘Stockholm’ sis lunüp e sevob zifi gudiko.

Demü kod at, fredob ad kanön jonön flene obik logöfotis veütikün in cifazif jönik obsik.

Balido odugob omi lü konsälöp. De tüm geilik olabobs selogami gudikün love zif lölik ko vats nidülöl de lubels dub fot pezüöls in vesüd jü ‘Saltsjön’ (= salamel, u salalak) in lofüd.

Is oplänedob ome desini dela ed ojonob ome topis, kelis ovisitobs u te obeigolobs viföfiko in zifadils difik: glügis, maketapiadis, legadis.

¹ Foyümot in värb at bo no veräton → Lelogobsös magodi. (Logoyös bagafi: 164 in “Gramat Volapüka”!)

De 'Tegelbacken', kō trāms kobokōmons de flans valik, odunobs zivabami da cifasüts anik: 'Drottningsgatan' (= jiregasüt), 'Kungsgatan' (= hiregasüt), e 'Birgerjarlsgatan'. Dakosäd binon mu liföfik nu ün göd, e kanoy dagetön magädi dö büsidalif in 'Stockholm'.

Nevifiko spatobs täno bei 'Dramaten' lüodü 'Strandvägen' (= melajolaveg) solöfik lü 'Djurgårdsbron' (= nimagadapon).

Nu binobs feniks (= Nu fenobs) sekü spatam. Demü kod at, sumobs nibudi lü 'Slussen' (= klut).

In 'Strömmen' (= flum), lemödöt nafōmas takon len nak: bländanafs gedik nafema, blesirayakts vietik e fledanafs vetik labü i kaskods blägik.

In cifadil vönik blibobs lunüpo. In süts krugik ed in lusüts rovik senälobs, äsva pefeapladobs üni dels sis lunüp pasetiks.

Klülos, das no nedunobs ad logön bumotis gretik, kels topons is: 'Slottet' (= kased), 'Riksdagshuset' (= reigänadailabumäd), 'Börsen' (= leböb), 'Storkyrkan' (= gretaglög), e 'Riddarhuset' (= lesiöradom).

Lifädobs soari in lop ud in bal teatöpas.

Lonobs delis sököl pro musedivisit. Flen obik binom jenavan e ledesirom ad seivön divis, kels pekonletons in el 'Nationalmuseet' (= mused Skandinänik).

DIL TELID. SPIKOT.

JENAVAN: Kisi odunobs-li poszedelo?

DOKAN: Si! atosi i ob no sevob. Binob alo livik. Mobolös bos!

JENAVAN: Kisi, o dokan! sagolöv-li dö lespat lü 'Drottningholm'?

DOKAN: Mob süperik! ab lio kōmobs-li usio? Me stemanaf u me nibud-li?

JENAVAN: Loatobsös buo loatatoodi! Vegon vifikumo, e binon plitikum.

DOKAN: Baicedob ko ol dö atos. — He! o joför! Lü 'Drottningholm', ab vilobs vegön ve veg donik vegü 'Norr Mälärstrand'.

JENAVAN: Stom kiojönik binos adelo! (u: Kiojönik stom binon adelo!) Lefog nonik len sil dabimon. E too äreinos ädelo dü del tio lölik. Stom binon vo nelaidik.

DOKAN: Tüi soar ovedos ba koldülük. Demü sef ekesumob plöguni. Mutoy binön prüdik, dat no koldätikoy.

***

JENAVAN: Si! nu binobs tö top pedesinöl. Kiojönik binos is! E legad binon so glorik ko tiliadalaels e yebabets grünik oka!

DOKAN: Si! El 'Drottningholm' binon pro 'Stockholm' utos, kelos el 'Versailles' binon pro 'Paris' ed el 'Potsdam' binon pro 'Berlin'; binon top fulü lekanots e memots jenavik. Osudelo olespatobs lü klifajol.

JENAVAN: Atos no binon-li vemo jerik?

DOKAN: Nö! leno. No ofrädos bo obes mödikumi, ka klonis anik a pösod.

JENAVAN: E timi liomödötik (= E timi liomödik) atos oflagon-li?

DOKAN: Si! atos sekidon de dinäds. Eli 'Möja', kel topon mu fagik in lardamel, rivoy ünü düps anik. Dü nafam kanoy täno logön eli: 'Vaxholm'. Ab if viloy seivön gudiko klifanisulis, täno mutoy labön livüpi mödik pro ok it.

18. MELATÄV.

DIL BALID. BEPENAM.

Ekonob-li ole, kiöpo äbinob bü dels anik? Äbinos fūmo tü dödel ün vig pasetik, if memob osi gudiko.

Si! ebinob in 'Göteborg' ad leditön de kompenan, kel onafom lü Lamerikän demü büsid. E täno ädagetob pöti ad boidön obi ini 'Kungsholm': motoranaf gretik nulik Lamerikänaliēna Svedänik, äsä sevol. Gians kiogretik seananafs at binons!

Ven stanoy su jolamaboed e logoy löpio lü däk ko cims e masts geiliks oniks, dagetoy nenviliko magädi dalestüma.

Jolanafs e kanādanafs, kels pifimükons boso fagikumo len käv, logotons so smilöfiko smaliks e püliks.

Flagos timi ad topidön bosilo ninü boid nafa.

Balido (u: bü val) sukoy käbeni okik, ed usio i kanoy blinön päkemi leitikum oka.

Zuo no¹ mutoy datuvön, kiöpo fidacem e klünacem binons; sämun e spatadäk kiniks binons lügoloviks, e reto noms kinik binons frutiks e plitiks pro tävans.

***

Tim äpasetikon vifiko ed ämutob fino säboidön obi. Val ya äbinon blümik (u: Val äblümon) pro detäv.

Lodot ya bü lunüp piblinon ini fledaspadäd; medü toviants lektinik atos jenon so fasiliko, äsva binon pled.

Matrod e stirans äbejäfoms is ed us preparis lätikün, e su lebüdapon käpten ästanom ed ädaküpedom löli.

Nu stemaflutül ätonon, jolamaboed pänütiron, träna(stema)nafs äprimons vobi oksik, e nevifiko naföm äflekon föfastevi okik äl mel.

Tävans ästanons lä pödastev ve boidastutöm ed älefänons² lediti lü flens e röletans oksiks su käv.

Propäls äkodons vataviris in vat, e naföm magädabik äslifon nevifiko se pof bei spatajetet e maletamatüm lü flumedaseflumöp e fyord ed us plödio lü mel lardik.

DIL TELID. SPIKOT.

- SÖL: Ekö! us naf lü Suomiyän seaton. Nu zesüdos ad labön nilo dientifädis.
 LÄD: Lio päkemipolan odunom-li ko päkem obsik? (u: Lio bejäfom-li päkemi obsik?)
 PÄKEMIPOLAN: Tröki gretik odopladob in päköp, e pos atos ols, e söls e läds! okolkömols obi löpo su däk ko dins retik olsik.
 SÖL: Danö! binos gudik. Täno kanobs boidön obis sunädo.
 LÄD: Oseidobs-li obis löpo sui däk, u vilol-li nexänön lü sämun?
 SÖL: Kredob, das blibob is su däk. No viloböv nelabön bosu selogama jönik love zif, e patiko no nünafama ün florüpassoar so litik at. Logob in kaled, das labobs munasvieti ün büzeneit.
 LÄD: Ekö! us ya päkemipolan kömom ko dins obsik. Pladolös vali is kobiko sui bam näi obs! Danö!
 SÖL: Kredob, das vienos vemo koldülisko. Spelobsös, das no olabobs tepi aneito!
 LÄD: Atos obinonöv vo neplitik — vedob so fasiliko melamalädik.
 SÖL: Oküpobs vo osi, ven kömöbs plödio sui mel; kledi bosik oplakobs sio, ab okanol-li sufidön oni? (ud: okanol fūmo sufidön oni, vo-li?)
 LÄD: Nö! no kanob osi — binob misaunik, sosus naf primon ad kledön; ebo nu primos ad vienön.
 SÖL: Tävol-li suvo ün tim at?
 LÄD: O nö! no tävob so suvo, äsä sötoböv dunön. No kanob neletön, das ludredob tefü mel bosilo. Sufidob oni so fikuliko.
 SÖL: Ab kikodo no flitol-li täno pla nafam?
 LÄD: Kredob, das odunob atosi pö naed sököl. Atos no kanonöv binön badikum, ka hul ze vemik — e zuo laigoloy³ täno mödo vifikumo!
 SÖL: Jinos, das Suomiyänans Svedänapüki spiköls mödiks dabinons in boid; mödikünans binons Svedänans; liloy atosi dub pükasotül patik in pron onsik; i Suomiyänans voik dabinons.

¹ no → bo (u: vo) — (el “no” in jenet at no jinon labön siämi klülik)

² ävinegons ledito flenis e röletanis ... (Lefänoy häti, papüri, pokasärvätüli, e r.)

³ laigoloy → tävov (laigolön = no ropön goli.)

LÄD: Sevol-li, lio toläd binon in Suomiyän?
 SÖL: Kösömiko binon neföro tupik. If memob gudiko, at jenon in (u: su) boid, büä kömöbs ini 'Helsinki'.

19. IN CANISELIDÖP.

DIL BALID. BEPENAM.

Adelo ün büzedel äbinob in el 'Nordiska Kompaniet' (= Kompenät Skandinänik). Äbinos vo nitedik.

Büo (Büükumo) neai ebinob in caniselidöp so gretik.

Äzuspatab dü büzedel lölik de diläd bal lü diläd vötik.

Selidöpans äbinons flenöfiks e dünüäliks lölo, e kanob te stunidön sufädi, ko kel ädunetons dünetaäbis.

Kiosuvo äjenos-li, das dünetaäb ämogolon, nendas iremon yegi pülikün, posä ikoedon töbidön selidöpäni pro jonetükam lemödota canas distöfik (u: difik) sui dünetaätab?

Jenöfo tumats dünanas manik ä vomikas e teldegats dilädas difik ädabinons.

Ägolob de diläd bal lü diläd votik — de "reinajelöms e spatastafs" lü "glufs" — de "küirasakeds" lü "leds" — de "jukem" lü "viktuals" e „kvisinayegs”.

E me lift ävegob löpio e donio vü teads.

Ven ägolom da bösinadiläd, äkolkömob süpo e no pespetölo jifleni gudik vönädik.

No ilogob ofi dü yels mödik. Ilödof in foginän ed igekömofo pas bü brefüp ad visitön eki.

Äspikotobs dö val bevü sül e tal, e so ägolobs kobo sui nufatärat ed ädrinobs kobo tiedi.

Äkonof obe, das ämatof, e das nu äbinof domo ad pladön hipuli bäldikün okik ini jul Svedänik.

Äyufob ofi ad remön numi yegas pro blimot hipula: stogs, pokasärvätüls, kravats, e s. (= e somiks).

No kanob sagön, viofredik äbinob ad ekolkömön ofi! Ai äbinobs jiflens so gudiks, büä äfealotädof lü foginän.

Cedob, das no elogob ofi dü — kalkulobös! — dü yels nemu degluls!

DIL TELID. SPIKOT.

LÄD: Pardö! Lio mutob-li kömön lü glufadiläd?

SELIDÖPAN: Us nedetio. Beigololös lainadilädi, e flekolös oli bei at nedetio! Täno glufadiläd binon mu nilik.

***

LÄD: Binos-li is, das kanoy remön glufis?

SELIDÖPAN: Si! glufs kisotik padesirons-li? Glimaküirik, u renaküirik-li?

LÄD: Dalob-li logön sotis bofik?

SELIDÖPAN: Mafoti kinik labol-li?

LÄD: Labob nümi: mäl e laf, ma sev obik, ab demü sef kanobs ba mafotön nami.

SELIDÖPAN: Cedob (Kredob), das nüm: mäl binon kuratiko gudik pro glufs glimaküirik — ab pro renaküirik nüm: mäl e laf obinon nog gudik.

LÄD: Lio kaliet onas binon-li?

SELIDÖPAN: Kanob pato komandön onis; binons fūmo magifiks e völadons pro suäm oksik.

LÄD: Liomödoti frädons-li?

SELIDÖPAN: Klons: teltum (200).

LÄD: Gudö! täno sumob onis. Kiöpo jukadiläd binon-li?

SELIDÖPAN: Sökolös obi! täno ojonob oni ole: us, kuratiko visü „VIETASTOFÄDADILÄD”.

LÄD: Danö! (Dani vemik!)

***

SELIDÖPAN: Soti kinik jukas desirol-li: laigaküirikis u jukis binü 'peau de Suede'-li?

LÄD: Laigaküirikis labü hilots geilik e küired balik bal.

- SELIDÖPAN: Ekö! is labob päri, kel lönedon fūmo tefū gretot.
 LÄD: Kanob-li (Dalob-li) mafidön onis?
 SELIDÖPAN: Lio stadons-li?
 LÄD: Si! jinons binön gudiks. Topü teans stadons kuratiko, ab topü gared binons bosilo nabiks.
 SELIDÖPAN: Cedob (Kredob), das otenädons¹ boso, ven ulenükoy onis.
 LÄD: Cedol-li osi? o lädül! Si! täno sumob onis. Liomödotiki nu frädons-li?
 SELIDÖPAN: Klonis: mältum kil (603).
 LÄD: Begob ole ad sedön onis lü läd: 'Lindblad', lotidöp: 'Continental'.

20. IN ZIGARISELIDÖP.

DIL BALID. BEPENAM.

Bü dels anik äspikobs fädiko dö selidöps e seidetöps. Ab no ämögös ad baicedön ko ods tefū atos: son obik änitädalom mödadilo in spotadins; daut obik äbinof lanälik dö bukiselidöps, e jimatan obik älöfilof ad logön vogädacani- e bijutüliselidöpis.

Ob it mutob koefön, das ai elabob klienüli pro zigariselidöps. No smökob so pato vemo, ab zigar gudik semikna vo binon neod pro ob, ne kanob noön atosi!

Demü kod at, binos vemö lübätik ad logön, beigolölo, lü mäks zigarasotas, kels peseidetons in seidetöps zigariselidöpa, u nino su dunetatab.

If löfoy zigaris, kanoy getön somikis tä suäm alseimik, keli viloy pelön, nämöfikis u fiböfikis, fabrikotis lönik ela 'Monopol' u mäkis penüveigöl in selidöps gretikum u smalikums.

If buükoyöv zigarülis, kanoy getön mäkis Suomiyänik, Türkänik u Lägüptänikis, sota alseimik, keli viloyöv, ed if smökoy pipi, kanoy välön se degtelats sotas süperik pipatabaka.

Yegs mödik votik in zigariselidöp binons: zigara- e zigarülapipils, zigariärs e zigarüliärs, zigarikötöms, zigarifilidöms, tabakasakils binü gum u küir e klüliko lümäts. Lümäts Svedänik ga binons sevädiks in vol lölik.

Tabakitedans mödik i seloms gasedis e papüracanis. Lä oms kanoy remöm delagasedis e vigagasedis, magodakadis, penedapapüri e kövis.

Fabrikam e nüveig tabakacanas pevedükons lono tatamonopol, ed at paguvon fa kompenät.

Suäm fabrikotas distöfik binon ot in län lölik. Reto tabakated binon libik.

DIL TELID. SPIKOT.

SELIDÖPAN: Kisi vipol-li? (Kisi dalob-li lofön ole?)

SÖL: Viloböv labön zigaris sota fiböfik lul.

SELIDÖPAN: Täno odälob obe libi ad jonön ole mäkis difik anik. Is egetob ebo zigari mu nuliki Deutäniki; logoton vemo gudiko, e cedob, das kanob komandön oni ole. At isik binon zigar pato gudik pro suäm oka; binon vogik, sio pöpedik. Igo laidaremans, kelis kanoy kotenükön vemo fikuliko, binons vemo koteniks!

SÖL: Täno kanob steifülön oni.

SELIDÖPAN: No kanol-li sumön bokili onas?

SÖL: Nö! danö! balats lul saidons pro adel. Fovo (Plao) viloböv labön zigarülis anik, Türkänikis nen mudot, begö!

SELIDÖPAN: Is zigarül vemo gudik binon a klonazims teldeg. Sevob fümiko, das ol, o söll! olöfol oni. Labobs onis in päkils balatas 25 u 50.

SÖL: Givolös obe bokili (päkili) balatas luldeg!

SELIDÖPAN: Danö! Vipol-li nog bosu?

SÖL: Si! viloböv labön päkili pipatabaka no tu nämöfika.

SELIDÖPAN: Sots bofik at binons sio gudiküns, kels binons sivoviks pö maket. Suäm binon ot.

SÖL: Si! täno kanob sumön päkili sotas bofik. Liomödotik nu fräd vala binon-li kobiko?

¹ tenädön → tenikön (värb: tenädön < binon loveädik).

SELIDÖPAN: Kalkulobsös! Zigars 5 a klonazims 95 binons 4,75 (klons fol zims veldeglul); zigarüls kl. Sv. 20 (klons teldeg)¹; tabak kl. Sv. 30,80 (klons kildeg zims jöldeg); kobo: kl. Sv. 55,55 (klons luldeglul zims luldeglul).

SÖL: Kanol-li gegivön obe de tumklonazöt?

SELIDÖPAN: Begö! ekö! 44,45 (klons foldegfol zims foldeglul).

SÖL: Danö! (Dani mödik! u: Dani vemik!) Zedeli gudik!

SELIDÖPAN: Zedeli gudik!

21. IN HEREMASÄLUN.

DIL BALID. BEPENAM.

Nutimo heran evedon pösod veütik in sogäd.

Men nonik, man u vom, yunik u bäldik, kanon kosädön in sogäd nen on.

Söl sötom leadön jimön nomiko heremi okik, e lajimön balibi, büo pestipölo, das labom balibi u mustagi.

Utan, kel no jeifom oki it, mutom leadön jeifön oki fa jeifan.

E bi läds i egetofs heris brefik, mutofs kälön onis vemo kälöfiko.

Hiheran u jiheran jimön heremi, sodas lönedon pö fom logoda u kapa, lavon oni, sägükon oni e vefafomon oni.

Vilob plänön, vio logotos nino in sälun herana:

Heremamastan kanom jenöfiko no plönön dö def dundetābas. Om e yufans (dünans) omik mutoms dundetön bundano dü del lölik. Om it jäfom ebo me jimam herema söla; dakipom jimi in nam bal e köbi in nam votik.

Hidünan mu nilü om jeifom dundetābi votik. Ekö! söl, ko hät e plögun len ok; blümom anu, e balan dünanas bedekfom bäki omik.

Su söf söls ömik seadoms e stebedoms turni oksik. Vüo reidoms delagasedis u gasedis cogedik, kels ai paseitons in jeiföp.

Ob jeifob ai obi it me jeiföm. Blod obik gebom nog jeifaneifi komunik. Söls mödikün jeifoms okis aldeliko. Ab if binobs natālo bosilo trögiks, kotenobs ad dunön osi ai ün del telid.

Ecedob ai, das söl sötom jeifön oki it. Pato no binos plitik ad leadön nüröbön sobaskömi fa votan ini skin cūgas e cūna oka. E pö atos, no nog nedos demön dinādi, das binos mödo kovenikum ad jeifön oki it domo, kas nespälön timi dub rön lü jeiföp.

DIL TELID. SPIKOT.

HERAN: Kim sölas labom-li balidi turni?

SÖL: Ob binob utan!

HERAN: Seidolös oli, o söl! begö! Mutob-li jeifön u jimön?

SÖL: Bofikis, danö!

HERAN: Balido bo jimami-li herema? Gebobs parati pro nük e pro flans kapa. Kanob logön, is zānodo su kran olik, das herem primom ad vedön ze mänsidik. Binosöv vo pidabik, if is hers mofalonsöv.

SÖL: Si! suemob, das ovedob suno jofik.

HERAN: Labobs is heremavati süperik, kel vobedom vemo ta kapaskvamem e herasefal. Bo binosöv-li gudik ad steifülön oni?

SÖL: Danö! ya steifülob lemödöti heramedas somik, ab eblebons löliko nen vobed.

HERAN: Si! no sötöy pidön poso. Dalobs-li tölatön heremi olik me pin anik? Herem binon vemo sägik.

SÖL: Si! danö! bosil ona bo no dämon.

HERAN: Heremiteil binon-li gudik so, u muton-li binön boso fagikummo nedetio — so?

SÖL: Danö! so binon gudik.

***

JIHERAN: Deli gudik, o lādül!

¹ Selidöpan ecütom söli, bi zigarüls 50 a klonazims 20 frädons te klonis deg pla teldegis.

- LÄDÜL: Deli gudik! Etelefonob ed erajanob tü düp bal.
 JIHERAN: Lio nem olik binon-li? (Lio panemol-li?)
 LÄDÜL: Lädül: 'Svensson'.
 JIHERAN: Si! atos binon go verätik. Seidolös oli, begö!
 LÄDÜL: Viloböv¹, das herem obik palavon e pavefafomon. Herem obik no neodon ad pajimon, no-li?²
 JIHERAN: O nö! atos kanon bo stebedön, kludo vefafomam komunik me zöp-li?
 LÄDÜL: Si! danö! Mutoy ga töbidön mödiko ko herem at. Kio nebönob utanes, kels labons herakrugülis natik!
 JIHERAN: Mutob-li lavön heremi büo e rübön kapaskini pos lav?
 LÄDÜL: Si! danö! demü atos binob danöfik. Atos gevön ai seni so flifädiki.

22. SANAN E PÖTEKAN.

DIL BALID. BEPENAM.

Malädikam pö täv duton lü dins mu neplitiks, kelis kanoy plakön (u: Bevü dins neplitikün, kelis kanoy plakön, binon malädikam pö täv).

If binoy fefiko malädik, no sötoy zögön ad golön lü sanan u koedön kömön omi.

Sanan plakugik küpom suno, kö maläd binon. Suvo ya logom dub logod, kisi malädan sufon.

Täno (u: Pos atos) vestigom pebi, begom ad jonön linegi, dalilom blöti, e vestigom koapi lölik ad fümükön, va jäfidäms ninik: luegs, lad, foad, roins e ret jäfidons, äsä sötons dunön.

Bü timil ädagetob dolis levemik in flan detik.

Äludredob, das atos äkanonöv³ binön kekunaflamat. Ävegob sunädo me malädanivabed⁴ lü malädanöp ed äleadob sumodön fotografoti di 'Röntgen'.

No ävilob sufükön obi kötete nezesüdik. Atna älabob jenöfiko läbi; kekun älabon nosi badik.

Pos atos jimatan obik ämalädikof. Äseatof in bed dü vigs mäl, ed ämutobs labön jikälani ad kälön ofi.

Dü tim et äbinob tio laidalotan in pötek. Pro kib pöteka, mutoy labön zepi in Svedän.

Te pösods ad pötekans pedugälöls dalons tedön me sanameds. If egetoy rezäpi de sanan, binoy ati lü pötekan, ed atan mökom täno medini. Klülos, das kanoy i remön lemödoti pötekanacanas nen rezöp: puin e piluls, nugvets, mäplats, e r. (= e ret).

In süt obsik drogöp dabinon; topon tö fagot mö steps anik de dom obsik.

Us remob gretadilo klünadinis obik: sobi, banasali e heremavati, köbis e kefis. Ven neodob flabülamamateris, aniki vodi, flabülamagaodi e somikis, golob i usio.

Igo fotografamaters in sots difik⁵ dabinons, e kanob degivön negataplatis e filmotis obikis, ad büedön sävilupön e litodön onis.

DIL TELID. SPIKOT.

SÖL ERIKSSON⁶: Kanob-li kolkömön sanani? (u: söli: dokan?)

DÜNÖTAN: Ün attimil no kanol. Ebo emogolom ad visitön malädanis, ed ogekömom pas tüi spikotamadüp, tü düp: degbal. Begob ole ad nügolön vüo ini stebedacem. Bo no odulos plu so vemo lunüpo.

***

SÖL ERIKSSON: Deli gudik, o dokan: 'Allander'!

SÖL DOKAN: Ekö! letedan: 'Eriksson'! Lio stadol-li? labol-li bosu badik?

¹ Viloböv → Vilob (el -öv flagon stipi; no pagebon ad malön vipi plütik).

² no-li → vo-li

³ äkanonöv → äkanon-la (el -öv pagebon pö stips, no mögs).

⁴ malädanivabed → ön jenet at: malädanavab; malädanivabed binon vab smalik medü nams pamüfö!; vabed = 'Handwagen', 'handcart'; leigodoyös: cilivabed, vabedön (lov.) = 'in einem Handwagen fahren'.

⁵ in sots difik → ömsotik.

⁶ söl Eriksson, söl dokan, söl pötekan → söl: Eriksson, söl: dokan, söl: pötekan.

- SÖL ERIKSSON: Si! ya dü tim ze lunik no senälob gudiko. Dü neits slipob badiko, ed eperob löliko pötiti. Galikob suvo ko kapadol ed ün dels semik efifob boso. No kanob noön, das binob boso netakedik tefü saun obik.
- SÖL DOKAN: Ba ekoldätikol-li? o söl: letedan?
- SÖL ERIKSSON: Nö! leno! Kögi nonik, ed igo no snöfi mu püliki esufob dü nifüp lölik.
- SÖL DOKAN: Benö! Logobsös! Ekö! at binon vo kod. Lineg binon löliko vietik. Oxamädob blodapedoti. Si! Klülädos, das at binon nomik. Binos klüliko stomäg, kel no binon gudik. Ab nos netakedüköl dabinon. Obüdülob ole bo bosì, kel oleodükon dönu diceti. E zuo omutol, o söl: letedan! demön diäti dü tim anik. Täno dalobs sio spetön, das val obinon dönu leodik. Kanol binön löliko takedik, o söl: letedan!
- SÖL ERIKSSON: Binob mu danöfik demü töbid valik ola, o söl dokan! Viloböv¹ klirön leigüpo. Kisi debob-li ole?
- SÖL DOKAN: Danö! klonis luldeg.
- SÖL ERIKSSON: Mu danö! Gödi gudik, o söl dokan!
- ***
- SÖL ERIKSSON: Is labob rezäpi de dokan: 'Allander'.
- DÜNÖTAN: Seidolös oli! No dulon lunüpi kumo, ka mö minuts deg.
- PÖTEKAN: Ekö! begö! Us flad binon. Tofs teldeg in väret lafik vata kilna a del bü fidäd.
- SÖL ERIKSSON: Danö! o söl pötekan!

23. DOMÜ SKRÄDAN. DIL BALID. BEPENAM.

Bü dels anik äluxamob kuratiko klotikipedöpi obik.
Äklülos lü ob, das no kanoböv² vitön ad remön mödoti ze gretiki klotas nulik pro nifüp.
Klots ömik ivedons so nenulädiks, das no plu kanoböv binön saidiko klotugik³ me ons.
Pimütob go balugiko ad golön lü skrädan obik.
Keli neodob bü val, ut binon lugunaklotem komunik pro geb aldelik.
Jakäti gebob so seledo, ab i klotemi somik no kanob nelabön.
Mutob büedön meköm pro ob guni e jiläti binü stof natöfik, e lä ats bliti stripik.
Klotis pro pöts zälik, zäls e zälüls labob läbiko, sevabo: reväraguni e trelülaguni. Trelülajilät vietik binon klot balik, keli nelabob.
Skrädan igetom ebo stoki stofas nulik pro säsun. Binon patiko liegöfik.
Äjonom obe lemöditi stofas difik in köls valasotik: jeviot, köbamayän ed el 'tweed' Linglänik.
Bi el "braun" binon attimo vogädaköl, ävälöb fino klotemi köbamayänik braunik, gudik.
Lajiman ämafotom obi in mafidacem ed äpenetom vipis valik oba.
Spelob, das klotem at oplöpon gudikumo ka ut, keli äbonedob ün äyel (ud: ün yel pasetik). Et no iplöpon pö lajimam; gun no äbinon gudik topü jots.
Reto kanob komandön levemo skrädani obik. Binom lajiman plobik e voban skilik in voböp.
Om it töbidom plödakösömiko ad kotenükön laidaremanis okik ed ad fölön vipis onas.
Nifüpaplögun gudon büfo, ab mutob labön häti nulik. I pemütob ad remön reinaguni nulik; ab somiki remob nejeriküno as konfäkot in konfäkotiselidöp. Täno vitob i töbi valik pö mafid!

DIL TELID. SPIKOT.

SÖL: Viloböv⁴ bonedön klotemi florüpi. Stofs jönik e gudiks dabinons-li?)

¹ Viloböv → Vilob (el -öv flagon stipi; no pagebon ad malön vipi plütik).

² no kanoböv vitön → no ökanob vitön

³ das no plu kanoböv binön saidiko klotugik me ons → das no plu binons saidiko klotugiks pro ob. (Klots, no pösods kanons binön klotugiks.)

⁴ Viloböv → Vilob.

- SKRÄDAN: Dalob-li begön oli ad kômön isio? Is samo labobs jevioti leitik ä sofiki in ged ko strips feinik blövik e klilaredaviolätiks. Magets somik binons nu mu nulädiks.
- SÖL: Obo buükob stofi köbamayänik. At binon gudikum, pato ven binoy lunedìk.
- SKRÄDAN: Gudö! Is labobs bosi pato cädiki ad lofön. Gun muton pamekön bosilo brefikumo ün ayel e läs nabiko.
- SÖL: Binon klotugikum e gevon logoti yunöfikum. Benö! välobsös täno klotemi binü stof at!
- SKRÄDAN: Desirol-li bliti bal u blitis tel?
- SÖL: Danö! desirob telis.
- SKRÄDAN: Sufädolös dü timül! Lajiman okömom sunädo ed omafotom oli.
- SÖL: Mutob i labön plöguni e spotaklotemi ko blit brefik.
- SKRÄDAN: Spotaklotemas labobs väliidi gretik, as konfäkots, in diläd konfäkotas. Ad büedön mekön oni ma mafot kanob töbo komandön ole. Atos frädonöv tu jeriko. Pro plögun kanob komandön pato stofi at. Binon nevorovik e mu sufidik ta solam e rein.
- SÖL: Liomödotiki atos ofrädon-li?
- SKRÄDAN: Klonis milzültum jöldegmäl.
- SÖL: Ovätälob dini. Kitimo kanob-li kômön ad mafidön?
- SKRÄDAN: Ün poszedel udela, if atos pöton. Finü vig val kanon blümön.
- SÖL: Obo, spid somik no zesüdon. Gebolös buikumo timi saidik, sodas val obinon neblamabik!
- SKRÄDAN: Dö atos (u: Tefü atos) ol, o söl! kanol fümön löliko. Ovobobs ad koten fulik (u: lölik) ola!

24. JISKRÄDAN E JIVOGÄDAN.

DIL BALID. BEPENAM.

Fluküp ekömon ün ayel no pespetölo göliko.

Esüpädon vo obi!

Nog no elabob timi ad betikön klotastoki obik pro nifüp. Ab sosus ikanob logön vogädagasedi lätik, ämutob konstatön ad jek obik (u: jeko), das nifüpaklots obik tio valiks ivedons nenulädiks.

So ämutob dunön no votiki äsä nulädükön mögiküno klotis vönädik obik u leadön mekön nulikis.

Jinägan obik eplöpof ze gudiko ad votanägön juüpi plifädik ad juüp smudik.

Yäki, kel äduton lü on, äkanobs ze fasiliko votükön ma vogäd; äzesüdos te ad vüpladön nüseidotis smalik anik ko led vietik.

Spataklotem obik binü stof marenablövik, keli löfob so vemo, äbinon, pos votükams neveütik anik, gudik, ab mäned äneodon furoti nulik.

Demü kod at, ämutob te remön baolaklotemi e soaraklotemi.

Ats äbinons fe saidiks (u: Ats fe äsaidons) pro ob.

Bonedam klotema nulik binon desinod voik, kel flagon e vätäli, e güti, e fümäli.

Ven fino sevoy me vogädamagods boso, samedi kinik vipoy (u: viloy labön), täno retos ad välön bevü stofasots e kölasots susnumiks bali utas, kelis selidöps kanons lofön.

Äsludob fino ad remön klotemi binü brokat. Cedü ob, at binon nemu lejönik.

Primo mäned too no äpliton obi so vemo, ab sosus kolet binü renarapläd gedik pinägon sui veluv dofablövik, äbinon stedälo keinik.

Äbinos fümo soaraklotem jerik, kela remi edälob obe ün ayel, ab binon ga i vemo gütöfik.

In vogädavoböp mu nilik eremob hätili gütöfik (feinik), kel klotugon obi süperiko, e kel lönedon süperiko lä mänedaklotem obik.

DIL TELID. SPIKOT.

JISKRÄDAN: Deli gudik! o lädül!

- LÄD: Viloböv¹ remön poszedelaklotemi, no tu jeriki.
 JISKRÄDAN: Desirol-li köli patik seimik?
 LÄD: U bäjuniki u brauniki, no tu dofiki.
 JISKRÄDAN: E stofi kisotik-li? Eli 'crêpe de Chine'-li (= Tsyinänaveoti-li?), ud eli 'georgette'-li? (= jorjāti-li?), ud eli 'marocain'-li (= marokeni-li?)².
 LÄD: Atos sekidon de dinäds.
 JISKRÄDAN: Täno kredob, das labob is bosu, keli kanol mafidön. Binon stof vemo süperik, e samed binon mu nulädik. Kredob, das mafot obinon verätiko gudik. Juüpi at ba kanobs vidükön bosilo; atos binon vemo fasiliko dunovik.
 LÄD: Atos flagon-li timi lunik?
 JISKRÄDAN: Lenö! atos pudunon ünü timil. Ünü düp bal kanon blümön. Reto labob is klotis vemo jönikis anikis (ud: Ekö! is klots anik vemo jöniks dabinons), kelis okanobsöv selön tä suäm vemo peläsüköl, bi säsun ofinon suno.
 LÄD: Si! at ga binon lejönik. Ed at i binon zao gütöfik. Ba dalob-li mafidön onis? Täno kanoy logön fasilikumo, lio klotugon.
 JISKRÄDAN: Begob ole ad nügolön us ini mafidacem! (u: Nügolölös us ini mafidacem, begö!)
 LÄD: Buükob kloti at. Köl binon so jönik e neküpidik, e stof jinon binön binü kaliet gudik. Binon vo nidik. E kis suäm ona binon-li?
 JISKRÄDAN: Suäm ata ebinon klons lulmil teldeglul, ab nu kanobs selön oni tä klons lulmildeg. Klotugon gudiko, no-li?³
 LÄD: Topü jots ba binon bosilo tu vidik, e boso tu veitik topü zekoap.
 JISKRÄDAN: Okoedob ramenön sunädo jilajimani, dat kanofös votükön osi.
 LÄD: Lio suno kanob-li getön oni?
 JISKRÄDAN: Osoaro, if spid zesüdon, voto udelo.
 LÄD: Danö! binos gudik.
 JISKRÄDAN: Kiöpio mutobs-li sedön oni?
 LÄD: Lü läd: 'Valborg Lundström' — lü süt di 'Engelbrekt' (nüm:) 53, tead lulid.

29. TEATÖP.

DIL BALID. BEPENAM.

I pro fuginäna zif: 'Stockholm' kanon lofön blesiris e valasotikis säjäfälükamis. Utan, kel löfon musigi, golon lü lop u lü konsärtöp. Lop — u "Teat regik", äsä nem calöfik tonon — fägon ad kotenükön flagis gretikün.

Tuvoy us zuo musigalefis balidkladik: eli 'Hovkapellet' (= kuramusigalef) sonemik, dilekanis benodistik musigalefas, hikanitalis e jikanitalis famikis, klotemis e teatadekoratis magifikis, lüloganeffi küpälik in soaraklotem.

Duinabotem binon valemo ot, äsä in lopöps e teatöps in vol lölik.

Seadöpis gudikün in teatöp tuvoy in partär, u su bakun balid. Täno sökon bakun telid e fino bakun kilid ü galer. Deto e nedeto mu nilü teat lojads binons.

Ven körten patovon, teat ko kulits okik maifikon pro lülogans in lecem.

Hidramatans e jidramatans nügolons e ledunons roulis oksik. Plösen eprimon, e büä sevoy osi, nitedäl pafanon löliko dub plösen, kel progedon, jüs körten dönu falon pos süf lätik.

Plösens primons tü düp: jöl u vel e laf e finons tüi düp: degbal. Remoy bilietis pö nügolabilietabür; kanoy bonedön onis büo me telefon.

Plöklotis (ü: plögunis e mänedis) degivoy kipedio in klotikipedöp, kö kanoy i remön programi e loatön lopaskopis. Degivoy bilieti okik yanane.

¹ Viloböv → Vilob.

² maroken → Marokänaveot. (El "maroken" verätiko malon soti feinik kaparaküira.)

³ no-li? → vo-li?

Rövüds e variets labons lüloganeſi fiedik okas e vedükons gretadilo lecemis lefulikis. Bioskops binons mödikis e binons tio ai fuliks, pato ven kanoy logön su skrin vietik balani filmastelanas famik.

Teatasäsun dulon valemo de fin gustula jü prim yunula.

DIL TELID. SPIKOT.

- SVEN: Benö! o 'Arvid'! Kiöpio ogolobs-li nu asoaro?
 ARVID: Sagolös it, lü kis klienol!
 SVEN: In lopöp balidbitid dabinon ün adel (ü: adelo). In el 'Dramaten' (ü: el 'Dramatiska Teatern') plösenoy eli 'Mäster Olov' fa 'Strindberg' ed in el 'Oxarteatern' fredadramati lautana Lamerikänik. Sagolös te stedälo, kisi vilol!
 ARVID: Lönülob löliko ma ol.
 SVEN: Täno viloböv mobön ad logön lopüli. Buükob mödiküno ad lilön bosili musiga fredik adelo.
 ARVID: Baiodob löliko tefü atos.
 SVEN: Täno mutobs golön sunädo ad remön bilietis. He! o joför! Lü 'Vasateatern!' (Lü teatöp di 'Vasa'!)

***

- SVEN: Seadöps anik retons-li su bakun balid, in ked balid u telid?
 BÜRAN: Nö! ats pedaselons löliko.
 SVEN: Kio neplitik! Benö! ab in partär kanoy-li getön sio onis?
 BÜRAN: Si! labob in partär, in ked degbalid, tio in zänodo (ü: tio in zänod).
 SVEN: Danö! ats binons gudiks. Kanob-li labön bilietis tel? Kisi frädons-li?
 BÜRAN: Klonis 20,50 (teldeg e laf) a balat keninükamü blesiratrip. Valiko klonis: luldeg.

***

- SVEN: Is nedeto partär binon. Nu kanobs degivön klotis obsik in klotikipedöp is. Begö! Liomödotik binos-li?
 YUFAN: Klons lul a pösod. Ekö! getazöt olik! Desirol-li programi?
 SVEN: Si! danö!
 YUFAN: Begö! (Ekö!) kobo klons degtel.

***

- SVEN: Benö! o 'Arvid'! Lio cödol-li?
 ARVID: Si! äbinos süperik. Esmilob seledo so gudiko äsä asoaro.
 SVEN: Ed ob. Äbinos plösen plödakösömiko yofik. E kio gudiko emaguloy! Val äbinon vemo gudik de prim jü fin!

30. RADION.

DIL BALID. BEPENAM.

Radion, telefon nendratik, ba binon datuvot magifikün e veütikün ün tumyel lätik. (u: tumyela lätik).

Fagots no plu dabinons. Kanoy lilön spikami menas se dils valik vola. (u: kanoy lielön spikön menis se dils valik vola).

Seadoy koveniko domo in cem okik e daliloy musigi, spikädis e nulodis se broadöps, kels topons su fagot mö tumats liölas.

Leigoäsä radionidalilans mödikün, äprimob me kristadaparat smalik. Ab at älabon mögovi brefik ed äkanobs lilön me at te broadöpi nilikün. Reto no äbinos plitik ad laiseadön ko kapakosädöm len lils.

Ün fluküp äremobs lulpiraparati ko toninämükian. Plödalanteni büikum su nuf eplaädobs dub fremalanten. Sek binon balugiko levemik.

Broadöpi topik kanob sekurbön mu fasilo; nen fikul anik kanob lilön broadöpis Yuropik mödikün. Tups enepluikons vemo ün tim lätik.

No labob noli mödik dila kaenik dina. Flen obik: ‘Björk’, as jäfūdisevan, sagon spikādis nolik pro ob tefū (u: dö) vefalunots, kumulators e kurbs, densitükians, nidutians e spūls votik, ab val at binon pro ob äsä latin.

Suemob te so mödiki, äsä zesūdos ad tōlatōn gnobis difik e ad proādōn parati ad broadöp, keli desirob.

Dalilob tio aldeliko. Bevū votikos gebob radionaparati obik ad mödükumōn noli obik fuginānapūkas. Nedob te proādōn parati ad ‘Berlin’ ad kanōn lilōn Deutānapūki, ad ‘Paris’ ad kanōn lilōn Fransānapūki, ad ‘Daventry’ ad kanōn lilōn Linglānapūki, e reti.

Binos skilūkam süperikūn, keli kanoy fomālōn, ad lilōn (u: ad lielōn spikōn) spikādanis benodistik in lomānapūk omsik in lomān omas.

DIL TELID. SPIKOT.

- BJÖRK: Lio radionaparat olik stodon-li?
 GUSTAV: Ze gudiko, do ün tim lätik eplakob fikuli anik ad lilōn broadöpis fagik soalatopik.
 BJÖRK: Cedob, das atos sekidon de stom. Ba mögos i, das kumulator evedon tu fibik.
 GUSTAV: Ye labob oni dü muls fol.
 BJÖRK: Ad broadöp kinik oproādobs-li nu?
 GUSTAV: Cedob, das okanobs lilōn eli ‘Daventry’.
 BJÖRK: Kösömol-li ad dalilōn broadotis Linglānik?
 GUSTAV: Si! lunomiko. Ab labob te kilpiraparati, kel zuo no binon de pated lätik, klu suvo no plöpob ad lilōn Linglāni.
 BJÖRK: Sö! nu mutobs dalilōn. At binon el ‘Daventry’.
 GUSTAV: Benö! kisi sagon-li?
 BJÖRK: Si! binos fin nulodas dela e täno konsärt se ‘London’ osōkon. Atos binon ga plitik!
 GUSTAV: Si! if okanobsöv-la te lilōn mu gudiko! Is ün hitüp tio ai tups stomik dabinsons, kelis no kanoy moükōn. Stebedolös! Nu primos.
 GUSTAV: Dalilolös, lio musigalef baitonūkon stumis okik e lio lüdalilānef müron! Nu stilos — ed ekö! nu plod tonon, ven dilekan musigalefa löädōm e biegom.
 BJÖRK: Kisi opläyons-li? Labol-li programi is?
 GUSTAV: Si! luxamolös oni in delagased, kel binon us su tab!
 BJÖRK: Radionanulods finons mödadilo bü noteds. Binos primüm ad el ‘Tristan’ fa ‘Wagner’.
 GUSTAV: Si! nu kanob lilōn oni. No binon-li mu kleilik?
 BJÖRK: Fomälolös, das kanoy seadōn is so e dalilōn konsärti, kel papläyon votaflanü Nolüdamel! E parat binon so balugik, das cil kanon tōlatōn oni.
 GUSTAV: Si! binos plu ka magifik. Kin äkredonöv-li, sagobsös! bü yels teldeglul, das atos ömōgon?

[E ba no odulos so lunūpo, e televid uvedon jenöf plakik, sodas kanobs logōn spikādani, keli dalilobs. Datuvots lifonsös!]

REGISTAR

I. Lautans

Lautans vödemas rigädik e tradutodas Volapükikas (sis yel: 1932)

Basilescu Stefan.....	179
Bishop Brian Reynold	348, 354, 355, 363, 366, 385, 402
De Jong Arie	25, 92, 98, 102, 188, 204, 206, 294, 295, 300, 369, 375, 394, 397, 402, 404, 405, 405, 406, 465, 465, 491, 491, 509, 520, 522, 523, 527
Krüger Filippus Johann	173, 196, 200, 244, 372, 375, 378, 378, 381, 389, 389, 403, 403, 493, 544, 563
Oelicht G. L.	184, 188, 190, 196, 197, 198, 198, 198
Reynders Johannes George Marie, Sr.....	25, 26, 30, 37, 53, 69, 87, 107, 129, 154, 178, 199, 282, 285, 285, 369
Schmidt Johann	47, 54, 67, 139, 157, 237, 295, 295, 299, 302, 391, 397, 409, 409, 413, 417, 417, 417, 420, 423, 426, 446, 446, 466, 493, 493, 496, 499, 503, 506, 525, 525, 525, 525, 525, 526, 529
Sleumer Albert.....	43, 48, 51, 55, 59, 64, 72, 83, 132, 137, 142, 144, 153, 154, 154, 154, 156, 162, 169, 240, 240, 251, 251, 251, 251, 252, 265, 300
Sprenger Jakob	262, 263, 265, 271, 271, 272
Uittenbogaard Pieter Henri Johannes	372, 418
Willebrand Maria.....	67

Lautans sümik vönik

Berckefeldt, Christa Von	92
Bulteman Anna	92
Busse Franziska	92
Häpke Auguste	92
Hogrefe Marie.....	92
Kliemann Fritz.....	92
Lavorscher	92
Rinacil.....	85
Wendte Paul.....	92

Lautans vödemas ini Volapük petradutölas

Abu Bekr	231
Aisopos	525, 525
Andersen H. C.	378, 389, 439
Aristotelès.....	435
Arlen Michael.....	386
Augustinus.....	383
Ayres Ruby M.	100
B., J. v. d.....	373

Bacon Francis	348
Bailly Aug.	118
Baruch J. Z.....	232
Bechstein Ludwig	412
Becker-Strube Marie Luise.....	379
Beets Nicolaas (ön magálanem: ‘Hildebrand’)	394, 522
Bemmelen, J. F. Van	126
Bijlmer J.	247
Bismarck.....	339
Blake William.....	245, 245
Boer-Van Strien, J. De.....	246
Bourgeois Léon	233
Bridges T. C.....	84
Bruïne, J. R. Slotemaker de	236
Bruno	303
Buckle.....	435
Burrage A. M.....	225
Buyse Cyriel.....	80
Byron	212
Caesar Cajus Julius.....	363
Cardini F.	103
Carlyle	440
Carmen Sylva	212, 310
Cervantes, Miguel Saavedra De	383
Chopin Fr.....	435
Churchill Winston Spencer.....	366
Cicero	435
Claretie Jules	360
Confucius, Confusius	310, 383
Crucé Émeric	240
Dante.....	435
David	240
De Jong K. H. E.....	248
Dekker Douwes	360
Dernburg.....	241
Dickens	131
D. J.....	127
Drongelen, Wim van.....	324
Ebner-Eschenbach, Marie von.....	223
Eersel Ch. H.....	393
Egidy, Moritz Von.....	230
Eliot George.....	37, 360

Erasmus	360
Fénelon	302
Flore Ange	204
Fontane	435
Franciscus à Vittoria.....	231
Fried Alfred	227
Gandhi	281, 339
Gibbon	
Goethe.....	212, 434, 435
Goldscheid Rudolf.....	230, 236
Grimm: blodef	412, 425, 457
Grün Anastasius.....	278
Guizot	339
H. A. L., l.: Lesturgeon H. A.!	
Hades	281
Hankel Marie	236
Hebel Johann Peter	412, 444, 525
Heering G. J.....	231
Herder	435
Heredith	131
Hildebrand, l.: Beets Nicolaas!	
Hill J. Arthur.....	319
Hille-Gaerthé, C. M. Van	147
Hippel	350
Hoffmann Franz.....	423
Hölderlin.....	435
Howard J.....	290
Hunter John	37
Ikbal Ali Shah Sirdar	188
Ioannes: gospulan	405
Isocrates	264
Ispirescu Petre	179
J. C. L. B. P.....	280, 362
J. G. T. B. P.	304
Jacques Henri Bernardin de Saint-Pierre	110
Jaurès	293
Jean Paul.....	339
Jeanroy Thérèse	119, 206
Johnson, Dr.....	212
Jourdan L.	37
Kant	230, 231, 290, 435
Karnebeek, Jhr. Mr. H. A. Van.....	231

Kellog Vernon	37, 231
Knoppers.....	269
Krummacher	47
Kucin	244
La Bruyère, Labruyère.....	264, 302, 354, 385
Lamartine.....	236
Lamennais.....	310
Lao-Tse.....	339
La Rochefoucauld.....	220, 264, 264
Laurillard	268
Le Bon Gustave	290
Lermina Jules.....	37
Lessing G. E.	412, 525
Lesturgeon H. A., H. A. L.	295, 311, 351, 383
Lincoln Abraham.....	293
London Jack.....	265
Longfellow	212
Lubbock.....	290
Lucas: gospulan	404
Luther	220
M. L.	143
Mabire.....	264
Marbel Jean.....	122
Marcellus Emants	220
Marcia René.....	150, 333, 357
Marcus Aurelius	264
Marcus: gospulan.....	406
Marianne.....	213
Masaryk	131
Matthaeus: gospulan	405, 465, 465, 491, 491
Melville, Edger De	233
Milner A.	184
Milton	234
Monnier Marc	212
Montesquieu	383
Möricke.....	494
Mühlbock O.....	336
Müller W.	421
Multatuli	143, 397
Murray M. A.....	201
Napoléon.....	234, 245, 245
Oldenburg, Peter van	240
Oostzee, Van.....	131

O'Rell Max	97
Ovidius	328
Pascal	328
Passy Frédéric	230
Pauli Ebba	34
Paulus: paostolan	402
Peck	440
Pestalozzi Johann Heinrich	391
Plutarchus	264
Poe Edgar Allan	496, 499, 503, 506
Pollock Frederick	293
Pronk F. J.	331
Pythagoras	339
Quintilianus	383
Reid Ch. S.	89
Remarque Erich Maria	233
Renard Jules	128
Robertson	131, 435
Rodin Auguste	212
Roland Romain	131, 268
Roos Paul	274
Rousseau	131
Saadi	243, 371
Sablé, marquise de	220
Saint Simon, De	240
Sallustius	240
Say Jean Baptiste	290
Schopenhauer	212
Schreiner Olive	39, 148, 152
Schubert Franz	445, 462
Ségur	264
Seneca	310, 328
Shakespeare	212, 241, 435
Shaw Bernard	245
Spamer Otto	443
Spinoza	290
Spurgeon	268
Staël, de	264, 302
Stilling	350
St-Johnston Reginald	209
Storm Theodor	403, 437, 443, 462, 495, 505, 529
Suttner, Bertha Von	233
Syrus Publius	328, 360

Terentius	328
Tiele C. P.	85
Tolstoï.....	230, 232
Trine Ralph Waldo	217
Tsjekhov	196
Uhland L.	435
Uittenbogaard Leo	353
Van Blokland Jhr. Mr. F. Beelaerts	232
Van der Hoog P. H.	316
Van Deventer Ch. M.....	184
Van Dijke Henry.....	230
Van Eeden Frederik	227, 378
Van Hamel A. G.	184
Van Vollenhoven Mr. C.	233
Vermeer Jef.....	290
Voltaire	339
Vondel, Joost van den.....	383
Vries, Anne de	173
Wagenvoort Maurits	191, 366
Washington George	441
Weiss Otto	220
Wellington	236, 290
Wester D. H.	282
Wheatley Vera	104
Wilhelmina: jireg.....	293
Wilson: presidal.....	230, 234
Zee, Daan Van der	279

II. Rubriqs, yegäds, literatabids

<i>Jenotem Volapüka</i>	62, 64, 71, 81, 102, 115, 132, 137, 139, 153, 157, 167, 148, 203, 235, 237, 259, 269, 294, 299, 309, 343, 346, 369, 391, 404, 466, 495, 527
<i>Nunods tefü kobikams</i> <i>Vpakluba valemik Nedänik</i>	26, 30, 37, 53, 69, 87, 107, 129, 154, 178, 199, 309, 311
<i>Büads, dalebüds</i>	43, 48, 51, 55, 59, 72, 137, 153, 154, 154, 154, 240, 240, 251, 251, 251, 251, 252, 265, 271, 271, 272, 282, 285, 285, 295, 295, 295, 300, 375, 409, 409, 493
<i>Nuns</i>	28, 28, 29, 29, 32, 32, 34, 36, 37, 38, 41, 46, 47, 50, 55, 58, 63, 68, 69, 72, 77, 79, 82, 86, 89, 92, 97, 99, 104, 107, 110, 115, 117, 121, 124, 128, 131, 138, 141, 143, 149, 152, 156, 167, 168, 172, 177, 184, 187, 189, 195, 197, 201, 204, 206, 208, 212, 218, 219, 220, 223, 227, 231, 232, 234, 237, 241, 244, 246, 248, 250, 258, 262, 264, 269, 271, 272, 273, 278, 278, 281, 285, 286, 288, 290, 294, 297, 301, 302, 306, 307,

311, 314, 315, 318, 321, 322, 328, 331, 336, 336, 339, 345,
349, 355, 360, 362, 364, 369, 371, 375, 376, 381, 383, 386,
388, 397, 399, 402, 403, 411, 493, 493

Yegüds suvöfik nunas:

– ***dö kadäm Volapüka***

63, 83, 92, 138, 244, 264, 272, 301, 349

– ***dö liseds nulavödas***

42, 58, 83, 104, 121, 125, 138, 149, 195, 206

– ***dö buks dabinik u palautöls***

27, 32, 34, 36, 41, 50, 55, 63, 68, 69, 82, 97, 104, 117, 125,
149, 152, 172, 196, 212, 237, 282, 285, 288, 291, 294, 302,
306, 314, 315, 343

– ***dö müks peselöl***

29, 30, 32, 34, 37, 39, 47, 55, 58, 68, 69, 77, 79, 86, 89, 97,
99, 107, 110, 117, 121, 129, 131, 141, 143, 153, 157, 167,
168, 177, 187, 189, 197, 201, 206, 208, 219, 237, 241, 244,
262, 264, 269, 272, 273, 278, 282, 288, 291, 299, 302, 306,
308, 311, 315, 321, 328, 331, 336, 340, 349, 355, 362, 364,
377, 381, 386, 388, 397

– ***dö Volapükaklub valemik
Nedünik***

25, 30, 32, 36, 37, 38, 41, 47, 50, 50, 55, 63, 69, 72, 77, 82,
86, 92, 99, 107, 115, 121, 124, 128, 138, 141, 149, 153, 157,
167, 168, 172, 177, 184, 189, 197, 201, 204, 206, 218, 220,
227, 231, 232, 234, 241, 246, 258, 262, 264, 273, 278, 285,
298, 302, 302, 306, 307, 311, 314, 315, 328, 331, 339, 345,
360, 362, 369, 371, 376, 397, 399

– ***dö diläd valemik
feda Volapükaklubas***

25, 29, 29, 32, 36, 36, 38, 39, 41, 50, 82, 86, 107, 115, 124,
128, 138, 141, 153, 167, 177, 206, 218, 223, 227, 232, 241,
246, 248, 251, 258, 272, 278, 299, 302, 306, 307, 311, 314,
321, 322, 328, 336, 345, 371, 377, 381, 383, 397

Noteds

302, 308, 327, 328

Ceds e tikods

37, 39, 86, 92, 97, 125, 131, 143, 184, 187, 189, 212, 217,
220, 227, 230, 231, 233, 236, 240, 243, 245, 245, 264, 265,
268, 273, 278, 278, 281, 290, 293, 302, 310, 328, 330, 339,
350, 360, 362, 371, 383, 414, 419, 426, 435

Cogeds

234, 236, 241, 244, 245, 247, 305, 342, 380, 387, 391, 396,
398, 408, 410, 411, 420, 436, 439, 458, 458, 458, 458, 458,
459, 459, 461, 461, 461, 461, 461

Nulods nitedik nolava

410, 414, 414, 414, 414, 414, 415, 415, 416, 416, 416, 418,
418, 418, 418, 418, 418, 419, 419, 419, 460, 460, 460, 460

Räts

90, 109, 222, 354, 414, 417, 417, 419, 421, 425, 426, 434,
436, 437, 438, 438, 442, 442, 442, 443, 459, 459, 460

Poedots

496, 499, 503, 506, 417, 417, 417, 419, 419, 420, 421, 421,
425, 425, 426, 433, 434, 434, 434, 434, 435, 435, 436, 437,
437, 438, 438, 438, 438, 442, 442, 442, 443, 443, 445, 446,
459, 459, 459, 460, 461, 462, 462, 462, 494, 494, 495, 495,
505, 505, 506